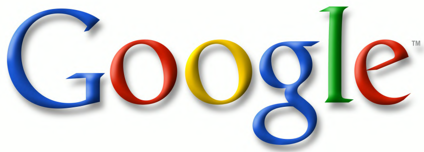
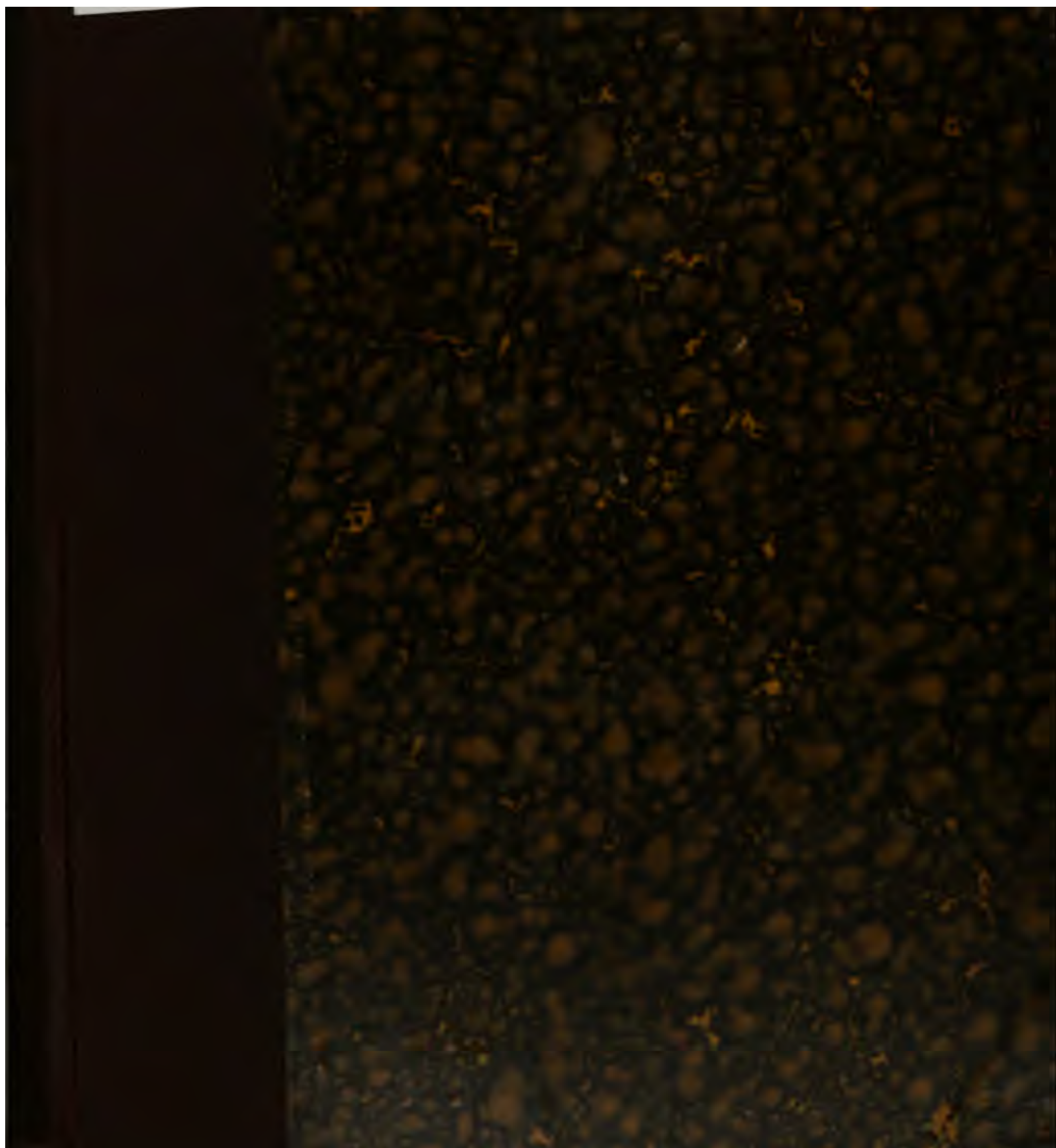
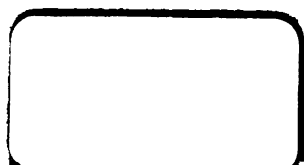








Amsterdamsche

AMSTERDAMSCHE
MERCURIUS,

INHOUDENDE

Eene zeer korte beschrijving der wereldberoemde koopstad Amsterdam; *verder: de voornaamste staatsberigten; aanmerkelijke zaken: wetten, decreten en publicatien; Luthersch kerknieuws; naamlijsten der geproclameerden en overledenen, benevens de lijsten der openbare veilingen van hofsteden, huizen, schepen, &c. binnen* Amsterdam.

Voorts een uitgezogt en leerzaam

MENGELWERK,

BEVATTENDE

Beknopte levensgeschiedenis van MICHIEL DE RUITER; land- en volkkundige aanteekeningen; staatskronijk voor iederen dag van het jaar; anecdoten en puntspreuken; logogryphen, charaden en raadsels; eindrijmen; burger Huis-Apotheek; volmaakt toilet voor de schoone kunne, en eindelijk een

WIS-, STEL- en TELKUNDIG TOEGIFT.

DERDE DEEL.



Te AMSTERDAM, bij
JAN RUYSENDAAL.
MDCCCVIII.

AMSTERDAMSCHE

MERCURIUS.

STAATSBERIGTEN.

SPANJEN.

Madrid 29 *Junij*. De plaatselijke oproeren welke zich van tijd tot tijd, in eenige gedeelten van dit rijk, openbaren, worden even zoo spoedig gedempt als zij ontstaan. Te *Cadix* is de rust niet een oogenblik gestoord geweest. De meesten der voornaamste steden hebben even volstandig de overheid gehoorzaamd, en hebben alle indrukken van kwaadwilligheid wederstand geboden. In de kleine stad *Palencia* hebben eenige verdoolde menschen den standaard des oproers opgeheven; de Generaal Lasalle, naar deze stad gerukt zijnde, ontving bij zijne aankomst den volgende brief van den Bisschop:

BRIEF *van den Eerwaarden Bisschop van* Palencia, *aan den Generaal* Lasalle.

WEL ED. GESTR. HEER GENERAAL!

Ik ben dag en nacht bezig geweest om mijn volk den vrede, de rust en de gehoorzaamheid aan onzen Souverein te prediken. De magistraat, mijne geheele geestelijkheid, en de voornaamste inwoners, welke in de stad gebleven zijn, hebben mijne wenschen en mijne poogingen met den grootsten ijver en deelneming ondersteund. Uwe Excell. weet wel, dat het een verdoold volk is; maar ik heb geen oogenblik de hoop verloren, om de troost te hebben het te bevredigen, en het de geheele waarde te doen gevoelen der edelmoedige aanbiedingen van Uwe Excell.. Ik ondervind thans in de daad deze zoete voldoening; het volk, hetwelk mij zoo waard is, doet geene andere wensch dan dien des vredes hooren, en verlangt niets anders, dan in eene goede verstandhouding te leven, met de troepen van onzen veelgeliefden Souverein, van onzer aller Keizer en Koning.

Ik verlang de eer te hebben Uw Excell. te vergezellen, bij zijne intrede in deze stad, zoo Uw Excell. mij zulks wel gelieft te vergunnen. God beware Uwe Excell. gedurende lange jaren.

Te *Palencia*, den 7den Junij 1808.

(*geteekend*,) J. FRANCISCO XAVIER, Bisschop van *Palencia*.

In de daad, kort na de aankomst van dezen brief, kwam de Bisschop zelf aankondigen, dat zijne kudde onderworpen en berouwhebbende was. De Generaal stond hen het pardon toe, hetwelk hem werd afgevraagd, en trad in de stad, in het midden der toejuichingen van een dankbaar volk.

VERVOLG der BESCHRIJVING van 't *Koningrijk* Spanjen.

De *Spanjaarden* zijn doorgaans gewoon hunnen wijn in bokkevellen te bewaren: zij naaijen dezelve tot zakken, welke zij van binnen bepekken.

Wat hun veebouw betreft, desaangaande zijn de schapen de voornaamste: zij bezitten meer dan acht millioenen van dezelve, en dezen leveren de beste wol van geheel *Europa*. De fijnste wol komt van zekere soort van schapen, welke zij *Marino* noemen; dezen trekken in de onderscheidene jaargetijden van de eene provintie naar de andere, telkens derwaarts, waar de weêrsgesteldheid, voornamelijk de hette, voor hen 't verdragelijkste is: van deze soort van schapen tellen zij een halve millioen: tienduizend maken doorgaans eene drift uit, welke onder een' eersten opzigter staat, wien er zelf vijfhonderd van toebehooren: deze heeft weder vijftig scheerders, en een gelijk getal van honden ter zijner hulpe: hij verdeelt dus zijn schaapsleger in tien kudden. Ieder schaap levert jaarlijks bijna een pond wol, welke men grootendeels buitenslands, en ten hoogen prijze, verkoopt. De *Engelschen*, *Franschen* en ook de *Duitschers*, laten zich rammen van deze soort overzenden ('t wel niet zonder groote koste geschiedt) ten einde van tijd tot tijd ook zulk voortreffelijk vee te bekomen: bezwaarlijk evenwel zullen zij, ter oorzake van het onderscheid der luchtsgesteldheid hunner landen met die van *Spanje*, hun oogmerk in dezen volkomen bereiken, en de *Spaansche wol* kunnen ontberen.

Rundvee wordt in *Spanje* niet van eenig aanbelang gefokt; zelden worden aldaar de koeijen gemolken; want men drinkt er liever geitenmelk; en de olie van olijven verkiest men boven boter. De paardenfokkerij is er beter; men fokt er die zeer schoon en sterk zijn. Vrij meer werks wordt er ondertusschen gemaakt van de muilezels- en ezel-teelt. In 't jaar 1764, telde men in de provincie van *Valladolid* alleen, meer dan achten-dertig duizend ezels en muilezels.

De *Spanjaarden* kweeken ook zeer zorgvuldig de zijdewormen aan; dezelve worden in groote menigte, in daartoe geschikte gebouwen, onderhouden, ten einde men de zijde, derzelver spinsel, kan verzamelen, waarmede geen gering voordeel behaald wordt. In *Valencia* alleen, wordt jaarlijks meer dan zes duizend centenaars zijde gewonnen.

De *Spanjaarden* zijn zeer rijk begiftigd met mineralien: alle metalen worden in hun rijk gevonden; zij leveren jaarlijks aan kwikzilver alleen, meer dan 16 à 18 duizend centenaars. Zout wordt er gedeeltelijk gegraven, en gedeeltelijk uit zeewater bereid: men vindt er ook porceleinaarde.

De bevolking van geheel *Spanje* wordt op tien en een halve millioen zielen begroot, alle welke den Catholijken Godsdienst belijden: de geestlijkheid heeft in dit rijk een zeer uitgebreid vermogen, en is ongemeen talrijk; men schat de leden derzelve op ongeveer *tweemaal honderd zesen-vijftig duizend*. Men telt in *Spanje* 2122 monnikken-, en 1130 nonnenkloosters.

(*'T vervolg hierna.*)

ZWITSERLAND.

Lucern 30 *Junij*. De landdag heeft een zeer gewigtig vraagstuk onderzocht, namelijk, of de Land-Amman van *Zwitserland*, Ambassadeurs, of, buitengewone Ministers, aan de buitenlandsche Mogendheden mag zenden, zonder voorkennis der lands vergadering.

Van de eene zijde werd, onder anderen, het gevaar aangevoerd, hetwelk er in gelegen was, wanneer men den Land-Amman eene dergelijke magt toestond; en aan de andere zijde toonde men aan, dat er onvoorziene voorvallen konden plaats hebben, waarbij het onmogelijk was den Land-dag, wiens bijeenroeping altoos eenigen tijd vereischt, te doen vergaderen. Men is ongeduldig te vernemen, hoedanig dit vraagstuk zal worden opgelost.

Men heeft zich vervolgens bezig gehouden met de *Zwitsers*, die eertijds in dienst van *Frankrijk* en *Piemont* zijn geweest, en er werd besloten, dat men dienaangaande een rapport stellen, en aan Z. M. den Keizer der Franschen aanbieden zou.

FRANKRIJK.

Parijs 2 *Julij*. Met de tijdingen welke wij uit *Amerika* ontvangen, blijkt, dat de *Fransche invloed* zich in verschillende provinciën der Vereenigde Staten, meer en meer doet bemerken; het volgende schijnt desaangaande, alles afdoende te zijn.

„ Het committé van de Kamer der Representanten belast om een
„ rapport uittebrengen over de staats- en koophandels-betrekkingen
„ met *Engeland*, heeft, onder anderen, het volgend besluit genomen: ieder burger der vereenigde staten, hij zij kommandant van
„ een oorlog- of van eenig ander schip, welke overtuigd zal kunnen
„ worden, vrijwillig eenige permissie te hebben aangenomen, of eenige tax te hebben betaald, welke bepaald was bij orders van den
„ *Britschen Raad*, van den 11 November l. l., zal gebannen worden."

DUITSCHLAND.

Frankfort 10 *Julij*. Het volgend, in openbaren druk bekend gemaakt stuk, oordeelen wij den aandacht der tijdgenooten waardig te wezen.

De ondergeteekende, Minister der Buitelandsche betrekkingen van Z M. den Keizer der Franschen, Koning van Italiën, heeft onder het oog van Z. Keizerl. Maj. gebragt de Nota van Z. Em. den Kardinaal *Caprara*; zijnde hij belast daarop het volgend rapport te doen: de Keizer kan het beginsel niet erkennen, „ dat de Prelaten geene onderdaanen zouden wezen
„ van den Souverein des Koningrijks, in hetwelk zij geboren zijn." Betreffende de tweede vraag, te weten: „ dat geheel Italien, Rome, Napels
„ en Milaan eene offensive en defensive linie moeten uitmaken, om on-

„ lusten en den oorlog van het schier-eiland te verwijderen;" daarvan zal den Keizer nooit afzien. Zoo de H. Vader tot dit voorstel wil toetreden, dan is alles geschikt; weigert hij dit, dan geeft hij, door dit besluit, te kennen, dat hij in geene schikking treden wil; dat hij den vrede met den Keizer niet wil, en dat hij hem den oorlog verklaart. De eerste uitslag van den oorlog is de verovering, en het eerste gevolg der verovering is de verandering van regering. Dan, zoo de Keizer genoodzaakt is met Rome in oorlog te zijn, is hij dan ook niet in de noodzakelijkheid, om het te bemeesteren, de regering er van te veranderen, en eene in deszelfs plaats te stellen, die, met het koningrijk Italiën en Napels, eene gemeene zaak tegen den gemeenen vijand uitmaakt? Wie waarborgt hem, zonder dat, de rust en de zekerheid van Italien, wanneer deze twee koningrijken door eenen Staat worden van een gescheiden, waarin de vijanden zeker zijn van onthaald te worden? De H. Vader, door de veranderingen, welke noodzakelijk zullen zijn, in geval hij bij deszelfs weigering volhardde, zal niets van deszelfs geestelijke regten verliezen; hij zal Bisschop van Romen blijven, gelijk zijne voorgangers zulks in de acht eerste eeuwen en onder Karel den Grooten waren. Nogtans zou Z. M. met veel leedwezen zien, dat de onbedachtzaamheid, de hardnekkigheid en verblinding het doel en het oogmerk der staatkunde en der verlichting vernietigen zouden.

Op hetzelfde oogenblik, dat de ondergeteekende het bevel bekomt, om dit antwoord aan Monsignor den Kardinaal Caprara te doen toekomen, ontvangt hij de Nota, met welke hem Z. Em., in dato den 30sten Maart, heeft vereerd. Deze Nota heeft twee oogmerken. In de eerste plaats kondigt zij aan de ophouding der volmagten van den Legaat van den H. Stoel, en maakt zulks bekend tegen het gebruik en de gewone formaliteiten, en juist met den aanvang der goede week, een tijdstip, waarop het Hof van Rome, indien het nog met den waren geest van het Evangelie bezield was, moest zoeken de geestelijke hulp te vermenigvuldigen, en het voorbeeld te geven, om de liefde onder de Christenen te prediken. De Kerk van Frankrijk keert tot de onschendbaarheid harer lere terug; zij zal bij voortduring den Catholijken Godsdienst in Frankrijk handhaven, en den Keizer zal steeds zijnen roem doen bestaan, in denzelven te verdedigen en te doen eerbiedigen.

Het tweede onderwerp der Nota van Z. Em. den Kardinaal Caprara is het verzoek zijner paspoorten als Ambassadeur. Z. M. ziet met leedwezen dit formeel verzoek om paspoorten, hetwelk, volgens het gebruik van deze laatste tijden, met eene ware oorlogsverklaring gelijk staat. Rome is dus met Frankrijk in oorlog, en in dezen toestand van zaken heeft Z. M. de bevelen moeten geven, welken de rust van Italiën noodzakelijk maakte. Het besluit, door het Hof van Rome genomen, om juist tot die vredebreuk een tijdstip uittekiezen, waarop het Hoogstdeszelfs wapenen als vermogender kan aanmerken, doet nog andere uitersten van zijn' kant wachten; doch de verlichting der eeuw zal er het uitwerksel van beletten. Men zal het wereldlijke niet meer met het geestelijke verwarren. De Koninklijke waardigheid, door God zelven geheiligd, is boven alle andere verheven,

HOLLAND.

Amsterdam, 28 *Julij*. De 14^en dezer heeft de Burgemeester dezer stad, eene kennisgeving uitgevaardigd houdende eene nadere verordening, omtrent het verkoopen van brood, op daartoe bepaalde marktdagen, binnen deze stad, enz.

Z. M. heeft den Land Drost van het Departement *Gelderland* bij gelegenheid van Hoogstdeszelfs tegenwoordigheid aldaar, belast zorg te dragen, dat de plaatselijke Besturen, en bijzonder de Leeraars van den Godsdienst, aan de bewoners van het platte land meerder vertrouwen in de inënting der koepokken inboezemen. Moeders, door Z. M. deswegen ondervraagd, hebben geantwoord, dat zij de inënting der gewone kinder-pokken den voorrang gaven, om dat dezelve van hun gelijken, doch de koepokken van beesten kwamen. Het zijn dergelijke drogredenen, die, door de dagelijksche ondervinding en het bijna algemeen geworden voorbeeld, moeten worden bestreden.

Minder is Z. M te vreden geweest over den staat der wegen: in een land, dat van den landbouw bestaat, waarin zoo veel te doen is, om oplettendheid en kunde in zoo vele onbebouwde streken te vestigen, zijn de middelen van onderlinge gemeenschap, van het hoogste belang: dit moet dan ook bijzonder de attentie van de Besturen, en van den Land- en Kwartier-Drost tot zich trekken.

Toen Z. M. de Geconstitueerde magten en publieken Ambtenaren bij zich ontving, zijn ook de Leeraaren der onderscheidene Christelijke Gemeente, alle te zamen, aan Hoogstdezelve voorgesteld: in alle hunne aanspraken, was hunne vreugde, Z. M. te zien, uitgedrukt. De eerste, die het woord voerde, heeft hierbij gevoegd, dat hunne blijdschap des te groter was, daar algemeen verspreide geruchten hadden doen vreezen, dat de Koning dit jaar zich wederom buiten het Rijk zoude begeven. Z. M. heeft met de grootste welwillenheid deze blijken van gehechtheid aan Hoogstdeszelfs Persoon beantwoord, en daarbij gevoegd: *het zijn mijne beide afwezigheden, die, sedert mijne terugkomst, mijne bezigheden zoo vermeerderd hebben, en die mij hebben doen besluiten het Rijk nimmer te verlaten. Ik ben niet in* Holland *geboren, maar ik moet er mijnen loopbaan eindigen: gij ziet dus dat mij niets van mijnen eersten pligt kan doen afwijken, daar niets mij van denzelven ontbinden kan.*

Amsterdam 29 *Julij*. 'T heeft zijne Maj. onzen Koning behaagd, den 14e Junij l.l. te bepalen, dat alle bezwarende verpligtingen, waaraan de Joden in het departement *Oostfriesland*, volgens de vorige, thans nog bestaande wetten en inrigtingen, bij uitzondering van andere ingezetenen, onderworpen geweest zijn; zoo als aan het vragen en betalen van vrij geleide, het betalen van beschuttingsgelden en recognitiën, permissie tot het aangaan van huwelijken, en de betaling deswege, verbod om vastigheid te mogen acquiteren en bezitten, en de permissie en betalingen dienaangaande, en dergelijken, dadelijk zullen ophouden, en buiten effect worden gesteld, met last om voorschreven

Joden, voortaan, en in alle opzigten, op gelijken voet te behandelen, als ten hunnen aanzien, in de overige gedeelten van het Rijk plaats heeft.

Men verneemt, dat de commissie, door Z. M. over de hoogduitsche Joden alhier benoemd, hare werkzaamheden heeft ten einde gebragt, en reeds aan Z. Exc. den Heer Burgemeester, tot onderzoek, heeft overgegeven Daar niets voor het geluk en de algemeene rust, schadelijker is, dan scheuringen in verschillende gezindheden; daar godsdienstige geschillen den diepst gewortelden haat veroorzaken, hoopt men met reden, binnen kort een einde te zullen zien aan de gevolgen der noodlottige verdeeldheden, die tusschen de beide hoogduitsche Joodsche gemeente plaats hadden. De Koning heeft zich bezig gehouden met deze geschillen, die weinig beduidende in zich zelven, alle vorige besturen hadden in verlegenheid gebragt: eene commissie van beide zijden gekozen, is met de vereeniging belast geworden, die des te gemakkelijker scheen, daar geen verschil in leerstelsels tusschen de gemeenten bestond. Hoezeer eenig onderscheid in de p'egtigheden plaats had, hebben zich de leden van beide gemeenten, nimmer als tot eene andere geloofs-belijdenis behoorende erkend; nimmer hebben zij uit godsdienstige beginsels eenige zwarigheid gemaakt, hunne kerken over en weder te gebruiken. Hoe geringer echter het verschil der partijen was, des te grooter was de haat, die zij elkander toedroegen; en het is op grond dezer gesteldheid van zaken, dat Z. M. aan de commissie aanbevolen heeft, hunne bezwaren met vrijmoedigheid open te leggen, en alle haat en partijzugt ter zijde te stellen. De commissie schijnt in dezen opzigte aan 's Koning wil te hebben voldaan, daar dezelve eene zoo moeijelijke taak binnen twee maanden heeft afgewerkt: men mag wenschen, dat de menigte zich daarmede zal vereenigen, en dat zoo niet allen, het geen niet te verkrijgen is, echter het grootste en verstandigste gedeelte der hoogduitsche Joden het voorstel der commissie zal goedkeuren, en dat alzoo Z. M. het weldadig doel zijner inzigten bereike. Indien echter eenige personen ontevreden zijn mogten, en zich misschien aan den Koning of zijne Ministers zouden wenden, zal Z. M: doen onderzoeken, of dezelve personen van de ware bedoeling tot het algemeen welzijn bezield, en van alle geest van onderdrukking en partijschap bevrijd zijn, dan of zij alleen zoeken te behouden eene magt of andere persoonlijke voordeelen, die elke vereeniging hen zoude doen verliezen.

AANMERKELIJKE ZAKEN.

Op 't eiland *Trinidad* heeft onlangs een verschrikkelijke brand plaats gehad: twaalf blokken huizen zijn geheel, en negen anderen gedeeltelijk een prooi der vlamme geworden, makende zamen een getal van

435 voorname huizen of pakhuizen, waardig ongeveer 3 *millioen* 5 *maal honderd duizend* dollars, en zijnde de woningen of eigendommen van omtrent 35 *honderd* perfonen, welke, na den brand, op ftraat zitten, terwijl de waarde der verbrande meubelen en koopmanfchappen onberekenbaar is.

In het *Fransch département* van de *Ourthe*, overleed onlangs, zekere Marie Jofephe Dupout, weduwe van wijle den landbouwer, F. J. Quioibion, in den hooge ouderdom van 106 jaren: zij trouwde op haar 44fte jaar; een zoon was de vrucht van haar huwelijk: haar echtgenoot, dien zij in zijn' moeijelijken arbeid altoos volijverig en krachtig heeft geholpen, heeft den ouderdom van 10? jaren bereikt: de waarlijk oude vrouw was fteeds gezond; zonder immer aan eenig ongemak onderworpen geweest te zijn: zij ftierf aan de gevolgen van eene huiverigheid welke haar plotfelijk beving, en binnen weinige dagen ten grave fleepte

In 't gehucht van *Buroutige*, mede in den voormelden oord van *Frankrijk* gelegen, overleed ook, voor weinig tijds, eene vrouw van 102 jaren, wier natuurlijke vrolijkheid, op 't laatfte tijdftip haars levens, bijzondere opmerking verdiende.

In 1807 zijn te *Petersburg* geboren 3961 jongens en 3639 meisjes, dus zamen 7600 kinderen; onder dezelve bevonden zich 552 onechte en 54 welke dood ter waereld zijn gekomen. — De overledenen in dat jaar bedragen een getal van 10.567, waaronder 110 verdronkenen, en 24 zelfmoorders, 3 welke door paarden vertrapt zijn: in 't geheel aan onderfcheidene toevallen 329 mans en 57 vrouwen: die aan ziekten geftorven zijn, beloopen een getal van 6738 mans en 3443 vrouwen. — In hetzelfde jaar zijn, in die hoofdftad 1351 huwelijken gefloten; namelijk 1064 van de *Griekfche*, 244 van de *Proteftantfche*, en 43 van de R. Catholijke religie.

In het 2de deel, der in *Weenen* uitgegevene *Hiftorifche Statistike Archiven voor Zuid-Duitschland*, komt eene oirconde voor, van 25 December 1325, waarin, door de Gravin Beatrix van Gorsz, aan haren Generale Tolontvanger, *viro nobili* PETRO DE BONAPARTE (*den edelen* PETRUS VAN BONAPARTE) belast wordt, aan NICOLAAS VAN UDINI, in haaren naam, zekere fomme gelds uit te betalen.

Milanen 15 Julij. Uit *Genua* verneemt men, dat een Vuurwerker, met name Gotuzzo, den 13 dier maand met zijne werkplaats in de lucht gefprongen is, terwijl hij de proef wilde nemen van een nieuw uitgevonden Vuurwerk. De gevolge van dit ongeluk zijn beklagenswaardig geweest Negen perfonen hebben daarbij het leven verloren, en drie zijn zwaar gekwetst geworden. Het huis was mede in brand geraakt, en men heeft, ondanks alle aangewende pogingen, het vuur niet voor den volgenden dag kunnen bluschen.

MAGISTRATUREN EN AMBTENAREN.

Den 31 *Maart*, zijn door Z. M. benoemd, de Commandeur Crommelin, tot Staatsraad in gewonen dienst, geattacheerd aan de eerste sectie, en Directeur-Generaal van de publieke schuld: — den Heer A. de Bosson, actuëel Commis der magazijnen van oorlog te *Hoorn*, tot Magazijn-meester te *Dordrecht*, in plaats van den gepensioneerden Magazijn-meester aldaar, J. E. Schovel: — den Heer Simon Goede, tot Schout Civiel en Secretaris der Binne van *Landsmeeren Watergang*, in het departement *Amstelland*, in plaats van den Heer B. Haftenaar, overleden: — den Heer J. L. Silliman, tot Secretaris der Ligatie te *Weenen*; — den Heer H. J. van de Graaff, tot Hoogheemraad van de uitwaterende sluizen in *Kennemerland* en *West-Friesland*.

Den 9 *April*, zijn door Z. M. benoemd de Baron van In- en Kniphaussen Leer, en de Heer van Bernuth, tot Staats-Raden in gewonen dienst, de eerstgenoemde geattacheerd aan de tweede, en de laatstgenoemde aan de eerste sectie: — de Baron van In- en Kniphaussen, Heer van *Lutelzburg*, de Graaf van Weedel, Heer van *Goudens*, en de Baron van Rede, Heer van *Reizum*, tot Leden van het Wetgevend Ligchaam, voor het departement *Oost-Friesland*.

Den 10 *dito*, de Heeren A. H Wijnne en J. D. Schermers, tot leden van het Gemeente-Bestuur der stad *Elburg*, en zulks in plaatse van Mr. Lutteken Brouwer en J. van Leeuwen: — A. Kok tot Vroedschap der stad *Alkmaar*, in plaatse van W. Botten, overleden: — P. A. Spiering, tot Schout en Secretaris van *Hedikhuisen*, en zulks in plaatse van J. H. Spiering: — M. C. J. van der Burcht van Lichtenberg, thans Ontvanger der onbeschrevene middelen te *Tholen*, tot Onder-Inspecteur der middelen te lande, onder het ressort *Tholen*, in plaats van J. C. van Stapele.

Ten zelfden dage, en den 8 *dito*, heeft Z. M. benoemd, de Heeren G. W. Baron van Imhoff, tot Staats-Raad in gewonen dienst, geattacheerd aan de vierde Sectie: — Mr. D. C. van Lennep, tot Lid van het Wetgevend Ligchaam, voor het Departement *Amstelland*, in plaats van J. P. Wickevoort Crommelin.

Den 11 *dito*, de volgende Heeren tot Kwartier Drosten, als: van het 3de kwartier in het departement van *Friesland*, Jacob Nanning du Tour, thans Bailjuw van het elfde District, en zulks in plaatse van den Staats-Raad van Asbeek: — van het 1ste kwartier in het departement *Drenthe*, G. J. van Helden: — van het 3de kwartier in het departement *Overyssel*, J. A. Z. van Isselmuden tot Paaslo: — van het 1ste kwartier (*Utrecht*) in het departement *Utrecht*, L. M van Tuyll van Serooskerken: — van het 1ste kwartier in het departement *Maasland*, Mr. Jan Mosfel van Stralen: — van het 2de kwartier in het departement *Braband*, Frans Xavier

Ver-

Verheyen; en van het 3de kwartier in hetzelve departement, J. J. Havermans.

Den 28 *dito*, heeft Z. M. aangesteld de volgende Heeren, als: Westenhout, tot Controlleur der gebouwen te *Amsterdam*; — Willem van Citters, tot Baljuw der stad *Goes*, in plaats van J. E Stokmans: — J. van Blarhom, tot Hoofd-Officier der stad *Purmerende*, en tot Baljuw van de *Wijde Wormer*, in plaats van Jan Gors van der Voren, overleden: — C. Matse van *Zevenhuizen*, tot Dijkgraaf der *Eendragts-* en *Tweemans-Polders*, in plaats van G. Matse, overleden.

Den 4 *en* 7 *Mei*: zijn door Z. M. benoemd: de Heeren Mr P. J. Boddaert, thans Vroedschap te *Middelburg*, tot Plaatsvervanger van den Wethouder J. M. van Schoor, te *Middelburg*: — Mr. E. C. Verfluys en P. Ackermans, tot Vroedschappen der Stad *Middelburg*, en zulks in plaats van A. C. C. Slicher en B. J. Turcq, beiden overleden: — T. J. van Maanen, tot Weesmeester van den *Haag*, in plaats van Velse, overleden: — A. Vermeulen, tot Lid van het Gemeente-Bestuur der Stad *Thiel*, in plaats van Taay, overleden: — voorts bij het Departement van den Waterstaat: tot generalen Chef van de algemeene secretarie, P. Lorentz: — tot Chef van het tweede bureau der algemeene secretarie, B. Nieuwenhuizen: — tot Chef van het eerste bureau van de eerste divisie, H. van Kell Jr: — en tot Chef van het eerste bureau van de tweede divisie, H. Ewijk.

Den 4 *dito*, heeft Z. M. benoemd de leden van het Koninklijk Instituut, opgerigt binnen de hoofdstad *Amsterdam*. (Zie art. *Decreten*, 2 D. 5 st.)

LUTHERSCH KERKNIEUWS.

Amsterdam, 28 *Julij*. Het gewoon Consistorie staat gehouden te worden, op Woensdag den 3 en Woensdag den 17 Augustus 1808, onder voorzitting van Do. Ebersbach.

HERSTELDE LUTHERSCHE GEMEENTE.

Amsterdam, 27 *Julij*. Het gewoon Consistorie zal op Donderdag den 4 Augustus onder voorzitting van Do. Reuter gehouden worden.

NAAMLIJST der GEPROCLAMEERDEN te *Amsterdam*.

Eerste Gebod den 26 *Junij*.

H. Stork *en* J. Stenfert.
M. F. van den Akker *en* C. Cremers.
J. van den Berg *en* E. van der Valk.
I. Bonties *en* G. Kleyenburg.
J. Kahle *en* A. Nieuber.
F. J. Krans *en* E. Pronk.
G. Lindeman *en* M. E. Seeboden.
K. Barends *en* S. J. L. Rens.
H. Lievers *en* C. de Vries.
J. Lek *en* M. Teepe.
W. Nieuwenhuys *en* E. Schrader.
C. F. J. Palthe *en* G. M. Averdonk.
J. Reyks *en* A. M. Ooster.
H. Sandberg *en* M. Matthijs.
H. H. Tripler *en* E. Jacobs.
C. H. Tieman *en* S. M. Weber.
J. Visser *en* H. S. Hannema.

E. B. Bekkering *en* A. C. Schnit.
H. Noordams *en* P. Kattenbraak.

Te zamen 29 Paaren.

Eerste Gebod, den 3 Julij.

W. Bömer *en* H. M. Termaat.
J. M. Bouwer *en* J. H. Tap.
C. Corff *en* M. C. van Weyk.
R. H. van Eck *en* G. Smink.
C. Eykhoff *en* H. F. Loekings.
M. Hogenwerf *en* T. Engels de Vink.
J. Jansen *en* J. Vink.
L. Haak *en* S. S. Cohen.
P. Kool *en* S. T. de Leeu.
J. Molenaar *en* C. Rosfese.
L. Olthoff *en* J. D. Sets.
H. Overeem *en* C. van Thiel.
M. F. Pieper *en* C. J. Oester.
J. H. Reinhard *en* J. Jacobs.
W. Soutman *en* E. Antink.
H. Bosch *en* A. de Wit.
G. Scheltema *en* A. C. Versteeg.
P. Schultz *en* J. Teunisse.
F. Scheffer *en* M. Breuning.
J. B. Vloot *en* C. Mulder.
F. de Vries *en* A. C. H. Roesemeijer.
J. van Meerland *en* A. Meijer.
L. J. A. Schilling *en* A. M. T. Cavalier.
J. de Wit *en* A. W. de Graaf.
G. van Santen *en* M. Paulusse.
H. W. Hompe *en* C. Verheijen.

Te zamen 26 Paaren.

Eerste Gebod, den 10 Julij.

F. van Aken *en* C. van Putten.
J. H. Arends *en* N. Kastel.
J. W. Bruning *en* M. M. Schouten.
T. Boecklage *en* J. Mulder.
A. C. Bergman *en* J. H. Muller.
J. Burnet *en* J. Jansing.
P. H. Cus *en* A. Outshoorn.
F. Cottin *en* B. Levie.
J. G. Drisselhuys *en* H. Prasfen.
C. van Deelen *en* M. de Rijk.
W. de Groot *en* H. de Klerk.
Mr. D. van Nier Hoefman *en* M. A. Felbes.
C. Gerken *en* C. W. Grotegoed.
W. Haring *en* M. ter Hasfel.
J. F. Hutten *en* M. van Thiel.
J. Hoveling *en* E. Odendaal.
B. Heykens *en* C. M. Sanderson.
J. Hartman *en* C. Drijverman.
W. Iersvelt *en* G. Wijnands.
H. L. Kok *en* A. M. Krueger.
H. J. Lach *en* A. Franse.
H. Landweer *en* G. M. Vrij.
F. Lotz *en* J. Morks.
J. Landen *en* A. M. van Setten.
J. van Lottum *en* G. Colet.
J. Lion *en* R. Toledo.
L. M. Levie *en* N. I. Frankfoort.
C. Nicolaas *en* S. C. Ergenern.
W. Netelenbos *en* A. G. Henkel.
J. H. Nieuwenhuys *en* J. Korner.
J. H. Putman *en* H. Jolink.
A. Post *en* M. Faber.
R. Roelofs *en* C. Endeman.
A. Volmari *en* E. Fredriks.
P. van den Briel *en* C. M. Boom.
M. M. Steenhouwer *en* G. Altflus.
D. Soff *en* G. Wijnberg.
D. Scholenaar *en* M. Meijers.
G. W. Smit *en* M. van der Velden.
J. G. Schermer *en* M. C. Snijders.
T. Sodekamf *en* A. P. Viele.
H. Sinfelmijer *en* G. Röehl.
D. Flinger *en* H. Kluppel.
B. Schile *en* A. de Nooy.
D. Sanches *en* S. J. Content.
J. van der Stam *en* G. Godschalk.
L. Falboom *en* A. M. Swaan.
J. Vink *en* A. Hoefkens.
F. Weltman *en* J. M. van der Noort.
C. H. Winkelmeijer *en* C. M. Knieps.
A. Zedelaar *en* C. Scheyf.
D. Blom *en* E. Sieler.
G. M. Bulterman *en* C. van der Hans.
J. Meijer *en* M. C. Pothof.
J. A. Bitterus *en* J. Busing.
J. G. Kester *en* M. van Apeldoorn.
A. Snijder *en* A. Haselhorst.
B. Veldevers *en* M. Meijer.
F. Muller *en* A. M. van Hulst.

Te zamen 59 Paaren.

Eerste Gebod, den 17 Julij.

G. Brandt *en* C. Witteveld.
L. Bussemaker *en* S. van Heusden.
J. van Becks *en* A. Vroom.
J. Bloeme *en* A. Lomberg.
L. Brugman *en* J. Verheijen.
G. Cleban *en* M. W. H. Buchner.
J. F. la Crox *en* H. Valk.
J. Duyts *en* H. Tenk.
N. van Dijk *en* J. C. B. Gerrard.
J. A. Enneker *en* A. M. Zekveld.
P. Fransen *en* G. Schopmans.
B. J. Henkus *en* H. Boelders.
T. Hulker *en* J. de Vlame.
B. Hartog *en* M. Samuel.
M. Israel *en* L. Isaak.
H. Isaak *en* M. Mannel.
G. C. T. Kruythoff *en* G. M Schonk.
C. J. Krijgsman *en* H. de Goe.
A. Keyser *en* A. Berkhout.
G. M. Levie *en* O. Isaak.
M. Meijer *en* C. A. Tuunte.
F. H. Nieman *en* A. J. van Immerzeel.
F. H. Pantzer *en* W. Kalwij.
H. T. Roest *en* A. E. Heysterman.
J. Ranie *en* E. Schaff.
J. Slik *en* M. Onweer.
M. v. D. A. Souza *en* A. v. I. L. Dias.
J. Schepeling *en* C. G. Jonkman.
D. Sas *en* P. Schaen.
G. Simons *en* E. Isaac.
A. Soede *en* M. Stook.
K. van Teilingen *en* H. E. Menke.
J. Vernooys *en* L. van Ravenswaart.
G. de Wit *en* H. Sjoerts.
H. Wouters *en* A. Borman.
H. Jansen *en* C. Hanemijer.
J. L. Bartels *en* H. Teunisse.
J. Kalder Jr. *en* J. A. Jansen.
F. Sijdeler *en* J. Post.
J. Schieb *en* M. S. Winterberg.
J. Tuurnhout *en* W. Vree.
W. A. van Hengel *en* A. M. Hupe.
H. Enters *en* C. Visser.
B. Oudenes *en* K. Fredenhagen.

Te zamen 45 Paaren.

NAAMLIJST der OVERLEDENEN, te *Amsterdam*, zoo als dezelve op de navolgende dagen ter *Secretary* dezer stad zijn aangegeven; nevens de datum van het overlijden, begraafplaatzen en ouderdom.

Maandag 16 Mei.

Overl.		Jaar.
13	Marten Udink, *w k.*	59
12	Joost Jurrian Hoop, van onder *Nieuwer-Amstel* ingev. en begr. in de *l. n. k.*	62
12	Elisabeth Steen, *a. kh*	61
14	Arie Groenewout, *k. kh.*	64
12	Gose Wijnna Hamaker, huisvr. van W. J. de Koning, *n. k.*	51
15	Adriana Braspenning, *a. kh.*	69
12	Jacobus Tim, *wa. k.*	62
13	Johanna Maria Korff, *l. kh.*	14
14	Jan van Rees, *l. kh.*	1
14	Marie Catherinne Meijeraan, jongste dogter van J. H. Meijeraan, *l. kh.*	ca. 11 m.
12	Barend Dijkhoff Wilkens, *l. kh.*	66
15	Geertruy Ophorst, *w. kh.*	m. 5
13	Maria Visser, *a kh*	59
15	Frederik Wintergerst, *a. kh*	19½
15	Jannetje Alberts Sterk, wed. van H. Jansen, *l kh.*	85
13	Elisabeth Catrina Bruyning, huisvr. van C. Smit, *a kh.*	30
13	Hendrika Johanna Busing, *w. kh.*	d. 8

Dingsdag 17 Mei.

Over[t]. Jaar.
12 Willemijntje van der Linden, huisvr. van H. Mulder, *k. kh.* 70
15 Dorothea Geertruda Croes, eenige dogter van J. H. Croes, *k kh.* ½
15 Anna Catharina Meijer, huisvr. van B. Henekes, *k. kh.* 45
13 Anna Mulder, dogter van P. Mulder, *a. kh.* m. 11
15 Hendrik van den Berg, *a. kh.* w. 10
16 Gerrit Koster, *w. kh.* 66
15 Maria Wilhelmina Seulleyn, *k. kh.* 9
16 Lodewich Jong, *a. kh.* 46
16 Jacoba Egberts, huisvr. van D. Leuveling, *a. kh.* 34
15 Jan van Scherpenzeel, *oo k.* 77
14 Susanna Sophia van der Hoop, huisvr. van A. Hoedshon, *o. k.* 34
14 Hilletje Tibbe, wed. van L. Olffen, *a. kh.* 63
17 Johan Hendrik Pothoff, *w. kh.* 36
14 Petronella van Gulik, *k. kh.* 19

Woensdag 18 Mei.

14 Anthonij Goffree, *a. kh.* 38
16 Hendrik Cornelis ...ock, *o. z. c.* 4
16 Philippus Arnoldus Nierman, *k kh* 48
16 Anne Margaretha Swedes, *n. k.* 62
16 Cornelis Broas, *l. kh.* 48
17 Pieter Donné, eenigste zoon van P. Donné, *k. kh.* ½
17 Frederik Mol, *l. kh.* 40
16 Antje Esser, *l. kh.* 28
16 Johanna Catharina Helt, huisvr. van P. J. Brouwer, *wa. k* 42
16 Gerrit Hendrik Hackman, *w kh* ca. 42
16 Johanna Jacoba Poster, *l kh.* ½
17 Hendrik Nicolaas Rodseboom, *n kh* 2 en 7 m.
16 Margaretha Lueken, huisvr. van L. Lueken, *a kh* 66
18 Adrianus Zeeuw, *a. kh.* 71

Overt. Jaar.
16 Hendricus Johannes Visser, *a. kh.* ca. 8

Donderdag 19 Mei.

17 Marretje de Wit, huisvr. van G. Wegman, *a kh.* 37
17 Maria Ophof, wed. van J. Janssen, *a. kh.* 74
17 Anna Elisabeth Kelmer, huisvr. van C. Santkamp, *k kh* 54
17 Anna Marioth, huisvr. van F. Herkman, *l. kh.* 31
16 Johanna Maria Elisabeth Koolhof, huisvr. van Z. C. Starman, *l. n. k.* 57
17 Christiana Meijerrand, *l. kh* 71
17 Elisabeth Waagschaal, *w kh.* w. 10
19 Maria Link, *a. kh.* 41
18 Dorothea Eikeboom, wed. van A. M. N. Weeskind, *l. kh.* 25
18 Joannes Jacobus Dei, *k. kh.* w. 4
18 Maria Magdalena Goofes, eenige dogter van H. Goofes, *w. kh.* 7
16 Dirk Zijtvelt, eenigste zoon van H. Zijtvelt, *w. kh.* m. 8
18 Johanna Sophia Bendeker, *w. kh.* w. 7
18 Fenna Noordholt, huisvr. van J. Keuling, *a. kh.* 24
17 Frederik Dijkman, *l. kh.* d. 14
17 Johanna den Eijsel, *w kh* ½
17 Johanna Hulsman, huisvr. van A. van Slooten, *k kh* 71

Vrijdag 20 Mei.

20 Herman Hendrik Betzeen, *l. kh.* 41
19 Johan Hendrik Stephanus Knipschilt, *a kh.* 8
19 Jan Batist le Febure, *l. kh.* 39
19 Jan Westen, *k kh* w. 22
19 Hendrik Anraad, *w. kh.* 66
19 Johanna Hille, huisvr. van J. van der Meer, *a. kh.* 28
18 Anthony Tebbink, *l kh* 50
19 Catharina Plemp, *w. kh.* 17
20 Gijsberta Sieraghs, laast wed. A. van Onkelen, *a. kh.* 71

Overl.		Jaar.
19	Elisabeth Baarens, *l. kh.*	m. 9
17	Hendrina Lunink, wed. G. van der Laan, *w. kh.*	68
19	Johannes de Jager, *l. kh.*	27
18	Theodorus Scheepens, *a. kh.*	58
19	Alida Harmina Burgering, oudste dogter van A. Burgering, *a. kh.*	26
18	Adrianna Plakkee, *w. kh.*	1
18	Vrouwe, Emelie Eliesabeth Humbert, huisvr. van W. C. Tack, *wa. k.*	71
19	Maria Rebecca Simons, wed. F. Noel, *o. k.*	72
19	Sophia Teuwsen, *l. kh.*	w. 7
19	Wijntje Deen, *k. kh.*	ca. 1
17	Johannes de Langen, *a. kh.*	78
19	Cornelis Verhoef, eenigste zoon van P. Verhoef, *w kh.*	w. 9
17	Jacobus Truijers, *k. kh.*	55

Saturdag 21 *Mei.*

19	Hendrik Veenhooven, *w. kh.*	48
18	Anthonetta Colinoo Reeda, *w kh.*	m. 8
17	Pieter Meester, *k. kh.*	50
17	Liesette Francina Riehee, huisvr. van J. D. Overberg, *k. kh.*	37
19	Maria Clara Thomasch, wed. J. van Heusden, *a. kh.*	57
20	Gijsbert Hendrik van Buuren, *w. kh.*	3
19	Jaques Jean Petit, *l. kh.*	16
19	Johannes Pot, eenigste zoon van W. Pot, *l. kh.*	25
19	Barend Schoute, *k kh.*	73
20	Jacobus Brouwer, *n. k.*	43
19	Maria Adriana Vos, *a. kh.*	2
20	Johan Engelbert Christiaans, *a. kh.*	60
20	Maria Koning, *n. kh.*	m. 5

Het Getal der Dooden is 129.

Maandag 23 *Mei.*

18	Maria Hendrika Bosch, een D. L. A. Weeskind, *a. kh.*	23½

Overl.		Jaar.
19	Saartje Soet, wed. van J. Willems, *a. kh.*	75
20	Anna Elisabeth Hinze, wed. M. Stegwee, *a. kh.*	71
22	Barend Boumeester, *w. k.*	76
19	Hendrik Rupas, *n. z. c.*	63
20	Hendrik Lankamp, *a kh.*	½
21	Lijsje van Tol, *l. kh.*	w. 8
22	Gerrardus Veltkampt, *l. kh.*	51
20	Maria van Delft, huisvr. van P. Wolfers, *a. kh.*	35
20	Gerrit van Tiel, *k. kh.*	w. 14
20	Grietje Hendriks, jongste dogter van L. Hendriks, *a. kh.*	7
21	Hester Tiethof, wed. van F. Neem, *l kh.*	94
21	Carel Sartorie, zoontje van C. Sartorie, *l. kh.*	w. 12
21	Gesina Maria Hendrika Schröder, *n z. c.*	d. 18

Dingsdag 24 *Mei.*

21	Geesje Alberts, wed. C. P. Janssen, *k. kh.*	61
22	Johanna Maria van der Sluys, *w. k.*	w. 10
21	Hendrikus Barentsen, *l kh.*	32
22	Julius Nicolaas Fromm, *l. kh.*	73
21	Hans Jurgen Rus, *a. kh.*	45
22	Petrus van den Berg, *k. kh.*	62
24	Johanna Bouman, huisvr. van C. P. Al, *l kh.*	35
14	Maria Kuyper, wed A. Sijbels, *a. kh.*	43
22	Anthonia de Held, *a kh.*	33
22	Elisabeth de Graaff, *a. kh.*	71
22	Maria de Fries, *l kh.*	9
21	Jannetje Wisborg, wed. van J. van den Bosf, *a. kh.*	56
20	Maria Joanna Direxsens, huisvr. van P. P. Charle, *o. k.*	27
23	Jacoba Fricke, *a. kh.*	m. 6
22	Hendrik Muller, *no. k.*	78
22	Johanna Maria Bitter, wed. H. Chrisselmeijer, *l kh.*	54
20	Catrina Lont, *w. kh.*	d 19
22	Johan Abraham Sevin, *z. k.*	51

B 2

Woensdag 25 Mei.

Overl. Jaar.

24 Willemina Jacoba van Swieten, een A. M. N. Weeskind, *l. kk.* 12½

21 Hendrikje Jurgens, wed. J. Hikken, *k. kk.* 63

21 Jurriaan Bernard Meckbach, *a. kk.* w. 9

24 Geertruy Tromphuys, huisvr. van L. Nieuwenhuys, *a. kk.* 71

22 Johanna Christina Schintsel, *n. z. c.* 78

21 Margretha Ros, *k. kk.* 67

23 Gerritje Linneweever, *a. kk.* 52

22 Anna van Bijlevelt, wed. van B. Worst, *a. kk.* 55

23 Jan Arnoldus Dekker, *a. kk.* w. 8

23 Maria Scholmeijer, *w. kk.* m. 9

23 Anna Sophia Broekman, jongdogter van C. H. Broekman, *w. kk.* 20

22 Jacob Jacobi, *eng. k.* 31

25 Geertruy Klatter, een A. M. N. Weeskind, *l. kk.* 8

24 Antonie Kloppenburgh, *k. kk.* 34

23 Rebecca Wederhoud, wed. B. Gezwind, *w. kk.* 41

24 Adrianus Swartjes, *a. kk.* 35

23 Johan August Schieker, *w. kk.* 60

24 Johanna van den Bree, eenige dogter van J. van den Bree, *w. kk.* 4

23 Femia Engeliena Glorius, *n. kk.* w. 7

Vrijdag 27 Mei.

23 Maria van Hayik, wed. van A. Planter, Gsz. *oll. k.* 64

24 Anna Schijff, huisvr. van J. Swart, Asz. *mo. k.* 62

23 Harmanus Otto de Ruyter, jongste zoon van J. de Ruyter, *k. kk.* [illegible]

24 Aaffie Eeltjes Blank, huisvr. van F. Niemeijer, *k. kk.* 38

26 Martinus Zacharias Heydanius, *a. kk.* 33

24 Pieter Knaap, *a. kk.* 54

25 Maria Bout, huisvr. van P. J. Bout, *k. kk.* 69

25 Jan van Dormond, *a. kk.* 46½

23 Gerhardiena van der Linde, wed. S. Vedderse, *k. kk.* 56

25 Aaltje Steyling, wed. van M. Timman, *w. kk.* 89

26 Pieter du Tooy, *l. kk.* 52

22 Neeltje Neuman, *w. kk.* 13

24 Leena van Tom, laast wed. van C. W. H. Haubenet, *l. kk.* 68

26 Catharina van der Klos, *a. kk.* 54

24 Johannes Christoforus Klinkman, *o. k.* 85

23 Jan Brant, *a. kk.* 77

26 Bastiaan Kieboom, *a. kk.* w. 8

25 Johannes Gerrardus Andrea, jongste zoon van E. W. Andrea, *a. kk.* [illegible]

25 Catharina Elisabeth Goethart, oudste dogter van J. A. Goethard, *k. kk.* ca. 8

25 Marten Robbersen, *a. kk.* 38

25 Maria Anna Elisabeth Berkhout, *a. kk.* d. 18

27 Johan Adam Koch, *k. kk.* 29

24 Antje Gelijsteen, op een na de oudste dogter van Gelijsteen, *a. kk.* 20

25 Jan Bosch, *l. kk.* 49

25 David Oudmaijer, *k. kk.* 42

Saturdag 28 Mei.

26 Hendrik Bube, *l. n. k.* 58

25 Jannetje van Hoek, huisvr. van J. Lampe, *w. kk.* 49

26 Johannes de Wilde, *w. kk.* [illegible]

27 Hendrikus Franciskus van Elk, *k. kk.* 38

27 Hendrik Burgerel, *a. kk.* w. 11

26 Johannes Ghijs, Jr. *a. kk.* 22

25 Sophia Elisabeth Zeegers, wed. H. van der Maan, *w. kk.* 59

26 Hendrik Johannes Vreem, *a. kk.* w. 10

27 Margaretha Smit, wed. van J. Marcus, *l. kk.* 71

25 Frederik Hendrik Leiterits, *a. kk.* 79

26 Catharina Calberg, *w. kk.* 68

26 Harmen Wooker, *a. kk.* 57

Overl.		Jaar.
26	Christina Frederika Elters, huisvr. van H. L. Helmhout, n. kh.	53
26	Geertruy Groeneveld, w. kh.	½
25	Marretje ten Zweege, w. kh.	33
26	Wilhelmina Hendrika de Vries, l. kh.	½
27	Dirkie Velders, huisvr. van J. Koonings, k. kh.	48
26	Joseph Scheen, l. kh.	w. 16

Het Getal der Dooden is 124.

Maandag 30 *Mei.*

Overl.		Jaar.
28	Aaltje Jansen Werning, huisvr. van A. van Stavel, a. kh.	23
28	Elsje van Lemmeren, huisvr. van C. Cande, w. k.	28
27	Jan van Nes, a. kh.	44
28	Hendrik van Raalt, a. kh.	68
27	Bergina Cappers, huisvr. van Lourens Maas, k. kh	60
28	Steven Volmer, a. kh.	66
26	Alexander Griepman, l. n. k.	81
27	Vrouwtje Sijmese, huisvr. van C. Korte, l. o. k	70
27	Harmanus Hardes, a. kh.	83
27	Harmen Dirk Westhoff, l. o k.	73
29	Johan Willem Linne, w. kh.	2
29	Anna Catrina de Bok, huisvr. van H. de Vries, w. kh.	45
27	Johannes Onrust, a. kh.	26
28	Jan Santveer, k. kh.	½
28	Johannes Soen, l. kh.	w. 13
27	Sophia Louwisa Floris, wed. J. Abel, l. kh.	60
27	Maria Theresia Uen, huisvr. van A. Lammers, k kh.	60
27	Philip Hoffnagel, a kh.	47
28	Joseph Blanker, a. kh.	78
29	Frederik Meijer, jongste zoon van T. H. Meijer, a. kh.	w. 6

Dingsdag 31 *Mei.*

Overl.		Jaar.
29	Willem van Ophuysen, n. kh.	9
30	Jacobus Johannes Niermans, jongste zoontje van G. Niermans, z k.	w. 6
29	Geertruy Heuting, o. k.	86
30	Gerrit Kelder, een A. M. N. Weeskind, l. kh.	8½
30	Maria Jacoba Bon, wed. H. Harmsen, k. kh.	67
27	Abraham Batterij, w. kh.	41
29	Harmanus Hendricus Rothuys, n k.	58
30	Alida Eernink, k. kh.	70
31	Pieter Servaas, a. kh.	3½
29	Laurent Antoine Joseph Oosterlinck, o. k.	52
30	Cornelia Blaauw, eenige dogter van H. Blaauw, n. kh.	w. 5
28	Lambert Kastrop, k. kh.	15
27	Hermina Petronella de Gorter, huisvr. van J. de Wolff, a. kh.	68
29	Cornelis Post, eenigste zoon van J. Post, k. kh.	2½
27	Elsje Apfiel, wed. P Mol, l. kh.	ca. 42
29	Hendrik Overwater, l. kh.	44
31	Jacob Kok, l. kh.	61

Woensdag 1 *Junij.*

Overl.		Jaar.
29	Franciscus van den Wollenbergh, a. kh.	42
31	Margaretha Elisabeth Deutscher, huisvr. van A. Wessels, a. kh.	54
30	Harmanus Schipper, a. kh.	56
29	Jan Hendrik Bergmeijer, eenige zoon van J. H. Bergmeijer, a. kh.	9
31	Aaltje Gerrits, huisvr. van J. de Ridder, n. kh.	54
30	Magdalena Christina Draaijer, huisvr. van J. Kerst, o. k.	45
31	Govert Akerhoog, a. kh.	60
27	Martin Waterloo, w. kh.	44
31	Klazina van der Horst, a kh.	w 17
29	Lambertus van der Burgh, o k.	47
31	Grietje Bartels Box, wed. R. H. Koelewijn, a. kh.	52
28	Giertje Toemas, a. kh.	13
30	Christoffel Hulshamer, k. kh.	½
31	Johannes Brandon, a kh.	d 6
30	Carolina Sophia Wilsela Beste, a. kh.	5½

Donderdag 2 Junij.

Overl. — Jaar.

31 Willem Bruloo, *w. kh.* 43

30 Geſiena Wolters, wed. van D. Neelis, *k. kh.* 73

31 Anna Sara Abeleeven, huisvr. van E. 't Hoen, *no k.* 53 en 11 m.

31 Christiaan Heijer, *n. kh.* 1

1 Wijtſe Bennes, *n. kh.* 60

1 Frans Poulus Rivoire, *l. kh.* w 3

31 Engelbert Jagers, *l. kh.* 75

31 Klaasje Weygering, *w. kh* 2

30 Jacob de Graaff, *k. kh.* 1 en 1 m.

31 Jacob Sterk, *k. kh.* 41

31 Elſie Scherpenberg, huisvr. van H. Klauer, *o. k* 58

31 Frederik Moritz Bruggemeijer, *o k.* 63

30 Aagje Burgemeester, jongſte dogter van J. Burgemeester, *l. kh.* 7

Vrijdag 3 Junij.

2 Harmijntje Rutgers, huisvr. van F. Klijn, *a. kh.* 44

2 Cs. Rijnhout, *k. kh.* 55

1 Johanna Stennekus, *k kh.* d. 13

1 Maria Lubberding, huisvr. van W. de Wit, *n z. c.* 75

1 Petronella de Vos, laast wed. Frederik Gallois, *a kh.* 78

3 Jan Machielſe, een A. M. N. Weeskind, *l kh.* 8

1 Jan Stalknecht, *a. kh.* 20

1 Gerrit Heuperman, *a kh.* 44

2 Eliſabeth Blaauw, *w. kh.* m. 5

2 Johanna Gerritſen, *a kh.* 34

1 Jaques Kuyper *wa k.* 47

2 Johannes van Halle, *a. kh.* 49

31 Harmen Hendrik Kerkhoff, *a kh.* 60

28 Poulus Ponniker, *w. kh.* 66

2 Gerrit Buitenhuys, *k. kh* 60

1 Jan Mirani, *a kh.* 2

2 Hendrik Holſteen, *a. kh.* w. 12

2 Dorothea Catharina Antonetta Nettelaar, huisvr. van J. H. Kellerman, *a. kh.* 50 en 4 m.

Overl. — Jaar.

31 Alida van Eijmeren, wed. C. Klinkman, *o. k.* 66

31 Geertruy Berk, *k. kh.* 1

2 Jan van Solkema, *k. kh.* 1

2 Johannes van Peuſluk, *a. kh.* 60

2 Geertruy Donkervlied, huisvr. van J. J. Vieger, *k kh.* 36

1 Catharina Margaretha Meskendorp, middelſte dogter van H. Meskendorp, *w. kh.* 5

2 Fredrik Emke, *a. kh.* 56

2 Barend Gerritſe Bedoe, *l. kh.* 38

30 Johannes van der Wall, *l. kh.* 81

1 Geertruyda Suſanna Esman, huisvr. van B. Blancke, *o. k.* 26

1 Margreta Christiena Balſerſe, wed. C. Heydmeijer, *w. kh.* 66

3 Ilda Sofia Kok, *k. kh.* 2

1 Hendrikje Oortman, *l. kh.* m. 3

1 Catharienа Geertruy Kelp, wed. D. van het Hondert, *a kh.* 81

2 Christoffel Strikman, *k. kh.* 31

1 Maria Elizabeth Vollinga, *w. kh.* 15

1 Christoffel Langevelt, *w. kh.* 33

2 August Meijer, *n. kh.* 2

3 Willem Hendrik Gotliep Hancke, *l o k.* 1

1 Johannes van Herſden, *l. kh.* 46

2 Jan Christiaan Hoedaar, eenige zoon van J. Hoedaar, *l. kh.* w. 6

Het Getal der Dooden is 138.

Dingsdag 7 Junij.

1 Sofia Francina van Velſen, huisvr. van W. van Oostrom, *oo k.* 49

4 Hendrik Estijeé, *k. kh.* 71

2 Henrie Vaillant, *n. k.* 34

3 Pieter Alders, *n. kh.* 59

4 Captn. Jens Knudſen, *a. kh.* 26

4 Eliſabeth Trooſiena, huisv. van H. Daalmeijer, *a. kh.* 61

5 Jaques Lugan jongſte zoon van P. Lugan, *a kh.* 11

3 Willemina Morris, *a. kh.* 53

3 Lupke Barend Apoelt, *k. kh.* 44

Overl.

Overl. Jaar.
4 Jan Patzen, *a.kh.* 21
4 Jan Thoms, *a.kh.* 32
6 Annaatje van den Berg, wed. C. Vork, *a.kh.* 78
5 Abraham Roos, *z k.* 63
4 Jansje Gewie, wed. P. Maalder, *a kh.* 47
3 Anna Hagenbout, huisvr. van A. Bangering, *a.kh.* 39
4 Agata Hof, *n.kh.* 28
3 Anna Fluytwaart, huisvr. van A. Haver, *o.k.* 73
6 Johanna Maria Besseling, jongste dogter van G. Besseling, *w.kh.* w. 11
8 Maria Elisabeth Post, dogter van J. Post, *l.kh.* 1 en 11 m
5 Johannes Jacobus de Vries, *a.kh.* ca. 8
3 Hendrik Lohoff, *l.kh.* 68
3 Michteld van Beek, *l.kh.* 2½
5 Christiaan Roode, *l.kh.* 11½
5 Catharina Stokkers, *l.kh.* 62
7 Katriena van Ozaanen, wed. J. Mulder, *a.kh.* 52
4 Jan Joost Bekker, *k.kh* 74

Woensdag 8 Junij.

6 Maria van der Velden, huisvr. van J. van den Oever, *w.k.* 84
4 Elizabeth Goudenberg, wed. van C. van der Voort, *n.z.c.* 84
8 Maria Smit, *k.kh.* 50
4 Maria Hendricks, *k.kh.* w. 3
5 Johanna Margreta Sieleman, *l.kh.* 37
5 Hans Lange, *l.o.k.* 57
6 Everard Adriaan Guillebert, *n.z c.* 23
6 Christiaan Kesler, *a.kh.* 50
6 Christoffel Pieterselie, *l.kh.* w. 13
7 Maria van der Horst, *a kh.* w. 18
5 Jacob Christoffel Kreuger, *a.kh.* 65
7 Carolina Catharina Scheffers, *a.kh.* w. 9
7 Anna Petronella de Bruyn, *w.kh.* w. 22

Overl. Jaar.
7 Theodorus Hobers, *k.kh.* 71
4 Joanna Maria Cornaar, *o k.* 27½
6 Johannes Nicolaas Frisses, *l.kh.* 41
5 Josina van Streek, huisvr. van A. Baaken, *a kh.* 45
4 Siena van Leeuwen, *a.kh.* 2½

Donderdag 9 Junij.

5 Woutertje Kreulen, jongste dogter van A. Kreulen, *w.k.* 21
7 Johanna Gerrits, jongste dogtertje van J. Gerrits, *w.kh.* 1
5 Geertruy Geezink, wed. van J. H. Kranke, *a kh.* 61
7 Maria Magdalena Bouman, wed. P. Bastenses, *a.kh.* 78
6 Johannes Brockhuysen, *w.kh.* 2½
8 Gerarda van Indceren, *a kh.* 45
7 Pieter Sijbrand Hagedoorn, *a.kh.* 47
8 Catharina Arendina Drost, *oil.k.* 2½
5 Anna Maria Tresia Greving, laast wed. W. Vink, *a.kh.* 75
8 Alida Brave, wed. W. Moolenmans, *l.kh.* 51
8 Gesina van de Puttelaar, een Rooms Weeskind, *l.kh.* 12

Vrijdag 10 Junij.

8 Jan Warnaar, *l.kh.* 14
9 Catriena van Rosse, huisvr. van J. Benneman, *a.kh.* 42
9 Casper Horning, *l.kh.* 49
8 Johannes Ludowikus Robijn, *a.kh.* 1 en 2 m.
8 Alida Smit, *w.kh.* ½
9 Willem Lodewijk Sterk, *a.kh.* 56
9 Gerrit Goorkaaten, *a kh.* 69
8 Maria Catharina Koghling, *k.kh.* w. 8
7 Pieter Kasselaar, *l.kh.* 50
9 Johanna Catharina Hendricks, *k.kh.* w. 3
4 Maria Helfloot, jongste dogter van H. Helfloot, *a.kh.* ½
8 Elisabeth Matthijssen, *a.kh.* 66

Overl. Jaar.
9 Daatje Kroefen, huisvr. van J. Wiffelftein, *a. kh.* 35
8 Christina Kip, wed. van H. Vonk, *a. kh.* 46
10 Gerrit Schuts, *a. kh.* w. 9
7 Jan Schrevekoven, *a kh.* 55
8 Jacobus Hilgers, *k kh.* w 8
8 Janfie Lavelt, huisvr. van J. Warnaar, *l. kh.* 48
7 Magteltje Kool, behuuwd-dogter van J. Rijnders, *w kh.* 34
6 Abraham Ellevis, *k. kh.* 52
9 Jan Fredrik Lobbe, *k. kh.* m. 5
7 Eva van der Ven, *k. kh.* 69
7 Johan van Doorn, *k. kh.* 4

Saturdag 11 *Junij.*

8 Bernhard Moritz, *l. kh.* 49
9 Jan Labee, *l. kh.* 33
9 Catharina Johanna van Bueren, *w. kh.* ca. 6
10 Harmanus Engelberts, *n. k.* 73
9 Jan Gerrit Horsker, *k. kh.* 56
8 Hester Elizabeth Roelofs, *k kh.* w. 16
9 Fredrik Altman, *n z. c.* 70
10 Elifabeth Schuttelaar, een Rooms Weeskind, *l. kh.* 19
10 Catharina Stenéke, een Rooms Weeskind, *l. kh.* 16
4 Dirk van der Lugt, *k. kh.* 63
10 Jacobus Eyfenbaart, eenigfte zoon van J. Eyfenbaart, *w kh.* w. 13
10 Margreta van Buuren, *k kh* ½
7 Johanna Maria Mulder, huisvr. van G. Evers, *l. kh.* 44
8 Antje Halebos, *k. kh.* 1 en 2 m.
9 Harmiena Henrietta Coelleman, *w. kh.* 2
11 Gerrit Koster, *w kh.* 59
9 Theodorus Mathijs Loman, *l. kh.* 61

Het getal der Dooden is 111.

Maandag 13 *Junij.*

12 Eke Wijbinga, na *Harlingen* uitgev. 26

Overl. Jaar.
10 Annetta de Groot, jongfte dogtertje van W. de Groot, *l. kh.* m. 11
10 Gerrit Riethoorn, *a. kh.* 16
9 Gerritje ter Maat, huisvr. van J. van der Hijde, *a. kh* 37
11 Johanna Christina Wijnen, *k. kh.* 59
10 Willem Vermandel, *z. k.* 56
11 Hendrik Leeuw, *l. kh.* 67
10 Jan Reynen, *a. kh.* 34
12 Jan Dirk Eevers, *a kh.* 1¼
12 Alida Veelewold, *n. kh.* w. 4
11 Barend Lieneman, *n. kh* 50
12 Tamme Coenraads Tammeé, *a kh.* 54
12 Catrina du Bois, *a. kh.* 60
10 Ida van der Valk, wed. van A. Vlokker, *a. kh.* 79
11 Hendrik Philip Kelder, *n. k.* 32
11 Elifabet Maria Gebel, *k. kh.* 3
11 Jantje Lackhuys, *l. kh* 1
10 Jan Antonie Kok, *a. kh.* 43
11 Michiel Brummeil, *w. kh.* 80
10 Barend Vis, *k. kh.* 15
11 Antonia Francisca Hesfefelt, jongfte dogter van B. W. Hesfefelt, *l. kh.* w 16
11 Pieter Alders, *a. kh.* 41
11 Bernardus Cornelis Bartels, *k. kh.* 1¼
10 Antje de Blank, wed. van J. Moerkoert, *a. kh.* 46
12 Jan Willem Heitbrei, *l. kh.* d. 14
12 Jan Koghée, *k. kh.* 79

Dingsdag 14 *Junij.*

11 Joannes van der Paardt, *oo. k.* 75
10 Jan Diederik Brut, *l. kh.* 61
11 Maria Linkenberg, wed. van C. Donker, *n. kh.* 67
11 Anna Maria Louis, *oo. k.* 57
12 Jacoba van Lier, huisvr. van J. van Olst, *z. k.* 70
10 Jacob Pieter Hibma, *o. k.* 23¼
10 Jannetje Pijnappel, wed. van J. Lardé, *z. k.* 75

Overl.		Jaar.
10	Henriette Louise Seyerlen, jongste dogter van J. Seyerlen, *l. kh.*	20
13	Jan Fredrik Coelman, *w. kh.*	58
9	Cornelis Gerrit Zeydner, middelste zoon van H. Zeydner, *a. kh.*	16
13	Gerrit Hendrik Vonk, eenigste zoon van H. Vonk, *a. kh.*	1
10	Danielliena Johanna Maria Stroom, *k. kh.*	11
12	Johanna Smit, oudste dogter van wijle P. Smit, *a kh.*	51
12	Jenetta Geertruyda Magdalena Boutes, *a. kh.*	m. 7
12	Jacoba ter Mathe, *a kh.*	35
13	Judocus Hendricus van Anra, *n. k.*	m. 11
12	Frederik Louis Dupuis, *wa. k.*	70
12	Barta van Breukelen, huisvr. van P. van Gelder, van onder *Nieuwer-Amstel* ingev. en begr. op 't *l. kh.*	37

Woensdag 15 Junij.

15	Aagje Mens, wed. van C. J. Elinga, *o. k.*	74
13	Adriana Hendrica Root, jongste dogter van D. Root, *l. kh.*	1
10	Grietje Duurkoop, wed. J. W. Bohle, *n. kh.*	50
12	Hendrik Siemons, *z. k.*	60
11	Helena Goederman, huisvr. van A. Broes, *l. kh.*	37
12	Susanna Borman, *z k.*	25
13	Jacob Wiggers, *a kh.*	70
11	Fidde Hesseling, *n k.*	23

Donderdag 16 Junij.

14	Louwerens de Vree, *l. kh*	49
15	Catharina van Drecht, *z k.*	36
14	Elizabeth Melhagen, wed. P. Marcus, *a kh.*	65
14	Eemmetje Janse, huisvr. van A. Mandougal, *k. kh.*	60
14	Catharina Bornholm, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.*	34
15	Barend Visser, *a. kh.*	48

Overl.		Jaar.
13	Machdalena IJszen, behuuwt kleindochter van J. Enkes, *a. kh.*	22
15	Jansje van der Kamp, *l. kh.*	40
13	Pieter Oswalt, *k kh.*	w. 6
14	Harmanus Breynke, jongste zoon van H. Breynke, *l kh.*	4
14	Pieternella van der Plas, huisvr. van A. Martels, *l. kh.*	45
12	Sophia Drekhave, *l kh.*	62
16	Maria Clasina Nijhoff, *a. kh.*	21

Vrijdag 17 Junij.

16	Johannes Jacobus Staal, *l. kh.*	w 11
15	Jan Liedermoey, *a. kh.*	82
13	Geertruy Kuyk, huisvr. van J. van Kuyk, *k. kh.*	66
16	Johanna Catharina van der Lisse, wed. P. Smit, *a. kh.*	82
14	Anna Eylers, *a kh.*	78
16	Johanna van der Star, laast wed. N. Vink, *w. kh.*	79
15	Ernst Heinrich Ferdinand Beerent, *a kh.*	29
14	Alexander van Lieshout, *a. kh*	51
15	Catrina Blom, huisvr. van J. Ortjes, *w. kh.*	37
16	Alida Stanhoffius, wed. van H. Bloem, *o. k.*	56
16	Johannes Lindblak, *a. kh.*	w. 8
15	Barend van Seggeren, *a. kh.*	16
16	Wilem Preijer *a. kh.*	d. 3
14	Jacoba Boddens, huisvr. van Ns. Schuckink, *z. k.*	37
16	Marretje Plek, wed. C. Siems, *k. kh.*	62
17	Anna Elisabeth Albrecht, jongste dogter van H. Albrecht, *a. kh.*	1
13	Geesje Meijerotte, dogter van de wed. T. H. Meijerotte, *w. kh*	4
15	Aletta Tigman, wed. G. T. van Essen, *z. k.*	58

Saturdag 18 Junij.

14	Hendrik Coelman, *w. k.*	67
15	Johanna Bouve, huisvr. van H. Bouw, *o. k.*	77

16 Johanna van Blijdenftein, huisvr. van J. Wolters, *l. kk.* 70
14 Maria van Gelder, huisvr van J. Pieterfe, *o. kk.* 64
14 Maria Kistemaker, huisvr. van J. Verheijen, *k kk.* 56
15 Trijntje Willemfe Slemp, huisvr. van G. Muller, *w. kk.* 59½
15 Sufanna Dijkman, *k. kk.* 1
17 Dionifius Johannes Wermeling, *eng. k.* 40
Het Getal der Dooden is 152.

PUBLIEKE VEILINGEN

van de onderftaande *Perceelen*, in het Oudezijds Heeren Logement, te *Amfterdam*.

Op Maandag den 13 *Junij* 1808.

Groote Verwerspad, N. 24. (Een Tuin en Erve, genaamd *Landzigt*, op het) buiten de Utrechtfche Poort aan den Amftel, onder Nieuwer-Amftel, *f* 725. Opgeh.

De helft in een Suikerraffinaderij, genaamd *het Wapen van Utrecht* cum annex, als mede het Pakhuis en annex Woonhuis, N. 103. *f* 8100, in flag *f* 900. *Haring.*

Princengragt, N. 142. (Een Huis en Erve, op de) bij de Nieuwe Spiegelftraat, *f* 1600, in flag *f* 50. *van der Hoeve.*

Elandsftraat, (Vijf Woningen onder één Dak, in de) in de Vijgenboomengang, N. 5, 6, 7, 8 en 9. Twee dito als vooren onder één Dak, N. 3 en 4. Twee dito dito, N. 1 en 2. te zamen in één Koop, *f* 225, in flag *f* 100. *Huskus.*

Amftelveld, N. 51. (Een Huis en Erve, op 't) bij de Kerkftraat, *f* 3800. Opgeh.

Heerenftraat, N. 21. (Een Winkelhuis en Erve, in de) *f* 700, in flag *f* 200 *A. J. Vos.*

Keizersftraat, N. 36. (Een Winkelhuis en Erve, in de) *f* 1550, in flag *f* 80 *van Langen.*

Kapelfteeg, N 72. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij het Water, *f* 800. Opgeh.

Oude Looijersftraat, N. 72. (Een Huis en Erve, in de) bij de Dwarsftraat, *f* 800. Opgeh.

Lange Leidfche Dwarsftraat, N. 136. (Een Huis en Erve, in de) *f* 500. Opgeh.

Krom Elleboogfteeg, N. 5. (Een Huis en Erve, in de) bij de Nieuwendijk, *f* 145. *Westerwoudt.*

Bloemftraat, N. 5. (Een Stal, Koetshuis en Erve, in de) *f* 1205. Opg.

Heerengragt, N. 529. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Leidfcheftraat, *f* 29100, in flag *f* 12000. *G & J. Twisk.*

Princengragt, N. 2 en 3. (De helft in twee Pakhuizen en Erven, (onder één Dak,) genaamd *Wijsfelmunde*, op de) bij de Binnen-Amftel, *f* 1800, in flag *f* 100. *van Jagers.*

Kerkstraat, N. 281. (Een Stal, Koetshuis, Bovenwoning en Erve, in de) bij de Leidschestraat, *f* 3000, in slag *f* 1000. *Wendelaar.*

Een Buitenplaats genaamd *Stad-, Vest- en Wetering zigt*, cum annex, aan de Stads Buiten-Cingel, tusschen de Utrechtsche- en Weeterings-Poorten, N. 18. *f* 7000. *Wurfbain*,

Een Tuin cum annex, genaamd *Schoonzigt*, naast evengenoemde, N. 19. *f* 1925. Dezelve.

Vier Morgen Veenland, in de Krimpenerwaard, onder den Ambachte van Stolwijk, *f* 1535. Opgeh.

Angeliersgragt, N. 49. (Een Huis, Achterhuis en Erve, op de) op den hoek van de Witte-Paardsgang, *f* 1330. Opgeh.

Lindestraat, N. 44 (Een Huis en Erve, in de) bij de Kathuizers Dwarsstraat, *f* 700. Opgeh.

Kathuizerstraat, N. 5. (Een Huis en Erve, in de) *f* 475. Opgeh.

Bikkers Eiland, N. 43. (Een Huis en Erve, op het) bij het Bikkersstraatje, *f* 425, in slag *f* 30. *Palmboom.*

Lindestraat, N. 7. (Een Stal, Koetshuis, Bovenwoning en Erve, in de) *f* 1850. Opgeh.

Palmgragt of Braak, N. 7. (Een Huis en Erve, op de) bij de Brouwersgragt, *f* 1075, in slag *f* 5. *Jonkernout.*

Deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 27 Junij.

Koestraat, N. 20. (Een Huis en Erve, in de) *f* 2000, in slag *f* 500. *Wendelaar.*

Eerste Batavier Dwarsstraat, N. 11. (Een Winkelhuis, Achterhuis en Erve, in de) *f* 700, in slag *f* 100. *van Minden.*

Foelie-Dwarsstraat, N. 9. (De helft in een Huis en Erve, in de) *f* 575. *F. Smits Lr.*

De helft in een Plaisier-Tuin, cum annex, op het Rustenburgerpad, onder Nieuwer Amstel, genaamd *America*, N. 2, 1 en 3. *f* 800. *Jagers.*

Cingel, N. 384 (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Warmoesgragt, *f* 15600, in slag *f* 2200. *G. & J. Twisk.*

Heeregragt, N. 1 en 2 (Twee Achterhuizen en hunne Erven, op de) bij de Warmoesgragt, *f* 410. *Lohman*

Een Tuin, genaamd *Schijn bedriegt*, cum annex, (te zamen in één Koop) aan de Wetering, over het Rustenburger Pad, N. 80 en 81. *f* 2700, in slag *f* 800. *van Harpen.*

St. Anthonies Breestraat, N. 32. (Een Winkelhuis en Erve, op de) op de hoek van het Zuider-Kerkhof, *f* 4750, in slag *f* 300. *Broekhuizen.*

St. Anthonies Breestraat, N. 38. (De helft in een Koopmans Winkelhuis en Erve, op de) bij de Moddermolensteeg, *f* 4975, in slag *f* 1200. *Snijders.*

Haarlemmerdijk, N 216. (Een Winkelhuis en Erve, op de) bij de Binne-Oranjestraat, *f* 1225. Opgeh.

Heeregragt, N. 47. (Een Huis en Erve, op de) over de Plantagie, *f* 2425. Opgeh.

Heeregragt, N. 50. (Een Huis en Erve, op de) over de Plantagie, *f* 2450. Opgeh.

Heeregragt, N. 8. (Een Huis en Erve, op de) over het Besjes Huis, *f* 1800, in flag *f* 100. *A. Schouten.*

St. Anthonies Breeftraat, N. 86. (Een Huis en Erve, op de) bij de Nieuwmarkt, *f* 3190. Opgeh.

Weesperftraat, N. 35. (Een Winkelhuis en Erve, op de) bij de Kerkftraat, *f* 2200. Opgeh.

Rapenburgerftraat, N. 35. (De helft in een Huis en Erve, in de) over de Zeven Vette Jaaren, *f* 700, in flag *f* 60. *R. Simons.*

Weesperveld, N. 56. (De vierde part in een Huis en Erve, op het) over het Nieuwe Werkhuis, *f* 575, in flag *f* 10. *van Minden.*

Warmoesftraat, N. 47. (De helft in een Koopmans Huis en Erve, in de) bij de St. Anneftraat, *f* 1500, in flag *f* 150. *van Vloten.*

Brouwersgragt, N. 32. (Een Huis en Erve, op de) bij de Heerenmarkt, *f* 2750, in flag *f* 225. *Snoek.*

Lijnbaansgragt, N. 189. (Een Huis en Erve, op de) bij het Bruggetje. Twee Lootfen, geapproprieerd tot een Sleepers Stal, naast het laatstgenoemde, N. 185. *f* 525. *Haring.*

Nieuwezijds Voorburgwal, N. 228. (Een Winkelhuis en Erve, op de) over het Goudfche Veer. Benevens een Huis en Erve, of Achterhuis, in het Keizerrijk, N. 1. (te zamen in één Koop,) *f* 3900, in flag *f* 400. *Nijhoff.*

Kerkftraat, N. 186. (Een Huis en Erve, in de) tusfchen de Leidfche- en Spiegelftraaten, *f* 1025, in flag *f* 40. *Schimmel.*

Een dito, naast het laatstgemelde, N. 187. *f* 775, in flag *f* 60. Dez.

Haafeftraat, N. 3. (Een Huis en Erve, in de) in de Turkfe Keizers Poort, *f* 120, in flag *f* 50. *Blijenburgh.*

Dirk van Hasfeltfteeg, N. 40. (Een Winkelhuis en Erve, in de) *f* 410. Opgeh.

Nieuwe Rapenburgerftraat, N. 106. (Een Huis en Erve, in de) voorbij de eerfte Dwarsftraat, *f* 505. Opgeh.

Blomgragt, N. 10 en 11. (Twee Huizen en hunne Erven, (te zamen in één Koop,) op de) in de Wevers- of Dubbelde Gang, *f* 195. Opg.

Een Grafftede in de Oude Kerk, op de Hoogte van 't Koor. *f* 85, in flag *f* 50. *Rondeboom*

Vijzelftraat, N. 12. (Een Winkelhuis en Erve, in de) op de hoek van de Reguliers Dwarftraat, 5820. Opgeh.

Eerfte Wetering Dwarsftraat, N. 57. (Een Huis en Erve, in de) bij de Vijzelgragt, *f* 2800, in flag *f* 550. *J. Smit.*

Deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 11 Julij.

Roozenftraat, N. 58. (Een Winkelhuis en Erve, in de) op de hoek van de tweede Dwarsftraat. En een Huis en Erve, dienende tot een Pakhuis in de tweede Roozen Dwarsftraat, in de Kalvergang, N. 184. *f* 3150. *van der Hans.*

Tweede Roozen Dwarsftraat, N. 33. (Een Huis en Erve, in de) *f* 600, in flag *f* 7. *Eeckhoff.*

Roozenftraat, N. 241. (Een Huis en Erve, in de) bij de Dwarsftraat, 575, in flag *f* 100. *van Bemmel.*

Roozenstraat, N. 128. (Een Huis en Erve, in de) bij de Dwarsstraat, *f* 450, in slag *f* 5. *van der Hans.*
Reguliers Dwarsstraat, N. 70. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de Botermarkt, *f* 3200, in slag *f* 800. Dezelve.
Roozegragt, N. 184. (Een Huis en Erve, op de) bij de Princegragt, *f* 1350, in slag *f* 8. *Groeneboer.*
Spiegelgragt, N. 2. (Een Huis en Erve, op de) bij de Lange Leidsche Dwarsstraat, *f* 975. *Smits Lr.*
Een Warmoesierderij groot circa 1 Morgen, in de Buitenvelders Polder aan de Wetering, N. 17. *f* 1125, in slag *f* 275. *Houtkoper.*
Een Warmoesierderij groot ½ Morgen, in voornoemde Polder, N. 94. *f* 1050, in slag *f* 275. *van der Hans.*
Fluweele Burgwal, N. 44. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Hoogstraat, *f* 6075, in slag *f* 1000. *van der Spek.*
Groote Oostenburgerstraat, (Een Huis en Erve, in de) *f* 150, in slag *f* 50. *Kroon.*
Cloveniers Burgwal, N. 51. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Hoogstraat, *f* 13600, in slag *f* 2400. *de Warm.*
Hoogte van de Kadijk, N. 145. (Een Huis en Erve, op de) bij de Kerkstraat, *f* 1500, in slag *f* 6. *Lohman.*
Reguliers Dwarsstraat, N. 140. (Een Huis en Erve, in de) bij het Koningsplijn, *f* 1725, in slag *f* 7. *Reuvenkamp.*
Princengragt, N. 308 (Een Huis en Erve, op de) over de Rozengragt, *f* 4575, in slag *f* 250. *Stijne.*
Lange Leidsche Dwarsstraat, N. 110. (Een Huis en Erve, in de) tusschen de Leidschestraat en dito gragt, *f* 1000, in slag *f* 4. Opgeh.
Zeedijk, N. 73. (Een Winkelhuis en Erve, op de) over de Oudezijds Kapel, *f* 2000, in slag *f* 5 Opgeh
Zeedijk, N. 30. (Een Huis en Erve, op de) bij de wijde Stormsteeg, *f* 925, in slag *f* 50. *Smits Lourz.*
Nieuwebrugsteeg, N. 12. (Een Winkelhuis en Erve, in de) *f* 1000, in slag *f* 2 Opgeh.
Ridderstraat, N. 92. (Een Huis en Erve, in de) bij de eerste Dwarsstraat, *f* 500, in slag *f* 4. *A Schouten*
Princengragt, N. 411. (Een Huis en Erve, op de) tusschen de Princestraat en Brouwersgragt, *f* 700 *Reuvenkamp.*
Buiten Visserstraat, N. 14. (Een Huis en Erve, in de) *f* 370. *Blijenburgh.*
Blaauw Burgwal, N. 20. (Een Winkelhuis en Erve, op de) *f* 2975, in slag *f* 25. *Cramerus.*
Roozengragt, N. 31 en 32. (Een Koopmans Huis en Erve, benevens een apart verhuurd wordend Huis en Erve, naast elkander op de) tusschen de eerste en tweede Bloem Dwarsstraat, (te zamen in één Koop,) *f* 8950, in slag *f* 150. *Niermans.*
Princengragt, N. 632. (Een Huis, Achterhuis en Erve, op de) bij de Looijersstraat, *f* 4050, in slag *f* 250. *Bing.*
Ridderstraat, N. 81 en 82 (Twee Huizen en hunne Erven, onder één Dak, (te zamen in één Koop,) in de) N. Z. op de hoek van en in de eerste Dwarsstraat, *f* 475, in slag *f* 40. *Lohman.*

Lijnbaansgragt, N. 109. (Een dubbeld Pakhuis, benevens een Woonhuis en Erve, bevorens geapproprieerd zijnde tot een Suikerraffinaderij, (te zamen in één Koop,) op de) en hoek van de Leidsche Kruisstraat, *f* 1975, in slag *f* 20. Opgeh.

Elandsgragt, N. 54. (Twee Pakhuizen en hunne Erven, (te zamen in één Koop,) op de) tusschen de Baangragt en Dwarsstraat, genaamd *de Fredrik Hendrik*, A°. 1808. *f* 2330, in slag *f* 250. *Suyderhoff*

Lijnbaansgragt, N. 117. (Een Pakhuis en Erve, genaamd *de Hoop*, op de) bij het Leidsche Plijn, *f* 1575, in slag *f* 250. *Lohman.*

Slijppad, N. 14 (Een Plaisier-Tuin en Huizinge, buiten de Raampoort, op het) *f* 1375; in slag *f* 20. Opgeh.

Lindegragt, N. 201. (Een Huis en Erve, op de) bij de Brouwersgragt, benevens twee Achterhuizen en hunne Erven, (te zamen in één Koop) *f* 1050, in slag *f* 50. *Westerwoudt.*

N. Z. Achterburgwal, N. 182. (Een Huis en Erve, op de) bij het Hemelrijk *f* 600, in slag *f* 200. *van Soomeren.*

Tweede Angeliers Dwarsstraat, N. 37. (Een Huis en Erve, in de) bij de Angeliersgragt, *f* 300. Opgeh.

Groote Wittenburgerstraat, N. 28. (Een Huis, Achterhuis en Erven, (te zamen in één Koop,) in de) over de Werf de Raaf, *f* 550. Opg

Dit onderstaande *Tjalk-Schip* is (bij *executie*) geveild op *Maandag* den 13 Junij 1808. in het N. Z. Heeren Logement.

Tjalk-Schip, (Een extra-ordinair Welbezeild) genaamd *de Compagnie*, gevoerd bij Schipper RUURD DIJKSTRA, lang over Steven 68½ voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 13 voet 8 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 6 voet. Alles Amsterdamsche voeten. *f* 710, in slag *f* 100. *J. van Ouwerkerk de Vries.*

Dit onderstaande *Kaag-* of *Ligter-Schip* (*vrijwillig*) op *Maandag* den 27 Junij.

Kaag- of Ligter-Schip, (Een extra-ordinair Welbezeild) gevoerd geweest bij wijlen Schipper JAN VOLKERS, lang over Steven 68 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 16 voet 7 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 8 voet 2 duim. Alles Amsterdamsche voeten. *f* 2600, in slag *f* 150. *Tamme Beth.*

Dit onderstaande op *Maandag* den 11 Julij.

Damloper-Schip, (Een extra ordinair Welbezeild) gevoert bij Schipper HENDRIK MAALMOES, lang over Steven, 63 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 13 voet 9 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 6 voet 3 duim. Alles Amsterdamsche voeten. *f* 3950, in slag *f* 50. Opgeh.

Koorn-Ligter, (Een extra Weldoortimmerde) genaamd *de Oostzee*, lang over Steven 66 voet, wijd 15 voet, Hol 7 voet 3 duim. *f* 700. Opg.

STAAT-

STAAT- EN LETTERKUNDIG
MENGELWERK.

ELFDE VERVOLG DER BEKNOPTE LEVENSGESCHIEDENIS
VAN
MICHIEL DE RUITER.

Zwaren ſtorm, en daaruit voortſpruitende tegenſpoeden, moest onze held op den nu aangevangen' togt doorſtaan: in zijn eigen ſchip (hij bevond zich toen voor *St. Lucar*) had naauwelijks één mensch, in den tijd van vier of vijf dagen, droog kunnen liggen; onder water was de kiel echter digt.

Den 20 Januarij eerstvolgende (1657) kwam hij voor *Cadix*, alwaar hij, op bevel van den Hertog van *Medina Celi*, en den Gouverneur van *Cadix* begroet werd; daarna ontving hij een' brief van den Hertog voorn., die hem wenschte te ſpreken. Te *Porto* bij den Hertog gekomen zijnde, bragt hij terſtond te weeg, dat twee aangehoudene *Amſterdamſche koopvaardijſchepen* ontſlagen werden. — De Hertog had den beroemden held uitnemend vriendelijk onthaald; doch waarſchijnlijk niet uit achting alleen; maar tevens om hem van zijn' pligt aftetrekken; dan, het oogmerk werd niet bereken: DE RUITER was te braaf, en uit dien hoofde te naauw aan zijne pligten verbonden, dan dat iemand, wie hij hadde mogen wezen, hem dezelve zoude hebben kunnen doen verlaten: — zie hier het bedoelde.

De Hertog zich met onzen held afgezonderd hebbende, zeide, uit een' brief van *Don* ESTEVAN DE GAMARRA, Gezant des Konings van *Spanjen* in den *Haag*, verſtaan te hebben, dat hij, DE RUITER, een' geheimen last van H. H. Mog., of van de Raden ter Admiraliteit te *Amſterdam* had, en ook een' brief aan hem, waarbij toegeſtaan en belast werd, dat de Koning, of de Hertog, de zes oorlogſchepen welke onder zijne vlag waren, als men dezelve van noode hadde, zoude mogen gebruiken, om op de zilvervloot te paſſen, en datze voor dien tijd in 's Konings dienst zouden wezen. — Dit zeggen kwam onzen held niet weinig vreemd voor; doch zijn antwoord was gereed; daarin beſtaande, dat hij geheel geene kennis van zulk een' last had, en dat van denzelven in zijn algemeen noch bijzonder bevelſchrift gewag werd gemaakt: intusſchen liet de Hertog zich met dit antwoord niet afwijzen, maar vroeg of DE RUITER, het leenen der bewuste zes ſchepen niet op zich zoude durven nemen, dewijl hij, Hertog, verzekerd was, dat zoodanig eene order, als DE RUITER zeide niet ontvangen te hebben, welhaast zoude volgen; dan, dit was onzen held aangevallen aan eene zijde alwaar hij volſtrekt onkwetsbaar was: „Uwe Doorluchtigheid weet wel," antwoordde de brave man, „dat de dienaar van een' Koning, of van een' Staat, zulks „niet vermag te doen, zonder uitdrukkelijk bevel van zijne Heeren en „Meesters." Dit antwoord benam den Hertog alle hoop, waarom hij

ook verder afliet, alleenlijk verzocht hij nog geheimhouding van hun gesprek; welk verzoek door onzen held werd ingewilligd.

Na verder getrouwelijk zijn' last volbragt te hebben; na te hebben geconvooyeerd alwaar geconvooyeerd moest worden; na te vergeefs de *Algiersche roovers* nagejaagd te hebben, nam de held twee *Fransche vrijbuiters*, welke daad van zeer bedenkelijke gevolgen was. — Men kreeg namelijk berigt uit *Frankrijk*, dat de beide schepen wel den Koning toebehoorden; doch op kosten van bijzondere lieden uitgerust waren; en dat zeker groot personaadje een derde deel van de buit zoude genieten; dat de Capitein van een derzelve (die echter tevens 't bevel over beiden voerde), reeds sedert vele jaren de kaaprederij had gedreven, en men wel twintig vonnissen ten zijnen laste had, hem bevelende de genomene schepen terug te geven; doch dat hij nimmer had willen gehoorzamen: hieruit nu besloot men, dat hij, al waren het des Konings schepen, als een roover behandeld moest worden; gelijk dan ook geschiedde; een der schepen werd door DE RUITER, aan de *Spaanschen* verkocht, en de *Fransche gevangenen* aan land gezet, en vrijgeleibrieven bezorgd; het geen met te meerder spoed geschiedde, om dat de *Hollandsche bevelhebbers* zeer begonnen te klagen over den vuilen stank, welke in hunne kielen, door de *Franschen*, veroorzaakt werd; het zij dan van wege eigene wanhavenheid, of door dat zij geene verschoning hadden: men konde 't bij hen niet harden, en vreesde, met reden, dat de stinkende lucht, besmettelijke ziekten zoude veroorzaken, gelijk dan, op het schip van Capitein OOMS, reeds vier matrozen aan den rooden loop lagen.

In *Frankrijk* nam men het nemen van de beide schepen zeer euvel op; inzonderheid werd zulks gedaan door den beruchten Cardinaal MAZARYN: De raad des Konings werd op de eerste tijding daarvan bijëen geroepen, en in denzelven voer zeker Heer (die men hield dat de genen welke de *Hollanders*, dagelijks, in zee aanhaalden, begunstigde, en een groot aanhanger en gunsteling van den Cardinaal was) niet weinig hevig tegen den *Hollandschen Vice-admiraal* uit, terwijl hij tevens zijne ongenegenheid tegen den *Hollandschen Staat* liet blijken: hij zeide openlijk, dat DE RUITER, met eene vreemde vlag op te zetten (onze held had de *Engelsche* gebruikt) toen hij de twee schepen vervolgde, zich had gedragen als een zeeroover, en dat hij met het nemen van des Konings schepen, zijne Majesteit ten hoogsten had beledigd; dat die schuld niet uittewisschen was dan door zijn bloed; noch te vergoeden dan met zich daarover zoo gevoelig te toonen, als de grootheid van het ongelijk vereischte, en dat men den vrede met de *Hollanders* moest breeken: deze raad werd wel, door middel van vermogende stemmen, afgewezen; maar echter werd terstond bevel afgezonden, dat in alle de havens en landschappen van *Frankrijk*, alle de schepen, koopmanschappen, goederen enz. der *Hollandsche kooplieden*, in beslag genomen moesten worden: aan welk bevel dan ook oogenblikkelijk werd gehoorzaamd. Dit kwam alhier te vreemder voor, om dat de Koning, de zaak opnemende als of DE RUITER de twee schepen zonder last hadde genomen, zulks niet had behooren te verhalen op den ganschen Staat, om 's Lands ingezetenen te bezwaren. Zijne Majesteit had daarover nog geene klagten laten doen aan de Heeren Staten; noch hun gelegenheid gegeven

om de daad van DE RUITER goed of kwaad te keuren, en ondertusschen regtte hij zich zelven. — *Holland* was van gevoelen, niettegenstaande 't het meeste belang bij den koophandel met *Frankrijk* hadde, dat men al den handel met de *Franschen* terstond moest verbieden, en hunne schepen en goederen in *Holland* en de vereenigde provinciën desgelijks beslaan: dan, ook deze raad vond geen' ingang: alleenlijk werd der Staten gezant bij *Frankrijk* (den Heere BOREEL) gelast, den Koning en 't Hof de onregtmatigheid van 't gehouden gedrag voor te houden, op dat al het beslagene weder terstond ontslagen mogte worden: dat hij, daar en boven zijne Majesteit, uit naam van zijne Meesters, ernstig zoude vertoonen, de ondragelijke zeerooverijen, geweldenarijen, ja moorderijen, eenige jaren herwaarts door de *Franschen*; ook zelfs met de twee schepen door DE RUITER veroverd, tegen de ingezetenen van den Staat begaan en gepleegd.

En echter (op dat wij er dit nog bijvoegen, ten einde geen onzer lezers in 't vermoeden moge vallen, dat de groote DE RUITER, in dezen, waarlijk eene onwettige daad bedreven hadde) eer den Heere BOREEL, het bevel, waarvan wij gesproken hebben, ter hand was gekomen, had hij, ter oorzake van 't in beslag nemen der Nederlandsche schepen en goederen, reeds gehoor bij den Koning verzocht en gekregen, en zulk eene rustige, ronde *Hollandsche taal* (alhoewel in 't *Fransch*) gesproken, dat de Cardinaal voornoemd hem tot driemalen toe in de rede viel; doch de onverschrokken *Hollander* liet zich daardoor niet afschrikken, maar ging moedig voort: onder anderen vroeg hij zijne Majesteit, *of de* Hollandsche koopvaardijschepen, *als ze in de zee, 't welk een element is aan alle volken gemeen, van roovers die hen wilden nemen, besprongen werden, zich dan zouden moeten overgeven en laten nemen, al waren ze de sterksten, en onder het geleide van oorlogschepen van den Staat; en of het hun dan genoeg moest zijn, te* Parys *daarover te kunnen klagen, en regt en vergoeding te verzoeken?*

Intusschen bleef de Koning aandringen op het wedergeven der genomene schepen, en vorderde bovendien dat DE RUITER gestraft zoude worden; inzonderheid kwalijk nemende, dat onze held, in het najagen der genomene schepen, zich van *Engelsche vlaggen* bediend had; hetwelk hem evenwel, volgens de *regten des oorlogs*, door den beroemden HUIG DE GROOT beschreven, volkomen vrijstond.

In den verderen loop dezer zaak, zullen wij ons niet inlaten, dewijl zulks niet binnen ons plan behoort: alleenlijk moeten wij melden dat het verschil in dier voege, ter eere van onzen held, werd afgedaan, dat hij, bij zijne terugkomst, door den Raad ter Admiraliteit te *Amsterdam*, tot erkentenis van den goeden dienst en vlijt, in 't veroveren van de bewuste twee schepen gedaan en aangewend, met een' gouden' keten werd beschonken.

(*'T vervolg hierna.*)

De volgende stukken zijn ons, goedgunstiglijk, ter plaatsinge toegezonden.

KORTE SCHETS
VAN DE
VRIJERIJ EN HUWELIJKSGEBRUIKEN
DER *LAPLANDERS.*

Wanneer in *Lapland* een jongeling neiging gevoelt om in den huwelijken ftaat te treden, is zijn eerfte werk zich naar zijne naaste bloedverwanten te begeven, ten einde hun van zijne begeerte te verwittigen: dezen, het voornemen van den jongeling niet afkeurende, maken zich gereed om naar de woonplaats der ouderen van het meisje, waarop des jongelings oog gevallen is, te gaan; ter zelver tijd eene hoeveelheid brandewijns, benevens gefchenken, beftaande in eenen met zilver belegden gordel, eenen ring, of iets anders, mede nemende. Zoodra zij aldaar aangekomen zijn, treedt de welfprekendfte onder hen, die het woord moet voeren, binnen, en de anderen volgen hem; maar de vrijer blijft, buiten, zijn lot afwachten. Binnen gekomen zijnde, vult de fpreker een drinkvaatje met brandewijn, en biedt dit den vader van het meisje aan: drinkt deze daarvan, dan is zulks een teeken dat hij niet ongenegen is voorflagen aantehooren; doch weigert hij het, zoo geeft hij daardoor te kennen dat de voorflagen, welke men hem doen zal, vruchteloos zullen zijn. Terftond, wanneer het vaatje in de rondte gegaan is, en de ouders en het meisje zelven van den brandewijn gedronken hebben, is het den aanzoeker geoorloofd, zijnen voorflag, uit naam van den buiten wachtenden minnaar, te doen: ftemmen de ouders nu in de echtverbindtenis toe, dan verzoekt men den fteeds door hoop en vrees geflingerden jongman binnen te komen, die alsdan de medegebragte gefchenken zijne beminde aanbiedt, met belofte tevens (welke hij aan hare ouders doet), dat hij voor de huwelijksklederen zal zorgen. Dit alles behoorlijk gefchied zijnde, zijn de jonge lieden aan elkanderen verloofd, en de vrijer en zijne vergezellers nemen weder affcheid.

Het is een vaste regel bij de *Laplanders*, dat, wanneer de ouders van zulk een meisje, na in dier voege hunne toeftemming gegeven te hebben, hun gegeven woord weder intrekken, zij ook alle de kosten, door den vrijer gemaakt, aan hem vergoeden, ja zelfs den brandewijn, bij 't eerfte bezoek gebruikt, betalen moeten.

Zoo dra nu de jonge lieden verloofd zijn, ftaat het den minnaar vrij zijne aanftaande bruid te komen bezoeken. Bij haar zijnde, zingt hij, tot haren lof, eenige liedjes van zijn eigen opftel, en *declameert* alles wat hem invalt; doch de woorden die hij gebruikt, drukken alleenlijk zijne liefdedrift uit. Dit verzenmaken heeft echter niet altijd plaats, daar alle vrijers niet even bekwaam daartoe zijn; doch in het laatfte geval vermaakt de minnaar zijne minnares met gefchenken, welke hij denkt haar welgevallig te zijn.

Heeft nu ook de vrijer aan de voorwaarden des huwelijks voldaan, dan wordt er dapper gefchonken, de bruidsnacht weldra gevierd, en, zijn de jonge lieden *getrouwd!*

Even zoo fpoedig als het huwelijk voltrokken wordt, even zoo ras kan het ook weder verbroken worden: de echte lieden loopen flechts van elkanderen af, en gaan ieder op zich zelven leven, als of zij elkanderen nimmer gekend hadden.

De invoering van den Christelijken Godsdienst aldaar, heeft echter deze gewoonte merkelijk beschaafd: de huwelijken worden met meer plechtigheid gesloten, en niet zoo ligtelijk verbroken.

De nieuwgetrouwden blijven een geheel jaar lang bij de ouders der vrouw inwonen: na verloop van dat jaar verlaten zij het ouderlijk huis, en gaan op hun zelven wonen, waartoe hun dan door de ouders een uitzet, naar mate van derzelver omstandigheden, gegéven wordt; hetwelk meestal bestaat in eenige schapen of rendieren, een ketel, en verdere dingen, die, hoewel op zich zelve niet veel beteekenende, of waardig zijnde, echter in eens *Laplanders huishouding* volstrekt niet gemist kunnen worden.

van Gent en van Kalfsvoet.

MIJNHEER REDACTEUR!

Gij zult, naar mijne gedachten, uwe lezers zeer vergenoegen, met het volgende in uw geëerd maandwerk te plaatsen; tevens zult gij daardoor het uwe bijbrengen, tot het fnuiken der bijgeloovigheid, en het wegnemen van eene ligtgeloovige dwaling, waaraan niet weinigen onder ons zich nog schuldig maken; het is gedeeltelijk aan een onlangs in 't licht verschenen werkje ontleend.

Ik heb de eer te zijn, enz. M. P.

IETS WEGENS *Dr. FAUST.*

Johannes Faust, geboren (in 1491) in het dorp *Rot*, behorende onder de heerlijkheid *Weimar*, in de nabijheid van *Jena*, was van eene welgestelde familie. Op kosten van een' neef van hem, welke te *Wittenberg* woonde, en een vermogend man was, werd hij ter schole besteld, en, vervolgens, op de akademie te *Jena*, alwaar Faust in de Theologie studeerde, en groote vordering in de kennisse der *Oostersche talen* maakte: hij begaf zich ook aan het beoefenen der wis- natuur- en sterrekunde, waarin hij zooveel behagen schepte, dat hij besloot van studie te veranderen, en zich in de geneeskunde te bekwamen. Ook in deze wetenschap maakte hij spoedige en voorbeeldelooze vorderingen; waarvan 't gevolg was dat hij aldra tot Doctor in de medicijnen gepromoveerd werd. Door zijne ervarenheid in de wis- natuur- en sterrekunde kwam Faust weldra in een' grooten naam; doch ook weldra onder de vervolging van den nijd, geboren uit verkeerden naijver. Onder zijne vijanden bevonden zich voornamelijk der Geestelijken, welke op hem gebeten waren, om dat hij de studie der Theologie verlaten had: deze Heeren nu waren ten dien tijde gewoon alles, wat hun stomp begrip te boven ging, met den naam van tooverij te bestempelen: geen wonder derhalve dat de geleerde Faust ook aldra verklaard werd een tooveraar te wezen: spoedig waren honderde vertellingen van tooverijen, door hem bedreven, aan de orde van den dag: zie hier een van dezelve: — Men verhaalde dat hij op zekeren avond, tusschen 9 en 10 uren, in het *Spesserwoud*, buiten *Wittenberg*, wandelende, aldaar eenige cirkels met zijn' wandelstok in het zand trok; dat daarop geheel het woud met een vreesselijk gehuil vervuld was geworden, en de duivel hem verschenen was, in de gedaante van een' vliegenden

draak, welke eerst in een vurige ster, en vervolgens in een' graauwen monnik veranderd was geworden: dat Faust bij deze gelegenheid met den duivel een verbond gemaakt had, van namelijk zijne ziel aan dezen te verpanden, mits hij hem, eenige jaren lang, in alles ten dienste zoude staan, hem alles wat hij verlangde zoude verschaffen, en hem telkens, op zijn opontbod, een' geest zoude toezenden, om hem te bedienen; dat zulk een geest hem ook weldra (na het verbond wederzijds gesloten was geworden) verscheen, in de gedaante namelijk van een' Minderbroeder, met een schelletje in de hand.

Tien jaren lang zoude dit verbond geduurd hebben, staande welken tijd Faust groote goederen had verkregen (waarschijnlijk echter, zoo dit waar is, door zijne studie); waarna hij eindelijk, door den duivel, in zijne slaapkamer vermoord was geworden.

De tijd van zijn' dood is niet bekend; en de vertelling luidt, dat hij een discipel gehad heeft, Christoffel Wagner genaamd, die zijne aanzienlijk nalatenschap erfde, en insgelijks de tooverkunst geoefend zoude hebben.

Men verwart gemeenlijk dezen Doctor Faust, met zekeren anderen Johannes Faust, in zijnen tijd, (omtrent den jare 1440) een rijk koopman te *Maintz*: de eerstgemelde is echter de ware, wanneer van een' tooveraar, Faust, gesproken wordt: immers spreekt men ook altoos van eenen *Doctor* Faust; nu, en de andere was, gelijk wij zoo even gezegd hebben *koopman*; intusschen is ook dezen koopman, Johannes Faust, den naam nagegaan, van een tooveraar te zijn; en zie hier wat zulks veroorzaakt heeft.

Toen de boekdrukkunst nog niet uitgevonden was, plaatste men altoos voor de afschriften van een boek, eene fraai geteekende en keurlijk met goud en kleuren versierde eerste letter: deze gewoonte bleef men ook, na de boekdrukkunst uitgevonden was, volgen; voor de eerste letter van een boek werd eene behoorlijke plaats opengelaten, op welke die letter dan naderhand geteekend werd, in maniere als gezegd is

De bedoelde Faust nu, als koopman, op zijn voordeel bedacht, liet eene groote partij zeer nette afdrukken van den bijbel, met zulke voorletters versieren; reisde met dezelve naar *Frankrijk* (alwaar de uitvinding van het drukken nog niet bekend was) en verkocht aldaar zijne voorraad van gedrukte bijbels voor keurlijk geschrevene exemplaren, waarvoor (gelijk ligtelijk te begrijpen is) groote sommen gelds betaald werden.

Dan, de volstrekte eenzelfdheid welke in de groote menigte van zijne verkochte exemplaaren plaats had (want geen tittel of komma was in den eenen anders dan in den anderen; ook zelfs het minste gebrekje hadden zij onder elkanderen gelijk) deed beseffen dat zulks onmogelijk het werk van één schrijver, veelmin van meerdere schrijvers, ook niet van de bekwaamsten, konde wezen; dat derhalve de *Duitsche* Faustus gewisselijk een tooveraar moest wezen (tot zulk een besluit ging men ten dien tijde geredelijk over) en zijne verkochte bijbels ongetwijfeld producten van den duivel waren; men toefde, in gevolge van dat besluit, niet, met Faust als *duivelbezweerder* aanteklagen, waardoor de schrandere koopman, wel voorziende wat jammerlijk lot hem, uit krachte der gemelde

aanklagte, boven 't hoofd hing, zich gedrongen gevoelde, den *Franschen* het voor hen geheim van de boekdrukkunst te openbaren, waardoor dus die kunst toen ook in *Frankrijk* aldra ter hand genomen, en met glans uitgeoefend werd.

GEDACHTEN,

na het afsterven van den onvergelijkelijken kunstenaar,

JACQUES KUYPER.

'T zegt weinig dat de Vorst u naar verdiensten eerde;
'T zegt weinig dat ge in elk verwondring hebt gebaard;
Niets boeide uw' vluggen geest, hoe hoog men u waardeerde; —
De kunst treurt bij uw graf! — Gij waart te groot voor de aard.

G. R. *geb.* v. R.

Lof, edle vrouw! voor dezen lof,
Ja, gij kunt kunstenaars waarderen,
En geeft den mannen nieuwe stof.
Om meer dan ooit uw kunne te eeren.

extempore.

DE REDACTEUR.

DE GIERIGHEID.

Wie voedt, door hebzucht aangedreven,
Naar 't goud een' nimmer lesbren dorst?
Wie kan nooit vergenoeging geven,
Zelfs niet aan d'allergrootsten vorst?
Wie blijft steeds arm bij all' haar schatten?
Wie is 't die ieder beven doet,

Wanneer ze, om all' wat is te omvatten,
Verschijnt, met haar' gevreesden stoet?
Door wie werd zeer veel kwaads ontstoken?
Wie heeft steeds ramp bij ramp gewrocht?
Wie deed vaak 't bloed des broeders rooken;
Bewerkte menig kwaden togt?

Wie, eindelijk, kan men, naar waarheid *monster* noemen?
Wie dan de GIERIGHEID, veelvoudig waard' te doemen.

P. van Kalfsvoet.

Onder de nieuwe opgaven, geplaatst in ons *Eerste Deel*, 6de *st.*, vindt men de *logogryph* PLAK, en de *charade* HANDEL: zeer vele oplossingen van beiden hebben wij in de opvolgende stukken van ons Werk geplaatst; doch onder die allen is ons ontsnapt (ongetwijfeld ter oorzake van de zeer groote menigte van papieren, welke wij, bij het vervaardigen van onze copijen, rondom ons hebben) de oplossingen van de gezegde beide voordragten, door den Heere T. J. H. te *W.*, 't welk wij thans eerst ontdekken; en dewijl die oplossingen der plaatsinge waardig zijn, vinden wij ons verpligt dezelve den lezer thans nog mede te deelen: zij zijn de volgenden:

Oplossing van de *logogryph*, PLAK:

Smijt, meester Jochem, nu uw schepter op het vuur,
Daar het verbeterd schoolbestuur
U alle uwe achtbaarheid zoo eensklaps heeft ontnomen:
Hoe zult gij het getier der jongens toch betoomen?
Zij lagchen om uw vreemd figuur;
Zag' Dionys eens op, hoe zou hij niet staan kijken,
Dat zijn geliefde PLAK *moest voor een schandbord wijken!*

Oplossing van de *charade*, HANDEL.

Men voege hand *en* el *te zaam',*
Dan krijgt men HANDEL! *Mogt die naam*
Hier weêr in ouden luister bloeijen!
Hoe zou dan Hollands rijkdom groeijen! —
Dat spoedig een gewenschte vreê
Dit heil ons schenk', dan deelt ook Andel *daar in meê.*

Bij de, in meer dan één van onze voorgaande *stukken* medegedeelde invullingen, der bepaalde voorletters en eindrijmwoorden, onderwerp, DE GETROOSTE ARME, moet nog de volgende invulling gevoegd worden:

O.ffschoon ik juist geene eer, of dát geen kan....genieten,
D.at anderen vermaakt, dit zal mij niet....verdrieten:
'K.weet dat mijn Schepper leeft; Hij gaf mij roem noch....goed;
E.n echter gaf Hij mij het geen ik hebben....moet.
H.ij zal dus, zekerlijk, me ook sterken in mijn....lijden,
En 'k zal Hem daarvoor steeds een dankbaar harte....wijden.

H. W. Carras te *Zutphen.*

Tot het, in ons laatstvoorgaand stuk, geplaatste vervolg der ONTBINDINGEN van de voordragten gedaan in ons 2de *Deels* 3de *st.* behooren nog de volgenden van den Heere, H. W. Carras, te *Zutphen*; namelijk:

LOGOGRYPH, 1.) BOLSWERD.
—————— 2.) GLANS:

De lans *deed, in den krijg, eertijds veel menschen sneven:*
Geen gans *woont bij de* slang; *schoon hij ook de aard betreed'.*
Glas *vindt ge in ieder huis, en* gal *verkort soms 't leven:*
GLANS *is het moederwoord, hetgeen ik zeker weet.*

LOGOGRYPH, 3.) JAËL (in verzen).
—————— 4.) BORK (*):

(*) *Den Heere G. v. O. moeten wij mede nog aanteekenen als deze* logogryph *gevonden te hebben: hij zegt: „Wanneer men een bok als een zeer nuttig dier,"* (*zulks is in de opgave bepaald*) *„zal aanmerken, dan is 't moederwoord,* BORK."

In BOKK vind ik, door letterkeer,
Twee dieren, *koe* en *bok*, Mijnheer;]
Voorts ook nog *bek*, van elk een deel;
BOKK is dus zekerlijk 't geheel.

CHARADE, 2.) ASTEN (in verzen): dus is de Heer Carras de eenigste onzer Correspondenten, die hier het eigenlijk bedoelde woord heeft ingezonden (zie ons laatstvoorgaande *stuk*, bladz. 269); want de inzending van 't gezegde woord, door den Heer Carras voorn., is geschied, alvorens dat *stuk* te *Zutphen* heeft kunnen wezen.

CHARADEN 3.) STADHUIS. De genen onzer geëerde Correspondenten, welke zich de moeite willen geven van te herlezen hetgeen wij, in ons laatstvoorgaand stuk, betreffende deze *charade*, aangeteekend hebben, zullen gereedelijk toestaan, dat het woord ZAKDOEK, door den Heer Carras op dezelve ingezonden, voldoende is; immers alle *doeken* welke in een' *zak* kunnen zijn, behoeven daarom geene *zakdoeken* te wezen. Eene vrouw bergt, bij gelegenheid, haar' *halsdoek*, bij haar' *zakdoek*, in haar' zak: alleenlijk ontmoeten wij in de ontraadseling van den Heere Carras weder een bewijs hoe noodig het is, dat men de opgaaf van eene *charade*, enz. zeer naauwkeurig overwege, ten einde ook aan de minste bepaling, daarin gesteld, te voldoen (en dat overwegen is, gelijk wij meermaals gezegd hebben, de eigenlijke nuttigheid van dit syllabenspel): dit betreffende is het door den Heer Carras ingezonden woord (ZAKDOEK) niet allezins voldoende: want de *charade* van den Heere Brave zegt wel uitdrukkelijk: *Mijn tweede en mijn geheel* WORDEN *in mijn eerste gevonden* (2 D. 3 st. bladz. 138): maar zoo volstrekt bepaald *worden* niet altoos een *doek* en een *zakdoek* in een' *zak* gevonden.

RAADSEL 2.) LUIM.

Muil is een mans- en vrouwendragt.
Een LUIM is somtijds kwaad.
De *uil* ziet men wel het meest bij nacht.
Die *lui* is wordt gehaat.

Vervolg der OPLOSSINGEN *van de* VOORDRAGTEN, *geplaatst in ons* 2de D. 4de Stuk.

Char. No. 1. — TRAPGANS: is nog gevonden door de Heeren, G. v. O.; J. N. C.; J. C. Schouten.

Char. No. 2. — DOORNIK: ontraadseld, ook door de Heeren, B. H. D'ailly; J. C. Schouten; A. J. D'ailly: — Dus zegt de Heer J. N. C.:

Het was vergeefs, Lalain! wat men u zag' verrigten;
Gij moest, met DOORNIK'*s val, voor Spanjes benden zwichten* (*).

(*) *Toen die stad*, in den Spaanschen oorlog, *door den Hertog van* Parma, *werd ingenomen.*

RAADSELS.

1.) WETEN: uitgegeven door den Heer J. P. C.: — ontraadfeld door de Heeren, J. N. C; J. Roofekrans; C. J. A. Linckers. Mejuffr. Rozette J. Ulman, meent (onzes oordeels niet ongepast) het raadfelwoord te vinden in 't woordje *wat*, zoowel als *weten* in het raadfel voorkomende: zij zegt:

Toen 'k had gelezen, zag ik, dat
Het raadfel lag in 't woordje WAT.

Van 't zelfde gevoelen is de Heer H. Kraay: dus zegt hij:

WAT moest ik toch raden;
Want zoo 'k het niet deê,
En 't hoen waar' gebraden,
Zoo *at* ik niet meê.

Ook de Heer J. C. Schouten heeft het woordje WAT ingezonden. — Het volgende is van den Heere J. Gonggrijp, te *Harlingen*:

Wanneer men fchrijft het woordje WETEN,
En 't dan onthoofdt, zoo heeft men eten.

De Heer J. H. v. O. heeft ingezonden:

Het woord is WETEN;
Onthoofd, is 't eten.

De Heer Adr. Croes Forsborgh *Jr.*, zegt: „WETEN; onthoofd, is 't *eten:* of, WAT; onthoofd, bekomt men *at*."

'T woord WETEN alleen, is de bedoeling van den Heere opgever; intusfchen zijn vele onzer geëerde Correspondenten van gevoelen, dat de onbepaaldheid van de woorden, waarmede het raadfel begint, namelijk: *Wanneer men mij geraden zal hebben zal men weten wat ik ben*, hetzelve voor velerlei ontraadfelingen vatbaar maakt; in die veronderftelling zijn ook ter oplosfinge ingezonden, de woorden:

KLEVEN; onthoofd	*leven.*	LIER; onthoofd	*ier.*
WEZEL ———	*ezel.*	LOS ———	*os.*
VOS ———	*os.*	KEGEL ———	*egel.*
MUIL ———	*uil.*	WRAT ———	*rat.*
RAAP ———	*aap.*	GEZEL ———	*ezel.*
PAAL ———	*aal.*		

MINE: voorgedragen door den Heer, A. Costerus, te *'s H.....* — ontraadfeld door de Heeren, C. J. A. Linckers; J. N. C.; H. P. Witkamp *Pz.*; J. Groenland, uit *Weesp*; A. J. D'ailly; P. de Zeeuw *Hz.*, te *Weesp*: — Dus zegt Mejuff. Rozette J. Ulman:

Dans cet enigme je n'ai vu
Que le mot MINE, *fi connu.*

MINE hebben ook de Heeren, A. G. van Cappelle, en Adr. Croes Forsborgh *Jr.*

Het volgende is van den Heere, G. W. G.:

Arlequin aime sa Colombine;
Pourquoi? Elle a de bonne MINE.

De Heer A. Koster heeft de oplossingen der voormelde voordragten, betreffende TRAPGANS, DOORNIK en MINE, bevat in het volgend kort verhaal:

In zekeren nacht droomende, dacht ik mij te bevinden in een dorp, nabij DOORNIK gelegen; ik zag er vele landlieden, welke vrolijk aan den dans waren, ter gelegenheid van de gewone jaarmarkt. Te midden dier vreugde viel een der gasten, door den wijn bevangen, den *trap* af; bezeerde zich geweldig aan zijn' *kin*, en in zooverre geheel zijn aangezigt, dat hetzelve *rood* van bloed was, en hij geene vriendelijke MINE maakte, terwijl *Door*, zijne vrouw, blijken gaf van niet weinig geschrikt te wezen. Daarna verbeeldde ik mij, dat geheel het gezelschap ter markt ging, en ik hen volgde: ik vond aldaar een' man, die, voor weinig gelds, een' verbazend grooten *gans* liet zien: ik paste hem 't gevorderde geld, en zag zulk een monstereus grooten TRAPGANS, dat ik van verbaasdheid ontwaakte.

De Heer T. Springstok, te *Zuol*, heeft ons, op 't allervriendelijkst, verzocht, zijne volgende missive, aan den Heere H. Kraay, eene plaats in ons tegenwoordig stuk te geven: zij luidt als volgt:

Aan den Heere H. KRAAY(*).

MIJNHEER!

Zoo ik UEd. wel begrepen heb, schijnen uwe gedachten te zijn, dat ik mijne vraag (opgegeven in de Amst. Merc. 2 *D.* 4 *st. bl.* 186 (†)) *overgenomen heb, uit* J. van der Veen's Mengelwerk, *bladz.* 137. *en verv. Intusschen kan ik UEd. verzekeren, dat Werk nooit gezien, veel minder gelezen te hebben. — Ook zoude UEd. dan niet tegen de wetten, door den Redacteur van den* Mercurius *aangenomen, gezondigd hebben, indien UEd. mijne vraag, naar aanleiding van dat mengelwerk,* kort *en* zakelijk *hadde beantwoord.*

T. Springstok, te *Zuol*.

Bij het geen wij, in antwoord op de bewuste vraag van den Heere Springstok, in ons laatstvoorgaande stuk, bladz. 279, reeds medegedeeld hebben, voegen wij thans nog het volgende:

Denken, is de overweging van iets 't welk bestaan heeft, bestaan zal, of ook, al of niet, bestaan kan.
Verbeelden: het daarstellen van een hersenschimmig iets.
Geheugen: 't herinneren van iets hetwelk gebeurd is.

H. P. Witkamp *Pz.*

(*) *Zie den brief van dezen Heer Correspondent aan den Heere* Springstok, *in ons laatstvoorgaande stuk, bladz.* 279.

(†) *De vraag is deze: „Wat onderscheid is er tusschen* denken, verbeelden, *en geheugen?"*

OPLOSSINGEN *der* VOORDRAGTEN, *geplaatst in het 2de Deels 5de Stuk.*

LOGOGRYPHEN.

1.) SCHIEDAM: opgegeven door den Heer Henry van Emden: — gevonden door de Heeren, H. P. Witkamp *Pz.*; A. D'ailly; J. Hambeek; Gt. Vos *Jr.*; N. Leergraag, te *W.*; J. H. Homan; J. A. Oostkamp, te *Zwol*; P. de Zeeuw *Hz.*; te *Weesp*; J. H. V. O; Jan Koning, te *Weesp*; J. Rabe, te *Arnhem*; C. J. A. Linckers; B. C. Sühr (in verzen); J. Muller; E. W. R.....r; A. Koster (*); J. Groenland, uit *Weesp*; G. v. O. (†); V. d. Lingen; H. Kraay (in verzen) (§); A. Londsen, van *Zaandam*; H. W. Carras, te *Zutphen*; C. Thijmen; N. W. R.; J. H. Sterlie; H. Torley; J. R. (in verzen). — Het volgende is van den Heere L. J. Ulman:

Om niet zeer uitgebreid te wezen
Scheide ik deez' logogryph alleen
In tweeën, naar de kunst van lezen,
Waarvan de *schie* is nummer één:
Het tweede deel, Mijnheer van Emden,
Is ganschniet zwaar, schoonwat verbloemd,
Of is 't niet ook een Heer van Emden,
Die in het *dam*spel is beroemd?
Ik vond dus, door slechts op te letten,
Toen 'k deeze bij elkandren nam,
'K wil zeggen; door ze zaam te zetten,
Ook voor het moederwoord, SCHIEDAM.

De Heer S. P. B., te *Hoorn*, zegt:

'K had langen tijd gezocht, Mijnheer,
Van Emden! eer ik vond
Dat uwe ruime letterkeer
In 't woord SCHIEDAM bestond.

Nóg zijn de volgende ontraadselingen ingekomen:

Mijnheer van Emden! 'k vind nog in uw woord SCHIEDAM,
Den langoor Midas; *Noachs zonen* Sem *en* Cham:
'T waar' schade *zelfs*, *vergeete ik* mes *en* asch *en* disch,
Den molenas, *den* sim (*of aap*): — *of heb 'k het* mis?

D. Holland, te *Waverveen*.

(*) „*In het moederwoord*," *zegt de Heer* Koster, „*vindt men*, *behalve de opge-* „*gevene woorden*, *nog*, mes, hei, (heide), meì, Sem, Cham, Diem (*een riviertje*)."

(†) *Behalve eenige der woorden*, *in de voorgaande noot genoemd*, *vindt deze Correspondent*, *in het moederwoord nog* schade *en* hem.

(§) *De Heer* Kraay *vindt*, *bij eenige woorden in de beide voorgaande noten aangeteekend*, *in het moederwoord* (SCHIEDAM) *nog*, asch, is, heis, ha, as, sim, mis, disch; *ook* mi *en* si (*beiden namen van zangnoten*), *en* eisch. — *Meer andere Heeren Correspondenten hebben eenigen van de voormelde woorden aangeteekend*; *anderen hebben de lijst derzelve nog verbreed*: *de Heer* H. W. Carras, *te* Zutphen, *bij voorbeeld*, *heeft bij eenige der voorgaanden aangeteekend*, ei, meid *en* ach; *de Heer* A. W. N. van Gent, *onder een zeventiental der voorgaanden*, sal *en* des. — *Deze geëerde Correspondent zegt verder*: „4. 6. 5. 8. *is* idem; *maar terwijl dit geen* Hollandsch „*woord is*, *moest*, *dunkt mij*, *de Heer opgever 't zelve als zoodanig niet gebruikt* „*hebben*. *Het is eigenlijk een* Latijnsch *woord*, *en beteekent*, *in onze taal*, dezelfde; „*'t geen*, *naar mijn inzien*, *niet altijd* onmiddelijk voorgaat, *zoo als in de logogryph* „*bepaald wordt*.

„ *De in het* dammen *zeer bedreven persoon*, *waarvan de Heer opgever in zijne logogryph gewaagt*, *is waarschijnlijk deszelfs naamgenoot*, E. van Emden; *een welbekende Jood*, *die voor eenigen tijd een boek over het* dammen *heeft geschreven*."

Toen 'k deze ontraadsling ondernam
Ontdekte ik dra de stad SCHIEDAM.
De mans en vrouwen dragen *hemden*.
De groote *dammer* is van Embden.
Ook vrouwenamen vind ik drie,
Te weten *Da* en *Mas* en *Mie*,
Een klein insect, zijn naam is *made*,
Doet onze kaas vaak groote *schade* † (*).
Het varken geeft ons lekkren *ham*.
Twee broeders waren *Sem* † en *Cham* †.
Men mist niet gaarn 't gebruik der *messen* †.
Een zeker landvolk noemt men *Hessen* †.

Die † *schim* † voor ligchaam aanziet *is* †
Voorzeker in zijn meening *mis* †:
Had *Sichem* † Dina niet geschonden,
Hij had de wraak niet ondervonden.
'K vind *Siam* †, dat in 't oosten ligt;
Een *meid* †, haar *dame* zeer verpligt.
Geen mensch kan zonder *adem* leven.
'K vind nu nog een getal van zeven;
Te weten *idem*, *sim* † en *das*.
Ook *asch* † en *hei* † en *schie* en *as* †.
Deze allen ('k wil niet meer vertellen)
Zijn in het woord SCHIEDAM te spellen.

J. N. C.

'K was zeer verwonderd dit te lezen,
En dacht, wat kwaad zou dat toch wezen? —
'T Schiedammer nat? Nu ja! dat 's wel:
Maar hoe komt hier SCHIEDAM in 't spel?

Wie kan de stad hier schuldig noemen?
En is genever wel te doemen?
Mij dunkt, dit gaat toch ook niet aan,
Hij die zich wil te buiten gaan,

Misdoet; ja hij; maar niet de dranken,
Die drinkt heeft schuld: — hij kon bedanken.

J. Gonggrijp, te *Harlingen*.

'T alom bekend Schiedammer vocht
Brengt zeer veel voordeels aan;
Doch somtijds ook, te sterk gezocht,
Heeft het veel kwaads gedaan.
SCHIEDAM ontleent zijn' naam aan *Schie*.
Ham komt van 't morsig zwijn.
En is er wel één onzer, die
Steeds zonder *hemd* kan zijn?
De stad *Edam* geeft goede kaas.
En *dame* is nimmer man.

En wilt gij weten wie die baas
Is, die zoo *dammen* kan?
De vader van den jongen Heer
Die de opgaaf heeft gedaan. —
En daarmede is deez' letterkeer
Tot zoo verr' nu gegaan.
Hier bij komt nog *Mie*, *adem Mas*,
Die, *Da*, *schim made* (insect);
En eindlijk nog het woordje *das*,
Zoo is 't geheel ontdekt.

P. van Kalfsvoet.

De woorden schie *en* schim *en* Da, *benevens* Mie *en* ham,
Geleidden me op den regten weg naar 't welbekend SCHIEDAM!

M. Schiffer, uit *Veere*.

SCHIEDAM hebben ook Mejuffrouwen Rozette J. Ulman; Sara J. Ulman; S. P. van Cappelle; de Heeren J. J. Scheffers; A. G. van Cappelle; P. Saraber *Jr.*; F. C. W.; J. F. Hollerman (in eene vertelling); B. H. D'ailly; A. Croes Forsborgh *Jr.* (†); J. Roosekrans.

Verder hebben wij nog de volgende oplossingen ontvangen:

Ik vond door letterkeer
SCHIEDAM. — *Is 't goed Mijnheer?*

T. Springstok, te *Zwol*.

(*) *De woorden van dit teeken vergezeld* (†), *zijn in de opgave niet genoemd.*
(†) *De Heer* Forsborgh *heeft, behalve eenige der in de voorgaande noten gemelde woorden, nog aangeteekend de woordjes* Sam, *een verkorte mansnaam;* Das, *als viervoetig dier;* Ida, schel.

Door naar het moederwoord te raden,
Vond 'k idem, hemd, Edam; Da, dame, adem, made,
Ook die, *met* schim *en* Mie, Mas, das *met* mes *en* ham,
En eindlijk 't moederwoord SCHIEDAM.

Stephanus Verstraaten, te *Waverveen.*

Toen 'k deze uwe opgaaf had gelezen,
Dacht 'k, zou het woord SCHIEDAM ook wezen?
Daar 't geen dit voortbrengt zeer gewis
Voor menig mensch nadeelig is;
Doch wèl gebruikt veel nuts kan geven,
Ja stad en land verheugd doet leven
Toch is genever-stokerij,
Zeer nuttig in de maatschappij.

Voorts is in 't moederwoord te vinden,
Zoo wij 't door letterkeer ontbinden,
'T woord *dame*, ook *idem*; 't woordje *dam*,
Met *hemd*, en *das*, en *schie* en *ham*,
Met *schim* en *adem*, *die* en *made*,
Ook *Da* en *Mie*, en tevens *schade*:
Deze allen brengen zamen voort,
SCHIEDAM, gezegd, het moederwoord.

A Adami, te *Zaandijk.*

Een dronkaard is een schand in alle maatschappij;
Bederft zich zelv', ja soms en vrouw en kind daarbij;
Maar 't matig drinken zal niet zelden voordeel geven;
'T behoudt SCHIEDAM *ook bij het leven.*

T. S. S. te *H.*

Nog is het woord SCHIEDAM ingezonden door de Heere, As. van Mansum *Jr.*, te *Haarlem*; M. te *Zaandijk*; J. A. Töpfer *Jr.*, en A. J. M. van Meerten, te *Gorinchem*.

2) SLAPEN: opgegeven door den Heer, J. J. Scheffer: — gevonden door de Heeren, A. J. M. van Meerten, te *Gorinchem*; J. A. Töpfer; 7. 22. 22. te *Z*; T. S S. te *H.* (in verzen); Mejuff. S. P. van Cappelle; de Heeren Stephanus Verstraaten, te *Waverveen* (in verzen (*)); Adr. Croes Forsborgh *Jr*; J. Roosekrans; B. H, D'ailly; F. C. W.; A. G. van Cappelle (†); T. Springstok, te *Zwolle*; Mejuffrouwen Rozette J. Ulman (in verzen); Sara J. Ulman; de Heeren, H. Torley; N. W. R.; C. Thymen. Aardig heeft de Heer D. C. van Beulingen, den Heere Scheffer, in zijne dichtmatige opgave gevolgd; namelijk dus:

Het moederwoord dat ons de ontraadsling doet verstaan,
Is SLAPEN, *'t geen elk een, als nooddruft, kan behagen,*

(*) *Deze geëerde Correspondent heeft in 't moederwoord nog gevonden, behalve de opgegevene woorden:* la, las, snep en slap.

(†) *Behalve eenige der in de voorgaande noot aangeteekende woorden, heeft de Heer* van Cappelle *de volgenden ingezonden:* snel, en, pens, alpen, (*het* Zwitsersch gebergte) als, as (*van een rijtuig*) alen, pel (*geb. wijz. van 't werkw.* pellen) snap, palen, pal, Nel (*verkorte vrouwenaam*) na, al, la, ens (*een dorp op* Schokland *in de zuiderzee*) lens.

Bij eenige van deze woorden heeft de Heer N. W. R. *nog gevoegd* sap en nap; *de Heer* Kraay, nes (*bij de* Amsterdammers *bekend*).

Meer andere Heeren Correspondenten hebben alle, of eenige van de voormelde overgebleven woorden, mede aangeteekend: de Heer ... v.. G.. t; *te* A. *heeft er achttien.*

Door lans 2. 3. 6. 1. *deed menig heldendaden;*
1. 4. 5. 2. *het* spel, *heeft duizenden doen klagen.*
5. 2., *eene* el, *wordt veel aan* 2. 5. 6. *en* 3.
Dat 't Lena; 2. 5. 1. *aan* 5. 2. 1. *gegeven,*
(*Een* les *aan* Els; *ze is mensch*); *maar vrienden, zonder die,*
Zijn 3. 4. 5. *en* 6. *wel* apen; *doch bedreven.*
In alle keukens vindt ge een pan, 4. 3. *en* 6.
4. 5. 2. 1. *de* pels, *ziet men veel menschen dragen;*
1. 4. 3. 6. *het* span, *trekt chais, koets of calès.*
Een plan, 4. 3. 2. 6. *kan dikwijls ons behagen.*
Bij vochtig weder vindt men plas, 4. 2. 3. 1.
1. 2. 3. (*naam verkort*) *is* sla, *die goed kan smaken;*
Lap 2. 3. 4. *is niet veel waardig in 't gemeen.*
Pas, 4. 3. 1. *dient wel om zich te gaan vermaken.*
De pen, 4. 5. *en* 6. *is 't, die u voordeel geeft,*
Belangrijk voor u is, in welken stand gij leeft.

Voorts hebben wij de volgende ontbindingen ontvangen:

Hier kan 'k u ligtelijk vernoegen,
Door sla *en* pen *te zaam te voegen.*

L. J. Ulman.

SLAPEN is bij alle menschen
Een behoefte voor de rust.
Laten wij steeds vurig wenschen,
Dat geen kwaad ons word' bewust.

Wee hem! die, door angst gedreven,
En voor God en mensch moet beven:
Nimmer zal hij, ongestoord,
Deelen in het moederwoord.

J. R.

Kan wel de mensch op aard meer vergenoeging rapen,
Dan na vermoeid te zijn, zacht en gerust te SLAPEN?
'K meen dus, Mijnheer, zoo 'k mij niet grovelijk vergis,
Dat uw bedoeling hier, het werkwoord SLAPEN *is.*

M. Schiffer, uit *Veere.*

Deze en de voorgaande *logogryph* (SCHIEDAM), vindt men in de volgende regelen opgelost (*):

Klaas, kwam bij zijn vrouwtje t'huis;
Maakte een wonderlijk gedruis,
Wijl hij van 't SCHIEDAMMER nat,
Rijkelijk gedronken had.
„ Wijf!" zei hij, „ Wat nu gedaan?"
„ Wat?" zij 't wijf; „ wel SLAPEN gaan."

J. R. *Wz.*

Dewijl 'k met geeuwen en met gapen
Deez' logogryph te lezen zat,
Dacht 'k: Ja kom aan! 'k ga nu maar SLAPEN;
Waarmeê 'k het woord gesproken had.

P. van Kalfsvoet.

(*) *De Heer* H. G. Kloppenburg *heeft iets dergelijks ingezonden, bestaande namelijk in een verhaal, hetwelk wij echter ter zijde moeten leggen, als te breed zijnde voor onze nog voorhanden zijnde bekrompene ruimte.*

COQ à L'ANE.

Een *lans* foort bijfter *fel* (*) (§).
Vrouw *Lena* voert eene *el*.
Vermits de leergrage *Els*
Haar *les* kon, kreeg ze een' *pels*.
Aan 't rijtuig vindt ge een *as* (*);
Als 't regent menig *plas*.
Een zekre ftad heet *Spa* (*).
Verkort is 't woordje *fla*.
Van weinig waarde is *lap*.
Pan vindt ge alom, niet *sap* (*).

'T *fpel* baart vaak hoogen nood.
Het nut der *pen* is groot.
Als (*) apen meêrvoud is,
Is *palen* (*) 't ook, gewis.
Een *fpan* is fomtijds fterk.
Na (*) wilde vroeg aan 't werk;
Dat *plan* ftond mij wel aan,
Zij had dan vroeg gedaan.
Nu, SLAPEN is het woord
Waarin dit *al* (*) behoort,

H. W. Carras te *Zutphen*.

'T woord SLAPEN *is gewis, Mijnheer,*
Het doel van uwe letterkeer.

J. Gonggrijp, te *Harlingen*.

SLAPEN, is nog ingezonden door de Heeren, A. Londfen van *Zaandam*; J. H. Sterlie; J. N. C.; D. Holland, te *Warverveen*; E. W. R.....r.; v. d. Lingen; C. J. A. Linckens; H. P. Witkamp *Pietersz.*; ...v. G..t, te A.; Jan Koning, te *Weesp*; G. V. O.; J. Groenland, uit *Weesp*; P. Saraber *Jr.*; J. H. V. O.; P. de Zeeuw *Hz.*, te *Weesp*; J. Hector.

Ook de volgende ontbindingen zijn ingezonden:

Fla *en* pas, *met* pen *en* fpan.
Lans *en* les, *met* pels *en* plan.
Apen, plas, *met* lap *en* fpel.
Pan *en* Lena, Els *en* el,
En nog andren van die foort
Zoemt men in het moederwoord.

H. Kraay.

Een dergelijk versje is ingezonden, door den Heer S. P. B., te *Hoorn*.

Het moederwoord beduidt hier SLAPEN:
Men vindt daar in, *Els*, *el* en *apen*;
Ook *lans*, *fpel*, *Lena*, *fla* en *pan*,
Lap, *pels*, *pas*, *plas*, *pen*, *fpan* en *plan*.

J. J. L.

Hoe Piet! eet gij geen *fla*?
Gij doet fchier niet als gapen:
Hebt gij geen eetenslust,
Wel nu, ga dan maar SLAPEN.

A. Koster.

Het moederwoord in de dichtmatige logogryph van den Heere Scheffer, is SLAPEN: de opgegevene letterkering levert ons de woorden, *lans*, *fpel*, *el*, *Lena*, *Els*, *les*, *apen*, *pan*, *pels*, *fpan*, *plan*, *plas*, *fla*, *lap*, *pas* en *pen*, welke ook in hunne beteekenis aan de opgaaf beantwoorden. — Zonder mij nu verder met eenige grammatikale aanmerkingen bezig te houden, zal ik kortelijk opgeven, eene en andere gedachten, welke de overdenking van het moederwoord dezer logogryph bij mij deed opkomen.

1.) De flaap is die ftaat van den mensch, waarin hij rust van zijne uitwendige werkzaamheid, zonder bewustheid van zich zelven, en van het geen er buiten hem omgaat.

2.) De

(§) *De woorden waarbij dit teeken ftaat, zijn in de opgave niet genoemd.*

1.) De slaap is voor alles wat leven heeft onontbeerlijk; niet alleen voor den *mensch*, maar ook voor *dier* en *plant*, ja voor het geheele aardrijk.

2.) De slaap heeft eene onwederstaanbare kracht, hoe lang iemand zich ook tegen denzelven verzet, eenmaal bezwijkt de kracht der natuur; de mensch wordt door den slaap overvallen, en schijnt bijna levenloos.

4.) De slaap is, ten opzigte van deszelfs oorzaak, nog een diep geheim; niemand onder de wijsgeeren is nog opgestaan, om grondig te verklaren, door wat magt ziel en ligchaam somtijds een gehele nacht, in zulk eene onweerstaanbare werkeloosheid nederzinken.

5.) De slaap is vooral voor den mensch allernuttigst; door denzelven worden de vermoeide leden verkwikt, de zenuwen ontvangen vernieuwde veerkracht, het bloed wordt op nieuw gevoed, en de mensch wordt bekwaam gemaakt, tot eene vernieuwde werkzaamheid, in den kring zijner bezigheden.

6.) De slaap moet met mate genoten worden; want gelijk te weinig slapen ons ligchaam verzwakt, zoo verstompt een al te langdurigen slaap onze zielsvermogens, en maakt het ligchaam traag en loom.

7.) Zal onze slaap het gewenschte gevolg hebben, dan moet niet alleen de tijd, maar ook de plaats behoorlijk in acht genomen worden; want in dicht geslotene vertrekken, soms opgevuld met de dampen van brandende kaarsen of lampen, is het voor de gezondheid zeer nadelig, om dat er de lucht bedorven is, en het ligchaam merkelijk verzwakt wordt.

8.) De slaap is eene behoefte voor een kind; het wordt er door gevoed en gesterkt; maar hoe schadelijk en nadelig het is, om een jong kind bij oude zwakke of ziekelijke menschen te laten slapen, is door Geneeskundigen bewezen, en door de ondervinding bevestigd.

9.) Eindelijk de slaap is eene levendige afbeelding van den dood, welke daarom in gewijde en ongewijde schriften meermale: bij den slaap vergeleken wordt. Gelukkig hij, die den loopbaan zijns levens, en de waarneming van zijn beroep, zoo getrouw volbrengt, dat hij op den avond van zijn leven, den dood kan aanmerken als eenen zachten slaap, waaruit hij eenmaal zal ontwaken, tot eene eeuwige verkwikking; tot een eindelooze werkzaamheid.

J. A. Oostkamp, te *Zwol*.

Eindelijk is het woord SLAPEN nog ingezonden door de Heeren, N. Leergraag, te *W.*; Gerrit Vos *Jr.*; A. J. D'ailly; J. Hambeek.

Op de vraag van den Heere, J. N. C. (2e. D. 5e. st. bladz. 237) is ingezonden, overeenkomstig de bedoeling van den Heere vrager, het woord DANSER; door de Heeren, J. H. Sterlie; P. van Kalfsvoet; A. J. D'ailly; ... V. G., te *A.*; A. G. van Cappelle; H. Torley; Mejuff. Rozette J. Ulman; de Heeren, v. d. Lingen; C. J. A. Linckers; A. Croes Forsbergh *Jr.*; D. Holland, te *Waverveen*; H. Kraay die ook 't *Fransche woord* PLANTER ingezonden heeft, het geen ook voldoende zal wezen, indien men aanneemt, dat een PLANTER onder de *kunstenaars* gesteld kan worden, 't geen, naar inhoud der vrage van den Heere, J. N. C. moet kunnen geschieden.

De Heer L. J. Ulman zegt:

Het dansen (Fransch DANSER*) geeft aan*
Den DANSER *soms een ruim bestaan*,

Op de door den Heer, A. v. V., te *Zaandijk* voorgestelde voorletters en eindrijmwoorden (onderwerp HET WARE GENOEGEN, 2e. D. 6e. st. bladz. 283) is tot heden, alleenlijk de volgende invulling ingekomen:

W.ilt gij het zoet genot van waar genoegen.... smaken,
Z.oo moet gij nooit de deugd, in wat zij vordre..... laken;
G.eene onrust kwelt u dan, geen pijnelijk.... verdriet;
G.oed noemt gij zeker al' wat gij gebeuren..... ziet.
N.ooit toch deelde iemand in 't genieten van 't ... genoegen,
Z.ag' men hem, roekeloos, bij de ondeugd zich.... vervoegen
Z.org blijve ook afgekeerd: denk steeds, mijn Schepper.... leeft,
D.ie vaderlijk bemint wat Hij geschapen.... heeft.

Gt. Vos, *Jr.*

Het volgende is van den Heere Opgever:

W.il men het levenszoet, het waar genoegen smaken,
Z.oo moet men hovaardij en pracht en wellust laken;
G.ewis, zij baren toch het menschdom slechts verdriet,
G.elijk men dikwerf, ja, helaas! te dikwerf ziet.
N.een, uit eene andre bron ontvangt de ziel 't genoegen;
Z.ij moet bij Godvrucht, deugd en vriendschap zich vervoegen,
Z.oo dat men zeggen kan van dien in vreden leeft,
D.at hij het levenszoet, het waar genoegen heeft.

ANECDOTEN.

SNEDIG ANTWOORD

van een' oud' Soldaat.

Zeker Koning (wiens naam mij thans ontschoten is) eens over een regiment soldaten de *revue* houdende, werd onder dezelven een' oud' man gewaar, die, wegens zijnen hoogen ouderdom, zeer gebrekkig het geweer hield, en zeer stijf marcheerde. „ Waarom vraagt gij uw ontslag niet?" vroeg de koning hem. — *Om dat ik mijn vaderland al te lief heb, en het zelve, zoo lang het mij mogelijk zal zijn, wil helpen verdedigen,* antwoordde de oude man. — „ Gij zijt immers reeds te oud en te zwak, „ om met de wapens om te gaan?" hervatte de koning. — *Sir!* zeide de soldaat, *wat mijne krachten betreffen, mij dunkt dat ik van dag tot dag sterker worde.* — „ Hoe is dat mogelijk?" — vraagde de Koning weder. — *Sir!* antwoordde de oude vaderlander; *toen ik, vóór gij ons land regeerdet, iets voor* vijftig guldens *kocht, konde ik het naauwelijks op mijne schouders dragen; maar, wanneer ik thans, voor hetzelfde waar drie*maal zooveel *geve! dat kan ik op mijn duimpje dragen: ben ik dus niet oneindig veel sterker dan voor dezen?"* — De koning, die de ware meening van den ouden man zeer wel begreep, hield zich echter dom en zeide, terwijl hij met volle zeilen afdroop: „ Het is mij onbegrijpelijk "

A. W. N. van Gent, te *Amsterdam*.

Zeker iemand zich aan de speeltafel gezet hebbende, begon te verliezen: daardoor driftig geworden zijnde, en op hoop van toch eens te zullen winnen, begon hij het hoe langer hoe grover aanteleggen; doch verloor telkens weder. — Zijn zoontje die bij dat spelen tegenwoordig was, en zijn' vader zoo zeer ziende verliezen, begon overluid te schreijen. — De vader, dit gewaar wordende, wilde reden daar van weten. — „Ach! „ vader lief!" was 't antwoord: „ik heb ergens gelezen, dat Julius Cesar schreide, toen hij hoorde dat zijn vader zoo vele veldslagen behaald, „ steden ingenomen en landen overwonnen had, wijl hij vreesde dat er „ voor *hem* niets zoude overblijven om te *winnen*; maar ik schrei, om dat „ ik bevreesd ben, dat gij al spelende, zoo veel zult winnen, tot gij „ eindelijk niet zult overhouden om te kunnen *verliezen*: heb ik dan (daar „ ik toch uw erfgenaam ben, niet waarlijk stof tot weenen?"

P. Saraber *Jr.*

NIEUWE OPGAVEN.

LOGOGRYPH.

Het moederwoord bestaat uit zeven letters, en is een bewoner van 't water.

2. 6. 3. Wordt een mannelijk huisdier genoemd.
4. 6. 7. Is een verkorte vrouwenaam.
5. 6. 7. Een scheldnaam van sommige lieden, en ook een deel van 't geheel.
1. 6. 7. 5. Kan veel te weeg brengen.
4. 3. 7. Beteekent niets, of soms zeer veel.
6. 7. Vindt men bij onderscheidene winkeliers.
2. 3. 4. 5. Noemt men een viervoetig dier.
4. 6. 2. De vader van den krijgsoversten onder Koning Saul.
1. 3. 4. Komt van boomen.
5. 3. 6. 7. Had voorheen meer dan heden plaats.
Die zonder 6. 2. 1. iets begaat, is te verschoonen.

Stephanus Verstraaten, te *Waverveen.*

CHARADEN.

1.) 'T geheel bestaat uit vier letteren, en beteekent iets 't welk over 't algemeen weinig geacht wordt, daar 't echter van veel nut is; leest gij mij verkeerd, dan ben ik in een gierigaard aangenaam; onthoofd mij, dan zult gij een bekend eiland in *Europa* vinden.

T. Springstok te *Zwol.*

2.) Etre en rang mon premier on aime bien souvent,
L'on trouve mon second presque à tout batiment.
Instrument de musique est mon tout ou l'entier,
A présent, cher lecteur! à present deviner.

Rosette J. Ulman.

3.) Mijn geheel bevat twee deelen, en geeft iets te kennen, 't welk men, zoo wel als mijn tweede deel, in steden en dorpen vindt; mijn tweede gedeelte vóór mijn eerste geplaatst, geeft de voldoening voor het gebruik van mijn geheel te verstaan.

Adr. Croes Forsborg *Jr.*

4.) Het geheel bestaat uit twee deelen, en is de naam van een' man die somtijds van de eene plaats naar de andere noodzakelijk is. Het eerste deel is de naam van een' watervogel: wanneer men de laatste letter er van ontneemt, verandert het in een viervoetig dier. Als men het tweede deel verkeerd leest, geschiedt het beteekende veeltijds uit vermaak. Voegt men de eerste letter van het tweede deel bij het eerste deel, zoo is het beteekende zeer geschikt tot plaatsing en gebruik van het geheel; en eindelijk, het tweede deel zonder de eerste letter gelezen wordende, verandert het in den naam van iemand, die naar het land zijner geboorte alzoo genoemd wordt.

J. J. Scheffer.

5.) Tweeledig slechts is mijn geheel.
'Knoem 't nuttigst met mijn eerste deel:
Wanneer dat nuttigste ons verlaat,
Gewis het tweede ras vergaat;
Want zonder dat men 't eerste ziet,
Bestaat het tweede ook zeker niet.

J. Gonggrijp, te *Harlingen.*

RAADSELS.

1.) Een hollandsche mans-naam, blijft dezelfde naam als men hem van achteren af leest: raad welke naam die is.

A. J. D'ailly.

2.) *'K ben regts gespeld een groote zegen.*
Hij die mij kent weet te overwegen
Wat waren 'k hem bezorg, spelt hij mij slechts verkeerd:
'K moest dan; maar werd niet zeer geëerd.

C. R. K. en A. B. H.

VRAGEN.

1.) Welk woord is in de *Hollandsche taal* een ligchaams deel van menschen en beesten, en in 't *Fransch* een werkwoord?

J. C. Schouten.

2.) Welk woord is het, dat *Fransch* en *Hollandsch* is, uit ééne lettergreep bestaat, en dezelfde beteekenis in beide de gezegde talen heeft?

A. Koster.

3.) Er is in de *Hollandsche taal* een werkwoord, het welk een stuk gereedschap van onderscheidene kunstenaars en handwerkslieden aanduidt, en in 't *Fransch* geene bestendige plaatselijke aanwezigheid beteekent: welk woord is dat?

H. Torley.

Nog wordt het volgende voorgesteld:

ANECDOTE,

om in verzen gebragt te worden.

Klaas op zekere tijd, duchtig bestoven, uit de kroeg komende, had het ongeluk van, al suizebollen, in een moeras te loopen; hij sparteelde al zijn best om er uit te komen; doch zakte hoe langer te dieper: dus geen' kans ziende om zich zelven te redden, schreeuwde hij uit al zijne magt: *Help! help! help!*

Krispijn, juist aldaar voorbij komende, liep op het geroep af, om te zien wat er te doen ware; en wie zag hij in de moeras spartelen? zijn' vriend Klaas! — Zeer verwonderd zegt hij, al lagchende: „Slapperment, Klaas! Wat drommel! hoe ben je daar in geraakt?"— Klaas, zich intusschen al meer voelende zakken antwoord spoedig: *Och mijn lieven* Krispijn! *ik bid je zeg mij maar eerst hoe ik er uit raak, dan zal ik je daarna wel vertellen hoe ik er ingekomen ben.*

VRIENDSCHAP EN WEETLUST.

EINDRIJMWOORDEN TER AANVULLINGE,

DE LENTE.

. . . . *verdreven*	. . . . *streelen*
. . . . *gaan*	. . . . *verzeldt*
. . . . *schenen*	. . . . *bevelen*
. . . . *staan*	. . . . *meldt*
. . . . *bovenieren*	. . . . *leden*
. . . . *leidt*	. . . . *land*
. . . . *bestieren*	. . . . *lieflijkheden*
. . . . *spreidt*	. . . . *brand.*

VRIENDSCHAP EN WEETLUST.

BURGER HUIS-APOTHEEK.

Middel tegen de opstopping der Urin, bij kinderen.

Indien men de kinderen aan dit ongemak onderhevig bevindt, geeft men hun wat peterseliewater, of het uitgeperste sap van geele rapen: verder kookt men een weinig kamillen en vlierbloemen in melk, doet dit te zamen in eene blaas, en ligt hun dit tusschen de dijen. — Men ligt ook wel eene pap van gebradene uijen, een handbreed onder den navel.

De geëerde begunstiger van onzen letterarebeid, danken wij, bij dezen, openlijk voor dat wij door hem in staat gesteld zijn, van onzen Mercurius weder te kunnen verrijken, met een bijvoegsel waarmede wij gewisselijk (voornamelijk onze lezeressen) zullen verpligten; namelijk met de mededeeling van het volgend.

VOLMAAKT TOILET.

VOOR DE SCHOONE KUNNE (*)

Onbetwisbaar is niets natuurlijker dan dat ons gelaat, van tijd tot tijd, zijnen luister verliest; intusfchen heeft men flechts menige moeite en geringe kosten noodig, om de gebreken welke het bekomt weg te neemen; en zulks te doen is, buiten alle tegenfpraak geoorloofd; immers mag men de gefchenken welke de natuur ons gegeven heeft hoogfchatten en bewaren, en de gebreken, welke er aan komen herftellen? daartoe zal ik de fchoone kunne in ftaat ftellen; — ik hoop ten dezen opzigte nuttig te wezen: dat ik zal behagen is niet te betwijfelen.

Pommade ter wegneminge van de teekenen der kinderziekte.

Roer een half pond wèl gewasfchen vesfche boter, in even zoo veele bladen van huislook, die zeer fijn gestampt zijn, en vermeng beiden zoo-veel mogelijk met elkanderen; zet dan dat mengfel te vuur en laat het zoo lang koken tot het de lijvigheid van een' zalf heeft verkregen; dit als een fmeerfel gebruikt zal ongetwijfeld aan de verwachting beantwoorden.

Poeder om alle roode vlekken van het aangezigt weg te nemen.

Brand de beenderen uit fchapenpoten; ftoot ze voorts tot een fijn poeder, en laat hetzelve vier-en-twintig uuren in witten wijn weeken: het aangezigt met dat vocht, van tijd tot tijd, wasfchende, zal men er de gewenschte uitwerkfelen van ondervinden.

(NB. *Dit wordt vervolgd.*)

TOEGIFT No. I.

VERVOLG *der* OPLOSSINGEN *van de* VOORSTELLEN, *geplaatst in ons* 2de *Deels*, 3de *Stuk*.

De Heer A. J. D'ailly heeft, behalve zijne reeds genoemde bewerking (2e D. 6e ft. bladz. 286.) nog de volgende werkwijze ingezonden:

Stel het eene getal $= x + y$, en het andere $= x - y$; dan is hun product, met hun verfchil gemultiplicëerd

$2x^2y - 2y^3 = 126$ en 't verfchil hunner cubieq: $6x^2y + 2y^3 = 386$

$$\frac{2x^2y - 2y^3 = 126}{6x^2y - 6y^3 = 378}\ 3$$

$$\begin{array}{r} 6x^2y + 2y^3 = 386 \\ 6x^2y - 6y^3 = 378 \\ \hline 8y^3 = 8 \\ \hline \sqrt[8]{\ } \quad y^3 = 1 \\ \hline y = 1 \end{array} \ \text{fub.}$$

Derhalve $2x^2 - 2y^2 = 2x^2 - 2 = 126$

$$\begin{array}{r} 2x^2 = 128 \\ \hline \sqrt[2]{\ } \quad x^2 = 64 \\ \hline x = 8 \end{array}$$

$x = 8$, dus $x + y = 9$ }
En $x - y = 7$ } De getallen.

(*) „ *Het is merendeel vertaald,*" *zegt onze begunftiger in dezen,* „ *uit het Fransch van den Heere* D. J. F......, *welcer Parfumeur aan 't hof van Frankrijk.*"

Met deze werkwijze komt die van P. Moolhuizen *Dz.* overeen.

De Heer L. Thiensma, leerling van den Heere H. Hermans, werkt als volgt:

Stel de getalen $= x$ en $= y$; zoo is hun verschil $= x - y$; hun product $= xy$, en volgens voorst. $x^2y - xy^2 = 126$

$$-3x^2y + 3xy^2 = -378$$

Ook volgens voorst. $x^3 - y^3 = 386$

$$-3x^2y + 3xy^2 = 378 \quad \text{add.}$$

$$\sqrt[3]{\,x^3 - 3x^2y + 3xy^2 - y^3 = 8\,}$$

$$x - y = 2 \;/\; x^2y - xy^2 = 126$$

$$xy = 63, \text{ dus } = y^2 + 2y$$

$$1 = 1$$

$$\sqrt{\,64 = y^2 + 2y + 1\,}$$

$$8 = y + 1$$

$$7 = y$$

$$x - y = 2$$

$$x = y + 2$$

$$xy = y^2 + 2y$$

Derhalve $x = y + 2 = 9$, $7 = y$ } De gevraagde getallen.

De voorsteller (de Heer Js. Hector) werkt dus:

Stellende het grootste getal $= x$, en het kleinste $= y$.

Dan is $x^3 - y^3 = 386$ en

$$3x^2y - 3xy^2 = 378 \quad \text{sub.}$$

$$\sqrt[3]{\,x^3 - 3x^2y + 3xy^2 - y^3 = 8\,}$$

$$x - y = 2$$

$$y = \frac{63}{x}$$

$$x = 2 + \frac{63}{x}$$

$$x^2 = 2x + 63$$

$$x^2 - 2x = 63$$

$$+1 \quad +1$$

$$\sqrt{\,x^2 - 2x + 1 = 64\,}$$

$$x - 1 = +8$$

Komt $x = 9$

Af $x - y = 2$

En $y = 7$

$$xy$$

$$x - y$$

$$x^2y - xy^2 = 126$$

$$3x^2y - 3xy^2 = 378$$

$$3x - 3y \,/\; xy = \frac{126}{x - y}$$

$$x - y = 2$$

$$xy = 63$$

$$y = \frac{63}{x}$$

2.) Van den Heere H. Wijnoogst, te *Edam*. — De Heer D. K. te *A*........, heeft de volgende bewerking ingezonden:

Stel de inleg van A $= x$, die van B $= y$ en die van C $= z$;

Zoo is volgens 't voorstel $xy = 2565$
$yz = 5073$ mul.

Ook is volg. 't voorst. $xz = 4005 \Big/ \sqrt{\begin{array}{l} xy \times yz = 13012245 \\ \hline y^2 = 3249 \end{array}}$

$y = 57 =$ de inleg van B.

$$\frac{xy}{y} = \frac{2565}{57} \quad = \quad x = 45 = \text{—— —— A.}$$

$$\frac{xz}{x} = \frac{4005}{45} \quad = \quad z = 89 = \text{—— —— C.}$$

Komt f 191 voor de geheele inleg

Zeg nu,

$$f\,191 : f\,57\tfrac{3}{10} = \begin{cases} 45 : \text{de winst van A.} = f\ 13 : 10 : - \\ 57 : \text{— —— — B.} = \text{"}\ 17 : 2 : - \\ 89 : \text{— —— — C.} = \text{"}\ 26 : 14 : - \end{cases}$$

add.

Zamen f 57 : 6 : — = de geheele winst.

De Heer Js. Hector, *Rekenmeester*, heeft nagenoeg dezelfde werkwijze ingezonden; zoo ook de Heeren, D'ozy, te *Edam*; Fs. Hovenier, aldaar.

De Heer C. van Schaick *Jr.*, *Huisonderwijzer alhier*, stelt met den Heere D. K., A $= x$, B $= y$ en C $= z$, en werkt voorts als volgt:

Zoo is volgens voorst. $xy = 2565$, $yz = 5073$ en $xz = 4005$

$$\begin{array}{ccc} xy = 2565 & yz = 5073 & xy = 2565 \\ \hline \times\, xz & \times\, xz & \times\, yz \\ x^2yz = 10272825 & xyz^2 = 20317365 & xy^2z = 13012245 \\ \hline yz = 5073 \Big/ \sqrt{x^2 = 2025} & xy = 2565 \Big/ \sqrt{z^2 = 7921} & xz = 4005 \Big/ \sqrt{y^2 = 3249} \\ \hline x = 45 & z = 89 & y = 57. \end{array}$$

Het overige als voren.

NIEUW VOORSTEL.

Iemand heeft een zeker getal haringen, verkoopt dezelve aan vier personen, aan den eersten de helft des getals en nog de helft van een haring; den tweeden de helft van de overigen en weder nog een halve haring; de derde en vierde ook zoo, telkens echter zonder een' haring stuk te snijden; zoo nu de verkooper, na gedane levering, nog zeven haringen overhoudt, is de vraag hoeveel haringen hij gehad heeft, en hoeveel hij aan ieder der vier koopers heeft geleverd.

H. Wijnoogst, te *Edam*.

AMSTERDAMSCHE

MERCURIUS.

ZEER KORTE BESCHRIJVING

VAN DE WERELDBEROEMDE KOOPSTAD

AMSTERDAM.

De algemeene goedkeuring waarmede deze onze letterarbeid ontvangen wordt, doet ons telkens naar middelen uitzien, om ons die goedkeuring nog meerder waardig te maken, in weêrwil dat wij de moeite aan deze onze taak gehecht, ook telkens, daardoor verzwaren. Voor het tegenwoordige hebben wij gemeend zulk een middel gevonden te hebben in eene *zeer korte beschrijving van de wereldberoemde koopstad AMSTERDAM*, waarvan, helaas! offchoon thans de hoofdstad van een koningrijk geworden zijnde, niet kan gezegd worden, het geen Vondel, in zijnen tijd, van haar gezegd heeft, namelijk dit:

Aan d'Amstel en het IJ daar doet zich heerlijk open
Zij die als Keizerin de kroon draagt van Europe,
Amstelredam, *die 't hoofd verheft aan 's hemels as,*
En staat in Pluto's borst de palen door 't moeras.
Wat waatren worden niet beschaduwd van haar zeilen?
Op welke markten gaat zij niet haar waren veilen?
Wat volkren ziet zij niet beschijnen van de maan?
Zij die zelfs wetten stelt den grijzen oceaan;
Zij breidt haar vleugels uit door aanwas van haar zielen,
En sleept de wereld in met overladen kielen. enz.

Niet minder lofs heeft de Heer Huigens over haar uitgesproken, toen hij haar, als tegen een' vreemdeling sprekende, invoerde, en haar deed zeggen:

Hoe komt gij gulde veen, aan 's Hemels overdaad?
Pakhuis van oost en west! heel water en heel straat.
Tweemaal Venetiën, *waar 's 't einde van uw wallen?*
Zeg meer, zeg, vreemdeling, zeg liever niet met allen:
Roem Rome, *prijs* Parys, *kraai* Cayro's *heerlijkheid,*
Die 't meeste van mij zwijgt, heeft allermeest gezeid.

De vele, de verbazend groote veranderingen welke wij die stad zien ondergaan, zal, vleijen wij ons, ons voornemen doen goedkeuren. — Intusschen verwachte men eene geleerde beschrijving zoo weinig als eene uitgebreide, gelijk wij het laatste reeds in 't hoofd aangekondigd heb-

ben; beide soorten van beschrijvingen zijn genoeg voorhanden; doch vallen gewisselijk buiten het bereik van vele onzer lezers; van dezen vooral verwachten wij dan goedkeuring en aanmoediging.

Om hen te aangenamer te treffen door het geen wij, in 't vervolg, van het geringe beginsel waaruit de wereldberoemde stad *Amsterdam* is voortgesproten, zullen zeggen, zullen wij alvorens met hun een oog slaan op hetgeen zij thans is.

Amsterdam ligt in eene halve maan, en houdt in deszelfs omtrek 3 duizend 7 honderd 58 *Rhijnlandsche roeden*; welke begroot worden op 18 duizend 7 honderd en 90 schreden, die wederom gesteld worden op 2 uuren gaans. — Het bevat voorts 8 honderd 92 morgen, 5 honderd 68 roeden gronds, mede *Rhijnlandsche maat*: een grond, grooter dan de steden *Haarlem*, *Leiden*, *Delft*, *Rotterdam* en *Dordrecht* zamengenomen beslaan.

De stad prijkt thans met 5 groote, meestal fraaije, en 3 kleine poorten, namelijk met, 1.) de *Haarlemmerpoort*, 2.) de *Leidschepoort*, 3.) de *Utrechtsche-*, 4.) de *Weesper-* en 5.) de *Muiderpoort*, welke deze hare namen ontvangen hebben, naar de steden tot welke men komt door die poorten uittegaan. — De drie kleinen zijn, 1.) de *Zagemolenspoort*, alzoo genaamd naar de vele zagemolens welke buiten dezelve gevonden worden; 2.) de *Raampoort*, die haar' naam ontvangen heeft, naar de vele lakenramen tot welke zij, weleer, van uit de stad, toegang gaf, en 3.) de *Weteringspoort*, alzoo genoemd om dat zij regt tegenover de *Wetering* ligt.

Wat de bebouwing en bevolking der stad betreft, beiden zijn sedert eenige jaren, door plaats gehad hebbende gebeurtenissen, aan vele veranderingen onderworpen geweest; voor ruim twintig jaar bepaalde men het getal der huizen welke zij binnen hare muren bevattede, op 26 duizend 3 honderd en 17, welke bewoond werden door 2 maal honderd 41 duizend zielen: tot het getal der huizen behooren gevolgelijk niet die genen welke omtrent dien tijd en later op het *Weesperveld* gebouwd zijn; en onder het getal der inwoneren betrok men ook niet die genen welken in de Godshuizen, en gevangenhuizen gevonden werden.

Ziedaar derhalve de flaauwe schets van eene waarlijk groote stad; en hoe aangenaam is dezelve niet gelegen! Hoe lommerrijk is niet de weg naar het dorp *Amstelveen*; en niet minder die naar het dorp *Sloten*, welke beiden als voorgegaan worden, door de aanzienlijke voorstad, de *Overtoomsche weg* genoemd, die niet minder dan een half uur gaans lang is, en van tijd tot tijd, meer fraai bebouwd wordt; jammer intusschen weder dat er niet meer die vele fabrieken, meestal katoendrukkerijen, op gevonden worden, waarmede deze voorstad weleer prijkte. — Aan den *Overtoom* vindt men nog een andere aangename wandeling geopend, langs de *Baarsjes*, door de *Slatuintjes*, naar den vrolijken *Haarlemmer weg*; of ook, de *Wetering* overstekende, langs vele fraaije

boom- en volkrijke wandelpaden, naar de *Raampoort*. — Wie kent niet de verrukkelijke wandeling langs den *Amstelstroom* naar het dorp *Ouderkerk*; of, verkiest men zoo verre niet te wezen, tot en door de *Kalfjeslaan*, naar den *Amstelveenschen weg* voornoemd, en zoo terug, langs den *Overtoomschen weg*, naar de stad? — Niet minder aangenaam is, aan de andere zijde van den *Amstel*, eene wandeling, langs den kant der Meir naar de *Diemerbrug*, verder naar het dorp *Diemen*, vanwaar men over den *Hoogendijk* terug kan keeren, onder een ongemeen schoon gezigt op het zwalpend *IJ*. — Of slaat men, op den *Weesperweg*, aan de *Schelpbrug*, den *Ringdijk* op, zoo komt men in de verrukkelijke *Diemer-* of *Watergraafs-Meir*, bij de beschouwing van welke men reden vindt om zich te verwonderen over het taai geduld en de arbeidzaamheid van den *Hollander*; want geheel die *Meir* was voor ruim anderhalf honderd jaren (in 1630) waarlijk een meir, een waterplas; alstoen werd het meir bedijkt, uitgemalen, en tot een ongemeen aangenaam wandeloord, voorzien van schoone weilanden en moestuinen gemaakt; waarvan de dichter van Born zegt:

Waar de gladde vischjes zwierden,
In het spieglende element,
En daar taaije fuikjes sierden,
Zijn nu kluitjes voor de lent'.

Doch naauwelijks 21 jaren in dien verrukkelijken staat aanwezig geweest zijnde, werd zij (in 1651) door een verschrikkelijke doorbraak in haar' ringdijk, veroorzaakt door een' zwaren storm uit het noordwesten, weder in een golvend meir veranderd; maar de *Hollander* bleef geduld en kracht behouden (aan geld ontbrak het toen even weinig); het water werd weder uitgemalen, en alles in zijnen vorigen luister hersteld; echter nogmaals voor niet langer dan weder 21 jaren; want in 1672 was men genoodzaakt haren dijk door te steken en de verrukkelijke *Meir* weder onder water te zetten; tot welke noodlottige daad men genoodzaakt werd door de *Franschen*, die met eene talrijke krijgsmagt op *Amsterdam* kwamen aanrukken; alzoo dat men tot de gezegde onderwaterzetting moest besluiten, wilde men de stad beveiligen voor het oorlogslot waarmede zij bedreigd werd: na het gevaar voorbij was, is de *Meir* nogmaals droog gemalen, en in hare vorige schoonheid hersteld; jammer maar dat zij dezelve niet heeft mogen behouden, want hoe verrukkelijk zij heden nog zij, is zij echter voor eenige jaren veel fraaijer geweest; men heeft haar sedert, door sloping, van onderscheidene lusthoven beroofd.

Welk een aangename wandeling verschaft ons niet de schoone *Plantaadje!* — Is de kleine plantaadje, buiten vóór de *Leidsche poort*, voor weinig tijds aangelegd, niet verrukkelijk? — Leveren de *Singerlaantjes*, mede, nog niet lang geleden, buiten vóór de *Muiderpoort* aangelegd, niet eene even aangename wandeling op? — En, o! hoe verrukkelijk is thans het bewandelen van de schansen der stad,

voor zoo verre zij, naar het desaangaand genomen besluit, in orde gebragt zijn!

Wandelt men die schansen rond, en komt men aan de vermaarde *Hoogesluis* (een onvoorbeeldig zwaar gemetseld gebouw, van niet minder dan 6 honderd en 60 voeten lengte, en 70 voeten breedte; rustende op 35 bogen; waarvan 11 ter doorvaart dienen) hoe wordt dan niet het hart van den wandelaar verrukt, door 't gezigt, hetwelk men op die sluis heeft, ter eene zijde langs den *Binnen-Amstel*-op de stad, en ter andere zijde op den *Buiten Amstel* alwaar de jagthaven op zich zelve eene aangename vertooning oplevert: deze jagthaven, waaruit jaarlijks (voorheen met ongemeen veel grooter luister dan thans) eene vloot van fraaije speeljagten, voorzien van Admiraal, Vice-admiraal, en Schout-bij-nacht, met derzelver Seconden, den *Amstel* opvaart, en een speelreisje van een dag doet, van welk vermaak de schoone Kunne zich niet verstoken houdt; deze jagthaven, zeggen wij, werd in den jare 1718 aangelegd, boven den ingang van dezelve leest men het volgende:

Om Amstels heerlijkheid met blijdschap aan te schouwen,
Liet de Ovrigheid ons toen deez' haven op te bouwen;
Hier legt, en groot en klein, hun vaartuig aan den band,
Of haalt het zeil in top, en steekt gerust van land.

Ook prijkt boven dien ingang een overheerlijk fraai geschilderd gezigt op den *Amstelstroom*, van de plaats des beschouwers af te zien.

('*T vervolg hierna.*)

STAATSBERIGTEN.

NOORD-AMERIKA.

Washington, 3 *Mei.* Den 18 Maart l. l. deed de Heer Levermore in de kamer der Representanten een voorstel, tot opheffing van het embargo, op onze schepen gelegd. Volgens hem verloor het *Amerikaansche volk* daardoor op eene verbazende wijze. „Volgens een" „geringen overslag," zeide hij: „kan het voordeel van onze in- en uit- „voer op 100 millioenen dollars worden berekend, behalve de tol- „belastingen, die 16 millioenen beloopen. Zoo het embargo nog een „jaar voortduurt, verliest *Amerika* niet minder dan 50 millioenen „dollars, en er worden door hetzelve bij de 200 duizend menschen „werkeloos, en buiten handteering; op welke andere wijze moeten „dan alle die menschen leven?" Zijn voorstel werd toch eindelijk met 48 tegen 24 stemmen verworpen.

RUS-

RUSLAND.

Petersburg, 27 *Julij*. Heden worden wederom 1 linie-schip, benevens 2 fregatten van stapel gelaten.

Op de *Neva* liggen thans 14 nieuwe, van stapel gelopen, oorlogschepen, gedeeltelijk met koper beslagen. Onder dezelve bevinden zich, namelijk, een driedekker van 128, en een van 84 stukken, een schip van 50 stukken, en verscheidene fregatten.

[Met de berigten wegens den krijg, tusschen dit rijk en *Zweden*, is 't gelegen, gelijk het doorgaans, in dergelijke omstandigheden, met de berigten gelegen is: de *Zweeden* slaan honderden van *Russen* dood, en verkrijgen, op ééns, ten buit, bijna 400 voorraadwagens, gelijk te *Pukile* gebeurd zoude zijn: een *Te Deum*, wegens de behaalde voordeelen, heeft, te *Oost-Bothniën*, mede plaats gehad (*): dan raadpleegt men de oorlogsberigten van den kant van *Rusland*, zoo zijn de zoo hoog geroemde voordeelen niet zoo aanmerkelijk, en althans niet aanhoudend: te vergeefs hebben de *Zweeden* getracht *Abo* te hernemen, en die poging heeft hun een verbazende menigte volks gekost, terwijl de *Russen* zonderlingen roem behaald hebben: eene poging om bij *Wasa* te landen, is den *Zweeden* mede bloedig mislukt. De *Deensche tijdingen* spreken nog op hooger' toon van de voordeelen welke de *Russen* van tijd tot tijd behalen: volgens die tijdingen heeft de *Russische Generaal* Buxhöwden den *Zweedschen Generaal* Klingspoor omsingeld, en niet minder dan 12.000 man gevangen gemaakt: om kort te gaan, de berigten zijn doorgaans van beide zijden roemrijk. Intusschen heerscht in de *Russische* berigten toch zekeren toon, die genegen maakt om te gelooven dat de *Zweeden* zich bijzonder dapper verdedigen.]

POLEN.

Warschau, 4 *Augustus*. De geldleening van 4 millioenen en 500.000 guldens, die, ten gevolge des decreets van den Staats-Raad, van den 7den Mei dezes jaars, alhier en in het gansch hertogdom, tot bestrij-

(*) *Tegen verliezen heeft de Koning ook zijne geestelijke wapenen, blijkens Zijne Majesteits proclamatie, na de inneming van de vesting* Sweaborg, *door de* Russen, *in ons 2 D. 6 St. reeds gemeld, in welke proclamatie Hoogstdezelve zijn volk dus aanspreekt:* „*Het betaamt u, getrouwe onderdanen, brave* Zweeden, *door tegenspoed niet nedergeslagen te worden. Zelfs het ongelukkig geval moet uw vertrouwen vermeerderen en uwe pogingen tot verdedigen des geliefden vaderlands verdubbelen. Bij de vervulling van zoo groote en gewigtige pligten, wende u, met hoop en vertrouwen, op den Eeuwigen, Regtvaardigen en Almagtigen God, die in Zijne wijsheid, regtvaardigheid en vertrouwen, nu en dan, op de proef stelt, doch dezelven nooit vergeet te beloonen. Weest verzekerd, dat de genen, welke eenstig en getrouw de heilige pligten vervullen, die op hen in deze wereld rusten, en voor welke zij eenmaal door den Almagtigen tot rekenschap zullen worden geroepen, in hunnen eigen boezem eene te vredenheid en belooning vinden, die hen door den grootsten tegenspoed niet ontroofd kan worden. — De genade des Almagtigen zij met u allen!*"

ding der kosten van de Poolsche armée, geopend is, maakt goeden opgang. De rijke even gelijk de arme brengt, naar den toestand zijns vermogens, ten nutte zijns vaderlands, zijn aandeel met genoegen op: men herkent de oude ware vaderlandsliefde in de edele en brave Poolsche natie, die zich gelukkig acht, dat zij, door den magtigen arm van Napoleon den Grooten, uit den afgrond, waarin zij door den ongelukkigen staatkundigen toestand, voor 14 jaren, gestort werd, verheven is.

Het steedje *Sochaczew*, 8 mijlen van hier, is genoegzaam half afgebrand: de Maarschalk Davoust heeft Officieren tot onderzoek derwaarts afgezonden, dewijl men eenige landstroopers als de bewerkers daarvan verdacht houdt.

Het strekt tot geluk voor *Polen*, dat dit jaar zeer vruchtbaar is: bij het aanhoudend schoon en warm weder gaat de koorn oogst zeer goed voort, en de hooi-inzameling is rijkelijk uitgevallen: het land, op welks grond een zoo verschrikkelijke als voorbeeldelooze oorlog gevoerd is, en welk zulke groote, uit vele Europasche natien bestaande arméën, onderhouden moest, zal in dit jaar alle levensmiddelen in overvloed hebben; doch aan contant geld zal er gebrek zijn, zoo lang de graanhandel met *Dantzig* gestremd blijft.

HONGARIJEN.

Brunn, 21 *Julij*. Een kind, drie jaren oud, zoon van een regeringslid dezer stad, eergister aan de natuurlijke kinderziekte gestorven zijnde, heeft de keizerlijke politie bevel gegeven, dat dit kind zonder eenige lijkstaatsie buiten de stad gebragt, en in een dieper dan gewoon graf bijgezet zou worden: de ouders van dit kind zijn thans ten prooi der algemeene verachting, ter zake, dat zij verzuimd hebben hun kind te doen inenten.

OOSTENRIJK.

Lintz, 17 *Julij*. De twee eerste reserve-bataillons voor de regimenten *Jordis* en *Klebeck* zijn reeds voor 14 dagen geheel voltallig geweest: over het algemeen is de bereidwilligheid, welke de gezamenlijke onderdanen in het land boven de *Enns* tot den militairen dienst betoonen, voorbeeldeloos; men wilde uit die gansche landstreek niet meer dan 16,000 man voor de reserve hebben, en reeds meer dan 40,000 man hebben zich doen inschrijven, onder welken men vele jonge lieden van aanzien vindt, die, uit vaderlandsliefde daartoe aangespoord, zich onder hunne landgenooten van mindere klasse in de gelederen scharen.

BEIJEREN.

Augsburg 11 *Augustus*. Men arbeidt met ijver aan de ligting der conscrits, om het Beijersch leger voltallig te maken; men berekent het

getal op ongeveer 8000 man, voor geheel het koningrijk; het grootst gedeelte heeft zich reeds op reis begeven, om zich bij de regimenten te vervoegen, met welken zij ingelijfd moeten worden: er worden steeds troepen naar *Tyrol* afgezonden; sinds eenige dagen heeft men een bataillon van *Neuburg* en een van *Ingolstadt* derwaarts doen vertrekken: de marsch dier troepen heeft tot verschillende geruchten aanleiding gegeven, uit dewelke men echter nog geen vast gevoelen kan vormen.

SPANJEN.

De rust is in dit rijk wel hier en daar, echter nog niet algemeen hersteld: spoedig echter (schrijft men uit *Frankrijk*) zal ons leger talrijk genoeg zijn, om met sterke troepen de gerevolteerde provinciën te kunnen bezetten: te *Valencia* en *Murcia* zijn de insurgenten het talrijkst.

Madrid 25 *Julij*. Zijne Majesteit de Koning heeft alle militairen of burgers, welke weder tot de gehoorzaamheid terug keeren, een algemeen pardon van alle openbare en bijzondere misdaden, strijdig met de publieke order van zaken, verleend.

TWEEDE VERVOLG *der* BESCHRIJVING *van 't Koningrijk* Spanjen.

Een eenige regtbank, de *inquisitie* genaamd, en welke vele, in de onderscheidene provinciën verdeelde, onderregtbanken heeft, moet daarvoor waken, dat niemand iets zegge, schrijve of doe, hetwelk (naar 't oordeel van de regtbank) niet met den Catholijken Godsdienst overeenstemt. In vroegere tijden werden de genen welke door de *inquisitie* verklaard waren schuldig te zijn, op de wreedste wijze gestraft. Onder de regeering van den eersten Groot-Inquisiteur (zoo noemt men de President in de regtbank) Thomas de Torquemada, werden, in den tijd van slechts veertien jaren, zes duizend menschen, op deszelfs bevel, levendig verbrand.

De meest beminde volksvermaken, bij de *Spanjaarden*, zijn eene soort van stierengevechten; eene keuze van uitspanning, welke hunne denkwijze zekerlijk geene eer aandoet: bijna in iedere stad ontmoet men daartoe opzettelijk aangelegde plaatsen, die van een muur, of zware houten schutting omgeven zijn; rondom in dezelve zijn plaatsen voor de aanschouwers, welke doorgaans, in grooten getale, derwaarts zamenvloeijen. — Een zeer wilden os wordt in het besloten perk ingeleid, met welke voorts menschen en groote honden een verschrikkelijken strijd aanvangen, ten ongemeenen vermake van de aanschouwers: intusschen is het zeker dat zulke schouwspelen onmogelijk goede indrukken kunnen maken op de gemoederen van hun, welke dezelve bijwonen, voornamelijk niet op de aanwezende jeugd.

NB. *'T geen onze* Hoogduitsche Schrijver *hier laat volgen, wegens de regeeringsvorm in* Spanje, *gaan wij met stilzwijgen voorbij, ter oorzake van het geen onlangs desaangaande gebeurd is.*

In *Spanje* zijn zeer loffelijke inrigtingen voorhanden, strekkende ter bevordering der geleerdheid; ter vorminge van bekwame schilders, beeldhouwers, plaatsnijders en bouwmeesters: integendeel zijn de scholen, in welke de kinderen van den derden en middenstand onderwezen moeten worden, in een' zeer slechten staat.

In de *Spaansche fabrieken* worden op verre na zoo veele goederen niet vervaardigd, als men in het rijk zelf nodig heeft; zoo is, bij voorbeeld, slechts het twintigste deel van 't laken, 't welk er gebruikt wordt, door de inwoners zelven gemaakt; al het overige moet van buiten inkomen. In de stad *Sevilla* bestaat een zeer aanzienlijke tabaksfabriek; in dezelve werken ongeveer twaalf honderd menschen, en honderd negentig paarden, die tachtig molens in welke de tabak bearbeidt wordt, in beweging brengen; in 't jaar 1760, bragt die fabriek 7½ millioen guldens op.

De *Spaansche koophandel* is, grootendeels, in handen van vreemde kooplieden, voornamelijk van *Engelschen*, *Franschen*, *Duitschers*, *Deenen* en *Hollanders*. De invoer is er vrij aanzienlijker dan de uitvoer, waardoor de handel het rijk meer geld ontneemt dan toebrengt. Uit andere landen ontvangt *Spanjen*, koorn, boter, kaas, gezouten vleech, gedroogde en gezouten visch, was, specerijen, vlas, hennip, lijnwaad, touwwerk, zeildoek, zijdene stoffen, lakens, wollen goederen, gewerkt tin, lood, ijzer, koper, en alle soorten van galanteriën. — De uitvoer heeft plaats met wijn, rozijnen, olie, citroenen, oranjeappelen, vijgen, amandelen, safferaan, zijden, wol, fijn leder, zout, anijs, komijn, paarden, snaphanen, chirurgicale instrumenten, tabak en kurk.

(NB. *Dit wordt vervolgd*)

DUITSCHLAND.

Hamburg, 5 *Augustus*. Dewijl Z. Keizerl. H. de Groot-Hertog van *Berg*, bij de aanvaarding der Kroon van *Napels*, zijne staten en regten in *Duitschland* aan Z. Keizerl. Koninkl Maj. heeft afgestaan, zoo is gister, door alle de ambtenaren van het groothertoglijk-bergspostwezen, binnen deze stad, den eed van getrouwheid aan Z. M. den Keizer der *Franschen* afgelegd, en heeft men het *Bergsche wapen* door den *Franschen adelaar* doen vervangen.

FRANKRIJK.

Parys, 20 *Augustus*. Asker-Rhan, de nieuwlings alhier aangekomen *Persische Ambassadeur*, is een der meest gedistingueerde personen aan het hof van *Persiën*. Volgens de gewoonte der grooten in het Oosten, had hij een aanmerkelijk gevolg medegebragt, bestaande ten minsten uit 300 personen; maar de lengte en de moeijelijkheden der reis, hebben Z. Exc. doen besluiten, een gedeelte van zijn volk onder weg achter te laten. Deze Ambassade is echter nog eene van de talrijksten die immer in *Frankrijk* zijn gekomen. Z. Excell. is van

eene rijzige gestalte; zijne manieren zijn aangenaam, en zijne beleefdheid jegens de Dames heeft iets van de *Fransche galanterie*. Men verzekert dat deze Ambassadeur meer dan 80 vrouwen in zijne verschillende huizen te *Teheran* en elders heeft, en dat hij vader is van 4 zoons, welke alle in hetzelfde jaar geboren zijn, en volmaakt op elkanderen gelijken.

De Aartsbisschop van *Toscanen* heeft aan alle priesters van zijn kerkgebied een mandament gezonden, waarin onder anderen het volgende gezegd wordt:

Daar er onder ons zijn, die, de heiligste pligten van eenen Christen onderdaan vergetende, zich durven veroorlooven, de daden van het gouvernement te berispen, waarschouwen wij u, zoo in het openbaar als in het bijzonder, achting en eerbied voor den Vorst te hebben, en de geloovigen, zoo door uw voorbeeld, als door uwe vermaningen, tot gehoorzaamheid aan te spooren. Herinner u, dat de H. Apostel PAULUS, de Vorsten de dienaren van God noemt: en de Vorsten van dewelken de Apostel spreekt, waren nogtans niet anders dan *Heidenen* en vijanden van den naam van JEZUS CHRISTUS. De ware Christen is geen vijand van iemand, en nog minder van den Keizer; want hij weet dat hij door God ingesteld is, en dat hij hem als een dienaar van God beminnen, eerbiedigen en voor zijn behoud bidden moet.

HOLLAND.

Amsterdam, 28 *Augustus*. Zijne Maj. heeft op zijne onlangs gedane reize, door het departement *Gelderland*, te *Arnhem* eene grijsaard van 108 jaren gezien, die nog zijn verstand volkomen magtig is, en scheen gezond te zijn: Z. M. heeft zich met denzelven onderhouden, en naar zijne levenswijze geinformeerd: dezelve was in zijne jeugd schoenlapper geweest: de Koning heeft hem een jaarlijksch pensioen van *f* 400:0:0 toegelegd.

In het gasthuis te *Bommel*, zag Z. M. met mededogen eenen ongelukkigen, die voor eenige jaren in de straten dier stad is gevonden: uit eenige kwalijk uitgedrukte woorden, of liever uit een onduidelijk geluid, zoude men opmaken, dat hij een *Duitscher* is; hij is geheel naakt, en kan geene kleederen dulden; hij zit steeds als een aap met het hoofd en de handen op zijne knieën. Z. M. heeft de eerste klasse van het Instituut belast, het geval van dien ongelukkigen te onderzoeken, en voor hem hare uiterste vlijt aantewenden.

Op de klagten der gereformeerde Predikanten, te *Buren*, dat zij sedert zeven maanden geene betaling ontvangen hadden, heeft Z. M. den Rentmeester van de Domeinen gelast, dezelve aanstonds te voldoen.

DECRETEN VAN ZIJNE MAJ. DEN KONING.

30 *Mei:* Wegens het wegbreken van huizen; of 't verkoopen van dezelve tot afbraak.

1 *Julij:* Generaal tableau der repartitie, van de fom van drie millioenen guldens, welke gedurende dit jaar, bij quotisatie, zal worden geheven.

14 *Julij.* 1.) Reglement voor de distelateurs van fijne likeuren, die de dranken geheel of gedeeltelijk prepareeren of disteleeren van bereids verïmposte dranken.

2.) Reglement, volgens het welk zich de fchippers of gezagvoerders van fchepen, fchuiten of andere vaartuigen, voerlieden, karrelieden, flepers, kruijers en alle particulieren binnen het koningrijk *Holland*, zullen hebben te gedragen, ten aanzien van de vervoering zoo binnen als naar buiten 's lands, van alle inlandfche koren-brandewijn, jenever en inlandfche brandewijn van wijn, gedisteleerde wateren en fijne likeuren, belast bij de wet van den 13 Mei 1808.

(*Andere dergelijke reglementen in ons eerstvolgend ftuk.*)

AANMERKELIJKE ZAKEN.

Goes, 3 *Augustus.* Gepasfeerden zondag avond, tusfchen tien en half elf uuren, had hier en in den omtrek een vreesfelijk onweder plaats, het geen voor een onzer landlieden ook van het droevigfte gevolg is geweest; bij Jan van Eikeren, onder de heerlijkheden 's Heerenhoek, eigenaar en bewoner van een der voornaamfte hofsteden in dit eiland, is, terwijl zijn gansche huisgezin reeds te bed was, den donder in de fchuur geflagen, met dat gevolg dat in een oogenblik des tijds, geheel de fchuur, met een aanmerkelijke quantiteit oude tarw, gerst, hooi en andere veld-producten, met het woonhuis, vele meubelen, en zoo men verneemt, ook een aanmerkelijke quantiteit papieren en effecten, ten prooi der vlamme geworden, en alzoo wederom een welvarend man in armoede gedompeld is. — Dit is nu de derde boerenhofftede, welke, na de noodlottige gebeurtenis van den 14 en 15 Januarij dezes jaars, een zoodanig lot binnen dit eiland getroffen heeft.

Winterswijk 7 Augustus. Na wij alhier eenen zeer heten dag hadden doorgebragt, vertoonden zich in den avond drie onderfcheidene onweêrsbuijen, welke des avonds, omftreeks tien uuren, zich in eenen alles verpletterenden hagel ontlastten: de lucht fcheen bestendig in vuur te ftaan door de elkander onophoudelijk opvolgende bliksemftralen: de benaauwdheid en angst was algemeen in ons dorp: het onweder, dat in het westen opkwam, trok naar het oosten: de huizen, die tegen het westen ftonden, hebben zeer veel fchade geleden, vooral aan de glazen, die door de hagelfteenen veelal in ftukken zijn geflagen: de Boekweit en nog zeer veel Haver, die niet gemaaid was, benevens alle de Tuinvruchten en Aardappelen zijn door de hagel bijkans geheel verpletterd geworden: veele hazen, patrijzen, kwartels, ratten en kikvorfchen zijn door het onweder doodgeflagen gevonden: de hagelfteenen waren den volgenden avond nog aanwezig, fommige ter grootte van een hoender-ei: de fchade, ons dorp daardoor toegebragt, is onberekenbaar: gelukkig nog, dat de Rogge veelal in huizen en fchuuren

ingeoogst was; want hoe groot de schade nu ook zij, zij zoude buiten dit veel grooter geweest zijn: zeer veele landlieden die enkel van den bouwakkers moeten leven, zien zich nu van Tuinvruchten en Boekweit beroofd.

Amsterdam, 13 *Augustus*. Gisteren is op de Boerderij *Vreedelust*, op de Amstelveensche weg, zekere Lobbetje Koopmanschap, wed. van den nu 10 weeken overledene Gijsbert van der Vegt, in de kraam bevallen van *drie* welgeschapen kinderen, zijnde 2 zoons en 1 dochter, dewelke zich, benevens de moeder, naar tijdsomstandigheid, vrij wel bevinden: hebbende dezen (door den dood haars mans) behoeftige brave weduw, uit dit haar huwelijk, nu 15 kinderen overgewonnen, waar van op heden nog 6 in leven zijn.

Zwolle, 23 *Augustus*. Gepasseerde Vrijdag, omstreek 5 uren na den middag, is op het *Rouveen*, kort bij de herberg *het Molentje*, naar den kant van *Zwolle*, overleden Elisabeth Hubak, weduwe van Jan Boesekool, in den hoogen ouderdom van *honderd en zes jaren en zes weken:* zij was geboren in de maand Julij 1702, en heeft te zamen 61 kinderen, kinds kinderen en achter-kinds kinderen gehad, waarvan er reeds verscheiden overleden en sommigen nog in leven zijn: tot hare dood toe heeft zij nog vrij wel hare verstandelijke vermogens behouden, en zij is daags vóór haar overlijden nog achter het huis gegaan.

Uit *Kameryk* meldt men: sedert 1788 heeft men in dit land zoo eenen vreeslijken orkaan niet gehad als die van den 31 Julij jongstleden: de heete en verdikte lucht, die den ganschen dag plaats had, scheen het voorteeken van dezen orkaan te zijn, welke tegen acht uuren des avonds begon uittebarsten: deszelfs rigting was van het zuiden naar het noorden; plotsling vervangt de duisternis den dag; een woedende storm brengt met snelheid een massa van dikke wolken aan, die uit derzelver boezem de verwoestende hoofdstoffen inhouden: de bliksem barste met geweld en onophoudelijk op alle kanten uit, een zware stortregen overstroomde weldra de straten, de hagel die dezelve verzelde en die alles op zijnen doortogt vernielde, deed den schrik van dit akelig tooneel vermeerderen: de landbouwer verloor te gelijk het grootste gedeelte van zijne veldgewassen; velen zijn omgeworpen, en velen van hunne vruchten ontbloot: de glazen der vensters op het zuidoosten zijn meestendeels verbrijseld.

MAGISTRATUREN EN AMBTENAREN.

Den 5 *Mei*. zijn door Z. M. benoemd, de Heeren J. van der Sleyden, Assessor in het departement *Amstelland*, tot Secretaris-generaal in voorschreven departement, in plaatse van Zuylen van Nijeveld.

Den 9 *dito*. Gerrit Steinis, tot Volmagt en Dijkrigter van het *Witsinger*, *Sauweraer* en *Silwerder Zijlvest*, in plaats van Jacob Pieters, overleden: — Hermanus Versfeveld, tot Dijkgraaf van den *Lingendijk*, in plaats van A. Musquetier, overleden: — Aalbertus van Dijkshoorn, tot Dijkgraaf van het Gemeene Land van *Poortugaal*, in plaats van J. Tijken.

LUTHERSCH KERKNIEUWS.

Utrecht, *den* 15 *Mei* 1808. Heden hadden wij het genoegen de plaats van onzen vorigen, zeer geliefden Leeraar, den Wel-Eerw. Heere G. H. Lagers, thans Predikant bij onze *Amsterdamsche* Gemeente, vervuld te zien, door den jongst beroepenen, Wel-Eerw. Heere J. Decker Zimmerman, Leeraar onzer Geloofsgenooten te *Zwol*. Zijn Wel-Eerw. werd des morgens voorgesteld door onzen oudsten Leeraar, den Wel Eerw. Heer J. Nieuwenhuis, met eene Leerrede over *de verhevene bedoeling van het Christelijk Leeraarsambt*, naar *Matth.* 5 vs. 13—16. Des middags hield de nieuw beroepene zijne intrede met eene redevoering over *Matth.* 5 vs 17; uit welke woorden des Verlossers zijn Wel-Eerw. aanleiding nam, te spreken over *de wederzijdsche verwachtinge van Gemeenten en Leeraars bij de aanvaardiging hunner Evangelische ambtsbediening*. Beide deze Leerredenen werden voor zeer aanzienlijk Vergaderingen uitgesproken, en met veel stichting aangehoord. De Allerhoogste zegene het dienstwerk onzer beide Leeraren, ter uitbreiding van het rijk van CHRITUS, en ter opbouwing der Gemeente, door bevordering van een redelijk en werkdadig Christendom!

Amsterdam, 30 *Augustus*. Het gewoon Consistorie staat gehouden te worden, op Woensdag den 7 en Woensdag den 21 September 1808, onder voorzitting van Do. Holtzapffel.

HERSTELDE LUTHERSCHE GEMEENTE.

Op Zondag avond den 24 *Julij*, predikte de Wel-Eerw. Heer Cornelis Swaan, over de woorden die wij vinden *Joh.* 12 vs. 35a; waaruit, na eene vooraffspraak uit *Eph.* 5 vs. 16a, werd voorgesteld: *de verpligting der Christenen, om die groote voorregten en heerlijke voordeelen, welke zij in het geestlijke door het licht des Evangelies genieten mogen, wel aantewenden en te besteden*.

Op Woensdag avond den 3den *Augustus*, predikte dezelfde Leeraar over het vervolg van 's Heilands woorden bij *Joh.* 12 vs. 35b; waaruit, na eene vooraffspraak uit *Joh* 14 vs. 5b werd voorgesteld: *de onzekere wandel van een mensch in de duisternis*.

Amsterdam, 26 *Augustus*. Het gewoon Consistorie zal op Donderdag den 1 September gehouden worden, onder voorzitting van Do. Meijer.

NAAM-

NAAMLIJST der GEPROCLAMEERDEN te *Amsterdam.*

Eerste Gebod, den 24 Julij.

H. A. van den Brink *en* L. J. van de Poll.
G. Beumer *en* M. T. Zeilner.
A. C. Bonn *en* S. J. Damen.
A. Buyn *en* J. Stuffers.
F. Broens *en* J. C. Dresser.
S. A. van den Berg *en* H. Sprang.
J. van den Berg *en* G. Terdts.
B. Eysebrands *en* N. Dijkstera.
H. Frielink *en* E. M. Harmse.
J. van der Hoop *en* S. Hartsen.
W. Harmans *en* L. Ruurs.
R. van Haagen *en* G. Kersten.
W. de Haan *en* H. van Steigeren.
J. Hesselfeld Bz. *en* P. G. Gerritsen.
B. A. Kuyt *en* M. Smit.
M. Leitse *en* B. ter Wal.
W. H. Budde *en* W. van Doornink.
C. Visser *en* C. Molenaar.
H. Cats *en* M. van der Noorda.
J. Mey *en* C. D. Galen.
A. Moses *en* A. Meijer.
J. de Roos *en* H. H. Berli.
W. H. Roeles *en* M. J. van Leeuwen.
J. Tilman *en* J. van Dongen.
J. T. Tijgelkamp *en* E. Kuyper.
J. B. Wijnstok *en* M. A. Staffhorst.
P. van den Hooven *en* W. Fikkerman
J. Kruyff *en* M. van der Wouden.
P. A. Zimmerman *en* A. M. Andriesen
C. Meijer *en* C. Roehol.
C. van Hagen *en* A. C. van Hensen.
J. Zaepffel *en* A. B. Zaepffel.

Te zamen 32 Paaren.

Eerste Gebod, den 31 Julij.

J. C. H. Coesel *en* A. S. Veltman.
A. Dellin Jr. *en* A. Welbaan.
J. David *en* E. Jacobs.
J. S. F. Eylart *en* H. Roelofs.
H. Gerritsen *en* E. Wolbers.
J. Galo *en* A. Helmes.
H. H. C. Helmers *en* A. B. Kolm.
J. B. de Haan *en* M. S. Brummelwe
A. Knuyt *en* H. Wissenburch.
A. C. de Lanoy *en* M. van Maurik
H. Kramer *en* S. A. M. Vahle.
F. Latoer *en* A. B. Joosten.
J. Putman *en* A. M. Vink.
J. Renman *en* C. M. Jansen.
J. C. Rauwes *en* J. Goosen.
C. M. Rieck *en* A. Schuurman.
Z. Sijbrands *en* M. Hardebol.
C. Smit *en* A. C. Mens.
O. Westenenk *en* S. M. v. d Gronden.
J. Waalwijk *en* G. C. Cats.
J. Soet *en* J. de Leeuw.
J. Boerkoel *en* G. Hansen.
J. P. Moet *en* J. C. Geldhuys.
T. Coelewijn *en* A. Heynen.
A. Hartung *en* J. Wiegart.

Te zamen 25 Paaren.

Eerste Gebod, den 7 Augustus.

Matthijs Valkenburg *en* Margretha Nieuwenhuysen.
L. Arnold *en* M. F. Mang.
A. T. Adriaanse *en* M. Spoor.
W. H. Beltjes *en* I. Gonzal.
P. van Bergen *en* E. Bosman.
A. van den Berg *en* W. Lagas.
J. Delvendiep *en* A. de Vries.
L. J. Desprez *en* C. van Elte.
E. van Emden *en* A. E. Timmerman.
J. Horst *en* C. Jansen.
J. F. Helmers *en* H. J. Wegeman.
P. Hasewinkel *en* P. Marechal.
J. Jansen *en* A. M. Snijders.
W. Juuls *en* P. Uylders.
J. Vogel *en* M. Brugman.
E. Jansen *en* J. M. Berlie.
A. L. Manheim *en* G. Philips.
H. ten Brink *en* J. H. Sier.
A. Dirks *en* E. J. Rijgman.
H. de Groot *en* E. Lohuys.
T. van Genen *en* B. C. Kraayschot.
H. Helsloot *en* E. C. Brok.
J. Ophof *en* A. Otting.
C. Sumerink *en* M. T. Beekman.
J. Schijven *en* A. Moerbeek.
J. Tresfien *en* E. Kock.
J. F. Teegt *en* H. Hanselaar.
P. A. Tonne *en* A. Bestebeen.
P. W. Visser *en* J. E. Reijer.
W. Vasterman *en* E. Holtshuysen.

S. J. Vuuring *en* T. Charbonjee.
G. ten Katen *en* A. Terron.
U. Weeber *en* M. Roermand.
J. Lutgens *en* E. C. van Campen.
C. Metz *en* L. Masjaar.
H. C. Muller *en* M. C. ter Horst.
J. H. Moorman *en* J. Dirkse.
G. S. de Vries *en* J. J. Boelhouwer
J. Wornar *en* E. Abrahams.
S. Benedictus *en* J. A. Daniels.
G. J. Scheer *en* G. Wessels.
J. C. Bauer *en* J. ter Voort.
F. J. du Bois *en* E. Koppelman.

Te zamen 43 *Paaren.*

Eerste Gebod den 14 *Augustus.*

L. van Beeman *en* E. Elseburg.
J. Bergmans *en* W. Waterhout.
J. A. Brinck *en* W. Keyser.
G. van der Bom *en* S. Koeners
H. Berns *en* J. C. Bruynen.
I. Cortisos *en* R. Abraham.
L. J. Cohen *en* J. Barend.
H. Ditmer *en* M. Siegenberg.
W. Demkes *en* C. Kuypers.
L. van Dingstee *en* G. Machielse.
P. van Houten *en* E. K. Bollusset.
G. van Hoorik *en* C. Drost.
C. H. Konse *en* J. M Lira.
L. M. Logger *en* R. Meijer.
H. Masker *en* L. Filet.
B. H. Mulder *en* M. Enck.
P. Romans *en* C. E Wonder.
J. van Voorthuysen *en* M. A. de Villeneuve.
J. H. Meijer *en* G. Aarsen.
R. Nieland *en* C Bloemen.
J. H. Pinken *en* E. Loose.
J Roemer *en* M. van Dooren.
M. de Roet *en* A. W. Jentink.
B. Simons *en* H. H. de Vries.
K. Troost *en* J. Tops.
L. Touber *en* M. Oosterhuys.
J. Wolf *en* R. Salomon.
W. Vogelaar *en* A. M. Linnebeek.
J. B. Meijer *en* S. F. Durussel.
B. Aalders *en* C Griste.
N. Abraham *en* S. Joseph.
H. Willink *en* H. Bulman.
J. A. Drabeck *en* E A. Kopschanski
H. Raben *en* J. C. Hey.

Te zamen 34 *Paaren.*

NAAMLIJST der OVERLEDENEN, te *Amsterdam*, zoo als dezelve op de navolgende dagen ter *Secretary* dezer stad zijn aangegeven; nevens de datum van het overlijden, begraafplaatzen en ouderdom.

Maandag 20 *Junij.*

Overl.		Jaar.
17	Gerrit de Jong, *l. kh.*	65
19	Johannes Beuker, oudste zoon van F. Beuker, *l. kh.*	3½
17	Gijsbert de Groot, *k. kh.*	63
17	Maria Barendina Mulder, *l. o. k.*	34
18	Catrina Tamerijn, *w. kh.*	62
16	Alida Suyker, *a. kh.*	d. 4
20	Catrina Dekkers, *w kh.*	m. 5
17	Levina Oosterwijk, wed. J. H. Hobijn, *w. kh.*	68
16	Jan van Hattum, *l. kh.*	20
17	Hendrica Jagers, wed. van A. H. v. Dapperin, *wa k.*	66
16	Hendricus Vrij, *k. kh.*	54
16	Angenieta van Duuren, *a. kh.*	m 14
16	Leliana Marregreta Schimmel, eenigste dogter van H. Schimmel, *n. k.*	w. 13
17	Johannes Haverkamp, *l. kh.*	m. 5
18	Trijntje Johannissen, *k. kh.*	43
18	Elisabeth Cloots, wed. H. Onstijn, *z. k.*	59
17	Gerrit van Doorneveld, *a. kh.*	w. 5
17	Pieter Antonie Vogel, jongste zoon van P. Vogel, *k. kh.*	w. 11
18	Alieda Geertruyda Nieuwenhuys, *w. kh.*	18
18	Maria Freels, *l. kh.*	46
19	Mietje Berkhout, *a. kh.*	m. 11

Overl.		Jaar.
18	Pieter Spolijn, *a. kh.*	82
17	Jan van Kesteren, *w. kh.*	62

Dingsdag 21 *Junij.*

Overl.		Jaar.
20	Gerrit Hendrik Oijens, *w. k.*	2
19	Jacobus Louise Nagel, na het *kh.* onder *Diemen* uitgev.	w. 20
19	Ida Zusanna Bourse, huisvr. van W. van Pembroek, *n k.*	50
17	Geertruy Ledeboer, huisvr. van P. Haarkamp, *z. k.*	74
20	Hendrik Haarman, *a. kh*	56
19	Jan Christoffel Engel, *k. kh.*	42
18	Martinus Greebe, *l. kh.*	33
19	Wilhelmus Suyk, jongste zoon van A Suyk, *w. kh.*	2
19	Jan Leerink, *a. kh.*	86
19	Maria Elisabeth Kruse, huisvr. van B. G. Schreur, *a kh.*	33½
17	Ester Susanne Hervieux, huisvr. van E. Goglinzer, *wa. k.*	38
18	Elisabeth Knuppel, *k. kh.*	3
19	Antony Baalman, *l. kh.*	2
19	Matthijs Thomas, *a. kh.*	45
20	Joanna Theodora Theela Melchers, dochter van A. Melchers, *a. kh.*	w. 12
18	Gerrit de Groot; *k. kh.*	w. 4
15	Willem Koefijn, *k. kh.*	2 en 2 m.
20	Johannes Berk, *a. kh.*	½
20	Lambertus Philippus Bosman, *n. z c.*	31

Woensdag 22 *Junij.*

Overl.		Jaar.
20	Jacobus Elderman, van *Abcoude* ingev. en begr. in de *n. z c.*	43
20	Adrianus Segers, *k. kh.*	80
21	Johannes Auer, *a. kh.*	59
19	Hendrik Melchers, *a kh.*	41
20	Grietje Hobedise, *w. kh.*	1½
21	Sofia Bartels, *a. kh.*	2
19	Abraham van Aken, Davidsz. *w k*	19
19	Anna Duwel, huisvr. van J. C. Danekels, *k. kh.*	31
19	Magteltje de Waal, huisvr. van T. van der Pol, *l. kh.*	66
20	Gerrit Reuvekamp,	48
20	Hendrik de Wit, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.*	16
20	Maria Antoinetta Margonil, oudste dogter van de wed. Margonil, *a. kh.*	33
21	Dirk van Nieuwkerk, *n k.*	½
19	Cornelia van Duimen, *a. kh.*	m. 1

Donderdag 23 *Junij.*

Overl.		Jaar.
21	Barend van Woerden, *w. kh.*	58
22	Hendrik ter Boo, *a. kh*	54
19	Hendrina Magenius, wed. C. Stuurman, *n z. c.*	78
21	Maria Wedenstrijd, jongste dogter van de wed. R. Wedenstrijd, *a. kh.*	w. 9
21	Elisabeth Silvelder, huisvr. van H J. Cramer, *l. kh.*	52
22	Johan Valentin Kôrner, *a kh*	48½
21	Petronella Kassenaar, *k. kh.*	w. 9
21	Catharina Putter, wed. van G. Mast, *a kh.*	77
20	Coenraad Thône, *w. kh.*	39½
21	Fredrik Christoffel Clodius, *k kh*	54
21	Margreta Oostens Blanhart, Huisvr. van M. Adams, *k. kh.*	50
22	Petronella van Dalen, huisvr. van J. Beekman, *k. kh.*	24
21	Andries Hendrik Paccokke, *k. kh.*	d. 14
20	Johanna Frederika Ramers, *k kh.*	w. 6

Vrijdag 24 *Junij.*

Overl.		Jaar.
22	Katrina Smit, *a. kh.*	10
23	Joanna ter Linden, oudste dogter van de wed. G. ter Linden, *n. kh.*	16
22	Marretje Keyser, wed. van J. Moesbergen, *k. kh*	96
20	Gerrit Hendrik Poolman, *w. kh.*	44
23	Hendrik Hofman, *k kh*	70
19	Femmetje Abbekerk, huisvr. van A Mebek, *k kh.*	65
23	Hendrina van Ipperen, *a. kh*	24
22	Hannes Koning, *a kh*	43
20	Engelbertus Rietkerk, *a. kh.*	38

Saturdag 25 Junij.

Overl. Jaar.
24 Johanna Hendrina Duifstedt, *a. kh.* 71
24 Johannes Stronk, *l. kh.* 76
23 Johannes Hendrikus Smit, *k. kh.* m. 3
22 Maria Nicholt, wed. van .... Straatman, *a. kh.* 52
22 Steyntje Groen, huisvr. van E. J. Vegter, *k kh.* 56
23 Judith Jonkernout, *a. kh.* 32
24 Leendert van Kluyve, *a. kh.* 42
24 Elisabeth Broch, *l. kh.* 5½
21 Gerrit Lotman, *k. kh.* 4
24 Jan Reurop, zoon van W. Reurop, *k kh.* m. 5
21 Willem Broesse, *k kh.* 57

Het getal der Dooden is 120.

Maandag 27 Junij.

24 Jan Verwold, *no. k.* 59
25 Helena Anthonia Bredero, *oil. k.* 22
24 Catharina Carsten, een A. M. N. Weeskind, *l kh.* 13
24 Carel Godtlieb Roodermel, *n. kh.* 70
25 Wilhelmina Margretha Johanna Schrijver, *a. kh.* 44½
24 Bartholomeus Sijbrands, *a. kh.* 1
25 Maria Steenstra, *a. kh.* 72
25 Anna Bank, *a kh.* 77
23 Zacharias Moolenaar, *a. kh.* 48
23 Hendrik Geers, *w. k.* 44
24 Neeltje Burger, *a. k.* 86
24 Johanna Margaretha Hardestein, *l. kh.* 25½
24 Catrina Holman, *n. k.* 51
24 Petrus Franciscus Josephus Elsensohn, *o. k* ca. u. 1
25 Geesje Berg, *n. k.* 76
25 Henricus Joannes Cremer, jongste zoon van J. Cremer, *a. kh.* ½
25 Jan Hes, een A. M. N. Weeskind, *l kh.* 22 en 5 m.
27 Grietje Swart, een A. M. N. weeskind, *l. kh.* 7 en 10 m.
25 Jan Luders, jongste zoon van de wed. Luders, *l. kh.* 2

Overl. Jaar.
26 Harmanus Peets, *k. kh.* 39
25 Cornelia Hostinga, huisvr. van F. A. Kleinsmit, *l. kh.* 44
26 Jan Hendrik Huseman, *l. kh.* 54
25 Hendrina Jacoba Rijkhoff, *w. kh.* 2

Dingsdag 28 Junij.

26 Hendrik van Campen, *w. kh.* 49
27 Maria van Haren, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.* 39
26 Bernardus Neuburg, *l. kh.* 78
25 Hendrik Willem Lagmulder, *a kh.* 3 en 2 m.
25 Gerhardina Maria Pinsten, wed. Z. Heydeman, *l. kh.* 54
25 Maria Wedding, *w. k.* 32½
24 Jacobus Kruyff, *k. kh.* 21½
25 Johanna Eggerink, wed. H. W. Krans, *n k.* 69½
26 Lambertus van Veen, *w. kh.* ½
25 Jan Driessen, *k. kh.* 2½
25 Bernardus Jacobus Kuytenbrouwer, *o. k.* 48
26 Carel Drehmann, *a. kh.* 87
26 Hendrik Westerman, *z. k.* 63
27 Anna Wesselenburg, wed. H. Loos, *a. kh.* 44
27 Maria Heerooms, *k. kh.* 17½

Woensdag 29 Junij.

27 Anna Maria van Ketweg, *a. kh.* 38
27 Barend Herthum, jongste zoon van J. Herthum, *k. kh.* ½
26 Vrouwe, Anna Scheltus, wed. F. G. Eysingh, *no. k.* 87
28 Willem Bloemhof, zoon van W. Bloemhof, *a. kh.* w. 6
25 Cornelis Zitvast, *a. kh.* 74
27 Diederik Christoffel Kachel, *n. kh.* 54
27 Maria Gerarda van Holst, huisv. van J. C. Evertz, *n. k.* 26½
29 Hendrik Antonie van Aggelen, *a kh.* w. 7
26 Antonie Broekhuyse, *w. kh.* ½
27 Sophia van Otteren, wed. van A. H. van Leeuwen, *no. k.* 66
27 David de Vries, *w. kh.* 4½
26 Samuel van der Vijgh, *a. kh.* 29

Overl. Jaar.
28 Jacob Alexander Dekker, *l. kh.* 1
27 Henderina Timmerhoff, *l kh* 64
27 Margaretha Beerendonk, een Roomsch Weeskind, *l. kh.* 14

Donderdag 30 *Junij.*

28 Margreta Elisabeth Wijs, *no. k.* 2
29 Pieter de Clercq, *n. k.* 15
28 Christina Willemina Heydenrieck, *l. kh.* w 12
27 Jan Hendrik Assenbroek jongste zoon van J. H. Assenbroek, *a. kh.* 5½
29 Antony Nijhoff, *a. kh.* 40
28 Catriena Selk, huisvr. van J. Schoemaker, na het *kh.* onder *Diemen* uitgev. 54½
29 Maria Seideler, *a. kh.* 36
28 Johan Christiaan Brenner, *w kh.* 9½
26 Leendert de Kip, jongste zoon van J. de Kip, *w. kh.* w. 15
29 Johannes Lemmens, *k. kh.* w. 14

Vrijdag 1 *Julij.*

29 Johanna Wilhelmina Themes, huisvr. van N. Hermansz, *l. n. k.* 25
30 Maria Elisabeth Touterman, *a. kh.* ½
29 Catrina Johanna Christina Hakstein, van onder *Nieuwer-Amstel* ingev. en begr. op 't *l. kh.* 3½
30 Frederik Gerritsen, *l. kh.* 34
29 Jacoba Francina Gerrardina, Poortermans, *o. z c.* 21
29 Susanna Helena Krook, *a. kh.* ½
29 Gerrit Wisker, *w. kh.* 40
28 Gijsbert van den Berg, *a. kh.* 41
28 Gerrit Stappershoef, *a. kh.* 62
30 Gerrardus Wilhelmus Winkelman, zoon van G. Winkelman, *l. kh.* 1½
30 Jan Hendrik Roodink, *l. kh.* 3
30 Lodewikus Johannes Dresser, *l. kh.* 55
30 Johanna Margretha Grim, *a. kh.* 6

Overl. Jaar
30 Jannetje de Weert, huisvr. van J. van Genderen, *a. kh.* 64
26 Margaretha Rijnierze, wed. W. van den Biesheuvel, *k. kh.* 66
29 Hendrik Moltzer, *o. k.* 32
27 Neeltje van Schraagen, *l. kh* 44
28 Arend Wildeman, middelste zoon van J. Wildeman, *k. kh.* 5½
29 Jan Roemer, *n. k.* 75

Saturdag 2 *Julij.*

28 Jurriaan Rannink, *a. kh.* 5
29 Elisabeth Ondorp, wed. van F. van der Aa, *o. k.* 59
29 Suzanna Creynen, huisvr. van A. H. Kerkhoff, *eil k.* 38½
30 Willem van Oostroom, *l. kh.* 45
28 Elisabeth Gesiena Huistman, *k. kh* 9½
29 Petronella Honselaar, huisvr. van G. Hertsink, *n kh.* 62
30 Hermina van Daverveld, wed. J. Wezzink, *k. kh.* 63
30 Johanna Mensing, wed. N. Geysen, *l kh.* 78
29 Gerrit Wegman, *l. kh.* 65
30 Hendrica Meynders, *k. kh.* 75
30 Catrina Elisabeth Keuling, *w. kh.* ½

Het Getal der Dooden is 112.

Maandag 4 *Julij.*

1 Machiel Verbeek, *a. kh.* 1 en 14 d.
1 Laurens Heuk, oudste zoon van J. Heuk, *a. kh.* 11
1 Boutje Botkijn, *k. kh.* w. 9
1 Anna Kikkert, huisvr. van H. Keyns, *no. k.* 19½
1 Charlotta Honius, jongste dogter van H. Honius, *k. kh.* ½
1 Helena Anthonia Bredero, huisvr. van C. Bredero, *eil. k.* 27
1 Johanna Valet, huisvr. van A. van Ginkel, *a. kh.* 83
1 Anna Catrina Smit, huisvr. van H. Peetersen, *no. k.* 72
1 Anna Maria Toer, *l. kh.* m. 8
1 Hendrik Kampheuve, *no. k.* 66
3 Anna Zusanna Richard, *w. kh.* 1

Overl. Jaar.
1 Henderina van Nimwegen, huisvr. van G. J. Rikken, l kh 44
2 Antje de Jongh, wed. van C. Lotze, z k. 61
2 Reykie Verwey, een Roomsch Weeskind, l. kh. 9
2 Andries Coffiberg, w. kh. 61

Dingsdag 5 Julij.

4 Adolf Frederik Reegendaal, k kh. m. 3
3 Nicolaas Borreé, l. kh. 48
4 Claas de Groot Vielet, a. kh. d 8
1 Catharina Sligting, o. z c. 43
3 Susanna Sophia Warin, van 's *Graveland* ingev. en begr. in de o k. 27
1 Anthonij Elskamp, oo k. 71
3 Johan Coenraad Buschman, n. z. c. 42
3 Willem Carel Logeman, jongste zoon van G. Logeman, w kh. m. 5
3 Anna Margreta Sovia Passeer, wed. van J. Eekelboom, a. kh. 84
4 Yda Verhaagen, huisvr. van H. Ebbenhuysen, l. kh. 65
2 Riekkel Kaarssemaaker, k kh 23
2 Klaas Kloppenburg, zoontje van H. Kloppenburg, n. kh. 51
2 Marten van der Meer, l. kh. 51

Woensdag 6 Julij.

2 Jacob Schout, k kh. 40
3 Jan Schaade, a. kh m. 11
3 Johannes Bartholomeus Cehak, l. kh. 53
3 Jannetje Comman, eenigste dogter van T. Comman, n k m. 5
4 Anna Mast, a. kh 44
4 Gijsbert van den Daal, l. kh 51
5 Abraham van Zuylen, na *Weesp* uitgev. en aldaar in de *kerk* begraven. 65
4 Catharina Hand, w. k. 63
3 Gerrit van Ommeren, l. kh. 62
3 Anna Elisabeth Wiegant, huisvr van C van Tent, l. kh. 51

Overl. Jaar.
5 Fitske Christta Mulder, l. kh m 11
3 Johannes Willemse, l kh 8
5 Geertruy Scheepmaker, wed. J Tide, k kh. 59
4 Herman Holbroek, a. kh. 47
5 Hendrik Bolten, a kh. 54
5 Alida Steenakker, wed. B. ter Smetten, a kh. 68

Donderdag 7 Julij.

5 Johanna Elisabeth Blom, k. kh w. 7
4 Pieter van der Sprang, o z c. 65
6 Elisabeth Catharina Pfusten-bach, huisvr. van D. Scholl, l o. k. ca. 80
4 Mattheus Coenraads, n. k. 46
5 Mathijs Frederik Wend, uitgev. om op het nieuwe kh. bij *Diemen* te worden begr. 68½
5 Johanna Rosina le Jolle, a. kh. 1
6 Catriena Graap, eenigste dogter van J. H. Graap, l. kh m. 11
5 Catharina Hendriks, een Rooms Weeskind, l. kh. 7

Vrijdag 8 Julij.

3 Jannetje Poolman, huisvr. van L. Rijne, l. kh. 66
7 Henrica Maria Berns, dogter van H. Berns, a. kh. 7
8 Matthijs Hendrikus van Hoffen, w kh. d. 9
4 Johannes Frans de Jager, k kh. 11 en 7 d.
6 Anna M. A. Scheel, gesepareerde vrouw van J. Rijnders, n kh. 90
4 Hermanus Henricus Rijnders, n k ca. 55
4 Sara Cornelissen, jongste dogter van A. Cornelissen, k kh. m. 2
5 Sara de Ridder, eenigste dogter van de wed. L. de Ridder, a. kh. 20
5 Arnoldus Wolff, l. kh. 49
7 Jan Blanke, n. kh 9
6 Catharina van Weesel, wed. van J. la Bondé, w. kh. 75

Overl. — Jaar.

6 Evert van de Geest, *l kh.* 27
5 Trijntje van Engelen, wed. van L. P. Sneef, *k. kh.* 75
6 Willem Klijn, jongste zoon van A. Klijn, *a. kh.* 4
6 Diederik Strosling, *l. o. k.* 82
7 Alida van Wijngaarden, verlaten huisvr. van A. Croesse, *a. kh.* 39
7 Jacobus Theodorus Duisenberg, *k. kh.* w. 15

Saturdag 9 *Julij.*

7 Teunis Eggen, *k. kh.* 26
7 Sara Wissenberg, wed. J. de Barbanson, *o. k.* 76
7 Helena Hovers, *a. kh.* 5½
8 Gerrardus Jacobus Swemmelaar, *a. kh.* ca. 1
8 Maria Jansen, eenigste dogter van F. Jansen, *l. kh.* 2½
6 Huge Gosset, *w. kh.* 75
7 Helena Horsman, *k. kh.* w. 6
6 Maria Josepha Hanlo, wed. H. A. Moorman, *o. k.* 56
5 Sara Maria Dorsman, *l kh.* 30

Het Getal der Dooden is 101.

Maandag 11 *Julij.*

8 Maria Catharina Verschuur, *a kh.* 61
8 Maria Paul, wed. W. Colom, *l. kh.* 46
8 Maria Scholten, wed. van M. Olsberg, *a. kh.* 54
10 Maria Elisabeth Coers, *l. kh.* w. 4
10 Cornelis Boogaart, oudste zoon van R. Boogaart, *w. kh.* 21
9 Johan Hendrik Helwig, eenigste zoon van J. F. Helwig, *a. kh.* 2½
9 Sofia Hartog, *w. kh.* w. 10
10 Johannes Soomer, *a. kh.* 16½

Dingsdag 12 *Julij.*

11 Jan Vet, *w. k.* 85
10 Johannes Stephanus Stevens, *k. kh.* d. 14

Overl. — Jaar.

11 Hendrik Schulij, *l. kh.* 1½
9 Elisabeth van Leeuwen, huisvr. van D. Hageman, *a kh.* 74
11 Elisabeth Pluym, *n kh.* 34
10 Anna van Ree, huisvr. van J. Faure, *l. kh.* 46
11 Johanna Henke, wed. van J. H. Heyns, *l. o. k.* 52
10 Hendrik Haije, *a. kh.* 69
10 Jannetje van den Burg, huisvr. van A. Schouten, *eil. k* 79
9 Hendrica Wilhelmina Wolfers, huisvr. van H. Hovers, *a kh.* 31
10 Gesina Kalmas, huisvr. van L. Ravekes, *l. kh.* 52
9 Thomas Holrashoek, *n. z c.* 60

Woensdag 13 *Julij*

11 Coenraad Peetener, *a. kh.* m. 8
9 Teunis Wartenaar, *k. kh.* 86
10 Clara Baas, huisvr. van D. de Groeff, *w. kh.* 66
10 Elisabeth Roos, wed. H. van den Brink, *w. kh.* 75
11 Arent Jansen, middelste zoon van A. Jansen, *w. kh.* 8
11 Reudlich Berens, huisvr. van C. H. Slee, *k kh.* 40
11 Elisabeth Janvier, huisvr. van P. Joosten, *n. k.* 70
10 Ysak Harmanus uit den Bogaard, *k. kh.* w. 12
12 Gerritje Leemhorst, huisvr. van B. W. Bruning, *a. kh.* 41
7 Joseph Vlok, *k kh.* 84
11 Maria Frederica Steeman, huisvr. van P. Teunisz, *l kh.* 19
10 Cornelia de Leeuw, huisvr. van A. Fruytier, *w. kh.* 41
9 Gerarda Viktor Rutgers, *a. kh.* m. 8
11 Frederich Müller, *a. kh.* 3
12 Jan Tayspil Fransz. *no k.* 79
12 Cornelia Paardekooper, wed. F. Kerver, *l kh.* 64
12 Wm. Johannes van Lier, eenigste zoon van P. van Lier, *l kh.* 5½
10 Casper Tier, *n. kh.* 74

Donderdag 14 *Julij.*

Overl.		Jaar.
13	Jacoba van der Steen, middelste dogter van A. van der Steen, *a. kh.*	21
13	Dirk Stuurman, *k. kh.*	46
12	Johan Fredrik August Maiszen, *n. kh.*	41
11	Femina Maria Fockens, wed. J. Blom, *z. k.*	68
13	Ægidius Cremer, *o. k.*	70
11	Coenraad Rustmeijer, *a. kh.*	70
12	Antony Hendrik Janse, *k. kh.*	48
13	Anna Christina Coerlen, huisvr. van J. Hansen, *a. kh.*	47
11	Jan Cornder, eenigste kind van J. Cornder, *w. kh.*	ca. 5
13	Johanna Kramer, huisvr. van H. H. Wolkens, *k. kh.*	68
12	Jacobus Balthasar Wijnstok, *k. kh.*	¼
10	Johannes Pronk, *k. kh.*	¼
12	Anna Janssen, *k. kh.*	m. 8
13	Jan Meijer, *k. kh.*	¼
13	Philippus Joannes de Groot, eenigste zoon van T. de Groot, *w.*	6
13	Petrus Johannes Willers, *l. kh.*	45

Vrijdag 15 *Julij.*

13	Pieter Jan Elzevier, *a. k.*	73
13	Elisabeth Kerkhuysen, huisvr. van N. Vuurhart, *a. kh.*	30
14	Christoffel Gruhter, *a. kh.*	82
14	Johannes Brinkman, jongste zoon van P. Brinkman, *a. kh.*	w. 13
13	Antje Houtenhuysen, wed. H. Bos, *l. kh.*	72
14	Heintje Carton, *a. kh.*	4
14	Adam van Zanderen, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.*	7½
13	Poulus van Gijn, *k. kh.*	84
14	Maria Smit, *a. kh.*	m. 11
13	Maria Juliana Pothoven, wed. H. Meijer, *l. kh.*	67
14	Cornelia Lemsveldt, een D. I. A. Weeskind, *a. kh.*	20
14	Frans Brinkman, *a. kh.*	65
14	Johannes van Rees, *k. kh.*	78
12	Ette Catharina Hoekenius, huisvr. van A. Soff, *a. kh.*	30½

Overl.		Jaar.
13	Cornelia Roelofs, jongste dogter van J. Roelofs, *k. kh.*	m. 2
14	Johanna Diena Cinje, huisvr. van H. Ratelband, *n. kh.*	38

Saturdag 16 *Julij.*

12	Dirk Barend Schrijver, jongste zoontje van H. Schrijver, *l. o. k.*	1 en 10 m.
14	Maria Passie, wed. J. la Feber, *l. kh.*	80
11	Teunis Boot, *w. kh.*	1
14	Susanna van Mil, *z. k.*	69
14	Pieter van Muyden, *l. kh.*	23½
14	Jannetje de Groot, wed. van F. van der Linden, *k. kh.*	73
14	Maria Geertruy Visser, wed. van J. J. Kimp, *a. kh.*	65
15	Maria Bromsing, wed. van B. Broekhof, *a. kh.*	80
15	Antonie Verhaar, *l. kh.*	26
14	Josephus Johannes van Suylen, *l. kh.*	5
15	Catharina Droghoorn, *w. kh.*	m. 11
15	Elisabeth Maria Wagtendonk, *l. kh.*	¼
15	Anna Catharina Tousaint, wed. J. L. Bos, *n. k.*	49
15	Geertruy Luursen, laast wed. van B. Hensen, *a. z. c.*	71
15	Kristina Lourense, *a. kh.*	m. 10
14	Maria Adriana Moesfart, huisvr. van F. L. Mijnhard, *a. kh.*	57
13	Johanna Versteeg, huisvr. van J. Boef, *a. kh.*	32
14	Johannes Kuhne, *z. k.*	77
14	Jan Arnoldus Reeders, jongste zoon van Lodewijk Reeders, *n. kh.*	10 m. en 14 d.
15	Geertruy Alyda Groeningers, huisvr. van P. Emmers, *n. kh.*	78
14	Anna Margaretha Brands, wed. H. van Ingen, *w. k.*	90
14	Cornelia Edeldorp, huisv. van J. Accooy, *l. kh.*	30½
14	Jacoba Alyda Bloemkolk, huisvr. van J. F. Lettemeijer, *l. kh.*	41
13	Grietje Bijl, wed. D. Rosier, *w. kh.*	85

Overl.

Overl.		Jaar.
15	Gt. Bastiaan Beekman, *w kh.* m.	11
14	Anna Christina Schikkendam, jongste dogter van D. Schikkendam, *n. kh.*	8
15	Hermanus Willemsen, *a. kh.*	59
15	Dorothea Schonenberg, wed. H. Linterman, *w. kh.*	73
14	Maria Bitter, huisvr. van R. Esfink, *a kh.*	48
13	Maria Hendrika Esfink, *a. kh.* *Moeder en Dogter.*	23

Overl.		Jaar.
15	Hendrikus Hermanus Siverts, eenige zoon van H. Siverts, *a. kh.*	d. 1
14	Philip Meijer, *k kh.*	71
15	Christiaan Joh. Trieper, *l. o. k.*m.	11
15	Pieter Bakker, *a kh.*	68
14	Anna de Vries, eenigste dogter van C. de Vries, *k. kh.*	8½
13	Jan Jansfen, *a. kh.*	16
15	Dirk Stegewensz, *a kh.*	50

Het Getal der Dooden is 115.

PUBLIEKE VEILINGEN

van de onderstaande *Perceelen*, in het Oudezijds Heeren Logement, te *Amsterdam*.

Op Maandag den 25 *Julij* 1808.

Tweede Lelij Dwarsstraat, N. 20. (Een twee derdepart in een Winkelhuis en Erve, in de) *f* 750, in slag *f* 50. *van den Krueden.*

Blomgragt, N. 139. (Een Koopmans Huis, Pakhuis en Erven, op de) tusschen de eerste en tweede Dwarsstraat, *f* 3600. Opgeh.

Drie Koningstraat, N. 11. (Een Huis en Erve, in de) tusschen de Heerengragt en 't Cingel, *f* 1450. *Lohman*

Kalverstraat, N. 105. (Een Winkelhuis en Erve, in de) op de hoek van de Heilige weg, *f* 4750, in slag *f* 50. *van Wouw.*

Blomgragt, (Een Huis en Erve, op de) bij de eerste Dwarsstraat, *f* 1000, in slag *f* 50. *Poster.*

Angelierstraat, N. 22. (Een Huis en Erve, in de) bij de Princengragt, *f* 1025, in slag *f* 50. *Smits. Gr.*

Eerste Tuin Dwarsstraat, N. 16. (Een Achterhuis en Erve, in de) in de Haverkamps Gang, *f* 100, in slag 50. *Geesken.*

Buiten Bantemerstraat, N. 13. (Een Huis en Erve, in de) *f* 1375, in slag *f* 200. *Liebe.*

Eerste Goudbloems-Dwarsstraat, N. 8. (Een Huis en Erve, in de) *f* 525, in slag *f* 50. *Kits.*

Vijzelstraat, N. 2 en 3. (Twee Huizen en hunne Erven, onder één Dak, in de Stroobosfengang, in de) *f* 900, in slag *f* 25. *Santink.*

Blindemanssteeg, N. 4 en 5 (Twee Huizen en hunne Erven, onder één Dak, in de) bij de Reguliers Breestraat, *f* 320, in slag *f* 50. Dezelve.

Spaarpotsteeg, N. 5. (Een Pakhuis en Erve, in de) op de hoek van de Diamantegang, *f* 80, in slag *f* 20. *Rouvenkamp.*

Batavierstraat, N. 11 en 12. (De helft in twee Huizen en hunne Erven onder één Dak, in de) *f* 100, in slag *f* 10. *Santink.*

Zuikerbakkersteeg, N. 4. (Een Huis en Erve, in de) *f* 180. *Santink.*
Driehoekstraat, N. 24. (De helft in een Huis en Erve, in de) bij de Lijnbaansgragt, *f* 200, in flag *f* 5. *Houtkoper.*
Keizersgragt, N. 511. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) tusschen de Rheestraat en Westermarkt, *f* 24700, in flag *f* 3000. *van Wouw.*
Nieuwendijk, N. 167. (Een Winkelhuis en Erve, op de) bij de Nieuwezijds Armsteeg, *f* 9000, in flag *f* 2000. *Rebel.*
Nes, N. 71. (Een Winkelhuis en Erve, in de) op de hoek van de Nadorststeeg, *f* 2500, in flag *f* 100. *Eeckhoff.*
Cingel, N. 511. (Een Winkelhuis en Erve, op de) op de hoek van de St. Jorisstraat, *f* 4500. Dezelve.
Korte Leidsche Dwarsstraat, N. 82. (Een Huis en Erve, in de) bij de Leidschestraat, *f* 2200, in flag *f* 4. Opg.
Oudebrugsteeg, N 7. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de Nieuwendijk *f* 825, in flag *f* 125. *Palmboom.*
Angeliersstraat, N. 48. (Een Huis en Erve, in de) in de Oranjebergsgang, *f* 150. Opgeh.
Geldersche Kade, N. 457. (Een dubbeld Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Stormsteeg, *f* 6500, in flag *f* 2400. Opg.

Deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 1 Augustus.

Weesperplein, N. 19 en 20. (Een Huis, benevens een Koetshuis, Stal en Erve, (te zamen in één Koop,) op het) bij de Agtergragt, *f* 6000. Opgeh.
Hoogegragt, N. 4. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Rotterdammerbrug, *f* 4500. Opgeh.
Een Buitenplaats, in de Banne van Slooterdijk, in de Slooter Binnenpolder, aan de Haarlemmer Trekweg, bij de 600 Roeden van Amsterdam, genaamd *Dorpzigt*, en drie Kampen Weiland, van ouds genaamd *het Vissersland*, groot circa 2 Morgen, in de Banne van Slooterdijk, *f* 5855. *Eeckhoff.*
Een Huismans Woning, Berg en Schuur, met 22 Morgen 350 Roeden Weilanden, in de Krimpenerwaard en Coolwijk, onder den Ambachte van Stolwerk, (alles te zamen in één Koop.) *f* 1975, in flag *f* 20. Opg.
Nieuwe Looijersstraat, N. 70. (Een Winkelhuis en Erve, in de) over de Dwarsstraat, en een Achterhuis en Erve, gebruikt tot een Pakhuis in de Nieuwe Looijersstraat, op 't Groene Hofje, N. 73 *f* 3200, in flag *f* 150. *Jonkernoot.*
Nieuwe Looijersstraat, N. 91. (Een Huis en Erve, in de) bij de Vijzelgragt, *f* 400, in flag *f* 275. Dezelve.
Blomstraat, N. 112. (Een Huis en Erve, in de) bij de Lijnbaansgragt, op de hoek van het Tamboers Hofje, *f* 600 SCHAAP OPGELEVEN.
Groote Wittenburgerstraat, N. 98. (Een Winkelhuis en Erve, in de) *f* 300, in flag *f* 100. *Thie.*
Lange Houtstraat, N. 20. (Een Huis en Erve, in de) bij de Leprozengragt, *f* 130, in flag *f* 10. *van der Hagen.*
Lindengragt, N. 90 en 194. (Een Huis met zijn Tuin en Erve, op de) bij de Lijnbaansgragt, *f* [illegible], in flag *f* 100. *Schepper.*

Lindengragt, N. 142. (Een Huis en Erve, op de) bij de Kathuizersbrug, *f* 500. in flag *f* 175. *van den Kruisdam.*

Eerste Angeliers Dwarsstraat, N. 86. (Een Winkelhuis en Erve, in de) *f* 150. *Cuwen.*

Cingel, N. 354. (Een Huis en Erve, op de) bij de Oude Lelijstraat, *f* 14100, in flag *f* 50. *Niermans.*

Noorderstraat, N. 94. (Een Huis en Erve, in de) tusschen de Reguliersgragt en Noorder Dwarsstraat, *f* 3100, in flag *f* 50. *Mijnard.*

Rheestraat, N. 9. (Een Winkelhuis en Erve, in de) *f* 2025, in flag *f* 200. *Gerrits.*

Binnen-Amstel, N. 7. (Een Huis en Erve, van onder geappropriëerd tot een Pakhuis, op de) bij de Halvemaansteeg, *f* 1025, in flag *f* 300 *Kits.*

Cingel, N. 379. (De helft in een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Warmoesgragt, *f* 11050, in flag *f* 1000. *Jan Ede*

Braak of Palmgragt, N. 66. (De helft in een Huis en Erve, op de) *f* 975, in flag *f* 100. *Palmboom.*

Vinkenstraat, N. 130 en 134. (De helft in vier Achterhuizen en hunne Erven, (in één Koop,) in de) op het Fredrik Hofje, *f* 1100, in flag *f* 150 *Jonkernout.*

Dam, N. 56. (Een Winkelhuis en Erve, op den) bij de Nieuwendijk, *f* 3350, in flag *f* 375. *Verbrugh.*

Eerste Lelij Dwarsstraat, N. 11. (Een Huis en Erve, in de) *f* 1850, in flag *f* 50. *J. Steenhoff.*

Vinkenstraat, N. 81 à 83. (Drie Huizen en Erven, en een Achterhuis (in één Koop) in de) bij de Baanbrugsteeg, *f* 500, in flag *f* 2. *Jagers.*

Monnikenstraat, N. 30. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de Nieuwmarkt, *f* 950, in flag *f* 100. *Reuwekamp.*

Boom Dwarsstraat, N. 3. (Een Huis en Erve, in de) bij de Boomstraat, *f* 425. *Jonkernout.*

Deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 8 Augustus.

Een Plaisiertuin, genaamd *Vrede best*, aan de Stads Buitencingel, oostzijde de Raampoort, op het Steenpad, N. 1. *f* 805. Opgeh.

Een Hofstede genaamd *Oud-Mijl*, met diversche Kampen Wei- en Hooiland, groot 8 Morgen voetstoots, aan de Rivier den Amstel, aan de 1500 Roeden, en een Boenderij genaamd *Oud Mijl*, met de daar agter liggende Hooi- en Weilanden, te zamen circa 30 Morgen, aan de Rivier den Amstel, aan de 1500 Roeden, *f* 25600, *H. Huskus.*

Een Perceel Hooi- en Weiland, genaamd *de Geer*, aan den Amstel, over het Kalfje, in de groote Duivendrechtsche Polder, onder Ouder-Amstel, groot 4 Morgen 193 Roeden. *f* 2175, in flag *f* 200. *Westhof.*

Een Boenderij, in de Slooterdijkmer Polder, aan de Ringsloot, de tweede van de Gemp. *f* 7025, in flag *f* 200. *van Harpen.*

Raamstraat, N. 22. (Een Stal, Koetshuis, Bovenwoning en Erve, in de) over het *Leidsche Kerkhof*, *f* 1200, in flag *f* 800. *Wendelaar.*

Zes Kampen Weiland, te zamen circa groot 8 Morgen 524 Roeden, in de Ouwaalder Polder, *f* 5075, in flag *f* 125. *H. de Valk.*

Roozengragt, N. 10. (Een Winkelhuis en Erve, op de) bij de Princengragt, *f* 500, in flag *f* 50. *Blijenburgh.*

Leidsche Kruisstraat, N. 29. (Een Huis en Erve, in de) *f* 500, in flag *f* 50. *Mosthaan.*

Jooden Kerkstraat, N. 5. (Een Huis en Erve, in de) bij de Binnen-Amstel, *f* 1000, in flag *f* 300. *Broekhuizen.*

Goudbloemsstraat, N. 50. (Een Huis en Erve, in de) tusschen de tweede en derde Dwarsstraat, *f* 225. Opgeh.

Wittenburg, N. 29. (Een Huis en Erve, op) op 't Dijkje bij de kleine Straat, *f* 130. *Balkenschooten.*

Heerengragt, N. 417. en 418. (Twee Huizen en hunne Erven, bekend onder de naam van de Blaauwe Huizen, (te zamen in één Koop,) op de) tusschen de Leliegragt en Hartenstraat, *f* 20900, in flag *f* 10000. *C. Loots.*

Een Boerderij in de Bovenkerker Polder, nabij de roode Paal, onder Nieuwer-Amstel, met deszelfs Wei-, Hooi- en Bouwlanden, Huismans Woning, groot te zamen met de Recognitie Landen 55 Morgen 257 Roeden, *f* 4050, in flag *f* 150. *Twent.*

Keizersgragt, N. 118. (Een Huis en Erve, op de hoek van de) en Weesperstraat, *f* 2600. Opgeh.

Lange Leidsche Dwarsstraat, N. 64. (Een Huis en Erve, in de) bij de Kruisstraat, *f* 2000. Opgeh.

Batavierstraat, N. 126. (Een Huis en Erve, in de) bij de Steenvoetsluis, *f* 753. Opgeh.

Wittenburg, N. 5. (Een Huis en Erve, op) in de kleine Straat, *f* 600. Opgehouden.

Princengragt, N. 882. (Drie Huizen en hunne Erven, (te zamen onder één Dak, en in één Koop,) op de) bij de Binnen Amstel, over het Weesper Veer. *f* 9300, in flag *f* 6. *H. de Valk.*

Vinkenstraat, N. 91. (Een Huis en Erve, in de) bij het Haarlemmerplein, *f* 975, in flag *f* 25. *van Embden.*

Pijpenmarkt, N. 26. (Een Huis en Erve, op de) op de hoek van de Jonge Roelofsteeg, *f* 3850, in flag *f* 800. *Blijenburgh.*

Utrechtsche Dwarsstraat, N. 1. (Een Huis en Erve, in de) bij de Binnen-Amstel, *f* 200. Opgeh.

Dirk van Hasseltsteeg, N. 2. 3. en 4. (Een zesde Part in drie naast elkanderen gelegen Huizen en Erven, in de Kruidmands-Gang, in de) *f* 206. Opgeh.

Dit onderstaande *Sloep- of Bom-Schip* is geveild op *Maandag* den 1 Augustus 1808. in het N. Z. Heeren Logement.

Sloep- of Bom-Schip, (Een extra-ordinair. Welbezeild) genaamd *Maasland*, gevoerd bij Kapitein CLAAS SCHOLL, lang over Steven 47½ voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 15 voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 6 voet 6 duim. Alles Amsterdamsche voeten. *f* 1450, in flag *f* 4. *C. Faber.*

STAAT- EN LETTERKUNDIG
MENGELWERK.

TWAALFDE VERVOLG DER BEKNOPTE LEVENSGESCHIEDENIS
VAN
MICHIEL DE RUITER.

Onze held, zettede, nog onkundig wat er in *Holland* over het bewust nemen der twee schepen voorviel, zijnen togt voort. — *Te Kadix* aangekomen, en met zes oorlogschepen versterkt zijnde (hebbende nu twaalf oorlogschepen onder zijn bevel), ondernam hij de hem bevolen reize naar *Salée*, om de punten van het nader verdrag, in 't verleden jaar opgesteld, volkomelijk te sluiten, het geen hem dan ook, te *Salée* gekomen zijnde, mogte gebeuren; waardoor de groote held zijn vaderland andermaal een wezenlijken dienst gedaan had.

Weder voor *Kadix* terug gekomen zijnde, ontving hij aldaar, in 't begin van Mei (1657), berigt van 't in beslag nemen der *Nederlandsche schepen*, in *Frankrijk*; bovendien meldde men hem, dat de *Hollanders* aldaar ongehoord hard behandeld werden: dit viel den waren vaderlander zwaar te verdragen; des verzocht hij terstond, met brief na brief, aan de Admiraliteit te *Amsterdam*, dat men hem op *Livorno*, en andere plaatsen, order wilde toezenden, van alle *Fransche Koopvaarders* te mogen aantasten; oordeelende verpligt te wezen, den hoon, zijn beroemd vaderland aangedaan, te moeten wreken: een gevoelen 't welk inderdaad in elk hart, en ten allen tijde, plaats moest hebben.

De *Franschen* hadden intusschen vier *Nederlandsche Koopvaarders* te *Marseille* en *Toulon* aangehaald, het volk er afgejaagd, en de kielen met hun volk bezet, om, tegen wil en dank van de schippers en kooplieden, tot het overvoeren van ettelijke honderden landsoldaten, naar *Italiën*, gebruikt te worden. De Raden ter Admiraliteit te *Amsterdam*, van dat aanhalen kundschap bekomen hebbende, zonden DE RUITER bevel, om die schepen, indien hij dezelve in zee bejegende, van dien overlast te verlossen, voor de eigenaars te verzekeren, en naar *Livorno* te laten begeleiden. alvorens hij die order ontving, kreeg hij, voor *Livorno* zijnde, berigt van het gebeurde met de gemelde vier schepen, ook dat dezelve, met vijf *Fransche Oorlogschepen*, voor *Viaregia* (*) lagen. — Straks ontstak weder het vaderlandsche heldenvuur in 't hart van den dapperen *Hollander*; onverwijld riep hij zijnen krijgsraad bijeen, in welken besloten werd, terstond het anker te ligten, en onder zeil te gaan; dan, er ontstond een geweldige storm, zoo dat onze held voor afstoen van zijn oogmerk moest

(*) *Dus heet de zeehaven van den Staat van* Lukka, *en ligt omtrent zes* Duitsche *mijlen, benoorden* Livorno.

afzien; weinige dagen daarna echter konde hij dat loffelijk oogmerk volbrengen. Slechts één nacht gezeild hebbende, zag hij, met het aanbreken van den dag, de schepen nog voor *Viaregio* liggen; dan, zoodra de *Franschen* den *Hollandschen Zeeleeuw* in 't gezigt kregen, maakten zij, met overhaasting, zeil, en zetteden het op een loopen: zij waren wel drie mijlen vooruit, het geen onze held aanvoorde om alle kunst en vlijt van boots- en stuurlieden in 't werk te stellen, ten einde hen te achterhalen; of, zoo het stil mogte worden, zulks met roeijen te doen, en tot aanklampen en enteren te komen. Het achterhalen gelukte, en aldra werd, door DE RUITER alleen, den *Franschen* één der vier koopvaardijschepen ontnomen; het gaf zich zonder een eenige schot te doen over; want de oorlogschepen deeden volstrekt niets om hetzelve te ontzetten; zij durfden met hun allen DE RUITER met zijn schip alleen niet verwachten. Zij waren in de haven van *Spessa* gevlugt, alwaar zij meenden veilig te wezen, dewijl het eene vrije reede was: de *Hollanders* echter zeilden hen onverschrokken na; doch aldra kwam een sloep, van den Gouverneur van 't grootste kasteel van *Spessa*, aan boord van DE RUITER, met aanzegging dat hij met zijne schepen niet verder zoude inzeilen, om bij de *Franschen* te komen, dewijl het eene vrije reede was, alwaar geen vijandschap gepleegd mogt worden; doch, terwijl DE RUITER daarover, met den afgezondenen bode, in twist geraakte, roeide zijn schip met de groote riemen voort, digt onder het kasteel, tot op een' steenworp na aan het land, en tot op een pistoolschot na aan 't boord van de *Franschen*: hij werd van zijne andere schepen gevolgd, welke insgelijks, aan de zijde der *Franschen*, hunne ankers lieten vallen. Hierop zond onze held terstond iemand naar den Gouverneur van het kasteel, ten einde hem berigt te doen van de redenen die men had, om de *Franschen* aldaar aan te tasten. De Gouverneur antwoordde, dat de *Hollanders* groot gelijk hadden, dat ze de *Franschen*, welke hen en andere volken zoo dikwijls beledigd hadden, trachtten te bevechten; maar dat het aan hem niet stond hun verlof daartoe te geven; dat men deswegens verzoek moest doen aan de Regering van *Genua*. Dien billijken weg werd door onzen billijken held ook terstond ingeslagen, verzoekende met een' brief, dat hij de *Franschen*, of met toestemming of met oogluiking, mogte bevechten; of dat men hun wilde bevelen uit de haven te vertrekken.

Terwijl onze held antwoord op zijn schrijven afwachtte, kwam een *Franschman* aan boord van een der *Hollanders* zwemmen, met vermoeden dat hij bij dezen mogte dienen: door DE RUITER ondervraagd zijnde, verhaalde hij, dat de *Franschen* 's avonds te voren hadden besloten, hunne vijf oorlogschepen, zoodra men hen zoude aantasten, in den brand te steeken, en dan aan land te vlugten; verzekerende dat hunne vuurwerken reeds gereed lagen: doch van een' anderen kant werd onzen held berigt, en wel van goeder hand, dat zes *Fransche oorlogschepen*, en eenige branders, van *Toulon* verwacht werden: dit deed hem besluiten naar versterking om te zien; waartoe hij naar *Sardinie* zond, om de schepen, welke hij wist dat aldaar op de roovers kruisten, bij hem te ontbieden..

Intusschen kwam een afgezant van den Hertog en Heerschappij van *Genua* aan boord van DE RUITER, welke hem een' brief van de Heerschappij ter hand stelde, waarbij zijn gedaan verzoek regtstreeks werd af-

geslagen. Onze held was, na het lezen van den brief, wel drie uren lang met den afgezant in gesprek, en gebruikte vele redenen, om te toonen dat men zijn verzoek behoorde in te willigen, en zulke zeeroovers als de *Franschen* waren niet te beschermen; dan, noch dit spreken, vol van gegronde bewijzen en drangredenen; noch een nader schrijven aan de Heerschappij van *Genua*, konde hem zijn verzoek doen verwerven.

Terwijl hij alle mogelijke maatregelen, welke hem tegen den list der *Franschen* konden beveiligen, te werk stelde, ontving hij eene versterking van vier oorlogschepen

Geen antwoord op zijn tweede schrijven ontvangende, zond hij vier Kapiteinen naar land, om te vernemen of er nog geen brief van *Genua* was gekomen, en dit zoo niet zijnde, aan te zeggen, dat de Heerschappij van *Genua*, met hem zoo lang op te houden, te kennen gaf, dat ze de Heeren Staten Generaal, zijne Meesters, weinig ontzag toedroeg, en eene vernedering aandeed; dat zulks bij den Vice-admiraal DE RUITER en zijn' krijgsraad zoo niet verstaan konde worden, en dat ze daarom in 't kort antwoord verzochten, ten einde te weten wat hun te doen stond. — Eindelijk kwam het verlangde antwoord; doch niet het verlangde verlof: de Heerschappij van *Genua* verzocht wel zeer vriendelijk, dat men hun traag antwoorden ten goede zoude houden, dewijl zij door de verschrikkelijke pest, welke in hunne stad en daaromtrent heerschte, en sedert hun eerste schrijven twee uit de voornaamsten van den Raad had weggerukt, in groote benaauwdheid zaten: ten anderen, dat ook het *Fransche leger* op de grenzen van hunnen staat lag, en dat de Hertog van *Modena* hun, met een' brief, had laten weten, dat ze voorzigtig hadden te zijn, en toe te zien, dat de *Fransche schepen* onder hunne kasteelen niet beschadigd wierden; of dat de Koning van *Frankrijk*, en hij, zulks op hunnen Staat zouden verhalen en wreken; dat ze zich in geene omstandigheid bevonden, om zich vijanden op den hals te halen, en derhalve verzochten, dat men hun in geene grootere zwarigheid zoude storten, door het aantasten der *Fransche schepen*; dan, onze rondborstige held zeide tegen den afgezondenen, welke den brief bragt, *dat die van* Genua *beschermers van roovers waren.*

Middelerwijl begon het volk van de *Fransche schepen* te verlopen; een groot getal van hun liepen tot de *Hollanders* over; men verzocht DE RUITER dezelve terug te zenden; dan, het antwoord was: *dat zulks geen krijgsgebruik was; inzonderheid als eenige matrozen of soldaten zagen, dat ze met groote roovers, en wel tegen hunnen dank, te doen hadden.*

Nogmaals liet onze held zijn verzoek, meermaals gemeld, doen; maar ook nogmaals werd hem gebeden, de *Franschen* toch niet aantetasten. Intusschen liep hij met zijne schepen, stoutmoedig, tot digt onder 't kasteel: dit werd zeer bevreesd, zoo dat de Overste van het kasteel hem liet verzoeken niet nader te komen, of dat men genoodzaakt zoude zijn op hem lostebranden. DE RUITER pleegde met zijne helden raad, wat hun te doen stond; en met algemeene stemmen werd besloten geen geweld te gebruiken, zonder alvorens verlof daartoe uit *Holland* ontvangen te hebben; men voorzag ook dat de *Franschen* het in den toestand, waarin zij zich bevonden, niet lange konden uithouden; ook werden zij, op alle mogelijke wijzen, bewaakt en benaauwd, en in alle opzigten gaven zij blijken van in de uiterste verlegenheid te zijn.

In dien toestand van zaken ontving onze held berigt van het verdrag van den Staat met *Frankrijk* gesloten, en daarmede was de zaak afgedaan; de vreugde der *Franschen* was zoo natuurlijk als groot; het uitsteeken van vlaggen en 't lossen van geschut, aan wederzijde, scheen geen einde te zullen nemen. *('T vervolg hierna.)*

Bij de medegedeelde invullingen van de bepaalde voorletters en eindrijmwoorden, onderwerp HET WARE GENOEGEN, (3e. *D.* 2e. *St. bladz.* 42.) kunnen wij thans de volgenden voegen:

W.at schepsel zal in overdaad oprechte vreugde smaken?
Z.al hij die steeds in wellust leeft, in 't eind zich zelv' niet laken?
G.eheugen, lust, de ligchaamskracht verdwijnt; men heeft verdriet,
G.edurig waar men gulle vreugd bij andre menschen ziet.—
N.ooit zal ook eenig woekeraar gevoelen rein genoegen;
Z.ijn ziel hangt steeds aan 't klinkend geud, wil nimmer zich vervoegen;
Z.oo dat alleen de sterveling die mild en matig leeft;
D.ie steeds zich zelven blijft gelijk, het waar genoegen heeft.

J. Roosekrans.

W.elk lot doet gij mij thans, o goede Schepper!.... smaken!
Z.oo altoos onverstoord! wie zou zulk leven.... laken?
G.enoegen is de bron; dat lenigt het.... verdriet.—
G.ij ook, o sterveling! die slechts naar schatten.... ziet,
N.een, gij verdwaalde! smaakt in 't minst geen waar... genoegen;
Z.oo dat ik in uw' staat mij nimmer zou.... vervoegen.
Z.ou hij die in 't genot van aardsche schatten. ..leeft,
D.ie vreugd genieten die de vergenoegde.... heeft?

H. W. Carras, te *Zutphen.*

W.at zoet genoegen kan men smaken,
Z.oo men zich zelv' niet hebb' te laken!
G.een zorgen kent men, geen verdriet;
G.een kwelling pijnigt, en men ziet
N.iets dan bodinnen van genoegen
Z.ich bij den levenslast vervoegen:
Z.oo dat hij slechts gelukkig leeft,
D.ie een gerust geweten heeft.

J. N. C.

W.el hun die genoegen... smaken,
Z.onder zelf-gedrag te... laken;
G.ansch ontheven van... verdriet,
G.ul op andren neder-..., ziet;
N.iet vervreemd van 't waar... genoegen,
Z.ich tot 's naasten hulp... vervoegen!
Z.eker dat hij vrolijk... leeft,
D.ie dat vergenoegen... heeft.

J. Goggrijp, te *Harlingen.*

Bij de in ons laatstvoorgaand stuk aangeteekende oplossingen der *logogryph* SCHIRDAM (opgegeven 2de D. 5de st.), moet nog gevoegd worden, de Heer T. J. H. te *W.*, die zegt:

Blusch't eens de vrede de oorlogsvlam,
Dan bloei', gelijk weleer, SCHIEDAM.

Voorts de Heeren A. G. van Casteren, te *Haarlem*; F. van der Woude; J. C. Schouten.

Bij

Bij de, als boven, geplaatste oplossingen van de *logogryph*, SLAPEN, voege men nog het volgende:

„Foei Mati" zei moeder Kaat,
„Zit niet zoo lui te gapen."
„Wel is 't dan niet al laat?"
Was 't antwoord: „'k ga zelfs SLAPEN."

F. van der Woude.

Het geeuwen en gapen
Zijn voorbo'n van SLAPEN.

T. J. H. te *W*.

Heer Scheffer, is het wèl geraân,
Kan SLAPEN *voor uw doel bestaan?*

J. C. Schouten.

SLAPEN is ook ingezonden door den Heer, A. G. van Casteren, te *Haarlem*.

Verder vervolg van de OPLOSSINGEN *der* VOORDRAGTEN, *geplaatst in 't bovengemelde* 2de D. 5de Stuk.

CHARADEN.

1.) PILASTER; opgegeven door den Heer, T. S. S. te *Harlingen*:— gevonden door de Heeren, A. J. D'ailly; N. Leergraag, te *W.*; J. H. v. O.; ... v.. G..t, te *A.*; J. H. Sterlie; H. W. Carras, te *Zutphen* (in verzen); P. van Kalfsvoet (in verzen); H. Torley; Mejuffr. Sara J. Ulman; de Heeren, A. G. van Cappelle; Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*; A. G. van Casteren, te *Haarlem*; C. J. A. Linckers; D. Holland, te *Waverveen*; — Dus zegt de Heer J. N. C.:

Ik moge 't keeren zoo ik will',
Ik vind vooreerst en *lip* en *pil*;
Ook 't veel beteekenend woordje *last*,
Benevens *ster*; dus stel ik vast,
Daar 'k *laster* bovendien ontmoet,
PILASTER is 't geen hier voldoet.

Ook zijn nog de volgende ontraadselingen ingezonden:

Hebt gij geen' stoelgang? nu,
Slik een rabarber-*pil*,
En vraag een' practisijn,
Zoo dat niet helpen wil.

Leest men 't woord pil verkeerd,
Zoo is het *lip*, een deel
Van ieder mensch en beest,
Onmisbaar voor 't geheel.

Weg met den *laster*! weg!
Het monster baart steeds smart;
Maar ja, een deugdzaam mensch
Bekoort altoos mijn hart.

Hoe heerlijk is een *ster*!
Schoon klein voor ons gezigt,
Schenkt hij ons niet te min
Een schoon en helder licht.

Zwaar is vaak 's levens-*last*:
Maar die niet morrend draagt,
Weet, dat hij, door zijn' vlijt,
Den Eeuwigen behaagt.

Dit denk ik is genoeg,
En vlei 'k mij met geen' schijn,
Dan zal 't bedoelde woord
Ook wis PILASTER zijn.

J. C. Schouten.

Ook deez' charade heb 'k verscheiden maal gelezen,
En peinsde aanhoudend voort, wat woord het toch mogt wezen:
Ik plooide en voegde t' zaam, zoo lang tot 'k eindlijk zag,
Het woord PILASTER, *'t welk geschreven voor mij lag.*

J. Gonggrijp, te *Harlingen*.

Een *pil* is soms gezond.
Een *lip* is aan den mond.
Een *last* is meesttijds zwaar.
Schoon is een *ster*, niet waar?
Een brave man verfoeit den *laster*,
En 't moederwoord is hier PILASTER.

L. J. Ulman.

Pil is vaak den zieken nut.
Lip is mensch en dieren eigen.
'T oor moet nooit naar *laster* neigen.
Last dient menigmaal gestut.
Gaarne zie 'k de *ster*ren gloren,
Daar, waar geen PILASTERS schoren.

T. J. H. te *W*.

Zijt gij niet wèl, gebruik een *pil*;
En zoo u dat niet baten wil,
Moet gij geleerder vragen. —
Spelt men 't woord *pil* van achtren af,
Iets dat men voor geen schatten gav',
Zal men dan op zien dagen.
Wie is hij die den *laster* roemt,
Niet een gedrocht der helle noemt?
Ellend staat hem te wachten.
Hij vindt geen toevlugt in den nood;
Hij staat voor elks verachting bloot,
Elk die de deugd blijft achten.
Zulk een rampzalige draagt gewis
Een' *last* die allerdrukkendst is,
Zoo hij begint te denken;
Zijn noord*ster* wijkt gelijk een rook;
De dood is hem een vreeslijk spook,
Hij siddert op zijn wenken.
Zoo men dit naar vereisch verbindt,
Is 't wis dat men PILASTER vindt.

H. Kraay.

Het eerste met des tweedens hoofd,
is pil, *een medicijn;*
En dat verkeerd gespeld, zal 't lip,
een deel uws ligchaams zijn.
Voor laster *heeft elk eerlijk hart*
een afkeer, ja, voorwaar.
Een ster *blinkt schoon. Een* last *is soms*
voor mensch en dier te zwaar;
Wijl mensch of dier, hoe sterk, gewis
Gevoel heeft, geen PILASTER *is.*

Rozette, J. Ulman.

Mejuff. Sara J. Ulman, heeft mede het woord PILASTER ingezonden.

2.) WELNA; voorgesteld door den Heer J. H. v. O.: — deze *charade* is gevonden door de Heeren A. J. D'ailly; A. G. van Cappelle; H. Torley; J. H. Sterlie; H. P. Witkamp *Pz.*; ... v. G..t, te *A.*; Jan Koning, te *Weesp*; A. Koster; J. A. Töpfer *Jr.*; H. Kraay. „Een buitenverblijf aan den *Amstel* gele-

„ gen," zegt deze Heer Correspondent, ter verdere inlichting. Hetzelfde voegt de Heer, C. Thijmen bij het charadewoord: zoo laat de Heer F. C. W., op het woord WELNA volgen: „ De in „ 'slands historie vermaarde buitenplaats aan den *Amstel*;" en de Heer Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*, zegt: „ In 't „ jaar 1650 bekwam WELNA dien vermaarden naam, door 't mislukte „ oogmerk van een' der Prinsen van *Oranje*."

Het volgende is van den Heere J. N. C.:

Ik vind, Mijnheer J. H. V. O.,
Het woord in WELNA; *is 't niet zoo?*

Hierbij hebben wij nog de volgende oplossingen te voegen:

Lees slechts, in 'slands historieblaân,
Hoe tweede Willem de Amstellaren,
In 't uchtend-krieken, kwam ervaren,
En daadlijk zult gij WELNA raân.

T. J. H., te *W.*

'T woord *wel* zegt somtijds vergenoegd:
Mijn lieve *Na* daar bijgevoegd,
Komt WELNA, buitenplaats, die digt
Bij Amsterdam aan d'Amstel ligt.

H. E. Reurhoff.

Het woord VREÊLOT, mede ter oplossinge van deze *charade* ingezonden, zoude welligt voldoende wezen, hadde de Heer inzender er bij aangeteekend, waar in *Holland* het VERMAARD BUITENVERBLIJF van dien naam ligt; want zulk een verblijf moet het, naar voorschrift van de *charade*, wezen.

Tegen eene andere bepaling, in de opgave voorkomende, strijdt het woord MEERNA (meer dan eenmaal ingezonden); want, zonder aan te merken, dat de herberg *Meerna*, buiten *Amsterdam*, juist geen VERMAARD BUITENVERBLIJF is, geeft het eerste gedeelte van dat woord, niet iets te kennen hetwelk *meest altijd vergenoeging baart*, gelijk zulks in de *charade* bepaald wordt; immers kan *meer* zoowel plaats hebben ten opzigte van *alle ellenden* als van *alle zegeningen?*

3.) KLEINOOD; opgegeven door den Heer L. J. Ulman: — gevonden door de Heeren, Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*; P. de Zeeuw *Hz.*, te *Weesp*; J. H. v. O.; J. Groenland, uit *Weesp*; Jan Koning, te *Weesp*. — De Heer J. N. C. zegt:

Schoon *klei* somtijds zeer nuttig zij,
Haar waarde is toch gering.—
Men ziet thans, door het oorlogslot
Al menig sterveling
Die diep in druk gedompeld is,
Ja in den grootsten *nood*. —
Is 't KLEINOOD juist van niet veel nut,
Zijn waarde is echter groot.

Het volgende is van den Heere D. Holland, te *Waverveen*:

De klei *is weinig waard', van nut is ze echter groot.*
In nood *is menig mensch: — deez' maken zaam* KLEINOOD.

Dus zegt de Heer, T. J. H. te *W.*:

Gezondheid, vaak te min gespaard,
Is 't allerschoonst KLEINOOD *op aard'.*

Wij zijn van gedachten dat de Heeren Correspondenten, welke, op deze *charade*, het woord ALARM hebben ingezonden, bij nadere overweging, van de eigenlijke syllabenverdeeling dezes woords; en niet minder van de bepalingen in de opgave bevat, dat woord niet zullen blijven goedkeuren.

'T woord GALNOOT is mede door eenige Heeren Correspondenten ingezonden; en welligt ware hetzelve niet te verwerpen, zoo onze moedertaal niet verbode het woord *noot* (*nut*) te laten gelden voor NOOD (*gevaar*, *druk*, enz.); op welk laatste woord de Heeren inzenders echter, in hunne oplossingen, doelen.

4.) OSNABRUG; opgegeven door den Heer J. C. Schouten:— gevonden door de Heeren J. H. Sterlie; H. Torley; D. Holland, te *Waverveen*; J. N. C. (in verzen); 7. 22. 22., te *Z.*; A. J. D'ailly; Adr. Croes Forsborgh *Jr.*; F. C. W.; Mejuff. S. P. van Cappelle; de Heeren, N. W. R.; P. van Kalfsvoet; C. Thijmen; A. Londsen, van *Zaandam*; T. J. H. te *W.*; J. A. Töpfer *Jr.* — De Heer T. S. S. te *H.*, heeft het volgende:

Os is een beest, maar Na *een mensch,*
sluis is een steenen brug.
Voeg os en Na en brug te zaam,
zoo hebt gij OSNABRUG.

Dus zegt de Heer J. Gonggrijp, te *Harlingen:*

Annaatje kocht eens ossenvleesch,
Betaalde het terstond
(Zij gaf, indien men 't weten wil,
Vijf stuivers voor het pond),
De slager riep, toen zij vertrok,
Haar, zeer ontsteld, terug:
Zij komt, hij vraagt, en ziet, ze ontdekt
Haar breur von OSNABRUG.

Wij kunnen het volgende hier bijvoegen:

Mijnheer! gij vraagt, zeer wel geslepen,
Een woord van slechts drie lettergrepen;
Eerst elk alleen, dan allen t'zaam:
'K zeg *os*; ook *Na*, een vrouwennaam;
Dan *brug*, en dezen t'zaam genomen,
Zult gij 't woord OSNABRUG bekomen.

H. E. Reurhoff.

De os *is een nuttig dier, en* Na *een vrouwennaam,*
Brug *vindt ge in elke stad: voegt men deez' nu te zaam;*
Dan hebt gij de opgaaf juist gevat,
Want OSNABRUG *is toch een stad.*

H. W. Carras, te *Zutphen.*

Het moederwoord is eene stad,
Waarin 'k nog korts geleden at,
Een stukje van een' *os*, door *Na*
Gebraden, bij een bordje sla:
'K heb *osna* nu met *brug* verbonden,
En OSNABRUG, een stad, gevonden.

J. R.

Het woord OSNABRUG is ook nog ingezonden, door de Heeren, J. Roosekrans; J. Rabe, te *Arnhem*; Stephanus Verstraa;

ten, te *Waverveen*; Gerrit Vos *Jr.*; N. Leergraag, te *W.*; J. H. Homan; P. de Zeeuw *Hz.*, te *Weesp*; J. H. v. O.; A. Koster; J. Groenland, uit *Weesp*; ...v..G..t, te *A.*; H. P. Witkamp, *Pz.*; C. J. A. Linckers; P. Saraber *Jr.*; Mejuff. Sara J. Ulman.

De Heer v. d. Lingen heeft mede het woord OSNABRUG ingezonden; echter met het volgende bijvoegsel: „De Heer Schou„ten heeft, omtrent het derde woorddeel, *brug*, een' misslag begaan; „zeggende, dat dit woord iets beteekent hetwelk in ALLE steden „gevonden wordt; want dat is zoo niet: wel in *vele*; maar niet „in ALLE steden wordt eene *brug* gevonden." Het zelfde is aangemerkt door den Heer, A. G. v. D., te *Elburg*; lid van het collegie, *Arbeid en Vlijt*.

„Sommige steden," zegt de Heer Kraay, „bij voorbeeld *Vianen*, „enz. hebben geene brug. Mogelijk heeft de Heer Schouten geen „onderscheid tusschen *brug* en *sluis* gemaakt; welk onderscheid ech„ter (bij ons) zeer groot is."

De Heer L. J. Ulman zegt daarom ook, in zijne ingezondene dichtmatige oplossing van deze *charade:*

Men vindt een brug *in* MENIG *stad:*

en voegt er, in nota, bij: „Niet in alle steden; want er zijn steden „door welke geen water stroomt."

Op meer en minder scherpen toon hebben de Heeren, J. R. (boven reeds aangeteekend); A. G. van Cappelle; A. G. van Casteren, te *Haarlem*; B. J. v. A. te *Zwol*, en Mejuff. Rozette J. Ulman, mede aangemerkt, dat men juist niet in *alle* steden eene brug vindt.

RAADSELS.

1.) PATIN; uitgegeven door den Heer G. W. G.: — ontraadseld door de Heeren, A. Croes Forsborgh *Jr*; D. Holland, te *Waverveen*; T. J. H., te *W.*

De Heer L. J. Ulman zegt:

Nul homme sans PATINS *ne sauroit patiner;*
Ni sans ce meme mot l'enigme deviner (*).

Nog hebben wij de volgende ontraadselingen ontvangen:

Oui, cet enigme est PATIN.
Otez le t, *alors c'est* pain.

J. N. C.

(*) *Op de bewoording van dit raadsel* (zie 2e. D. 5e. St. bladz. 237.) *merkt de Heer* L. J. Ulman, *in overeenstemming met Mejuffrouw zijne zuster*, Rozette J. Ulman, *het volgende aan:* „*Offchoon* sauver *somtijds* behouden *te kennen geve, wil echter,* sau„ver la vie *zeggen*, het leven redden; *'t welk omtrent het woord* pain *'t geval niet* „*is; dus zouden ik liever geschreven hebben*, conserver la vie.

Le PATINS *ne peuvent servir*
Qu'en hiver, pour se divertir;
Ils font aussi beaucoup perir;
Mais en hyver et en été
Le pain *est nous d'utilité.*

Mejuff. Rozette J. Ulman.

Dans cet enigme j'ai trouvé
PATIN; *de plusieurs gens aimé.*

Mejuff. E. S. C.

Verscheidene Heeren Correspondenten hebben, op dit raadsel, het woord BATEAU ingezonden; doch wij kunnen niet zien hoe het raadsel in dat woord te vinden zoude wezen.

2.) REGEN; opgegeven door Mejuff. ..... te *Haarlem:* – ontraadfeld door de Heeren, D. Holland, te *Waverveen;* A. G. van Casteren, te *Haarlem;* G. v. O.; J. N. C (in verzen); J. P. Hollerman (in verzen); Stephanus Verstraaten, te *Waverveen;* P. de Zeeuw, Pz. te *Weesp;* T. J. H. te *W;* F. van der Woude (in verzen); J. C. Schouten; J. H. v. O.; J. Groenland, uit *Weesp;* H. P. Witkamp, Pz.

Nog hebben wij, dit raadsel betreffende, het volgende ontvangen:

Als des zomers eene aanhoudende droogte plaats heeft, verlangt ieder mensch naar REGEN; doch zoodra het begint te regenen, haast elk, die zich op weg bevindt, om t'huis te komen, op dat hij van den zoo lang gewenschten regen niet nat worde!

Men denke ook niet dat de regen nimmer nadeelig is; verre van daar! Slag- en stortregens verwoesten soms, plotselijk, al den arbeid van den ijverigen landman, welken hij, ten kosten van zijn zweet, staande een' geruimen tijd van 't jaar, aan zijne akkers enz. besteed heeft.

Gerrit Hesse.

Aan de Opgeefster.

MEJUFFROUW!

Uw opgegeven raadsel gaf mij stof tot nadenken, en ik vroeg mij zelven af: waardoor ontstaat toch de REGEN?

Zie hier mijn antwoord:

Dagelijks klimmen er dampen, zoo uit het water als uit de aarde, op: deze dampen worden boven in de lucht kouder, en dus ook verdikt; of vermengen zich met de lucht zelve. In het eerste geval komen er wolken, en in het laatste helder weêr. Wolken ontstaan door vochtige uitwasemingen van 't water en andere ligchamen, welke zich boven in de lucht te zamen pakken, en daar eenigen tijd blijven hangen: als deze waterblaasjes, uit welke de wolken bestaan, nu nader aan elkanderen komen, worden zij te zwaar om in de lucht te kunnen drijven, en vallen dus (door middel van den wind) in droppelen naar beneden, en dit noemen wij REGEN.

T. Springstok, te *Zwol.*

REGEN is het dien de menschen,
Wensgezind, als zegen, wenschen.
Geeft hun God dan eens dien zegen;
Eenen goeden, vruchtbren regen,
Zeen maar dan kan men zien vlugten;
Loopen als die prijkel duchten.
Na dit alles is, mijn vrinden,
Uit het raadsel ligt te ontwinden.

De letters op den kant, doen den
Heer L. J. Ulman kennen.

Hoe dikwerf wenscht de mensch, na lange droogte, REGEN! —
'T begint; het dropje valt, en geurt het aardsche dal;
Dan, 't is als niet gewenscht; alom staat men verlegen,
Hoe men en tooi en kleed voor 't nat bewaren zal;
Niet ieder mag 't gebruik eens regenscherms gebeuren,
Men vlugt in huis en schuur met wonder rasschen voet:
'T is waar, de regen kan den landman ook doen treuren,
Nogtans, hij komt van God, en wat die geeft is goed.

T. S. S. te *H.*

'K was geheel niet meer verlegen,
Toen ik, denkend, had verkregen,
Tot ontraadsling, 't woordje REGEN:
Maar ik was eens zeer verlegen,
Toen ik, wandlend, zwaren regen,
Op mijn kapsel had gekregen.

Rozette J. Ulman.

Wanneer de heete zon en hof en weide dort;
Wanneer met REGEN *dan gedrenkt, gezegend wordt,*
Ontvangen hof en weide een nieuw een vrolijk leven;
En schoon wij worden dan door 't nat naar huis gedreven,
Geen nood, zoo beek of stroom niet door den regen zwelt;
De bliksem tevens niet door 't zwangre luchtruim snelt;
En toch, ondanks dien nood, is dit gewis voor de aarde
Een Goddelijk geschenk, van onbepaalde waarde.

J. Gonggrijp, te *Harlingen.*

Sommige Correspondenten zijn van gevoelen, dat het raadsel ook in 't woord DOOD te vinden is; echter gelooven wij dat zulks zeer gewrongen zou moeten geschieden. — Aanmerkelijker komt ons voor het woord DONDER; ingezonden door de Heeren, J. H. Sterlie; A. Koster, en H. Torley: — Dat dit woord (in den zin namelijk dien men doorgaans aan 't woord onweer hecht; dat is *donder* en *bliksem*) aannemelijker is, dan DOOD, bewijst de Heer H. W. Carrae, te *Zutphen*, daar hij zegt:

Het raadsel, opgegeven door Mejuff... te *Haarlem*, meen ik met DONDER te kunnen ontraadselen: waarnaar men toch, in heete dagen, dikwijls zeer

verlangt, en er echter vele menschen zijn die er dan voor van het eene vertrek in het andere vlugten: wanneer de donder zoo iemand op weg overvalt, zal deze niet ligt omdwalen, maar gewisselijk loopen dat hij naar zijn' adem hijgt, om hier of daar eene schuilplaats te vinden, alwaar hij dan meent veilig te zijn. — Asschoon al verder de donder (steeds van blikfem vergezeld) zeer goed zij, kan hij toch ook groote schade aanrigten; — en voor hem die dit dan overkomt, is hij met regt *naar*.

Dit alles is nu tot dus verre goed en wél; maar verder is 't met dit raadsel gelegen, gelijk het spreekwoord zegt: *Het hinkende paard komt achter aan:* blijkens het volgende, 't welk bij ons ingekomen is:

In' t onontbeerlijk vocht, in d'aangename REGEN,
Is 't raadsel, nummer 2, *gelegen;*
Doch 't is bijna geheel en al gekopijeerd:
Zie 't eerste honderdtal van raadselen, *geschreven*
Door J. de Passius, *en te* Utrecht *uitgegeven.* —
Het kopijeeren blijve uit den Mercuur geweerd!

P. van Kalfsvoet.

Nog eenige andere missives liggen voor ons, alle welke ons hetzelfde berigten, de eene op nog scherper' (echter gepasten) toon dan de andere. — Uit achting voor de schooone sekse hebben wij die van den Heere Kalfsvoet (als de zachtste gestemd) ter mededeelinge verkozen: hadde gezegde achting geene plaats bij ons *kunnen* hebben, zoo zouden wij den Heere A. J. D'ailly hebben laten aanmerken, dat het bedoeld kopijeeren, „ wel (zoo als de opgeefster „ spreekt) *bitter naar* is:" (zie Merc. 2e. D. 5e. St. bladz. 237), en: „Dat „ men het te regt zoude kunnen noemen: *een duit in het zakje te willen werpen, om er een oortje uit te nemen:* — wij zouden den „ Heere, Jan Koning, te *Weesp*, hebben laten zeggen:"

Uit need'righeid hebt gij gewis uw' naam verzwegen,
Mejuffrouw! want, daardoor is — wordt dit meer gedaan;
Wat schoone kundigheên hebt gij niet al verkregen!
'k Neem daarom voor copij uw werk verpligtend aan!

O ja! hadden wij willen handelen, gelijk wij met een', onder onze Correspondenten ontdekten *letter*DIEF gehandeld zouden hebben, wij zouden den Heere W. M. tegen ons hebben laten zeggen:

In antwoord op het raadsel, in uw' laatsten Mercurius, door zekere Jufvrouw, te *Haarlem*, opgegeven, welke waarschijnlijk haar' naam heeft verzwegen uit nederigheid, om wegens haar vernuft geene openbare loftuitingen te bekomen, dient, enz.

Het gem. boekje is gedrukt te *Utrecht*, bij *de Wed.* S. de Waal en *Zoon*, in 1718, en bevat honderd verschillende raadsels: zodat, wanneer deze Juffrouw dezelfde schranderheid mag behouden, en u de voorduring van hare gunst

gunst laat blijven genieten, zij u dan nog een 99-tal van raadsels kan opdisschen: mogelijk heeft zij nog wel meer raadselboekjes, ten einde met het opgeven nog verder voort te varen, en de blijken van haar vernuft nog meer aan den dag te leggen.

Behalve deze geëerde Correspondent, zouden wij de Heeren ...v.. G..t, te *A*; B. H. D'ailly; J. J. Scheffer, benevens de Heeren A. G. van Cappelle, en F. C. W. sprekende ingevoerd hebben; dan, thans veroorloven wij ons zulks, om reden voormeld, niet; alleenlijk zijn wij den kwekelingen onder onze geëerde Correspondenten nog verpligt, den Heere H. Kraay, ter zake waarover wij thans spreken, nog te laten zeggen:

Dan, iets hetwelk mij niet beviel waren de regels:

Kom ik iemand achterhalen
Op den weg, hij zal niet dwalen, *enz.*

(Zie Merc. ter boven aangehaalde plaatse): hier zoude *draalen* beter gezegd zijn; beteekenende zooveel als *draaijen, talmen, zich ophouden* enz., welk woord ook door den Heer PASSIUS, in zijn *raadselboek* (1e. D. 2e. raadsel) gebruikt wordt.

De Heer G. W. G. heeft het meerderdeel der voormelde oplossingen omvat in de volgende

VERTELLING.

Jan die, een weinig beschonken zijnde, eenen geruimen tijd had liggen SLAPEN, ontwaakte door een' onvoorzienen stoot, welken hij aan zijn' arm gevoelde; op dat oogenblik van zijnen roes bekomen zijnde, stond hij geheel versuft, toen hij zijn' baas (Jan was een schilders knecht) voor hem zag staan, en die juist niet in den besten luim toonde te wezen: Jan wist niet wat te doen: eenige verontschuldigingen te maken was 't besluit van een oogenblik: de beste, welke hij wist in te brengen, als naast aan de waarheid komende was, dat, buurvrouw *Na* haar' *os*, welke het grootste deel van haar' rijkdom uitmaakte, en derhalve een KLEINOOD voor haar was, over de *brug* van 't buitenverblijf WELNA willende drijven, het beest door 't blaffen van een' hond in 't water was gevallen; dat hij ter hulpe toegeschoten was, en te gereder, om dat het toen toch op slag van twaalf uren was, en hij den laatsten PILASTER, van 't aangenomen werk af had: „Het redden van den os," voegde hij er bij, „is mij „volkomen gelukt; en na volbragten arbeid vroeg Na mij, of ik niet „een flokje klare SCHIEDAMMER voor den schrik en de nattigheid „wilde hebben, (want baas," zeide Jan, „er is dezen morgen hier een „geweldige REGEN gevallen): dat flokje zal mij waarschijnlijk, (dewijl „het toch ook koud weêr is) bevangen hebben." — De baas, die Jan voor een oppassenden borst kende, vergenoegde zich met deze verontschuldiging, en vermaande hem wel hartelijk, zich in 't vervolg voor den drank te wachten; „Dewijl het gebruiken van sterke dranken," zeide hij, „een kwaad is, waaraan de mensch zich zeer ligt verslaaft, „en waardoor talrijke huisgezinnen in de grootste armoede gedompeld „worden."

NB. Het woord DANSER, waaromtrent wij in ons laatst voorgaande stuk (bladz. 41) reeds verslag gedaan hebben, is ook (in verzen) [illegible] door den Heer J. C. Schouten.

OPLOSSINGEN der VOORDRAGTEN, gedaan in het 2de Deels 6de Stuk.

LOGOGRYPH

PLAT: opgegeven door 't collegie VRIENDSCHAP en WEETLUST: gevonden door de Heeren, G. v. O.; Jacobus Raber, te *Arnhem*; A. J. D'ailly; S. J. Verhoef; B. H. van Gent; Mejuff. Sara Sjoenis *geb.* Smit; de Heeren J. Baak; A. Sjoenis; Mejuffrouwen C. Baak *geb.* van den Ham; Anna Sara Ottens; de Heeren A. de Waal; F. van der Woude (in verzen); C. J. A. Linckers; C. Thijmen; A. Londfen, van *Zaandam*; G. Beekman; (in verzen;) A. Koster; F. C. W.; H. P. Witkamp *Pietersz.*

Het volgende is van den Heere S. P. B., te *Hoorn:*

Proberen, dacht 'k, staat vrij. 'K mag wegen en mag wikken;
Lukt het niet aanstonds; nu, dat 's niet om me af te schrikken.
Als 'k vriendschap *niet belaag; geen* weetlust *leg aan band..*
Toen 'k dit zoo schreef, stond juist het hoofdwoord op den kant.

Dus zegt de Heer Adrs. Croes Forsborgh *Jr:*

PLAT, *iets dat menigmaal aan huis en kerk behoort,*
Is zeker hier het moederwoord.

PLAT is mede ingezonden door de Heeren, A. G. v. D., te *Elburg*, lid van 't Collegie, onder de zinspreuk, *Arbeid en Vlijt*; A. G. van Cappelle; J. R.; Ns. Hulsbeek *Jr.* in (verzen); Hk. Wellan *Hz.*; G. H. C. Mulder; A. Timme, leerling van den Heere, J. van Wijk *Roelandsz.*; E. W. R.....r; A. H. Mulder; J. A. Töpfer *Jr.*; N. Leergraag, te *W.*; Hendrik Kempe *Lodewijksz.*; Mejuff. Sara J. Ulman; de Heeren H. E. Reurhoff (in verzen); J. Hambeek; H. L. Schollevanger *Jr.*; T. S. S., te *Harlingen*; J. Roosekrans; A. van Mansum *Jr.*, te *Haarlem*.

Bij dit alles hebben wij nog de volgende oplossingen te voegen:

Pal, la *en* tap,
Lat, alt *en* lap,
Al, tal *en* at
Ta, *zie 'k in* PLAT.

H. G. Kloppenburg.

Door deze logogryph te ontbinden vindt men pal,
La, lap, *en* alt *en* tap; tal, lat, ta, at *en* al.

Stephanus Verstraaten, te *Waverveen.*

In 't hoofdwoord PLAT vond ik aldra
De woordjes *at* met *Ta* en *la*,
Pal, *lap*, *tal*, *tap*, *al*, lat en alt;
Welk laatste mij het meest bevalt.

J. Gonggrijp, te *Harlingen.*

Hoe rijk is niet het woordje PLAT,
Daar 't nog tien woorden in vier letters slechts bevat.

D. Holland, te *Waverveen.*

COQ À L'ANE.

Het moederwoord heet PLAT,
En in het zelve is *at*,
Als mede *pal* en *la*.
In China stroomt de *Ta*,
Alt is een instrument,
In elk orchest bekend.
Een *tal* is groot of klein.
Elk weet wat *latten* zijn.
Nog vind ik 't woordje *tap*,
En 't niet bekoorlijk *lap*:
Voorts bij dit negental,
Het veel beteeknend *al*.

H. W. Cartas, te *Zutphen.*

De ware deugd staat *altoos pal.*
Nu klein dan groot is het *getal.*
De toonkunst is bekend met *la.*
Rivier in China is de *Ta.*
Men lapt † (*) de kleêren met een *lap.*
De herbergier leeft van den *tap.*
In hekken vindt men meest een *lat.*
Van eeten komt het woordjen *at.*
De *alt* is een noodig instrument.
Nog vind ik de *alpen* †, wel bekend:
En all' deez' woorden zaam, bevat
In zich 't bedoelde woordje PLAT.

L. J. Ulman.

Heb ik het wèl gevat?
Is 't niet het woordje PLAT?

Mejuff. Rosette J. Ulman

Pal *is met* al *en* lap,
La, tal *en tevens* tap,
Alt, ta *ook* lat *en* at,
[illegible] *vinden, op den kant, in* PLAT.

J. H. v. O.

'T woord PLAT heeft veel beteekenissen:
Men vindt het vaak van huis en kerk;
Ook kan een fabel 't niet wel missen;
Bij duivenvriend is 't mede in 't werk:
Voorts ligt er in een reeks van woorden,
Te weten, de rivier de *Ta*;
Ook *alt*, dien wij zoo dikwijls hoorden
Op een concert: nog vind ik *la*;
'T verledene *at*, van 't werkwoord eten;
En *al* nog min bepaald dan *tal.*
Elk zegt (maar zou juist elk 't wel weten?)
De reine deugd staat altoos *pal.*
Men ziet meest *latten* aan de hekken,
Waardin verstaat het woordje *tap.*
Die zijne kleedren stuk wil trekken,
Verkrijgt gewisselijk menig lap.

J. N. C.

(*) *De woorden waarbij dit teeken* (†) *staat, zijn in de opgave niet aangeroerd.*

O vriend-lief 'k heb 't aldra gevat:
Het moederwoord is zeker PLAT.

T. Springstok, te *Zwol.*

In de Logogryph, door het Collegie VRIENDSCHAP EN WEETLUST opgegeven, Amst. Merc. 2e. D. 6e. St., staat aangeteekend ALT, *een instrument:* zoo hiermede een muzykinstrument bedoeld wordt, is er waarschijnlijk, onder de leden van dat Collegie, niemand die dit woord regt verstaat; want het beteekent eigenlijk HOOG: daarom wordt er altoos een zelfstandig naamwoord bijgevoegd: bij voorbeeld, ALT-*viool*, ALT-*stem*, enz.

G. Brachthuisen.

CHARADEN.

1.) BARAK: opgegeven door den Heer, Stephanus Verstraaten, te *Waververen:* — gevonden door de Heeren, G. V. O.; H. G. Kloppenburg; A. G. v. D., te *Elburg*, lid van het Collegie onder de zinspreuk, *Arbeid en Vlijt;* Ns. Hulsbeek *Jr.* (in verzen); Jacobus Rabe, te *Arnhem;* B. J. Verhoef; B. H. van Gent; Mejuffrouwen Sara Sjoenis *geb.* Smit; C. Baak *geb.* van den Ham; Anna Sara Ottens; Rozette J. Ulman; de Heeren J. Baak; A. Sjoenis; A. de Waal, te *A.;* F. van der Woude (in verzen); C. J. A. Linckers; C. Thijmen; A. Londsen; van *Zaandam.*

Dus zegt de Heer P. van Kalfsvoet:

Terwijl Jabin moest vliên voor BARAK'*s legermagt,*
Heeft Jaël haren moord aan Sisera volbragt.

Hierbij kunnen wij de volgende ontwikkelingen voegen:

O mogt' de lieve zon der vrede ons weêr beschijnen!
Zoo als zij scheen, toen Debora,
Met BARAK, *d'oorlog deed verdwijnen,*
De voorspoed volgde ons dan van treê tot treê weêr na.

T. S. S., te *Harlingen.*

'K vond in 't gewijde bijbelblad,
(Bij Rigtren vier vers zes)
Dat BARAK die veel moeds bezat,
Met eene profetes,
Met Debora (op Gods bevel)
En tienmaal duizend man,
Te velde trok; waarna hij snel,
Hakte alles in de pan;

Heel 't leger onder SISERA,
Langs Thabors bergen af;
Hij overwon haar straks, waarna
Het all' zich overgaf. —
'T geloof aan de Oppermajesteit (*)
Schonk BARAK schittrende eer. —
Dit 's, dunkt mij reeds genoegd gezeid,
Des leg 'k mijn veder neêr.

J. Gonggrijp, te *Harlingen.*

(*) *Hebr.* 11 vs. 32, 33.

Bijna was mij de lust vergaan;
Al was 't [illegible], niets kon mij baten;
Reeds nam ik voor 't er bij te laten,
Al evenwel Mijnheer Verstraaten,
Kwam 't raadselwoord hier voor te staan.

S. P. B., te *Heorn.*

'T was BARAK *die door Debora*
Vermaand, de zegen won op 't heir van Sisera.

D. Holland, te *Waverveen.*

Eerst was 't Jaël, nu is 't BARAK; dat dunkt mij is taamlijk goed;
Maar men kan 't nog anders deelen, dan de Heer Verstaaten doet:
Zonder *bark* en *kar* te nemen, kan men vinden *bar* en *rak;*
Of zoo men het wil onthoofden, komt de drank genaamd, *arak.*

L. J. Ulman.

Het woord BARAK is voorts nog ingezonden, door de Heeren J. H. V. O.; J. N. C.; J. Roosekrans; Hendrik Kempe *Lodewijksz.*; N. Leergraag, te *W.*; H. W. Carras, te *Zutphen.*

(*Meer in ons eerstvolgend stuk.*)

Van de Anecdote, door het Collegie *Vriendschap* en *Weetlust*, in ons laatstvoorgaande stuk voorgesteld, om in verzen overgebragt te worden, hebben wij de volgende overbrengingen ontvangen:

Op zeekren tijd kwam KLAAS, *besloven uit de kroeg,*
(Voor nathals was nooit dranks genoeg)
En had door 't vreeslijk suizebollen,
Het dronkaards ongeluk, van als een kloot te rollen;
Hij rolt, en hoe? in een moeras
Waarin 't maar gantsch niet aardig was.
KLAAS *spartelde al zijn best, of 't hem ook mogt gelukken,*
Zijn hem alwaardig ik den klaauw des doods te ontrukken;
Doch zakte meer en meer, tot hij den moed verloor,
En brullend uitriep; Help! och help! help! help! of 'k smoor! —
KRISPIJN, *juist daaromtrent gekomen,*
Schiet toe op het geschreeuw, nieuwsgierig wat er waar;
En ziet, wie zag hij in gevaar?
'T was KLAAS, *zijn goede vriend. — Naauw' had hij hem vernomen,*
Of barst in lagchen uit, en zegt: „Wat slapperment!
„Wat drommel, malle vent!
„Hoe ben je in dat moeras gekomen?" —
KLAAS, *die intusschen, door 't verzwakken van 't gewoel,*
Al dieper neêrzakte in den poel,
Zei: Och! mijn vriend KRISPIJN! 'k bid laat maar eerst mij hooren
Hoe 'k uit den poel geraak, waarin 'k gewis zal smoren,

Zoo 'k niet gered word, en ...
Daarna vertel 'k wel hoe 'k er ingekomen ben.

Wordt gij in nood om hulp gebeden,
Red eerst, en vraag daarna naar reden.

J. Roosekrans.

Help! help! riep KLAAS, toen hij beschoven
In eenen poel gehuisveld was;
Hij werkte, al wat hij kon, naar boven;
Maar zonk te dieper in 't moeras.
Zijn schreeuwen, 't geen gansch niet verzachtte;
Trof 't oor eens vriends van KLAAS, KRISPIJN;
Deez' naderde en herkende en lachte,
En zei: „Hoe droes kan 't mooglijk zijn?
„Hoe kom je in dat moeras? 'k wil w..den..."
Och! och! KRISPIJN! riep KLAAS, *zeg maar*
Hoe zich uw arme vriend kan redden
Uit dit verschrikkelijk doodsgevaar;
Daarna wordt ligt van mij vernomen,
KRISPIJN, *hoe 'k er ben ingekomen.*

J. Gonggrijp, te *Harlingen.*

KLAAS, *op een' zekren tijd, wel duchtiglijk beschoven,*
Zou uit den kroeg ten zijnent gaan:
Bevindt zich op een' dijk; maar houdt het hier niet boven,
Hij landt in eenen slijkpoel aan:
KLAAS *spartelde al zijn best, om het gevaar te ontkomen;*
Dan, dat gelukt den dronkaard niet;
Hij zakt al dieper in, en heeft den dood te schromen,
'T geen hij, hoe dronken, duidlijk ziet:
Des schreeuwt hij: Help! och help! och help! och red mijn leven!
KRISPIJN, *zijn vriend, die, op dien pas,*
Zich juist, ter boodschap, naar dien omtrek had begeven,
Hoort, schrikt, en snelt naar dat moeras. —
Wie ziet hij in gevaar? — De beste zijner vrienden
Dit treft zijn hart, zoo vol gevoel:
Hij zegt: „Wat droes! vriend KLAAS! *in welk hol moet 'k u dus (vinden!*
„Hoe slappermunt komt ge in dien poel?"
Och vriend, zegt KLAAS, zeg maar, hoe kan 'k er uit geraken;
'K zal, hoe 'k er inkwam, u daarna wel kenbaar maken.

Geëerd gezelschap is, hiermeê,
aan uwen wensch voldaan,
Neem het dan, hoe gebrekkig 't zij;
neem het in vriendschap aan.
Weet dat ik geen taalkundige,
veelmin een dichter ben;
Al offer 'k nu en dan een uur,
ter oefning, aan de pen.
Uw weetlust *heeft mij aangevuurd.*
De vriendschap *heeft mijn pen bestuurd.*

v. Goch, te *H.*

KLAAS *kwam op zeekren dag, beschoven uit de kroeg,*
En, 't geen niet zeldzaam was, KLAAS *had veelvoud genoeg;*
Had zelfs geen kracht meer, om zijn beenen te besturen,
En moest zijn dronkenschap thans jammerlijk bezuren;
Hij suizebolt, laveert, en loopt in een moeras,
Waarin voor dronken KLAAS *geheel geen uitkomst was:*
Hij spartelt om en om; doch 't spartlen kon niet helpen;
Hij zakt vast meer, en voelt door 't slijk zich overstelpen;
Des, wringt nu het geschreeuw van, help! och help! help! *aan:*
Juist komt KRISPIJN, *zijn vriend, voorbij 't moeras gegaan,*
Hij keert zich naar 't geschreeuw, en ziet zijn vriend daar spartlen;
„*Wel* KLAAS! *wat sappremint,*" *zegt hij*, „*dat 's hier geen dartlen.*
„*Hoe komt ge in dit moeras? Hoe droes kan 't mooglijk zijn!*"
KLAAS *antwoord, afgemat:* Och! goede vriend KRISPIJN!
Och help me er maar eerst uit! waarachtig, 'k leg op 't smoren;
En hoe 'k er inkwam zal 'k daarna u wel doen hooren.

H. W. CARRAS, te *Zutphen.*

VRIENDSCHAP en WEETLUST zelf, heeft ons de volgende overbrenging in dichtmaat, van deszelfs voorgestelde *anecdote*, medegedeeld:

Op zekren tijd had KLAAS *te veel* Schiedam *gedronken,*
En was, op weg naar huis, in een moeras gezonken:
Terwijl hij daar nu lag, riep hij: Ach! sta me bij!
Ei help me! want ik zit hier bitter in de lij!!! —
KRISPIJN, *zijn goede vriend, die juist dien weg passeerde,*
En op het naar geschreeuw zich naar den slijkpoel keerde,
Zei lagchend: „*Lieve vriend, wat maak je een groot misbaar!*
„*Ei zeg me, beste maat, hoe drommel kom je daar?*"
Och! och! *was 't andwoord,* och! ik bid je duizendmalen,
Zeg me eerst hoe kom 'k er uit? daarna zal 'k 't u verhalen.

De voorgaande bladen waren reeds afgedrukt, toen wij nog de volgende invulling, onderwerp HET WARE GENOEGEN (zie hiervoor bladz. 72.) ontvangen:

Wil men de zoete rust, het waar genoegen smaken,
Zoo moet men de ondeugd, met geheel haar aanhang laken;
Geen kwelling pijnigt dan; men kent zelfs geen verdriet:
Goed acht men wat gebeurt; goed alles wat men ziet.
Niets is er, of 't verstrekt ter springbron van genoegen,
Zoo we ons gestadig bij God, en bij de deugd vervoegen.
Zoo men vertrouwt op Hem, die wijs is, eeuwig leeft,
Dan is 't dat men rust en WAAR GENOEGEN heeft.

H. KRAAY.

Voor de eindrijmwoorden DE LENTE, opgegeven door 't Collegie VRIENDSCHAP EN WEETLUST, in ons laatstvoorgaand stuk, bladz. 45, zijn de volgende aanvullingen ingekomen (*):

Eerst moet de zomer en de herfsttijd zijn verdwenen,
Eer wij in 't guur saisoen, den winter, over gaan,
En is dat jaargetijde op zijne beurt verschenen;
Zoo zien wij, met vermaak, de lente voor ons staan;
Hier poot en plant men, ginds tijgt men aan 't hovenieren,
Terwijl men elders weêr de teedre boomscheut leidt,
Elk bidt dat de Eeuwige den arbeid wil bestieren,
Zoo dat hij zegening op ieders paden spreidt.
De lente kan den mensch, ja kan het dier zelfs streelen;
En gaat dan, bij den mensch, dat heil van dank verzeld;
Van onderwerping aan des Eeuwigens bevelen,
Zoo ziet hij zeker niets dat hem geen goedheid meldt:
Het rupsje toont het met zijn gollevende leden;
De vogel met zijn zang; met balsemgeur het land;
De donder zegt: Ik ben een bron van *lieflijkheden;*
De zomer roept van verre: Ik zegen, schoon ik *brand.*

H. Kraay.

Barre koude is thans *verdwenen;*
Sneeuw en ijs, 't is all' ver*gaân;*
Planten die voor korten *scheenen*
Dood te zijn, zie 'k bloeijend *staan.*
Hier is men aan 't *hovenieren;*
Ginds zie 'k hoe men 't boomtje *leidt;*
Zoo de takjes kan *bestieren,*
Dat de zomer schatten *spreidt.*

Lente! gij kunt ieder *streelen;*
Want gij gaat van winst *verzeld;*
Volgt de hand slechts die *bevelen,*
Die natuur zoo duidlijk *meldt:*
Spaart men slechts geen sterke *leden;*
Offert men die aan het *land,*
Dan schenkt gij zelfs *lieflijkheden.*
Bij den zomer-zonne*brand.*

H. W. Carras, te *Zutphen.*

(De overigen in ons eerstvolgend stuk.)

De volgende stukjens zijn ons goedgunstiglijk ter plaatsinge toegezonden.

UITGEZOCHTE GEDACHTEN EN LESSEN

OVER

DE VRIENDSCHAP EN DEN OMGANG MET VRIENDEN,

DOOR

P. van KALFSVOET, en A. W. N. van GENT.

De wijsheid en het vermaak zijn de vruchten der vriendschap; dezelve van elkanderen te scheiden is haar te vernietigen.

De

(*) *In de opgave staat voor 't eerste woord* verdreven; *moet zijn* VERDWENEN, *gelijk het opvolgend rijmwoord duidelijk doet zien en den dichteren der medegedeelde aanvullingen ook heeft doen beseffen.*

De ſchatten van CREOUS te bezitten en echter zonder vriend te zijn, is ongelukkig; maar eene wereld ter verkrijging eens vriends, vrijwillig, afteſtaan, is veel te winnen.

Maakt geen ſtaat op de vriendſchap der zulken die door hevige, dwaze of onëdele driften beſtierd, of door hunne luimen en grilligheden geſlingerd worden.

Die vele ſchatten heeft, bezit ook vele vrienden; maar indien het fortuin hem verlaat, dan verdwijnen zij mede.

Het is beter vijftig vrienden door rondborstigheid te moeten verliezen, dan éénen door vleijerij te behouden.

Schaamt u nimmer over uwen armen vriend; benijdt nimmer den vriend die bij de wereld boven u in achting is.

('T vervolg hierna.)

FABELEN.

DE EIK EN DE DOORNESTRUIK.

„ *Ik kan*," *zeide eens een eik*, „*mij in de lucht verheffen*,
„ *Met mijne takken.* '*K ben de hoogſte plant van de aard'*!"
De blikſem kan daarom u des te ligter treffen,
Antwoordde een doorneſtruik; dus ben ik meerder waard'.

ZEDELES.

Geen mensch, hoe wijs, beſtaat, die niet wel eens kan dwalen.
Op de aard' is niets volmaakt, gelijk toch ieder weet.
Wat baat dan ijdle room? elk onzer heeft zijn kwalen.
Wie leeft die zeggen kan: voor mij, ik heb geen leed?

A. W. N. van Gent.

De priesters van *Cibeben*, waren gewoon, gewinshalve, een' ezel, met pakken beladen, rond te voeren, en wanneer het dier, afgemat door honger en ſlagen, geſtorven was, lieten zij zijne huid aftrekken, en zich van dezelve trommels maken. — „Het arme dier," zeide iemand, die op zulk een' trommel geweldig hoorde ſlaan, „heeft zekerlijk gedacht na „ zijn' dood veilig voor alle ſlagen te zullen wezen; dan, ziedaar hoe „ hij ook nu nog, daar hij zijn rampzalig leven reeds geëindigd heeft, „ aan dezelve onderhevig is."

❁

Die tot lijden geboren is, brengt niet alleen een ellendig leven door; maar de harde drukkingen van het noodlot vervolgen hem, dikwijls, ook nog na zijn' dood.

Jan Evearts *Bz.*

Zeker ſoldaat vroeg zijn' overſte verlof voor drie jaren tijds, onder de verzekering, met zijn handteekening bekrachtigd, dat hij, voor die gunst, tien jaren langer zoude dienen; de overſte begrijpende dat hij door het ver-

zoek van den soldaat toe te staan, zeven jaren, die man betreffende, zoude winnen, bewilligde, en liet den soldaat vertrekken. — Na verloop van weinig tijds de rolle zijner compagnie naziende, bevond hij dat de bewuste soldaat *voor geheel zijn leven* dienst had genomen, en dus ligtelijk had kunnen teekenen, om, *na zijn' dood*, nog zeven jaren lang te zullen dienen. — De Overste krabde zijn hoofd, en zeide: *de baatzucht heeft mij bedrogen.*

Gij moet voorzigtig zijn ten opzigte van aanbiedingen van onmatige voordeelen; zij worden doorgaans gedaan, om u in den strik der baatzucht te vangen; want achter de bloemtjes welke aangeboden worden, ligt gemeenlijk een adder verborgen.

H. Kraay.

SNEDIG ANTWOORD.

Twee vrienden, met elkander verschil gekregen hebbende, geraakten eindelijk ook aan 't schelden; waaronder de een tegen den anderen zeide: „Gij zijt een g.k!" — *Hoe mijn vriend!* antwoordde deze, zeer bedaard. *Gij ziet mij immers voor geen spiegel aan?*

T. Springstok, te *Zwol.*

ANECDOTEN,

Zekere dame vroeg hare dienstmaagd eens, welken Godsdienst zij beleed. — „ Mevrouw !" antwoordde het meisje, „ ik weet niets van een' „ Godsdienst, en heb ook geene moeite gedaan om er iets van te weten, „ dewijl ik meende dat de Godsdienst, even als alle andere dingen, alleenlijk voor de Grooten diende.

H. P. Witkamp *Pietersz.*

Eenige jonge heeren waren op zekren tijd druk bezig met over het zwemmen te spreken; sommige hunner wilden dat het zeer gevaarlijk, en het getal der verdronkenen zeer groot was; anderen noemden het zwemmen zeer gezond, en zeiden, dat het door de Geneeskundigen sterk aangeprezen werd; zij konden de zaak niet ééns worden. Na lang stellens en wederleggens vattede een van hun, die sedert langen tijd voor een wijsneus bekend was, het woord op, en zeide op een' zeer ernstigen toon: „ Mijne Heeren! ik oordeel dat het noodzakelijk is uwen twist te beslissen, door u te verhalen het geen ik bij ondervinding weet: ik ben in „ een warm land geboren, en heb aldaar wel *tienduizend malen* gezwommen; maar, ik kan u verzekeren (en gij moet niet gelooven dat ik u „ knollen voor citroenen zal verkoopen) dat ik, zoo lang ik gezwommen „ heb, nog niet éénmaal verdronken ben!" dat hij hartelijk uitgelagchen en bespot werd, zoo dat hij genoodzaakt was zich te verwijderen, behoeft niet gemeld te worden.

P. Saraber *Jr.*

VOOR SOMMIGEN ONZER GEëERDE CORRESPONDENTEN.

Daar 't in deze onze uitgave blijkt, dat wij weder een' grooten voorraad van ingezondene oplossingen, wegens gebrek aan plaats, ter zijde hebben moeten leggen, zal de Heer Kraay 't ons wel vergeven, dat wij, aan zijn verzoek, wegens zijne oplossing van de *charade* TRAPGANS (*Merc.* 2 *Dr* 6 *St. bladz.* 278.) niet voldoen: eene tweede reden daarvan hebben wij ter aangehaalde plaatse reeds gemeld.

Den Heer van Kalfsvoet zij vriendelijk dank gezegd voor zijne aanmerkingen op onzen arbeid: alleenlijk verzoeken wij hem, ingeslopene drukfeilen voor geene blijken van onkunde te houden, welke feilen ligtelijk door vergelijkingen getoetst kunnen worden: voorts zij dien geëerden Correspondent berigt, dat wij den Hoogleeraar Siegenbeek, in zijne spelling van onze moedertaal, niet zoo angstvallig volgen, dat wij ons *in alles* aan zijne voorschriften zouden houden: bij voorbeeld het woord *keir*, veranderen wij (ter *verarming* van onze taal) niet met den Hoogleeraar in *keer*; daar ook de ondervinding ons reeds geleerd heeft, dat uit die verarming misvattingen ontstaan kunnen.

De missive van den Heere J. J. Scheffer, zoude mondeling, zeer gemakkelijk wederlegd kunnen worden: voor eene schriftelijke wederlegging is ons bestek te bekrompen; ook is thans geene drangreden daartoe meer voorhanden.

In antwoord aan den Heere van Gent dient, dat op de nog niet aangevulde eindrijmwoorden, waarvan hij spreekt, slechts éene aanvulling ingekomen is, welke echter (even als de aanvulling van den Heere opgever zelven) uit zulk een deeg bestond, waarvan wij geen kans zagen een eenigzins smakelijk gebakje te kneden, alwaarom den Heere van Gent ook zulk een gebakje niet voorgediend is geworden: hadden wij hem den klomp deeg opgedischt zoo als dezelve daar lag, zoude hij zich ligtelijk *te barsten gelagchen hebben.*

De Heeren klagers over het niet plaatsen van hunne ingezondene nieuwe opgaven kunnen wij met geene mogelijkheid vergenoegen: 't blijft waar, dat wij de kopers van ons werk, desaangaande, den voorrang geven, boven de genen die slechts lezers van 't zelve zijn, en dus ons zeer weinig ondersteunen in het dragen van de kosten, waarop iedere uitgave te staan komt; maar daarom kunnen wij niet in ieder stuk van elken koper eene nieuwe opgave plaatsen, en ook de lezers desaangaande niet alle plaatsing ontzeggen: bovendien is 't in dezen niet zelden gelegen zoo als het spreekwoord zegt: *Elk meent zijn' uil een valk te zijn*; en ten onzen opzigte geld het spreekwoord: *alle hout is geen timmerhout.* — Wij zouden de Heeren klagers (in onze plaats) wel eens eene keuze willen zien doen uit meer dan DRIE HONDERD *nieuwe opgaven*, welke nog bij ons voorhanden zijn; want niet alleen hebben wij 't genoegen dat onze correspondentie zich dagelijks verder uitzet; maar ook 't ongenoegen dat wij op eene onoordeelkundige wijze met nieuwe opgaven overladen worden: zoo ontvingen wij nog onlangs, van een zelfden Heer Correspondent, in slechts twee missives, niet minder dan ZES-EN-TWINTIG. — Wij zouden een geheel stuk, enkel gevuld met nieuwe voordragten, in 't licht kunnen geven; maar wie redderde dan de boel van oplossingen?

Wij hebben gezegd.

NIEUWE OPGAVEN.

LOGOGRYPH.

Het moederwoord bestaat uit vijf letteren en is een kledingstuk, van sommige menschen, mans en vrouwen.

1. 3. 4 Vindt men in verre de meeste huishoudingen.
1. 3. 5. Is aan een beest.
2. 3. 4. 5. Eene onaangename eigenschap van sommige menschen.

1. 3. Is een verkorte mansnaam.
3. 2. 4. Een boom.
5. 3. 1. Zekere houtsoort; ook een veelsoortig blijk van ongesteldheid, waaraan menschen en beesten onderworpen zijn.
5. 3. 2. Mannelijke schandnaam.
4 3. 5. Is van twee beteekenissen: in de eerste is het zeer hard, en in de andere zacht; *hard* is 't geene spijs; maar *zacht* eene lekkernij.
5. 3 Eene rivier.
1. 2. 3. 5. Behoort tot den geestelijken stand: ook is het de eerste persoon in de gebiedende wijze van zeker werkwoord; welk werkwoord tevens het meervoud van de beteekenis in den geestelijken stand is.
4. 3. 2 Een drank; ook de eerste persoon in de gebiedende wijze van een werkwoord; ook de naam van een klein viervoetig diertje.
2. 3. 1. Mede de eerste persoon in de gebiedende wijze van een werkwoord.
5. 2. 3. 1. Wordt in sommige vakken van koophandel gebruikt.
1. 2. 3. 4. Behoort tot den voorledenen tijd van een' werkwoord; en als zelfstandig naamwoord is het bij de timmerlieden bekend.
1. 3. 2. Een vrouwelijke schandnaam; waarvan 't beteekende niet bestaat. — Bij den paardenvriend bestaat het intusschen zeer wel.

G. v. O.

C H A R A D E N.

1.) Mijn eerste deel verkeerd gespeld,
Wordt vrouw of meisje meê gemeld,
Het tweede deel (leest gij het regt)
Wordt onze mannen toegelegd;
En leest gij het geheele woord,
Is 't mede iets dat den man behoort.

H. Kraay.

2.) *Partout on aime mon premier,*
Pourvu qu'il ne soit pas dernier,
Mon tout qui forme mon premier,
Doit toujours être mon dernier.

J. B. v. O., te *Tiel.*

3.) Met mijn eerste kan men niet altoos antwoorden op 't geen men gevraagd wordt; met mijn tweede noemt men een' verkorten mannen en vrouwennaam; mijn derde vindt men in vele winkels, vooral bij kruideniers, en in mijn geheel heeft men een mannennaam gevonden.

Hendrik Kempe, *Lodewijksz.*

4.) Ik besta uit twee deelen, en verstrek veelen tot vermaak en nut: mijn eerste is de gebiedende wijze van een werkwoord, als ook een zelfstandig naamwoord, zijnde nu eens goed, dan eens kwaad; mijn tweede is de Fransche benaming van iets volstrekt onontbeerlijks; mijn eerste gedeelte omgekeerd is een aanwijzend bijwoord, en mijn tweede omgekeerd, is meestentijds zeer nuttig.

A. J. D'ailly.

RAADSELS.

1.) Mijn lettergrepen maken 't zelfde getal, als 't getal mijner letters; gij zult mij éénmaal in *Frankrijk*, driemaal in *Holland*, vijf keeren in *Westphalen*, en zevenmaal in *Zwitserland* aantreffen.

H. P. Witkamp, *Pietersz.*

2.) Indien men mij regts leest, ben ik iets dat door de menschen dagelijks gebruikt wordt, en leest men mij van achteren af, dan heb ik vele menschen het leven doen kosten.

P. Saraber *Jr.*

VRAGEN.

1.) Welk woord is het dat in *drie verschillende* talen *eveneens* gespeld wordt en *dezelfde* beteekenis heeft?

P. van Kalfsvoet.

2.) Er is een woord van tien letteren, waarin eene letter viermaal, eene andere driemaal, eene derde tweemaal en eene vierde éénmaal in voorkomt, welk woord is dat?

A. van Mansum *Jr.*

3.) Welk kenmerk heeft een slapend mensch, van dat hij waarlijk slaapt, en bij hem niet, zoo als men zegt, de *hazeslaap* plaats heeft? — Een voorbeding is dat men, ten onderzoek, den slapenden niet mag aanraken, ook niets hem mag toebrengen.

R. S.

Op de vraag door den Heer J. Hambeek (zie *Merc.* 2de D. 2de St. bladz. 92.), nog geen antwoord, hoegenaamd, ingekomen zijnde, wordt dezelve (op verzoek van den Heer opgever) nogmaals den liefhebberen voorgesteld; zij luidt dus:

Welke is de waarschijnlijkste naamsoorsprong van de rivier Guadalquivir?

De volgende ingezondene opgaven kunnen niet geplaatst worden:

Bepaalde voorletters en eindrijmwoorden, onderwerp *De goede les*; om dat de opgever zijne eigene invulling er niet bijgevoegd heeft.

Logogryph TAFELBORD; vermits de opgave niet allezins beantwoordt aan den aard der zake, ook niet aan de eigenlijke woordbeteekenissen onzer tale; immers breekt een *tafelbord* niet GEWIS als men het laat vallen, gelijk in de opgave bepaald wordt. — Laat het slechts van *tin* zijn.

Ook is niet een *rot* maar een RAT een schadelijk dier.

——— OOTMARSUM, wegens de *o o.*, strijdende met onze aangenomene wet, 1. D. 6e. stuk. bladz. 182.

Charade, MUISEVAL; dewijl de eigenlijke spelling *muizeval* is.

Raadsel, TERRE; om dat men de Hollandsche letter R niet *erre*; maar *er* noemt.

BURGER HUIS-APOTHEEK.

Wij oordeelen verpligt te zijn de volgende voorschriften eene plaats in onzen Apotheek te geven; dezelve zijn, wel is waar, op last van den Minister van binnenlandsche zaken onder de landlieden en mindere standen verspreid; dan ook voor andere standen zijn zij wetens- en navolgenswaardig; zij zijn de volgende:

Art. 1.) In de heetste dagen zal men allen zwaren arbeid en ligchaamsbewegingen, die het zweet uitdrijven, in de opene en brandende zonne, zoo veel het zijn kan *vermijden*, ten minsten moet men niet blootshoofds werken, maar altijd het hoofd luchtig gedekt houden met een hoedje van stroo of andere ligte stoffe; ook moet men, van tijd tot tijd, wat van den arbeid zich verpozen, de schaduw zoeken, en op het heetste van den dag, tusschen 12 en 3 uren, geheel rusten en onder dak blijven.

2.) Nooit mag men in de zonnestralen op het veld of opene plaatsen zich nederleggen om te slapen, want zoo doende valt men ligt in eene doodelijke beroerte, waarvan de droevige voorbeelden, in alle tijden en plaatsen, zeer bekend zijn.

3.) Men wachte zich voor te dunne kleeding, want dan brandt de zon zoo veel te heviger op het ligchaam; niet min wachte men zich voor ontblooting, vooral zal men, wanneer men bezweet van werken uitscheidt, zijne onder den arbeid afgelegde kleederen aanstonds weêr aantrekken, om gevaarlijke verkouding voôr te komen, ook moet men, om dus te bekoelen, bij het uitrusten, zich nooit aan den tocht van wind blootstellen, want die koele tocht, hoe aangenaam en verkwikkend ook, brengt dikwijls doodelijke gevolgen voort.

Het gaan en vertoeven in eene koele en vochtige kelder, als men zeer warm is, kan dezelfde kwade gevolgen hebben.

Eindelijk moet men, vooral na dat men des daags of nachts gezweet heeft, nooit in de koele avond- of ochtend-lucht stil gaan zitten rusten, want ook zulk eene bekoeling is gevaarlijk in hare gevolgen.

(*'T vervolg hierna.*)

VOLMAAKT TOILET.

VOOR DE SCHOONE KUNNE.

Middel tegen de uitwerkselen van de stekende zon op het vel.

Een versch ei in witten azijn gelegd zijnde, wordt de schaal week; daarna breekt men 't, en klopt het in 't gezegde vocht fijn; men kan er voorts een weinig aluin bijdoen; deze azijn is ten gemelden einde ongemeen heilzaam.

Een der beste middelen om zich voor de gevaren van zon en lucht te behoeden, is, dat men niet onmiddelijk, na het aangezigt of de armen gewasschen te hebben, uitga; want dan is het vel, door 't vocht vertederd zijnde, meer vatbaar voor de werking van de lucht, en wordt derhalve te spoediger bruin.

(NB. *Dit wordt vervolgd.*)

TOEGIFT No. 2.

VERVOLG *der* OPLOSSINGEN *van het* 2de VOORSTEL, 2de D. 3de St.

De Heer H. W. Caspari werkt als volgt:

Stel 't geld dat A ingelegd heeft $= x$, dat van $B = y$ en dat van $C = z$.

Dan is $xy = 2565$ $yz = 5073$ en $xz = 4005$

$y \,/\, x = \frac{2565}{y}$ $y \,/\, z = \frac{5073}{y}$ $z \,/\, x = \frac{4005}{z} = \frac{2565}{y}$

$$57z = 89y = \frac{289161}{y} \qquad (57) \qquad\qquad 4005y = 2565z \qquad (yz)$$

$$89y^2 = 289161 \qquad (y) \qquad\qquad 45 \,/\, 89y = 57z$$

$$89 \,/\, y^2 = 3249$$

V

$y = 57$. Inleg van B.

$x = \frac{2565}{57} = 45$. inleg van A. } Het overige als voren.

en $z = \frac{5073}{57} = 89$. inleg van C.

De volgende werkwijze is die van den Heere, L. J. Ulman, lid van 't wiskundig gezelschap, *Mathesis artium genitrix:*

Volgens voorst. is $AB = 2565$
$BC = 5073$
$AC = 4005$

mul.

$$A^2B^2C^2 = 52114041225$$

V

$$ABC = 228285$$

$AB = 2565$ / $C = f\ 89:—:—$
$BC = 5073$ / $A = \text{„}\ 45:—:—$ } Het overige weder als voren.
$AC = 4005$ / $B = \text{„}\ 57:—:—$

Hiermede komt het door den Heer L. Thiensma, leerling van den Heer H. Hermans, ingezondene, nagenoeg, overeen.

De Heer C. R. K., te *A.*, heeft alleenlijk de inlagen, A. f 45:-:- B. f 57:-:- en C. f 89:-:- benevens de winstdeelen, A. f 13:10:- B. f 17:2:- en C. f 26:14:-, ingezonden, zonder zijne werkwijze mede te deelen.

De Heer voorsteller (H. Wijnoogst) heeft zijne opgave vergezeld doen gaan van eene telkunstige bewerking, gegrond op de zoo even medegedeelde werkwijze van den Heere L. J. Ulman.

De Heer Pieter Jsz. Kat, te *Edam*, werkt dus:

$$AB = 2565$$
$$BC = 5073$$
$$ABBC = 13012245$$
$$AC\ 4005 \overline{\qquad\qquad}$$
$$BB = 3249$$
$$\sqrt{\qquad}$$
$$B = 57 \text{ de inleg.}$$
$$BC = 5073$$
$$B = 57 \overline{\qquad\qquad}$$
$$C = 89 \text{ de inleg.}$$
$$AC = 4005$$
$$C\ 89 \overline{\qquad\qquad}$$
$$A = 45 \text{ de inleg.}$$

Het overige weder als voren.

Het volgende is van den Heere P. Moolhuizen *Dz*, te *Weesp:*

Wanneer men dit voorstel met eene kleine opmerkzaamheid gadeslaat, zal men ras bespeuren dat de inleg van B. grooter moet zijn dan die van A.; om dat het product van C met B = 5073, grooter is dan dat van C met A = 4005: dienvolgens blijkt daaruit, dat A zoo veelmaal in B begrepen is als 4005 in 5073, dat is $1\frac{4}{15}$ maal: vergelijkt men verder het product des inlegs van A met B = 2565, en dat van C met B = 5073, zoo vindt men, op den vorigen voet redeneerende, dat A $1\frac{44}{45}$ maal begrepen is in C.

Dus stel ik den inleg van A = x

dan is die van B = $1\frac{4}{15}x$

en die van C = $1\frac{44}{45}x$

Nu is volgens het voorstel $\frac{19x^2}{15} = 2565$

$$15 \overline{\qquad\qquad} 15$$
$$19x^2 = 38475$$
$$19 \overline{\qquad\qquad}$$
$$x^2 = 2025$$
$$\sqrt{\qquad}$$
$$x = 45 \text{ de inleg van A.}$$
$$1\tfrac{4}{15}x = 57 \text{ — — — B.}$$
$$1\tfrac{44}{45}x = 89 \text{ — — — C.}$$

Verder werkt de Heer Moolhuizen *Dz.* als voren.

Eene stelkunstige werkwijze van dien geëerden Correspondent, komt overeen met de boven medegedeelde van den Heere Ulman.

NB. Wegens den nog grooten voorraad van te plaatsene oplossingen; houden wij, voor ditmaal, nieuwe voorstellen terug.

AMSTERDAMSCHE

MERCURIUS.

VERVOLG DER ZEER KORTE BESCHRIJVING VAN DE WERELDBEROEMDE KOOPSTAD *AMSTERDAM.*

Is niet de ſtad, van binnen beſchouwd, even aangenaam gelegen? Hoe ongemeen behagelijk is niet eene wandeling langs den *Buitenkant*, alwaar men een gezigt op het ſcheeprijk IJ heeft; een gezigt hetwelk ons de bron van *Amſterdams grootheid* en rijkdom, de koophandel namelijk, vertoont; doch even daarom, tevens een gezigt, hetwelk den denkenden wandelaar de tranen uit de oogen perst, om dat het hem den tegenwoordigen te jammerlijk vervallene toeſtand van het eertijds ontzag en eerbied verwekkend *Amſterdam* voor den geest brengt.

Verrukkelijk is eene wandeling langs *'t Cingel*, voornamelijk naar den *Buitenkant* toe; langs de lommerrijke *Heeren* en *Keizersgragten*, alwaar men verſtomd ſtaat over de menigte der prachtige burger-paleizen, welke men aldaar aantreft. — Het inwendige der ſtad is ſederts eenige tijd aanmerkelijk verfraaid, zoo wegens gebouwen, als wegens openbare wegen; meer dan één voorheen kaal en dus onaanzienlijk plein is met boomen beplant (*): het zelfde kan van een gedeelte van het *Rokkin* gezegd worden, en wanneer zouden wij eindigen indien wij ondernamen *Amſterdam* in zijn' waren luister te ſchetſen: genoeg is het voor ons oogmerk, dat wij den lezer een algemeen denkbeeld van de ongemeen fraaije ligging der ſtad hebben gegeven; laat ons nu zien uit welk een zeer klein beginſel zij, voornamelijk door den, helaas! thans bijna geheel geſtorven' koophandel, tot den hoogſten top van roem en aanzien, welken zij heeft mogen bereiken, is geſtegen.

Amſtelland was, voortijds, eene bijzondere Heerlijkheid op zich zelve; dat is te zeggen, dat het niet behoorde aan de *Hollandſche Graven*; maar aan 't geſlacht der Heeren van *Amſtel*.

(*) *Men telt binnen de ſtad vijftien ruime pleinen, merendeels voor markten dienende als,* 1.) *den* Dam, 2.) *de* Nieuwmarkt, 3.) *het* Oudekerksplein, *waarop groenmarkt wordt gehouden;* 4.) Heere- *en* 5.) Noordermarkt, 6.) Westermarkt, 7.) Botermarkt, 8.) Houtmarkt, 9.) Bloem- *en* 10.) Varkenmarkt; 11.) Amſtelveld, *op kermis mede tot eene markt gebruikt wordende;* 12.) Koningslein, *ook eene kermismarkt, doorgaans de bokkingmarkt;* 13.) *het* Leidſche Plein; 14.) *het* Haarlemmerplein, *en* 15.) *het* plein voor de Weesperpoort.

Die Heeren van *Amstel* nu hadden een slot, hetwelk, volgens de meest gegronde aanwijzing, gestaan heeft, op den *Nieuwendijk*, tusschen de *Oudenbrug* en *Papenbrug*, bij de *Dirk van Hasseltsteeg;* achter dat slot was een boomgaard, ter plaatse die wij de *Kolk* noemen; of wel daar, alwaar nu de huizen tusschen de *Dirk van Hasseltsteeg* en *Kolk* gebouwd zijn: achter het slot bevond zich een sloot, welke nu de *Nieuwezijds Voorburgwal* is.

Eenige visschers sloegen zich, omtrent den jare 1200, neder, om, of tegen voor het slot van de Heeren van *Amstel*, ter plaatse namelijk, alwaar heden de *Oude Kerk* staat; van dat gehucht, of buurtje ging men, waarschijnlijk door de *Warmoesstraat*, over de *Oude Brug* naar het slot; en ook van dat zelfde gehucht of buurtje is de wereldberoemde koopstad *Amsterdam* geworden.

De reden dat de gezegdè visschers zich ter gemelde plaatse nedersloegen, is denkelijk geweest de vischrijkheid van het aldaar zijnde water: in de veronderstelling daarvan, laat de zoetvloeijende WILLINK, in zijn *Amsterdamsche Buitencingel*, den riviergod zeggen:

Hoor, dichter! hoor naar mijn verhaal
Mijn stad, wier medergal men zelden
In 's waerelds wijden omkring ziet
Is noch door magt der aardsche Grooten,
Noch kracht van geld; maar eers uit riet,
En slechte visschers voortgesproten,
Die, door den rijken vangst bekoord,
Den grond verkozen van dit oord.

Zie daar dan nu den grondslag van het zoo trotsch, zoo rijk, zoo beroemd, en weleer voor geheel *Europa* zoo belangrijk *Amsterdam* gelegd: schamele visschers, ja waardige lezers! schamele visschers waren de over bestvaders der *Amstelaren*; en sommige hunner zijn nog afstammelingen dier eenvoudige visschers, welke afstammelingen de *Amstellaren* ook onder hunne waardigste regenten plagten te tellen, als daar zijn de CORVERS de TRIPPEN en meer andere hoog-aanzienlijke familiën: o hoe weinig, zeiden wij elders, dachten de bedoelde visschers, toen zij hunne hutten, in de nabijheid van 't slot van den Heere (ten dien tijde EGBERT) van *Amstel* opsloegen, dat het buurtje, 't welk zij uitmaakten, tot zulk eene aanzienlijke stad zoude aangroeijen! — Zoo weinig kennen wij het oogmerk der Voorzienigheid. — De mensch schikt; maar God beschikt.

De *Warmoesstraat*, boven reeds genoemd, was ten gemelde tijde een dijk aan de eene zijde van den *Amstelstroom* (de dijk ter andere zijde is de tegenwoordige *Nieuwendijk*); welke stroom toen denzelfden loop had, waarmede zij nog de stad doorsnijdt; immers indien men van het *IJ*, van de *Nieuwenbrug*, langs het *Water*, over den *Dam*, langs het *Rokkin* en de *Kistemakersgracht* gaat, komt men ter dier plaatse van dien schonen stroom, alwaar dezelve nog den naam van (eerst *Binnen-* en dan, buiten de stad, *Buiten*) *Amstel* draagt. De dijk, nu de *Warmoesstraat*, had niets achter zich dan de binnensloot, nu de *Oudezijds Achterburgwal*,

Al vroeg werd in den *Amstel* een dam gelegd, ter beveiliging van *Amstelland* voor het geweld des waters; die dam (1200) lag eerst alwaar nu de *Nieuwenbrug* is; daarna werd zij verlegd op de plaats waar wij thans de *Papenbrug* zien, en nog later werd zij ook van daar weder weggenomen, en gelegd ter plaatse alwaar nu de *Midden-* of *Vijgendam* is, (in 1275 lag dezelve reeds aldaar) en waaraan het ruime plein, thans voor het paleis gelegen, en onder den naam van *Dam* bekend, zijnen naam ontleent; gelijk ook de stad zelve, naar die dam, *Amsteldam* genoemd is geworden, welke naam bij velen den voorkeur verdient, boven dien van *Amsterdam*, gelijk andere schrijven, en onze tegenwoordige Taalwetgever, den Hoogleeraar Siegenbeek ook gebiedt dat men schrijven zal. De Heer Kok, in zijn *Vaderlandsch Woordenboek*, eerste druk verkort. Art. AMSTELDAM, om over deze dam sprekende, zegt: „ Dus ziet „ men dan ligt waarom ik liever, en naar mijne gedachten met meer „ gronds, schrijve, *Amsteldam*, dan volgens het gewone gebruik, „ *Amsterdam*. Het leggen van eene dam in den *Amstel*; wat spreekt „ duidelijker dan deze zamenvoeging, *Amsteldam!* — Immers men „ schrijft *Amstelland*, *Amstelveen?* Ja zelfs de Heer Wagenaar; „ schoon *Amsterdam* schrijvende, konde dit niet afkeuren."

Zoo weten wij dan nu, goede Lezer! waar wij het klein begin van de groote koopstad *Amsterdam* moeten zoeken; zoo weten wij dan nu, dat wij, bij gedachten, op dat beginselplekje schamele visschers, als bewoners van hetzelve, moeten plaatsen, welke wegens de vischrijkheid der aldaar zijnde wateren, derwaarts gelokt waren, en er ook, in rust het levensonderhoud konden beuren; dan, ach! zij mogten niet lang het zalige genot dier ruste smaken: dezelve slechts vier jaren genoten hebbende, werden zij een prooi van den gruwel der verwoesting: zij ondergingen het zelfde lot hetwelk den stille burger ten allen tijde ondergaan heeft, en nog ondergaat, zij moesten namelijk boeten voor het gedrag dier grooten. — Hoor wat ramp hun trof, en welke de oorzaak dier ramp geweest is.

(*'T vervolg hierna*)

PROGRAMMA VAN HET *BATAAFSCH* GENOOTSCHAP DER *PROEFONDERVINDELIJKE WIJSBEGEERTE* TE *ROTTERDAM.*

In eene Bijeenkomst van Praeses Magnificus, Administrateuren en Directeuren van het BATAAFSCH GENOOTSCHAP der *Proefondervindelijke Wijsbegeerte*, zamen met deszelfs Leden in deze stad woonachtig, gehouden op Zaturdag den 20 Augustus 1808, heeft de Heer P. CURTEN, als President-Directeur, verslag gedaan van de verrigtingen des Genootschaps, gedurende dit laatste jaar, en is het volgende besluit bepaald:

I. Dat de prijsverhandeling, ingekomen onder het opschrift:
Door onderzoek en nasporing komt men tot het begeerde.
ter beantwoording van Nr. 61.

„ Daar niemand ontkennen zal, dat de watermolens, benevens derzelver onderhoud, schoon volstrekt noodzakelijk voor alle bepolderde en bedijkte landen, echter tot groot bezwaar voor derzelver ingelanden verstrekken, zoo mag men veilig onderstellen, dat de eigenaars der landen, uit eigenbelang, sedert lang bedacht geweest zijn, om dit bezwaar, zoo veel mogelijk, te verminderen. Van daar, dat sommige getracht hebben dit oogmerk te bereiken, door middel van in soort en zamenstelling verschillende werktuigen en dat men in het algemeen voornamelijk op het oog gehad heeft, om het getal der molens zoo gering te te doen zijn, als, behoudens de behoorlijke bemaling der landen, eenigzins geschieden konde. Desniettemin wordt 'er omtrent dit voorname punt van economie een zeer aanmerkelijk verschil in het zuidelijk en noordelijk gedeelte van dit gewest (de gewezen provincie Holland en Westfriesland) gevonden; terwijl men in het eerste ongelijk meer morgentalen voor de bemaling van een molen rekent, dan in het laatste.

„ Het Genootschap niet kunnende onderstellen, dan dit enkel aan toeval en gewoonte moet worden toegeschreven, vraagt derhalve:

Welke zijn de redenen, dat 'er in sommige polders en bedijkingen in het noorderdeel een minder getal van morgens op een molen of gang molens gerekend wordt, dan zes tot zevenhonderd morgen, zoo als doorgaans in het zuiderdeel plaats heeft? Zijn die redenen gelegen in de werktuigelijke zamenstelling der aldaar gestichte molens? of in de gesteldheid der droog te houdene landen? of in die der binnen- en buiten boezemwateren? of ook in eenige anderen min bekende omstandigheden?

„ Het Genootschap verwacht, dat men bij de beantwoording dezer vraag in het oog houden zal om alles met ontwijfelbare bevinding te staven, en, zulks noodig en doenlijk geoordeeld wordende, middelen ter verbetering aan de hand te geven.

Offchoon dezelve niet dermate in allen deelen voldoet, dat men daar aan den gouden eereprijs zoude kunnen toewijzen, echter, uit hoofde van de wetenswaardige en doelmatige zaken, daarin bevat, tot aanmoediging van den schrijver verdient bekroond te worden: weshalve men hem aanbiedt de zilvren medaillje, mits hij zich binnen zes weken, na het publiek maken van dit Programa, aan het Genootschap doet kennen.

(NB. *Dit wordt vervolgd.*)

STAATSBERIGTEN.

TURKIJEN.

Constantinopolen, 10 *Augustus.* Sultan Mohamed, is denzelfden dag, dat Selim vermoord werd, tot Keizer geproclameerd, en zijne komst tot den troon, door het lossen van het geschut van het serail, van *Tophana* en van alle de vaartuigen, die zich in de haven bevonden, aangekondigd en gevierd.

Sul-

Sultan Mustapha is op nieuw in het paleis der Prinsen opgesloten. De Groot-Vizier, dien de Pacha van *Rudschuck* had doen arresteeren, is kort daar na weder in vrijheid gesteld en heeft het bevel over het garnizoen van het fort *Ismaïl* bekomen. Sultan Mohamed heeft Mustapha, Pacha van *Rudschuck*, tot Groot-Vizier benoemd, en hem bevolen, het zegel van staat, dat hij aan Zijne Hoogheid terug wilde geven, te behouden. Deze Minister heeft reeds groote bekwaamheden, met betrekking tot het inwendig bestuur van de stad en het rijk aan den dag gelegd, en wordt algemeen bemind.

De plegtigheid der krooning van Sultan Mohamed zal, op morgen, in de Mosquee van *Eyoub* plaats hebben.

SPANJEN.

Vittoria 1 *September*. Den 28sten l. l. is het 59ste regiment van linie binnen *St. Sebastiaan* gerukt. Men verneemt ook, dat 'er 3000 man te *Bayonne* zijn aangekomen, en dat de doortogt van troepen, op alle punten van passagie uit *Frankrijk*, zonder tusschenpoozing voort gaat. Nimmer heeft men grooter toebereidselen gezien, dan men verzamelt, zoo wel aan ammunitie, levensmiddelen, kleederen, enz. De Keizer heeft gelast, dat er 10,000 wagens *à la Marlborough* moeten worden vervaardigd, voor het transport van eene menigte provisien, die voldoende zullen zijn tot onderhoud van eene armée van 200,000 man, gedurende drie maanden. De Maarschalk Ney is te *Bayonne*.

DERDE VERVOLG *der* BESCHRIJVING *van 't Koningrijk* Spanjen.

Wat de steden des *Spaansche rijks* betreft, des aangaande dient het volgende:

Madrid ligt bijna in 't middenpunt van het land, en wel tusschen hooge bergen: het bevat 7400 huizen en 180,000 inwoners. Men heeft 3½ uur tijds noodig, zoo men de stad geheel om wil gaan. Men telt in *Madrid* 18 parochiekerken, 72 kloosters, 22 hospitalen, in de meeste van welke goede orde en reinheid plaats heeft: voorts een *observatorium*, en een galerij van schilderijen, 't welk tot de voortreffelijkheden van *Europa* behoort: ook een porcelijnfabriek, een tapijtweverij en andere fabrieken meer.

Het water moet van verscheidene mijlen verre naar *Madrid* geleid worden, en wordt gedeeltelijk voor geld gekocht, even als elders de melk en het bier.

De stad *Aranjuez* ligt nabij *Madrid*, en is beroemd wegens een koninklijk lustslot met voortreffelijke tuinen, 't welk aldaar gevonden wordt.

Toledo, mede in de nabijheid van *Madrid* gelegen, heeft eene universiteit, en is de zetel van den Aardsbisschop. De hoofdkerk aldaar is 200 ellen lang en 100 ellen breed.

Segovia, ligt, noordwestelijk van *Madrid*, op eene rotsigen berg, welke 300 ellen hoog is; het telt 8000 inwoners, 21 kerken, 24 kloosters en 18 hospitalen. Deze zoo verbazend hoog liggende stad, ontvangt haar water door eene zonderlinge waterleiding, welke veel ouder is dan alle de te *Segovia* aanwezige kerken. Keizer Trajanus, die voor 1700 jaren leefde, heeft dezelve van steen laten bouwen: zij rust op 118 bogen, de hoogste van welke meer dan vijf verdiepingen boven den grond verheven is. Het water 't welk hierdoor in de stad geleid wordt is zuiver en gezond. — Nog vindt men te *Segovia* eene aanzienlijke lakenfabriek.

El Escorial, ligt tusschen *Madrid* en *Segovia*. Het is 't beroemdste klooster van geheel *Spanjen*, en de begraafplaats van alle *Spaansche koningen*. De bouw van hetzelve heeft meer dan vijf millioenen dukaten gekost. Het collosfale kloostergebouw heeft 22 hoven, 8900 deuren en 11,000 vensters. In de kerk telt men 48 altaren en 8 orgels. — Het kloostergebouw wordt bewoond, behalve door de monniken, door allerlei soort van handwerkslieden en kunstenaars.

Salamanca, alwaar de beroemste *Spaansche universiteit* is, ligt noordwestelijk van *Madrid*, niet zeer verre van de *Portugeesche grenzen*. Een groote brug, rustende op 25 boogen, nabij de stad gelegen; en die over den vloed *Tormes* leidt, stamt nog af van de aeloude tijden der *Romeinen*, zijnde derhalven meer dan *anderhalf duizend* jaren oud.

(NB. *Dit wordt vervolgd.*)

FRANKRIJK.

Parijs 20 *September*. Op de jongstlede parade, die den 12den van deze maand heeft plaats gehad, en waarbij zich bevonden de avantgarde der troepen van de groote armee, deed Zijne Majesteit de Keizer dezelven zeer digt in eensluiten, en de Officieren bij elkander vergaderd hebbende, sprak Zijne Majesteit hen in dezer voegen aan:

SOLDATEN!

Na gezegevierd te hebben aan de boorden van den Donau en den Weixel, zijt gijlieden met verhaaste marschen door Duitschland getrokken, en thans doe ik u door Frankryk trekken, zonder u een oogenblik rust te geven.

Soldaten! *Ik heb u noodig*. De afschuwelijke tegenwoordigheid van het luipaard bezoedelt den vasten grond van *Spanje* en *Portugal*. Dat het op uw aanzien van schrik vlugte; laten wij onze zegepralende adelaars tot aan de kolommen van Hercules brengen: *Ook daar hebben wij hoon te wreeken*.

Soldaten! Gij hebt den roem der hedendaagsche legers overtroffen; maar hebt gij den roem der legers van *Rome* geëvenaard, welke, in denzelfde veldtogt, aan den *Rhijn*, aan den *Euphraat*, in *Illyrie* en aan de *Taag* zegevierden?

Een lange vrede, een duurzame voorspoed zullen den prijs zijn van uwen arbeid. Een waar Franschman kan noch moet geene rust nemen, dan na dat de zeeën open en vrij gemaakt zijn.

Soldaten! al wat gij gedaan hebt, al wat gij nog doen zult voor het geluk des Franschen volks, en voor mijn roem, zal eeuwig in mijn harte blijven.

HOLLAND.

DECRETEN VAN ZIJNE MAJ. DEN KONING.

(*Vervolg van de lijst der Decreten, gesloten op den 14 Julij l.l. zie ons laatstvoorgaand stuk.*)

3.) Reglement, volgens hetwelk zich de tappers van gedisteleerde wateren binnen het Koningrijk *Holland* zullen hebben te gedragen ten aanzien van den ophef der belasting op den inlandschen koren-brandewijn, genever en inlandschen brandewijn van wijn, gedistelleerde wateren en fijne likeuren, gearresteerd bij de Wet van den 13 Mei 1808

4) Reglement, volgens hetwelke zich alle particulieren binnen het Koningrijk *Holland* zullen hebben te gedragen, ten aanzien van den ophef der belasting op den inlandschen koren brandewijn, jenever en inlandsche brandewijn van wijn, gedisteleerde wateren en fijne likeuren, gearresteerd bij de wet van den 13 Mei 1808.

5.) Reglement, volgens het welk zich de wijnkoopers, welke tot den handel in 't groot van moutwijn, jenever, inlandsche brandewijn, gedisteleerde wateren, en fijne likeuren, als mede tot den uitslag van dien naar buiten 's lands, onder genot van restitutie, zijn geadmitteerd, ten aanzien van den ophef der belasting, op gezegde dranken, gearresteerd bij de wet van den 13 Mei 1808, zullen hebben te gedragen.

6.) Reglement, volgens hetwelk zich de branders en distelateurs, binnen het Koningrijk *Holland*, zullen hebben te gedragen, ten aanzien van den ophef der belasting op den inlandschen Koren-brandewijn, jenever en inlandsche brandewijn van wijn, gedisteleerde wateren en fijne likeuren, gearresteerd bij de wet van den 13 Mei 1808.

Amsterdam 18 *September*. Men heeft reeds eenen aanvang gemaakt met het afbreken van het waag-gebouw, op den dam, voor het paleis. Vóór eenige dagen was de houte stalling voor de paarden der wachthebbende ruiterij weggenomen, en nu is men bezig met die gedeeltens van het waaggebouw, die voor stads rekening blijven, opteruimen, ten einde als dan de geheele afbraak, die volgens koopcondition binnen zes weken moet zijn volbragt, kunnen voortgang hebben.

Men is druk bezig het nieuwe waag gebouw, op den westermarkt, tot deszelfs bestemming in gereedheid te brengen.

Amsterdam 22 *September*. Hergister is alhier overleden Zijne Excellentie Francois Xavier Jozeph, Graaf van *Danneskiold Lawendal*, Envoijé Extra-ordinaire van Zijne Majesteit den Koning van *Denemarken*.

AANMERKELIJKE ZAKEN.

NB. *Offchoon eenige der eerstvolgende bijzonderheden, van tijd tot tijd, bij ons zijn blijven leggen, oordeelen wij dezelve den lezer echter niet te moeten onthouden.*

Men teelt met veel voorspoed, in het departement *Gers*, in *Frankrijk*, het zachte katoen, (*coton herbacé*,) en dat van *Frica*: vele eigenaars van landgoederen in dit departement, geven zich aan deze belangrijke teelt over, en reeds plukken zij gedeeltelijk de vruchten van hunne vlijt en zorgen.

Volgens berigten uit *Hongarijen*, heeft, op den 20sten Junij, een verschriklijk onweder, vergezeld van eene wolkbreuk en hagel, de beroemde wijnbergen van *Tokay* meerendeels vernield: de hagelsteenen waren zoo groot als eene noot, en de wolkbreuk was zoo geweldig, dat steenen van 100 centenaars zwaarte, van de wijnbergen tot in het vlek *Tokay*, geslingerd werden. Bij dit onheil zijn 7 personen en een jongeling van 12 jaren, benevens veel rundvee, paarden en varkens, omgekomen, en de schaden aan de wijngaarden, waarvan vele geheel verpletterd zijn, is onberekenbaar. Het geheele plaatsje lag zoo vol steenen, dat men veele honderden van menschen noodig had, om dezelven weg te ruimen.

Den 2den Julij, omtrent één uur des namiddags, barste er een woedend onweder uit, over de gemeente van *Boroches*, in *Frankrijk*: dit onweder, hetwelk zich ten noord-oosten had gevormd, trok oost-zuid-oostwaarts op: hetzelve voerde verwoesting en dood met zich: de duisternis van de wolk, welke om zoo te spreken, het licht had doen verdwijnen, de meenigte der bliksemstralen, het gehuil der winden, de verdubbelde donderslagen, alles scheen de aanstaande ontbinding der natuur aantekondigen.

Gedurende drie vierde uurs, heeft dit onweder, eene zee van hagel op *Boroches* uitgebraakt; de minste hagelsteenen hadden de grootte van een duivenëi, de meesten hadden die van een hoenderëi, en er waren er gelijk groote peren.

De hagelsteenen hadden bijzondere gedaantens; sommigen waren rond, anderen driehoekig, lang of vierkant; zij waren zoo hard en vielen met zoo veel geweld, dat zij takken van boomen, van de dikte van een menschen arm hebben afgeslagen, en uit vele witte vloersteenen, die aldaar in de deuren en cousijnen geplaatst zijn, hoeken en spaanders hebben doen springen.

Den 3den Mei, ten één uur des nachts, woedde, met het hevigst geweld, in de gemeente van *Andainville*, departement van de *Somme*, een verschrikkelijke brand: het vuur begon het dak der kerk in brand te zetten, en niemand durfde wagen het te blusschen, toen CLEMONT LESOT, timmerman uit de gemeente van *Fresneville*, besluit op den

toren te klimmen, die van binnen vol met dikken rook was: niets stuit hem; hij bereikt het wachtvenstertje, en hakt met een bijl het brandend houtwerk naar beneden: ondertusschen was zijn hemd in vlam geraakt, het gesmolte lood vloeide op hem neder, en hij was op het punt van te bezwijken. Een ander, JACQUES MALIVOIR, van *St. Mautore*, klimt tot bij hem, brengt hem iets verkoelends, en plaatst zich naast hem in het cousijn van het venster; de stoutmoedige Lefot, het brandend gedeelte van het houtwerk niet meer kunnende bereiken, klimt op de schouders van Malivoir, en gaat voort met arbeiden: hij snelt vervolgens naar de andere plaatsen, waar zich vuur vertoonde, en het gelukt hem, door zijne aanhoudende pogingen en zijne edelmoedige zelf-opoffering, den brand te blusschen, die, zonder hem, de kerk verteerd, en zich meer dan aan dertig naburige huizen medegedeeld zou hebben.

LUTHERSCH KERKNIEUWS.

Amsterdam, 28 *September*. Het gewoon Consistorie staat gehouden te worden, op Woensdag den 5 en Woensdag den 19 October 1808, onder voorzitting van Do. Lagers.

HERSTELDE LUTHERSCHE GEMEENTE.

Amsterdam, 26 *Augustus*. Het gewoon Consistorie zal op Donderdag den 6 October gehouden worden, onder voorzitting van Do. Jacobi.

NAAMLIJST der GEPROCLAMEERDEN te *Amsterdam*.

Eerste Gebod, den 21 *Augustus.*

Mr. H. de Vries *en* A. H. van Slingeland.
P. J. Bout *en* J. Stegeman.
P. Buysman *en* Lena Dreghuysen.
J. B. Busing en J. Hegeman.
J. van der Bosch *en* P. J. Ploeger.
J. Buys Pz. *en* A. C. Carlin.
P. J. Blad *en* T. J. Elles.
P. J. van Driest *en* C. E. Bolten.
J. G. Hoetin *en* M. C. Slootman.
J. Jansen *en* M. Valk.
M. Joseph *en* J. Jacob.
G. van Loo *en* A. Lasfooy.
R. Nnboer *en* J. Ternede.
J. D. Rasener *en* C. E. Rojaan.
J. Jansen *en* A. Simmerman.
H. J. Bergering *en* M. E. Veerkamp.
L. Demer *en* C. Naastepat.
J. Surlaulin *en* A. M. van den Berg.
L. Simons *en* S. Marias.
R. Stoltje *en* T. Swabre.
J. de Raaf *en* A. J. Bleijendaal.
I. Usselnar *en* M. de Boer.
R. T. Wijndels *en* E. van Ron.
C. D. van Strip *en* N. de Wilde.
H. de Jong *en* G. Hilvers.
J. Weyscher *en* E. Meulekamp.
P. S. de Jong *en* R. Joseph.
J. van M. Piza *en* S. van J. Salem.
F. Heers *en* S. Lenderman.
C. F. W. Bosman *en* B. Botsen.
A. van Dongen *en* S. van der Perre.
G. van Teunenbroek *en* M. L. Borneman.
A. Emanuel *en* B. Joseph.

Te zamen 33 *Paaren.*

Eerste Gebod, den 28 *Augustus.*

M. Adams *en* C. Somburg.
W. Buys *en* E. Hoogland.

G J. Gijswijt *en* M. Dankmeijer.
W Eldurenbosch *en* E. Duwel.
H. K. Heijen *en* C Dortmond.
M. Hartog *en* M. Mofes.
F Meijer *en* H. de Kruyf.
J. J. Middelhoven *en* H. Bikker.
M. Plakke *en* H. I. Harmfe.
F. Beerman *en* A. C. Geurs.
A. Bosch *en* A. van Zeyp.
J. M. Gusterffer *en* J. F. A. Liefen.
J. D. Muller *en* J. M. Nagel.
J. Pikaar *en* J. Hellekate.
W. van Romburg *en* J. C. Eland.
H. Samuel *en* E Marcus.
I. Sacotte *en* D. A. Ximnes.
D. Marcovita *en* R. Israel.
I. A. Sanders *en* M. Salomons.
J. de Vos *en* A. Ruwout.
P. van Huyftee *en* J Metelaar.
H. Horstman *en* J. Kruyswijk.

Te zamen 22 *Paaren.*

Eerste Gebod, *den* 4 *September.*

A. van der Gun *en* H. Schuurhuyfen.
B Israel *en* R. Abraham.
A. Kleman *en* C. Brouwer.
F. Kappers *en* M. Meijer.
G. Kroon *en* J. L. Port.
A. Ladru *en* T. Palm.
J. M. Lont *en* J. Janfen.
J. Manus *en* E. Simons.
C. Numan *en* H. Lucas.
A. Ruyter *en* C. Koen.
G. van der Markt *en* E. Smink.
P. Klink *en* A. C. Schevar.
H. Teylen *en* M. M. Guldenarm.
C. Peters *en* M. Guldenarm.
S. H. B Swartfe *en* J. C. Wonnink.
C. Schlick *en* M. Bubberman.
J. W. Timan *en* J. Aris.
C. de Vries *en* S. Runtgen.
A. Volkers *en* R. Hotze.
J. W. Wesfevelt *en* S. van Son.
J. W. H. Windt *en* C. W. Deffre.

Te zamen 21 *Paaren.*

Eerste Gebod den 11 *September.*

F. W. Busfcher *en* M. E. Helmig.
L. Gompelman *en* E. Schumer.
M. Godfchalk *en* S. Marcus.
E Hartman *en* P. van Zanten.
M. Jansz *en* A. M. Slaap.
N. Janfen *en* D. Ras.
J. C. Jaeger *en* Catharina Hofmans.
G. Mondriaan *en* A. Keuskam.
L. van Oosthuizen *en* F. Pieters.
H. C. Pants *en* J. Kramer.
N. Philip *en* B. Simon.
H. Burlage *en* W. Tim.
J. C. Rens *en* J. M. Berg.
D. Marcovita *en* C. Smook.
B. Salomons *en* R. Hijmans.
J. de Wilde *en* J. M. Buelder.
J. Witte en A. Selmer.
M. Helmers E. Kerkhoff.

Te zamen 18 *Paaren.*

Eerste Gebod, *den* 18 *September.*

H. Abraham *en* J. Levie.
J. de Boer *en* J. Bontekoe.
D. M. Binger *en* F. Marcus.
J. Broekman *en* E. Hemels.
D. Dirkfen *en* Lena Lefeber.
Mr. J. D. van Duren *en* J. G. Luymers.
J. Fontijn *en* M. E. Lever.
C J. H. van Hanswijk *en* A. Baur.
M Hartog *en* S. V. Cohen.
G. H. Kligge *en* A. M. Broekman.
J. Lueftink *en* J. S. Jolles.
J. Levie *en* E Levie.
C. Merlen *en* S. Henke.
J Faber *en* A. Laux.
P. van der Beek *en* J. de Ligt.
G. Rutter *en* A. G. Ament.
P. Sieliakes *en* C E. Terwaay.
H. Tasferon *en* C. Koop.
K. van Wijk *en* T. C. de Jong.
F. Douwes *en* H. J. Schuling.
G. Salomon *en* B. Nathans.
J. P. Loth *en* M. F. Mekke.
A. F. van Onfen *en* M. van Vonderen.
P. Haan *en* E. H. van Deyk.
G. F. Haufer *en* M. Brinkman.
J. Smits *en* C. Houthuyfen.

Te zamen 26 *Paaren.*

NAAMLIJST der OVERLEDENEN, te *Amsterdam*, zoo als dezelve op de navolgende dagen ter *Secretary* dezer stad zijn aangegeven; nevens de datum van het overlijden, begraafplaatzen en ouderdom.

Maandag 18 *Julij.*

15 Jacoba de Bruyn, *k kh.* w. 4
15 Maria de Nooy, wed. van L. Brijding, *a. kh.* 79
16 Adriaantje de Vos, wed. van I. Schalonje, *a. kh.* 81
17 Casper Hendrik Sleé, *k. kh.* ½
17 Jan Stom, *w. kh.* ¼
15 Hendrik Benjamin Scheper, *w. kh.* w. 16
15 Thomas Scheermuller, *a. kh.* 43
16 Adam Brink, *a. kh.* 20
16 Catrina Drevé *l. kh.* 84
16 Johannes Theod. Saur, *a. kh.* 1¼
16 Fredrik Vrij, *l. kh.* ca. 2¼
15 Jan Fredrik Helt, *w. kh.* d. 3
17 Arie van der Vliet, *a. kh.* 37
16 Gerardus Franciscus Schouten, *l. kh.* ¼
15 Jan van den Horn, *k. kh.* 47
15 Catrina Pokken, huisvr. van F. Filis, *k. kh.* 55
17 David Nelis eenigste zoon van F. Nelis, *k. kh.* 2¼
17 David Barends, *k. kh.* w. 14

Dingsdag 19 *Julij.*

17 Petronella Lieshout, huisvr. van B. Feuring, *a. kh.* 32
17 Grietje Boursie, *l. kh.* m. 11
16 Christina Tjellebos, huisvr. van F. Mensel, *l. kh.* 54
18 Huybert van der Laan, *wo. k.* 24¼
16 Elisabeth Oorschot, wed. van J. J. Bosch, *l. kh.* 76
18 Fredk. With Oechsman, *a. kh.* m. 8
18 Johannes Philippus Meijer Jr. Klijnzoon van G. F. Bange, *n. k.* 5 m. en 11 d.
14 Roelofje Roelofs, wed. van L. E. Kok, *l. kh.* 88
17 Hendrik Jansen, middelste zoon van H. Jansen, *o. k.* 23
17 Maria Catharina Eudorp, wed. D. van der Hoeven, *a. kh.* 89
15 Arie Stellingwerff, *l. kh.* 68
18 Jan Antonie Pols, *w. kh.* 32
17 Hendrik Smit, *a. kh.* d. 8
18 Catharina Meijer, een Rooms Weeskind, *l kh.* 21
16 Antonia Hollarhoek, huisvr. van P. Lavorne, *k kh.* ca 68
16 Maria Joukes, geb. Brouwer, *eil. k.* 53

Woensdag 20 *Julij.*

16 Jan Barent Berens, *k. kh.* 38
18 Jannetje Scherpenkamp, *n kh.* ¼
17 Elisabeth Plaat, huisvr. van G. Leur, *k. kh.* 59
19 Jacob Weerthuys, *a kh.* w. 14
18 Jacomina Maria van Es, *l kh* 7
18 Anna Elisabeth Huyser, huisvr. van B. Ries, *w. kh.* 54
17 Hermina Soetekouw, wed. F. Houdappel, *k. kh.* 52
17 Christoffel Teunissen, *a. kh.* 88
19 Cornelis van der Laat, Jr. *k. kh.* 41
17 Jansie Willemina Vis, *k. kh* 1
19 Jan Vrèe, *eil. k.* 20
19 Ferdinand Johannes Veeneman, eenigste zoon van F. Veeneman, Jr. *k. kh.* 1¼
18 Theodorus van Effen, van *Reenen* ingev. *z. k.* 54
18 Aaltje Jacobs Vlugt, *n. kh.* 16
17 Samuel Verdueil, *wa. k.* 74
19 Elisabeth van der Vos, huisvr. van L. Pluger, *l. kh.* 58
19 Gesiena Muller, huisvr. van B. Pelk, *k. kh.* 44
18 Maria Peters, jongste dogter van C. F. Peters, *wo. kh* m. 8
19 Harme Diederiks Hoesman, jongste zoon van J. Hoesman, *w. kh.* ca. 3
19 Klaas Harmanus Bartens, *a kh.* ¼
15 Anna Elisabeth Eekhoff, huisvr. van R. van der Ven, *k. kh.* 50

Donderdag 21 *Julij.*

Overl.		Jaar.
19	Teuntje Mooy, jongste dogter van Z. Mooy, *l. kh.*	1½
19	Theodorus Burger, *l kh.*	m. 8
19	Hendrikje van Dijk, wed. van D. H. Meynders, *l. kh.*	69
19	Frederik Jean Luyten, *a. kh.*	w. 5
20	Pieter Pollevliet, *a. kh.*	38
20	Alida Vrugt, wed. van C. Morel, *a. kh.*	68
19	Jan Schild, *l. kh.*	1 en 2 m
20	Jurriaan Adam Arensteen, *a. kh.*	1 en 10 m.
20	Harmen Jurriens, *a. kh.*	72
20	Elisabeth Remewis, *a kh.*	w. 14

Vrijdag 22 *Julij.*

20	Hendrikus Buesen, *a. kh.*	26
21	Dirk Sijberde, eenigste zoon van Dirk Sijberde, *k. kh.*	1½
21	Maria de Ruyter, een Rooms Weeskind, *l. kh.*	21½
20	Johanna Smits, wed. van M. Ebbers, *a kh.*	72
20	Catharina Haverkamp, eenigste dogter van E. Haverkamp, *k kh.*	17
21	Johanna Wanders, *k. kh.*	32
19	Jan Vroom, *w kh.*	3
21	Johanna van Kerweg, huisvr. C. Nobbe, *a. kh.*	33
19	Cornelia Koopman, huisvr. van J. C Leyding, *a. kh.*	37
19	Anna Margretha Elisabeth Koelman, huisvr. van A. Koek, *k. kh.*	68
21	Cornelia Bakker, huisvr. van J. J. Ludekes, *l. kh.*	45
21	Anna Elisabeth Kreek, *a. kh.*	21
20	Hendrikus Vocaer, *a kh*	m. 4
22	Jan Cornelis Moviard, *w. kh.*	m. 10

Saturdag 23 *Julij.*

22	Johanna Maria Boones, huisvr. van Hartman, *a. kh.*	30
20	Johannes Santvoord, *w. kh.*	56
21	Johan Hendrik ter Filte, *a. kh.*	10
21	Hendrik Langenhof, *l. kh.*	d. 6

Overl.		Jaar.
22	Anna Helena Wilhelmina Gieskes, jongste dogter van J. Gieskes, *l. kh.*	w. 16
23	Gerharda Gertruda Pieters, dogter van G Pietersz, *a. kh.*	m. 4
19	Jan Hendrik Haane, *w. kh.*	53
20	Bernardus Huger, *k. kh.*	77
22	Leonard Koopman, na Weesp uitgev.	57
22	Johanna Noorink, *a. k.*	85 en 7 m.

Het Getal der Dooden is 156.

Maandag 25 *Julij.*

23	Cornelis van der Deyl, *a. kh.*	77
23	Catharina Swaak, huisvr. van H. van Doornwaard, *a. kh.*	31
24	Maria Agnes Croes, wed. G. Alink, *k. kh.*	71
24	Pieter Frena, *w. k.*	49½
22	Anna Louisa Milder, *w. kh.*	w. 7
24	Alida Christina Voordenberg, oudste dogter van G. H. Voordenberg, *w. kh.*	10½
22	Geertje Luykjes, *a kh.*	61
23	Hendrik Licthoff, *l. kh.*	38
22	IJodorus van Meekeren, *k. kh.*	65
23	Johannes Wijnen, *l kh.*	d. 15
23	Johanna Elisabeth Nieuwenhuys, *a. kh.*	w. 5
23	Jacoba Elizabeth Schaay, *eil. k.*	66
22	Anna Geysberts, wed. van G. Ploegman, *k. kh.*	68
23	Yda van Beest, huisvr. van Y. Gompelman, *k kh.*	45
24	Christina Alida Doorenbos, *w. kh.*	4
24	Dirk van Deuren, *a kh.*	42

Dingsdag 26 *Julij.*

21	Catharina van Ingen, *w kh.*	5
21	Willem Hendriks, *k kh.*	2
23	Antonie Kluyt, *l. kh.*	1
24	Samuel Haar, jongste zoontje van E. Haar, *l. kh.*	w. 17
23	Maria Lodewika Lek, *a. kh.*	19
24	Johannes Fransiscus Scalatter, *a kh.*	11
24	Cornelis Rijgers, *a. kh.*	4½

Overl.		Jaar.
23	Johan Carel Christoph Kuehnel, *l. kh.*	29
24	Frederik Schulij, *l. kh.*	3
23	Barend Amshof, eenigste zoon van D. Amshof, *k. kh.*	½
24	Naatje Aal, *k. kh.*	w. 7
25	Christiaan Daniëls, *w kh.*	m. 4
24	Catharina Sophia Elisabeth Bessem, *l kh.*	m. 11

Woensdag 27 Julij.

24	Betje Groen, *w. kh.*	5
24	Maria Koorenbuys, wed. J. van Olst, *a kh.*	66
25	Johanna de Wilde, wed. H. Huntelaar, *k kh.*	78
24	Gerrit Hooft, Gerritz. van *Haarlem* ingev. en begrav. in de *o. k.*	18 en 3 m.
25	Jannetje Boodaar, *a. kh.*	35
25	Hendrica Stutz, jongste dogter van H. Stutz, *a. kh.*	5½
26	Metje de Haan, wed. van H. Legermos, *k. kh.*	70
25	Neeltje de Voogel, *k. kh.*	w. 13
26	Johanna van Zuylen, een Rooms Weeskind, *l. kh.*	15
26	Helena Ruytenberg, een Rooms Weeskind, *l. kh.*	21

Donderdag 28 Julij.

25	Abraham van Beem, *no. k.*	67
26	Margaretha van Straalen, huisvr. van J. C Westerman, *n. k.*	67
25	Helena Holtzapffel, wed. J. G. Eyting, *l. n. k.*	80
25	Pieter Frederik Land, *l. n. k.*	d. 5
25	Klaara Leeuwendaal, *n. kh.*	d. 14
26	Magtelt Leeuwendaal, *n kh.*	d. 15
	zijnde een Tweeling.	
26	Albert Frederik Collen, *a kh.*	72
25	Maria Croesen, wed. van H. Potholt, *o k.*	68
28	Sophia Charlotta Lange, huisvr. van J. E. Harms, *a. kh.*	39

Vrijdag 29 Julij.

26	Johannes Balthazer Forster, *l o. k.*	34

Overl.		Jaar.
26	Dirk van Otterloo, *oo. k.*	58
27	Cornelis Brondsgeest, *k. kh.*	75
27	Hester Heuk, wed. van A. de Raadt, *a. kh.*	77
28	Hendrik Kistenaar, *l. kh.*	44
28	Johanna van der Lied, huisvr. van J. B. Becker, *k. kh.*	47
27	Anna Joanna Wensing, huisvr. van H. van ten Bouhuysen, *k. kh.*	75
27	Johannes Haakhorst, een D. I. A. Weeskind, *a kh.*	18
27	Reynt Nieveen, *o. z. c.*	1½
28	Elsje Douwes, *a kh.*	3
27	Susanna Reyne, wed. van A. van Heusden, *a. kh.*	59
28	Johanna Hermina Mensing, huisvr. van J. van der Elst, *o. k.*	43
27	Anna Christina Born, wed. van H. F. Tissen, *w. kh.*	57
28	Anna Alseppanber, huisvr. van M. Steffanni, *l. kh.*	30
28	Johan Christoffel Beeler, *no. k.*	ca. 11 m.
27	Annaatje Roelofs, dogter van J. Roelofs, *k. kh.*	½

Saturdag 30 Julij.

29	Anna Lowisa Gudde, *a. kh.*	1
29	Adrianus Johannes Deklonia, *a. kh.*	1
30	Helena Oosterbaan, huisvr. van J. G. Martins, *l kh*	60
29	Thresia Gräffner, jongste dogter van J. Gräffner, *w kh.*	w. 19
29	Joanna Sophia van Hafften, *n. kh.*	ca. 13 w.
28	Jacob Fredrik Georg Tuyl, *a. kh.*	1½
27	Gerrit Veltman, *k kh.*	85
30	Hendrik Noa, *a. kh.*	45
28	Angenietje van Harrevelt, laast wed. J. van den Breé, *a kh.*	68
26	Johanna Margaretha ter Haak, *l. kh.*	ca 5
29	Louis IJve, genaamd de Lonij, *w. kh.*	52

Overl. Jaar.
22 Johanna Catharina voor den Buym, huisvr. van G. H. Harmse, *k. kh.* 67
28 Johanna van der Sant, wed. J. Vrijling, *l. kh.* 95
28 Anna de Vlaam, wed. van J. Boudewijns, *k. kh.* 88

Het Getal der Dooden is 102.

Maandag 1 *Augustus.*

28 Jacob Bronkhorst, *a. kh.* 29
29 Alida Antonia Mathijsen, huisvr. van H. D. du Boi, van *Rotterdam* ingev. en begr in de *o. k.* 49
29 Willem Top, *a. kh.* m. 2
30 Helena Bol, een Roomsch Weeskind, *l. kh.* 25
30 Anna Rooth, een Roomsch Weeskind, *l. kh.* 3
29 Frederik Spier, *a. kh.* 24
29 Marguerite Quien, wed. van G. J. Boisfevain, *wa. k.* 62
30 Maria Bout, huisvr. van H. Gefken, *wa. k.* 82
29 Jens Rasmussen, *l. o. k.* 36
31 Mietje Clamment, *a. kh.* 48
30 Susanna Elizabeth Scheijer, eenigste dogter van J. P. Scheijer, *a. kh.* w. 5
28 Hendrik Hastman, *k. kh.* 52

Dingsdag 2 *Augustus.*

1 Hieronimus Seydel, eenigste zoon van H. Seydel, *w. kh.* 4½
29 Cornelia de Boer, huisvr. van C. W. Becker, *a. kh.* 78
30 Jacoba Smit, eenige dogter van J. H. Smit, *k. kh.* d. 21
30 Christina Louisa Halle, *n. kh.* 8
1 Georg Machiel Schmidt, *n. kh.* 36
1 Lena Sophia Snoek, huisvr. van N. Zegelaar, *l. kh* 50
1 Jan Jacob Daniëls, *o. k.* 1½
30 Jan Hendrik Bagman, na *Mulderberg* uitgev. 79
1 Maria Magdalena van Veen, wed C. Bastiaans, *l. kh.* 65

Overl. Jaar.
31 Maria Appelboom, huisvr. van L. Tisselink, *k. kh.* 67
31 Barend Looman, *a. kh.* 40
1 George Christiaan Jut, *w. kh* 46
29 Cornelis van der Meulen, *w. kh.* 9
1 Geertrudes Elizabeth Helmigh, eenige dogter van H. Helmigh, *n z. c.* 10
30 Eduard Mondhoff, *n. kh.* 2½

Woensdag 3 *Augustus.*

1 Fransiscus Frederik Larsen, jongste zoon van J. Larsen, *a. kh.* w. 9
30 Maria Helena Keuls, huisvr. van J. L. d'Avetiek, *o. k.* 42
1 Jan Hendrik Bertling, *w. kh.* 43
2 Coert Nolting, *w kh.* 46
30 Dirk van Eyle, *a. kh* 51
30 Johannes Grevel, *w. kh.* 75
2 Jan Carel Laay, *l. kh.* 32
2 Elisabeth Cremoes, *a. kh.* m. 2
2 Harmanus Schouten, *k kh.* ½
1 Henrietta Louisa Jasper, *w. kh.* 1
1 Warnaar Horseleberg, *w. kh.* ½
1 Catharina Stumphius, wed. A. Diemont, *w. kh.* 52
2 Elisabeth Stol, *l. kh.* 34
30 Trijntje Koolgooren, huisvr. van J. Gaasberg, *k kh.* 24
1 Jan de Boer, *l. kh.* 33
1 Jurrie Korn, *a. kh.* 70
2 Maria Johanna Kramer, van onder *Nieuwer Amstel* ingev. en begr. op 't *a. kh.* 2

Donderdag 4 *Augustus.*

2 Johannes Wijsenveld, *a. kh.* 79
2 Cornelis Paast, huisvr. van H. Roode, *a. kh.* 41 en 2 m.
3 Bartholomeus van Colsem, *a. kh.* 36
2 Grietje Raatsie, huisvr. van H. Harms, *n. kh.* 61
2 Catharina Sel, *k kh.* 5½
4 Maria Margaretha Wilhelmina Beversen, eenigste dogter van L. Beversen, *w. kh.* d 17
3 Wilhelmina de Jong, huisvr. van E. Simmes, *a. kh.* 43

Overl. Jaar.

2 Hendrik Tonnee, *l. kh.* 1½

2 Elisabeth Johanna Leusing, *a. kh.* m. 8

3 Anna Christina Margaretha Schröder, *k kh.* m. 9

2 Anna Maria Bodde, huisvr. van L. Fris, *a. kh* 54

3 Magdalena Alida Drijfhout, huisvr. van N. van Eys, van onder *Vogelezang* buiten *Haarlem* ingev. en begr in de *n. k.* 63

Vrijdag 5 Augustus.

4 Anna Catharina Grasveld, oudste dogter van P. Grasveld, *k. kh.* 4

3 Maria Sesilia Somveen, huisvr. van H. M. Hilbes, *a kh.* 45

4 Anna Alberta Siemerink, huisvr. van E Grous, *a. kh.* 37

3 Hendrika Johanna Roos, *a. kh.* w. 4

2 Aaltje Enting, wed. van W. van Spreekens, *l. kh.* 75

Saturdag 6 Augustus.

4 Elizabet de Pauw, wed. van R. Swarthof, *a. kh.* 75

3 Gijsbertus van Kooten, eenigste zoon van D. van Kooten, *w. kh.* 9½

5 Willemijntje Vermeer, wed. van wijlen Z. Donker, *a. kh.* 73

5 Johanna Helena de Haas, een A. M N. Weeskind, *l. kh.* 12

5 Joanna Gesiena Wisfing, huisvr. van C. Klaassen, *k. kh.* 78

4 Bernardus Beudeker, *a. kh.* ¼

5 Johann Leonhard Altman, eenigste zoon van A. H. Altman, *n. k.* w. 10

5 Jansie Wagenaar, *w. kh.* w. 8

5 Jaapie van den Bogaart, wed. P van de Waart, *a. kh* 55

5 Johanna Catharina Hoofdman, wed. J. du Chene, *l. kh.* 79

Het Getal der Dooden is 117.

Maandag 8 Augustus.

Overl. Jaar.

4 Harmanus Christoffel Nobel, *z. k.* ca. 18

5 Cornelis van Ingen Bz. *z. k.* 46

5 Reyk Vonk, *a. kh.* 65

6 Elsje Scherpenzeel, wed. van H. van Deventer, *a. kh.* 62

4 Elizabeth van Munster, huisvr. van D. Steur, *oo. k.* 71

7 Cornelis Essing, *k. kh.* 55

6 Jan Frederik Nieman, *w. kh.* 18

5 Albertus Kuyper, *a. kh.* 31

6 Mr. Jan Carel Smissaert, na *Zuilen* uitgev. 64

5 Elizabeth Louisa Dijkers, jongste dochter van L. Dijkers, *n. z c.* 2

4 Catharina Maria Koenderman, eenigste kind van M. Koenderman, *a. kh.* w. 3

5 Alida Breedhorst, wed. van J. de Stoedt, *l. kh.* 41

6 Trijntje Kroon, *w. kh.* ca. 4

5 Harme Hendrik Vegtel, *w. kh.* 48

4 Geertruy Bothoorn, *a. kh.* 1½

5 Cornelia Olfers, huisvr. van J. Gerritsen, *z k.* 70

6 Johanna de Lange, huisvr. van C. Roos, *k. kh.* 57

7 Mathijs Schokking, *a. kh* w. 4

7 Jan Wilhelmus Kramer, *l. kh.* w. 15

Dingsdag 9 Augustus.

7 Adrianus de Winter, *a. kh.* 89

7 Gerrit Meynders, *k. kh.* 59

6 Alida van Siedenberg, huisvr. van J J. Schreijer, *a. kh.* 73

6 Margaretha Moll, huisvr. van D. Bosch, *oil. k.* 78 en 4 m.

5 Adriana Agneta Ameshoff, *n. k.* 52

6 Theodorus Fransiscus Lippits, *a. kh.* m. 7

8 Christiaan Willem Kitsz, *l. o. k.* 82½

8 Antonie van Wijk, *k. kh.* 8

8 Andries Ladrü, *n. kh.* 55

7 Hendrika van der Vijgh, *a. kh.* 3½

Overl. Jaar.

7 Heyntje Sluyter, *l. kh.* ½
8 Gerardus Jansen, *w. kh.* 1 en 4 m.
8 Anna Elsebeen Remmert, huisvr. van J. H. Kleyne, *l. kh.* 51
6 Elisabeth Honhoff, *k. kh.* w. 11
7 Maria Vink, huisvr. van J. Albers, *w. kh.* 35

Woensdag 10 *Augustus.*

10 Johanna Jacoba Frederiks, *w. kh.* 14
8 Martijntje van der Spek, wed. J. Kuhne, *z. k.* 68
6 Louwerens Jurriaan Korte, *a kh.* ca. 6
8 Petronella van Solmus, een Rooms Weeskind, *l. kh.* 5½
9 Hendrik Tieleman, *n. k.* 76
8 Aaltje Bosch, *n. kh.* 1
7 Wilhelmus Spitz, *k. kh.* m. 5
8 Cornelia Emerentiana Boekhout, eenigste dogter van P. Boekhout, *a. kh.* 2 en 5 m.
7 Harmanus Reusewoudt, *k. kh.* 66
8 Jan Beijer, zoontje van J. Beijer, *a. kh.* w. 4
8 Catharina Hagemans, wed. H. Schreuder, *w. kh.* 73
9 Teuntje van Koelen, wed. van Claas van der Henst, *a kh.* 68

Donderdag 11 *Augustus.*

9 Abram Lugthardt, zoontje van A. Lugthard, *a. kh.* w. 10
9 Johannes Ansfen, *w. kh.* 2
9 Catharina Sofia Leeseberg, *n. kh.* 13
10 Marretje Hofman, jongste dogter van D. Hofman, *k. kh.* ½
10 Joseph Niemets, *a. kh.* 28
9 Harmanus Gortman, *k. kh.* ½
9 Antonie Galavazi, *w. kh.* 66
9 Arendina de Gier, wed. van H. Tekelenburg, *a kh.* 64
9 Siemon Barensse, *k. kh.* ½
10 Cornelis Pelgrum, *l. kh.* m. 11
10 Jan Pieter van Groen, *l. kh.* ½
9 Hendrik Zwaanenburg, *o. k.* 68

Overl. Jaar.

10 Aaltje Roos, wed. van P. Borkijn, *k. kh* 72
10 Elisabeth Geertruy van Gemert, huisvr. van J. Langevelt, *k. kh.* 55

Vrijdag 12 *Augustus.*

11 Jan Casper Scheffer, *n. z. c.* 83
9 Catrina ten Bos, *a. kh.* 75
11 Gerrit Straalman, *w. kh.* 47
9 Alida Visser, *l. kh.* 88
9 Johanna Husfem, huisvr. van J. H. Grabé, *o. k.* 69
10 Cornelia van Lennep Coster, *n. k.* 2
11 Henriette Maria Evers, *l. kh.* 2
11 Femina Maria Elisabeth Halwasse, *l n. k.* ¼
11 Johanna Margareta Vreede, huisvr. van J. de Boer, *n. kh.* 46
11 Maria Kluytenaar, *a. kh.* 19
11 Geertruy de Noe, *k. kh.* 1
9 Matje Leuning, huisvr. van E. Gerritsfen Jr. *k. kh.* 23
11 Anna Agenis Leonarda Klaassen, jongste dogter van J. F. Klaassen, *l. kh* 14
9 Nicolaas Heemstok, oudste zoon van J. Heemstok, *l kh.* 22
10 Clara Catrina van Beveren, *l. kh.* ca. 7 m.

Saturdag 13 *Augustus.*

11 Sophia Sanders, wed. van J. van Blijdestijn, *a kh.* 65
12 Elisabeth Johanna Abigail Luden, *n k.* ca. 5 m.
10 Marie Marthe Boullion, wed. P. Richard, *k. kh.* 55
10 Arend Beukhuysen, *l. kh.* 91
12 Johan Dirk Smidt, *a. kh.* 54
12 Otto Jansen, *a kh.* 57
12 Johanna Maria Croese, *l. kh.* w. 11
10 Aaltje Hendriks Spreen, huisvr. van W. van der Burgh, *k. kh* 50
10 Geertruy de Noe, huisvr. van T. van Eeden, *w. kh.* 4[illegible]
10 Anne Marie du Cellieé, huisvr. van B. Rekker, *n k.* 35

Overl. Jaar.
10 Geertruy Goedman, wed. van P. Miel, *l. kh.* 62

Het getal der Dooden is 104.

Maandag 15 Augustus.

13 Mathijs Straalman, van 's *Gravesland* ingev. en begr in de *n. k.* 86
13 Aletta Christina van Pleuren, *o k.* 83
12 Martinus Zibcé, *w k.* 65
12 Maria Catharina Roemer, huisvr. van J. M. Keuneman, *k. kh.* 62
12 Pieternella van Staveren, dogter van wijlen C. van Staveren, *k kh.* 39
11 Cornelus Drost, *z. k.* 21
14 Christiaan van der Vliet, jongste zoon van C. van der Vliet, *l. kh.* ca. 2
15 Cornelis van der Vliet, *l. kh.* ca. 3
14 Johanna Biesebroek, huisvr. van J. Damen, *a. kh.* 53
13 Roelof Herms, *a. kh.* 24
13 Naatje de Groot, *k. kh.* d. 8
12 Pieter Chapon, *wa k.* 73
12 Dirkje Oudstijn, *w. kh.* 2
12 Antje Johanna Carlina van Gerbaulet, *l. kh.* 1¼
12 Dirk Witmond, *w. k.* 45
12 Hendrika Gerarda van Riesum, *l. kh.* ca. 2
12 Jean Benin Barberau, *l kh.* 67
12 Catharina Voet, *n. k.* 60
13 Frederik Hendrik Knolle, *n. kh.* w. 11
13 Pieter Chevalier, *n. z. c.* 62
13 Hendrika Koeman, *w. kh.* w. 18

Dingsdag 16 Augustus.

13 Jan Schaap, Mijndertsz. na *Buikfloot* uitgev. 63
14 Johanna Kroon, wed. van A. Dreeks, *a. kh.* 74
12 Johannes Hendricus Bernardus Ellekeman, *a. kh.* 55
14 Catharina Johanna Kraaksteede, huisvr. van W. Caverlé, *k. kh.* 56

Overl. Jaar.
14 Alida Angelo, huisvr. van W. Tussing, *a. kh.* 78
14 Joannes Theodorus Pansier, jongste zoon van J. Pansier, *l. kh.* ¼
13 Johanna van Beek. *k kh.* ¼
15 Johanna Barends, huisvr. van E. Teeling, *l. kh* 50
15 Casper Schenk, *w kh.* 67
15 Johannes van Dieren, *a kh* 50
15 Cornelis Koendering, *k. kh.* w 7
13 Teunis Jansen, *n. kh.* 41 en 5 m.
14 Maria van Olst, huisvr. van J. S. Jansen, *z. k.* 38
15 Johanna Stroobeek, huisvr. van L Heidenburger, *a. kh.* 52
15 Frederik Gotthard Jetters, *w. kh.* 40
14 Hendrik Wenkhof, *a. kh.* 22
15 Ruiskes Iken, jongste dogter van J. Iken, *k. kh.* w. 4
14 Jan Joël Oeservaart, *a. kh* 92
15 Catharina Wijnands, *w. kh.* m. 7
14 Jacob Toreman, *l kh.* 27

Woensdag 17 Augustus

14 Wilhelmina Plag, huisvr. van J. van der Heyden, *k. kh* 38
14 Maria Perfide Mouvés, *a kh.* 62
15 Dirk Lens, *k. kh* 80
16 Rijnier van Eekeren, *a kh.* 20
15 Willem Christiaan Groen, *l. kh.* m. 4
16 Maria Beudeker, een Rooms Weeskind, *l kh.* 12
16 Johan Wilhelmus Setterman, *w. kh* w. 6
16 Perette Bohan, *l. kh.* 73

Donderdag 18 Augustus.

17 Johannes Gerardus Pfan, *a. kh* d. 14
16 Elizabeth van Dokkum, wed. van F Loosjes, *no. k.* 72½
14 Anna Oosterling, *l. kh.* 42
14 Trijntje Bekker, wed. van C. van Turenhout, *k. kh.* 71
16 Angenietje Markgraaff, wed. J. Bavink, *a. kh.* 64

Overl. Jaar
17 Everhardus Kroese, *a. kh.* 45
17 Christiaan Jansen, jongste zoon van wijlen T. Jansen, *n kh.* ½
17 Anna Sophia Lodewijks, huisvr. van J. de Bruyn, *k. kh.* 70
17 Anna Moolenschot, *eng. k.* 62
16 Anna Wolffers, huisvr. van H. ter Hoeven, *l. kh.* 57
16 Aaltje Weyting, wed. van H. Raakers, *a. kh.* 64
17 Johanna van Santen, *k kh.* 65
17 Js. Gerrardus Hes, *a kh.* 3
17 Sophia Clementiena Rauppe, *l kh.* d 15
15 Grietje van Velsen, huisvr. van S. Breukelaar, *a kh.* 53
16 Lambertus Luysteraar, *w. k.* 63
17 Gerrit Tjommes, *k. kh.* 61

Vrijdag 19 *Augustus.*

18 Alida Saklu, wed. van S. Gerrand, *a kh.* 74
16 Adrianus Rijzenaar, *k kh.* 2
17 Aletta Elisabeth de Veerjutting, *l. o. k.* 1
16 Anna Wijs, *no. k.* 53
18 Marta Pijper, *k kh.* d. 17
19 Marretje van der Wal, huisvr. van A. Blomdeel, *w kh.* 60
18 Maria de Graaff, laast wed. van C. Renselaar, *w. k.* 58
17 Balthazar Carull, *l o k* 74
17 Jannetje Roest, wed. P. Pieterse, *w. k.* 92
17 Gerritje Morgenster, wed. G. Hagens, *l. kh.* 74
17 Willem van der Meulen, *no. k.* 91
17 Anna Hoff, *a kh.* 4½
14 Jan van Veen, *a. kh.* 13½
18 Ernst Siegismund Deutschmann, *l. kh.* 59
18 Hendrik Jacobus Hasselaar, *k. kh.* m. 4
18 Johanna Wilhelmina Sophia Beekman, *k. kh* w. 10
18 Hendrik Wigman, *k. kh.* u. 24
18 Dirkje Hogenbeek, huisvr. van H Pekelharing, *l. kh.* 37

Overl. Jaar.
18 Dirk Boonenkamp, *l. kh.* 52
16 Jan Ferdinand Petersmit, *k. kh.* 35
17 Johannes Petersmit, *k kh.* 4½

Vader en Zoontje.

19 Lambert Ispeert, eenige zoon van A. Ispeert, *w kh.* w. 7
17 Dirkje van Heusden, *w. kh* 73
19 Hendrika Negugert, *k. kh.* w. 5

Saturdag 20 *Augustus.*

18 Catharina Schram, huisvr. van H. W. Schuurman, *l o. k.* 34
17 Jan Hendrik Vrijman, *a. kh.* 40
18 Maria Mulder, huisvr. van W. Goosen, *k. kh.* 53
17 Christiaan van Olst, *a. kh.* 75
19 Elisabeth Pek, *n. z. c.* 32
19 Jan Christiaan Smit, jongste zoon van R. Smit, *n kh.* 6
18 Jacobus van Wetterink, *k. kh.* 53
16 Jan Hensen, *w. kh.* m 4
16 Arend Meester, *k. kh.* 27
17 Johannes Groevendonk, *k kh.* 12
17 Maria van den Broek, huisvr. van J. H. Meijer, *l. kh.* 78
16 Cornelia Ruys, *k kh.* 86
19 Albertus Hoofts, *n. k.* m 4
17 Pieter Boon, *l. kh.* 57
19 Anna Niemets, huisvr. van K. Pennekamp, *w. kh.* 44
18 Maria Geesing, huisvr. van A. van Amerongen, *l. kh.* 58
20 Anna Asselaar, gedissolveerde Vrouw van M. Wijsmulder, *l. kh.* 68
18 Frederik van Marrele, *l. kh.* 5½
18 Geertruy Charlotte Soulijn, *a. kh* w. 4
18 Joannes Gerardus Dominicus Knulle, *k. kh.* d. 14
19 Margretha Meijer, huisvr. van H R. Heyder, *k. kh.* 48
17 Johan Herman Creutzman, *l kh* 1½
17 Willemina Johanna Masen, *k. kh.* ca. 30
18 Adam Waltheuser, *a. kh.* 53
Het Getal der Dooden is 122.

PUBLIEKE VEILINGEN

van de onderstaande *Perceelen*, in het Oudezijds Heeren Logement, te *Amsterdam*.

Op Maandag den 15 *Augustus* 1808.

Keizersgragt, N. 95. (Een dubbeld Huis en Erve, op de) tusschen de Vijzel- en Spiegelstraaten, *f* 79000, in slag *f* 8000. *G. & J. Twisk.*

Keizersgragt, N 714 (Een dubbeld Huis, Tuin en Erve, op de) tusschen de Reguliersgragt en Vijzelstraat, *f* 34000, in slag *f* 1000. Opgeh.

Keizersgragt, N. 42. (Een Huis en Erve, op de) tusschen de Reguliersgragt en Utrechtsche-Straat, *f* 15500, in slag *f* 3200. *Broekhuizen.*

Oude Schans, N. 13. (Een Huis, Achterhuis en Erve, op de) *f* 10100, in slag *f* 6000. *Rebel.*

Leidschestraat, N. 110. (Een Huis en Erve, op de) tusschen de Heeren- en Keizersgragten, *f* 4825, in slag *f* 275. *Broekhuizen.*

Nieuwe Spiegelstraat, N. 55. (Een Stal, Koetshuis, Bovenwoning en Erve, in de) tusschen de Keizersgragt en Kerkstraat, *f* 3725, in slag *f* 1200. *Westerwoudt.*

Blomstraat, N. 190 (Een Stal, Koetshuis, Bovenwoning en Erve, in de) *f* 1300, in slag *f* 100. Opgeh.

Oostenburgergragt, N. 7. (Een Huis en Erve, op de) bij het Osjesbruggetje, *f* 1010. Opgeh.

Oostenburg, N. 72. (Een Huis en Erve, op) in de groote Straat, *f* 300, in slag *f* 5. Opgeh.

Oostenburger Voorstraat, N. 29. (Een Huis en Erve, in de) bij de Dwarsstraat, *f* 300, in slag *f* 50. Opgeh.

Kattenburg, N. 134. (Een Huis en Erve, op) in de kleine Straat, *f* 550, in slag *f* 5. Opgeh.

Kattenburg, N. 73. (Een Huis, Achterhuis en Erve, op) in de groote Straat, voorbij de derde Dwarsstraat, *f* 160, in slag *f* 10. Opgeh.

Kattenburg, N. 8. (Een Huis en Erve, op) over de Jagthaven, *f* 140, in slag *f* 10. Opgeh.

Oostenburg, N. 11 en 12. (Twee Huizen en hunne Erven, op) in de Achterstraat, *f* 300, in slag *f* 100. Opgeh.

Princengragt, N. 899. (Een Huis en Erve, op de) bij de Binnen-Amstel, *f* 7400, in slag *f* 100. Opgeh.

Binnen-Amstel, N. 7 en 8. (Een Slepers Stal, Huis en Erve, op de) in de Slepersteeg, *f* 850, in slag *f* 250 *Mijburgh.*

Haarlemmerdijk, N. 153. (Een Huis en Erve, op de) tusschen de Dommerstraat en Pijp, *f* 3750, in slag *f* 50 *Westerwoudt.*

Lauwriergragt, N. 127. (Een Huis en Erve, op de) bij de Konijnenstraat, *f* 1150, in slag *f* 200. *Broekhuizen.*

Nieuwstraat, N. 8. (Een Huis en Erve, in de) bij de Nieuwendijk, *f* 1250, in slag *f* 150. *Westerwoudt.*

Oudenbrugsteeg, N. 2. (Een Huis en Erve, benevens deszelfs opstand, in de) het tweede Huis van de Warmoesstraat, *f* 3000, in slag *f* 200. *van Cooth.*

Tweede Tuin-Dwarsstraat, N. 19. (Een Huis en Erve, in de) tusschen de Tuin- en Angelierstraten, *f* 290, in slag *f* 10. Opgeh.

Buiten-Amstel, N. 36. (Een Huis en Erve, op de) aan de Utrechtsche Zijde, nabij het Tolhek, *f* 525, in slag *f* 30. *Belli.*

Blomgragt, N. 51. (Een Huis en Erve, op de) tusschen de middelste Bruggen, *f* 1400, in slag *f* 400. *Broekhuizen.*

Nieuwe Lelijstraat, N. 172. (Een Huis, Achterhuis en Erve, in de) tusschen de eerste en tweede Dwarsstraat, *f* 1625. Dezelve.

Heilige-Weg, N. 38. (Een Huis en Erve, op de) naast het Tugthuis, *f* 1850, in slag *f* 10. *Blijenburgh.*

Lange Niezel, N. 15. (Een Huis en Erve, in de) het derde van de Warmoesstraat, *f* 1200. *Lohman.*

Angeliersgragt, N. 206. (Een vierdepart in een Huis, zeven Achterhuizen en hunne Erven, op de) tusschen de Princengragt en Violettestraat, op de hoek van de Graadboogsgang, *f* 170, in slag *f* 30. *Harwich.*

Passeerdergragt, N. 8. (Een Pakhuis en Erve, op de) *f* 725, in slag *f* 300. *Mouthaan.*

Een Buitenplaats, aan de Rivier den Amstel, bij de Schulpbrug, onder de Gerechte van Nieuwer-Amstel, N. 75 en 77. *f* 5100, in slag *f* 500. *Nijhoff.*

Zeven kampen Wei- en Hooiland, groot 9½ Morgen, aan de Outwaalder weg, *f* 7950, in slag *f* 50. *Gerrits.*

Deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 22 Augustus.

Een Buitenplaats genaamd *Hout en Hof*, nabij groot Stadlander, aan het einde van 't Zaagmolens Achterpad, onder de Jurisdictie dezer Stad, *f* 3000, in slag *f* 400. *Westerhuis.*

Nieuwezijds Achterburgwal, N. 310. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Torensteeg, *f* 5050, in slag *f* 100. *M. Jansz.*

Heerengragt, N. 40. (Een Huis en Erve, op de) over de Plantagie, *f* 4400, in slag *f* 50. *van Minden.*

Warmoesstraat, N. 138. (Een Koopmans Winkelhuis en Erve, in de) over de Niezel, *f* 8000, in slag *f* 700. *Dankmeyer.*

Princengragt, N. 558. (Een Koopmans Winkelhuis en Erve, op de) tusschen de Roozegragt en Blomstraat, *f* 9150, in slag *f* 1256. Dezelve.

Blomstraat, N. 195. (Een Stal, Koetshuis en Erve, thans een Pakhuis met deszelfs Bovenwooningen, in de) bij de Princengragt, *f* 1600, in slag *f* 3. Dezelve.

Binnenkant, N. 32. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) tusschen de Bantemer- en Schipperstraaten, *f* 2500. Opgeh.

Heerengragt, N. 285. (Een Pakhuis, Bovenwoning en Erve, op de) tusschen de Korsjes en Roomoolensteegen, *f* 7400, in slag *f* 50. *Stiffry.*

Een Buitenplaats genaamd *Stichtslust*, onder Nieuw Maarseveen in de laanen op Diependaal, volgens nieuwe Nommering, N. 75. met zijn Heeren Huizinge enz. *f* 1905. Opgeh.

Zee-

Zeedijk, N. 139. (Een Winkelhuis en Erve, op de) bij de Molensteeg, *f* 5000, in slag *f* 300. *Jonkerneut.*

Een Huis en Erve, op de Hoogendijk aan de Helder, N. 414. daar de *Americaansche Handelaars uithangen.* *f* 4500. Opgeh.

Een Buitenplaats genaamd *Vlied Zorg*, van ouds genaamd *Zwaanenburg*, met zijn Heeren Huizinge, groot 2 Morgen voetstoots, in de Paauwenlaan van de Diemermeer, *f* 3950. Opgeh.

Een stuk Moesland, groot 1½ Morgen, gelegen als voren, *f* 700. Opg.

Palmgragt, N. 2. (Een Huis en Erve, op de) tusschen de Brouwersgragt en Driehoekstraat, *f* 245. Opgeh.

Tweede Linde Dwarsstraat, N. 16. (Een vierdepart in een Huis en Erve, in de) tusschen de Lindegragt en Lindestraat, *f* 120. Opgeh.

Reaalen Eiland, N. 35. (Een Yzer- of Scheepssmederij, genaamd *'t Roode Anker*, op 't) in de Vierwindenstraat, met de vaste Gereedschappen, *f* 1210. Opgeh.

Jonkerstraat, N. 108. (Een Huis en Erve, in de) bij de eerste Dwarsstraat, daar de 3 *Moriaanen uithangen*, *f* 2000 *Westerweudt.*

Bloemmarkt, N. 3507. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) waar achter een Stal, Pakhuis, Woon- en Bovenhuis en hunne Erven, uitkomende op de N. Z. Achterburgwal, (in één Koop.) *f* 50000. Opgeh.

Nieuwezijds Achterburgwal, N. 3178. (Een Winkelhuis, Bovenwoning en Erve, op de) en hoek van de Wijde Steeg, *f* 475, in slag *f* 40. *Jagers.*

Oude Nieuwstraat, N. 2279. (Een Huis en Erve, in de) bij de Lijnbaansteeg, *f* 950. Opgeh.

Deze volgende *Perceelen* (bij *executie*) op *Maandag* den 28 Augustus 1808.

Amstelstraat, N. 10. (Een Huis en Erve, in de) naast het Hoekhuis van de Wagenstraat, *f* 1500, in slag *f* 500. *van Bemmel.*

Botermarkt, N. 1 en 2. (De helft in twee Huizen en Erven, (onder één Dak,) op de) in de Engelsche Gang, *f* 250, in slag *f* 20. *Santink.*

Batavierstraat, N. 60 en 61. (De helft in twee Huizen en Erven, in de) bij de Peperbrug, *f* 245, in slag *f* 12. Dezelve.

Lindegragt, N. 84. (Een Huis en Erve, op de) bij de Kathuizers Brug, *f* 450, in slag *f* 100. *Lohman.*

Tuinstraat, N. 24. (Een Huis en Erve, in de) bij de eerste Dwarsstraat, *f* 810, in slag *f* 40. *Santink.*

Konijnestraat, N. 7. (Een Huis, met drie Achterhuizen en Erven, in de) *f* 890, in slag *f* 100. *de Vries.*

Nieuwezijds Achterburgwal, N. 263. (Een Huis en Erve, op de) bij de Lijnbaansteeg, *f* 2600. *Jagers.*

Lijnbaansteeg, N. 3 en 4. (Een Huis en Erve, zijnde twee Wooningen (onder één Dak,) in de) *f* 3350, in slag *f* 50. *Meyers.*

Kalverstraat, N. 188. (De helft in een Huis en Erve, in de) op de hoek van de Watersteeg, *f* 1925, in slag *f* 4. *Stopendaal.*

Foelijstraat, N. 19. (De helft in een Huis en Erve, in de) *f* 310, in slag *f* 40. *Jagers.*

Vinkenstraat N. 84. (De helft in twee Huizen en hunne Erven, in de) en hoek van de Baanbrugsteeg, *f* 1025, in slag *f* 100. *Jonkerwout.*

Foelijstraat, N. 20. (Een Huis en Erve, in de) *f* 390, in slag *f* 01. *van Minden.*

Angelierstraat, N. 125. (Een Huis en Erve, in de) bij de Maagdelievestraat, *f* 340, in slag *f* 100. *Jonkerwout.*

Angeliersgragt, N. 1. (Een Huis en Erve, op de) in de Rammegang, *f* 85. *Uiwen.*

Wijngaardstraat, N. 18. (Een Huis en twee Achterhuizen en hunne Erven, in de) *f* 560, in slag *f* 40. *Nijhoff.*

St. Anthonies Breestraat, N. 18. (Een Huis en Erve, op de) het derde van de korte Houtstraat, *f* 3400, in slag *f* 100. *Reuvenkamp.*

Princengragt, N. 1, 2, 3, 4 en 5. (De helft in vijf Huizen en hunne Erven, op de) bij de Vijzelstraat, op het Turfdragers Hofje, *f* 1450, in slag *f* 200. *Sleumer.*

Nes, N. 6. (De helft in een Slepers Stal en Erve, in de) in het Gebed zonder end, *f* 700, in slag *f* 100. *van Wouw.*

Lindestraat, N. 1. (Een Huis en Erve, in de) achter het Hoekhuis van de eerste Dwarsstraat, *f* 2000, in slag *f* 300. *Westerwoudt.*

Oostenburger Gragt, N. 36. (Een Huis en Erve, op de) *f* 740, in slag *f* 20. *Mouthaan.*

Egelantierstraat, N. 151. (Een Huis, Achterhuis en hunne Erven, in de) voorbij de derde Dwarsstraat, daar de *Turfmaud* in de Gevel staat, *f* 430, in slag *f* 16. *Kistemaker.*

Angeliersgragt, N. 193. (Een Huis, Achterhuis en hunne Erven, op de) achter het Hoekhuis van de Fiolettestraat, *f* 610, in slag *f* 50. *Smits Gz.*

Deze volgende *Perceelen* (*vrijwillig*) op *Maandag* den 5 September 1808.

Leidschegragt, N. 81. (Een Huis en Erve, op de) tusschen de Princengragt en Kerkstraat, *f* 3000, in slag *f* 500. *Jan Ede.*

Cingel, N. 272. (Een Koopmans Huis, Achterhuis en Erven, (in één Koop) op de) bij de Brouwersgragt, *f* 19000. Opgeh.

Fluweele Burgwal, N. 36. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) tusschen de oude Doelenstraat en Princenhofsteeg, *f* 17000. Opgeh.

Nes, N. 7. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de Langenbrugsteeg, *f* 2005. Opgeh.

Heerengragt, N. 477. (Een Winkelhuis en Erve, op de) bij de Romeins Armsteeg, *f* 971. *Smits. Gz.*

Nieuwezijds Achterburgwal, N. 372. (Een Huis en Erve, op de) tusschen de Schoorsteenvegers- en Raamsteegen, *f* 1505. Opgeh.

Een Plaisiertuin genaamd *Blomberg*, aan de Noord- of stille zijde van de Overtoomsche vaart, onder de Gerechte van Nieuwe-Amstel, N. 197. en een Plaisiertuin genaamd *de Eendragt*, naast evengenoemd, N. 180. *f* 900 *Reuvenkamp.*

Een dubbelde Grafstede, gelegen in de Nieuwezijds Kapel, get. N. 469 en 470. *f* 200. Opgeh.

Haarlemmerdijk N. 318. (Een Winkelhuis en Erve, op de) en hoek van de Binnen Visscherstraat, *f* 3025. Opgeh.

Haarlemmerdijk, N. 23. (Een Winkelhuis en Erve, op de) bij de Binnen Oranjestraat, *f* 1625, in slag *f* 300. *Palmboom.*

Vinkenstraat, N. 44. (Een Huis en Erve, in de) voorbij de Oranjestraat, *f* 650, in slag *f* 50. *Vos.*

Vinkenstraat, N. 193. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de Korte Princengragt, *f* 600, in slag *f* 10. *Jonkernout.*

Haarlemmerdijk, N. 214. (Drie tiende part in een Winkelhuis en Erve, op de) op de hoek van de Binnen Dommerstraat, *f* 900. *Vos.*

Nieuwezijds Voorburgwal, N. 240 en N. 1. (Twee Winkelhuizen en Erven, (onder één Dak, in één Koop,) op de) op de hoek van de Wijdesteeg, *f* 7000, in slag *f* 150. *Motz.*

Oudezijds Voorburgwal, N. 259. en N. 19. (Twee Huizen en Erven, (onder één Dak, in één Koop,) op de hoek van de) en Grimgragt, *f* 2200, in slag *f* 300. *Schot.*

Roozengragt, N. 81. (Een Huis, drie Achterhuizen en Erven, (te zamen in één Koop,) op de) tusschen de laatste brug en Baangragt, *f* 2300, in slag *f* 200. *van Reessen.*

Blomgragt, N. 108. (Een Winkelhuis en Erve, op de) tusschen de laatste Dwarsstraat en Baangragt, *f* 1100, in slag *f* 125. *Blijsenburgh.*

Egelantiersgragt, N. 185. (Een Huis en Erve, op de) tusschen de tweede en derde Bruggen, *f* 1200, in slag *f* 100. *Jonkernout.*

Lange Keizers Dwarsstraat, N. 14. (Twee Huizen en Erven, (onder één Dak, te zamen in één Koop,) 't eerste in de) over het Zaksteegje, en het andere in de Suikerbakkerssteeg, *f* 850, in slag *f* 80. *Gerrits.*

Lange Dijkstraat, N. 50. (Een Huis en Erve, in de) voorbij de eerste Dwarsstraat, *f* 700, in slag *f* 100. *Kits.*

Korte Koningstraat, N. 53. (Een Huis en Erve, in de) tusschen Dwarsboomsloot en Oude Schans, *f* 625, in slag *f* 25. *Westerwoudt.*

Ridderstraat, N. 67. (Een Huis en Erve, in de) tusschen de Oude Schans en eerste Dwarsstraat, *f* 125, in slag *f* 5 *van Reessen.*

Bierkaai, N. 8. (Een Huis en Erve, op de) aan 't einde van de Leidekkerssteeg, *f* 260. *Gerrits.*

Kleine Kattenburgerstraat, N. 14. (Een zestiende part in een Huis en Erve, in de) tusschen het Plein en eerste Dwarsstraat, *f* 30, in slag *f* 4. *van Reessen.*

Geldersche Kaai, N. 2. (Een derde part in een Huis en Erve, op de) in het Wittepaardsteegje, *f* 75, in slag *f* 14. *Liebe.*

Keizersgragt, N. 304. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) tegen over de Westermarkt, *f* 17000. Opgeh.

Heerengragt, N. 47. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) over de Plantagie, *f* 2275, in slag *f* 25. *van Minden.*

Heerengragt, N. 50. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) over de Plantagie, *f* 1800, in slag *f* 20. Dezelve.

Zandstraat, N. 2. 3 en 4. (Drie Huizen en hunne Erven, in de) *f* 3785. *van Langen.*

Weesper Kerkstraat, N. 119. (Een Huis en Erve, in de) tusschen de Weesperstraat en Binnen-Amstel, *f* 575, in slag *f* 100. *van Minden.*

Kerkstraat, N. 92. (Een Huis en Erve, in de) bij de Weesperstraat, *f* 1125. Opgeh.

Weesperstraat, N. 36. (Een Winkelhuis en Erve, op de) tusschen de Kerkstraat en Keizersgragt, *f* 1725, in slag *f* 60. *Kits.*

Haarlemmerdijk; N. 216. (Een Winkelhuis en Erve, op de) tusschen de Binnen Oranje- en Dommerstraaten, *f* 275, in slag *f* 100. *Gerrits.*

Keizersgragt, N. 4065. (Een Huis en Erve, op de) bij de Vijzelstraat, *f* 30500. Opgeh.

Princenhofsteeg, N. 2. (Een Huis en Erve, in de) *f* 2000. Opgeh.

Princenhofsteeg, N. 3. (Een Huis en Erve, in de) *f* 1800. Opgeh.

Vijzelstraat, N. 86. (Een Winkelhuis en Erve, in de) tusschen de Keizersgragt en Kerkstraat, *f* 3125, in slag *f* 175. *Groepink.*

Lelienstraat, N. 157. (Een Winkelhuis en Erve, in de) op de hoek van de tweede Dwarsstraat, *f* 1510. Opgeh.

Oudebrugsteeg, N. 10. (Een Winkelhuis en Erve, in de) tusschen het Water en Nieuwendijk, *f* 1000, in slag *f* 60. *Toorenburgh.*

Kromme Tuinstraat, N. 62. (Een Huis en Erve, in de) op de hoek van de Blinde Hoek, *f* 20. Opgeh.

Deze onderstaande *Schepen* zijn geveild op *Dingsdag* den 23. Augustus 1808. aan 't Bureau van 't Commissariaat der Convoijen en Licenten, op 't Cingel, bij het Klooster.

Brik-Schip, (Een extra ordinair Welbezeild) genaamd *Herkules*, lang over Steven 85 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 23 voet 1 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 11 voet 3 duim, met een verdek bij de eerste balk voor 't groot luik hoog aan boord 5 voet 5 duim. Alles Amsterdamsche voeten. *f* 2500, in slag *f* 225. *J. H. de Witt.*

Tjalk-Schip, (Een extra ordinair Welbezeild) genaamd *de Goede Verwagting*, lang over Steven 60 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 13 voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 5 voet 8 duim. Alles Amsterdamsche voeten. *f* 1800, in slag *f* 725. *P. J. Green.*

Pink-Schip, (Een extra ordinair Welbezeild) genaamd *Nancy*, lang over Steven 104 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 26 voet 4 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 13 voet, met een verdek bij de eerste balk voor 't groot luik hoog aan boord 5 voet 3 duim. Alles Amsterdamsche voeten *f* 2250, in slag *f* 725. *J. Beth.*

Dit onderstaande *Galjas-Schip* op *Woensdag* den 31 Augustus.

Galjas-Schip, (Een extra ordinair Welbezeild) genaamd *Speculation* of *Jersey*, lang over Steven 72 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 21 voet 5 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 12 voet 3 duim. Alles Amsterdamsche voeten. *f* 3000. *J. van Ouwerkerk de Vries.*

STAAT- EN LETTERKUNDIG
MENGELWERK.

DERTIENDE VERVOLG DER BEKNOPTE LEVENSGESCHIEDENIS

VAN

MICHIEL DE RUITER.

Het geen verder in 't jaar 1657, betreffende onzen beroemden DE RUITER voorviel, kunnen wij, ingevolge ons plan van beknoptheid, met stilzwijgen voorbijgaan; den lezer zij derhalve berigt dat de held, den 13den van de maand December van 't gemelde jaar, behouden in *Texel* binnen kwam, echter niet zonder, reeds voor de haven zijnde, in gevaar geweest te zijn van schip en leven te zullen verliezen.

Waarschijnlijk zullen onze deelnemende en vaderlandlievende lezers bij gedachten wenschen, dat de dappere zeeleeuw, DE RUITER, nu een' geruimen tijd zal hebben kunnen uitrusten van zijn aanhoudend omzwerven op de woeste baren, en, in de erkentenisse van zijne stad en landgenooten, de vruchten van zijnen heldenmoed, en van de groote diensten zijn vaderland bewezen, zal hebben mogen vinden; dan, wij moeten hun berigten dat de levensgeschiedenis van den grooten held dat wenschen niet bekroont: niet langer dan schaars 6 maanden mogt hij rust genieten: den eersten Junij van het jaar 1658 begroette den doorluchtigen touwbaanders gezel reeds weder op de ongestuime baren.

De Staat in oorlog met *Portugal* geraakt zijnde, werd, ten laatstgemelden jare, besloten een oorlogsvloot toeterusten, en den Vice-Admiraal DE RUITER, met 20 schepen van oorlog en 2 jagten, vooraf, in zee te zenden, met last, om de kust van *Portugal* te bezeilen, en de onderdanen van die kroon, zoo te water als te land, door 't bevechten en veroveren van hunne persoonen, schepen, en goederen, alle mogelijke vijandschap en afbreuk te doen, zooveel zulks naar soldaat en zeemanschap zoude kunnen geschieden. — Nog werd onzen held bevolen dat indien hij, op dezen togt, eenige *Biscaaysche commissievaarders* konde aantreffen, of bezeilen, hij dezelve, als verstoorders van den algemeenen koophandel zoude trachten te veroveren, en als vijanden opbrengen, om over de schaden, welke zij de ingezetenen der vereenigde Nederlanden aangedaan hadden, teregt gesteld te worden; want onze zeehandelaren hadden sedert eenige jaren veel van die roovers moeten lijden, waarover onze Landsvaderen zich ook, bij herhaling, echter te vergeefs, bij den Koning van *Spanjen*, en deszelfs Gezant in *'s Hage*, nadrukkelijk beklaagd hadden; zoo dat zij, ziende dat men de roovers niet beteugelde, eindelijk goedvonden zich daartegen te verzetten, en den dapperen DE RUITER den bovengemelden last te geven: men had ten dien tijde magt en moed; men had vaderlandsliefde; men bezat schatten, die dagelijks aangroeiden, en men

was onafhankelijk; wat hadde men meer kunnen hebben of zijn? te veel had en was men derhalve om zich door roovers te laten benadeelen; of om voor een' Koning die dezelve konde beteugelen, doch het niet deed, te vreezen.

Onze held bekleedde op dezen togt, volgens bevel van de Raden ter Admiraliteit, den rang van Admiraal, ftak den eerften van de maand Junij (1658) in zee, en moest reeds den 10den eerstvolgenden worstelen met eenen ftorm, omtrent welken gezegd werd, dat zoodanig in dat jaargetijde, bij geen menfchen gebeugen, was voorgevallen: de fchade daardoor aan de vloot van onzen held overgekomen was zeer groot, behalve dat er nog andere onaangenaamheden, als verloop van volk, pligtverzuim van Officieren, enz. bij plaats had; welk een en ander de brave en menschlievende held, in 't vervolg, verpligt was te ftraffen; dit echter gefchiedde op eene zoo zachte wijze als eenigzins met zijnen pligt beftaanbaar was.

De vloot weder genoeg herfteld zijnde, bevond dezelve zich ook aldra weder in zee. DE RUITER gaf aan 6 fchepen bevel om op de kust van *Portugal* te kruisfen, terwijl hij zelf zich, met eenige fchepen, omtrent de rivier van *Lisfabon* onthield; daarna heeft de held zelf, met een genoegzaam aantal fchepen gekruist, en van tijd tot tijd fchepen afgezonden om de *Portugeezen* optezoeken; doch, en 't geen teregt gezegd wordt wonder te zijn, in den tijd van 26 dagen zagen de dappere *Hollanders* niet een eenig vreemd zeil, en de fchepen welke zij daarna aantroffen of bezeilden, kwamen meest van plaatfen welke met den Nederlandfchen Staat in vriendfchap ftonden.

De Vice-Admiraal DE RUITER, wiens vloot alleen beftond uit fchepen door de Admiraliteit te *Amfterdam* toegerust (de lezer zal zich hier te binnen brengen, dat de vloot, tegenwoordig onder 't opperbevel van onzen held ftaande, uit TWEE-EN-TWINTIG fchepen beftond! dezelve waren bemand met *drie duizend drie honderd* koppen, en voerden *negen honderd en veertien* ftukken gefchut! — Dit in 't voorbijgaan: — nu, DE RUITER) had eenigen tijd den Luitenant-Admiraal WASSENAAR, met ettelijke zware fchepen op de kust verwacht; want 's Lands Vaderen hadden voorgenomen meerder magt naar *Portugal* te zenden; doch dat voornemen werd niet volbragt; de Heer VAN WASSENAAR bleef aan land, en men liet alzoo den *Portugalfchen oorlog*, den dapperen DE RUITER met zijne AMSTERDAMSCHE VLOOT aanbevolen: 't bleek ook aldra dat hij magts genoeg had om de rivier van *Lisfabon* als gefloten te houden, en de zeevaart der *Portugeezen*, met hunnen koophandel, langs hunne kusten te belemmeren, en te verftooren: de *Portugeezen*, wetende dat de winter de *Hollanders* naar huis zoude drijven, vonden niet geraden hunne zeemagt met vechten in gevaar te ftellen; zij hielden hunne fchepen op de rivier van *Lisfabon*, en eenige anderen, uit *Brazil* komende, werden aan de Eilanden ontlost; voorts waren hunne andere koopvaarders, wetende dat DE RUITER zich omtrent de *Portugalfche kust* onthield, niet minder voorzigtig om hem, en 't gevaar van genomen te worden, te vermijden: alzoo viel toen voor onzen held aldaar niets, of zeer weinig, te doen.

'T was reeds in 't begin van Augustus toen hij, benoorden kaap *Roxent*, jagt kreeg op een klein *Portugeesch fchip*, hetwelk tusfchen twee banken

of droogten inliep, alwaar ook een schip met hout geladen lag. Onze held, zooveel 't hem, met zijn grooter kiel, mogelijk was, de banken genaderd zijnde, deed niet alleen de beide schepen, maar ook het kasteel beschieten; doch de gelegenheid van 't kasteel bleek aldra zoodanig te zijn, dat het zijne schepen meer konde benadeelen, dan hij zoude hebben kunnen verantwoorden, dewijl hij, wegens de banken voornoemd, niet nabij genoeg konde komen, derhalve besloot hij wijsselijk, weder zee te kiezen.

Daarna werden nog drie barken genomen, in den grond gehakt of verbrand: het volk naar land vlugtende, werd door de *Hollandsche sloepen* kloekmoedig vervolgd; dan, op 't hooge land stonden ongeveer een half duizend menschen, die zoo onophoudelijk en fel met steenen op hen wierpen, dat zij genoodzaakt waren af te houden.

In 't begin van September werd de vloot andermaal door zulk een' geweldigen storm belopen, dat onze held wel 6 schepen naar *Cadix* moest zenden, om te repareeren. Zijn lastbrief hield in, dat hij tot den laatsten October op de kust moest blijven, en dan naar het vaderland terug keeren: toen derhalve de 6 schepen voornoemd, nu hersteld zijnde, zich weder bij de vloot gevoegd hadden, bleef onze held nog tot den 25sten October op de kust van *Portugal* en omtrent de rivier van *Lissabon* kruissen, zonder een eenig vijandelijk vaartuig te ontmoeten, en stelde vervolgens de koers naar 't vaderland: den 12den November kwam hij behouden in *Texel* terug van een' togt, welke den vaderlande geen voordeel aangebragt; den vijand geene afbreuk gedaan; hem zelven aan groote gevaren blootgesteld, en zeer veel verdriets veroorzaakt had.

Intusschen was ook de vredesonderhandeling (in *den Haag*) tusschen de Staten en *Portugal* genoegzaam vruchteloos afgelopen; want toen de *Portugeesche Gezant* zag dat de Heeren Staten in den oorlog in 't Noorden ingewikkeld werden, hield hij zich te koeler, zoo dat zijne voorslagen en aanbiedingen niet anders dan verworpen konden worden.

('T vervolg hierna.)

Het volgende lag voor ons laatstvoorgaand stuk gereed: plaatsgebrek verpligtte ons hetzelve ter zijde te leggen.

De Heer C. B. van Maren, in *den Haag*, heeft het volgend kort antwoord ingezonden, op de bewuste vraag van den Heere Springstok, te *Zwol*, wegens DENKEN, VERBEELDEN en GEHEUGEN (zie, deze vraag betreffende, laatstens, 3D. 1st. bladz. 35.):

Denken; is de zaak zelve.
Verbeelden; iets 't welk niet is.
Geheugen; 't welk reeds *denken* en *verbeelden* geweest is.

TREFFEND GEZEGDE.

Eens, dat men 't waardigst lijk in eene doodkist lag,
Zei zeker denker, die er ernstiglijk naar zag,
Deez' waarheid, geldig zelfs voor d'allergrootsten Koning:
Helaas! wat is een mensch! hoe *klein* zijn laatste woning!

van Kalfsvoet en van Gent.

ZWARE LAST.

Geen zwaarder last is op het wereldrond te dragen;
Dan hoogmoed, in den nood, om hulp te moeten vragen.

van Kalfsvoet en van Gent.

Bij de, in ons laatstvoorgaand ſtuk, medegedeelde berijmingen van de *anecdote*, door het collegie *Vriendſchap en Weetlust*, ten dien einde voorgeſteld, behoort nog de volgende:

KLAAS *kwam laatst uit de kroeg, van 't bacchusnat bevangen;*
Al ſuizebollend maakt hij menig vreemde pas;
Nu loopt hij hier, dan daar, en door die kromme gangen,
Geraakt hij van de been, en — ſteekt in een moeras:
Hij ſpartelt al zijn best om het gevaar te ontkomen;
Doch zakt, door dat gewoel, te dieper in het ſlik.
Hij ſchreeuwt, alſchoon van hem geen ſterveling werd vernomen:
Och vrinden help! och help! och help me, of ik verſtik!
Juist kwam KRISPIJN *nabij; des trof 't geſchreeuw zijne ooren;*
Hij ſnelt er heen; en ziet; wie ſchreeuwt? Zijn goede vrind!
*Hij barst in lagchen uit; zegt: „*KLAAS! *dat's om te ſmoren!*
„ Hoe ſlapprement kan 't zijn, dat 'k je in dees modder vind?
„ Hoe drommel kom je er in?" Dit hielp zoo veel als zwijgen.
(Men helpt, in zulk een' nood, gewis met mond noch pen.)
Zeg me eerst maar, *antwoordt* KLAAS, hoe ben 'k er uit te krijgen?
Daarna zal 'k zeggen hoe 'k er ingekomen ben.

J. N. C.

Men voege de volgende aanvullingen der bepaalde eindrijmwoorden, onderwerp DE LENTE, bij de reeds medegedeelden, 3 D. 2de bl. 92.

De woeste ſtormen zijn *verdwenen;*
De ſtrenge koude is ook ge-*gaan;*
De lieve lente is weêr ver-*ſchenen;*
Men ziet de bloemtjes vrolijk *ſtaan;*
Zij vordren 't werkzaam *hovenieren;*
'T is tijd ook dat men takjes *leidt;*
Gods wijsheid zal ze voorts *beſtieren;*
Zijn goedheid is alom ver-*ſpreid.*
Dit denkbeeld kan mijn harte *ſtreelen;*
O ging' mijn doen er meê *verzeld!*
Niets is, of 't is naar Gods *bevelen,*
Daar alles tevens liefde *meldt.*
Gij lente zegt het in mijn *leden;*
De bloemtjes zeggen 't op het *land;*
'K gevoel, door al de *lieflijkheden,*
Een vonk van dankbaarheid;
O wierd' ze een feilen *brand!*

Gt. Vos Jr.

En ſneeuw en ijs is reeds *verdwenen;*
Wij kunnen vrolijk veldwaarts *gaan;*
Want, ſterker door de zon be-*ſchenen,*
Zien wij 't gewas vol bloeſems *ſtaan:*
Dit is 't vermaak der *hovenieren;*
Des herders, die zijn kudde *leidt;*
Ik zie hem derwaarts haar *beſtieren,*
Waar God het lente-veldkleed *ſpreidt:*
Zijn kunstloos zingen kan mij *ſtreelen;*
'K hoor hem, van 't vooglen-koor *verzeld,*
Der kunst het zwijgen aan-*bevelen,*
Daar zij ſlechts menſchengrootheid *meldt.*
De boer zaait op 't, nog korts ge-*leden,*
Zoo woest en dor gelegen *land.*
Deez' zijn, o lente! uw *lieflijkheden;*
Waardoor mijn zanglust ſteeds ont-*brandt.*

L. J. Ulman.

Door u, o lente! zijn thans storm en sneeuw verdwenen;
Men zag het steenharde ijs op uw bevel ver-gaan;
De planten die, verdord, beroofd van leven schenen,
Ziet men, met groen getooid, in vollen bloesem staan.
Natuur, waar men ook zie, is als aan 't hovenieren,
Terwijl de nijvre boer zijn vee weêr veldwaarts leidt.
Zie boomvriend, met geduld, den tedren twijg bestieren,
Terwijl 't vermogen zich op zijn gelaat ver-spreidt.
Men hoort weêr filomeel met haren gorgel streelen,
Daar Damon dat gezang met zijne fluit verzelt.
Hier heerscht de lieve vreê. Hier volgt men Gods bevelen,
Terwijl men, werkend zelfs, zijn liefde en wijsheid meldt.
Waar beter kan men toch de goedheid Gods ont-leden,
Dan hier, op 't grootsch tooneel van het eenvoudig land?
O lente! als ge ons verrukt door uwe lieflijkheden,
Ontstaat in onze ziel een Godgewijde brand.

J. N. C.

De gure buijen zijn *verdwenen*;
De barre winter is ge-*gaan*,
De lente is in zijn plaats ver-*schenen*;
Zie alles weêr vol bloesem *staan*;
Weêr menig hand aan 't *hovenieren*.
Deez' wisling is naar 't wijs be-*leid*
Van Hem die we alles zien *bestieren*;
Wiens zegen zich alom ver-*spreidt*.

Thans voelen wij de windjes *streelen*,
Door zachte warmte steeds *verzeld*,
Daar korts de storm, op Gods *bevelen*,
Zijne almagt, loeijend, heeft ver-*meld*,
Nog maar zeer weinig tijds ge-*leden*
Bedekten sneeuw en ijs het *land*;
Thans is 't vol lente *lieflijkheden*,
Verwachtende de zonne-*brand*.

Mejuff: Rozette J. Ulman.

Het collegie *Vriendschap en Weetlust* zelf, (als deze eindrijmen opgegeven hebbende) heeft ons, bij de opgaven derzelve, de volgende aanvulling toegezonden:

Wat aangenaam tafreel! de winter is verdwenen;
'T gevaarlijk ijs, de sneeuw, is reeds verbijge-gaan;
Al 't zoet, bekoorlijk schoon der lente is thans ver-schenen;
De boomen ziet men reeds met volle knoppen staan.
Hoe werkzaam is de hand der nijvre hovenieren;
Zie hoe zij op en neêr en dwars de takjes leidt;
Hoe kundig zij hen naar het oogmerk kan bestieren,
En, thans nog buigbaar, hen naar alle zijden spreidt.
Hoor ook den leeuwrik nu des landmans ooren streelen,
Daar hij getrouw hem in zijn bezigheid verzelt;
Hoor zich de nachtegaal verrukklijk aan bevelen,
Die steeds den boventoon van heel het boschkoor meldt.
Zoo ging de winter dan met zijn besneeuwde leden;
Zoo kwam de lente, door de zon genoopt, in 't land;
Zoo monstert bloeimaand met bebloemde lieflijkheden;
En zoo genaakt allengs de zomer zonne-brand.

VERVOLG *van de* OPLOSSINGEN *der* VOORDRAGTEN; *gedaan in het* 2de *Deele* 6de *Stuk.*

Bij het reeds medegedeelde, wegens de *logogryph* PLAT, behoort nog gemeld, dat hetzelve woord ingezonden is door de Heeren J. C. Schouten; H. Torley; J. H. Sterlie; G. W. G. (in verzen). — Dus zegt de Heer G. H. H. *Jr:*

> *PLAT is, en dat kan toch niet misfen,*
> *Het woord van vier beteekenisfen.*

Het volgende is van Mejuff: A. C. Zweerisz:

> Men vindt in PLAT,
> *Tal, la, at, tap,*
> *Ta, alt en lat,*
> *Pal, al en lap.*

Het volgende is van den Heere H. Kraay:

> De *weetlust* wist ons aan te brengen
> Een woordenbron, in 't woordje PLAT;
> Zij vond, door 't letteren hermengen,
> Dat ze in 't woord *pal* het eerste had
> (De daad der deugd in elk beproeven)
> Die *la* en re gelijk kan staan,
> Met zijne stem, mag zeker snoeven,
> En moet bekranst ten zangkoor gaan.
> *Lap* dient om op een gat te leggen,
> Dit weet, laas! heel de maatschappij.
> 'K moet van 't woord *at* (†) iets anders zeggen,
> Dus zet ik daar een kruisje bij.
> Daar waar men wonder is ervaren
> In drinken, hoort men, *tap*, gestaêg;
> Naar bittertjes of ook wel klaren
> Is onophoudelijk de vraag.
> Door alle menschen aan te trekken
> Hadt' men een *tal* van hoogen rang.
> Een *lat* is aan de meeste bekken.
> De *Ta*, niet klein in zijn bevang,
> Is in 't verre Azia gelegen;
> *At* staat in den verleden tijd
> Van 't werkwoord eeten; van dien zegen,
> Waaraan men menig uurtje wijdt.

De charade BARAK is nog gevonden door de Heeren ...v.. G..t, te *A.*; J. C. Schouten; Mejuff. A. C. Zweerisz; de Heeren H. Torley; J. H. Sterlie; G. H H. *Jr.* (in verzen).

Het volgende is van den Heere H. Kraay:

> Mijnheer en vriend Verstraaten,
> 'K zal, zonder lang te praten,
> Uwe opgaaf wel ontwinden:
> Hoor, zoo 'k niet war.
> Zijn *bark* en *kar*
> In BARAK's naam te vinden.

CHARADEN.

2.) SCHIERMONNIKOOG, opgegeven door den Heeren, B: H. D'ailly: — gevonden door de Heeren F. C. W.; A. G. v. Cappelle; J. R.; J. H. Sterlie; H. Torley; G. H. H. *Jr.*; J. C. Schouten; ...v.. G..t, te *A.*; G. W. G. (in verzen); H. Kraay; N. Leergraag, te *W.*; Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*; F. van der Wouden. (in verzen); J. H. v. O.; H. Wellan *Hz.*; P. van Kalfsvoet (in verzen); C. Thijmen. — Dus zegt de Heer D. Holland, te *Waverveen.*

(†) *De Heer* Kraay *heeft op dit woord hetzelfde aangemerkt, hetwelk, door den Heer* Brachthuiser, *op 't zelve aangemerkt is. Zie* Meng. 3 D. 2 St. bladz. 68.

SCHIERMONNIK-OOG, *in Vrieslands oord,*
Is zeker hier 't bedoelde woord.

Van den Heere H. W. Carras, te *Zutphen*, hebben wij het volgende ontvangen:

Laatst, toen ik mij op reis bevond,
Bevoeren wij de *Schie*:
Veel menschen hadden we aan ons boord
En ook een *monnik*, die
Gewoon was aan zijn lijker oog;
Het stond hem wonder raar; —

Wij spraken over staat en kerk;
Ook over koopmans waar;
Hoe alle handel *schier* vervalt,
Dus 't algemeen bestaan;
En zoo al pratend kwamen wij
Te SCHIERMONNIK-OOG aan.

Het volgende (in den smaak van Cats) is van den Heere J. N. C.:

In Holland stroomt een vloed, die is de Schie *geheeten,*
En wat een monnik *is, zal ieder ook wel weten*
Het is, 'k en weet niet wat, het is een zeldzaam mensch;
Al wat zijn cel bevat, is maar alleen zijn wensch.
Het laatste deel des woords behoort aan alle dieren,
Zoo die in 't water zijn, als die in bosschen zwieren;
Het is een aardig ding, waardoor een frissche maagd
Niet zelden ook aan 't oog eens jongelings behaagt.
Men vindt een plekje gronds bij Hollands noorder stranden,
Gescheiden door de zee van Hollands vaste landen;
De naam is reeds genoemd, wat dient er meer gezeid,
Het is SCHIERMONNIK-OOG, *daar 't in besloten leidt.*

„ Ik kan" „zegt de Heer J. N. C. verder „niet nalaten hier eene kleine „ aanmerking bij te voegen, (dewijl toch, waarschijnlijk, dit woord door „ den Heer D'ailly bedoeld wordt) namelijk, dat die Heer hetzelve spelt, „ *Schier-mon ni-koog*; doch de kaart ingezien hebbende, vind ik het zel„ ve genoemd, *Schiermonniks Oog*; zoo staat mede op de nieuwe kaart „ van het Koningrijk *Holland*, *Schiermonnik Oog*: welke beide benamin„ gen niet aan de opgave voldoen, zijnde behalve nog het onderscheid in „ de spelling, de bedoelde naam in twee woorden verdeeld."

Het woord SCHIERMONNIKOOG is voorts nog ingezonden, door de Heeren G. v. O.; P. Saraber *Jr.*; A. de Waal; A. Sjoenis; J. Baak; Mejuff. Sara Sjoenis *geb.* Smit.

3.) VLASVINK; opgegeven door den Heer, G. S., te *Zutphen*; — gevonden door de Heeren B. H. van Gent; ..v.. G..t, te *A.*; B. J. Verhoeff; J. Baak; A. Sjoenis; Mejuffrouwen Sara Sjoenis *geb.* Smit; C. Baak, *geb.* van den Ham; Anna Sara Ottens; de Heeren J. N. C.; A. Koster; A. Croes Forsbergh *Jr.*; Hk. Wellan *Hz.* — Dus zegt de Heer A. W. Carras, te *Zutphen*:

Het vlas is van groot nut, dit kan ik klaar bewijzen;
'T geeft velen menschen werk, dus hoort men 't billijk prijzen.
De vink *is zeker blind, wiens fluiten u bekoort,*
En VLASVINK *is gewis hier het charadewoord.*

De Heer F. C. W. heeft deze charaden gevonden in BOSCHDUIF; de Heeren H. Torley, en J. H. Sterlie zeggen NACHTUIL.

„ Ik geef," zegt de Heer Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*, „voor het bedoelde woord op, STEENGANS; KAT-„ UIL, die beiden in de bosschen zwieren; of VLASVINK. „ 'T *vlas* is wel 't meest, en zelfs voor allen, van nut; dan, de „ VLASVINK zwiert niet in de bosschen."

Wij zijn van gevoelen dat de aanmerking van den Heere Verstraaten zeer gewigtig is, zoo voor den Heer Opgever der *charade* zelven, (die uitdrukkelijk bepaalt dat het voorwerp, 't welk hij bedoelt, *in de bosschen zwiert*) als voor de geëerde Heeren Correspondenten, die ons met het inzenden van hunne oplossingen van deze *charade* wel hebben willen vereeren. — Wij zullen ons in deze zaak niet verder inlaten; maar getrouwelijk aanteekenen, welke woorden wij, in dezen, nog ter ontbindinge ontvangen hebben; op dat de liefhebbers der natuurlijke historie, welke zich onder onze Correspondenten mogen bevinden, kunnen oordeelen, in hoeverre gezegde woorden aan de bepalingen, in de opgave voorkomende, voldoen: volgens den Heer Verstraaten (zie boven) voldoet het, door den Heer opgever bedoelde woord (VLASVINK) zelf niet. — Kunnen onze natuurkundige Correspondenten goedvinden ons hunne beoordeelingen, ten nutte van minkundigen, en ten nieuwen bewijze dat men in de syllaben- en letterspelen niet onberaden te werk moet gaan, mede te deelen, wij zullen dezelve in dank ontvangen, en met genoegen plaatsen; immers zullen zij dan ook andermaal voldingen, dat wij een nuttige taak bearbeiden.

Het volgende is dan, dit onderwerp betreffende, nog bij ons ingekomen (*):

Mijns bedunkens kan deze charade op verscheidene woorden worden toegepast, als HOUTDUIF, HOUTSNIP; ook GOUDVINK, STEENUIL, en meer anderen.

D. Holland, te *Waverveen.*

Na 'k deez' charade las, zei 'k: vlas *en* kool *en* steen,
Zijn allen van veel nut: door voorts daaraan te binden
Vink, mees *of* valk, *zijn ze ook in 't lommrig bosch te vinden.* —
En van die drie (dunkt mij) meent de opgaaf toch zachts één.

P. van Kalfsvoet.

Het hout *is van veel nut, en* snip *is pluimgediert'.*
Hij die, van goud voorzien, verkwistings teugel viert,
Geen lusten weêrstand biedt, door schijn zich laat bekoren,
Niet naar de stem der deugd, die in hem spreekt, wil hooren,

(*) *'T woord* PENNEVOGEL (*kapel, gemeenlijk* witje *genaamd*) *kan in geene aanmerking komen; om dat hetzelve uit drie lettergrepen bestaat, en de* charade *slechts* TWEE *lettergrepen bepaalt.*

Vliegt, als een GOUDVINK, *in een loos gespannen net,*
Schoon niet van vlas *bereid, toch rondom uitgezet.* —
Zou 't doel nu VLASVINK *zijn; of, moet ik* HOUTSNIP *schrijven?*
Of GOUDVINK? — *'K weet het niet!* — *'K hoop uit het net te blijven.*

J. Gonggrijp, te *Harlingen.*

Mijn eerste is van veel nut:
Mijn tweede een pluimgedíert:
'T moet VLAS- of GOUDVINK zijn,
Die in de bosschen zwiert.

T. S. S., te *Harlingen.*

TRAPGANS; ingezonden door de Heeren J. C. Schouten; J. R. en P. Saraber *Jr.* — Het volgende is van den Heer H. Kraay:

„ Och moeder!" zei eens kleine Jan,
„ Och moeder! zie eens daar!
„ Dien schilder op dien lossen *trap!*
„ Hij is in doods gevaar.
„ Ik sta veel liever op den *trap*,
„ Gemetseld in ons huis,
„ Dan zulk gevaar daar uit te staan:
„ Zoo'n man heeft wis wel kruis."
Maar kind, was 't antwoord van de vrouw,
Begrijp dat hij 't begeert;
En dat het ook al, door den tijd;
Van trap tot trap wel leert.
„ Ja, moeder-lief, ik vat zeer wel
„ Waarom de man het doet;
„ Maar één *trap* tegen zijnen *trap*,
„ Dan waar' hij toch de bloed;
„ Niets kwam' van heel den man te regt,
„ 'T waar' gansch met hem gedaan;
„ Dus blijft het staan op zulk een' *trap*
„ Toch wel een stout bestaan.
„ Neen, moeder-lief, voor mij, dat niet;
„ Ik zit veel liever t' huis,
„ Terwijl 'k met u, als gistren nog,
„ Een lekker *gansje* kluif."
Ik die juist vóór die menschen liep,
Had hun gesprek gehoord;
En toen Heer S, in den Mercuur,
Vroeg naar een zeker woord,
Viel mij 't gehoorde plotslijk in,
En, o 'k bemerkte ras
Dat het bedoelde van dien Heer,
Het woordje TRAPGANS was.

KOOLMEES, of VLASVINK; door den Heer J. E. O, te *Thiel.*

HOUTSNIP, door de Heeren H. G. Kloppenburg; C. Thijmen, en H. P. Witkamp, *Pietersz.*

VELDHOEN, of HOUTSNIP; door Mejuff. Rozette J. Ulman.

GOUDVINK; door de Heeren C. N. te *A.* (in verzen); Ns. Hulsbeek *Jr.*; Mejuff. A. C. Zweerisz; de Heeren G. W. G, die ook VLASVINK (in verzen) heeft; G. H. H. *Jr.* (in verzen).

'K geloof, het eerste deel, zo groot van nut, is hout.
De snip, *een pluimgedierte, is 't andre, zoude ik gissen:*
Dus zal 'k met HOUTSNIP *ook (deez' zwiert toch door het woud)*
'T beoogde doel niet missen.

L. J. Ulman.

a) KANKER; opgegeven door den Heer J. H. v. O: — gevonden door de Heeren, H. P. Witkamp *Pietersz*; A. G. v. D., te *Elburg*, lid van het collegie onder de zinspreuk, *Arbeid en Vlijt*; H. Torley; H. Kraay (in verzen); J. H. Sterlie; J. C. Schouten; ...v.. G..t, te *A.* — Dus zegt de Heer G. H. H. *Jr:*

'K heb veel herdacht, dikwijls herlezen,
Eer 'k hier de meening kon verstaan:
'K heb ze eindlijk evenwel geraân:
'T charadewoord moet KANKER wezen.

KANKER, is ook ingezonden door den Heer, J. N. O.; Mejuffrouwen Anna Sara Ottens; C. Baak, geb. van den Ham; de Heeren A. Sjoerds; J. Baak; B. H. van Gent; B. J. Verhoeff; Mejuff. Sara Sjoerds geb. Smit; den Heer A. de Waal, te A.

Het volgende is van den Heere P. van Kalfsvoet:

Jaap kwam eens uit de kroeg, en had bij kan en glazen
Al menig duit verspild, zijn kop was gansch op hol;
Hij doet schier anders niet dan vloeken, schelden, razen:
Zijn vrouw (in lang niet mak) zegt: „ Vent! je bint weer vol." —
„ Dat lieg je beest!" riep Jaap. — Zij weer: „ Hoe! zou 'k dat liegen?"
En grijpt, daar zij juist pas gewasschen had, het rek;
Waar 't goed op hing, en zegt: „ 'K zal je in jou bakkes vliegen,
„ En slaan je hiermeê ongenadig op je bek." —
Daar ging het vechten aan. — De boel was ras aan stukken;
En Jaap, die niet veel zin in al dat kloppen had,
Zegt: „ Satans wijf! loop heen met jou verdorde nukken;
„ 'K ga liever weêr te bier." — Hij kreeg een voet voor 't gat.
Daar man nu zuipt, en vrouw van reden niet wil weten,
Wordt daar de boel niet als door KANKER *weggegeten?*

5.) VERSTAND, opgegeven door den Heer, A. van Mansum, te *Haarlem*: — ontraadseld door de Heeren, G. v. O; H. P. Witkamp *Pietersz.*; T. S. S. te *Harlingen*; P. Saraber *Jr*; H. G. Kloppenburg; A. G. v. D., te *Elburg*; lid van het collegie, onder de zinspreuk, *Arbeid en Vlijt*; N. Hulsbeek *Jr* (in verzen); Mejuff. A. C. Zweerisz; de Heeren, A. Torley; J. H. Sterlie; O. W. G. (in verzen); J. C. Schouten; F. C. W.; N. Leergraag, te W; J. Roosekrans; J. H. v. O.; Stephanus Verstraaten, te *Wavervoen* (in verzen): — Voorts zijn de volgende ontbindingen ingezonden:

Knoop 't voorste vers aan 't woord, tand,
Zo hebt gij duidlijk 't woord VERSTAND.

D. Holland, te *Wavervoen*.

Mijn helft heet vers, *mijn andre* tand,
Knoop die te zaam, gij leest, VERSTAND.

C. Thijmen.

Een dergelijk versje is door den Heer H. W. Carris, te *Zutphen* ingezonden; en ook een, bijna gelijkluidend, door den Heer J. Gonggrijp, te *Harlingen*:

Vriend van Mansum! vers en tand,
Maken zaamen 't woord VERSTAND.

S. P. B. te *Hoorn*.

'K was bezig om een vers voor den Mercuur te maken;
Zes regels had ik pas, of ziet, een losse tand,
Deed mij geweldig zeer: 'k moest dus den arbeid staken:
Want op dat tijdstip was 'k berooft van mijn VERSTAND.

A. W. N. van Gent.

VERSTAND, *gepaard met naarstigheid,*
Is 't dat een heilrijk leven leidt.

T. Springstok, te *Zwol.*

'K nam naauwlijks den Mercuur ter hand,
Of vond charade vijf — VERSTAND.

P. van Kalsvoet.

Het woord VERSTAND is ook ingezonden door de Heeren, A. de Waal, te *A.*; A. Sjoenis; J. Baak; Mejuff. Sara Sjoenis *geb.* Smit; de Heeren Jacobus Rabe, te *Arnhem*; A. J. D'Ailly; J. N. C.; C. J. A. Linckers; A. Londsen, van *Zaandam*; A. Koster; B. J. Verhoeff; B. H. van Gent; Mejufvrouwen Sara J. Ulman; C. Baak, *geb.* van den Ham; Anna Sara Ottens; de Heeren A. Croes Forsborgh *Jr.*; H. Wellan *Hz.*; W. R....r (in verzen); J. E. v. O., te *Tiel* (in verzen); Mejuff. Rozette J. Ulman (in verzen.)

Verscheidene onzer geëerde Correspondenten hebben zich gestooten aan de te verregaande duidelijkheid, in deze charade plaats vindende, en hebben zich, in meerder en minder scherpe bewoordingen, daarover uitgelaten: intusschen zullen zij gewisselijk, met ons, van gevoelen zijn, dat wij ons bekrompen bestek nuttiger kunnen vullen, dan met de uitdrukkingen hunner gebelgdheid: de meestverstoorden zijn de Heeren P. Kroese, lid van het collegie, onder de zinspreuk, *Vriendschap en Weetlust*, en F. van der Woude. — „Men zoude de „opgaaf waarlijk voor eene oplossing aanzien," zegt de Heer, L. J. Ulman; en 't volgende versje te hebben laten vooraf gaan:

Op een gemakkelijke wijz',
Vond ik VERSTAND — *en 'k werd niet wijs.*

De Heer H. Kraay, zegt (in verzen) mede, dat hij de voordragt bij de eerste lezing voor een antwoord hield.

Dus zegt de Heer H. E. Reurhoff:

'T bedoelde woord is *mers* en *tand*,
Dus ligtelijk te gissen.
Dat men het oog houdt op VERSTAND,
Dit kan toch wel niet missen:
Het laatste woord alleen zegt voort:
„VERSTAND is hier 't charadewoord."

Van den Heere C. N. te *A.*, hebben wij 't volgende:

'K behoefde uw opgaaf niet te ontwinden;
In 't laatste woordje kon 'k haar vinden.

De Heer G. H. H. *Jr.*, zegt:

Men heeft geen groot VERSTAND van nooden,
Om hier 't charadewoord te raân;
Want met een paar oplettende oogen,
Ziet men 't al aanstonds onderaan.

6.) HAMMER; voorgedragen door den Heere H. Kraay: — gevonden alleen door de Heeren A. G. v. D., te *Elburg*; lid van het Collegie, *Arbeid en Vlijt*; en ...v..G..t, te *A.*: — namelijk bepaaldelijk het woord HAMMER: wel is de charade nog in andere woorden gevonden; namelijk door den Heere L. J. Ulman; zeggende:

Erst must ich lange suchen,
Ich faste aber muth;
Nun fand ich viele wörter,
Die alle waren gut;
Doch um nur eins zu schreiben,
So konnte unter allen;
Allein das wörtchen KAMMER (*)
Am beste mir gefallen.

„ Deze charade", zegt de Heer van Kalfsvoet, „is met diverse „ woorden te ontknoopen; als met KARTEL, MANTEL, NACHT- „ MAL, OFFER, PENSEL, STANDART, STRAFBAR, WILDPRET, „ en meer anderen."

„ OFFER, en meer anderen," zegt Mejuff. Ulman.

De Heer J. R. heeft MAN-CHER, WEL-CHER, EI-FER, HEL-FER, KAM-MER, TON-ART, DROS-SEL, SCHAAF-HAUT; en voegt er bij: „ Ich glaube wenn man nach suchen wolte, dass man mehrere der- „ gleichen wörter solte finden."

Mejuff. A. C. Zwerisz heeft de woorden VIERTEL en NSEL ingezonden.

7.) MERCURE; opgegeven door den Heer, P. Saraber *Jr.*; — gevonden door Mejuff. Rozette J. Ulman; de Heeren H. G. Kloppenburg; A. G. van Cappelle; ...v..G..t, te *A.*; J. C. Schouten; Mejuff. A. C. Sweerisz; de Heeren H. Kraay; J. E. O., te *Tiel*; A. Croes Forsborgh *Jr.*; C. J. A. Linckers; J. N. C.; A. J. D'ailly; Mejuffrouwen Anna Maria Jacoba Rabe, te *Arnhem*; Sara Sjoenis, *geb.* Smit; de Heeren A. de Waal, te *A.*; A. Sjoenis; J. Baak; A. H. Mulder; D. Holland, te *Waverveen*; H. P. Witkamp *Pietersz.*

Voorts zijn nog de volgende ontbindingen ingezonden:

Je cherchais et trouvais bientôt,
Que le MERCURE *etait le mot.*

A. Koster.

Vous trouvez sur la couverture,
Placé le nom du dieu MERCURE.

Ns Hulsbeek *Jr.*

Ai-

(*) *De Heer* Kraay *heeft ons nader berigt, dat zijne charade ook in* KAMMER *is gelegen; het zelfde woord is ook ingezonden door den Heeren* ...v..G..t, *te* A. *en* G. H. H *Jr.*

Aimez vous la lecture?
Eh bien! lisez donc l'utile MERCURE.

G. W. G.

MERCURE *etait une fois malade; il ne fit tout le jour que lamenter, se grater le cu; prendre des medecines avec du* MERCURE; *se baigner dans la* mer, *lorsqu'on voyait* MERCURE *au ciel: en un mot, il avait deja eprouvé tout, pour recouvrir sa santé; mais aussi tout fut innutile: enfin croyant qu'il allait mourir, il envoyait au* cure *pour faire venir un prêtre et se preparer pour la mort; mais prenant dans ce moment le* MERCURE *en mains, et y trouvant son nom, il en etait si content, qu'il oubliait tout a fait sa maladie; et quoi quil soit encore tres faible, nous le voyons pourtant souvent au ciel.*

G. H. H. *Jr.*

C'est une chose sure,
Que le but est MERCURE.

P. van Kalfsvoet.

MERCURE *sera le mot,*
La mer *est un amas d'eau.*
Faut il aussi que je nomme
La partie de tout homme?
Puis je trouvois la mot cure
Demandé dans le MERCURE.

RAADSELS.

KAARS; uitgegeven door den Heer P. de Zeeuw, *Hz.*; te *Weesp*; — gevonden door de Heeren, N. Leergraag, te *W.*; C. Thijmen; H. W. Carras, te *Zutphen* (in een naamvers op het raadselwoord); J. A. Töpfer *Jr.*

BRANDENDE KAARS, zeggen de Heeren, B. H. van Gent; B. J. Verhoeff; J. Roosekrans; H. Torley; J. H. Sterlie; J. Baak; A. Sjoenis; Stephanus Verstraaten, te *Waverveen* (in verzen); Mejuffrouwen, C. Baak, *geb.* van den Ham; Sara Sjoenis, *geb.* Smit.

KAARS, hebben weder Mejuffrouwen Sara J. Ulman; Anna Maria Jacoba Rabe, te *Arnhem*; de Heeren A. J. D'ailly; A. G. van Cappelle; J. R.; J. C. Schouten.

Het volgende is van den Heere J. N. C.

De vlam ziet men de KAARS verteren;
Maar doe de vlam naar ondren keeren,
Zoo zult gij ras het licht ontberen:
Het rundvee geeft ons 't smeer.
Men hoort de kaars zeer hoog waarderen,
Van hun die in den nacht studeren,
En 't geen zij weten dus vermeren.
De KAARS verdient alle eer.

Dus zegt de Heer J. Gonggrijp, te *Harlingen*:

Entre autres le mot SACRÉ. *On dit par exemple:* les livres sacrés; *en parlant de la sainte bible: au contraire, on dit:* C'est un sacré coquin, &c. — Dan, 't zij ons vergund, den Heere Holland in overweging te geven, of de scheldwoorden *sacré coquin*, niet eigenlijk moeten wezen, *sacre coquin*: immers laat die zegging zich ook beter verklaren, dan wanneer men 't woord *sacré* daarbij gebruikt; dewijl 't woord *sacre*, in 't *Fransch* de naam is van de *wijfjes-valk*; een roofvogel; en dus de scheldwoorden *sacre coquin* zeggen willen, *roofgierige schelm.* In dit geval zou men (in navolging van den Heere Hollander) het tegenovergestelde, in de vraag bepaald, kunnen vinden, bij voorbeeld, in: *le sacre d'un roi* (de zalving van een' koning) *un sacre coquin;* maar dan nog zoude, onzes oordeels, het tegenovergestelde niet zoo eenvoudig en echter regtstreeks zijn, als hetzelve in 't woord PERSONNE, door den Heer vrager bedoeld, gevonden wordt. Beter, of liever geheel voldoende, wordt dat tegenovergestelde gevonden in 't woord, HABILLER, door den Heer L. J. Ulman ingezonden; want dat woord beteekent zoowel *uit-* als *aankleeden*; dewijl men het ontvellen van een dier (kalf, konijn enz.); het *aftrekken*, *afstroopen* van deszelfs vel, in de *Fransche taal*, mede HABILLER noemt.

De Heer ... v.. G..t, te *A.* heeft het woord PERSONNE ingezonden; en de Heer G. H. H. *Jr.* zegt:

Ce que PERSONNE *n'a fait*, PERSONNE *va faire;*
C'est ainsi que PERSONNE *est de* PERSONNE *le contraire.*

OPLOSSINGEN *der* VOORDRAGTEN, *geplaatst in het* 3de D. 1de Stuk.

LOGOGRYPH

GRUNDEL; voorgesteld door den Heer Stephanus Verstraaten, te *Waverveen:* — gevonden door de Heeren Jn. Cs. Campfraat; Jacobus Muller; Gt. Vos *Jr.*; C. van Schaick *Jr.* *huisonderwijzer* te *Amsterdam*; B. J. Verhoeff; Abr. de Waal; Jacob Bru *Jr.*; G. H. H. *Jr.* (in verzen), P. Saraber *Jr.* (*); ... v... G..t, te *A.* (†); A. Croes Forsborgh *Jr.* (§); H. Wel-

(*) *De Heer* Saraber *zegt:* „*Onze moedertaal wil dat men* GRONDEL, *niet* „ GRUNDEL *schrijve.*"

(†) „ *Indien de Heer* Verstaaten *gezegd hadde:* Het moederwoord is *Hoogduitsch*, 't „ welk bestaat, *enz.*, *dan ware het goed; maar dewijl dit woord door hem als* Hol„ landsch *gebezigd wordt voldoet het in geenen deele, om dat het in 't* Hollandsch „ *niet* GRUNDEL, *maar* GRONDEL *heet: voorts heb ik, behalve de in die logogryph* „ *aangeteekende woorden, nog de volgende in het* Hoogduitsche woord GRUNDEL *ge-* „ *vonden:* deur, deun, dreun, geur, den, rug, dun, gul, red (*geb. wijz. werkw.* red- „ den), der, de, en, er, leg, nu, *en* end, *dies zestien zamen.*"

(§) *Behalve eenige der in de voorgaande noten aangeteekende woorden, heeft de Heer* Forsborgh *in 't moederwoord nog gevonden*, ren, re, dreg *en* leun.

lan *Hz.*; A. Koster; G. v. O. (*); A. Timme, leerling van den Heere J. van Wijk; C. Bank; F. van der Woude; C. A.; J. A. Töpfer *Jr.*; J. Roosekrans; A. van Mansum *Jr.*; A. J. D'ailly; J. Hambeek en H. L. Schollevanger *Jr.*; H. P. Witkamp *Pietersz.*; J. Terwogt *Jr.*; J. R.; A. G. van Cappelle; 10. 8. 22. 15.; H. G. Kloppenburg (in verzen); 7. 22. 22. te *Z.* (in verzen); Ns. Hulsbeek *Jz.* (in verzen); R. v. L. te *Zierikzee*; B. H. van Gent; met bijvoeging van: „Moet GRONDEL zijn." Hier bij kunnen wij de volgende oplossingen voegen:

Reu en *nel*,
Geld en *del*.
Nul en *el*.
Daarbij *duël*:
Voorts *rund*, *run*, *Ner* en *erg*; deez' toonen zeer gewis,
Dat GRUNDEL hier de meening is.

W. L.

„ Gek!" riep Jan eens tot zijnen maat:
„ Rep, rep je toch! of 't is te laat;
„ Uw dobber naar beneden gaat!
„ Neen," zei de maat, „ 't is zuigen:
„ Daarvan zal 'k overtuigen."
En echter heeft hij beet. — Het is? —
Lees op den linker kant wat visch.

E. W. R....r.

Behoudens dat u dit
Niet strekk' tot ongenoegen,
Zou 'k wel bij uw dozijn,
Nog twee dozijnen voegen (†):
En 't kan niet belgen, naar ik gis,
Wijl GRUNDEL daarvan de oorzaak is.

J. Gonggrijp, te *Harlingen*.

Een *reu* is soms in huis zeer dienstig.
Nel is verkorte vrouwenaam.
Del hoor 'k als scheldwoord wel gebruiken.
'T *geld* is tot alle ding bekwaam.
De *nul* kan iets of niets beteeknen,
Naar zij of vóór of achter staat.
Eene *el* vindt men in vele winkels.
Het *rund*-vee schenkt ons goed gebraad,
En *Ner*, leest men, was Abner's vader.
Het *run* komt van de boomen, en
'T *duël* is *erg* voor die 't hanteren...
Maar 'k meen ik nu aan 't einde ben.
Slechts 't hoofdwoord GRUNDEL moest 'k nog noemen;
Maar is dit niet verkeerd gespeld?
Moest niet, naar eisch van onze tale,
Daarvoor 't woord GRONDEL zijn gesteld?
Gewis. — Daarbij Mijnheer Verstraaten,
Hebt gij nog woorden weggelaten.

P. van Kalfsvoet.

(*) *Deze Correspondent plaatst bij eenige der voorgaande woorden nog het woord* gulden. — *De Heer* F. van der Woude, *voegt* leur *bij eenige der voorgaanden; en de Heer*, 10. 8. 22. 15., *het woord* Rugen: „*Een redelijk groot eiland*" *voegt de Correspondent er bij* „*met den tytel van Prinsdom, in de* Oostzee, *digt bij de kust* „ *van* Duitschland, *en de noordkust ten westen des Hertogdoms* Pommeren, *waarvan* „ *'t slechts door een naauwen doorvaart afgescheiden is, en waaronder 't ook gemeen-* „ *lijk gerekend wordt te behooren.*"

(†) *Onder die vier-en-twintig vinden wij, behalve velen der reeds opgegevenen (zie de voorgaande noten)*, *nog* Ur, deeg, gun, leng (*een visch, ook een touw, 't welk gebruikt wordt tot het visschen*) duren *en* uren.

De, gulden, gul *en* rug; dreun, leng, dun, leg, den, deur,
Eg, neude (*te Utrecht*), deun, re, nu, end, uren, geur:
All' deze woorden, Heer Verstraaten,
Hebt ge uit den GRUNDEL *weggelaten.*

D. Holland, te *Waverveen.*

Uw bedoeling is, gewis,
GRUNDEL, *de bekende visch* (*).

T. Springstok, te *Zwol.*

Een soortgelijk versje is door Mejuff. Rozette J. Ulman ingezonden:

Het moederwoord is hier in GRUNDEL *vast te stellen;*
Doch 'k moet, naar Siegenbeek, niet GRUN *- maar* GRONDEL *spellen:*
Voorts heet een reu *soms* del. *Het* geld *voert zeer veel uit;*
Daar nul, *zoo op zich zelv', niets hoegenaamd beduidt.*
De vrouwenaam is nel. *Met* ell*en kan men meten:*
De vader van Abner; diens naam zal ieder weten.
Van boomen krijgt men run; *en* rund*vleesch smaakt niet kwaad.*
Men is soms zonder erg, *en doet een slechte daad.*
Men duël*leert wel, maar weleer meermaals dan heden: —*
Door all' deez' woorden is de logogryph te ontleden.

L. J. Ulman.

'T moederwoord is hier gewis,
GRUNDEL, een bekende visch.
Zeekre dieren noemt men *rund.*
Gulden † (†) is een fraaije munt;
En indien 'k mij niet bedrieg,
Vindt men *luren* † in een wieg.
Rug † noemt ons een ligchaamsdeel.
Guren † doen de vogels veel.
Nel kocht laatst een *el* katoen,
Daarbij had zij *geld* van doen.

Del is scheldwoord; *den* † een boom.
'K denk aan het *duël* met schroom.
Uren, † o! vervliegen snel!
Run, van boomen, ken ik wel;
Die iets zonder *erg* begaat,
Wordt daarom juist niet gehaat.
Ner is hij die, wijd en zijd,
Was bekend in Saul's tijd.
Eindlijk vind ik *re* † en *nul.*
Duren † *en* † het woordje *gul* †.

H. W. Carras, te *Zutphen.*

Nog is het woord GRUNDEL ingezonden door de Heeren, C. Thijmen; J. Gravius; Hk. Kempe *Lodewijksz.* (in verzen); H. E. Reurhoff (in verzen); Mejuffrouwen A. C. Zweerisz; Sara J. Ulman.

(*De overige oplossingen in ons eerstkomend stuk.*)

NB. *In het verslag der oplossingen, betreffende het woord* MINE, *geplaatst in ons 3de. D. 1st. st. hebben wij verzuimd, den Heer* L. J. Ulman, *te noemen.*

Op de herhaalde vraag, *naar de waarschijnlijkste naamsoorsprong van de rivier* GUADALQUIVIR, zijn thans de volgende antwoorden ingezonden:

(*) *Deze geleerde Correspondent heeft mede eenige der bewuste overgeslagene woorden aangeteekend.*

(†) *De woorden waarbij dit teeken (†) staat, zijn in de opgave niet aangehaald.*

De waarschijnlijkste naamsoorsprong van de rivier *Guadalquivir* is, dat in *Spanjen* vele goud- en zilvermijnen waren; welke metalen van daar, met schepen, over deze rivier vervoerd werden, waardoor men haar den naam van *Guadalquivir*, of *goud- en zilver-rivier* gegeven heeft. — Mogelijk werden de gezegde metalen ook wel in die rivier gevonden.

H. P. Witkamp, *Pz.*

De naamsoorsprong dezer rivier schijnt mij toe zeer duister te zijn: gelukkig dat er onze geographische kundigheden weinig bij verliezen, al ware het ook dat wij er volstrekt niets van wisten; daarom verwondert het mij in 't minste niet, dat er op deze vraag geene antwoorden ingezonden zijn; want weinigen zijn er die lust hebben, om den oorsprong van den naam eener uitlandsche rivier uit de oudheid op te delven.

De *Guadalquivir* ontspringt op de grenzen van *Murcia*, en wel, volgens PLINIUS, in het *Tugiesche woud*, zoo genoemd naar de oude stad *Tugia* (*), op den 38° noorder breedte, en op bijna 16° 30' ooster lengte, over *Farro*; loopt vervolgens, met een' kronkelenden bogt, door *Andalusiën*, en ontlast zich, op bijna 36°. 40'. 20" noorder breedte, en op 10°. 30' ooster lengte, in de *Atlantische zee*, tegenwoordig slechts door eene uitwatering, maar eertijds, volgens het getuigenis van STRABO, door twee monden. De namen dezer rivier waren oudtijds verscheiden; men noemde dezelve, *Bets*, *Boëtes*, *Boëtis*, *Guadaiqivir* of *Quadalqvier*, naar den oorsprong dezer laatste benaming wordt thans gevraagd.

Sommige leiden dien naam af van eene bron, waaruit deze rivier zoude ontspringen, en welke men voorgeeft dat in vroegere tijden, *Guadalqie* zoude geheten geweest zijn: anderen zijn van oordeel, dat deze rivier haar' naam ontleent van haren kronkelende loop; herwelke in de verouderde *Andalusische taal*, werd uitgedrukt, met het woord *Quadalqive*, naderhand in *Guadalqivir* veranderd.

Nog anderen leiden den bewusten naam af, van de taal der oude *Mooren*, zijnde die naam in dezelve zamengesteld uit twee woorden, namelijk uit *Quadal* en *qivir*, beteekenende, in het oude *Moorsch*, GROOT en RIVIER, zoodat het zamengestelde woord zoo veel als *groote rivier* zoude aanduiden; en deze gedachten komt mij voor wél het waarschijnlijkste te wezen, uit aanmerking dat weleer de oude *Mooren*, gedurende een' geruimen tijd, de zuidelijke gewesten van *Spanjen* in bezit gehad hebben.

Hiermede heb ik, naar mijn vermogen, aan de begeerte en de herhaalde vraag van den Heere J. Hambeek trachten te voldoen; verlangende daarom ook de gedachten van dien Heer over dit stuk te mogen vernemen.

J. A. Oostkamp, te *Zwol.*

Het volgende is van den Heere vrager zelve:

De naam van *Guadalquivir* is uit de *Moorsche benaming*, VADALCABIR, *groote rivier* beteekenende, gesproten. Eertijds droeg zij den naam van *Perea*, en in nog vroegere tijden heette zij, *Baetis* en *Tartessus*: hare springader is in *Andalusiën*; daar, alwaar verscheidene beken uit het gebergte *Ferucra* vloeijen; welke beken zich in een klein meer vereenigen, waaruit vervolgens deze rivier ontstaat.

(*) *Zie* WESTERBAAN, algemene geschiedenis, *deel* 16. *boek* 4. 10de *hoofdstuk*, 1. *afdeeling*, *bladz.* 301.

VERVOLG DER UITGEZOCHTE GEDACHTEN EN LESSEN
OVER
DE VRIENDSCHAP EN DEN OMGANG MET VRIENDEN,
DOOR
P. van KALFSVOET en *A. W. N. van GENT.*

De vriendschap die men in de jeugd met elkanderen gesloten heeft, wordt niet ligt weder verbroken.

Raadpleegt wel over alles met uwen vriend; maar raadpleegt eerst over uwen vriend, met u zelven.

Klaagt eenen vriend u zijnen nood, hoort hem, neemt deel in zijn lijden, en, zoo gij kunt, redt hem.

Vrienden die ons in tijd van nood niet verlaten, zijn niet ligt te vinden; daarom, zoo gij er eenen gevonden mogt hebben, houdt hem in waarde.

Verzet u met ijver en moed, ten voordeele van uwe vrienden; doch niet ten koste van *regt* en *billijkheid.*

Schadelijke vleijerij en geveinsdheid moeten buiten den vriendenkring blijven. (*De overigen in ons eerstkomend stuk.*)

De volgende stukjes zijn ons goedgunstiglijk, ter plaatsinge, toegezonden:

OORSPRONG VAN HET WOORD POMPERNIKKEL.

Het is bekend dat wij *Hollanders* dien naam (op eene schertsende wijze) geven aan een dik stuk roggebrood; of ook doorgaans aan een ongemeen dik boterham: zie hier de aanleidende oorzaak daarvan:

Zeker *Franschman* te paard door *Westphalen* reizende, vroeg in eene herberg, alwaar hij verkoos te verpozen en zich te ververschen, naar brood enz.: men bragt hem het aldaar gewone zwart-, of roggebrood; hetwelk door den *Franschman*, op eene verachtende wijze, werd afgewezen, met bijvoeging van: *C'est bon pour* Nicquel; (*Dat's goed voor* Nikkel: *Nikkel* was de naam van zijn paard). — De *Westphalinger* nu, die hem bediende, en geen *Fransch* verstond, meende den naam van het voorgediende brood in die taal gehoord te hebben; kromtongde denzelven na (ongetwijfeld uit gebelgdheid op den *Franschman*, over dat deze zijn brood, zijn geliefd dagelijksch voedsel, met verachting had afgewezen) en maakte er *pompernikkel* van, welke spotbenaming vervolgens, vrij algemeen, in gebruik is gekomen.

AAN ZEKERE BABBELAARSTER.

Gij snapt en schopt van mij een valsch gerucht in 't licht:
Spreek zoo dat ik het hoor, of houdt uw schendmond digt!

A. W. N. van Gent.

VER-

VERKEERDHEID.

„ *Het menschdom is helaas! veel erger dan voor dezen",*
Zei KRELIS *tegen* KLAAS; *„dit word ik regt gewaar,*
„ *Een zot, een ligtekooi, wordt thans veel meer geprezen,*
„ *Dan mannen van verstand: is dat niet wonderbaar?"* —
„ *O ja!" was 't antwoord, „vriend! 'k moet uwe denkwijz' prijzen,*
„ *Thans acht men gekken meer, dan lieden van verstand;*
„ *De reden daar van is (en is het ons ter schand!)*
„ *Dat men in onzen tijd meer* zotten *vindt dan* wijzen."

A. W. N. van Gent.

GOEDE RAAD.

Vrienden laat het u niet kwellen,
Dat het leven moeite baart;
Houdt uw aandacht hun niet waard'
Die tot luiheid overhellen,
Laat het ijvren nimmer staan.
Denk, ik zal mijn loon ontvangen,
Voor mijn moeite roem erlangen,
Als die lui zijn beedlen gaan.

Jan Evcorts, *Bz.*

PROCES ZONDER TRIOMPHANT.

Een doctor, advokaat met eenen predikant,
Betwistten eens elkaâr de eer van de hoogerhand;
Elk hunner zei, hij *moest, en wel om goede reden,*
Bij de andre twee die plaats bekleeden.
„ *Ik," sprak de pleiter, „die de heilige wet hanteer,*
„ *Ik eenig en alleen heb aanspraak op die eer;*
„ *Niets anders dan de wet beveiligt kerk en Staten;*
„ *Bewaart uw have en goed — dit lijdt geen tegenpraten."* —
„ *Wat kerk en Staat! Wat have en goed!" riep de doctoor,*
„ *Deze allen halen niet bij 't wenschlijk iets waarvoor*
„ *Ik 's daags, ja 's nachts zelfs, zorg; mijn kunst spaart u het leven:*
„ *Mij dus alleen behoort deze eer te zijn gegeven"* —
„ *Weg weg!" zei dominé, „gij zorgt voor tijdlijk goed;*
„ *Maar ik ben 't die u tot het eeuwge brengen moet.*
„ *Mijn vrienden die uw ziel, door preken en gebeden,*
„ *Vol heilig vuur, geleid op 't pad ter zaligheden,*
„ *Behoort, ontwijfelbaar met regt,*
„ *De eer van de hoogerhand te worden toegezegd."* —
Zoo nu de schout hier 't vonnis velt,
Gewis is 't dat hij naar den pleiter overhelt;
Doch laat men de uitspraak aan de rijken,
De arts gaat dan met de zege strijken;
En stelt men 't regt in 's Bisschops hand,
De prediker wordt triumfant.
Maar wil men 't pleit in handen geven
Aan lieden die verstandig leven,
Dan word de roem van alle drie
Een lootre beuzeling; want zie,
Wanneer we in rust en vreê verkeeren,
Wie toch zal dan een' pleiter eeren?

En hij die steeds, met matigheid,
Een stil, genoeglijk leven leidt;
Zal als de pest de Doctors mijden,
Wijl zij gewis de beurs doen lijden:
En onderwerpt men zich aan God;
Is men te vreden met zijn lot,
En leeft men steeds naar diens geboden,
Men heeft geen' predikant van nooden;
Maar gekken en verwaande liên
Zijn duidlijk in deez' drie te zien.

Herrijmd door P. van Kalfsvoet.

Men verhaalt van DIONSIUS, tiran van *Syracusen*, dat hij uit wantrouwigheid, altoos een ijzere harnas onder zijne bovenkleederen aanhad, en nooit tegen zijn volk sprak dan van een boogen toren af; zijne dochter moest hem, door middel van nootendoppen, den baard afnemen, dewijl hij zich niet aan de handen van een' baardscheerder durfde toebetrouwen: zijne slaapplaats was rondom van een breede gracht omgeven, en hij lag zich niet ter ruste alvorens de smalle brug, over welke hij derwaarts moest gaan, opgehaald, en door hem zelven wel vast gemaakt was; meer dergelijke angstige voorzorgen die hij gewoonlijk in 't werk stelde, vindt men van hem aangeteekend.

Arm was hij inderdaad, offchoon hij een vorst ware. — Een mensch die vergenoegd is, en een gerust geweten heeft, is duizendmaal rijker dan een monarch, al bezat hij ook het grootste gedeelte der aarde, die zich kan verwijten zijne natuurgenooten onder den ijzeren schepter der tiranny te hebben doen bukken, en derhalve geen gerust geweten kan hebben. — Gij stervelingen, derhalve, die gelukkig wilt leven, zorgt dat gij u zelven niets te verwijten hebt.

H. P. Witkamp, *Pz.*

VERKEERD BEGRIP.

„ *Ik ben" dus sprak eens* PIET, „*gestaag aan 't verzen maken;*
„ *Ik rijm den ganschen dag, ja somtijds wel als 'k slaap:*
„ *Ben 'k dus niet een poëet? ben 'k dus geen vlugge knaap?*
„ *Zijn die 't ontkennen, niet zoo vele zotte snaken?"*
Zijn vriend, dit hoorende, zei: „ *Luister, goede* PIET!
„ *Men heeft wel groot gelijk uw' arbeid niet te prijzen;*
„ *Gij handelt als een zot, dit zal 'k u klaar bewijzen:*
„ *'T is waar dat ge altijd* rijmt; *maar* dichten *doet gij niet."*
PIET *sloeg zijne oogen neêr:* „ *'K heb nimmer dit geweten,"*
Zei hij: „*en heb de zaak zoover' niet ingedacht;"*
Geen wonder, dacht ik, PIET *dat men uw werk veracht:*
Die 't rijmen *goed verstaan, zijn daarom geen* poëeten.

A. W. N. van Gent.

ANECDOTEN,

Een boer met bokkings, ter verkoop loopende, geraakte met iemand, die hem naar de prijs van zijne waar vroeg, in gesprek; aldra over de tijdsomstandigheden, gevolgelijk over den hoogen prijs en de schaarsheid van onderscheidene koopwaren; ten bewijze van een en ander, zeide de boer: „Daer Menheer; daer, kaik me daer die bokkings maer iens an; ze beginnen ze ummers meê al van taid tot taid klainer te maeken?"

H. Kraay.

Als *hout* en *zijd* waar' goede brand,
En men kreeg zware vorst in 't land,
Gewis al waar' 't ook nog zoo koud,
Geen mensch behoefde turf of hout.

Vrij gevolgd naar Huigens,
Door P. van Kalfsvoet.

PRIJZEN EN LAKEN UIT EIGENBELANG.

Klaas *laakt, uit al zijn magt, een hof, hem wèl gelegen,*
En prijst zijn wijf, een vuile prij. — „Ei, waarom dit?"
Vraagt gij misschien; „Wat toch mag Kees *hiertoe bewegen?"*
'T een kocht hij gaarn, terwijl hij 't andre reeds bezit.

Vrij gevolgd, door
P. van Kalfsvoet.

MIJNHEER REDACTEUR!

De achting welke ik uwen leerzaamen en aangenamen *Amsterdamsche Mercurius* toedraag, heeft mij doen besluiten, u in bedenking te geven, of niet sommigen uwer Correspondenten, in het voordragen van *charades*, te verre van den aard van het sijllabespel, afwijken, waardoor zij dezelven tot *logogryphen* (letterkeeringen) maken: bij voorbeeld de *charade* van den Heere J. J. Scheffer, 3de D. 1ste St. dus luidende:

Het geheel bestaat uit twee deelen, en is de naam van een' man die somtijds van de eene plaats naar de andere noodzakelijk is. Het eerste deel is de naam van een' watervogel: wanneer men de laatste letter er van ontneemt, verandert het in een viervoetig dier. Als men het tweede deel verkeerd leest, geschiedt het betekende veeltijds uit vermaak. Voegt men de eerste letter van het tweede deel bij het eerste deel, zoo is het beteekende zeer geschikt tot plaatsing en gebruik van het geheel: en eindelijk, het tweede deel zonder de eerste letter gelezen wordende, verandert het in den naam van iemand, die naar het land zijner geboorte alzoo genoemd wordt.

Deze zoogenaamde charade is eigenlijk eene *logogryph*, gelijk uit de volgende voordragt blijkt:

Het moederwoord bestaat uit acht letteren, en is de naam van een' man, die somtijds van de eene plaats naar de andere noodzakelijk is.

1. 2. 3. 4. Is de naam van een' watervogel.
1. 2. 3. Naam van een viervoetig dier.
8. 7. 6. 5. Geschiedt veeltijds uit vermaak.
1. 2. 3. 4. 5. Iets, zeer geschikt tot plaatsing en gebruik van het geheel.
6. 7. 8. De naam van iemand, die naar het land zijner geboorte alzoo genoemd wordt.

Ziedaar Mijnheer, eene wel naakte, maar echter ware *logogryph*, en die voordragt is niet die van eene eigenlijke *charaden*; dewijl men zich daarin alleenlijk met de lettergrepen des woords, niet met de enkele letters derzelven, moet bezig houden. — Geef uwe Correspondenten deze mijne aanmerking in overweging, met bijvoeging of men niet ten minsten, ingevalle men toch dergelijke verbasterde *charaden* wilde voordragen, dezelve niet moest rangschikken in een afzonderlijk fak, hetwelk 't bovenschrift zou kunnen voeren van LOGOGRYPH-CHARADEN.

Ik ben enz.

C. L.

Wij bevelen deze missive aan de overweging onzer geëerde begunstigers, en verzoeken hunne gevoelens over dezelve, ter plaatsinge in ons werk, te mogen ontvangen.

NIEUWE OPGAVEN.

NB. *Wegens de vele nog voorhanden zijnde Oplossingen, kunnen wij thans alleenlijk het volgende den Liefhebberen voorstellen.*

CHARADEN.

1.) Het geheel bestaat uit twee deelen, en beteekend iets, dat mensch en beest gemeen hebben: het eerste deel is van onvergelijkelijke schoonheid: het tweede deel met de tweede letter van het eerste, is voor groote mannen een eertitel, doch onder den gemeenen man een scheldnaam: neemt men van het geheel de twee voorste letters weg, dan bekomt men iets dat bij menschen dikwijls op het geheel volgt: neemt men de middelste letter uit het geheel, zoo verkrijgt men een mansnaam, en plaatst men het tweede deel vóór het eerste, vindt men het in en aan de meeste gebouwen.

D. Holland, te *Waverveen.*

2.) Ik besta uit drie deelen: mijn eerste en tweede is een Bijbelsche mansnaam, zijnde een Propheet. Mijn eerste, met de tweede en derde letter van mijn derde, een Bijbelsche krygsoverste. Mijn tweede en derde is een Bijbelsche Koning; en mijn geheel is een Bijbelsche mansnaam: Koning David is mijn oom.

Stephanus Verstraaten, te *Waverveen.*

3.) *Mijn eerste is een naam van vrouwen,*
Mijn tweede wordt tot brood bereid,
In mijn geheel kunt gij beschouwen
Een dier van zeer veel nuttigheid.

H. W. Carras, te *Zutphen.*

VRAAG.

Er is in de *Hollandsche taal* een woord, het welk twee zeer verschillende betekenissen heeft, in de eersten zin betekend het een onzer eerste

Christenpligten, terwijl het in de andere betekenis een der snoodste misdaden is: echter is het in beiderlei zin een werkwoord, het welk door den eene mensch aan den andere wordt uitgeoefend.

J. N. C.

EINDRIJMWOORDEN TER AANVULLINGE.

DE REGEN.

. . . . *drenken*	. . . . *bloeijen*
. . . . *top*	. . . . *kleur*
. . . . *schenken*	. . . . *verjagen*
. . . . *galop*	. . . . *dood*
. . . . *zingen*	. . . . *dagen*
. . . . *versiert*	. . . . *brood*
. . . . *dringen*	. . . . *plegen*
. . . . *giert.*	. . . . *baart*
. . . . *groeijen.*	. . . . *paard*
. . . . *geur*	. . . . *regen!*

BURGER HUIS-APOTHEEK.

(VERVOLG *der* VOORSCHRIFTEN, *onder de landlieden enz. verspreid.*)

4.) Matig drinken, in eene warmte, waarin men zoo vele vochten verzweet, is zekerlijk noodig; maar gelijk het aanhoudend inzwelgen van eene grooter hoeveelheid thee, koffij of warme waterdranken, het ligchaam verzwakt en nog meer doet zweten, zoo is het schielijk te lijve slaan van veel koud water, karnemelk of bier, terwijl het ligchaam heet en bezweet is, allernadeeligst, ja somtijds schielijk doodelijk. Men spoele dan vrij met koud water zijn mond, keel en neusholten, wassche ook daar mede zijn aangezigt, want daarbij zal men zijne dorst en droogte aanmerkelijk gematigd vinden, maar om koud water veilig te drinken, moet men het niet dan bij kleine teugen en langzaam doorslikken, zoo dat het vocht zijne koude verloren hebbe, voor het in de maag kome; met deze voorzorg mag men dan ook koud drinken, bij voorbeeld, koud zuiver water vooral, indien men, in de hitte, met 6 maten water, vermengt 1 maat brandewijn of jenever, en 1 maat azijn, iets meer of minder, naar de mindere of meerdere sterkte dezer bijvoegselen: versch, goed bier, matig en langzaam gedronken, is dan ook nuttig, en voor meer vermogenden, nu en dan, een glas goede wijn daar tusschen, maar koude karnemelk kan het meeste nadeel doen van allen.

('T vervolg hierna.)

VOLMAAKT TOILET,
VOOR DE SCHOONE KUNNE.

Een ander middel tegen de uitwerkselen van het steken der zon op 't vel.

Druk een citroen uit in vier pintjes zoete melk; doet er een' lepel brandewijn bij, en laat het zamen koken; wel op het schuimen passende: gekookt zijnde bewaart men het ten gebruike: sommigen doen er ook wat witte suiker bij, benevens een weinig bergaluin.

Des avonds het aangezigt met versch putwater te wasschen is mede zeer aanteprijzen; ook kan men, bij het naar bed gaan, eenige aardbeziën op het gezigt stuk drukken en dezelve gedurende den nacht daarop laten droog worden: des anderen daags 's morgens wascht men zich met kervelwater, waardoor het vel zeer frisch, schoon en glanzig zal worden.

(NB. *Dit wordt vervolgd.*)

TOEGIFT No. 3.
VERVOLG *van de* OPLOSSINGEN *der* VOORSTELLEN, *geplaatst in ons* 2de D. 3de St.

VOORST. 3.) Van den Heere C. van Schaick *Jr.*, *Huisonderwijzer alhier*. — De Heer L. J. Ulman lost dit voorstel op alsvolgt:

Stel de lengte der renbaan $= x$

Zoo is volgens 't voorst: $\frac{3}{5}x + \frac{3}{8}x - 12 = x$

$$\frac{41}{40}x - 12 = \frac{40}{40}x$$

$$\frac{1}{40}x = 12 \quad \times 40$$

$$x = 480$$

Nu is $\frac{3}{8}x = 180$, en $+ 8 = 188$ in 4 min: dus 47 in één min: de zwart;
En $\frac{3}{5}x = 288$, en min: $6 = 282$ in 6 min: dus 47 in één min: de bles.

Hoe wonderlijk het schijn', waar is het evenwel,
De paardjes liepen even snel.

Op dezelfde wijze werkt de Heer Fs. Hovenier, te *Edam*; ook de Heer Voorsteller (C. van Schaick *Jr.*); alsmede de Heeren, D'ozy, te *Edam*; A. J. D'ailly; L. Thiensma, leerling van den Heere H. Hermans; P. Jbz. Kat, te *Edam*; H. W. Caspari, en Ps. Moolhuizen *Dz.*, te *Weesp*; welke laatstgemelde ten slotte zegt:

Waaruit ik dus besluit: de bles liep als de zwart:
Dat is zij liepen even hard.

De Heer J. Hector, *Rekenmeester alhier.*, zegt alleenlijk: „De „ paarden liepen even hard," zonder ons zijne wijze van werken mede te deelen.

'T is duidelijk dat de volgende telkunstige bewerking van den Heere H Wijnoogst, te *Edam*, op den voorgaanden stelkunstigen grond gebouwd is: gezegde Correspondent werkt namelijk dus:

40

$\frac{2}{5}$ | 8 : 16

$\frac{5}{8}$ | 5 : 25

——— add.

41/ } $1\frac{1}{40}$ — 12

40/ (1 } 1

——— sub.

$\frac{1}{40}$ is 12 hoeveel 't geheel.

$\frac{3}{8}$ uit $\frac{480}{1}$ is 180 $\frac{3}{5}$ uit 480 is 288

8 6

——— add. ——— sub.

188 In 6 . . . 282 hoeveel in 4 min:

47

4

———

188, als voren, dus loopen zij beiden even hard.

Oplossingen van het VOORSTEL, van de Heeren A. J. D'ailly, en en B. H. D'ailly, leerlingen van den Heere J. Littwak, geplaatst in ons 2de D. 3de St.

De Heer H. P. Kretschmer, te *Zutphen*, werkt als volgt:

Stel de jaren van den vader $= x$, en die van den zoon $= y$,

Zoo is volgens voorst. $x + y = z^2$; $y = \frac{1}{3}x$, of $x + \frac{1}{3}x = z^2$: voorts is, mede volgens voorst. $z : y = 2 : 3$; waardoor men vindt $z = \frac{2y}{3}$, dewijl y nu $= \frac{1}{3}x$ is, zoo is $\frac{2y}{3} = \frac{2x}{9} = z$; dus $\frac{4x^2}{81} = z^2$; derhalven,

$$x + \frac{1}{3}x = \frac{4x^2}{81}$$

81

$$81x + 27x = 4x^2$$

$$x / \quad 108 = 4x$$

$4 / 27 = x$, de jaren van den vader; derhalven $y = \frac{1}{3}x = 9$, (die van den zoon,

De Heer J. Hector, heeft alleenlijk de getallen 27 en 9 ingezonden, zonder bijgevoegde werkwijze.

De Heer R. te S...... heeft mede alleenlijk de getallen 27 en 9 ingezonden, zonder werkwijze; doch zegt: „De bepaling, dat de ouderdom van den vader een rationale cubicq is, bevind ik overtollig te wezen, dewijl de stelkunst toont dat zijne jaren niet anders dan 27 (dus niet anders dan een rationaal cubicqgetal) kunnen zijn, en men, behalven die bepaling, de noodige vergelijkingen kan maken." De gegrondheid dier aanmerking blijkt uit de bovenstaande bewerking van den Heere Kretschmer; alsmede uit andere die volgen.

De Heer P. Jbz. Kat, te *Edam*, werkt als volgt:

Stel de jaren van den zoon $= x^2$
Zoo zijn die van den vader $= 3x^2$
add.

$$\sqrt{4x^2} = 2x$$

Dus staat, volgens voorst. $2x : x^2 = 2 : 3$

$$6x = 2x^2$$

$$2x \,/\, 3 = x$$

$$9 = x^2 = \text{de jaren van den zoon.}$$

$$27 = 3x^2 = \text{de jaren van den vader.}$$

(*Meer anderen in ons eerstvolgend stuk.*)

NIEUWE VOORSTELLEN.

1.) *Welk getal heeft de eigenschap, dat als men er 17 bijdoet, of 6 aftrekt, in beide gevallen een rationaal quadraatgetal voortbrengt?*

L. M., te H.....

2.) a *staat tot* b *gelijk* x *tot* y; *nu is* a *gelijk* 3; b *gelijk* 2, *en* x *met* y *zamen gelijk* 12; *hoeveel is* x *en* y *ieder afzonderlijk?*

P. Castor.

AMSTERDAMSCHE

MERCURIUS.

ZEER KORTE BESCHRIJVING
VAN DE WEERELDBEROEMDE KOOPSTAD
AMSTERDAM.

(Tweede vervolg.)

Na de eenvondige visschers zich den gezegden korten tijd verheugd hadden, over het gelukkig gevolg hunner keuze, zijnde namelijk een dagelijksche en rijkelijke vangst; na zij hunne hutten reeds eenigzins langs den zeedijk uitgebreid en verbeterd hadden, moesten zij zien dat alles weder vernield werd.

Wij vinden het gebeurde daaromtrent dus kortelijk geboekt: De oorzaak van de bedoelde ramp was, „het zoo onbezonnen als ontijdig „ huwelijk, dat de weduwe van Graaf DIRK *den zevenden*, hare dochter „ ADA (terwijl haar gemaal nog boven aarde stond) had doen aangaan, „ met den Grave VAN LOON, om haren heerschzucht den teugel te „ vieren, en den broeder van Graaf DIRK buiten het bewind te hou- „ den; doch Graaf WILLEM, zich door de medewerking van vele „ Edelen, eerst in *Zeeland*, en naderhand in *Holland* gehuldigd zien- „ de, noodzaakte Vrouw ADA, en de jonggetrouwden, de vlugt te „ nemen. Dezen bevonden zich te *Haarlem*, achttien dagen na de „ voltrekking des huwelijks, om zich van daar naar *Egmond* te be- „ geven, ter verrigtinge van de kerkdiensten voor den overledenen „ Graaf, alwaar zij berigt ontvingen, dat de misnoegde Edelen hen „ zochten op te ligten. — Het is in de geschiedverhalen bekend, hoe „ de Graaf VAN LOON, den *Utrechtschen Bisschop*, DIRK *den* „ *tweeden*, aan zich had weten te verbinden. — GIJSBREGT van „ *Amstel, de eerste van dien naam*, vond zich als Stadhouder en „ Leenman van den gemelden Bisschop verpligt, de Gravinne ADA „ en haren gemaal, allen mogelijken bijstand te doen, gelijk hij dan „ ook bewerkte dat de ongelukkige ADA, benevens hare man en „ moeder, het dreigende gevaar, op dat pas, ontkwamen," waarover de Edelen voornoemd niet weinig vergramd waren, tot zooverre zelfs, dat zij de woeste *Kennemers* tegen Heer GIJSBREGT aanhitsten, waarvan het gevolg was, dat dezen weldra op *Amstelland* aantogen; GIJSBREGT's slot en al wat zich in deszelfs nabijheid bevond, in de assche lagen, den dam doorstaken, en dus geheel het platte land van

Amstelland onder water zetteden, waardoor derhalve de onschuldige visschers, door vuur en water van alle hunne bezittingen beroofd werden. — Die verwoesting wordt door den ouden Rijmkronijkschrijver, MELIS STOKE, verhaald in de volgende verzen.

De Kennemaren voeren hene,
Duert 't land over al dat vene,
En verbernde te hant,
Van Aemstel al dat lant,
Ende roefde al dat zie vonden,
Aemstel sine veeten, tien stonden,
Dat bernde sie al in den gront,
Menig appelboom diere stont
Werd verbernt van sien luden.

Men verbeelde zich de arme weerlooze visschers te zien, daar zij zich in hunne schuiten begeven, om het gevaar, het ontzaggelijk vermogen des vuurs, en de alles ondermijnende kracht des waters te ontvlugten; men verbeelde zich te zien moedelooze grijsaards, wanhopende mannen en weenende vrouwen, die, hare kinderen in de armen drukkende, een angstig oog op het woedend vuur en water slaan, en men zal zich door den jammerlijken toestand dier minderen, door en om het bedrijf van hunne meerderen, ongetwijfeld diep getroffen gevoelen.

Intusschen moeten zij niet lang onder den druk dier omstandigheden verzucht hebben; want wij lezen dat in 't jaar 1206 de *Kennemers* opgelegd was, bij middel van verzoening, het betalen van 500 pond (*) ter vergoeding van de schade door hun woest bedrijf *Amstelland* toegebragt; maar de eigenlijke tijd, wanneer de visschers hunne hutten weder opgebouwd hebben, en op wat wijze zij daartoe in staat zijn gesteld geworden, vindt men niet aangeteekend; zeker is 't, dat die herbouwing ter zelfde plaatse der verwoesting geschied is; want bij gelegenheid van dezelve, verlegde men den doorgestokenen dam, naar de plaats alwaar nu de *Papenbrug* ligt (gelijk wij boven reeds gezegd hebben), en uit die verlegging, uit de nabijheid van den dam bij het gehucht, nam men gelegenheid, om het gehucht of buurtje den naam van *Amsteldam* te geven.

Wat den Godsdienst der visschers, of eerste stichters van *Amsterdam* betreft, zij waren Roomsch; doch hadden, gelijk van zelf spreekt, geene kerk; ook bij de opbouwing van hunne hutten konde aan het aanleggen van eene kerk niet gedacht worden; zij moesten, hoogstwaarschijnlijk, een reisje van niet naderbij dan naar *Ouderkerk* doen, om hunnen Godsdienst te verrigten.

Van 1206 tot 1268 waren de Opperheeren der visschers (de Heeren van *Amstel*) in onderscheidene oorlogen gewikkeld: ten laatstgemelden jare werd Heer GIJSBREGT *de derde*, door de *Kennemers*, die zich met de *Waterlanders* tegen de Edelen verbonden hadden, en nu in *Amstelland* gekomen waren, gedwongen hun geleide- en be-

(*) *Een pond bedroeg nog geen 5 guldens; alzoo heeft de vergoeding in iets meer dan 2 duizend guldens bestaan; dan, dat was in dien tijd eene aanzienlijke som; zoo aanzienlijk, dat zij nog in eenige termijnen betaald moest worden.*

velsman te wezen, en hij was genoodzaakt den woesten hoop genoegen te geven, wilde hij ook *Amstelland* niet zien plonderen en verwoesten, gelijk zij reeds verscheidene adelijke huizen sloten en kasteelen gedaan hadden. Onder zijn opzigt en aanvoering werden dan de huizen van *Abcoude*, van *Rijzenborg*, *Vianen* enz. geplonderd; het slot *Vredeland* werd te vergeefs bestormd, en *Utrecht*, ter oorzake van de trouweloosheid van eenige burgers, spoedig ingenomen; gelijk de verwoestende hoop zich ook meester maakte van *Amersfoort*. De vernieling strekte zich zoo verre uit, en was zoo hevig, dat Heer GIJSBREGT vreesde dat de Bisschop met de magt der Edelen te gelijk hem op 't lijf zoude komen, om de dagelijks plaatshebbende plondering in derzelver vaart te stuiten: AMSTEL wenschte dus hartelijk van de *Kennemers* en *Waterlanders* ontslagen te wezen; en zulks gelukte hem, door middel der volgende belofte, welke hij hun deed: „O strijdbare helden!" zeide hij tegen hun; „dappere oorlogsmannen! het jaar „loopt ten einde; wij hebben nu het bisdom in ons geweld; de Edelen verdreven, en hunne onwinbare sloten verdelgd; gaat nu huiswaarts; zamelt uwen oogst in, om voorraad voor het volgende „jaar te vergaderen, en dan zullen wij de *Gelderschen* onze magt „doen gevoelen:" deze taal had invloed op de ruwe gasten, en GIJSBREGT zag zich van zijn onwillekeurig opperbevelhebberschap ontheven.

(*'T vervolg hierna.*)

VERVOLG *van 't* PROGRAMMA VAN HET *BATAAFSCH* GENOOTSCHAP *der PROEFONDERVINDELIJKE WIJSBEGEERTE*, TE ROTTERDAM.

II. Dat de in het Hoogduitsch geschreven prijsverhandeling, onder het opschrift:

Non fingendum aut excogitandum, sed experiendum, quid Natura faciat aut ferat.

In antwoord op vraag 69.

„Daar de uitkomsten der proefnemingen van verschillende natuurkundigen, genomen over het onderscheiden vermogen der ligchamen om de „warmtestoffe te geleiden, zoo zeer van elkander verschillen, dat men „uit dezelve somtijds geheel tegenstrijdige gevolgen heeft afgeleid, en „het echter van zeer veel belang is hierin eenen meerderen trap van „zekerheid te hebben, zoo wordt gevraagd:

Welke is de reden, dat de proeven omtrent het geleidend vermogen der ligchamen voor de warmtestoffe zoo onzeker en zelfs met elkander strijdig zijn? En welke is de zekerste en gemakkelijkste wijze om de hoe-

grootheid van dit geleidend Vermogen, zoo in de vaste als vloeibare ligchamen, te kennen? — als behelzende eenen zeer schoonen voorraad van wel ontworpene en zeer belangrijke proefnemingen over het onderwerp der vraag, waar uit zeer gewigtige gevolgen worden afgeleid, tot opheldering van deze in vele opzigten nog duistere stoffe, éénpariglijk met den gouden eerepenning bekroond wordt, dienvolgens het daarbij behoorende verzegeld biljet geopend zijnde, door den *Præses Magnificus*, werd bevonden schrijver van dit stuk te zijn de Heer

KAREL WILLEM BÖCKMAN, *Leeraar in de Wijsbegeerte, Hofraad van den Groot-Hertog van Baden, Professor in de Natuurleer, Lid Correspondent van het Bataafsch Genootschap der Proefondervindelijke Wijsbegeerte te* Rotterdam; *van de Koninklijke Beijersche Akademie te* Munchen; *van de Koninklijke Westphaalsche Akademie te* Göttingen; *van het Genootschap der Artsen en Natuuronderzoekeren in* Schwaben; *van die der Natuuronderzoekers te* Jena; *van de Koninklijke Maatschappij der Wetenschappen te* Haarlem; *van het Mineralogisch Genootschap te* Göttingen; *van de Fransche Societeit der Wetenschappen, Kunsten en des Akkerbouws te* Strasburg, *en van de Societeit der Wetenschappen en Kunsten te* Ments; wonende te CARELSRUHE in BADEN.

III. Dat tot nieuwe prijsvraag wordt opgegeven de navolgende:

Vr. 73.

„ Men neemt niet zelden, voornamelijk in bergachtige streken, waar,
„ dat op plaatsen, waar even te voren de dampkring geheel helder was,
„ en de vochtmeter geen spoor van vochtigheid aanwees, er zich eensklaps
„ wolken vormen, die regen geven, waarbij de barometer, even als wa-
„ re de hoeveelheid veerkrachtige vloeistof verminderd, daalt, en waar
„ bij te gelijk electriciteit vrij wordt.

„ Op andere tijden bemerkt men, dat zich somwijlen in gansche stre-
„ ken zeer snel wolken oplossen, waardoor de lucht helder en droog
„ wordt, en de barometer, even als door vermeerdering van veerkrachti-
„ ge vloeistoffe, rijst.

„ Zonder zich nu in twistgedingen intelaten over de wijze, waarop
„ het water in de lucht ontbonden is; waaromtrent de gedachten van DE
„ LUC, HUBE, PAROT, ZYLIUS enz., zeer van den anderen verschillen,
„ vraagt men:"

Van waar komt in het eerste geval de tot vorming der dampen en des regens noodige WATERSTOF? *en waar blijft de, in eene zoo aanmerkelijke hoeveelheid dampkringlucht zich bevindende,* STIKSTOF? *daar de evenredigheid van deze tot de* Zuurstof *zich altoos zoo goed als gelijk blijft? en aan den anderen kant bij de oplossing van het water in den dampkring, hoe dit ook geschiede, de* Waterstof *zich altijd op eene of andere wijze bij scheikundig onderzoek zou moeten ontdekken, waar van men echter niets, of ten minste niets noemenswaardig, gewaar wordt?*

En, in het tweede geval, waar blijft bij de oplossing der wolken, welke men oogenschijnlijk voor eenen waren overgang van dezelve in heldere en drooge lucht houden zoude, de Waterstof? *en van waar komt in de nieuw-gevormde luchtvermige vloeistof de aanwezende* Stikstof?"

Zon-

Zoude men de verklaring van dit verschijnsel met grond kunnen zoeken in eene overeenkomst tusschen de tot nog toe onbekende grondstof der Stikstof lucht *met die der* Waterstof-lucht? *en welke proeven of waarnemingen maken dit waarschijnlijk of ook wel zeker?*

Belovende het Genootschap aan dengenen die proefondervindelijk de wijze, hoe dit geschiedt, met genoegzame zekerheid aanwijst, eene dubbele gouden medaille; terwijl de gewone gouden medaille zal worden toegewezen aan hem, die op de beste gronden met proeven en waarnemingen de waarschijnlijke wijze aantoont, waarop in de natuur zich dit toedraagt. Om beantwoord te worden voor 1 Maart 1809.

STAATSBERIGTEN.

Viele binnen ons plan het aanteekenen van geruchten; van 't reizen en trekken van Keizers en Koningen, en Vorsten van minderen rang (zonder of met derzelver Gemalinnen); van 't uitmunten der tooneelspeleren en tooneelspeleressen, welke hunne kunst voor die hooge personaadjen ten toon gespreid hebben; dan, ja, ware overvloed van aanteekeningen voor ons voorhanden, (*Erfurt* alleen zoude vele bladzijden noodig hebben (*)): dan, dat zoo niet zijnde, hebben wij onzen lezer (die, met ons, liever op het vaste land zit, dan op de onbestendige golven dobbert) alleenlijk het volgende te berigten:

RUSLAND.

Petersburg, 27 *Junij.* Van den Kolonel WLASTOW is berigt ingekomen, dat hij, na een bloedigen slag, den 21 Junij. O. S., van *Lindulax* bezit heeft genomen. — Dat die inbezitneming nog al niet gemakkelijk bekomen is, blijkt uit het volgend zeer klein gedeelte van het rapport desaangaande, hetwelk zegt:

Den 20sten Junij zuiverden onze scherpschieters den oever van vijanden, en na vele moeijelijkheden trok de Kolonel WLASTOW, ten 8 uren 's avonds, met zijn detachement de rivier over. Ten 11 uren kwam hij bij *Lindulax* aan, en vond aldaar den vijand, 1600 man geregelde troepen sterk, met 6 stukken kanon, onder kommando van den brigade-bevelhebber Majoor VIANT, in eene zeer voordeelige stelling, op de plaats, waar de beide landwegen van *Gamle-Karleby* en *Wasa* zamenloopen. De vijand was, onaangezien het hevig vuur uit het geschut en klein geweer, hetwelk onafgebroken meer dan vijf uren duurde, met alle pogingen onzer troepen, met al haar dapperheid, niet uit deszelfs positie en hinderlage te brengen: ja, hij waagde het zelfs, onder bescherming zijner batterij, in geheel front eenen aanval met de bajonnet te doen, en beide flanken, die hij omvleu-

(*) *Intusschen heeft de zamenkomst der bedoelde hooge Persoonaadjen reeds ten gevolge gehad, dat Keizer* NAPOLEON *zeer groote voordeelen aan* Pruissen *heeft toegestaan: onder anderen heeft zijne Keizerl. Maj. van de achterstallige contributie eene somma van* 68 MILLIOENEN *verminderd.*

gelde, werden tot den terugtogt gedwongen. Edoch het grenadier-battaillon van AZOW, welk in reserve stond, hield moediglijk het vijandlijk vuur uit; deed vervolgens, dewijl de vijand reeds zeer nabij was, eene losbranding, wierp zich toen met den bajonnet op denzelven en brak, met den stormmarsch, deszelfs centrum door. Het eskadron dragonders, onder kommando van den Luitenant-Kolonel PRITTWITZ, voleindde, door deszelfs snel inhouwen, 's vijands nederlaag. De vijand deed zijn best, andermaal eene positie te nemen; dan, op alle punten door ons gansch detachement aangevallen, nam hij in de grootste wanorde de vlugt, deels op den landweg naar *Gamlo-Karleby*, deels op dien naar *Wasa*. Op laatstgemelden werden de vijandelijken troepen afgesneden en vernield. Het verlies der *Zweden* beloopt, aan dooden, 200 man, waar onder een Brigade-Adjudant; aan gevangenen, 2 Kapiteins, 1 Luitenant en omtrent 50 gemeenen. Ons verlies aan gesneuvelden en gekwetsten beloopt 150 man.

De verdere plaats gehad hebbende gevechten, zijn even zoovele overwinningen (maar bloedige overwinningen!) voor de *Russen* geweest. — Met dat all' zal *Zweden* het slagtoffer van deszelfs tegenstand worden; want in een rapport van den Minister der binnenlandsche betrekkingen, aan Z. M. den Keizer en Koning BONAPARTE, wordt gezegd:

Zweden, verraden en verlaten door den bondgenoot, waaraan een onverstandig kabinet het opgeofferd heeft, heeft bereids zijne gewigtigste provintien verloren, en loopt tot dien ondergang, onvermijdelijk uitwerksel van de alliantie en der vriendschap met *Engeland*.

DENEMARKEN.

Koppenhagen, 20 *Augustus*. Den 7 der vorige maand werd door de *Engelschen* de uitlevering gevorderd van de in de haven van *Christiaanstadt* (in *Noorwegen*) voorhanden zijnde schepen, zee- en krijgsvoorraad; met bijvoeginge dat men, in gevalle van weigering, de stad zoude verwoesten: dan, daarop ten antwoord gegeven zijnde, dat men, zoo lang *Christiaanstadt*, nog *Noormannen*, kogels en kruid bezat, men aan geene overgave zoude denken, ontmoedigde dit tot zoo verre, dat in eene tweede missive alleenlijk de overgave der voorhande zijnde schepen begeerd werd, en dit even zeer afgeslagen zijnde, volgde daarop onmiddelijk een derde brief van dezen inhoud:

Dewijl ik onderrigt ben, dat de schepen in uwe haven niet van dien aard zijn, zoo als men mij zulks bevorens beschreven had, zoo zal ik met den eersten gunstigen wind wederom afzeilen. Ondertusschen, dewijl ik niet verlang bijzondere eigendommen te beschadigen, zoo zal ik niet op de stad schieten, bijaldien men niet op mij vure, enz.

Aan den inhoud van dezen brief werd voldaan, en namiddag zeilden beide de schepen af.

SPANJEN.

Thans zien het licht de tractaten gesloten tusschen den Keizer van *Frankrijk* en den Koning van *Spanje*, alsmede tusschen den eerstgemelden Monarch en den Prins van *Asturiën*, bij het eerstgemelde doet de Koning van *Spanje* afstand van zijnen troon, ten behoeve van Z. Maj. den Keizer der *Franschen*, en bij het andere verklaart Zijne Koninkl. Hoogheid de Prins van *Asturiën*, tot dien afstand toe te treden.

Wel verre intusschen dat het volk in die toetreding gevolgd zoude wezen, blijft hetzelve den *Franschen* nog hardnekkingen wederstand bieden, in diervoege zelfs, dat dezen zich genoodzaakt zien, ontzettende krijgsmagten tegen dezelve op te zenden, gelijk zulks van alle kanten geschiedt: — ook hebben nu en dan reeds gevechten plaats, alle welken (schrijft men) ten nadeele der *Spanjaarden* uitvallen. — Nog heeft Zijne Maj. de Keizer den 24 Sept. l. l., bij Hoogstdeszelfs doorreize door *Metz*, aldaar het volgende gedecreteerd:

Het sequester zal op alle roerende en onroerende goederen der *Spanjaarden*, die zich in *Frankrijk* bevinden, gelegd worden. Gemelde goederen zullen verantwoordelijk zijn voor die der *Franschen* in *Spanjen* woonachtig, die in de provintien, tegen het gezag des Konings in opstand, genomen of gesequestreerd zijn.

En gebeurt het geen in 't rapport, van 't welk wij, hier vóór onder ons art. *Rusland* spraken, voorspeld wordt, dan zullen de tegenstrevers ganschelijk ten ondergebragt worden: „Wanneer," wordt in dit rapport, tegen Z. Maj den Keizer gezegd, „de worsteling ernstiglijk aan den gang zal wezen, zullen de *Engelschen*, *Spanje* „ verlaten, na aan hetzelve het rampzalig geschenk van den burger„ krijg, den wreedsten der rampen, gedaan te hebben; dan zal het „ aan uwer Majesteits wijsheid en weldadigheid staan, de door hen „ veroorzaakte onheilen te heelen."

VIERDE VERVOLG *der* BESCHRIJVING *van 't Koningrijk* Spanjen.

Corunna en *Ferrol* liggen nabij elkanderen, in de noordwestelijke punt des koningrijks. Beiden hebben een wélaangelegde haven, groot genoeg ter ontvanginge van eene geheele krijgsvloot. Iedere maand vaart uit *Corunna* een postschip naar de afgelegene *Spaansche coloniën*. Te *Ferrol* is het grootste scheeps-tuighuis, namelijk de grootste bewaarplaats van alles wat men noodig heeft om een oorlogschip in zee te brengen.

Bilboa ligt aan de noordelijke zeekust; heeft eene goede haven, en drijft aanzienlijken koophandel voornamelijk in wol. De straten dezer stad zijn met ijken- en lindeboomen beplant.

San Sebastian, mede aan de laatstgemelde kust, en niet verre van de grenzen van *Frankrijk* gelegen, is eene vesting met eene goede haven. Men drijft aldaar uitgebreiden handel met ijzer, staal, wol en cacao.

Pamplona is eene vesting aan de *Pyreneën*; er is echter eene universiteit.

Zaragosa (lees *Saragossa*) aan den vloed *Ebro* gelegen, telt 36000 inwoners, 40 kloosters, en eene universiteit: er zijn groote hoedemakerijen en brandewijnstokerijen: ook wast nabij *Zaragosa* goede wijn.

Barcelona, aan de *Middelandsche zee* gelegen, is eene zeer sterke stad, heeft eene goede haven en een groot scheeps-arsenaal, eene school, in welke jongelingen tot zeelieden gekweekt worden, benevens eene andere kweekschool voor artilleristen; voorts geschutgieterijen, scheeps-timmerwerven, wolle- en andere fabrieken. De stad wordt bewoond van 94000 menschen, welke aanzienlijken handel drijven. Jaarlijks zeilen omtrent duizend schepen de haven van *Barcelona* in en uit.

Valencia ligt mede aan de *Middelandsche zee*, echter meer naar 't zuiden. Het koningrijk *Valencia*, van 't welk deze stad de hoofdstad is, is men gewoon het paradijs van *Spanjen* te noemen, zoo wegens deszelfs ongemeene vruchtbaarheid, als wegens de gunstige weêrsgesteldheid, welke er doorgaans plaats heeft: men telt er 80 000 inwoners: de aldaar aanwezig zijnde zijde- en fluweel-weverijen houden omtrent 25.000 menschen bezig. Het hoofdaltaar in de voornaamste der kerken, is geheel van zilver.

('T vervolg hierna.)

FRANKRIJK.

Tusschen de *Franschen* en *Engelschen* is den 22 Aug. l. l. eenen wapenstilstand gesloten, ten einde te handelen over eene conventie, ter ontruiming van *Portugal* door de *Fransche armée*; en welke conventie mede kort daarna tot stand is gebragt.

HOLLAND.

DECRETEN VAN ZIJNE MAJ. DEN KONING.

Den 18 *Julij*: Bevattende een luisterrijke belooning, bestaande in een gouden medaille, en een pensioen, voor het bedrijven van een heldendaad, in het decreet bepaald.

22 *dito*: Houdende dat de voormalige Collegiale kerk van *St. Wolburgen*, in vollen eigendom overgegeven is aan de Roomsch-Catholijke kerk te *Arnhem* (*).

23 *dito*: Dat te *Bommel* eene haven zal worden aangelegd, die de grootste schepen zal kunnen bevatten, welke op den *Rhijn* en de *Waal* varen.

24 *dito*: Dat de stad *Nymegen* niet meer als eene vesting beschouwd zal worden; de buitenwerken zijn aan de stad in eigendom gegeven.— Hetzelfde heeft zijne Maj. gedecreteerd omtrent de stad *Arnhem*.

29 *dito*: De daarstelling van een militaire kweekschool.

Den 2 *Aug.*: Houdende regelingen van het geen tot de uitoefening van den Godsdienst betrekkelijk is, overeenkomstig de constitutie en de fundamenteele wetten van den staat.

(*) *Op zijne Majesteits jongst gedane reize door Gelderland, heeft Hoogstdezelve, te* Nymegen *zijnde, aan de Roomsch-Catholijke Gemeente dier stad, de Broeders- en Regulier-kerken, geschonken.*

AANMERKELIJKE ZAKEN.

Den 29 Sep. l. l. ontstond, te *Amsterdam*, op den hoek van de Boomstraat, brand bij een' bakker, in het bovenst gedeelte van zijn' huis, 't welk met turf en zaagsel gevuld was: langen tijd duurde de brand; echter werd dezelve gebluscht, ter behoudinge van zekere vrouw, de voorkamer van hetzelve huis bewonende, en die hare kamer niet wilde verlaten, offchoon de vlam boven haar hoofd woedde; roepende: *Dien God bewaart is wèl bewaard! daar mijn goed blijft zal ik ook blijven!* — Haar vertrouwen en gehechtheid zijn bekroond geworden; want zij is volstrekt onbeschadigd gebleven.

In *Hamburg* heeft de Heer M. STARK onlangs eene bijzondere uitvinding doen zien, hij heeft namelijk eene draagbare schuit vervaardigd, welke niet meer weegt dan 25 pond, en door middel van welke, een volwasse man, met alle zekerheid de breedste rivieren overvaart. De Heer STARK is de *Elbe* overgevaren in 't bijzijn van meer dan 20,000 menschen: hij droeg zijne schuit onder den arm, en ontvouwde dezelve op den oever.

Onlangs heeft men te *Parijs* het kolossale standbeeld des Keizers naar de plaats *Vendôme* gebragt: alle de bierbrouwers van de voorstad *St. Laurents*, alwaar het standbeeld gegoten is, hebben daartoe hunne paarden aangeboden en hebben de overbrenging zelven willen bijwonen: niets was aardiger dan deze trein: twaalf paarden, opmerkenswaardig door hunne grootte en dikte, waren aan de wagen gespannen en ieder brouwer was op een der zijnen gezeten. In deze orde kwam men, onder het herhaald geroep van, *leve de Keizer!* des avonds ten 5 uren, op de plaats *Vendôme* aan.

LUTHERSCH KERKNIEUWS.

Amsterdam, 27 *October*. Het gewoon Consistorie staat gehouden te worden, op Woensdag den 2 en Woensdag den 16 November 1808, onder voorzitting van Ds. Tissel.

HERSTELDE LUTHERSCHE GEMEENTE.

Purmerende, *den* 11 *September*. Heden namiddag hadden wij het genoegen, dat onze Gemeente gesticht werd door den Wel Eerw. Heer J. C. JACOBI, zeer geacht en bemind Leeraar bij onze Geloofsbroederen te *Amsterdam*, predikende over de gewigtige woorden van Apostel PAULUS, die wij vinden bij 1 *Corinth.* I. vs. 23: waaruit op eene treffende wijze de groote kracht van CHRISTUS kruis door zijn Eerw. werd voorgesteld. Ons Kerkgebouw was voorzien van een groot aantal toehoorderen van onderscheidene kerkgenootschappen, terwijl deze Leerrede van alle, die belang stellen in de prediking van den gekruisten CHRISTUS, en afkerig van zulke leeringen, die de kracht daarvan wegnemen, met nut en stichting werd aangehoord, daar dezelve zeer geschikt was om alle valsche leeringen en dwalingen in onze dagen tegen te gaan en te ontzenuwen. De Koning der kerke

spare nog lang dezen zijne getrouwe dienstknecht, tot nut van de *Amsterdamsche Gemeente!* Hij zegene zijn dienstwerk tot uitbreiding van zijn Rijk, en tot heil van onsterfelijke zielen.

Amsterdam, den 12 October predikte alhier de Wel Eerw. Heer C. Swaan, Predikant bij onze Geloofsbroederen te *Purmerende*, nemende tot een onderwerp zijner verhandeling de woorden, die wij lezen *Genes.* XXIV. vs. 31a: zijnde de voorafspraak ontleend uit *Matth.* VIII. vs. 8a.

Het gewoon Consistorie zal gehouden worden, op Donderdag den 3 November, onder voorzitting van Do. Scholten.

NAAMLIJST der GEPROCLAMEERDEN te *Amsterdam.*

Eerste Gebod, den 25 September.

H. Aldewereld *en* A. F. E. Meijer.
A. F. Bos *en* J. Vogelesang.
J. A. Bakker *en* M. Gerrits.
A. Gouentak *en* H. van der Velden.
J. van der Heijden *en* M. E. Kluets.
J. D. Heytgras *en* A. Coffijberg
G. H. Meskendorp *en* J. J. C. Spiegel.
A. More *en* L. C. Hanemeyer.
F. Sarlemijn *en* C. Taydherbe.
J. H. Sluepman *en* G. de Bey.
F. W. Tusfing *en* A. M. Welleges.
H. van Reijserick *en* J. Ouwen.
J. C. Matjus *en* H. Brouwer.
F. C. Wijsman *en* J. M. Houtappel.
J. P. van den Bosch *en* A. J. Esfenberg.
J. Romenburg *en* A. Splintering.
A. de Ruyter *en* A. Otte
E. A. Muys *en* A. Hennefchiet.
C. Dibbes *en* N. van Hefelen.
C. Tostor *en* A. van Diets
C. van Herpen *en* A. de Ruyter.
H. Boekman *en* M. Sterk.
P. A. H. A. Dohm *en* J. C. Banfet.
H. F. Jurriaans *en* L. Huskes.

Te zamen 24 Paaren.

Eerste Gebod den 2 October.

Mr. J. C. T. van Berkhout *en* C. I. Lou.
N. Ablas *en* C. Soetman.
F. Brunjes *en* J. S. Kok.
H. Blankenhagen *en* M. Ottenhoff.
G. Buerenmuller *en* A. Stevens.
B. J. Bell *en* H. E. Helfloot.
J. W. Bremer *en* J. Markgraaf.
S. L. Duyst *en* R. Hartog.
J. W. de Groot *en* H. Leroux
J. Hartman *en* E. Teloo.
J. H. Iserstit *en* C. H. Bogaart.
H. David *en* H. Salomons
C. Lohr *en* C. de Vries.
H. Leeuwendaal *en* C. van Branders.
M. Marcus *en* J. Marcus.
J. Meyer *en* H. ter Horst.
B. van Oosstroom *en* J. P. Dupie.
H. Pek *en* G. van Franeker.
A. M. Repelius *en* M. Romijn.
J. C. Rees *en* A. H. Boeiaar.
H. D. Dubois *en* E. Vel.
J. W. Engels *en* S. M. Visser.
N. Starre *en* C. op den Oort.
E. Smit *en* G. M. Willinghuysen.
C. A. Stegman *en* C. Jongbloed.
J. Volk *en* M. Adelheijd.
J. Salomon *en* J. Moses.
J. Swerus *en* J. M. E. Tootman.
K. van Teyligen *en* E. Querreboom.
H. Tier *en* F. Elders.
J. Wesfelaz *en* A. W. Rurop.
W. Walkers *en* M. Aalts.
L. Kappelin *en* M. Chaffaal.
J. A. W. auf der Heyde *en* J. Broekhuysen.
A. Walter *en* J. M. Esser.
J. de Vries *en* P. Rowerder.
A. van Diermen *en* M. Houvast.
R. D. Verheyen *en* A. E. van Ling.
H. Ruskoop *en* M. Pietersen.
A. van der Maat *en* A. Scheffer.
J. Walther *en* C. Glaser.

H. ten Bruggenkate *en* A. Wouthuysen.

Te zamen 43 *Paaren.*

Eerste Gebod, den 9 *October.*

H. W. Braspenning *en* J. Mensing.
D. Borchers *en* J. Maclaen.
J. Bruyn *en* M. van der Veen.
J. Beekman *en* A. M. van den Berg.
R. W. Cup *en* H. Jans.
P. Ditmeyer *en* G. van de Velden.
J. Ditzel *en* A. M. de Vries.
A. Edeling *en* E. de Gooijer.
N. Heghuysen *en* E M. Groenewoud.
G. Huysman *en* M. E. van Capelle.
R. Hoyman *en* A. M. van Heurn.
S. P. Heynevetter *en* A. M. Roeks.
C. Jansen *en* A. W. Redeker.
J. Jester *en* S C. Drink.
K. Kuyt *en* C. Groen.
J. van Koelen *en* M. H. Westering.
H. H. G. Keöler *en* B. Vis.
J. W. Leudevici *en* M. Vastenoud.
C. Meyer *en* A. Smit.
D. Mulder *en* D. van Heumen.
J. Berekamp *en* G. Hulsbeek.
C. van Nes *en* M. Stels.
H. Pekelharing *en* J. Verhel
L. Rijse *en* F. Welbers.
J. C. Friedrich *en* M. G. Kelder.
J Hamerslag *en* M. G. de Hes
J. A Kropmans *en* M. Scheffers.
H. B. A. Feuring *en* W. Prins.
J. H. Samuel *en* S. van Buuren.
P. Swart *en* H. van der Scheer.
D. Sipenkot *en* C. van Huemen.
J. H. ter Schiphorst *en* A de Brooy.
E. A. Scheuer *en* C. M. van Rooy.
E. van Schaik *en* C. Lindeman.
A. de Vries *en* N. Schaap.
F. W. de Vos *en* C. A Koppers.
O. de Vries *en* A. Rosenbarg.
J. H. Wiedou *en* G. van Bers.
J. P. Gins *en* Z. Koster.
P. F. Michel *en* M. Smal.
E. L. Cohen *en* K. Marcus.
W. Beetu *en* J. Beumer.

Te zamen 44 *Paaren.*

Eerste Gebod, den 16 *October.*

P. W. Aulmann *en* H. Harms.
H. A. Appelboom *en* E. Zegers.
G. Ament *en* A. Tenge.
J. Acquoy *en* W. Spegt.
G. Beuker *en* W. Plas.
D. Berends *en* J. M. Mattheu.
H. F Roetman *en* E. Ezendam.
H. Brinkman en P. H. de Vet.
J. Barends *en* M. Antichon.
J. Duyvelshoff *en* E van Es.
J. Dufner *en* M. S. Lange.
J. C. Danckels *en* G. Viet.
F. H. Dinkelman *en* H. Slijk.
P. P Decker *en* J. de Letter.
G. van Es *en* E. W. Wijnheuve.
C. van Elst *en* G. Laret.
A. Grotendorst *en* C. M. Brand.
J. Heijman *en* M. C. Goetman.
F. Huybers *en* M. Brands.
C. H. Hackman *en* G. Beerens.
G. Hillebrand *en* B. Jansen.
C. Helling *en* C. Koning.
J. Houthuysen *en* A. Schouten.
A. Honing *en* G. Goedejan.
C. Irick *en* M. Roetenbeek.
J. H Knoops *en* G. M. Snetlage.
C. Keevel *en* J. Bouhuys.
J. C. C. Kemp *en* H. Willemsen.
J. G. L. Krienbroek *en* S. van Bergen.
J. F. Kouderer *en* M. E. Deebler.
H. Kust *en* F. van Kesteren.
P. A. Kruydop *en* M. van Lonkhuysen
J. P. Lisone *en* M. A. L. J. d'Aquid.
J. Menslage *en* H. Lindenhovius.
J. Medenbach *en* A. Smit.
J. A. van Wijk *en* J. Bakels.
J J. Schreijer *en* W. S. Siek.
J. van Doorn *en* F. Willemse.
H. P. Numan *en* A. Windeloe.
C. van Oeveren *en* N. Kroon.
L. Plueger *en* H. Vinnekot
R. J. de Ruyter *en* G. Brouwer.
L. Ravekes *en* G. W. Bolthoff.
J. J. Sauerakker *en* J. U. Guttinger.
F. H. Strakke *en* E. Westendurp.
J. E. Schalje *en* A. Stroomberg.
F. Scheermeyer *en* H M. Scheer.

D. Schouw *en* C. G. Muller.
M. Treub *en* M. A. J. Jordens.
W. E. Visser *en* A. van den Broek.
N. Vuurhard *en* W. Peijsers.
W. de Vries *en* C. Koppers.
W. van der Weijden *en* A. Mullemeester.
S Walker *en* E. Hofman.
F. van Wulven *en* M. E. Stuns.
C. F. Swenge *en* E. M. Gres.
N. H. Renfenbrink *en* H. Boxxen.
C. Wettig *en* M. van der Made.
A. Heen *en* E Tros
H. van Ander *en* P. Breijaan.
A. Brunsvelt *en* C. van der Segen.
J. Blok *en* H. Tim.
S. A. van der Staf *en* A. G. F. Knop.
H. H. Oelhoorn *en* G. Nieumyer.
B. Rikkels *en* G. de Mess.
F. W. Struben *en* L. Brand.
L. Schuddeboom *en* C. Eigenhuys.
Te zamen 68 *Paaren.*

NAAMLIJST der OVERLEDENEN, te *Amsterdam*, zoo als dezelve op de navolgende dagen ter *Secretary* dezer stad zijn aangegeven; nevens de datum van het overlijden, begraafplaatzen en ouderdom.

Overl. Jaar.

Maandag 22 *Augustus.*

19 Egbert van den Berg, *a. kh.* 70
20 Sijtje Hendriks, van *Zoeterwoude* ingev. en begr. in de *no. k.* 84
21 Geertruy Benkers, vrouw van J. Nukel, *k. kh.* 70
19 Adriana Faeffers, wed. van J. Berlijn, *w. k.* 60
18 Cornelia ten Kaate, huisvr. van P. Jelgerhuys, *n. k.* 72
19 Jan Dirk Geesken, *l. o. k.* 28 en 1 m.
21 Henneki Lammers Hynenberg, *k. kh.* 59
19 Jeremias Klinkspoor, *a. kh.* 3
20 Johanna Clasina Holl, *a. kh.* ¼
21 Johan Christiaan Honveld, *a kh.* 22
21 Hendrina Temmink, een A. M. N. Weeskind, *l kh.* 16
20 Gerrit Hoffmeijer, *k. kh.* 42
18 Albert Kost, wed. van A. Wijlandt, *oll. k.* 67½
20 Hendrik Hoppe, *w. kh.* 41
19 Lubertus van Brummen, *l. kh.* 64
21 Everdiena Maria Heymans, een Roomsch Weeskind, *l. kh.* 7
20 Jan Daniel Poolman, *l. kh.* 14

Overl. Jaar.

19 Christoffel Bredshorte, *k. kh.* 58
18 Matthijs Schuylder, *n. z. c.* 84
18 Jannetje Oudorp, wed. van H. Bosman, *k. kh.* 90
19 Elisabeth Leonora Louw, laatst wed. C. H. Schrader, *n. k.* 76
21 Johan Carel Völcker, *l. kh.* w. 7
20 Engbert van Goor, *o. k.* 62

Dingsdag 23 *Augustus.*

19 Catrina Willemina Visser, huisvr. van P. te Riet, *l. kh* 28
21 Elisabeth van Beek, *w. kh.* 1½
22 Elisabeth Lokken, wed. van A. Hansfen, *w. k.* 68
22 Roelofje Jans, wed. K. van de Tamboer, *a. kh* 82
21 Johan Wilhelm Schwab, *a. kh.* 3
21 Elisabeth Scheepenmaker, *k kh* w. 8
20 Georg Michael Heinlich, *z k* 60
20 Neeltje Kuyper, oudste dogter van H. Kuyper, *no. k.* 16
22 Johanna Sara van Steek, wed. J. M. Termeulen, *l. o. k.* 72
21 Jan Grepijp, *a. kh.* 78
22 Jacomijntje Stompe, huisvr. van H. Hallie, *w. kh.* 67

Overl.

Overl.		Jaar.
22	Enoch Kragt, *a. kh.*	50
21	Antje Jansen, huisvr. van J. A. Beuker, *k. kh.*	54
22	Jakobje Vos, huisvr. van C. Hartman, *k kh.*	39
21	Anna Elizabeth Leideris, *a. kh.*	78
19	Jan Willem Nicolai, *l. kh.*	62
21	Joseph Tom, *a. kh.*	72
22	Gerhardus Wijnveld, *w. k.*	49
21	Margaretha Dorsteen, huisvr. van D. Castelijn, *l. kh.*	38
22	Fransina Geertruyda Kluimper, *w. kh.*	m. 4
20	Jan Barend de Vries, *k. kh.*	75
21	Fammo Oostheim, *no. k.*	65
20	Frederik Redeker, *a. kh.*	68
21	Jan Paul Rosin, *w. kh.*	50

Woensdag 24 *Augustus*

Overl.		Jaar.
22	Antje Visser, huisvr. van C. F. Schub, *a. kh.*	37
22	Neeltje van der Laan, huisvr. van C Smit, *k kh.*	57
22	Felix Frederik Wegelin, *l. kh.*	58
22	Engelina Arboin, wed. J. J. Sandberg, *n. z. c.*	78
20	Maria Kuyken, huisvr. van A. Wettels, *l n k*	67
22	Jacoba Constantina Wilhelmina Renno, *l. kh.*	24
20	Maria Heimbach, *n. k.*	40
22	Anna Weeber, *a. kh.*	41
22	Jan Barend Lammering, *l. kh.*	59
22	Helena Maria Hoogspijk, huisvr. van P. Elders, *a. kh.*	47
22	Joseph Schlade, *k. kh*	37
21	Willemina van Heelsum, wed. J. R. Sekkelbeen, *a kh.*	54
23	Willemina Hancke, *k. kh.*	6
22	Johannes Hendrikus Groening, *l. kh.*	59
24	Philip Week, *a. kh.*	53
22	Barteld Pekelharing, *k. kh.*	87
23	Johannes Lasbendier, *w kh.*	62
23	Christina Jansen, huisvr. van C. Jansen, *a. kh.*	60
23	Abraham Batzleé, jongste zoon van J. Marks Batzleé, *a. kh.*	m. 8

Overl.		Jaar.
22	Anna Catharina Hirsch, wed. J Sorg, *w kh.*	84
21	Carel Daniel Eckfteen, *k. kh.*	1½
23	Elisabeth Gerrandina Oortkras, huisvr. van C. W. Koster, *w. kh.*	44
23	Gerrit Beerink, *a kh.*	67

Donderdag 25 *Augustus.*

Overl.		Jaar.
22	Jan Kuyper, *a. kh.*	86
22	Alida van Saagsveld, wed. van J. Kuyper, *a kh.*	90
	Man en Vrouw.	
24	Geertruy Moerkerk, wed. J. Kiekens, *l. kh.*	ruim 93
23	Johannes Lorenz Mulle, *k kh.*	77
24	Johannes Lammerts, middelste zoon van W. Lammerts, *a kh.*	3½
23	Grietje Bekkering, huisvr. van T. Blij, *l. kh.*	54
23	Andries van Straalen, *l. kh.*	82
24	Jacoba van Hees, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.*	16
21	Johan Hendrik Piper, *a. kh.*	39
24	Maria Barbera Steenmeijer, *l. kh.*	16
22	Gijsbert Noorman, *w. kh.*	55
24	Hendrika Langerhuizen, *no. k.*	18
23	Hendrik Lodewijk Ziegenbein, *k. kh.*	14
23	Thomas Prishart, *oo. k.*	76
23	Johan Hendrik Christiaan Franken, *k. kh.*	37
22	Helena Kraayhaan, *no. kh.*	60
22	Andries Willemsen, *l. o. k.*	48
22	Geerling Kops Pz. *n. k.*	71
22	Johannes Lourensius Snijders, *k kh.*	m. 5
23	Margaretha Tjeenk, *o. k.*	ca. 24
21	Catharina Menke, wed. van R. Sluyter, *a. kh.*	55
22	Maria Kam, *l. kh.*	74
23	Pieter Wolfef, *l. kh*	52
23	Hendrik Huijink, *a. kh.*	58
23	Catrina Maria Vos, *a kh.*	1½
24	Jan Meulenbroek, *l. kh.*	28
23	Maria Roest, wed. F. Dijkman, *l. kh.*	60

Overl. Jaar.

22 Johannes Muller, *w. kh.* 48
23 Geertrui Koster, huisvr. van H. Evering, *l. kh.* 42

Vrijdag 26 Augustus.

23 Johann Frederik Escherich, *w. kh.* d. 13
23 Elisabeth Angues Anson, of Ardes, *w. kh.* 34
23 Anna Maria Schrijver, huisvr. van D. Stippricht, *z. k.* 71
25 Petronella Winkels, *k kh.* 18
24 Bartonnes Baadenhuysen, *k. kh.* 1
24 Johanna Olasina van Joor, wed. J. H Vonhof, *a. kh* 56
23 Ernst Hendrik Ludeking, *n. kh.* 47
25 Bernardus Caltze, jongste zoon van J. Caltze, *a. kh.* m. 4
23 Anna Cornelia Lichtner, huisvr. van J. Scheunhart, *l. kh.* 33
24 Jantje de Klerk, *l. kh.* d. 12
22 Sara Simons, wed. van J. Aubert, *a. kh.* 78
23 Jan Casper de Langen, *k. kh.* 63
22 Harm Kobus Horst, *l. kh.* 52
25 Jan Coster, oudste zoon van H. Coster, *w. kh* ca. 2
25 Anna Robbers, *a kh.* 74
26 Hendrik Vogelpoel, *l. kh.* 5
22 Maria Boom, laast wed. van A. Schaak, *w. kh* 75
25 Katrina Hasselaar, *k. kh.* m. 8
25 Geesje Focke, *w kh.* 5
26 Gerritje Dos, *k kh.* w. 11
23 Johannes Bernardus Teekens, *a. kh.* 23
24 Catharina Leenders, wed. van A. Tol, *a kh.* 75

Saturdag 27 Augustus.

23 Maria van der Slegge, wed. J. van der Mey, *n. k.* 86
26 Diewertje Botvanger, wed. van N. Hagendoorn, naa het *kh.* aan de *Diemerbrug* uitgev. 55
25 Margrieta Leuning, *k kh.* w. 18
26 Jan Lodewijk Lond, *n. kh.* d 8
25 Johanna Buys, *l. kh.* 55

Overl. Jaar.

25 Andries van Eemelen, *l. kh.* 34
26 Cornelia de Vries, huisvr. van A. Diephuyzen, *w. k.* 25
25 Margreta Dibes, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.* 14
25 Judikje Visser, *k. kh.* 30
24 Anna Maria Roderkerk, wed. T. Mortier, *k. kh.* 66
25 Anna Christina van Leeuwen, huisvr. van J. L. Grebner, *l. kh.* 25
26 Aimeé Lirolle, wed. van A. L. Dumont, *l. kh.* 72
24 Jan Dirk Giesbers, *l. kh.* 16
26 Betje Gojer, *n. kh.* 32
26 Willem Kok, *a. kh.* 35
26 Henry Noël Erens, *l. kh.* 60
26 Anna Geertruy Bergiujon, *k. kh* 14
29 Gerardus Rutjens, eenigste zoon van W. Rutjens, *l. kh.* m. 4
26 Willem Weddelooper, *a. kh.* 4
26 Femmetje Santink, *a. kh.* 4
25 Geertruy Knipperman, wed. G. Piciek, *k. kh.* 54
26 Jacob Imbert, *wa. k.* 77
21 Hendrika Elisabeth van Voorst, huisvr. van A. Pieters, *k. kh.* 27
23 Johanna Jansen, wed. van J. G. Horst, *w. kh.* 86
24 Mattijs Damgart, *l. kh.* 72

Het getal der Dooden is 188.

Maandag 29 Augustus.

25 Hendrik van der Meulen, *oo. k.* 21
26 Zacharias Lutskeman, *l. kh.* 4
25 Anna Lacoste, huisvr. van A. van Aken, *l. kh.* 44
26 Eysebrand Olfers, *k. kh.* 68
26 Thomas Eekhout, *n. kh.* 10
27 Margaretha Juliana Rijke, wed. D. Cornelius, *l. kh.* 60
27 Trijntje Leusden, huisvr. van H. Lon, *n kh.* 50
27 Arie de Vreé, *n. kh.* w. 12
26 Gijsbert Craayvanger, van den *Uithoorn* ingev. en begr. in de *n. k.* ruim 36

Overl.		Jaar.
25	Maria Elifabeth Groen, huisvr. van G. Krömer, *k. kh.*	52
26	Catharina van Dijk, huisvr. van B. H. Ordijkus, *o. k.*	ca. 52
26	Johannes Teeders, *a. kh.*	24
27	Magdalena van der Sluys, wed. J. Perfie, *a. kh.*	53
27	Harmiena Olthof, wed. O. de Nies, *l. kh.*	82
27	Alida Kerkhoff, *l. n. k.*	58½
27	August Gerrit van Sitteren, *a. kh.*	w. 4
27	Elifabeth Govers, huisvr. van B Raben, *a. kh.*	30
25	Eldert Broens, *w. kh.*	68
28	Mattijs Scholte, *k. kh.*	w. 20
26	Jacoba Engelenberg, oudfte dogtertje van J. Engelenberg, *w. kh.*	5½
27	Nanette Duzardijn, geb. Plijzier, een verlaten Vrouw, *a. kh.*	28
25	Gerhardus Geerlings, *l. kh.*	32
27	Sophia Letterie, wed. H. C. Meijer, *w. kh.*	51
26	Gerrit Rudolff Droop, *k. kh.*	57
28	Cornelis Broekhorst, *w. kh.*	5¼
26	Abraham Chardet, *l kh.*	74
28	Catharina Muller, huisvr. van J. Bardok, *w. kh.*	75
29	Janfie Boekaar, *w. kh.*	1¼
27	Cornelia van Hemisfen, oudfte dogter van O. Hemisfen, *a. kh.*	w. 7

Dingsdag 30 *Augustus.*

29	Heyltje Hendriks, huisvr. van F. Drost, *a kh.*	72
29	Geertruy Bitter, huisvr. van C. le Maire, *n. k.*	40
29	Johanna van Kamerik, huisvr. van C. Roode, *n. k.*	42
28	Pieter van der Haagen, *k. kh.*	w. 17
28	Dina Veerman, *a. kh.*	75
28	Johan Hendrik Philip Dankels, *k kh.*	¼
28	Johanna Maria Rans, *k. kh.*	24
27	Hendrik Kampmeijer, *a. kh.*	60
28	Wilemina de Groot, *a. kh.*	24

Overl.		Jaar.
27	Johannes Harems, *l. kh.*	w. 5
29	Lammert Scheepens, *l. kh.*	10½
26	Quirijn van Meer, *a. kh.*	75
29	Everhardus van Raay, *a. kh.*	w 3
28	Petronella Cornelia Heydeman, *a. kh.*	2¼
27	Sijbrand Berggaard, *a. kh.*	63
28	Elifabeth Rookmans, *o. k.*	7¼
27	Bernardina Meijer, *w. kh.*	1
28	Cornelia Krabber, *a. kh.*	40
29	Jozeph Buurmant, *a. kh.*	w. 3
27	Margaretha Lijnflager, wed. C. Joen, *oo. k.*	47
29	Lena Lars, huisvr. van J. H. Voorbroeker, *w. k.*	62

Woensdag 31 *Augustus.*

28	Jacobus de Wit, *n. kh.*	40
29	Grietje Kroes, huisvr. van H. de Waal, *a kh.*	72½
28	Jan de Goede, *w. kh.*	1
29	Andries Lofze, *k kh.*	74
28	Sebilla Take, wed. G. Moolenaar, *k. kh.*	62
30	Anna Maria Benedictus, *n. kh.*	w. 10
30	Jan Barend Sühr, *k. kh.*	48
28	Francijntje Lamfen, huisvr. van G. de Ruyter, *k. kh.*	77
28	Dirk de Roever, *o k.*	20
29	Coenraad Brinkhorst, *a kh.*	24
30	Clara Louifa Schröder, huisvr. van H. C. Janssen, *k kh.*	
29	Maria Wolbers, wed. van J. Hekhuyfen, *l. kh.*	67
30	Coenraad Baardfcheer, *a kh.*	58
31	Maria Klinkfpoor, *a kh.*	5
25	Carel Frederik Scheffers, *k. kh.*	
30	Carel Elias Smisfaert, *n. k.*	37
29	Cornelia van Velfen, huisvr. van H Doll, *k. kh.*	53
29	Frans Plompe, *a kh.*	56
30	Adrianus den Dekker, *a. kh.*	45
30	Carel Hendrik Giefeke, *w. kh.*	¼
28	Hendrik Keetelaar, *oo. k.*	34
30	Jan Blok, *k. kh.*	w. 10
29	Hendrik Wagemans, *k. kh.*	4¼
28	Jannetje Westerhuys, huisvr. van H. Mulder, *l. kh.*	69

Overl. Jaar.
28 Christiaan van Ooge, *k. kh.* 1½
30 Gerritje van Keulen, *l. kh.* 57
29 Grietje Lampe, wed. P. Lammers, *l. kh.* 72

Donderdag 1 *September.*

29 Catharina van den Berg, huisvr. van C. Meijer, *l. kh.* 38
29 Jacobus Meijer, *k kh.* 74
30 Christiaan Hk. Nolte, *k. kh.* 1
30 Anna Wilhelmina Veldwijk, huisvr. van H Mulder, *o k.* 23
29 Het jonggebore Kind van Hendrik Mulder, *o. k.* u. 10
29 Anna Maria Block, huisvr. van H Reimers, *l. kh* 58
29 Albert van Loon, *k. kh.* 24
31 Catharina Elisabeth Helmers, *k. kh* ½
31 Margretha Magdalena Tjasink, *o k.* ½
31 Cornelia Brouwer, *a. kh* 76
28 Marretje de Bruyn, wed. van T. van Nederhasselt, *k. kh.* 36
30 Trijntje Harmse, wed. van J. Veld, *a kh.* 75
29 Abraham Glasbergen, *l o. k.* 2
31 Anna Catharina van Santbrink, *l kh.* w. 7
31 Geertje Hoogenkamp, *l. kh.* w. 13
29 Johan Gerhard Adaiks, *w. kh.* 54
30 Jacob Hogenbirk, oudste zoon van T. Hogenbirk, *w. kh* 9
31 Adriana Josina Strock, wed. P. Geele, *n. kh.* 60
30 Koenraad Heune, *w. kh.* w. 11
30 Anna Christina de Wijn, *a. kh.* 48
30 Jan Frieling, een A. M. N Weeskind, *l. kh.* 16½
31 Hendrina Margaretha Hilmers, *l. n k.* w. 16
31 Elisabeth Wishoff, *a. kh.* 1
31 Jan Kuyper, *k. kh.* 62
31 Jan Lourens Hart, zoon van L. Hart, *a kh.* 18
30 Georgh Diedk. de Wilde, *a. kh* 75
31 Maria van Ravensbergen, *l. kh.* 2½
31 Louiza Anna de Fontenay, *a. kh.* 3½
31 Christina Elisabeth Coster, wed. J. F. Coolmeijer, *l. kh.* 74
30 Lammerdiena Roskam, huisvr. van J. R. Dalman, *a. kh.* 30
30 Anna van Kroonenburg, huisvr van W. Hoorn, *a. kh.* 36
31 Jansje Esser, *o. k.* 29
31 Gesiena van Leeuwen, huisvr. van J. Dijkman, *k. kh.* 72
31 Hermanus Johannes van der Riet, *k. kh.* ca. 14

Vrijdag 2 *September.*

30 Hendrik Anthonij Bultman, *l. o. k.* 59
31 Johan Roelofs, *k kh.* 76
30 Hendrik Rep, *a kh.* 6
1 Maria Magdalena Woudenburg, wed. van H. Weygman, *k kh.* 85
1 Chatrina Johanna Roeloff, *a kh.* 13
1 Johannes Reyneken, *a. kh.* 62
1 Joannes Mattheus Leuken, *a. kh.* ½
1 Femmetje Robbers, laast wed. B. Ramp, *a. kh* 84
28 Harmina Bulsing, wed. C. Frooy, *k. kh.* 62
31 Isaak ter Schuur, *w. k.* 64
31 Jacob Endtz, *k kh.* ca. 51
31 Francois Louis Pernet, *w. kh* 62
1 Claas van Dijk, *l. kh.* 14

Saturdag 3 *September.*

31 Jan Bosch, *a. kh.* 68
1 Alida Christina Lens, *a kh.* m. 4
31 Johannes Schaub, *w. kh.* 10
2 Wilhelmina Cordes, huisvr. van J. H. Tewes, *a kh.* 54
30 Sijme Wijma, *k. kh.* 48
1 Susanna Jacobs, wed. van J. van Gimmert, *k. kh.* 81½
2 Joost Kundert, *a. kh.* 47
2 Maria Barendina Poster, jongste dogter van H. J. Poster, *w. kh.* W. 23

Overl. Jaar.
1 Melchior Uyterlimmige Jr. *no k.* 22
1 Pieter Engelbert, *l. kh.* 66
1 Maria Geertruida Vowinkel, *w. kh.* w. 16
1 Antje van Ree, huisvr. van F. Bosman, *w kh.* 32
1 Maria Aleifi *a. kh.* 18
27 Maria Geertruida Dikhout, dogter van G. Dikhout, *a. kh* w 11
1 Reykie Hendrikje Weijers, *a. kh* 3
31 Hendrik Kuyt, *a. kh.* 35
1 Elisabeth Gerritse, *l. kh.* w. 10
2 Elisabeth Catharina Blondeel, eenige dogter van A Rensing, wed. A. Blondeel, *l. kh.* 46
31 Susanna Berquin, huisvr. van J. K. Bannigs, *l. kh.* 51
1 Catharina van der Balk, huisvr. van A. Misserooy, *k. kh.* 78
2 Hermanus van der Laan, *l. kh.* 2 en 7 m.
1 Willem Peysers, middelste zoon van W. Peysers, *a. kh.* 19
1 Karel Tiegen, *a. kh.* w. 8
1 Margareta Maria Kraane, eenige dogter van C Kraane, *n. kh.* w 4
2 Margaretha Elisabeth Oskamp, *k. kh.* 59
31 Gerretje Egbers, huisvr. van P. Ottinghuys, *k kh.* 47
2 Maria Groothuys, *k kh.* m. 4
1 Frans Holst, *w. kh.* ½
1 Almet Hijle, wed. van B Bongers, *k kh.* 80
30 Anna Margaretha Ruyter, huisvr. van Gitono, *l. kh.* 45
31 Cornelis Korthals, *no. k.* 52
1 Jacob Sloes, eenigste zoon van J. Sloes, *a. kh.* d. 3
30 Pieter van Waars, *l. kh.* 49
1 Arent Borreman, *a. kh.* 58
1 Aaltje Wakker, wed. van ... Seasing, *w. k.* 73
3 Maria Popele, huisvr. van A. Frijdersteyn, *l. kh.* 67
1 Johannes Duke, *l. kh.* ½
Het Getal der Dooden is 185.

Maandag 5 September.

Overl. Jaar.
2 Janne Joseph Daise, *l. kh.* 31
3 Antonio Bovens, *n z. c.* 37
4 Gabriel Saaken, *a. kh.* 44
3 Sara van den Brink, *l. kh.* 50
4 Catrina Margaretha Bornshuyse, huisvr. van J. A. Hamaker, *l. kh.* 75
2 Johannes Pieter Jansen, *n. kh.* 2
4 Jeremias de Haan, *a kh.* 71
2 Pieter Kraay, *a. kh.* 68
3 Sophia Agatha Wilhelmina Weeber, *w. kh.* w. 5
2 Klaas Hasselaar, *oo. k.* 72
2 Frederik Donkerlouw, *l. kh.* 52
3 Johanna Rogers, wed van J. Teylor, *o. k.* 79
31 Jan Hendrik Meijer, *a. kh.* 36½
2 Johanna Geertruida Meendrink, *l. kh.* 1 en 7 m.
2 Anna Slaak, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.* 20
2 Nicolaas Johannes, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.* 1½
3 Elias Eybrink, *a. kh.* 59
2 Diederik Borrius, eenigste zoon van D. Borrius, *l. kh.* ½
4 Geertruy Versteeff, *l kh.* 73
2 Maria van Kopten, huisvr. van A. van Rijn, *a. kh.* 36
3 Philippina Zandwijk, jongste dogter van J. Zandwijk, *k. kh.* m. 7
4 Geesje Bermaate, *a. kh.* 22
4 Friederik Kleyn, *a. kh* 38
5 Albert Frankenhooven, *l. kh.* 72
2 Everharda Hettri, huisvr. van C. Hes, *k kh.* 40

Dingsdag 6 September.

2 Willem Landman, *k kh.* 51
2 Hendrik Meijer, *k. kh.* 40
4 Joseph Holst, *l. kh.* 45
3 Jantje Briljant, *k. kh.* 2
2 Jacobus Engelin, *w. kh.* 32
5 Johannes Nicolaas Lauffer, *a. kh* 52
5 Frederika Bosman, huisvr. van O. Eykenduyn, *k kh.* 36
4 Thomas Wenken, *l. kh.* 38

Overl.		Jaar.
3	Frederik Willem Sluyman, k. kh.	67
4	Jan Hendrik Snijders, l. kh.	36
3	Hendrina Steurs, wed.... Liese, w. kh.	82
4	Gerard Pieter Serné, z. k.	23
4	Johan Philip Heckstreuter, a. kh.	26
1	Abraham van Aken, l. kh.	49
4	Jan Hendrik Roos, a. kh.	76
4	Anna van Tol, huisvr. van J. van der Kolf, k kh.	81
3	Maria Uswald, een A. M. N. Weeskind, l kh.	21
5	Barent Blom, k. kh.	1
3	Sijbrand Sijbrands, a. kh.	46
3	Catharina van Harij, wed. van N. Pullen, w. kh.	63
4	Joseph Bogaart, eenigste zoon van W. Bogaart, a. kh.	17
5	Jan George Helbig, l. n. k.	56
5	Jurriaan Alberts, jongste zoon van de wed. Alberts, a. kh.	5
6	Gerritje van Zeventer, dogter van G. van Zeventer, l kh.	1½
3	Anna Liesbet Selkens, l. kh	ca. 2
4	Hendrik Heeremans, eenige zoon van M. Heeremans, k. kh.	½
2	Anna Lueske, wed. van J. Meijer, l. n. k.	86
4	Wilhelm Mullert, l. kh	40
4	Adriana Constantia de Charles, wa. k.	68
3	Elisabeth Brands, huisvr. van H. Wiegman, l n. k.	66
4	Maria de Rooy, huisvr. van A. Roks, k. kh.	43
4	Wilhelmina Linnekeveld, k kh.	½
4	Femmetje Westerheyden, jongste dogter van E. Westerheyden, a. kh.	m. 11

Woensdag 7 September.

3	Johanna Karels, dogter van H. Karels, a. kh.	ca. 18
5	Jan Hendrik Nolte, k kh.	67
4	Jan Heunders, l. kh	70
5	Catharina Francina Belli, n. k.	55

Overl.		Jaar.
4	Wijntje van Nederhorst, a. kh.	7
4	Maria van der Molen, huisvr. van J. de Leeuw, a. kh.	31
6	Jacob van Malsem, k kh.	73
6	Johannes ten Dijk, a. kh.	m. 8
4	Hendrik Albers Boon, k. kh.	24½
5	Christoph Friederick Schweiger, k. kh.	64
5	Gerritje Blijkenfelt, huisvr. van D. Koster, l. kh.	40
5	Catharina Koster, l. kh.	d. 5
5	Maria Elisabeth Schaap, l. kh.	m 7
5	Sara van Havree, wed. van S. A. van Tonderen, a. kh.	67
6	Jetse Gabbes, wed. van O. Eekes, a. kh.	78
6	Elsje Vogelzang, wed. P. Lokhorst, k. kh.	61
3	Naatje Lamffers, a. kh.	8
3	Carel Filip Simons, w. kh.	26
3	Johannes Jacobus Sardijn, w. kh.	87
5	Maria Susanna Matteé, huisvr. van M. Musch, l kh.	49
4	Antonie Penninze, een Rooms Weeskind, w. kh.	21
7	Henricus van Nederhasselt, een Rooms Weeskind, w. kh.	10
5	Hendrik Timmans, w. kh.	68
4	Francijntje Post, wed. van D. de Jong, k. kh.	69
5	Hendrik van der Puttelaar, l. kh.	21
5	Elisabeth Feering, w kh.	56
5	Ester Uzoret, huisvr. van J. G. Bakker, w. k.	67
5	Jan Matthijsen, a. kh.	41

Donderdag 8 September.

3	Catharina Stifferij, jongste dogter van I. Stifferij, o. k.	1
5	Elisabeth van der Heyden, wed. C. Ipelaar, a. kh.	78
6	Johannes Philippus Caldenbach, n. kh.	64
6	Allegonda Theodora Nieuwenhuis, z. k.	22
7	Joan Hendrik von Schuttruppff, a. kh.	32

Overl.		Jaar.
7	Andries Riefing, n. kk.	42
4	Christina Kind, huisvr. van J. B. Zoll, a. kk.	51
7	Henderika Nidoken, l. kk.	2¼
5	Susanna van der Driff, a. kk.	90
7	Anna Meijer, a. kk.	82
7	Matthijs de Bruyn, a. kk.	77
7	Louisa Nolet, eenigste dogter van P. J. Nolet, l. kk.	2
7	Anna Frederica Berkemeijer, wed. G. Rieker, l. kk.	40
8	Johannes Jellen van den Puttelaar, w. kk.	1½
6	Arent Beunink, w. kk.	4½
6	Clara Tickels Megenis, wed. J. Geerloff, k. kk.	56
3	Jan Willem Schreuder, l. kk.	48
8	Adriana Straal, wed. D. de Vries, k. kk.	79
6	Anthonij Manché, n. z. e.	61
7	Harmanus Schelling, w. kk.	56
8	Jan Habeek, eenigste zoon van .... Habeek, a. kk.	½

Vrijdag 9 September.

8	Andries Mosman, l. kk.	m. 5
8	Hendrik Schaapers, een A. M. N. Weeskind, l. kk.	8½
8	Barta Walle, een A. M. N. Weeskind, l. kk.	14
7	Geessie Hendriks Hovink, wed. K. de Jager, n. k.	50
8	Guillaume de Brenel, l. kk.	51
7	Harmanus Brandt, a. kk.	68
8	Hendrik Tusseron, l. kk.	w. 8
6	Anna van Groningen, huisvr. van J. Creemoes, a. kk.	35
7	Joanna Antonia Guldenfteede, o. k.	36
8	Johan Hendrik Halter, k. kk.	w. 5
7	Lambert Bla, l. kk.	m. 10
5	Hendrikus Beeke, k. kk.	25
6	Catrina Brem, huisvr. van M. Densen, l. kk.	45
8	Jacobus Kreuger, k. kk.	8
7	Joachemus van Vuuren, w. o. k.	78½
8	Hendrik Timmerman, l. kk.	62
6	Alijda Geverink, k. kk.	w. 16

Overl.		Jaar.
6	Willem Coenraad Imans, k. kk.	57
6	Marten Nijgh, a. kk.	65
6	Catharina Stempel, huisvr. van A. Borninkhoff, l. kk.	50
7	Jacob Rouw, w. kk.	½
7	Anna van Boekel, a. kk.	w. 6
5	Samuel Raamsbeek, w. kk.	68
5	Maria Charlotta van Mulkens, w. kk.	2
7	Maria van Waarden, huisvr. van H. Coerdes, a. kk.	48
7	Theodorus de Bie, l. kk.	34
7	Bernardus Anthonius Bruning, zoon van J. Bruning, a. kk.	2½
7	Johannis Gerritsen, a. kk.	44
7	Johanna de Vries, wed. E. de Siviel, k. kk.	72
8	J. P. G. Jansen, jongste zoon van J. Jansen, w. k.	m. 2

Saturdag 10 September.

8	Jan Cornelis de Koning, n. z. e.	18
8	Sara van Bunnik, a. kk.	71
9	Gesiena Slot, wed. J. de Ruyter, a. kk.	77
8	Maria Margaretha IJsbach, wed. W. Ede, a. kk.	73
9	Genevieve Euphrosine Cerille, wed. J. B. de la Haye, l. kk.	59
8	Albert Wender, a. kk.	66
8	Ernest Julius Schram, a. kk.	58
9	Willem Schellinger, jongste kind van de wed. Schellinger, a. kk.	m. 11
9	Maria Wesseling, huisvr. van L. Lunin, n. kk.	36
7	Carel Jacobus Bosman, k. kk.	ca. 2
9	Jan Philippus, k. kk.	60
10	Christiaan Godlob Krijtzmer, a. kk.	21
8	Andries Caviet, a. kk.	6½
9	Dorothea Zeul, huisvr. van J. W. Holman, k. kk.	32
7	Anna Catharina Tiedeman, huisvr. van A. A. Tobias, na *Muiderberg* uitgev. en aldaar begr. op 't *kerkhof*.	48
8	Kaatje Koster, w. kk.	ca. 4

Overl. Jaar.
8 Adriana van der Klij, *l. kh.* 3
8 Christiaan Gosewijn de Greuve, zoon van C. A. de Greuve, *k. kh* 4½
8 Maria Elisabeth Strijker, *k. kh.* 1
8 Jan Hendrik Gasman, *l. o. k.* 1¼
5 Maria Kerlen, huisvr. van H. Niemans, *w. kh.* 56
8 Hendrina Bosman, huisvr. van M. Bes, *a. kh.* 63
7 Bastiaan van der Sleesen, *n. kh.* 63
9 Pieter Geerhold, *k kh.* 36
10 Hendrik de Haas, *a. kh.* 79
8 Johannes Christophe Kommers-huysen, *k kh.* 69
10 Johanna Margareta Beekman, laast wed van P. Gilbers, *w k.* 72
9 Joanna Maria Gallé, huisvr. van F. Niemeijer, *l kh.* 47
9 Remisius Jansen, *a. kh.* u. ½
Het Getal der Dooden is 229.

Maandag 12 *September.*

9 Anna van Vitsner, laast wed. van G. Radelhoff, *k. kh.* 76
9 Willemina Rebel, *a. kh.* 1¼
10 Willem Christiaan Bierman, *a. kh.* w. 11
10 Anna Catharina Reeberg, wed. P. Klijs, *w. kh.* 82
9 Samuel Ketelaar, na *Sloterdijk* uitgev. en aldaar begrav. op 't *kerkhof.* 62
10 Ignatius Lambertus ten Dam, jongste zoon van G. ten Dam, *k. kh* m. 7
10 Jacob Barend van Spreekens, *w k.* w. 11
9 Anna Amelia Lutgers, wed. T. Burgers, *a kh.* 77
10 Jan Falye, *a. kh.* 66
10 Seytje Dreuse, wed. J. Kalft, *a. kh.* 88
10 Maria Hillenaar, wed. van H. Rudolfs, *a. kh.* 73
9 Maria Renfing, wed. F. G. D Klingler, *k. kh.* 64
10 Hermanus Poppe, *a. kh.* 27

Overl. Jaar.
11 Catrina Olhooren, *k. kh.* 2¼
9 Cornelis van Heurn, *o. k.* 41
9 Antonie Joseph le Maire, *o. k.* 80
10 Paulina Wijn, *l. kh.* 30
10 Hendrica Justina Kampen, jongste dogter van D. Kampen, *l. kh.* ca 2
10 Maria Katrina Rijmers, jongste dogter van T. G. Rijmers, *a. kh.* 6 & 5 m.
10 Adriana Maria Schreuder, *a kh.* 10
11 Maria Johanna Lintenaar, *a. kh* ½
10 Johanna Magdalena Wildeman, huisvr. van G Lindeman, *w. k.* 73
10 Jan le Tour, eenige zoon van J. le Tour, *l. kh.* 3
10 Age Okkes Oudewagen, na *Stavooren* in *Vriesland* uitgev. 78
12 Albertus Kruse, *n. kh.* w 5
9 Frans Peeters, *k kh.* 26
8 Pietertje Verwoest, *a kh.* 70
11 Hermina Hendrica Krieger, eenige dogter van H. H. Krieger, *w kh.* 3
11 Johanna Reyst, *a. kh.* m. 3
10 Paulus Roelofs, *w. kh.* m. 2
11 Harmina de Graaff, jongste dogter van M. de Graaff, *l. kh.* 1½
10 Hendrik Bloemhoff, *k. kh.* 70

Dingsdag 13 *September.*

10 Klaas Altena, *o. k.* 66
12 Adrianus Dominicus Tielen, *n. k.* ½
12 Klaas van Wijk, *n. z. c.* 75
11 Maria Kiekeboom, *no. k.* 71
12 Barta Speet, wed. P Spruyt, *l. kh.* 69
11 Casper Hendrik Groote, *z. k.* 55
11 Barent Lukens, *n kh.* w. 18
12 Dirk van Kooten, *l kh.* w. 16
11 Gerardus Koelemans, *l kh.* 40
11 Maria Adriana van der Lugt, jongste dogter van H. van der Lugt, *l. kh.* 3¼
10 Hendrik Bels, *a. kh.* 80
10 Koenraat Seywel, *k. kh.* 64
10 Hendrik Lodewijks, *k. kh.* ¼
11 Philip Nadig, *a. kh.* 67

Overl. Jaar.

11 Catharina Smits, wed. van J. Siegmeijer, *a. kh.* 74

11 Johanna Lam, wed. J. Monnikendam, *a. kh.* 79

10 Alida Kars, jongste dogter van H. G. Kars, *a kh.* ca. 1

10 Jan. Voet, jongste zoon van W. Voet, *w kh* 1

10 Christiaan Andreas Franck, *w. kh.* 42

12 Wilmina Christina Fischer, eenige dogter van J. C Fischer, *l. kh.* w. 8

11 Cornelia de Nadel, huisvr. van A. Hartman, *a. kh.* 76

10 Grietje Geel, *a kh.* 5

9 Barend van Pette, *l. kh.* 48

11 Louwetje Does, wed. J. van Drenslagen, *l. kh.* 76

11 Alexander Rouw, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.* 15

10 Pieter van Axsel, *oo. k.* 77

12 Helena Andriessen, *a. kh.* 79

11 Anna Dorothea Klein, *a. kh.* 77

11 Adriana van Bemmel, wed. P. Mortier, *wa. k.* 65½

8 Gijsberdina de Brasser, *l. kh.* d. 8

12 Johna Sophia Anna Brouwer, eenige dogter van I. Brouwer, *k kh.* w. 5

9 Anna Catharina Tuiner, wed. F. J. van den Velden, *n. k.* 63

10 Aletta Wasfink, huisvr. van H. Rey, *a. kh.* 30

10 Het dood ter wereld gekomen kind van de huisvr. van H. Rey, *a. kh.*

10 Willem Frederik Wilhelm, *a. kh.*

13 Catrina Francke, *a. kh.* ¼

Woensdag 14 September.

11 Giertje Langenhorst, *oo. k.* 85

13 Margretha Sofia Doeme, huisvr. van F. Stute, *l o. k.* 42

12 Aagje Komen, *a. kh.* 62

12 Neeltje van der Horst, huisvr. van P. Verhagen, *n. k.* 77

13 Johan Hendrik Helwig, eenige zoon van J. F. Helwig, *a. kh* w. 6

Overl. Jaar.

12 Grietje Koop, met haar dood ter wereld gekomen Kind, huisvr. van P. Langenhoven, *l. o. k.* 30

12 Sara de Wit, *k. kh.* w. 4

13 Elisabeth de Vreé, *a. kh.* 2

12 Johanna Petronella Poppingh, wed G. Visscher, *n. z c.* 71 & 8 m

12 Hendrik Tallen, *k. kh.* 69

11 Grietje Smit, huisvr. van P. van Aaken, *a kh.* 58

11 Jan de Meijer, zoon van G. de Meijer, *a kh* 17

12 Maria Francina Drost, *eil. k.* ¼

11 Cornelia van der Lingen, laast wed J. van Scherpenzeel. *no. k* 72

11 Johannes Alt, *l. kh* 64

11 Jannetje Jansen, *k. kh.* 2½

13 Anna Margaretha Goffen, huisvr. van J. Jansen, *w kh.* 50

11 Valentijn Graan, *k. kh.* 66

12 Harmanus Kappelhoff, *n kh.* 18

11 Abram van der Horst, *a. kh* w. 4

Donderdag 15 September.

13 Christiaan Bok, *a. kh.* 68

12 Susanna Elisabeth van Waardt, middelste dogter van C. van Waardt, *k kh.* 19

14 Jacob Jansen, *l kh.* 74

13 Aaltje Dirks, huisvr. van E H. Roolker, *a kh.* 33

13 Jacob Teyssen, na *Rotterdam* uitgev. 67

14 Jan Moerkerk, *k. kh.* 68

14 Driesje Lusink, *a. kh.* 75

13 Marretje van Reene, wed. L. Nieuwenhuyssen, *k. kh.* 73

14 Magdalena Roelofs, wed. van R. Roelofs, *a. kh* 82

12 Lambertus de Vogel, *k. kh.* 46

10 Tijs Jansen, *n. kh.* 60

13 Elisabeth van der Hagen, *z. k* 50

14 Guillelmus Oudmayer, *k. kh.* 2

12 Willemina Meulenbeek, wed. J. H. Hoppe, *k kh.* 64

13 Hendrika Amelia Reynders, *k. kh.* 56

Overl. Jaar.
14 Johanna Christina Kroese, *w kh.* m. 11
13 Harmanus van Soelen, *k kh.* m 4
13 Henrietta Harmsen, *l. kh.* 1
12 Barendina Jacoba Meyer, *a. kh* ½
13 Frans Hendrik Numan, eenige zoon van F. H. Numan, *k. kh.* ½

Vrijdag 16 *September*.

14 Grietje Arbeis, *a. kh.* 63
14 Johanna Egelina Husfum, wed. J. van Dalen, *a. kh.* 72
14 Catharina van Hoorn, wed. A. Hogerwoudt, *a. kh.* 75
15 Maria Dameel Kroon, wed. T. Dirks, *a. kh.* 81
14 Dirk Haverkamp, *l. kh.* 63
13 Jansje Buter, huisvr. van J. C. Heineman, *o. k.* 53
14 Elisabeth Meyer, wed. van A. Brinkman, *w. kh.* 74
12 Johannes de Haas, *w. kh.* 30
13 Maria Hester Breuers, huisvr. van P. van Enckhuysen, *a. kh.* 59
13 Andries Bouman, *w kh.* 59
15 Dirk Nenij, *n. kh.* 66
14 Joannes Poesart, *k. kh.* 60
14 Dirk Heynen, *a. kh.* 59
15 Maria Catharina Brevart, een Roomsch Weeskind, *l. kh.* 13
14 Louis Lesquesne, *wa. k.* ca. 52
14 Femmetje van Woenfel, *n. z. c.* 60
16 Johannes Christiaan Jasky, *a. kh* 80
14 Hanna Stevens, wed. van P. Bos, *k. kh.* 60
15 Johanna Backer, jongste dogter van J. Backer, *w. kh.* m. 5
15 Klaas Boerse, *w. kh.* d. 7
14 Franciskus Antonie Burgering, jongste zoon van A. Burgering, *n. kh.* 4½
14 Alida Jansz, huisvr. van J. Smit, *k. kh.* 70
16 Jacobus Damen, *a. kh.* 50
14 Geesje Röpke, *n. kh.* 3½
13 Pietertje Pieters, wed. van F. Pieters, *l. kh.* 68
16 Pieter Wensel, *a. kh.* 36

Overl. Jaar.
14 Johanna Gerdina van Wijk, huisvr. van J. Poulus, *k. kh.* 70
15 Alida van Nie, *k. kh.* 8
13 Anna Pieterse, wed. J. G. Reuhe, *k. kh.* 73
15 Maria Sardijn, wed. J. Mulder, *k. kh.* 64
14 Antonia Johanna Karstens, huisvr. van J. Logeman, *w k.* 37

Saturdag 17 *September*.

15 Pieter Samuel Gerlings, *n k.* ½
15 Antje Crul, wed. J. Gerritsz, *a. kh.* 82
16 Antonie Teodorus Swanevelt, *w. kh.* 1
12 Frans Soeder, *w. kh.* 68
14 Dirk Sijmese Kout, *k. kh.* 2½
14 Harmanus Jacobus Jolle, *k. kh.* 14
15 Stephanus Wolters, *n k.* 77
16 Catharina Maria van der Horst, *a. kh.* w. 3
16 Femmetje Zondervan, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.* 14
17 Antonie Pijpers, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.* 64
14 Geertruy Christina Witteveld, *k. kh.* 1½
15 Anna Catharina van der Steen, huisvr. van W. F. Veerling, *k kh.* 23
16 Engelina Beukhuysen, eenige kind van H. Beukhuysen, *l. kh.* 1½
16 Maria Pleon, *a. kh.* w. 14
16 Jacobus Osseweijer, *l. kh.* 52
15 Jan Frederik Hoppe, *a. kh.* 26
16 Frans Hinkelaar, *l. kh.* m. 4
16 Joannes Gerardus Arink, *k. kh.* w. 15
15 Louwisa Hendrika Nabrink, *k. kh.* w. 3
14 Johannes de Fries, jongste zoon van H. de Fries, *a. kh.* 1½
14 Elizabeth Prins, *w. kh.* ½
14 Jean Francois Loneau, *l. kh.* 36
15 Jacoba Prenk, huisvr. van D. Greever, *k. kh.* 42
16 Johannes Conrad, *a. kh.* 79

Overl.		Jaar.
17	Elisabeth Mulders, huisvr. van A. Breedeker, *a. kh.*	84
16	Hendrik Moorman, *a. kh.*	76
14	Maria Catrina Hoofd, wed. J. C. Mengerhausen, *k. kh.*	38
12	Maria Helena Scholte, middelste dogter van de wed. H. Scholte, *l. kh.*	17
11	Pieter Kreuger, *l. kh.*	49
14	Aaltje Froom, huisvr. van B. Nieborgh, *k. kh.*	66
16	Margareta du Crocq, huisvr. van A. Caarelsen, *n. k.*	75
13	Geertruyda Rijna Broeshart, *k. kh.*	m. 11

Het Getal der Dooden is 199.

PUBLIEKE VEILINGEN

van de onderstaande *Perceelen*, in het Oudezijds Heeren Logement, te *Amsterdam.*

Op Maandag den 12 *September* 1808.

Kloveniers Burgwal, N. 3. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) tusschen de Amstel en Staalstraat, *f* 6500. *van Minden.*

Keizersgragt, N. 3238. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) tusschen de Leidsche- en Spiegelstraaten, *f* 17500, in slag *f* 500. Opgeh.

Een Boerderij, genaamd *Starrenburg*, aan de Rivier den Amstel, tusschen de 800 en 900 Roeden van de Stad, *f* 10750, in slag 3200. *Westerhuys.*

Heeregragt, N. 510. (Een Koopmans Huis, Tuin en Erven, op de) tusschen de Leidschegragt en Huidestraat, *f* 27000, in slag *f* 2400. Opg.

Keizersgragt, N. 171. (Een Koopmans Huis, Tuin en Erven, op de) tusschen de Utrechtschestraat en Binnen Amstel, *f* 9200, in slag *f* 700. Opgehouden.

Cingel, N. 203 en 204. (Twee Koopmans Winkelhuizen en hunne Erven, (onder één Dak,) op 't) op de hoek van de Lynbaansteeg, *f* 5050, in slag *f* 700. *Westerwoudt.*

Vinkenstraat, N. 3 (Een Huis en Erve, in de) bij de Brouwersgragt, daar de *Buis* in de Gevel staat, *f* 825, in slag *f* 400. *Palmboom.*

Een Kustingbrief, groot vijf-en-twintig honderd Guldens, ten lasten van *Johannes Nieuwenhuis*, onder verband van een Huis en Erve, in de Barnesteeg, N. 17. *f* 2100. *Rebel.*

Koningsplein, N. 15. (Een Koopmans Huis en Erve, op 't) tusschen het Cingel en de Reguliers-Dwarsstraat, *f* 12000, in slag *f* 100. Opg.

Kloveniers- of Trippenburgwal, N 58. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) naast het gebouw bekend bij het Trippenhuis bij de Hoogstraat, *f* 19000, in slag *f* 2000. *de Valk.*

Marken, N. 43. (Een Broodbakkers Winkelhuis en Erve, met een ledig Erf daar agter, op) op de hoek van Regenboogs Gang, *f* 1000, in slag *f* 350 *Westerveld.*

Uilenburg, N. 3 (Een Winkelhuis en Erve, op) van ouds genaamd de Steen voetsteeg, tusschen de Joode Breestraat en Houttuinen, *f* 875, in slag *f* 70. *Jagers.*

Keizersgragt, N. 716. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) tusschen de Vijzelstraat en Reguliersgragt *f* 17500, in slag *f* 5000. *Westhof.*
Korte Koningstraat, N. 23. (Een Huis en Erve, in de) het eerste agter het Hoekhuis van Dwarsboomsloot, *f* 625, in slag *f* 40. *Glazius.*
Dorp Zevenhuizen, (Een Huis, Achterhuis en Erven, op het) tusschen het Haarlemmerplein en Korte Houtstraat, op de hoek van en in de Korte Houtstraat, *f* 35, in slag *f* 5. Opgeh.
Vinkenstraat, N. 180. (Een Huis en Erve, in de) tusschen de Korte Princegragt en Oranjestraat, *f* 1075, in slag *f* 25 Opgeh.
Brouwersgragt N. 38. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Brouwersstraat, *f* 4850. *Jonkernout.*
Reguliersgragt, N. 2. (Een Huis en Erve, op de) bij de Heeregragt, *f* 2850, in slag *f* 1000. *Westerhuys.*
Barndesteeg, N. 5 en 6. (Twee Winkelhuizen en hunne Erven, (onder één Dak, in één Koop,) in de) *f* 2800, in slag *f* 10. Opgeh.
Gedempte Reguliersgragt, N. 14. (Een Winkelhuis en Erve, op de) *f* 1900, in slag *f* 1200. *Blyenburgh.*
Princengragt, N. 28. (Een Huis en Erve met een groote Loots achter hetzelve, zijnde een van onds vermaarde Steentjesbakkerij, met deszelfs vaste en losse Gereedschappen enz. op de) bij de Utrechtschestraat, *f* 10100, in slag *f* 3000. *Niermans.*
Princengragt, N. 27. (Een Huis, dubbelde Tuin en Erven, op de) bij de Utrechtschestraat, *f* 10100, in slag *f* 1000. *Mercker.*
Princengragt, N. 26. (Een Huis en Erve, op de) bij de Utrechtschestraat, *f* 5700, in slag *f* 700. *Heimbach.*
Achtergragt, N. 48. (Een dubbeld Huis en Erve, op de) tusschen de Utrechtschestraat en Reguliersgragt, *f* 5550, in slag *f* 500. *van Os.*
Utrechtsche Dwarsstraat, N. 134. (Een Huis en Erve, in de) tusschen de Utrechtschestraat, en Amstel, *f* 1850, in slag *f* 150. *Cluwen.*
Amstel Kerkstraat, N. 54. 55 en 56. (Een Huis, mitsgaders twee Stallingen, Koets- en Wagenhuizen en hunne Erven, (te zamen in één Koop), in de) over het Amstelplein, *f* 4100, in slag *f* 300. *Niermans.*
Markensteeg, N. 5. (Een Huis en Erve, in de) *f* 510, in slag *f* 200. *van Minden.*
Baangragt, N. 362. (Een Huis en vijf Achterhuizen en hunne Erven, op de) tusschen de Goudbloemsgragt en Palmstraat, *f* 60. Opgeh.
Plantagie, N. 23 24 en 25. (De helft in een Getimmerte of Loots met deszelfs Opstal, in de) ter zijde de Nieuwe Stads Herberg, *f* 400, in slag *f* 150. *Hilkes.*
Zwanenburgwal, N. 10. 9. & 19. (Een vierdepart in twee Huizen en een Achterhuis en Erven, (onder één Dak) op de) en hoek van de Zwanenburgerstraat, *f* 450, in slag *f* 90. Dezelve.
Kerkstraat, N. 44 45 & 46. (Een vierdepart in drie Huizen en hunne Erven, in de) beoosten de Weesperstraat, *f* 240, in slag *f* 80. Dez.
Vlooijenburg, N. 22 & 23. (Een vierdepart in twee Huizen en Erven, op) *f* 150, in slag *f* 100. Dezelve.
Bataviersstraat, N. 127. (Een vierdepart in een Huis en Erve, in de) tusschen de eerste Dwarsstraat en Steenvoetsluis, *f* 50, in slag *f* 40. Dezelve.

Lange Houtstraat, N. 13. (Een vierdepart in een Huis en vier Achterhuizen en Erven, in de) ƒ160, in slag ƒ10. *Hilkes.*

Pasfeerder Dwarsstraat, N. 27. (Een Huis en Erve, in de) tusschen de Looijersgragt en de Pasfeerderstraat, ƒ500, in slag ƒ10. Opgeh.

Pasfeerderstraat, N. 54. (Een Winkelhuis en Erve, in de) op de hoek van de Dwarsstraat, ƒ250, in slag ƒ5. Opgeh.

Pasfeerder Dwarsstraat, N. 7. (Een Huis en Erve, in de) tusschen de Pasfeerdergragt en Straat, ƒ200, in slag ƒ5. Opgeh.

Pasfeerder Dwarsstraat, N. 8. (Een Huis en Erve, in de) naast het voornoemde ƒ200, in slag ƒ5. Opgeh.

Twee Grafsteeden, in de Nieuwezijds Kapel, N. 459 & 460 ƒ210, in slag ƒ25. *de Warm.*

Deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 19 September.

Heerengragt, N. 10. (Een Huis en Erve, op de) tusschen de Binnen-Amstel en Utrechtschestraat, ƒ24000. Opgeh.

Heerengragt, N. 500. (Een Huis en Erve, op de) bij de Huidenstraat, ƒ7000. Opgeh.

Reguliersgragt, N. 82. (Een Huis en Erve, op de) tusschen de Princengragt en Kerkstraat, ƒ5250. Opgeh.

Haarlemmerdijk, N. 69. (Een Winkelhuis, Achterhuis en Erven, op de) tusschen de korte Princengragt en buite Brouwersstraat, ƒ3810. Opg.

Vijzelstraat, N. 69 (Een Winkelhuis en Erve, in de) naast het Hoekhuis van de Princengragt, ƒ3300, in slag ƒ1400. *van Reessen.*

Karnemelksteeg, N. 1. (Een Huis en Erve, in de) naast het Hoekhuis van het Water, ƒ650, in slag ƒ500. *Eekhof.*

Bikkersstraat, N. 51. (Een Huis en Erve, in de) naast het Hoekhuis van de tweede Dwarsstraat, ƒ210, in slag ƒ20. *Palmboom.*

Buitenkant, N. 2. (Een Koopmans Winkelhuis en Erve, op de) van 't Nieuwe Waals Eiland, bij de Kraansluis, ƒ4000. Opgeh.

Warmoesstraat, N. 107. (Een Winkelhuis, mitsgaders twee Achterhuizen en hunne Erven, (in één Koop) in de) op de hoek van en in het Wijngaartsstraatje, ƒ1460. Opgeh.

Takfteeg, N. 14. (Een Winkelhuis en Erve, in de) 't eerste van het Hoekhuis van het Rock-in, ƒ3650. Opgeh.

Korte Brouwersgragt, N. 7. (Een Winkelhuis en Erve, op de) bij het Haarlemmerplein, ƒ510, in slag ƒ40. *Smits Gr.*

Wijngaartsstraatje, N. 15. (Een Huis en Erve, in het) bij de Warmoesstraat ƒ200. Opgeh.

Binnenkant, N. 16. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) tusschen de Kraansluis en Bantemerstraat, ƒ6000, in slag ƒ100. *v. d. Feen.*

Nieuwezijds Achterburgwal, N. 340. (Een Huis en Erve, op de) tusschen de Huiszitten- en Gasthuismolensteegen, ƒ1600, in slag ƒ50. *van den Broek.*

Utrechtsche Dwarsstraat, N. 147. (Een Huis en Erve, in de) bij de Binnen-Amstel, ƒ300. Opgeh.

Cingel, N. 1. (Een Huis en Erve, op 't) op het Kleereveer, in een Gang 750, in slag ƒ150. *Dankmeyer.*

Deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 26 September.

Binnen-Amstel, N. 24. (Een Huis en Erve, op de) tusschen de Princengragt en Utrechtsche Dwarsstraat, *f* 4400. Opgeh.
Onkel-Boerensteeg, N. 6. (Een Huis en Erve, in de) bij de Zandstraat, *f* 300. Opgeh.
Keizersgragt, N. 494. (Een Koopmans Huis en Erve en Tuin, op de) bij de Westermarkt, *f* 20200, in slag *f* 5500. *de Roo.*
Korte Princengragt, N. 39 & 38. (Een Koopmans Huis, Pakhuis en Erven, op de) bij de Haarlemmerdijk, *f* 14360 *Jurrhan.*
Pijpenmarkt, N. 3. (Een Winkelhuis en Erve, ter zijde van het Koninglijk Paleis, bij de) *f* 8900, in slag *f* 300. *Niermans.*
Halfsteeg, N. 41. (Een Winkelhuis Achterhuis en hunne Erven, in de) bij de Pieter Jacob-Dwarsstraat, *f* 3050, in slag *f* 200. *Westerwoudt.*
Brouwersgragt, N. 108. (Een Huis en Erve, (zijnde twee Woningen onder één Dak,) op de) op de hoek van en in de Dommerstraat, *f* 825 Opgeh.
Vinkenstraat, N. 22, 23, 24 & 25 (Vier Winkelhuizen en hunne Erven, (te zamen in één Koop,) in de) bij de Korte Princengragt, *f* 500. *Jagers*
Brouwersgragt, N. 3. (Een Huis en Erve, op de) bij de Princengragt, in de Olieslagers- of Dove Albertsgang, *f* 100. *Jankernout.*
Een Huis en Erve, in dezelfde Gang, N. 6. *f* 125. Opgeh.
Nieuwe Waals Eiland N. 22. (De helft in een Koopmans Huis en Erve, op het) aan de Binnenkant, het vierde van de Bantemerbrug, *f* 2500, in slag 100. *Hop.*
Princen Eiland, N. 82. (Een Pakhuis en Erve, op het) het tweede van de Galgestraat, genaamd *de Witte Engel*, *f* 2525, in slag *f* 400. *Westerwoudt.*
Brouwersgragt, N. 152. (Een Pakhuis en Erve, op de) bij de Palmgragt, genaamd *de Dolphyn*, *f* 1725. Opgeh.
Keizersgragt, N. 457 (Een Koopmans Huis, Tuin, Tuinhuis en Erven, op de) bij de Lelijgragt, *f* 24775. Opgeh.
Keizersgragt, N. 469 (Een Koopmans Huis, Tuin, Tuinhuis en Erven, op de) bij de Lelijgragt, *f* 18100. Opgeh.
Water, N. 9 & 10 (Twee Koopmans Winkelhuizen en hunne Erven, (onder één Dak, te zamen in één Koop,) op het) bij den Dam, *f* 3450 in slag *f* 800. *Lohman.*
Oudezijds Achterburgwal, N. 85. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) op de Hoek van de Monnikkenstraat, *f* 5950, in slag *f* 900. *Kraijschot.*
Monnikkenstraat, N. 14. (Een Huis en Erve, in de) *f* 1075, in slag *f* 600. Dezelve.
Nieuwendijk, N. 29. (Een Winkelhuis en Erve, op de) bij de Baafjessteeg, *f* 3600, in slag *f* 1200. *Clawen.*
Nieuwe Spiegelstraat, N. 21. (Een Huis en Erve, in de) bij de Keizersgragt, *f* 2525. *Palmboom.*
Taksteeg, N. 11 (Een Winkelhuis en Erve, in de) *f* 2575. *Lohman.*
Dirk van Hasseltsteeg, N. 7. (Een Huis en Erve, in de) *f* 1125, in slag *f* 200. *de Warm.*
Roozestraat, N. 162. (Een Huis, Achterhuis en Erven, in de) op de hoek van de Speldemakers Gang, *f* 950. Opgeh.

Elandsstraat, N. 1, 2, 3 & 4. (Vier Achterhuizen en hunne Erven, (onder één Dak, te zamen in één Koop,) zijnde het gewezene Doopsgezinde Oude Vrouwen Huis, in de) bij de Princengragt, *f* 900, in slag *f* 450. *de Warm.*

Elandsstraat, N. 1. (De helft in een Stalhouderij, cum annex, en hunne Erve, in de) bij de Princengragt, *f* 3000, in slag *f* 500. *Broekhuizen.*

Lindestraat, N. 26. (Een Stal, Koetshuis, Bovenwoning en Erven, in de) bij de tweede Dwarsstraat, *f* 2000. *Stopendaal.*

Langestraat, N. 48. (Een Stal en Erve, in de) bij de Brouwersgragt, *f* 1600, in slag *f* 600. *F. Huskus.*

Haarlemmer Houttuinen, N. 137. (Een dubbeld Pakhuis, met een Loots op de Wal en Erven, genaamd *de Kooy*, in de) bij de Houtstraat, *f* 2725, in slag *f* 20. *Liebe.*

Brouwersgragt, N. 115 & 116 (Twee Pakhuizen en hunne Erven, (in één Koop,) genaamd *de Galleij* en de *drie Kompassen*, op de) bij de Baanbrugsteeg, *f* 1500, in slag *f* 550. *Kopersmit.*

IJgragt, N. 29. (Een Koopmans Huis met een dubbelde Tuin, mitsgaders drie apart verhuurd wordende Woonhuizen en hunne Erven, (alles te zamen in één Koop,) op de) naast de Roomsche Kerk *de Pool*, *f* 6425, in slag *f* 45. *Gerrits.*

Deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 3 October.

Keizersgragt, N. 693. (Een Koopmans Huis, met de daar agter gelegene Stallingen, Bovenwoningen en hunne Erven, op de) tusschen de Vijzel- en Spiegelstraaten, de Stallingen en Bovenwoningen er agter uitkomende in de Kerkstraat, *f* 40000. Opgeh.

Heerengragt, N. 215. (Een Koopmans Huis en Erve, met een Huisje er agter, (te zamen in één Koop,) op de) bij de Warmoesgragt, *f* 22000. Opgehouden.

Nieuwe Doelenstraat, N. 22. (Een dubbeld Koopmans Huis en Erve, in de) *f* 18100, in slag *f* 400. *Broekhuizen.*

Weesperstraat, N. 133. (Een Huis en Erve, op de) bij de Heerengragt, *f* 1850, in slag *f* 125. *Kits.*

Egelantiersgragt, N. 74. (Een Huis, Tuin en Erven, op de) voorbij de laatste Dwarsstraat, *f* 925. Opgeh.

Egelantiersstraat, N. 158. (Een Huis en Erve, in de) voorbij de laatste Dwarsstraat, *f* 660. Opgeh.

Bloemstraat, N. 185. (Een Winkelhuis en twee Achterhuizen en hunne Erven, (in één Koop,) in de) over de laatste Dwarsstraat, *f* 890, in slag *f* 100. *v. d. Hagen.*

Binnen Brouwersstraat, N. 48. (Een Huis en Erve, in de) *f* 1225, in slag *f* 40. *Lohman.*

Bikkers Eilands Gragt, N. 14. (Een Huis en Erve, op de) bij de Kerk, *f* 1000. Opgeh.

Lindegragt, N. 130. (Een Huis en Erve, op de) voorbij de laatste Dwarsstraat, *f* 506. Opgeh.

Egelantiersgragt, N. 65. (Een Huis, Achterhuis en Erven, op de) bij de Dwarsstraat, *f* 1800, in slag *f* 50. *van Langen.*

Lindestraat, N. 57. (Een Huis en Erve, in de) bij de eerste Boom-Dwarsstraat, *f* 1000. Opgeh.

Bikkerstraat, N. 87. (Een Huis en Erve, in de) bij het Plein, *f* 790, in slag *f* 40. *Palmboom.*

Buiten-Amstel, N. 9 & 10. (Twee Huizen en Erven, (onder één Dak,) op de) aan de Weesperzijde, nabij het Oetgens Pad, *f* 550, in slag *f* 10. *Torenburgh.*

Korte Leidsche Dwarsstraat, N. 61. (Een Huis en Erve, in de) tusschen het Leidsche Plein en Leidsche Kruisstraat, *f* 995. Opgeh.

Openhart Steeg, N. 3. (Een Huis en Erve, in de) in de Zak, *f* 195, in slag *f* 10. *de Rijk.*

Keizersgragt, N. 25. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) over de Besjestuin, *f* 9800, in slag *f* 1600. *van Embden.*

Nieuwezijds Agterburgwal, N. 75. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Stilsteeg, *f* 7600. Opgeh.

Plantagie, N. 29. (Een opstal van een Tuin, met deszelfs Huizinge, Coepels, Tuinkamer, Bepootingen, Beplantingen, &c. op Stads Grond, in de) op de Oosthoek van de Rapenburgergragt, uitkomende in de Fransche Laan, *f* 5000. Opgeh.

Princengragt, N. 52. (Een Koopmans Huis, Tuin, Tuinhuis en Erven, op de) bij het Mennonite Weeshuis, *f* 9000, in slag *f* 1200. *Wurfbain.*

Angelierstraat, N. 132. (Een Winkelhuis en Erve, in de) op de hoek van de Ratelwagtssteeg, *f* 905. Opgeh.

Angelierstraat, N. 133. (Een Huis en Erve, in de) *f* 610. Opgeh.

Tuinstraat, N. 75. (Een Huis, Achterhuis en hunne Erven, in de) op de hoek van en in de Smitsgang, *f* 610. Opgeh.

Oude Nieuwstraat, N. 1. (Een Huis en Erve, in de) bij de Lijnbaanssteeg, *f* 610. Opgeh.

Goudbloemsgragt, N. 2 & 3. (Een Huis en Erve, (zijnde twee Woningen onder één Dak,) op de) in de Vogelstruisgang, *f* 10. *de Vries.*

Heerengragt, N. 6090. (Een Huis en Erve, op de) bij het Koningsplein, met een Stal, Koetshuis en Erven er agter, in de Reguliers Dwarsstraat, N. 6114. (te zamen in één Koop.) *f* 30000. Opgeh.

Keizersgragt, N. 5509. (Een Huis en Erve, op de) tusschen de Reguliersgragt en Utrechtschestraat, *f* 17200. Opgeh.

Brouwersgragt, (Een dubbeld Pakhuis en Erve, genaamd *de Eenhoorn*, op de) tusschen de Binnen Dommerstraat en Mouthaansteeg, *f* 9000, in slag *f* 1000. *de Valk.*

Dit onderstaande *Fregat-Schip*, is geveild op *Maandag* den 26 September, 1808. in het N. Z. Heeren Logement.

Fregat-Schip, (Een extra ordinair en daar voor gerenommeerd Snelzeilend) genaamd *'t Vertrouwen*, gevoert bij Kapitein TONNIES TAKEN HEEREN, lang over Steven 90 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 23 voet 5 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 11 voet 4 duim. Alles Amsterdamsche voeten, *f* 6100, in slag *f* 500. *Joh. van Oosterwijk.*

STAAT-

STAA[illegible]T- EN LETTERKUNDIG

[illegible]E[illegible]NGELWERK.

[illegible]DE VERVOLG DER BEKNOPTE LEVENSGESCHIEDENIS

VAN

[illegible]CHIEL DE RUITER.

[illegible]og in 't noorden betreft, dezelve bestond tusschen *Zwe-* [illegible]*n*, en de Koning van *Zweden* gaf in denzelven den [illegible]eeren Staten nu, vreezende dat hij, *Denemarken* ver- [illegible]*d* in de *Oostzee* de wet zoude stellen, besloten den [illegible]*rken* in zijnen hoogen nood bijtestaan, en zooveel [illegible] in der ijl kon toerusten en bijëen krijgen, on- [illegible]*Vassenaar*, Lieutenant-Admiraal van *Holland*; [illegible]TE KORNELISZOON DE WIT, en PIETER [illegible]e-Admiraal DE RUITER was toen nog op de [illegible]vens eene toereikende landmagt, derwaarts te [illegible]doch 't verder verhaal daarvan valt niet binnen [illegible] wij aanmerken dat na, in een' slag in de [illegible]WIT en FLORISZOON gesneuveld waren, [illegible] werd nog 4000 soldaten, onder 't geleide [illegible]*marken* te zenden; den Heer van *Was-* [illegible]en t'huis te ontbieden, en dat in *Denemar-* [illegible]an den Koning, 12 van 's Lands oorlogschepen zouden [illegible]en; dat verder onze held DE RUITER, nu t'huis gekomen [illegible]zijnde, het gebied daarover zoude hebben, even als over de gemelde 4 schepen, met welke hij zich derhalve derwaarts zoude moeten begeven. Intusschen kwam voor dat jaar van die besluiten niets (voornamelijk van wege de invallende zware vorst); WASSENAAR bleef in *Denemarken* overwinteren, en DE RUITER bleef in *Holland*.

Toen in 't voorjaar van 1659 de zaak weder ter hand werd genomen, vernam men, dat CROMWEL een oorlogsvloot naar de *Sond* zoude zenden, en dat die vloot zelfs werkelijk in zee was: dit gaf eenig achterdenken, alwaarom de Heeren Staten besloten, in de plaats van *vier*, VEERTIG schepen te zenden (onder dezelve bevonden zich VIER-EN-TWINTIG van *Amsterdam*), gelijk ook geschiedde, en onze groote DE RUITER werd tot Kommandeur of Opperbevelhebber daarvan benoemd, met last om zich met dezelve onder de vlag van den Heere VAN WASSENAAR te vervoegen.

Zeeland had zeer geijverd om deszelfs Vice-Admiraal, JOHAN EVERTSZOON, op dien trap van eere geplaatst te zien; dan te vergeefs; de Heeren Staten bleven bij hun besluit, waarover de Vice-Admiraal EVERTSZOON zijne gevoeligheid niet konde ontveinzen; althans niet tegen onzen held

zelven: vóór *Texel* (den 20 Mei was de vloot reeds uitgeloopen) zich aan boord van DE RUITER bevindende, bejegende hij den grooten held op verre na niet als vriend, en liet maar al te duidelijk zijn misnoegen blijken; dan, de brave DE RUITER, wetende dat zijn misnoegen en onvriendelijkheid uit naijver ontstond, verdroeg grootmoedig zijne gemelijkheid, tot dat de misnoegde, na verloop van weinig tijds, wat bedarende, zich meer naar de bevelen van de Heeren Staten schikte.

Dewijl nu ook de *Engelsche vloot* in zee was, werd bij de Heeren Staten met reden gevreesd, dat zij met de *Engelschen*, als de vloot van dezen zich bij die der *Zweden* voegde, 't geen te wachten stond, in verwijdering zouden geraken. Om dit, zoo veel mogelijk ware, voortekomen, vonden de Heeren Staten geraden te bewerken, dat *Frankrijk* en *Engeland* met *Holland* een verdrag sloten, bij 't welk zij zich onderling verbonden, dat ze de vrede, tusschen de twee strijdende Koningen, zouden trachten te bewerken. Zeer spoedig werd dat verdrag ook tot stand gebragt.

De *Hollandsche vloot*, onder WASSENAAR, bestond toen uit ten minsten VIJF EN ZEVENTIG oorlogschepen, ZEVEN branders en TIEN galjooten, bemand met meer dan ZEVENTIEN-DUIZEND matrozen en soldaten, en voerende zamen ongeveer DRIE-DUIZEND stukken geschut; desniettegenstaande durfden de *Zweden* op twee van deze, op de brandwacht gezondene, schepen jagt maken, met dat gevolg, dat één van dezelve, tot *Horsens*, aan den *Jutsche kust* ingejaagd, en het andere tegen 't land gejaagd werd; zoo dat de Kapitein het schip in den brand stak, op dat de *Zweden* er geen nut van zouden hebben.

Aldra kwamen de *Engelsche* en *Hollandsche* vloten in elkanders gezigt, en de Bevelhebbers derzelve behandelden elkanderen zeer vriendelijk; welke vriendelijkheid ook bleef voortduren ter oorzake van het verbond voormeld, waarvan *Engeland* lid was; en boven dien hadden de Staten, na verloop van eenigen tijd, nog een nader verdrag met hetzelve gesloten. Intusschen werd door de wederzijdsche Gezanten vlijtig gearbeid aan een verdrag tusschen de beide Koningen; dan, niet aanstonds met eenig gevolg, want het was de beide Koningen niet weinig tegen de borst, dat de twee Staatsche regeringen, *Holland* en *Engeland* het bewuste *Haagsche verdrag* hadden gesloten, en zij beiden hunne oorlogsvloten aldaar hadden, welke, in plaats dat de eene *Zweden* en de andere *Denemarken* te hulp zoude komen, tot nog toe stil lagen, om, gelijk men zeide, de vrede te bewerken: ook kwam het hun voor dat de beide Regeeringen de twee Koningen voorwaarden wilden voorschrijven, en over Koningen scheenen te willen heerschen, daar zij de vrede wilden voortzetten op den voet van zeker *Rotschildsch verdrag*: eindelijk evenwel liet de Koning van *Denemarken* zich bewegen naar voorslagen van vrede te luisteren; doch de Koning van *Zweden* bleef bij zijn gevoelen, namelijk dat men hem trachtte te brengen tot hetgeen hij niet van meening was te doen; men hoorde hem in gramschap zeggen: *dat de twee Staten* (meenende de vereenigde Nederlanden en *Engeland*) *ontwerpen van vrede met hunne vloten magten maken; maar dat hij 't ontwerp op zijne zijde had*; tredende tevens twee passen terug, en slaande de hand aan 't gevest van zijn' degen. De Gezant van *Frankrijk* wist het echter bij Zijne Majesteit van *Zweden* zoo verre te brengen, dat deze de *Nederlandsche* en *Engelsche Gezanten* kort daarna

zeer vriendelijk ontving, en zelfs ter maaltijd noodigde: ook kwamen de beide Koningen in onderhandeling van vrede; doch zonder vrucht; alwaarom de *Hollandsche Gezanten*, welke zich te *Koppenhagen* bevonden, ziende dat het nu tijd was om de vrede, zoo lang met woorden gezocht, met kracht uit te werken, onze held met zijne vloot naar *Koppenhagen* ontboden, terwijl de Heer van *Wassenaar* bevel ontving, een aanmerkelijk getal koopvaarders door de *Belt* te geleiden. Wat de *Engelsche vloot* betreft, deze keerde naar *Engeland* terug, ter zake dat men aldaar tot eene verandering van regeering begon te neigen.

Toen DE RUITER, den 5den September (1659) met zijne vloot voor *Koppenhagen* verschenen was, begon men andermaal over de vrede te handelen; doch ook andermaal vruchteloos; en men sprak nu van dwangmiddelen tegen de *Zweden* te gebruiken; doch onze cordate vaderlandsche held, zeide met het *Hollandsche spreekwoord*: *dat men, nu het kalf verdronken was, gaarne de put zoude dempen; dat men zich te lang had laten ophouden; dat men den schoonen tijd van den ganschen zomer had laten voorbijgaan, en zulk eene sterke zeemagt had laten stil liggen, zonder iets te bedrijven*; daar bij voegende: *dat het herfst- en winterweêr alle toeleggen en ondernemingen zoude verhinderen en afbreken*: echter werd hem door de Heeren Gezanten bevolen terstond naar de *Zond* te zeilen, zich omtrent *Kroonenburg* en *Landskroon* te plaatsen en den *Zweden* alle mogelijke afbreuk te doen. De groote held gehoorzaamde, doch aldra had hij reden om aan de *Nederlandsche Gezanten* te schrijven: *dat hij geen' kans zag den* Zweden *eenige afbreuk te doen, zoo lang zij met hunne schepen in hunne havens bleven liggen, en dat men op de eene of andere plaats, eene landing, door behulp der vloot, met het krijgsvolk in 't werk moest stellen*; dan ook deze meening van onzen held werd niet ingevolgd: tevens mislukte het hem een *Zweedsch schip* te verbranden, ter oorzake van de kleinhartigheid van den Kapitein van het brandschip. Een andere aanslag mislukte mede, of ging niet aan: daarna ontving hij order om *Elzeneur* en *Elzenburg* te beschieten, hetwelk door tegenwind belet werd.

('T vervolg hierna)

In ons 1ste D. 6de St. bladz. 268, gaven wij den lezer eene *tabelle van den tegenwoordigen staat van Noord-Amerika, sedert den omloop van de laatste 20 jaren*: in ons 2de D. 3de st. bladz. 97. deelden wij hem een *officieel* berigt desaangaande, ter vergelijkinge, mede; thans kunnen wij daar bij voegen, de volgende nadere *tabelle*, wegens den aanwas van dat, voor geheel de wereld, zoo belangrijk geworden land, bepaaldelijk sedert den jare 1776: zij is de volgende:

Ten gemelden jare telde men er,

MENSCHEN;	Niet boven de 2.000.000, *thans* 6.000.000	
ACRES LAND,	sedert vruchtbaar gemaakt . . 40.000.000, nagenoeg.	
PRIJS VAN EEN ACRE	was toen: *Dollars* 2, *thans* 6, gemiddelde be- (grooting.	
HEEREN,	bijna . . 500.000, —— 1.500.000, bijna.	
PAARDEN,	. . . . 500.000, —— 2.000.000.	

HOORNVEE,	. . .	1 000.000,	thans 3.000.000,	ruim.
TOLBRUGGEN,	. . .	6,	——	48.
AKADEMIËN,	. . geen	30,	——	79.
LANDMILITIE,	. nog geen	500 000,	——	2.000.000, en meêr (*).
OORLOGSCHEPEN,	. .	*Geen*,	——	100, ten allerminste.

KOOPVAARDIJSCHEPEN: dezen bedekten, in de laatste jaren, alle zeeën der wereld.

INVOER,	. *Piasters*	11.000 000,	*thans* 100.000.000,	en meer.
UITVOER,	——	2.000.000,	—— 100.000.000,	zelfs veel daar bov:
LANDS INKOMEN,	.	*Geen*,	—— 16.000.000 (†).	
CONTANT GELD,	.	10.000.000,	—— 20.000.000.	
IN DE BANK,	.	2.000.000,	—— 50.000.000.	

Een groote schuld is afbetaald, en er blijft nog een groot kapitaal in de schatkist over, bestemd tot groote en algemeen nuttige werkzaamheden.

Welk een schitterend, welk een lagchend tafereel voor de *Noord-Amerikanen!* maar hoe bedroevend tevens voor ons *Hollanders!* — Ook de staat van ons land maakte weleer zulk een schitterend en van tijd tot tijd in luister toenemend tafereel uit, na wij door standvastigen moed het dwangjuk van *Spanjen* hadden afgeworpen, even als de *Noord-Amerikanen* dat van *Engeland* van hunne schouderen geschud hebben: dan, ach! hoedanig is heden de staat van ons land? — Elk *Hollander* kan antwoorden. — O *Amerika!* houdt toch bestendig uwe oogen op *Holland* gevestigd!

Wij zijn verzocht, en oordeelen, onzen tijdgenooten verschuldigd te zijn, te plaatsen het volgend

KORT MAAR HOOGST BELANGRIJK BERIGT AAN 'T PUBLIEK.

Heden ziet het licht, en is bij den Boekhandelaar VAN ES, te *Amsterdam* te bekomen: VERSLAG *van het verloskundig geval aan de huisvrouw van* JAN ACQUOY *overgekomen, op den* 12den — 14den *Julij* 1858; *door* NORBERT LOUIS HEBBELYNCK, *gepromoveerd Heel- en Vroedmeester in* Gent, Utrecht, *en* Amsterdam; *voor dezen practiseerend Heel- en Vroedmeester in* Loenen, *thans practiseerend Heel- en Vroedmeester in* Amsterdam.

Na de Heer HEBBELYNCK verklaard heeft dat hij 't gerucht, hetwelk, zoodra de huisvrouw van JAN ACQUOY, stalmeester, wonende op het *Leidsche Plein*, te *Amsterdam*, onverlost was gestorven, verspreid werd, vertellende, *dat hij die vrouw had mishandeld, en hij derhalve als de moordenaar van dezelve moest aangemerkt worden*; na, herzegge ik, de Heer HEBBELYNCK verklaard heeft, dat geschreeuw beschouwd te hebben,

(*) *Van deze is een vierde bestendig op de been.*
(†) *En dat wel zonder eene dier belastingen, welke vóór de zeven laatste jaren plaats hadden.*

„ als het geluid van een orgel, waarop een zeker getal aria's ftaan, die „ door eenen algemenen, en voor langen tijd genoeg bekenden Componist „ zijn opgefteld', en dat men aan het orgel niet wijten kan, de gebreken „ welke men in de compofitie dier aria's ontdekt," legt hij, in den aanvang van zijn bovengemeld verflag, de redenen bloot, welke hem hebben doen befluiten, eene *zuivere en waarachtige verklaring van het gebeurde met de bewuste overledene vrouw, voor zoo verre hem betrof*, aan de ftedelijke Commisfie van Geneeskundig toevoorzigt te Amfterdam, en, eenige dagen daarna, eene dergelijke verklaring, aan den Wel Ed. Groot-Achtb. Heere Burgemeester dier ftad in te leveren: dit echter voor de herftelling van zijne gefchondene eer niet voldoende oordeelende te wezen, heeft hij befloten niet alleen, „den inhoud der ingeleverde verklaring voor het pu„ bliek te brengen; maar tevens te doen zien, dat de behandeling, welke „ in dezelve wordt bevat, door de eerfte mannen van *Europa* is befchre„ ven, en gevolgelijk aan duizenden is geleerd geworden; en waaruit men „ daarenboven zou kunnen zien, dat het gansche gerucht zijnen oorfprong „ te danken heeft, aan de onvoorzigtige uitfpraak van den Heere SCHU„ MER, Vroedmeester ter dier ftede (*Amfterdam*); die de bedroefde, „ en, op zich zelven befchouwd, onberedeneerde zinnen van den man der „ Overledene, zoodanig heeft op hol gebragt, dat hij niet beter wist, of „ hij handelde verftandig en fprak waarheid."

„ Ondertusfchen," zegt de Heer HEBBELYNCK, „ zal het Publiek „ (ik meen het oplettend en onpartijdig Publiek), zien, dat de geheele „ man, niets anders is dan een orgel, waarvan de eer en fatfoen benemende „ aria's door eenen SCHUMER zijn gecomponeerd."

Nu deelt de Heer HEBBELYNCK letterlijk mede, zijne voormelde verklaring, ingeleverd gelijk gezegd is. — Den 13den Julij l. l. 's morgens omtrent half zes uren, bij de lijderes komende, trof hij aldaar aan, de Vroedvrouw A. HULSENBOS, huisvrouw van W. SCHEFFER, op de *Leidfcheftraat*, bij gemelde plein, welke hem verhaalde bij de lijderesfe gekomen te zijn daags te voren, 's avonds omtrent 11 uren, vindende de vrouw in arbeid, enz. — Na de Heer HEBBELYNCK alles gedaan had wat hij oordeelde, in de plaatshebbende omftandigheid, te moeten doen; *was*, zegt hij, *de natuur weg, en bleef weg*, en hij werd bevreesd voor 't leven der lijderesfe. — Na nog eene vergeesfche poging aangewend te hebben, gaf hij kennis aan de familie, dat het geval zeer dringend was; en dat hij, om die reden, meerdere adfiftentie vorderde; dat hij dus verzocht om een' tweeden Vroedmeester; welk verzoek hem oogenblikkelijk werd toegeftaan, en de verkiezing van een' tweeden Vroedmeester werd hem overgelaten.

Om den kortften weg en het groot belang 't welk de Heer HEBBELYNCK in den tijd ftelde, liet hij den Vroedmeester AALDERINK komen: deze zeide het geval zeer criticq te bevinden; en verklaarde, na gedaan onderzoek: „ Niet te kunnen adfifteeren; maar dat hij zijnen Leermeester, den „ Heere SCHUMER, wilde halen," wanneer de Heer HEBBELYNCK er zijne toeftemming toe wilde geven. — Deze vond dien voorflag zeer goed, en na verloop van een half uur, keerde de Heer AALDERINK, met zijnen Leermeester, den Heere SCHUMER, terug. De Heer SCHUMER ontving verflag van het verrigtene, onderzocht het werk, „ gedurende het tijdftip „ van mogelijk nog gene minuut, en het refultat van dat kortftondig onderzoek „ was (zegt de Heer HEBBELYNCK) dat zijn Edele, in het bijzijn van alle „ de omftanders, tegen mij zeide, dat ik te vroegtijdig had gewerkt, en

„ dat zijn Edele mij niet konde adsisteeren, maar, dat ik mijnen Professor „ moest laten halen." De Heer HERBELYNCK voegt hier, in eene nota, bij: *Een ieder die de Vroedkundige geschiedenis van Amsterdam, sedert het jaar 1798, weet, zal zeer gemakkelijk het innigt van deze woorden begrijpen.* — De Heer HERBELYNCK antwoordde, dat zijne Professoren niet in *Amsterdam* waren (zij woonen in *Gent*, *Brussel* en *Parijs*). — „Op „ zoodanig eene wijze," vervolgt de schrijver, „ vertrokken de beide „ Vroedmeesters; na dat de Heer SCHUNNER de Vroedvrouw had berispt, „ dat zij mij te vroeg had laten roepen."

(*Het overige in ons eerstkomend stuk.*)

Wij zijn gunstiglijk in staat gesteld om den Lezer, van tijd tot tijd, het volgende mede te deelen.

DAGWIJZER VAN STAATS- EN OORLOGSGEBEURTENISSEN enz., VOOR 'T GEHEELE JAAR.

Nov.

1 Allerheilige vloed, 1570. — MAURITS tot Stadhouder van *Holland* en *Zeeland* verkozen, 1585.
2 Raadpleging der *Hollandsche Edelen*, te *Brussel*, tegen de inquisitie, 1565.
3 Werd de stad *Utrecht* gedagvaard voor den bloedgierigen ALVA, 1569.
4 Gedroegen de *Spaanschen* zich te *Antwerpen* als helsche furiën, 1566.
5 Zware watervloed in *Zeeland*, 1530. — R. J. COCCEJUS, overleden, 1669.
6 Begin van het heldhaftig verbond der *Hollandsche Edelen*, 1565.
7 Werd de stad *Woerden* door de *Franschen* verlaten, 1673.
8 Pacificatie van *Gent*; of, verdrag der 17 provinciën geteekend, 1576.
9 Oproerige inval in 't stadhuis van *Amsterdam*, 1747.
10 MARTEN LUTHER geboren, 1483. — J. CATS, overleden, 1577.
11 B. G. VOETIUS, overl., 1676. — WILLEM III. vertr. naar *Engeland*, 1688.
12 De *Franschen* eischen 500.000 guldens brandschatting van *Utrecht*, 1673.
13 Prins MAURITS geboren, 1567. — Synode van *Dordrecht* begonnen, 1618.
14 WILLEM III geboren, 1650. — Getrouwd met MARIA STUART, 1677.
15 WILLEM III landt te *Torbay* in *Engeland*, 1688.
16 FREDRIK WILLEM II, Koning van *Pruissen*, overleden, 1797.
17 *Zutphen* mishandeld door de *Spanjaards*, 1572. — VONDEL, geb. 1587.
18 Tweede groote vergadering der zeven provinciën, 1716.
19 Twee-en-zeventig dorpen, bij *Dordrecht*, verdronken, 1421.
20 Nederland treedt toe tot de gewapende neutraliteit, 1780.
21 Eerste begin der vernietiging van *Ostende's* compagnie, 1729.
22 Het Stadhouderschap erfelijk verklaard in de vrouwelijke linie, 1747.
23 *Groningen* en *Friesland* verklaren zich Staatsgezind, 1576.
24 ALVA's beeld wordt te *Groningen* aan de kaak gezet, 1576.
25 LEICESTER zegt, in zijne kamer, de Staten des Lands vaarwel, 1586.
26 LODEWIJK XIV verklaart *Nederland* den oorlog, 1688.
27 PIET HEIN, geboren, 1577: de plaats zijner geboorte is *Delfshaven*.
28 FREDERICA LOUISA WILHELMINA, Prinses van *Oranje* geboren, 1770.
29 Keizer MAXIMILIAAN verzoekt PIUS IV, te vergeefs, het huwelijk voor de Priesters, 1564.
30 KAREL XII, Koning van *Zweden*, door een kanonskogel gedood, 1718; waardoor eene groote verandering in 't *Noorden* ontstond.

Bij het in ons laatstvoorgaande stuk geplaatste vervolg van de OPLOSSINGEN *der* OPGAVEN, 2de D. 6de st. moet nog gevoegd worden: de Heer J. Gravius, als gevonden hebbende de *charade*, VLASVINK, in HOUTSNIP: — de *charade* VERSTAND; — en die van het woord MERCURE.

Dit woord (MERCURE) is ook (in *Fransche verzen*) ingezonden, door den Heer, H. Kraay.

Het raadsel, liggende in 't woord CORNEILLE, is nog ontraadseld, door gemelden Heer H. Kraay, met de volgende verzen:

„ Quoi! dit Corneille,
„ Que c'est un mot?
„ Un nom d'un homme,
„ Et d'un oiseau!

„ Je crois, CORNEILLE. —
„ Oui! c'est le mot:
„ Le nom d'un homme,
„ Et d'un oiseau."

De vraag, betreffende het woord PERSONNE, is, door den Heer P. Saraber *Jr.*, beantwoord met het volgende dichtje:

J'ai bien long-tems cherché,
Et enfin j'ai trouvé,

Le mot PERSONNE *ou* RIEN:
Ne sont ils dont pas bien?

'T woord RIEN is ook ingezonden door den Heer, J. C. Schouten.

VERVOLG *van de* OPLOSSINGEN *der* VOORDRAGTEN, *geplaatst in ons* 3de D. 1ste st.

Wegens de *logogryph*, GRUNDEL, hebben wij nog het volgende mede te deelen:

Geur † (*), geld, *met* gul † *en* gun †,
Rund, rug †, *met* re † *en* run,
Ort †, reu, *en* der †, *met* en †,
Zut †, nul, nel, Ner *en* den †,
Dreg †, deun †, deur †, de † *en* ren †,
Er, erg † *met* leun † *en* del,
Leng †, leur †, *en* dun † *met* el:
Deez' hebben 't woord mij aangegeven:
Men ziet het op den kant geschreven.

P. Saraber *Jr.*

Het volgende is vooraf gegaan door de aanmerking, dat het woord niet GRUNDEL, maar GRONDEL is:

GRONDEL *geeft, als 'k* GRUNDEL *spel*,
Reu, rund, Ner, duël *en* del,
Ook Nel, run, erg, geld *en* el;
Zog, *behalve dezen*, ren,
Dun, *en* deur *en* rug *met* en,
Eng *met* gul (*dat 'k gaarne ben*),
Leng *en* re *met* deur *en* den.

J. C. Schouten.

(*) *Van de woorden, waarbij dit teeken* (†) *staat, is in de opgave geene melding gemaakt.*

COQ À L'ANE.

Na 'k veelmaals de opgave overlas,
Zag 'k dat het hoofdwoord GRÜNDEL was;
Want *reu* is 't huisdier, en, ik spel
De vrouwenaam verkort, uit *Nel*.
Del is een scheldnaam, vrij gemeen.
Geld wordt bemind van iedereen.
Een *nul* doet veel, somtijds ook niets.
Bij de *el* verkoopt men rog al iets.
'T *rund* is een dier dat voordeel geeft,
En *Ner* een man die niet meer leeft.
Run komt van boomen. Ieder weet
Dat het *duël*, die bron van leed,
Verboden is onzen tijd,
Verlichting ganschlijk toegewijd.
Ik stel dat men beklagen moet,
Die, zonder *erg*, een misdaad doet.

Na deze woorden heeft Verstraten,
Een aantal andren weggelaten.
Als *gulden*, munt bij elk bekend.
De woordjes *leng*, *er*, *der*, *en*, *end*;
Dreun, die niet zelden schrik verwekt,
En *dreg*, die vaak ter hulp verstrekt;
Want dikwijls *redt* ze een drenkeling.
Deun noem 'k het gene ik dans of zing.
Voorts vind ik *rul* en *gül* en *gun*,
Dun, *re* en *ren*, *rug*, *Ur* met *dun*.
Het woordje *nu* bleef mede weg;
Zoo ook de woordjes *deur* en *leg*,
Met *de*, een drie en twintig tal;
Doch 't geen nog hooger gelden zal
Is, dat hier GRUNDEL is gesteld,
Daar Siegenbeek toch GRONDEL spelt;

Dit's zelfs iets ergs, mijnheer Verstraten.
Doch 'k hoop dat gij 't mij kunt ompraten.

H. Kraay.

'T woord GRUNDEL is nog ingezonden door de Heeren, H. Torley; J. H. Sterlie, met de aanmerking dat de bedoelde visch, GRONDEL heet.

CHARADEN.

1.) KURK; opgegeven door den Heer, T. Springstok, te *Zwol*: — gevonden door de Heeren, W. L. (in verzen; J. H. Sterlie; Jn. Cn. Kampfraat; R. v. L., te *Zierikzee*; Ns. Hulsbeek *Jr.* (in verzen); 10. 8. 22. 15.; A. G. van Cappelle; J. R.; H. P. Witkamp *Pietersz.*; J. Hambeek *en* H. L. Schollevanger *Jr.*; A. J. D'ailly; A. van Mansum *Jr.*, te *Haarlem*; J. Roosekrans; C. Bank; A. Timme, leerling van den Heere, J. van Wijk; G. v. O.; J. v. d. Lengen (*). — Het volgende is van den Heere F. van der Woude:

Is KURK *hier uw bedoeling niet?*
'T geeft kruk *en* Urk, *gelijk uwe opgave ook gebiedt.*

Nog zijn de volgende oplossingen ingekomen:

K heb dikwijls op 't raadselwoord,
Uren lang soms, zitten denken,
Raadsels, dacht ik, van die soort
Kunnen geen genoegen schenken,
En nogtans is 't mij gelukt:
'T woord ziet ge op den kant gedrukt.

H. W. Carras, te *Zutphen*.

Een

(*) „*Er wordt gezegd*," *voegt deze Correspondent bij de opgave van het woord*, „*dat de kurk weinig geacht wordt; dan, zulks is wel degelijk mis: want zij wordt zeer* „*veel geacht.*" *Wij meenen echter dat deze aanmerking ongegrond is; dewijl de Heer* Springstok, *in zijne opgave, wel zegt, dat de kurk*, in 't algemeen *weinig geacht wordt; maar er tevens bijvoegt, dat zij echter van* VEEL NUT *is.*

Een KURK is van veel nut;
Zij dient op flesch of kan:
Verkeerd wordt zij een *kruk*,
Bemind van d'ouden man.

Een eiland vraagt men nog;
Dat 's *Urk*, naar allen schijn.
En dus zal KURK gewis
Hier ook 't bedoelde zijn.

J. C. Schouten.

'T charadewoord is hier gewis
'T woord KURK, daar kurk zeer dienstig is
Op flesch en kan: ook zeer begeerd
Van 't knaapje, indien het zwemmen leert.
Leest gij het nu gansch anders om,
Dan is 't bemind door d'ouderdom:

De *kruk* verstrekt dien toch ter stut,
En is den kreuplen mee van nut.
Onthoofd gij het nu weer als kurk,
Dan blijft u over 't eiland *Urk*.
Dus brengt dan kurk 't bepaalde voort,
En is derhalve 't moederwoord.

H. E. Reurhoff.

Dit heb ik bij geluk
Gevonden: is 't niet KURK?

Want omgekeerd is 't *kruk*;
Onthoofd, het eiland *Urk*.

L. J. Ulman.

Ik moest wel een *kruk* zijn van *Urk* (een eiland in het *koningrijk Holland*: in *Europa*, gelijk in de opgave staat, is, dunkt mij, te onbepaald) indien ik de charade op KURK (iets dat zeer geacht en van groote waarde is) niet geraden hadde.

V.. G..t, te *A*.

Mijnheer! 't heeft dunkt mij allen schijn,
Dat KURK uw meening wel zal zijn;
Want neemt ge er 't hoofd, de *k*, van daan,
De naam van *Urk* blijft dan nog staan;
En 't woord van achtren af gelezen,
Zal *kruk*, een steun der grijsheid, wezen.

P. K., te *Edam*.

De KURK *bewaart den vluggen geest, in fleschen opgesloten.*
Die, 't woord, verkeerd, gebruikt, wordt, acht te veel verstoten.

T. S. S., te *Harlingen*.

Kruk *dient den mensch, wanneer hij zich verzwakt gevoelt*
Urk *is het eiland, door Heer Springstok hier bedoeld.*
Ras, wilt gij weten wat het moederwoord zal wezen,
Kunt gij het aan den kant van deze verzen lezen.

Jacob Bru, *Jr.*

Uw doel is KURK;
Onthoofd is 't *Urk*;

En leest men het van achtren af,
Dan is 't den ouden tot een staf.

P. Sraber *Jr.*

De KURK, *hoe weinig waard', is echter van veel nut.*
De kruk *voegt d'ouderdom tot groot gemak, tot stut;*
En eindlijk 't eiland Urk, *ook in dit woord te lezen,*
Zal zeker niet zeer verr', van 't eiland Schokland wezen.

J. Gonggrijp, te *Harlingen*.

Als dronke Jaap, van 't eiland *Urk*,
Door 't dikwijls ligten van de KURK,
Loopt suizebollend door de straten,

Terwijl de schooljeugd met hem malt,
Daar hij in plas of modder valt,
Kan hem dan *kruk* of springstok baten?

D. Hobland, te *Wormerveer*.

Eens had een jongen, om zijn' grootvaâr te verschrikken,
Zijn gansche wezen met gebrande KURK *besmeerd:*
Zeer kluchtig had de knaap zich weten op te schikken.
De goede grijsaard vraagt, verlegen, wat hem deert:
Hij antwoordt niet; doch ras kon hij het niet meer stoppen,
En barst in lagchen uit. „Wacht! wacht!" roept de oude, „Schurk!
„O! 'k zal je met mijn' kruk *betalen voor dat foppen."*
En ziet hij doet het ook. — 't Gebeurde op 't eiland Urk.

P. van Kalfsvoet.

KURK, *van den staart ontdaan, en omgekeerd, is* ruk.
Onthoofd, is 't Urk, *en spelt gij 't anders om, is 't* kruk.

Stephanus Verstraaten, te *Waver-veen.*

Het woord KURK is nog ingezonden door de Heeren G. Vos *Jr.*; C. van Schaick *Jr.*, *Huisonderwijzer te* Amsterdam; C. Thijmen; B. J. Verhoeff; H. Torley; G. W. G.; Abm. de Waal; G. H. H. *Jr.* (in verzen); M. C. Verwey; Pr. J. Kat, te *Edam*; Adrs. Croes Forsborgh *Jr.*; Mejuffrouwen Rozette J. Ulman (in verzen); Sara J. Ulman; A. C. Zweerisz; de Heeren, Hendrik Kempe *Lodewijksz.*; H. G. Kloppenburg (in verzen); J. Gravius. — Het volgende is van den Heere A. Koster;

Door *kruk*, een steun voor oude lieden,
En tevens door het eiland *Urk*,
Kan hier de ontraadsling ligt geschieden;
Want beiden liggen in 't woord KURK.

Dus zegt de Heer J. A. Töpfer *Jr.*:

'K vond spoedig in het woord'e KURK,
De beide woordjes kruk *en* Urk.

De Heer H. Kraay, zegt;

Heer Springstok zegt:
„ Mijn woordje legt (*ligt*)
„ Slechts in een enkel lettergreepje."
Daar 'k KURK (1) voor stel;
Doch dat 's niet wèl;
Des zette ik bij dat woord een streepje;
Lees kurk verkeerd,
En 't wordt geëerd
Van bestevaâr, ik meen het *krukje*:
En zoo ge onthooft;
Ik meen berooft
Van de eerste letter ('k zeg thans stukje),
Zoo wordt van kurk
Het eiland *Urk*,
„'T ligt in Euroop', zoo men 't mogt vragen,"
Zegt Springstok; maar
Al zij dit waar,
Mij kan dat zeggen niet behagen (*).
En waarom toch
Nu ook niet nog
Het woordeke *Ur* een plaats gegeven? —
'K zwijg verder stil:
Die meerder wil,
Hier onder heb ik meer geschreven (†).

(1) *De Heer* Kraay *maakt in deze noot dezelfde aanmerking welke wij meenen in de laatst voorgaande noot reeds wederlegd te hebben.*

(*) „*Te zeggen dat het zeer klein eilandje* Urk *in 't uitgestrekt* Europa *ligt, gelijk* „ *de Heer* Springstok *doet, komt mij,*" *zegt deze Correspondent,* „ *veel te onbepaald* „ *voor.*"

(†) „ *'T verwondert mij,*" *zegt de Heer* Kraay, *tegen den Heer opgever sprekende,* „ *dat gij dit woordje* (Ur) *niet hebt genoemd; daar gij u toch niet bij den eigenlijken* „ *aard van eene charade bepaald hebt!*"

Van den Heer Hk. Wellan *Hz.*, hebben wij het volgende ontvangen:

De KURK, hoewel van luttel waarde,
Is echter nuttig voor den mensch;
En, omgekeerd, is 't voor den grijsaard
Somtijds ook wel zijn' hoogsten wensch.
Wordt van 't geheel het hoofd genomen
Zoo ziet men *Urk* te voorschijn komen.

2.) HAUTBOIS; voorgesteld door Mejuff. Rozette J. Ulman: — gevonden door de Heeren: Hk. Wellan *Hz.*; Adrs. Croes Forsborgh *Jr.*; Mejuff. A. C. Zweerisz; de Heeren, Abm. de Waal; B. J. Verhoeff; C. van Schaick *Jr.*, *Huisonderwijzer te Amsterdam*; Jacob Bru *Jr.*; ... v.. G..t, te *A.*; J. C. Schouten; A. J. D'ailly; J. R.; A. G. van Cappelle; 10. 8. 22 15.; Ns. Hulsbeek *Jr.*; R.; W. F. Verwey Stolberg; J. v. d. Lengen.

Voorts zijn de volgende oplossingen ingekomen:

Etre bien haut *en rang, ce qu'on aime souvent.*
Du bois *vous trouverez pre. que à tout batiment:*
Ainsi est mon entier HAUTBOIS.
C'est votre charade, je crois.

Johs. Jacs. Lardelli.

Quand j'ajoute haut *et* bois,
Je l'ai deviné je crois.

E. A. Daniels.

Je crois.
Que c'est HAUTBOIS.

P. van Kalfsvoet.

Etre en rang le plus haut *l'on aime bien souvent.*
Un batiment sans bois *l'on trouve rarement.*
Et si je l'ai bien deviné;
*Du charade, l'*HAUTBOIS *me presente l'entier.*

D. Holland, te *Waverveen.*

On aime bien souvent
D'etre très haut *en rang.*
On voit certainement,
Du bois *aux batements.*
Et par HAUTBOIS, *l'entier,*
Sans peine j'ai trouvé,
Ce que vous demandiez,
A être deviné.

G. H. H., *Jr.*

J'apperçois
Que c'est HAUTBOIS.

P. Saraber *Jr.*

Comme je crois;
Le mot HAUTBOIS
Est votre choix.

H. Kraay.

C'est haut *et* bois *qu'on trouve à chaque batiment.*
*Ces deux mots reuni font l'*HAUTBOIS, *instrument.*

A. Koster.

3.) HUURHUIS, opgegeven door den Heer, Adrs. Croes Forsborgh *Jr.*: — ontraadseld door de Heeren, C. Thijmen; G. H. H. *Jr.*; 10. 8. 22. 15; H. P. Witkamp *Pietersz.*; Jn. Cn. Kampfraat; J. Roosekrans. — Dus zegt de Heer, D. Holland, te *Waverveen:*

Als ge in een HUURHUIS *woont, zorg dan dat ge op zijn tijd*
Indien 't u doenlijk is, de huishuur *kunt betalen;*
Want menig eigenaar geeft niet zeer lang respijt;
Maar zou al spoedig bed en bulster weg doen halen.

Een breed getal van Correspondenten hebben op deze *charade* 't woord RAADHUIS ingezonden; dan, wij hebben alle die oplossingen ter zijde moeten leggen; waarover zij zich zekerlijk niet zullen verwonderen, indien zij slechts met ons gelieven aan te merken, dat de *charade* een woord vordert, van 't welk, *het tweede deel vóór het eerste geplaatst zijnde, een woord voortbrengt, hetwelk de voldoening voor het gebruik van 't geheel te verstaan geeft:* die eigenschap nu is in 't woord HUURHUIS voorhanden: want de deelen van 't zelve, naar opgave van de *charade*, omgezet zijnde, verkrijgt men 't woord *huishuur*, zijnde de voldoening voor 't gebruiken van het *huurhuis*; maar door dezelfde omzetting der deelen van 't woord RAADHUIS, bekomt men *huisraad*; doch het huisraad kan niet gezegd worden, *de voldoening te zijn voor 't gebruiken van het raadhuis!*

Dezelfde overweging maakt ook de woorden HUISHUUR, WERKHUIS, REGTHUIS, WAARDHUIS, mede ingezonden, niet voldoende.

4.) KOETSIER; opgegeven door den Heer J. J. Scheffer: — gevonden door de Heeren, C. Thijmen; J. Gravius; A. G. van Cappelle; A. J. D'ailly; G. W. G.; ... v.. G..t, te *A.*; B. J. Verhoeff; T. S. S. te *Harlingen* (in verzen); Abm. de Waal; J. C. Schouten; Mejuff. A. C. Zweerisz; de Heeren, H. G. Kloppenburg; J. H. Sterlie; Hendrik Kempe *Lodewijksz.*; J. v. d. Lengen; G. v O.; H. Kraay (in verzen); Adr. Croes Forsborgh *Jr.*; J. Roosekrans; J. R.; 10. 8. 22. 15.; J. A. Töpfer *Jr.*; 7. 22. 22. te Z. (in verzen); Stephanus Verstraaten, te *Waverveen* (in verzen); Jn. Cn. Kampfraat; H. Torley. — Wij kunnen de volgende oplossingen hier bij voegen:

Charade nummer vier,
Is zekerlijk KOETSIER.

G. H. H. *Jr.*

Letterlijk hetzelfde versje is door den Heer P. van Kalfsvoet ingezonden.

Koet is een waterdier:
Reis is soms een plaisier,
Al ware 't naar den *Ier.*
Koe een viervoetig dier:
Dus is het woord, KOETSIER.

Ns. Hulsbeek *Jr.*

Het waterdier zal wis het duikend koetje *wezen:*
Ontneemt gij het den staart dan kunt ge er koe *van lezen;*
Dit is 't viervoetig dier. Men reist *wel uit vermaak.*
Een koets *is menigmaal eene allerbeste zaak:*
Maar 't moederwoord dient hier vooral niet bij vergeten;
'T geen het beteekent, wordt bij ons KOETSIER *geheten.*

Jacob Bru, *Jr.*

Men ziet den *koet* in 't water leven;	Een *reisje* baart soms groots vermaak;
De *koe* ons melk en boter geven.	De *koets* is dan een beste zaak,

Is slechts KOETSIER geen woestaarde *Ier*.
Het langzaam rijden geeft plaisier.

T. Springstok, te *Zwol*.

Koet, koe, koets, reis en Ier,
Vindt men in 't woord KOETSIER.

A. Koster.

'K vond deze keer	*Reis*, *koets* en *Ier*,
Koet, *koe*, en meer;	In 't woord KOETSIER.

L. J. Ulman.

'T is hier
KOETSIER.

Mejuff. Rozette J. Ulman.

„ Een *koets*, fourgon, of chais te rijden,	Zegt Jurrie, en hij spreekt de waarheid,
„ Was van der jeugd aan mijn manier,"	Sinds dertig jaar is hij KOETSIER.

D. Holland, te *Waverveen*.

K[Heb de vraag veelmaals gelezen;]
O[verdacht wat man 't mogt' wezen,]
E[er 'k iets vond van echte soort;]
T[och, 't gelukte, door mijn zoeken]
S[chier in alle soort van boeken;]
I[n der daad, ik vond het woord:]
E[n wil men het zien gemeld;]
R[eeds is 't op den kant gesteld.]

H. W. Carras, te *Zutphen*.

Een *koet* ziet men zwemmen	De *koe* kan bekoren;
Op 't water, niet waar?	Wordt vrij wat bemind,
Het beestje te temmen	Gij hebt nog vergeten
Valt zeker niet zwaar.	Een *rei*, kameraad;
Een *reis* kan verblijden,	Een *ei*, om het te eeten
Dat 's zeker, mijnheer.	Bij versche salaad:
Een *koets* om te rijden,	'K zal echter maar sluiten,
Is 't geene ik begeer.	De klok slaat reeds vier;
Een *Ier* is geboren	En 'k moet nog naar buiten,
In Ierland, mijn vrind.	Reeds wacht mijn KOETSIER.

P. Saraber, *Jr*.

„ Op KOETSIER," zegt de Heer J. Gonggrijp, te *Harlingen*, „ heb ik het volgende *Friesch-boersch versje* gemaakt:"

Hie ik mar jield genog, zei Japik tjene Fok',
'K ziet leaver ienne koets, *as boppe oppe bok;*
'K hie dan voll' meer pleizier,
As uze Klaas KOETSIER.

5.) ZONDAG; voorgedragen door den Heer, J. Gonggrijp, te *Harlingen*; — gevonden door de Heeren, P. Saraber *Jr.*; B. J.

Verhoeff; H. Torley; J. C. Schouten; ... v..G..t, te *A.*; A. J. D'ailly; J. H. Sterlie; A. G. van Cappelle; Mejuff. Rozette J. Ulman (in verzen). — Nog zijn de volgende oplossingen dezer *charade* ingezonden:

Als 't zon*licht ons verlaat, verdwijnt weldra de* dag;
Want zonder zon *men u is het* dag*licht ook niet zag':*
Dus kan men ZONDAG (*of ik moest hier bijster dwalen*)
Voor het charadewoord (*zie nummer 5*) *bepalen.*

P. van Kalfsvoet.

Vriendlijke *zon!*
Heilzame bron
Voor heel onze aarde!
Den *dag* schenkt gij;
Dus ook daarbij
Den ZONDAG, onbepaald van waarde.

P. Sarber *Jr.*

Zoodra ik u, o zon! *in 't westen zie verdwijnen,*
Is 't met den lieven dag, *helaas! ook ras gedaan.* —
Apollo! laat uw zon mij heden toch beschijnen,
Op dat ik zeggen kan dat 'k ZONDAG *heb geraân.*

10. 8. 22. 15.

De ZONDAG was in ouden tijd
Der zonne toegewijd:
Thans is men zoo verblind niet meer,
Gelijk men was weleer.

L. J. Ulman.

De Heer G. H. H. *Jr*, meent de *charade* te kunnen ontbinden met VUURVLAM; en de Heer Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*, met DEUGDRIJK: hij zegt:

Heeft de *deugd* een plaats aan 't hof,
(Groot geschenk van 't hemelhof!)
Daar de deugd gaat hand aan hand:
O! dat *rijk* houdt zeker stand.

en voegt er bij

Een altijd braaf en deugdzaam man,
Voelt door geen dreigend oog van een vergramd tiran,
Geen drift eens volks, dat hem tot euvel lokt,
Zijn' vasten geest geschokt.

'T zij 't zuiden storme op 't buldrend nat;
'T zij Jupiter, in toorn, zijn bliksem hebb' gevat,
Niets deert zijn' moed, onkwetsbaar bij den val,
Bij de ommkeer van 't heel-al.

HORATIUS.

De Heer J. N. C. heeft het woord LICHTSTRAAL ingezonden.

NB. *Het vers van den Heere* H. Kraay, *op het woord* ZONDAG, *in ons eerstvolgend stuk:* — *ook de aanmerking van den Heere* L. J. Ulman, *op de vraag wegens het woord* PERSONNE (*zie hiervoor*, bladz. 187.)

RAADSELS.

(1) REINIER; uitgegeven door den Heer A. J. D'ailly, — ontraadfeld, door de Heeren, P. van Kalfsvoet (in verzen); N. Hulsbeek *Jr.* (in verzen); J. Roosekrans; W.; Adrs. Croes Forsborgh *Jr*; H. G. Kloppenburgh; H. W. Carras, te *Zutphen* (in verzen); C. Thijmen; J. Gravius; Mejuff: A. C. Zweerisz; B. J. Verhoeff; ... v.. G..t, te *A.* — Dus zegt de Heer G. H. H. *Jr:*

Zegt men: „ Er is een naam
„ Die, regts of links gelezen,
„ Altoos dezelfde blijft;"
Ik zeg: REINIER zal 't wezen.

Het volgende is van den Heere P. Saraber *Jr:*

Leest men uw doel (REINIER) *van achtren of van voren,*
Dezelfde mannenaam wordt steeds daaruit geboren.

Dus zegt de Heer J. C. Schouten:

REINIER, Mijnheer, is dat niet goed?
Of is 't een andre naam?
Misschien dat OTTO dan voldoet.
Ik vind dien ook bekwaam.

De Heer T. Springstok, te *Zwol*, heeft het volgende ingezonden:

REINIER is, met zijn stramme leden,
Naar Akens baden heen gereden,
En is te voet terug gekeerd.
Bedenk eens welke sterke krachten,
Men van dat water kan verwachten,
Daar 't geld en goed zelfs heeft verteerd.

De Heer Springstok zegt: „ De naam OTTO blijft ook dezelfde." — Beide namen heeft ook de Heer F. van der Woude, in de volgende verzen:

Een vrije keuze heeft men hier;
'K meen tusschen OTTO *en* REINIER.

REINIER of OTTO, zeggen ook de Heeren J. A. Töpfer *Jr;* H. Kraay (in verzen): G. v. O; C. Bank; J. Hambeek en H. L. Schollevanger *Jr;* W. F. Verwey Stollberg (in verzen); Jn. Cn. Kampfraat.

Dus zegt de Heer D. Holland, te *Waverveen:*

Na ik, Mijnheer D'ailly! uw raadsel had gelezen,
Dacht mij, het kan REINIER, *of ook wel* OTTO *wezen.*

OTTO, alleen, hebben de Heeren Hk. Wellan *Hz;* H. Torley; A. Koster; E. A. Daniels (in verzen); Jacob Bru *Jr;* E. W. R.; J. R.; H. Witkamp *Pietersz.;* Mejuff: S. P. van Cappelle; de Heeren A. Timme, leerling van den Heere J. van Wijk; Gt. Vos *Jr.;* A. G. van Cappelle; Stephanus Verstraaten, te *Waverveen;* J. H. Sterlie; Mejuffrouwen Rozette J. Ulman, en Sara J. Ulman; de Heer L. J. Ulman, met bijvoeging van het volgende: „Er is ook zoodanig een vrouwenaam, namelijk Anna. — Aanmerkingswaardig is het, dat van deze twee namen, wel-

„ ke beiden uit vier letters en twee syllabes bestaan, iedere syllabe een helft „ van het woord bevat, en dat de verkorting van den eersten naam de „ eerste syllabe, en van den tweeden, de laatste is."

De Heer 7. 22 22, te Z. heeft, EGGF, en zegt dat die naam zeer wel bij hem bekend is: wij kennen denzelven niet.

EDE en KOK zijn mede ingezonden; maar denkelijk als geslachtsnamen; doch de meening van den uitgever des raadsels heeft zeer zeker die strekking niet; immers zoude men (hadde die strekking plaats) honderden van voldoende woorden kunnen verzinnen, daar alle dezelve geslachtsnamen zouden kunnen wezen.

2.) REGEN; uitgegeven door de Heeren C. R. K. en A. B. H: — ontraadseld door de Heeren A. G. van Cappelle; J. R.; D. Holland, te *Waverveen*; J. C Schouten; H. Kraay (in verzen); J. Hambeek en H. L. Schellevanger, *Jr*; J. H. Sterlie; G. H. H. *Jr.* (in verzen); A. J. D'ailly; ... v.. G..t, te *A.*; B. J. Verhoeff; Mejuff: A. C. Zweerisz; de Heeren C. A.; J. Roosekrans; J. A. Töpfer *Jr*: hierbij kunnen wij de volgende oplossingen voegen:

Mijnheeren 'k vind dien grooten zegen,
Daar 't raadsel van gewaagt, in d' onwaardeerbren REGEN.
'T is neger wordt het omgekeerd;
Die moest, o ja! maar ach! wordt toch niet zeer geëerd.

P. van Kalfsvoet.

Tot peinzend zoeken zeer genegen,
Ontdekte ik 't hier bedoelde in REGEN.

P. van der Woude.

De REGEN, *is een schat, onmisbaar voor onze aarde:*
Hij drenkt en mensch en dier, houdt beide bij 't bestaan:
Die slechts oplettend is, bespeurt aldra zijn waarde.
Indien geen REGEN *viel, wij zouden ras vergaan.* —
De neger *is een man in Afrika geboren,*
Wordt van de blanken vaak in hoogen graad gehoond:
Een laagheid waaraan zich elk vriend der deugd zal storen,
Wijl in een' neger soms een edel harte woont!

P. Sarabe̱r *Jr.*

O! daar stort een milde REGEN
Op het dorstig aardrijk neer!
„ Zegen!" roept de landman, levend,
„ Zegen van den Opperheer!"
Ja, o God! Gij schenkt ons zegen,
Vaak in dubblen overvloed.

Als Ge een' ha[illegible] REGEN,
'T smachtend aardrijk drenken doet, —
Is nu met het woordje REGEN
Ook dit raadsel niet geraân?
'K spel van achtren af toch neger. —
Ja 'k heb zekerlijk voldaan.

H. W. Caspas, te Zutphen.

Be-

Bepeins 'k de zaak ter degen,
'K vind dan dien grooten zegen
In d'eenwaardeerbren REGEN.

N. Hulsbeek *Jr.*

VRAGEN.

1.) LEVER; gevraagd door den Heer J. C. Schouten: — beantwoord door de Heeren; H. W. Carras, te *Zutphen*; W. F. Verwey Stollberg; C. Thijmen; H. Alix; J. A. Töpfer *Jr.*; R.; C. van Schaick *Jr.*, *huisonderwijzer te* Amsterdam; Mejuff. A. C. Zweerisz; de Heeren, Hk. Wellan *Hz.*; J. v. d. Lengen: — De Heer T. Springstok, te *Zwol*, zegt:

J'ai trouvé
Le mot LEVER.

Verscheidene Heeren Correspondenten hebben het woord NIER ingezonden, als de Heeren, A. J. D'ailly; H. G. Kloppenburg; A. Koster; G. W. G.; Adr. Croes Porsborgh *Jr.*; J. Gravius; 10. 8. 22. 15.; Jacob Bru *Jr.* (in verzen); H. P. Witkamp *Pietersz.*; A. G. van Cappelle; D. Holland, te *Waverveen*; ... v.. G..t, te *A.*, met bijvoeging van het volgende:

Zoo de Heer Schouten dit woord bedoelt (*), hadde hij zijne vraag (naar mijn inzien) veel aardiger kunnen gemaakt hebben, indien hij dezelve dus had opgegeven:
„ Welk woord is 't, dat in de *Hollandsche taal* een ligchaamsdeel van *alle* menschen „ en *vele* beesten; en in 't *Fransch* een werkwoord is, 't welk, van achteren af gelezen „ wordende, in het *Hollandsch* een toevoegelijk naamwoord, en in het *Fransch* een „ ligchaamsdeel, te kennen geeft." — Ik onderwerp mij echter aan het oordeel van hun die er meer van weten dan ik.

NIER of LEVER, zeggen de Heeren, L. J. Ulman; P. van Kalfsvoet; H. Kraay (in verzen); Mejuff. Rozette J. Ulman. — Het volgende is van den Heere P. Saraber *Jr.*:

Na 'k uwe vraag, Mijnheer! met aandacht had doorkeken,
Kwam, tot mijn groot vermaak, op NIER *uw doelwit neêr;*
Een oogenblik daar na is echter mij gebleken
Dat LEVER *mede geldt. Heb ik gelijk, Mijnheer?*

2.) POT: naar dit woord is gevraagd door den Heer A. Koster, en hebben die vraag met hetzelfde woord beantwoord, de Heeren, D. Holland, te *Waverveen*; A. G. van Cappelle; H. P. Witkamp *Pietersz.*; 10. 8. 22. 15.

De volgende andere woorden zijn, ter voldoende beantwoordinge, gevonden; als:

NET; door de Heeren A. J. D'ailly; R.
KANG; — — — P. Saraber *Jr.*; D. Holland, te *Waverveen*; H. Kraay; J. C. Schouten.

(*) *Maar wij hebben gemeend dat de Heer* Schouten *het woord* NIER *niet bedoeld heeft.*

BAN; door den Heer Jacob Bru *Jr.*
RAT; —— — —— - Hk. Wellan *Hz.*; J. Gravius; H. G. Kloppenburg; D. Holland, te *Waverveen.*
PLAT; —— — —— J. R.
PLAT, RANG of ROND; door den Heer P. van Kalfsvoet.
RANG, ROND, PLAT, RAT en LOT, door den Heer ... v.. G..t, te *A.*
ROND, enz. door den Heer L. J. Ulman.
RAT, NET, POT, LOT; door Mejuff. Rozette J. Ulman.
BLOND; door den Heer F. C. W.
Het volgende is van den Heere, H. W. Carras, te *Zutphen*:

Vriend Koster! toen 'k mij, met mijn zoeken,
Eerst maar geheel niet had voldaan,
Riep 'k eindlijk, schrijvende, uit: Gevonden! —
Schrijf 't geen gij op den kant ziet staan.

De Heer G. H. H. *Jr.* heeft de voorgaande eerste, en deze tweede vraag beantwoord met het volgende versje:

Heer Schouten's vraag bedoelt hier NIER,
En nummer twee, waarschijnlijk, FIER.

Maar, vragen wij, zoude dit woord *fier* niet wel een bastaardwoord (geen echt *Hollandsch* woord) zijn? — En geldt niet dezelfde vraag omtrent het woord BAL, door de Heeren H. Torley en J. H. Sterlie ingezonden?

Het ingezonden woord THEE kan niet voldoen, dewijl de *Franschen* niet THEE, maar THÉ schrijven; zoo ook niet het woord HAIR, dewijl 't in het *Fransch* HAÏR geschreven wordt.

3.) PASSER (*); gevraagd door den Heer, H. Torley: — beantwoord door de Heeren, L. J. Ulman; H. Kraay; ... v.. G..t, te *A.*; P. van Kalfsvoet; J. C. Schouten; P. Saraber *Jr.*; Mejuff. Rozette J. Ulman; de Heeren, 10. 8. 22. 15.; A. Koster; D. Holland, te *Waverveen*; T. Springstok, te *Zwol*; G. H. H. *Jr.* (in verzen); J. H. Sterlie.

Het meerderdeel der voormelde oplossingen zijn door de Heeren J. N. C., en F. C. W. bevat in twee onderscheidene verhalen; dat van den eerstgemelden Correspondent luidt als volgt:

Voor eenigen tijd met een' vriend op *reis* zijnde, lieten wij ons, uit de stad in welke wij ons bevonden, met eene *koets* naar zeker vermaard nabijgelegen dorp brengen; aldaar stapten wij uit, om het middagmaal te houden, gelijk wij ons dan ook met een goed stuk *rund*-vleesch (waarbij een NIER was) benevens eenige andere spijzen, degelijk te goed deden. Na

(*) *In de opgave van deze vraag heeft een drukfeil plaats: het gevraagde woord wordt gezegd in* 't Hollandsch *een* werkwoord *te zijn; daar er* NAAMWOORD *had moeten staan, gelijk uit de opvolgende omschrijving* (hetwelk een stuk gereedschap aanduidt) *duidelijk blijkt: als krachte daarvan hebben onze schrandere Correspondenten de feil ook bemerkt, en in hunne beantwoordingen verbeterd.*

den maaltijd gingen wij het plaatsje bezien; onder anderen ook een onlangs gebouwd dorps paleis, hetwelk ongemeen fraai en NET is, alhoewel slechts (ingevolge den gril van een' naburig' rijkaard) tot een BUURHUIS geschikt. Een ligte bui REGEN noodzaakte ons spoedig naar onze herberg terug te keeren; onderweg echter vermaakten wij ons met den volgenden aardigen grap: OTTO, een kleine *neger*, die mijn' vriend toebehoorde, en een kluchtige knaap was, vond een' dooden RAT, dien hij, behendig, in 't vaatje (waarin voornamelijk GRUNDELS waren) van een' nabij staanden kreupelen visscher wist te krijgen: de man zulks ontdekt hebbende, ging den kleinen Zwart met zijn' *kruk* te keer; deze, zeer vlug ter been, ontweek hem; doch slechts op een' kleinen afstand, en onder het maken van allerlei kromme sprongen: de vergramde kreupele sloeg telkens naar hem, zonder hem te kunnen raken. Dit zonderling *duël* deed ons wel de LEVER schudden, echter liep het zoo *erg*, dat mijn vriend geraden vond zijn' knaap te bevelen oogenblikkelijk, vooruit, naar de herberg te gaan. — 'T spreekt van zelf dat hij gehoorzaamd werd, en toen wij aldaar kwamen, had Zwartje weder een van zijne parten uitgeoefend, aan een reizend' muzijkant, zijnde een verfranschte *Ier*; deze, zijn HAUTBOIS naast zich nedergezet hebbende, was in slaap geraakt, welke gelegenheid onze schalk had waargenomen, om hem, met een gebrande KURK, een paar groote snorbaarden te geven: dit zoude den knaap zekerlijk een pak slagen gekost hebben, zoo niet onze tijd verstreken geweest ware: want wij geboden onzen KOETSIER in te spannen, betaalden den hospes het verteerde *geld*, keerden terug naar de stad, en lieten den Ierschen virtuoos, met zijne groote zwarte knevels, uitslapen.

Reeds hebben verscheidene onzer geëerde Correspondenten ons hunne adviesen op de aanmerking van een Heere C. L., *betreffende de* charades (3 *D*. 3 *St bladz.* 147.) *medegedeeld; voor het tegenwoordige verbiedt gebrek aan plaats ons de openbaarmaking van dezelve: inmiddels verzoeken wij onze overige Begunstigers, ons ook hunne gedachten over gezegde aanmerking te willen toezenden.*

Nog de volgende berijming van de *anecdote*, ten dien einde voorgesteld, door het collegie *Vriendschap en Weetlust*, kunnen wij den Lezer mededeelen:

Een goede KLAAS, *een werkzaam man,*
Die toch wel eens een slokje nam,
Geraakte in zeekre kroeg beschonken;
Maar niet te min, hoe zwak ter been,
Gaat hij naar huis, en wel alleen;
Doch ziegezaagt op weg; want KLAAS *was waarlijk dronken.*
Ras wordt het pad voor hem te smal,
Hij giert op zijde, en doet een' val,
Ligt in een' modderpoel aldra vrij diep gezonken.
Hij spartelt; maar zinkt meer en meer;
Des schreeuwt hij angstig, keer na keer:

Help! help! och help! zal niemand hooren?
O help toch! help! of 'k zal hier smoren! —
KRISPIJN, *toevallig daaromtrent*,
Schiet toe; ziet KLAAS *zijn' vriend, en zegt:* „*Wat flappement*,
„ *Vriend* KLAAS! *wat komt mij hier te voren!*
„ *Wat duivel*, KLAAS, *hoe kom je daar?*" —]
Hij lacht; doch KLAAS *roept:* Help mij maar;
O! 'k smeek u red maar eerst mijn leven,
Daarna zal 'k u wel antwoord geven.

J. A. B.

NIEUWE OPGAVEN.

LOGOGRYPH.

Mijn geheel bestaat uit vier letteren, en is de naam van een waterdier.

4. 2. 3. 1. Is de onvolmaakt verleden tijd van een werkwoord, hetwelk zelden iets goeds beteekent: ook geeft het eene eigenschap van zeker water te kennen.
1. 3. 2. Is eene soort van rijtuig.
3. 2. Wordt veeltijds gebruikt, wanneer 4. 3. 2. aanwezig is.
4. 3. 1. Is tot onderscheiden gebruik dienstig.
1. 3. Is een verkorte vrouwenaam.
2. 3. Een deel van sommige schepen.
3. 2. 1. } Zijn vaartuigen.
4. 3. 2. 1. }

A. J. D'ailly.

CHARADEN.

1.) Een schoone kleur is 't eerste deel;
Het twede geeft ons te eeten,
In 't noorden vindt gij 't woorts geheele
Zoudt gij 't nu kunnen weten?

J. Groenland, uit *Weesp*.

2.) Ik besta uit twee deelen; mijn geheel is mijn tweede, en wordt op mijn eerste gevonden.

A. H. Mulder.

3.) Ik besta uit drie deelen; en ben eene boomvrucht, door sommigen *lekker* genoemd: mijn eerste deel is een verkorte vrouwenaam; mijn tweede een zangnoot, en mijn derde een muzijkinstrument.

D. Holland, te *Waverveen*.

RAADSELS.

1.) Een woord van slechts drie lettren is,
Van veelerlei beteekenis;
In keukens zal men 't wis bemerken,
Ook aan veel huizen en aan kerken;
Bij jagers kan het niet ontbeerd;
'T werd door de Heidenen geëerd.
'K lees het verkeerd, op dat ik vinde
Iets 't geen Diogenes beminde.

T. Springstok, te *Zwol*.

2.) Wij zijn vele duizenden broeders; in onze vroege jeugd kleeden wij ons in 't groen; in ons verder leven in 't geel, en wanneer wij ons hoofd van ouderdom laten hangen, is zulks een voorteeken dat er eene flagting onder ons zal voorvallen.

J. Hambeek.

'T is om mijn deugd, en niet om kwaad,
Dat mij mijn heer en meester flaat:
En speurt hij geene deugd aan mij,
Zoo ben ik van de flagen vrij.

J. v. d. Lengen.

VRAGEN.

1.) Er is in de *hollandsche taal* een woord van negen lettergrepen: welk woord is het?

A. J. D'ailly.

2) *Il y a dans la langue françaiſe un mot de deux ſignifications: premierement c'est une certaine fleur, et en ſecond lieu, c'est un oiſeau.*

P. Saraber *Jr.*

EENE AARDIGHEID.

Hoe is het mogelijk dat vier koetsiers, *mijn vrinden,*
Ten zelfden tijd zich op drie stallen *laten vinden,*
En toch op elken ſtal maar één
Gevonden wordt?— Tracht dit te ontleên.

P. van Kalfsvoet.

EENE ANDERE.

Welk zelfde woord kan in de volgende vijf opene plaatsen ingevoegd worden, zoo dat het telkens een' goeden volzin maakt?

Ik ga naar de.....— Ik ben een.....— Mijn ſchip ligt in de.....— Mijn naam is de..... — Ik woon op de.....

O.

ANDERE, EN BELANGRIJKER VRAGEN.

Wat is *nieuwsgierigheid?* — Is 't *goed* of *kwaad* nieuwsgierig te zijn?— Welke der beiden sekſen is, over het algemeen, de nieuwsgierigſte, de *man* of de *vrouw?*

NB. *Die ſekſe bepaald zijnde, moet de oorzaak dier eigenſchap van dezelve opgegeven en bewezen worden.*

A. W. N. van Gent.

NB. *Op de vraag wegens* een slapend mensch, (*No.* 3. *D* 3. *ſt.* 2. *bladz.* 97) *tot heden geen antwoord ingekomen zijnde, wordt dezelve herhaald.*

NB. *Wij zullen zoo dra mogelijk aan de overige verzoeken om plaatsing van ingezondene opgaven voldoen; voor als nog zouden wij in der daad beter doen geheel geenen, dan talrijken te plaatsen; 't geen ieder zal moeten toestemmen, die slechts belieft natedenken, wat niet al oplossingen en beantwoordingen bij ons nog voorhanden zijn; waarbij gevoegd moet worden eene uitgebreide mengeling in rijm en onrijm; intusschen houden wij ons door de arbeidzaamheid onzer Correspondenten zeer vereerd, en zeggen er hun wel hartelijk dank voor.*

Gebrek aan plaats gebiedt ons voor deze keer, niet in onze huis-apotheek, *of aan ons* volmaakt toilet *te komen.*

In ons laatstvoorgaande stuk, bladz. 137. *is verzuimd, onder het* Fransche versje, *onderwerp* MERCURE, *den naam van den Heere* L. J. Ulman *te plaatsen.*

De ingezonden *Logogryph*, moederwoord LUIER, kan niet geplaatst worden, om dat de spelling van dat woord niet zoodanig, maar LUIJER is.

Ook niet de ontvangene *Logogryph-Charade*, sluitende met de woorden: *Het geheel is de naam van een wijfjesdier*, om dat het bedoelde woord bij de opgave niet is ingezonden.

In de ons toegezondene *charade*, betreffende het woord KALFSVLEESCH, vinden wij dien misslag, dat de Heer Opgever zegt: *De eerste lettergreep is de naam van een pas geboren viervoetig dier;* daar toch de eerste lettergreep KALFS en niet *kalf* is: behalve dat, kan niet van *alle kalf* (wel van een *nuchter kalf*) gezegd worden, dat het *een* PAS GEBOREN *dier is.*

De *logogryph* van het woord BLEY moeten wij mede ter zijde leggen; dewijl men niet *bley*; maar *blei* moet schrijven.

De oplossing van eene der *charaden*, voorgesteld in ons 3de D. 2de st., ons uit *Arnhem* toegezonden, kan niet in aanmerking komen, dewijl briefport voor dezelve betaald is moeten worden, strijdig met onze vastgestelde voorwaarde, houdende dat men ons alles FRANCO moet doen toekomen: ieder die een oplettend oog op onze zeer uitgebreide Correspondentie slaat, zal die voorwaarde gewisselijk zeer billijk vinden.

Den zeer geëerden arbeidzamen begunstiger, die ons zijne aanvulling der eindrijmwoorden, onderwerp DE REGEN, (3de Ds. 3de st. (*)) beginnende:

NETJE *ging haar bloemen.... drenken,*

heeft toegezonden, wordt vriendelijk verzocht die taak te hervatten, en dezelve meer overeenkomstig het oogmerk te bewerken: wij oordeelen, onder verbetering, dat in de bedoelde aanvulling wel NETJE; maar niet *de regen* bezongen wordt.

De twee papieren, onder groot zegel, op hooger order van een' *ongenoemd* GENERAAL, ontvangen, hebben wij met voordacht laten liggen, onder inwachting van klagte over die niet plaatsing; waarbij wij tevens geldig bewijs van gezag voorzagen (offschoon bij de lezing en herlezing der bedoelde papieren onze lachspieren onbedwingbaar waren; daar wij, onder alle de rangen op onzen aardbol plaats hebbende, geen GENERAAL *over den regen;* wel over eene armée van menschen zoo *overstortend* als eene zware regenbui, kennen; de zender der papieren, onder *groot zegel*, verstaat ons ongetwijfeld); dan daar ons, tot heden niets, den ongenoemden generaal betreffende, is toegekomen, berigten wij den zender der papieren onder groot zegel, dat wij geen' menschenvrees bezitten, en niet dom genoeg zijn, om, met de kinderen, voor *bullebakken* (gezegd GROOTE ZEGELS) te vreezen.

(*) *Bij de opgaven dier eindrijmwoorden, is vergeten den naam des opgevers te plaatsen; zijnde namelijk de Heer* P. Sarabér *Jr.*

TOEGIFT No. 4.

VERVOLG *der* OPLOSSINGEN *van het* VOORST. *van de Heeren*, A. J. D'ailly, *en* B. H. D'ailly, *leerlingen van den Heere*, J. Littwak, *geplaatst in ons* 2de D. 4de ft.

De volgende bewerking is die van den Heere L. J. Ulman:

Stel de jaren van den vader $= x^3 = \frac{3x^3}{3}$

Zoo zijn die van den zoon $= \frac{x^3}{3}$ *add.*

$\frac{4x^3}{3}$

Derhalve ftaat, volgens voorft: $\sqrt{\frac{4x^3}{3}} : \frac{x^3}{3} :: 2 : 3$

En is $3\sqrt{\frac{4x^3}{3}} = \frac{2x^3}{3}$

$9 \times \frac{4x^3}{3} = 12x^3 = \frac{4x^6}{9}$

$4 /\ \ 3x^3 = \frac{x^6}{9}$

$27x^3 = x^6$

$x^3 /\ \ 27 = x^3$ jaren van den vader;

$3 /\ \ 9 = \frac{x^3}{3}$ —— zoon.

De Heer P. Moolhuizen *Dz.*, te *Weesp*, werkt als volgt:

Stel den ouderdom des vaders $= x$,

Zoo is die van den zoon $= \frac{x}{3}$,

En men heeft deze evenredigheid: $\sqrt{x + \frac{x}{3}} : \frac{x}{3} :: 2 : 3$

Derhalve $\frac{2x}{3} = \sqrt{12x}$

$\frac{4x^2}{9} = 12x$

$4x /\ \ x = 27$ de ouderdom des vaders.

$3 /\ \ \frac{x}{3} = 9$ —— zoons.

De volgende werkwijze is die van den Heere H. Hermans, *Schoolhouder te* Amfterdam,

Stel de jaren van den vader $= x^3$
Zoo zijn die van den zoon $= \frac{1}{3} x^3$

som $1\frac{1}{3} x^3$: stel deze $= q^2$. Zoo is $V\,\overline{1\frac{1}{3} x^3} = q$
en $q : \frac{1}{3} x^3 = 2 : 3$

$3q = \frac{2}{3} x^3$

3/ $q = \frac{2}{9} x^3$

Hier door heeft men deze vergelijking:

$V\,\overline{1\frac{1}{3} x^3} = \frac{2}{9} x^3$

$1\frac{1}{3} x^3 = \frac{4}{81} x^6$ (× 81)

$108 x^3 = 4 x^6$

$4x^3$/ $27 = x^3$ De jaren van den vader.

3 / $9 =$ De jaren van den zoon.

Dus werken de Heeren voorstellers:

Stel de jaren van den vader $= x^3$, dan zijn die van den zoon $= \frac{x^3}{3}$; de som van beiden is $x^3 + \frac{x^3}{3} = \frac{4x^3}{3} = 4x^2 \times \frac{x}{3}$, welks wortel is $2x \times V\frac{x}{3}$: nu staat volgens voorst.:

$2x \times V\frac{x}{3} : \frac{x^3}{3} = 2 : 3$

Dan is $6x \times V\frac{x}{3} = \frac{2x^3}{3}$

$2x$/ $3 \times V\frac{x}{3} = \frac{x^2}{3}$ (× 3)

$9 V\frac{x}{3} = x^2 = V\,81\frac{x}{3} = V\,\overline{27 x} = x^2$

$27 x = x^4$

x/ $27 = x^3$ de jaren van den vader,

en $\frac{27}{3} = 9$ die van den zoon.

Eenigen tijd na de inzending hebben wij van de Heeren voorstellers (A. J. D'ailly en B. H. D'ailly) het volgende ontvangen:

Bij nadere overweging van het door ons om te plaatsen ingezondene, en thans in de *Mercurius* geplaatste voorstel, bevonden wij dat hetzelve, behalve de volgens onze ingezondene werkwijze, ook nog konde opgelost worden als volgt:

Men stelle de jaren van den zoon $= x$, zoo zijn die van den vader $= 3x$, en dus hun som $= 4x$, derhalve volgens opgave

$V\,\overline{4x} : x = 2 : 3$

$3 V\,\overline{4x} = 2x$

$V\,\overline{36x} = 2x$

$36x = 4x^2$

$4x$/ $9 = x$ de ouderdom van den zoon, dus $3x = 27$, die van (den vader.

Nog ontdekten wij dat dit voorstel zeer wel was [illegible], zonder de bepaling, dat de wortel van de som van hunne jaren staat tot de jaren van den zoon als 2 : 3. (NB Vergel. 3 D. 3 st. bladz. 152.) namelijk dus:

Men stelle weder als voren de jaren van den zoon $= x$, zoo zijn die van den vader $= 3x$ en hun som is $4x$; doch daar nu, volgens opgave, $4x$ een rat: quadraat zijn moet, zoo volgt hier uit dat x zelf een rat: quadraat moet wezen; ook moet volgens opgave, $3x$ een rat: cubicq zijn; daar nu 3 [illegible] zijn; dus [illegible] en $3x = 27$.

AMSTERDAMSCHE

MERCURIUS.

ZEER KORTE BESCHRIJVING

VAN DE WERELDBEROEMDE KOOPSTAD

AMSTERDAM.

(*Derde vervolg.*)

Heer GIJSBRECHT bleef echter niet buiten oorlog, gelijk ten dien tijde aanhoudend oorlog, en wel verwoestenden binnenlandschen oorlog plaats had. In een' krijg ontstaan om het slot *Vreeland* en *Mondfoord*, werd hij, met zijnen broeder EGBERT, bij *Loenen*, door de *Zeeuwen* geslagen, gevangen genomen en naar *Zeeland* gevoerd, met verbeurdverklaring van alle hunne goederen, waarvan het gevolg was, dat het slot van AMSTEL, benevens het daarbij liggende gehucht, *Amsteldam*, in 1275, geschonken werd aan Heer JAN VAN PERSIJN.

Men wil dat de bewoners van het telkens aanwassend gehuchtje, voorn., bij dien overgang aan PERSIJN, door den Graaf begiftigd zijn geworden, met tolvrijheid door geheel *Holland*, *Zeeland* en *Vriesland*, zijnde dan die privilegie derhalve de eerste welke *Amsterdam* heeft verkregen; doch hier van straks nader.

In 1282 heeft JAN VAN PERSIJN, zijne ontvangene gifte van *Amsteldam* weder afgestaan aan den Graaf, of voor andere goederen verwisseld.

In den jare 1285, bevonden de Heeren van *Amstel*, zich zoodanig in 't nauw, dat zij niet uit den drang der ellenden, en van den geesel des oorlogs ontslagen konden worden, zonder afstand te doen van alle hunne goederen, en de gift van *Amsteldam* van JAN VAN PERSIJN, dus ook diens afstand van dezelve aan den Graaf (zie boven) te bevestigen: in een' zoenbrief, dato 27 October van 't laatstgemelde jaar, leest men het volgende: „ Voorts dragen die van *Amstelle* (de „ Heeren van *Amstel*) den Grave op alle hunne goet, ende ontfangen dat men van hem weder te leen. — Noch belooven zij, dat de „ gifte van *Amstelredamme*, die gegeeven was den Heere JAN PERSIJN, ende al dat daar toe behoort, als van verboerden goede gestade te houden, stellende van alles borgen uit *Holland*, ende uit „ het Sticht; mitsgaders belöften van de borgen in 't generaal ende „ special," enz.

Het visschers gehucht *Amsteldam*, hetwelk waarschijnlijk nu reeds in den rang der dorpen geplaatst heeft kunnen worden, was dan nu een bevestigd, dus wettig eigendom van den Grave des lands: deze, getroffen door de groote schade welke de eenvoudige bewoners van hetzelve, in de jongsleden oorlog geleden hadden, besloot (1291) hun eene vergoeding van dezelve te schenken, en dat geschenk heeft bestaan (indien wij het bovengemelde wegens de eerste previlegie van *Amsterdam* voor eene bewezene waarheid aannemen) in eene vernieuwing van hun voorregt van tolvrijheid door *Holland*, *Zeeland* en *Friesland*; dan, dit zoude in der daad eene gift van weinig beteekenis geweest zijn, om dat de gezegde tolvrijheid dan reeds werkelijk bezeten werd; aannemelijker komt het derhalve voor, dat de Graaf hier zijne gifte, ter schadevergoeding, heeft doen bestaan, in het werkelijk verleenen van de tolvrijheid door *Holland*, *Zeeland* en *Friesland*, en dat men dus de eerste previlegie van *Amsteldam* op dit jaar (1291) moet stellen, en niet op 1275, gelijk wij gezien hebben dat door sommigen gedaan wordt.

Heer GIJSBERT *van Amstel* was dan nu een leenman van den Grave des lands (FLORIS) geworden, en deelde vervolgens ook weder in deszelfs gunst; de Graaf herstelde hem in zijne vorige waardigheid van 's Graven Raad, en verhief hem tot de waardigheid van Ridder van *St. Jacob*: echter kwam Heer GIJSBERT, niet lang daarna weder in nieuwe en nog dringender ongelegenheden.

Hij en eenige der voornaamste *Hollandsche Edelen* meenden redenen van misnoegdheid omtrent Graaf FLORIS te hebben; daarin werden zij, ter oorzake van zekere gebeurtenis, door den Koning van *Engeland* aangevuurd, en aldra was besloten, Graaf FLORIS op eene listige wijze gevangen te nemen, en naar *Engeland* te voeren. De dag tot het uitvoeren van dat besluit werd bepaald. „Geen der „ zaamgezworenen," lezen wij, „bekleedde hier verraderlijker rol dan „ AMSTEL;" te verraderlijk om dat de Graaf hem van tijd tot tijd met weldaden had overladen; „want de maaltijd geëindigd zijnde, „ trad hij in 't vertrek van den Graaf, hem wekkende met te zeg„ gen: *dat de Edelen hem wachtten om ter jagt te gaan.*"

„ FLORIS, na AMSTEL eerst toegedronken te hebben, volgde „ hem, alleenlijk vergezeld van twee zijner neven. AMSTEL gaf „ aan de andere zamengezworenen, welke zich in eene hinderlage „ verborgen hadden, berigt van des Graven komst. WOERDEN „ was de eerste die, toen den Graaf nader gekomen was, deszelfs „ paard bij den toom vattede, en hem hun gevangene noemde. De „ edelmoedige FLORIS, ziende dat het hem ernst was, tast met on„ verschrokken moed naar zijn rapier; doch VELZEN, als verwoed, „ dreigt hem te ontzielen, zoo hij zich niet goedwillig gevangen ge„ ve. Dus bleef er in dit klimmend gevaar voor den ongelukkigen „ Graaf niet anders over, dan zich in hunne handen te geven, waar,

„ op hij door de verraders naar 't *Muider slot* gevoerd werd." — Van daar zoude hij naar *Engeland* vervoerd worden; dan terwijl men nog bezig was met te beraadslagen op wat wijze zulks best zoude kunnen geschieden, vernam men dat de mare der gevangenneming van 's Lands Opperheer, door gansch *Holland* het volk op de been gebragt had; hij had de steden te mildelijk bevoorregt, dan dat eene onverschilligheid omtrent zijn lot bij de inwoners van dezelve plaats gehad zoude kunnen hebben. Het berigt van dezen algemeenen opstand deed de vloekverwanten besluiten, hunne prooi in der haast te vervoeren. Ingevolge van dat besluit vlugten zij met denzelven over akkers en velden; doch die van *Naarden* volgden hen zeer kort op de hielen, in zoo verre dat zij geen kans zagen dezen hunne vervolgeren te ontkomen, waarom de moordzieke VAN VELZEN zijn' degen trok, met voornemen FLORIS te doorstoten; doch hij werd daarin verhinderd door het struikelen van 't paard, waarop men den Graaf gebonden had, en met hetwelke hij in eene sloot viel. Deze ongelukkige val vermurwde echter het wraakzuchtig hart van VAN VELZEN niet. — Hij schiet toe —, en houwt zijn' edelen Meester beide de handen af. — Het bloed dat uit de doorgesnedene aderen gutste, geeft de overige vloekgenooten meer moeds: — zij vallen gelijker hand aan — en doorboren den Graaf met meer dan twintig wonden, zoodanig dat hij het leven verloor.

(*'T vervolg hierna*).

VERVOLG *van 't* PROGRAMMA

VAN HET

BATAAFSCH GENOOTSCHAP *der PROEFONDERVINDELIJKE WIJSBEGEERTE*,

TE ROTTERDAM.

IV. Dat onder de te voren opgegeven Prijsvragen: Vraag 71.

„ Daar wij door den onvermoeiden arbeid, voornamelijk der Fransche
„ Scheikundigen FOURCROY, VAUQUELIN en andere, zeer verre
„ gevorderd zijn in de kennis der bestanddeelen van de Pis, zoo in den
„ gezonden staat, als in sommige ziekelijke omstandigheden, doch dit vak
„ in verre na nog niet voor afgewerkt kan worden gehouden, zoo belooft
„ het Genoodschap hare gewone Gouden Medaille, ter zwaarte van 30
„ Ducaten, aan hem, die de beste Verhandeling zal inleveren, bevattende
eene volkomene Analysis van de Pis, in de verschillende tijdperken van eene of andere ziekte geloosd, en tot nog toe niet als zoodanig beschreven.

Welks beantwoording was bepaald op 1 Maart 1808, nog voorgesteld blijft tot 1 Maart 1809.

Vraag 64.

Welke zijn de redenen of oorzaken, dat de Droogmakerijen doorgaans veel langer duren en veel meer kosten na zig slepen, dan men vooraf berekend en begroot heeft? En welk is het beste plan om Plassen en Meren op de spoedigste en minstkostbare wijze, en in 't geheel ten meeste voordeele droog te maken?

Vraag 67.

In welke opzigten zijn wij, in vergelijking van onze Naburen, nog het meest ten achter ten aanzien van het Werktuigelijke, of de toepassing der Werktuigkunde, en het gebruik van Gereedschappen in onze Landbouw, Fabrijken, Trafijken, enz.; — en werwaarts behooren zich dus de pogingen onzer Natuur- en Werktuigkundige Landgenooten wel voornamelijk en in de eerste plaats te rigten, ten einde, ter dadelijke bevordering en verbetering van deze onderwerpen, op het krachtdadigste medetewerken?

Met toezegging eener Gouden Medailje ter zwaarte van 30 Dukaten, voor hem, die de geheele Vraag voldoende beantwoordt, en van eene Zilveren, op denzelfden Stempel geslagen, voor hem, die dezelve alleen gedeeltelijk met betrekking tot eenig vak b. v. van *Landbouw*, of van *Fabrijken* of dergelijke, afzonderlijk, genoegzaam behandelt.

Vraag. 68.

Welke zijn de Verschijnsels, die bij het opkomen en den loop der Wellen, hier te Lande, zoo by het maken van Fonderingen voor Molens, Sluizen als anderzins, langs de Dijken, op meer of minder afstand worden waargenomen?

Welke middelen heeft men van tijd tot tijd met meer of minder vrucht beproefd om dezelve te beteugelen, of de nadeelige gevolgen van den loop der Wellen te verminderen?

Wat kan men uit de Verschijnselen, daar bij waargenomen, tot opheldering van de oorzaken der Wellen afleiden, en welk gebruik kan men van deze beschouwing maken, om de reeds beproefde middelen van beteugeling te beoordeelen en te verbeteren of meer vermogende aan de hand te geven?

„ Het Genootschap verlangt, dat men zoo veel mogelijk opgeve alle
,, de verschillende omstandigheden, die eenige betrekking op de waargenomene
,, Verschijnsels kunnen hebben, als b. v., 1) den aard en de onderscheidene
,, lagen der gronden; 2) de ligging en hoogte der nabijzijnde
,, Waterplassen of ook wel der heuvelen boven de Wel; 3) het saizoen
,, en Hemelweder, tijd van den dag, enz. bij welke de wellen somtijds
,, meer somtijds minder water opgeven; 4) de hoogte tot welke het wel-
,, water onbelemmerd opklimt, ook als er een koker opgesteld wordt;
,, 5) of en bij welke gelegenheden door de Wel meer en minder zand
,, met het water opgeworpen wordt; 6) welken invloed het veranderen
,, der omstandigheden, b. v., het verdiepen van den grond, of de rijzing
,, en daling van het omringende water nu of dan op de werking der
,, Wellen gehad hebbe, of wat daaromtrent is waargenomen."

tot 1 Maart 1810.

('T vervolg hierna.)

STAATS-

STAATSBERIGTEN.

Uit plaatsgebrek kunnen wij, dezen aangaande, alleenlijk het volgende aanteekenen.

SPANJE.

Dit ongelukkig rijk ondergaat werkelijk 't lot, hetwelk van ieder denkend wezen voorspeld is; 't lot namelijk dat het door de overmagt der *Franschen* jammerlijk geteisterd wordt. De insurgenten hebben, voor de laatste maal, op de dringende aanzoeken, die hen door de *Engelschen* gedaan zijn, om zich doch vooral met hardnekkigheid tegen de *Franschen* te verzetten, geantwoord: dat zij met moed zouden strijden, indien de *Engelschen* in hunne gevaren wilden deelen. Met dat all' heeft de *Engelsche armée* in *Portugal* geen stap gedaan, om *Spanje* te naderen.

Sedert zijn onderscheidene gevechten voorgevallen, naar den kant van *Bilboa*, waarin de insurgenten bijna 4000 man verloren.

Wegens het verder voorgevallene, in ons eerstvolgend stuk.

VIJFDE VERVOLG *der* BESCHRIJVING *van 't Koningrijk* Spanjen.

Alicante ligt nog zuidelijker dan *Valencia*, zijnde eene bevestigde stad, heeft eene goede haven, en drijft drukken koophandel met *Italiën*: rondom de stad groeijen voortreffelijke wijnen, welke ook bij de buitenlanders zeer beroemd zijn. Het getal van derzelver bewoners beloopt 17000. — Eenige mijlen van *Alicante*, vindt men, tusschen twee bergen, een groote, met muren omgeven, bewaarplaats van water; dezelve is 200 voeten diep; en de muur is, van onderen, meer dan 40 voeten dik: bij gelegenheid van droogte, bewatert men uit deze verzamelplaats, de omliggende velden.

(NB. *Dit wordt vervolgd*.)

DENEMARKEN.

Koppenhagen, den 4 October. Als een autentiek stuk van bijzonderen aard, en tot een proeve van den, in onze dagen, zeldzamen toon, in welken een Souverein aan een' anderen schrijft, die den eersten even zeer in magt als in alle buitenlandsche betrekkingen ver overtreft, deelen wij hier eenen brief mede, welken Z. M. de Koning van *Zweden*, aan den Keizer van *Rusland* geschreven heeft, en dien hij tevens in *Zweden* openlijk bekend liet maken. Alleenlijk dient hier bij aangemerkt te worden, dat de toestand der *Russische vloot*, naar de laatste hier aangekomene berigten, in ver na zoo gevaarlijk niet is, als de Koning van *Zweden* het in dezen brief zoekt aanteduiden:

Missive van den Koning van Zweden *aan Z. M. den Keizer aller Russen.*

UWE KEIZERLIJKE MAJESTEIT!

Eer en menschelijkheid gebieden mij, krachtige voorstellingen te doen, tegen de talloone afschuwelijkheden en ongeregtigheden, welke de Russische

troepen in *Zweedsch Finland* gepleegd hebben. Deze daden zijn al te bekend en te bewezen, dan dat ik zou nodig hebben, dezelven te ontvouwen, dewijl het bloed der ongelukkige slagtoffers om wraak roept, over degenen, die zulke gruuwzaamheden gemagtigd hebben. Mogt het hart van Uwe Keizerlijke Majesteit niet gevoelloos zijn voor de voorstellingen, welke ik mij genoodzaakt zie, in den naam mijner getrouwe *Finlandsche onderdanen* te doen. Hoe kan deze even zoo onregtvaardige als onnatuurlijke oorlog eindigen? Niet zonder den grootsten afschouw voor den Russischen naam! Is het eene misdaad in mijne *Finlandsche onderdanen*, dat zij zich niet door beloften laten om den tuin leiden, die even zoo valsch zijn als de gronden, waarop dezelve berusten. Is het de zaak eens Souvereins hen zulks tot eene misdaad toeterekenen? Ik bezweere Uwe Keizerlijke Majesteit, de afschuwelijkheden en onheilen eens oorlogs te doen eindigen, die over uwen persoon en uw rijk de toorn der Goddelijke voorzienigheid moet brengen. De helft mijner *Finlandsche* staten zijn reeds door mijne brave troepen in *Finland* bevrijd; Uwer Keizerlijke Majesteits vloot ligt in *Baltisch-Port* geblokkeerd, zonder hoop te hebben, van daar anders dan als een buit te ontkomen; Uwe flotille heeft kortlings eenen aanmerkelijken nederlaag geleden, en elk oogenblik worden in *Finland* mijne troepen ontscheept, om dezulken te versterken, die haar den weg tot eer en roem aantoonen.

In mijn hoofdkwartier, den 7den September 1808.

(*geteekend*) GUSTAAF ADOLPH.

HOLLAND.

Zijne Maj. heeft te niet gedaan al het geen aan den Schout-bij-nacht, Bloys van Treslong, bij sententie van den Hoogen Zee krijgsraad, dato 30 October, 1798, tot *delict* is *geïmputeerd*, en hem hersteld in zijn goeden naam en faam, en in den staat, waarin hij was, vóór de pronuntiatie van voornoemde sententie, en dat alles, volgens den inhoud van het decreet, uit aanmerking van het loffelijk gedrag door den Schout-bij-Nacht J. A. Bloys van Treslong, in 'slands zee-dienst gehouden, waardoor hij zich in dien dienst, gedurende 34 jaren, als een man van eer en bravoure heeft *gedistingeerd*, en in verschillende *rencontres* met den vijand, niet alleen de *reputatie* van zijn geslacht heeft staande gehouden, maar ook bepaaldelijk in den zeeslag van den 11den October 1797 de blijken van zijne betoonde trouw en dapperheid, in zijn doornageld schip en de menigte der dooden en gekwetsten aan zijn boord, en in de verminking zijner eigen leden, zonder voor den vijand te bukken aan het vaderland heeft overgebragt. Hebbende Zijne Majesteit daarna aan den Heer Bloys den rang van Schout-bij Nacht der Koninklijke marine weder gegeven, en hem tot Ridder der orde van de Unie benoemd.

AANMERKELIJKE ZAKEN.

Sedert eenige dagen sprak men onder alle de klassen van inwoners binnen *Romen*, van niets anders, dan van een spook, van eene verschrikkelijke gedaante, hetwelk zich alle avonden bij de poort *San-Lorenzo* vertoonde. Volgens het gebruik van alle de geesten, was ook deze, zoo als het volk verzekerde, onkwetsbaar. Ongelukkiglijk voor hem, kreeg hij het in 't hoofd, om voorbij eenen *Franschen schildwacht* te wandelen, die hem met een snaphaanschot ter aarde velde. Men drong met licht toe, en wat vond men? een' grooten straathond, die zijn kost had gezocht, zonder iemand aantevallen.

Te *St. Gall*, in *Zwitserland*, is onlangs een meisje geboren van eene zeldzame monstreuze gedaante; doch heeft maar weinige oogenblikken geleefd: het hoofd was bijna zonder hersenen; 't aangezigt, hetwelk van gewone grootte en ooren was, had slechts een oog, regt boven den neus, en aan de eene zijde van hetzelve was een zeer lange uitwas.

LUTHERSCH KERKNIEUWS.

Amsterdam, 28 *November*. Het gewoon Consistorie staat gehouden te worden, op Woensdag den 7 en Woensdag den 21 December 1808. onder voorzitting van Do. Fortmeyer.

HERSTELDE LUTHERSCHE GEMEENTE.

Het gewoon Consistorie zal gehouden worden, op Donderdag den 1 December, onder voorzitting van Do. Reuter.

NAAMLIJST der GEPROCLAMEERDEN te *Amsterdam*.

Eerste Gebod, den 23 *October*.

D. Brinkman *en* J. W. Verwey.
G. van der Heyl *en* H. Dumenie.
J. Bekker *en* A. van Veelo.
C. Boshart *en* M. Mourits.
J. Barend *en* R. Salomon.
A. L. Cohen *en* R. Joseph.
M. S. Cohen *en* L. Nathan.
C. Dekeling *en* J. J. Ophoff.
H. David *en* S. Jacob.
H. C. Evers *en* E. B. van der Wint.
M. A. Emmerik *en* E. Arons.
G. Evers *en* A. M. Poek.
L. Fris *en* C. van Oort.
C. Geel *en* A. G. Nibbelink.
J. Gussenaar *en* C. Bakker.
P. Gersteling *en* A. C. Jansen.
H. Gerrits *en* A. van Vliet.
J. van Halten *en* M. C. Dirks.
C. Holst *en* W. van der Heyden.
H. R. Heyder *en* E. J. van Wijngaarden.
J. Jansen *en* E. Kattenbraak.
D. Joseph *en* B. Joseph.
J. B. de Jong *en* B. Hartog.
A. van der Kodde *en* C. A. Haasman.
J. Korner *en* A. Schuering.
J. M. Kramer *en* M. H. Sluijter.
J. Krabbenbosch *en* G. Marius.
B. Alixander *en* M. Manuels.
J. G. W. Meyer *en* M. Bekker.
J. van Ringen *en* M. A. Hoffman.
M. Schampimon *en* M. C. Buys.
J. Slijm *en* T. de Klijn.
W. van Vliet *en* J. Jansen.
W. de Wit *en* A. Hagen.
H. Wiegman *en* R. Caspers.
W. Wiedau *en* J. Varenhorst.
W. Willing *en* J. Voorwijk.
B. Joseph *en* S. Moses.
G. de Liese *en* J. Stevens.
J. S. de Jong *en* S. S. Bendixz.
J. H. Deppe *en* A. M. Rennes.
A. van der Eerden *en* M. la Grauw.
N. van Olde *en* E. Nojen.
C. H. Hanevoort *en* H. van der Plag.
A. Sette *en* E. de Vries.
A. de Mol van Otterlo *en* J. T. van Essen.
M. ten Bosch *en* M. Lafeber.
J. Lensen *en* A. Brons.
J. Samuel *en* H. Jacobs.
H. Kolkman *en* G. ten Brinke.

Te zamen 50 *Paaren*.

Eerste Gebod, den 30 *October*.

I. Schakel *en* M. J. Verschuur.
J. van Alphen *en* B. Parija.
G. de Barbanson *en* G. F. Ordijkus.
A. Buijsing *en* J. M. Guerts.
J. de Bruijn *en* M. Hazenblock.
S. Doesburg *en* S. Verhoef.

J. B. Kuypers *en* J. T. van Aardenburg.
J. Emanuël *en* R. Salomon.
J. F. Eikman *en* C. Wilders.
H. Heyer *en* C. Ipinga.
G. Harmse *en* E. Schaap.
I. Hartog *en* S. Nathans.
A. H. Hes *en* S. Salomons.
L. Jochem *en* S. B. Muhlheim.
H. Kuiffenburg *en* H. C. Kools.
J. Lange *en* N. Heerom
E. Levie *en* J. Samuel
B. Menting *en* A. G. van Bentem
J. Meyering *en* M. Offenburg
C. J. Mulder *en* M. Kuneman
G. Meeuwsen *en* J. Aarts.
H. L. Munsterman *en* A. Brinkman
A. Meyer *en* J. Simon
J. Hansen *en* I. Walewijn
M. Meyer *en* J. B. de Jong
F. J. Oldenkott *en* A. E. Thijssen
H. Rey *en* M. Wasfink
E. Raphaël *en* M. L. Goudsmit
F. Redeker *en* J. Stegeman.
W. van der Spek *en* A. Blom
P. Verdonk *en* A. C. Scholten
J. G. Walter *en* C. F. Lutz
J. W. Sijn *en* J. Nieuwenhuys
A. Schram *en* J. Schambach
P. de Ridder *en* A. M. Kesting
G. G. Lindeman *en* A. Wildenberg
E. de Hamecourt *en* J. Boullot
G. van Cingeling *en* M. Averes
L. Fornara *en* E. M. Hoelen
A. Wetter *en* P. Coenraad

Te zamen 40 Paaren.

Eerste Gebod, den 6 November.

M. Andries *en* A. Samuels
J. Abraham *en* D. Philip
R. Bronkhorst *en* H. Keyser
J. Barents *en* A. M. Hillebrand
C. Corpentier *en* A. Botkeyn
W. Dideriks *en* D. F. Lammers
J. David *en* S. Arons
H. Eykenduyn *en* A. Reynders
D. Harmsen *en* J. G. Heesels
D. Huijer *en* M. Beuker
H. Hermans *en* M. Wissels

A. Hartog *en* C. Joseph
H. A. ten Hagen *en* J. Q. Aalts
J. Ispeert *en* A. Onderdijk
K. Kar..s *en* E. J. Outman
W. Koenot *en* C. Kunielaar
H. Kronis *en* S. Jansen
I. Lion *en* C. Jonas
A. Oortgijsen *en* A. Egberts
J. van Paddenburg *en* J. Keyser
D. Wustenhoffer *en* M. Snijders
J. Schuulder *en* J. T Meeuwissen
M. Rink *en* E. Elders
J. C. de Ruyter *en* A. Jans
W. C. de Ruyter *en* C. W. Vleugels
K. Reesen *en* C. W. Otgens
N. S. Son *en* D. I. Hanau
J. van der Sluijs *en* S. Joseph
J. H. Thierens *en* R. M. ter Beek.
J. Zaal *en* W. Mark
W. Homan *en* A. Longet
A. C. Kok *en* M. Kommer
M. David *en* C. Marcus

Te zamen 34 Paaren.

Eerste Gebod, den 13 November.

Johannes Martinus Berteling *en* Anna Hendrika Agterman
A. Aron *en* R. Levie
J. Bremer *en* R. F. Netho
H. M. Bons *en* J. J. Cohen
I. Emanuel *en* R. Jochem
A. Emanuel *en* E. Abrahams
N. Ephraim *en* J. Abraham
C. Groenhoff *en* M. Sijbels
H. Joseph *en* R. M. Levie
J. Isaak *en* V. Meyers
W. Klever *en* H. Norin
C. Meyer *en* E. Lingelbag
J. Meyer *en* R. Samuel
G. ten Sante *en* J. Meyer
D. Rouwe *en* G. Scheffers
J. A. Smit *en* G. L. Kok
C. Bernard *en* M. Isaak
E. Gerrits *en* A. Kepke
H. Kegens *en* A. M. Kornman
E. Samuel *en* C. Jacobs
J. H. Tewes *en* R. T. Kraayvanger
L. Weber *en* E. Mulder
J. H. Wittbein *en* C. Faber

J. Wiegman *en* M. Dorre
P. Wolbers *en* E. Jansen
F. Grotenhuizen *en* J. Mulder
L. Lyon *en* B. J. Polak

Te zamen 27 Paaren.

Eerste Gebod, den 20 November.

H. Bag *en* J. W. Gildhuys
J. F. C. Breuker *en* M. Ruyvenbode
H. Bakker *en* E. Breuker
C. H. F. Engelberts *en* M. Bruynings
J. H. C. Hartman *en* H. F. F. Hugebos
B. Herdeschee *en* J. E. Hartgers
J. Heytgras *en* H. Visser
N. Hogerbeets *en* J. Neuvlak
G. Jansen *en* A. Barends
B. Jansen *en* C. E. Poestkoke
J. Klasen *en* M. van Petten
J. van Karsten *en* M. Merkel
J. H. Keuring *en* M. Visser
J. Kleynhans *en* E. Pauli
J. de Lee *en* S. van Kampen
J. Ojendijk Jr. *en* A. van Dalssen
C. Pieters *en* L. Verham
J. van de Puttelaar *en* A. van Patten
J. de Ridder *en* H. Mattens
J. G. C. Stierich *en* G. Bosen
J. Stroeve *en* G. van der Linden
F. Versteeg *en* C. van der Wal
N. F. Velthuysen *en* A. M. van der Noort
L. de Wil *en* M. van Meurs
G. Evers *en* M. Dekker
M. van Weenen *en* M. J. Speyer
J. C. Beekman *en* P. Lambregs
P. Feddema *en* M. Mulders
J. Haefkens *en* J. W. Breunes

Te zamen 29 Paaren.

NAAMLIJST der OVERLEDENEN, te *Amsterdam*, zoo als dezelve op de navolgende dagen ter *Secretary* dezer stad zijn aangegeven; nevens de datum van het overlijden, begraafplaatzen en ouderdom.

Maandag 19 September.

Overl.		Jaar.
16	Eefje van Suijen, huisvr. van A. van Broek Abramsz., na *Zaandam* uitgev.	56
16	Anna Elisabeth Dickelman, *a. kh.*	13
16	Trijntje Joosten, wed. J. Pan, *n. z. c.*	53
17	Frederik Antonie Schreuder, *a. kh.*	61
18	Hanne Harms, *n. kh.*	53
17	Maria Weyntje, huisvr. van J. de Vos, *l. kh.*	63
17	Willem Mes, *a. kh.*	w. 10
18	Jesiena Elizabeth Wilhelmina Fritsch, eenigste dogter van J. Fritsch, *a. kh.*	d. 2
17	Hendrika Veenendaal, wed. van B. Vorstenau, *l. kh.*	63
16	Johanna Geertruy van Vlissingen, huisvr. van Dr. D. Bredero, *eil. k.*	55
18	Jan de Groot, *z. kh.*	61
16	Frans Christiaan Fransen, *a. kh*	38
17	Johanna Eva de Greef, huisvr. van C. D. G. Grootjan, *w. k.*	32
18	Maria Margaretha Schuylenburg, *a. kh.*	w. 4
16	Alida van Rijswijk, *a. kh.*	3
16	Gerardus Bernardus ter Steeg, *l. kh.*	45
14	Helena Meijer, jongste dogter van de wed. J. H. Meijer, *a. kh.*	1
18	Jan de Ridder, *n. kh.*	64
17	Johannes Kersting, *o. k.*	6
15	Gerrit van der Glint, *k. kh.*	1
15	Antonie Bus, *w. k.*	60

Overl. Jaar.

18 Hendrik Christoffel Solner, eenigste zoon van H. C. Solner, a kh ca. 1

16 Hendrina Lutter, huisvr. van L. Berkhout, n. z. c. 74

Dingsdag 20 September.

19 Hendrik Rogge, k kh 60
19 Anna Catriena Deke, wed. G. Smits, k. kh. 76
17 Margreta Sophia Efink, k kh. 3
16 Sara Roelofs, huisvr. van J. Engelmam, l. o. k 65
17 Judik Absfpoel, no k. 37
19 Jan Hendrik Gort, k. kh. 60
17 Maria Riksman, w. kh. m. 8
17 Maria Schoonbergen, w. kh. 1
19 Cornelis Scholte, w. kh. 1
19 Cornelia Smeenk, n. kh. w. 4
17 Johan August Schoor, n. z. c. 63
18 Anna Maria Smit, huisvr. van H. W. Beerends, l. kh. 55
19 Johannes Nicolaas van Lil, a. kh. w. 8
16 Catharina van Hasselt, huisvr. van A. 't Hoen, o. z. c. 70
18 Barbara Pieters Staal, wed. J. Lammers, a. kh. 62
18 Gerrit de Graaff, a. kh. 73
18 Jannetje van der Maas, wed. C. Woudenberg, a. kh. 88
17 Aagie Harthals, huisvr. van H. H. Knoopman, l. kh. 75
17 Franciscus Johannes Loo, k. kh. 4
19 Seytje Geertruy de Nooy, n. z. c. 56
19 Anna Geertruy Voorthuysen, wed. N. van Onfelder, w kh. 75
16 Hilletje Catharina Hikke, huisvr. van J. Hofman, a. kh. 52
18 Anna Janfen, wed. P. Martijn, a. kh. 60
18 Jacobus Carrenhoff, l. kh. 78
18 Willem Graavendijk, a. kh. w. 10
19 Sofia Willemina Jacobs, jongste dogter van J. Jacobs, w kh. 21
18 Anna Maria Hondius, k kh 67
19 Johannes Willem Roodermont, a. kh. 68

Overl. Jaar.

16 Joannes ten Haagen, k. kh. 57
18 Johanna van der Meer, wed. J. B. Pannekoek, k. kh. 65
19 Gerrit Noijell, jongste zoon van J. P. Noijell, l. kh. w. 13
18 Anna Nuytlinger, w. kh. 2

Woensdag 21 September.

19 Abraham Gijsbertus Kachel, n. kh. m. 8
20 Antje Gerrits, wed. van G. Kraayvelt, oo k. 80
18 Johannes van Rosmalen, no. k. 67
18 Willem Vos, k kh. w 9
17 Adrianus Portielje, z. k. 29
19 Barthe van der Mey, wed. van J. Kuyper, k kh. 68
20 Hendrik Frederiks, l. kh. 72
19 Anna Berk, huisvr. van J. Hoornberg, w. kh. 54
19 Maria Blanken, een A. M. N. Weeskind, l. kh. 14
16 Grietje Janfen, k kh. w. 10
18 Hendrik Carolus Ietserhoudt, k kh. 3½
19 Beatriks Elders de Geus, huisvr. van J. H. Reineke w. kh. 44
17 Elisabeth Smit, huisvr. van C. Silleman, k kh. 47
19 Geertruy Mol, wed. van A. Schuylenburg, a kh. 59
20 Pietertje de Wit, a. kh. 68
19 Johanna Christina Beeneke, a. kh. 3
20 Alida Baars, a. kh. 1
19 Jacoba Reyding, l. kh. 5
19 Frederica Olthoff, wed. van J. Koning, k. kh. 68
20 Christina Koopmans, huisvr. van H. Ingeluyt, l. kh. 38
19 Catharina Kloppenburg, wed. F. van Heukelom, n. k. 66
19 Kaatje Boelhouwer, wed. .... Siebbelts, k kh. 63
19 Catharina Duyvene, huisvr. van F. Visbeek, l. kh. 45
20 Daniel Vos, l. kh. 5
20 Simon van den Scheddert, a. kh 73

Donderdag 22 September.

Overl.		Jaar.
21	Johannes Molack, *a. kh.*	79
18	Elisabeth Holdman, *w. kh.*	w. 11
22	Jacoba Heinius, huisvr. van C. Janssen, *w. kh.*	38
20	Jacob Jans Hut, *a. kh*	53
21	Jannetje Backer, huisvr. van F. Tjerks, *n kh.*	77
19	Jacob Stiffel, *n k.*	67
20	Antonie Putter, *o. k.*	46
18	Jannetje Maas, *a. kh.*	72
19	Clasiena Beyke, *a. kh.*	26
20	Elisabeth Hagedoorn, *l. kh*	58
22	Albertus van Soest, *n. k.*	83
18	Baartje Wopkes, Jansz *a. kh.*	w. 18
20	Gerrit Rietveld, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.*	16
21	Alida Brevart, een Roomsch Weeskind, *l. kh.*	8
19	Sara Blanks, huisvr. van J. Delo, *k. kh.*	49
18	Albertus Fruytier, *w. kh.*	½
22	Celia Joel, *a. kh.*	70
18	Margretha Brans, *a. kh.*	70
20	Johannes Pieter Dansberg, *k. kh.*	47
22	Maria Harms, *k. kh.*	11
21	Jannetje de Water, laast wed. Jan Blok, *a kh.*	81
20	Cornelia van Tuyl, wed. van J. Berkhout, *k. kh.*	70 en 4 m.
20	Catharina Kraale, huisvr. van J. Graak, *a. kh.*	57
20	Alida Smit, *k. kh.*	w. 3
20	Christiaan Pleuger, *w. kh.*	64
21	Anna Christina Elisabeth Jansen, wed H. Knoopman, *k. kh.*	67
19	Maria Sophia Theodora Eyken, huisvr. van B. Gosseling, *n kh.*	64
19	Alida Helena Sandelius, jongste dogter van P. Sandelius, *a. kh.*	1 en 4 m.
21	Sara van Santen, huisvr. van J. Slijm, *l. kh.*	37
18	Margaretha Takkeé, huisvr. van J. Janse Mulder, *k kh*	43
21	Maria Chatharina Stortzer, huisvr. van H. Zeggeren, *k. kh*	72

Vrijdag 23 September.

Overl.		Jaar.
22	Maria Regina Daane, *l. kh*	m. 8
21	Gezina Chrichels, wed. van W. van Voorthuysen, *w k.*	73
21	Albert van Beek, *no. k.*	63
21	Lambertus Johannes Swartselaar, *k kh.*	1
21	Francois Xavier Joseph, *Graaf van Dannes Kiolt Löwendal. Extra ordinaire Envoje van Zijne Majesteit de Koning van Denemarken en Noorwegen &c &c., bij Zijne Majesteit de Koning van Holland, n. k.*	67
21	Susanna Lassas, huisvr. van A. Breeman, *a. kh*	83
21	Magdalena Bergerode, wed J. Poulsse, *o. k.*	74
22	Johannes Huddepool, *k. kh.*	w. 14
22	Diena Meijer, *k. kh.*	54
19	Jurriaan Schoebart, zoon van wijlen J. Schoebart, *k kh.*	3¼
22	Louiwiesa Dorothea Johanna Wilhelmina Groenouw, wed H. Spoor, *l. kh.*	44½
22	Jan van Odijk, *oo. k.*	69
21	Pieter Toutlemoude, *k. kh.*	74
22	Antonius Bernardus Barentsen, *l. kh.*	1¼
21	Berrendiena van Amesvoord, *l. kh*	2½
22	Dirk Hollegraaff, *a. kh*	5¼
22	Jannetje Doorn, wed. van E. de Brey, *k. kh.*	77
19	Jacoba Klijn, jongste dogter van J. Klijn, *l. kh.*	1
21	Hendrikus Uylenbroek, *l. kh.*	¼
21	Maria van den Ham, huisvr. van T. Rijnders, *l kh.*	27
21	Gerrit Wichers, *a. kh.*	30

Saturdag 24 September.

21	Anna de Casparis, *n. z. c.*	28
22	Bartholomeus van Dammel, *l. kh.*	37
23	Henritica Petronella Jeronica Offerman, jongste dogter van H. Offerman, *o k.*	d. 20

Overl. Jaar.
22 Maria ter Beek, huisvr. van P Leman, *w. kh.* 52
23 Willem Matthijsen, zoon van W. Matthijsen, *k. kh.* d. 12
22 Rebekka Remmers, huisvr. van C. Hartman, *l a. k.* 42
22 Dirk Blonck, eenigste zoon van J. Blonck, *w. k.* 5
22 Maria Angenis Trakzel, dogter van P. Trakzel, *n kh.* w. 12
22 Jannetje Bos, *l. kh.* w. 8
23 Mathijs Christiaan Horg, *a kh.* 47
22 Simon Dekker, *a. kh.* 70
23 Hendrik Looman, *a. kh.* w. 11
22 Dirkje Buurt, *w. kh.* w. 9
23 Jannetje Pieters, wed. van A. Pieters, *k kh.* 74
23 Hidde Schuurman, zoon van J. Schuurman, *w. kh.* 19
22 Joosie van Rijn, *a kh.* w. 4
21 Jacob Hogenboik, *l. kh.* 60
23 Levina Catharina van Loon, jongste dogter van A. v. Loon, *a. kh.* m. 10
23 Jan Hendrik Galeé, *a. kh.* 37
23 Aaltje Klaver, huisvr. van J. Meijer, *w. kh.* 45
21 Aaltje ten Hengel, *w. kh.* m. 11
23 Johanna Eulderica van den Broek, *w. kh.* d. 4
Het getal der Dooden is 207.

Maandag 26 September.

24 Herman Zimmerman, *o. k.* 2
23 Jan Anthonie Colder, *a kh.* 62
25 Jan Andries Pfluger, *nq. k.* 38
24 Susanna Dochter, wed. van Werleman, *l kh.* 72
25 Pieter Janse, *k. kh.* ca. 2
25 Truytje Janse, *k. kh.* ca. 4
24 Anna Smit, *a. kh.* 65
24 Willemijntje Mulder, *z. k.* 1½
23 Frederica Sofia Wilhelmina Leymeijer, jongste dochter van C. Leymeijer, *w kh.* 11
23 Sophia Adriana Swartselaar, huisvr. van J. D. van Holij, *ssl. k.* 30
24 Jan Adam Jespter, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.* 21
24 Jansje Avençau, jongste dogter van D. C. Avençau, 1½
24 Theodorus van den Heuvel, *k kh.* 2
24 Toussaint Marc, *a kh.* 58
24 Elisabeth de Wilde, huisvr. van B. van der Linden, *l. kh.* 54
25 Alida van der Kamp, laast wed. van J. Stolk, *l. kh.* 59
24 Jan Meijer, *l kh.* 33
23 Jacobus Kraamer, *k. kh.* 68
24 Maria de Groot, *l. kh.* ca. 1
24 Adrianus de Walt, *a. kh.* 63
25 Jan Oortliep, *a. kh.* 60
24 Pieter Lantman, *k. kh.* 25
25 Margareta Tijens, *a. kh.* 69
23 Joanna Versteege, wed. van B. Looman, *k. kh.* 80
22 Mietje Schappert, *a. kh.* w. 19
24 Jan Klaaverdijk, *l kh.* 45
25 Geertruy ter Plas, wed. van J. A. Scheffer, *w. kh.* 83
24 Cornelia van der Loos, *a. kh.* 50
23 Johanna Catharina Huybertz, een D. I. A. Weeskind, *a. kh.* 21
25 Frans Kraamer, *l. kh.* 3
24 Jan Frederik Martin, *w. kh.* w. 6
23 Hendrica Femmer, *l. o k.* d. 4
23 Harmanus van Dipteren, *k. kh.* m. 5
22 Johannes Meijer, *l. kh.* 3 en 2 m.
25 Jan Frederik Kolt, *l. kh.* 20
24 Hendrikje Jans, wed. van D. J. Beavink, *k. kh.* 69

Dingsdag 27 September.

23 Anthonie Hendriks, *l. kh.* 63
23 Hendrik Willems, *o. k.* 66
22 Grietje Keetel, wed. van J. C. de Bruyn, *w. kh.* 66
25 Johannes Merse, *w. kh.* 1
26 Johan David Erdman Schmidt, *h. k.* d. 17
22 Christiaan Bernhart Dauday, *w. kh.* ruim 1
26 Anna Christina Jansen, *l. kh.* 26
25 Louis George, *n. k.* 59

Overl.		Jaar.
24	Hendrikus Franciscus Hekkingh, Roomsch Priester, en Pastoor, *n z. c.*	62
24	Maria Theunissen, huisvr. van D. Leenderts, *a kh*	56
24	Hermina Helena Hendrica van der Souw, *n. z. c.*	23
24	Hendrik Klopper, *a. kh.*	53
25	Machiel Wolf, *a kh.*	10
26	Maria Geertruy Blome, *k. kh*	d. 14
26	Maria Catharina Munsterman, huisvr. van C. Oorman, *n. kh.*	
25	Hendrik Jurgenson, *a. kh.*	27
25	Bals Hendrik Johannesman, *a. kh.*	26
25	Maria Elisabeth Tielen, *n. k.*	3½
22	Johannes Wellenberg, *l. kh.*	59
24	Martijna Seegers, *a. kh.*	16
26	Arend Koch, jongste zoon van H Koch, *a. kh.*	m. 11
26	Wiebe Sterkenburg, *a kh.*	3
25	Grietje Blankhart, wed. van H. Keting, *a. kh.*	52
26	Anna Margaretha Schonberg, *k. kh.*	w. 10
26	Hendrik Otto Dahlman, *k. kh.*	73
25	Anna Marja Warwijk, *w. kh.*	8
26	Jan Christoffel de Haas, eenige zoon van G. de Haas, *l. kh.*	m. 11
26	Elisabeth Rous, laast wed. B. Rosing, *k kh.*	74

Woensdag 28 September.

25	Jan Oberg, *l. kh.*	46
26	Jacobus Cornelis Meijer, *k. kh.*	51
26	Floris Hage, *eil. k.*	21
26	Grietje Kok, verlaten huisvr. van C. Ring, *w. kh.*	51
25	Petronella Thomas, wed. van K. Altena, *o. k.*	77
25	Catriena Wassenberg, huisvr. van V. Lomp, *a. kh.*	51
25	Pieter Beijer, *k. kh.*	46
27	Cornelia Elisabeth Hesse, laast wed. van C. Moerman, *a kh*	55
27	Johan Frederich Engelbert Hart, eenige zoon van F. E. Hart, *o. k.*	1

Overl.		Jaar.
27	Maria Spijk, *a. kh.*	w. 4
25	Gerrit Smeink, *n. z. c.*	51
28	Hendrica Elisabeth van Steenwijk, *a. kh.*	1½
26	Hermanus Snijders, na *Buikfloot* uitgev.	72
25	Anna Maria Eykelenboom, *w. kh.*	4
24	Nicolaas Swart, *k kh*	66½
26	Susanna Berg, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.*	13½
27	Jacob Janson, een A. M. N. Weeskind. *l. kh.*	25½
27	Dirkje Boers, *l. kh.*	d. 12
28	Jan Cornelis Scholte, eenigste zoon van J. Scholte, *k. kh.*	1½
25	Jan de Vocee, *l. kh.*	39
27	Johanna van Loon, huisvr. van J. C. Baardscheer, *l. kh.*	49
27	Joannes Jacobus Hooge, *k kh.*	m. 8
26	Christina Bosman, jongste dogter van de wed. J. Bosman, *k kh.*	34
23	Martinus Schenk, *l kh.*	45
25	Petrus Fredericus Braak, jongste zoon van de wed G. Braak, *l kh.*	19
28	Mijntje Roosekrans, wed van .. *w kh.*	62
25	Poulus Rose, *k kh.*	66
26	Pieter Kuysten, *w kh.*	67
26	Johannes Coster, *l. kh.*	d. 14

Donderdag 29 September.

26	Aaltje Smit, huisvr. van G. Blij, *eil k.*	44
26	Pieter Valk, *l. kh.*	12
25	Aletta Beems, wed. van W. de Bruyn, *a. kh.*	75
26	Beertje Matthijse, wed. van C. Dam, *a. kh.*	63
27	Adriana van Kortwijk, wed van H. de Vogel, *a. kh.*	78
28	Mietje Wigman, wed. van G. Hofman, *a. kh.*	76
25	Hendrikje van Biesten, laast wed. W. Rijnders, *k. kh.*	78
27	Carel Adolf Wocke, *a. kh.*	33

Overl. Jaar.
24 Jan Zweers, *k. kh.* 37
28 Hendrica Meuwsfen, *k. kh.* m. 11
27 Jacoba Beeking, een Roomsch Weeskind, *l. kh.* 20
27 Louwrens Steenwoude, *k. kh.* 64
27 Petrus Harmanus Steenhoff, *n. z. c.* 8
27 Jan Donker, derde zoon van de wed. K. Donker, *a. kh.* 22
26 Johanna de Ruyt, huisvr. van W. Taake Pietersz. *l. kh.* 24
28 Gerrit Duyvendak, *w. kh.* 24
27 Cornelis Visfer, *o. k.* 74½
27 Anna Margareta Drago, *a. kh.* 5½
28 Anna de Lanoot, oudste dogter van C. de Lanoot, *w. kh.* 1½
28 Abraham Johannes de Laare, eenigste zoon van E. Visfer, *a. k.* 1½
25 Catharina Borreweegen, *a. kh.* 70
26 Catharina Rodemeester, *a. kh.* 65
25 Isfabella Lutterbeltt, huisvr. van E Kuyper, *a. kh.* 43
28 Nicolaas Mulder, *a. kh.* 64
27 Trijntje Pieters, wed. van G. Remmers, *n. kh.* 62
27 Hendrik Zandkuyl, van onder *Nieuwer Amstel* ingev. en begr. op 't *a. kh.* 31
26 Carel Adolf Seisfes, *k. kh.* 1½
27 Gerardus Both, *k. kh.* 48

Vrijdag 30 September.

27 Gerritje Daams, k. kh. ½
28 Jan Hendrik Roolman, a. kh. 4
28 Hendrik Tades, k. kh. 71
28 Johannes Lambertus van der Wijst, jongste zoon van P. van der Wijst, l. kh. 1
29 Martienus Heurman, n. kh. 33
28 Maria Louiza Jacobs, w. kh. 5
28 Maria Margar. van Vliet, a. kh. 20
28 Hendrika Hastman, k. kh. 4
26 Martinus Pens, a. kh. 68
28 Catharina Scheelbeek, wed. G. Reygersberg, k. kh. 72
26 Jan Abraham Klahn, w. k. 38
30 Johanna van Wijk, w. kh. 5

Overl. Jaar.
29 Maria Elizabeth van Egmond, a. kh. 6
27 Johannes Dedelman, n. kh. m. 5
29 Martinus Dirks, a. kh. 32
25 Annaatje Looman, wed. J. Smit, k. kh. 81 en 10 m.
29 Josephine Renard, l. kh. 23
25 Angenietje Klaasfen, w. kh. 3
24 Helena Gijsfelmeer, wed. J. Meijer, k. kh. 74
27 Annaatje Dirks, wed. van H. Odinot, k. kh. 57
29 Johanna Agnes Kwak, wed. van H. Otto, z. k. 75
30 Johanna Gesiena Bogaarts, a. kh. w. 5
29 Jacoba van Kley, huisv. van H. Rietvelt, w. kh. 72
28 Sofia Bruynemeijer, wed. van J. Okkers, a. kh. 79
28 Geertruy Johanna Kieburg, w. kh 1
29 Het Kind, van Willem van Tol, n. z. c. u. 1

Saturdag 1 October.

28 Maria Witte, huisvr. van W. Parreé, l. kh 85
30 Geertruy de Jong, a. kh. 1½
30 Catharina Teunisfen, a. kh. 3
29 Christiaan Hendrik Koster, a. kh. 78
29 Sandert Roos, l. kh. 4
26 Adam Smies, a. kh. 53
26 Willem Enterman, a. kh. w. 4
28 Maria Snarenburg, wed. van J. P. Peyffers, a. kh. 51
26 Margaretha Mats, huisvr. van B. Broens, l. kh. 68
26 Johannes Franke, a. kh. u. 1
29 Egbert Bernard van den Eynde, w. kh. 2½
30 Willemina Catharina Möller, wed. J. A. Holtman, a. kh. 45
29 Dirk Kok, a. kh. 60
29 Johannes Jacobus Hamerslag, jongste zoon van C. Hamerslag, a. kh. m. 7

Overl. Jaar.

29 Naatje Schoeman, l. kh. 1.
29 Gerrit Koopman, n. k. 59½
27 Stranger de Leeuw, a. kh. 68
30 Maykje Vos, a. kh. 5
30 Geerhardus van der Pauw, w. kh. 6
29 Johannes Grijp, a. kh. 27
30 Casper Heirich, a. kh. 30
30 Coenraad Jaeger, k. kh. 74

Het Getal der Dooden is 228.

Maandag 3 October.

30 Dedrika Johanna van Wagtendonk, *l. kh.* 7
26 Pieter Seckerman, *a. kh.* 58
30 Margaretha Rucht, *a. kh.* 64
1 Aaltje Cramers, wed. van C. Stetjes, *a. kh.* 68
1 Maria Kroonenburg, wed. W. Meyners, *a. kh.* 67
30 Catharina van der Tooren, *k kh.* w. 4
29 Sijtje Bonnema, wed. van D. Wansbeek, *k. kh.* 90½
30 Jacomina Koster, *a. kh.* 1½
30 Albertus Ewers, *a. kh.* 70
30 Louwerens van Deyl, *no. k.* 68½
1 Diederich Leyen, na *Muiderberg* uitgev. ca. 60
1 Jan Gerrit Stadelaar, *l. kh.* 20
1 Antje van Ooster, een uitbesteed A. M. N. Weeskind, *l. kh.* 50
1 Johannes van der Heyden, *k. kh.* 42
1 Johannes Kleunder, eenigste zoon van J. Kleunder, *k. kh.* w. 4
1 Christina Hooft, dochter van de wed. C. Hooft, *k. kh.* 34
1 Geertrui van den Berg, oudste dogter van N. van den Berg, *l. kh.* 17
28 Anna Amelia Terwaay, wed. J. Farjon, *w. kh.* 58
1 Adolff Alstein, jongste zoon van A. Alstein, *a. kh.* 1
1 Elisabeth Gerrits, huisvr. van G. Knoop, *k. kh.* 50
2 Johanna Tervoor, een Rooms Weeskind, *l. kh.* 15

Overl. Jaar.

2 Jan Peeters, *k. kh.* 34
2 Johannes Albertus Olewoud, *k. kh.* 1
1 Zusanna Theodora van der Stoop, *l. kh.* w. 3
29 Anna Dirksen, huisvr. van W. Coenradi, *k. kh.* 51
1 Anna Settels, *w. kh.* 11

Dingsdag 4 October.

1 Antje Gerritse Wegman, *a. kh.* 1
1 Helena Louburg, *a. kh.* 73
1 Jacque de Ville van Bouvée, *a. kh.* 70
3 Sara van Heusden, *w. kh.* 31
3 Fredrik van Thielebaard, *l. kh.* 48
30 Femmetje Wiggers de Boer, huisvr. van J. D. Clemens, *l. kh.*
2 Bartelt Snelle, *n. z. e.* m. 11
30 Dirkje van Beerendregt, huisvr. van J. Pomheller, *k. kh.* 41
2 het ongedoopt Kind van W. Klonkert, *n. k.* d 13
30 Hillebrand Mooy, *oo. k.* ca. 72
30 Paulus van Pruyssen Morisse, van *Leyden* ingev. en begr. in de *a. k.* 49
30 Christina Marguerite van der Meulen, *o. k.* 5
30 Gummel de Vries, *z. k.* ca. 74
2 Abram Borhinkhof, *a. kh.* 53
30 Helena Booy, *a. kh.* 70
1 Sara Scheepens, wed. van H. Lubsen, *n. kh.* 58
2 Carel Jacobus Viaanen, *k. kh.* ½
2 Jan Bos, *l. kh.* 36
2 Catrina Elisabeth uit den Bogaart, *w. kh.* w. 8
1 Henderjetta Catharina Beekel, *a. kh.* d. 9
2 Diena Susanna Rietveld, huisvr. van Mr. R. W. Tadama, *z. k.* 31½
3 Trijntje Verhoeff, huisvr. van G. Stark, *k. kh.* 56
2 Hanna Kladderhoff, dogter van J. Kladderhoff, *k. kh.* 34
2 Hendrik van der Meulen, *k. kh.* 2
2 Anna Elisabeth Adriaansz, *w. kh.* ½
1 Pieter Brinkman, *a. w. kh.* 2½

Woensdag 5 October.

Overl.		Jaar.
1	Anna Justina Graffen, wed J. C. Wagner, *n. kh.*	84
2	Jannetje Swaan, wed. G. W. Jansen, *no. k.*	73½
3	Maria Margareta Schot. *l. kh.*	½
2	Christina Dorremans, wed. G. Simons, *w. kh.*	76
1	Anna Koogh, huisvr. van D. Tentij, *oil. k.*	54
1	Johanna Wolthuysen, huisvr. van R. Meyer, *w. kh.*	44
30	Jan Dijkman, *w. kh.*	1
3	Antony Grotenhuys, *n. k.*	32
4	Florens Gerard Lubert, *l. o. k.*	77
2	Cornelia Baptist, wed. W. van der Pels, *k. kh.*	83
3	Hermijntje Olthoff, huisvr. van J. van Nieuwkerk, *a. kh.*	48
5	Johannes van der Kolk, *w. kh.*	1
3	Anna ten Bult, huisvr. van J. Embroek, *w. kh.*	66
30	Maria Bont, *a. kh.*	25
30	Catrina Maria Moorman, huisvr van J. H. Klijnforgen, *a. kh.*	57
4	Johann Gottlieb Just, *a. kh.*	28
30	Catharina Koster, laast wed. A. Meyer, *a. kh.*	74
5	Elisabeth Catharina Boon, eenigste kind van J Boon, *a. kh*	w. 3
2	Heyntje Geyse, *k. kh.*	½
2	Elisabeth Kleyn, *a. kh.*	69
2	Alletta Haverkamp, *a. kh.*	71

Donderdag 6 October.

Overl.		Jaar.
4	Anna Maria Christina Ma'qui, huisvr. van J. L. Krom, k. kh.	40
3	Dorus Westendorp, a. kh.	1
2	Cornelia Prins, wed J. Molak, a. kh.	73
3	Caatje van der Linden, wed. J. Sisoo, a. kh.	80
3	Johanna van Alphen, wed P. Mora, a. kh.	73
3	Maria van Uyterd, wed. A. Schouten, a. kh.	66
5	Jan Eskes, a. kh.	73

Overl.		Jaar.
5	Jannetje Onderdijk, wed. van A. Hissel, a. kh.	76
5	Marretje Aarse Lakervelt, wed D. Harshage, a. kh.	82
5	Maria de Gilde, wed. van C. Frederiks, a. kh.	66
1	Johannes Haase, o. k.	ca. 67
3	Jansie Steegeman, w. kh.	5½
4	Harmanus Kniest, een A. M. N. Weeskind, l. kh.	15
3	Margareta van den Berg, huisvr. van S. Woortman, k. kh.	40
5	Johanna Maria Voogel, l. kh.	3
5	Elizabeth Buigers, huisvr. van F. Gesterling, l. o. k.	35½
5	Johanna Oelhoorn, k. kh.	20½
4	Casper de Langen, l. kh.	48
3	Johannes Louisen, a. kh.	52
4	Elisabet Scholts, wed. van F. Meyer, l. n. k.	83
4	Hendrik Smit, a. kh.	w. 5
3	Willem Lourens Bartels, k. kh.	½
4	Jacoba van Rijnbergh, wed. A. Weeling, z. k.	77
5	Jan Bleege, k. kh.	49
4	Elsie Kaaters, wed. H. Haagemeester, k. kh.	73
3	Daniel uit den Bogaart, zoon van I. uit den Bogaart, k. kh.	10
5	Josep Johannes Koning, oudste zoon van de wed. J. Koning, k. kh.	4½

Vrijdag 7 October.

Overl.		Jaar.
3	Fokke Mulder, w kh.	½
5	Anna Maria Hatwan, huisvr. van G. A. Steyl, w. kh.	28
5	Frederik Wilhelm Mulder, a. kh	75
6	Pieter Huysing, zoon van J. Huysing, a. kh.	2
6	Johanna Catharina Krefs, wed. J. B. Sandos, k. kh.	51
5	Maria Meyer, k. kh.	½
5	Wilhelmina van Impelaar, een Rooms Weeskind, l. kh.	16
4	Dirk Steur, oo. k.	86
5	Dirk van der Lely, a. kh.	½

Overl.		Jaar.
6	Geertrui van Almsiek, huisvr. van H. Anweering, k. kh.	50
4	Johanna Alyda Brinkhuysen, k. kh.	63
1	Cornelis Vlaanderen, a. kh.	m. 4
6	Josep Taakes, k. kh.	30
1	Hendrik Brants, l. kh.	1
6	Maria Elisabeth Wijngaarden, a. kh.	m. 6
5	Petrus Jacobus Bakker, k. kh.	48
6	Jan Daniel Hendrikus Lindeman, l. kh.	w. 4
2	Willem Visser, a. kh.	70½
5	Joannes Petrus Kuyper, a. kh.	42
5	Lucretia Westerman, z. k.	31
5	Jan Smit, w. kh.	1
4	Eldert Geers, k. kh.	64
6	Adriana van der Weert, huisvr. van W. Ree, k kh.	62
5	Alida Oostendorp, huisvr. van C. Maalstee, k. kh.	40
4	Johanna van Hoogstraate, wed. B. Jansen, k. kh:	68
6	Maria Hendrika Roebart, jongste dogter van J. H. Roebart, w. kh.	1½
5	Christiaan Luneman, van onder de *Diemermeer* ingev. en begr. in de n. z. c.	81
4	Hendrina Boomkes, huisvr. van A. Heyninks, k. kh.	65½

Saturdag 8 *October.*

Overl.		Jaar.
7	Johanna Margaretha Jacoba Hoola van Nooten, na *Nigtevegt* uitgev.	m. 7
6	Carl Ferdinand Ludewig Echardt, l. o. k.	ca. 53
7	Eleonora Sophia Schoor, l. kh.	w. 6
6	Gerrit Groen, zoon van de wed. J. Groen, k. kh.	11
7	Arie Roos, Jr. k. kh.	½
5	Anna Bolding, huisvr. van M. van Leeuwen, k. kh.	43
6	Joannes Henricus van Gijen, n. k.	71
5	Antonie Wolters, l. kh.	74
4	Frederik Kok, k. kh.	1½

Overl.		Jaar.
7	Mietje Fillaart, huisvr. van J. Vergaage, a. kh.	22
5	Paulus van Monsion, l. kh.	45
6	Wouter Korting, l. kh.	68
6	Anthonie Touterman, a. kh.	35
6	Maria Margaretha van Leeuwen, wed. A. de Ridder, w. k.	81
6	Adriana Smit, n. z. c.	59
6	Geertruy van der Waert, huisvr. van D. Coenraadts, a kh.	69
6	Geers Sikke, a kh.	m. 2
7	Bartholomeus Peeters, w. kh.	61
7	Hendricus Ingelijff, middelste zoon van H. Ingelijff, l. kh.	6
6	Gesiena Kiers, huisvr. van G. Boom, *n. z. c.*	73
5	Maria Otten, k. kh.	1½
7	Jan Hessing, l. kh.	1
6	Christina Martina van Leeuwen, l. kh.	2
6	Cornelia Wijnanda de Reus, a. kh.	d. 5
5	Harmanus Veelwaard, k. kh.	72
4	Hendrik Willem Craamer, k. kh.	6
7	Evert Johannes Geerts, k. kh.	d. 12
5	Hendrik Spes de Vries, k. kh.	33
7	Diena Veltink, wed. van G. Schoenmaker, l. kh.	74

Het Getal der Dooden is 197.

Maandag 10 *October.*

Overl.		Jaar.
5	Marten Altena, *n. k.*	65
7	Anna Dorothea van den Enden, *w. kh.*	61
6	Anna Geertruy Sorg, wed. van H. van Kampen, *w. kh.*	48
6	Bernardus Hoofts, *n k.*	3½
5	Maria Dirkson, huisvr. van A. Meijerink Jansz. *z k.*	66½
6	Andries van Haarlem, *n. kh.*	8
9	Catharina Eekhout, *l. kh.*	w. 27
10	Heyntje Timme, *l. kh.*	11
7	Jacoba Hanshates, *a. kh*	16
6	Dientje Briljant, *k. kh.*	1
6	Hendrik Groensmit, *k kh.*	76
6	Heronimus Graau van Egmont, *n. kh.*	65

Overl.		Jaar.
7	Johanna Berndina Overdijk, huisvr. van J. Sommerling, a. kh.	30
7	Pieter Dirkse de Vries, n. kh.	60
8	Hendrik Schaffenaar, a. kh.	3
8	Johanna Kleunder, jongste dogter van J. Kleunder, k. kh.	2
8	Christiaan Kraamer, jongste zoon van H. Kraamer, a. kh.	1½
7	Pieter Schram, l. kh.	½
8	Jan Gruyter, w. k.	78
8	Steven Jansen, a. kh.	57
6	Johan Michael Kauderer, a. kh.	37
8	Isak Kolderman, w. kh.	5
9	Pieter Johannes Maas, w. kh. d.	76
8	Willem Weening, l. kh.	36
8	Maria Juliana Justina Vastmers, wed. J. van Rees, w. kh.	60
9	Jan Zacharias Michelvilder, l. kh.	w. 10
8	Willem Elders, k. kh.	2
10	Elizabeth Hilgonda Berkhout, jongste dogter van H. Berkhout, w. kh.	2
7	Pieter Ploos van Amstel Pz. a. k.	34

Dingsdag 11 October.

7	Maria Cornelia Leenders, a. kh	2
10	Geertruy Kuyper, huisvr. van J. Swart, k. kh.	83
10	Elisabeth Swart, dogter van J. Swart, k. kh.	52
9	Martinus Leenders, k. kh.	32
9	Anna Wilhelmina Pleuger, een Luthers Weeskind, w kh.	11½
10	Jacobus Haagedoorn, jongste zoon van J. Haagedoorn, l. kh.	d. 8
10	Gerrit de Groot, a. kh.	70
9	Anna Maria Walter, w. kh.	2½
10	Jan Boeles, k. kh.	40
8	Lourens Verniers, ell. k.	68
9	Johanna Martens, huisvr. van T. Meijerink, a. kh.	71
9	Hendrik Kersten, oudste zoon van de wed. J. Kersten, l. kh.	7
10	Johanna Hurkman, een A. M. N. Weeskind, l. kh.	26

Overl.		Jaar.
8	Johanna Koopman, huisvr. van J. R. Ziekman, l. kh.	34
10	Jan Mathijs Koopman, n. z. k.	½
10	Johannes Bareau, w. kh.	28
10	Hendrik Kappe, a. kh.	53
8	Johannes Meijer, w. kh.	28
10	Aaltje Lena Loman, a. kh.	2
10	Barta Cornelia de Wilde, w. kh.	w. 6
10	Harmanus van der Lugt, l. kh.	m. 1
9	Anna Maria Pieters, wed. J. Gerritse, a kh.	79
10	Johannes Oberman, w. kh.	40
9	Cornelis Albertus Cool, k. kh.	d. 10
8	Albertje ter Wal, huisvr. van H. W. Feldman, k kh.	58
8	Cornelis Jetsz, middelste zoon van J. B. Jetsz, k. kh.	11

Woensdag 12 October.

10	Petrus Elderman, n. z. e.	40
10	Dirk Westerhuys, z. k.	44
11	Andri Christiaan Maas, w. kh.	d. 18
9	Theodorus Petrus Lentrop, een Roomsch Weeskind, w. kh.	10
10	Lena Wallet, jongste Kind van M. Wallet, l. kh.	w. 4
8	Anthony Maes, k. kh.	52
10	Maria van Loon, wed. van S. Tevens, a. kh.	57
11	Cornelis Tjerks Bijkema, k. kh.	48
9	Anna Schreuder, wed. van L. Dedelman, w. kh.	54
8	Pieter Stellenaar, a. kh.	22
11	Maria Cornelia Lukerhoff, eenigé dogter van J. G. Lukerhoff, a. kh.	w. 7
10	Helena Leuzing, a. kh	1½
12	Pieter Leekenburg, k. kh.	4
10	Jan Frederik Schotker, w. kh.	41
10	Gerritje van Marlen, huisvr. van D. van Veenendaal, w. kh	53
9	Joseph Wilhelmus Schouten, k. kh.	3½
10	Petrus Hendrikus van Det, k. kh.	2
10	Anna Margaretha van Veurden, huisvr. van G. Lowies, a. kh.	36

Donderdag 13 October.

Overl. Jaar.

9 Maria Kroes, wed. G. Meynderink, *a. kh.* 85

10 Dirk Brons, *a. kh.* 73

11 Johanna Hillegaard, wed. L. Craamer, *a. kh.* 85

10 Anna van der Poel, wed. van G. Mulder, *a. kh.* 87

11 Hendrik Speitz, *w. kh.* 75

10 Hendrik Aalders, *n. k.* 63

9 Harmanus Angel, *n. k.* 63

12 Helena Ketelbaak, *n kh.* 1½

10 Theodorus Kappelhoff, oudste zoon van H. Kappelhoff, *n kh* 16

11 Johanna Koster, wed. van E. Nieman; *n. k.* 84

12 Anna Maria Ruge; *a kh.* 1 en 5 m.

10 Willem Hoedemaker, *a. kh.* 29

13 Johan Fredrik Schneman, *a. kh.* 35

11 Johannes Johannesse, eenige zoon van H. Johannesse; *a. kh.* w. 4

10 Johan Frederik Eygenrook, *a. kh.* 59

8 Heyltje Pijn, wed. van M. Callier, *k. kh.* 82

11 Huybert Vennius, *w. kh* m. 5

9 Naatje Simons, jongste kind van J. Simons, *l. kh.* 1½

11 Pierre Gosset, *w. kh.* 30

10 Anna Dorothea Schreuder, wed. J. Metz: *n. z. c.* 63

10 Justus Wedding, *w. k.* 74

Vrijdag 14 October.

11 Anna Tregt, wed. van Coert Hendrik Barteling, *k. kh.* 67 en 7 m.

13 Johannes Kraft Damshuysen, *a kh.* 47

12 Kaatje van der Maaten, wed. J. Onderhoff, *a. kh.* 73

12 Catharina Elisabeth Schoeffer, wed. C. Schot, *a kh.* 89

13 Theodorus Martinus van Nederhasselt, een Roomsch Weeskind, *w. kh.* 3

13 Elisabeth Bouwels, huisvr. van G. Volker, *n. z. c.* 35 en 5 m.

Overl. Jaar.

13 Claas de Holl, *a kh.* 67

11 Johanna van Tongeren, *a. kh.* 26

12 Pieter Lavertu, *l. kh.* w. 4

10 Margreta Zusanna Satter, *n kh.* w. 5

11 Maria Margaretha Elisabeth Helbecqué, *l kh.* 2¼

10 Pieter Wiks, *l. kh.* 1½

12 Maria Schols, huisvr. van J. P. Kraamer, *a. kh.* 69

13 Jan Hendrik Metger, *a. kh.* 71

13 Jacobus Heystee, *l. kh.* 71

13 Frederik Klyn, *w kh.* 11

11 Gijsbertus Christoffel Apking, *l. kh.* w. 6

12 Marte de Roos, *w kh.* w. 16

12 Willemina van der Klij, *l. kh.* 8

13 Jan Carli, *k kh.* 54

11 Maria Geertruyda Swartselaar, *k. kh.* w 4

13 Andries Steennes, *k kh.* 56

13 Johanna Cornelia Sangers, *a kh.* 3

11 Johanna Hendrika Jansen, *k. kh.* 4

13 Justus Johannes Lodewijk van Coevenhoven, van onder *Nieuwer-Amstel* ingev. en begr. in de *n k.* 11

14 Willem van der Linden. *k. kh.* w. 8

11 Christina Elisabeth Smit, *a kh.*

13 Maria Margreta Broers, huisvr. van G. de Ruyter, *l. kh.* 30

13 Lodewiena Wylanda van Keulen, wed. J. de Veer, *o. k.* 62

9 Alida Steenhouwer, huisvr. van J. Brunsteede, *a. kh.* 41

13 Abraham la Perre, *l kh.* 39

12 Jan van Dijk, *w. kh.* 1

Saturdag 15 October.

10 Harmanus Esink, *k kh.* 43

13 Johanna Jacoba Weegeman, huisvr. van J F. Helmers, *k kh.* 25

13 Harmen van der Woude, *n. kh.* 63

12 Naatje de Jong, *a. kh.* ¼

11 Aaltje Hulseboom, huisvr. van N. A. Guldener, *n kh* 54

12 Mathijs Hölmans, *l kh.* 12

11 Johanna Broens, wed. van L. Boekstal; *k. kh.* 85

Overl. Jaar.
15 Coenraad Abbink, *w.kh.* w. 10
14 Willemina Maria Vinkenbrink, *a.kh.* ¼
14 Adrianus Ides, *k.kh.* 71
14 Maria Catharina Benak, *w.kh.* 1
9 Frederik Carel Assemaker; *k kh.* 7½
14 Antonie de Rooy, eenige zoon van A. de Rooy, *w.kh.* 4
13 Petronella Bruyn, jongste dogter van N. Bruyn, *a.kh.* 21
14 Claartje Moelenkamp, *w kh.* d. 14
13 Maria Stevens, huisvr. van D. van Maanen, *k.kh.* 62
14 Geertruy van Wijk, *w kh.* ¼
14 Anna Catharina Fikke, laast wed. C. la Pere, *l.kh.* 78
13 Maria Clara Korfmaker, wed. L. Tillaart, *k.kh.* 68
12 Maria Kalf, wed. J. Munnishof, *l kh.* 85
12 Johannes Wolfslast, zoon van W. Wolfslast, *k.kh.* 1
14 Johan Casper Hesse, *a.kh.* 72
12 Jan Nicolaas Leeflang, middelste zoon van P. Leeflang, *w.kh.* 4
14 Teunis Blom, *k.kh.* 81
10 Jan Machiel Koek, *k.kh.* 3
12 Elizabeth Burgmeijer, wed. A. P. de Vries, *a.kh.* 76

Het Getal der Dooden is 203.

Maandag 17 October.

14 Henderina Meulenbeek, wed. J. Huyser, *a kh.* 70
14 Abraham Kleyn, *a.kh.* 72
15 Gerrit Simons, *k.kh.* ¼
14 Hendrik Mijer, *a.kh.* 63
15 Swaantje de Jager, *a.kh.* 23
13 Maria Elisabeth Hagenouw, *k.kh.* m. 11
13 Jannetje Fontijn, huisvr. van F. Wissing, *k kh.* 62
15 Hendrik Bussing, *a.kh.* 74
14 Geertruy Haverkamp, wed. J. P. Speet, *z.k.* 66
16 Jan Jacobs, *a.kh.* ¼

Overl. Jaar.
13 Frederik Weever, *k.kh.* 59
17 Kaatje de Lanoot, eenigste dogter van C. W. de Lanoot, *w kh.* ca. 1
14 Johanna van Es, wed. van C. Rykaard, *k.kh.* 74
16 Johannes Bludouw, *k.kh.* 65
14 Johanna Magdalena Hage, *k.kh.* 5
14 Antonie Barends, *no.k.* 27½
15 Johannes Adriaanse, *a.kh.* d. 3
15 Catharina Maria Meyer, wed. F. Kogling, *l.kh.* 68
15 Johannes van Tricht, na *Uytgeest* uitgev. 67

Dingsdag 18 October.

14 Nalida van Ingen, middelste dogter van A. van Ingen *n. z. c.* 29
15 Dirk Schippers, zoon van T. Schippers, *k.kh.* 16
15 Tjeerd Simons, *k.kh.* 51
16 Bernardus Levio de Boer, eenige zoon van J. de Boer, *k kh.* 7
16 Willem Schagen, *k.kh.* w. 10
16 Carel Gustavus Radier, *k.kh.* 40
15 August de Wit Wiski, *a.kh.* 62
15 Joannes Franciscus Leygraaf, jongste zoon van L. J. Leygraaff, *a.kh.* w. 18
16 Anna Maria Agatha de Ruyter, *k.kh.* w. 17
13 Christina Paatgen, *l.o.k.* 62
17 Willem Tielen *o.k.* 73
17 Alberdina van Enthout, huisvr. van G. Spoor, *n.k.* 60
17 Alida van der Kloet, *k kh.* ¼
16 Margaretha Telder, *k.kh.* w. 4
15 Margaretha Gerarda Vosch van Avezaat, huisvr. van P. A. van der Leden, *eng.k.* 69
15 Lourens van Arkebos, *a.kh.* 47
17 Wilhelmini Gerrits, wed. van J. H. Tops, *w.kh.* 52
14 Jacobus Benjamin le Febreé, *k kh.* 8
17 Gerrit Mulder, *a.kh.* 74
15 Petronella Cnobbout, wed. van H. Outmans, *z.k.* 73

Overl.

Overl. Jaar.

14 Jacoba Petronella van Surel, oudste dogter van E. van Surel, oo. k. 21

16 Johanna Klinkspoor, jongste kind van L. Klinkspoor, a. kh m. 5

17 Jannetta Petronella Mulder, k. kh. w. 10

16 Barent Claase, k. kh. 1¼

13 Reynier Hol, l kh. 68

15 Christiaan Steemes, w. kh. 24

17 Beeletje Blok, huisvr. van H. Markaert, k. kh. 62

15 Maria Smient, huisvr. van J. Vreeswijk, n. kh 58

17 Sofia Elisab. Desselkeutter, w. kh. 2

Woensdag 19 *October.*

15 Geertje Bast, huisvr. van J. van Douwelaar, k kh. 46

17 Johannes Coenradus, a. kh. 70

17 Johanna Schoewert, wed. van F. C. Arens, w. k. 67

17 Anna Tolfte, wed. L. Heyne, k. kh. 67

16 Sebilla van Berkhout, huisvr. van A. Vrijberg, k. kh. 67

15 Franciscus Theodorus Lippe, zoon van J. Lippe, a. kh. 17

17 Cornelia van Oldersom, huisvr. van P. Beerens, k. kh 64

17 Dirk Roelof Dirkse, n. z c. 73

17 Pieternella Laageman, wed. J. Overbeek, l. kh. 78

15 Susanna Poncelet, wed. van A. Moijet, w. kh. 78

14 Frans Frederik Schoelitsz, w. kh. 2¼

17 Hendrikus Cornelis Andreas van Gastel, w. kh. ½

15 Susanne Bolange, wed. van A. Galup, w. kh. 70

16 Francina Brassers, wed. C. Blok, l. kh. 75

18 Jan Dirk Karnekampff, a. kh. 57

17 Jacob Eliza Hoofts, n. k 6

16 Catrina van Doorneweard, wed. J. van Hommert, o k. 62¼

18 Antonetta Geertruida Sofia Deegens, a. kh. 2¼

Overl. Jaar.

18 Adrianus Henricus van Coevenhoven, jongste zoon van B. A. van Coevenhoven, van onder *Nieuwer-Amstel* ingev. en begr. in de n. k. 5 en 1 d.

17 Jannetje Sas, k. kh. d. 3

18 Johannes Frederik Egner, zoon van de wed. Egner, k. kh. 1¼

Donderdag 20 *October.*

17 Johanna Hibers, wed. van J. Verbeek, a. kh. 73

17 Johanna Kok, a kh. 71

18 Elisabeth Bos, wed. P. van der Moolen, k. kh. 66

17 Antje Olffers, k. kh. 78

16 Pierre Marché, wa k. 77

19 Marretje Vrooman, wed. van J. van den Berg, a. kh. 83

17 Femmetje Pelser, a. kh. 60

17 Margaretha Johanna ter Marsch, n z. c. 32¼

16 Neeltje Warneke, w. kh. w. 15

20 Johannes Nieuwenhuys, a. kh. 20

17 Jansje de Beer, jongste dogter van J. de Beer, k. kh. ¼

17 Hester ter Poorten, huisvr. van C. Quaade, k. kh. 51

19 Jannetje van Staveren, huisvr. van A. Stants, no. k. 34

19 Franciscus Ignatius van der Kolff, k. kh. 1 en 11 m.

18 Maria ten Broek, wed. van J. Sterk, k kh. 36

18 Teunis Ojevaar, Teunisz. n. z. c 66

19 Johanna Grada Harssenburg, l. kh. 2

16 Hendrik Casper, jongste zoon van G. Casper, k. kh. 16

19 Jasper van der Haagen, k. kh. 32

19 Alida Catharina Kroon, w. kh. 4

18 Maria Benning, k. kh 61

19 Johannes Groen, a. kh. 41

16 Johanna Weeber, l. kh. w. 10

19 Adrianus Jacobus Geesken, l. kh. 1 en 2 m.

19 Marten Martinus, w. kh. 72

16 Filippus Doornbeeger, k. kh. 3¼

Overl.		Jaar.
20	Bernardus van Schaik *a. kh.*	37
19	Maria Silleman, *k. kh.*	ca 2

Vrijdag 21 October.

Overl.		Jaar.
19	Maria Johanna Jasper, *w. kh.*	m. 11
19	Evert Hendrikus Horstmanshoff, *k kh.*	1½
19	Otto Wemmers, *a. kh.*	4
18	Antje Velt, *oo. k.*	44
17	Frans de Jonk, *k. kh.*	1
17	Anna Catharina Boode, huisvr. van P. G. Duker, *o. k.*	41½
21	Johanna Roos, *a. kh.*	m. 4
19	Hendrik Haagedoorn, *k. kh.*	32
20	Geertruy Kuypers, *a. kh.*	79
20	Pieter Elperink, *k. kh.*	w. 9
20	Geertruy Ruiter, huisvr. van N. Servaas, *n. z. c.*	27
18	Lena Dreghuysen, *w. k.*	32
19	Grietje Wildeboer, wed. G. de Jong, *a. kh.*	77
19	Magdalena Sijmons, een D. I. A. Weeskind, *a. kh.*	73½
19	Isaak van Hoorn, *a. kh.*	64
20	Joannes Krytenberg, eenige zoon van S. Krytenberg, *a kh*	d. 1
20	Anna Renfiogh, een Roomsch Weeskind, *l kh.*	52
17	Philip Klupfel, *w. k.*	75
17	Geertruy Proost, wed. P. de Haan, *w. k.*	74
19	Thomas de Wolff, *a kh.*	56
19	Elisabeth Albers, *w. kh.*	7
19	Bartha Rikkels, *a. kh.*	71
20	Cornelis Albers, *k kh.*	11
19	Grietje van Dam, *k kh.*	1½
19	Rutger Esfink, *a. kh.*	49
19	Ernst Anthoni Huysman, *l. kh.*	78½
17	Geertruy Scholders, wed. J. Swart, *k kh.*	73

Saturdag 22 October.

Overl.		Jaar.
19	Jn. Wm. Coent. Slijboom, zoon van H. Slijboom, *k. kh.*	1
19	Alida Vreeswijk, huisvr. van W. van der Eng, *w. kh.*	27
20	Maria Wilhelmina Schrol, wed. J. P. Boode, *w. k.*	69
19	Aartman van Slooten, *k. kh*	88
19	Maria Christina Hansen, wed. J. Jacobs, *k kh.*	74
18	Frans Beekman, *a. kh.*	37
20	Johannes Franciscus Schol, *w. kh.*	1
18	Jan van Wijk, *k kh.*	68
20	Engelina Boekhof, wed. J. J. Speelmeijer, *k. kh.*	72
21	Geertruy Veldhuys, huisvr. van H. Stiemer, *a. kh.*	80
21	Gerrit Christiaan Haalenbeek, *k. kh.*	1
19	Grietje Tolhuis, middelste dogter van E. Tolhuis, *l. kh.*	11
21	Rebecca van Leeuwen, huisvr. van G. de Rood, *a. kh.*	72
20	Christina Margaretha Siebeyn, *l. kh.*	2
20	Willem Baars, *a. kh.*	24
19	Johan Pieter Frederik Schutte, *k. kh.*	70
21	Hendrik Inke Eggers, jongste zoon van E Eggers, *n. k.*	3½
21	Catharina Bloemen, *k. kh.*	2
21	Jan Hoeflaken, *a kh.*	52
20	Pieter Visser, zoon van D. A. Visser, *w kh.*	12
20	Aaltje van Largelaar, *l. kh.*	2
21	Harmanus Holbroek, *a. kh.*	2
19	Ds. Bernhard Wilhelm Altman, *n. k.*	48
17	Jan Cordes, *l kh.*	d. 17
19	Anna Beukers, wed. van G. Hendriks, *k kh.*	78
20	Jidde Geers, wed. G. Hendriks, *a kh.*	67
21	Jacobus Breeker, *k. kh.*	14
21	Willem Hoofe, *a. kh.*	m. 8
21	Johanna Wiggerts, jongste dogter van W. Wiggerts, *n. kh.*	3
17	Nicolaas Antony van Guldener, *n. kh.*	47
19	Elisabeth du Treval, laast wed. van G. van Gent, *n. z. c.*	91
19	Bart. Slutken, *l. kh.*	33

Het getal der Dooden is 207.

PUBLIEKE VEILINGEN

van de onderstaande *Perceelen*, in het Oudezijds Heeren Logement, te *Amsterdam*.

Op Maandag den 10 October 1808.

Groene Burgwal, N. 59. (Een Huis en Erve, op de) bij de Staalstraat, *f* 2850. Opgeh.

Ridderstraat, N. 86. (Een Huis en Erve, in de) voorbij de eerste Dwarsstraat, *f* 100, in slag *f* 12. *Gerrits.*

Een Plaisier Tuin, met deszelfs Huisinge, Tuinhuizen, Steiger cum annex, op het Nieuwe Tuinpad, *f* 500, in slag *f* 50. *Groepink.*

Keizersgragt, N. 550. (Een Koopmans Huis, Tuin, Tuinhuis en Erve, op de) bij de Reguliersgragt, *f* 24000. Opgeh.

Een Buitenplaats, genaamd *Lommerrijk*, cum annex, buiten de Stad Haarlem, in den Hout, onder Heemstede, *f* 15000. Opgeh.

Leliegragt, N. 29. (Een Winkelhuis en Erve, op de) bij de Princengragt, *f* 4200, in slag *f* 2400. *Poster.*

Kalverstraat, N. 173. (Een Huis en Erve, in de) bij de Osjessluis, *f* 2300, in slag *f* 300. *Wieraels.*

Keizersgragt, N. 31. (Een Huis en Erve, op de) bij de Reguliersgragt, *f* 1700, in slag *f* 5. *Reuvenkamp.*

Princengragt, N. 56. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Westermarkt, *f* 13800. Opgeh.

Nes, N. 50. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de Halsteeg, *f* 3925. Opgehouden.

Goudbloemsstraat, N. 140. (Een Huis, benevens twee Achterhuizen en hunne Erven, (te zamen in één Koop,) in de) tusschen de tweede en derde Dwarsstraat, op de hoek van en in de nieuwe Beurs Gang, *f* 975. *Smits Gr.*

Kleine Oostenburgerstraat, N. 81. (Een Huis en Erve, in de) *f* 575. Opg.

Nieuwe Rapenburgerstraat, N. 33. (Een Huis en Erve, in de) of laagte van de Kadijk, *f* 975. Opgeh.

Een stuk Warmoeziers Land, met de Bouwmans Woning, in de Schagerlaan, tusschen de Ringdijk en de Slagboom, onder het Geregt van Diemen, N. 25. *f* 470, in slag *f* 10. *Stoppendaal.*

Keizersgragt, N. 250. en 251. (Twee Koopmans Huizen en Erven, op de) tusschen de Wolve- en Harteftraaten, *f* 44900. Opgeh.

Heeregragt, N. 377. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Leliegragt, *f* 25100, in slag *f* 1600. *Gr. Vos.*

Haringpakkerij, N. 22. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de Toren, *f* 1425, in slag *f* 50. *Smits Gr.*

St. Luciesteeg, N. 3. (Een Huis en Erve, in de) *f* 700. *Houtkoper.*

Engelsche Steeg, N. 27. (Een Huis en Erve, in de) *f* 430, in slag *f* 10. *Vos.*

Egelantiersstraat, N. 171. (Een Huis en Erve, in de) bij de Maagdelievestraat, *f* 210. Opgeh.
Leidschestraat, N. 95. (Een vijfdepart in een Winkelhuis en Erve, op de) *f* 400, in slag *f* 30. *Broekhuizen.*
Keizersgragt, N. 105. (Een Huis en Erve, op de) en hoek van de Reguliersgragt, *f* 3950, in slag *f* 300. *Dankmeyer.*
Bethanie Dwarsstraat, N. 6. (Een Huis en Erve, in de) *f* 425, in slag *f* 6. *Stoopendaal.*
Cingel, N. 128. (Een Huis en Erve, op de) bij de Huiszittensteeg, *f* 1250. *Reuvekamp.*
Tiggelstraat, N. 19. (Een Huis en Erve, in de) *f* 60. *Krul.*
Goudbloemsstraat, N. 160. (Een Huis, Achterhuis en Erven, in de) bij de Brouwersgragt, *f* 110, in slag *f* 12 *Palmboom.*
Groote Oostenburgerstraat, N. 6. en 8. (Twee Huizen en hunne Erven, in de) *f* 597. Opgeh.
Koningstraat, N. 70. (Een Winkelhuis, Achterhuis en hunne Erven, in de) bij de Nieuwmarkt, *f* 1000, in slag 100. *van Os.*
Een Plaisier Tuin, cum annex, genaamd *Loosdrecht*, op het Tuinpad de Eendragt, buiten de Raampoort, *f* 200. *van Minden.*
Keizersgragt, N. 58. (Een Huis en Erve, op de) bij de Runstraat, *f* 8100. Opgeh.
Oude Doelen- of Hoogstraat, N. 15. (Een Winkelhuis en Erve, in de) *f* 8500 Opgeh.
Princengragt, N. 786. (Een Huis en Erve, op de) bij de Weteringstraat, *f* 6200, in slag *f* 175. *Overkamp.*
Oude Teertuinen, N. 35. (Een Koopmans Winkelhuis, annexe Pakhuis, Bovenwoning en Erven, in de) *f* 17200, in slag *f* 2800. *Liebe.*
Nieuwendijk, N. 164. (Een Huis, Achterhuis en Erven, op de) over de Ramskooi, *f* 5100, in slag *f* 200. *van Os.*
Bloemgragt, N. 10. (Een Huis, met deszelfs Grutters Stalling en Erven, op de) bij de eerste Dwarsstraat, *f* 8800, in slag *f* 200. *Blijenburgh.*

Deze volgende *Perceelen* op *Dingsdag* den 11 October.

Zwanenburgerstraat, N. 14 (Een Koopmans Huis en Erve, in de) *f* 3100 in slag *f* 600. *van Minden.*
Weesperstraat, N. 106. (Een Winkelhuis en Erve, op de) bij de Kerkstraat, *f* 3000, in slag *f* 900. *Broekhuizen.*
Keizersgragt, N. 70. (Een Pakhuis en Erve, op de) over het Huis van Barmhartigheid, *f* 4600, in slag *f* 30. Opgeh.
Driekoningstraat, N. 1. (Een Koopmans Huis en Erve, en Magazijn of Pakhuis en Erve, ter zijde, uitkomende in de) het Huis op de Cingel het tweede van de Driekoningstraat, N. 365. *f* 34500, in slag *f* 1600. *de Valk.*
Korte Leidsche Dwarsstraat, N. 137. (Een Broodbakkers Winkelhuis en Erve, in de) bij het Plein, *f* 975, in slag *f* 400. *Jonkermont.*
Kleine Kattenburgerstraat, N. 10. (Een Winkelhuis en Erve, op de hoek van de) van ouds genaamd *het onvolmaakte Schip*, *f* 1450, in slag *f* 150. Opgeh.

Korte Leidſche Dwarsſtraat, N. 138. (Een Huis en Erve, in de) *f* 520, in ſlag *f* 5. Opgeh.

Egelantierſtraat, N. 8. (Een Huis en Erve, in de) het tweede van de Baangragt. *f* 200, in ſlag *f* 6. Opgeh.

Overtoomſche Weg, N. 170. (Een Tuin en Huizinge, genaamd *Welgelegen*, op de) aan de ſtille zijde, *f* 1000. *Stoopendaal.*

Bloemgragt, N. 2 en 3. (Twee Achterhuizen en Erven, op de) voorbij de eerſte Dwarsſtraat, in de Schaatſemakers Gang, *f* 200, in ſlag *f* 50. *Broekhuizen.*

Een Huis en Erve, in de Schaatſemakers Gang, N. 1. *f* 135, in ſlag *f* 20. Dezelve.

Haſeſtraat, N. 4. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de Elandsgragt, *f* 610, in ſlag *f* 20. *Lohman.*

Wijde Steeg, N. 3, 4, 5 en 6. (Een derdepart in twee Winkelhuizen en hunne Erven, (onder één Dak,) in de) bij de Bloemmarkt, met twee Achterhuizen daar agter, op 't ledig Erf, (alles te zamen in één Koop,) *f* 250, in ſlag *f* 100. Dezelve.

Cingel, N. 5138. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Warmoesgragt, *f* 28000. Opgeh.

Keizersgragt, N. 3292. (Een Huis, Tuin, Tuinhuis en Erve, op de) bij de Spiegelſtraat, *f* 24000, in ſlag *f* 1000 *van Soomeren.*

Oudezijds Achterburgwal, N 2408. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Spinhuisſteeg, *f* 10000. Opgeh.

Nieuwebrugſteeg, N. 15. (Een Winkelhuis en Erve, in de) *f* 750, in ſlag *f* 50. *van Langen.*

Heintjenhoekſteeg, N. 333. (Een Huis en Erve, in de) bij de Warmoesſtraat, *f* 500. *Jonkernout.*

Een Tuin, genaamd *door Zorg en Vlijt*, met deszelfs Huizinge, in de Nieuwe Schagerlaan, onder Nieuwer-Amſtel, aan de Wetering, N. 118. *f* 500, in ſlag *f* 3. *Lohman.*

Een Boerderij, cum annex, aan de Osdorper Weg, N. 45. *f* 2000. Opg.

Heeregragt, N. 4645. (Een Koopmans Huis, Tuin, Tuinhuis en Erve, op de) bij het Reguliers Plijn, *f* 25800, in ſlag *f* 200. Opgeh.

Cingel, N. 5237. (Een Huis en Erve, op de) bij de Blaauwburgwal, *f* 12900, in ſlag *f* 100. Opgeh.

Keizersgragt, N. 288. (Een Koopmans Huis, Tuin, Tuinhuizen en Erven, op de) over de Westermarkt, *f* 36000. Opgeh.

Deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 17 October.

Haarlemmerdijk, N. 115. (Een Huis en Erve, op de) bij de Oranjeſtraat, *f* 5300. Opgeh.

Tuinſtraat, N. 104. (Een Huis en Erve, in de) bij de Baangragt, *f* 600. Opgehouden.

Tuinſtraat, N. 111 en 112. (Twee Huizen, Achterhuizen en hunne Erven, (alles te zamen in één Koop) in de) bij de Baangragt, *f* 890. Opg.

Barnde Steeg, N. 23 en 24. (Een Huis en Erve, (zijnde twee Woningen, onder één Dak,) in de) bij de Nieuwmarkt, *f* 1600, in ſlag *f* 5. *van Langen.*

Slootstraat, N. 31. 32. en 33. (Drie Huizen en hunne Erven, (onder één Dak, te zamen in één Koop,) in de) bij de Baangragt, *f* 450. Opg.

Princengragt, N. 742. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Leidsche Kruisstraat, *f* 5000. Opgeh.

Haarlemmer Houttuinen, N. 86. (Een Huis, twee Achterhuizen en Erven, in de) bij de Buiten Oranjestraat, *f* 975, in slag *f* 50. *Sander.*

Geldersche Kade, N. 22. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij 't Schippers Straatje, *f* 14025. Opgeh.

Heerengragt, N. 302. (Een Huis en Erve, op de) op de hoek van de Romolensteeg, *f* 6000, in slag *f* 200. *Snoek.*

Princenstraat, N. 26. (Een Huis en Erve, in de) *f* 4850, in slag *f* 500. *Houthuizen.*

Princengragt, N. 293. (Een Koopmans Huis, Pakhuis en Erve, (te zamen in één Koop,) op de) tusschen de Ree- en Beerestraaten, *f* 12000. Opgehouden.

Fluweele Burgwal, N. 89. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Oude Kennissteeg, *f* 5000. Opgeh.

Haarlemmerdijk, N. 310. (Een Winkelhuis en Erve, op de) en hoek van de Binnen Wieringerstraat, *f* 3400, in slag *f* 250. *Eekhoff.*

Romeinsarmsteeg, N. 10. (Een Huis en Erve, in de) *f* 3810. Opgeh.

Utrechtsche Dwarsstraat, N. 129. (Een Huis en Erve, in de, bij de Utrechtschestraat, *f* 935. Opgeh.

Hoog- of Oude Doelenstraat, N. 6. (Een Huis en Erve, in de) *f* 2275, in slag *f* 25. *J. G. van Rijswergh.*

Angelierstraat, N. 57. (Een Huis en Erve, in de) tusschen de eerste en tweede Dwarsstraat, *f* 483. Opgeh.

Binnen Visserstraat, N. 1. (Een Huis en Erve, in de) in de wijde Gang, *f* 150, in slag *f* 20. *J. Looy.*

Lindegragt, N. 50. (Een Winkelhuis en Erve, op de) op de hoek van de Kathuizersstraat, *f* 675, in slag *f* 70. *Westerwoudt.*

Derde Goudbloems-Dwarsstraat, N. 11. (Een Winkelhuis en Erve, in de) *f* 1130, in slag *f* 10. Dezelve.

Roozengragt, N. 6. (Twee Achterhuizen en hunne Erven, op de) bij de Baangragt, in de Prince Gang, *f* 180. Opgeh.

Gebed zonder End, N. 13. (Een Huis en Erve, in 't) *f* 290, in slag *f* 10. *Stoopendaal.*

Heerengragt, N. 324. (Een dubbeld Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Brouwersgragt, *f* 38000, in slag *f* 2600. *G. & J. Twisk.*

Nieuwendijk, (Een Winkelhuis en Erve, op de) bij de St. Nicolaasstraat, *f* 2500, in slag *f* 1200. *Eekhoff.*

Geertruisteeg, N. 2467. (Een Huis en Erve, in de) in de Arends Gang, *f* 200, in slag *f* 100. *Linckers.*

Geertruisteeg, N. 2468. (Een Huis en Erve, in de) in de Arends Gang, *f* 325, in slag *f* 125. *Eekhoff.*

Nieuwezijds Achterburgwal, N. 3544. (Een Pakhuis en Erve, genaamd *Bronswijk*, op de) bij de Roosmarijnsteeg, *f* 8550, in slag *f* [illegible]. *G. & A. J. Vos.*

Fluweele Burgwal, N. 2511 en 2510. (Twee dubbelde Koopmans Huizen en Erven, op de) bij de Lombardsbrug, *f* 36025. Opgeh.

Deze volgende *Percelen* op *Dingsdag* den 18 October.

Agtergragt, N. 14. (Een Huis en Erve, op de) bij de Binnen-Amstel, *f* 2600, in slag *f* 850. *Nijhoff.*
Keizersgragt, N. 501 en 502. (Twee Suiker-Raffinaderijen, cum annex, genaamd *'t Zwarte Paards Hooft*, op de) bij de Westermarkt, en een Koopmans Huis en Erve, N. 500. *f* 30400, in slag *f* 6500. *Dl. Bousquet*
Lauwriergragt, N. 23. (Een Huis en Erve, op de) voorbij de eerste Dwarsstraat, *f* 2025, in slag *f* 300. *Houthuizen.*
Tuinstraat, N. 189. (Een Winkelhuis en Erve, in de) voorbij de eerste Dwarsstraat, op de hoek van de Bollegang, *f* 800. Opgeh.
Tichelstraat, N 50. (Een Huis en Erve, in de) bij de Gieterstraat, *f* 300 in slag *f* 150. *Twisk.*
Bloedstraat, N. 18. (Een Huis en Erve, (zijnde twee Woningen onder één Dak,) in de) *f* 2025. Opgeh.
Gordijnsteeg, N. 3. (Een Huis en Erve, in de) bij de Bloedstraat, *f* 500 in slag *f* 8. Opgeh.
Schippersstraatje, N. 12. (Een Huis en Erve, in het) *f* 800. Opgeh.
Reguliers Dwarsstraat, N. 65 en 66 (Een dubbelde Stallinge voor 24 Paarden, ruim Koetshuis en Bovenwoningen, in de) bij het gedempte Plein, *f* 10200. Opgeh.
Heerengragt, N. 492. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Wolvestraat. *f* 9000, in slag *f* 3600. *Noeman.*
Oudezijds Achterburgwal, N. 184. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Stoofsteeg, en een Huis daar naast, N. 185 *f* 4775. Opgeh.
Egelantiersstraat, N 117. (Een Huis en Erve, in de) bij de Lijnbaansgragt, *f* 220, in slag *f* 5. *de Vries Lodw.*
Korte Leidsche Dwarsstraat, N. 139. (Een Huis en Erve, in de) bij de Kruisstraat, *f* 610, in slag *f* 150. *Gt. Janzen.*
Groote Oostenburgerstraat, N. 46. (Een Huis en Erve, in de) aan het einde, *f* 240, in slag *f* 40. *van Wouw.*
Tweede Lauwrier Dwarsstraat, N. 41. (Een Winkelhuis en Erve, in de) *f* 1400. Opgeh
Boerensteeg, N. 13. (Een Huis en Erve, in de) bij de Betanje Dwarsstraat, *f* 150. Opgeh.
Goudbloemsgragt N. 115. (Een Huis, twee Achterhuizen en hunne Erven, (in één Koop,) op de) en hoek van de Wildemans Gang, *f* 400. *de Vries Lodw.*
Droogbak, N. 7 (Een Koopmans Huis, Achterhuis en Erven, op het) bij de Wieringerstraat, *f* 13900. Opgeh.
St. Jansstraat, N. 1. (De helft in een Huis en Erve, in de) bij de Bierkade, *f* 400, in slag *f* 20. *de Reus.*
Lange Houtstraat, N. 17. (Een Huis en Erve, in de) *f* 957. Opgeh.
Tweede Looijers Dwarsstraat, N. 38 (Een Huis en Erve, in de) op de hoek van de Appelbooms Gang, *f* 35, in slag *f* 5 *Cluwen.*
Princengragt, N. 360. (Een Koopmans Huis, Koetshuis, Stallinge, Tuin en Erven, op de) tusschen de Westermarkt en Leliegragt, *f* 6950, in slag *f* 300. *Broes.*
Roozengragt, (Een Huis, Werkplaats en Erve, op de) bij de Lijnbaansgragt, *f* 925, in slag *f* 200. *B. Hop.*

Dit onderstaande *Pink-Schip's Hol*, is geveild op *Maandag* den 17 October, 1808. in het N. Z. Heeren Logement.

Pink-Schip's Hol, (Een extra ordinair Welbezeild) genaamd *Industrie*, gevoerd bij Kapitein FRANS MOLDENHAUER, lang over Steven 95 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 25 voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 11 voet 10 duim, 't verdek bij de eerste balk voor 't groot luik hoog aan boort 6 voet. Alles Amsterdamsche Voeten. Benevens een BOOT en PRAAM. *f* 1200, in slag *f* 120. *Jan Tentye.*

Deze volgende *Scheeps-Parten* zijn geveild op *Maandag* den 31 October.

½ Part in het Fregat-Schip *Hooyland*, lang over Steven 112½ voet, wijd binnen zijn huid 30 voet 8 duim, hol in 't ruim 14 voet 5½ duim, het dek hoog aan boord 5 voet 8 duim. *f* 2400, in slag *f* 800. *Jan Tentye.*

½ Part in 't Hol van het Schip *de Admiraal de Ruiter*, lang over Steven 150 voet, wijd binnen zijn huid 42 voet, hol in 't ruim 18 voet 1 dm. het dek 7 voet 6 duim, het bovendek 7 voet 2 duim, de campanje 7 voet 2 duim. *f* 2000, in slag *f* 1000. Dezelve.

½ Part in het Pink-Schip *de Harmonie*, gevoerd bij Kaptein CHRISTIAAN KLOPPER, lang over Steven 109 voet, wijd binnen zijn huid 28½ voet, hol in 't ruim 13 voet 3 duim, het dek hoog aan boord 6 voet 5 duim. *f* 1600, in slag *f* 950. Dezelve.

½ Part in het Kof-Schip *de Vrouwen Anna en Catharina*, gevoerd bij Schipper WIJBRAND PIETERS, lang over Steven 81½ voet, wijd binnen zijn huid 19 voet 5 duim, hol in 't ruim 9 voet 5 duim. *f* 1300, in slag *f* 800. Dezelve.

Benevens dit onderstaande *Hek-Schip*.

Hek-Schip, (Een extra ordinair Welbezeild) genaamd *de Verandering*, gevoerd bij Schipper F. S. DE GROOT, lang over Steven 68 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 15 voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 6 voet 8 duim. Alles Amsterdamsche Voeten. *f* 1300, in slag *f* 750. Opg.

En het onderstaande *Kraak-Schip* bij *executie*.

Kraak-Schip, (Een extra ordinair Welbezeild) gevoerd bij Schipper JAN CORNELIS, lang over Steven 59 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 13 voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 6 voet. Alles Amsterdamsche Voeten. *f* 300, in slag *f* 40. *C. Schuyt.*

STAAT-

STAAT- EN LETTERKUNDIG
MENGELWERK.

VIJFTIENDE VERVOLG DER BEKNOPTE LEVENSGESCHIEDENIS
VAN
MICHIEL DE RUITER.

Den 3den October kwam onze held op bevel der *Nederlandsche Gezanten* weder voor *Koppenhagen*, alwaar eindelijk over 't hoofdpunt der zake beraadslaagd, en besloten werd, iets groots en van een geweldige nadruk te bestaan. Den 5den eerstvolgende werd DE RUITER door de Heeren Gevolmagtigden van Hunne Hoogmogenden bevolen, met den eersten goeden wind onder zeil te gaan, ten einde alle hulp en bijstand te bewijzen, zoo omtrent het overbrengen van ruiterij, het landen van voetvolk als anderzins; tevens werd hem bevolen den Koning van *Zweden* met 's lands vloot alle mogelijke afbreuk te doen; de *Zweedsche vloot* allerwegen aan te tasten, zelfs al ware zij in eenige haven geweken, en in dien gevalle liever iets te wagen, dan werkeloos te blijven liggen. Den 11den October ging de beroemde held onder zeil, sterk in alles HONDERD EN ZESTIEN kielen; doch kort daarna werd hij door een' storm beloopen, die twee dagen en twee nachten onafgebroken bleef woeden, zoo lang had de vloot voor anker moeten blijven liggen. Den 15den ging men weder onder zeil, en onze held voegde zich omtrent *Feemeren* bij den Heer van WASSENAAR, alwaar zich ook de Admiraal BIELKE met eenige *Deensche* oorlogschepen onthield. Kapitein SWEERS werd met acht oorlogschepen, eenige fluiten en ander klein vaartuig naar *Keil* in *Holstein* gezonden, om ettelijke duizend ruiters en soldaten, ten dienste van *Denemarken* in te schepen.

De Heer van WASSENAAR ontving verlof, om, wegens zijne aanhoudende onpasselijkheid, naar het vaderland terug te keeren, en onzen held werd het opperbevel over geheel de vloot opgedragen.

Het liep aan tot den 8sten November, eer de vloot zich voor *Nijborg*, eene stad op de oostkust van 't eiland *Funen* aan de *Beld* gelegen, bevond, in behoorlijken staat om eene landing te doen. De Veldmaarschalk SCHAK, en de andere oversten, besloten terstond aantevallen, hoewel zich vele *Zweedsche ruiters* op 't strand bevonden, om 't landen te beletten: de avond overviel hen; des niettegenstaande voeren zij voort; doch met slecht beleid, dewijl niemand hunner regte kennis van de gelegenheid der plaatse had. Intusschen begonnen de *Zweden*, die eenig geschut geplant hadden, op de vloot te schieten, waarbij zij dezelve ook eenige schade toebragten: intusschen werd tevens uit de schepen op en in de schans van *Nijborg* geschoten. Na de vloot voor het herhaald schieten der *Zweeden* een weinig had moeten afdrijven, werd op het aanhouden der *Deenen* be-

ſloten, de *Zweden* op eene andere plaats, omtrent *Kartemunde*, aantevallen: men ging in allerijl onder zeil, doch eene ongemeen ſterke miſt noodzaakte ten anker te komen.

Na verder eenige kondſchap van de magt der *Zweden* op *Funen* bekomen te hebben, beval onze held zijne Kapiteinen dat zij, tegen den avond, hunne boots, zonder ſoldaten intenemen, bijéen zouden verzamelen, om de *Zweden*, met een valsch alarm, als of men bezuiden *Nijborg* wilde landen, te misleiden; doch de toeleg was, om, de *Zweden* aldaar ophoudende, na middernacht t' zeil te gaan naar *Kartemunde*. Zijn bevel werd volbragt, en in de voornacht voeren de booten en ſloepen, met veel beweging, naar land; ook ſchoten zij met hunne opgehebbende basſen, boschwaarts in. De *Zweden*, hunne aankomst verwachtende, hielden den ganſchen nacht door goede wacht. Den 10den November des morgens omtrent ten 10 uren, ging de vloot onder zeil, met de meest mogelijke ſtilligheid; door tegenwind verhinderd, kwam zij eerst omtrent den middag voor *Kartemunde*; terſtond werd de ſtad beſchoten, hetwelk zoo geweldig toeging, dat dezelve, ſomtijds, door 't ſtuiven van de pannen der daken en ſteenen, als in een rook ſtond, zoo dat de zich aldaar bevindende ruiterij niet wist waar zich te bergen: ook liet onze held door vier andere ſchepen, geſtadig, langs een vlak veld, op de ruiterij ſpeelen. Staande dit geweldig ſchieten werd den Veldmaarſchalk SCHAK door DE RUITER en andere (ook *Deenſche*) zeetelden gebeden, dat men terſtond mogt aanvallen; dewijl het reeds twee uren na den middag was. Op verzoek geraakten eenige *Deenſche ſoldaten*, met den Collenel KILLEGREUW, en zijne *Nederlandſche* benden, tot den voortogt geſchikt in de boots en ſloepen, (de oorlogſchepen konden op geen musketſchoot na aan den wal komen) en voeren voorwaarts, tot ze allen aan den grond vast raakten, omtrent een pistoolſchoot van de brug der ſtad. De *Zweden* hadden zich op twee plaatſen begraven, en van de ſtad af, tot omtrent aan de brug toe, dwatsſchanſen opgeworpen: aan de eene zijde ſtonden twee, aan de andere drie regimenten *Zweedſche ruiters*, en de dragonders bewaarden de ſtad. In 't eerst ſchoten de *Zweden* ſterk in de boots en ſloepen, zoo dat eenige van de *Hollanders* ſneuvelden. Onze dappere DE RUITER, in eene van de ſloepen daarbij tegenwoordig, dit ziende, riep zonder ophouden: *Valt aan mannen! valt aan! of gij zult al te zamen vermoord worden.* Dit aanmoedigen gaf moed. HENDRIK VAN FLEURIJ VAN KULAN, Heer van *Buat*, een *Fransch Edelman*, en Ritmeester in dienst van den ſtaat, die zich, als vrijwillige op 's lands vloot had begeven, DE RUITER's ſtem hoorende, ſprong terſtond met den ſabel in de vuist tot den middel toe in 't water, roepende: *Mannen dat gaat u voor! volgt mij na!* toen ſprongen de ſoldaten, oogenblikkelijk (terwijl de ſchepen nog fel op de ſtad ſchoten) bij geheele troepen over boord, begaven zich naar 't ſtrand, en vielen, als manhafte krijgslieden op de *Zweedſche ruiters*, (die hun te gemoet reden en poogden te ſtuiten) aan, vechtende, voet tegen voet, met ongelooflijke dapperheid, tot dat de *Zweden* na een korten ſtrijd, hun voordeel verlieten, en verbaasdelijk de vlugt naar de brug namen; dan, zij werden van de *Hollanders* en *Denen* zoo kort gevolgd, dat ze de ſtad op twee plaatſen in den brand ſtaken, en dezelve

toen verlieten; de brand deed echter weinig schade en werd spoedig gebluscht. Onze dappere held bleef bij aanhoudendheid in de sloep en bij 't werk, daar twee matrozen aan zijne zijde werden doodgeschoten; dan, des niet tegenstaande dreef hij het volk, met zijn aanmanen, wakker voort; maar ging hem ook onverschokken voor, en kwam onder de eersten aan land: eerst met den donker voer hij weder naar zijn boord, om op alles order te stellen: geheel de *Deensche ruiterij* werd ontscheept; eenige oorlogschepen werden afgezonden, om voor *Nijborg* wacht te houden en verder werd alles verrigt wat in de plaats hebbende omstandigheden noodig was verrigt te worden.

De Keizersche, *Brandenburgsche* en *Poolsche* troepen kwamen den 14den November, vier dagen na de landing de *Hollanders* en *Denen*, met behulp van eenige boots, op 't eiland *Funen*, ten bijstand van *Denemarken*, en hetwelk terstond eenige *Zweden*, die 't zochten te beletten, het leven kostte.

('T vervolg hiernaa.)

Op den, in ons laatstvoorgaande stuk, medegedeelde, zeer aanmerkelijken, tegenwoordigen staat van *Noord-Amerika*, zeiden wij, wegens deszelfs koopvaardijschepen: *Dezen bedekten, in de laatste jaren alle zeeën der wereld:* thans kunnen wij die, wegens het getal, onbepaalde opgave, bepaalder aanteekenen, uit een rapport, deswegens, in de maand Julij dezes jaars ingeleverd; namelijk als volgt:

De koopvaardijschepen der Staten beloopen:

Te *Portland*,	158.	Te *Middletown*,	51.
— *Portsmoud*,	512.	— *Hartford*,	65.
— *New-buryport*,	495.	— *Newhaven*,	107.
— *Salem*,	1163.	— *New-york*,	2590.
— *Boston*,	1315.	— *Philadelphia*,	2289.
— *Nantucker*,	92.	— *Baltimore*,	1207.
— *New bedfort*,	94.	— *Norfolk*,	102.
— *Rhode Island*,	64.	— *Richmond*,	46.
— *Providence*,	97.	— *Wilmington*,	85.
— *New-london*,	28.	— *Charlestown*,	706.
— *Norwick*,	25.	— *Savannah*,	165.
Transporteer	4038.		7353.
		Pr. transport	4038.
			11391.
		Voor de kleine havens en rivieren	700.
		Zamen	12091 Koopvaardijschepen.

Daar en boven zijn er nog 2375 vischschepen, ieder van 50 ton, en 3510 kustvaarders, ieder van 30 ton.

Volgens een jaarlijksch verslag is de ſtaat van *Engelands zeemagt* voor het thans loopende jaar als volgt:

	Linieſchepen.	*Sch: v. 50 ſt.*	*Fregatt.*	*Oorlogſloepen.*	*Kanonneerſl: enz.*
In ZEE,	92.	12.	130.	168.	166.
In de NOORDZEE en DUINS	22.	—	—	—	—
In het KANAAL en in dat van JERL:	12.	—	—	—	—
Op de KUSTEN van SPANJE en PORTUG:	18.	—	—	—	—
In de MIDDEL: ZEE	20.	—	—	—	—
Aan de KAAP DE GOEDE HOOP	7.	—	—	—	—
In de OOSTÏNDIEN	6.	—	—	—	—
Bij de EILANDEN ONDER DEN WIND,	4.	—	—	—	—
Te JAMAICA enz.	1.	—	—	—	—
	182.	12.	130.	168.	166.

182.
12.
130.
168.
166.

658.
Nog 53 vaartuigen, dienende tot hospitalen en gevangenisſen.

Zamen 711 kielen; behalve vele andere mindere vaartuigen.

VERVOLG VAN HET BERIGT, WEGENS DEN VROEDMEESTER, *NORBERT LOUIS HEBBELYNCK.*

„ Op een oogenblik was ik de lijdende partij", gaat de Heer HEBBELYNCK voort, „en verloor in ééns al het aanzien en vertrouwen dat „ ik, tot op dat oogenblik, had genoten; ondertusſchen had de ongeluk-„ kige lijderes bij deze zamenkomst niets gewonnen, dan eenen onher-„ ſtelbaren ſchrik, die haar volſtrekt doodelijk moest wezen."

De Heer HEBBELYNCK ging voort met zijne beste vermogens ter reddinge aantewenden. Des namiddags tusſchen 5 en 6 uren, bezocht hij de lijderes weder; vond haar op een' ſtoel zitten tot haar bed opgemaakt was; geleidde, met behulp van den man, haar in het bed, en ordonneerde het onophoudelijk gebruik van de ſtoovingen.

„ Maar," vervolgt de Heer HEBBELYNCK, „wat was ik verwon-„ derd! eene ſtads Vroedvrouw te hooren zeggen; *Mijnheer, het is eene* „ *natuurlijke verlosſing, en de zaken ſchikken nog al vrij wel, en al dat* „

„ *stoven is veel te benaauwd; ik werk met olie en was*, *en ik hoop de* „ *vrouw te zullen verlossen.* Waarop ik de schouders ophaalde, en zeide „ haar in stilte: dat ik zeer twijfelde of zij (stads Vroedvrouw) de lijde- „ res zoude verlossen. Zij verzocht mij ondertusschen, wanneer ik er „ mijne toestemming toe gave, of zij, des noods, eenen Stads Vroed- „ meester mogt ontbieden, voorgevende dat zij daar zeer veel aangewoon „ ware; waarop ik mijne toestemming gaf, alzoo ik toch vertrouwen en „ aanzien, in één oogenblik, en dat op het gezegde van den Heere „ SCHUMBR, had verloren; en ste meer nog, daar mijne middelen door de „ stads Vroedvrouw werden afgekeurd; en ik niet gaarne, na de bewerking van „ eene tweede Vroedvrouw, de lijderes voor de tweedemaal zoude behan- „ delen; waarop ik ben vertrokken, en heb de lijderes niet meer gezien."

„ Des anderen daags (dus vervolgt de schrijver) zijnde den 14den Julij, „ 's namiddags, omtrent 5 uren, verhaalde mij de Heer SEIGNETTE, M.D., „ bij mij aan huis, dat zijn Edele vooreerst bij de lijderes was gekomen, „ en dat de vrouw tot op dat oogenblik nog geenen Doctor had gehad: „ ik verhaalde zijn Edele het gansche geval; en zijn Edele verklaarde mij „ verders, dat de vrouw reeds bezig was met sterven; zoo als ook door „ de droevige dood, dien zelfden avond werd bevestigd."

('*T overige in ons eerstkomend stuk.*)

DAGWIJZER VAN STAATS- EN OORLOGSGEBEURTENISSEN enz., VOOR 'T GEHEELE JAAR.

Dec.

1 De Raadpensionaris SLINGELAND overleden, 1736 — Decreet van den Koning van *Holland*, waarbij allen handel en correspondentie met *Engeland* verboden werd, 1806.

2 *Elburg* door de *Franschen* verlaten, 1673. — Slag bij *Austerlitz*, tusschen de *Russchen* en *Oostenrijkers* met de *Franschen*, de eerstgemelden verloren 40.000 man, 1805.

3 De *Jesuiten* worden uit *Nederland* verbannen, 1767.

4 De vermaarde HOBBES overleden, 1679. — Werd in *'s Hage* de eerste algemeene vergadering der Staatsraden gehouden, 1806.

5 'T predikambt ontzegd, aan die tegen 't Staatsbestuur prediken, 1665. — SOCINUS geboren, 1539.

6 'T concilie van *Trente* geëindigd, 1563.

7 *Don* JUAN door de Staten tot vijand verklaard, 1577.

8 De *Hollandsche steden* in hare oude regeerregten hersteld, 1650.

9 LEO X, die LUTHER in de ban deed, geboren, 1475. — De Koning van *Sardinië* doet afstand van de kroon, 1798.

10 TROMP's zeeslag tegen de *Engelschen*, de vierde in 1652. — Bul van Paus LEO X, door LUTHER verbrand, 1520.

11 *Haarlem* door de *Spanjaarden* belegerd, 1572.

12 ALVA overleden, 1582. — Stichting van de Koninklijke ridderorde van *Holland*; en de loterij nu bepaald op 5 klassen, 1806.

13 WILLEM IV wordt Erfgouverneur enz. der Generaliteitslanden, 1748.

14 Doorbraak tusschen *Staveren* en *Enkhuizen*, 1285. — Generaal WASHINGTON overleden, 1799.

Dec.

15 | Aldegonde, groot staatsman, krijgsman en geleerde, overl. 1598. — Raadpensionaris Fagel overleden, 1688.
16 | Strafwet tegen het misbruik van den predikstoel, 1654. — Acte van gewapende neutraliteit tusschen *Rusland*, *Pruissen*, *Zweden* en *Denemarken* geteekend, 1800.
17 | Eerste zeetractaat met *Spanje*, in *'s Hage* gesloten, 1650.
18 | Vertrek van Alva uit de *Nederlanden*, na hij 18.000 menschen, om Godsdienst en vrijheid, door beulshanden had omgebragt, 1573. — Vaste spelling der *Nederduitsche taal* bepaald, 1804.
19 | Paus Urbanus V, die de driedubbele kroon invoerde, overl. 1370. — *Ostende's* compagnie opgerigt, 1722.
20 | *Engeland* verklaart *Nederland* den oorlog, 1780.
21 | Commercie-tractaat van 1713 met *Frankrijk* vernieuwd, 1739.
22 | Egbert de Vrij Temminck geboren, 1760.
23 | Alva's triumf-feest te *Brussel*, 1568.
24 | *Campen* door de *Franschen* verlaten, 1673.
25 | Vreesselijke doorbraak in *Groningen* en den *Dollard*, begonnen, 1277. — Abdij te *Egmond binnen* ingestort, 1798.
26 | Olivier Cromwel wordt protector van *Engeland*, 1652 — Vrede te *Presburg*: de Keurvorsten van *Beijeren* en *Wurtemberg*, verkrijgen daarbij den tijtel van Koning, 1805.
27 | 9000 *Franschen* verlaten *Utrecht*, om in *Holland* te vallen, 1672.
28 | *Zwammerdam* wordt door de *Franschen* verbrand, 1672.
29 | De *Engelschen* nemen de *Hollandsche Smirnasche vloot*, vóór de oorlogsverklaring, 1664.
30 | De acte van opdragt der Graaflijkheid aan Willem den I, 1583.
31 | 'T *Hollandsch convooi* onder Byland, door Fielding aangerand, 1780.

HOLLANDS ROEM.

Niet in de menigte des volks bestaat 's Konings heerlijkheid; want het kan wel een [illegible] volk wezen; en [illegible] te zijn is geen [illegible]; maar 's Konings heerlijkheid bestaat in den menigte van kunstenaren, welke zich in zijn rijk bevinden.

NAAMLIJST *der nog levende* KUNSTSCHILDERS *en* SCHILDERESSEN, *welke tot de onlangs gehoudene algemeene* TENTOONSTELLING, *in het paleis te* Amsterdam, *hunne stukken toegebragt hebben.*

Alberti, Elève van zijne Majesteit.
Andriessen (J.), te *Amsterdam*
Barbiers (P.), — ———
Broek (M. van den), te *Dordrecht*.
Coclers (L. B.), te *Amsterdam*.
Cuilenburg (C. van), in *den Haag*.
Gaal (P.), te *Middelburg*.
Garnier ( ), te *Amsterdam*.
Gregoor (G. M.)
Haussen ( ), te *Amsterdam*.
Huisman Cz. (J. C.), te *Breda*.
Hulswit (J.), te *Amsterdam*.
Hodges (C. H.), — ———
Jelgerhuis Rz. (J.), ———
Jonxis (J. L.), te *Utr.*; [illegible]
Kamphuizen (J.), te *Amsterdam*.

Kleijn, Eleve van Zijne Majesteit.
Knip.
Knip (P.) geb. de Courcelles.
Kobell (J.), te *Utrecht.*
Kooi (W. B. van der), te *Franeker.*
Lelie, (A. de), te *Amsterdam.*
Linthorst (J.), — ———
Marcus (J. E.) — ———
Michaëlis, (G. J.) — ———
Moll, Eleve van Zijne Majesteit.
Moltzer, (W. H.) te *Nijmegen.*
Morel, (J. E.)
Oosterhout (D. van), te *Thiel.*
Os (P. G. van), te *Amsterdam.*
Pieneman (N. L.) in *den Haag.*
Pieneman (J. W.), te *Amersfoort.*
Pré (P. du), te *Amsterdam.*
Ruytenschildt (A. J.), ———
Scheffer, (J. B.), ———
——— (de jonge), *oud 12 jaren.*
Schwachhofer, (J.)
Smits (F.), in *den Haag.*
Stokvisch (H.), te *Amsterdam.*
Teerlinck (A.), Eleve van Z. Maj.
Torssel.
Vermeulen (C.), te *Dordrecht.*
Voogt (H.), te *Romen*; doch geboortig van *Amsterdam.*

Het volgende is het in ons laatstvoorgaande stuk, *bladz.* 194 (*in de noot*) beloofde vers van den Heere H. Kraay, behoorende tot de *charade*, ZONDAG, ter gemelde plaatse verhandeld.

De eeuwige Almagt gaf de *zon*
Tot een wondervolle bron;
Bron van zegen voor onze aarde:
Niets zoo heilzaam voor den mensch;
Zoo voldoende aan zijnen wensch,
Niets dus ook van zoo veel waarde.

Ouderdom en prille jeugd,
Wat gevoelt, wordt ook verheugd
Door haar koesterende stralen;
Bosch en veld en tuin en hof,
Alles ademt haren lof,
Lof waarbij geen lof kan halen.

Heerlijk praalt ze aan 't hemelrond,
In den vroegen morgenstond;
Heerlijk als ze ons gaat verlaten.
Altijd zegent ze al wat leeft,
Wijl zij alles veerkracht geeft,
Zonder haar zou niets ons baten.

Zij alleen schenkt ons den *dag*,
't Geen, een wijl in 't duister lag,
Lag als met een floers omtogen,
Stelt zij van het morgenuur,
Tot het wijkende avonduur,
Met vernieuwden glans voor oogen.

En wie kan, o zon! de kracht,
U, door de eindelooze Oppermagt,
Mild geschonken, regt beseffen?
Niemand; ook het snegst vernuft,
Is dan krachteloos, staat versuft,
Hoe 't zich anders moog' verheffen.

Zon en *dag* nu zaam vereend,
Geven 't geen hier is gemeend.

Wegens de bewuste vraag van den Heere Kraay, betreffende het woord PERSONNE, heeft de Heer A. J. D'ailly ons nog het volgende toegezonden: „De vraag," zegt die geëerde Correspondent, „zoude, naar mijne gedachten, ook beantwoord kunnen worden met „het woord JAMAIS; dewijl het zelve in de eene beteekenis *nooit* „te kennen geeft, en in den anderen, het regtstreeks tegenovergestelde, „*altijd*: bij voorbeeld: *Ils sont unis pour* JAMAIS: zij zijn voor „altijd vereenigd, enz."

Het zelfde woord betreffende, hebben wij nog het volgende van den Heere, L. J. Ulman ontvangen: hij zegt:

Wegens het woord *personne* heb ik aantemerken, dat dit woord eigenlijk geene twee tegenstrijdigheden te kennen geeft; *personne*, NIEMAND, is eene verbastering gemaakt, door de *Franschen*, welke niet gaarne twee negativen bij elkanderen plaatsen; want eigenlijk zoude men moeten zeggen *ne personne*. Ten bewijze daarvan verstrekt het versje van den Heere, G H. H *Jr.* (*Merc.* 3*de* *Ds.* 3*de*. *St. bladz.* 130)

Ce que PERSONNE *n'a fait*, PERSONNE *va faire.*, enz.
Dat is, woordelijk vertaald:
Het geen IEMAND niet *heeft gedaan*, IEMAND *zal doen.*

Derhalve beteekent in beide gevalle, het woord *personne*, IEMAND, en heeft geene twee tegenstrijdige beteekenissen; want dan zoude men moeten zeggen: *Ce que* personne *fait* &c., 't welk met den aard der tale strijdig is.

OPLOSSINGEN *der* VOORDRAGTEN, *te vinden in het* 3de Deel, 2de stuk.

LOGOGRYPH.

KLOMP; voorgesteld door den Heer, G. v. O.: — gevonden door de Heeren, F van der Woude, J. H. Sterlie; F. C. W.; G. W. G; B. H. D'ailly; T. Springstok, te *Zwol* (in verzen); C. Thijmen; H. Torley; A Londsen, te *Zaandam*; W. F. Verwey Stollberg (in verzen); Mejuff. Sara J. Ulman; de Heeren, J. C. Schouten; J. v. D. Leegen; A. J. D'ailly; Hendrik Kempe *Lodewijksz.* (*); W. A. Lindeman; J. N. C.; D. Holland, te *Waverveen*; J A. Töpfer *Jr*; Mejuff. S. P. van Cappelle; de Heeren N. P. Sames; 7. 21. 22., te Z.; Hk. Wellan *Hz*; H. G. Kloppenburg; H. P. Witkamp *Pz.*; J. Gravius; G. H. O. Mulder; A. Timme, J Hambeek en H. L. Schollevanger; leerlingen van den Heere, J. van Wijk *Rz.*; C. Baak; Adrs. Croes Forsborgh *Jr.*; 10. 8. 22. 15.; A. G. N. de Gand; Stephanus Verstraaten, te *Waverveen* (†); Mejuff. A. C. Zweerisz: — hierbij kunnen wij voegen de volgende ontraadselingen in dichtmaat:

Kom, *kop*, en *klop*, met *kol*,
Pok, *po* met *pok* en *mol*,
Olm, *klom* en tevens *pol*,
Kop, *Ko*, en ook nog *lomp*,
Blok, zijn in 't woordje KLOMP.

A. Koster.

Is de KLOMP geen rijke dragt;
Staat hij wel wat *lomp*;
Goed; maar pijnlijk is de pracht;
Warm de ruwe KLOMP.

E. A. Daniëls.

Kom.

(*) *Niettegenstaande de Heer* G. v. O. *zijne* logogryph *zeer wèl uitgewerkt hebbe, heeft deze Correspondent echter in dezelve nog de woordjes* om *en* oo *gevonden: meer andere Heeren Correspondenten hebben die woordjes aangeteekend; gelijk nader zal blijken.*

(†) *De Heer* Verstraaten *vindt in het moederwoord nog* mok.

Kom, *po* en *mop*,
Lok, *pol* en *klop*,
Olm, *kom* en *kop*,
Mol, *plok* en *Ko*, met *hol* en *lomp*,
Pok nog daarbij, dat all' in KLOMP.

Rozette J. Ulman.

Een derde naamversje op het moederwoord is ingezonden door den Heer, A. G. van Cappelle.

Klaas KLOMP, zoo *lomp*
Als plomp en stomp,
Mogt gaarne drinken;
Hij stiet zijn romp
Aan besjes pomp,
Toen moest hij hinken.

J. Gonggrijp, te *Harlingen*.

Griet zei: „Wel Kees! wel goede man!
„ Wat drommel, karel, heb je dan
„ U weêr zoo beestig vol gezopen!
„ Gij zult het eenmaal duur bekoopen."
Deez' zachte taal stond Kees niet aan;
Hij dreigde met een' pot te slaan;
Doch Grietje, beter bij haar zinnen,
Zei: „O kom kom! dan kan 'k het winnen:
„ Een pot! wel man, dat 's veel te *lomp*;
„ Zie, 'k doe het netter met mijn' KLOMP."

P. Saraber *Jr*.

'T woord KLOMP is zekerlijk 't geheel.
Lomp is men ligtlijk al te veel.
De *pokjes* zie ik steeds met schroom.
Olm is de naam van zeekren boom.
De *kol* kent ieder paardevriend.
Plok is het die in veiling dient.
Ko is een naam van vrouw en man;
Mop, dien een hondje dragen kan.
Voorts *Po* en andere van die soort,
Vindt men in KLOMP, het moederwoord.

Jacob Bru; *Jr*.

COQ à L'ANE.

'T woord KLOMP bevat een vijftien tal.
Een *kop* heeft ieder beest.
Een *kom* vindt men schier overal.
Ko is steeds *lomp* geweest.
De *pokjes* moeten ingeënt.
Pok heet ook zeker hout.
Een *pol* is een verachte vent.
Men vindt een' *olm* in 't woud.
Gebak, ook steen noemt ons 't woord *mop*.
De *po* is een rivier.
Laatst klom 'k een hoogen ladder *op*.
Mol is een zeker dier.
Klop is een geestelijke stand.
Een *lok* is in het haar.
Een *kol* werd eertijds wel verbrand.
Met *plok* zijn ze allen daar.

L. J. Ulman.

EENE ANDERE.

Het moederwoord is KLOMP.
Een boer is veeltijds *lomp*.
Zeer schandlijk is een *pol*.
Een aarddiertje is een *mol*,
En de *olm* een schoone *boom*,
De *Po* een groote stroom.
Een *plok* is klein of groot.
Het *op* brengt vaak in nood.
Wat dier is heeft een' *kop*.
Het kind heeft gaarne een *mop*.
'T woord *klop* gebiedt, en zoo ook *lok*.
Geheel onaardig is een *pok*.
Nog zijn het *klom*, *hol*, *om*, mijn vrind,
Die 'k in 't charadewoord thans vind.

H. Kraay.

Het moederwoord is KLOMP:
In 't zelve vindt men *lomp*,
Een hoofdgebrek bij velen,
'T welk oog noch oor kan streelen.

Voorts *mol*, een aardig dier;
Of *mol*, een soort van bier.
Genoeg bewijs in dezen
Dat KLOMP het woord zal wezen.

H. Alix.

In het volgende van den Heere P. van Kalfsvoet blijkt, dat de woorden *kom* en *mop* nog eene andere beteekenis hebben, dan in de opgave bepaald wordt.

Een kom *is in een' hof.* — *Een* kop *is aan de dieren.* —
Lomp *is een eigenschap van mij niet zeer bemind.* —
Ko *is een man; en* olm, *boom dien ge in tuinen vindt.* —
De pokjes *kunnen ligt ontsieren.*

Pol *is een booswicht;* mop *de naam van vele honden.* —
De Po *is een rivier; een* klopje *in dienst der kerk.* —
Mol *is een zeker dier, en ook een drank, niet sterk.* —
Een lok *wordt in het haar gevonden.*

Plok *is 't waar velen, bij verkoopingen, naar streven.* —
Weg met den zeeman die nog nooit de mast beklom. —
Kol *is den paardenvriend gewislijk wellekom.*
Deze allen worden met het woordje KLOMP *geschreven.*

KLOMP is ook ingezonden door de Heer H. W. Caspers, te *Zutphen* (in een dichtmatig verhaal).

C H A R A D E N.

1.) ANDRIES, opgegeven door den Heer H. Kraaye — geraden door de Heeren: P. van Kalfsvoet (in verzen); A. J. Darly; W. A. Lindeman; H. P. Witkamp *Pz.*; A. G. van Cappelle; P. Saraber *Jr.*; J. C. Schouten; J. Gravius, 10. 8. 22. 15.; A. G. N. de Gand. — Dus zegt de Heer Stephanus Verstraaten, te *Waverveen:*

Onlangs zei Na: „ *Kom man; kom wees van daag niet karig,*
„ *Uw naamgenoot en gij, mijn* ANDRIES, *zijn thans jarig.*"
Het volgende is van den Heere D. Holland, te *Waverveen.*

Door Na *verkeerd aan* Dries *te binden,*
Is de ANDRIES, *van Heer Kraay te vinden.*

De Heer A. de Croes Forsborgh *Jr.*, zegt LEENHEER; de Heer J. N. C., LEENMAN, of LEENHEER, en de Heer L. J. Ulman heeft het volgende ingezonden:

Van Blaauwbaard heb ik veel gehoord,
Of in mama de Gans gelezen;

Maar ROODBAARD is hier 't moederwoord,
Ten minsten dunkt mij, 't kan het wezen.

Ook Mejuff. Rozette J. Ulman heeft het woord [illegible], en de Heer F. C. W., [illegible]MAN.

a.) VINAIGRE; opgegeven door den Heer J. E. v. O., te *Tiel*, is door niemand anders ontraadseld dan door den Heer L. J. Ulman, en deszelfs zuster, Mejuff. Rozette J. Ulman; blijkens het volgende:

Le vin, *devenant* aigre, *Est appelé* VINAIGRE. L. J. Ulman.	*Monsieur J. E. v. O.* *Le* VINAIGRE *est le mot.* *Mejuff.* Rozette J. Ulman.

De Heer D. Holland, te *Waverveen*, meent de charade te vinden in het woord JOURNÉE, en de Heer H. P. Witkamp Pz. in MALFAIT.

9.) JACOBUS; opgegeven door den Heer Hendrik Kempe *Lodewijksz*: — gevonden door de Heeren D. Holland, te *Waverveen*; H. R. Witkamp *Pz.*; G. v. O.; H. Torley; [illegible] D'ailly; G. W. G.; A. Londson, te *Zaandam*; A. J. D'ailly; W. A. Lindeman; J. A. Töpfer *Jr*; 7. 22. 22., te *Z.*; J. Gravius; A. Timme, leerling van den Heere J. van Wijk *Rz*; C. Bank; G. Houfe; [illegible] 22. 45.; W. F. Verwey Stollberg; J. H. Sterlie; Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*; C. Thijmens; F. van der Woude; A. Koster (in verzen). — Dus zegt de Heer J. Gonggrijp, te *[illegible]*:

Het eerste *ja*, het tweede *ko*, Het derde *bus*; niet? is 't niet zoo?	Wel ja! en als 'k die zamen bind, Bekom 'k JAKOBUS, Heer en Vrind.

Hier bij kunnen wij nog het volgende voegen:

„ Ja," zei mijn [illegible], „ is 't eerste deel, (Wij [illegible] eens t'zaam)	„ En Ko het tweede, en het geheel „ Jakobus, juist uw naam. J. N. E.

[illegible] [illegible], [illegible] ik [illegible]	En heb gelezen, Jakobus wezen. P. van Kalfsvoet.

Jakobus, *vroeg eens zijne vrouw*: „ Mie! *hebt gij niet wat thee?*"
„ Ja," *zei ze*, „ Ko, *de bus is vol*, *wees dus maar wèl tevreê.*"

A. G. van Cappelle.

'K zag spoedig, toen 'k deze opgaaf las,
Dat het mijn tweede voornaam was.

Joh. Jac. Lardelli.

Ko, een veelbelovend knaapje, Las deze opgaaf van Mercuur, „ Nu *ja*," riep hij, „ 'k wil wel wedden, „ 'K weet dat woord nog binnen 't uur." —	„ Hé," zei *Jakob*, Kootjes makker, „ 'K nam 't [illegible] eens zoo lang niet aan, „ Zoo iets binnen 't uur te weten! „ Neen, dat kreeg ik niet gedaan.

„ Maar doe gij uw best eens, Kootje;
„ Zeker vindt gij 't, wat het zij;
„ En als gij het hebt gevonden,
„ Is 't, dat weet ik, ook voor mij." —
Pas had Jakob dit gesproken,
Of JAKOBUS, Kootje's neef,
Kwam de kamer ingetreden;
Straks riep Ko: „ zoo waar ik leef,
„ 'K heb het woord nu reeds gevonden:
„ Zie, 't is juist mijn Neefjes naam!"
Jakob zeide: „ schrander Kootj!
„ Waarlijk gij zijt regt bekwaam."

H. W. Carras, te *Zutphen*.

Ja ja, het is wel zoo;
Het tweede deel is *Ko*,
En *bus* het derde deel,
JACOBUS dus 't geheel.

Rozette J. Ulman.

JACOBUS, hebben ook de Heeren, J. Hambeek, en H. L. Schollevanger, leerlingen van den Heere, J. van Wijk *Rz.*; Mejuffr. A. C. Zweerisz; de Heeren F. C. W.; P. Saraber *Jr.*; Hk. Wellan *Hz.*; Ads Croes Forsborgh *Jr.*; J. C. Schouten; H. Kraay (in verzen, te talrijk voor ons bestek); Mejuffr. Sara J. Ulman; Jacob Bru *Jr.* (in verzen). — De Heer L. J. Ulman zegt:

Een gek slechts zegt op alles *ja*.
Men spelt het woordje *Ko* met *k*;
En *busen* vindt men zeker veel;
Dus is JACOBUS het geheel.

De Heer Ulman laat op dit versje eene aanmerking volgen, waarvoor den kweekeling hem dankbaar moet wezen, en welke aanmerking tevens op nieuw bewijst dat men dit ons werk de eigenschap van nuttig te zijn niet kan weigeren. — Dus zegt de gemelde zeer geëerde Correspondent: „ JACOBUS met *c*, doch JAKOB met *k* gespeld „ wordende, ziet men duidelijk dat deze *charade*, volgens den „ Hoogleeraar Siegenbeek, niet doorgaan kan."—Dit is zoo: de gemelde Hoogleeraar, over het spellen van de woorden JACOBUS, CORNELIA, CATHARINA enz. sprekende, zegt:

In dezen wordt, mijns achtens, de Latijnsche *c* gevoegelijk behouden, wanneer zij op de voorgestelde wijze gebruikt worden met uitgangen, welke, aan onze taal vreemd zijnde, aan dezelve een Latijnsch aanzien geven Doch JAKOB, KATRIJN enz., waarbij de Latijnsche uitgang is weggelaten, en welken dus een meer Nederduitsch voorkomen hebben, vereischen, mijns oordeels, de Nederduitsche *k*."

4.) RAADSEL; opgegeven door den Heer A. J D'ailly: — gevonden door de Heeren, J. C. Schouten; Ads. Croes Forsborgh; J. Hambeek en H. L. Schollevanger, leerlingen van den Heere J. van Wijk *Rz.*; A. G. van Cappelle; H. P. Witkamp *Pz.*; A. Koster. — De Heer Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*, zegt:

Goed is altijd goede raad.
Sel *verkeerd, is goed of kwaad.*

Nog zijn de volgende ontraadselingen ingekomen:

Raad voegt bij oud en jong,
Dient eene lastertong,
En lasterlijke klappers,
Niet min ook stoute snappers.
Naar raad strekt vaak de wensch.
Van een ontmoedigd mensch.
Nu 't ander deel van 't woord;
'T is *sel*, in zijne soort
Van onbepaalde waarde
'T gemis diens zegen baarde
Der maatschappij gewis
Een schaê die naamloos is.
Hier mede is deez' charade ontbonden;
In RAADSEL heb ik haar gevonden.

P. Saraber *Jr.*

De charade van den Heere A. J. D'ailly ligt in 't woord RAADSEL; dan, *zout* heet in 't Fransch *du sel*, niet *sel* alleen.

C. Bank.

Ja, 't woord bestaat slechts uit twee deelen,
En kan veeltijds de denkkracht streelen.
Gebiedend is het woordje *raad:*
Zelfstandig is het goed of kwaad.
Du sel niet *sel* in 't Fransch geheten
Is onontbeerlijk in ons eeten.
'T aanwijzend bijwoord vind ge in *daar*.
Een goede *les* is thans niet raar;
Maar niet bij ieder vindt men ooren
Die naar de goede lessen hooren.
'K zeg dus, en denkelijk niet mis,
Dat RAADSEL hier de meening is.

Johs. Jacs. Lardelli.

Het eerste deel is zeker *raad*,
Die somtijds goed is, somtijds kwaad.
'T aanwijzend bijwoord ligt in *daar*.
Het *sel*, of zout, is goede waar,
Ja onontbeerlijk in de kost:
Dus is het RAADSEL opgelost.

J. N. C.

„ Weet gij," vroeg eens kleine Jan
Aan zijn' broeder Piet,
„ Wat mijnheer D'ailly bedoelt?
„ 'K weet het waarlijk niet. —
„ O! gij hebt het reeds ontdekt;
„ Want gij ziet zoo blij."
„ Neen," zei Piet, „ wat 'k gissen moog',
„ 'T komt er maar niet bij:
„ 'T blijft een RAADSEL." — „ Wacht," zei Jan:
„ 'K heb nu weêr gegist,
„ *Raad*, en *sel* (verkeerd is 't *les*)....
„ Ja dat is 't! dat is 't!"

H. W. Carras, te *Zutphen*.

In *raad* men 't eerste deel ontmoet:
Elk geeft dien ligt, maar zeldzaam goed.
Sel (zout) kan men niet wel ontberen;
'T blijft nuttig door het om te keeren;
Maar wordt van 't kind niet gaarn gehoord:
Dus is hier RAADSEL 't raadselwoord.

Jacob Bru *Jr.*

Zie 't eerste woord op 't volgend blad,
En zeg of 't niet uw doel bevat (*).

P. van Kalfsvoet.

Zeer dikwijls zal een mensch
Die weinig is ervaren,
Zich, door een' *raad*, naar wensch
Zien redden uit gevaren;
Doch tevens is het waar
Dat, door geen' raad te hooren,
Bij 't dreigende gevaar
Een tweeden wordt geboren.
Een *les*, hoe nut ze ook zij,
Baat niet bij zulke menschen
Die denken: „ Ik voor mij,
„ Wil naar geen wijsheid wenschen."
Maar die zijn heil bemint
Zal altijd willen leeren,
Al waar' 't ook van een kind:
Geen voorwerp kan hem keeren.
Die naar een' wijzen raad
En goede les wil hooren,
Behoudt soms, in der daad,
'T geen anders waar' verloren.
Wordt nu 't woord *les* verkeerd aan 't woordje *raad* gebonden,
Zoo wordt in RAADSEL het charadewoord gevonden.

H. Kraay.

(*) *Bladz.* 96. Merc. 3de *D.* 2de *st. sluit met de charade van den Heere* D'ailly, *en het eerste woord op 't volgende blad* (bladz. 97.) *is* RAADSEL.

'T geheel is RAADSEL. *Raad*
Is goed; maar soms ook kwade

Zoo ook een *las*. Het Fransche *sel*,
Is zout, of ik versta 't niet wel.

Aanwijzend is het woordje *daar*,
En daarmede is de ontraadsling klaar.

L. J. Ulman.

'T woord RAADSEL is ook ingezonden door Mejuffr. Rosette J. Ulman (in verzen); de Heeren, H. P. Witkamp *Pz.*; D. Holland, te *Waverveen*; H. Torley; A. Londsen, te *Zaandam*; Hendrik Kempe *Lodewijksz.*; W. A. Lindeman; Mejuffr. S. H. van Cappelle; de Heeren, H. G. Kloppenburg; G. H. O. Mulder; 10. 8. 22. 15.; A. G. N. de Gand; J. Gravius; A. Timme, leerling van den Heere J. van Wijk *Rz.*; J. H. Steslie.

RAADSELS.

1.) AA; uitgegeven door den Heer H. P. Witkamp *Pz.* — Op dit raadsel heeft NIEMAND geantwoord.

2.) MELK; opgegeven door den Heer P. Sarabet *Jr.*: — ontraadseld door de Heeren, A. J. D'Ailly; W. A. Lindeman; G. H. O. Mulder; 10. 8. 22. 15.; H. Alix; Adrs. Croes Forsborgh *Jr*; J. C. Schouten; H. Torley. — Dus zegt de Heer Abrah: Bredie *Jr*:

Een dagelijksche drank is MELK,
De klem *is doodelijk voor elk.*

De Heer P. van Kalfsvoet heeft het woord *klem* in een' anderen zin genomen, dan de Heer Opgever bedoelt: blijkens het volgende:

Gij zoo geliefde MELK,
Zijt juist niet goed voor elk,
Offchoon gij lekker smaakt.

Men zal gewisselijk schromen
Weêr in de *klem* te komen,
Is men er uit geraakt.

De Heer H. W. Carras, te *Zutphen*, zegt:

Ik ben van gevoelen dit raadsel met het woord MELK te kunnen ontraadselen; dewijl men van de melk toch kan zeggen, dat zij dagelijks van de menschen gebruikt wordt, hetwelk 't raadsel ook bepaalt: en wanneer men dat woord omkeert, heeft men het woord *klem*, beteekenende een ongemak, het welk velen (gemeenlijk kindertjes) het leven kost. Er zijn veelvuldige voorbeelden van jonge kindertjes, die aan de *klem* in den mond gestorven zijn.

Intusschen zegt de Heer A. G. N. de Gand, bij zijne opgave van het woord MELK.

Heeft de *klem* vele menschen het leven gekost? Voor mij, ik geloof dat de Heer Sarabet zich daarin niet weinig bedriegt: echter onderwerp ik mij aan het oordeel van uwe oordeelkundige lezers.

De volgende Heeren Correspondenten hebben het raadsel gevonden

in 't woord KOP (omgekeerd *pok*); namelijk C. Thijmen; F. C. W.; H. G. Kloppenburg; D. Holland, te *Waverveen*; L. J. Ulman. — Hetzelfde woord is ingezonden, door Mejuffrouwen Rozette J., en Sara J. Ulman.

In 't woord STROOK (omgekeerd *koorts*) is het raadsel gevonden door de Heeren H. P. Witkamp, en A. Koster. — De Heer T. Springstok, te *Zwol*, zegt op dit woord:

Spelt men 't woord STROOK verkeerd,
Dan wordt het niet geëerd;
In tegendeel 't doet beven;
Want KOORTS kost velen 't leven.

KOP of STROOK, zegt de Heer, A. G. van Cappelle.

MELK of KOP (*theekop*) heeft de Heer C. Bank.

KOP, of KOOP (omgekeerd *paok*); of STROOK, of KLOK (omgekeerd *kolk*), zijn ingezonden door den Heer J. N. C. — Het volgende is van den Heer H. Kraay:

In 't raadsel nummer twee, zal men, naar mijn gevoelen,
Op MELK, *die zeer geliefd is, doelen;*
Want omgekeerd is 't klem, *die wel gevaarlijk is;*
Maar velen 't leven kost, dat's wel een weinig mis,
Bedoelt men niet de klem, *waarin de dieven komen;*
Of die bij d'arbeids man te dikwijls wordt vernomen;
En zulk een klem *kost toch veeleer een arm of been:*
Maar 't woordje KOP *voldoet veel beter naar ik meen;*
Deez' wordt zeer veel gebruikt bij onderscheiden menschen;
En pok *is 't omgekeerd, waar niemand naar zal wenschen:*
Dus zou 'k het woordje KOP *in dezen liever raân,*
Daar pok *veelmeer dan* klem *op 't leven komt te staan.*

LEVEN (omgekeerd *nevel*), door de Heeren G. v. O. en F. van der Woude ingezonden, zoude onzes dunkens, mede in aanmerking kunnen komen. — Hetzelfde zoude van het mede ingezondene woord OREN (omgekeerd *Nero*, den bekenden tiran), gezegd kunnen worden, ware 't niet dat men niet *oren* maar *ooren* moeste spellen.

VRAGEN.

I.) PARIEKT gedaan door den Heer P. van Kalfsvoet: — beantwoord door de Heeren, A. G. N. de Gand; J. H. Sterlie; J. Gravius; A. Timme; J. Hambeek en H. L. Schollevanger; leerlingen van den Heere J. van Wijk *Rz.*; A. Koster; H. Kraay (*); H. Torley; H. G. Kloppenburg; P. Saraber

(*) *De Heer* Kraay *zal 't ons gewisselijk ten beste houden dat wij het door hem ingezonden naamvers, dit onderwerp en woord betreffende, niet plaatsen; dewijl hij, bij nadere overweging, met ons zal inzien, dat hij, in hetzelve, eene openbaarmaking doet, tot welke wij niet geregtigd zijn. — Daar ons werk alleenlijk voor kunst en wetenschap geschikt is, en wij ons ook alleenlijk daarbij bepalen, verschilt het ons niet, of* PIET *zich* JAN; *dan of* JAN *zich* PIET *noemt. — Wij hebben zeer veel achting voor 't bekend* Hollandsch versje:

Al waar 't een kind slechts die u leert,
En houd uw hart niet afgekeerd, *enz.*

Jr. (in verzen); W. A. Lindeman (in verzen): — De Heer J. H. v. O. zegt:

De vraag geldt hier
Het woord PAPIER.

De Heer Hk. Wellan *Hz.* heeft ingezonden EST, als *Fransch, Latijn Spaansch.*

— — H. Alix, — — — SAL, SOL } — *Sp., Portug., Lat.*
— — A. Koster, beh. PAPIER (zie bov.) ROND — *Fr., Hoogd., Holl.*
— — A. J. D'ailly, heeft ingezonden IN, — *Lat.* — —
— — C. Thijmen, — — NON, — — *Fr., Eng.*
— — L. J. Ulman, } — POT, — *Holl.* — —
— — H. P. Witkamp *Pz.*
Mejuff: Rozette J. Ulman, — RAT, — — — —

De Heer H. Kraay, beh. PAPIER (zie bov.) { RANG — — — *Hoogd.* / BLIND — — *Eng.* — / POST — — — — / PSALM — — — — / ARM, — — — —

en zoo ik verder zoeken wilde, vonde ik ligt meerder.

— — F. C. W., — — { RICHARD, REGIMENT, BARON, enz. } *Holl. Fransch Engelsch.*

De Heer H. W. Carras, te *Zutphen*, zegt:

Het woordje VERS, *heeft in het Hollandsch, Duitsch, en Fransch*
Den zelfden zin, Mijnheer: dus zie ik zeker kans
Om uwe vraag ook met dit woord
Te ontbinden, juist zoo als 't behoort.

De ingezondene woorden RAT en POT, als *Fransch, Hoogduitsch* en *Hollandsch* zouden geldig zijn, indien de *Duitscher* niet zeide, RATT, RATTE of RATZE, en POTT.

2.) MISISSIPPI: gevraagd door den Heer, A. van Mansum *Jr.*: — op dit raadsel is ingekomen 't woord:
STAATSRAAT; niet geldig om dat de eigenlijke spelling STAATSRAAD is:
KENTEKENEN; — — — — — — KENTEKENEN —

Het voldoende woord KOEKKOEKEN is ingezonden door de Heeren, A. G. van Cappelle; H. Kraay (in verzen); J. H Sterlie; H. Torley; 7. 22. 22., te *Z.*; A. G. N. de Gand; P. Saraber *Jr*; W. A Lindeman; J. H. v. O.; A. J. D'ailly.

„ Indien," zegt de Heer H. G. Kloppenburg, „volgens den
„ Heer Siegenbeek, de letter *ij*, aangemerkt wordt als eene dubbele
„ *i*, zoo is de vraag, (*Amst. Merc.* 2de *D.* 2de *st. bladz.* 97. *No.* 2.)
„ te beantwoorden met het woord AANNAAIJEN, bevattende tien
„ lete-

„ letters, vier *a*'s, drie *n*'s, twee *i*'s en één *e*." — Dit woord is ook ingezonden door de Heeren A. Koster; en J. Gravius.

De Heer Joh. Jacq. Lardelli zegt, KOEKKOEKEN en MANNENNAAM (in verzen). — MANNENNAAM hebben ook de Heeren, Hendrik Kempe *Lodewijksz.*; H. W. Carras, te *Zutphen* (in verzen).

De Heer P. van Kalfsvoet zegt:

Mij dacht, deez' vraag was niet onaardig;
En waarlijk wel der moeite waardig,
Om naar dezelve een wijl te zoeken:
Ik deed het, en ik vond KOEKKOEKEN.

De volgende aanvullingen, van de eindrijmwoorden, onderwerp DE REGEN, voorgesteld door den Heer, P. Saraber *Jr.*, *Merc.* 3de *D.* 3de *St. bladz.* 140, zij ons toegezonden:

Regen, die het veld moet...drenken,
Voert des landmans vreugde in ..top;
Maar, ziet hij dien stortend...schenken,
O! hij vliegt op een...galop.
Regen doet ook bloemvriend...zingen;
Regen die zijn tuin...verfiert;
Als de wolken zamen...dringen,
En de zwaluw vliegend...giert,
Denkt hij vrolijk om het...groeijen
Van zijn bloemtjes zoet van...geur.
Niets kan zonder regen...bloeijen;
Heeft de roos geen schoone...kleur.
Regen kan 't insect...verjagen.
Staat het koren als schier...dood,
Regen maakt in weinig...dagen,
'T maaibaar, en bekwaam tot...brood.
Droogte zien wij nadeel...plegen,
Daar de regen schatten...baart;
Laat ons, stem en hart ge...paard,
De Almagt loven voor den...regen.

H. W. Carras, te *Zutphen*.

Heel de aard gevoelt zich door den regen lieflijk drenken;
Hij voert de welvaart vaak ten top.
Gods wijze schikkingen zien we ons den regen schenken,
Al zwelle ook de rivier, tot ze, als op een galop,
Hare oevers overbruist. Hij doet de vogels zingen,
Terwijl hij boom en plant en het gebloemt versiert;
Terwijl de mensch zich ter erkentenis voelt dringen,
Gelijk 't gevogelte dat door de bosschen giert.
De regen doet ook 't graan, ons beste voedsel, groeijen,
En geeft de kruiden verschen geur;
'T verdorde doet hij weder bloeijen;
'T verwelkte geeft hij nieuwe kleur.
Zien wij door droogte soms des landmans hoop verjagen,
Ja ook al dreigt zij met den dood,
Zoo wij een regenwolk weêr staatlijk op zien dagen,
Is nieuwe voorspoed daar; verwacht weêr ieder brood.
Zoo ziet men hoe Gods oog zich vestigt op ons plegen;
Zoo schenkt Hij heil wanneer 't het meest genoegen baart.
Voorts zij de sterkte 't moedig paard,
Maar grooter sterkte heeft de regen.

H. Kraay.

O regen! dierbre schat! die 'k bosch en veld zie drenken,
En dringen, wonderbaar, tot in den hoogsten top:
O regen, ons zoo waard'! wat heil kunt gij niet schenken,
Al snelt gij soms, gelijk een paard in zijn galop.
'K hoor veldeling, door u, een dankend loflied zingen.
Ook Flora's *vriend, daar hij den bloemtuin weêr* versiert;
Den dank van 't blatend vee doet gij door 't luchtruim dringen,
Terwijl 't gevederd koor door digte wouden giert:
O regen, ons zoo waard'! die plant en kruid doet groeijen,
En geeft geheel het veld een lieffelijke geur;
O regen, ons zoo waard'! gij doet den ooftboom bloeijen;
Valt gij niet, dan verliest de schoone bloem haar kleur.
'T insekten heer kunt gij, door wondre kracht, verjagen,
En wat niet vlugten kan wordt door die kracht gedood.
De landman slijt door u in vrede en vreugd zijn dagen,
Met huisgezin en kroost; gij geeft hem 't dagelijksch brood.
O regen, ons zoo waard'! ja, gij kunt rampen plegen;
'T is waar dat gij somtijds het nijpendst jammer baart;
Doch schoon uw zeegnen soms met onspoed ga ge-paard,
Bestaat voor ons geen schat zoo groot als gij, o REGEN!

J. H. v. O.

(*Meer anderen in ons eerstvolgend stuk.*)

MEDEGEDEELDE STUKJES.

ANECDOTE.

Een zeker schilder, maar geen van de beste soort,
Zei tegen iemand, die zijn woning liet herbouwen:
„ *Wilt gé uwe kamers in den schoonsten smaak beschouwen,*
„ *'K bied u mijn kunst, geef mij uw woord:*
„ *Zoodra gegrondverwd is, zal mijn talent u blijken.*" —
Of liever, schilder eerst, Mijnheer,
Was 't antwoord; dat bevalt mij meer,
Daarover zal ik dan de grondverw laten strijken.

In verzen gebragt door,
L. J. Ulman.

MOEDERLIJKE LIEFDE.

Zekere dame werd door den dood van haar eenig kindje beroofd, en was daardoor in zeer diepe droefheid gedompeld; men vreesde zelfs dat die slag haar het verstand zoude kosten. — Een geestelijke waagde haar te vertroosten, zeggende: „Mevrouw, bedenk dat God Abraham bevel „ gaf, zijnen eenigen zoon te offeren." — *Ach! eerwaarde Heer!* antwoordde de bedroefde vrouw; *God gaf dat bevel wel aan een' vader; maar nooit zoude Hij 't eene moeder gegeven hebben.*

T. Springstok, te *Zwol.*

EENE WAARHEID.

Als men in vrede en vriendschap leeft;
Zijn driften nooit den teugel geeft;
Dan is men onuitspreeklijk rijk,
Geen Koning is ons dan gelijk.

J. H. v. O.

ANECDOTE.

Zeker vermogend Heer, die bijna geen' neus had, noodigde, bij gelegenheid van zijn' verjaardag, verscheidene zijner geburen op een glaasje: allen verschenen, op het bepaalde uur, om hem geluk te wenschen met de vermeerdering van zijne jaren; doch een der genoodigden, die geen vleijer was, zeide: „Mijnheer! ik wensch dat gij nog vele jaren lang een „goed gezigt moogt behouden" — *Aardige wensch!* liet de gastheer daarop volgen: *hoe komt dezelve hier te pas?* — „Om dat het u bezwaarlijk zoude vallen eene bril te gebruiken," antwoordde de wenscher.

H. W. Carras, te *Zutphen*.

ONGENEESBARE KWAAL.

„*Helaas!*" *zeide eens* Alcest, „*wat kwaal mag het toch wezen,*
„*Die mij gestaag kwelt; en die niet wil genezen?*
„*Reeds geeft de* Doctor *'t op; offchoon een kundig man,*
„*Zegt hij, rondborstig, dat hij mij niet redden kan.*"
Ik ken uw kwaal zeer wel, *was 't antwoord van* Leander:
Die u daarvan verlost, is zonder voorbeeld schrander!
Alcest *stond zeer verbaasd.* „*Hoe heet dan zulk een kwaad?*"
Vroeg hij, al bevende en met een verbleekt gelaat —
Het antwoord was (O! dat geen mensch het mogt' vergeten!)
Een GEK te zijn Mijnheer! en 't niet te willen weten!

A. W. N. van Gent.

DE BESCHAAMD GEMAAKTE BESPOTTER.

Een advokaat, een zot der zotten,
Gewoon aan onverdiend bespotten,
Bevond zich met een' molenaar,
En andre gasten, bij elkaêr;
De muller had 's mans schimpen te vrezen;
Hij kon, hij moest, hij zou het wezen.—
„Hoort," zegt de pleiter, „vrinden, hoort:
„Een molenaar kwam voor de poort
„Des hemels, en wilde ingelaten;
„Dan, ach! geen willen kon hem baten;
„Want finte PIETER, die hem zag,
„Barstte uit in schaterend gelach,
„En zei: *Hoor vrind, naar onze wetten,*
„*Moogt gij geen voet naar binnen zetten;*
„*Want immers is 't maar al te waar,*
„*Gij waart op aarde een molenaar?*
„*En alle molenaars zijn dieven...*"
„Zacht, zacht mijnheer, met uwbelieven,"
Viel hier de snege muller in:
„Daar 'k de edle waarheid hoogst bemin,
„Wil 'k u haar aanzijn niet verbergen,
„Dat zal 't gezelschap me ook niet vergen.—
„Weet dan dat, toen mijn doode vriend,
„Bij PETRUS zich had aangediend,
„Als molenaar, en deez' hem meldde,
„'T geen de advokaat zoo straks vertelde,
„Hij ernstig heeft geprotesteerd,
„En onverzettelijk begeerd,
„'T verschil terstond te doen beslechten!
„Hij eischte (naar costum en regten),
„Dat men, uit 's hemels zaal, terstond
„Hem eenen pleitbezorger zond. —
„Maar PETRUS zei, en vrij wat vinnig:
„*Mijn lieve man, gij zijt krankzinnig!*
„*Zoekt ge in den hemel 't eerste kwaad?*
„*Wij weten van geen' advokaat;*
„*Dien moet gij uit de hel gaan halen;*
„*Toe voort maar derwaarts, zonder dralen.*
„*Wel twintig pleiters vindt gij daar,*
„*Te dienst van slechts één molenaar.*"
Dus vond de gek het geen hij zeker niet verwachtte,
En droop stilzwijgende af, terwijl hem elk belachte.

P. van Kalfsvoet (*).

(*) *De geëerde dichter zal 't ons, hopen wij, ten beste houden dat wij deze zijne dichtregelen (ter gunste van ons bestek) een weinig minder in getal hebben gemaakt; wij meenen den zin en kracht derzelve daardoor niet verminderd te hebben.*

ANECDOTE.

VEROORDEEL NIET, OP DAT GIJ NIET VEROORDEELD WORDT.

Elk spiegels zich zelven,
CATS.

Zekere schijnzieke babbelaarster, zeide eens in een talrijk gezelschap van eenige harer bekenden, na zij met elkanderen over het een en ander, de *joden* betreffende, gesproken hadden: *Al gaf men mij* honderd duizend guldens, *zoude ik nog geen* jood *willen zijn!* „Waarom niet?" vroeg een der aanwezende Heeren, koeltjes. *Om dat ze een verachtelijk volk zijn*, antwoordde zij. „Maar wat is de reden dat zij veracht worden?" vroeg hij weder. *Om dat zij het christendom verzaken!* hernam de babbelaarster. „Het geen zij doen" — zijde de Heer, op een' nadrukkelijken toon, „doen zij openlijk; maar zijn de geenen die door *gewaande Godvrucht*, door *schijndeugd* en *huichelarij*, de oogen der menschen trachten te verblinden, ten einde, door die helsche middelen, den naam van *vroom* en *deugdzaam* te verwerven, niet veel verachtelijker en voor de maatschappij schadelijker, dan de *joden*? Immers ja Mejuffrouw? En zoude ik wel te veel zeggen," vervolgde hij, „indien ik u mede onder het getal dier afschuwelijke wezens stelde? — Hoe kunt gij dan zoo onbeschaamd zijn, dat gij mede de *joden* veracht, daar gij zelve veel slechter zijt dan zij!?" De snapster sloeg hare oogen neder en bloosde, terwijl alle de aanwezenden zich verbaasden, over het stoutmoedig gezegde van den Heer.

A. G. N. de Gand

NIEUWE OPGAVEN.

LOGOGRYPH.

Het moederwoord bestaat in vier letteren; is van zeker metaal, en wordt door sommige werklieden gebruikt.

1. 3 Is een verkorte vrouwenaam.
2. 3. 2. Is een zeer nattig rijdtuig.
1. 3. 4. Is iets het geen tot reiniging gebruikt wordt.
2. 3. Een deel van een schip.
2. 3. 4. Een dier.
3. 2. Een rijdtuig, ten vermake geschikt.
3. 2. 1. Een vaartuig.
3 2. 4. Een ligchaams deel, ook eene weinig geachte hoedanigheid.
4. 3. 1. Is een bijvoegelijk naamwoord.
4. 3. 2. 1. Een zeker gewigt.

L. G. Bredie.

CHARADEN.

1) Mijn geheel, 't welk uit twee deelen bestaat, is even als men eerste en tweede deel, ieder afzonderlijk, aan, menschen en dieren te vinden.

Hk. Wellan Hz.

2.) Mijn eerste deel behoort tot het dierlijk ligchaam; mijn tweede of laatste, omgekeerd, tot dat van mensch en dier, en mijn geheel is in aanzienlijke huishoudens zekerlijk te vinden.

A. K.

3.) *Mijn eerste is in ons land een dorp dat zeer bekoort:*
Mijn tweede iets 't welk vooral op elken disch behoort;
'T geheel een instrument van ijzer, lood noch staal,
Men blaast, men speelt er op, doch nimmer muzykaal.

L. te *V.*

4.) Mijn geheel bevat twee deelen: het eerste is de gebiedende wijze van een werkwoord; mijn tweede wordt somtijds in weelde, somtijds uit armoede gebruikt; en mijn geheel is in een winkel onontbeerlijk.

Mejuff. Aa. Ca. Zweeritz.

RAADSELS.

1.) *'K heb onlangs zeker woord in onze taal gelezen;*
'T is in den eenen zin een smakelijke visch;
In d'andren wordt het van niet weinigen geprezen
Voegt dan vooral den waard, gezeten aan den disch.

P. Saraber *Jr.*

Se suis l'hiver et le printems,
En fuyanit l'été et l'automne.
On ne me voit pas au beautems,
Et je puis dire, que personne
Ne me vit jamais au soleil;
Mais je suis toujours dans l'orage;
Et au coucher comme au réveil,
Je suis la paix, je suis la rage.

Jacob Bru *Jr.*

VRAAG.

Welk zelfde woord kan men in de onderstaande opene plaatsen voegen, dat iedere zegging een volzin wordt?

Vele menschen hebben veel....
Vele menschen gebruiken een.....,
Vele menschen wonen te, *Amsterdam*, in de..... straat.
Vele mannen zitten op een.....
Vele menschen voeren een..... in hunne wapens.
Vele menschen horen gaarne iets over een.....
Vele menschen bedienen zich van een.....om tekens te maken (*)

H Kraay.

(*) *De Heer* Kraay *zal 't hopen wij goedvinden, dat wij het laatste gedeelte van zijne vraag niet geplaatst hebben: wij zijn van gevoelen dat hetzelve de bedoeling zoo duidelijk maakt, dat dezelve een* kind, hetwelk slechts printjes gezien heeft, niet zoude ontglippen.

N.B. Het ingezonden raadsel, op het woord LEPEL, moeten wij ter zijde leggen, dewijl hetzelve in een vroeger gedeelte van ons werk reeds voorkomt.

De logogryph, beginnende: *Het geheel is een deel van 's menschelijk ligchaam.— 1. 2. Een tusschenwerpsel of uitroeping*, kan niet geplaatst worden, om dat het moederwoord derzelve niet mede is ingezonden.

In ons laatst voorgaande stuk, *bladz.* 190, *reg.* 26 *van boven*, staat, M. C. Verwey; moet zijn: *Mejuffrouw* M. C. Verwey.

Het korte verhaal, wegens de twee prinsessen, zullen wij met genoegen eene plaats inruimen, indien de Heer Inzender ons de leering, welke in hetzelve ligt opgesloten; dat is de zedekundige bedoeling van het verhaal gelieft mededeelen: wij twijfelen niet of hij zal ons geredelijk toestemmen, dat korte verhalen, van aard als het door hem ons toegezondene, die strekking moeten hebben; dat zy anders, om zoo te spreken, doode ligchamen zijn, welke begraven moeten worden.

De ontvangene *Hoogduitsche charade*, moeten wij, om aan onze vastgestelde voorwaarde getrouw te blijven, mede ter zijde leggen; om dat zij met de *Hoogduitsche letter* geschreven is; wij verzoeken dezelve, (ingevolge gemelde voorwaarden) met de *Latijnsche letter* geschreven te mogen ontvangen.

TOEGIFT No. 5.

Aan 't eind van ons laatst voorgaande stuk ontbrak ons de plaats om te berigten, dat de werkwijzen van de Heeren J. Roosekrans en H. W. Caspari, ter oplossinge van het aldaar verhandelde voorstel, overeenkomen met de nader ingezondene werkwijze van de Heeren Voorstellers, waarmede het gemelde stuk sluit.

OPLOSSINGEN *der* VOORSTELLEN, *geplaatst in ons* 2de D. 5de Stuk.

1.) Voorstel van den Heere C. van Schaick, *Huisonderwijzer te* Amsterdam.

De Heer Roosekrans heeft het voorstel opgelost als volgt:

Stel het grootste $= x + y$
en het kleinste $= x - y$

Mult. $2x$ de som
Met $4xy$ verschil der vierkanten

Zoo is $8x^2y = 128$

$$2)\quad 4x^2y = 64$$
$$y=1)\quad 4x^2 = 64$$
$$4)\quad x^2 = 16$$
$$\surd)\quad x = 4$$
$$y = 1$$
$$x + y = 5 \text{ het grootste getal.}$$
$$x - y = 3 \text{ het kleinste.}$$

Mult: $2x^2 + 2y^2$ som der vierk:
Met $2y$ verschil der get:

Komt $4x^2y + 4y^3 = 68$

$$4x^2y = 64 \quad \textit{sub.}$$
$$4y^3 = 4$$
$$4)\quad y^3 = 1$$
$$\sqrt[3]{}\ )\quad y = 1$$

De Heer Voorsteller (C. van Schaick *Jr.*) werkt nagenoeg op dezelfde wijze: — ook volgt de Heer L. J. Ulman die werkwijze; en mede, nagenoeg, de Heer Js. Hector. Deze Correspondent heeft ook de volgende werkwijze ingezonden; alhoewel dezelve veel langwijliger zij, willen wij die echter den kweekeling niet onthouden: zij is deze:

Stel 't grootste getal $= x$ en 't kleinste $= y$.

$$\begin{array}{l} x^2 - y^2 \\ x + y \\ \hline x^3 + x^2 y - x y^2 - y^3 = 128. \\ x^3 - x^2 y + x y^2 - y^3 = 68 \\ \hline 2x^3 \quad - 2y^3 = 196 \\ \hline x^3 \quad - y^3 = 98 \\ -3x^2 y + 3xy^2 = -90 \\ \hline x^3 + 3x^2 y + 3xy^2 - y^3 = 8 \\ \hline \sqrt[3]{} \; x \quad - y = 2 \\ \hline x^2 - 2xy + y^2 = 4 \\ x^2 \quad + y^2 = 34 \\ \hline 2xy \quad = 30 \end{array}$$

(2, $\sqrt{}$, *sub.*)

$$\begin{array}{l} x^2 + y^2 \\ x - y \\ \hline x^3 - x^2 y + x y^2 - y^3 = 68 \\ x^3 + x^2 y - x y^2 - y^3 = 128 \\ \hline -2x^2 y + 2xy^2 = -60 \\ - x^2 y + xy^2 = -30 \\ \hline -3x^2 y + 3xy^2 = -90 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} x^2 + y^2 \\ \quad\quad 2 \\ \hline 2x^2 + 2y^2 = 68. \text{ volg. 't voorst.} \\ \hline x^2 + y^2 = 34 \\ 2xy = 30 \\ \hline x^2 + 2xy + y^2 = 64 \\ \hline x + y = 8 \\ x - y = 2 \\ \hline 2x = 10 \\ \hline \text{Komt } x = 5 \\ x - y = 2 \\ \hline \text{En } y = 3 \end{array}$$

(*Mult.*, 2, *Add.*, $\sqrt{}$, *Add.*, 2)

Met dezelfde stelling (x en y) werkt de Heer Korns. Scholte, te *Edam*, anders en korter; namelijk dus:

Gevonden hebbende

$$x^3 + x^2 y - x y^2 - y^3 = 128, \text{ en } x^3 - x^2 y + x y^2 - y^3 = 68$$

Zegt hij $2x^3 - 2x^2 y + 2xy^2 - 2y^3 = 136$ $\quad 2x^3 - 2x^2 y + 2xy^2 - 2y^3 = 136$

$$\begin{array}{l} \hline x^3 - 3x^2 y + 3xy^2 - y^3 = 8 \quad \textit{Sub.} \\ \hline \sqrt[3]{} \; x \quad - y = 2 \\ \hline x^2 - 2xy + y^2 = 4 \quad \sqrt{} \\ 2x^2 \quad + 2y^2 = 68 = \overline{x^2 + y^2} \times 2 = (x - y \\ \hline x^2 + 2xy + y^2 = 64 \quad \textit{Sub.} \\ \hline \sqrt{} \; x + y = 8 \\ x - y = 2 \\ \hline 2x = 10 \text{ en } 2y = 6 \quad \textit{Add. en sub.} \\ \hline 2 \,/\, x = 5 \text{ en } y = 3. \end{array}$$

Mede ter beoefening, zullen wij den kweekeling mededeelen hoe eenigzins anders de Heer H. W. Caspari werkt, met de ſtellingen van den Heere Rooſekrans (zie boven) dan die geëerde Correspondent doet: de Heer Caspari werkt namelijk als volgt:

Stel $x+y$ en $x-y$ voor de getallen.
Dan is $4xy =$ 't verſchil der vierk:
En $2x =$ de ſom der getallen.
Mult.
$8x^2y = 128$
8
$x^2y = 16$

Nog is $2x^2+2y^2 =$ de ſom der vierk.
en $2y =$ 't verſch. der get.
Mult.
$4x^2y+4y^3 = 68$
4
$x^2y+y^3 = 17$
$x^2y = 16$
Subſt.
$y^3 = 1$
$\sqrt[3]{}$
$y = 1$
en $x^2y = x^2 = 16$
$\sqrt{}$
$x = 4$
$x+y = 5$ } de get.
$x-y = 3$

Eene andere werkwijze van den Heere Caspari, is de volgende:
Stel $x+y$ en x voor de getallen.
Dan is $2x+y =$ derzelver ſom
en $2xy+y^2 =$ het verſchil der vierkanten.
Mult.
$4x^2y+4xy^2+y^3 = 128$
$2x^2+2xy+y^2 =$ ſom der vierk.
En $y^2 =$ 't verſ. der get.
Mult.
A) $2x^2y+2xy^2+y^3 = 68$
2
$4x^2y+4xy^2+2y^3 = 136$
$4x^2y+4xy^2+y^3 = 128$
Subſt.
$y^3 = 8$
$\sqrt[3]{}$
$y = 2$: deze in de vergelijking A gebragt (zie voort B)

B) Komt $4x^2+8x+8 = 68$
$4 = 4$
Afgetr.
$4x^2+8x+4 = 64$
$\sqrt{}$
$2x+2 = 8$
$2x = 6$
$x = 3$ } de get.
en $x+y = 5$

De Heeren A. J. D'ailly en B. H. D'ailly, vinden het voorſtel (de verandering van getallen uitgezonderd) te overeenkomſtig met het 14de voorſt. in de *quadraatſche æquatie* van Venema.

AMSTERDAMSCHE

MERCURIUS.

ZEER KORTE BESCHRIJVING
VAN DE WERELDBEROEMDE KOOPSTAD
AMSTERDAM.
(*Vierde vervolg.*)

Na het bedrijven van deze euveldaad oordeelden de meesten der vloekverwanten binnenslands niet veilig te wezen, hetgeen door de uitkomst ook bewaarheid werd; want de meesten der genen die het waagden 't land niet te verlaten, werden door de woede van 't gemeen omgebragt; AMSTEL begaf zich, zoo men wil, naar *Pruissen*.

Graaf FLORIS werd in het bestuur des lands opgevolgd door JAN VAN AVENNES, Graaf van *Henegouwen*, en voogd over den onmondigen Graaf JAN, zoon van Graaf FLORIS, welke zoon zich in *Engeland* bevond. Na den dood van gemelden zoon van Graaf FLORIS, die in 1299, te *Haarlem*, overleed, werd het Graafschap opgedragen aan den Graaf van *Henegouwen* voornoemd, die hetzelve ook, in den jaare 1300 aanvaardde. In 1297 kwan de Graaf van *Henegouwen* in *Holland*, en begaf zich mede naar *Amsterdam*, alwaar hij met opene armen ontvangen werd, zijnde dit de eerste hooge persoonadje welke *Amsterdam* een bezoek heeft gegeven.

Ten gevolge van voormeld misdadig gedrag omtrent 's Lands wettigen Opperheer, werden alle de goederen van GIJSBERT VAN AMSTEL verbeurd verklaard; het regt dat de Bisschop op velen van dezelve had, stond hij af aan den Graaf; ja deze beiden beloofden elkanderen over en weder, nimmer met hem te zullen verzoenen, of hem tot zijne goederen te laten wederkeeren; hij werd onwaardig geacht den naam van *Heer van Amstel* te dragen; en de haat ging zelfs zoo verre; dat Graaf JAN *van Henegouwen*, en Graaf JAN *van Holland*, met de steden van *Dordrecht*, *Middelburg*, *Zierikzee*, *Leiden*, *Delft*, *Haarlem*, *Alkmaar* en *Geertruidenberg* een verbond sloten, houdende, dat men onderling beloofde, met de verraders en moordenaars van Graaf FLORIS, en onder anderen met GIJSBERT VAN AMSTEL, en hunne mannelijke nakomelingen tot in het zevende gelid, geene vrede te zullen maken; maar hen uit het land te houden, en aan lijf en goed alle mogelijke schade te doen: dit verbond werd naderhand nog door verscheidene *Hollandsche* en *Stichtsche Edelen* versterkt, en dus bekrachtigd.

Naauwelijks was Graaf JAN *van Henegouwen* in het bezit van *Holland* gekomen, of hij schonk, onder anderen, de Heerlijkheid van *Amstelland*, dus ook het reeds aanmerkelijk groot-geworden zijnde *Amsteldam*, aan zijnen broeder GUY *van Henegouwen*, die het met verscheidene keuren, vrijheden en voorregten begiftigde; ja zelfs werden de *Amsteldammers* toen reeds de verpligting opgelegd, van hem met heirvaarden, dat is met krijgsverrigtingen, te moeten bijstaan; een onwedersprekelijk bewijs, dat het gehuchtje toen reeds een volkrijk dorp moet geweest zijn; ja welligt is het ten tijde van het opleggen dier verpligting reeds in den rang der steden verheven geweest; zeker is 't dat in het fak der beschrijvingen, hem GUY (*van Henegouwen*) betreffende, *Amsteldam* reeds eene stad genoemd wordt.

Men vindt er, welke *Amsteldam*, omtrent dezen tijd, ook reeds een stads zegel toekennen: de beroemde Historischrijver, wijle de Heer JACOBUS KOK, denkt over dit onderwerp als volgt: „Het al„leroudste van de stads zegels", zegt hij, „'t welk men wil, dat vóór „of op het jaar 1296 in gebruik zoude geweest zijn, zoude een en„kel *koggeschip zonder roer* verbeeld hebben; doch daarvan is met „zekerheid niets te zeggen; dus men zekerder gaan zal, met voor „het eerste zegel te houden, dat gene 't welk men bestempeld vindt met „den naam van het *oud zegel van Amsteldam:* dit was mede een „schip als voren; doch hebbende aan den mast hangen een schild, „waarop een staande leeuw; dit (waarvan men nog eenige afdrukken „van het jaar 1375 vindt) was men gewoon aan de tolvrijbrieven „te hangen.

„Het tweede was 't zegel tot de zaken der stad, zoo als het ge„deelte van 't omschrift *ad causas* aanwijst: het koggeschip is als 't „vorige, maar aan den mast is een wimpel, waarin zijn *drie St.* „*Andries kruissen*, en zoodanige twee vlaggen staan ook op het „achterste van 't schip; in hetzelve een' man, die in de linkerhand „stads wapen houdt, en in zijne regter dat van *Henegouwen*; ne„vens den man ligt een hond, met zijn' kop en beide voorste pooten „op het scheeps boord. COMMELIN zegt, van dezen nog geen „uitleg gehoord te hebben. WAGENAAR zegt desaangaande: *Wel„ligt om te kennen te geven dat, volgens de oude gewoonte op de „vrije scheepvaart, de Inladers het regt van eigendom op de „lading behielden, zoo lang er nog een hond in 't schip in le„ven bleve.* 't is mogelijk dat men er dit mede heeft willen te „kennen geven; doch ik voor mij zoude liever gelooven, dat men „er de *getrouwheid* aan den nieuwen Graaf, en voornamelijk aan „deszelfs broeder GUIDO *van Henegouwen* mede heeft willen aan„toonen; het welk, naar mijne gedachten, door den man, die de „beide schilden houdt, genoegzaam bevestigd wordt. Schoon de tijd „van de eerste blijken van dit zegel, later zijnde, zulks schijne tegen „te spreken, blijft toch daar en tegen de tijd wanneer het gemaak is

„ onzeker, en de duurzaamheid van hetzelve bevestigt mij nog
„ meerder.

„ Het derde, of geheim zegel, gelijkende veel naar het voorgaan-
„ de, uitgenomen dat hier twee mannen in vollen harnas ſtaan, hou-
„ dende de achterſte in zijne regterhand een zwaard, en in de linker
„ het voorgemelde wapen; de andere, een heraut verbeeldende, houdt
„ met beide handen een' langen ſtang, waaraan een vaandel met drie
„ kruiſen. De cijferletters 1548, geven waarſchijnlijk te kennen 't
„ jaargetal waarin hetzelve gemaakt is.

„ Verder heeft men 't zegel der ſtad *Amſterdam*, 't welk gemaakt
„ is in 1656, en in de afbeelding genoegzaam met het vorige over-
„ een komt; doch in 't omſchrift dit onderſcheid heeft, dat in het
„ vorige ſtaat *opidi*, en op dit gelezen wordt *civitatis*, gevende het
„ eerſte den naam van *ſtedeke*, en het laatſte dien van *ſtad* te ken-
„ nen. Het contra- of tegen-zegel wordt gebruikt om op de rug-
„ gen, tegen de groote zegels aan, te drukken.

(*'T vervolg hierna.*)

DERDE VERVOLG EN SLOT *van 't* PROGRAMMA

VAN HET

BATAAFSCH GENOOTSCHAP *der PROEFONDERVINDELIJKE WIJSBEGEERTE*,

TE ROTTERDAM.

En voor een onbepaalden tijd:

Vraag 54.

Eene Theorie, zoo veel mogelijk door ondervindingen en waarnemingen bevestigd, wegens de lengte en ſtrekking van kribben en hoofden niet alleen in gedurig afloopende rivieren, maar voornamelijk aan zeeſtranden, en zulke rivieren, die aan gedurige verwisſeling van vloed en ebbe onderworpen zijn: wordende bovendien gevorderd, dat men met betrekking tot de eerſte, te weten de kribben op gedurig afloopende rivieren, onderzoeke, of en in hoeverre de regthoekige kribben, zoo als er in de laatſte jaren verſcheidene op den Boven-Rijn en elders aangelegd zijn, met zodanige door ondervinding geſtaafde Theorie al of niet ſtroken, en ten aanzien van de laatſte, dat men behalve de lengte en ſtrekking ook tevens de hoogte der kribben en hoofden, zoo wel als derzelver verval, vergeleken met de hoogte der dagelijkſche getijen, in aanmerking neme.

En Vraag. 62.

„ Daar er dikwijls in de maten of bepalingen der onderſcheidene deelen
„ van, of betrekkelijk het gewone ſcheprad in gelijkſoortige watermolens,
„ ſchoon zelfs in gelijke omſtandigheden geplaatst, een aanmerkelijk ver-
„ ſchil gevonden wordt, en het allezins zeker is, dat in alle gelijke ge-
„ vallen ook eene gelijke bepaling of afmeting vereischt wordt, om altoos

„ de grootst mogelijke uitwerking of den hoogsten graad van volmaaktheid
„ te verkrijgen, zoo vraagt het Genootschap:

Kan er eene volledige algemeene en door de practijk bevestigde Theorie aangaande de werking van het staande schepräd in de watermolens worden opgemaakt, en in diervoege toegepast, dat daar door alle de bepalingen van, of betrekkelijk hetzelve voor ieder bijzonder geval kunnen gevonden worden, zoodanig dat de grootstmogelijke uitwerking daar mede doorgaans kan worden verkregen? Zoo ja! Welke is dezelve? of ingevalle er uit hoofde van onderscheidene inzigten of bijzondere practische vereischten eenige modificatien of afwijkingen bij eene zoodanige algemeene Theorie noodzakelijk zijn, welke zijn dezelve, en hoe kan dan, uit de zamenstemming en toepassing daar van, hier in de grootst mogelijke volmaaktheid verkregen worden.

„ Het Genootschap begeert, dat de schrijvers hunne gezegden, zoo veel „ doenlijk, door voorbeelden uit de practijk ophelderen en staven, en dat „ zij in de behandeling inzonderheid ook in overweging nemen en aanto„ nen, dat vermits de hoeveelheid van het opgebragt wordende water in „ ieder gelijk tijdstip zich regelt naar de breedte der scheppen, de diepte „ van dezelve in het binnenwater, en de snelheid van beweging, welke „ de voordeeligste evenredigheid is, die tusschen deze driederlei bepalingen „ betrekkelijk den anderen en de hoogte tot welke het water moet gebragt „ worden, moet worden waargenomen; en dewijl er tot het opbrengen „ van het water op gelijke hoogten, bij verschillende molens, schepräde„ ren van zeer onderscheidene middelijnen worden gebezigd, dat zij doen „ zien de *Voor-* en *Nadeelen*, die in de groote schepraderen, tegen klei„ nere vergeleken, kunnen gelegen zijn, en welke bepaling daaromtrent „ behoort gemaakt te worden, of anders (het gene op het zelfde zoude „ uitkomen) hoe veel de as van het schepräd boven het boezemwater „ moet gelegd worden, om een behoorlijk afschot van de scheppen te „ verkrijgen en voortekomen, dat het schepräd zoo min mogelijk water „ over den kop terug voere of nutteloos te hoog opbrenge. welk afschot „ boven dien door de plaatsing der scheppen naar den hoek des spiegels „ van het rad bevorderd, doch daar en tegen hier door tevens de gemak„ kelijke insnijding of opneming van het binnenwater eenigzins vermin„ derd wordende, men dus ook opmerke, welke, overeenkomende deze „ beide inzigten, de voordeeligste helling der scheppen op den straal zoude „ zijn, om daar na de grootte van den spiegel, voor zoo veel zulks zou „ kunnen geschieden, interigten.

„ Eindelijk dat men aantoone en zoo veel doenlijk proefondervindelijk „ betooge, tot welke hoogte, betrekkelijk het boezemwater en de diepte „ van het schepräd in het binnenwater, de opleider van het schepräd moet „ worden gebragt, om de nadeelen zoo veel doenlijk te verminderen, „ welke ondervonden worden, wanneer dezelve te hoog, of, daar en „ tegen, te laag bepaald wordt.

Herinnerende men inmiddels dat men tot 1 Maart 1809 nog antwoorden blijft inwachten op

Vraag 70.

Van welken aard is de stoffe, welke het menschelijk ligchaam, in den gezonden staat, door de uitwaseming *der huid ontlast? — Aan welke*

onregelmatigheden is deze ontlasting onderhevig? en welke gevolgen kunnen er door de eenvoudige belemmering dezer ontlasting in het ligchaam geboren worden?

En Vraag 72.

„ Schoon de zamenstelling van den *water-ram* of *bots hevel* (bij de „ Franschen *Belier Hydraulique*, bij de Duitschers *Stoss-heber* ge- „ naamd) (*), zoo als die tot nog toe gebezigd is, van geen gebruik „ schijnt te kunnen zijn tot het ontlasten van overtollige binnenwateren „ hier te lande, is het echter niet onwaarschijnlijk, dat men van het be- „ ginsel, waarop het vermogen van dit werktuig steunt, op eene andere „ wijze toegepast, hiertoe nut zou kunnen trekken.

Er wordt dus gevraagd:

Zoude men van het beginsel, waarop de uitwerking des WATER-RAMS *of* BOTS-HEVELS *gegrond is, namelijk den slag, stoot of botsing van het water, door eenig verval of op eenige andere wijze in beweging gebragt, ook gebruik kunnen maken tot het ontlasten van overtollige binnenwateren hier te lande, en op wat wijze zoude zoodanig een werktuig behooren te worden ingerigt en zaamgesteld, waardoor dit beginsel tot het gemelde oogmerk met het meeste voordeel en de minste kosten, ook in vergelijking met stoom-machines en water-molens, zou kunnen worden aangewend.*

Wordende Vraag 51 en 60 geheel ingetrokken.

STAATSBERIGTEN.

SPANJEN.

Geene buitenlandsche tijdingen, van eenig aanbelang voor den algemeenen staatsbeschouwer, zijn voorhanden, dan die, welke dit ongelukkig Rijk betreffen, of op hetzelve betrekking hebben; en alle die tijdingen ademen niets anders dan ellende, welke de zoogenaamde *insurgenten* ondergaan: zij vallen bij duizenden of in de armen van den dood, of in handen der *Franschen*: — Zie hier de berigten desaangaande (uit de breede bulletins uitgetrokken), voor zoo verre ons zeer bekrompen bestek gedoogt.

Bilboa, waarvan wij den Lezer, in ons laatstvoorgaande stuk spraken, viel aldra in handen der *Franschen*; uit het hoofdkwartier aldaar, zond de Generaal Majoor Chasse, dato 2 Nov. zulke loffelijke berigten aan onzen Minister van oorlog, wegens het gedrag der *Hollandsche brigade*, bij de armée in *Spanje*, dat Zijne Maj. den Minister voorneemd chargeerde aan gemelde brigade, Hoogstdeszelfs tevredenheid te kennen te geven, en de noodige informatiën te nemen, om de dappere militairen, welke zich onderscheiden hebben, te beloonen.

(*) *Men zie omtrent dit werktuig onder anderen* EITELWEIN, bemerkungen ueber die wirkung und vortheilhafte anwendung des STOSSHEBERS, Berlin 1805, 4. *en* Annalen der Physik von L. W. Gilbert, Jahrgang 1805, *St.* 1.

Den 10 *Nov.* werd de ſtad *Burgos* ſtormenderhand ingenomen, na 3000 *Spaanſchen* op het ſlagveld geſneuveld, en een gelijk getal gevangen genomen waren geworden: 12 vaandels en 25 ſtukken geſchut waren tevens door de *Franſchen* veroverd. In de ſtad werden 20,000 balen wol, ter waarde van 15 à 20 millioenen, vermeesterd, die naar *Bayonne* afgezonden werden.

Het bulletin, gedateerd *Burgos*, 16 Nov. begint dus: „Het lot „ der armée van *Estramadura* heeft zich in de vlakte van *Burgos* „ beſlist. De armée van *Galiciën*, geſlagen in de gevechten van *Durango*, *Guedes* en *Valmaceda*, is verloren gegaan of verſtrooid ge„ worden bij den ſlag van *Espinoſa*:" en na een breed berigt der voorgevallene gevechten, ſluit het bulletin dus:

Zestig ſtukken geſchuts genomen, 20,000 man gedood of gevangen gemaakt, het overſchot verſtrooid; twaalf *Spaanſche Generaals* gedood; alle hulp, in wapenen, kleeding en ammunitie, welke de *Engelſchen* ontſcheept hadden, in onze magt gevallen, zijn de vruchten dezer affaire. De ſchrik heeft de *Spaanſchen ſoldaat* in zijne ziel bevangen: hij werpt zijn rooden wambuis, met het naamcijfer van Koning GEORGE af, mitsgaders zijn *Engelsch geweer*, en zoekt zich in holen en in gehuchten, onder het kleed van een' boer, te verbergen. BLAKE redt zich zwervende in de gebergten van *Asturien*; LA ROMANA heeft zich, met eenige duizend man, naar de zeemagt te *Sant-Andero* begeven.

Nogtans is ons verlies van weinig belang. In de gevechten van *Durango*, *Guenes*, *Valmaceda* en *Espinoſa*, hebben wij ſlechts 80 man dooden en 300 gekwetſten gehad, waaronder geen eenig man van rang. Wij hebben 30,000 geweren verbrijzeld, en men heeft even zoo veel in de magazijnen te *Reynoſa* veroverd.

Het Bulletin van den 18 Nov. zegt:

Van de 45,000 man, welke de armee van *Galicien* uitmaakten, is een gedeelte gedood en gevangen gemaakt, het overige gedeelte is verſtrooid. De overblijfſelen er van vallen aan alle kanten in de handen onzer posten. De diviſie-Generaal DEBELLE heeft, van den kant van *Vasconcellos*, 500 gevangenen gemaakt.

De Kolonel TASCHER, is met zijne jagers, op het eskorte van den *Spaanſchen Generaal* ACEVEDO ingevallen; het eskorte tegenſtand geboden hebbende, werd geheel in de pan gehakt.

De Generaal BONNET is, met zijne diviſie, ingevallen op het hoofd eener kolonne vlugtelingen van 2000 man; een gedeelte derzelve werd gevangen gemaakt en een ander gedeelte vernield.

De Maarſchalk Hertog van *Istrien*, (BESSIÈRES) kommandeerende de kavallerie der armee, is, den 16den op den middag, te *Aranda* binnengetrokken

Onder dagteekening van *Burgos* 20 *Nov.* meldt men, dat de Maarſchalk Hertog van *Dalmatiën*, (SOULT), den 16de te voren te *St. Andero* is binnen getrokken, enz. — Men is overgegaan tot het ontwapenen van *La Montana*, *Bilboa* en van het gedeelte van *Biskayen*,

hetwelk opgestaan is: de provinciën van *Valladolid* en *Palencia* zijn reeds ontwapend, en men is reeds in aanmarsch naar den kant van *Soria* om 't ook die provincie te doen.

De Generaal Sarrut heeft nabij *St. Vicenta*, met slechts 900 man, 6000 wel geposteerde mannen overhoop geworpen en in wanorde gebragt; verder werden zij door den Colonel Tascher, met 150 jagers, voor het grootste gedeelte gedood, in de zee en in de moeras geworpen, of gevangen genomen.

Den 23ste *Nov.* is *Tudela* veroverd, na een verlies aan den kant der *Spaanschen* van 7 vaandels, 30 stukken geschut met hun voorspan en caissons, 12 Colonels, 300 Officieren en 3000 man gevangenen; 4000 *Spanjaarden* waren op het slagveld gebleven of in de *Ebro* geworpen: het verlies der *Franschen* bestond in slechts 160 dooden en 400 gekwetsten. — Bij den eersten aanval werden 200 *Spanjaarden* met den banjonet doorstoten. — Het slot van 't berigt dezer overwinning luidt als volgt:

Men vindt alle dagen te *Valladolid*, en aan gene zijde, aanmerkelijke magazijnen van wapenen. De *Engelschen* hebben dat gedeelte hunner verbintenissen wel naargekomen: zij hadden geweeren, ponjaarden en schotschriften beloofd, en zij hebben dezelve in grooten overvloed gezonden. Hun geest van uitvinding heeft zich gekenmerkt, en zij hebben de kunst van schotschriften te verspreiden zeer ver gedreven, gelijk zij zich in de laatste tijden door hunne brand-raketten onderscheiden hadden. Alle de jammeren, al de eleade, die de menschen kunnen bedroeven, komen van *Londen*.

Na nog de berigten van soortgelijke, voor de *Spanjaarden* hoogst rampzalige gevechten, en veroveringen ontvangen te hebben, liep eindelijk de tijding in, dat de stad *Madrid* gecapituleerd had: den 4den dezer zijn de *Franschen* er binnen getrokken. — Met aanteekenen van deze tijding zijn wij verpligt ons verslag, den belangrijke zaak van *Spanje* betreffende, te sluiten.

ZESDE VERVOLG *der* BESCHRIJVING *van 't Koningrijk* Spanje.

Carthagena heeft 29000 inwooners, en ligt ten zuiden van *Alicante*: het is voorzien van eene bekwame haven, aanzienlijke scheepstimmerwerven, op welken bij aanhoudendheid 2000 menschen arbeiden; er is ook een arsenaal, en een zeildoek-weverij.

Te *Murcia*, eene stad met 15000 inwoners, en welke noordelijk van *Carthagena* ligt, bereidt men salpeter, alsmede tafen andere zijdene weefsels. Ter voorkooming van den koornwoeker is in deze stad een zeer groot koornmagazijn aangelegd.

Malaga ligt aan de zuidelijke kusten van *Spanjen*, aan de *Middelandsche zee*; heeft 40,000 inwoners, en eene zeer goeden haven: in vredenstijd wordt aldaar den koophandel gedreven met 800 à 1000 schepen, welke

Mm 2

jaarlijks vandaar afhalen, onder anderen, 80,000 centenaren boomölie, 7000 kisten citroenen en chinaäppelen, (ieder kist houdt van 1000 tot 1500 stuks); voorts 1600 vaten vijgen, 4000 vaten amandelen, en 500 kisten citroen- en oranjeschillen: de zwaarste handel is echter die in wijnen, welke van *Malaga*, naar alle oorden van *Europa* gezonden worden. Men vindt er ook aanzienlijke spiegelfabrieken en tafweverijen.

Grenada ligt ten noorden van *Malaga*; heeft 70,000 inwoners, 41 kloosters, 13 hospitalen, eene zeer prachtige hoofdkerk, welke 425 voeten lang is, voorts salpeterfabrieken, papiermakerijen, en linneweverijen.

Gibraltar, een zeer beroemde vesting, ligt aan den voet van een' hoogen berg, welke van de landzijde onbeklimbaar is; het ligt voorts aan den zuidenlijkften hoek van *Spanjen*, aan eene zeeëngte, welke *straat van Gibraltar* genoemd wordt, en uit de *Middelandsche zee*, in de *Atlantische zee* stroomt, reeds sedert honderd jaren is deze vesting in handen der *Engelschen*, welke er bij aanhoudendheid eene bezetting van niet minder dan 3000 man houden.

Cadix, de aanzienlijkste *Spaansche koopstad*, ligt aan de *Atlansche zee*, noordwestelijk van *Gibraltar*; zij is de schoonste en tevens de rijkste stad van geheel *Spanje*: onder haare 70,000 inwoners bevinden zich *Franschen*, *Hollanders*, *Italiänen*, *Engelschen* en *Duitschers* (de laatstgemelden voornamelijk uit *Hamburg*, *Augsburg* en *Bohemen*). De koophandel wordt aldaar meerendeels gedreven voor rekening van buitenlandsche koopliedens, en ook met vreemde schepen. In den jare 1796 zijn 1071 schepen te *Cadix* binnen gekomen. De haven aldaar is eene van de besten in *Europa*.

(NB. *Dit wordt vervolgd*)

PRUISSEN.

Berlijn, 10 *December*. Den 6den dezer hield de *Franschen beheering* in onze stad op, en *Berlijn* werd aan hare eigen landsbestuurderen terug gegeven. Daags te voren, was de Generaal Graaf van St. Hilaire van hier afgereisd. Den 6den had wederom de eerste *Pruissische Parade* alhier plaats, welke uit de compagnien der gecontinueerde burger garde bestond. De Luitenant Generaal van Lestocq hield over dezelve revue. Heden trokken, onder vele vreugde betuigingen, onze troepen, de dappere bezetting van *Colberg* uitgemaakt hebbende, alhier plegtstatiglijk binnen. De stads-regering gaf heden middag aan de Officieren een diner, waarbij de hier aanwezige koninklijke en vorstelijke personen, de Ministers, enz., tegenwoordig waren.

HOLLAND.

's Hage 2 *November*. Ter vergoedinge van het nadeel 't welk hier, door 't verplaatsen van de residentie naar de hoofdstad geleden wordt, heeft Zijne Maj't., ter bestrijding der stedelijke uitgave, geaccordeerd 13 ten honderd van het provenu dier belastingen, welke aan de heffing der additioneele stuivers subject zijn, dat het alzoo niet noodig zal zijn, de ingezetenen dezer stad voor stedelijke behoeften hooger

te belasten, dan met 5 additioneele stuivers op iederen gulden, zoo als tot nog toe altijd is betaald geworden.

Nog heeft Zijne Maj. het huis, bekend onder den naam van *den Raad van Indiën* aan deze stad goedgunstiglijk ten geschenke gegeven, om tot een of ander gesticht te kunnen worden geëmploijeerd.

DECRETEN VAN ZIJNE MAJ. DEN KONING.

Den 8 *Aug.* Definitive organisatie van het koninklijk corps artillerie en genie.

Den 15 *dito*: Betreffende de ingeleverde klagten, over de bepaalde repartitie, nopens de bewuste 3 millioenen guldens.

Ten zelfden dage: Houdende dat in de stad *Utrecht* een kabinet zal worden aangelegd, van alle reeds in dit Rijk bestaande en gebruikte werktuigen en gereedschappen, voor de onderscheidene landbedrijven; gelijk mede van zoodanige vreemde en verbeterde werktuigen, als tot nut van den *Hollandschen landbouw* zullen worden vereischt.

Den 23 *dito*: Betreffende het constateren van den tegenwoordigen staat der publieke schuld.

Den 12 *September*: A.) Het reglement voor het Opper-Consistorie der *Hollandsche Hoogduitsche Joodsche* of *Israëlitische gemeenten* in het koningrijk *Holland*.

B.) Het reglement voor het kerkbestuur der *Hollandsche Hoogduitsche Joodsche gemeente* binnen *Amsterdam*.

C.) Het plan van schikking en vereeniging, tusschen de beide thans bestaande *Hollandsche Hoogduitsche Joodsche gemeenten* te *Amsterdam*.

Den 15 *dito*: Benoeming der Kies collegiën, voor de departementen *Amstelland*, *Maasland*, *Zeeland*, *Braband*, *Gelderland* en *Utrecht*, uit het door Assessoren ingezonden dubbeltal.

Den 23 *dito*: Houdende een reglement op de visscherij in dit rijk.

AANMERKELIJKE ZAKEN.

Den 15 Augustus l. l. werd, te *Warschau* den eersten steen gelegd, tot het op te rigten gedenkteeken voor Z. M. den Keizer en Koning Napoleon, in naam van den Divisie-Generaal Zajonczek, niet verre van *Kalisch*.

Het voetstuk pronkt met een *Latijnsch opschrift*, dus beginnende:

Aan Napoleon den Grooten, *den regtvaardigen*, *den vromen*, *den weldadigen*, *den onverwinbaren Keizer der* Franschen, *Koning van* Italien, *beschermer der* Rhijn-Confederatie, *den overwinnaar*, *beheerscher*, *en bevrediger van* Italien, Germanien, Oostenrijk, Hongarijen, Bohemen, Zwitserland, Holland, Spanje, Portugal, Sarmatien, Pruissen, Zweden, Rusland, Egijpten, Sijrien, Arabien, *enz.*: *den Wetgever der volkeren van* Europa, *den hersteller en wreker van den* Poolschen naam: *hebben de krijgsbenden van het tweede legioen*, *onder aanvoering van* Joseph Zajonczek, *bevelhebber van gezegde legioen*, *enz.*

In *Dresden* zijn onlangs drie soldaten, bij de infanterie dienende, en die hunne Officieren beledigd hadden, door den krijgsraad veroordeeld, om doodgeschoten te worden. De Koning heeft dit vonnis verzacht, en gelast, dat het lot bepalen zou, wie van drieën den dood zou ondergaan, terwijl de beide anderen voor altijd tot den vestingärbeid veroordeeld zijn. De uitvoering van dit vonnis was des te aandoenlijker, daar er bij menschen geheugen in *Saxen* zulk een tooneel niet was bijgewoond. Eene verbazende menigte aanschouwers uit de stad, stond rondom den kring der soldaten, welke het veld insloten, waarop het vonnis zou worden ten uitvoer gebragt. De doodkist stond aan den voet van een bloeijenden heuvel, en was bestemd voor dengeen, wien het ongelukkige lot zou treffen. De drie misdadigers, midden in den kring gebragt, namen de dobbelsteenen, en wierpen achtervolgens: drie, vier, twee. Deze laatste worp, als de laagste, gaf het slagtoffer te kennen. Toen men vernam, dat hij, die sterven moest, ongehuwd, en de twee anderen vaders van huisgezinnen waren, kon men duidelijk bij alle aanwezigen blijdschap bespeuren. Na dat de veroordeelde door de aldaar tegenwoordige geestelijken tot den dood was voorbereid, stapten hij onverschrokken naar den heuvel, knielde neder, en wierd door drie snaphaanschoten ontzield. De beide anderen moesten zijn lijk, toen het gekist was, op hunne schouders wegdragen. De aanschouwers hebben het huisgezin van een der beide schuldigen, die de gestrengheid der wet ontsnapt zijn, mildelijk met aalmoezen begiftigd.

LUTHERSCH KERKNIEUWS.

Amsterdam, 28 *December*. Het gewoon Consistorie staat gehouden te worden, op Woensdag den 4 en Woensdag den 18 Januarij 1808. onder voorzitting van Do. Fortmeyer.

HERSTELDE LUTHERSCHE GEMEENTE.

Het gewoon Consistorie zal gehouden worden, op Donderdag den 5 Januarij, onder voorzitting van Do. Reuter.

NAAMLIJST der GEPROCLAMEERDEN te *Amsterdam*.

Eerste Gebod, den 27 November.
H. Borst *en* S. Klasen.
S. Boas *en* S. A. Cohen.
J. F. Eiler *en* M. Swoferink.
N. Hermans *en* G. Koning.
T. Henkelman *en* J. de Groot.
P. Soffer *en* A. Haage.
A. Kock *en* A. van Gelder.
J. Leytsman *en* J. Straatman.
H. Moreau *en* W. Luytenaar.
J. Nusteeg *en* W. E Roeker.
S. Schaling *en* R. J. Faber.

J. T. Verfluys *en* H. J. Lignac.
A. Jacobi *en* H. van Lamneven.
M. Suhnell *en* A. van der Hulst.
A. Vieter *en* G. Metze.
G. Vonk *en* J. Elders.
K. Dirkfe Veen *en* C. Janfen.
C. Verbrug *en* A. van Seiftede.
G. Grevenftuk *en* M. C. Schwartz
E. Levie *en* B. Leendert
J. F. Vonhoff *en* M. Bijl.

Te zamen 21 *Paaren.*

Eerfte Gebod, den 4 *December.*

J. C. Bangen *en* R. H. Otter.
P. Dekker *en* E. Straatman.
P. J. van Delen *en* M. D. Lenaters.
I. A. Evenst *en* D. J. van Dillen.
J. S. Janfen *en* W. Korting.
J. Jocherns *en* M. Lontenbeek.
L. Jacob *en* R. Leendert.
G. Kroon *en* J. Beneker.
W. Klinkfpoor *en* C. Bogaart.
A. Levie *en* E. Marcus
A. Machiel *en* S. Salomon.
F. Molting *en* J. van Buuren.
J. W. Olting *en* F. Galgardt.
H. E. Polak *en* J. H. Levie.
F. H. Steenmeijer *en* J C. v. Sichem.
J. C. Smit *en* M. D. Schreuder.
W. F. Sweben *en* J. van Bevezen.
W. Spaargaren *en* H. Boelhouwer.
J. Penthof *en* J. C. F. Oberlein.
N. Teunisfen *en* E. Aresfen.
P. L. Uriot *en* J. M. Zielhofst.
J. Vuller *en* G. Steurs.
E. J. Worms *en* H. Hartog.
P. C. Hasfe *en* E. Post.
J. F. Hergt *en* M. M. Blenk.
C. J. Oostveen *en* B. de Loper.
J. C. Muller *en* E. Hubert.
H. den Dunnen *en* C. Lookvelt.
J. van de Kamp *en* G. Sleuvel.

Te zamen 29 *Paaren.*

Eefte Gebod, den 11 *December.*

J. Dirks *en* S. van Bemmelen.
N. Aron *en* G. Z. Cohen.
P. Andries *en* R. Levie.
H. Bierhake *en* W. Sonsbeek.
C. van Driest *en* C. Brouwer.
G. van Elten *en* A. M. Kuyper.
P. Ekelhof *en* E. Satteldaler.
J. Freers *en* G. Peijpers
J. Heerooms *en* A. Charlé.
J. Eyzenbaard *en* J. Holfteyn.
C. Kofen *en* A. Janfen.
A. Konings *en* A. Kraan.
J. H. Luskotter *en* A. Helfloot.
J. van Randwijk *en* A. de Wilde.
T. S. de Neut *en* C. Ledoe.
J. Schijffelen *en* L. Starvenberg.
H. Sukkel *en* H. van Olst.
K. Tromp *en* A. Lagooy.
G. Schulleken *en* T. Vos.
D. M. de Groot *en* S. Morel.
P. van Randwijk *en* C. Mouton.
D. Boekweijt *en* J. J. Sabel.
H. C. C. Eymal *en* F. A. Egter.

Te zamen 24 *Paaren.*

Eerfte Gebod, den 18 *December.*

J. Abraham *en* S. Elias.
B. Bouman *en* J. J. Osfeweyer.
J. H. Baardtfcheer *en* A. M Inelder.
M. Cohen *en* E. Levie.
L. W. Duyf *en* J. Elias.
E. J. Fegter *en* M. Feyn.
A. Ferre *en* E. M. M. Smiegh.
A. Guetjes *en* J. E. Lukker.
J. Hulsman *en* G. S. Lohman.
H. M. Habers *en* M. E van der Klugt.
H. Janfen *en* G. Hubert.
J. Juda *en* R. Samfon.
F. Koopman *en* M. H. Borgers.
J. G. Grede *en* B. W. Wandelaar.
J. D. Temps *en* J. S. Schikker.
A. Liefmans en A. J. de Metz.
A. Mofes *en* S. Heymans.
C. P. Maacken *en* J. Daalhof.
H. Mofes *en* G. Peretz.
A. Regelink *en* A. D. Janfen.
A. Salomon *en* N. David.
I. H. Snoek *en* N. H. Jacob.
C. Franke *en* C. Goude.
A. Loeb *en* D. de Wilde.
M. Jorisfen *en* S. L. Nobel.

Te zamen 25 *Paaren.*

Eerste Gebod, den 25 December.

J. van Heukelom Pz. *en* I. Vollenhoven.
J. L. de Avetiek *en* C. Braakman.
B. Argelo *en* J. E. van Roojen.
P. Bakker *en* G. Walter.
D. H. Erftemeijer *en* P. Schouten.
J. C. J. Frankemole *en* A. Jacobs.
G. H. Henstedt *en* A. M. Hollman.
J. Helling *en* C. A. Brugman.
J. C. Jansen *en* J. van der Schoor.
M. Meijer *en* D. Bonen.
J. H. Nachbar *en* C. Welgemoed.
N. van Paddenburg *en* H. van der Hidde.
N. W. Mollerus *en* M. F. Mollerus.
S. B. van Praag *en* R. M. Levie.
H. Somermeijer *en* C. Stapers.
J. Stuurman *en* M. C. Rueleker.
D. Tol *en* T. Kajem.
A. Colincz *en* M. A. C. de France.
J. Mengden *en* G. van Beck.
A. Voomberg *en* J. H. Trakranen.
P. Geldersma *en* C. van der Heyden.
J. Okkerman *en* F. Swart.
H. van Wessen *en* G. van der Zand.

Te zamen 24 Paaren.

NAAMLIJST der OVERLEDENEN, te *Amsterdam*; zoo als dezelve op de navolgende dagen ter *Secretary* dezer stad zijn aangegeven; nevens de datum van het overlijden, begraafplaatzen en ouderdom.

Maandag 24 October.

Overl.		jaar.
22	Elisa Johanna Teyler, dogter van J. Teyler, *a. kh.*	3
22	Petronella Regina Jobst, *a. kh.*	2
18	Hendrina Witkop, wed. van F. van der Veen, *oo. k.*	74
20	Catharina Elisabeth Struuws, *a. kh.*	76
19	Helena Meijer, huisvr. van W. Westhuysen, *o. k.*	64½
22	Catrina Maria Boolen, wed. F. Dieters, *k. kh.*	68
20	Jacob van Vlissingen, *n. k.*	79
22	Neeltje Schaap, wed. van W. Weening, *l. kh.*	58
22	Pieter Claas de Vries, *a. kh.*	59
22	Meyntje Gerrits, jongste dogter van J. Gerrits, *k. kh.*	1¼
21	Tjerk Spin, *k. kh.*	61
21	Maria Schopper, wed. van B. Elmenhorst, *l. o. k.*	82
21	Gerrit van Rey, *w. kh.*	48
20	Evica Niesen, *a. kh.*	11½
22	Alida de Haas, *a. kh.*	70
23	Jan Hendrik Caspelheer, *â. kh*	68
21	Jan Mooreé, *a. kh.*	85
21	Reinier Anthonij Ulrick Siblesz, *n. k.*	m. 8
18	John Pieter Haarkamp, *z. k.*	10
21	Nicolaas Ooms, *l. kh.*	38½
20	Harmanus Hoogland, *l. kh.*	72
23	Coenraad van Tiel, *w. kh.*	w. 3
20	Hendrica Maathuys, wed. D. Heynink, *n. kh.*	73
22	Jannetje Blaaser, *k. kh.*	1½
22	Dirk Majoski, jongste kind van T. Majoski, *l. kh.*	m. 4
22	Barendina Appelboom, huisvr. van H. Berkhuysen, *k. kh.*	59

Dingsdag 25 October.

21	Jacobus Elfrink, eenigste zoon van J. Elfrink, *k. kh.*	½
21	Hendrik Hatwen, *k. kh.*	2½
23	Het Kindje van de huisvr. van J. W. Kirchner, M. D. *n. k.*	d. 5
22	Willem van de Maat, *l. kh.*	m. 11
21	Antje van der Meer, *a. kh.*	18
19	Hendrik Keysbergen, *a. kh.*	m. 11
23	Carel Hendrik Meijer, *w. kh.*	m. 10
23	Harme Hendrik Mulder, *k. kh*	4
23	Joseph Disselhof, *k. kh.*	62

Overl.

Overl.		Jaar.
23	Catharina van den Berg, op een na de jongste dogter van A. van den Berg, *a kh.*	5
23	Cornelia Jongh, wed J. Brouwer, *k kh.*	40
24	Elisabeth van Breemen, *n. kh.*	65
22	Maria Judic van Langerak, wed. A. van Leeuwen, *w. k.*	41
25	Catrina Wenken, *l. kh.*	1½
23	Margreta Elisabeth Omseelen, jongste dogter van J. Omseelen, *k. kh.*	2
22	Hendrina Hesselink, huisvr. van G. L. Smith, *o. k.*	75
22	Siemon Aaders, *k. kh.*	1 en 2 m
24	Naatje de Ridder, *k kh*	1½
24	Jan Hendrik Strikker, *k. kh.*	79
22	Cornelis Mulder, *n kh.*	w. 12
21	Johanna Roos, *a. kh.*	m. 11
22	Roeltje Jacoba Meurling, *k. kh.*	1
23	Harmanus Kuyper, *w kh.*	w. 3
21	Jacob Halm, na *Hoorn* uitgev	38½
22	Catrina Alida Meijer, *a. kh.*	3
22	Maria Tijsse, *k. kh.*	26
23	Antje van der Kas. *w kh.*	38
22	Steeve van der Loo, *k. kh.*	½
22	Louiza Dorothea van Wangenheim, wed. van J. Mengel, *o. z. c.*	69
23	Wijnanda Settels, dogter van H. Settels, *w. kh.*	½
23	Marten Beijer, *w. kh.*	61
23	Hans Andriessen, *a kh.*	66
22	Catharina Fokke, eenigste dogter van H. Fokke, *k kh.*	9
24	Cornelia Bakker, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.*	8
22	Antonie ter Meulen, *w. kh.*	37
23	Isak Nagtegaal, *w. kh.*	46
24	Willemijntje Roosendaal, wed. P. Kuyste, *w. kh.*	72
24	Johannes Boom, oudste zoon van P. Boom, *b. kh.*	36
24	Andries Albregts, *l kh.*	46
25	Christina Louiza Willinck, huisvr. van H v. Lidde Helsebosch, na het *Diemer Kerkhof* uitgev.	70
24	Hendrik Matthijze Maarzen, *w. k.*	46 en 8 m.
21	Jacobus Scalongne, *z. k.*	56
24	Cornelia Wijnanda ten Tije, *eil k*	29
23	Dirk Hemprig, *k kh.*	2
24	Willem Frederik Closz, *l. n. k.*	4 en 2 m.
23	Christiaan Jansen, *l. kh.*	70
24	Gerhardus Hendrikus Botterbrood, *n. kh*	w. 7
23	Hendrik Boode, *a. kh*	57
25	Jan Gerrit Sparenberg, *k kh.*	84½
25	Catharina Rommelers, huisvr. van J. G. Sparenberg, Man en Vrouw.	84
24	Jacobus Mens, *a. kh.*	34
22	Jan Kocq. *n. z c.*	76
25	Maria Driessen, *a kh*	58
24	Geertruy Kok, wed. L. Reedeker, *l n k*	80
24	Christiaan Holm, zoon van J. Holm, *n. kh.*	w. 2
25	Johanna Sophia van Hesselt, *n z. c.*	d. 25
25	Huybert Kuyper van Harpen, jongste zoon van A. L. van Harpen, *no k.*	2
25	Engelina van Soelen, wed. G. van Steeden, *k kh.*	89
25	Willem Pietersen, jongste zoon van P. L. Pietersen, *n. kh.*	m. 7
22	Alida Smit, eenigste dogter van de wed. A. Smit, *l kh*	23
21	Dirk Alewijn, *l. kh*	42½
23	Hendrik Jacobus Wernink, *k. kh.*	½
23	Johanna Wennink, wed. van H Willemsen, *o. k.*	63
22	Sara de Hoog, huisvr van C. van Geyn, *k kh.*	57
25	Maria Catrina Laboelje, *w. kh.*	½
22	Josiena van der Put, *l. kh.*	9½
25	Anna Maria Frederica Keuler, eenige dochter van H. C. Keuler, *n. kh.*	w. 7
24	Hendrika Willemina Gerrards Steegeman, *l. kh.*	1½

Donderdag 27 October.

Overl.		Jaar.
23	Cornelia Elisabeth van Oosten, *a. kh.*	83
21	Jan van Kempen, *w. kh.*	25
26	Rosie Henriette Corniol, *l. kh.*	4
26	Catrina Snellekamp, *w kh.*	2½
25	Angenes Klepper, huisvr. van E. Knippenburg, *l. kh.*	48
24	Gerrardus Langenberg, *k. kh.*	53
25	Catarina Maria Bartels, dogter van J. J. Bartels, *n. kh.*	7½
25	Adriaantje van Eindhoven, wed. van H. van Laar, *k kh*	75
22	Johannes Cornelis van Andel, *l. kh.*	5
23	Johanna Dutscher, *w. kh.*	14
27	Jan Wissing, *a. kh.*	55
27	Andries Breedeka, *l. kh.*	69
26	Jan Buigemeester, *a. kh.*	58
24	Rippe Rippen, *a. kh.*	74
26	Trijntje Kuulker, *a. kh.*	66
25	Anna Maria Rijnders, wed. G. Peeterse, *w. kh.*	60
25	Pieter Raguyn, *w kh*	1½
22	Geertruy Moolendijk, wed. van J. P. Humpers, *k. kh.*	65
24	Frederik de Bruyn, *w. kh.*	74
25	Maria Tatsen, huisvr. van B. Kors, *k kh.*	34½
23	Christina Martha Robin, huisvr. van P. van der Meulen, van onder *Diemen* ingev. en begr. in de *oo. k.*	60
25	Adriana Maria de Graaf, huisvr. van H. Kraats, *a. kh.*	27

Vrijdag 28 October.

Overl.		Jaar.
26	Engberdina Stenvers, huisvr. van J Hisfink Janse, *n. k.*	54
27	Jan Willem Turk, *w. k.*	92
24	Joanna van Edik, huisvr. van D. van Santen, *k kh.*	73
24	Antonie Kuyper, *w kh.*	48
27	Hendrik Willem Busfing, *k kh.*	2
26	Antonia Mongers, huisvr. van P. de Ball, *k kh.*	58
24	Jan Tamminga, zoon van J. Tamminga, *n kh.*	1
26	Jan Langenhorst, *oo k.*	53
25	Alida Disker, *a. kh*	w. 3
26	Abraham Rigouw, *l kh.*	m. 4
26	Anna Maria Rigter, *w. kh.*	2
26	Lourens Bradenbrink, *n. kh.*	58
26	Anna Elisabeth Hammacher, huisvr. van A. Kramer, *l. o. k.*	27
26	Abraham de Steenwinkel, *w. kh.*	55
26	Bernardus Johannes Jannes, zoon van B. Jannes, *a kh.*	m. 4
26	Ernst de Wolff, eenigste zoon van C. de Wolff, *l kh.*	3
24	Hendrik Jan Bouw, *o. k.*	76
22	Barend Schut, *w. kh.*	46
25	Harme Jacobus van Ravensberg, *l. kh.*	1
27	Pieter Leupen, *o. z. c.*	65
27	Maria Smit, oudste dogter van J. Smit, *l. kh.*	6
27	Carel August Ferdinand van der Smitte, *a. kh.*	4
26	Marretje Visser, wed. van J. Vos, *n. z. c.*	73
27	Jan Philip Wilhelm, *a. kh.*	2
25	Trijntje Smit, *k. kh.*	10
26	Pieter Albers, *w. kh.*	1½
26	Leena Mooy, huisvr. van W. de Rooy, *a kh.*	49
28	Martienus Arkenouw, *k. kh.*	½
27	Geertruy Kinsing, huisvr. van H. Peuftijn, *w. kh.*	49
26	Jean Bert, *l. kh.*	63
26	Gerrit Ochse, *a. kh.*	w. 8
28	Pietertje Pronk, eenige dogter van G. J. Pronk, *w. kh.*	m. 10

Saturdag 29 October.

Overl.		Jaar.
25	Hendrik Witte, *k. kh.*	54
28	Gerardus van der Heyden, een Roomsch Weeskind, *k kh.*	13
28	Elisabeth van Bragt, *l. kh.*	63
28	Anna Maria Zehner, dogter van H. Zehner, *k. kh.*	1½
27	Gerrit Douwe van 't Vlie, *k. kh*	w. 8
28	Anthonie Kuyper, jongste zoon van H. Kuyper, *k. kh.*	4

Overl. Jaar.

28 Johannes Peuler, *w. kh.* 2
27 Anna Maria Hendrina Schuch, oudste dogter van C. F. Schuch, *a. kh.* 5½
28 Maria Kreuger, dogter van H. H. Kreuger, *a. kh.* 3
26 Jan Brinkman, *k kh.* 2½
27 Adriana van Delden, wed. van P. van Sten, *a. kh.* 48
27 Joanna Francina van der Hoek, jongste dogter van W. van der Hoek, *k. kh.* w. 10
27 Theresia Maria Cerato, *l kh.* w. 4
28 Hendrik Stephanus Rigagneau, *k. kh.* ¼
27 Anthonie Wissling, oudste zoon van J. Wissling, *k kh.* 3½
27 Berendina Takes, dogter van A. Takes, *a kh.* 2
25 Adam van Hees, *a. kh.* 69
24 Christiaan Emmerich, *a. kh.* 65
25 Pieter Pasmooy, *k. kh.* w. 15
28 Anna Maria Beesen, *k. kh.* d. 14
28 Fredrik Lodewijk Kniest, *k. kh.* ½
23 Engel Meijer, wed G. Steenhouwer, *k. kh.* 69
28 Isabella Roodermel, wed. A. Tielemans, *n. kh.* 63

Het Getal der Dooden is 243.

Maandag 31 October.

27 Debora Peyse, huisvr. van I. Meulman, *l n k.* 55
27 Neeltje van Kempen, *a kh.* 69
27 Helena Margreta Pieters, *n kh* d 12
27 Carel Hendrik Lorhman, *l kh.* 73
26 Cornelis Johannis Engert, *o. z c.* w. 8
28 Hendrik van Steenderen, *o. k.* 30
29 Cornelia Petronella de Graaff, *z. k* 65 en 2 m.
31 Jacoba van Erkelens, huisvr. van J. Dienis, *w kh.* 36
28 Willemina Pikmans, wed. J. Marsiji, *k kh* 63
30 Diena Meijer, *n. kh.* 17
29 Anthonie Hendriks, *l. kh.* ca. 3
29 Jacomijntje Boom, *k. kh.* ca. 3

Overl. Jaar.

27 Cornelis van Zevenhoven, *o. k.* 74
27 Hilletje Bos, wed. D. Telders, *k kh.* 66
30 Pieternella Johanna Pieters, *n kh.* 1
28 Elisabeth Kerstens, jongste dogter van M. Mulder, *a. kh.* 21
30 Jillis van Houven, *a kh.* 45
28 Hendrik Borghart Pijsenhaar, *l. kh.* 69
28 Maria Jacoba Denning, eenige dogrer van Wm. Denning, *w. kh.* 1½
27 Judith Susanne Brugnau, wed. J. F. Voigt, *k. kh.* 68
29 Marijtje Johanna van Oosten, *k kh.* 1½
31 Maria Elisabeth Richard, *w. kh.* m. 8
30 Hendrik Hartkop, *w kh.* w. 10
30 Anna Plesser, laatst wed. van A. Elwis, *k. kh.* 56
26 Jantien Peekelharing, wed. J. van Veen, *eil. k.* 70
29 Otto Hendrik van der Glint, *k. kh.* 5
28 Metta ter Haar, vijfde dogter van B. ter Haar, *w k.* 9
30 Hendricus Adolvius Jansen, eenigste zoon van H. Jansen, *k. kh.* d 9

Dingsdag 1 November.

29 Mr. Arnoud Brouwer, *n. k.* 29
29 Maria Jansen, huisvr. van J. Haun, *l kh.* 36
30 Anna Albertina Gunst, *o k* 26
30 Margaretha Kerkhoff, *eng. k.* 69
30 Jan Dirk Meijer, *k kh.* 42
30 Trijntje Jansen, wed. van J. Kroon, *a. kh.* 73
29 Anna Maria Bresslooter, huisvr. van J Massé, *k kh.* 42
30 Gerrit Lucas Smits, *o. k.* 56
30 Lena Erben, *a kh.* 20
30 Dirk ter Man, *l kh.* ¼
28 Elizabeth van Elven, huisvr. van J. H. Baartscheer, *k. kh.* 58

Overl.		Jaar.
30	Anna Maria Elisabeth Beesel, huisvr. van A. C. J. Koppen, *l. kh.*	43
28	Willemina Sofia Meijer, *k. kh.*	13
27	Maria Frederica Bunning, *a. kh.*	70
29	Michtelena Volkers, wed. van A. van Wel, *n. z. c.*	65
31	Elisabeth Ozelet, wed. van L. Roquerbe, *wa. k.*	87
27	Gesina Anna Dols, *w. kh.*	2
28	Anna Elisabeth Menke, wed. J. Veltman, *k kh.*	65
29	Hendrik Hange, *k. kh*	1¼
30	Johannes van Soomeren, *k kh.*	3
29	Johannes Hoddenbach, *l. kh.*	¼
30	Jansje Roelofs, *w. kh.*	6
1	Jann Gerrit, *k kh*	76
30	Hendrik Serrebijns, *k kh.*	26
31	Pieter Jacobs Barends, *no. k.* w	10
29	Vroukje Elisabeth Titia de Sigers ter Borg, huisvr. van D°. H. Mentes, *o. k.*	77
30	Gerrit Christiaan Sweeris, *a. kh.*	m. 8
30	Gerrit Dorlandt, jongste zoon van A. Dorlandt, *n kh.*	¼

Woensdag 2 November.

30	Catharina Maria Doude, huisvr. van A. Paats van Troostwijk, begr. op het *Diemer kerkhof.*	58
30	Anna Margaretha Claasen, wed. A. van der Velden, *z k.*	68
31	D°. Cornelis Prangan, *n k.*	55
31	Cornelis Luff, oudste zoon van A. Luff, *a. kh.*	w. 6
30	Paul Voogt Elfter, *l. n. k.*	40
31	Jannetje Breukelaar, huisvr. van W. Möller, *n z. c.*	58
31	Elisabeth Advocaat, huisvr. van J. van den Berg, *a kh.*	36
31	Catharina Clasing, *a. kh.*	58
29	Johanna Sandé, laast. wed J. Bartels, *k kh.*	87
1	Magdalena van Rossem, jongste dogter van L. van Rossem, *a. kh*	d. 18
1	Jan Suwerink, *no. k.*	64

Overl.		Jaar.
1	Johanna Henselaar, wed. van J. Daams, *a kh*	74
31	Abraham Wildschut, *k. kh.*	45
31	Adrianus Steen, *n. z. c.*	77
30	Jan Bergers, *k. kh*	50
1	Johan Dirk Paradies, *l. kh.*	17
1	Antje Stijnen, *w. kh.*	13
31	Pieter Sirach Glasburg, *w. kh.* w.	4
31	Catrina Horstman, *l. kh.*	20
1	Antje Broese, wed. G. Smeink, *n. z. c.*	49
1	Maria van Hagen, wed. van H. Hartgens, *no. k.*	58
1	Willem Poolman, *no. k.*	72
30	Aurelia Bavia van Greeven, wed. G. Nibbelink, *w. kh.*	54

Donderdag 3 November.

30	Sara Nuwers, wed J. Schreuder, *a kh.*	73
30	Pieter Bakker, *a kh.*	73
31	Willem Beekestroom, *a. kh.*	76
1	Neeltje van den Bergh, huisvr. van L. Stoopendaal, Jz *n. z. c*	57
31	Geesie Dirks Alting, wed.... Kaatenbraak, *l. kh.*	70
1	Johannes Bekker, *l. kh.*	53
31	Hendrik Grappe-huys, *n. kh*	69
2	Maria Okhuysen, *l. kh.*	36
30	Hendrik Boerkool, *l kh.*	w. 7
1	Everdina Waning, wed van G. van Donselaar, *w. k.*	71
1	Maria Elisabeth Noe, huisvr. van A. Spoel, *k kh*	40
2	Joseph Willem Franciscus Thule, *k kh.*	1½
2	Maria Elisabeth Ruele, wed. J. Heyte, *k. kh.*	69 en 7 m.
31	Johannes Lambrechts, *k kh.*	¼
31	Hendricus Johannes van Gijen, *w. kh*	ca. ¼
30	Jan Hendrik Kneemeijer, *k. kh*	76
1	Jelle Visser, *a. kh*	m 5
1	Arend Jans, jongste zoon van J. Wanners, *a. kh.*	11¼
3	Jannetje Kemp, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.*	8
2	Anna Catharina Boom, *w. k.*	39

Overl. Jaar.
27 Engel Maria Kanaa, wed. J. N. Coesel, *k. kh.* 63
31 Marretje van Hoeven, wed. M. van Leeuwen, *l. kh.* 82
31 Hendrietta Louisa Wegener, huisvr. van J. H. Ficke, *w. k.* 28½
31 Henderina Jagers, wed. van C. H. Holwerdel, *l. kh.* 82
31 Antonie Hendrik Tinderman, *l. kh.* 40
3 Hendrika Munnekebult, huisvr van C. Haar, *k kh* 68

Vrijdag 4 *November.*

1 Willem Frederik Mondt, *a. kh* 4½
2 Maria Lonte, *k kh.* m 8
2 Maria Dorothea Ronde, *k kh* 1½
3 Maria Lourens, laast wed. G. Kleyn, *n. k.* 65
2 Mathijs van Zuylen, *a. kh.* 18
31 Catharina Elisabeth Budde, wed. J. A Proffect, *k. kh* 54
3 Dominicus Balthoven, *a. kh.* 32
2 Johannes Sickman, *l kh.* 74
1 Harmanus Fokke, *k kh.* 46
1 Dirk Roelofs, *l kh.* 36
3 Jacob Hermanus ten Holten, *w. kh* 7½
2 Anna de Jong, wed. J. Sol, *l. kh.* 48
3 Geertruy Benkering, *k. kh.* 4
3 Stijntje Christina Colerges, jongste dogter van P. Colerges, *a kh* w. 9
2 Jacoba Joanna Clarisse, huisvr. van P. C Schregardus, na *Schiedam* uitgev. 32
2 Joseph Hoenekamp, *a. kh.* 54
2 Cornelis Philippus Wilhelm, *a. kh.* 12
1 Pieter Suurman, *a kh.* 34
1 Hester Altena, wed. van F. Tengel, *l kh.* 79
3 Gerritje Nietvelt, *a. kh.* 1
3 Alida Gerharda Wilten, wed. J. H. Barth, *a kh.* 78
3 Sent voor de Wind, *k. kh.* 2
3 Albert Elders, *k kh.* d. 16

Saturdag 5 *November.*

Overl. Jaar.
3 Kersjes Kersjes, *no. k.* 49
4 Harmanus Josephus Borg, *a. kh.* w. 3
4 Grietje Beekman, *w kh* 27
4 Catrina Disselkeuter, *w. kh.* m. 8
1 Johanna Wilhelmina Kroese, eenigste dogter van C. Kroese, *k. kh.* 1
4 Franciscus Antonius Lammers, *k. kh.* 65
4 Alida Graag, een A. M. N. Weeskind, *l kh.* 10
3 Roeloff Kok, *n z. c.* 61
3 Jacob Frans Benjamin Tabbers, *k kh.* ½
2 Johannes van Alken, *o k.* 82
1 Gerrit Christiaanse, *a kh.* 50
3 Catharina Sophia Warnijk, eenige dogter van de wed. Warnijk, *w kh.* 13½
3 Cornelis Esselman, *a kh.* 1
3 Catharina Margareta Schultze, *k. kh.* 39
4 Hendrina Brinkman, huisvr. van J. C. Volmer, *l. kh* 57
3 Maria Catharina Schuurkamp, *a kh* 3½
4 Jan Frederik Wilhelm Weeber, oudste zoon van C. H. Weeber, *w. kh.* 4½
4 Anna Wienink, wed. J. van Rijhn, *n. z. c.* 66
3 Jan Frederik Lonnie, *a. kh* 74
3 Catrina Clasina Koch, jongste kind van H. Koch, *w kh.* w. 13
4 Dirk Otten, kind van D. Otten, *k kh.* ½
3 Abeltje Root, *a kh.* 65
4 Hilke Albrink, *a kh.* 69
Het Getal der Dooden is 212.

Maandag 7 *November.*

2 Grietje Wuhman, wed. van J. Nieuwenhuys, *a. kh.* 75
3 Wijnant Tussing, *a. kh.* 81
5 Christina Elisabeth van Haar, wed. J. Nunhoff, *a. kh.* 72

Overl. Jaar.

5 *ELISABETH WIEMEYER* *a. kh.* 101 Jaaren 1 Dag.

6 Pouliena Dorothea Amtschrijver, *l kh.* 1½

6 Catharina Stadlander, jongste dochtertje van Wm. Stadlander, *w. kh.* m. 10

5 Geertruyda de Vries, wed. van J. A. van Wijk, *a. kh.* 43

3 Lamberta van Brink, huisvr. van H. Zeydner, *oo. k.* 46

5 Gerrit van de Bom, *a kh.* 57

5 Annaatje Lammie, *a kh.* 78

5 Jan Rijnierse Jr. *k kh.* ½

3 Geertruy Ruwel, huisvr. van H. Sintelmeijer, *k. kh.* 45

5 Grietje Grimmius, *o. z. c.* 17

4 Johanna Harmse, wed. van J. C. Schiermutter, *k. kh.* 55

5 Catharina van Santwijk, wed. S. Beijen, *a. kh.* 72

4 Christina van Thiel, huisvr. van H. Overeem, *a. kh.* 37

3 Jeannette Voet, *k kh.* 60

4 Henricus van Dijk, eenigste zoon van A. van Dijk, *l. kh* w. 6

4 Hendrica Vertuyn, wed. van K. Solkema, *w. kh.* 49

6 Willemina Rutjens, *l. kh.* 1

6 Catharina Brands, *n. z. c.* 73

5 Lourens Blom, *l. kh.* 9

5 Frederik Willem Wittebrood, eenigste zoon van Wittebrood, *w. kh.* 3

7 Frederik Starke, *a. kh.* 27

7 Hendrik Riskamp, *a. kh.* 22

5 Maria Johanna Kraats, *a. kh.* w. 3

6 Grietje Smit, *a. kh.* 1 en 4 m.

5 Anna Catharina Berkman, huisvr. van H. Meijer, *l kh.* 76

5 Hendrik Wouterus Meijer, *k kh.* d. 3

Dingsdag 8 November.

5 Cornelis Wijs, *no. k.* 56

4 Maria Ulijn, *k. kh.* 62

5 Rijjertje Gisen, wed. J. Fuyk, *w. kh.* 64

4 David Schouten, *w. kh.* 53

5 Lammert Kikkert Velthuys, *a. kh.* w. 4

6 Johanna Gijselman, *l o k* 1 en 4 m.

6 Jacoba van Beeren, *k. kh.* m. 4

6 Johanna Rompsel, huisvr. van C. Carelsen, *w. kh* 68

5 Jeannette Walefelds, *k. kh.* 15

6 Hendrik Chien, *w. kh.* w. 5

4 Hendrika Pikker, *a. kh.* 55

7 Hendrik Baumer, *k. kh.* m. 4

6 Johanna Dorothea de Bos, *w. kh.* w. 5

7 Jan Hendrik Metters, een A. M. N. Weeskind, *l kh.* 8½

5 Pieter Krijgsman, *k. kh.* 77

7 Jansje Poelmeijer, *k. kh.* w. 8

4 Hendrik Hermanus Hartman, *k. kh.* w. 5

7 Alida van der Burgh, wed. C. Obbeloo, *a. kh.* 60

7 Joannes Albertus Tribels, jongste zoon van J. P. Tribels, *a. kh.* w. 3

6 Helena Catharina Muller, behuuwd Zuster van W. van Offen, *l. kh.* 51

5 Michiel Hendrik Jansen, *o. k.* 68

5 Hendrika Mikfuoo, huisvr. van H. Schepers, *l. kh.* 35

6 Theodora Gerarda Reymer, *a. kh.* 9½

4 Arent Koets, *a. kh.* ½

Woensdag 9 November

8 Jan Fredrik Ebell, *l. o. k.* 65

6 Rijnoutje Scheltes, huisvr. van J. Kuypers, *no. k.* 68

6 Johannes Fuocs, *a. kh.* 14 en 5 m.

8 Barend Jansen, jongste zoon van J. H. Jansen, *a. kh.* w. 3

6 Catharina Holstman, wed. van J. van Hoorn, *a kh.* 64

7 Jan Kuytenbrouwer, *w k.* m. 10

6 Johanna Schoemaker, *w kh.* w. 8

6 Anna Brouwer, wed van A. de Steenwinkel, *w. kh.* 51

6 Machiel van Schendel, *a. kh.* 25

Overl. Jaar.

8 Barent van Franneker, eenige zoon van J. van Franneker, *a. kh.* w. 7
7 Wilhelmina Felmers, *l. kh.* 23
4 Dirk Schouten, *oo. k.* 67
5 Barent van Sluyters, *w. kh.* ½
6 Albertus Strubbe, *w. kh.* 2
7 Hendrik Colmsberg, *a. kh.* 20
8 Maria de Looper, huisvr. van J. Daames, *w. kh.* 55½
5 Cornelis de Meijer, *a. kh.* 32
7 Hendrik Borneman, *w. k.* 42
8 Anna Christina Abeling, wed. J. de Vrij, *k. kh.* 72
8 Hermanus Jansen, *a. kh.* 47
8 Dirk van Daalen, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.* 11½
5 Joannes van den Berg, *l. kh.* 57
8 Johan Theodor Meijer, *l. kh.* 66
8 Keetje de Bruyn, eenigste dogter van J. de Bruyn, *l. kh.* w. 8
6 Martinus Schildkamp, *a. kh.* m. 8
7 Johannes Frijling, *k. kh.* 1 en 4 m.
5 Cornelia de Barbanson, wed. B. van Delm, *o. k.* 72
7 Anna Libou, *a. kh.* w. 10
6 Johannes Vervetjes, *a. kh.* 50
5 J. M. de Nisjon, wed. van A. Agé, *l. kh.* 86

Donderdag 10 *November.*

8 Amelia Louisa Theodora Uhlenbroek, *w. k.* w. 3
7 Fredericus Felix, *k. kh.* 67
7 Sijtje Bibouw, wed. J. Vonk, *a. kh.* 78
7 Jan Strood, *a. kh.* 58
9 David Arnoldus Moinat, *n. z. k.* 36
8 Petrus Reyts, *l. kh.* 1
9 Hendrica Justina Vingerhoed, jongste dogter van J. C. Vingerhoed, *w. kh.* w. 7
7 Jan Gotlieb Ramelo, *l. o. k.* 85
9 Johan Melchior Dentzel, na *Seist* uitgev. om aldaar op het *kh.* te worden begr. 72 en 8 m.
7 Hendrica Hensley, wed. van P. Boekhof, *l. kh.* 70

9 Margretha Cornelis Omzeele, *w. k.* ½
8 Harmanus Roeloffen, *k. kh.* 46
8 Jan Touber, *k. kh.* 1 en 4 m.
7 Anthonie Korthals, *a. k.* 34½
7 Johanna Jacoba Duyvelshof, *k. kh.*
8 Jan Gerrit van Zevenberg, *a. kh.* m. 5
9 Anna Bleeksteyn, *l. kh.* m. 11
9 Anna Hendrica Honius, *k. kh.* 4
9 Alida Groote, jongste dogter van J. Groote, *a. kh.* ½
8 Pieter van den Berg, *l. kh.* w. 3
9 Hendrik de Bruyn, *w. kh.* 3
9 Willemina Lijding, huisvr. van N. Hilfer, *l. kh.* 35
8 Pieter Cornelissen Dam, *a. kh.* 69
8 Maria Nannings de Boer, jongste dogter van S. Nannings de Boer, *a. kh.* 1½
9 Johannes Rutgers, *k. kh.* 4
9 Jacob Rijnders, *l. kh.* w. 5
6 Agata Starre, wed. van A. Neetelenbos, *k. kh.* 62
8 Pietertje Pieters, *a. kh.* 77

Vrijdag 11 *November.*

8 Sijmen Koster, *k. kh.* 64½
10 Tietje Wijngaardt, *w. k.* ca. 80
10 Jan Batiest Everardus Goudhooft, *l. kh.* 1½
8 Evert van der Heusen, *l. kh.* 41
9 Eyske Eyses Hovenga, huisvr. van J. P. Toeterman, *k. kh.* 61
8 Alida Francois, huisvr. van B. Uylenbroek, *l. kh.* 38
10 Johannes Nabbevelt, *k. kh.* 51
6 Teunis Lourens, *k. kh.* 54
6 Jan van der Schouw, *a. kh.* 56
10 Jacobus Gardewijn, jongste zoon van G. Gardewijn, *k. kh.* 15
6 Johannes Leonardus Keller, *l. kh.* 52
9 Catrina Verheggen, wed. van J. Sondaar, *a. kh.* 62
8 Johanna Catharina Outmeijer, huisvr. van H. Diederiks, *a. kh.* 52
9 Evert Joannes Seegers, *a. kh.* 15

Overl. Jaar
10 Claas van Hassel, *n. kk.* 55
9 Claas de Roos, eenigste zoon van M. de Roos, *w. kh.* 21
10 Hendrik Kistemaker, *n k.* 54
11 Toussijnt Libot, *a. kh.* 33
10 Anna Cornelia Hensen, laast wed. J F. Dieber, *a. kh.* 80
11 Willem Josephus van Maarschalkkerwaart, *a. kh.* d. 2
9 Maria Vooren, *a. kh.* 18
10 Lamberta Nieboer, wed. G. A. Beukers, *l. kh.* 60
7 Casper Pruys, *l. kh.* 24
9 Johannes Nieman, *a kh.* d. 15
9 Maria Baarense, *k. kh.* 2½
10 Frederik Krans, eenigste zoon van F. J. Krans, *k. kh.* d. 2
9 Elisabeth Fontijn, wed. van G. Klink, *k. kh.* 81

Saturdag 12 November.

10 Gerrit Dijkhoff, *a kh.* 60
9 Elisabeth Jacoba Petronella van Straate, jongste dogter van T. E de Jong van Straate, *l. kh.* w. 6
9 Alida Cornelia Maas, *l. kh.* 4
10 Hendrik de Waal, *a. kh.* 79
11 Hendrik van Beek, *oo. k.* 73
10 Maria Catharina van Baate, wed. J. Meijerink, *a. kh.* 68
10 Anna Maria Boekstal, *k kh.* m. 11
10 Sijmen Slootman, een D. L. A. Weeskind, *a kh.* 32
8 Doortje Plato, huisvr. van B. Soet, *a. kh.* 54
10 Barend Anthonie Ikken, *a. kh.* 43
10 Jacobus Staff, *l. o. k* d. 16
10 Anna Clara Doon, huisvr. van Wm. Woortman, *n. z c* 60
10 Anna de Vink, huisvr. van J. Frank, *n z. c.* 59½
8 Engeltje de Hollander, *k. kh.* ½
9 Johannes Carolus Weijer, *a. kh.* 4 m. en 9 d.
11 Jeanne Marie Schiele, huisvr. van D. S. Doozen, *wa. k.* 29
6 Pieter van Sittere, *k. kh.* 10½
9 Abraham Hemelop, *o. z. c.* 73½

Overl. Jaar
9 Elisabeth Bruynink, huisvr. van P. Wolff, *l kh.* 54
11 Cornelis Goudsblom, *k. kh.* 77
7 Hendrik Christiaan Janse, *k kh* 63
7 Johanna ten Hiebrink, wed. C. L. Buurings, *a kh.* 68
9 Hendrik Mourits Jr *k kh.* 24
8 Johannes Baptist Fisscher, *a. kh.* 4½
11 Cornelia de Graaff, huisvr. van C. H. Hijtbrink, *k. kh.* 28
11 Mietje Hasselaar, *n kh.* w. 11
Het getal der Dooden is 209.

Maandag 14 November.

11 Jan Pijnappel, *o k.* 56
11 Anna de Kun, wed. H. Smit, *a. kh.* 82
11 Catharina van der Waarde, *a kh.* 77
12 Willem Kuyper, *a kh.* 67
11 Maria Berndina Helmers, *k kh.* w 4
11 Johanna Treffers, huisvr. van A. Braspenning, *w. kh.* 68
11 Anna Christina ter Weijer, *a. kh.* 14
11 Matthijs Cosfero, *k. kh.* 33
11 Jan Aayke, *n. kh.* 65
13 Anna Nieuwland, *a kh.* 69
11 Harmen Masman, *l kh.* 75
11 Karel van Onsweek, *a. kh.* 1
11 Matthijs Troost, *k. kh.* 62
12 Aletta Jaquette Odijk, *a. kh.* w. 3
11 Gerard Eleutheres Bonnike, *n. k* 66
13 Johanna Spaan, wed G. Eman, *l. kh.* 65
12 Gerrit van Weerden, *k. kh.* 70
9 Hendrik Willem Oosterman, *z. k.* 74
11 Maria Geertruy van der Laar, jongste dogter van A. van der Laar, *a kh* 1 en 11 m.
13 Carlina Willemina Asterom, *k kh.* 14
12 Dirk Jacobus Wilhelm Knipscheer, *n kh.* 26
11 Anna van Meer, huisvr. van B. Bouman, *l kh.* 53

Overl.		Jaar.
13	Sara Johanna Pick, *a. kh.*	52
11	Anna Maria van den Bos, huisvr. van P. Burgers, *k. kh.*	66
13	Johan Jacob Brandau, *l. kh.*	32
13	Willem van Bodegraven, eenige zoon van W. van Bodegraven, *k. kh.*	d. 3
13	Johanna Maria Polman, jongste dogter van A. Polman, *l. kh.*	d. 3
12	Hendrik de Vos, behuuwd zoon van C. Bas, *k kh.*	14
10	Frans Hendrik Beukmeijer, *a. kh.*	60

Dingsdag 15 *November.*

12	Hendrica Jacoba Wilhelmina Rock, a kh.	3
11	Egbarta van Rijn, wed. van D. J. Foerman, of Furhman, w. k.	52½
13	Gerrit ter Haar, middelste zoon van R. ter Haar, w. k.	4
11	Christiaan Struys, k. kh.	49
13	Willem Munter k. kh.	36
13	Anna Houtgraft, huisvr. van J. F. Nieuwenhuysen, k. kh.	60
14	Cornelia Johanna Donker, w. kh.	2
13	Cornelia Holman, een A. M. N. Weeskind, l. kh.	14
13	Anna Jacoba IJspaart, k. kh.	58
14	Elisabeth Angarren, n. kh.	53
14	Johanna Franken, a. kh.	m. 10
13	Coenraad Manneel, a. kh.	53
12	Annetje Muller, wed. van B. Vernuft, a kh.	27
13	Johannes Antonius de Witt, l. kh.	u. 3
13	Johannes Piekenja, k. kh.	49
12	Catharina Boukamp, wed. van A. van Aken, k. kh.	44
11	Dirk Scholte, k. kh.	½
12	Barend Casteleyn, l. kh.	72
12	Antje de Vries, wed. van A. Knop, l. kh.	73
11	Hermanus Dirks, jongste zoon van T. Dirks, w. kh.	m. 4

Overl.		Jaar.
14	Adrianus Volders, w. kh.	w. 12
13	Johannes Hendrikus Hoosen, a. kh.	7
12	Helena Horstman, jongste dogter van A. Horstman, k. kh.	½
10	Maria Bakker, huisvr. van W. Brands, k. kh.	58
14	David Papemeijer, a. kh.	m. 11
13	Harmijntje Buiset, jongste dogter van M. Buiset, w. kh.	2
12	Gerrit Barend Schuurman, k. kh.	58
11	Katrina Jansen, huisvr. van C. Satteler, n. kh.	38
13	Johannes Melgers, zoon van J. Melgers, a. kh.	2
12	Harmanus Mulder, n. kh.	w. 3
12	Frederik Jacobus Muller, a. kh.	74
13	Johanna Vos, huisvr. van G. J. Hellemink, a. kh.	36
14	Hendrik Meijer, l. kh.	71
13	Anna Everdina Elffrinkhoff, l. kh.	w. 6
12	Jan Houpen Stouthandel, l. kh.	2½
14	Johannes van Giersberge, k. kh	77

Woensdag 16 *November.*

13	Nicolaas Ponnik, k. kh.	3
13	Jan Pas, k. kh.	55
13	Albertus Kamp, n. kh.	21
15	Christina Elisabeth Reiniersse, k. kh.	8
13	Evert Blom, k. kh.	42
12	Jozijntje Alberts, k. kh.	60
12	Anna Maria Kinkeed, wed. J. ten Broek, wa. k.	67
16	Eldert Beenhouwer, a. kh.	40
14	Anna Dasvelt, *n. z. c.*	4
12	Johanna de Boer, k. kh.	m. 2
13	Jonkvrouwe Abigael Wilhelmina Cras, na het *Kerkhof* onder *Diemen* uitgev. om op zelve te werden begr.	66
13	Treesje Nierops, a. kh.	2
13	Cornelis Mol, k. kh.	67
14	Frederik Meijer, l. kh.	w. 15
16	Maria van Amstel, huisvr. van H. van Os, a. kh.	

Overl. — Jaar

18 Gobus Geerling, w. kh. 54
12 Pieter Velshuyzen, l. kh. 1¼

Donderdag 17 November.

13 Maria ter Haak, wed. van J. Roelofs, k. kh. 72
15 Anna Elisabeth Franken, a. kh. 3
16 Antje Kleyn, z. k. 74
16 Jacobus Vos, l. kh. 39
15 Janneije Jans Kramers, wed. P. de Beer, a. kh. 70
14 Hendrika Weegers, l. kh. 3
13 Jannetje Grimbergen, k. kh. 14
14 Johannes Mathias van Heyningen, a. kh. 59
14 Johanna Aleph, wed. P. den Boer, n. k. 73
13 Jan Veltman, n. kh. 1
15 Johanna Maria Christiaansen, huisvr. van J. Hansen, a. kh. 30
15 Maria Schouten, huisvr. van J. Kuyk, z. k. 78
15 Geertruy Leyten, jongste dogter van A. Leyten, l. kh. 2
14 Johannes de Jong, eenigste zoon van C. de Jong, a. kh. 1¼
16 Erick Pierre Sellschop, a. kh. 3
15 Johanna Elisabeth Biesteroos, huisvr. van B. van der Mey, *n. z. c.* 51
14 Jan Slootman, k. kh. 32
14 Catharina Barbara Reek, w. kh. 1
18 Stijntje van der Wal, huisvr. van J. de Vries, eil. k. 68

Vrijdag 18 November.

17 Maria Vlaanderen, wa. k. m. 8
14 Maria Elisabeth Overhuys, a. kh. d. 10
14 Catharina Kopermans, huisvr. van A. Biefer, l. kh. 63
16 Anna Catharina Kreijer, l. kh. 2
16 Anna van Eekeren, a. kh. d. 17
15 Engel Carolina Kruger, a. kh. 20
17 Johanna Andrau, huisvr. van B. Hes, n. kh. 34
17 Anna Elisabeth Holst, wed. D. T. Nuburg, k. kh. 64

16 Johanna Frederika Goede, k. kh. ¾
15 Anna Chatharina Baunstede, wed. H. Teule, k. kh. 66
17 Anna Wieggers, huisvr. van H. Gees, a. kh. 43
16 Jan Cappi, jongste zoon van C. H. Cappi, w. kh. d. 11
16 Willem Antonie Klinke, k. kh. w. 4
15 Johannes Janse, a. kh. 1½
16 Jan de Visscher, a. kh. 77
12 Anna Magdalena Petronella Kreuger, dogter van de wed. P. Kreuger, l. kh. w. 4
18 Hendrik Blom, a. kh. 50
15 Magdalena Quien, wa. k. 68
14 Hendrika Beekman, w. kh. 23
17 Anthonij Hendrik Krieger, w. k. m. 10
16 Johannes Kloosters, l. kh. 38
17 Dirk Deeken, l. kh. m. 11
17 Anna Catharina van der Mark, eenige dogter van A. van der Mark, w. kh. 3

Saturdag 19 November.

18 Frederik Hermanus Schoutendorp, l. kh. m. 10
18 Johanna Herrings, dogter van J. Herrings, a. kh. 24
18 Jacobus Doornik, *n. z. c.* 2
16 Antonie Bernardus Kroemers, w. kh. 6
17 Bevie Boot, wed. J. Lijmen, k. kh. 62
18 Anna Schellinger, eenige dogter van de wed. Schellinger, a. kh. 2
16 Maria Nuboer, huisvr. van H. Luytjens, k. kh. 66
17 Johanna Goggen, w. k. 40
14 Arie Elsenburg, k. kh. 13
17 Elisabeth Lamé, wed. van H. Schumer, a. kh. 38
16 Jan Vogelesang, *a. z. c.* 76
17 Joseph Schuurveld, k. kh. d. 9
17 Catharina Kreefs, huisvr. van H. Wouters, a. kh. 37

Overl.		Jaar.
17	Willem de Groot, a. kh.	89
17	Maria [illegible], a. kh.	36
14	Jan Scheltes, k. kh.	37
[illegible]	Nicolaas van Houten, w. kh.	$2\frac{1}{2}$
17	Benedictus Krol, a kh.	63
17	Jan Heyns, eenigste zoon van E. Heyns, a. kh.	m. 11
18	Femmetje v. Ravensberg, a. kh	57
17	[illegible] Catrina Voogd, eenigste dogter van C. Voogd, d. kh.	19
18	Coenraad Nijmen, zoon van A. M. N. Westkind, l. kh.	25
13	Abram Cawel, w. kh.	21
17	Jacobus Martens, a. kh	[illegible]
16	Hermanus Beukering, k. kh.	w. 24

Overl.		Jaar.
14	Johanna Meijer, laast wed. H. Ruygrok, l. kh.	39
15	Jan Philippus Russel, d. kh.	17
18	Anna Maria Mol, k. kh.	d. [illegible]
16	Franciscus Verheijen, l. kh.	24
18	Catharina Alfenaar, huisvr. van Jan [illegible], l. kh.	32
17	Gerhardus Franciscus Kersten, eng. k.	m. [illegible]
17	Willem Wittenberg, a. kh.	w. 14
16	Andries Berg, l. o. k.	84
14	Elisabeth Hendriks, eenigste dogter van J. Hendriks, a. kh.	[illegible]
15	Agie Janse Moerbergen, k. kh.	m. 8

Het Getal der Dooden is [illegible].

PUBLIEKE VEILINGEN

van de onderstaande *Perceelen*, in het Oudezijds Heeren Logement, te *Amsterdam*.

Op Maandag den 24 *October* 1808.

Warmoesstraat, N. 161. (Een Koopmans Winkelhuis en Erve, in de) over de Wijde Kerksteeg, *f* 5500, in slag *f* 700. *J. C. Bing.*

Nadorststeeg, N. 91. (Twee Huizen en Erven, (onder één Dak) bezijden de Beurs en hoek van en in de) *f* 3100, in slag *f* 20. *van Cooth.*

Heilige Weg, N. 31. (Een Winkelhuis, Achterhuis en Erven, op de) *f* 2675, in slag *f* 400. *Stoopendaal.*

Utrechtsche Straat, N. 67 (Een Huis en Erve, op de) bij de Agtergragt, *f* 4525, in slag *f* 600. *Reuvekamp.*

Groote Vleeschhal, N. 19. (Een Huis en Erve, bezijden de) bij de Nes, *f* 4000, in slag *f* 70. *Suiderhoff.*

Halsteeg, N. 10. (Een Huis en Erve, in de) *f* 1150, in slag *f* 200. *Monkens.*

Pieter Jacobstraat, N. 37. (Een Huis en Erve, in de) *f* 1625, in slag *f* 25. *Houthuisen.*

Pieter Jacobstraat, N. 3. (Een Huis en Erve, in de) *f* 510. Opgeh.

Angelierstraat, N. 75. (Een Winkelhuis en Erve, in de) *f* 370, in slag *f* 80. *Gt Vos.*

Egelantiersstraat, N. 83. (Een Huis en Erve, in de) *f* 210. Opgeh.

Egelantiersstraat, N. 82. (Een Huis en Erve, in de) *f* 210. Opgeh.

Egelantiersstraat, N. 185. (Een Huis en Erve, in de) bij de tweede Dwarsstraat, *f* 40. Opgeh.

Cingel, N. 277. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Romolensteeg, *f* [illegible]. Opgeh.

Lauriergragt, N. 128. (Een Huis en Erve, op de) bij de Konijnenstraat, *f* 3050, in slag *f* 50. *G. & A. J. Vos.*

Heerengragt, N. 304. (Een Stal van 6 Paarden, op de) bij de Romolensteeg, *f* 7000, in slag *f* 2000. *Doublet.*

Warmoesstraat, N. 124. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de Nieuwebrugsteeg, *f* 7025, in slag *f* 550. *Lekhoff.*

Haarlemmerdijk, N. 112. (Twee Winkelhuizen en hunne Erven, (onder één Dak) op de) en hoek van de Buiten Oranjestraat, *f* 2975, in slag *f* 400. *Jonkernout.*

Haarlemmerdijk, N. 16. (Een Winkelhuis en Erve, op de) tusschen de Visser- en Wieringerstraaten, *f* 2125, in slag *f* 300. *Sleumer.*

Marken, N. 1. (Een Huis, benevens een Erf, waarop een Houte Loots en Erven, (in één Koop) genaamd *de Steenwerven*, op) *f* 2800. Opg.

Marken, N. 5416. (Een Erf, waarop twee Houte Lootsen en hunne Erven, op) *f* 800, in slag *f* 40. *van Os.*

Keizersgragt, N. 253. (Een Huis en Erve, op de) tusschen de Harte- en Wolvestraten, *f* 6900, in slag *f* 600. *Kerkhoven.*

Joode Heeregragt, N 80. (Een Huis en Erve, op de) bij de Scharbierssluis, *f* 2300, in slag *f* 40. *Kits.*

Rapenburgerstraat, N. 88. (Een Huis en Erve, in de) aan het einde, *f* 425, in slag *f* 200. Dezelve.

Handboogstraat, N. 1. (Een Huis en Erve, in de) bij het Spuy, *f* 925. *Smits Lr.*

Handboogstraat, N. 2. (Een Huis en Erve, in de) bij het Spuy, *f* 810. *Kits.*

Rapenburg, N. 2. (Een Huis en Erve, op) bij de Rapenburgerstraat, in de Noordsche- of Hanegang, *f* 65. *Lohmans.*

Leidschegragt, N. 2950. (Een dubbeld Koopmans Huis en Erve, op de) tusschen de Heere- en Keizersgragten, *f* 25000. Opgeh.

Keizersgragt, N. 724. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) tusschen de Reguliersgragt en Vijzelstraat, *f* 15900 Opgeh.

Oudezijds Armsteeg, N. 21. (Een Winkelhuis, Achterhuis en Erven, in de) *f* 1005. Opgeh.

Laurierstraat, N. 69. (Een Huis en Erve, in de) bij de eerste Dwarsstraat, *f* 450. Opgeh.

Jonkerstraat, N. 72. (Een Huis en Erve, in de) bij de Oude Schans, *f* 220. Opgeh.

Jan de Vriesensteeg, N 7. (Een Huis en Erve, in de) *f* 35, in slag *f* 25. *Tissel.*

Keizersgragt, N. 3296. (Een Koopmans Huis, Tuin, Tuinhuis en Erven, op de) bij de Spiegelstraat, en een Achterhuis en Erve in de Kerkstraat, zijnde een Stal en Koetshuis, N. 3349. (te zamen in één Koop.) *f* 49000 in slag *f* 1200. *Lamaison & Bouwer.*

Princengragt, N. 3530. (Een Winkelhuis en Erve, op de) bij de Leidsche Kruisstraat, *f* 8000. Opgeh.

Deze volgende *Perceelen* op *Dingsdag* den 25 October.

Nieuwezijds Voorburgwal, N. 152. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Lijnbaansteeg, *f* 8000. Opgeh.

Vijzelstraat, N. 109. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de Reguliers Dwarsstraat, f 6000. Opgeh.

Een Houtzaagmolen, zijnde een Paltrok, genaamd *den Omval*, tusschen de Raam- en Leidsche-Poorten, op 't Kwakers Eiland, N. 13. f 4550, in slag f 1000. *Broekhuizen.*

Leidschestraat, N. 3023. (Een Winkelhuis en Erve, op de) bij de Heeregragt, f 6000, in slag f 100. *Jonkerneut.*

Achtergragt, N. 70. (Een Huis, benevens een Achterhuis en Erven, op de) bij de Reguliersgragt, f 3200, in slag f 800. *Lohman.*

Een Houtzaagmolen, zijnde een Paltrok, genaamd *de Nagtegaal*, op 't Zaagmolens Achterpad, N. 26. f 1525, in slag f 600. *Nijhoff*

Utrechtsche Dwarsstraat, N. 6. (Een Stal, Koetshuis, Bovenhuis en Erven, in de) bij de Reguliersgragt, f 1400, in slag f 125. *Pareau.*

Nieuwendijk, N. 214. (Een Koopmans Winkelhuis en Erve, op de) bij de Nieuwstraat, f 4550, in slag f 500 *Gerrits.*

Achtergragt, N. 21. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Binnen Amstel, f 6150, in slag f 200. *Mercker.*

Regtboomsloot, N. 74. (Een Huis en Erve, op) over de Brouwerij de Haan, f 2600, in slag f 600. *Harwich.*

Runstraat, N. 16. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de Prinsengragt, f 2000. Opgeh.

Wijde Steeg, N. 8 en 9. (De helft in twee Huizen en Erven, (onder één Dak.) in de) f 750, in slag f 150. *Klosser.*

Cingel, N. 359. (Een Huis, Achterhuis en Erven, op de) bij de Oude Lelieftraat, f 13000, in slag f 1200. *G. & J Twisk.*

Noordermarkt, N 13 (Een Winkelhuis en Erve, op de) tusschen de Boom- en Lindestraten, f 1000, in slag f 100. *Santink.*

Deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 31 October.

Keizersgragt, N. 601. (Een Koopmans Huis en Tuin, ruim Pakhuis, vijf annexe Woonhuisjes en Erven, (te zamen in één Koop,) op de) bij het Molenpad, f 41000. Opgeh.

Keizersgragt, N. 692. (Een Huis, Tuin, Tuinhuis en Erven, op de) bij de Spiegelstraat, f 14500, in slag f 500. *van Soomeren.*

Looijersgragt, N. 18. (Een Huis, Pakhuis en Erven, op de) voorbij de Dwarsstraat, f 4500. Opgeh.

Water, (Een Koopmans Winkelhuis en Erve, op 't) over de Papenbrug, f 7000. *van der Hans.*

Nieuwendijk, (Een Winkelhuis en Erve, op de) bij de Gravestraat, f 4975, in slag f 60. *Houthuizen.*

Barberstraat, N. 1690. (Een Huis en Erve, in de) bij de Nes, f 1950. Opgehouden.

Heeregragt, N. 54. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Vijzelstraat, f 14000. Opgeh

Keizersgragt, N. 386. (Een Huis en Erve, op de) bij de Brouwersgragt, f 4950. *Westerwoudt.*

Brouwersgragt, N. 30. (Een Huis en Erve, op de) bij de Heeremarkt, f 7300. Opgeh.

Cingel, N. 146. (Een Huis en Erve, op de) over de Drie Koningſtraat, *f* 7400. Opgeh.

Cingel, N. 37. (Een Huis en Erve, op de) over de Beulingſtraat, *f* 3650 in ſlag *f* 500. *de Wilde.*

Warmoesſtraat, N. 133. (Een Winkelhuis, Achter-Pakhuis en Erven, (in één Koop) in de) over de Haantjehoek Steeg, *f* 9050, in ſlag *f* 35. *van Langen.*

Bloemgragt, N. 86. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Baangragt, *f* 450. *Broekhuizen.*

Peperſtraat, N. 8. (Een Stalhouders Stallinge, cum annexis, en Bovenwoning, in de) *f* 3050, in ſlag *f* 250. *Haring.*

Nieuwezijds Achterburgwal, N. 1. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij het Spuy, *f* 9905, in ſlag *f* 300. *Westerwoudt.*

Spuy, N. 4. en 5. (Twee Huizen en Erven, op het) *f* 4800. Opg.

Spuy, N. 2. en 3. (Twee Huizen en Erven, op het) *f* 4075. *Blijenburgh.*

Bantemmerſtraat, N. 22. (Een Winkelhuis en Erve, in de) *f* 775. *Gerrits*

Een Grafſtede in de Nieuwe Kerk, Lt. D. N. 310. *f* 110, in ſlag *f* 10. *de Warm.*

Een Grafſtede in de Nieuwe Kerk, Lt. D. N. 321. *f* 105, in ſlag *f* 10. Dezelve.

Een Grafſtede in de Nieuwe Kerk, Lt. F. N. 281. *f* 125, in ſlag *f* 10. Dezelve.

Leidſchegragt, N. 14. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Heeregragt, *f* 4100, in ſlag *f* 1000. *Overkamp.*

Cingel, N. 120 en 121. (Een Winkelhuis en Erve, (zijnde twee Woningen onder één Dak,) op de) bij de Gasthuismolenſteeg, *f* 9225, in ſlag *f* 100. *Blijenburg.*

Lijnbaansgragt, (Een Huis, thans een Koetshuis, het bovenste gedeelte tot diverſe Bewoonkamers, met twee Achterhuizen, benevens een houte Loots en Erven, (te zamen in één Koop,) op de) bij de Passeerdersgragt, *f* 1025, in ſlag *f* 70. *van Harpen.*

Boomſtraat, N. 55. (Een Huis met twee Achterhuizen en hunne Erven, in de) *f* 400, in ſlag *f* 8. *Stoopendaal.*

Tichelſtraat, N. 47. (Een Huis en Erve, in de) *f* 35. *Cluwen.*

Oude Looijerſtraat, N. 41. (Een Achterhuis en Erve, in de) bij de Blinde Hoek, in de Alkmaarder Gang, *f* 115, in ſlag *f* 20. *Bosscher.*

Princengragt, N. 653. (De helft in een Huis en Erve, op de) bij de Passeerderſtraat, *f* 975, in ſlag *f* 200. *Palmboom.*

Een Grafſtede, in de Groote Kerk, te Vianen, N. 410. *f* 5. *Otten.*

Keizersgragt, N. 751. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Utrechtſcheſtraat, *f* 13000, in ſlag *f* 6500. *Posthumus.*

Keizersgragt, N. 105. (Een Huis en Erve, op de) tusſchen de Spiegel- en Vijzelſtraaten, *f* 5850, in ſlag *f* 100. *Mercker.*

Roozengragt, N. 177. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Princengragt, *f* 2330, in ſlag *f* 100. *Schimmel.*

Rockin, N. 147. (Een Winkelhuis en Erve, op het) bij de Enge Kapelſteeg, *f* 5500, in ſlag *f* 1700. *W. Muller.*

Hekelveld, N. 218. (Een Huis, Achterhuis en Erve, op het) op de hoek van het Groote Hemelrijk, *f* 1000, in ſlag *f* 2. *Westerwoudt.*

Groote Hemelrijk, N. 37. (Een Huis en Erve, in het) f 170 in flag f 3. Dezelve.

Ridderstraat, N. 5. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de Geldersche Kade, f 3000. Opgeh.

Papenbrugsteeg, N. 5. (Een Huis en Erve, in de) f 1700. *Rijsvogel.*

Princengragt, N. 831. (Een Huis en Erve, op de) bij de Noorder-Dwarsstraat, f 5600, in flag f 100. *de Reus.*

Leidschegragt, N. 20. (Een Huis en Erve, op de) bij de Princengragt, f 5800. Opgeh.

Deze volgende *Perceelen* op *Dingsdag* den 1 November.

Pieter Jacob-Dwarsstraat, N. 18. (Een Winkelhuis en Erve, in de) op de hoek van de Kippen Gang, f 2000. Opgeh.

Haringpakkerij, N. 253. (Een Huis en Erve, in de) bij de Nieuwendijk, f 2225, in flag f 275. *Westerwoudt.*

Zeedijk, N. 35. (Een Huis en Erve, op de) bij de Waterpoortsteeg, f 1550, in flag f 450 *G. & J. Vos.*

Spiegelstraat, N. 41. (Een Huis en Erve, in de) bij de Princengragt, f 1225, in flag f 450. *Houthuizen.*

St. Jacobstraat, N. 26. (Een Huis en Erve, in de) bij de Voorburgwal, f 1375, in flag f 6. *Blijenburgh.*

St. Jansstraat, N. 49. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de Blaauwe..., f 1125, in flag f 100. *Houthuizen.*

Princengragt, N. 450. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) over de Noorder Kerk, f 11950, in flag f 50. *Torenburg.*

Noordermarkt, N. 7. (Een Koopmans Winkelhuis en Erve, op de) bij de Noorder Kerkstraat, f 7800, in flag f 225. *Cramerus.*

Korte Princengragt N. 40. (Twee derdeparten in een Huis en Erve, op de hoek van de) en Haarlemmerdijk, f 1600, in flag f 200. *Torenburg.*

Geldersche Kade, N. 93. (Een Huis en Erve, op de) bij de Stormsteeg, f 2750, in flag f 700. *Clouven.*

Nieuwstraat, N. 53. (Een Huis en Erve, in de) bij de Nieuwendijk, f 600. *Kits.*

Heeregragt, N. 78. (Een dubbeld Koopmans Huis en Erve, op de) over de Nieuwe Spiegelstraat, als mede een Stal, Koetshuis en Erven, in de Reguliers Dwarsstraat, achter het eerstgemelde Perceel, N. 18. (te zamen in één Koop) f 86000. Opgeh.

Nieuwezijds Achterburgwal, N. 219. (Een Winkelhuis en Erve, op de) en hoek van het Hemelrijk, f 3950. Opgeh.

Kattenburger Plein, N. 6. (Een Winkelhuis en Erve, op het) f 925, in flag f 30. *Gerrits.*

Deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 7 November.

Plantagie, N. 13. (Een Huis en Tuin, op Stads Grond in de) op de Middel-Laan, bij de Kerk-Laan, genaamd *den Arend*, f 4800, in flag f 300. *van Straten.*

Plantagie, N. 14. (Een Huis en Tuin, op Stads Grond in de) op de Middelweg, voorbij de Kerk-Laan, f 2425, in flag f 300. *Winkelman.*

Haarlemmerdijk, N. 155. (Een Huis en Erve, op de) tusschen de Buiten-Dommerstraat en 't Plein, *f* 1625, in slag *f* 25. *Jan Ede.*
Buiten-Visserstraat, N. 15. (Een Huis en Erve, in de) *f* 1020, in slag *f* 100. *Lugt.*
Wittenburg, N. 127. (Een Huis en Erve, op) in de Groote Straat, *f* 200, in slag *f* 5. Opgeh.
Wittenburg, N. 126. (Een Huis en Erve, op) naast evengen. *f* 200. Opg.
Wittenburg, N. 125. (Een Huis en Erve, op) naast evengen. *f* 200. Opg.
Nieuwezijds Voorburgwal, N. 218. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Stilsteeg, *f* 16000, in slag *f* 100. Opgeh.
Oudezijds Voorburgwal, N. 39. (Een Winkelhuis, Bovenwoning en Erven, op de hoek van de) en Hoogstraat, *f* 10400, in slag *f* 100. Opg.
Een Bruikweer Lands cum annex, groot 14 Morgen 488 Roeden, in de Banne van Sloterdijk, *f* 5000. Opgeh.
Keizersgragt, N. 327. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Lelijgragt, *f* 10900, in slag *f* 500. *J. Ede.*
Passeerdergragt, N. 29. (Een Huis en Erve, op de) bij de Princengragt, *f* 1975, in slag *f* 25. Opgeh.
Ygragt, N. 33. (Een Huis en Erve, op de) bij het Schippers Straatje, *f* 2925. Opgeh.
Haarlemmer Houttuinen, N. 81. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de Oranjestraat, *f* 1500. Opgeh.
Hoogte van de Cadijk, N. 124. (Een Huis en Erve, op de) *f* 750, in slag *f* 60. *Lohman.*
Groote Wittenburgerstraat, N. 43. (Een Huis en Erve, in de) *f* 52. Opg.
Groote Wittenburgerstraat, N. 44 (Een Huis en Erve, in de) *f* 50. Opg.
Laagte van de Cadijk, N. 9, 10, 11, 12 en 13. (Vijf Huizen en hunne Erven, op de) (te zamen in één Koop,) *f* 60. *A. Schouten.*
Pieter Jacobstraat, N. 32. (Een Huis en Erve, in de) *f* 200, in slag *f* 70 *van Sersel.*
Utrechtsche Dwarsstraat, N. 36. (De helft in een Huis en Erve, op de hoek van de) en Binnen-Amstel, *f* 320. *Blijenburgh.*
Wijdesteeg, N. 5. (Een derdepart in Winkelhuis en Erve, in de) bij de Bloemmarkt, *f* 410. *H. Stiffry.*
Palmstraat, N. 92. (Een Winkelhuis en Erve, in de) voorbij de Dwarsstraat, *f* 230, in slag *f* 5. *Westerwoudt.*
Een Tuin, Huizinge &c. cum annex, genaamd *Rouaan*, op het Nieuwe Tuinpad, onder Nieuwer-Amstel, N. 24. *f* 500. Opgeh.
Heeregragt, N. 431. (Een Huis en Erve, op de) bij de Hartestraat, *f* 5590, in slag *f* 550. Opgeh.
Princengragt, N. 455. (Een Huis en Erve, op de) bij de Brouwersgragt, *f* 8900, in slag *f* 200. *Perné.*
Heeregragt, N. 304. (Een Huis, Achterhuis en Erven, op de) bij de Roomolensteeg, *f* 5500, in slag *f* 200. *Dankmeyer.*
Keizersgragt, N. 363. (Een Huis, Tuin, Tuinhuis en Erven, op de) tusschen de Heerenstraat en Brouwersgragt, *f* 34800. Opgeh.
Brouwersgragt, N. 46. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) tusschen de Oranjestraat en Korte Princengragt, *f* 8000. Opgeh.

STAAT-

ZESTIENDE VERVOLG DER BEKNOPTE LEVENSGESCHIEDENIS VAN MICHIEL DE RUITER.

Alvorens de Veldmaarschalk SCHAK, zekerheid van de overkomst der gezegde Keizersche en andere verbondene volken had bekomen, was hij reeds met de *Hollanders* en *Denen* beginnen voort te rukken: den 19den November kwam hij te *Odenzee*, alwaar meergemelde hulpbenden zich met hem vereenigden: aldra trok men op *Nijborg* aan, en den 24sten viel er een geduchte veldslag voor, waarbij de *Hollanders* zich bij uitnemendheid dapper gedroegen: de *Zweden* werden geslagen en namen de vlugt binnen *Nijborg*.

Hierop liet de Veldmaarschalk SCHAK onzen held verzoeken, met de vloot naar die stad te zeilen, hetwelk hij oogenblikkelijk te werk stelde; en vernomen hebbende dat de *Zweden* zich, met de vlugt, in *Nijborg* geborgen hadden; ook dat de Veldmaarschalk voornoemd verlangde hij zoude de stad nu ook te water aantasten, werden terstond de vereischte maatregelen daartoe in 't werk gesteld; eenige schepen werden geboden zich benoorden de stad te zetten, en vandaar de *Zweden* te beschieten. Onze held, nam, met de overige schepen, den mond van den stroom der stad, *Splitshaven* genoemd, in, tot boven de schans *Knutshovet*, op welke men zoo lang schoot, tot de *Zweden* dezelve, zonder weêr te bieden, verlieten, en zich in de stad wierpen. Hierop zond DE RUITER zijne sloep, wèl bemand, naar de schans, die men ledig vond, en waarin men 't Staten-vaandel plantte. Vervolgens zeilde de held den stroom of haven dieper in, en kwam weldra zoo nabij de stad, dat men met de kleinste stukken over dezelve konde heenschieten. Aldra hief het donderen uit al 't geschut der schepen, die nabij genoeg lagen om zulks met vrucht te kunnen doen, op de stad aan, gelijkelijk met geheele lagen losbrandende, met lossen en laden, zonder ophouden zooveel als het metaal of ijzer konde lijden, hetwelk geene geringe schade en een sidderende schrik ten gevolge had, in eene zoo kleine stad en welke zoo vol was van in dezelve gevlugtte ruiters en soldaten: de groote kogels en ijzeren bouten troffen huizen, menschen en paarden: de daken en steenen vlogen herwaart en derwaart als een digte hagel, en die door de kogels verschoond werden, werden door 't hout of steen, dat van de huizen stoof, verwond, verplet, of aan stukken geslagen: door het ijsselijk gedruis van 't gedurig schieten, met rook en vlam den hemel betrekkende, verging ieder hooren en zien: het jammerlijk steenen, kermen en krijten der gekwetste mannen, vrouwen en kinderen, deed ieder 't hart sluiten en de hairen te berge staan:

niemand konde vlugten; nergens was uitkomst, het gevaar overal en de dood nabij. In deze verschrikkelijke benaauwdheid, beter te bedenken dan te beschrijven, hadden de *Zweden* omtrent een uur doorgebragt, toen hun hart en hoop ontzonk; zij zonden, na dien tijd, in allerijl, een' trompetter naar buiten, met verzoek aan den Veldmaarschalk SCHAK, *dat men zonde ophouden met schieten, en in onderhandeling treden*; dan het antwoord was; *dat men over geene voorwaarden wilde handelen, en zij zich, op genade of ongenade, moesten overgeven*, terwijl men met schieten voortging. Kort daarna kwamen drie *Zweedsche Heeren* buiten, met aanbieding van zich ter bescheidenheid der *Deenen*, en derzelver bondgenooten, over te geven: van de andere zijde gingen drie Heeren binnen, om nader met de *Zweedsche Oversten* te spreken. Ondertusschen had men ook een' trompetter aan DE RUITER's boord gezonden, met gelijk verzoek van het geschut te doen zwijgen, dewijl men met de *Deenen* in gesprek was, om zich te hunner bescheidenheid over te geven; dan, onze held antwoordde, *dat men zich in der ijl moest beraden en tot besluit komen, of hij zoude de stad onder de voet en tot een' steenhoop schieten.* — Hierop deed hij het geschut der vloot zwijgen, doch toen men, zijns oordeels, niet haastig genoeg terug kwam, deed hij het schieten hervatten; ook weder als voren, namelijk zonder ophouden; waarvan het gevolg was, dat men hem aldra een' brief van den Veldmaarschalk SCHAK bragt, meldende, dat de *Zweden* zich, op genade of ongenade, hadden overgegeven; hem ten hoogsten bedankende, dat hij het werk zoo spoedig ten einde gebragt had: elf regimenten ruiters vielen toen in handen van de *Deenen*, met wel 3,000 paarden. Van 't gansche leger des Konings van *Zweden* op *Funen*, vóór den slag meer dan 7,000 man sterk, behield hij niet meer (behalve eenige weinigen welke zich misschien in bosschen en heggen verstaken), dan twee Veldoversten, met twee of drie dienaren. Weinige *Hollanders* waren in dien slag gesneuveld, alhoewel zij 't spits hadden afgebeten; ook gaven de *Deenen* hun de eer, dat zij de voornaamste werktuigen der overwinning waren, en de *Zweden* zelven bekenden, dat het de *Nederlanders* waren die hun den doodsteek gegeven hadden. — De stad *Nijborg* bezuurde het lot des oorlogs; zij werd door den Keizerschen, *Polen* en anderen deerlijk geplonderd, terwijl de *Hollanders* bestendig onder de wapenen bleven. Onze brave held, aan land gegaan zijnde, was voor een oogenblik getuige van de plondering, en klaagde luide, en met een hart vol erbarming, over de ellenden van den oorlog; vooral toen hij eenige vrouwen, tot op het hemd toe uitgeschud, in de nijpend koude lucht van een noordsch gewest, en op 't eind van de maand November, zag omzwerven, 't welk niet veel minder was dan haar dooden.

Den eersten December kwam DE RUITER met zijne vloot voor *Travemunde*, niet verre van *Lubek*: de Wethouders van deze stad zonden twee Raadsheeren aan zijn boord, met verzoek dat hij, terwijl de vloot aldaar om eenige behoefte laadde, een' dag in hunne stad zoude komen; welk verzoek hij inwilligde. Hij begaf zich ten zelfden avond derwaarts, en kwam met den donker in de stad, alwaar de Wethouderschap hem treffelijk ontving en met schitterende eerbewijzingen onthaalde; doch de *Zweden*, kennis van des helds tegenwoordigheid aldaar bekomen hebbende,

zonder *vijf honderd* man uit *Wismar*, om hem, in zijn wederkeeren naar de vloot, tusschen de stad en het veer waar te nemen, en, zoo mogelijk, te vangen; doch onze held ontving berigt van dien toeleg op zijn persoon, bleef een dag en nacht langer in de stad, en maakte zulke schikkingen dat hij veilig aan 't veer, en vervolgens aan zijn boord kwam.

Voorts kwam hij den 15den eerstvolgenden, onder het doorstaan van verschrikkelijke koude, voor *Koppenhagen*, alwaar, volgens bij hem ontvangen bevel, de vloot opgelegd zoude worden. — Den 17den werd hij bij zijne Majesteit ter maaltijd onthaald. De Koning verheugde zich in 't aanschouwen van den grooten zeeheld, die zulk eene gewigtige zaak, met zulk een kloek beleid en manhafte dapperheid, tot zijner hulpe ter uitvoer had gebragt.

Den 20sten daaraan kwam de Heer BIESKE, Admiraal van *Denemarken*, aan boord van DE RUITER, en vereerde den held, uit name van Zijne Majesteit, eene goude keten van ongemeene groote waarde: dezelve was, met vier of vijf dubbele schakels, zeer kunstig ineen gevlochten: de Koningin, SOFIA AMELIA, had er, met eigene handen, een' gedenkpenning, mede van goud, aangebonden, op wiens eene zijde des Konings beeldtenis stond, omzet met twee-en-veertig diamanten; op de andere zijde zag men een oorlogschip in zee, en onder aan hing een schoonen parel: dit was het prachtig gedenkteeken der Koninklijke dankbaarheid aan een touwbaanders gezel. — Men wil dat toen onze held Zijne Majesteit voor het geschenk bedankte, deze tegen hem gezegd zoude hebben: *Ik weet u, in den staat waarin ik thans ben, niet anders te geven.*

Na de held behoorlijke orde op het overwinteren der vloot te *Koppenhagen*, en op de veiligheid der stad zelve gesteld had, werd hij door den Koning genoodigd tot het bezigtigen van deszelfs kunstkabinet, hij ging derwaarts en bezag er vele wonderbare zaken; onder anderen een oorlogschip van ivoor, drie voeten lang, met alle zijne masten, zeilen, geschut, ankers en verder toebehooren; alles zoo juist op de maat gemaakt, dat er niets aan ontbrak; geen wonder, dat dit kunststuk den held het meest van alle de zeldzaamheden welke men hem vertoonde, het best beviel.

('T vervolg hierna.)

OPLOSSINGEN *der* VOORDRAGTEN, *gedaan in ons* 3de Deel, 3de stuk.

CHARADEN.

N.) STERVEN; opgegeven door den Heer D. Holland, te *Warerveen*: — gevonden door de Heeren, P. Saraber *Jrs*; A. J. D'ailly; G. Thymen; W. F. Verwey Stolberg; A. G. van Cappelle; C. Bank; H. Torley (in verzen); N. Leergraag, te *W.*; J. A. Töpfer *Jr.*; L. J. H....bé; Hk. Wellan *Hz*; A. Londsen, te *Z.*; J. H. v. O.; Ads. Croes Forsborgh *Jr*; B. H. D'ailly; S. Verstraaten, te *Warerveen*; A. Timme, leerling

van den Heere J. van Wijk *Rz.*; L. J. Ulman; H. P. Witkamp *Pz.*; J. Hambeek en H. Schollevanger *Jr.*; Mejuff. Rozette J. Ulman (in verzen). — Voorts zijn de volgende dichtmatige oplossingen ingekomen:

Leer STERVEN *vóór uw stervensuur,*
Dan valt het sterven nimmer zuur.

T. Springstok, te *Zwol.*

Toen Rijkaard uit een venster *viel, waardoor hij kwam te* STERVEN,
Was zulks voor Steven *Kaal zeer goed, daar hij van hem moest* erven.
Die Steven eertijds heeft gekend
Zegt nu; „Wat is hij thans een vent!
„ *Gelijk een* ster *ziet men hem dwalen,*
„ *Op assemblée, redoute en bal;*
„ *Zoo dat men hem, door Rijkaard's val,*
„ *Thans luisterrijk; ja als een' Koning zelfs, ziet pralen.*
„ O dierbaar venster! *roept hij uit,*
„ Gij deed mij (ik bezat geen duit)
„ Een groote schat verwerven,
„ Daar gij mijn' oom deed sterven." —
Waar zegt dus 't spreekwoord: de een zijn dood,
Is zekerlijk des andrens brood.

J. N. C.

Om deez' charade wèl te ontbinden,
Moet men slechts 't woordje STERVEN vinden:
Maar heeft zij, vraag ik u, Mijnheer,
Niet zoo wat van een letterkeer?

A. Koster.

De Heer H. W. Carras, te *Zutphen*, heeft zijne oplossing (STERVEN) in een breed getal van verzen bevat: de vier laatsten van dezelve zijn de volgenden:

O mogte elk, door vrees gedreven,
'T kwaaddoen laten in dit leven!
Dan wierde elk ook, na den dood,
Van den Hemel deelgenoot.

De Heer Hendrik Kempe *Lodewijksz.* zegt:

Zonder aantemerken, dat deze charade (welke ik in het woord STERVEN vind) ook wel den naam van *logogryph-charade* verdient te dragen, betuig ik, den Heere Opgever wel te willen hooren bewijzen, dat het vernederend woord, *vent*, voor groote mannen een eeretytel is.

De Heer F. C. W., voegt mede, bij 't inzenden van het woord STERVEN, het volgende:

Doch hoe het woord *vent* voor groote mannen een eeretytel zoude zijn, kan ik mij zelven niet verklaren.

Het volgende is van den Heere, W. Starink:

Steven is mijn beste vrind;
Toont, dat hij mij zeer bemint,
En zich nooit verlegen vindt,
Raad in elk geval te geven,
Van wat aard, is hem om 't even. —
Eenmaal toch mis 'k zijn verstand:
Niet? — Ei lees maar op den kant.

'T woord STERVEN is nog ingezonden, door de Heeren, H. Alix (in verzen); J. Rabe, te *Arnhem* (in verzen); en de Heer, H. G. Kloppenburg zegt:

Klaas wilde eens met *Steven* vechten;
Woedend riep hij: „*Vent* blijf staan!
„ 'K zal u door mijn' vuist doen STERVEN."
„ Och!" bad Steven, „ laat mij gaan!
„ Lieve Klaas! laat me eerst mijne *erven*
„ Zeggen, wat er dient gedaan.
„ 'K zweer bij zon en maan en *sterren*,
„ 'K blijf maar weinige uren uit;
„ Vroeg genoeg nog om te sterven." —
Klaasje lachte om eed en erven,
En zijn woede was gestuit.

Voorts is 't woord STERVEN ingezonden door de Heeren H. Kraay *Dirksz.* (in verzen); P. van Kalfsvoet, die (in verzen) bewijst, dat deze opgave eene mengfel is van eene *logogryph* en eene *charade:* wij leggen die verzen ter zijde (in hope dat de Heer Inzender zulks zal goedkeuren) om dat de zaak wegens *charade* en *logogryph-charade* door onze geëerde Correspondenten nog niet beslist is. — Nog is de *charade* gevonden door de volgende leerlingen van den Heere van den Berg, *eerste Onderwijzer;* namelijk door: Jan Ketelar, Willem Meynders, Fredrik van der Hoef, Jan Voet *Jr.*, Hendrik Baartsol, Harmanus Blaasbalk, Jan Boetselaar, J. Roos, G. Meertens, Jan Verhoef, Willem Stoller, Johannes Reynvaan, J. Bleedenberg, G. Beeltsneider, Jan van Wijnendaal, Christiaan Bos, Harmanus Zwaaluw, Jacob Ruyseling, Christiaan Snuiters; Johannes Wijtemes; Coenraad Kloek; Jan Schreuder, Geertruy van der Haagen, Klasina van Bethlem, Maria Bondon en Anna Baneke.

Ook hebben wij nog het volgende ontvangen:

DE LEERZAME AVOND.

'K hoorde, op een' avond, vrij was laat,
Een ijsselijk rumoer op straat;
'K ontsloot mijn *venster*, om te ontdekken,
Wat dat rumoer toch mogt' verwekken;
En ziet, het was een *vent* drie vier;
Elk hunner boven 't matig bier;
Of, zoo als 't spreekwoord luidt, bestoven.
'K sloeg een beklagend oog naar boven,
En dacht: of 't hadden deze liên,
Naar 't prachtig *sterre*gewelf gezien,
Gedacht wat God ons heeft geschonken,
Zij hadden niet te veel gedronken. —
Nog naauwlijks was 't gedruis voorbij,
Of buurman *Steven* kwam bij mij,
Zoo vrolijk als ik hem voor dezen
(Hoe lang 'k hem kenne) nooit zag wezen.
Van waar, vroeg 'k, zulk een groote vreugd?
„ 'K ben," zei hij „ in mijn ziel verheugd.
„ 'K zag vóór een uur mijn grootje STERVEN,
„ En ik moet al haar schatten *erven*." —
Eene andre vreugd, dacht 'k, die, gewis,
Niet min dan de eerste spoorloos is. —
Dit vers, Heer Holland, zal, naar gissen,
Het woord, waarop gij doelt, niet missen.

J. H. Sterlie.

Eindelijk hebben de volgende leerlingen van den Heere A. Cuperus mede het woord STERVEN ontraadseld; namelijk, Petrus van den Wijngaarden, Hendrik Gentseling, Pieter Verweer *Adriaz.*, Fredrik Winterdijk, Jan Willem de Stephany *Jr.*, Gerhardus Stokbrood, Christiaan Schleusing, Fredrik Hendrik Heemsteden, George van der Woude *Dirksz.*, Lodewijk Willem van der Kloek *Jr.*, Henkrik Graverman *Jz.*, Dirk Pennebloed, Fredrik Koster (oud 7 jaar), Jeremia van Hekerenberg, Jan George Fredrik van den Wijnbergen, Jan Daniel Luischer *Fredrz*, Simon Willem Gorter *Az*, Albertus Gerritzen *Jr.*, Abraham Litseman, Gerardus Albring, Johannes Albring, Lodewijk Wibbers, F. Tombrink en A. Roozwinkel.

2.) JONADAB; opgegeven door den Heer Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*: — gevonden door de Heeren A. Koster; D. Holland, te *Waverveen*; A. G. van Cappelle; H. Torley; L. J. Ulman; H. P. Witkamp *Pz.*; Mejuff. Rozette J. Ulman; de Heeren P. Saraber *Jr.*; 7. en 22. te *Z*; C. Thijmen; N. Leesgraag te *W.*; C. Bank.

De Heer Verstraaten, heeft, bij zijne opgave, het volgende ter onzer inlichtinge ingezonden:

JONADAB, zone van Simea, Koning David's broeder: 2. *Sam.* 13. *vs.* 3.
De eerste en 2de lettergreep is Juna, de profeet:
De eerste lettergreep met de 2de en 3de letter van de derde, is Joab, de krijgsoverste van Koning David: 2. *Sam.* 2. *vs* 13.
De tweede en derde lettergreep is Nadab. — Nadab zijn vier bijzondere persoonen:
De 1ste: de zoon van Aron: *Exod.* 6. *vs.* 22.
— 2de: de broeder van Saul's grootvader: 1. *Chron.* 8. *vs.* 30.
— 3de: Jerobeam's zoon, Koning over *Israël*: 1. *Chron.* 14. *vs.* 20.
— 4de: een zoon van Sammai: 1. *Chron.* 2. *vs.* 28.

De Heer J. A. Oostkamp, te *Zwol* zegt:

De bedoelde persoon is JONADAB. Dit woord is zamengesteld uit drie lettergrepen: de eerste en tweede zamengevoegd, doen ons denken aan *Ninivé's* gramstorigen boetprediker, den profeet JONA, de zoon van AMITTHAI: *Jona* 1 *vs.* 1. — Voegt men nu de eerste met de tweede en derde letter van het derde deel bij elkanderen, dan vindt men JOAB, de Veldhoofdman van Koning DAVID, en tevens zijn neef, want hij was een zoon van ZERUJA, de zuster van DAVID; men zie onder anderen 2 *Samuel* 2 *vs* 13; een man, beroemd wegens zijne dapperheid, maar verachtelijk om zijne slechtheid. Plaatst men nu de tweede en derde lettergreep bij elkanderen, dan vindt men NADAB, de zoon van JEROBEAM, *den eersten*: hij heeft twee jaren als Koning over het rijk der tien stammen geregeerd, wanneer hij door BAËZA werd omgebragt, 1 *Kon.*

14 *vs.* 20, en 2 *Kronik.* 15: *vs.* 24-28: maar nu valt de vraag: is JONADAB de neef van Koning DAVID geweest? was die Vorst zijn oom? Het is zoo; men leest 2 *Sam.* 13 *vs.* 3, dat JONADAB een zoon was van SIMEA, DAVID's broeder, en men houdt hem dan voor denzelfden persoon, die 1 *Sam.* 16: *vs.* 9. SAMMA, en 1 *Kronik.* 2: *vs.* 13, SIMMA genoemd wordt: dan, schoon ik er niet over begeere te twisten, komt het mij onder verbetering, voor, dat er nog al wat onderscheid is tusschen de gemelde drie benamingen; en de geleerde Bisschop PATRIK, merkt hier op aan, dat volle neven in de H. Schriftuur dikwijls broeders genoemd worden, zie de *Engelsche Godgeleerden*, *t. d. p.* Zoo worden ook de bloedverwanten van Koning AHAZIA zijne broeders genoemd, volgens 2 *Koningen* 10 *vs.* 13: immers hier kan men, door zijne broederen, alleen zijne aanverwanten verstaan; want zijne eigenlijk gezegde broeders, waren allen gevankelijk weggevoerd, door de stroopende benden der *Arabiers*, en der *Filistijnen*, welke onder de regering van Koning JORAM in het land gevallen waren, 2 *Kronik.* 21 *vs.* 17.

Eindelijk merk ik nog aan, dat men dezen JONADAB wel moet onderscheiden, van eenen anderen persoon van dien zelfden naam; te weten JONADAB, de zoon van RECHAB, de gunsteling van Koning JEHU, van wien men leest, 2 *Koning.* 10 *vs.* 15, en *Jerem.* 35 *vs.* 6.

Men voege hier het volgende bij:

JONADAB: echter is mij niet bekend dat er een Koning geweest is, die NADAB heet (evenwel kan ik mis hebben); maar ik ken wel een' priester van dien naam, te weten NADAB; de zoone AÄRON's.

J. N. C.

Mijnheer Verstraaten, uw charade,
Houd ik voor mij van groote waarde,
Wijl zij zoo ganschlijk bijbelsch is: —
En is het volgende ook wel mis?
Een *Jonas* moest Gods wraak vermelden.
'K vind *Joab* onder David's helden.
Een Koning *Nadab* heerschte eens over Israël.
Dus doelt op JONADAB, uw geestig letterspel.

H. D. *Jr.*

„JONADAB," voegt de Heer H. D. *Jr.* bij dit versje, „ook „wel JONATHAN geheten, zoon van Koning DAVID's broeder, „SIMEA."

De Heer J. H. Sterlie zegt: „JONADAB, zijnde een van de „zonen van Simea, broeder van Koning David."

Ik denk gewis,
Mijnheer Verstraaten,
Dat JONADAB
Uw doelwit is.

T. Springstok, te *Zwol.*

Nog is deze charade ontraadseld door de (*bladz.* 289) voormelde leerlingen van den Heere van den Berg; voorts door den Heere, H. Kraay Dz. (in verzen), en door de leerlingen van den Heere A. Cuperus, (zie hiervoor, *bladz.* 290) uitgenomen de twee laatstgemelden; maar ook met bijvoeging van Andries Walpot en H. van der Sande.

Den Heeren Inzenderen van 't woord JONATHAN, bevelen wij dat woord aan, ter naauwkeurige vergelijkinge van hetzelve, met den inhoud der *charade*.

3. KAMEEL; opgegeven door den Heer, H. W. Carras, te *Zutphen*: — gevonden door de Heeren, Adr. Croes Forsborgh *Jr*; A. J. D'ailly; Mejuff. A. C. Zweerisz; de Heeren Pieter Forsborgh; J. Hambeek en H. L. Schollevanger *Jr*; J. N. C.; A. Londsen, te *Zaandam*; A. Koster; H. E. Reurhoff; J. H. v O.; Hk. Wellan *Hz*; D. Cn. A. b. r. fn. van *Borkulo*; J. A. Töpfer *Jr*; N. Leergraag, te *W*; C. Thijmen; 7. 22. 22., te *Z*; H. P. Witkamp *Pz*.; L. J. Ulman; D. Holland, te *Waverveen* (in verzen); A. Timme, leerling van den Heere J. van Wijk *Rz*.; J. H. Sterlie; Mejuff. Sara J. Ulman.

Nog hebben wij de volgende oplossingen ontvangen:

'K schoot onlangs govert *Meel* bij *Ka*;
Hij dacht gewis niet op 't beloeren,
En wilde ('k sloop hem heimlijk na)
Zijn liefste, schoone Ka, vervoeren:
Maar Mie, zijn wijf, geheel niet mak,
En afgerigt op na te jagen,
Schoot toe, en gaf hem zwaarder pak,
Dan een KAMEEL zou kunnen dragen.

F. van der Woude.

Ka, 't eerste deel, een naam van vrouwen;
Van 't andre (*meel*) Wordt brood bereid,
KAMEEL komt uit die beide deelen;
Een dier van groote nuttigheid.

Hendk. Kempe, *Lodewijksz*.

Een bijna gelijkluidend versje, is door den Heer J. Gonggrijp, te *Harlingen*, ingezonden.

Ka is een vrouwenaam.
Brood bakt men van het *meel*;
Voeg 'k nu die beide t'zaam,
Mij komt het woord KAMEEL.

Ts. Springstok, te *Zwol*.

Geen ligter (kameel) voor te diepgaande schepen, bedoelt men thans hier;
Neen, wel de KAMEEL, *'t colossale gevaarte, schoon nuttige dier.*

Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*.

Ka is een vrouwenaam,
Van *meel* bereidt men brood.
Zeer nut is de KAMEEL,
Ook zelfs nog na zijn' dood.

W. Starink.

O! deez' charade is ligt te ontvouwen,
En zonder groote opmerkzaamheid.
De naam van *Ka* is die van vrouwen.
Van *meel* wordt heerlijk brood bereid;
En Ka met meel te zaam genomen,
Ziet men KAMEEL te voorschijn komen.

L. J. H..bé.

De twee laatste regels van dit versje, luiden, nagenoeg, even als het ingezondene van den Heere H. D. *Jr*.

Het eerste is *Ka*, een vrouwenaam;
Het tweede deel is *meel*:
Voegt men nu Ka en meel te zaam,
Men heeft KAMEEL, 't geheel.

P. Saraber *Jr*.

Ka

Ka *zei:* „ *Deze opgaaf zal ik raân,*
„ A*l hadde ik zulks ook nooit gedaan;*
„ M*en raadt wel meer niet aanstonds wèl.* —
„ E*i kijk! dat 's nu bijzonder snel!*
„ E*en vreeslijk dier heeft mij voldaan.*
„ L*ees op den kant, daar ziet gij 't staan.*"

Mejuff. Rozette J. Ulman.

„ Kom *Ka*-nicht, geef me uw brood eens aan;"
Zei, Teun, „ 'k heb juist niet veel." --
„ Ik ook niet, Oom," was 't antwoord. --
„ Haal dan maar rasch wat *meel;* („ Niet?")
„ Dan zal 'k me een' goeden koek beslaan,
„ Een koek als een KAMEEL.

W. F. Verwey Stollberg.

'K las uw charade een keer dier vier,
En vond KAMEEL, *dat nuttig dier.*

Anna Maria Jacoba Rabe, te *Arnhem*.

KAMEEL hebben ook Mejuff. S. P. van Cappelle; de Heeren L. G. B. (in verzen); J. E. Verwey Stollberg; A. G. van Cappelle; G. v. O; F. C. W.; C. Baak; Jacob Bru *Jr.* (in verzen); H. Torley; H. Alix (in verzen); J. Rabe, te *Arnhem* (in verzen); H. G. Kloppenburg (in verzen), doch de woorden welk deze laatstgemelde Correspondent aanteekent, als nog, door letterkeer, in 't *charade-woord* gevonden te hebben, kunnen niet in aanmerking komen; dewijl de opgave niet eene *logogryph*; maar eene *charade* betreft.

KAMEEL is nog ingezonden door den Heer E. A. Daniels (in verzen). — Dus zegt de Heer P. van Kalfsvoet:

Ka *is een vrouwenaam.* Meel *geeft ons voedzaam brood.*
KAMEEL *is 't dier, gansch niet van nuttigheid ontbloot.*

Het volgende is van den Heere Johs. Jacs. Lardelli:

Ka *is een naam (verkort) van vrouwen.*
'T meel *wordt meestal tot brood bereid;*
Nu kan men, zonder schranderheid,
Uw doel mijnheer Carras, in 't woord KAMEEL *beschouwen.*

De Heer H. Kraay *Dirksz.* zegt alleenlijk:

In 't woord KAMEEL
Ligt het geheel.

Voorts is 't woord KAMEEL nog gevonden door de reedsgemelde leerlingen van den Heere A. Cuperus, uitgenomen Frederik Winterdijk, Gorter en Vermeer; doch daarbij door Martinus van der Grouw; Hendrik Vermanse, en Bartel van Goor: — als mede door de bovengemelde leerlingen van den Heere van den Berg.

VRAAG.

VERGEVEN; gevraagd door den Heer J. N. C.: — met het bedoelde woord beantwoord, door de Heeren, A. G. van Cappelle; A. J. D'ailly; H. P. Witkamp *Pz.*; J. H. Sterlie; D. Holland, te *Waverveen*; Hk. Wellan *Hz.*; J. H. v. O.; Hk. Kempen *Lodewijksz*; Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*; P. Saraber *Jr.*; Mejuff. A. C. Zweerisz.

Het volgende is van den Heere T. Springstok, te *Zwol*:

Ik mag geen mensch met gift VERGEVEN;
Daar door beroof 'k hem van het leven;
Heeft men iets tegen mij misdreven,
'K moet het met heel mijn hart VERGEVEN;
Dit eischt mijn pligt: en na dit leven,
Wordt mij dan ook mijn schuld VERGEVEN.

Bij de inzending van het woord VERGEVEN, zegt de Heer G. v. O.: „ Dat woord is ook in 't kaartspel bekend." — Dit is onbetwistbaar waar; dan, wij meenen 't even onbetwistbaar waar te zijn, dat het bedoelde gebruik van 't woord *vergeven* ongegrond is, en men in dat geval *hergeven* moest zeggen; als beteekenende (gelijk 't hier ook beteekenen moet) dat eene verrigte daad, nogmaals en anders gedaan moet worden. Hetzelfde verkeerd gebruik eens woords ontmoet men ook in het woord *verdoen* in de plaats van *herdoen*; het laatste beteekent *weder doen*; maar *verdoen* is *te niet doen*; *op-*, *wegmaken*: zoo zegt men van een mensch die zich zelven omgebragt heeft: *hij heeft zich verdaan*; en van een doorbrenger: *hij verdoet alles.* — In de soortgelijke woorden *verzeggen* en *herzeggen* vindt dat misbruik geene plaats.

Dus zegt de Heer H. W. Carras, te *Zutphen*:

'S naasten misdaad te VERGEVEN,
Is een wet veelmaals beschreven,
Ja is zelfs een Christen-pligt.
En zijn naasten te VERGEVEN,
Door vergif hem te doen sneven,
Is de snoodste daad verrigt.

Het volgende is van den Heere, F. van der Woude:

Zou 'k een mensch met gif VERGEVEN,
Schoon hij tegen mij misdeed?
Liever zou 'k het hem VERGEVEN,
Schoon hij ook geen schuld beleed'.

VERGEVEN zeggen ook de Heer H. Alix; Mejuff: Anna Maria Jacoba Rabe, te *Arnhem*; de Heer Adr. Croes Forsborgh *Jr*; de voormelde leerlingen van den Heere van den Berg: — ook die van den Heere A. Cuperus, uitgezonderd Gorter en Vermeer; maar met bijvoeging van Andries Walpot en Bartel van Goor. — Voorts zijn nog de volgende antwoorden ingekomen:

VERGEVEN *zal naar allen schijn*,
Hier wel 't bedoelde werkwoord zijn.

H. Kraay *Dirksz.*

VERGEVEN *doet sneven; maar ook is het goed,*
Ja pligtlijk en stichtlijk, als iemand misdoet.

P. van Kalfsvoet.

De Heer G. W. G. heeft de woorden KAMBEL en VERGEVEN, in de volgende korte vertelling ingevlochten:

Ka, die sedert langen tijd in hooggaanden twist met haar' man geleefd had, kwam eindelijk op den inval om hem van 't leven te berooven, door hem te VERGEVEN: ijlings gaat zij naar een' chimist, en eischt rattekruid. De chimist vraagt haar wat zij met hetzelve wilde doen; zij openbaart hem rondborstig haar oogmerk; de chimist trachtte haar, met zachte woorden, van haar oogmerk aftebrengen; dan te vergeefsch; zij zou en moest vergif hebben: „In 's Hemels naam dan!" zeide de chimist en gaf het vrouwtje een dosis zeer fijne witte suiker. Nu snelt *Ka* naar huis, kookte voor den eerstvolgenden maaltijd een' smakelijken *meel*pap, dischte dezelve op; veinsde onpasselijk te zijn, zoo dat zij niet at, terwijl haar man wel hartelijk smulde, als zulk een aangenaam kostje niet gewoon zijnde. Na gehouden maaltijd bleef de man zeer wel, 't geen *Ka* tot zoo verre verbaasde dat zij uitriep: „Zoo gij nu niet barst, barst gij nooit!" — De man stond versteld; vroeg naar de reden van haar' uitroep: zij openbaarde hem haar gedrag; hij begreep dat de chimist haar had bedrogen; lachte, *vergaf* de vrouw hare misdaad, en leefde van dien tijd af met haar in betere verstandhouding.

NB. *Nog eenige weinige, te laat ingekomene oplossingen, tot de voorgaanden behoorende, in ons eerstvolgend stuk.*

Dewijl op de 3de vraag in ons 3de D. 2de st. bladz. 97. dus luidende:

Welk kenmerk heeft een slapend mensch, van dat hij waarlijk slaapt, en bij hem niet, zoo als men zegt, de *hazeslaap* plaats heeft? — Een voorbeding is dat men, ten onderzoek, den slapenden niet mag aanraken, ook niets hem mag toebrengen. R. S.

geenig antwoord is ingekomen, zijn wij verpligt den lezer te berigten dat de Heer R. S. ons, bij 't inzenden zijner vraag, tevens het volgend antwoord heeft laten toekomen:

Een mensch hetwelk waarlijk slaapt *slikt* niet, gelijk een wakker mensch zich genoodzaakt gevoelt veelmaals te doen. De slapende slikt alleenlijk bij die *verpozingen* in den slaap, indien ik mij zoo eens mag uitdrukken, waarbij hij zijnen adem zeer diep verhaalt, zich omwendt, of uitrekt, ja zelfs somtijds eenig geluid slaat, om onmiddelijk daarna zijn' stillen slaap te hervatten.

Wij stellen dit antwoord aan de overweging van onze geëerde Correspondenten, in afwachtinge van hunne gedachten over hetzelve.

TWEEDE VERVOLG EN SLOT VAN HET BERIGT, WEGENS DEN VROEDMEESTER, *NORBERT LOUIS HEBBELYNCK.*

Dit aldus ter neder gesteld hebbende gaat de Heer HEBBELYNCK over om de gegrondheid van zijne gehoudene handelwijze te betoogen; als 1.) door het aanvoeren der leere van een' zijner Professoren, den Heer BAU-

DELOCQUE; 2.) door de leere van GUILLEMEAU; 3.) van MAURICEAU; 4.) van de LA MOTTE; 5) van JACOBS, des Schrijvers gewezen Professor en landgenoot; 6.) van RAULIN; 7.) KOK, des Schrijvers gewezen Professor in *Brussel*; 8) van die zijner Vroedkundige Professoren, in zijne geboorteplaats, de stad *Gend*, DAMMAN en DEMANETS „ Dezelfde leere," voegt de Schrijver er bij. „kan men vinden in de „ Vroedkundige werken van eenen LEVRET, ASTRUC, BARBAUT, DUPOT, „ LE ROY, DE LEURJE, PEAN, SMELLIE, BURTON, CRANTZ, BAKE en „ meer anderen," enz.

Na aan den Heer SCHUMER, en deszelfs leerling, den Heere AALDERINK overgelaten te hebben de beantwoording der vragen: „ Kan men „ door het onderslaan, de uitgebreidheid van eene plaatshebbende ontbee„ king in de baarmoeder ontdekken? of, is het eerst door 't verlossen, „ dat men dezen meer of min gevorderden ziekenstaat kan gewaar worden." gaat de Heer HEBBELYNCK over tot de beantwoording der vrage: „ Van „ waar toch de moeijelijkheid, ja zelfs de onmogelijkheid om deze vrouw „ te verlossen kwamen?" en die vraag beantwoord hebbende, verdedigt hij zijne gedane behandeling met de tang van LEVRET; latende verder de beoordeeling over, „ aan de Hooge Vorstelijke Regeering, aan alle ge„ neeskundige Universiteiten en Akademiën, aan alle Hoog-leeraren en „ leermeesteren in de vroedkunde, aan alle Departementale en Stedelijke „ Commissiën van geneeskundig onderzoek en toevoorzigt, aan alle on„ partijdige kunstgenooten, en eindelijk aan alle andere Geleerden," of de Heer SCHUMER met grond heeft verklaard, dat de Vroedvrouw hem te vroegtijdig heeft laten roepen, en dat hij te vroegtijdig zou hebben gewerkt, en of zijn Edele hulde aan de waarheid heeft bewezen; dan, of zijn Edele op het register der dwaalgeesten moet worden geplaatst.

Na eindelik den Heer SCHUMER gewezen te hebben op deszelfs brief, om het schuldelooze geval van den Heere R. SCHREUDER *Hz.* in 't licht verschenen, in welken hij, onder anderen, zegt: „ Ons beroep is, „ uit deszelfs eigen aard, zoo moeijelijk en aan zoo veelvuldige verkeer„ de oordeelvellingen blootgesteld, dat, alles wat de meest uitgestrekte „ kunde en de vordering in kunst vermag, nog de verdenking en na„ spraak zelfs voor de grootste mannen in ons vak, dikwerf niet ontwe„ ken kan worden," enz; en, in een verder gedeelte des briefs: „ Nim„ mer heb ik den grondslag van mijn geluk op de puinhoop van iemands „ ondergang zoeken te vestigen," daarna sluit de schrijver zijn verslag met de volgende vragen: „ of heeft Zijn Edele (de Heer SCHUMER), „ daar hij toch wel zal ondervonden hebben, dat deze vrouw in dit ge„ val langs den natuurlijken weg niet was te verlossen, zijne uitdrukking „ tegen mij gebruikt, om als het ware niet gelijk te worden gesteld, met „ eenen jongeren Vroedmeester, zoo als ik?

„ Of heeft Zijn Edele deze uitdrukking gebruikt, om zijnen leerling, „ den Heere AALDERINK des te meerder te verheffen boven mij?

„ Of is het doel van Zijn Edele geweest, om mij als vreemdeling „ hier ter stede (*Amsterdam*) in ééns den nederlaag te willen toebrengen?

„ Of heeft Zijn Edele nooit die gevallen bijgewoond, waar zijne kun„ de en vermogens niet toereikend zijn geweest, om moeder en kind, „ of één van beiden, te redden?

„ Of was het mij geoorloofd het kind, dat nog leefde, op te offeren
„ voor deszelfs moeder; daar deze reeds blijken toonde van een nade-
„ rend ſterven?" enz.

MEDEGEDEELDE STUKJES.

DE BEER EN 'T SCHAAP.

EEN FABEL.

Een beer, die aan den kant van een bosſchaadje lag;
Van verre een dwalend ſchaapje zag,
Riep: „ Vriend! kom in dit bosch; 't zal u er niet mishagen;
„ Ik herberg dwalenden; bij mij is niets te wagen:
„ Kom mijwaarts; 'k ben uw beste vrind;
„ Gij wordt op 't hoogst van mij bemind." —
'T niets kwaads vermoedend ſchaap leende aan 't gevlei zijne ooren;
'T volgde in het bosch, en — was verloren.



Die op den ondergang van hunnen broeder loeren,
Hoort men de zoetſte vleitaal voeren,
Deez' fabel geeft daarvan een' wenk.
Ken dien zich vriend noemt, of verdenk.

H. Kraay.

DE BESTE TREK.

Zeker ſchoolmeester met een' boer in eene trekſchuit zittende, kwamen zij met elkanderen in geſprek over de ſchrijfkunst: onder anderen verzekerde de boer beter te kunnen trekken dan hij, ſchoolmeester: deze zijne verwaandheid daardoor beledigd achtende, ging met den boer eene weddingſchap aan, ten voordeele van dien geenen van beide welke de beste trek zoude doen. Partijen legden wederzijds de verwedde penningen neder, en Mijnheer de ſchoolmeester, van den ſchipper een ſtuk krijt bekomen hebbende, maakte met hetzelve, op de bank, eene fraaije trek: „ Jae jae," zei de boer, „ de trek is knap; maar 'k mien dat de deuze „ nog beter is;" dit zeggende, ſchoof hij het uitgelegde geld in zijn' hoed, terwijl zijne *vernuftige trek* van alle de aanwezenden, onder een luidkeels gelach, toegejuicht werd.

H. Witkamp, *Pz.*

ANECDOTE.

Zeker Heer, die ziek te bed lag, beval zijn' knecht naar den tuin te gaan, en op den zonnewijzer te zien, hoe laat het was: — de knecht gehoorzaamde; maar kon volgens den zonnenwijzer geen' tijd bepalen: goede raad was voor hem nu duur: hij rukt den zonnewijzer van deszelfs voetſtuk en brengt denzelven voor 't bed van zijn' zieken Heer, zeggende: *Ziedaar Mijnheer, zie nu zelf hoe laat het is.*

T. Springſtok, te *Zwol.*

Tweede vervolg en slot
DER UITGEZOCHTE GEDACHTEN EN LESSEN
OVER
DE VRIENDSCHAP EN DEN OMGANG MET VRIENDEN,
DOOR
A. W. N. van GENT en *P. van KALFSVOET*.

Hebt gij uwen vriend het een of ander beloofd, draag zorg om die belofte, al is zij nog zoo gering, ftiptelijk te volbrengen: dit zal hem aangenaam zijn, en op uwe vriendfchap zal hij meer kunnen ftaat maken.

Zoek altijd eenen vriend op die in denkwijze, temperament en ftaat niet te zeer van u verfchilt; want de ondervinding heeft ons geleerd, dat de vriendfchap derzulken van geenen langen duur is.

Vindt gij vermaak in het beoefenen der wetenfchappen, tracht dan ook, hoewel het moeijelijk zij, zulk eenen vriend te vinden. Befteed uwe bijeenkomften om iets nuttigs te leeren; onderwijs elkanderen; wat *gij* niet weet, zal *hij* misfchien weten; breng elkanderen uwe gebreken, op eene befcheidene wijze, onder de oogen; laat u door de *rede* befturen, en zoo doende is er *iets groots* van u te wachten.

De Hemel verleent ons vrienden ter verzachting van ons lot: — Hij ontneemt ze ons, om ons voortebereiden voor eene betere wereld.

VERVOLG *van de* AANVULLINGEN *der* EINDRIJMWOORDEN, *onderwerp* DE REGEN: zie ons laatstvoorgaande ftuk.

'K zie den regen de akkers drenken,
Ook de boomen, hoog van top;
'K zie God ons weêr zegen fchenken;
Van blijdfchap bulkt de koe; 't paard rent op een galop.
'K hoor een dankbren herder zingen;
'K zie het land op nieuw verfierd;
O! 'k gevoel mijn harte dringen
Tot die erkentenis, die door de wouden giert.
'T bloemtje zal weêr vrolijk groeijen;
Regen fchenkt het nieuwen geur;
Welig zal het boomtje bloeijen,
Mijn oog weêr ftreelen, met zijn bloemtjes rijk van kleur.
'T reegnen zal de koû verjagen;
'T graan, door droogte fchijnbaar dood,
Schenkt nu, na niet vele dagen,
In onze fchuren weêr een' overvloed van brood.
En, o regen! zien we u plegen,
'T geen ons ramp en droefheid baart,
Toch gaat gij met heil ge-paard.
Wij looven fteeds Gods gunst, in u, o dierbre regen!

W. Starink.

Malfche regen! door uw *drenken*
Stijgt de dankbaarheid ten *top*;
Voelt zich 't vee door u be-*schenken*,
'T fpringt en rent op een *galop*;
'T vogeltje flaat blijde aan 't *zingen*;
'T woud dat gij met glans *verfiert*,
Schijnt het meê tot vreugd te *dringen*,
Als 't door zijne takken *giert*.
'T geen verdord fcheen ziet men *groeijen*;
'T bloemtapijt, welks zoete *geur*
'T all' verkwikt, fchenkt door het *bloeijen*
Weder fchoone kleur bij *kleur*.
Ziet men u 't infekt *verjagen*;
Kost gij menig een den *dood*;
O gij baart toch fchoone *dagen*,
En fchenkt heel het menschdom *brood*.
Werkzaamheid zie 'k rondom *plegen*,
'T geen den landman voordeel *baart*.
Wijsheid met gevoel ge-*paard*,
Danken God voor u, o *regen*!

J. Gonggrijp, te *Harlingen*.

Geheel onderfcheiden van de voorgaande aanvullingen is die van den den Heere opgever (P. Saraber *Jr.*) zelven: zij luidt als volgt:

Wie is 't die mensch en vee, van dorst verfmacht, kan drenken?
Die 't groeifap rijzen doet tot in den hoogften top?
Wie kan, na zonnebrand, ons weêr verkwikking fchenken?
Wiens loop is vlugger dan een paard in zijn galop?
Wie is 't die, in het woud, de vogelen doet zingen?
Die met een groen tapijt des landmans veld verfiert?
Wie kan, door zijne kracht, den hardften grond door-dringen?
Wie maakt den mensch verblijd, wanneer de bliksem giert?
Wie is 't die boom en plant nieuw voedfel geeft in 't groeijen?
Die heel natuur verfrischt met aangenamen geur?
Wie doet, met ftatigheid en pracht de boomen bloeijen?
Wie tooit, na donderweêr, 't zwerk met azure kleur?
Wie kan het ongedierte of dooden of verjagen?
Die mensch en vee behoedt voor een' gewisfen dood?
Wie wordt op 't hoogst verlangd in heete zomer-dagen?
Wie geeft den fterveling een' overvloed van brood?
Maar wie is 't ook die men foms groote fchad ziet plegen?
Die veld en tuin verwoest, en ramp bij rampen baart?
Wie gaat met bliksems en orkanen foms ge-paard?
Wie, dan 't onfchatbaar goud; wie anders dan de REGEN?

Gelijkfoortig is de volgende behandeling:

Wat is 't onfchatbaar vocht, dat al wat leeft moet drenken?
Dat valt op 't laagfte ftulpje en op der bergen top?
Dat wij het fiervend gras weêr levenskracht zien fchenken?
Dat fomtijds loopt gelijk een klepper in galop?
Wat doet het vooglenheer de fchoonfte toonen zingen?
Wat dat de blaadjes als met parelen verfiert?
Wat ziet men dikwijls door het dikst befchutfel dringen?
Wat wenscht ge, als 't bliksemvuur door 't zwangre luchtruim giert?
Wat doet de halmen op de fmachtende akkers groeijen,
En geeft het golvend graan een lieffelijke geur?
Wat rijpt het ooft, na het de boomen heeft doen bloeijen,
En verwt vrouw Flora'*s tuin met fchoone kleur bij* kleur?
Wat kan, gelijk een fchrik, den modepop verjagen?
Waardoor wordt het infekt, zoo fchaadlijk, vaak ge-dood?

Wat is 't dat laafnis schenkt in heete zomer-dagen?
Waardoor wint menig mensch 't benoodigd stukje brood?
Wat eindlijk is het, dat, schoon 't somtijds ramp moog' plegen?
En dus den veldeling niet zelden droefheid baart;
Dat schoon 't ook menigmaal met stormen ga ge-paard,
Toch meeraer waardig is dan Ofir's *goud? — de* REGEN.

P. van Kalfsvoet.

Op de aanmerking van den Heere, C. L. en deszelfs voorstel wegens zekere *charaden* (zie ons 3de Deels 3de stuk, bladz. 147) heeft de Heer A. Koster zijne aandacht wel willen vestigen, echter zonder ons te berigten, wat hij daaromtrent zoude verkiezen te stemmen, om welk berigt wij hem en alle onze andere geëerde Correspondenten, die hetzelve nog niet ingezonden hebben, verzoeken; dewijl wij gaarne ook nopens deze zaak een WET zouden willen stellen, gegrond op de meerderheid hunner stemmen.

De Heer Hk. Wellan *Hz.* schrijft ons, desaangaande, het volgende:

Het ons goedgunstiglijk medegedeelde gevoelen van den Heere C. L. in het laatst voorgaande stuk, affirmeere ik volkomen; wijl men zoodanige door zijn Ed. te wel aangemerkte opgaven of charaden, met reden den naam van *logogryph* kan toevoegen, en dienvolgens wel te regt met den naam van *logogryph-charaden* dienen bestempeld te worden, ten einde ook den reeds allengs hoe meer gezocht wordende Mercurius, betrekkelijk dit vak, op vaste gronden te doen steunen; wordende dus bovengenoemde aanmerking door mij in dank aangenomen.

Hierbij kunnen wij, voor tegenwoordig, het volgende voegen:

Wat betreft de remarque van den Heer C L. wegens de charade KORTSIER, als te veel van het syllabenspel afgeweken zijnde, ben ik het met dien Heer volkomen één; doch dat woord kon, volgens onze aangenomene wet, niet tot een *logogryph* gebruikt worden, vermits er twee *e*'s inkomen: en wat aangaat zijn Eds. voordragt van de benaming *logogryph-charade*, dezen stem ik toe, mits men dan niet, even als in eene *logogryph*, aan het getal der letters, en aan het niet gebruiken van tweemaal eene zelfde letter, gehouden zij.

Hendrik Kempe *Lodewijksz.*

Ik keur het voorstel van den Heere C. L. geheel af. — Geene *logogryph-charaden*; maar *charaden*, naar oud gebruik.

P. Saraber *Jr.*

Ik keur de verbasterde *charaden* niet af, wanneer zij den naam dragen van *logogryph charaden.*

J. C. Schouten.

Mijn gevoelen komt volkomen, met dat van den Heere C. L. overëen, aangaande de opgave KORTSIER, welke meer zweemt na eene *logogryph*, dan

dan naar eene *charade*; edoch dat woord is daartoe niet wel geschikt, volgens de bepaalde wet, wegens de tweemaal *e*, daarin voorkomende.

Ads. Croes Forsborgh *Jr.*

(*Meer anderen in ons eerstvolgend stuk.*)

NB. In ons 3de D. 4de st. bladz. 191, *charade*, HUURHUIS, hebben wij vergeten onder de Heeren Correspondenten, welke dat woord, ter ontraadselinge, ingezonden hebben, te noemen, den Heer Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*.

Zoo moet ook (dit echter ter oorzake van eene aan ons afgezondene, maar bij ons niet ontvangene missive) in dat zelfde stuk nog gevoegd worden:

Bladz. 188, *charade*, KURK; }
——— 192, ——— KORTSIER; } gevonden door den Heer J. Rabe, te
——— 195, raadsel, REINIER of OTTO; } *Arnhem*.
——— 197, vraag, POT; }

En bladz. 191, *charade*, HAUTBOIS; } gevonden door Mejuff. Anna Maria Jaco-
——— 196, raadsel, REGEN; } ba Rabe, aldaar.

In ons laatstvoorgaande stuk, *bladz.* 243, *char.* 8. (JACOBUS), moet nog bijgevoegd worden dat dezelve ook ontraadseld is, door Mejuff. M. C. Verwey.

De volgende *logogryphen* kunnen niet geplaatst worden:

KORTS: wegens de spelling van *soet* en *sot*, in de plaats van *zoet* en *zot*.

SPRAAK: ——— — *a.a.* }
BLEEKER: ——— — *e.e.* } De Heeren inzenders zijn zekerlijk niet bekend met onze aangenomene wet. (1 D. 6 st. bladz. 282.)
RAAM: ——— — *a.a.* }

De *charade* op LIJSTER moeten wij eene plaats ontzeggen, om dat men LEI (niet LIJ) spelt voor dat gene „'t welk men op kerken laat leggen.

Wij willen zeer wel gelooven dat (gelijk de Heer H. P. Witkamp *Pz.* ons schrijft) is onze lijst van schilders en schilderessen, in ons laatstvoorgaande stuk geplaatst, gebrekenzijn: intusschen hadden wij gaarne eene aanwijzing dier gebreken van dien geëerden Correspondent ontvangen, tevens met eene verbreeding der lijst, gelijk wij ook alle onze Correspondenten verzoeken ons naamlijsten van *Hollandsche kunstenaren*, in andere fakken, mededeelen: wij zijn van gevoelen dat zulke lijsten eerezuilen voor ons zuchtend vaderland zijn, en tevens bewijzen hoe bejammerenswaardig het is, dat zulk eene kweekschool van kunsten en wetenschappen zoo deerlijk geteisterd wordt. — Reeds is ons eene lijst van uitmuntende toonkunstenaren ter hand gesteld, welke wij in ons eerstvolgend stuk zullen mededeelen.

LESSEN.

Schuw, vrienden, de achterdocht; er is geen grooter kwaad.
'T is wonderlijk wanneer de opregtheid met haar gaat.

Denk vóór gij spreekt; spreek dan het geen ter zake past.
Een losse tong is dwaas: *die wijze spreuk gaat vast.*

Wijs mij een' logenaar; 'k zal u een' deugniet toonen.
De logen, hoe vermomd, kan bij de deugd niet wonen.

Schrik voor de ondankbaarheid, het is een helsch venijn;
Die liefde voor haar heeft, kan ook niet deugdzaam zijn.

Spreek nimmer lastertaal van uwen medemensch:
Dat elk deez' les betrachte, is onze hartewensch.

van Gent *en* van Kalfsvoet.

DAGWIJZER VAN STAATS- EN OORLOGSGEBEURTENISSEN ENZ., VOOR 'T GEHEELE JAAR.

Jan.
1 Aanstelling van ridders, in de koninklijke ridder-orde van *Holland*, 1807. — *St. Domingo* bekomt deszelfs ouden naam van *Haïti*, 1804.
2 Republiek van *Zwitserland*, begonnen 1308.
3 De Staten van *Nederland* zenden een groot gezantschap naar *Frankrijk* om hulp, 1585.
4 Der Staten zeemagt slaat de *Portugezen*, te *Goa* in *Oostindiën*, 1638.
5 KAREL *de stoute*, Heer der *Nederlanden*, overleden, 1477.
6 De Leidsche Universiteit gesticht 1575.
7 'T concilie van *Trente* begonnen, 1546.
8 De Kaap *de goede hoop*, bij capitulatie, aan de *Engelschen*, 1806.
9 Zegel en tijtel der Staten van *Holland*, als souverein, begonnen, 1585. — Het groot *Sanhedrim* te *Parijs*, in de kerk van *St. Jean*, 1807.
10 Resolutie tot opdragt der Landvoogdij aan LEICESTER, 1586.
11 De Nieuwe Kerk te *Amsterdam* verbrand, 1645.
12 *Malacca*, in *Oostindiën*, door de Staatschen veroverd, 1641. — Het springen van een schip met buskruid binnen *Leyden*, 1807.
13 Het admiraliteits gebouw te *Harlingen* verbrand, 1771.
14 Het arsenaal te *Vlissingen* verbrand, 1749.
15 Alle Protestantsche kerken en Godshuizen, in *Nederland*, vrijheid van verponding vergund, 1737.
16 De Aartsbisschop van *Keulen* geeft vrijheid van religie, 1583.
17 *Fransche furie* te *Antwerpen*, 1583.
18 Vertrek van 't Stadhouderlijk huis uit *'s Hage* naar *Engeland*, 1795.
19 *Engeland* leent den Staat één millioen guldens tot hulp, 1577.
20 De *Franschen* trekken in *Amsterdam*, 1795.
21 WILLEM *de tweede*, Graaf van *Holland*, door de *Westfriesen* gedood, 1250.
22 De *Franschen* komen in *Dordrecht* en *Gorkum*, 1795.
23 De *Franschen* trekken in *'s Hage*, 1795.
24 WILLEM *de eerste*, en andere Heeren, door ALBA ingedaagd, 1568.
25 *Spanje* hervat den oorlog tegen den Staat, 1578.
26 Vredes-preliminairen te *Luneville* geteekend, tusschen de *Franschen* en den Roomschen Keizer, 1801.
27 Eerste Octrooi van de *Groenlandsche visscherij*, 1614.
28 *Deventer* verraderlijk aan *Spanje* overgegeven, 1587.
29 Unie van *Utrecht* 1579.
30 *Munstersche vrede*, 1648
31 De Wisselbank van *Amsterdam* ingesteld, 1609.

NIEUWE OPGAVEN.

LOGOGRYPHEN.

1.) Het moederwoord bestaat uit twee deelen en zeven letteren, en dient tot kleding voor aanzienlijke vrouwen.

Doe de eerste letter weg, zoo is 't een kledingstuk voor kinderen.

De tweede letter mede weg, zoo vindt gij iets den beesten eigen.

Onthoofd 't eerste deel; zoo hebt gij eene zeer slechte eigenschap van sommige menschen.

4. 6. 7. Een bewoner van een groot eiland.
2. 3. 4. 1. Een klein veelvoetig diertje.
7. 6. 3. 1. Een zeldzaam man.
6. 4. Eene spijs.
3. 4. 2. Een vliegend dier.
6. 2. Kan bij de vrouwen kwalijk gemist worden.
4. 1. De derde persoon van den tegenwoordigen tijd der toonende wijze eens werkwoords.
7. 3. 4. 2. De eerste persoon der gebiedende wijze van een werkwoord.
7. 6. 3. Een viervoetig dier van 't mannelijk geslacht.
5. 4. 5. 6. Een welbekend aardgewas.
2. 6. 1 Dient bijzonderlijk den kinderen.
2. 4. 6. 7. Een muzijk-instrument.
2. 6. 4. Wordt veel in de scholen gebruikt.
2. 3. 1. Is dikwijls aan mans- en vrouwekleederen.
6. 2. 1. Een vrouwennaam.
1. 3. 2. Wordt dikwerf een onnozel mensch genoemd.
7. 6. 4. 1. Heeft te water en te land plaats.
2. 4. 6. 1. Behoort aan 't menschelijk ligchaam.
2. 6. 3. 1. Een zeker merkteeken, of met of zonder geluid.
7. 3. 1. Een bewoner van zeker rijk.

W. F. Verwey Stollberg.

2.) Het geheel bestaat uit vijf letteren, en is de naam van iemand die naar het land zijner geboorte alzoo genoemd wordt.

1. 2. Een rivier.
1. 2. 3. Een scheldnaam voor een' man.
1. 2. 5. Het enkelvoudige van iets 't welk eene ziekte is.
1. 3. 4. 5. Een zeker strafruig.
1. 3. 2. 5. Iets 't welk bij sommige verkoopingen plaats heeft.
1. 4. 3. Een bijwoord.
1. 4. 5. { Sommige zaken die bij elkanderen zijn. / De eerste persoon van de gebiedende wijze eens werkwoords.
2. 1. Een voorzetsel.
1. 2. 5. { 'T welk een gedeelte is van iets, aan welgeschapene menschelijke ligchamen gevonden wordende. / De eerste persoon van de gebiedende wijze eens werkwoords.
3. 4. Een muzijknoot.
2. 4. 5. Een gedeelte van sommige koopmanschappen.
3. 4. 5. Iets 't welk veeltijds tot en na ontvangene berigten gebruikt wordt.

4. 1. 2. 3. De verkorte naam van zeker *Heidenschen God*.
5. 4. 1. Een dragt van sommige vrouwen.
5. 4. Een verkorte vrouwenaam.
5. 2. 1. Iets hetwelk alle dieren hebben.
5. 3. 2. 1. De eerste persoon van de gebiedende wijze eens werkwoords.
5. 3. 4. 1. Iets 't welk de eene mensch aan den andere uitoefent, en de uitoefening van het werkwoord van 5. 3. 2. 1.

A. Bredie *Jr*.

CHARADEN.

1.) Mijn eerste deel behoort aan vrouwen;
Twee noten maken 't laatste deel;
En zulke dieren zijn 't geheel,
Die men niet ruimschots moet vertrouwen.

H. Kraay.

2.) Mijn eerste is mannlijk dier;
Zeer nut is 't andere deel;
Intusschen spaar de Hemel mij
En allen voor 't geheel.

H. W. Carras, te *Zutphen*.

3.) *Ich habe zwey theilen: mein erste ist Holländisch, und ist den jenigen der keine tugend hat erschrecklich. Mein zweite ist Französisch, und jader gebraucht mir, so wohl ins klein wie grosz. Mein ganze ist dieser sprache, und jeder liebt mir.*

D. Colson Aberson.

4.) Mijn eerste deel is wel bekend,
Bij geestelijken stand;
Het tweede neemt de handelaar
Wis dagelijks ter hand.
Voegt deze twee te zaam, gij hebt
Een dadelijk werkwoord,
Het welk bij het soldatenvolk
Zeer dikwijls wordt gehoord.
Mijn derde deel er nu nog bij
Zoo vindt gij eene stad,
Gelegen in Westphalens oord,
Ziet, vrienden, dat gij 't vat.

H. G. Kloppenburg.

VRAAG.

2.) *Il y a dans la langue Françaife un mot de deux significations: premierement c'est un certain Oiseau, et en second lieu, il vous présente un Outil tres bien connu au Pecheur.*

A. de Groes Forsborgh *Jr*.

EINDRIJMWOORDEN TER AANVULLINGE.

DE LENTE.

. . . . . *vlugt*
. . . . . *lucht*
. . . . . *getij*
. . . . . *ij*.
. . . . . *staat*
. . . . . *klagt*
. . . . . *baat*
. . . . . *mond*
. . . . *veld*
. . . . *herfteld*.

J. Hambeek.

TOEGIFT No. 6.

VERVOLG *der* OPLOSSINGEN *van de* VOORSTELLEN, *geplaatst in ons* 2de D. 5de Stuk.

2.) Voorstel van den Heere C. van Schaick *Jr.*, *Huisonderwijzer te* Amsterdam. — De Heer H. W. Caspari lost het voorstel dus op:

Stel de som die zij zamen inleggen $= x$

Nu is $\sqrt[4]{393460125696} = 792$ en 10 V 32 V

$$\begin{array}{r} 3200 \\ \text{Het loopend jaargetal } 1808 \\ \hline x - 5008 = 792 \\ \hline \end{array}$$

of $x = 5800$. Deze min $\left\{\begin{array}{l}3200\\2700\\2900\\3000\end{array}\right\}$ is $= \left\{\begin{array}{l}2600 \text{ voor ABC.}\\3100 \text{ : BCD.}\\2900 \text{ : CDA.}\\2800 \text{ : ABD.}\end{array}\right.$

En alzoo de aandeelen

$$A + B + C = 2600$$
$$A = 2600 - B - C$$
$$A = 2600 - 900 - 1000 = 700$$

$$B + C + D = 3100$$
$$B + C + 300 + B = 3100$$
$$2B + C = 2800$$
$$C = 2800 - 2B$$
$$2800 - 2B = 100 + B$$
$$3B = 2700$$
$$3 / B = 900$$

$$C + D + A = 2900$$
$$C + D + 2600 - B - C = 2900$$
$$D - B = 300$$
$$D = 300 + B$$
$$D = 300 + 900 = 1200$$

en

$$A + B + D = 2800$$
$$2600 - B - C + B + D = 2800$$
$$D - C = 200$$
$$D = 200 + C = 300 + B$$
$$C = 100 + B$$
$$C = 100 + 900 = 1000$$

Dus A = 700 aandeel van A
B = 900 —— van B
C = 1000 —— van C
D = 1200 —— van D
—— adde.
3800

De geheele som = 5800
A + B + C + D = 3800
—— subst.
2000 voor het (aandeel van E.

Op dezelfde wijze vindt de Heer opgever (C. van Schaick *Jr.*) de aandeelen van A. B C; B C. D.; C. D. A., en A. B. D.; en werkt daarna als volgt:

$$A+B+C = f\,2600$$
$$B+C+D = \text{ - } 3100$$
$$C+D+A = \text{ - } 2900$$
$$A+B+D = \text{ - } 2800$$
$$3A+3B+3C+3D = f\,11400$$
$$3)\ A+B+C+D = f\,3800$$

Nu ziet men aanstonds dat daar de geheele som $x = f\,5800$, en $A+B+C+D = f\,3800$ is, dat dan $E = f\,2000$ moet zijn; en dat, wanneer men vervolgens van $A+B+C+D = f\,3800$ de vier bovenstaande æquatien aftrekt, $A = f\,700$, $B = f\,900$, $C = f\,1000$ en $D = f\,1200$ is.

Hiermede komt de werkwijze van den Heere A. J. D'ailly volkomen overeen; ook die van den Heere Js. Hector, *Rekenmeester te* Amsterdam.

De Heer L. J. Ulman zegt:

Wanneer men A+B+C, B+C+D enz., van A+B+C+D+E aftrekt, blijft er,

$$D+E = 1200 \quad \text{dus} \quad D = 1200 - E$$
$$A+E = 2700 \quad \text{-} \quad A = 2700 - E$$
$$B+E = 2900 \quad \text{-} \quad B = 2900 - E$$
$$C+E = 3000 \quad \text{-} \quad C = 3000 - E$$
$$E = E$$
$$A+B+C+D+E = 11800 - 3E$$
$$\overline{10 \sqrt{32}}^{\,2} = 3200 \ \textit{sub.}$$
$$\text{Rest } 8600 - 3E$$
$$\text{Af } 1808 \qquad \sqrt[4]{393460125696}$$
$$\text{Rest } 6792 - 3E = \sqrt{627264} = 792$$
$$3E = 6000$$
$$3)\ E = 2000.$$

$$\left.\begin{array}{l} D = 1200, \\ C = 1000, \\ B = 900, \\ A = 700. \end{array}\right\} \text{De begeerde getallen.}$$

De volgende werkwijze is die van den Heere Korn. Scholten te *Edam:*

V^{4} uit 393460125696 is 792
$10\,V\overline{32}$ is 3200
'T loopende jaar 1808
Add.
Dus $A+B+C+D+E$ 5800

En
$A+B+C=3200$
$B+C+D=2700$
$C+D+A=2900$
$A+B+D=3000$
$=5800$: derhalve
$D+E=3200$
$A+E=2700$
$B+E=2900$
$C+E=3000$

$A+B+C+D+4E=11800$
$A+B+C+D+E=5800$

$3E=6000$
$3/\ E=2000$

$D+E=3200$: dus $D=1200$.
$C+E=3000$: dus $C=1000$.
$B+E=2500$: dus $B=900$.
$A+E=2700$: dus $A=700$.
De begeerde get.

REGISTER
OP HET DERDE DEEL.

AMSTERDAMSCHE

MERCURIUS,

INHOUDENDE:

De voornaamste Staatsberigten, van in als buiten Europa voorgevallen zaken, of Staats-, Historie en Natuurkundige Aanmerkingen; Magistraaten, Ampetenaren en Predikanten; als mede het Kerkelijkboek der Luthersche Gemeenten; Naamlijsten der Geproclameerden en Overledenen binnen Amsterdam: Lijsten der publike Veilingen van Heerlijkheden, Hofsteden, Landerijen, Huizen, Grafsteden en Schepen, met de prijzen waarvoor dezelve verkocht zijn.

BENEVENS EEN UITGEBREID EN LEERZAAM

MENGELWERK,

Bevattende:

Land- en Volkkundige Aantekeningen, korte Verhaalen en Puntspreuken; Logogryphen, Charaden en Raadsels; Kunsten en Wetenschappen, en eindelijk een Wis-, Tel- en Stelkunstig Toegift.

DERDE DEELS EERSTE STUK.



Te AMSTERDAM, bij
JAN RUYSENDAAL,
Boekdrukker, in de Gravenstraat, bij de Nieuwendijk, No. 4.
1808.

NB. Men verwacht de uitgave van ons DERDE DEELS TWEEDE STUK, op Woensdag 31 Augustus eerstkomende.

AMSTERDAMSCHE

MERCURIUS,

INHOUDENDE:

De voornaamste Staatsberigten, zoo in als buiten Europa; aanmerkelijke zaken, of Staats-, Historie- en Natuurkundige Aanteekeningen: Magistraturen, Ambtenaren en Publicatien, als mede het Kerknieuws der Luthersche Gemeente; Naamlijsten der Geproclameerden en Overledenen binnen Amsterdam: Lijsten der publieke Veilingen van Heerlijkheden, Hofsteden, Landerijen, Huizen, Grafsteden en Schepen, met de prijzen waarvoor dezelve verkocht zijn.

VOORTS EEN UITGEZOCHT EN LEERZAAM

MENGELWERK,

Bevattende:

Land- en Volkkundige Aanteekeningen, korte Verhalen en Puntspreuken; Logogryphen, Charaden en Raadsels; Kunsten en Wetenschappen, en eindelijk een Wis-, Tel- en Stelkunstig Toegift.

DERDE DEELS TWEEDE STUK.



Te AMSTERDAM, bij
JAN RUYSENDAAL,
Boekdrukker, in de Gravenstraat, bij de Nieuwemarkt, No. 4.
1808.





NB. Men verwacht de uitgave van ons DERDE DEELS DERDE STUK, op Vrydag 30 September eerstkomende.

AMSTERDAMSCHE

MERCURIUS,

INHOUDENDE:

De voornaamste Staatsberigten, zoo in als buiten Europa merkwaardige zaken, of Staats-, Historie- en Natuurkundige Aanteekeningen: Magistraturen, Ambtenaren en Publicatien; als mede het Kerknieuws der Luthersche Gemeenten; Naamlijsten der Geproclameerden en Overledenen binnen Amsterdam: Lijsten der publieke Veilingen van Heerlijkheden, Hofsteden, Landerijen, Huizen, Grafsteden en Schepen, met de prijzen waarvoor dezelve verkocht zijn.

VOORTS EEN UITGEZOCHT EN LEERZAAM

MENGELWERK,

Bevattende:

Land- en Volkkundige Aanteekeningen, korte Verhalen en Puntspreeken; Logogryphen, Charaden en Raadsels; Kunsten en Wetenschappen, en eindelijk een Wis-, Tel- en Stelkunstig Toegift.

DERDE DEELS DERDE STUK.



Te AMSTERDAM, bij

JAN RUYSENDAAL,

Boekdrukker, in de Gravenstraat, bij de Nieuwendijk, No. 4.

1808.

NB. Men verwacht de uitgave van ons DERDE DEELS VIERDE STUK, op Maandag 31 October eerstkomende.

AMSTERDAMSCHE

MERCURIUS,

INHOUDENDE:

De voornaamste Staatsberigten, zoo in als buiten Europa: opmerkelijke zaken, of Staats-, Historie- en Natuurkundige Aanteekeningen: Magistraturen, Ambtenaren en Publicatien; als mede het Kerknieuws der Luthersche Gemeenten: Naamlijsten der Geproclameerden en Overledenen binnen Amsterdam: Lijsten der publieke Veilingen van Heerlijkheden, Hofsteden, Landerijen, Huizen, Grafsteden en Schepen, met de prijzen waarvoor dezelve verkocht zijn.

VOORTS EEN UITGEZOCHT EN LEERZAAM

MENGELWERK,

Bevattende:

Land- en Volkkundige Aanteekeningen, korte Verhalen en Puntspreuken; Logogryphen, Charaden en Raadsels; Konsten en Wetenschappen, en eindelijk een Wis-, Tel- en Stelkunstig Toegift.

DERDE DEELS VIERDE STUK.



Te AMSTERDAM, bij
JAN RUYSENDAAL,
Boekdrukker, in de Gravenstraat, bij de Nieuwendijk, No. 4.
1 8 0 [illegible]



NB. Men verwacht de uitgave van ons DERDE DEELS VIJFDE STUK, op Woensdag 30 November eerstkomende.

AMSTERDAMSCHE

MERCURIUS,

INHOUDENDE:

De voornaamste Staatsberigten, zoo in als buiten Europa: aanmerkelijke zaken, of Staats-, Historie- en Natuurkundige Aanteekeningen: Magistraturen, Ambtenaren en Publicatien; als mede het Kerknieuws der Luthersche Gemeenten: Naamlijsten der Geproclameerden en Overledenen binnen Amsterdam: Lijsten der publieke Veilingen van Heerlijkheden, Hofsteden, Landerijen, Huizen, Grafsteden en Schepen, met de prijzen waarvoor dezelve verkocht zijn.

VOORTS EEN UITGEZOCHT EN LEESZAAM

MENGELWERK,

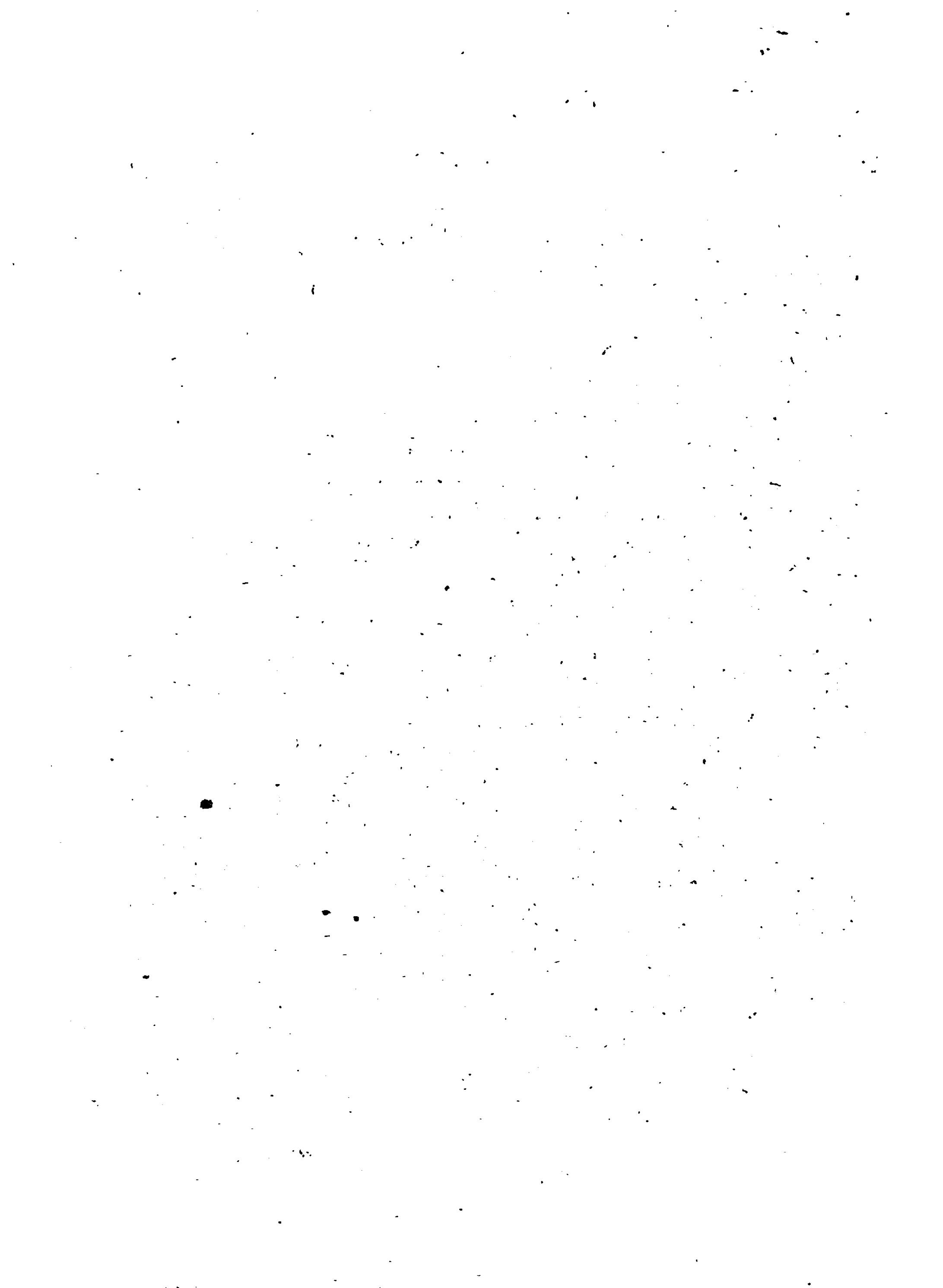
Bevattende:

Land- en Volkkundige Aanteekeningen, korte Verhalen en Puntspreuken; Logogryphen, Charaden en Raadsels; Kunsten en Wetenschappen, en eindelijk een Wis-, Tel- en Stelkunstig Toegift.

DERDE DEELS VIJFDE STUK.



Te AMSTERDAM, bij
JAN RUYSENDAAL,
Boekdrukker, in de Gravenstraat, bij de Nieuwendijk, No. 4.
[illegible]



NB. Men verwacht de uitgave van ons DERDE DEELS ZESDE STUK, op Saturdag 31 Decem eerstkomende.

AMSTERDAMSCHE

MERCURIUS,

INHOUDENDE:

De voornaamste Staatsberigten, zoo in als buiten Europa: aanmerkelijke zaken, of Staats-, Historie- en Natuurkundige Aanteekeningen: Magistraturen, Ambtenaren en Publicatien; als mede het Kerknieuws der Luthersche Gemeenten: Naamlijsten der Geproclameerden en Overledenen binnen Amsterdam: Lijsten der publieke Veilingen van Heerlijkheden, Hofsteden, Landerijen, Huizen, Grafsteden en Schepen, met de prijzen waarvoor dezelve verkocht zijn.

VOORTS EEN UITGEZOCHT EN LEERZAAM

MENGELWERK,

Bevattende:

Land- en Volkkundige Aanteekeningen, korte Verhalen en Puntspreuken; Logogryphen, Charaden en Raadsels; Kunsten en Wetenschappen, en eindelijk een Wis-, Tel- en Stelkunstig Toegift.

DERDE DEELS ZESDE STUK.



Te AMSTERDAM, bij
JAN RUYSENDAAL,
Boekdrukker, in de Gravenstraat, bij de Nieuwendijk, No. 4.
1808.

NB. Men verwacht de uitgave van ons VIERDE DEELS EERSTE STUK, op Dingsdag 31 Janu[illegible] eerstkomende.

AMSTERDAMSCHE
MERCURIUS,

INHOUDENDE

Eene zeer korte beschrijving der wereldberoemde koopstad Amsterdam; *verder: de voornaamste staatsberigten; aanmerkelijke zaken: wetten, decreten en publicatien; Luthersch kerknieuws; naamlijsten der geproclameerden en overledenen, benevens de lijsten der openbare veilingen van hofsteden, huizen, schepen, &c. binnen* Amsterdam.

Voorts een uitgezogt en leerzaam

MENGELWERK,

BEVATTENDE

Beknoptè levensgeschiedenis van MICHIEL DE RUITER; land- en volkkundige aanteekeningen; staatskronijk voor iederen dag van het jaar; anecdoten en puntspreuken; logogryphen, charaden en raadsels; eindrijmen; burger Huis-Apotheek; volmaakt toilet voor de schoone kunne, en eindelijk een

WIS-, STEL- en TELKUNDIG TOEGIFT.

VIERDE DEEL.



Te AMSTERDAM, bij
JAN RUYSENDAAL.
MDCCCIX.

AMSTERDAMSCHE
MERCURIUS.

ZEER KORTE BESCHRIJVING
VAN DE WERELDBEROEMDE KOOPSTAD
AMSTERDAM.
(*Vijfde vervolg.*)

„ Het ſtads wapenſchild beſtaat in een rood veld met een' zwarten „ paal in 't midden, waarop drie witten of zilveren kruisſen. De Heer „ VAN LOON en anderen zijn van gedachten, dat Graaf WILLEM „ DE VIERDE, in 't jaar 1342, de ſtad met een driekruiſig wapen„ ſchild heeft beſchonken; doch anderen zijn van gedachten dat het „ ontleend is aan het wapen van Heer JAN VAN PERSIJN; en als „ men zich op de oude zegels beroept om dat te bewijzen, zoo als de „ Heer WAGENAAR doet, dan komt het daarmede beter overeen, „ dan dat van VAN LOON; want in 't zegel der tolbrieven vindt men „ de drie kruiſen niet; maar wel de *Hollandſche ſtaande leeuw*; doch „ wel in het tweede, gepaard met dat van *Henegouwen.* — Denke„ lijk is het oude wapen, of koggeſchip in onbruik geraakt, met de „ ſchenking van de Keizerlijke kroon op hetzelve, daaraan wierd door „ Keizer Maximiliaan, in den jare 1488; (waarvan ter behoorlijke „ plaatſe nader) om reden dat dezelve boven het ſchild luisterrijker „ praalde dan boven 't oude koggeſchip; maar enkel ziet men dezel„ ve daarboven in den gevel van 't ſtads Exijnshuis in de Oudebrug„ ſteeg. — Het oudſte wapen, dat men aan de gebouwen, door twee „ leeuwen ziet vastgehouden, ſtaat voor het Krankzinnighuis, met het „ jaartal 1562, en aan de Waag op den Dam, met 1565;" (Dit wapenbewijs is ons thans, door de ſloping van dat oude gebouw mede ontnomen) „doch het is als nog een raadſel, van waar die herkomſtig „ zijn."

Sommige willen dat Gijsbert *van Amſtel*, omtrent dezen tijd (1300) uit *Pruisſen* terug zoude gekomen wezen, en *Amſteldam* rondom met houtene bruggen en torens verſterkt zoude hebben; dan dat geſtelde wordt door de volgende redenen grondig wederlegd: „Wie „ kan vermoeden," zegt men, „dat Gijsbert *van Amſtel*, die niet „ als een ſtoutmoedig, maar als een oud onnozel man beſchreven „ wordt, het zoude hebben durven wagen, omtrent dezen tijd terug „ te komen? Vanwaar zoude hij aan de magt gekomen zijn, om „ *Amſteldam*, daar hij regt op, noch eigendom aan had, rondom met

„ houtene bruggen en torens te versterken? — Voorheen had hij
„ reeds de gifte daarvan, aan Jan van Persijn, erkend; die had
„ het weder, met den Graaf, voor andere goederen verwisseld; in later
„ teren tijd had hij alles verbeurd, en was ten lande uitgevlugt; het
„ sterkste verbond om hem te beschadigen, was tegen hem in stand
„ gebragt. — Nimmer is hij dan terug gekomen, en dus heeft ook
„ zijne voorgewende versterking zoo min plaats gehad, als de ver-
„ meende daarop volgende verwoesting door de *Kennemers*, en dus
„ vertoont men jaarlijks den *Amsteldammeren*, op den schouwburg,
„ een bedrijf dat nimmer geschied kan wezen."

Wat verder den laatstgemelden Heer van *Amstelland* (Gui van Henegouwen) betreft; men houdt het voor hoogstwaarschijnlijk dat hij de bewoners van zijn aanmerkelijk toenemend *Amsterdam*, ook betreffende het waarnemen van hunnen Godsdienst begunstigd zal hebben, door namelijk eene kapel voor hen te doen bouwen: dit houdt men geschied te wezen, ter plaatse alwaar wij thans de *Oude Kerk* zien; want in 1369 verkregen de *Amsterdammers* de vrijheid om een altaar in dezelve te vernieuwen. Sommige willen zelfs dat de bedoelde eerste kapel reeds in het jaar 1210 aanwezig geweest zij: met den aanwas van het stedeken is zeer natuurlijk ook die kapel in grootte en luister toegenomen: toen *Amsterdam*, in 't kerkelijke van *Ouderkerk* of *Ouder-amstel* gescheiden is geworden, is zij tot den rang van *kerspelkerk* verheven: er is een tijd geweest dat men niet minder dan DRIE-EN DERTIG altaren in dezelve telde.

Wat die kerk tegenwoordig betreft, hare geheele hoogte is 240 voeten: de toren welke er thans op staat, is van boven geheel van hout, zijnde dat uitmuntend kunststuk begonnen gemaakt te worden in den jare 1588, en is over hetzelve agt jaren lang gebouwd. — Omtrent honderd jaren daarna werden alle de klokken vergoten; en even na het midden der jongst verlopene eeuw zeer verbeterd, alzoo dat dezelve thans een fraai speelwerk uitmaken. Het gewigt van alle de klokken zamen, bedraagt 33 duizend 123 ponden. Van de klokken welke geluid kunnen worden, weegt de groote of boomklok niet minder dan 7 duizend ponden. De zoogenaamde boeveklok weegt 3 duizend 500 ponden; en van twee anderen weegt de grootste 2 duizend, en de kleinste 692 ponden. — De verder voorhande zijnde korte beschrijving dezer eerste *Amsterdamsche kerk* luidt als volgt.

„ Het ruim der kerk kan, door de daarin hangende kaarskroonen
„ alleen, verlicht worden met 342 kaarsen. — Behalve met de onder-
„ scheidene grafsteden van uitmuntende helden en voorname mannen,
„ pronkt deze kerk nog met het overschot der fraai beschilderde gla-
„ zen, waarmede zij voor dezen in grotere menigte versierd was. —
„ In een' der muren is eene ijzere deur, sluitende den toegang tot een
„ verwulfd vertrek, waarin alle de oude handvesten, staatschriften,
„ en oude brieven, de stad betreffende, bewaard worden.

„ Na de hervorming van 1578 is, in deze kerk, 't eerst de gezuiverde leer der waarheid verkondigd, en door de Hervormden het H. Avondmaal gehouden, bij welke gelegenheid er *vijf en zestig guldens* en *drie stuivers* verzameld werd; waaruit het gering getal der Hervormden ten dien tijde is op te maken; en met nadruk wanneer men in aanmerking neemt dat, waarschijnlijk ieder, ter oorzake van de plaatshebbende heugelijke gebeurtenis, ten uitersten milddadig zal geweest zijn.

„ Ter eeuwige gedachtenisse van de gemelde gebeurtenis, schreef men op een' balk voor het koor, in de gezegde kerk, het volgende versje, in goudene letteren:

„ *'t Misbruik in Godes kerk allengskens ingebragt,*
„ *Is hier weêr afgedaan 't jaar zeventig en agt.* XVC.

„ Van binnen, tegen denzelfden balk, schreef men:

„ *Men moet, om Godsdienst en om kennis rein te houen,*
„ *Op 't woords grond nu voortaan, geen menschen instel, bouwen.*"

„ Beide versjes zijn door den Heer, E. Schellinger, die in 't jaar 1587 tot Kerkmeester verkozen werd, gemaakt, en zijn, nog heden, ter zelfde plaatse, aanwezig.

„ Op een der geschilderde glazen, van welke wij boven spraken, leest men de volgende dichtregelen van den groote Vondel:

„ Philippus *tekent met zijn handen,*
„ *Het vreêverbond met zeven landen,*
„ *En staat zijn recht en tijtel af,*
„ *Dit tuigt het zegel dat hij gaf.*

Weder tot Gui van Henegouwen keerende, moeten wij nog aanteekenen hoe men van gevoelen is dat hij ook stads regering in *Amsterdam* aangesteld zal hebben, offschoon men geene namen van dezelve geboekt vindt. Zeker is het ondertusschen dat de stad reeds vroeg hare regeerders gehad heeft. De Schout van welken men 't eerst gewaagd vindt, werd aangesteld door den Baljuw van *Amstelland*, en naderhand door de Graven. Onder de Heeren van *Amstel*, vindt men melding gemaakt van eene Wolfger van *Amstel*, als Schout van *Amstelle*; deze zal derhalve waarschijnlijk dat ambt over *Amstelland*, maar niet over *Amsterdam* bekleed hebben. De eerste Schout over *Amsterdam* welke men genoemd vindt is Severin Burg; en, alhoewel het juiste jaar zijner aanstelling niet bekend zij, moet zulks echter in het begin van den veertiende eeuw geschied wezen; om dat men den tweeden Schout, met name Coppe Heinesoene, op 't jaar 1336 genoemd vindt.

Hoe zeer het verder waarschijnlijk, of wel geheel onbetwijfelbaar zij, dat van den tijd af, dat *Amsterdam* den naam van *stad* gedragen heeft, er ook eene plaats zal geweest zijn, alwaar het regt uitgeoefend is, en zaken tot de stad behoorende verrigt en behandeld zijn geworden; is het nogtans onzeker waar toen ten tijde het stadhuis

(het *eerste*) moge gestaan hebben: men zoekt het wel bij, of omtrent de *St. Olofs kapel*; in de *Kapelsteeg*; doch hoe zeer waarschijnlijk dit vermoeden ook moge wezen, is er echter met grond niets van te zeggen.

('T vervolg hierna.)

STAATSBERIGTEN.

TURKIJEN.

Konstantinopolen den 25 November. De op de helft dezer maand aangevangen revolutie heeft tot den 20sten voortgeduurd. Den 15den ontstond hier de eerste brand; zijnde als toen het huis van den aga der janitzaren afgebrand, die geweigerd had tegen Mustapha-Bairactar eene gemeene zaak uittemaken. Hij zelf werd door zijn eigen volk omgebragt. Voorts bestormden den janitzaren, den 17den, het serail; ex-sultan Mustapha IV. werd verwurgd, en deszelfs lijk aan de opstandelingen toegeworpen. Het aantal der omgekomen seimens en janitzaren, welke, bij geheele hoopen op de straten lagen, wordt op ongeveer 8000 gerekend: de eersten werden in de zee geworpen, doch de laatste plegtiglijk ter aarde besteld: de ontwapening der seimens had den 18den plaats, waarbij hunne officieren omkwamen.

Den 19den werd, in het paleis van Sultan Mahmud, in een onderaardsch gewelf, het lijk van een omgebragten, en derhalve onkenbare musulman van aanzien gevonden, welk men voor Mustapha-Bairactar hield; die echter, gelijk wel onderrigte personen gelooven, zich volkomen zeker met de vlugt naar *Rudschuk* gered heeft.

Dewijl uit en tegen het serail met klein geweer en kanon geschoten is, zoo is dat paleis zwaar ontredderd: Het hippodrom en vele groote huizen, welke men, te zamen, voor een derde gedeelte der stad kan tellen, zijn een prooi der vlammen geworden. Thans moet, zoo wel in *Stambol*, *Galata* als in *Pera*, (verschillende gedeelten dezer stad,) elk eigenaar van een huis, 's nachts, bij tourbeurten, patrouilles leveren, en voor elk huis een lamp branden, om verdere onheilen voortekomen.

AFRIKA.

Algiers den 21 November. Sedert eenige dagen heerschte de grootste gerustheid in dit land: de terugkomst der troepen, welke van *Konstantine* alhier waren aangekomen, hadden geenzins de wanorde veroorzaakt, die men van dezelve verwacht had. Maar zulks was slechts eene bedrieglijke kalmte, die welhaast door een zwaar onweder stond te worden gevolgd: de opgenoemde troepen vereenigde zich des morgens van den 17den dezer, omstreeks tien uren, in hunne barakken, en

en zonden, na eene korte raadpleging, eene deputatie naar het paleis der regering, met last, om den dey, Achmed-pacha, het leven te benemen. Aldaar gekomen zijnde, noodigden zij de wacht, en alle personen, tot zijn huis behoorende, heen te gaan, op straffe van in zijn lot te deelen: een elk gehoorzaamde; de dey vlugtte naar het terras van zijn paleis, en van daar, op den gevel van een naburig huis, doch zijne moordenaars volgde hem van huis tot huis, en kregen hem op den gevel van een joodsch huis, waar zij hem doodschoten, het hoofd afsneden, en het ligchaam, na hetzelve ijsselijk verminkt te hebben, op de straten wierpen.

Oogenblikkelijk daarop werd zekere Alij, bijgenaamd Kodja, die vele jaren oppasser van eene moskee (of tempel) was geweest, door de soldaten als deij uitgeroepen, en niemand verders eenig leed gedaan, behalve den vader, de vrouw, en den eersten *biscarij* van den vermoorden dey, die gevangen gezet werden. Binnen een paar uren was die plotselijke omwenteling volbragt, en des namiddags ten een uur begaven zich de consuls der vreemde mogenden naar het paleis, om den nieuwen dey te complimenteren.

De aanleiding tot deze gebeurtenis, zegt men, is, dat Achmed-pacha, in de 3 jaren zijner regering, zich had ontdaan van vele Turken, zoo regeringsleden, als nog van een vrij grooter aantal uit de lagere klassen, schijnende een voornemen te hebben, om het Turksch gezag te verzwakken, of wel misschien te vernietigen en de magt der Mooren te verheffen; waar voor de vrees verdubbelde, toen hij de ontsnapping begunstigde van zijn' tolk, een bloedverwant van zijne vrouw, die met groote schatten naar *Gibraltar* was gevlugt, na het plegen van misdaden, van welke de minste voldoende was, den dey aantezetten, een Turk te doen verwurgen.

Alle de oude ministers, behalven die van zeezaken, werden naar *Bleda*, 25 uren van *Algiers*, gebannen, en de nieuwe dey koos uit de lagere klassen des legers een nieuw ministerie, zijnde lieden zonder kunde, en zonder eenig personelijk aanzien, die weldra door het publiek gerucht beschuldigd werden, van de goederen der afgezette ministers onder zich verdeeld te hebben, welke, volgens 't gebruik, voor 's lands schatkist verbeurd verklaard moesten worden.

Die verdenkingen deeden, den 11den dezer, een tweede oproer ontstaan, eischende de soldaten, met groot geschreeuw, de afzetting der nieuwe ministers, en schijnende zij zich gereed te maken, om de stad te plunderen. Alle winkels werden gesloten, alle de deuren gegrendeld: de divan, of raadsvergadering, in het paleis bijeen zijnde, slaagde in het maken van eene schikking met de muitelingen, bij welke, de nieuwe ministers afgezet, gebannen en door waardiger voorwerpen vervangen werden.

Den 16den November was er weder eene nieuwe ontsteltenis: het gerucht was algemeen, dat de soldaten voornemens waren de stad te

plunderen vermits zij de gelden niet hadden ontvangen, dié doorgaans bij de verheffing van eene nieuwen dey worden gegeven. Het gelukten den divan nogmaals dezen ſtorm te doen bedaren; echter blijft men hier in geſtadige ongerustheid leven.

SPANJE.

Madrid den 24 *December*. Deze hoofdſtad levert een buitengewoon ſchouwſpel op In de voornaamſte lokalen der vier-en zestig wijken waren registers geopend. Dertig duizend vaders van huisgezinnen hebben zich als om ſtrijd opgedaan, en hebben een ſmeekſchrift geteekend, waarbij zij aan Z. M. verzoeken, aan alle hunne rampen een einde te maken, door hen zijnen doorluchtigen broeder Joseph tot Koning te ſchenken. Terzelfder tijd was het H. Sacrament in alle de kerken ten toon geſteld. De priesters ſtonden bij de autaren. Alle eerlijke lieden, zelfs die van de laagſte volks klas, voorgelicht door de onheilen, welke des gouvernements afwezigheid op hen had doen drukken, kwamen met ijver den eed afleggen, van hunnen nieuwen Koning getrouw te zullen zijn.

FRANKRIJK.

Parijs, 15 *Januarij*. Vijf-en twintig fraaije paarden, die door Keizer Napoleon aan Keizer Alexander zijn gezonden, zijn laastelijk door *Berlijn* gepasſeerd.

Bayonne, 10 *Januarij*. Er zijn heden 50 Spaanſche opper-officieren als krijgsgevangen alhier binnengebragt; er waren verſcheiden Generaals bij dezelve; alle waren te paard. Men geleidt hen bij provisie in het nieuwe kasteel.

De brieven van de armee kondigen aan, dat de Hertog van *Dalmatie* (Soult), den 6den of 7den dezer, te *Corunna* zal aankomen, alwaar de Engelſchen hunne vloot en hunne transportſchepen hebben liggen. Daar zij ſlechts eenen dag in hunnen marsch boven den Hertog van *Dalmatie* vooruit hebben, en dat zij veel tijd nodig hebben om zich inteſchepen, twijfelt men niet, of hun vertrek zal groote zwarigheden ondervinden.

Brieven van *Burgos* verzekeren, dat de geheele linkervleugel der Franſche armee over *Astorga* en *Benavente* naar *Portugal* is vertrokken, alwaar zij, in dit oogenblik, moet ingerukt zijn.

OOSTENRIJK.

Weenen den 4 *Januarij*. De directe post uit *Konſtantinopelen*, van den 10den December, is tot nog toe niet aangekomen; daarentegen heeft men brieven uit *Bucharest* en *Serbien*, welke melden, dat de rust, die na de bloedige tooneelen, welke, van den 21ſten tot den 25ſten November, te *Konſtantinopelen* hebben plaats gehad, weder herſteld was, door nieuwe, niet minder moorddadige, bedrijven geſtoord is.

Verscheiden pacha's van *Romelie*, *Bulgarie*, uit de ommestreken van *Adrianopolen*, enz., waren, op het berigt van het gene te *Konstantinopolen* voorgevallen was, met een corps seimens naar de hoofdstad opgebroken, en hadden de janitzaren aangetast, welke, naar verscheiden bloedigen gevechten, de nederlaag bekomen hadden: het lang uitblijven van de post van *Konstantinopolen*, doet aan deze berigten veel geloof slaan.

DUITSCHLAND.

Koningsbergen 12 *Januarij*. Volgens ingekomen berigt hebben er, bij de intrede van Hunne Majesteiten van Pruissen, in *Riga*, te zamen 4000 man troupen geparadeert. Een aldaar, door de kooplieden, ter eere van H. M. gegeven bal, begroot men dat 36000 roebels gekost heeft: de schoonste rozebomen en bloemen van allerlei aart, hebben niet alleen daarbij, den danszaal vercierd, maar ook kersebomen, met veele rijpe vruchten daaraan, hebben de hoge gasten ten dienst geweest.

Berlijn 21 *Januarij*. Hunne Koninglijke Majesteiten zijn gelukkig te *Petersburg* aangekomen en aldaar, op het plechtigste ontvangen geworden.

Den 18 dezer is de kompagnie rijdende garde Artillerie, van Kapt. Grauman, uit *Koningsbergen*, in Pruissen komende, alhier binnengerukt.

HOLLAND.

Amsterdam, 5 *Januarij*. Het getal der overledenen, binnen deze stad, van het jaar 1807, is geweest 9089, en dat van het laatst afgeloopen jaar, 8962: dus 127 minder, dan in het jaar 1807.

Gedurende het jaar 1808 zijn alhier geproclameerd 1879 paren, en in den echten staat bevestigd 1665 paren.

Gedurende het jaar 1808 zijn in de Gereformeerde kerken dezer stad gedoopt 1560 jongens en 1485 meisjes, waaronder begrepen 32 paren tweelingen: dus zamen 3045 kinderen, en 8 bejaarden, benevens een dochtertje van 5 jaren.

In de Luthersche gemeente, toegedaan de onveranderde Augsburgsche Confessie, zijn getrouwd 147 paren, en gedoopt 363 jongens en 397 meisjes, waaronder 3 paren tweelingen: zijnde te zamen 760 kinderen.

Bij de Herstelde Luthersche gemeente zijn getrouwd 75 paren, en gedoopt 151 jongens en 164 meisjes, waaronder 6 paren tweelingen: zijnde te zamen 315 kinderen, en 2 bejaarden.

Derhalve is het getal der gedoopten, in deze drie gemeenten, 4120.

Amsterdam, 25 *Januarij*. Bij koninklijk besluit van den 15den dezer maand zijn, ter vervulling der vacatures, ontstaande door het aftreden van Wethouder en Vroedschappen alhier, gedaan de volgende benoemingen;

Tot Wethouder: onze Staatsraad Willem Willink, kommandeur der orde van de unie.

Tot Vroedschappen: onze Staatsraad Mr. Pieter de Smeth *van Alphen*, groot kruis: de Ridder Mr. Tjaard Anthony van Iddekinge, lid van het Wetgevend Ligchaam: de Ridder Mr. David Cornelis van Lennep, lid van het wetgevend Ligchaam: de Ridder Mr. Joan Huidecoper *van Maarseveen:* de Ridder Willem Rendorp *van Marquette;* en de Heer Jacob Elias Smisfaert.

Het jaarlijksch feest van de orde van de Unie, dat den 16den Februarij plaats moest hebben, is voor dit jaar, tot den 3den September aanstaande uitgesteld.

AANMERKELIJKE ZAKEN.

Amsterdam, 3 *Januarij*. Heden nacht ontstond alhier een allerverschrikkelijkste brand, in de suiker raffinaderij van de Heeren Hasselgreen, op de Roozengragt: dezelve was een der vreesselijkste, die wij sints langen tijd hier ter stede hebben gezien. Door de felle wind en koude kon de nodige hulp niet spoedig genoeg worden aangebragt, en de brand sloeg, door de verafwaaijende vonken, telkens over. Behalve de raffinaderij zelve, zijn nog drie huizen verbrand of zwaar beschadigd; terwijl men nog gelukkig genoeg is geweest, verscheiden daarbij gelegen fabrieken, en bijzonder de distillateurs winkel en werkplaats *het loosje* voor de vlam te verzekeren. De schade wordt op meer dan *tweemaal honderd duizend guldens* geschat. Ook zijn, bij het instorten der voorgevel, twee menschen omgekomen en onderscheiden andere zwaar gekwetst. Het ijs in de gracht zelve was, door de hitte en vonken, zoowel als door den aandrang van menschen, aan het zakken geraakt, en verscheiden persoonen in het water gevallen; dan hierdoor is, zoo ver men weet, geen ongeluk veroorzaakt. Men kan de goede orde en bijstand, die daarbij plaats heeft gehad, niet genoeg prijzen.

Hardenberg, 8 *Januarij*. Vrijdag nagt, tusschen 6 en 7 dezer, trof den Bouwman Gerrit Evertz en Reinders te *Baalder* en zijn gezin een droevig ongeluk. Zijn voor twee jaaren nieuw opgetimmerde wooning brandde in weinig tijds met al den daarin zijnde voorraad van koorn niet alleen af, maar ook alle derzelver goederen, niets uitgezonderd, werden een prooi des vuurs. Van zijn vee zijn slegts 2 varkens en 7 lammeren gered, hebbende 't overige, waaronder 6 koebeesten en 7 schapen, den dood in de vlammen gevonden. Men weet de oorzaak van deezen brand niet, die zoo spoedig de overhand nam, dat waarschijnlijk ook de bewooners van 't zelve in 't huis zoude zijn verbrand, waare hunne 84 jarige oom niet door 't gekraak

des brands uit den flaap gewekt en hier door den bewooneren nog de gelegenheid overgebleven om den brand te ontvlieden. Naakt en in bittere armoede gedompeld ftaan nu deze ongelukkige daar, fmeekende hunne medemenfchen om milden bijftand, hun te dezer uure nodig, daar zij pas waaren opgekomen van de in hunne boerfchap heerfchende epidemifche ziekte.

Een brand heeft in de gemeente van *Roifelle*, hoofdplaats van het canton, in het arrondisfement van *Peronne*, in *Franka*, 54 huizen in den asch gelegd. Het verlies wordt begroot op 204,344 franken.

Den Bosch, 30 *December*. Den 6 dezer zijn in het gezigt geweest 10 à 12 arenden, van welke er twee te *Nuland*, twee uren van deze ftad gelegen, gefchoten zijn, en een derde, met netten, in eene eendekooi te *Alem*, in het *Maaskwartier*, drie uren van hier, gevangen is; dezelve zijn geteigerd met witte en bruine vederen en hebben een witten ftaart. De twee gefchoten arenden zijn door J. H. van Uytert opgezet en geconferveerd; terwijl de derde nog levende door hem bezeten wordt.

Men heeft, in de keizerlijken fabrijken te *Sevres*, porfeleine bustes van Keizer Alexander vervaardigd. Dezelven zijn door een beste beeldhouwer van *Parijs* gemaakt, en uitgevoerd naar eene in *Rusland* vervaardigde marmere buste des Keizers.

De berigten uit *Zwitferland* zijn met opzigt tot de aldaar plaats gehad hebbende fneeuwval, allertreurigst. Behalven de in het Oberland van *Bern* plaats gehad hebbende ongelukken, waren in het kanton *Uri*, in een klein dal, meer dan vijftig huizen, met alle zig in dezelve bevindende menfchen en vee, door eenen fneeuwval bedekt geworden, en de poogingen der gebuuren, om ten minften een gedeelte dezer ongelukkigen uit den fneeuw te redden, waren vrugteloos geweest. Ook lagen aan het meir der vier woudfteden verfcheidene huizen met derzelver inwooners onder den fneeuw begraven.

Niet verre van *Brient*, zijn onlangs 9 huizen, 1 man en 18 ftuks vee door eene fneeuw lauine overftelpt geworden. Bij *Ringenberg*, *Saxelen* en *Lutchenthal* liggen 18 huizen met al de menfchen en het vee onder den fneeuw begraven. Het plaatsje *Gadmen* zoude geheel verwoest zijn. In het *Grinderwalderthal* ftortte eene lauine van den Burghorn af, die drie huizen vernielde. Van de 14 perfoonen, die daarin waren, worden 7 vermist, waarvan men er denkelijk voor den aanftaanden zomer geene van zal weder vinden. Eene andere vallende fneeuwklomp vernielde in een oogenblik een ftreek denne bosch met 4 huizen met de daarin zijnde menfchen en het vee. Den 11den rolde eene verfchrikkelijke lauine van den Wetterhorn naar beneden, welke gelukkig echter alleen een ftreek denne bosch verwoestte. In den *Spiesfen* zijn 12 huizen met 6 menfchen daarin onder den fneeuw begraven. Op de bergen zijn verfcheide herders, die hun vee nog voe-

ren wilden, onder den sneeuw verongelukt. Eene sneeuw-lawine is een verschrikkelijk verschijnsel, zijnde het een klomp sneeuw, die van de hooge bergen naar beneden rollende, al grooter en grooter wordt, en eindelijk de ijsselijkste verwoestingen aanrigt. Bijaldien er onverwacht eene sterke dooi opkomt, zullen de verwoestingen, welke het berg-water aan kan rigten, onberekenbaar zijn.

Uit *Deventer* meldt men van den 23: „Het water is thans aanmerkelijk gevallen. Heden morgen was het aan de peil 18 voeten: door den sterken wind, die er thans waait, begint het ijs in den *IJssel* los te gaan; de Snippelings dijk is behouden gebleven.

Een artikel uit *Zwolle* van den 23 dezer, zegd: „dat de kanondijk tegen over *Zutphen*, die men eerst gemeld heeft dat was doorgebroken, mede behouden is en er over deze dijk alleen een sterke overloop heeft plaats gehad, waar door het gedeelte van *Veluwe*, naar de zijde van *Appeldoorn* geïnnundeerd is, en waar van het water zig door de Grift wederom moet ontlasten, zijnde deze daarmede zodanig bezwaard geworden, dat de dijk daar langs is doorgebroken, en daarmede de communicatie langs de westzijde van den *IJssel* nog verder is gestremd geworden. — De bovenlandsche rapporten melden: dat: met de ingevalle vorst wederom nieuw drijfijs in den bovenrhijn gekomen zijnde, de oude Rhijn in deszelfs mond geheel met ijs bezet is, en ook de bovenrijn zelve op den 20 dezer zig tot aan het bo-Spijk heeft gezet, waarbij het water tot 18 duim was opgeloopen; doch des avonds was hetzelve wederom 6 duim gevallen. — In de *Waalmond* en het *Pannerdsche canaal* zit het ijs nog vast. — De innundatie-waters in de *Betuwe* en ook in het ambt *Lijmers* zijn reeds aanmerkelijk gevallen. Ondertusschen word in de overstroomde landen zo veel moogelijk voor de noodlijdende gezorgd.

Men meld van *Parijs*, dat de beroemde Lucht-Reiziger Blanchart aldaar dezer dage, zeer subied aan eene beroerte is overleden.

LUTHERSCH KERKNIEUWS.

Amsterdam, 25 *Januarij*. Het gewoon Consistorie staat gehouden te worden, op Woensdag den 1 en Woensdag den 15 Februarij 1808 onder voorzitting van Do. Noordenhout.

HERSTELDE LUTHERSCHE GEMEENTE.

Het gewoon Consistorie zal gehouden worden, op Donderdag den 2 Februarij, onder voorzitting van Do. Meijer.

NAAMLIJST der GEPROCLAMEERDEN te *Amsterdam*.

Eerste Gebod, den 8 January.

S. Kretschmer Jz. *en* M. C. Beeldsnijder.
H. van Alst *en* M. E. Kosten.
A. Booiman *en* C. E. Diederiks.
J. D. Bonge *en* M. Cabeljon.
J. Barnsteen *en* A. C. Hart.
J. Bewier *en* M. Simons.
D. Broens *en* M. E. Boerrigter.
H. Cammans *en* E. Onelin.
C. Cortbruyns *en* A. Jeddeloo.
W. Donk *en* I. Debbe.
D. Eliazer *en* N. Sanders.
W. Groen *en* C. van Deijk.
G. Hesselink *en* C. E. Arkenbut.
J. Heremans *en* C. Hensen.
S. Henkemeijer *en* C. Steenmes.
H. H. Jacobs *en* A. E. van der Hagen.
I. Jousma *en* A. C. Beetes.
J. W. Kikker *en* C. M. Cammus.
N. R. Kronenberg *en* M. Hogerberk.
J. Koppens *en* S. de Wit.
P. J. Kiesel *en* A. Luysteraar.
J. G. Ludolph *en* M. van Varik.
J. G. Maas *en* J. H. Dijke.
F. Machielse *en* W. L. Wellenbach.
W. P. Niemeijer *en* H. Sanders.
H. R. Possert *en* M. G. Albregts.
J. Pape *en* C. E. Ohle.
J. C. Roode *en* C. H. F. Lantz.
C. Streulman *en* E. Schikkingen.
P. Schievelkamp *en* E. Knoopman.
F. Lampeman *en* M. L. Smithuysen.
J. Vroons *en* L. Danneberg.
J. van Westening *en* H. Bakker.
J. van Woudeberg *en* M. Ham.
J. Wiebes *en* M. Tervoort.
H. Everink *en* A. Jebbe.
C. H. Meijer *en* F. D. Brockhausen.
E. P. van Guldener *en* J. Vuyst.
J. Brinkman *en* T. Netelbeek.
F. J. Riemenschnider *en* A. M. Koe-lawijn.

Te zamen 41 Paaren.

Eerste Gebod, den 15 January.

J. C. Baardscheer *en* G. Koenderink.
L. Barends *en* J. Hellewegen.
J. Bisschop *en* M. Joosten.
J. Berklage *en* C. Clasen.
L. van den Bogaarde *en* G. A. Kuypers.
J. A. G. Blaauw *en* A. Pieterse.
G. Breijaen *en* H. de Kleijn.
P. van den Elsakker *en* E. Stikvoort.
J. Gerritsen *en* J. Jansen.
H. Hartman *en* H. H. Scherers.
J. Hagen *en* M. M. Gruppe.
L. van Kleeff *en* J. J. Doyer.
J. van Luyk *en* H. Stroop.
J. van Loenen *en* C. Telgman.
J. H. Lubsen *en* J. E. Muller.
M. Mulder *en* A. van Hoek.
D. van Mekeren *en* J. Nes.
J. F. Penning *en* M. C. Klasen.
H. Rensche *en* B. van Ginkel.
J. de Raadt *en* G. Stevels.
P. C. A. Schmiesz *en* T. F. A. Laarman.
C. Schoemaker *en* C. M. Meur.
A. Strauw *en* J. M. Smith.
J. Stelman *en* E. G. Dijkman.
G. Siegel *en* P. L. Renard.
J. Smith *en* J. Venenburg.
J. van der Vliet *en* E. Vermaak.
G. C. L. Wensel *en* A. Schapesteijn.
H. Waltje *en* A. H. Maanraad.
N. van Zoelen *en* A. Veldhuysen.
J. Frieling *en* A. Nijhof.
J. P. Emmers *en* J. Groningers.
G. Bauer *en* C. Siepman.
J. Bakker *en* S. Landman.
H. Hovers *en* H. Visket.
G. Jansen *en* M. Velden.
L. Smit *en* N. Remkes.
J. H. van Werven *en* W. Elsenhorst.
C. Schiltz *en* C. F. Coquet.
J. Grau *en* A. Voorenhout.
J. Klaasen *en* E. Hulsebos.

F. L. Ufellino *en* J. C. Tollens

Te zamen 42 *Paaren.*

Eerste Gebod, den 22 *January.*

J. Broekmans *en* C. van Tweemfel
P. A. Dammuller *en* A. Waaff
M. Daniel *en* J. Hartog
R Flamman *en* C. Mulder
J. H. Haakman *en* J. Haakman
A. Harthoorn *en* H. H. Helmigh
G. Krebs *en* E. C. Kuytenbrouwer
H. Sepp *en* C. M van Marwijk
J. Houtman *en* J. Schetsberg
J. G. Joha *en* H. Vermafe
J. J. Kraffs *en* M. C. Hageman
A. Lijgraaf *en* J. G. Reeters
J. van Meerloo *en* J. M. van Put
J. H. Walburg *en* M. Zake
H. Mandoegal *en* B. Renden
E. Meijer *en* B. Abrahams
H. Stoof *en* C. Bel
J. Tiggers *en* A. van Muyden
G. van Vliet *en* I. Lourens
F. Veldman *en* M. C. Wolterman
P. Seymensz *en* G. Vogel
C. Engelbart *en* A. M. Visfer
C. Gertenaar *en* F. Nadero
P. Nons *en* M. T. Hemelrijk
K. Prins *en* M. Bergdaal
H. Visfer *en* M. Kouwets
J. W. Kramer *en* A. E. Appel
W. van Hagen *en* E. Schrueder

Te zamen 29 *Paaren.*

Eerste Gebod, den 29 *January.*

H. A. Bakker *en* A. C. Snaar.
H. Ebing *en* A. Pieterfe.
J. Janfen *en* S. J. Croes.
J. C. Muck *en* C. Reynders.
A. Soff *en* G. C. van der Stel.
J. van Doorn *en* A. de Waal.
E. Pos *en* B. van Leeuwen.
H. den Ouden *en* C. Wereldman.
J. van Os *en* A. van der Ster.
Y. Plilip *en* R. Godfried.
J. D. Reynders *en* C. Veenvliet.
W. F. G. Sommeling *en* J. Pirik.
F. H. Strojeng *en* A. M. Bellefiam.
F. W. Sauerbrij *en* G. Visfer.
L. Tobias *en* B. Samuel.
D. van Wenen *en* S. Levie.
K. Smit *en* B. Spoor.
P. Weerts *en* A. Bonfet.
H. Lon *en* A. Visfer.
J. van Veen *en* R. J. Meijer.

Te zamen 21 *Paaren.*

NAAMLIJST der OVERLEDENEN, te *Amsterdam*, zoo als dezelve op de navolgende dagen ter *Secretary* dezer ftad zijn aangegeven; nevens de datum van het overlijden, begraafplaatzen en ouderdom.

Maandag 21 *November.*

Overl.		Jaar.
18	Menfie Jans, wed. van J. Numans, *a. kh.*	79
17	Gerrit van den Berg, *w. kh.*	52
17	Willem Ibach, *l. kh*	80
17	Jeremias Snijders, *k. kh.*	w. 8
19	Elifabeth Companji, huisvr. van C. Hombregt, *a. kh.*	45
18	Hendrik Strikker, *z. k.*	81
19	Mijntje Klokkeman, *w. kh.*	14
18	Franfijntje van Gijsfen, huisvr. van P. Braams, *a. kh.*	77
16	Giertje Klijn, wed. van C. Pijnburg, *a. kh.*	68
18	Willemijntje Asbeek, huisvr. van A. Brusfe Lourensz. *w. k.*	41
19	Johanna Wolfganga Trefia Morisfe, *a. kh.*	m 11

Overl.

Overl.		Jaar.
19	Dorothea Badet, *a. kh.*	36
19	Tomas Josephus Snelders, middelste zoon van G. Snelders, *a. kh.*	1½
19	Willemijntje Naamloos, dogter van de wed. F. Naamloos, *k kh.*	ca. 1
19	Gerhard Hendrik Bekker, *a. kh.*	65
19	Jacoba Henrietta Christina van der Burg, *a. kh.*	77
19	Frederik Vosmeijer, *a kh.*	22
17	Jacoba Haring, wed. van P. Schellinger, *a. kh.*	64
16	Catharina Lonneé, wed. van H. Dekker, *a. kh.*	76
18	Gerrit Kooren, jongste zoon van J. Kooren, *a. kh.*	3
18	Johannes van der Linden, *k. kh.*	4
19	Catharina Margaretha Siestrop, *a. kh.*	w. 11
20	Geertruda Sibilla Kersten, *l. kh.*	w. 12
18	Hendrik Solner, *a. kh.*	49
20	Anna Frederika Binnewes, *w. kh.*	2½
18	Adolf Groothuys Jr. zoon van A. Groothuys, *n. kh.*	18

Dingsdag 22 November.

17	Johanna Swart, wed. van P. Knakenhouwer, *n. k.*	79½
20	Jan Christiaan Rahn, *l. kh.*	67
19	Pieter Eekelboom, eenigste zoon van Pr. Eekelboom, *n z. c.*	m. 4½
19	Anna Christina Coster, *l. a k.*	22
19	Elisabeth Heydeman, jongste dogter van G. Heydeman, *k kh.*	1½
19	Magdalena Haberland, *a. kh.*	73
20	Johanna Meijer, *a. kh.*	91
20	Heiltje Woelders, *a. kh.*	84
18	Alida Geeling, *l. kh.*	19
20	Jan Godfr. Morgenstern, *a. kh*	3½
21	Albertus Dusie, *l. kh.*	m. 7
19	Margarithe Holstein, wed. van D. Barij, *w. kh.*	67

Overl.		Jaar.
20	Jacobus Halswijk, *l kh.*	23
21	Jan Johannes Otterbeek, *a. kh.*	
18	Catrina Lannenhof, eenigste dogter van C. Lannenhof, *w. kh.*	w. 12
18	Maria Boomhoff, *l. kh.*	2
18	Elisabeth Greenink, wed. H. Lizeé, *w. kh.*	72
20	Anna Geertruy Niestert, huisvr. van J. D. Voogt, *l. kh.*	63
21	Anna Voogt, *k. kh.*	24
19	Catharina Cicilia Kortenhuysen, wed. van P. Sweris, *k. kh.*	71
21	Andries Andriese, *a. kh.*	71
20	Jacob Nebbeling, *l. kh.*	72
20	Catharina van der Poel, wed. J. F. Lonnée, *a. kh.*	75
18	Harmanus Gelskerkin Changuion, *o. k.*	40½

Woensdag 23 November.

20	Geertruda Rijnders, wed. van H. Guliker, *n. k.*	81
22	Johan Carel Smitt, *a kh.*	22
20	Christina Brouwer, huisvr. van W. Runhart, *l. kh.*	29
22	Jan van Smirnen, eenigste zoon van H. van Smirnen, *a. kh.*	d. 14
21	Pieter Emmerzeel, *w. k.*	44
19	Anna Magdalena Christina Bertholt, huisvr. van J. F. Weezeman, *n. kh.*	32
22	Jannetje Pfenninger, *a. kh.*	w. 4
20	Jan Coerdes, *l. kh.*	66
18	Alida Gallois, *w. kh.*	14
20	Catharina Alida Meyer, wed. J. H. Sikman, *k. kh.*	79
19	Geesje Egbrinkhof, wed. van D. Tober, *a kh.*	65
19	Pieter Joachim Eygenhuysen, *n kh.*	½
21	Henrica Roos, huisvr. van R. Ogterop, *w. kh.*	52
21	Hendrik Halfwas, *n. kh.*	d. 11
20	Zusanna ten Kate, wed. van F. Kat, *w. k.*	68
20	Evertje Wigmans, wed. van H. Leusink, *a. kh.*	60

Overl. Jaar.
22 Casparus Johannes Anthonius Lodewikes Martz, *l. kh.* 1¼
22 Catriena Alida Falk, *a. kh.* m. 7
22 Joseph Ravelli, eenige zoon van M. Ravelli, *k. kh.* d. 2
23 Maria Johanna Soethof, jongste dogter van H. Soethof, *a. kh.* 5½
22 Pieter Liscaljet, jongste kind van D. Liscaljet, *w. kh.* w. 7
21 Jansie Kok, *k. kh.* 1
22 Johanna Engelina Barnstein, *a kh.* 1¼
23 Dirk Baarents, *o. k.* 71
19 Johannes Meemeling, *w. kh.* 42
22 Pietertje Wolf, *n. kh.* m. 11
20 Maria Koster, *w. kh.* 87
22 Anna Maria Christina Gieske, *a kh.* 64
18 Harmanus Gerhardus Holl, *k. kh.* w. 6

Donderdag 24 November.

22 Catharina Craamers, wed. F. Molemans, *a. kh.* 70
23 Johanna Vastabend, *l. kh.* w. 7
21 Antoinetta de Haan, wed. J. van den Brink, *n. k.* 72
23 Marretje Andriessen, huisvr. van G. Vos, *n. z. c.* 46
20 Hendrica Bolleman, wed. van J. H. Beneke, *l. kh.* 70
23 Wijbrand Sipkes de Jongh, na *Malquerum* in *Vriesland* uitgevoerd, 59
20 Gerrit Jan Bobbink, *k. kh.* 50
20 Gerrit Pas, *a. kh.* 79
20 Sara Slear, laast wed. van G. Louis, *n. z. c.* 68
23 Pieter Smalenbach, *a. kh.* 60
21 Alida Stol, wed. J. van Ravenstijn, *l. kh.* 91
22 Antje Cornelis, wed. van J. Jooling, *a. kh.* 78
22 Maria Meyburg, *w. k.* 36
20 Willem Hendriks, *k. kh.* 17
22 Johanna Heyke, huisvr. van J. H. Muller, *a. kh.* 41
22 Johannes Petrus Kuyn, *l. kh.* 32

Overl. Jaar.
23 Gerrit Verbeek, oudste zoon van J. Verbeek, *w. kh.* 20¼
23 Jacobus Losbergh, *n. k.* 92
23 Antonetta Lowiesa Tanck, jongste dogter van Christiaan Tanck, *a. kh.* 1¼
22 Christina Vermeend, *l. kh.* 66
22 Nathanael Cremer, *w. k.* 24

Vrijdag 25 November.

23 Benedictus van Rijs, *l. o k.* 87
24 Metje Klijn, wed. N. Parant, *l kh.* 53
24 Adam Kuvel, *w. kh.* m. 5
24 Johannes Outhuysen, *k. kh.* d. 14
23 Alida Hofman, *k. kh.* 6¼
23 Jan Hendrik Koster, *a. kh.* 58
23 Johannes Frederik Leffer, *n z c.* 20
22 Aaltje Groenlandts, wed. van H. Epman, *a. kh.* 78¼
24 Catrina Beumer, *l. kh.* 45
24 Hendrina Meyer, *k kh.* d. 2
24 Jacobus Jan Beekman, een Burger Weeskind, *w. kh.* 7
20 Alida Jana Genant, *k. kh.* 23
23 Anthon Wilhelm Otten, eenige zoon van G. Otten, *l. n. k.* w. 7
23 Maria Esmark, huisvr. van K. Trubesen, *l. kh.* 49
23 Hendrik Soepnel, *a. kh.* 39
23 Anthoni Hompeding, *k. kh.* 67
24 Maria Helena Volkers, *l kh.* 36
23 Jan Schelling, *a. kh.* 9
23 Catrina Kuwes, jongste dogter van J. Kuwes, *k. kh.* ¼
22 Johan Georg Hohender, *w. kh.* 3
22 Pieternella Hendrica Rukkers, *k. kh.* m. 11
24 Catharina Eythuysen, huisvr. van J. Brinkman, *k kh.* 35
23 Jan Ox, *k. kh.* w. 9
22 Jacob Huystee, *k. kh.* ¼
23 Catrina Kuffelen, wed. J. H. Hinken, *a. kh.* 70
24 Maria Schreur, oudste dogter van B. G. Schreur, *a. kh.* 7
25 Elisabeth Luyk, wed. van C. Notmeyer, *a. kh.* 75

Overl.		Jaar.
22	Daniel Vos, *l. kh.*	65
21	Barend de Backer, *w. k.*	68
24	Roelof Hendrik Heuvel, *l. kh.*	56
22	Willem Petrus de Bruyn, *w. kh.*	53

Saturdag 26 November.

21	Maria Sophia Tuchsen, huisvr. van J. F. Wadenbagh, *k. kh.*	74
24	Johan Hendrik de Haan, *k. kh.*	82
23	Jacoba Gerardina van Mourik, *w. k.*	12
25	Antje Huyser, *a. kh.*	¼
24	Antje Maria Duyff, jongste dogter van J. Duyff, *k. kh.*	6¼
24	Pieter Sluyter, *k kh.*	40
24	Gerrit Goethart, *o. k.*	73
25	Jannetje Swaalve, *l. kh.*	16
24	Daniel Foon, *l o. k.*	m. 7
22	Anna Missenaar, *k. kh.*	40
25	Jan Lambertus van Lochem, *w. kh.*	w. 4
24	Steyntje Petiet, *k kh.*	m 10
25	Dirk Doues, *a. kh.*	19
25	Frans Biggeman, *l. kh.*	d. 10
23	Elsje van der Meulen, wed J. Sielig, *k. kh.*	50
23	Arnoldus Gunst, *a. kh*	m. 10
25	Maria Helena van der Bom, *a. kh.*	d. 2
21	Magteit Novent, wed. J. van Leeuwen, *k. kh.*	66
20	Frans Vermi, *l. kh.*	69
24	Sophia Sweerts, huisvr. van C. Mazier, *o. k.*	89
24	Hendrina Poppendijk, *k. kh.*	m. 8
24	Jan Matheus Zweers, *n kh.*	2
25	Dirk Snoek, *a kh.*	20
24	Geesie Lijsiever, *l. kh.*	2½

Het Getal der Dooden is 217.

Maandag 28 November.

26	Frouwke Bockholt, *w. kh*	40
26	Jilken Schreurs, dogter van T. Schreurs. *k. kh.*	d. 10
26	Pieter Engelenberg, *no. k.*	ca. 6
25	Albertus Hanken, jongste zoon van H. Hanken, *a. kh.*	35
24	Johannes Olivier, *a. kh.*	58

Overl.		Jaar.
24	Pieternella Maria Visschenis, wed. H. Bloemen, *w. k.*	49
25	Johannes Paas, een Luthers Weeskind, *w. kh.*	13
25	Anthon Wilhelm Ruytenaar, *a. kh.*	68
26	Sara Maria Dirks, wed. van J. Franke, *a. kh.*	65
22	Adolph George Lavigne, *eng k.*	40
27	Maria Catharina Gordijn, *a. kh*	13
25	Jan Adolf Peeters, *k. kh.*	51
25	Vrouwe, Maria Pannekoek, wed. wijlen P. Constantijn, Nobel, *o. k.*	57
25	Henrietta Adelaide Freni, *k. kh.*	13
24	Joannes Kramer, *o. k.*	62
26	Anna Cornelis, *a. kh.*	80
25	Jan Jols, *a. kh.*	30
26	Cornelis Coeman, *a kh.*	12
26	Hermina Rebel, huisvr. van L. J. van Tol, *k. kh.*	22
27	Frans Nowel, *k. kh.*	1½

Dingsdag 29 November.

25	Dirk Jager, *o. k.*	50
26	Johanna Maria Noothout, *k. kh.*	m. 8
28	Christoffel Vonk, *k kh.*	55
26	A. van Heusden, *l. kh.*	68
28	Jannetje Grevling, wed. van J. Fillekes. *n. z. c.*	71
27	Jan Eekelenkamp, *n. kh.*	64
27	Lodewijk Kisseler, *k. kh.*	2
25	Jan Danhof, *k. kh.*	50
25	Victor Burgmeijer, *k. kh.*	9½
27	Pierre Jean de Haas, jongste zoon van J. de Haas, *n. kh.*	m 10
27	Mietje van Essen, jongste dogter, van J. van Essen, *w. kh.*	¼
28	Jacobus Beumer, jongste zoon van J. Beumer, *k. kh.*	2
26	Jansie de Vries, *a. kh.*	m. 4
26	Henrietta Hartman, van onder *Nieuwer-Amstel* ingev. en begr. op 't *l kh.*	44
26	Maria Elisabeth Dijkman, *l. kh.*	27
27	Johannes Schoenman *l. kh.*	56

Overl. Jaar.

25 Johanna Beevers, huisvr. van A. Klaasen, n kh. 63
27 Elisabeth Wilhelmina Pas, k. kh. 1½
27 Adrianna Kok, huisvr. van J. van Brattem, w. k. ca. 80
27 Anna Elisabeth Streuder, huisvr. van H. Brunninghausen, l. kh. 62
27 Johanna Margaretha Rami, l. kh. d 20
25 Hendrik Hoffeling, l kh. 37
24 Barend Diks, w. kh. 65
26 Elisabeth van Salm, wed. J Blaauwhuysen, k. kh. 89
26 Francois Beeldsnijder, Gz. z. k. 56
27 C. Siegvried, l. kh. m. 7

Woensdag 30 *November*.

26 Maria Woestenburg, k kh. 65
28 Jan Sterk, a kh. 60
28 Machiel Kranendonk, a. kh. 52
29 Elisabeth van der Velde, wed. K. Bijlevelt, k. kh 67
28 Engeltje Dirks, wed. van B. Barstenning, l. kh. 52
28 Helena Bredschneyder, a. kh. ¼
26 Warnar Horselenberg, n k. 3
28 Coosje Beeveling, w kh. d. 18
27 Frans Maghielsen, k. kh 4
28 Gerarda Schaaf, wed. van J. Multenaar, a. kh. 67
27 Lammert van der Moolen, k kh. w 9
27 Martina Otter, huisvr. van G. Lusing, k kh 21
27 Cornelis Plandebeek, a kh 60
26 Maria Christina Kuyper, huisvr. van R. Flanand, k. kh. 63
27 Marretje Broosen, no. k. 10
26 Maria Helena Langenhooven, dogter van de wed. J. Langenhooven, oo. k. 7
27 Elisabeth Farenkamp, huisvr. van J. Loor, l. kh. 54
28 Hendrik Schopman, w. kh. 3
28 Jan van Oosthuysen, k. kh d. 19
26 Jan Otto la Perre, eenigste zoon van J. la Perre, n. k. 1½

Overl. Jaar.

28 Johanna Frederica Wilhelmina Lommen, a kh. 69

Donderdag 1 *December*.

28 Catharina Teffaar, huisvr. van W. van Vliet, a. kh. 36
27 Maria Weesing, huisvr. van A. Berlee, w. kh. 35
29 Mr. Leonard Knysten van Hoesen, n. k. 64
29 Catharina Heythekker, n. kh. 1½
28 Geertruy van Kampen, laast wed. J. Izeka, n. k. 68 en 10 m.
30 Jan Hendrik Heumer, k kh. ca. 3
30 Johannes Verwer, w. kh. w. 5
29 Maria Ledder, huisvr. van J. Sipkes, k. kh. 38
29 Johanna Raats, k kh ca. 5
30 Jacoba Christina Timmerhans, eenigste dogter van O. F. Timmerhans, o. k. d. 17
30 Adrianus Kuyp l. kh. 48
27 Edmond Borel, n k. 39
1 Anna Margreta Thiemeijer, jongste dogter van F. H. Thiemeijer, w. kh. 2¼
29 Philippus Croese, l. kh. 51
29 Petrus Strok, a. kh. 5½
26 Harmanus Brugman, k. kh. 74
30 Pieter Tros, a. kh. 60
27 Cuynera de Bruyn, huisvr. van A. Rink, l kh. 44
29 Geertruy Bartels, wed. van J. Farenhorst, n. kh 79
28 Reijer Korthals, k. kh. 59
30 Margaretha Frederica Braakman, l kh. w. 22
30 Femmetje ter Hart, wed. van D. Voorman, k. kh. 82
30 Hendrik Hoose, eenigste zoon van H. Hoose, a. kh. 5
30 Magteltje de Ruyter, kind van J. H. de Ruyter, l. kh. 1½
29 Petronella Pootjes, jongste kind van C. Pootjes, w. kh. ¼
29 Hanna Keyser, huisvr. van C. Krans, a kh. 63
28 Elisabeth Vermaas, w. kh. 19

Vrijdag 2 December.

Overl. Jaar.
29 Magdalena v. Brandenburg *l. kh.* 42
1 Pieter Cornelisse, *k. kh.* 43
29 Willemina van der Hoek, jongste dogter van W. van der Hoek, *k. kh.* 2
28 Klaasje Pronk, *w. kh.* 5
1 Johanna van der Valk, wed. M. Kranendonk, *a. kh.* 62
29 Lucas Knottenbelt, Jr. *l. kh.* 28½
1 Barend van der Lugt, zoon van M. van der Lugt, *k. kh.* 5
27 Pieter Nicolaas Beuks, *l. kh.* 50
29 Nicolaas Schoep, *l. o k.* 80
30 Anna Kock, *a. kh.* 80
30 Johanna ter Horst, huisvr. van H. van Lent, *n. z c* 65
30 Catrina Dijkhof, huisvr. van J Rijswijk, *a. kh.* 51
29 Mietje Bosbrouwer, *k. kh* ½
30 Willemina Maria Bley, *l. kh.* 9
30 Sophia de Ruyter, wed. van J. Smit, *k. kh.* 50
30 Anna Catrina Steen, *l. kh.* m 11
29 Godliep Peetersse, *a. kh.* 56
30 Martinus Johannes Riechard Jansen, *l. kh.* w 15
30 Hendrik Gerbrand Jacobs, *k kh.* 70
29 Gerritje Harmse, *k. kh.* ½
30 Willem Schaafvelt, *l. kh.* 56
1 Jacobus Fabricius, jongste zoon van J. Fabricius, *eil. k.* ½
28 Maria Magdalena Ziegmeijer, huisv. v. J. R Leyfieffer, *l kh.* 40
1 Abraham ten Osselaar, *o. k.* 40
1 Angenetta Houtgraaff, wed. J. van Langerak, *k kh.* 75
1 Anna Maria Soethoff, *l. kh.* 2
30 Johannes Cornelissen, *k. kh.* w 5
1 Jan Jessen, *a. kh.* w. 11
1 Harmanus Rademaker, *a kh.* 48
1 Barendina van Heiweemsel, huisvr. van A. Groen, *a. kh.* 33

Saturdag 3 December.

2 Maria Koele, huisvr. van F. Heylik, *l. kh.* 36
30 Jan Rustelmeyer, *k. kh.* 2

Overl. Jaar.
2 Paulus van Enkhuysen, *a kh.* 47
2 Barbara Kramer, laast wed. F. Wouters, *n. kh.* 79
30 Jannetje van Rees, jongste dogter van W. van Rees, *k. kh* m. 7
2 Bart Hendriks, eenigste dogter van B. Hendriks, *k. kh.* ½
30 Maria Gutte, *w kh.* d. 18
2 Jansje Wilkes, *k. kh.* 1 en 6 w.
30 Jacob van der Laan, *k kh.* w. 6
2 Ismael Abram Verkerk, jongste zoon van wijlen C. F. Verkerk, *l. kh.* 4
1 Barend Kalvesaagen, *n. z. c.* 40
30 Albert Lammega, *oo. k.* 71
2 Helena Alexandrine Rousselen, wed. M. Boissonnier, *l. kh.* 70
2 Alida Lanffer, *a. kh.* 3½
1 Cornelis Ashoff, *a. kh.* 77
30 Anna Maria van Zwoll, *a. kh.* d 9
29 Jan Imken Wihman, *w kh.* 2
1 Elisabeth van der Linden, *k. kh.* 1 en 10 m.
2 Johanna van Eck, jongste dogtertje van J. van Eck, *w. kh.* m. 10
1 Carel van Gelderen, *a. kh.* 8
30 Hermina Kladenhof, huisvr. van H. A. Wagner, *k kh.* 59
30 Catrina Boele, wed. van H. Braakman, *a. kh.* 50 en 7 m.
1 Barendina Elderkamp, huisvr. van A. Eevers, *l kh.* 42
1 Harmanus Hondius, *k. kh.* 56
2 Anna Maria Valter, kind van D. Valter, *k kh.* ½
2 Sara Zeehoff, *w kh.* 42
2 Johannes Ippe Muller, *a. kh.* 9
29 Helena Minion, huisvr. van G. van der Sluys, *l. kh.* 76
29 Machteltje ten Velthuysen, *k kh.* 5
1 Dina van den Berg, eenigste dogter van G. van den Berg, *w kh.* ca. 2
27 Barend Steenwinkel, *l. kh.* 35
1 Frederik ter Borg, *o k.* 56

Het getal der Dooden is 210.

Maandag 5 December.

Overl.		Jaar.
2	Juchem Kuyper, *w. kh.*	32
1	Elisabeth Supman, *a. kh.*	66
2	Jan Joosten, *w. kh.*	72
1	Hendrik Keting, *n kh.*	9
4	Maria Johanna Claassen, *a. kh.*	½
1	Johanna Christina Catharina Schoor, *l. kh.*	m 4
4	Elisabeth Gerrits, eenigste dogter van J. Gerrits, *a. kh.*	m. 8
30	Abraham de Leeuw, *a. kh.*	25
29	Cornelia Bosti, wed. van W. van Sesfelt, *l. kh.*	53
1	Alida Soeters, wed. van L. Rap, *l kh.*	61
1	Geertruy Muller, huisvr. van B. Koopman, *l. o. k.*	65
2	Frederik Hendrik Honsbergen, *a. kh.*	w. 12
2	Elisabeth van der Reyden, een Burger Weeskind, *w. kh.*	53½
3	Helena Elisabeth Zijtlinger, dogter van F. Zijtlinger, *a. kh.*	4½
2	Harmanus Hes, *a. kh.*	22
3	Jan Hagelant, *a. kh.*	w. 9
3	Poulus Romijn, *a kh.*	47
3	Haasje van Maanen, *l. kh.*	2
4	Hendrikus Johannes Tieri, *a. kh.*	w. 6
3	Jan Grim, *a. kh.*	6
2	Cornelis Wellenberg, *l. kh.*	½
4	Christina Margaretha Jansen, wed. H. Evestag, *l. kh.*	66
3	Geertruy Ris, *k kh.*	2
3	Johannes Kuypers, kind van A Kuypers, *l. kh.*	d. 6
3	Johannes Christiaan Traasers, *a kh.*	½
2	Saartje Breeker, wed. J. Koop, *a kh.*	61
30	Adriaan Coppens, *l. kh.*	1½
2	Johan Hensley, *a. kh.*	64
3	Willemijntje Vlugels, huisvr. van P. Bell, *a. kh.*	40
1	Johannes Christoffel Vos, *n. z. c.*	74
3	Alida Franken, *k kh.*	1½

Dingsdag 6 December.

Overl.		Jaar.
4	Heyltje Helmich, wed. van P. Elink, *k. kh.*	75
5	Pieter Nicolaas Brughman, *w kh*	3
4	Willemina van 't Vlie, *k. kh.*	1½
4	Elisabeth Grevenhage, *w. kh.*	63
4	Johannes Harmanus Versue, *l kh.*	w. 5
3	Adriana Wilhelmina Kruger, *a. kh.*	7
3	Paulus van Schoorenberg Dz. *o. k.*	53
4	Johanna Wijngaarden, *a. kh.*	55
28	Gerritje Gerrits, *a. kh.*	1
4	Maria Hemmes, *a. kh.*	d. 14
1	Helena Isabella Vrees, jongste kind van G. Vrees, *w kh.*	w. 6
5	Jan Meijer, *k. kh.*	d. 8
4	Catharina Maria Bosch, wed. van H. van Ogtrop, *k kh.*	53
4	Adriana van den Bergh, *k. kh.*	76
2	Angenieta den Hartog, wed. S. van Dijk, *l kh*	87
2	Alida van Dijk, wed. van W. ten Oalelaar, *o. k.*	82
3	Jacob Erzij, *a. kh.*	67
5	Bernardus van der Ham, *k. kh.*	1
6	Catrina Beulders, wed. van J. W. Mulder, *w kh.*	76
5	Jacoba Toelen, eenige dogter van J. Toelen, *a. kh.*	1½
3	Jan Rijnke, *a. kh.*	62
2	Evert Tolhuys, *l. kh.*	48½
6	Johan Roedolph August Landwehr, *a kh.*	16
1	Engel Hanzen, *a. kh.*	74
5	Bartholomeus Kroese, *l. kh.*	3
3	Anna Margaretha Elisabeth Wattenburg, wed. D. Avenhuysen, *n. z. c.*	83
4	Maria Margaretha Gonzal, wed. P. ter Hart, *l. kh.*	63
4	Ester Cadet, *l. kh.*	70

Woensdag 7 December.

6	Margaretha Krekawits, wed. F. Frudenberg, *l. kh.*	81
4	Teresia Catharina Fuchs, *l. kh.*	3½

Overl. Jaar.

3 Geertruy Genon, wed. van D. Scheper, k.kh. 78
4 Jacque Amand Baudelet, n.k. 56
4 Johannes van Ingen, a.kh. 2
5 Maria Dray, l kh 76
4 Christina Steenmetz, jongste dogter van de wed. A. Steenmetz, k kh 4
6 Johannes Keyser, a.kh. 32
5 Jan Viaanen, k.kh. 1
7 Jan Ariens Kooy, a.kh. w. 3
5 Galenus Veen, k kh 65
6 Helena Groena, huisvr van G. Mokkart, l kk. 59
2 Willemijntje Feker, a kh. d 5
5 Warnar Frederik Busker, a.kh. d. 23
5 Maria Engelina Schuwer, a kh. d. 8
5 Margaretha Eickhoff, jongste dogter van J. Eickhoff, k.kh. 31
2 Pieter Cornelis Janse Slager, jongste zoon van D. Janse Slager, k.kh. m 7

Donderdag 8 December.

5 Jannetje Maigo, wed. van J. ter Hart, a kh. 76
6 Maria Kok, wed. J. Doreé, a.kh 68
7 Susanna Munnik, wed. van G. van Oosten, a kh. 61
4 Johanna van der Hoeven, huisvr. van H. de Meijer, van onder *Sloterdijk* ingev. en begr. op 't a.kh. 57
6 Anthonij van Garderen, a kh. 60
4 Coenraad Scheffer, a.kh. 85
5 Johanna Magdalena van Reen, w.k. 26
5 Christiaan van Orsoy, o.k 68
7 Harmanus Jollen, k.kh. 48
7 Jacques Elisa Henry Walland, o.k. 1 en 5 m.
4 Barend Hendrik Bakker, a.k. 76
8 Susanna Elisabeth Frederichs, w kh. 1
7 Elisabeth Maria Hofsteder, w.kh. w. 9

Overl. Jaar.

8 Hendrik Molien, a.kh. m. 11
7 Elisabeth Toorn, huisvr. van J. Swartjes, a.kh 76
4 Willem Klomp, a.kh. 66
4 Anthonia Bruyns, a kh. 68
4 Anna Elisabeth Spreekman, a.kh 69
5 Adriana Spijker, l.kh. 32
5 Catrina Margareta Bor, dogter van S. Bor, l.kh. d. 4
7 Bernardus Joh. Heytink, a.kh w. 3
6 Antonie Hendrik Kunekamp, k kh. 41
4 Gerrit Ju, a kh. 21
4 Johanna Maria Levina Lachtrop, o.z.c. 28
2 Alida van den Berg, k.kh. 11
7 Cornelis van der Elzen, a kh. w. 3
5 Maria Beschaard Heineman, z.k. 26

Vrijdag 9 December.

6 Hendrik Cornelis Liefhebber, eenige zoon van R. Liefhebber, l kh. 18
7 Johannes Anthonius Huissen, l.kh. 4
8 Johanna Catrina Loois, eenige dogter van S Loois, a kh. 4
6 Geertruy Kaniels, huisv. van H. Kouwenberg, a.kh. 53
7 Cornelis de Jongh, l.kh. 65
5 Jacoba van de Lavant, wed. van J. Heydekamp, l.kh. 78
9 Christina Koonijnenberg, l.kh 2
9 Paulus van Dijk, a kh. 54
6 Sara Runnenberg, w.kh. 46
7 Antonie Koppelman, l.kh. 53
7 Johannes Jaspers, wed. van S. Kamp, k kh. 49
6 Frederik Eberlijn, l.kh. 37
6 Anna Rengenier, huisvr. van H. Tichelaar, o.k. 73
7 Elisabeth Dederink, wed. van P. Diederiks, a.kh. 75
5 Anna Dolleyoets, huisvr. van H. G. Hoffman, k.kh. 51
7 Catharina Erzey, a.kh. 73

Overl. jaar
7 Christiaan Stokbek, *k. kh.* d. 7
6 Jan Frederik Rust, *l. kh.* 34
8 Maria Schoone, laast wed. J. Koolman, *k. kh.* 86
6 Dirk Weerman, op een na het jongste kind van H. Weerman, *w. kh.* 3
6 Jacoba Maria Moorman, *a. kh.* 1
7 Daniel Rink, oudste zoontje van D. Rink, *a. kh.* 2
6 Hendrik Lijndraijer, *o k.* 5

Saturdag 10 *November.*

6 Johannes van den Oever, *w. k.* 40
6 Roelof van den Bergh, *o. k.* 75
6 Dirk Trebben, *k kh.* 80
5 Kiër Hendriks, *k. kh.* 44
9 Gerrit Christiaan van Marle, *a. kh.* m. 10
6 Martha Walker, *a. kh.* 80
8 Albertus van der Bles, *n. kh.* 55
7 Maria Maragrieta Siggeling, *a. kh.* 20
9 Barent van Doornink, *z. k.* 69½
7 Willem Bruggink, *l. kh.* 74½
8 Anna Maria Jensdatter, huisvr. van A. van Weefel, *a. kh.* 81
10 Adolff Willenbroek, *a kh.* 35
6 Adriana de Lelij, huisvr. van W. Jansen, *l. kh.* 54
7 Jansie Bundten, *a. kh.* 16
9 Arend Barends de Rijk, eenigste zoon van J. de Rijk, *w. kh.* w. 6
4 Johanna Geertruy Radevan, *k. kh.* 2
5 Maria Kreuger, wed... Breun, *a kh.* 52
8 Cornelis Winthouwer, jongste zoon van G. Winthouwer, *a kh.* 2½
6 Clasina van Alphen, wed. J. Steenmeijer, *k. kh* 72
9 Magdalena Duys, *k. kh* w. 4
8 Johannes ter Haak, *l kh.* 2½
8 Hendrik Honschooten, *a kh.* 51
6 Christina Gesing, wed. C. Beveling, *a kh.* 48
8 Marretje Bruyds, *a. kh.* 70

Overl. Jaar.
9 Alida Hongelman, huisvr. van J. van den Berg, *w. kh.* 56
9 J. Smit, *w. k.* w. 4
8 Hermanus Zegers, eenigste zoon van F. Zegers, *a. kh.* 12
4 Jansje Wigman, wed. S. Ensderink, *l. kh.* 44
8 Steyntje Wolfers, *l. kh.* 2
8 Antonie Dreijer, *k. kh.* 52
Het Getal der Dooden is 211.

Maandag 12 *December.*

8 Cornelia Schoonbeek, wed. P. Schuelker, *a. kh.* 71
11 Francois de Noelle, *a kh* 68
9 Wijardus Jacobus Finckenstieper, *k kh.* w. 15
9 Anna Maria Sas, tweede dogter van G. Sas, *a. kh.* 14
10 Frans Raucher, *a. kh.* ½
9 Johannes ter Haak, *a. kh.* w. 8
11 Petrus Franciscus de Haas, *l. kh.* m. 11
10 Maria Peternella Sakemijns, *a kh.* w. 9
8 Cornelia Breur, huisvr. van J. Geers, *k kh.* 55
10 Henrietta Johanna Burlage, na *Ouderkerk* aan den *Amstel* uitgev. m. 2
7 Anna Maria Middendorp, *k kh* 14
10 Theodorus Remmers, *l. kh.* ½
9 Alieda van Rosmalen, *k. kh.* 14
9 Christina de Haan, huisvr. van C. van Wijk, *w. kh.* 53
11 Johannes Hermanus Frederik Mulder, *k. kh.* 62
9 Beatrix Burger, laast wed. van D. van Oosterwijk, *l. kh.* 56
11 Jacob Claudius, *l. kh.* d. 12
10 Neeltje Pronk, *k. kh.* ½
9 Johannes Walpieters, *k. kh.* 40
10 Jacobus Johannes Lampe, *l. kh* w. 10
10 Margaretha Sophia Linning, *l. kh.* w. 5
10 Leonardus Petræus, eenigste zoon van J. L. Petræus, *a. kh.* d. 6

Overl. Jaar.
11 Hendrik Jarman, *w. kh.* w. 15
8 Petronella Broek, *k. kh.* d. 18
9 Joan George Cramer, *a. kh.* 52
7 Johannes Wiedekus, *a. kh.* 61
12 Catharina van Ingen, *l. kh.* 4
10 Joseph Tronetter, *a. kh.* 55
12 Trijntje Baasdorp, *a. kh.* m. 4
9 Teunis Stroethoff, *k. kh.* 67
10 Aron Daniel Gonzal, *no. k.* 73

Dingsdag 13 *December.*

12 Jacob Carillon, *a. kh.* 9
10 Engeltje Tenckinck, wed. F. Brouwer, *n. k.* ca. 82
10 Wijntje ten Roggen, wed. C. Sukkel, na *Muide* uitgev. 59
7 Geertruy Selter, wed. van J. Echsman, *w. kh.* 49
10 Adriana Wilhelmina Jollij, *no. k.* 40
19 Geertruy van Niel, wed. van D. Holst, *o. z. c.* 72
11 Jacoba Constantia Mulder, eenige dogter van C. J. Mulder, *a. kh.* d. 15
10 Isaac Haakman, eenige zoon van G C. Haakman, *o. z c.* 1¼
12 Christiaan Westrik, eenige zoon van L. Westrik, *o. k.* ¼
9 Asuwerus Beulink, *l. kh.* 72
10 Willem ter Heyde, *a. kh.* 28
9 Claas Kooring, *a kh* 76
11 Spilonia Berlang, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.* 8
10 Jan Aggenbag, *a kh.* 46
10 Willem Damming, *a. kh.* 1½
10 Jan Knies. *w. kh.* d 14
11 Maria Gins, eenigste dogter van J. P. Gins, *a. kh.* 5
8 Judocus Korner, *o k.* 66
12 Anna Elizabeth Drijzen, wed. F. Schut, *a kh.* 78½
9 Elisabeth Hendrica Aka, huisvr. van E Leeman, *l. kh.* 33
11 Geertruy Numans, *a. kh.* w. 9
11 Cornelia Stofberg, wed. van W. van der Poel, *a. kh.* 61
11 Piet Hubner, *w. kh.* 70

Overl. Jaar.
10 Anna Christina van Gelderen, *a. kh.* w. 6
11 Maria Elisabeth Schuuring, jongste dogter van J. Schuuring, *w. kh.* ½
9 Jan Palmers, eenige zoon van G. Palmers, *l kh.* 1 en 1 m.
12 Wilhelmus Hendricus Plaat, eenigste zoon van W. A. Plaat, *w. kh.* w. 16
12 Hendrika Elisabeth Mijndershagen, *n. kh.* 3 en 10 m.
9 Helena van Kouwelaar, huisvr. van F. Steenweg, *l kh.* 45
11 Cornelis de Jong, *l. kh.* 52
12 Mathijs de Vrind, *l. kh* 3
12 Anna Maria van Wees, *k. kh.* 70

Woensdag 14 *December.*

12 Jan Ludolph Staeding, *a. kh.* 65
13 Christina Margaretha Hagenlocher, *n. k.* 1 en 7 m.
11 Hendrik Jacob Koenen, *n. k.* 44
11 Dirkje Kuylemans, *o z. c.* 76
12 Joseph Valkman, *k kh.* w. 10
12 Pierre Charles Siméon Wattiau, *l. kh.* 9
11 Thresia Francisca van der Heyden, *a. kh.* 2
13 Geesie van Gooije, *a kh.* w. 3
12 Jacob Hoslenson, *a. kh.* 50
11 Johanna Susanna Orelmans, huisvr. van W. J. Vlas, *k. kh* 32
12 Maria Catharina Trech, oudste dogter van W. Trech, *k. kh.* 1¼
12 Johannes de Vos, *k. kh.* 76
12 Kaatje Jansen, huisvr. van V. Rijnders, *k. kh.* 40
12 Gerrit Soetekouw, *k kh.* 50
10 Susanna Telgers, wed. van D. Schouten, *l. kh.* 75
13 Nicolaas Velthuys, jongste zoon van J. Velthuys, *a kh* ¼
12 Maria Christina Pelzein, *a kh.* 75
11 Harmanus Gefken, *wa k.* 74½
13 Catriena Maria de Koning, huisvr. van J. Hanken, *a. kh.* 42
13 Jan Coenraad Witte, *l. kh.* d. 12

Overl.		Jaar.
12	Gerardus Bartholomeus Westenburgh, *n. k*	w. 8
13	Jan Frederik Kreuger, *l. kh.*	58
13	Hendrikus Houthuys, *a kh.*	1
13	Elisabeth de Groot, wed. van H. W de Bruyn, *n. k.*	57 en 8 m.
11	Pieter Alexander Hasselaar, *n. k.*	54 en 7 m.
6	Jan van der Glink, *k. kh.*	4
13	Jannetje Geurtse, huisvr. van J. H. Herthum, *k. kh.*	52
12	Jacobus Hendriks, *k. kh.*	w. 20
12	Cornelia van Soesbergen, wed. A. Baggelijn, *l. kh.*	80
13	Elisabeth Adriana voor de Wind, eenige dogter van J. L. voor de Wind, *w. kh.*	1½
13	Geertruyda Johanna Hospers, eenige dogter van H. Hospers, *n. kh.*	ca. 1
12	Barnardus Hussem, *z. k*	75

Donderdag 15 *December.*

11	Maria van Bemmel, gedissolveerde vrouw van J. de Wolf, *a. kh.*	71
11	Mietje Scheffer, *a. kh.*	83
13	Sara Pieters, wed. H. Willeyms, *a. kh.*	59
12	Frederik Jansen, *k. kh.*	1½
12	Jan Simon Vorster, *a. kh.*	46
12	Hendrik Veldman, *a. kh.*	51
13	Hendrik Döll Egges, *w. k.*	37
12	Catrina Driessen, huisvr. van I. Nuyten, *l. kh.*	51
12	Swaantje Wilkes, *k kh.*	4
12	Arnoldus Siewers, *k kh.*	4
12	Jacobus Naamink, *a. kh.*	m. 10
14	Dirk Bos, *k. kh.*	w. 10
11	Antje Raadts, *k. kh.*	1½
13	Maria Elisabeth Ruyter, jongste dogter van A. Ruyter, *a. kh.*	w. 6
13	Engelina Louwisa Hijkoop, *a. kh.*	u. 2
13	Alida Elisabeth Mulder, *l. kh.*	m. 7
12	Adrianus in 't Hol, *w kh.*	61
15	Hendrik Willem Bos, *n. kh.*	w. 3

Overl.		jaar.
12	Antonie Kuyper, zoon van A. Kuyper, *l kh.*	d. 14

Vrijdag 16 *December.*

13	Adrianus van Wijk, *a. kh.*	50
15	Wilhelmina van Zuylen, wed. F. Weygandt, *n. kh.*	88½
14	Josephus Slootman, een Rooms Weeskind, *a. kh*	38
13	Johannes Manjt, *a. kh.*	3
15	Hendrik Andries Eckwest, *a kh.*	m. 7
12	Hendrik Casper Daarenhouwer, *a. kh.*	68
12	Frans Willem Siebers, *w. kh.*	16
15	Cornelis Schotkar, *w. kh.*	1½
13	Jan Meijer, *k. kh.*	1
14	Johannes Andreas Groen, *k. kh.*	1
12	Jan Hendrik Smit, *n. kh.*	51
13	Henrietta Catrina Muller, huisvr. van F. Harman Stompenhaagen, *k. kh.*	68
14	Maria van Egtelt, *k. kh.*	83
11	Antonie de Bruyn, *l. kh.*	70
13	Teunis Jansen, jongste zoon van C. Jansen, *w. kh.*	5½
11	Willemijntje Kautzie, wed. van H. Rieve, *n. kh.*	80
14	Machiel Leppe, *a. kh.*	60
15	Willemina Monsees, *a. kh.*	m. 10
15	Teunis Zandert van Deventer, *l. kh*	1 en 11 m.
15	Guilleaume Neyz, *a. kh.*	38

Saturdag 17 *December.*

14	Dirk Hageman, *a. kh.*	65
15	Johannes Diederiks, oudste zoon van C. Diederiks, *k. kh.*	2
16	Jacob de Koning, *a. kh.*	37
14	Catharina Stoel, huisvr. van J. Ghijs, na *Muide* uitgev.	54
15	Jacob Samson, *k. kh.*	22
14	Anna Elisabeth Richters, huisvr. van H. Westje, *k. kh.*	63
15	Anna Heesen, huisvr. van M. Ronsch, *k. kh.*	63
15	Anna Maria Buysman, eenige dogter van P. Buysman, *k. kh.*	18

Overl.		Jaar.
13	Dorothea Smaasen, huisvr. van T. Janssen, *n. z. c.*	33½
14	Johannes Andreas Römer, *a kh.*	32
14	Maria Roos, *a. kh.*	23
16	Adrianus Frederik Weeseman, *n. kh.*	w. 8
13	Elisabeth Kuilenburg, huisvr. van J. van der Maas, *a. kh.*	29
16	Frederik Wilm Riederskamp, *l. kh.*	¼
14	Christiaan Hendrik Litzouw, *w. kh.*	65
16	Marretje Vasel, huisvr. van W. Wolff, *n. kh.*	66
16	Schaller Matthewis, eenige zoon van E. van der Velde, *a. kh.*	1½
14	Johanna Margaretha Grootmeijer, wed J. Fock, *k. kh.*	75
15	Helena de Ruyter, wed. J. Snoek, *n. z. c.*	70
16	Margaretha Aurelia Gerardina van Ommeren, *. z. k.*	w. 5
14	Maria Elisabeth Bielesmits, *a. kh.*	21
15	Sara Eliza Brand, *k. kh.*	½
15	Anna Maria Glasbergen, *l. o. k.*	8
16	Johannes Nicolaas Titkemeijer, *a. kh.*	2
15	Mietje Lourens, *k. kh.*	1
14	Anthoni Boomhoff, *l. kh.*	37
14	Jan Mesker, *k. kh.*	2½
15	Jan Hendrik Blijboom, *k kh.*	62
12	Leentje Versteeg, *l. kh.*	5

Het Getal der Dooden is 238.

PUBLIEKE VEILINGEN

van de onderstaande *Perceelen*, in het Oudezijds Heeren Logement, te *Amsterdam.*

Op Maandag den 14 November 1808.

Vijzelstraat, N. 19. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de Reguliers-Dwarsstraat, *f* 3450, in slag *f* 400. *Ogelwight.*

Leidschegragt, N. 8. (Een Koopmans Huis, Tuin en Erven, op de) bij de Keizersgragt, *f* 13300, in slag *f* 600. *Koolhaas.*

Groene Burgwal, N. 25. (Een Huis en Erve, op de) tusschen de Raamgragt en Staalstraat, *f* 2525, in slag *f* 50. *Ihle.*

Nieuwe Looijersstraat, N. 90. (Een Grutters Winkelhuis en Erve, in de) bij de Noorderstraat, en een Grutterij op de Lijnbaansgragt bij de Reguliersgragt, N. 20. *f* 2340. *van Langen.*

Lijnbaansgragt, N. 16 en 17. (Twee Huizen en hunne Erven, (te zamen in één Koop,) op de) bij de Reguliersgragt, *f* 750, in slag *f* 100. *Reuvenkamp.*

Lijnbaansgragt, N. 5. (Een Huis en Erve, op de) bij de Reguliersgragt, *f* 620, in slag *f* 50. *van Wouw.*

Nieuwe Doelenstraat, N. 2240 en 2241. (Twee Koopmans Huizen en hunne Erven, (onder één Dak,) in de) *f* 40000 Opgeh.

Een Boerderij cum annex, in de Buitendijksche Buitenveldersche Polder, groot 4 Morgen 552 Roeden, (te zamen in één Koop) *f* 2550, in slag *f* 700. *Blijenburgh.*

Heerengragt, N. 476. (Een Koopmans Huis, Tuin, Tuinhuis en Erven, op de) bij de Wolverstraat, *f* 30000. Opgeh.

Princengragt, N. 6174. (Een Stal, Koetshuis, Bovenwoningen en Erven, op de) bij de Binnen-Amstel, *f* 14000. Opgeh.

Gelderſche Kade, N. 85. (Een Huis en Erve, op de) bij de Waterpoortſteeg, *f* 7200. Opgeh.

Kalverſtraat, N. 146. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de Olijſlagersſteeg, *f* 7400, in ſlag *f* 600. *Lohman.*

Zwanenburgwal N. 72. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) en hoek van de Houtſtraat, *f* 4000. *van Wouw.*

Lijnbaansgragt, N. 37. (Een Huis en Erve, op de) tusſchen de Leidſchegragt en Plein, *f* 2050, in ſlag *f* 300. *Ottens.*

Korte Leidſche-Dwarsſtraat, N. 21. (Een Huis, (zijnde twee Woningen onder één Dak,) benevens twee Achterhuizen en hunne Erven, in de) bij het Spiegelplein, *f* 1350, in ſlag *f* 50. *Blijenburgh.*

Zandſtraat, N. 39. (Een Huis en Erve, in de) bij de Kolveniersburgwal, *f* 1100. Dezelve.

Kleine Wittenburgerſtraat, N. 21. (Een Huis en Erve, in de) *f* 625, in ſlag *f* 70. *Palmboom.*

Een Grafſtede, in de Oude Kerk, N. 368. *f* 104. Opgeh.

Deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 28 November.

Nieuwendijk, N. 51. (Een Winkelhuis en Erve, op de) tusſchen de Vrouwen- en Mandemakersſteegen, *f* 5000. Opgeh.

Engelſcheſteeg, N. 22. (Een Huis en Erve, in de) *f* 1175, in ſlag *f* 50. *Westerwoudt.*

Oude Schans, (Een Winkelhuis en Erve, op de) nevens het hoekhuis van de Oude Waal, *f* 4000. Opgeh.

Groeneburgwal, N. 37. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Raamgragt, *f* 5500. Opgeh.

Ridderſtraat, N. 25. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de laatſte Dwarsſtraat, *f* 50. *Ciuwen.*

Heilige-Weg, N. 9. (De helft in een Winkelhuis en Erve, op de) bij de Kalverſtraat, *f* 820. Opgeh.

Jonkerſtraat, N. 34. (De helft in een Huis en Erve, in de) op de hoek van de laatſte Dwarsſtraat, *f* 40. Opgeh.

Haazenſtraat, N. 22. (Een Huis, Achterhuis en hunne Erven, in de) bij de Elandsgragt, *f* 1375, in ſlag *f* 16. *Blijenburgh.*

Egelantiersſtraat, N. 189 (Een Huis, Achterhuis en hunne Erven, in de) *f* 220, in ſlag *f* 70. *Damines.*

Egelantiersſtraat, N. 131. (Een Huis, Achterhuis en hunne Erven, in de) bij de Baangragt, *f* 250, in ſlag *f* 20. *Gerrits.*

Bloem-Dwarsſtraat, N. 11 en 12. (Twee Huizen en hunne Erven, (onder één Dak,) in de) *f* 90. *Lohman*

Pasſeerder-Dwarsſtraat, N. 21. (Twee derde part in een Huis en Erve, in de) *f* 130, in ſlag *f* 20. *Damines.*

Een Herberg, genaamd *het Huis de Hoop*, op de hoek van de Duivendrechtſche Brug, *f* 1610. Opgeh.

Kerkſtraat, N. 114. (Een Huis, Achterhuis en Erven, in de) bij de Weesperſtraat, *f* 1995. Opgeh.

Rapenburgerstraat, N. 51. (Een Huis en Erve, in de) voorbij het tweede Waaigat, *f* 1300. Opgeh.

Kleine Kattenburgerstraat, N. 141. (Een Huis en Erve, in de) *f* 400. *Westerwoudt.*

Binnen Bantemerstraat, N. 11. (Een Winkelhuis en Erve, in de) *f* 1400 in slag *f* 200. *van der Hoeve.*

Marken, N. 11. (Een Huis en Erve, op) op de hoek van de Blekersgang *f* 470, in slag *f* 200. *Kits.*

Vlooijenburg, N. 45. (Een iedig Erf en daar voorstaande Pui, op) in de Lange Houtstraat, *f* 15. Opgeh.

Deze volgende *Perceelen* (bij *executie*) op *Maandag* den 5 December 1808.

Nieuwezijds Achterburgwal, N. 11. (Een Huis en Erve, op de) tusschen de Rosemarijnsteeg en Spui, *f* 2175, in slag *f* 700. *Helmers.*

Driehoekstraat, N. 25. (Een Huis en Erve, in de) *f* 550, in slag *f* 10. *Palmboom.*

Bierkade, N. 26. (Een Huis en Erve, op de) in de Schoutensteeg, *f* 40, in slag *f* 5. *Rijfkogel.*

Laurierstraat, N. 125. (Een Huis, twee Achterhuizen en hunne Erven, in de) op de hoek van en in de Rammenasfegang, *f* 420, in slag *f* 50. *Santink.*

Nieuwe St. Anthonius Breêstraat, N. 10. (Een Huis en Erve, op de) voorbij de Portugeesche Joodsche Kerk, *f* 1550, in slag *f* 125. *van Minden.*

Nieuwe Rapenburgerstraat, N. 46. (Een Huis en Erve, in de) *f* 340, in slag *f* 50. Dezelve.

Langen Houtgragt, N. 2, 3 en 4. (Drie Achterhuizen en hunne Erven, op de) in de Sleepersgang, *f* 30, in slag *f* 30. *de Sola.*

Muidergragt, N. 6. (De helft in een Huis en Erve, op de) tegen over *de Hortus Medicus*, *f* 1110, in slag *f* 5. Dezelve.

Houttuinen, N. 35. (Een Huis en Erve, in de) tusschen de Markus- en Steenvoetsteegen, met zijn houte Wal of Loots daar voor, *f* 1000, in slag *f* 100. *van Minden.*

De opstal van drie Huizen, geapproprieerd tot vijf apart verhuurd wordende Woningen, mitsgaders een houte Loots en Bleekveld, N. 11, 12, 13, 14 en 15. staande op Erfpacht Grond, buiten de Raampoort, op het Lange Bleekerspad, *f* 330, in slag *f* 100 *de Vries Lod.*

St. Jacobstraat, N. 13. (Een Huis en Erve, in de) *f* 1370, in slag *f* 150. *Jonkernout.*

Prinse Eiland, N. 5. (Twee derdeparten in een Huis en Erve, op het) met een Wal van vijftig voeten lang daar voor, *f* 400. in slag *f* 40. *Kits.*

Princengragt, N. 139. (Een vierdepart in een Huis en Erve, op de) bij de Nieuwe Spiegelstraat, *f* 570, in slag *f* 1. *Lohman.*

Jonkerstraat, N. 8. (Een Huis en Erve, in de) bij de Geldersche Kade, *f* 260, in slag *f* 30. *Groeneboer.*

Stadhuis, N. 5. (Een Winkelhuis en Erve, bezuiden het) *f* 6825, in slag *f* 1000. *Koolhaas.*

Noorderstraat, N. 1. (Een Huis en Erve, in de) agter het Hoekhuis van de Princengragt, *f* 550, in slag *f* 20. *van Langen.*
Nieuwe Looijerstraat, N. 106, 107, 108 en 109 (Vier Huizen en hunne Erven, in de) bij de Reguliersgragt, *f* 1080, in slag *f* 70 *Rijskogel.*
Warmoesstraat, N. 72. (Een Huis en Erve, in de) tusschen de lange Niezel en Enge Kerksteeg, *f* 2925. *Lohman.*
Romolensteeg, N. 10. (Een derdepart in de helft van een Huis en Erve, in de) *f* 160. *de Vries Lod.*
Nieuwe Amstelstraat, N. 6. (Een Huis en Erve, in de) over de Zwanenburger Brug, *f* 5400, in slag *f* 50. *van Minden.*
Elandstraat, N. 11, 12 en 13. (Een dubbelde Stalhouders Stal, Koetshuis, Woonhuis en hunne Erven, in de) tusschen de Haaze- en Konijnenstraaten, *f* 10000, in slag *f* 2000. *Lohman.*
Princengragt, N. 432 (Een Huis en Erve, op de) over de Noordermarkt *f* 6175, in slag *f* 1200. *J. Smit Jbz.*
Princengragt, N 437. (De helft in een Huis, mitsgaders de helft in vier Achterhuizen en hunne Erven, op de) over de Noordermarkt, *f* 1600, in slag *f* 450. *J. Lugt.*
Amstel-Kerkstraat, N. 51. (Een Huis en Erve, in de) tusschen de Reguliersgragt en Utrechtschestraat, *f* 4150, in slag *f* 500. *Haring.*
Oude Looijerstraat, N. 72. (Een Huis en Erve, in de) *f* 610, in slag *f* 175. *Lohman.*
Nieuwezijds Kapelsteeg, N. 19. (Een Huis en Erve, in de) tusschen het Water en de Nieuwendijk, *f* 520, in slag *f* 3. *Blijenburgh.*
Lange Leidsche Dwarsstraat, N. 136. (Een Huis en Erve, in de) tusschen de Kruis- en Leidschestraaten, *f* 510, in slag *f* 40. *Reuvenkamp.*

Deze volgende *Perceelen (Vrijwillig)* op *Maandag* den 12 December. 1808.

Rozengragt, N. 180. (Een Huis en Erve, op de) tusschen de Princengragt en eerste Dwarsstraat, *f* 3500, in slag *f* 200. *Hop.*
Princengragt, N. 177. (Een Huis en Erve, op de) tusschen de Weteringstraat en Vijzelgragt, *f* 3800, in slag *f* 100. *de Warm.*
Warmoesstraat, N. 20. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de Schoutensteeg, *f* 2475, in slag *f* 25. *v. d. Beek.*
Korte Leidsche Dwarsstraat, N. 82. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de Leidschestraat, *f* 1975, in slag *f* 50. *Nijhoff.*
Schoorsteenvegers Steeg, N. 3. (Een Huis en Erve, in de) *f* 230, in slag *f* 100. *v. d. Veecken.*
Princengragt, N. 53 (Een dubbeld Huis, Tuin en Erven, op de) tusschen de Vijzelstraat en Reguliersgragt, *f* 9500, in slag *f* 600. *Posthumus.*
Nieuwezijds Voorburgwal, N. 99. (Een dubbeld Koopmans Huis en Erve op de) bij de Brouwerssteeg, *f* 12000. Opgeh.
Rokkin, N. 72. (Een Huis en Erve, op het) tusschen de Vispoort en wijde Lombardsteeg, *f* 2750. Opgeh.
Heerengragt, (Een Koopmans Huis, Tuin, Tuinhuis en Erven, op de) tusschen de Leidschegragt en Huidenstraat, *f* 22200, in slag *f* 450. *Wurfbain.*

Langestraat, N. 54. (Een Stal, Koetshuis en Erven, in de) bij de Romolenssteeg, *f* 4100. Opgeh.

End van de Wereld, N. 102. (Een dubbeld Pakhuis en Erve, genaamd *de vier Winden*, op het) *f* 12000. Opgeh.

Keizersgragt, N. 57. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Runstraat, *f* 7750, in slag *f* 600. *Tissel.*

Lindenstraat, N. 67. (Een Winkelhuis, vier Achterhuizen en hunne Erven, in de) bij het Kathuizers Kerkhof. *f* 500, in slag *f* 100. *Jagers.*

Lindenstraat, N 45. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij het Kathuizers Kerkhof, *f* 600, in slag *f* 200. *Westerwoudt.*

Angeliersstraat, N. 23. (Twee Huizen en Erven, (te zamen in één Koop,) in de) op de hoek van de eerste Dwarsstraat, *f* 1700 *Jagers.*

Lindegragt, N. 118. (Een Huis en Erve, op de) bij de Blindemanssteeg, *f* 400, in slag *f* 25. *Broekhuizen.*

Spiegelgragt, N. 16. (Een Huis en Erve, op de) bij het Spiegelplijntje, *f* 1100, in slag *f* 50. *Sleumer.*

Palmstraat; N. 128. (Een Huis en Erve, in de) agter het hoekhuis van de Brouwersgragt, *f* 410, in slag *f* 14. *Krul.*

Foelijstraat, N. 13. (Een Huis en Erve, in de) bij de Ygragt, *f* 425, in slag *f* 100. *Suiderhoff.*

Kalverstraat, N. 188. (De helft in een Huis en Erve, in de) op de hoek van de Watersteeg, *f* 1880 Opgeh.

Een Huis en Erve, met deszelfs Tuinen, Tuinmanswoning enz. genaamd *Crooswijk*, in de Banne van Sloterdijk, bij Amsterdam, aan en op de voet van de Sparendammerdijk, N. 93. *f* 1300, in slag *f* 100. *Green.*

Zeedijk, N. 102. (Een Huis en Erve, op de) tusschen de Waterpoorts- en kleine Stormsteegen, *f* 3250, in slag *f* 600 *Krul.*

Zeedijk, N. 108. (Een Huis en Erve, op de) tusschen de Waterpoorts- en kleine Stormsteegen, *f* 3225, in slag *f* 300. *Santink.*

Binnen Bantemerstraat, N. 33. (Een Huis en Erve, in de) *f* 4225, in slag *f* 275 *Waldorp.*

Schipperstraat, N. 2 en 3. (twee Huizen en hunne Erven, (te zamen in **één** Koop,) in de) *f* 400, in slag *f* 125. *Wierdels.*

Ridderstraat, N. 99. (Een Huis en Erve, in de) tusschen de eerste en tweede Dwarsstraat, *f* 316, in slag *f* 20. *A. Schouten.*

Deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 19 December.

Princengragt, N. 433. (Een Huis, Tuin, Loots en Erven, op de) tusschen de Princestraat en Brouwersgragt, *f* 3975, in slag *f* 600. *Liebe.*

Water, N. 36. (Een Koopmans Winkelhuis, Achterhuis en Erven, op het) tusschen de Vrouwe- en Baafjessteegen, *f* 6450, in slag *f* 90. *Dankmeyer.*

Vinkenstraat, N. 199. (Een Huis en Erve, in de) bij de Korte Princengragt, *f* 1000, in slag *f* 10. Opgeh.

Vinkenstraat, N. 12 en 13. (Een Huis, Achterhuis en Erven, in de) op de hoek van de Messemakers Gang, *f* 700, in slag *f* 100. Opgeh.

Oudezijds Achterburgwal, N. 58. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) tusschen de Betanje- en Koestraaten, *f* 14000. Opgeh.

St. Nicolaasstraat, N. 49. (Een Winkelhuis en Erve, in de) *f* 2900. Opg.
Raamgragt, N 10. (Een Winkelhuis en Erve, op de) bij de Verwersgragt, *f* 2300, in slag *f* 50. *Veldhuys.*
Niezel, N. 2. (Een Huis en Erve, in de) bij de Oudezijds Achterburgwal, *f* 1075. Opgeh.
Vinkenstraat, N. 157 (Een Huis en Erve, in de) voorbij de Oranjestraat, *f* 390, in slag *f* 10. *Jonkernout.*
Laatste Lelij Dwarsstraat, N. 9. (Een Winkelhuis en Erve, in de) *f* 180. *Blijenburgh.*
Bantemerstraat, N. 4. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de Gelderſche Kaai, *f* 2825, in slag *f* 100. *van Langen.*
Roomolensteeg N. 4. (Een Huis en Erve, op de hoek van de) en Langestraat, *f* 625, in slag *f* 40 *Houthuizen.*
Baangragt (Een dubbeld Pakhuis, benevens een Woonhuis en Erven, (te zamen in één Koop,) op de) en hoek van de Leidsche Kruisstraat, *f* 625, in slag *f* 250. *van Soomeren.*
Een Plaizier-Tuin en Huizinge, buiten de Raampoort, op het Slijppad, N. 281. *f* 700, in slag *f* 200. *Weggerink.*

Dit onderstaande *Damloper-Schip*, is geveild op *Maandag* den 19 December, 1808. in het N. Z. Heeren Logement.

Damloper-Schip, (Een extra-ordinair Welbezeild) laatst gevoert bij wijle Schipper THOMAS VAN GELDER, lang over Steven 66 voet. wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 14 voet 3 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 7 voet 3 duim. Alles Amsterdamsche voeten. *f* 500, in slag *f* 10. Opg.

Deze onderstaande op *Dingsdag* den 27 December.

Koorn-Ligter, (Een hecht sterk en Weldoortimmerde) genaamd *de Liefde*, lang over Steven 67 voet, wijd 15 voet, hol 7 voet 5 duim. *f* 600, in slag *f* 25. *P. C. van Hoek.*
Zolder Schuit, (Een Weldoortimmerde) lang over Steven 40 voet, wijd 13 voet, hol 4 voet. *f* 70, in slag *f* 50. *Joh van Bleyenburg.*

Deze onderstaande *Schepen* (bij *Executi*) op *Dingsdag* den 27 December 1808.

Tjalk-Schip, (Een extra-ordinair Welbezeild) genaamd *de Vrouw Jantje*, gevoerd bij Schipper CORNELIS POO, lang over Steven 66 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik 14 voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 6 voet 7 duim. Alles Amsterdamsche voeten. *f* 1090, in slag *f* 3. *J. Bauer.*
Tjalk-Schip, (Een extra-ordinair Welbezeild) genaamd *de Vrouw Margaretha*, gevoerd bij Schipper JAN SJAMMERS, lang over Steven 65 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik 12 voet 9 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 5 voet 6 duim. Alles Amsterdamsche voeten. *f* 300. *J. Dalihn.*

STAAT-

STAAT- EN LETTERKUNDIG
MENGELWERK.

ZEVENTIENDE VERVOLG DER BEKNOPTE LEVENSGESCHIEDENIS
VAN
MICHIEL DE RUITER.

Den tijd van weêr in zee te gaan naderende, kwam de Koning en de Koningin, den Hertog van *Lunenborg*, benevens andere vorstelijke personaadjen, ook de Heeren *Nederlandsche Gezanten*, aan 'shelds boord het middagmaal houden.

Omtrent het midden van Maart zich voor *Landskroon* bevindende (de Koning van *Zweden* was intusschen overleden), ontving hij bevel, van met de vloot optebreken, en gene vijandlijkheden meer tegen de *Zweden* te oefenen, dewijl men met ijver aan de vrede arbeidde; welke ijver zoo veel invloed had, op de Heeren *Nederlandsche Gezanten*, dat zij in eenen stilstand van wapenen met de *Zweden* bewilligden: echter bleef het gedrag van dezen zoodanig, dat men met het vredeswerk niet vorderde, en onzen held bevel ontving om de *Zweedsche schepen* bezet te houden, hetgeen intusschen groot ongenoegen veroorzaakte, en het sluiten van den vrede zeer vertraagde.

Eindelijk evenwel gelukte het de onverschrokkenheid in woorden en daden, zoo van onzen held als van de *Nederlandsche Gezanten*, dat de vrede op den 6 Junij van het jaar 1660 geteekend werd: waarna DE RUITER bevel ontving om naar het vaderland terug te keeren. Toen dat bevel aan Zijne Majesteit den Koning van *Denemarken* bekend gemaakt werd, betuigde de Monarch den *Nederlandschen zeeheld*, wien hij zooveel verpligt was, hem gaarne langer bij zich te willen houden; ook beschonk hij, ten blijke zijner dankbare erkentenis, hem en zijne nakomelingen, met de adelijke orde, en vereerde hem een adelijk wapen met open helm, daarbij voegende eene jaarwedde van *tweeduizend* guldens.

Ziedaar den gewezen touwbaanders gezel dan tot den adelstand verheven; in den open' brief des Konings, den held desaangaande verleend, zeide Zijne Majesteit, onder anderen: „ Gelijk wij ook met goede kennisse, „ en uit krachte van dezen open' brief, den voornoemden MICHIEL DE „ RUITER, met zijne wettige erfgenamen, in nedergaande linie, van „ beiderlei geslachten, bij 't genootschap en de broederschap van dezen „ onzen adeldom voegen, vergezelschappen en gelijkstellen, in diervoe„ ge en in zulken verstande, als of dezelve van hunne voorouderen, „ zoo van vaderlijke als van moederlijke zijde, in beide de linien, wette„ lijk edellieden waren geboren, en hun alle weldaden, voorregten, eere„ waardigheden, voordeelen en uitsteekendheden, welke onze voorschre„ vene edellieden genieten, goedertierenlijk schenken, en mits dezen op-

„ dragen. En tot meerder geloofwaardigheid en gedachtenisse van deze „ onze Koninklijke verheffing tot den staat en orde der edellieden van „ onze rijken en vorstendommen, zoo hebben wij, ten behoeve van den „ meergemelden edelman, MICHIEL DE RUITER, en van zijne wettige erfgenamen, zijn oude schild en geslachtswapen zoodanig vergroot, „ dat dezelve voortaan een open, vrijen, en adelijken gekroonden helm „ mogen voeren, daar een gewapend man op staat, met zijne uitgestrekte „ regterhand en uitgetogen zwaard dreigende te slaan. En op dat hun „ adeldom te klaarder moge blijken, hebben wij dit wapen en adelteeken, „ om bij hen altijd gebruikt te worden, hun willen schenken, gelijk het „ hierboven is afgemaald: te weten een schild in vier deelen verdeeld, „ hebbende aan de regter zijde in 't bovenste vierendeel, een volharnast „ ruiter, met opgeheven regter arm en uitgetogen zwaard, dreigende te „ slaan; in 't onderste vierendeel een kanon, bleek-geel van kleur, en „ daaronder drie gele kogels; boven aan de linkerzijde een wit kruis in „ een rood veld, en daaronder een admiraalschip in een hemelblaauw „ veld. En aldus hebben wij hem, en zijne wettige erfgenamen, met „ deze wapenen willen versieren, verheffen, vereeren, en in den rang „ van onze edelen voor altoos en eeuwelijk stellen; en verder toegestaan, „ dat dezelve zoodanige eere en waardigheden, zonder eenige moeijenis, „ zullen genieten, en het adelijk schild en wapen, hier boven in dezen „ brief afgemaald, mogen voeren," enz. enz.

Onder aan 't pergament hing, aan een zijden snoer, des Konings zegel, met de wapenen zijner rijken en vorstendommen, in rooden was.

„ Dit was de brief des adeldoms," zegt de schrijver wiens geleiden wij volgen; „ doch gelijk de ouden plagten te zeggen, dat de deugd eere baart, „ zoo had ook DE RUITER's adeldom een vroeger en hooger oorsprong „ dan 't verleenen van dien brief. Hij had nu in zoovele togten, door „ zoovele heldendaden en deugdelijke werken, zijnen edelen aard getoond, „ en nu betuigde de koninklijke verklaring, dat hij den tijtel van edel „ met regt verdiende."

Den 3den September (1660) kwam onze held binnen 't *Vlie*, omtrent zestien maanden na hij uit *Texel* in zee was gelopen; doch toen hij behouden scheen verviel hij in 't grootste gevaar. Uit het *Vlie* naar *Amsterdam* zeilende, werd het schip dat hem voerde op de *Zuiderzee* overzeild, en hij, ter naauwer nood, door het vatten aan sommige touwen, op eene wonderlijke wijze gered, hebbende geene andere gedachten, dan dat hij, na 't uitstaan van zoo menigvuldige gevaren, ter dier plaatse het leven zoude hebben moeten laten: doch de Goddelijke voorzienigheid spaarde hem nog tot grooter zaken, en ten dienst zijns vaderlands: hij kwam behouden bij zijne echtgenoote en kinderen te *Amsterdam*. God dankende voor zijne behoudene reize, en voor de bewaring in het voormelde doodelijk gevaar.

Tot niet langer dan in de maand Mei eerstvolgende (1661) mogt hij de rust op 't vaste land genieten; de Heeren Staten besloten eene vloot naar de Middelandsche zee te zenden, ter beveiliging van den handel hunner ingezetenen, tegen de *Algiersche* en andere *Turksche roofschepen*, en het bevel over die vloot werd onzen grooten held opgedragen.

'T liep aan tot de maand October, eer hij eenige jagt op *Turksche*

roovers konde maken; doch den 27sten van die maand deden zich zes zulke roofschepen op, welke ook aldra nagejaagd werden, echter zonder gewenscht gevolg, ter oorzake van stilte, en de duisterheid van den nacht. — Den 7den November kreeg de held nog jagt op twee roovers, een van welke het gevaar ontkwam; doch de andere werd veroverd, waardoor zes-en-dertig Christen slaven, zich aan dat boord in kluisters bevindende, hunne vrijheid wederkregen.

In Februarij van 't volgende jaar (1662) hield onze held eenige roovers, in de haven van *Farina*, alwaar zij ingevlugt waren, bezet: aldaar vervoegden twee van zijne Kapiteinen zich weder bij hem, met drie-en-negentig *Turken* en een-en-twintig Christen slaven, welke zij uit een door hen genomen *Turkschen roover* hadden ingenomen, terwijl zij 't schip zelf, wegens een verbazend onstuimig weêr, hetwelk er des nachts ontstond, hadden laten drijven; doch den volgenden dag kwam het de baai van *Tunis* inzeilen; er bevonden zich nog eenige *Turken* op, welke zich, toen zij zich hadden moeten overgeven, verscholen hadden. Onder de slaven bevonden zich zeven *Nederlanders*, uit *Holland* en *Friesland*. De Kapitein der gevangene *Turken*, MUSTAFFA REYS, en deszelfs schrijver, verzekerden DE RUITER, dat die van *Tunis* de gevangenen wel man tegen man, dat is *Turken* tegen Christenen, zouden uitwisselen, zeggende dat te *Tunis* en in de schepen van *Tunis*, omtrent *honderd Nederlandsche Christen slaven* waren. Oogenblikkelijk besloot de groote held die ongelukkigen, zoo mogelijk, te verlossen. Hij sloeg, in een' brief, den Koning van *Tunis* enz. de gezegde wisseling van gevangenen voor; daar bijvoegende dat men bereid was, indien ze na die wisseling nog meer *Nederlandsche slaven* hadden, dezelve, tot een' redelijken prijs, voor geld te lossen, en voorts in onderhandeling van vrede, vrije zeevaart en onderlingen koophandel te treden. Hij schreef ook een' brief aan een' Christen slaaf, dien men wist dat te *Tunis* woonde, hem zijn voornemen aangaande de bewuste wisseling bekend makende, en verzoekende dat hij, op 't spoedigste, zonder moeite of tijd te ontzien, naar 't getal en de namen der *Nederlandsche slaven* zoude vernemen, en terstond hunne namen tot hem overzenden, inzonderheid die van de *Hollanders*, *Zeeuwen* en *Friesen*, op dat hij die vooral mogte lossen. De gevangen *Turksche schrijver* voornoemd werd met beide de brieven afgezonden, en den volgenden morgen vertoonden zich eenige *Turken*, met een witte vredevlag, op 't strand, daar DE RUITER zijn' Kapitein en zijn' Stuurman, met den *Turkschen Kapitein* MUSTAFFA naar toe zond. Vier *Turken* begaven zich terstond in de sloep en kwamen aan boord van DE RUITER; 't waren twee Kapiteinen en twee andere Bevelhebbers: de voornaamste was een *Enkhuizer renegaat*. De *Turken* bewezen DE RUITER groote eer en vriendschap, en baden God dat ze met de *Hollanders* een' goeden vrede mogten maken, hun aanbiedende dat ze vrij aan land mogten komen, en alle ververeching en water halen. Zij toonden zich ook zeer genegen tot de wisseling der gevangenen, en verzochten drie dagen tijd, op dat de Koning en de Bassa de zaak mogten overwegen: dit werd hun ingewilligd.

Staande men op nader antwoord wachtte, ontving onze held den volgenden brief van den Schout-bij-nacht van *Algiers*:

MIJNHEER!

Hoewel ik u, wegens den Godsdienst, geheel tegen ben, evenwel verhoop ik dat gij mijn' wensch zult toestaan. Gij hebt mij tot drie togten vervolgd; bij Maltha, *bij* Sicilie, *en nu bij de haven van* Farina, *daar gij mij hebt ingejaagd. Ik nam telkens de vlugt, niet bij gebrek van moed, maar door ongelijkheid van magt; want ik heb slechts een bark tegen uw kasteel: daarna doe mij de eere, en zend tegen mij, als Schout-bij-nacht van* Algiers, *uwen* Hollandschen *Schout bij nacht, om schip tegen schip mijn fortuin, en 't geluk van den oorlog te beproeven, en mij te weeren als een soldaat: worde ik overwonnen, ik zal uw slaaf zijn. Win ik, 't zal mij eere zijn. Geef hiertoe verlof, en indien ik dan niet uitkom, zoo ben ik als de bloodste vrouw in* Holland. *Mijnheer zijt gegroet van mij, uwen dienaar,*

SULLEMAN BASJA REYS,
Schout-bij-nacht van Algiers.

DE RUITER antwoordde regtstreeks toestemmende, en onder volkomene verzekering dat de *Hollandsche Schout-bij-nacht* geen' bijstand, hoegenaamd, zoude ontvangen; doch op dit schrijven volgde geen gevecht: de Schout-bij-nacht VAN DER ZAAN kwam wel in zee; maar de trotsche uitdager en grootspreker had geen harts genoeg om uit te komen.

('T vervolg hierna.)

DAGWIJZER VAN STAATS- EN OORLOGSGEBEURTENISSEN enz., VOOR 'T GEHEELE JAAR.

Febr.

1 *Frankrijk* verklaart den oorlog aan *Engeland* en den Stadhouder van *Holland.* 1793.
2 WILLEM III. wordt Erfstadhouder enz. van *Holland* en *Zeeland.* 1674.
3 *St. Eustatius* door de *Engelschen* ingenomen. 1781.
4 Schout-bij-nacht KRULL overl. in een gevecht tegen de *Engelschen.* 1781 — Landing van de *Franschen* op *St. Domingo*, en begin van den oorlog tegen TOUSSAINT LOUVERTURE. 1802.
5 Ten tweedenmale biedt *Nederland*, te vergeefs, zijne souvereiniteit aan de *Engelschen* aan. 1587.
6 *Braziliën* geheel door de *Nederlanders* verlaten, 't welk voor hen een zeer groot verlies was. 1654.
7 Naauwere vereeniging van *Groningen* met de *Ommelanden.* 1595.
8 *Amsterdam* verklaart zich staatsgezind. 1578.
9 Vrede tusschen de *Fransche Rep.* en het *Duitsche Rijk.* 1801.
10 Eerste provinciale raad van *Holland*, te *Delft* gehouden. 1573.
11 Keizer MAXIMILIAAN schenkt de Keizerlijke kroon in 't wapen van *Amsterdam.* 1488.
12 *Nederland* sluit een Sondsch tol-traktaat met *Denemarken.* 1647. — KANT overleden. 1804.
13 *Rotterdam* verheven tot de zevende groote stad van *Holland.* 1580.
14 *Nederland* biedt deszelfs souvereiniteit, te vergeefs, *Frankrijk* aan. 1585.

15 **Brederode**, hoofd der *Nederlandsche edelen*, overleden. 1568. — Heeft de H. vader *Romen* verlaten. 1798.
16 De raad van Philips II. veroordeelt de *Nederlanders* in lijf en goed. 1566.
17 Philips II. belooft de aftogt der *Spaansche troepen*. 1577.
18 Luther overleden. 1546 — Zware storm binnen het geheele rijk van *Holland*, die ook nog den eerstvolgenden dag aanhield. 1807.
19 De *Zwitsersche constitutie* te *Parijs* vastgesteld. 1803.
20 De vernietiging der *Ostendesche compagnie* bedongen. 1732. — Keizer Joseph II overleden. 1790. — De onderdanen van den *Russischen adel* vrij verklaarde 1803.
21 *Amboina* door de *Nederlanders* op de *Portugeesen* veroverd. 1605.
22 Carel V geeft het stadhouderschap en admiraalschap aan een' zelfden persoon. 1547.
23 Willem III en Maria worden Koning en Koningin van *Engeland*. 1689.
24 Bevrediging der *Javanen* in de *Nederlandsche Oostindiën* 1757.
25 Jan Nieuwenhuysen, stichter de maatschappij *Tot nut van 't Algemeen*, overleden. 1806.
26 Filips II bevestigt het vonnis van den 16den dezer (zie boven), waardoor de *Nederlanders* het regt verkregen om hem af te zweren. 1566.
27 *Kortrijk* wordt door de *Spanjaarden* listig vermeesterd. 1581.
28 Begin van den driedaagschen zeeslag van Tromp, bij *Poortland*, waarin hij 150 koopvaarders tegen de *Engelschen* verdedigde. 1653.

Bij de in ons laatst voorgaande stuk medegedeelde *oplossingen* der *voordragten*, geplaatst in het 3de Ds. 3de st., behooren nog de volgenden:

Sterven — De Heer J. N. Schouten heeft het volgende ingezonden:

Steven, venster, ster en erven,
Ook nog vent, *vindt men in* STERVEN.

Jonadab. — Dus zegt de Heer T. J. H. te *W.*

Uwe opgaaf, Heer Verstraaten,
Regt aardig, ik beken 't,
Zal echter niet verlegen laten
Hem die in 't Oude testament,
De rol der Vorsten en Profeten na wil lezen,
Waarin men Jona *en den Koning* Nadab *vindt;*
Als mede Joab: *nu dit drietal woorden, vrind,*
Doen zien dat JONADAB *'t bedoelde wel zal wezen.*

Jonadab, is mede nog ingezonden door de Heeren R. S.; P. Harlo; J. C. Schouten.

Hierbij moeten wij nog het volgende voegen. — Op de *charade* KAMEEL:

Sophie zond Ka*, haar meid, onlangs om twee pond* meel,
Met last wat spoedig door te strijken;
Dan, Ka *vergat dien last geheel;*
Want in Mejuffrouws buurt was een KAMEEL *te kijken.*

T. J. H., te *W.*

'K had slechts een oogenblik gedacht,
Toen 'k deze regels zamen bragt:
Het eerste *ka* het tweede *meel*,
Dus is KAMEEL gewis 't geheel.

J. C. Schouten.

Het woord KAMEEL is ook ingezonden door den Heer, W. L. F. C. van Rappard, te *Arnhem.*

Op de vraag, doelende op het woord VERGEVEN, heeft de Heer T. J. H. te *W.* ons het volgende in antwoord toegezonden:

AAN EEN' VADERMOORDER.

Geen regter, God alleen, kan, snoodaard! u VERGEVEN
Dat gij, door heilloos gif, uw' vader hebt VERGEVEN.

VERGEVEN zegt ook de Heer J. C. Schouten.

OPLOSSINGEN *der* VOORDRAGTEN, *geplaatst in ons* 3de Deel, 4de stuk.

LOGOGRYPH.

KRAB; opgegeven door den Heer, A. J. D'Ailly: — gevonden door den Heer J. H. Giesenhuisen *Izoon.* Mejuff. A. C. Zwerisz; de Heeren Hk. Wellan *Hz.*; J. Hambeek en H. L. Schollevanger *Jr.*; A. Timme en G. D. Schlegel, leerlingen van den Heere J. van Wijk; W. Starink (in verzen); G. v. O.; Gt. Hesse; Sch...r; F. C. W.; C. A. Thieme, te *Zutphen*; Gt. Vos *Jr.* (*); H. P. Witkamp *Pz.*; J. H. v. O.; H. E. Reurhoff; Jacob Bru *Jr.*; F. van der Woude; M. en A. v. V. te *Z.*; Cornelis ten Kate; J. H Sterlie; Mejuff. S. P. van Cappelle. — Dus zegt de Heer B. de Bruyn:

Brak water is een slechte drank,
Bepaaldlijk voor ons menschen.
In menig opzigt is de *kar*
Iets nuttigs, zelfs te wenschen;
Maar de *ar* dient enkel tot vermaak,
In barre winterdagen.
Een *bak* kan niet alleen de vrouw
Maar souls ook mans behagen.
Ka is een vrouwenaam, verkort;
Een naam dien we allen kennen.
Het snellijk kloutren naar de *ra*
Moet jong matroos gewennen.
Dat de *ark* een soort van vaartuig is
Zal niemand tegenstreven;
Maar liever zal men met een *bark*
Zich op de zee begeven.
Dat alles ligt in KRAB, zulks vordert geen betoog;
Dus heeft de Heer D'Ally dat woord ook op het oog.

(*) „Brak," *zegt deze Correspondent*, „*is ook een* hondenaam; *en* 4.3.1.2 BAK! *is niet genoemd.*" *Het eerstgemelde is mede door andere Heeren Correspondenten aangeteekend.*

De volgende ontraadfelingen kunnen wij hier bijvoegen:

Hoe *bar* het zij, en *Kaatje* rijdt
In de *ar*, dan is zij zeer verblijd;
Maar in een *kar* vreest ze ongeluk,
Want: „Laatst *brak*," zegt ze; „een wiel
(aan ftuk."

De zeeman kent en *ra* en *bark*. —
Nog vind ik *bak*, en Noachs *ark*;
En dit all' zaamgenomen geeft
De KRAB, die in het water leeft.

L. J. Ulman.

Het woordje KRAB, hetwelk beftaat
Uit een vier-letterral,
Noemt zekerlijk het waterdier
Dat men bedoelen zal;
Want al 't bepaalde ligt er in:
Men vindt door letterkeer,
De *ar*, die men maar alleen gebruikt,
Bij *bar* en vriezend weêr.

Een zeker vaartuig noemt men *bark*,
Een vrouwenaam is *Ka*.
Men vindt op ieder oorlogfchip
Gewisfelijk een *ra*.
'T behoud van Noach was een *ark*.
In huizen vindt ge een *bak*.
Een zeker tijdtuig noemt men *kar*,
En bij dat all' komt *brak*.

H. W. Carras, te *Zutphen*.

Men ziet een *ar* in *barre* tijden,
Een *kar* ook in den zomer rijden.
'T woord *Ka* is hier de vrouwenaam.
De *ra* is waarlijk niet bekwaam,
Ter zitplaats, wel ter plaats van vreezen.

In *bark* of *ark* zou 'k liever wezen,
Die zijn toch eene foort van *bak*.
Deez' woorden nu, gevoegd bij *brak*,
Zijn 't die mij duidelijk vertelden,
Dat KRAB, het zwemdier, hier zal gelden.

Rofette J. Ulman.

In d'onvolmaakt verleden tijd,
van breeken, zegt men brak:
Brak *is ook wel eene eigenfchap,*
van 't water; en een bak,
Is van veel nut: zoo ook een ra,
die men op fchepen vindt.
De vrouwenaam (verkort) is Ka.
Een ar *wordt zeer bemind*
Van velen, in den barren *tijd.*
Een vaartuig noemt men bark.
Een kar *is iets waarmeê men rijdt.*
Voeg rak *daarbij en* ark,
Zoo toont dit alles dat, gewis,
Hier, KRAB *het logogryphwoord is.*

J. C. Schouten.

Mijnheer D'Ailly, kan het beftaan,
Met door het woordje KRAB *naar 't moederwoord te raân?*

A. Bredie *Jr.*

Het *brakke* water dient gemijd.
Ik *brak*, is de verleden tijd.
Een foort van rijdtuig noemt men *kar*.
Bij 't *barre* weêr gebruikt men de *ar*.

Een *bak* dient tot gebruik voor *Ka*.
Aan vele fchepen is een *ra*.
Ark, *bark*, en ook de mansnaam *Ab*,
Deze allen zijn in 't woordje KRAB.

A. Koster.

KRAB, zeggen ook de Heer Klaas Zeeman (in verzen); Mejuff: Sara J. Ulman; de Heer D. Holland, te *Waverveen;* Mejuff: Anna Maria Jacoba Rabe, te *Arnhem*; de Heeren, J. R K., van V. W.; H. G. Kloppenburg; Adr. Croes Forschborgh *Jr*; J. Rabe, te *Arnhem;* A. J. M. van Meerten, te *Gorinchem;* Hendrik Kempe *Lodewijksz.;* H. Torley; B. J Verhoeff.

Het volgende is van den Heere J. N. C.:

Brak is verleden tijd.
Een *kar* dient om te rijden.
Een *ar* dient tot vermaak,
In *barre* wintertijden.
Zeer nuttig is een *bak.*
De *ra* vindt men op schepen.
Ka is een vrouwenaam.
Ook *rak* is nog begrepen
In KRAB, het moederwoord,
Met Noach's *ark*, bij dezen
Het kleiner vaartuig *bark:*
Dit zal voldoende wezen.

Dus zegt de Heer Stephanus Verstraaten, te *Waverveen:*

Ontbind het woordje KRAB, *en gij zult vinden* kar,
Ook brak, ar, Ka, ra, ark, *met* bak *en tevens* bar.

KRAB is voorts nog ingezonden door de Heeren J. F. Hollerman; W. F. Verwey Stollberg; H. Kraay *Dirksz.;* J. Muller, en door de volgende leerlingen ter schole van den Heere A. Cuperus; namelijk door, Petrus van den Wijngaarden, Hendrik Gentseling, Pieter Verweer *Adriaz.*, Fredrik Winterdijk, Jan Willem de Stephany *Jr.*, Gerhardus Stokbrood, Christiaan Schleussing, Fredrik Hendrik Heemsteden, George van der Woude *Dirksz*, Lodewijk Willem van der Kloek *Jr.*, Hendrik Graverman *Jz.*, Dirk Pennebloed, Fredrik Koster (oud 7 jaar), Jeremia van Hekerenberg, Jan George Fredrik van den Wijnbergen, Jan Daniel Luischer *Fredkz.*, Simon Willem Gorter *Az.*, Albertus Gerritzen *Jr.*, Abraham Litseman, Gerardus Albring, Johannes Albring, Lodewijk Wibbers, F. Tombrink, A. Rooswinkel, Andries Walpot, H. van der Sande, Martinus van der Grouw, Hendrik Vermande, Bartel van Goor, Andries de Veer, en Jan Blok.

Het volgende is van den Heere P. van Kalfsvoet:

„ K*edaer een loggegrif ontbonden!*"
R*iep Krelis tot zijn' makker Jaep.*
„ A*i! Krelis-maet jij bint ien knaep;*
„ B*ijlo! ik had et nooit evonden.*"

Dus zegt de Heer H. Alix:

Kar, Ka *en* brak;
Ra, bar *en* bak,
Ar *en ook* ark,
B*ij dezen* bark,
Die hebben 't woord mij aangegeven;
Men ziet het op den kant geschreven.

Eis.

Eindelijk is KRAB nog ingezonden door de volgende leerlingen van den Heere van den Berg, *eerste Onderwijzer*; namelijk door: Jan Ketelaar, Willem Meynders, Fredrik van der Hoef, Jan Voet *Jr.*, Hendrik Baartsol, Harmanus Blaasbalk, Jan Boetselaar, J. Roos, G. Meertens, Jan Verhoef, Willem Stoller, Johannes Reynvaan; J. Bleedenberg, G. Beeltsneider, Jan van Wijnendaal, Christiaan Bos, Harmanus Zwaaluw, Jacob Ruyseling, Christiaan Snuiters, Johannes Wijtemes, Coenraad Kloek, Jan Schreuder, Geertruy van der Haagen; Klasina van Bethlem, Maria Bondon en Anna Baneke: — de Heeren A. G. van Cappelle; T. Springstok, te *Zwol* (in verzen); J. Gordijn; C. Thijmen; T. J. H. te *W.*; Johs. Jacs. Lardelli (in verzen, deze Correspondent oordeelt de *Logogryph* veel te eenvoudig te wezen: van 't zelfde gevoelen is de Heer H. Kraay) J. Gonggrijp, te *Harlingen*; La. Js. H., b.

CHARADEN.

1.) GROENLAND; opgegeven door den Heer, J. Groenland, uit *Weesp*. — De geëerde Heeren Correspondenten, welke deze *charade* in het woord WITVISCH gevonden hebben, worden verzocht (ter bevorderinge van de leerzaamheid onzes werks) den lezers van 't zelve, den gezegden *visch* te leeren kennen; dat gedaan hebbende, voldoet hun ingezonden woord volkomen aan de bepalingen in de opgave bevat.

Het woord GROENLAND is ingezonden door den Heer A. J. D'Ailly: Mejuff: A C Zweerisz; de Heeren C. A. Thijmen, te *Zutphen*; F. C. W.; Sch...r; A. Bredie *Jr.* (in verzen); H. W. Carras, te *Zutphen* (in verzen); Gt. Vos *Jr*; H. P. Witkamp *Pz*; (in verzen); J. G. Reurhoff; Mejuff. J. S., weduwe Z; de Heeren Cornelis ten Kate; M. te *Z.*; Mejuff. Sara J. Ulman; de Heeren, D. Holland, te *Waververen*; Hk. Gs. Kloppenburg (in verzen); A. J. M. van Meerten, te *Gorinchem*; J. Rabe, te *Arnhem*; J. N. C. (in verzen); Adrs. Croes Forsborgh *Jr.* (in verzen); J. R. K. van V. W. J. C. Schouten.

Het volgende is van den Heere Hk. Wellan *Hz*:

'K had deez charade naauwelijks,
En met vermaak, doorlopen;
Of de onderteekening, mijnheer,
Deed me op de ontraadfling hopen.

Nog hebben wij de volgende oplossingen ontvangen:

Heer GROENLAND, 'k houde 't voor gewis,
Dat juist uw naam de meening is:
Want *groen* voldoet aan de eerste vraag,
En 't *land* voedt ons toch alle daag:
'K vond dus, door de onderteekening,
Gemakkelijk de ontwikkeling.

L. G. Bredie.

Heer GROENLAND *heb ik wel gelezen,*
Dan zal uw naam 't bedoelde wezen.

J. H. v. O.

Het *groen* is van een elk bemind,
Het *land* geeft alle menschen te eeten,
En GROENLAND, las ik aan het eind:
Hoe zou 'k 't bedoelde dan niet weten.

Jacob Bru *Jr.*

Groen is gewis een schoone kleur,
En 't vruchtbaar *land* geeft te eeten:
Dus zal 't charadewoord Mijnheer,
Als gij, 'k meen GROENLAND, heeten.

F. van der Weude.

De charade des Heere J. Groenland, is zijn eigen toenaam, want *groen* is een schoone kleur; 't *land* levert ons spijzen. Aan 't noorder aspunt der aarde, en wel in het westelijk halfrond, vindt men GROENLAND.

J. A. Oostkamp, te *Zwol.*

Bij 't ontdekken van meer oorden,
Vind men ook zeer diep in 't noorden,
'T *land* met kusten *groen* als gras,
Waarvan 't mos slechts de oorzaak was (*).
Onder 't geene is opgegeven
Vind ik voorts 't geheel geschreven.

L. J Ulman.

'K behoef naar 't noorden niet te reizen
Ter vinding van 't charadewoord:
Want zoo 'k naar Weesp slechts wil rijden,
Heer GROENLAND, zoo ontdek ik 't voort.

Rosette J. Ulman.

Charade nummer één, van u is ligt' te vinden,
Mijnheer! ze is door uw' naam te ontbinden.

Hendrik Kempe *Lodewijksz.*

Het *groen*, een kleur die 't oog voldoet,
Die men alomme op aarde ontmoet,
En 't *land* hetwelk ons dagelijks voedt,
Vertellen wat ik zeggen moet,
Dat GROENLAND, dus mijnheer uw eigen naam, voldoet.

Stephanus Verstraaten, te *Wavervеen.*

Het woord GROENLAND is ook ingezonden door de Heeren P. van Kalfsvoet, (in verzen); J. Muller; H. Kraay *Dirksz.* (in verzen); G. v. O.; J F. Hollerman; H. Alix (in verzen); A. G. van Cappelle (in verzen); T. J. H. te *W.*; C. Thijmen; J. Gordon.

Dus zegt de Heer W. F. Verwey Stollberg:

Daar de onderteekening de meening openbaart,
Wordt deez' charade ligt verklaard.
Men zoude dien met regt, zeer groote domkop heeten,
Die 't geen hij lezen kan nogtans niet zoude weten.

Het volgende is van den Heere J. F. K.:

(*) „*Dit is,*" *zegt de Heer* Ulman, „*voor zoo verre ik weet, de oorsprong van „het charade-woord.*"

Schoon 'k vlijtig zoek in oord bij oord,
Vind 'k GROENLAND *niet dan in het noord*
Dus is uw naam, Mijnheer, hier het bedoelde woord.

Hierbij behooren nog de volgende dichtmatige oplossingen:

In Weesp, o ja, ben 'k wel geweest,
Maar heb er geen *groen land* gevonden,
En die opmerkzaam de opgaaf leest,
Vind haar in GROENLAND toch ontbonden.

Al vond 'k in Weesp dan geen groen land
'T moet toch een WeesperGroenland wezen:
De opgever zelf biedt mij de hand,
Daar hij mij zijnen naam doet lezen.

J. Gonggrijp, te *Harlingen.*

'K vond noch te Zwol nòch ook te Weesp 't charadewoord;
Maar toen 'k in GROENLAND *kwam, ziedaar, toen had'k het voort.*

T. Springstok, te *Zwol.*

Eindelijk is hetzelfde woord (GROENLAND) nog ingezonden, door de Heeren, Ls. Js. H..b'; G. W. G. (in verzen); H. Torley (in verzen); J. H. Sterlie; en ook door de leerlingen van den Heere van den Berg voornoemd (zie bladz. 37.)

2.) GRAFSCHRIFT; voorgesteld door den Heer A. H. Mulder. — Gevonden door den Heer, J. H. v. O. Verscheidene Correspondenten hebben op deze *charade* het woord HALSDOEK ingezonden, doch zoo zij de inhoud der opgave nader, en naauwkeurig overwegen, zullen zij gewisselijk billijken dat wij het gemelde woord afwijzen; immers een *doek* (het tweede deel van HALSDOEK) wordt wel om den *hals* (het eerste deel) gedragen; maar niet op denzelven; evenwel bepaalt de *charade*, dat het tweede deel *op* het eerste gevonden wordt. De Heer A. J. D'ailly zegt:

LANDMAN, VELDMUIS, VELDVRUCHT, VELDHOEN, LANDHUIS, KOOLRUPS, ZEEMAN, ZEESCHIP, DAKPAN, HOOFHAIR, SCHOENGESP, STOELKLEED. — Welke van deze twaalf woorden nu door den Heer opgever bedoeld zij, is mij niet mogelijk te weten, allen althans zijn, naar mijn inzien, voldoende.

DAKPAN is ingezonden door de Heeren Hk. Wellan *Hz.*; H. P. Witkamp *Pz.* (in verzen); Cornelis ten Kate: de Heer G. v. O. zegt: na de woorden POORTKLOK, KERKDAK, HUISDAK aangeteekend te hebben: „Ook zoude het woord DAKPAN voldoende zijn, „ ware 't niet dat zulk een pan een gedeelte van het dak zelf is; want „ er bestaat geen pannedak zonder pannen; dus kan men niet zeggen „ dat de pannen op het dak zijn; maar de pannen maken, gezamentlijk met de sparren, het dak uit." — Onze geëerde Correspondenten gelieven hierover na te denken en ons ter gunste van mingevorderden, hunne besluiten desaangaande mededeelen, op dat ons werk, daardoor weder in nuttigheid aanwinne.

DAKPAN zegt ook de Heer A. Bredie *Jr.*, waarbij hij aanmerkt dat de *charade* in velerlei woorden ligt, echter zonder die woorden aanteteekenen.

De Heer Sch...r vindt de *charade* in BOOMVRUCHT.
— — Gt. Vos *Jr.*, — ——— MANSHOED.
— — H. W. Carras, te *Zutphen*, HOOFDLUIS.
— — L. J. Ulman, — ——— VLOERMAT, DAKPAN, enz.
Mejuffr. Rozette J. Ulman, ——— VLOERMAT (in verzen), ook hare zuster, Sara J. Ulman, heeft hetzelfde woord ingezonden.
De Heer D. Holland, te *Waverveen*, zegt:

Deze charade is, mijns bedunkens, op vele woorden toepasselijk, als SCHOENGESP, HUISDAK, HOOFDLUIS, KORDEK, ZEESCHUIM, DAKPAN, en meer anderen.

Hier zouden wij echter weder in omvrage durven geven, of ZEESCHUIM wel OP zee gevonden wordt? hetgeen naar voorschrift der *charade* moet wezen (zie boven).

De Heer J. R. K., van V. W., heeft het woord, LANDMAN.
— — H. Kempe *Lodewijksz.* — de woorden DAKPAN, STRAATSTEEN, BOEGSPRIET, KOFZEIL.
— — H. G. Kloppenburg — — — LANDDIER, IJSBEER.
— — S. Verstraaten, te *Waverveen*, DAKRIET, DAKPAN.
— — J. C. Schouten, — — — HOOFDHAAR, DAKPAN, GRAFSCHRIFT.
— — P. van Kalfsvoet, — — — SCHOENGESP (in verzen); voorts nog GRAFZERK, GRAFSCHRIFT, HOOFDLUIS, HOOFDHAAR.
— — J. F. Hollerman, — — — BOOMVRUCHT.
— — J. Gonggrijp, te *Harlingen*, — KORHAAR, LAMSWOL, of iets anders 't welk op een beest wast.
— — W. F. Verwey Stollberg, — DAKPAN, HOOFDHAAR, STRAATSTEEN, SCHOEN-, HOED- en KUITGESP, LANDMAN (*).
— — H. Kraay *Dirksz.*, — — — GRAFSCHRIFT, SCHOENGESP of DAKPAN.

De leerlingen van den Heere van den Berg (zie derzelver namen, hier voor bladz. 37.) — — — } DAKPAN.
De Heer, J. H. Sterlie, — — — } DAKPAN.
— — F. Torley, — — — } DAKPAN.
— — J. Gordon, — — — HOOFDHAAR.
— — T. J. H. te *W.* — — — SCHOENGESP.

Het volgende is van den Heere J. N. C.:

'T woord HOOFDHAIR is hier zeker goed,
Of moet ik 't onder 't HUISDAK vinden?
Of 't KERKDAK? dat ook wis voldoet.
Met VLOERKLEED is het ook te ontbinden;
En is 't dit mede niet, naar schijn
Zal het dan LANDHUIS moeten zijn.

(*) *De overige woorden door dezen Correspondent opgegeven, kunnen niet in aanmerking komen, om dat dezelve uit meer dan twee lettergrepen bestaan; daar de opgave wel uitdrukkelijk bepaalt:* Ik besta uit twee deelen.

Dus zegt de Heer A. G. van Cappelle:

HOOFDHAIR, KOOLRUPS, GRAFSCHRIFT, LANDMAN,
STOELKLEED, DAKPAN, ja nog meer;
VELDMUIS, VLOERMAT, of iets anders,
Soortgelijks geldt hier, Mijnheer.

3.) KALABAS; opgegeven door den Heer, D. Holland, te *Waverveen:* — gevonden door de Heeren J. Hambeek, en H. L. Schollevanger *Jr.*; F. C. W.; Sch.. r; G. v. O.; Gt. Vos *Jr.*; J. G. Reurhoff; H. P. Witkamp *Pz.*; J. H. v. O.; Cornelis ten Kate.; A. V. V., te *Z*; F. van der Woude; Klaas Zeeman (in verzen); J. A. Oostkamp, te *Zwol*; Mejuff. Sara J. Ulman; de Heeren J. N. C.; Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*; J. Rabe, te *Arnhem*; Hendrik Kempe *Lodewijksz*; Adrs. Croes Forsborgh *Jr.*; H. G. Kloppenburg; J. R. K., van V. W.; Mejuff. Anna Maria Jacoba Rabe, te *Arnhem*; de Heeren J. C. Schouten (in verzen); A. Timme en G. D. Schlegel, leerlingen van den Heere J. van Wijk; A. J. D'ailly; Mejuff. A C. Zweerisz; de Heeren Hk. Wellan *Hz.*; C. A. Thieme; L. G. Bredie. — Dus zegt de Heer A. Koster:

Ka *is een vrouwenaam, en* la *een noot in 't zingen.*
Het lak *wordt veel gebruikt, tot onderscheiden dingen.*
De bas, *zoo als gij zegt, is zeker instrument.*
De KALABAS *een vrucht bij ons zeer wèl bekend.*

Het volgende is van den Heere H. W. Carras, te *Zutphen:*

Het naamtje *Ka*,
De zangnoot *La*,
En daarbij *bas*,
Die toonde ras,
Dat KALABAS,
Het doelwit was.

Ook is nog bij ons ingekomen 't geen volgt:

De naam is *Ka*,
De noot is *la*,
En 't derde is mij niet min bekend,
Het is de *bas*, een instrument.
En het geheele woord, Mijnheer!
Is KALABAS; een lekkre peer.

Rosette J. Ulman.

„ La *is een* noot," *zei eens Katrijn;* „ *maar die wast op geen boomen;*
„ *Hoe zou een noot voor fluit of bas ook aan een' boomtak komen!"* —
De snège Kaat had verder lust, om broeder Frans te kwellen,
En ging hem van den KALABAS *en van de* noot *vertellen;*
„ *Die wast," zij ze,* „ *op een' hoogen boom; de kalabas daar tegen*
„ *Wast maar aan een' zeer lagen struik; hoe is 't dan hier gelegen?* (*)"
„ *'K vat hier de meening niet," zei Frans;* „ *maar dit heb 'k wel gelezen,*
„ *Dat hij die steeds berispziek is, niet altijd wordt geprezen.*

J. Gonggrijp, te *Harlingen*.

Een vrouwenaam is *Ka*;
Een noot der toonkunst *la*;
Een zeker speeltuig *bas*
'T geheel dus KALABAS.

Jacob Bru' *Jr.*

(*) *De* charade *zegt dat de Kalabas een* BOOMVRUCHT *is.*

Een bijna gelijkluidend versje is ingezonden door den Heere A. Bredie *Jr.*;

Jan speelde laatst re, mi, fa, sol, la, *si, ut, op de* bas,
Terwijl at zijne zuster Ka, *een' lekkren* KALABAS.

L. J. Ulman.

KALABAS is ook ingezonden door den Heer H. Kraay *Dirksz.*; Mejuff. M. C. Verwey; de Heeren J. F. Hollerman; A. G. van Capelle; T. J. H. te *W.*; G. Thijmen; J. Gordon; P. Torley; J. H. Sterlie; H. Alix; Ls. Js. H..b'; T. Springstok, te *Zwol.*

De Heer P. van Kalfsvoet zegt:

Toen 'k deeze las
Bespeurde ik ras
Dit KALABAS
Het doelwit was.

RAADSELS.

1.) PAN; uitgegeven door den Heer T. Springstok, te *Zwol:* — ontraadseld door de Heeren A. Timme en G. D. Schlegel, leerlingen van den Heere J. van Wijk; J. Hambeek en H. L. Schollevanger *Jr.*; A. J. D'ailly; Mejuff. A. C. Zweerisz; de Heeren Hk. Wellan *Hz.*; G. v. O.; F. C. W.; J. Rabe, te *Arnhem;* A. Koster; C. A. Thieme, te *Zutphen;* Gt. Vos *Jr;* H. P. Witkamp *Pz.* (in verzen); J. H. v. O.; H. E. Keurhoff; Jacob Bru *Jr.* (in verzen); J. R. v. Dijk, van *Leyden;* Sch...r; F. van der Woude; Cornelis ten Kate; Klaas Zeeman (in verzen); J. A. Oostkamp, te *Zwol*; Mejuff. Sara J. Ulman; de Heeren D. Holland, te *Waverveen;* J. R. K. van V. W.; Adrs. Croes Forsborgh *Jr.*; J. C. Schouten.

Het volgende is van den Heere H. W. Carras, te *Zutphen:*

Het PANnetje, mijn waarde vriend,
Is iets hetwelk in keukens dient.
De PAN zal elk ook ligt bemerken
Aan huizen en aan vele kerken.
PAN was in vroeger tijd beschouwd,
Vindt men der Heidnen God van 't woud:
Al verder kunnen, naar mijn gissen,
De jagers ook de PAN niet missen.
Vraagt gij wie 't napje heeft bemind?
Diögenes, de tonnevrind.

Nog hebben wij de volgende hier bij te voegen:

In vele keukens zal men men ligt' een PAN *bemerken;*
Ook op de daken van veel huizen en veel kerken,
De PAN *kan, verder, bij den jager niet ontbeerd,*
PAN *werd als boschgod bij de Heidenen geëerd.*
PAN, *omgekeerd, is* nap, *iets dat, in vroeger dagen,*
Diogenes, in plaats van drinkschaal, kon behagen.

A. Bredie *Jr.*

Veinzend zeide ik: „Inderdaad,
„Als ik goed dit raadsel raad,
Neem 'k het geen op zijde slaat.

L. J. Ulman.

Dit woord van slechts drie lettren kan
'K wel vinden; maar alleen in PAN.

Rosette J. Ulman.

Het volgende is bijna gelijkluidend met de opgave:

PAN woord van slechts drie lettren, is
Van veelerlei beteekenis.
In keukens zult ge een PAN bemerken;
PAN ook op huizen en op kerken.

Bij jagers kan geen pan ontbeerd.
PAN werd bij 't heidendom geëerd.
'K lees PAN verkeerd, op dat ik vinde,
Nap dien DIOGENES beminde.

Hendrik Kempe, *Lodewijk z.*

Iets dergelijks is ingezonden door den Heer H. G. Kloppenburg.

Een heidensch God was woeste boksvoet PAN,
En zonder PAN *geen jager schieten kan.*
Geen kok (zal hij niet zeer bekrompen werken)
Kan zonder PAN *iets stoven of iets snerken.*
Diogenes smeet zijnen nap *aan kant,*
Hij volgde een kind en dronk uit zijne hand.

Stephanus Verstraaten, te *Waverveen.*

PAN *is hier zeker 't woord, dit meen ik wèl te weten;*
In keukens vindt men haar tot stoving van het eeten.
Veel PANNEN *ziet men op het dak van huis of kerk,*
Bij jagers doet de PAN *een hun onmisbaar werk.*
PAN *zag men eertijds bij het heidendom vereeren,*
Hij was de God van 't woud. Door PAN *nu om te keeren*
Bekoomt men nap, *eerst van Diogenes bemind,*
Doch dien hij wegsmeet op het voorbeeld van een kind:
Het drinken uit de hand, hetwelk dat kind hem leerde,
Was oorzaak dat hij ook voortaan den nap *ontbeerde.*

J. N. C.

In keukens is een PAN *voorzeker nooit te ontberen,*
Men vindt een PAN *aan 't huis en ook wel aan de kerk;*
Een Vuurroer zonder PAN, *welk jager zou 't begeeren?*
PAN *was ook Heidensch God: en 't* filozofisch *werk*
Van vriend Diogenes, was, uit een NAP *te drinken,*
Terwijl vast anderen de glazen lieten klinken.

P. van Kalfsvoet.

Voorts is 't woord PAN nog ingezonden door de Heeren J. F.

Hollerman; W. F. Verwey Stolberg; Mejuff. M. C. Verwey; de Heeren H. Kraay *Dirksz.*. (Deze Correspondent merkt aan dat niet VELE kerken met *pannen* maar met *leijen* gedekt zijn.) Ls. Js. H..b'; H. Alix; J. H. Sterlie; C. Thijmen; H. Torley; Mejuff. S. P. van Cappelle; de Heeren F. J. H. te *W.*; A. G. van Cappelle.

'T woord PAN, van flechts drie lettren, is
Van velerlei beteekenis;
In keukens zult ge een PAN bemerken.
Een PAN op huizen en in kerken
Bij jagers wordt geen PAN ontbeerd.
PAN werd door 't heidendom geëerd.
Wordt PAN nu anders om gelezen,
Men heeft het woordje *nap* verkrege,
Heer Springftok kan dit niet verftaan?
Is zoo uw' raadfel niet geraân.

L. G. Bredie.

Uit de volgende geestige *coq à l'ane* blijkt dat het woord PAN nog in eenen anderen zin gebruikt wordt, dan de charade bepaalt: zij luidt dus:

Van koper, tin, of fteen of ijzer,
Maakt men de PAN, alom begeerd.
De mensch gedraagt zich thans veel wijzer,
Daar het geen boschgod PAN meer eert.
De vogel valt voor elken jager,
Het geen volftrekt niet misfen kan,
Mikt hij niet hooger of niet lager;
Mits 't kruid niet fisfe van de PAN.
Diogenes, die wijsheid eerde,
Zag dat een jongling met zijn hand
Het water fchepte, en daardoor leerden
De wijsgeer, met hoeveel verftand
Natuur den eedlen mensch begaafde;
Hij wierp zijn' *nap* verfmadend weg;
Waarna hij met zijn hand zich laafde,
En volgde een les van overleg.
De plaats die 't brein ter woon verftrekt,
Is met de PAN van 't hoofd gedekt.

J. Gonggrijp, te *Harlingen.*

a.) KORENAREN; opgegeven door den Heer J. Hambeek: — gevonden door de Heeren H. L. Schollevanger *Jr.*; A. Timme en G. D. Schlegel, leerlingen van den Heere J. van Wijk; A. J. D'ailly; C. A. Thieme, te *Zutphen*; F. C. W.; W. F. Verwey Stöllberg; J. C. Schouten; H. W. Carras, te *Zutphen*; H. P. Witkamp *Pz.*; F. van der Woude; D. Holland, te *Waverveen*; J. Rabe, te *Arnhem*; H. G. Kloppenburg; Mejuffrouwen Anna Maria Jacoba Rabe, te *Arnhem*; M. C. Verwey: — de Heer P. van Kalfsvoet zegt:

Dit raadfel bedoelt KOREN-AREN; doch de Heer Hambeek zal niet kunnen ontkennen dat het zijn maakfel niet is, daar ik het, reeds voor ten minfte een paar jaren geleden eens gekopijeerd heb, zoo ik mij wel herinner uit een weekblad te *Zaandam* bij van Aken uitgegeven, genaamd *De vriend der jeugd*, door P. Beets: — echter kan ik dit niet *ftellig* verklaren; maar dit weet ik althans *zeer zeker*, dat het *geene eigen vinding* van den Heer Hambeek is.

Dus zegt de Heer A. Bredie:

Heer Hambeek 't woordje GRAAN,
Doet mij uw raadfel raan.

Van

Van den Heere Jacob Bru *Jr.*, hebben wij het volgende: „Het „ viel mij niet moeijelijk dit raadsel te ontraadselen; daar ik het, „ met dezelfde woorden gelezen heb, in de *Avondstonden der jeugd*, „ in 1801, maandelijks uitgekomen, bij J. van der Hey." — De Heer Bru laat hierop een versje volgen, 't geen wij, vredelievendheidshalve ter zijde leggen, waarop wij, ook van den Heere inzender zelven goedkeuring verwachten: zooveel van hetzelve willen wij echter onzen lezer mededeelen, dat, naar luid daarvan, het raadsel in verschil, gevonden wordt in het tweede deel van 't genoemde werk, bladz. 83; en de ontraadseling in het derde deel, met het woord KOORNAAREN.

De Heer L. J. Ulman zegt:

Hier spijt het mij weder te moeten aanmerken, dat dit raadsel, met de oplossing, DE KOORNHALMEN, te vinden is, in *De avondstonden voor de jeugd*.

(NB. De niet geplaatste charade op *Kalfsvleesch* [zie ons 3de D. 4de st. bladz. 202.] staat mede in gem. werk.)

Nog is het volgende ingekomen:

Wij zien het KOREN *geel, na 't eerste jeugdig groen,*
Daar 's maaijers sikkel, als 't zijn' wasdom heeft verkregen,
Het afsnijdt, ten gebruike als een onschatbre zegen;
Wij zien 't bereide graan schier heel het menschdom voên.

J. N. C.

O God! daar geene kracht uw' wil kan wederstaan,
Gebied het oorlogs zwaard weêr in de scheê te gaan,
'T beroost ons, groote God! van 't kostlijk goudgeel graan.

EXTEMPORE.

Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*.

Menigvuldige malen is op dit raadsel, BOOMBLADEN, ingezonden, dan wij kunnen niet zien hoe de Heeren inzenders van dat woord, de *flagting* waarvan in de opgave gesproken wordt, op het afvallen der boombladen kunnen toepassen, gelijk dezelve op het afmaaijen van 't rijpe koren zeer goed is toe te passen: onzes dunkens zoude men van de boombladen veeleer kunnen zeggen, dat derzelver volkomene ontrolling (als zij zich in hunnen vollen wasdom vertoonen, en hunne groene kleur het aangenaamst is) eene flagting onder hen voorspelt; namelijk de zomersnoeijing.

De Heer H. Kraay *Dirksz.* tekent mede aan dat het raadsel overgenomen is.

Voorts is KORENAREN nog ingezonden door de Heeren Gonggrijp, te *Harlingen*; Ls. Js. H..b'; H. Alix; J. H. Sterlie; F. Torley; A. G. van Cappelle (*).

(*) *Door sommigen derzelve echter onder andere benamingen; als die van* GERST-, TARW-, ROG-HALMEN, *enz.*

3.) NOTENBOOM; uitgegeven door den Heer J. v. d. Lengen. — De Heeren A. Timme en G. D. Schlegel, hebben dit raadsel gevonden in STOKVISCH: zoo ook de Heeren J. Hambeek en H. L. Schollevanger *Jr.*; Cornelis ten Kate; J. A. Oostkamp, te *Zwol*; Mejuff. Anna Maria Jacoba Rabe, te *Arnhem*; de Heeren, Hendrik Kempe *Lodewijksz.*; G. v. O., die tevens NOTENBOOM heeft ingezonden; P. Torley; C. Thijmen; T. Springstok (in verzen); J. H. Sterlie; H. Alix; J. C. Schouten.

De Heer Hk. Wellan *Hz.*, vindt het raadsel in TROM.

NOTENBOOM, zeggen de Heeren, G. v. O. (*); D. Holland, te *Waverveen* (†); Stephanus Verstraaten, aldaar, die tevens zegt: „ Het hier slaan van de deugd en niet van de ondeugd, kan ook „ in een' geestelijken zin verstaan worden." — De Heer J. N. C. zegt: „ Men heeft mij verzekerd dat dit raadsel ergens elders te vinden is, „ en dat het NOTENBOOM beteekent; hoe het hiermede zij weet ik „ niet."

De Heer H. Kraay *Dirksz.*, zegt STOKVISCH of NOTENBOOM, in verzen; doch te scherp voor den aard van ons werk, en onze eigene gezinning; echter willen wij den lezer niet onthouden, het geen deze geëerde Correspondent (in NOTA) bij zijn versje voegt; namelijk het volgende:

Dit raadsel is te vinden in *Veentjes almanak*, en is met het volgende versje in hetzelfde boekje (bladz. 31.) beantwoord:

De notenboom ontstaat men niet,
Indien men daar geen vrucht aan ziet;
Maar wordt wel dapperlijk geslagen,
Wanneer men hem ziet vruchten dragen.

'T is heel verkeerd zoo met de mensch,
D'ondeugende krijgt zulken pens.
De deugd behoort te zijn gekroond,
Doch deugd men vaak met ondeugd loont.

V.

Het is ongelukkig dat men van die zaak niet kan afstappen. Ik houde mij liever bij kleine eigene versjes, als soortgelijke ondernemingen te doen.

NOTENBOOM, hebben ook de Heeren, Gt. Hesse; J. H. v. O., en F. van der Woude.

HENNEP, is ingezonden door den Heer, C. A. Thieme, te *Zutphen*; en door den Heer H. W. Carras, aldaar, in 't volgend dichtje:

„ 'T is om zijn deugd, niet om zijn kwaad,"
Zei Jan, „ dat men den HENNEP slaat:
„ Heeft hij geen deugd, hoe weinig 't zij,
„ Dan is hij van de slagen vrij." —
„ Maar krijgt hij om zijn deugden slaag?
„ Dat's waarlijk raar!" was Jakob's vraag. —

„ Niet raar! niet raar!" riep schrandre Jan;
„ Men heeft volstrekt geen nut er van,
„ Wordt hij door slagen niet bewerkt:
„ Hebt gij dit nog niet opgemerkt?"
„ Ja ja," zei Ko, en was voldaan,
En ik, dewijl 'k het heb geraân.

(*) *Deze Correspondent verzekert dat dit raadsel reeds van ouden datum, en door hem in een of ander boek gevonden is.*

(†) *Dit raadsel,*" *zegt de Heer* Holland, „ *meen ik gelezen te hebben in de raadsels* „ *van* J. van Veen; *doch heb thans het boekje niet voorhanden.*"

De Heer L. J. Ulman zegt: TAPIJT, of TROM: — „Mogelijk „ TAPIJT," zegt zijne zuster, Mejuff: Rosette J. Ulman.

De Heer H. G. Kloppenburg vindt het raadsel (naar onze gedachten niet ongegrond) in KLEED.

NOTENBOOM is ook ingezonden door de Heeren; J. F. Hollerman; P. van Kalfsvoet, met bijvoeging van vernomen te hebben dat het raadsel mede gekopijeerd is; waarop de Correspondent dus vervolgt:

Ik kan niet begrijpen hoe men durft ondernemen eens anders waar in deze ter markt te brengen, dewijl men er in lang geene eer, maar integendeel schande mede behaalt. Men zie slechts eens na wat in dit werk 3e. *deels* 2e. *stuk bladz.* 84 en 85: en 3e. *deels* 3e. *stuk bladz.* 138 en 139, dienaangaande gezegd is.

De Heer J. Gonggrijp, te *Harlingen* zegt:

Het raadsel nummer drie had 'k naauwelijks gelezen,
Of 'k dacht wat zou het deel dier opgaaf toch wel wezen?
Zou 't ijzer *zijn of* vlas? *of wel een'* NOTEBOOM?
„ *Ja vader!" zei mijn zoon, en hielp mij uit den droom,*
Door me oogenblikkelijk zijn' almanak te geven,
'K vond de opgaaf woordlijk uit dat boekje nageschreven,
Die te Utrecht *is gedrukt bij* Kemink *en zijn zoon;*
Waarom ik 't antwoord u kopijelijk vertoon.

NB. *Zie dat antwoord boven, ons door den Heere* Kraay *medegedeeld.*
(*De overige oplossingen in ons eerstkomend stuk.*)

De volgende is de LIJST VAN UITMUNTENDE TOONKUNSTENAREN, in ons laatstvoorgaand stuk beloofd. Wij herhalen ons verzoek om meer dergelijke lijsten (eerezuilen voor het zuchtend vaderland), alle andere kunsten en wetenschappen betreffende, te mogen ontvangen.

A. FODOR, lid van 't konink. instit. *Clavier.*
....WILLEMS, ——— ——
....KAUPE *sen.* ——— *Violoncel.*
....FREUBER, *Componist.*
....TAMME, . . *Clavier.*
....BOEKSE, . . ———
....BRACHTHUISE, ———
J. R. MERLEN, ... *Viool.*
....BALDENECKER, . . . ———
J. JACOBS *Jun.* . . . . . ———
P. SCHRIVANECK, gezegd *Vink.* ———
H. KLEIN, ... ———
... KEULEN, ... ———
H. WUSTEN, ... ———
....BERKENHOF (te *Leyden*) ———
....COURNAN (te *Utrecht*) ———
....STEIGER (te *Rotterdam*) ———
... BONN *Jr.* (— ———) ———
A. DAHME, . . . *Dwarsfluit.*

W. VAN OLLEFEN, *Dwarsfluit.*
...DROUET *Jr.* . ———
...SCHIEVANECK, *Oboe.*
J. C. KLEIN, . . *Clarinet.*
...DRAICKLUFFT, ———
...SOLA, ... *Alt-viool.*
H. C. VAN OLLEFEN, ———
.. MANN, ... *Basson.*
J. WEISMAN (te *Leyden*) ———
... CORBIERE, . *Viool.*
J. GREVE, . . ———
C. WELSCH, . ———
... COLBACH (te *Utrecht*), *Dwarsfluit.*
M. DAHME (te *Rotterdam*), *Walthoorn.*
E. C. MEIJER, *Violoncel.*
... POTDEVAIN, *Walthoorn.*
... THIEME, *Contrabas.*
... GEHRING, *Pauk.*

De volgende aanvullingen der eindrijmwoorden, onderwerp DE LENTE, voorgesteld door den Heer J. Hambeek (zie ons laatstvoorgaande stuk, bladz. 304.) zijn ons ter plaatsing toegezonden:

De leeuwerik verheft zich met zijn' hooge...vlugt,
Weêr vrolijk zingend in de helder blaauwe...lucht:
Hoe is thans elk verheugd in 't aangenaam...getij!
Vaart vrij met schepen nu op het ontdooide ..IJ!
Ook op het veld ziet men den boer, die vrolijk...stapt,
Vol vreugd den Heere dankt en in de handen...klapt;
Hij ziet en veld en weide in duizend kleuren...bont;
Juicht allen, roept hij, juicht! prijst God! zegt ieder..mond.
Geheel natuur herleeft; de mensch en dier en...veld,
'T schijnt alles als verjongd, als naar een ziekt'...hersteld.

L. J. Ulman.

Zie hier eens een vooglen *vlugt;*
Haar gezang vervult de *lucht.*
Weg is 't gure jaar-*getij;*
Alle koude is nu voorb*ij.*
Zie hoe elk nu blijder *stapt,*
Vrolijk in de handen *klapt;*
Bloem en boom staan allen *bont;*
Elk een juicht met blijden *mond,*
Nu de tuin en 't vruchtbaar *veld*
Weêr in luister zijn *hersteld.*

Rosette J. Ulman.

De winter...vlugt;
De lente...lucht,
Dat jaar-...getij
Lokt ons na 't...IJ:
Nu vrolijk naar het veld ge...stapt,
Niet meer van koû de hand ge...klapt,
Niet meer met pels, met jas, met...bont,
Maar luchtig juichend met de...mond:
Nu wordt door u, o lente! 't...veld
Weêr in het groen gewaad...hersteld.

Hendrik Kempe *Lodewijksz.*

De winter is als wegge...vlugt;
Wij hebben nu een zoele...lucht,
En veel geschikter jaar-...getij
Tot 't zeilvermaak op 't scheeprijk...IJ,
En is men dan aan land ge...stapt,
Zoo wordt weêr in de hand ge...klapt,
Want boom en velden zijn nu...bont,
Dit doet ons God met hart en...mond
Weêr danken, dat hij 't nuttig...veld
Tot heil voor 't menschdom heeft...hersteld.

W. Starink.

(*Meer in ons eerstkomend stuk*)

NIEUWE OPGAVEN.

(*De groote voorraad der nog voorhanden zijnde oplossingen, gebiedt ons thans alleenlijk de navolgenden dèn liefhebberen voortestellen*)

CHARADEN.

1) Het geheel bestaat uit vier deelen, en geeft een bijna onontbeerlijk man te kennen. Het eerste deel is een muzijknoot: het tweede, de gebiedende wijze van een werkwoord; omgekeerd een ligchaamsdeel: het derde, een verkorte mansnaam, en het vierde deel regts gelezen, een Latijnsch woord, en omgekeerd de gebiedende wijze van een werkwoord.

G. H. Heidland *Jr.*

2.) Ik besta uit vier deelen: mijn eerste is een rivier in dit koningrijk: mijn tweede deel verkeerd, vindt men in vele huishoudingen: mijn eerste en tweede deel te zaam genomen is mensch en beest aangenaam: mijn derde vindt men in steden en dorpen; ook vindt men in mij een letter eenmaal, een ander tweemaal, een derde driemaal, en een vierde viermaal: mijn geheel is een dorp in dit koningrijk.

G. v. O.

BURGER HUIS-APOTHEEK.

(Tweede Vervolg *der* voorschriften, *onder de landlieden enz. verspreid.*)

5.) Is men, onder het werken, door regen overvallen en nat geworden, dan moet men t'huis komende, vooral de natte kleederen niet aan zijn ligchaam laten koud worden, maar aanstonds afleggen, drooge kleederen nemen, en, indien men koud geworden is, zich verwarmen, door beweging te maken, of voor een vuur te zitten; nemende daarbij wat warm drinken, en voorts tijdig te bed gaande, om de uitwaseming te herstellen. Deze laatste raadgeving kan ook te pas komen, na het onvoorzigtig vatten van koude of tocht, waar tegen in art. 3 gewaarschouwd is.

6.) Behalve zulke noodige voorzorgen tegen de gevaarlijke gevolgen van groote hitte en haastige bekoeling des ligchaams, is het niet minder noodzakelijk, dewijl morsigheid en onreinheid ook zeer zekere bronnen zijn van bederflijke ziekten en besmetting, om te zorgen, voor eerst, voor reinheid van ligchaam, door vlijtig wasschen van handen, beenen, aangezigt, ja ook door baden in zuiver niet al te koud water, en zich daarna wel afdrogen, voorts door tijdige verschooning met droog linnen en kleederen, dragende bij dit alles zorg tegen het vatten van koude tocht.

7.) Vervolgens moeten het bed of stroo, waarop, en het dek, waaronder men slaapt, wel zuiver onderhouden, dagelijks afgehaald, wel gelucht, ververscht en droog gehouden worden. De bed- of slaapsteden niet alleen, maar ook het geheel woonvertrek, met al wat daarin is, moet men dagelijks, wanneer het werkvolk uit is, wel doorluchten, schoonhouden, de vloer en wanden, zoo veel noodig, afwasschen of schrobben, doch daarbij zorgen, dat het nat gemaakte spoedig weer droog gemaakt wordt.

VOLMAAKT TOILET

VOOR DE SCHOONE KUNNE.

Bewonderenswaardig middel om het vel fraai te maken.

Klop gelijke deelen limoensap en eiwit wél door elkanderen, in een' verglaasden pot, en zet het voorts op een zacht vuur, mits het bestendig met een' houten spatel roerende, tot zoo lang het ten naasten bij de dikte van boter heeft bekomen; dan wordt het ten gebruike bewaard.

Wanneer men er zich van zal bedienen kan men er een' reuk aan geven welke men verkiest; voorts is het een vereischte dat men het aangezigt, alvoren het met dezen balsem te wrijven, met rijstwater wassche; 't is eene bewezene waarheid dat dit middel het gelaat schoon, glanzig en zacht maakt.

TOEGIFT No. 1.

TWEEDE VERVOLG *en* SLOT *der* VOORSTELLEN, *geplaatst in ons* 2de D. 5de stuk.

3.) Voorgesteld door den Heer Js. Hector, Rekenmeester te *Amsterdam*: — De Heer L. J. Ulman, bewerkt het voorstel als volgt:

$D^2 - A$ is $= 2476$ $\quad D^2 - B = 2470$ $\quad D^2 - C = 2468$ en $D^2 = A^2 + B^2 + C^2$

Dus is ook

$2476 + A = 2470 + B$ $\quad 2470 + B = 2468 + C$ $\quad 2468 + C = A^2 + B^2 + C$

$A = B - C$ $\quad B = C - 2$ $\quad 2468^2 = A + B^2 + C^2 + C$

Derh: $A = C - 8$

$$\begin{aligned} \text{En } A^2 &= C^2 - 16C + 64 \\ B^2 &= C^2 - 4C + 4 \\ C^2 - C &= C^2 - C \end{aligned}$$

$$A^2 + B^2 + C^2 - C = 3C^2 - 21C + 68 = 2468$$

$$\text{Dus } 3C^2 - 21C = 2400$$

$$3/\ C^2 - 7C = 800$$

$$\frac{49}{4} = \frac{49}{4} \quad \textit{Add.}$$

$$C^2 - 7C + \frac{49}{4} = \frac{3249}{4}$$

V

$$C - \frac{7}{2} = \frac{57}{2}$$

$$\begin{aligned} C &= \tfrac{64}{2} = 32, \text{ en } C^2 = 1024. \\ B &= C - 2 = 30, \text{ en } B^2 = 900. \\ A &= C - 8 = 24, \text{ en } A^2 = 576. \end{aligned}$$

add.

$$A^2 + B^2 + C^2 = 2500 = D^2$$

V

$$50 = D.$$

De volgende werkwijze is die van den Heere, Korns. Scholte, te *Edam*:

Volgens voorst. is $A^2 + B^2 + C^2 + \quad = D^2$

Ook is volgens 't voorst. $\left.\begin{aligned} D^2 - A &= 2476 \\ D^2 - B &= 2470 \\ D^2 - C &= 2468 \end{aligned}\right\}$ Derhalven is B, 6 en C, 8 meer dan A.

Stel nu $A = x$: deszelfs quadraat $= x^2$

Zoo is $B = x + 6$ . . . . . . $x^2 + 12x + 36$

En $C = x + 8$ . . . . . . $x^2 + 16x + 64$

$$D^2 = 3x^2 + 28x + 100$$

$$3x^2 + 28x + 100 - x = D^2 - A = 2476$$

$$3x^2 + 27x = 2376$$

$$3 / \quad x^2 + 9x = 792$$

$$\overset{-2}{4\tfrac{1}{2}} = 20\tfrac{1}{4} \quad Add.$$

$$\sqrt{x^2 + 9x + \overset{-2}{4\tfrac{1}{2}} = 772\tfrac{1}{4}}$$

$$x + 4\tfrac{1}{2} = 28\tfrac{1}{2}$$

$$x = 24 = A. \text{ en } A^2 = 576$$

$$x + 6 = 30 = B. \text{ en } B^2 = 900$$

$$x + 8 = 32 = C \text{ . } C^2 = 1024$$

$$\sqrt{2500 = D^2}$$

$$50 = D$$

Op dezelfde wijze werkt de Heer, H. W. Caspari; als mede de Heeren, A. J. D'ailly en B. H. D'ailly.

Oplossingen *van het* voorstel *van den Heere* P. Moolhuizen *Dz.*, *te* Weesp, *geplaatst in ons* 2de D. 6de st.

Het volgende is van den Heere H. W. Caspari:

Dewijl volgens het voorstel, de kleinste kogel 4 mengelen uitwerpt; en de grootste daarna nog 28 mengelen, zoo zoude de laatste, terstond in het volle vat gelegd zijnde, 32 mengelen uitgeworpen hebben: dus kan men den inhoud der beide kogels stellen als 4 tot 32, of als 1 tot 8:

En dan heeft men, volgens Steenstra, 6de *boek*, 22ste *prop:* en 10de *boek*, 22ste *prop:*, den omtrek des grootsten kogels $= x$ stellende:

$$1 : 8 = \overline{44}^3 : x^3$$

$$\text{Of } 1 : 2^3 = \overline{44}^3 : x^3$$

$$x^3 = 2^3 \times \overline{44}^3$$

$$\sqrt[3]{} \quad x = 2 \times 44 = 88 \text{ de omtrek des grootsten kogels;}$$

Dus werkt de Heer voorsteller:

Stel den Diameter van den grooten kogel $= x$. Volgens Archimedes staat 22:7::44:14. Diam: van den kleinen kogel: — en volgens Euclides, 12de *boek*, 18de *prop:* staat $4 : 28 + 4 :: \overline{14}^3 : x$: dat is de uitwerping van den kleinen, tot die van den grootsten kogel, als de cubicq van den diam: des kleinsten, tot de cubicq des diam: van den grootsten kogel:

$$\text{Of} \quad 1 : 8 :: 2744 : x^3$$
$$\;\; 8$$
$$x^3 = 21952$$
$$\sqrt[3]{}$$
$$x = 28 \text{ Diam: van den grooten kogel.}$$
$$7 : 22 :: 28 : 88 \text{ Omtrek des grootsten kogels.}$$

Het volgende is van den Heere Fs. Hovenier, te *Edam:*

Daar de eene kogel 4 en de andere 32 mengelen vochts uit het vat werpt, staat de inhoud van den anderen in reden als 1 tot 8.

De cubicq uit de reden, hunner inhouden staat tot de reden hunner omtrekken, als $1 : 8$

$$\left.\begin{array}{l} \sqrt[3]{1 : 8} \\ 1 : 2 = 44 : \end{array}\right\} 88 \text{ de omtrek van den gevraagden kogel.}$$

De Heer H. Hermans, Schoolhouder te *Amsterdam*, wordt vriendelijk verzocht, zijne op dit voorst. ingezondene werkwijze, ten dienste van den kweekeling, met onderwijzende redenen te bekleden, en ons dezelve alsdan ter plaatsinge te laten toekomen: de geëerde Correspondent zal ons gewisselijk dit verzoek ten beste houden, dewijl hij gereedelijk zal toestemmen, dat gezegde zijne werkwijze voor den kweekeling onbevatbaar is: intusschen heeft ons TOEGIFT alleenlijk strekking naar diens onderrigt en oefening. — Zooveel kunnen wij thans, betreffende den arbeid van den Heere Hermans, dezen aangaande, mededeelen, dat hij den volgende, *algemeenen regel* gevonden heeft:

Multipliceer den omtrek des kleinsten kogels met den cubicq-wortel uit de som der uitgelopene vochten, gedeeld door de hoeveelheid der eerste uitwerping.

4 mengelen: eerste uitwerping.
28 ——— tweede ———

$\frac{32}{4}$ add. { 8 : de cubicq-wortel hieruit is 2.
Omtrek des kleinsten kogels 44
mult.

Omtrek van den grootsten kogel 88

AMSTERDAMSCHE
MERCURIUS.

ZEER KORTE BESCHRIJVING
VAN DE WERELDBEROEMDE KOOPSTAD
AMSTERDAM.
(*Zesde vervolg.*)

Heer Gui van *Henegouwen* bleef niet lang in het bezit van *Amstelland*, dus ook niet van *Amsterdam*; want hij had het aanvaard onder de voorwaarde van tot hij met een bisdom, of eenig ander goed van dezelfde waarde, voorzien zoude wezen; of, bij missing van dien; dat is, indien hij niet tot eenige andere waardigheid of goed mogte geraken, tot aan zijn' dood, in welk geval *Amstelland* weder tot den Grave of deszelfs nakomelingen zoude terug keeren: uit krachte nu van deze voorwaarde moest hij na verloop van korte tijd weder afstand van de Heerlijkheid *Amstelland* doen, dewijl hij tot Bisschop van *Utrecht* verkozen werd, in de plaats van Bisschop Willem *den tweeden*: het bestuur over *Amstelland* werd als toen opgedragen, aan 's Graven zoon, Jan van *Oostervant*: het schijnt echter dat zekere oorlogsdienst, door Gui aan zijnen broeder den Graaf bewezen, als mede het spoedig afsterven van Jan van *Oostervant*, na deszelfs aanstelling als Heer van *Amstelland*, te wege gebragt hebben, dat Gui in het bezit van *Amstelland* is gebleven, tot in het jaar 1311, wanneer hij hetzelve, ter vergeldinge van eenige diensten, hem door Graaf Willem *den derden*, tegen de *Friezen* bewezen, aan dien Graaf afstond, onder die voorwaarde echter, dat hetzelve niet van de Gravelijkheid vervreemd, en 't niet als een eigendom van het *Sticht* aangezien zoude worden, zoo als hij zelf, volgens zijne handteekening, van 29 Junij 1309, ook verklaarde, *dat hij de heerlijkheid van* Amstel *niet bezat, uit hoofde van zijn Bisdom* Utrecht; *maar eeniglijk uit hoofde der gifte, door zijnen broeder, Graaf* Jan den tweeden, *vóór dat hij Bisschop was, hem geschonken.*

In 1304 overkwam het onvoorbeeldig aanwassend *Amsterdam* eenen vreesselijken ramp: de toenmalige toedragt van zaken, het verhaal van welken niet tot ons tegenwoordig plan behoort, had ten wege gebragt, dat Bisschop Willem *de tweede* een' inval in *Amstelland* gedaan had: onder de baniere van dezen kerkvoogd had zich zekere Jan van *Amstel*, zoon van Heer Gijsbrecht, laatst genoemd, bevonden; alzoo was deze Heer Jan van *Amstel* op den bo-

dem van *Amstelland*, waarschijnelijk ook in *Amsterdam* terug gekeerd, strijdig met het gemaakt verbond, waarvan wij hiervoor gesproken hebben, houdende dat men zulks nimmer zoude gedogen. Deze terugkeering van Jan van *Amstel* nu werd *Amsterdam* als eene misdaad toegerekend, en Jonkheer Willem, die toen, in 's vaders naam, het bestuur over *Holland* had, veroordeelde de stad deswegen tot het afbreken van hare bruggen en vesten: dat zulks eene schandelijke vernedering voor de stad was, is duidelijk, daar 't zelve haar weder tot een dorp of vlek maakte, en eene stad altoos in hooger rang geplaatst staat dan een dorp. — Behalve het gemeld afbreken van bruggen en vesten, werd de stad, bij hetzelfde vonnis ook nog benomen, de vrijheid van te markten; nog werd haar opgelegd het betalen van dubbel *gruitgeld*; het geen ons doet zien, dat toen reeds bierbrouwerijen in *Amsterdam* aanwezig moeten geweest zijn; want de bierbrouwers waren verpligt dat geld te betalen.

Intusschen vindt men beweerd dat dit vonnis zeer onregtvaardig geweest is; offchoon het ook waar moge wezen dat, gelijk sommigen willen, *Amsterdam*, den zoon van Heer Gijsbert *ingehaald* zoude hebben; want, zegt men, de *Amsterdammers* waren niet schuldig aan den moord aan Graaf Floris gepleegd; ten anderen was de stad niet mede begrepen in 't verbond van die, welke tot de vervolging van Amstel gestemd hadden. „Men gelooft dan," voegt men er bij, „dat dit vonnis over de stad alleen is uitgesproken, om haar te noodzaken tot het opbrengen van meerdere penningen, welke Jonkheer „Willem, ter voortzetting van den oorlog met *Braband* en *Vlaanderen*, hoogelijk benoodigd was."

(*'T vervolg hierna.*)

BERIGT VAN TWEE BELANGRIJKE UITVINDINGEN.
(*getrokken uit de Keulsche Courant.*)

Onder 16 Patenten voor uitvindingen, vervat in een Keizerlijk Decreet uit *Aranda de Duero*, van den 16den December ll., bevinden er zich twee, die ten behoeve van een Huis van Negotie in *Keulen* zijn gemaneerd, te weten: aan dat van de Heeren CHARLIER, DABER en REMY (thans CHARLIER en REMY): beide inventiën zijn voor de *Zijden Fluweel-Fabryken* van veel aanbelang, en verstrekken onze medeburgeren zoo veel te meer tot roem, daar dezelven zijn medegedeeld in een tak van kunst, waarin *Frankrijk* altijd te voren de kroon spande. De eene van deze uitvindingen, voor welke een Patent van 15 jaren verleend is, bestaat hierin, dat men, door eene bijzondere manier, op één Weefgetouw, en door een' en denzelfden Wever, twee stukken Fluweel van gelijke qualiteit, breedte en lengte, kan vervaardigen; en wat het bijzonderst is, zoo kan men, des verkiezende, twee differente kleuren aan een en hetzelfde stuk laten afweven, als, bij voorbeeld, een zwart en een groen, een rood en een geel stuk, enz.: men behoeft bijkans niet meer

tijds te besteden tot afwerking van zoodanig een dubbeld stuk, als men tot hiertoe tot het bewerken van een enkeld stuk noodig gehad heeft. De voordeelen hiervan vallen al te zeer in het oog, dan dat men noodig zou hebben hier zulks te beweren.

Het tweede, op tien jaren verleend, Keizerlijk Patent, verdient niet minder honorabele mentie, want het is geschikt, om aan het Fluweel een' veel grooteren luister bij te zetten; want, welke moeite men ook tot hier toe in de bereiding van het Fluweel hebbe aangewend, zoo hebben zich altijd de teekenen van het instrument of schaar getoond, dat de draden doorsneed, hetwelk een soort van voren of geuten op het geschoren Fluweel achterliet. De nieuwe Methode heeft in dit gebrek voorzien. Als men nu, volgens deze manier van bewerking, het Fluweel scheert, schijnt hetzelve in de geheele oppervlakte onverdeelbaar in malkander geweven te zijn en alle geuten of voren zijn verdwenen. Het voornaamste is, dat het alhier niet alleen op het zware Fluweel aankomt, waar de menigte der Zijde hetzelfde zoude kunnen aanvullen, maar het is ook toepasselijk op ligte en niet minder duurzame Fluwelen.

Keulen kan zich altijd verheugen binnen zijne muren uitvindingen te zien ontstaan, die in de Jaarboeken der Fabryken en Manufacturen hunne plaats zullen verdienen.

STAATSBERIGTEN.

SPANJE.

(Uit het 28ste *bulletin van daar.)*

Valladolid, den 13 *Januarij.* Het gedeelte der veldkas van den vijand, hetwelk in de handen van onze troepen is gevallen, bedroeg eene somme van 1.800.000 franken. De inwoners verzekeren, dat de *Engelschen* 8 à 10 millioenen hebben medegenomen.

De *Engelsche generaal* het onmogelijk oordeelende, dat de *Fransche infanterie* en *artillerie* hem konden volgen, en een zeker getal marschen op hem winnen, vooral in bergen, die zoo bezwaarlijk zijn doortekomen als die van *Galicie*, begreep, dat hen slechts voltigeurs en kavallerie vervolgde. Hij vatte dus post te *Castro*, hebbende zijn' regtervleugel tegen de rivier *Tamboja* gesteld, die langs *Lugo* loopt, en die niet waadbaar is.

De stad *Lugo* is door den vijand geplunderd en verwoest. Men kan evenmin deze ongelukken aan den *Engelschen generaal* toeschrijven; het zijn de gevolgen van geforceerde marschen en van eene overhaaste retraite. De inwoners van het koningrijk *Leon* en van *Galicie* hebben de *Engelschen* in afschuw. In dit opzigt gelijken de voorvallen, die plaats hebben gehad, naar eene groote overwinning.

De stad *Zamora*, welker inwoners door de tegenwoordigheid der *Engelschen* tot buitensporigheid waren vervallen, sloot hare poorten voor den kavallerie-generaal Maupetit. De generaal Darricau

begaf er zich met vier bataillons naar toe. Hij heeft de ſtad doen beklimmen, dezelve ingenomen, en de meestſchuldigen over den kling doen ſpringen.

(Meer in ons eerstvolgend ſtuk.)

ZEVENDE VERVOLG *der* BESCHRIJVING *van 't Koningrijk* Spanje.

Sevilla (of *Sivielie*) aan den *Guadalquivir* gelegen, bevat 100,000 inwoners. In die groote ſtad telt men 90 kloosters, 24 hospitalen, 22 vrije ſcholen, een amphitheater voor de ſtierengevechten, een geſchutgieterij, ſalpeterziederijen, zijdenweverijen, leerlooijerijen, en de grootſte tabaksfabriek van geheel het Rijk. De koophandel welke in *Siviliën* gedreven wordt is zeer aanzienlijk. — In den jare 1800 ſtierven ter dier ſtede, aan eene heerſchende beſmettelijke ziekte, 25 duizend inwoners.

Cordova ligt mede aan den *Guadalquivir*; bezit fluweel- zijde- en lederfabrieken; ook eene groote en prachtige domkerk, rustende op 742 pilaren. — Het *Cordovaſche* of *Corduaanſche leder* heeft aan deze ſtad zijnen naam ontleend.

De tot nu toe gemelde ſteden zijn de voornaamſte van *Spanje.* Thans zullen wij nog een vlugtig oog werpen op de eilanden welke dat Rijk in de *Middelandſche zee* bezit. — Het grootſte van dezelve heet,

Majorca, Dit eiland is omtrent viermaal zoo groot als het Hertogdom *Gotha*; is gedeeltelijk bergachtig, en voor het overig gedeelte zeer vruchtbaar. Hetzelve levert veel ſlagtvee en wild, en telt niet minder dan 136,000 zielen. *Palma* is deszelfs hoofdſtad, met eene Univerſiteit, eene goede haven, en 30,000 inwoners.

('T vervolg hierna)

HOLLAND.

DECRETEN VAN ZIJNE MAJ. DEN KONING.

Den 20 *October*. Verdeeling van het departement *Oostvriesland*, daaronder begrepen het land van *Jever*, en de Heerlijkheden van *Kniphauſen* en *Varel*; doch met uitzondering van *Reiderland.*

Den 3 *November*. Houdende de wijze van executie der wet, waarbij vastgeſteld is, dat de memoriën van bezwaren, wegens de tauxatiën der gebouwen, voor het middel der verponding, zouden worden ingeleverd en beſlist, door middel van neutrale tauxateurs.

Den 9 *dito*. Wegens de inſlagen aan tappers van gedisteleerde wateren vergund wordende.

AANMERKELIJKE ZAKEN.

Verſchrikkelijk zijn de tijdingen welke men, van tijd tot tijd, uit het *Gelderſche* ontvangt; onder anderen de volgende:

Den 30ſten januarij l. l., des avonds tusſchen 8 en 9 uren, is de *Noorder Lingedijk*, tusſchen den *kedichemſchen bovenmolen* en de

ou-

oude Ringkade der doorbraak van den jare 1726, doorgebroken. Deze gebeurtenis moet als des te ongelukkiger worden beschouwd, daar deze doorbraak is gevallen op eene plaats, alwaar het profil des dijks hooger en zwaarder is, dan op vele andere plaatsen van den *Lingedijk*, en men, door de onvermoeidste pogingen, alles had aangewend, om dezen dijk te beveiligen tegen eenen vloed, die, gedurende twee dagen en eenen nacht, van 15 tot 24 duim hooger was, dan de hoogst bekende vloeden van 1740 en 1784. Door den storm van bovengemelden dag werden verbazende ijsschollen, met het grootste geweld, tegen en over de kruin der dijken en noodweeringen aangedrongen, waardoor eindelijk de uitstekende hoek des dijks getroffen werd, en eene doorbraak, eerst van 3 roeden breedte, veroorzaakte, welke zoo spoedig toenam, dat dezelve, den 31sten januarij, des namiddags ten één uur, reeds, naar gissing, de ruimte van 30 à 40 roeden bedroeg, door welke een verschrikkelijke waterval van 8 à 9 voeten hoogte plaats had, die reeds toen de landen in den omtrek met 4 à 5 voet water overstroomde.

(*Meer hierna.*)

LUTHERSCH KERKNIEUWS.

Amsterdam, 25 *Februarij*. Het gewoon Consistorie staat gehouden te worden, op Woensdag den 1 en Woensdag den 15 Maart 1809, onder voorzitting van Do. Ebersbach.

HERSTELDE LUTHERSCHE GEMEENTE.

Amsterdam 25 *Februarij*. Het gewoon Consistorie zal gehouden worden, op Donderdag den 2 Maart, onder voorzitting van Do. Jacobi.

- De Heer J. A. Helper Sesbrugger, zinds eenige tijd het onderwijs van onzen Wel Eerw. en geliefde Leeraar Jacobi genoten, en de lessen der Hoogleeraren binnen deeze stad bijgewoond hebbende, werd onlangs op deszelfs verzoek in eene extra consistoriale vergadering tot een tentamen toegelaten, en gaf daarin zulke voldoende bewijzen van verzamelde kundigheden, zoo in de talen als in de beginselen der Wijsbegeerte en Godgeleerdheid, dat zijn E. door het Wel Eerw. Consistorie eenparig tot Student bij onze Gemeente wierd aangenomen. — Dien ten gevolge werd het zijn E. vergund, om een proef van deszelfs gemaakte vorderingen in het openbaar te geven, en wel op Woensdag den 8 Februarij dezes jaars, predikende bij die gelegenheid over de gewigtige woorden van den Apostel, bij *Galat.* 6 *vs.* 14; zijnde de vooraffspraak ontleend uit I *Korinth.* 1 *vs.* 1, 3. — Welke Leerrede door de toen zeer talrijk vergaderde Gemeente met zeer veel genoegen werd aangehoord. — God geve, dat deze veelbelovende eerstelingen van eenen rijken en gezegenden oogst mogen achtervolgd worden.

NAAMLIJST der GEPROCLAMEERDEN te *Amsterdam.*

Eerste Gebod, den 5 February.

J. van den Acker *en* M. E. Simons.
J. Bellagamba *en* A. J. M. van der Valck.
P. van Beijeren *en* E. van Zingelen.
D. van Bueren *en* M. Eylee.
J. Dames *en* J. de Kruyf.
J. Fellinga *en* J. van Stederen.
J. H. van Goudoever *en* E. Alings.
J. Groen *en* A. van Nonna.
J. Gasfeling *en* G. Ketelaar
W. J. van Huyfte *en* S. Fliekke.
C. Hacke *en* D. G. de Jong.
C. Haar *en* M. W. de Vries.
J. G. de Jong *en* B. Alexander.
M. van Loojen *en* M. van Oest.
H. Mulder *en* W. C. Ravekes.
J. Duyts *en* A. Kreeft.
G. Meijnders *en* C. F. Routman.
J. Peters *en* M. Boefe.
A. Meijer *en* B. van Praag.
J. Lambert *en* E. Eyland.
D. Pref *en* A. J. Arends.
W. Parre *en* J. M. Lestevenon.
W. Röfener *en* J. M. Mindorp.
P. Sliebolt *en* D. F. Melchers.
J. J. Schmitz *en* W. Beket.
D. Steenmets *en* A. J. Halgreen.
I. Salomons *en* A. Meijers.
C. F. Teunis *en* A. Drevers.
J. Wolter ten Brink Weerts *en* J. G. Verfter.
H. Zeegers *en* E. M. Rodermond
T. Dijkman *en* E. C. de Jong.
J. Krijle *en* C. Bodemeijer.
A. ten Sinkeldam *en* H. M. Lambregts.
W. Scholten *en* I. Weyt.

Te zamen 34 Paaren.

Eerste Gebod, den 12 February.

J. P. Helfmann *en* J. S. Duyvensz.
M. van Ammers *en* M. E. Steeman.
B. van Ankum *en* C. de Waart.
J. Belmer *en* J. Storm.
V. H. L. Dubourcq *en* M. A. Revet.
C. L. Deebeler *en* E. H. Visfer.
H. Gupffert *en* H. Johannes.
H. E. Hageman *en* A. M. Meijer.
J. A. Hemme *en* G. van der Schaaf.
J. Jordaan *en* A. van Sluyter.
J. Kreyn *en* A. M. Smit.
E. Knoop *en* A. van der Nieburgh.
L. van Loon *en* E. Jacobs.
H. Obbens *en* A. C. M. de Haan.
A. van der Peer *en* A. Swerus.
A. Miljado *en* B. Barends.
H. Robbers *en* A. van Dooren.
M. Serlemijn *en* J. W. Rausch.
J. H. Stegemeijer *en* E. Nibbrig.
B. de Vries *en* J. A. Fruitier.
A. S. Verwey *en* J. B. Voorraad.
H. J. Wuysten *en* A. S. van Noorden.
E. Abraham *en* M. Ifaak.
H. T. Ketjen *en* C. Fabius.
J. van Kesteren *en* H. Martens.
A. Andriesfe *en* C. Nieuwenhuyfen.
W. Speyker *en* A. Vastenhout.
C. van Oudgaarden *en* E. Luly.

Te zamen 29 Paaren.

Eerste Gebod, den 19 February.

G. Meynts *en* F. C. Verfter.
J. M. Boel *en* N. Kofter.
J. O. van Brand *en* J. R. Jacoby.
D. v. M. Baruch *en* H. Mofes.
D. Christiaans *en* E. E. Iprenburg.
P. H. Fruyt *en* A. Benier.
G. Haay *en* E. Diek.
J. Jong *en* C. M. Broekmeijer.
M. Kluyt *en* E. van Drummelen.
B. Kroefe *en* J. Linfen.
D. van der Kluyt *en* H. van Deyk.
A. Kist *en* S. Gortelman.
J. Levie *en* R. Abrahams.
D. van Grootveld Jr. *en* F. Rau.
P. van der Veen *en* J. Aardenhout.
S. Molenbouwer *en* C. M. Meijer.
B. Mofes *en* J. Salomon.
B. J. Nuhoff *en* H. Klaafen.
P. W. Orminghuys *en* J. Willems.
A. S. des Rbelles *en* E. Schoch.
H. W. Schuurman *en* G. Harshagen.
H. Sigers *en* M. J. van Dijck.
B. Schutting *en* B. J. Wieling.
P. van der Vliet *en* M. Weeber.
C. Druypfteen *en* J. Hondewinkel.
A. Paulusfen *en* C. Hendriks
A. de Rooy *en* M. van Heteren.
J. Verheyden *en* A. Bander.

P. J. Wesfels *en* M A Soomerkamp.
H. Besfem *en* G. Eggeman.
J. P. Dinch *en* C. M. J. E. Ransfpek.
N. P. Brans *en* M. Lam.

Te zamen 33 *Paaren.*

Eerste Gebod, den 26 *February.*

P. Braakman *en* C. Jacobs.
P. van Delfen *en* J van Wijngaarden.
G. James *en* L. Fredriks.
M. Ratelband *en* E. Bout.
D. Weijers *en* G. Smit.
L. Isaak *en* S. Philips.
W. Wolf *en* C. M. Weeseman.
H. van ten Bouhuys *en* M. Snijdenarend.
N. Teisseire *en* C. M. F. G. Hoffman.
F. Stoffanschie *en* M. C Hemeijer.
D. v B. Baruch *en* R. v. J. Trevino.
E. Houtkamp *en* E. Klaasen.
A. A. Schonewel *en* J. C. Roslouw.
H. Wessels *en* A. Huysinga.
D. Schaust *en* W Dokter.
F. Franse *en* A. P. Bladt.

Te zamen 17 *Paaren.*

NAAMLIJST der OVERLEDENEN, te *Amsterdam*, zoo als dezelve op de navolgende dagen ter *Secretary* dezer stad zijn aangegeven; nevens de datum van het overlijden, begraafplaatzen en ouderdom.

Maandag 19 *December.*

Overl.		Jaar.
16	Anna Petronella van Eeufom, *l. kh.*	18
15	Albert Coblijn, *z. k.*	54
16	Margretha Helfloot, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.*	16
16	Pieter Johannes Uylenbroek, *l. n. k.*	60
14	Elisabeth Rijcke, wed. van F. van der Hoeve, *z. k.*	73 en 2 m.
17	Johanna Catharina Ploos van Amstel, *o. k.*	m. 18
15	Hendrik Hespe, *k. kh.*	80 en 2 m.
19	Frederik Kleegel, *a. kh.*	35
15	Roeloff Teunisfen, *a. kh.*	69
17	Margaretha Boele, *a. kh.*	25
17	Joseph Kampert, *a. kh.*	76
16	Neeltje Lukker, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.*	12
17	Henriette Jeanne Vernede, wed. J. de Bruyn, *wa. k.*	32
17	Angenietje Leuver, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.*	23
17	Johanna Magdalena Smit, *l. kh.*	14
14	Gerrit Smit, *l. kh.*	w. 4
16	Pieternella van Alst, wed. van J. Arenbrost, *k. kh.*	88

Overl.		Jaar.
17	Mayke Draijer, *a kh.*	m. 15
15	Maria de Blonder, wed. D. Candeé, *a. kh.*	59
18	Antonia Swaanetta Mellink, *n. kh.*	m. 5
18	Frederik Hk. Jansen *a kh.*	w. 4
16	George Kallerges, *a. kh.*	39
15	Joanna Jansen, huisvr. van P. van Westerloo, *l kh.*	50
16	Bernardus Petrus Touw, eenige zoon van R. Touw, *a. kh.*	ca 3
15	Carel de Ruyter, *a. kh.*	1

Dingsdag 20 *December.*

18	Elisabeth Adriana Scheffer, *k. kh.*	8
19	Christiaan Wilhelmus Linnebeek, jongste zoon van J. Linnebeek, *a kh.*	m. 10
19	Willemina Blok, *l. kh.*	26
17	Grietje Schepmaker, *l. kh.*	m. 11
18	Jac. Kuytenbrouwer, *l. kh.*	w. 12
16	Abraham van Poot, *n. k.*	80
18	Anna Smees, wed.... Tielemans, *a kh.*	40
19	Johannes Smit, *w. kh.*	d. 10
17	Trijntje Jansen, *a. kh.*	44

Overl.		Jaar.
19	Hermanus Carels, a kh.	55
19	J. Grabouski, a kh.	40
17	Gerardus Antonius Vonk, jongste zoon van G. Vonk, Jr. l. kh.	½
17	Doortje Tubbes, l. kh.	63
18	Hendrik Dirks, a. kh.	53
18	Johana Jansen, huisvr. van W. van der Linden, k. kh.	35
15	Wouter Draak, k. kh	55
16	Anthonia Huibregts, a kh.	22
17	Margaretha le Grand, wed. J. Lensing. a. kh.	58
19	Anna Catrina Beudeker, w. kh.	5
18	Saartje Mulder, k kh.	9
18	Maria Elisabeth van Heekeren, k. kh.	w. 22
18	Jaaren Jannetje Helmich, w. k.	48
19	Jan Engelman, l. o. k.	64
18	Harmijntje Staal, eenige dogter van E. Staal, l. kh.	w. 6
18	Jannetje Westerbaan, wed. C. IJsebont, w. kh.	79
18	Christoffel Jagotteke, l. kh.	65
17	Alida Deenekas, huisvr. van P. Obbes de Vries, a. kh.	41
18	Alida de Vries, jongste dogter van P. Obbes de Vries, a. kh	d 5
	Moeder en Dogter.	
14	Frans Duil, l kh.	w. 12
19	Hendrika Wiegman, k kh.	w 9
18	Roelof Jansen, jongste zoon van E. Jansen, n kh.	m 4
19	Hendrik Belder, a kh.	75
19	Hendrik van der Klift, jongste zoon van J. van der Klift, l. kh.	w. 3

Woensdag 21 December.

19	Anna Adriana Eberlein, n. k.	33
17	Hendrik Bouhuys, n. z. c.	61
19	Frederik Wendel, l. kh.	23
19	Evertje van Vreede, huisvr. van D. Vinkman, w. kh.	72
19	Martijntje Schot, huisvr. van A. ten Brumeler, l. kh.	47
21	Johannes Magiel Brouwer, l. kh.	1
19	Jan Holdinga, k. kh.	43
18	Hendrik Luytjens, k. kh.	71

Overl.		Jaar.
18	Pieter Brandhof, a. kh.	w. 7
18	Johanna Hadding, a. kh.	25
20	Anna Elisabeth Geerlings, wed. J. Wenders, k kh.	63
19	Lowisa Johanna Christina Godzen, dogter van C. Godzen, a kh.	1½
20	Joanna van Dijk, jongste dogter van J. van Dijk, k. kh.	w. 15
18	Adolph Lindsen, w. k.	62
20	Margaretha Twint, jongste dogter van J. Twint, l kh.	w. 6
20	Maria Johanna Krehé, a kh.	32
18	Willem Floers, k. kh.	62
17	Johannes Vrijmoet, w. kh.	53
20	David van Aken, eenige zoon van D van Aken, Hksz.	w. k.
18	Catrina van der Meer, oudste dogter van J. van der Meer, w. kh.	4
17	Paulus van den Berg, eng. k.	55
19	Antonie Harms, o. k.	1 en 2 m.
19	Catharina Soff, a. kh.	m. 10

Donderdag 22 December.

19	Aaltje Mijrink, wed. van L. Bloemink, a. kh.	86
20	Elisabeth Kleysing, wed. van T. Brummel, a. kh.	70
19	Barta van der Vlied, l. kh.	4
19	Anna Antonia Veling, huisvr. van C. van Wijk, a kh.	29
19	Maria Schut, huisvr. van C. Heymel, l. kh.	46
19	Agnes Schuyt, wed van H. A. Stiphout, k. kh.	75
20	Jan Jansen, l. kh.	2½
18	Theodorus Vorstius, l kh.	57
20	Elisabeth van Beek, huisvr. van J. Wassink, a. kh.	66
20	Wilhelm Pieter Coenraad Ingenhoff, a kh.	m. 3
20	Johannes Stram, w. kh.	37
21	Helena Bijvank, huisvr. van W. Hemeling, k. kh.	51
18	Albertus van Rheede, l. kh.	64½
20	Antje Zimmerman, huisvr. van D. Helmeken, k. kh.	49

Overl.		Jaar.
22	J. Schnouwer, *a kh.*	24
21	Hendrik Meijer Tiersfen, *a. kh*	79
20	Anna Margaretha Koovrij, *l kh.*	21
20	Lambertus van Greuningen, *k. kh.*	52
20	Maria Elisabeth Pietersfen, *a. kh.*	1
20	Willem van der Linden, een A. M. N. Weeskind, *l kh.*	7½
20	Dirk Gosfeling, jongste zoon van H. Gosfeling, *a. kh.*	½
22	Crisfie Brouwer, wed. van J. van den Wijngaarden, *w. kh.*	71
20	Willemina Bosch, wed. van A. D. Gonzal, *n k*	70
21	Jacob Selleman, *k. kh.*	½
20	Fransiena Elisabeth Roos, *w. kh.*	1
20	Grietje van Fraano, *k. kh.*	1 en 4 m.
21	Maria Dros, *a. kh*	m. 5
19	Pierre Mölles, *a. kh.*	74
22	Sara Davids, wed. J. Blegge, *k. kh.*	49
19	Jannetje Edenskast, jongste dogter van Edenkast, *k. kh.*	1
20	Willem Traast, *k kh.*	4
21	Euphemina Heydekker, huisvr. van W Wreesman Cz., *n. k.*	68

Vrijdag 23 *December.*

21	Isaac Schenk, *a kh.*	65
21	Marretje van Weesip, wed A. Lanfon, *a kh.*	72
19	Harmina Alida van der Moolen, eenige dogter van F. van der Moolen, *k kh.*	m. 8
20	Willemijntje Jansen, *w. kh*	d. 18
20	Barend Koenen, jongste zoon van J. Dirks Koenen, *n. kh.*	½
21	Hendrik Leenders, *k kh.*	62
20	Maria Ouderkerk, *a. kh.*	64
21	Daniel Ritting, *k. kh.*	w. 5
21	Marretje Kruyswijk, huisvr van H. van Kampen, *n. kh.*	44
22	Catharina Salinieres, wed S. Benier, *wa. k.*	83
21	Nicolaas Beukelaar, *a. kh.*	½
20	Anna Carré, wed. H. Zijdhoff, *a. kh.*	68

Overl.		Jaar.
20	Maria van Bergum, *l. kh.*	w. 8
21	Anna Margareta Kapel, wed. J F. Stuve, *n. z. c.*	64
22	Hendrikus Visser, *n kh*	m 4
22	Jan Hendrik Masman, *k kh.*	61
21	Christoffel Geuling, *l. n. k.*	23
19	Jan Frederik Cordes, *w. k*	45
22	Gerrit Leduc, *k kh*	m. 10
21	Vrouwtje Johanna Eijsmas, *a. kh.*	½
22	Lourens Breier, *a. kh.*	30
22	Johannes Peetrus Beijer, *a. kh.*	w. 5
20	Jan van Lingen, *k kh.*	9
22	Catharina Huijerman, huisvr. van D. Stoeldraijer, *l. kh.*	36

Saturdag 24 *December.*

23	Franciscus Arnoldi, jongste zoon van B. Arnoldi, *o. k.*	5½
18	Jan Koelman, *w. kh.*	62
23	Catharina Schippers, wed. A. Schoonbeek, *a. kh.*	71
23	Pieter van Oosten, *a kh.*	60
23	Maria de Bruyn, *k. kh.*	w. 5
22	Margaretha van der Voort, *n. z c.*	ruim 82
21	Adrianus Vorster, *k. kh.*	74
21	Mr. Jan Hinlopen, na *Utrecht* uitgev.	49
21	Pauline Henriette Tintat, *w. kh.*	w. 10
23	Charlotta Meubits, *w kh.*	w 18
23	J. van der Linden, *a. kh.*	60
22	Hendrik Philippus Dirker, *l kh.*	55
21	Isaac Barent Hamer, *a. kh.*	42
22	Joanna Dromont, wed. van H. Bosman, *a kh.*	87
19	Grietje Zandbergen, wed. van J. bij der Linden, *k. kh.*	18
23	Giertje Swart, wed. H. Scheewel, *k. kh.*	58
22	Elisabeth Paradijs, wed. J. F. Bramber, *a. kh.*	71
22	Catharina van der Heyden, huisvr. van H. den Otter, *l kh.*	71
20	Swaantje Logeman, behuuwd dogter van J. P. Gins, *a. kh.*	1½

Overl. Jaar.

21 Jean Faure, *wa. k.* 84 en 15 w.
22 Elisabeth van Groningen, *eil. k.* ½
24 Lambertus van Groningen, *eil. k.* 2½
23 Dirk Vinkeles, jongste zoon van H. Vinkeles Jansz. *z k.* w. 7
21 Isaac Huybregts, *a. kh.* 5½
23 Marretje Frederiks, een D. I. A. Weeskind, *l kh.* 41½
23 Maria van den Bosch, *w. kh.* 2½
23 Everdina Brinkman, jongste dogter v F. Brinkman, *a. kh.* w. 6
24 Maria Carillon, *a. kh* 5
21 Anna Tieleé, wed J. Maager, *w. kh.* 70
22 Jan Cornelis Scholten, *k. kh.* w. 16
20 Frans Hendrik de Jong, jongste zoon van J. B. de Jong, *a. kh.* 1
22 Aaltje Schulting, wed. van A. Diering, *a. kh.* 58
23 Maria van den Heyligenberg, huisvr. van H. Rigters, *a. kh.* 69
23 Anna Maria Latounier, *a. kh.* 1
23 Hendrik Altman, *k kh.* 5½
22 Abraham Kramer, *o. z. t.* 26
24 Andreas Korff, *w kh.* w. 2
23 Lodewijk Bartholomeé Boppes, *k kh.* d. 8
23 Sophia Frederika Bokelo, eenige dogter van J. C. Bokelo, *w. kh.* w. 6
22 Giertje de Haan, huisvr. van J. Wolters, *a. kh.* 69
22 Marcus van Aggelen, oudste zoon van E. van Aggelen, *l. kh.* 4
20 Johannes Kuyper, *k. kh.* 1½
23 Maria Elisabeth Scharff, *k. kh.* 1
22 Volkert Rijnders, eenigste zoon van V. Rijnders, *k. kh.* 1½
19 Maria van Langen, *k. kh.* 70
23 Agatha Petronella Broekman, *z kh.* 70
21 Oje Luken, *k. kh.* 55
21 Marie Jeanne Fleuriau, *l. kh.* 80
21 Christoffel Kamphuysen Jr., *w. kh.* w. 5
22 Siena Reeba, *k. kh.* m. 11

Overl. Jaar.

22 Andries Tuys, *k. kh.* m. 11
19 Anna Christina Weyhuysen, *k. kh.* 1
23 Jannetje Drieling, eenige dogter van G. Drieling, *n. kh.* ½
22 Gebke Schoemaker, *a. kh.* 80
22 Anna Bijleveld, *a. kh.* 70

Het getal der Dooden is 233.

Dingsdag 27 December.

24 Saartje Lameer, wed. van A. van Agter, *a kh.* 86
24 Antje Matthijsse, vrouw van A. Jansen, *a kh.* 64
24 Johannes Philippus Hockemeijer, *a. kh* 1½
22 Niesje Menssens, laast wed. C. Riebeling, *k. kh* 76
23 Hendrik van Kampen, *a. kh.* 72
24 Elisabeth Hester, huisvr. van J. M. Batzel, *a kh.* 28
27 Meyndert Bendert, eenigste zoon van M. Bendert, *a kh.* 2½
23 Johanna Rooster, wed. van J. Looning, *a kh.* 60
24 Dirkje Johanna Mellink, eenige dogter van de wed. H. Mellink, *k. kh.* 8
26 Daniel Jacobus van Elden, *n z. c.* 19
24 Geertruy Gesina Turenout, *n. k.* ca. w. 6
24 Martijntje Smit, wed. van C. van Leeuwen, *l. kh.* 74
22 Carel Hombregt, *a kh.* 48
26 Carel Appenzeller, jongste zoon van R. Appenzeller, *a. kh.* w. 6
26 Leena Meijer, huisvr. van P. Lourens, *a. kh.* 33
25 Selotta Lourens, *a kh.* 9
25 Jan Kroon, eenigste zoon van G. Kroon, *k. kh.* d. 2
23 Pieter Jean Luyters, *a. kh.* 72
24 Cornelia van der Werve, *a. kh.* 49
26 Hilletje van Leeuwen, *a. kh.* 27
23 Jan de Leeuw, *m. k.* 74
23 Lamberdinus Leonard van Leeuwen, *a. kh.* 12

Overl. Jaar.

24 Helena Lobbregt, wed. van J. Ronsch, *a. kh.* 72
22 Elisabeth Rotting, huisvr. van J. van Walraven, *k. kh.* 57
24 Gerardina Johanna Charlotta Borneman, *k. kh.* 2½
26 Elisabeth Alberts, huisvr. van B. Kroese, *n. kh.* 42
26 Dirk Kreuger, *a. kh.* 13
25 Alida Koning, *k. kh.* 65
24 Barendina Margretha Olmes, *l. kh.* 2½
24 Giesiena Aalheyd Vinke, huisvr. van D. Volmers, *n. kh.* 48
23 Wilhelmus Engelinus Gordijn, *a. kh.* u. 1
23 Cornelis de Kruyff, *n. k.* 78
27 Catharina Lurg, een Roomsch Weeskind, *l. kh.* 11
23 Pieter van den Tooren, *l. kh.* 47
23 Johannes Sluyter, *o. k.* 51
23 Elisabeth Pronk, *k. kh.* m. 11
23 Benjamin van der Zee, *a. kh.* 1½
25 Lucas Johannes van Buuren, *w. kh.* 2 en 1 m.
25 Lambertus Plettenaar Jr. *l. kh.* 1½
24 Neeltje Donk, huisvr. van E. Brummelkamp, *z. k.* 30
25 Justus Antonius Ivangh, *a. kh.* w. 8
24 Gerardus Schut, *k. kh.* 46
24 Hendrik Barens, *k. kh.* 70
24 Hendriena Ortmar, *n. k.* 78
26 Pieter Bouman, *k. kh.* 50
25 Catrina Koppers, *a. kh.* 38
23 Jannetje Gueker, *a. kh.* 50
23 Johanna Hendrika Kersting, *a. kh.* 2
26 Jan Carel Alstede, *l. o. k.* 61
25 Antje Blikslager, huisvr. van H. Menke, *n. k.* 55
25 Jacobus Ament, *a. kh.* 54

Woensdag 28 December.

23 Gerrit van 't Vlie, *w. k.* 47
25 Margretha van Rees, huisvr. van J. Capel, *k. kh.* 53
24 Gijsbert van Paddenburg, *w. k.* 40
25 Cornelia de Jong, *o. k.* 61

Overl. Jaar.

26 Jean Henrij Vallij, *k. kh.* 75
26 Hendrik Petig, *n. kh.* 61
24 Pieter Clement, *w. k.* 36
25 Maria Klahn, *w. k.* 4
25 Engeltje van der Voort, huisvr. van J. van Zijp, *n. z. c.* 53
25 Marike Kort, huisvr. van J. Lanson, *k. kh.* 75
26 Wendelina van Um, wed. W. de Vries, *k. kh.* 78
22 Antonius Johannes Aartsen, *w. k.* 24
27 Jacobus Cats, *k. kh.* w. 24
27 Antje Koning, eenige dogter van C. Koning, *w. kh.* d. 1
25 Johannes Clamot, en
25 Willem Clamot, } een Tweeling w. 6,
beiden op 't *a. kh.*
27 J. Hendrisse, *a. kh.* 56
24 Naatje van Haagen, *a. kh.* m. 8
24 Joziena van der Gersten, wed. J. Dekker, *a. kh.* 48
22 Engelbertus Lambertus van Vleuten, kind van H. van Vleuten, *n. kh.* w. 4
26 Johanna Catharina van Lieshoudt, *a. kh.* 1
27 Maria Ergelist, wed. van G. van Rijn, *a. kh.* 89
27 Eijsak van der Spek, *k. kh.* w. 32
27 Gerrit van Ingen, *a. kh.* ¼
27 Neeltje Morhart, *w. kh.* w. 6
24 Jacobus van Meeteren, *a. kh.* 55
24 Pieter Kok, *k. kh.* 43
26 Roelof Relstaap, *a. kh.* 68
27 Geertruy Ketting, huisvr. van R. Relstaap, *a. kh.* 58
Man en Vrouw.
25 Cornelis Bakker, *a. kh.* 38
26 Mietje Janse van Daalen, *a. kh.* w. 10
26 Elisabeth van Borzelen, huisvr. J. de Mol, *o. k.* 75
26 Heyltje Brumer, wed. van H. Boldhoop, *l. kh.* 55
25 Gerritje Vasterman, wed. van I. van Hekken, *l. kh.* 60

Overl.		Jaar.
27	Hendrik Teunisse de Jager, *l. kh.*	28
26	Alida Gezina Morré, *n z. c.*	49½

Donderdag 29 December.

Overl.		Jaar.
27	Maria Onweer, huisvr. van J. Slek, *l. kh.*	51
26	Johanna Maria de Baus, huisvr. van G. Bretteris, *a kh.*	47
26	Jan Hendrik Petering, *w. kh.*	1
28	Johannes Nugteren, *a kh*	72
26	Louis Joseph Clement Durftes-te, *eng. k.*	74
25	Jan van Harn, *a. kh*	80
25	Ida Wiarda, wed. S. Evers, *a. kh*	65
28	Jannetje Siebering, wed. van F. Vroom, *a kh*	69
23	Leentje Brijjant, *k kh.*	w 6
27	Maria Thresia Lingeman, *a. kh.*	24
24	Naatje Schut, *k. kh.*	55
27	Elsje Terlien, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.*	15
25	Lauken van der Meulen, huisvr. van P. Scheveel, *k kh.*	46
25	Johanna van Wesfem, wed. van W. Ibach, *l kh.*	78
26	Jan Halswijk, *l. kh.*	44
26	Johannes Hendricus Baarflag, *no. k.*	27
24	Christiaan Peeters, jongste zoon van C. F. Peeters, *n kh.*	3
25	Hendrik Coers, *w. kh.*	55
26	Jacob de Haan, *a. kh.*	52
28	Johannes Sonneveld, *l. kh.*	w. 11
27	Geertruy Breeman. wed. van C. Carels, *a. kh.*	70
26	Hendrik Klokhof, *k. kh*	56
25	Anna Maria Tappe, huisvr. van F. F. Tieman, *k. kh.*	52
26	Elisabeth Muller, *a. kh.*	w 6
27	Johannes Franciscus Bottier, *l. kh.*	w. 14
25	Johan Martinus Snijders, *k. kh*	71
23	Jan Frederik Esman, *k kh.*	53
28	Gijsbertus Schuilenburg, jongste zoon van A. Schuilenburg, *a. kh.*	2¼
28	Joost Hendrik Hoeneman, *a. kh.*	81

Vrijdag 30 December.

Overl.		Jaar.
28	Alida Halfwas, *w. kh.*	70
28	Maria Meyers, huisvr. van D. Scholenaar, *a. kh.*	65
26	Pieter van Buuren, *k. kh.*	1½
27	Johannes Siemon Rinck, *a. kh.*	½
29	Gijsberta Verhoef, huisvr. van W. Moll, *a kh.*	59
28	Saartje van Geffen, *k. kh.*	9
29	Egbertus Andries van Putten, jongste zoon van L. J. van Putten, *a. kh.*	m. 2
28	Maria Boot, wed. van C. Heiliger, *a. kh.*	67
26	Lambarta Johanna Frielink, huisvr. van J. F Franck, *k kh*	35
27	Pieter Purmerent, *a. kh.*	53
26	Siemon Mattheus Croes, *a. kh.*	1
27	Frans Beudeker, *l. n. k.*	62
22	Christina Schuyheeden, wed. P. Wiegandt, *k. kh.*	48
29	Sieske Seymense, *k kh.*	77
30	Carlina Charlotta Brunner, *k. kh.*	m. 10
26	Catrina Engelbert, huisvr. van Matthijs Kunée, *l. kh.*	54
30	Anna Hermina Sitterman, *w. kh.*	2½
28	Matthijs Roos, *a. kh.*	24
27	Hendrik Jan Roelofs, *a. kh*	74
27	Eufemia de Leeuw, wed. G. van der Wal, *k kh.*	42
26	Catharina Grote, *n. k.*	69
28	Jozephus Hoppenbrouwer, *a. kh*	½
28	Anna Roemersma, huisvr. van W. Takes, *w. kh.*	49
29	Adam Smit, *eil. k.*	64
28	Anna Maria Catharina Hanterman, huisvr. van J. Smitt, *o. k.*	37
24	Johannes ten Hulsen, *k. kh*	57
28	het dood ter wereld gekomen Kind van M. G J. Feith, *n. k.*	
29	Bernhardus Gerardus Dijkhoff, *l kh*	1½
28	Damianus Adrianus Herbes, *a. kh.*	33

Overl.

Overl.		Jaar.
28	Adriana Verhey, *l. kh.*	30
27	Dirk Hallen, *k kh.*	48
24	Anna Catrina Juttings, wed. P. Marfel, *k kh.*	85
28	D°. Abraham van der Vies, *z. k.*	60
29	Leuntje Wilmftad, laast wed. P. Brands, na *Haarlem* uitgevoerd.	68
26	Catrina Pieters, *w kh.*	24
28	het dood ter wereld gekomen Kind van J. W. ten Cate, *n k.*	

Saturdag 31 *December.*

Overl.		Jaar.
29	Adrianus de Vries, jongfte zoon van J. de Vries, *l. kh.*	1½
28	Siemon Stam, *a. kh.*	70
29	Arend Jurriaans, *ell. k.*	70
29	Elifabeth de Beer, huisvr. van A. H. Kemper, *a kh.*	36
29	Maria van Meppel, huisvr. van R. Mouwes, *k. kh.*	76
27	Jeanne Tabois, wed. van J. F. Combetes, *wa. k.*	ca. 71
29	Neeltje van Heukelom, jongfte dogter van C. van Heukelom, *k. kh.*	ca. 7
26	Elifabeth Witteman, *l kh.*	w. 18
30	Wilhelmina Wisfelkamp, wed. J. Speyker, *w. kh.*	59
27	Cornelis Pennewart, *z. k.*	68
28	Catharina Platteel, jongfte dogter van G. A. Platteel, *a. kh.*	4
29	Willem van Strauwitz, *n. k.*	28
29	Johan Adolph Guitzgen, *n. k.*	59
28	Baart Hendrik Steenmeyer, *a. kh.*	36
30	Charlotta Johanna Suttelmeyer *a. kh.*	¼
30	Ludovicus Antonio Firrario, *o k.*	m. 4
30	Femica Pothof, *a. kh.*	70
30	Maria Maaks, *a. kh.*	m. 4
28	Sufanna van Heusden, eenigfte dogter van A. van Heusden, *k. kh.*	2
29	Willemina van Soolingen, *k. kh.*	11
30	Gerrit Deyst, *w. kh.*	w. 7
29	Aafje de Vries, huisvr. van J. de Jongh, *o. k*	69
28	Aldert Mik Pullen, *w kh.*	37
26	Anna Elifabeth de Langen, *w. kh.*	w. 14
30	Ernst August Bokelman, *a kh.*	35
27	Elifabeth Viard, *l. kh*	70
29	Frederik Seyfennop, *l. kh.*	38
27	Adolf Lijfveld, *l. kh.*	1
30	Johannes IJzerraad, *w. kh.*	60
27	Douwe Janfe Meester, *k kh.*	46
28	Henderina Maria Kopper, *n. k.*	32
29	Helena Testart, *a. kh.*	4
30	Margretha Lammeé, *l kh.*	m 5
27	Wiebe Johannes, jongfte zoon van G. Johannes, *a. kh.*	d. 8

Het Getal der Dooden is 290, en van het Jaar 1808 is 8962. dus 127 minder als in 1807.

Maandag 2 *Januarij* 1809.

Overl.		Jaar.
29	Cornelia Hageman, *a. kh.*	72
30	Sara Paris, wed. G. J. Stokkelaar, *a. kh.*	76
31	Johan Michiel Gebhart, *a. kh.*	74
31	Georg Walter, (een Viteriaan,) *a kh.*	55
30	Dirkje Willegers, *w. kh.*	9
29	Frederik Cristiaan Bruggenkok, *w. kh.*	ca. 1
28	Auke Albertus Aukes, *oo. k.*	60
29	Maria Geertruy Teeuwfen, huisvr. van J. Krijgsman, *z. k.*	54
31	Johan Coenraad Visfer, *a. kh.*	29
30	Johanna Tier, wed. van A. Oosterman, *a. kh.*	77
28	Elifabeth Schusfelaar, *w. kh.*	w. 13
31	Maria Hofftee, wed. van J. F. Becker, *a. kh.*	54
31	Gerrit de Beer, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.*	10
31	Alberdina Hilders, een A. M. N Weeskind, *l. kh.*	9½
30	Helena Elifabeth Wobbe, *k kh.*	67
31	Lodewijk Stumpff, *a. kh.*	50
29	Elifabeth Elfemuller, *l. kh.*	29
31	Jacob Zimmer, *a kh.*	32
2	Jan Slootman, *l. kh.*	d. 16

Overl. Jaar.

1 Theodora Thresia Lika Nieuwenhuys, *n z. c.* ¼

Dingsdag 3 Januarij.

31 Elisabeth Gijnwijk, wed. D. Mol, *a kh* 42
31 Maria Louisa Margretha Schreijer, huisvr. van G. G. Kreitsmer, *l kh.* 64
28 Jan Hoefhamer, *a. kh.* 35
31 Alida Theresia Staringh, huisvr. van W. J. Verboom, *o k.* 56
30 Maria Soen, wed. van W. Kerkhoven, *l. kh.* 88
31 Elisabeth Margreta Beuken, *l. kh.* 5¼
30 Anna Catharina Caspelheer, huisvr. van C Sulpke, *l o. k* 56
30 Geertje Bakker, huisvr. van W. Bruyns, *l. kh.* 19
31 Hermina Catrina van Pommeren, wed. van J. Vaalhuys, *w. kh.* 60
31 Jan Everhard, *a kh.* 69
30 Maria Amalia Dietzel, huisvr. van H. L Heytiek, *n. z c* 70
31 Maria Jonkcrnout, huisvr. van J F. Beekman, *n k.* 63
31 Adriana van der Waay, *a. kh.* d. 11
29 Hendrik ten Hulsen, *k kh.* 18
31 Levenus Boekhoff, jongste zoon van J. Boekhoff, *w. kh.* w. 3
1 Katrina van Blijenberg, wed. C. de Roode, *k. kh.* 76
1 Sara van Smaalevliet, huisvr. van D. Meijer, *a. kh.* 40
1 Justiena Josephine Diemont, *l. kh.* 13
1 Wm. Hk. Maalman, eenigste zoon van H. Maalman, *w. kh.* w. 23
2 Cosina Rhee, *w kh.*
1 Lowiesa Catriena Moray, wed. J. Kreuger, *l. kh.* 60

Woensdag 4 Januarij.

2 Hendrik Agterman, *a kh.* 1¼
2 Herselius Spoor, *a. kh.* 57

Overl. Jaar.

1 Hendrik Huyskes, *l. kh.* 37
1 Jannetje Koster, wed. H. Ensink, *w. kh.* 66
3 Cornelis van der Horst, eenige zoon van J van der Horst, d 15
1 Anna Magdalena Kroese, wed. D. Ravekes, *w k.* 77
1 Aaltje Kroon, wed. W. Beuker, *a. kh* 81
2 Elsje Hesselink, *z k.* 67
2 Johan Christoffel Döhne, kind van J. Döhne, *l. kh.* 1
3 Lijsbet Foppes, wed. van H. Gerrits Bakker, *k. kh.* 64
1 Anna Maria van Veggelen, huisvr. van H Lotz, *a. kh.* 40
2 Maria Susanna Mabillot, huisvr. van L. Broekmans, *w. kh.* 68
3 Andries Collet, *n. kh.* 48
2 Steyntje Melgers, wed. van J. Blok, *no k.* 70½
2 Harmanus Smit, *a kh* 32
2 Nanette Latoniot, *a kh.* 1¼
1 Catharina Cornelia Schoutten, *l. kh.* 2
1 Cornelia Klijn, *w. kh.* 36
3 Johanna Eysermans, wed. A. van Kooijen, *l. kh.* 81
2 Jacobus Hendrikus, *l. kh.* 1¼
2 Christina Sofia Riff, *w. kh.* 27

Donderdag 5 Januarij.

3 Joachem Sebastiaan Wegman, *l. o. k.* 1¼
3 Johan Carel Joseph Hart, *n k.* 2
2 Anna de Graat, verlaate Vrouw van A. Auber, *a. kh.* 72
2 Margaretha Noordbergh, wed. F Beudeker Pz, *l n. k.* 63
2 Herman Reyner, *n. kh.* ¼
3 Ernst Bertol Meijer, zoon van H. H. Meijer, *k. kh.* d. 17
3 Pieter van Staveren, zoon van de wed C. van Staveren, *k. kh.* 27
1 Gerrit Rijken, *k kh* 64
2 Anna ter Loen, wed. J. C. P. Scheffer, *n. z. c.* 67

Overl. Jaar.
3 Hendrik Adrianus Mijboom, eenige zoon van H. Mijboom, *a. kh.* m. 3
2 Helena Lebou, wed. van J. Dijkman, *w kh.* 89
3 Trijntje Derrieu, *a kh.* 34
2 Maria van Os, *k. kh.* 36
3 Coenraad Gevers, *l. kh.* 4½
4 Adriana Catharina Hermsen, *a. kh.* w. 14
2 Gerrit Jan Vrees, oudste zoon van J. G. Vrees, *w. kh.* 6
3 Joseph Beugelaar, na *Huyzen* boven *Naarden* uitgev. 58
3 Jan van Slooten, *k. kh.* 72
1 Aaltje Vos, huisvr. van L. Kop, *o. k.* 33
1 Jannetje de Vries, huisvr. van H. Norel, *eil k.* 61½
4 Jan Hendrik Dedeke, *w. kh.* m. 2
5 Catrina Jansen, *k. kh.* m. 3

Vrijdag 6 Januarij.

3 Jan Dijkhoff, *a. kh.* 62
2 Arie Jan Gijsbert Drees, *a. kh* 57
3 Maria Peeters, *o k.* w. 20
4 Jan Hardenberg, *a. kh.* 75
4 Johanna Maria Smit, eenige dogter van L. Smit, *w. kh.* 10
2 Wilhelmina Anna Holm, *w. k* 1½
5 Maria Esther Rochat, *a. kh.* 20
4 Nicolaas Wentzel, *k. kh.* 2½
3 Barend van den Eese, *k. kh.* 30
3 Maria Benier, *a. kh.* 66
5 Harmanus Mattheus Hilbes, *a. kh.* 50
3 Jan Bergman, *a. kh.* 36
4 Jan Jurgen Wiegand, *a. kh* 54
4 Jentje Jeekele van Weykele, *oo. k.* 78
4 Engelina Johanna Scheen, *a. kh.* w. 10
4 Rina Dirks, *a. kh.* 72
3 Antonia de Bruys, wed. G. Stapert, *w. k.* 73
4 Johannes Wilhelmus Niemeyer, *k. kh.* 20
5 Jean Frederik Lamarcqui, *w. kh.* 7½

Overl. Jaar.
2 Geertrui Broekhof, huisvr. van A. Bruno, *a. kh.* 72
4 Pieter Hannes van der Veer, *k. kh.* 54
5 Johannes Barg, eenigste zoon van J. Barg, *n. kh.* 1½
2 Alida Hendrika Eygenhuys, jongste dogter van C. Eygenhuys, *n. kh* ½
3 Christiaan Humberth, *k. kh.* 41
3 Siemon Tieleman, *w. kh.* 1
4 Franciscus Dekker, *k kh.* m 5
3 Elisabeth Veermans, huisvr. van J. Nieuboer, *k. kh.* 50
2 Johannes Harmanus Rahee, *w. kh.* 40
5 Steventje Pronk, *k. kh.* ½
4 Anna Margaretha Dannerman, huisvr. van J. H. Schiering, *k. kh.* 62
4 Anna Christina Henkelman, *l. kh.* m. 2
2 Jannetje Jacoba Epinga, huisvr. van F. Smink, *n. kh.* 45
5 Bernardus de Bruyn, *k. kh.* w 3
4 Hendrik Albertus Sickemeyer, *l. kh.* ½
1 Jan Hendrik Bierman, *l. kh.* ca. 2
4 Gerrit Vaandel, *l. kh.* 66
2 Maria Helt, jongste dogter van de wed Helt, *l. kh.* ½
5 Frans Hendrik Steegeman, *l kh* 48
6 Pieter van Brink, *w kh.* 48
5 Claasie van den Berg, wed. T. Knaap, *k. kh.* 74
4 Jan Frederik Koster, *n. kh.* 52
3 Niesje Brink, huisvr. van K. van Rossum, *k. kh.* 52

Saturdag 7 Januarij.

6 Sacharias van Teunenbroek, *a. kh.* w. 3
5 Margretha Beukers, *n. kh.* d. 4
6 Catharina van Spall, huisvr. van P D. Regnier, *wa. k.* 36
6 Hendrik Voskuyl, *l. kh* d. 14
6 Elisabeth Jansen Patist, wed. I. Messi, *w. kh.* 60

Overl. Jaar.

4 Gerrit Herman Leursſen, van onder *Nieuwer-Amſtel* ingev. en begr. op 't *l. kh.* 73½
5 Maria van Gelder, jongſte dogter van P. van Gelder, *k. kh.* ½
4 Maria Eekmars, wed. van M. Kistemaker, *n. k.* 82
6 Jan Frederik ten Brink, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.* 10
2 Steven van Aller, *a. kh.* 73
5 Lourens Boekſtal, *n. kh.* 49
4 Anna Maria Goetzee, *w. k.* m. 14
4 Maria Rooſendaal, huisvr. van J. van Rooy, *a. kh.* 70
5 Augusta Döbbelin, oudſte dogter van C Döbbelin, *a. kh.* 10
4 Anna Maria Johannes, *a. kh.* 20
6 Johanna Maria Willing, huisvr. van A. Hansſen, *k. kh.* 70
5 Jean George Berger, *o. k.* 46
4 Margaretha Heyntjes, huisvr. van C. Kraamer, *k. kh.* 40
2 Gerardus van der Scheer, *k. kh.* 51
6 Pieter Roos, *a. kh.* 1
6 Barent Roos, *a. kh.* w. 18
6 Cornelis de Kruyf, *l. kh.* ¼
6 Louwerens Oltheten, *l kh.* 67
5 Sophia Lutgens, *k. kh.* d. 3
4 Johannes van Kleef, *w. kh.* w. 10
6 Maria Alberdina Kooning, *l. kh.* w. 5
2 Joannes Bout, *w kh.* 24
6 Gerrit Aabbeling, *a k.* 57
6 Anna Verbraak, huisvr. van J. F. Ros, *a. kh.* 74
5 Catrina Dorothea Veltman, *k. kh.* 61

Het Getal der Dooden is 206.

Maandag 9 Januarij.

7 Jacob Papegaay, *a. kh.* m. 11
7 Hicke Douwes, *a. kh.* 72
6 Aaltje ten Dunkelaar, huisvr. van W. D. Smit, *a. kh* 78
6 Albert Hendrik Bredenkamer, *l kh.* 63
6 Gerritje Meulenbeek, wed. J. de Beer, *a. kh.* 76

Overl. Jaar.

5 Carsten Bakker, *l. n. k.* 21½
6 Anna Catharina Priesteren, *a. kh.* 68
6 Alida Francisca Vermeegen, *a. kh.* 62
7 Aaltje van Oojen, wed. van J. Leeflang, *a. kh.* 65
7 Suſanna Lung, wed. J. de Vries, *a. kh.* 79
6 Jacob Bruning, *n. kh.* w. 14
7 Herman Santveer, *k. kh.* m. 5
6 Anna Catharina Frederiks, *w. kh.* w. 7
5 Paulus Disſel, *n. k.* 69
6 Geertruy Wilkens, *w. kh.* 85
7 Willemijntje Keg, *l. kh.* 31
4 Matthijs Gootink, *l. kh.* 55
7 Johannes Antonius Gees, *l. kh.* w. 19
6 Judikie v. Voorthuyſen, huisvr. van D. van Hagen Jbz *k. kh.* 48
7 Maria Margretha Witſel, *k. kh.* w. 7
7 Ludewijk Schoute, *a. kh.* 52
2 Jannetje Volkers, wed. van H. Martens, *l. kh.* 49
6 Catharina Sluyter, *a kh.* 25
6 Gijsbertje Leemhorst, huisvr. van H. Hasken, *a. kh* 72
7 Antje Schampers, huisvr. van J. G. Jansen, *k. kh.* 44
6 Karel Willem IJvers, *l. kh.* 52
9 Mietje Bakker, *a kh.* ¼
6 Johanna Krijtenberg, huisvr. van B. Luyken, *o. k.* geen 8 m.
6 Jan David Stuerke, *l o k.* w. 11
7 Eliſabeth Speet, wed. J. Pril, *l. kh.* 40
7 Gerritje Jelles, *l. kh.* 44
6 Antje Maas, *l kh.* w. 3
5 Helmina de Mooije, huisvr. van J. Huyſer, *k. kh.* 58
7 Lourens Meijer, *l. n. k.* 5
7 Catharina Margaretha Alt, *w. kh.* 70
7 Arnoldus Knuyt, *a. kh.* 68
7 Dorothea van Ingen, een Roomsch Weeskind, *l. kh.* m. 11
5 J. E. Hamelton, *w. kh.* 60

Overl. Jaar.

7 Anna Catharina Verau, dogter van L. C. C. Verau, *w. kh.* 4
7 Geertruyda van Limburg, laast wed van D. Pelt, *a. kh.* 65
5 Tomas Schram, *w. kh.* 54
7 Dirk Hermanus Mol, *k kh.* ½
8 Johan Georg Dunling, oudste zoon van J. G. Dunling, *k. kh.* 4 en 10 m.
5 Maria Magdalena Baarslag, huisvr. van L. Wedding, *no. k.* 46 en 4 m.
8 Magdalena Catharina Heldewig, *k. kh.* w. 6
7 Leendert Verlooy, *k. kh.* w. 6

Dingsdag 10 *Januarij.*

8 Elisabeth Hoogwoud, huisvr. van H. van Tol, *k. kh.* 63
7 Anna Jacobs, huisvr. van H. Engelen, *l. kh.* 54
7 Johannes Petrus Korff, *a. kh.* 2
6 Christina de Lange, wed. van A. de Vries, *k. kh.* 63
8 Steyntje de Raadt, *a. kh.* 71
7 Heyntje Keetel, *a. kh.* 33
8 Jan van Breedero, *k. kh.* w. 1½
7 Willem van den Heuvel, *a. kh* 29
9 Arie Hoen, *a. kh.* 25
10 Johan Pietersen, *a. kh.* 20
5 Martinus Franciscus Rutgers, *a. kh.* 7 en 4 m.
7 Ernst Clausen, *a. kh.* 59
6 Anna Alida Frech, eenigste dogter van W. Frech, *k. kh.* ½
6 Gerredina Brasz, huisvr. van Gt. Brasz, *o. z. c.* 31
5 Anna Margaretha Elisabeth Bakker, *l. kh.* 19
7 Hendrica Wilhelmina Meulman, wed. H. Zalig, *o k.* 58
9 Jan Warnar Bergveld, *no. k.* 46
8 Petronella de Leeuw, huisvr. van J. van den Eijssel, *a. kh.* 55
8 Daniel Alkmeijer, *k. kh.* 50
9 Michiel Kieft, *a. kh.* 22
8 Elisabeth Niemeijer, wed. H. Kuyper, *a. kh.* 59

Overl. Jaar.

8 Albertus Schoutte, *w. kh.* 1
7 Wilhelmina Bekkers, huisvr. van J. Swarts, *a. kh.* 64
9 Jan Swarts, *a. kh.* 65

Man en Vrouw.

8 Leonardus Schepper, *no k.* d 15
7 Daniel Soff, *w kh* 27
8 Catharina Cornelia Steenman, wed. J. R. Zeyden, *l. kh.* 65

Woensdag 11 *Januarij.*

8 Anna Geertruyda Rosmolen, huisvr. van A. Heukelman, *a. kh.* 68½
7 Anna Gimeijer, wed. J. Korn, *a. kh.* 65
9 Johanna Elisabeth Blom, *a. kh.* w. 17
9 Gerritje van Zoest, *k. kh.* m. 8
8 Willem Johannes van Pattrooijen, *k. kh.* d. 10
10 Maria ter Braak, wed. van B. Franken, *a. kh.* 70
9 Helena Margaretha Martius, huisvr. D. Grootveld Jr. *n z. c.* 51
9 Johannes Parzon, *l kh.* 69½
7 Hendrik Heemskerk, *w. kh.* 79
6 Catharina Kreuger, wed. van F. A. Schols, *w. kh.* 41
8 Maria Swaan, huisvr. van A. Kistemaker, *n. k.* ca. 37
8 Jan Poster, *z k.* w. 3
10 Jan van Sante, *l kh.* w. 4
10 Hendrik Antonius Streubel, eenige zoon van P. L. Streubel, *w. kh.* w. 5
6 Catharina Elisabeth Zielen, *k. kh.* 55
9 Dirkje van Meeuwen, eenige dogter van K. van Meeuwen, *a. kh.* 42
6 Judikje Visscher, wed. J. Heschle, *a. kh.* 70
10 Jan Berkhout, *w. kh.* ½
10 Johanna van den Bos, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.* 10
8 Jan Willem Westerkamp, *a. kh.* d. 14

Overl. Jaar.
8 Neeltje Hagedoorn, *l. kh.* w. 16
9 Luckje Barens, huisvr. van J. O. Raadt, *n. kh* 37
10 Aaltje Melis, *l kh.* 36
7 Aaltje Harmsen, na *Utrecht* uitgev. w. 15

Donderdag 12 *Januarij.*

9 Aaltje Huibers, *a kh.* 60
9 Maria Elisabeth Kleynenberg, wed. J. Hintzen, *a. kh.* 68
8 Flippina van Gent, huisvr. van W. ter Nooy, *z k.* 63
7 Geesje Adriaans, wed. van A. Koster, *a kh.* 85
8 Joost Ridder, *a kh.* 77
8 Cornelia Coop van Groen, wed. J. P. Imnac, *a. kh.* 78
9 Frans van der Houw, *a. kh.* 77
11 Anna Snijders, wed. van J. Verlaan, *a. kh.* 80
10 Barend Koene Wsz. *no. k.* 22½
9 Roeloff Hansen, *a kh.* 37
10 Anna Catrina Otman, *l kh.* 34
8 Frederik Abrahami, *w. kh.* 63
8 Antje Koper, wed. P. Vuuring, *a. kh.* 53
8 Hendrikje ten Brink, *no k.* 48
10 Louis Christiaan Jungbluth, *n k.* m8
9 Cornelis Romijn, *a. kh* 29½
9 Johannes Franciscus Bakelans, een Burger Weeskind *w kh* 16½
10 Dina van Wijk, huisvr. van N. P. Brans, *n. kh.* 37
10 Johannes Broekhuysen, *k. kh.* 3½
11 Johannes Wolters, *a kh* 63
10 Johanna Margareta Reuveldt, wed. Pr. Malmgreen, *k. kh.* 82
9 Maria Louwiesa Buntler, wed. J. Dubertouw, *a. kh.* 68
9 Wilhelmina Wiegmans, wed. C. Hesselink, *n kh.* 78
9 Catharina Arends, huisvr. van S. Gerts, *k. kh.* 84
5 Mattijs van Mulkens, *w. kh.* 30
10 Willem Lamars, *k kh.* 69
8 Sovia Margretha Elderman, *w. kh.* 3½

Overl. Jaar.
11 Maria Teysberg, *k. kh.* 1½
7 Alexander Jacob Droilliet, *n. k.* 50
10 Jacobus van der Reide, *n. kh.* 65
11 Het Dood ter wereld gekomen Kind van de huisvr. van Mr. Q. de Flinis, *n z. c.*
9 Maria Magdalena Steenmets, huisvr. van P. L. le Cler, *wa k.* 57
6 Willem van der Poel, *a. kh.* 25
9 Johan George Barteling, *w. kh.* 92
8 Hendrik Coenders, *k. kh.* 2
11 Christiaan Hövring, eenige zoon van A. Hövring, *k. kh* d. 16
10 Cornelis Bakker, *n kh.* m ½

Vrijdag 13 *Januarij.*

9 Jan Adriaans, *k kh.* 57
10 Cornelis Schouten, jongste zoon van H. Schouten, *l. kh.* w 15
9 Jan Groen Jz. *oo. k.* 55
12 Elisabeth Rademaker, huisvr. van J. Bloklandt., *k. kh.* 62
10 Engel Geertruy Wedding, *eng. k.* 76
12 Maria Wilhelmina van de Poll, *k. kh.* m. 5
8 Otto Esser, *l. kh.* 72
12 Cornelia Vonk, *l. kh.* ca. 5
9 Margaretha Plag, jongste dogter van J. Plag, *k kh.* ½
11 Claudius Bonnard, *l. kh* 42
11 Arriaantje Stouhart, huisvr. van G Veeneman, *a kh.* 63
11 Wilhelmina Henrietta Raave, *a. kh.* 36
12 Anthoon Hendrik Niederhespe, *a kh* 22
10 Maria Claverstijn, *l. kh.* w. 5
9 Geertruy Greeboom, *a. kh* 2
11 Harmanus Koenen, *k. kh.* 50
11 Catharina Schattenberg, wed. H. Wilkens, *k. kh.* 81
9 Johan Jurrian Spook, *a. kh.* 55
11 Willem Bronsveld, *a. kh.* 63
11 Margretta Braakman, huisvr. van H. Mijn, *a. kh.* 60
11 Johannes Carstens, *n k.* 71

Overl.		Jaar.
11	Aartje Nieuwenhuyfen, *k. kh.*	d 14
12	Abram Bakker, *a. kh.*	38
10	Sara Maria Stentrop, *k. kh.*	1¼
11	Wilhelmina Schaaf, huisvr. van S. Bertels Visfer, *l. kh.*	44
13	Johanna Margreta Stoltman, *w. kh.*	2½

Saturdag 14 *Januarij.*

11	Giertje Nagel, wed. van F. Soeden, *w. kh.*	68
12	Sara 't Hoen, wed. van C Cruys, *w k.*	85
9	Christina Hanfen, oudfte dogter van A. Hanfen, *a. kh.*	18
11	Henrietta Carolina Reich, eenige dogter van J. Reich, *l. kh.*	w. 7
12	Maria van Geytenbeek, huisvr. van A. J. Hunefeldt, *l o. k.*	71
12	Petronella Kistemaker, *n. k.*	51
11	Dorotea Kok, *l. kh.*	21
13	Aletta van Lier, *o. k.*	d. 3½
12	Jan Siekman, *k kh.*	w. 8
8	Dirk van Dusfeldorp, *k. kh.*	80
12	Dirk van Nulck, *z. k.*	88½
11	Jonas Berrik Kwist, *a kh.*	66
12	Margretha Gulker, huisvr. van J. Dirks, *w. kh.*	62
11	Gerrit Kloppenburg, *k. kh.*	1
8	Johannes Kok, *k. kh.*	60
10	Beatrix van de Raudt, wed. C. Louwen, *a kh.*	62
13	Helena Smit, *a. kh.*	2¼
10	Jan Frederik Smit, van onder *Nieuwer-Amftel* ingev. en begr. op 't *l. kh.*	48
11	Nicolaas Anslijn, *l. kh.*	ca. 78
11	Theodora Barendfen, wed van G. van der Haar, *l. kh.*	64
11	Willem Hendrik Breemer, eenige zoon van J. Breemer, *a. kh.*	w. 9
12	Carolina Elifabeth Arnold, *w. k.*	ca. 12
11	Casper Geuken, *w kh.*	78
12	Annaatje van Bueren, wed. H. van Vreeden, *k. kh.*	64
12	Jacoba van Ooge, huisvr. van C. Christiaans, *k kh.*	31
12	Christoffel Borghart, (een Veteriaan,) *a. kh.*	53
12	Jantje Timmermans, *l kh.*	d 1
11	Alexander Sanderbrandt, *a. kh.*	43
12	Arie Kempe, eenigfte zoon van J. H. Kempe, *w. kh.*	m. 7
11	Cornelia Knuyt, wed. van M. Breukelaar, *a kh.*	59

Het getal der Dooden is 269.

PUBLIEKE VEILINGEN

van de onderftaande *Perceelen*, in het Oudezijds Heeren Logement, te *Amfterdam.*

Op Woensdag den 28 *December* 1808.

Utrechtfche Dwarsftraat, N. 153. (Een Huis en Erve, in de) *f* 700, in flag *f* 12. *Rijfkogel.*

Jonge Roelofsfteeg, N. 10. (Een Huis en Erve, in de) *f* 750. *Blijenburgh.*

Eerfte Lauwrier Dwarsftraat, N. 44. (Een Huis en Erve, in de) *f* 1500, in flag *f* 300. *Westerwoudt.*

Een Houtzaagmolen, zijnde een Paltzrok, genaamd *de Jager*, cum annex, op 't Zaagmolenspad, N. 57. *f* 2525, in flag *f* 500. *Houthuifen.*

Haarlemmer Houttuinen, N. 26, (Een Huis en Erve, in de) bij het Droogbak, *f* 3005. Opgeh.

Haarlemmer Houttuinen, N. 25. (Een Huis en Erve, in de) bij het Droogbak, *f* 2005. Opgeh.

Leidschegragt, N. 24. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) tusschen de Keizers- en Princengragt, *f* 6750, in slag *f* 200. *Dankmeyer.*

Cingel, N. 112. (Een Winkelhuis en Erve, op de) bij de Gasthuismolensteeg, *f* 7750. *Tissel.*

Kalverstraat, N. 98. (Een Koopmans Winkelhuis, Achterhuis, Stallinge en Erven, in de) bij de Heilige Weg, *f* 11000. Opgeh.

Oude Waal, N. 37. (Een Huis en Erve, op de) op de hoek van de) Schippersstraat, *f* 6000. Opgeh.

Nieuwendijk, N 183. (Een Winkelhuis, Achterhuis en Erven, op de) over de Karnemelksteeg, *f* 12000. Opgeh.

Groote Kattenburgerstraat, N. 59. (Een Huis en Erve, in de) voorbij de tweede Dwarsstraat, *f* 280, in slag *f* 175. *Menkens.*

Kleine Kattenburgerstraat, N. 114. (Een Huis en Erve, in de) *f* 380, in slag *f* 20. *Nijhoff.*

Oostenburger Achterstraat, N. 34. (Een Huis en Erve, in de) *f* 60. *de Vries Lod.*

Bagijnhoff, N. 46. (De helft in een Huis en Erve, op het) *f* 525, in slag *f* 20. *Dankmeyer.*

Vijzelstraat, N. 51. (De helft in een Huis en Erve, in de) bij de Kerkstraat, *f* 1200, in slag *f* 150 Dezelve.

Nieuwezijds Armsteeg, N. 13. (De helft in een Broodbakkers Winkelhuis en Erve, in de) *f* 1075, in slag *f* 100. *Westerwoudt.*

Haarlemmer Houttuinen, N. 39. (Een Koopmans Huis, Pakhuis en Erven en vrije Wal, in de) bij de Korte Princengragt, *f* 12000, in slag *f* 200. Dezelve.

Lange Houtgragt, N. 1. (Een Winkelhuis en Erve, op de) bij de Rotterdammerbrug, *f* 3600, in slag *f* 5. *van Minden*

Lange Houtgragt, N. 5. (De helft in een Huis en Erve, op de) bij de Rotterdammerbrug, *f* 925, in slag *f* 150. *van Embden.*

Keizersgragt, N. 63. (Een Huis en Erve, op de) bij de Weesperstraat, *f* 2125, in slag *f* 200. Dezelve.

Breestraat, N. 21. (Een vierdepart in een Koopmans Winkelhuis en Erve, op de) bij de Steenvoetsteeg, *f* 1100, in slag *f* 400. Dezelve.

Zwanenburgerstraat, N. 50. (Een Huis en Erve, in de) *f* 1000, in slag *f* 4. *Reuvekamp.*

Groote Kattenburgerstraat, N. 7. (Een Broodbakkers Winkelhuis en Erve, in de) bij het Plein, *f* 1610. Opgeh.

Laagte van de Kadijk, N. 109. (Een Huis en Erve, op de) bij de Kerkstraat, *f* 250. *Eekhoff.*

Foely Dwarsstraat, N. 49. (Een Huis en Erve, in de) *f* 610, in slag *f* 5 *van Embden.*

Foely Dwarsstraat, N. 51. (Een Huis en Erve, in de) *f* 500, in slag *f* 10. *A. Schouten.*

Jonkerstraat, N. 121. (Een Huis en Erve in de) bij de Geldersche Kaai, *f* 390, in slag *f* 10. *van Embden.*

Ridderstraat, N. 94. (Een Huis en Erve, in de) tusschen de eerste en tweede Dwarsstraat, *f* 400, in slag *f* 7. Dezelve.

Ridderstraat, N. 95. (Een Huis en Erve, in de) tusschen de eerste en tweede Dwarsstraat, *f* 110. Opgeh.

Utrechtsche Dwarsstraat, N. 28. (Een Huis en Erve, in de) bij den Amstel, *f* 1775. *Jonkerman.*

Utrechtsche Dwarsstraat, N. 11. (Een Huis en Erve, in de) *f* 725, in slag *f* 25. *van der Hagen.*

Nieuwezijds Voorburgwal, N. 143. (Een Derdepart in een Huis en Erve, op de) bij de Korte Lijnbaanssteeg, *f* 450, in slag *f* 150. *A. J. Vos.*

Kerkstraat, N. 364. (Een Huis en Erve, in de) bij de Vijzelstraat, *f* 4200. Opgeh.

Hoogte van de Kadijk, N. 361. (Een Huis en Erve, op de) *f* 2625, in *f* 200 *Reuvekamp.*

Jonkerstraat, N. 106. (Twee Winkelhuizen en Erven, (onder één Dak, te zamen in één Koop,) in de) op de hoek van de eerste Dwarsstraat, *f* 1500, in slag *f* 100 *van Langen.*

Korte Leidsche Dwarsstraat, N. 47. (Een Winkelhuis en Erve, in de) agter het Hoekhuis van de Kruisstraat, *f* 700, in slag *f* 25. *van Goor.*

Markesteeg, N 4. (Een Huis en Erve, in de) *f* 875, in slag *f* 400, *Dankmeyer.*

Lange Hol, N. 4. (Een Huis en Erve, in het) bij de Nieuwendijk, *f* 300, in slag *f* 5. Dezelve.

Lange Hol, N. 7. (Een Huis en Erve, in het) bij de Nieuwendijk, *f* 190, in slag *f* 5. *de Vries Lod.*

Rapenburgergragt, N. 23 en 24. (Een dubbeld Pakhuis en Erven, genaamd *Dantzig* en *Koningsbergen*, op de) *f* 8000, in slag *f* 600. *G. & J. Twisk.*

Deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 9 Januarij 1809.

Laauwriergragt, N. 56. (Een Winkelhuis en Erve, op de) op de hoek van de tweede Laauwrier-Dwarsstraat, en een Pakhuis en Erve, in de tweede Laauwrier-Dwarsstraat, N. 55 *f* 4702. *Eekhoff.*

Laauwriergragt, N 44. (Een Pakhuis en Erve, genaamd *de Worsteling Jacobs*, op de) *f* 825, in slag *f* 200. *Tissel.*

Tweede Laauwrier-Dwarsstraat, N. 3. (Een Huis en Erve, in de) *f* 120, in slag *f* 8. *de Valk.*

Westermarkt, N. 16. (Een Huis en Erve, op de) *f* 12000. Opgeh.

Water, N. 41. (Een Koopmans Huis en Erve, op het) tusschen de Bavies- en Vrouwensteegen, *f* 23000. Opgeh.

Tuinstraat, N. 42 (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de eerste Dwarsstraat, *f* 725, in slag *f* 100. *Palmboom.*

Roose-Dwarsstraat, 35. (Een Huis en Erve, in de) *f* 675, in slag *f* 100. *Westerwoudt.*

Egelantiersstraat, N. 115. (Een Huis en Erve, in de) *f* 110, in slag *f* 5. *Hoefkens.*

Egelantiersstraat, N. 129. (Een Winkelhuis en Erve, in de) *f* 160, in slag *f* 50. Dezelve.

Ossemarkt, (de Opstal van een groote Loots, op Stads Grond, op de) *f* 350, in slag *f* 350. *van der Hagen.*

Egelantiersstraat, N. 125. (Een Huis en Erve, in de) *f* 129. Dezelve.
Bloemgragt, N. 21. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de eerste Dwarsstraat, *f* 4300, in slag *f* 100. Opgeh.
Bloemgragt, N. 19. (Een Huis, twee Achterhuizen en hunne Erven, op de) bij de eerste Dwarsstraat, *f* 4300, in slag *f* 200. Opgeh.
Haringpakkerij, N. 8. (Een Koopmans Winkelhuis en Erve, met een vrije Wal, in de) *f* 4875, in slag *f* 600. *A. J. Vos.*
Nieuwendijk, N. 198. (Een Koopmans Winkelhuis en Erve, op de) bij de Kolksteeg, *f* 3100, in slag *f* 800. *Schoen.*
Kolksteeg, N. 17. (Een Huis en Erve, in de) *f* 2100, in slag *f* 400. *H. Meyer.*
Heeregragt, N. 497. (Een Huis en Erve, op de) bij de Huidestraat, *f* 6050, in slag *f* 200. *Jonkernout.*
Kleine Kattenburgerstraat, N. 58. (Een Huis en Erve, in de) *f* 520. *Ottens*
Angelierstraat, N. 193. (Een Huis en Erve, in de) bij de eerste Dwarsstraat, *f* 650, in slag *f* 50. *Jonkernout.*
Kerkstraat, N. 444. (De helft in een Huis en Erve, in de) bij de Binnen-Amstel, *f* 1075. *A. Schouten.*
Angeliersgragt, N. 20. (De helft in een Huis, Achterhuis en Erven, op de) bij de eerste Dwarsstraat, *f* 108. Opgeh.
Droogbak, N. 16. (Een Koopmans Huis en Erve, op 't) bij de Buiten-Wieringerstraat, *f* 9025. Opgeh.
Vinkenstraat, N. 198. (Een Huis en Erve, in de) bij de Korte Princengragt, *f* 725. Opgeh.
Leidschegragt, N. 73 (Een Huis en Erve, op de) bij de Princengragt, *f* 3700, in slag *f* 100. *Krayschot.*
Waale Weesstraat, N. 50. (Een Huis en Erve, in de) bij de Vijzelgragt, *f* 1000, in slag *f* 80. *Weggerink.*
Kerkstraat, N. 160. (Een Huis en Erve, in de) bij de Spiegelstraat, *f* 1700, in slag *f* 8. *de Vries Lod.*
Halvemaansteeg, N. 18. (zes zevende Parten, in een Winkelhuis en Erve, in de) *f* 550, in slag *f* 100. *Manché.*
Een Stuk Warmoesiers Land, cum annex, in de Sloter Polder, onder de Geregte van Sloterdijk, N. 1. *f* 650. *Westerwoudt.*
Nieuwe Heeregragt, N. 22. (Een Huis en Erve, op de) over de Plantagie, *f* 3000, in slag *f* 300. *van Minden.*

Deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 23 Januarij.

Lijnbaansgragt, N. 172. (Een Suiker-Raffinaderij, genaamd *de drie Fonteinen*, cum annex, op de) bij de Looijersgragt, *f* 10800, in slag *f* 200. *Dankmeyer.*
Binnen-Amstel, N. 100 en 101. (Een Stalhouders Stal en Koetshuis, cum annex, op de) bij de Bakkersstraat, en een Stal, Koets- Bakhuis en Erven, (te zamen in één Koop,) *f* 12000, in slag *f* 4000. *van Cooth.*
Ondekennis-Steeg, N. 10. (Een Winkelhuis, Achterhuis en Erve, in de) *f* 1375, in slag *f* 70. Dezelve.
Egelantiersstraat, N. 239. (Een Huis en Erve, in de) bij de Princengragt, *f* 400, in slag *f* 10. Dezelve.

Blindemansfteeg, N. 8. (Een Huis en Erve, in de) *f* 220. Opgeh.
Reguliersgragt, N. 4. (Een Huis en Erve, op de) bij de Keizersgragt, *f* 11950, in flag *f* 50. Opgeh.
Reguliers Breeftraat, N. 48. (Een Winkelhuis en Erve, op de) *f* 1375, in flag *f* 25. *J. G. Rijnbergh.*
Gebed zonder End, N. 5. (Een Huis en Erve, in het) *f* 590, in flag *f* 50 *van Wouw.*
Tweede Laauwrier-Dwarsftraat, N. 13. (Een Huis en Erve, in de) op de hoek van het Schoone Weespad, *f* 260, in flag *f* 3. *de Vries Lod.*
Heeregragt, N. 383 (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Leliegragt, *f* 15000, in flag *f* 50. Opgeh.

Deze volgende *Perceelen* (bij *executie*) op *Maandag* den 30 Januarij 1809.

Kadijk, N. 7 en 8. (Een Steenkoperij, op Stads Grond, op de) *f* 2350, in flag *f* 275. *Tissel.*
Rapenburgerftraat, N. 79, 80, 81 en 82. (Vier Huizen en hunne Erven, in de) *f* 400, in flag *f* 40. *A. Schouten.*
Rapenburgerftraat, N. 72. (Een Huis en Erve, in de) *f* 540, in flag *f* 2. *de Sola.*
Rapenburgerftraat, N. 216. (Een Huis en Erve, in de) bij het tweede Waaigat, *f* 560, in flag *f* 25. *A. Schouten.*
Vinkenftraat, N. 100. (Een Huis en Erve, in de) bij de korte Princengragt, *f* 950. *Jan van Os*
Vinkenftraat, N. 12. (Een Huis, Achterhuis en Erven, in de) *f* 475. Dezelve.
Muiderftraat, N. 35. (Een Huis en Erve, op de hoek van de Rapenburger- en) *f* 2000, in flag *f* 200. *van Minden.*
Angeliersgragt, N. 112. (Een Huis en Erve, op de) bij de Baangragt, *f* 150, in flag *f* 2. *Westerwoudt.*
Een Grafftede, in de Luthersche Oude Kerk, N. 84 *f* 310, in flag *f* 25. *Gijzelman.*
Agtergragt, N. 68 en 69. (Een Huis en Erve, met deszelfs Getimmerte daar op, op de) tusfchen de Reguliersgragt en Utrechtscheftraat, *f* 5200, in flag *f* 20. *Krul.*
Heifteeg, N. 3 en 4 (Twee Huizen en hunne Erven, (te zamen in één Koop,) in de) *f* 5275, in flag *f* 100. *Lohman.*
De Opftal van een Bleekerij, met zijn Huizing, Loots en Spoelhok, buiten de Weesperpoort, op 't Oetgenspad, N. 46, 47 en 48. *f* 250, in flag *f* 30. *Ihle.*
Roozeftraat, N. 123. (Een Huis en Erve, in de) voorbij de tweede Dwarsftraat, *f* 560, in flag *f* 20. *van Embden.*
Agterftraat, N. 5, 6 en 7. (Drie Huizen en hunne Erven, in de) in de Gang van het Kokhofje, *f* 250, in flag *f* 25. *van Minden.*
Weesperveld, N. 69. (Een Huis en Erve, op 't) *f* 2900, in flag *f* 50. Dezelve.
Achter de Nieuwe Kerk, N. 10. (Vijf Agtften Parten in een Huis en Erve,) *f* 510, in flag *f* 100. *Broekhuizen.*

Servetsteeg, N. 15 en 16. (Twee Huizen en hunne Erven, in de) *f* 600, in slag *f* 60. *Smits Gr.*

Cingel, N. 461. (Een Huis, Achterhuis en hunne Erven, op de) op de hoek van de Heisteeg, *f* 3875. in slag *f* 375. *Nijhoff.*

Eerste Linde-Dwarsstraat. (De helft in een Huis, Achterhuis en Erven, met de Gang, in de) *f* 700, in slag *f* 250. *van Soomeren.*

Princengragt, N. 753 en 1. (Twee Huizen en hunne Erven, (onder één Dak,) op de hoek van de) en Spiegelgragt, *f* 4125, in slag *f* 100. *A. J. Vos.*

Prinsen Eiland, (Een Huis en Erve, op het) daar de *Drie Prinsen* in den Gevel staan, met een houte Wal daar voor, *f* 325, in slag *f* 25. *Kits.*

Deze onderstaande *Schepen* op *Woensdag* den 18 Januarij 1809, aan 't Bureau van 't Commissariaat der Convoijen en Licenten, op 't Cingel, bij het Klooster.

Tjalk-Schip, (Een extra-ordinair Welbezeild) genaamd *de drie Gebroeders*, lang over Steven 66 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 14 voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 6 voet 4 duim. Alles Amsterdamsche voeten. *f* 2250, in slag *f* 1000. *J. C. Holst.*

Hek-Schip, (Een extra-ordinair Welbezeild) genaamd *de twee Gebroeders*, lang over Steven 58 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 14 voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 6 voet. Alles Amsterdamsche voeten. *f* 1350, in slag *f* 100. *H. C. Willers.*

Mott-Schip, (Een extra-ordinair Welbezeild) genaamd *Theodoor*, lang over Steven 53 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 13 voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 6 voet. Alles Amsterdamsche voeten. *f* 650, in slag *f* 300. *Jellis Goethard.*

Smak-Schip, (Een extra-ordinair Welbezeild) genaamd *die zwey Gebröders*, lang over Steven 73 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 15 voet 5 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 7 voet. Alles Amsterdamsche voeten. *f* 3150, in slag *f* 200. *Jan Tentye.*

Smak-Schip, (Een extra-ordinair Welbezeild) genaamd *de goede Hoop*, lang over Steven 57½ voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 13 voet 9 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 6 voet. Alles Amsterdamsche voeten. *f* 1800, in slag *f* 200. Dezelve.

Sloep-Schip, (Een extra-ordinair Welbezeild) genaamd *de Jonge Jan*, lang over Steven 57½ voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 17 voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 8 voet 3 duim. Alles Amsterdamsche voeten. *f* 2450, in slag *f* 1700. *J. van Ouwerkerk de Vries.*

STAAT- EN LETTERKUNDIG
MENGELWERK.

AGTTIENDE VERVOLG DER BEKNOPTE LEVENSGESCHIEDENIS VAN MICHIEL DE RUITER.

Na de *Turken*, aan land, een witte vlag hadden laten waaijen, zond DE RUITER zijn sloep aan land, met welke den *Engelschen konsul* vergezeld van nog een *Engelsch koopman*, aan zijn boord kwamen, hem berigtende dat er twee gemagtigden van den Koning en van den Bassa van *Tunis* gekomen waren, om met hem over het wisselen der Christen en *Turksche* slaven te handelen, verzoekende, dat hij drie kapiteinen, als gijzelaars, aan land wilde zenden, op dat de gezegde gemagtigden onbeschroomd aan zijn boord mogten. DE RUITER bewilligde in dat verzoek, zond de gijzelaars af, de *Turksche gemagtigden* kwamen aan zijn boord, en de zaak der uitwisseling werd ernstig ter hand genomen, en ook spoedig, ten genoegen van onzen menschlievenden held, tot stand gebragt; VIER-EN-VIJFTIG ongelukkigen verkregen door hem de dierbare vrijheid weder.

Daarna bewees de onvergelijkelijke held zijn vaderland nog den belangrijken dienst, dat hij met die van *Tunis* een' stilstand van wapenen sloot, voor den tijd van zes maanden, of tot zoo lange, dat Hunne Hoog-Mogenden iemand zouden magtigen, om zeker ontwerp van vrede, bij die van *Tunis* opgesteld, aan te nemen of af te slaan.

Dit goede werk verrigt hebbende, zeilde de held naar *Algiers*, ten einde aldaar, dezelfde menschlievende werkzaamheid te hervatten: ook gelukte het hem aldra, eenige Christen slaven uit de kluisters te verlossen, en bovendien een' stilstand van wapenen met de *Algerijnen* te sluiten.

Van daar weder vertrokken zijnde, kwam hij omtrent het midden van de maand April (1662) te *Mallaga* aan, alwaar hij eenige brieven uit het vaderland vond, waaronder last, op het stuk van de vredehandeling met die van *Algiers*. Hierop weder derwaarts gestevend zijnde, werd de onderhandeling van vrede aldra hervat; doch de zaak zelve kwam wel op een' goeden voet, doch niet tot stand.

Onze held stelde nu zijn' koers naar *Tripoli*, om ook deszelfs Koning den vrede met Nederland voor te slaan, gelijk ook, zoodra mogelijk, per missive, gedaan werd; doch het voorstel desaangaande werd rondelijk afgeslagen; echter niet met goedkeuring der Koning zelve; want deze liet onzen Vice-admiraal aanzeggen, dat hij al wat hij, en zijne schepen, mogten nodig hebben, gaarne zou laten volgen: en op woorden (welke ligt gesproken worden) volgden daden. Hij zond dertien ossen, vijftig schapen, benevens veel groenten en andere verversschingen, tot een geschenk, aan DE

RUITER's boord: en toen onze held den broeder van een' zijner matroozen, te *Tripoli* in slavernij geraakt, trachtte te lossen, schonk de Koning den slaaf hem, zonder eenig geld van hem te begeren: ook stelde de Koning alle de *Nederlandsche slaven*, welke onder zijn gebied waren, ieder op 225 stukken van agten, vrij uit het land.

Dat het weigeren van den vrede niet naar genoegen van den Koning was, wordt bevestigd in den brief van onzen held, welken hij dien vorst, ter betuiginge van zijne dankbaarheid voor het gemelde geschenk, liet toekomen, en welke van den volgenden inhoud was:

Na wensching van vele gelukzalige jaren, en eene voorspoedige regering, dient deze, om Uwe Koninklijke Majesteit voor alle beleefdheid en heusheid, en voor 't groot geschenk dat Uwe Majesteit mij heeft gelieven te vereeren, te bedanken; wenschende hetzelve te kunnen verschuldigen. Wijders, naardien Uwe Majesteits onderdanen *geene vrede met Hunne Hoog Mog. begeeren, zal ik met vriendschap van Uwe Majesteits rede vertrekken, op gelijke wijze als ik daar gekomen ben; latende het regt der zee, in 't fortuin des oorlogs haren loop nemen. naar de besturinge des allerhoogsten Gods, die Uwe Koninklijke Majesteit, in langdurige gezondheid wil sparen, enz.*

Van *Tripoli* stevende de waarlijk doorluchtige zwerver weder naar *Tunis*, volkomen volmagt en bevel van de Heeren Staten op het stuk der vredehandeling met dat Rijk, ontvangen hebbende: dit deed hij ook terstond na zijnen aankomst aldaar, den Koning, Bassa en andere Heeren van de regeering weten, waarover dezen zich ook ongemeen vergenoegd toonden te wezen, zeggende, *dat de* Hollanders *mannen van hun woord waren*, om dat zij nog vóór 't einde van den gestelden tijd, en van den stilstand van wapenen, wederkomende, het vredeswerk trachtten ten einde te brengen. Hierop werd de vrede ook spoedig gesloten, en wederzijds geteekend.

Dit belangrijk werk weder tot stand gebragt hebbende vertrok den held van daar, en kwam behouden te *Mallaga* aan, alwaar hij nadere bevelen uit het vaderland ontving, betrekkelijk den vrede met de *Algerijnen*. Dit noodzaakte hun weder naar *Algiers* te stevenen, alwaar hij den 13den November weder ter rede verscheen. Op 't oogenblik van zijne aankomst ontstond een zeer onstuimig weêr, vergezeld van donderbuijen en draaiwinden: men zag eenige hoozen (verzamelingen van water, die uit de zee, als met een pomp, opgetrokken schijnen te worden, en, plotselijk, met zwaren regen en harden wind nederstorten) opkomen: Kapitein BANKERT werd door zulk een hoos gevat, die zijn gantsche marszeil wegnam, en Kapitein ZWART stortte zoo geheel op zijde, als of hij omgewaaid zoude hebben; doch beide kwamen nog te regt, en bij DE RUITER ten anker.

Spoedig na de aankomst van onzen held werden de vredesonderhandelingen geopend, met zulk een gewenscht gevolg, dat de zaak spoedig tot stand werd gebragt. Den 16den November werd de vrede gesloten, tot groote vreugde van de *Algerijnen*, welke vreugde zij, ten eerstvolgenden dage, te kennen gaven door zes-en-dertig schoten uit hunne kasteelen te doen, waarop de Nederlandsche vloot antwoordde, met haar geschut alomme los te branden.

Onze held liet het weder niet bij deze belangrijke daad blijven; neen! hij werd nimmer moede van wel te doen: alvorens hij *Algiers* verliet, werden door het beleid van den grooten held, nog HONDERD EN DERTIG Christenen uit de *Turksche slavernij* verlost.

Den 26sten November verliet DE RUITER de rede van *Algiers*, en bevond zich den 24sten Januarij (1663) te *Kadix*. Den 17den Maart eerstvolgenden ontving hij bevel om naar het vaderland terug te keren, en de groote held kwam den 19den April in *Texel*, als een man die zich op dezen zijnen togt, andermaal onsterfelijke eere had verworven, en zijn vaderland onwaardeerbare diensten had bewezen.

Alweder echter werd hem niet langen tijd vergund de rust op het vaste land te genieten; want de *Algerijnen* hadden zich weder schuldig gemaakt aan het bedrijven van vijandelijkheden tegen de *Hollandsche schepen*, om dat (naar hunne meening) de bekrachtiging van 't vreêverdrag, ook geene geschenken, enz hun niet spoedig genoeg werd toegezonden. — De Heeren Staten besloten dus eene vloot van dertien schepen, onder bevel van onzen held in zee te zenden, en, ingevolge van dat besluit, stak DE RUITER op den 8sten Mei van 't volgende jaar (1664) weder, uit het *Vlie*, in zee. Zijn eenige zoon, Jonker ENGEL DE RUITER, nog geen 15 jaren oud, voer thans, voor de eerstemaal, op zijn vaders schip, mede, om, onder zijne oogen, het soldaat- en zeemanschap te leeren.

Den 2den Junij, eerstvolgende, viel onze held in eene zeer bekommerlijke ziekte, welke hem zeer geweldig trof, en omtrent twee-en-twintig dagen, met sterke bloedgang, bijbleef, zoodanig dat velen aan zijne opkomst twijfelden, en weinig staat maakten op zijn leven; doch men zag hem, niet tegenstaande deze krankheid, den welstand van 's Lands vloot, zooveel hem mogelijk ware, bezorgen, en op alle voorvallende zaken orde stellen.

Weder te *Algiers* gekomen zijnde, werden de onderhandelingen (na het te boven komen van eenige moeilijkheden, door de *Algerijnen* in den weg gelegd) hervat; doch niet met het gewenscht gevolg, wegens de onredelijkheid en halsstarrigheid der *Algerijnen*; in dier voege dat onze held den 5den Julij weder onder zeil ging, naar *Alikante*, om van daar Hunne Hoog Mog., en de Raden ter Admiraliteit te *Amsterdam*, van den uitslag van de onderhandeling voornoemd, te verwittigen, en naar brieven uit het vaderland te vernemen.

Den 7den der laatstgemelde maand kwam hij voor *Alikante* ten anker, alwaar hij een' brief van de Raden ter Admiraliteit te *Amsterdam* ontving, hem verwittigende van de zwevende onlusten met de *Engelschen*, tevens met last, van zich vriendelijk en voorzigtig, omtrent hen, in die gewesten te gedragen. „Uit dit schrijven," zeggen wij met den Heere BRANDT, „kan men afnemen, hoe te dezer tijd de vonken vast smeulden, die „eerlang tot een' grouwzamen brand van oorlog, tusschen *Engeland* en „de vereenigde Nederlanden uitbarstten. Wat naijver van staat, wat opgevatte wederwil, wat ingebeeld ongelijk, wat geheugenis van ouden „smaad; wat vergetelheid van versche weldaden, wat begeerte om zich „(tot nadeel der nageburen) te verrijken, zich de meesterschap der zee „aan te matigen, en aan ieder de wet te zetten, daar oorzaak toe gaf, „zal ik hier niet ontvouwen."

('T vervolg hierna.)

DAGWIJZER VAN STAATS- EN OORLOGSGEBEURTENISSEN enz., VOOR 'T GEHEELE JAAR.

Maart.

1 Eerste zitting der nationale Vergadering in den *Haag*. 1796.

2

3 *Groningen* en *Vriesland* verloren door RENNENBERG's afval. 1580. — DE RUITER, groot-burger van *Amsterdam*. 1655.

4 *Breda* door een turfschip ingenomen 1590.

5 Don REQUESENS overleden. 1597.

6 MAARTEN VAN ROSSUM plondert in *'s Hage*. 1528.

7 FERDINAND III., zoon van Keizer LEOPOLD, als Grootvorst van *Toscanen* uitgeroepen. 1791.

8 WILLEM V. geboren. 1748. — *Brussel* door de *Spanjaarden* ingenomen. 1585.

9 *Berbice* door de *Engelschen* ingenomen, 1781.

10 Brief van WILLEM I., tegen *Granville* 1563.

11 Plakaat tegen het studeeren te *Leuven*, enz 1591.

12 Eerste heimelijke aanslag van WILLEM I. verloren. 1565.

13 PIUS VII. tot Paus verkoren. 1800.

14 25.000 kronen op 't leven van WILLEM I. gezet. 1580.

15 De *Utrechtsche academie* ingewijd. 1636. — Aanslag op 't leven van den Koning van *Zweden* 1792.

16 *Dordsche afgevaardigden*, in het uitrijden uit de Stadhouders poort, in *den Haag*, tegengehouden. 1786. — Keizer NAPOLEON aanvaart de kroon van *Italiën*. 1805.

17

18 Mislukte pistoolschoot op WILLEM I. 1582.

19 *Gelderland* tot een hertogdom gemaakt 1339. — Stond de Koning van *Spanjen* den kroon af aan zijn' zoon, die kort daarna den troon afstond aan zijn' vader, en deze droeg vervolgens alle zijne regten op denzelven, voor hem en de zijnen over, op den Keizer en Koning BONAPARTE. 1808.

20 Eerste octrooi der O. I. Comp. 1602.

21 ALVA eischt den 100e, 20e en 10e penning. 1569.

22 HUGO DE GROOT, te *Loevestein* in de boekenkist, 1621. — Nieuwe constitutie den Nederlanderen voorgelegd, 1805.

23 De *Hollandsche Smirnasche oorlogsvloot* door de *Engelschen* in volle vrede aangetast. 1672. — Prins MURAT tot hertog van *Kleef* en *Berg* uitgeroepen. 1806.

24 FILIPS II. stelt het bestuur der Nederlanden bij den Raad van Staten. 1576.

25

26 De doorgraving van den Rhijn te *Katwijk*, te vergeefs. 1571.

27 Vrede te *Amiens*. 1802. — Nieuwe planeet VESTA, te *Utrecht* ontdekt. 1807.

28 PAUL I., Keizer van *Rusland*, overleden. 1801.

29 | *Utrecht*, *Holland* en *Zeeland* resolveren de hooge overheid aan WILLEM I. op te dragen. 1580.
30 | CARTESIUS geboren. 1596. — Prins JOSEPH tot Koning van *Napels* verkoren. 1806.
31 |

Bij de oplosfingen van eenige voordragten in ons 3de D. 4de ft. gedaan, welke in ons laatstvoorgaande ftuk geplaatst zijn, moeten de volgende, later ingekomenen, nog gevoegd worden:

LOGOGR. KRAB: — nog gevonden door Jn. Stroeve *Bz.*; J. A. Töpfer *Jr.*; R. v. G. H.: — Ook zijn de volgende ontbindingen nog ingezonden:

K*'vond het niet moeijelijk deez' logogryph te ontbinden;*
R*eeds toen ik ze eenmaal las vond ik het moederwoord,*
A*an 't kantje van dit vers zult gij 't gefchreven vinden;*
Bar, brak, kar, ar, bak, ra *is 't geen er toe behoort.*

J. A. van Rappard, te *Arnhem.*

KRAB *is het doel; want, met gemak,*
R*aadde ik daaruit* bar, brak *en* bak,
Ar, Ka, kar, ra; *ten laatften* bark,
B*enevens 't kleine woordje* ark.

G. H. Heidland *Jr.*

C H A R A D E N.

1.) GROENLAND: — nog ontraadfeld door de Heeren J. A. Töpfer *Jr.*; B. J. Verhoeff; R. v. G. H.: — Dus zegt de Heer Jn. Stroeve *Bz.*:

De fchoone kleur die men wil weten,
Is groen *in dit ons* land *geheten.*

Het volgende is van den Heere, G. H. Heidland *Jr.*:

Men fchijnt van tijd tot tijd er zich op toe te leggen,
Om als 't een raadfel geldt, met een het woord te zeggen;
Dit's in deze opgaaf van Heer GROENLAND *weer gefchied:*
Intusfchen ('k zeg 't ronduit) zoo iets behaagt mij niet.

2.) GRAFSCHRIFT: — De Heer G. H. Heidland *Jr.*, zegt:

De *charade* van den Heere Mulder is zoo onbepaald, dat men, indien men wilde zoeken, misfchien wel vijftig woorden daarvoor zoude kunnen vinden:

'K heb hier flechts een dozijn om naar uw doel te gisfen.
En één van deze ceêl zal toch dat doel niet misfen:

Zij zijn dezen: VLOERKLEED, DAKPAN, HOOFDHAIR, OOGLID, SCHOENGESP, LANDHUIS, LANDMAN, ZEEMAN, STALKNECHT, POORTKLOK, DAKGOOT, BEDPAN of STOOF, enz. enz.

Dien Correspondent voegt bij deze woorden nog anderen, als ZEEHOND, ARMBAND enz., waaromtrent hij zelf aanmerkt, het geen wij in onzen laatstvoorgaande (*bladz.* 39.) omtrent het woord HALSDOEK reeds aangemerkt hebben; namelijk dat die en dergelijke woorden, in den striktsten zin, niet voldoen; een ZEEHOND, zegt de Heer Heidland te regt, wordt eigenlijk niet OP, maar *in* de zee gevonden; een ARMBAND wordt niet OP, maar *om* den arm gedragen; daar toch de opgave het OP uitdrukkelijk bepaalt.

De Heer J. A. Töpfer *Jr.*, heeft het woord LANDMAN; en de Heer B. J. Verhoeff, het woord GRAFSCHRIFT ingezonden.

3.) KALABAS: — nog gevonden door de Heeren, B. J. Verhoeff; R. v. G. H.; J. A. Töpfer *Jr.* — Hier bij behoort het volgende:

De KALABAS, *een vrucht van velen hoog geprezen,*
Zal hier, naar allen schijn, ook wel 't bedoelde wezen.

G. H. Heidland *Jr.*

De vrouwenaam is *Ka.*
Een noot is 't woordje *la.*
Voorts is de *bas* een instrument,
Bij vele menschen wel bekend.

Voeg *Ka* vóór *la* en *bas*,
'T bedoelde hebt gij ras;
Want KALABAS, die lekkre fruit,
Is 't geen waarop deze opgaaf duidt.

Joh. Jac. Lardelli.

RAADSELS.

1.) PAN: — nog ontraadseld door de Heeren, J. A. Töpfer *Jr.*; B. J. Verhoeff: — Het volgende is van den Heere J. A. E. W. van Rappard, te *Arnhem*:

Krank niet Heer Springstok! want uw raadsel is ontkend;
Als ge op den kant slechts ziet, schouwt gij 't bedoelde woord.
Naauw las 'k uwe opgaaf of ik had haar reeds gevonden.
PAN *is 't, een godheid die bij 't heidens volk behoort.*

Dus zegt de Heer J. A. van Rappard, te *Arnhem*:

PAN was der Heidnen God,
PAN vindt men op de daken;
PAN ook aan het geweer.
PAN bergt vele eetbre zaken.

Nap is PAN omgekeerd,
Gebezigd om te drinken,
Door wijsgeer Diogeen,
Regeerende uit te blinken.

Van den Heere G. H. Heidland *Jr.*, hebben wij het volgende:

PAN is in keukens niet te ontbeeren.
Nap werd van Diogeen bemind.

PAN zag men door de Heidnen eeren.
PAN is iets dat ge op daken vindt.

En daardoor houde ik voor gewis,
Dat PAN hier de bedoeling is.

2.) KORENAAREN: — nog gevonden door de Heeren, G. H. Heidland *Jr.*; B. J. Verhoeff; R. v. G. H.; Joh. Jac. Lardelli, vergezeld van een scherp versje, aan den Heere opgever, wegens de letterlijke overneming des raadsels; waaromtrent wij in ons laatstvoorgaande stuk (*bladz.* 44 *en.* 45), reeds genoeg gezegd hebben, om het gemelde versje van den Heere Lardelli ter zijde te kunnen leggen.

3.) NOTENBOOM. — De Heer B. J. Verhoeff heeft mede dien boom genoemd; maar ook STOKVISCH.

De Heer G. W. G. heeft eenige der voorgaande oplosfingen bevat in het volgend

KORT DOCH LEERZAAM VERHAAL.

Ka, een meisje van ligtvaardigen aard, maakte zich, op zekeren tijd, met hare vrienden en geburen lustig vrolijk, waarbij de beker niet gefpaard werd. Te midden harer uitbundige dartelheid, ontving zij eenige levendige KRABBEN ten gefchenke. Terftond werd de breede raad gefpannen over den tijd wanneer men het gefchenk tot fpijze zoude bereiden. De meeste harer vrienden, ware klaploopers zijnde, en dus niet gewoon het *koren* van den molen te zenden, waren van gevoelen dat zulks oogenblikkelijk moest gefchieden: Ka bewilligde, en de krabben waren oogenblikkelijk te vuur. In afwachting van een' fmakelijken maaltijd, dronk men nog eens tarrelijk, zoo dat de losbandigheid der vreugde ten hoogften top fteeg. Men wenschte te vergeefsch naar viool en *bas*, en om dat gebrek te vergoeden vergezelde een der gasten den dans der andere met het geluid van tang en aschop, onder het dronkig fchreeuwen van, tra la *la!* terwijl een tweede gast met een telhout een koperen braad*pan* beukte, als of 't een *flokvisch* geweest ware.

Na het gezelfchap zich moede gefuifebold en gedanst had, dacht men om de krabben: Ka vloog ijlings naar de keuken; dan ziet, daar zij vergeten had het dekfel op den pot of ketel te doen, hadden de krabben het hazepad gekozen; waren in den fchoorfteen gekropen, en de hunkerende klaploopers zagen hun deerlijk in hunne verwachting bedrogen.

Dat geene vreugde u tot zoo verre beheerfche, dat gij uw waar belang daardoor vergeet; want zulk eene beheerfching kan u niet dan hoogst fchadelijk wezen, en zoude u dus de vreugd duur doen betalen.

VERVOLG *van de* OPLOSSINGEN *der* VOORDRAGTEN, *geplaatst in ons* 3de Deel, 4de ftuk.

VRAGEN.

1.) OVERALOMTEGENWOORDIGHEID; gevraagd door den Heer A. J. D'ailly: — beantwoord, met hetzelfde woord door de Heeren F. C. W.; H. W. Carras te *Zutphen*; J. H. V. O.; H., te *Z.*; Stephanus Verftraeten te *Waverveen*; Adrs. Croes Forsborgh *Jr*; J. C. Schouten. De Heeren welke deze vraag met CONSTANTINOPOLITAANSCHE VROUW beantwoord hebben, gelieve in aanmerking te nemen, dat zij niet een woord van negen lettergrepen (welk getal in de vraag bepaald wordt); maar twee woorden, één van acht lettergrepen en één van één lettergreep hebben ingezonden. — Voorts komt het ons voor dat het ingezondene woord ALLESONOVERKOMELIJKHEID geene verklaarbare beteekenis heeft.

De Heer A. Koster beantwoordt de vraag met IJZERGEREEDSCHAPHANDELAREN.

OVERALOMTEGENWOORDIGHEID, zeggen weder de Heeren J. A. Oostkamp, te *Zwol*; J. Gonggrijp, te *Harlingen* (in verzen); P. van Kalfsvoet; T. Springstok, te *Zwol* (die ook LEDIKANTBEHANGSELMAKERIJ heeft ingezonden); H. Kraay *Dirksz.* (in verzen); J F. Hollerman; A. G. van Cappelle; G. H. Heidland *Jr.*; B. J. Verhoeff, R. G. v. H.; D. Holland, te *Waverveen*; Hendrik Kempe *Lodewijksz.* die ook het woord TAFELMESSEHECHTEMAKERIJ, heeft ingezonden, met de volgende bijvoeging: „ En van *tien* lettergrepen wordt het woord, als ik EN „ achter hetzelve bijvoeg, en dus het meervoud maak." — 'T komt ons echter, onder verbetering, voor, dat de zamenstelling van dit woord een weinig *gezocht* is; want offchoon, de door hetzelve bedoelde fabrijk zoude kunnen bestaan, valt echter de vraag of dezelve bestaat? — Zijn ook de ingezondene woorden BURGEMEESTERSCHAPPELIJKHEDEN, AARTSDIAKENSCHAPPELIJKHEDEN, A MONSSENIERSCHAPPELIJKHEDEN, en dergelijken, even te regt gezocht?

Het ingezonden woord NEGENENNEGENTIGVOUDIGE voldoet niet, dewijl in hetzelve 't woordje EN een *op zig zelf staand* zamenvoegsel is: zoo bevat NATIONALE VERGADERING (mede ingezonden) twee woorden.

2.) PIVOINE (*pioen* [eene bloem] en *roodborstje*); gevraagd door den Heer P. Saraber *Jr.*: — beantwoord door den Heer A. Koster. — Dus zegt de Heer Johs. Jacs. Lardellis

Monsieur, j'avois longtemps cherché
Avant que je l'ai deviné;
Et losque je le devinoit,
Voila, le PIVOINE *l'étoit.*

De volgenden kunnen wij hier bijvoegen:

Cette demande est bien beau,
Et PIVOINE *est ici le mot,*
Car c'est un fleur et un oiseau.

H. P. Witkamp *Pz.*

PIVOINE *c'est une fleur,*
Des très belle coisleur.
Aussi un oiseau
Qui chante très beau.

H. Kraay *Dirksz.*

PIVOINE, is ook ingezonden door de Heeren, Abrah. Bredie *Jr.* L. G. Bredie; G. H. Heidland *Jr.*

AARDIGHEDEN.

1.) DRIESTALLEN. 'T waren *driestallen* waarop de vier koetsiers zaten; voorgedragen door den Heer P. van Kalfsvoet: — gevonden door de Heeren A. Timme en G. D. Schlegel, leerlingen van den Heere J. van Wijk; J. Hambeek en H. L. Schollevanger *Jr.*; A. Koster, die er bijvoegt: „ Echter komt het „ mij voor, dat het woord DRIESTAL met één woord, en niet met

„ twee woorden, (DRIE STAL) geschreven behoort te worden.” — De Heer A. Koster heeft in deze volkomen gelijk, dan de zaak is ook slechts voorgedragen als eene *aardigheid*.

DRIESTALLEN, is ook ingezonden door de Heeren H. W. Carras, te *Zutphen* (in verzen); 7. 22. 22. te *Z.*; D. Holland, te *Waverveen*; H. G. Kloppenburg; J. N. C. (in verzen); J. C. Schouten; W. F. Verwey Stollberg; G. v. O.; T. J. H., te *W*; VRIENDSCHAP en EENDRAGT; H. Kraay *Dirksz.*

Het volgende is van den Heere Lk. Gs. Bredie:

'T is zeer wel mogelijk, hoe zeer het zulks niet schijn',
Dat op DRIESTALLEN *vier koetsiers gezeten zijn;*
Stel dat zij, te gelijk, zich schoenen laten meten;
Want dan is elk van hun op zulk een' stal *gezeten.*

De Heer F. van der Woude zegt:

Vier koetsiers, die bij mij aten,
En op vier DRIESTALLEN zaten,
('T waren driestals van Krispijn);
Zou dit niet voldoende zijn?
Mij dunkt het raadsel is ontbonden;
Toch werd op elken stal maar één koetsier gevonden.

Aardig is de inval van den Heere Hendrik Kempe *Lodewijksz.* daar hij zich voorstelt, dat op DRIE STALLEN (paardenstallen) op elk één koetsier zich bevindt; een vierde koetsier, beurtelings, die drie stallen bezoekt, en dus op elken stal maar één vindt, terwijl er dan, ten zelfden tijde, op drie stallen vier koetsiers zijn, en er echter op ieder' stal maar één GEVONDEN wordt, namelijk, *gevonden wordt* door den koetsier die rond gaat. — Men ziet duidelijk dat de Heer Kempe het *vinden*, in eenen strikten zin, tegen over het *zoeken* stelt: ware in de opgave bepaald dat op iedere stal, maar één koetsier ZICH *bevond*, of *was*, dan konde de ontraadseling van den Heere Kempe niet in aanmerking komen, thans vinden wij voor ons, dezelve der mededeelinge waardig.

De Heer Stephanus Verstraaten te *Waverveen* zegt: „ De „ naam van één van de drie *koetsiers*, moet KORTSIER geweest zijn.” — Men mag zekerlijk de eene aardigheid met de andere beantwoorden. — 'T vernuft mag vrijelijk spelen, zoo lang het noch deugd noch zeden doet klagen.

DRIESTALLEN is voorts nog ingezonden door de Heeren J. F. Hollerman; H. Torley; J. Gordon; J. H. Sterlie; H. Alix; G. H. Heidland *Jr.*; B. J. Verhoeff; Ads. Croes Porsborgh *Jr.*

2.) WAAL; voorgesteld door den Heer O. — gevonden door de Heeren G. v. O.; F. C. W.; L. G. Bredie; H. P. Witkamp *Pz.*; Cornelis ten Kate; 7. 22. 22. te *Z.*; J. A. Oostkamp, te *Zwol*; D. Holland te *Waverveen*; J. N. C.; Hendrik Kempe *Lodewijksz.*; J. R. K., van V. W.; Jn. Stroeve *Bz.*; R. v. G. H.; B. J. Verhoeff; G. H. Heidland *Jr.*;

H. Kraay *Dirksz.*; W. Starink; Hk. Wellan *Hz.* Door de invulling van dat woord worden de voorgestelde zeggingen volkomen: zij worden namelijk: *Ik ga naar de* WAAL (eene gracht in *Amsterdam.*) — *Ik ben een* WAAL. — *Mijn schip ligt in de* WAAL (het water langs de gezegde gracht stroomende; of liever de eigenlijke gracht zelve.) — *Mijn naam is* DE WAAL. — *Ik woon op de* WAAL.

Op het veelmaals ingezonden woord HAVEN, (waarbij één der Heeren inzenders, ter verklaringe van zijne meening tusschen twee haakjes voegt, namelijk „*borg*"), valt even ter dier plaatse, namelijk op de zegging *ik ben een haven*, eenige bedenking; weshalve wij gemelde Heeren inzenders van dat woord, verzoeken ons 't bewijs der geldigheid van hetzelve in de gemelde zegging, ter plaatsinge te willen mededeelen; voornamelijk ter voorlichtinge van den minggevorderden lezer.

Dus zegt de Heer F. van der Woude:

Mijn schip ligt in de *waal*, mijn vrind,
En 'k woon ook op de *waal*.
Ik ben een *waal*, van kind tot kind;
'T is waar 't geen 'k u verhaal.

'K ga naar de *waal*, die mij behaagt,
Mijn stamnaam is *de waal*;
Dus is hier het bedoelde woord,
Gewisselijk 't woord WAAL.

Wij geven de ingezondene woorden HER en NOORD, in nadere overweginge van de Heeren inzenderen.

WAAL is nog ingezonden door de Heeren, J. H. Steelie; H. Torley; A. G. van Cappelle; T. J. H. te *W.*; J. C. Schouten; C. Thijmen; T. Springstok, te *Zwol*; P. van Kalfsvoet; I s. Js. H. .b'. . — De Heer inzender van 't woord WAARD, gelieve ons te melden op welken grond hij dat woord voor voldoende houdt.

Op de belangrijke vragen van den Heere A. W. N. van Gent, *Wat is nieuwsgierigheid?* enz. (Merc. 3de D. 4de st. bladz. 201) zijn de volgende antwoorden ingezonden:

Nieuwsgierigheid: is het verlangen, of de begeerte, om eene zaak of onderwerp te kennen of te weten; of, om iets te zien hetwelk men nog niet gezien heeft.

'T is *goed* nieuwsgierig te zijn; want daardoor bekomt men verstand en ondervinding: immers zal een mensch, die niet nieuwsgierig is, alles onbeproefd laten, en blijft een weetniet.

De *man is nieuwsgieriger* dan de vrouw; want hij is het die om zoo te spreken geheel de wereld, met alles wat in dezelve is onderzoekt: door zijne nieuwsgierigheid vindt hij ook van tijd tot tijd, alles wat nog niet gevonden is, en gevonden kan worden: ook is hij de eerste nieuwsgierige geweest; want toen God hem als de eerste mensch eene vrouw beloofde, was hij ongetwijfeld nieuwsgierig om dezelve te zien.

W. Starink.

Nieuwsgierigheid, gelijk de letterlijke beteekenis van het woord mede brengt, is eene sterke begeerte om steeds wat nieuws te weten, het zij dan dat men hetzelve kan hooren, zien, of lezen; deze nieuwsgierigheid kan in iemand goed of kwaad zijn, zulks hangt veel af van de zaken waaromtrent onze nieuwsgierigheid verkeert; van de oogmerken die wij hebben, en van de wijze op welke wij aan die zucht om wat nieuws te weten trachten te voldoen.

Onze nieuwsgierigheid is goed, wanneer zij verkeert, omtrent gewigtige en voor ons zelven belangrijke zaken; wanneer wij een oogmerk hebben om de zaken die ons bekend worden, te gebruiken tot nut van ons zelven en voor onze medemenschen; en wanneer wij aan onze nieuwsgierigheid voldoen op eene allezins betamelijke wijze, zonder listigheid en bedrog; zonder verwaarlozing van gewigtiger dingen die meer regtstreeks tot ons beroep behoren; ja zulk eene nieuwsgierigheid, is niet alleen goed, maar zelfs noodzakelijk, daardoor wordt de weetlust opgewekt; daardoor wordt iemand bekwaam om zijne medemenschen van dienst te zijn, ook in zulke dingen, welke niet regelregt tot zijn beroep behoren; ja deze betamelijke nieuwsgierigheid is ook menigmaal de oorzaak van een geöorloofd vermaak, in de gezelschappen en onderlinge gesprekken.

Maar de *Nieuwsgierigheid is kwaad*, wanneer zij verkeert omtrent zaken die ons in het geheel niet aangaan; waarvan zij noch nut noch eenig genoegen ontvangen, en die somtijds beter waren dat wij dezelve niet wisten; of wanneer zij zoo beuzelachtig zijn, dat zij geene de minste waarde bezitten om er onzen tijd toe te besteden, en er ons geheugen mede te belasten; of wanneer zij verkeert omtrent zaken die in het geheel niet geweten mogen worden, en die, om gewigtige reden, of voor een tijd, of voor altoos moeten verborgen blijven. Ook is onze nieuwsgierigheid kwaad wanneer zij verkeert omtrent zaken die volstrekt niet geweten kunnen worden, want dan geeft zij aanleiding tot veelerlei ongegronde gissingen en dwalingen van het speelziek vernuft. — Ook wordt de nieuwsgierigheid kwaad, wanneer men een slecht oogmerk heeft in de voldoening van dezelve; vooral wanneer het geschiedt met oogmerk om op onze medemenschen wat te kunnen aanmerken, dat hunne eer, hun karakter en goede naam beledigt. Eindelijk; de nieuwsgierigheid is kwaad, wanneer er op eene verkeerde wijze aan voldaan wordt, het zij door ongeoorloofde wegen en middelen, of met verzuim van meer gewigtige dingen. Dagelijks ontmoet men menschen, die van *Parijs*, *Londen* en andere afgelegene plaatsen spreken, als of men daar duizendmaal meer wetenschap kon opdoen, dan in ons eigen vaderland, daar zij volstrekt ten eenenmale onkundig blijven, van het gene in ons eigen land te leeren is. Men wachte zich derhalve voor eene overdrevene nieuwsgierigheid, op dat het ons niet ga als de inwoners van het oude *Athenen*, waarvan wij lezen, *dat zij den tijd tot niets anders besteedden dan om wat nieuws te zeggen en te hooren*, en PROCLUS heeft van hun aangeteekend dat zij binnen de stad alleen over de 360 openbare praatzalen hadden, waarom TERTULLIANUS hen noemde, *linguata civitas* een *getongde stad.*

Hier mede meen ik aan de beide eerste deelen der vraag voldaan te hebben; en wat nu het derde lid der vraag belangt, wie of het nieuwsgierig-

ste zij, de man of de vrouw: hier begeer ik niet op den regterstoel te zitten; maar wil het oordeel zeer gaarne overlaten aan den Heer VAN GENT, of aan wien het anders behaage dit stuk te beslissen. Ik weet zeer wel dat de vrouwen over het algemeen gezegd worden het nieuwsgierigst te zijn; maar ik weet ook tevens dat er zeer vele nieuwsgierigen onder de mannen gevonden worden, en zoo het al eens mogte zijn, dat de vrouwen meer algemeen nieuwsgierig waren, waar zal men dan nog de schuld moeten zoeken, zijn er niet vele mannen die er een eere in stellen, om sommige dingen voor hunne vrouwen verborgen te houden, en waardoor dan al menigmalen aanleiding gegeven wordt, tot vele nieuwsgierige vragen van de zijde der vrouwen. In het stuk der wetenschappelijke opvoeding komen verre de meeste meisjes in hare jeugd te kort; zij behoeven, naar het algemeen begrip, dat alles niet te leeren, wat een jongen van de wetenschappen moet leren; naderhand ontbreekt het haar dus menigmaal aan stoffe tot eene nuttige redenering, en daar zij toch niet altijd, bij elkanderen of in de gezelschappen, met geslotene monden kunnen zitten, ontstaan er wel eens nieuwsgierige vragen; althans ik voor mij begeer in deze zaak de vrouwen geenszins te beschuldigen, maar gevoel mij in tegendeel, altoos geneigd, om hare zaak en eer te verdedigen, zoo lang mij immer mogelijk is.

J. A. Oostkamp, te *Zwol.*

De Heer van Gent zelf heeft bij zijne vragen het volgend antwoord op dezelve ingezonden:

Wat is nieuwsgierigheid? Daardoor verstaat men zekere begeerten of neigingen, om dat gene te weten, 't welk men niet weet; zij is aan ieder mensch, ja zelfs aan vele dieren eigen.

Is het goed of kwaad nieuwsgierig te zijn? De nieuwsgierigheid der menschen is tweederlei, dat is te zeggen: daar is eene *goede* en ook eene *kwade* nieuwsgierigheid. Door *goede nieuwsgierigheid* bedoel ik eene zucht om dingen, het zij uit de gesprekken van wijzere menschen, of door het lezen en onderzoeken in nuttige boeken en geschriften te leeren kennen die ons dienen om ons hart te verbeteren, en onze kundigheden te vermeerderen.

Wanneer wij dingen weten willen, die ons nadeelig zijn, die ons niet aangaan, of wanneer wij nieuwsgierig worden naar iets het welk wij weten, dat een ander gaarne wil geheim houden, dit zou ik, naar mijn inzien, eene *kwade nieuwsgierigheid* noemen.

Welke der beide sekse is over het algemeen genomen, de nieuwsgierigste: de man of de vrouw?

Zij die in den omgang met menschen van beiderlei geslacht oplettend geweest zijn, zullen ongetwijfeld met mij moeten bekennen, dat de nieuwsgierigheid meer aan de *vrouw* dan aan den *man* eigen is.

Het babbelen, 't welk bij de vrouwen zeer algemeen is, veroorzaakt ook dat zij nieuwsgieriger moeten zijn. Daar zij nu zoo gaarne vertellen en op het laatst geen stof meer vinden om te kunnen keuvelen, moeten zij immers nieuwsgierig zijn om weder nieuwe sprookjes op te zamelen?

Bij de in ons laastvoorgaande medegedeelde aanvullingen van de eindrijmwoorden (onderwerp DE LENTE) behooren nog de volgenden:

De zachte lente keert; de barre winter vlugt,
Een balsemgeur vervult de lucht;
Terwijl het lieflijk jaar-getij'
Den ijskorst doet vergaan, in maas, in vecht en IJ,
Het koetje keert te veld; zie hoe het dartlend ſtapt
Door 't malſche gras, terwijl de blijde vogel klapt
Door 't luchtruim, en de mensch zich weêr ontdoet van 't bont,
Het geen de winter hem tog over neus en mond.
O lieve lente! uw komst verheugt en ſtad en veld;
Ook menig kranke wordt door uwe kracht herſteld.

J. H. v O.

De barre winter *vlugt*,
De zoele lente-*lucht*,
Van 't lieflijk jaar*getij*',
Verfrischt ook 't ſtroomend *IJ*.
Nu van den haart ge-*ſtapt*;
Nu in de hand ge-*klapt*;
Steek uit het dikke *bont*,
Nu vrij den warmen *mond*;
Want lente heeft, op 't groeizaam *veld*,
Haar ſchoon en vrolijk groen *herſteld*.

A. R.

Vaarwel, o barre koude! ik zegen uwe vlugt;
Ik adem in de lente eene aangenamer lucht.
Natuur, hoe ſchoon zijt ge in dit lieflijk jaar-getij'!
Hoe deelt ge uw gaven uit aan Amſtel, Rotte en IJ!
Verrukkelijk gezigt, als men naar buiten ſtapt!
Hoe ſtreelt de leeuwrik 't oor, daar hij door 't luchtruim klapt!
O! 't zitten bij den haard, of 't kleed gevoerd met bont,
Schenkt mij niets van dit zoet. — 'K loof dus met blijden mond
Den Schepper van 't heelal, den Heer van bosch en veld,
Die, naar zijn wijsheid, thans weêr heel natuur herſtelt.

P. van Kalfsvoet.

Ontwaak, o ſterveling! de winter is gevlugt;
Beſchouw en boom en plant; gevoel de lente-lucht,
Wees hartlijk blijde in dit zoo vriendlijk jaar-getij;
Het prijkt alom, gelijk aan d' Amſtel en het IJ.
Op landman! 't is weêr tijd dat ge uit uw hutje ſtapt;
Zie hoe het gras ontluikt; hoor hoe de vogel klapt;
De ſtedman bergt den pels van zacht en broeijend bont;
Loof, loof uw' Hemelheer, loof Hem met hart en mond.
Op landman! met het vee ter ſtalle uit naar het veld,
De lieve lente heeft het weêr in glans herſteld.

Gt. Vos *Jr.*

Men ziet der vooglen *vlugt*
Thans weder in de *lucht*;
In 't schoone jaar*getij*
Weêr schepen op het *IJ*.
Nu weêr naar 't land *geslapt*;
Hoor hoe de leeuwrik *klapt*;
Zie 't veld van bloem en *bont*;
Thans ga van mond tot *mond*
Des Heeren lof, die *veld*,
Die alles heeft *hersteld*.

Jn. Stroeve Jz.

Op uw aanblik, lieve lente! nam de winter-god de vlugt;
Heel natuur ontvliedt den sluimer; alles ademt zachter lucht:
Op uw levenwekkend werken, volgt het zoetste jaar-getij;
Gij deed vliet en stroom ontstollen, Amstel, Rotte, Maas en IJ:
Landman juicht op uwe herkomst, daar hij vrolijk veldwaards stapt,
En het zangrig vlugtig boschkoor kwelend zijne wiekjes klapt:
Gij ontsluit de vruchtbare aarde, kleedt het veld met sierlijk bont;
't' loflied klimme tot Jehovah; rolle uit aller schepslen mond.
O! dat nu ook, gelijk de hoop op 't vruchtbaar veld,
De troon der lieve vrede op aarde wierd' hersteld.

H. F. Gangel.

Het volgende is van den Heere opgever (J. Hambeek), en doet zien, welke versmaat, voor zijne bepaalde (alle staande) woorden, geschiktst gebruikt hadde kunnen worden: dus zegt hij:

Zingt en springt! de lieve lente keert terug; de winter vlugt.
Nu de brandstof weêr geborgen, opgelegd tot kouder lucht.
Als de zomer is geweken voor het gure herfst-getij;
Als de winter sneeuw en ijzel strooit aan Rhijn en Maas en IJ.
Als de mensch verkleumd van koude, stram van leden, traaglijk stapt;
En, met kegels om de kaken, trillende de tanden klapt,
En zich tegen 't strenge weder kleedt in 't hermelijnen bont;
Thans blaast de aangename lente weer viooltjes uit haar' mond.
Weg dan met de muffe steden! elk verkieze 't ruime veld,
Zinge en springe, want de lente ziet haar grootschen tooi hersteld.

NB. De Heer inzender der aanvullingen, beginnende: *Elk mensch is thans verheugd*, enz., zal ons de niet plaatsing derzelve gewisselijk vergeven; wanneer hij zich slechts herinnert, dat hij zijn' vierde vers sluit met het woord VOORBIJ; daar intusschen de opgave voor dat eindrijmwoord, het woordje *IJ* bepaalt. — De *ij* immers komt in de opgave niet voor als een eind*letter*, maar als een eindWOORD.

Mejuff. J. S. G. *geb.* S. schijnt echter mede van gevoelen te zijn, dat het sluiten van het vierde vers met een *ij* volstaan kan. — Wij schenken den lezer het vloeijend dichtje door die Dame ingezonden: dus zingt zij:

Ja! de winter is ge*vlugt*!
Hoe verkwikkend is de *lucht*!
Welkom, vrolijk jaar*getij*!
Bij uw komst is 't alles *blij*.
Zie hoe 't vee weêr landwaarts *stapt*,
En de blijde vogel *klapt*;
'T veldtapijt is nu weêr *bont*;
Alles juicht met hart en *mond*.
Lustig, spoeden we ons naar 't *veld*;
De oude luister is *hersteld*.

De Heer L. J. Hoebé is van 't zelfde gevoelen: dus zingt hij:

De barre koude is thans *gevlugt*;
Men ziet nu weêr een heldre *lucht*;
Er heerscht een ander jaar-*getij*;
Elk vogel zingt weêr vrij en *blij*:
Het rundvee in de weide *stapt*;
De leeuwrik met zijn wiekjes *klapt*;
Men kleedt zich niet meêr in het *bont*;
Maar elk looft God met blijden *mond*;
En bloem bij bloem versiert het *veld*;
Door u, o lente! is 't all' *hersteld*.

De Heer J. H. v. O. heeft ons, bij zijne bovenstaande aanvullings-verzen, het volgende dichtje op 't zelfde onderwerp, (echter zonder zich aan de bepaalde eindrijmwoorden te binden,) medegedeeld: het luidt dus:

Welkom! welkom lieve lente! die het veld met kleurtjes tooit;
Welkom! welkom bloemenkweekster! die de sneeuw en 't ijs ontdooit;
'K zie het vee weêr lustig grazen, op 't herboren lagchend veld;
'T spartlend vischje vrolijk azen, daar het gints en herwaarts snelt.
Lente! 'k zie natuur herleven, door uw kracht die 't all' doordringt;
Kracht die 't leeuwrikje in zijn zweven, God ter eere, vrolijk zingt;
Welkom! welkom liefde-teelster! die het veld met bloemtjes tooit;
Welkom lente! die al lagchend, roosjes voor mijn voeten strooit.
O hoe vrolijk is 't ontwaken, in een lenten-ochtendstond!
Alles ziet men weêr herboren; alles juicht uit éénen mond;
Welkom! welkom lieve lente! die het veld met kleurtjes tooit;
Liefdeteelster! bloemenkweekster! die de sneeuw en 't ijs ontdooit,
Gij verschaft mij ruime stof
Tot het zingen van Gods lof.

De Heer Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*, schrijft aan de Heere J. C. Schouten, H. Kraay, H. Torley en J. H. Sterlie, het volgende:

Op de aanmerking in de *Amst. Merc.* 3 D. 3 en 4 st., dat mijn *grundel* niet met eenen U maar met een O moet geschreven worden; volgens de spelling van den Hoogleeraar Siegenbeek, dat het vischje alzoo niet *grundel* maar GRONDEL heet, dient, dat ik bij het lezen van 't *reglement op de visscherijen, in dit koningrijk*, van 23 September, 1808, vind, dat onder de platvisschen, als *post*, *zeelt* enz. ook GRUNDEL genoemd wordt; dus gespeld met eene U en niet met eene O; waaruit derhalve blijkt dat de Hoogleeraar Siegenbeek niet onfeilbaar is, dewijl hij, door de steller of stellers van het gemelde reglement, betreffende mijn platvischje (GRUNDEL) niet gevolgd wordt, en men immers met den vereischten eerbied dient te vertrouwen, dat de gebiedende magt van het genoemde reglement zeer wel weet of mijn platvischje met een O (*grondel*) dan met eene U (GRUNDEL) gespeld moet worden; en dus.... *enfin*, ik blijf evenwel met achting, enz.

Wij zouden schijnen partijdig te wezen zoo wij de volgende ons toegezondende missive niet plaatsten: zij is deze:

MIJNHEER REDACTEUR!

Het medegedeelde stukje van den Heere T. Springstok (Merc. 3 D. 5 st. bladz. 650) is, in verzen, te vinden in de tweede *Inzameling der dichtvruchten, van den Vriendenkring onder de Zinspreuk* KUNST DOOR VRINDSCHAP VOLMAAKTER, bladz. 54, en luidt dus:

ONVOLDOENDE TROOST.

Een vrouw was troosteloos, daar zij haar eenig kind,
Haar zuigling door den dood had van haar borst zien rukken.
„Leer," sprak een predikant, „voor God gehoorzaam bukken,
„Als Abram, *die zijn' zoon, zoo teer door hem bemind,*
„Op 't Goddelijk bevel, gewillig zou doen sneven." —
Ach, *sprak zij*, staak uw troost, want gij vergroot mijn smart:
De Godheid kent te wel het ouderlijke hart,
En hadd' dit wreed bevel een moeder nooit gegeven.

Daar ik niet twijfel of ook dit zal door u geplaatst worden, heb ik de eer mij met achting te noemen, enz.

W.... F. J. H.

De Heer Hendrik Kempe *Lodewijksz.*, schrijft ons het volgende:

MIJNHEER!

Aangaande het raadsel No. 1. van den Heere H. P. Witkamp *Pz. geplaatst in het 3de D. 4de st. en waarvan ik in den laatst uitgekomene Mercurius gezien heb dat de ontraadseling* Aa *is (daarop kan ik niet nalaten het volgende aan te merken.*

Mijne lettergrepen maken 't zelfde getal uit, als 't getal mijner letteren, *zegt de* charade; *dan, dat is zoo niet, want de beide letteren maken slechts één lettergreep uit; men spreekt den rivier naam niet uit* a-a; *maar wel als eene enkele* a.

Verder verlangde ik van den Heere Witkamp, *wel eens opgave te zien van dat men de* Aa, éénmaal in *Frankrijk;* driemaal in *Holland;* vijfmaal in *Westphalen, en* zevenmaal in *Zwitserland aantreft.*

Ik ben enz.

Wij hopen, ter gunste van onze min ervarene lezers, dat de Heer Witkamp aan 't verlangen van den geëerden briefschrijver zal voldoen.

De brief van den Heere G. W., betreffende de lijst van uitmuntende *toonkunstenaren* (zie *IV Ds.* 1 *st bladz* 47.) hebben wij gesteld in handen van onze geëerden begunstiger, die ons gemelde lijst wel heeft gelieven mededeelen, ten einde ons zijn gevoelen daarover te melden; ingevolge van dat verzoek hebben wij het volgende ontvangen:

De Heer G. W. erkent dat op de bewuste lijst geplaatste toonkunstenaren, allen wel *bekwame* lieden zijn; maar vraagt vervolgens: „Zijn zij allen uitmuntend?" en hij antwoord *Neen.* — Dan, ik vraag, op mijne beurt betrekt men onder de benaming van UITMUNTEND, alleenlijk *Componisten en Solisten?* en ik antwoord mede *neen;* dewijl ik van gevoelen ben dat een *accompagnist*, in zijn vak, mede, boven anderen in het

zelfde vak, kan uitmunten; of zoude de Heer G. W. stellen, dat een orchest, hetwelk met reden *uitmuntend* genoemd zou kunnen worden, alleenlijk zoude moeten bestaan uit *Componisten*, of *Solisten*? Dit begeeren wij van hem niet te gelooven. — Het tegendeel is waar; dewijl men zelden de talenten van solist en accompagnist in een' zelfden persoon aantreft.

Ik meen te mogen stellen dat de Heer G. W. de zaak in verschil niet behoorlijk nagedacht heeft: ik stem hem geredelijk toe dat het talent van den Heere H. C. VAN OLDEREN, de altist, als *obligaat-speler* hier niet in aanmerking komt; maar ik meen genoeg van deszelfs bekwaamheid overtuigd te zijn, om hem, als accompagnist, in de eerste classe van dat vak te plaatsen, en stel dus dat hij verdient in zijn vak *uitmuntend toonkunstenaar* genoemd te worden.

„ Waarin bestaat," vraagt de Heer briefschrijver verder, „ het uitmuntend talent van „ de Heeren SOLA, STEIGER, WEISMAN, POT DE VIN, COLBACH, en meer anderen?"

Mijn antwoord is: ik oordeel den Heere SOLA, als accompagnist, de plaats op eene lijst van *uitmuntende toonkunstenaren* waardig: dat zijne *ambitie* hem somtijds obligaat doet spelen, begeren wij niet te beoordeelen. Welk mensch heeft zijne zwakheden niet?

De Heer G. W. is ongetwijfeld niet bekend met den Heere STEIGER, van *Rotterdam*; anders zoude hij niet vragen naar de uitmuntende talenten van dien man.

Ik beken dat de Heer WEISMAN, fagotist van *Leiden*, niet, wat de uitvoering als solist betreft, met den Heere MANN gelijk gesteld kan worden, en dat, gelijk de Heer G. W. zegt, eenige graden van bekwaamheid tusschen die beide Heeren plaats hebben; dan, kent de Heer G. W. een' landgenoot van den Heere MANN, welke met dezen fagotist, in dat geval zoude kunnen wedijveren? ik denk *neen*; en 't zoude mij derhalve smarten, indien ik niet, in 't vak van dien Heer, een mijner landgenooten zoude kunnen noemen, welke, in bekwaamheid, naastbij komt. — ACHILLES zeide tegen PATROCULES:

——— ——— *Gij zijt* ACHILLES *niet*,

niet tegenstaande deze, op zijne beurt, roemrijke triomfen behaalden.

Wat den Heere POT DE VIN aangaat, wij laten het beoordeelen van het verschil in bekwaamheid, tusschen dezen kunstenaar, en den door den Heer briefschrijver aangeteekenden walthoornist, J. S. MULLER, aan den Heer briefschrijver zelven over: intusschen gelooven wij dat het hem zeer moeijelijk zal vallen, zoo niet onmogelijk zal zijn, dat verschil te bepalen.

Betreffende den Heere COLBACH, van *Utrecht*, zeg ik: alle kunstkenners welke dezen man sedert jaren herwaarts gekend hebben, zullen geredelijk de loffelijkste getuigenis geven, van zijne bekwaamheid in geheel het vak der muzijk. Ik vind het vreemd, dat de Heer briefschrijver, die een man van kunde in de muzijk schijnt te wezen, die kunde hier niet regtstreeks heeft laten blijken; neen maar, in tegendeel, op een' eenigzins vernederenden toon spreekt van een' man als de Heer COLBACH is; een man die, bovendien om zijn fatsoenlijk gedrag en eerlijke inborst hoog geacht wordt van allen die hem kennen: om dezen vernederenden toon alleen zouden wij reeds durven stellen, dat de Heer G. W., zijn misfive geschreven heeft met eene pen, welke door het vooroordeel bestuurd is geworden.

Tot dus verre onze geëerde begunstiger. Wat verder den Heer G. W. betreft, wij danken hem hartelijk voor de volgende aanvulling van onze bewuste lijst van *uitmuntende toonkunstenaren*, en bevelen, bij herhaling deze onze vaderlandlievende taak in de medewerking van alle kunstminnaren, tot welk vak van kunst zij mogen behooren.

De gemelde aanvulling bevat de volgende namen:

RUPPE, te *Leiden*; componist (*).	EINHOVEN . . . ———
RAUSCHER . . ———	H OLIVIER . . . . . clarinet.
BERTELMAN . ———	ZIEBRECHT, te *Zutphen* ———
ROCHNER, te *Zwol*. ———	J S MULLER, . . . walthoorn.
OTTO, te *Groningen*; viool (†).	HERRENS, ... ———
RAUPE *Jr* . . . ———	

(*) „ *Men noemt* " *zegt de Heer briefschrijver*, „ *uit* Leiden, WEISMAN, *en men* „ *vergeet* RUPPE, *een man van kunde, die door het stedelijk bestuur, als Professor* „ *in de muzijk bij de akademie is aangesteld.*"

(†) „ *Ook componist*," *voegt onze begunstiger hier bij*.

„ Deze twee laatsten," zegt de Heer G. W., „ verdienen boven de „ geplaatsten te staan." — Ik geloof," zegt onze begunstiger, „ dat zij „ met de geplaatsten op een' zelfden trap gesteld moeten worden."

VERVOLG *der ingekomene* ADVISEN, *op het voorstel van den Heere* C. L., *wegens de* LOGOGRYPH-CHARADEN. (*Zie desaangaande laatstelijk* III. D. 6. st. *bladz.* 300 *enz.*)

Ik stem volkomen met den Heere C. L. in; oordeelende het niet nodig te zijn er iets bij te voegen.

Johs. Jacs. Lardelli.

Na de Heer J. H. v. O. zijn goedkeuring aan de aanmerking van den Heere C. L. gegeven heeft, stelt hij, de volgende *wet*, ter bepalinge van eene eigenlijke *charade*, ter overweginge voor.

Het woord eener charade *moet zuiver Hollandsch zijn, en wel volgens de spelling van den Hoogleeraar* Siegenbeek; *het getal der lettergrepen is onbepaald; maar ieder derzelve moet in zijn geheel gehouden worden, ook zonder omkeering van dezelve, of bijdoening van eene letter van eene andere lettergreep.*

Wegens de voordragt van den Heere C. L., betreffende afzonderlijke *logogryph-charaden*, heeft de Heer J. H. v. O. ons zijne gedachten niet medegedeeld.

Aangaande eene *charade*, zoude ik niet voor wezen om de vrijheid te willen benemen, van (tot meerdere woorden-rijkheid) er eenige letters vóór of achter aftelaten, of als van het eene deel bij het andere te schuiven; echter met het beding van geene letters om te zetten; want dan immers wordt het eene *Logogryph.*

A. Londsen, te *Zaandam.*

Hoofdzakelijke inhoud eens briefs van den Heeren Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*, aan ons:

De aanmerking van den Heere C. L. *om, in 't voordragen van* charaden, *niet te verre van den aard der lettergrepen af te wijken, komt mij niet ongegrond voor, eene enkele letterverschikking uitgezonderd, gelijk ik in mijne* charade (*Merc* 3*de Ds.* 3*de st.*) *om mijn krijgsoverste heb moeten doen; dan in de* charade *van den Heere* D. Holland (*Merc. voorn.*) *heeft de letterverschikking tot driemaal toe plaats, dus die voordragt eene* LOGOGRYPH-CHARADE *genoemd mag worden. — Ik vertrouw dat genoemde Heer* Holland, *dien ik de eer heb van nabij te kennen, mij dit niet ongunstig zal afnemen: zoo als ik de Heeren* P. Saraber *Jr. en* v. G..t *mede niet ongunstig afneem, hunne aanmerking op mijn* grundel *in de plaats van* GRONDEL (*): *ja al ware de pen van die Heeren een weinig scherper, en hunnen inkt bijtender geweest, evenwel zoude ik met den* Heidensche koning Antigonus *zeggen:* Vermaningen strekken mij meerder dan loftuitingen tot nut: *ook ontvangen de Heeren* A. Croes Fort-

(*) *Zie eene nadere missive van dezen Correspondent, dit woord betreffende, hiervoor bladz.* 91.

borgh *Jr*, G. v. O., F. van der Woude, J. Gonggrijp, P. van Kalfsvoet, D. Holland, T. Springftok, en H. W. Carras, *een compliment voor hunne welwillendheid in de verdere uitwerking van mijnen* grundel; *maar, moet men wel bepaald worden tot de geheele uitwerking van eene* logogryph? *zoo ja, dan ware er in het* Mengelwerk *van den* Amfterdamfche Mercurius, *gewisfelijk nooit plaats voor eene* logogrijph *van het woord* PREDIKANT, *hetwelk* verre over de honderd *woordjes rijk is, en aan het ter hand nemen van deze letterliefhebberij zoude ligtelijk iets van het zedelijke of burgerlijke opgeofferd moeten worden, het geen ik voor niet geoorloofd houde, enz. enz.*

De Heer T. Springftok, te *Zwol* zegt mede van 't gevoelen van den Heere C. L. te wezen: „Er moet gewisfelijk," zegt hij, „ groot onderfcheid gemaakt worden tusfchen *Logogrijphen en charaden.*"

(*Meer in ons eerstvolgend ftuk.*)

OPLOSSINGEN *der* VOORDRAGTEN *gedaan in het* 3de D. 5de ftuk.

LOGOGRYPH.

KRAM: voorgefteld door den Heer L. G. Bredie: — gevonden door de Heeren W. L. F. C. van Rappard; Hk. Torley; H. Kraay; Hendrics. Wijdenaar; Johs. Corns. Schouten; A. J. D'ailly; G. Rijk *Gab. z.*; J. H. v. O.; H. P. Witkamp *Pz.*; J. H. Sterlie; J. H. G. *Jzoon*; Gerrit Vos *Jr*; D. Holland, te *Waverveen*; A. G. van Cappelle; J. N. C.; Mejuffrouwen S. P. van Cappelle; Anna Maria Jacoba Rabe, te *Arnhem*; de Heeren, Jacobus Rabe, te *Arnhem*; Adrs. Croes Forsborgh; C. Thijmen; Sch...r; J. Hambeek en H. L. Scholle vanger *Jr.*, leerlingen van den Heere, J. van Wijk *Roelandsz.*; J. C. Vulling; W. F. Verwey Stollberg; Mejuff. M. C. Verwey; de Heeren G. v. O.; J. J. Hoebé; H. E. Reurhoff.

Voorts kunnen wij de volgende ontraadfelingen mededeelen:

Een vrouwenaam is *Ka*,
Aan fchepen is een *ra*.
Des winters ziet men de *ar*,
Tot rijden dient de *kar*.

Een zeker beest heet *ram*,
Men reinigt met de *kam*.
Een vaartuig noemt men *ark*,
De goudfmid kent het *mark*.

Deez' zijn 't, met *arm* en *mak*, mijn vrind,
Die men in KRAM, 't bedoelde, vindt.

A. Koster.

Mak *is het lieve fchaapje, het wijfje van den* ram,
Arm *wordt men dikwijls fpoedig. Onmisbaar is de* kam,
De ra *behoort aan fchepen, mijn* Ka *bemint de* vlijt,
Kar *is het nuttig voertuig, waarmeê men vrachten* rijdt.

De goede vader Noach bouwde op bevel een' ark.
Van achtren af gelezen is 't logogryph-woord mark:
Dus is hier, voor zooveel ik zie,
Het woordje KRAM *uw doel Bredie.*

Mejuff. J. M. E. de Richemont.

Ka, mak en *ark;*
Ra, kar en *mark,*
Ar, kam, benevens *ram,*
Met arm, vindt men in KRAM.

A. Koorsmeijer.

Ka is een naam (verkort) van vrouwen.
Ra kan men op een schip aanschouwen.
Ar is een rijdtuig tot plaisier,
Rak zegt men meestal van een dier.

H. G. Kloppenburg.

NB. Een nagenoeg gelijkluidend naamversje, als het bovenstaande van den Heere Koorsmeijer, is ingezonden door den Heer J. Stroeve *Bz.;* ook een door den Heer A. Alix; als mede door VRIENDSCHAP EN EENDRAGT, en Mejuff: Sara J. Ulman.

Een zeer bekend gewigt zegt ons het woordje mark,
Kam *dient tot reiniging. Een vaartuig is een* ark.
Ar *is een rijdtuig dat vaak vorsten-pracht verspreidt.*
De kar *is nuttig.* Mak *is een hoedanigheid.*
Hij die geene arm*en heeft is tot geen werk bekwaam.*
'T woord ram *meldt ons een dier: 't woord* Ka *een vrouwenaam.*
De ra *is iets vaak van matroos niet zeer bemind.*
Deez' zijn 't die men in KRAM, *het logogryph-woord vindt.*

Jacob Bru *Jr.*

K peinsde en trachtte dit te ontbinden,
Raadde en dacht nu dit dan dat;
Al mijn zoeken kon 't niet vinden;
Maar — op zij' heb ik 't gevat.

L. J. Ulman.

Met de eerste en derde letter t'zaam,
Spel 'k *Ka*, verkorte vrouwenaam,
De *kar* is nut op vele wijzen;
De Hes zal dien voorzeker prijzen,

Om dat hij hem niet missen kan,
De *kam* dient kindren vrouw en man,
Een *ra* kan men op schepen vinden.
Een *ram* is in de wei te vinden.

De *ar* is een rijdtuig, snel van vaart.
In de *ark* werd Noach's huis gespaard.
'K bemin mijn' *arm;* maar *arm* wil ik nog iemand wezen.
Van 't *mak* gedierte is niets te vrezen.
Acht oncen is een *mark*, is elk gelijk 't behoort,
En mark van achtren af, geeft KRAM het moederwoord.

Gt. Br.

Ka en *kar*, met *ra* en *ark.*
Ram en *ar*, met *arm* en *mark.*

Mak, en eindlijk ook nog *kam.*
Zijn in 't moederwoordje KRAM.

P. Onderdijk *Jr.*

Veel

Veel tijds heb 'k niet besteed,
Aan 't moederwoord te vinden;
Na 'k de opgaaf overwoog,
Kon 'k die aldra ontbinden.
Als 'k voor het eerste woord
Was Ka; kar *voor het tweede;*
Zulks vond ik kam *en* ra,
Schier zonder denken mede:
Voor 't vijfde woordje ram;
Ook ark, ar, arm; *na dezen*
En mak *en* mark, *dus moest*
't woord KRAM *'t bedoelde wezen.*

Kar, *zeker rijdtuig, dient tot nut; maar de* ar *slechts tot vermaak.*
Ka *noemt men menig vrouw, en* kam *is een zeer nutte zaak.*
Een ra *is op een oorlogschip. Een* arm *is aan een mensch;*
Maar arm *te zijn (die droeve staat) is zeker niemands wensch.*
'T woord mak *is een bijvoeglijk woord.* Ark *is een schuit, en* ram
Een dier. Mark *een gewigt: dit all vindt men in 't woordje* KRAM.

Rozette J. Ulman.

'T woord KRAM is nog ingezonden door de Heeren Hk. Wellan *Hz.*; F. van der Woude (*); Willem Starink; (in verzen R. v. G. H.; G. H. Heidland *Jr.*; H. W. Carras, te *Zutphen* echter te veeltallig voor ons bekrompen bestek: intusschen moeten wij toch melden dat de Heer Carras, voor 't woord *kam* nog twee beteekenissen meer vindt dan in de opgave bepaald wordt: „de *kam*" zegt hij, „kan de mode thans behagen; en de *kam* is ook 't hoofdsie„raad van den haan"); J. Gonggrijp, te *Harlingen.*

Het volgende is van den Heere Joh. Jac. Lardelli:

COCQ À L'ANÉ.

Een vrouwenaam, verkort, is *Ka.*
Veel schepen varen met een *ra.*
'T kind beeft niet zelden voor de *kam*,
Onthoofd uw doel dan is het *ram.*
Men rijdt hier dikwijls met een *kar*,
En in den winter met eene *ar.*
Was 't eerste vaartuig niet een *ark?*
Men koopt het goud hier bij de *mark.*
Een *arm* behoort aan ieder mensch;
Maar *arm* te zijn is niemands wensch.
De beeren worden niet ligt *mak*,
'K spel in uw doel ook nog 't woord *rak.*
En dus is KRAM dat doel mijn vrind,
Wijl 'k al 't genoemde daarin vind.

Dus zegt de Heer Stephanus Verstraaten, te *Waverveen:*

'T woord KRAM *is zeker 't moederwoord; want 'k vind daarin* ar, mak,
Ka, kar, kam, ram, ra, ark, arm, mark, *en bij die allen*, rak.

Aardig is in dezen de vinding van den Heere Hendrik Kempe *Lodewijksz.*: dus zegt hij:

(*) *Deze Correspondent teekent uit het moederwoord nog het woordje* RAK *aan: meer andere Heeren Correspondenten hebben hetzelfde woordje aangeteekend.*

Een vrouwenaam, 1. 3. is *Ka.*
Een deel van 't schip, 2. 3. is *Ra.*
Een vaartuig, 3. 2. 1. is *Ark.*
'T gewigt, 4. 3. 2. 1. is *Mark.*

'T bijvoeglijk naamwoord, 4. 3. 1.
Is *mak.* 3. 2. 4. *arm*, naar 'k meen.
Het rijtuig, 3. 2. is eene *ar.*
Tot nut dient, 1. 3. 2., de *kar.*

Het dier, 2. 3. 4. is de *ram.*
Ter reinheid dient, 1. 3. 4., *kam*,
En KRAM, dien men niet wel kan missen,
Is 't logogryph-woord, naar 'k moet gissen.

CHARADEN.

1.) OOGLID; voorgesteld door den Heer Hk. Wellan *Hz.*: — ontraadseld door den Heer Holland, te *Waverveen*, die zegt: „ Mijns bedunkens kan deze charade met verscheidene woorden op- „ gelost worden; als met OOGLID, OORLEL, NEUSBEEN, enz.; en zoo „ men tot de inwendige ligchaamsdeelen mag overgaan, mede met NEK- „ SPIER, BUIKSPIER, DARMVLIES, enz."

(*'T vervolg in ons eerstvolgend stuk.*)

ANECDOTEN.

SNEDIG ANTWOORD.

Ik hoorde een schoone vrouw aan eenen held eens vragen:
„ *Mijnheer! schoon gij zoo vaak, door moed en dapperheên,*
„ *En de achting en den roem van elk hebt weggedragen,*
„ *Streeft gij nogtans naar eer: wat is hier van de reên?*"
Dit was een' steek voor hem: daar hij zich wou verzetten,
Zei hij, juist zeer gepast: „ *Mevrouw! gij zijt zoo schoon,*
„ *En spreidt daar door bij elk den fraaisten glans ten toon;*
„ *Doch waarom gaat gij u nog dagelijks blanketten?*"

Men ziet van anderen zeer spoedig een gebrek;
Maar over 't algemeen is men veel grooter gek.

A. W. N. van Gent.

ZELDZAME EERLIJKHEID.

Toen zeker Advokaat *zeer krank te bedde lag,*
En duidelijk den dood reeds voor zijne oogen zag,
Liet hij, op staande voet, Notaris Wilgraag *halen,*
Die haastiglijk verscheen, en zonder lang te dralen,
Vroeg hij den zieken bleed, met een bedroefd gelaat:
Wat is de laatste wil van u, Heer Advokaat?"
Het antwoord was gereed: „ Dat men voor alle GEKKEN,"
Zei hij, „ na mijnen dood, mijn schatten zal doen strekken."
Heer Wilgraag *stond verbaasd; hij riep:* „ 'T is gansch verkeerd;
„ Ei zeg mij toch, Mijnheer! waarom gij zulks begeert."
„ 'T is billijk," *antwoordt hij,* „ dat ik ze doe erlangen,
„ Door hen, waar van ik steeds mijn' rijkdom heb ontvangen."

A. W. N. van Gent.

NIEUWE OPGAVEN.

LOGOGRYPH.

Het geheel beſtaat uit zes letteren, en is de naam van een' uitvinder eener ſchoone kunst.

1. 2. 6. 3. 4. Iets tot het brood behoorende.
1. 2. 3. 4. Beteekenis van voedſel.
1. 2. 5. 4. 3. Een rijdtuig.
1. 2. 6. 4. De gedaante van iets.
1. 5. 6. 3. Eene aangename vrucht.
4. 6. 2. 3. Waaraan eene zekere vrucht hangt.
1. 6. 2. 4. Benaming van een ſlecht gebouw.
1. 2. 5. 4. Een zekere watervogel.
3. 4. 2. 1. Kan een ſtraftuig zijn.
3. 2. 1. Des winters in gebruik.
6. 5. 1. Soort van huisraad.
4. 6. 5. 1. Benaming in het kaartſpel.
6. 2. 4. 3. Iets, geducht voor den zeeman.
3. 4. 5. 6. Ziet men aan den hemel.
4. 2. 6. Een klein inſect.
6. 2. 4. Eene hoeveelheid gewapende mans.
1. 2. 4. Berging voor een viervoetig dier.
6. 2. 1. Een kledingſtuk.
2. 3. Een viervoetig dier.
1. 2. Een verkorte mansnaam.
1. 5. Een verkorte vrouwenaam.
6. 5. Een zangnoot.

A. Koster.

NB. *De Heer* Koster *zal 't ons ten beste houden dat wij* 3. 4. 6. 2. *weggelaten hebben, dewijl die opgave niet aan de eigenlijke ſpelling van het woord voldoet. Zie* Siegenbeek.

CHARADEN.

1.) Ik beſta uit twee deelen: mijn eerſte deel is een toevoegelijk naamwoord, en wordt doorgaans, doch niet altijd, voor het tegenovergeſtelde gekozen: mijn tweede geeft voedſel aan menſchen en beesten, en mijn geheel is een dorp in *Vrieslands oord* gelegen.

A. W. *Jbsz.*

2.) Mijn eerſte deel gebruikte men
Voorheen, in de oorlog veel
Mijn tweede is een viervoetig dier,
En eindelijk mijn geheel
Toont u een zeker dier, waarvan
Men fraaije dingen maken kan.

G. Starink, *te* Zutphen.

3.) Ik beſta uit drie deelen, en beteekent den bewoner van een *Oosterſch land*: mijn eerſte deel is een *Fransch voorzetſel*: mijn tweede een gedeelte van zeker gebouw, en mijn derde zekere drank.

Abrah. Bredie *Jr.*

RAADSELS.

1) *Ik ben in d'eenen zin een man van hoogen ſtaat,*
En in den andren zorg 'k, dat u de kou' niet ſchaadt.

P. Onderdijk *Jr.*

2) *'K ben in den eerſten zin een* drank *voorheen geacht:*
Ten tweeden kou 'k een dier *van ſchadelijk geſlacht:*
Ten derden iets 't geen bij muzijk *niet is te miſſen:*
Mijn letters zijn zoo veel als mijn beteekeniſſen.

W. F. Verwey Stollberg.

3.) Midden in een top gezeten,
Kijk ik over alles heen;
Klimmen heb ik niets meê noodig;
'K loop ook zonder arm of been,
Holland ben ik in geboren,
Echter niet in *Amsterdam*.

Ongeluk was mij beschoren,
Van dat ik ter wereld kwam.
Loopen, rollen, bonzen, stooten,
Dat is alles zoo mijn zaak.
'K schuw de kleinen, 'k acht de grooten,
'K min 't genoegen, 'K haat vermaak.

VRIENDSCHAP EN EENDRAGT.

VRAAG.

Er is een woord in de *Fransche taal*, bestaande uit twee lettergrepen, welke beide *Hollandsch* zijn: de eerste is namelijk een bekende mansnaam; de tweede een getal. — Welk woord is het.

H. W. Carras, te *Zutphen*.

EENE AARDIGHEID.

Welk woord kan in de volgende plaatsen geschreven worden dat ieder regel een' volzin maakt.

Ik ben een . . . . . .
Ik droeg een' . . . . . .
Ik rolde een' . . . . . .
Ik vond een' . . . . . .
Ik misbruikte een' . . . . . .
Ik brak den . . . . . .

H. Kempe *Lodewijksz.*

NB. Zoodra mogelijk zullen wij aan de vele bij ons nog voorhanden zijnde verzoeken, om plaatsing van ingezondene opgaven, voldoen.

In ons eerstvolgend stuk zullen wij behoorlijk gebruik maken, van de nog overige ontvangene misfives, betreffende onze bewuste lijst van uitmuntende toonkunstenaren.

Van het ons toegezondene stukje, ten opschrifte voerende; *De naargekomene billetten*, kan geen gebruik gemaakt worden, dewijl wij in het zekere onderrigt zijn, dat het van zeer ouden datum, en dus vrij algemeen bekend is.

De vraag betreffende het woord *arent* moeten wij ter zijde leggen, om dat hetzelve woord, als vogelnaam, AREND (niet ARENT) gespeld wordt: het meervoud is ARENDEN.

BURGER HUIS-APOTHEEK.

(DERDE VERVOLG *der* VOORSCHRIFTEN, *onder de landlieden enz. verspreid.*)

8.) Verder moet de zorg voor reinheid zich uitstrekken, tot alles wat in en om de huizen is, en dus ook tot goten, wegen, vuilnis- en mesthoopen, secreeten en al, wat rottig en kwaden damp kan verspreiden, om dezelve, zoo veel doenlijk, door te spoelen, schoon te houden, van de

woningen te verwijderen, met aarde of iets anders te bedekken, te begraven, en vooral de lijken haastig te kisten en ter aarde te doen bestellen.

9.) Behalve zulk van buiten aankomend bederf, moet men niet min op zijne hoede zijn, tegen een nog schroomlijker bederf der lucht, door de uitwaassemíng en adem der menschen, die in kleine of digtgeslotene vertrekken, soms ook met vuurkolen, bijeen zitten of rusten. Men kieze dan voor zulke bijëenkomsten of rustplaatsen het ruimst vertrek; luchte het vooraf en achterna; sluite de zuivere buitenlucht niet uit; legge geen mensch te slapen in eene met deuren of gordijnen digtgeslotene bedstede, waarin de dus opgeslotene lucht allerverderflijkst zoude worden, vooral doet men dit niet, indien er meer dan één mensch zamen moeten liggen

10.) Bij dit alles moeten de werklieden hunne krachten herstellen en onderhouden door goed voedsel, matig en tijdig genomen. Hier bij moeten zij zich wachten voor gulzig inslokken en overladen der magen, vooral met vette en zware spijzen, die in de hitte niet zoo wèl verteeren, en dus ligt tot bederf overgaan. Goed voedsel zijn de gebruikelijke graanspijzen, goed brood, wortelen, aardappelen, boomvruchten en groenten met vleesch, doch dat niet eenigzins bedorven of te oud moet zijn. Visch is meer bederflijk, vooral die niet versch, maar gezouten, gedroogd of gerookt en veeltijds niet wèl bewaard is.

11.) Eindelijk moet men zijn slaap in zulke tijden niet veel bekorten maar behoorlijk uitrusten, om tot nieuwen arbeid in goeden staat te zijn, ook, indien men wat kouce gevat had, om de uitwaassemíng te herstellen. (Zie art. 5.) En dit was het hoofdzakelijke, dat ons, ter voorbehoeding in de zomerhitte, bijzonderlijk voor de landlieden, meest noodig en uitvoerbaar is voorgekomen.

(NB. *Dit wordt vervolgd*.)

VOLMAAKT TOILET

VOOR DE SCHOONE KUNNE.

Zeer schadeloos roodsel.

Stamp eene verkiezelijke hoeveelheid braziliënhout, met een weinig aluin onder elkanderen, en laat het zamen, in rooden wijn, tot op twee derden verkoken: als dit kooksel koud geworden is, wrijft men er, met een weinig katoen de wangen mede, en de Dames zullen er gewisselijk de aangenaamste uitwerkselen van ondervinden.

Middel tegen sproeten en allerlei huidvlekken.

Meng twee oncen fijn zilvergelit met één once goeden witten azijn, doe er een once gemeen zout, in een half pond regenwater ontbonden, bij; haal door dit mengsel een toereikend groot stuk laken, en vergaâr 't vocht hetwelk uit hetzelve druipt in een kom, dien men van tijd tot tijd moet schudden: dit vocht wordt zoo wit als melk, en de Dames kunnen zich van hetzelve met vrucht bedienen, om de sproeten en puistjes, ook de blaartjes en roode vlekken van het aangezigt te verdrijven; waartoe zij zich 's morgens en 's avonds met dit vocht moeten wassen.

TOEGIFT No. 2.

OPLOSSINGEN *van het* VOORSTEL, *van den Heere* H. Wijnoogst, *te* Edam, *geplaatst in ons* 3de D. 1ste stuk.

De Heer L. J. Ulman werkt als volgt:

Stel het getal haringen $= x$

Zoo ontvangt $\frac{1}{2}x + \frac{1}{2}$ de eerste

$$\begin{array}{ll}
\frac{1}{2}x + \frac{1}{2} & \text{de eerste} \\
\hline
\frac{1}{2}x - \frac{1}{2} & \textit{Sub.} \\
\frac{1}{4}x - \frac{1}{4} + \frac{1}{2} & \text{de tweede.} \\
\hline
\frac{1}{4}x - \frac{1}{4} - \frac{1}{2} & \textit{Sub.} \\
\frac{1}{8}x - \frac{1}{8} - \frac{1}{4} + \frac{1}{2} & \text{de derde.} \\
\hline
\frac{1}{8}x - \frac{1}{8} - \frac{1}{4} - \frac{1}{2} & \textit{Sub.} \\
\frac{1}{16}x - \frac{1}{16} - \frac{1}{8} - \frac{1}{4} + \frac{1}{2} & \text{de vierde.} \\
\hline
\frac{1}{16}x - \frac{1}{16} - \frac{1}{8} - \frac{1}{4} - \frac{1}{2} = 7 & \textit{Sub.} \\
\hline
x - 1 - 2 - 4 - 8 = 112 & 16 \\
\hline
\end{array}$$

$x - 15 = 112$ dus $x = 127$. (Bij A:

A.) En $\frac{1}{2}x + \frac{1}{2} = 64$ v. den eersten.
$\frac{1}{4}x - \frac{1}{4} + \frac{1}{2} = 32$ — tweeden.
$\frac{1}{8}x - \frac{1}{8} - \frac{1}{4} + \frac{1}{2} = 16$ — derden.
$\frac{1}{16}x - \frac{1}{16} - \frac{1}{8} - \frac{1}{4} + \frac{1}{2} = 8$ — vierden.

Den Heer A. J. D'ailly, verkiest de volgende schikking:

Men stelle het getal der haringen $= x$; zoo krijgt, volgens opgave:

De eerste . . . . $\frac{x}{2} + \frac{1}{2} = \frac{x+1}{2}$
De tweede de $\frac{1}{2}$ van $\left(x - \left(\frac{x+1}{2}\right)\right) + \frac{1}{2}$ . . $= \frac{x}{4} + \frac{1}{4} = \frac{x+1}{4}$
De derde de $\frac{1}{2}$ van $\left(x - \left(\frac{x+1}{2}\right) - \left(\frac{x+1}{4}\right)\right) + \frac{1}{2}$. $= \frac{x}{8} + \frac{1}{8} = \frac{x+1}{8}$
De vierde de $\frac{1}{2}$ van $\left(x - \left(\frac{x+1}{2}\right) - \left(\frac{x+1}{4}\right) - \left(\frac{x+1}{8}\right)\right) + \frac{1}{2} = \frac{x}{16} + \frac{1}{16} = \frac{x+1}{16}$

Daar de man nu, na dit alles verkocht te hebben, nog 7 haringen overhoudt, zoo addeert men het verkochten, en het overgehoudene, 't welk $= x$ (het getal dat hij gehad heeft, alvorens hij verkocht heeft) zijn moet: dus

$$\frac{x+1}{2} + \frac{x+1}{4} + \frac{x+1}{8} + \frac{x+1}{16} + 7 = x$$

$$\overline{}\ 16$$

$$8x + 8 + 4x + 4 + 2x + 2 + x + 1 + 112 = 16x$$

$$15x + 15 + 112 = 16x$$

$127 = x$ het getal der haringen.

En derhalve heeft de eerste gehad $\frac{127+1}{2} = 64$
— — — — tweede — $\frac{127+1}{4} = 32$
— — — — derde — $\frac{127+1}{8} = 16$
— — — — vierde — $\frac{127+1}{16} = 8$
} haringen.

Dus werkt de Heer J. Roosekrans:

Stel het getal der haringen $= x$

Dan is verkocht,

Aan den 1sten.	$\frac{1}{2}x+\frac{1}{2}$	rest $\frac{1}{2}x-\frac{1}{2}$	B.) Dus	$\frac{1}{2}x+\frac{1}{2}=64$	v. den eersten
— — 2den.	$\frac{1}{4}x+\frac{1}{4}$	— $\frac{1}{4}x-\frac{3}{4}$		$\frac{1}{4}x+\frac{1}{4}=32$	— tweeden
——— 3den.	$\frac{1}{8}x+\frac{1}{8}$	— $\frac{1}{8}x-\frac{7}{8}$		$\frac{1}{8}x+\frac{1}{8}=16$	— derden.
——— 4den.	$\frac{1}{16}x+\frac{1}{16}$	— $\frac{1}{16}x-\frac{15}{16}$		$\frac{1}{16}x+\frac{1}{16}=8$	— vierden.

$$\frac{15}{16}x+\frac{15}{16}+7=x$$
$$\overline{}\,16$$
$$15x+15+112=16x$$

Of $16x=15x+127$.

En $x=127$ haringen. Bij B.

De Heer R te *A*, werkt op dezelfde wijze als de Heer Roosekrans; echter eenigzins korter, door de optelling van den Heere Roosekrans te vermijden; want de vierde rest ($\frac{1}{16}x-\frac{15}{16}$) bekomen hebbende, zegt hij:

$$\frac{1}{16}x-\frac{15}{16}=7$$
$$\overline{}\,16$$
$$x-15=112$$

En $x=127$ enz.

Zoo werkt ook de Heer H. W. Caspari.

De werkwijze van den Heere Jacob Bru *Jr.*, komt mede met die van den Heere J. Roosekrans overeen; zoo ook die van de Heeren P. J. Kat, te *Edam*, en Fs. Hovenier, aldaar: de laatstgemelde Correspondent werkt ook telkunstig als volgt:

Had de 4de geen half toe gekregen dan had de rest $7\frac{1}{2}$ geweest.

	$\times 2$
	15 rest na de 3e. deeling
——— 3e ———————————	$15\frac{1}{2}$ geweest.
	$\times 2$
	31 rest na de 2e. ———
——— 2de ———————————	$31\frac{1}{2}$ geweest.
	$\times 2$
	63 rest na de 1e. ———
——— 1e ———————————	$63\frac{1}{2}$ geweest.
	$\times 2$

Dus had hij 127 haringen.

En heeft de eerste gehad	$63\frac{1}{2}+\frac{1}{2}=64$	haringen.	Rest 63.
De tweede	$31\frac{1}{2}+\frac{1}{2}=32$	———	— 31.
— derde	$15\frac{1}{2}+\frac{1}{2}=16$	———	— 15.
— vierde	$7\frac{1}{2}+\frac{1}{2}=8$	———	— 7.

Mejuffrouwen Rozette J., en Sara J. Ulman, aanmerkende dat, dewijl ieder een halve haring meer dan de helft ontvangt, ieder

een geheele haring meer heeft dan telkens de rest is, werken, zeer eenvoudig, telkunstig, als volgt:

7 rest
Dus 8 voor de eerste.
— add.
15
16 voor de tweede.
31
32 voor de derde.
63
En 64 voor de vierde.
Voorts 127 het getal der haringen.

De Heer L, te *Dord*, maakt den grond dezer werkwijze duidelijk; door de volgende redeneering, welke wij den kwekeling niet mogen onthouden: zij is deze:

Den verkooper had in 't geheel 127 stuks haringen, waarvan bij afleverde aan den 1sten de helft + ½, was . . . 64 stuks.
Aan den 2den de helft van de overgebleven + ½ = 32 —
— — 3den — — — — — — — + ½ = 16 —
— — 4den — — — — — — — + ½ = 8 —
Eindelijk overgehouden . . . . . 7 —
Maakt zamen 127 stuks.

Het welk zich aldus laat demonstreren:

Naardien, volgens het voorstel, telken reize de helft van de nog overgeblevenen + ½ verkocht zijn, volgt, dat het laatst overgebleven getal 7, ½ minder was, dan de helft van die bij de 4de te doene verkooping, nog over waren:

Derhalve was 7½ de helft; daarbij gevoegd ½, maakt 8 aan den 4den verkocht.

Deze laatste 8 verkochten met de 7 overgeblevenen, maakten 15 overgehouden na de 3de verkoop; weder ½ minder dan de helft der toen voorhanden wezenden:

Derhalve 15½ de helft, waarbij gevoegd ½, maakt 16 aan den derden verkocht;

En dus voortgaande, vindt men geredelijk, dat de 2de kooper, 32, en de 1ste, 64 stuks, van de geheele partij gehad hebben; hetwelk te bewijzen was.

De inzender van het getal 151, tevens met zijne werkwijze, zal uit het voorgaande gewisselijk zijnen misslag in die werkwijze ontdekken.

De bewerking van den Heere S, te *W*.........., is als die van den Heere L. J. Ulman (Zie hiervoor).

De Heer G. v. O. heeft het getal 127 ingezonden, zonder bijgevoegde werkwijze. *(Het vervolg hierna.)*

NIEUW VOORSTEL.

Men vraagt naar de waarde van x en y in deze vergelijkingen: $x^2+y^2+x+y=2538$ *en* $xy+x+y=1286$.

C. van Schaick *Jr., Huisonderwijzer alhier.*

AMSTERDAMSCHE MERCURIUS.

ZEER KORTE BESCHRIJVING
VAN DE WERELDBEROEMDE KOOPSTAD
AMSTERDAM.
(*Zevende vervolg.*)

Niet alleen bevonden zich in den vroegen tijd waarover wij thans spreken, in *Amsterdam*, reeds bierbrouwerijen; maar ook maken de Historischrijvers gewag van een *Minderbroeders klooster*, 't welk toen mede in dezelve reeds aanwezig was: de kloosterlingen droegen den naam van *Minderbroeders*, om dat hun klooster niet zoo sterk bevoorregt was als doorgaans andere kloosters bevoorregt zijn; ook waren zij verpligt te gaan bedelen, en zieken op te passen, zijnde dus in alles van eene mindere orde.

Dit klooster strekte zich uit, van de *Monnikkenstraat* tot de *Barndesteeg*: na de plondering, in den jare 1578 voorgevallen, waarvan op zijnen tijd, werd het in burgerwoningen veranderd. In 1662 stonden in de *Bloedstraat* nog eenige huisjes of celletjes, daarvan welke naderhand door het vuur verteerd zijn geworden.

Dit klooster is, in vervolg van tijd, bijzonder berugt geworden door het predikten van eenen Jan Brugman, aan wiens toenmalige welsprekenheid, het bekende spreekwoord: *Al kondet gij praten als* Brugman, ontleend is: deze man bevond zich, ten bedoelde tijde, aan 't hoofd van eene soort van *Minderbroeders*, bekend bij den naam van *Observanten*, en wier prediken meer geschikt was om het gemeen op te ruijen, dan om het te stichten. — Gezegde Jan Brugman hield, op zekeren tijd, in den predikstoel staande, in zijne eene hand een papier, waaruit hij zich zelven verscheidene zotte vragen deed, en in zijne andere hand het afbeeldsel van den zaligmaker aan 't kruis, zeggende tegen zijne hoorderen: „*Ik begeer om den gekruisten Godt*, „ *daarnaar dit* crusifix *gemaekt is*, *dat alle die geen hier nu tegen-* „ *woordig wezende*, *die bij ons blijven willen*, *ons niet of te gaan*, „ *die heur vingeren opsteeken willen*. Daer doe," zegt het verhael „ verder, „veel vingeren opgesteken werden, ende eenige van de „ mannen, nabij den predikstoel sittende, seyden: *Heere wij willen* „ *bij u blijven tot den dood toe*; daar op Brugman doe antwoord- „ de: *dat hij syne oude hals hier voor laten wilde*, met meer andere

„ dingen, die doe aldaar geschiedden, die men billijks in goede steden, „ daar rust ende vrede is, niet doen en soude." — 'T is maar zoo, gelijk wij elders zeiden: „ Zij die een' God van liefde verkondigden waren allen niet altoos beminnaars van de vrede. *Nederland* „ heeft daarvan maar al te dikwijls eene proeve gegeven. — De staat „ der Geestelijkheid is niet altoos zoo wel geordend geweest als zij „ in onze dagen geordend is; onder derzelver leden zijn volslagene „ zotten geweest: Wallig — ijwaard zegt: *In 't Minderbroeders klooster was een Monnik, met name* Hasemoerskind, *die,* „ *in zijne predikatie, de liefli kheid van het koninkrijk der hemelen vertellende voorstellen, zeide:* Het hemelrijk is alzo soet, gelijk „ of deze kerke vol rijstebrij ware, ende eene goede tonne Delftsche „ butter daarinne." Eene vergelijking waarlijk meer geschikt om de toehoorders aan 't lagchen te brengen, dan om hen te stichten.

Willem *de derde* in wiens magt *Amsterdam* nu gekomen was, erkende hetzelve in 1318 weder voor eene stad, en voorzag het van handvesten: men wil dat de *Amsterdammers* een middel hebben weten te vinden, om hem wegens het voorgevallene in 1304 te bevredigen. De stad zal toen zekerlijk hare vesten enz. weder gekregen hebben.

Dat Graaf Willem *de derde* met de stad bevredigd is geworden blijkt nog nader daaruit, dat eenigen, die wegens den moord aan Graaf Floris gepleegd, in ballingschap gezonden waren, weder veilig binnens lands kwamen. — Gemelde Graaf bevlijtigde zich ook zeer om der stede welvaart te bevorderen. Onder de voorregten of voordeelen voor haren koophandel, telt men des Graven brief, van den eersten Augustus 1323, waarbij door hem bevolen werd, dat het *Oostersch* en *Stichtsch bier*, welk ten zijnen lande ingevoerd werd, in een der twee steden; *Medemblik* of *Amsterdam*, moest vertold worden; welk voorregt zeer dienstig was, om den buitenlandschen handel te doen aanwasfen.

Met dien aanwas nam de stad ook in grootheid toe; zij was echter aan de westzijde van de haven of het *Damrak* nog niet overal betimmerd: toen die betimmering geschied was, verkreeg dat gedeelte den naam van *Nieuwe Zijde.* Dat de stad ten dien tijde (1323) nog maar één gracht had, zijnde de *Nieuwezijds Voorburgwal*, ziet men in een' brief van den Graaf, gedateerd primo Mei van het laatstgemelde jaar, waarbij door hem, vier hofsteden (thans zegt men *erven*) „ op die Westside van der havene, streckende ute t' Ye, toit der „ grafte, elke hofstede dortich voeten breet," in eeuwige erfpacht uitgaf; welke vier hofsteden „Griete Clays Heynen Soene be- „ leghen (dat is belend) was, en 's Graven hofsteden, dair Louwe- „ styn (*) op woende, op de *nortside.*"

(*) *Naar dezen* Louwestyn *draagt nog het* Louwenpoortje, *in de* Dirk van Hasseltsteeg, *dien naam.*

In 't jaar 1334, was de ſtad reedt zoo ſterk in huizen en ingezetenen toegenomen, dat het noodzakelijk geoordeeld werd dat zij haar' eigenen priester had. Dat zij in dit jaar in het kerkelijke van *Ouder-amſtel* geſcheiden werd, blijkt uit twee voorhanden zijnde brieven van Graaf Willem, zijnde de eerſte derzelve van den volgenden inhoud.

„ Wij Willem Graaf van *Henegouwen* en *Holland*, en Heer van „ *Friesland*, doen aan allen die dezen zien zullen te weten, dat „ wij de kerſpelkerk van *Amſtelredamme*, in zich zelve geſcheiden „ en afgezonderd van de kerken van *Oude Amſtelle* en *Nieuwe Amſtelle*, tegenwoordig opengevallen, door den dood, of vrijwilligen afſtand van Meester Jan van Ratingen, den laatſten Pastoor dier „ kerke, aan Wouter van Drongelen, zoon van wijlen Heer „ Jan van Drongelen, zuiverlijk en om Gods wille, en tot een „ aalmoes gegeven hebben, en bij dezen geven; U, den eerwaardigen „ Aartsdiaken derzelfde plaatſen verzoekende, dat gij hem in dezelfde „ kerke ontvangt, en tot Pastoor aanſtelt, met de plegtigheden, die „ in dergelijke gevallen gebruikelijk zijn. — Ten oirkonde hiervan „ hebben wij ons zegel hier onder doen hangen. — Gegeven te „ *Quesnoy*, 15 Mei 1334."

In den tweeden brief, van den 17den Augustus des zelfden jaars, werden, na het overlijden, of den vrijwilligen afſtand van Jan van Ratingen, welke beide kerken bediend had, de in- en opkomſten, vruchten enz, die aan de kerk van *Ouder-Amſtel* behoorden, gegeven en opgedragen aan Jan Gijzelbertszoon, gezegd Jacobszoon.

Uit de naamlijst der Kerkmeesteren of Godshuisberaders, zoo als dezelve toen genoemd werden, en waarvan men op het jaar 1333, als de eerſten genoemd vindt, Heyn Nutaertszoon, Tideman die Zael, Claes Duvelant en Claes van den Damme, blijkt dat de gemeente toen reeds tot die grootte was aangewaſſen, dat men het beſtuur van zulke lieden noodzakelijk achtte.

Toen de ſtad met keuren en vrijheden begiftigd werd, heeft men haar ongetwijfeld ook Regters gegeven om dezelve te handhaven, en regt te ſpreken; echter vindt men de benaming van Schepenen niet gebruikt vóór den jare 1331: als de zoodanigen ſtaan op dat jaar aangeteekend Dirk Franken en Dirk Willemsz, alhoewel men meent te mogen vermoeden dat er zeven Schepenen zullen geweest zijn.

Voorheen werd de Schout van *Amſterdam*, thans *Hoofdofficier* genoemd, aangeſteld door den Bailluw van *Amſtelland*, in naam van den Biſſchop, en naderhand door den Graaf, om in deszelfs naam het regt te vorderen, en ook menigmaal werd dat ambt verpacht. Op het jaar 1336 vindt men als Schout genoemd, eenen Coppe Heyne Soene die dat ambt tot in den jare 1346 bekleed heeft.

Zie hier de wijze van regtspleging over eenen doodſlag in dien tijd — In 1339, onder Graaf Willem *den vierden*, die zijn' vader Willem *den derden* (in 1337 overleden) opgevolgd was, geſchiedde

in *Amstelland* een doodslag, en naar 's lands regten, werd de manslag, op 's Graven last, door eenige Edelen, waaronder ook de Baillüw van *Amstelland*, verzoend. De schuldigen aan den manslag werden ten lande uitgebannen, en de onschuldige magen moesten in drie termijnen, te *Amsterdam*, betalen 160 pond *Hollandsch*; waarvan de helft verdeeld werd onder de magen van den nedergeslagenen: de Graaf trok van de andere helft 25 ponden, om dat de manslag in zijn land (*Amstelland*) geschied was, en deelde daar en boven in 35 ponden met Jan Persijn van Velsen, Heer van *Waterland*, een der Edelen welke de uitspraak gedaan hadden; 8 ponden werden aan een' medegekwetsten gegeven, en de overige 12 ponden naar goedvinden van de Edelen verdeeld. Verder moesten de magen zweeren, niemand, ter oorzake van deze uitspraak, immer eenig leed te zullen doen, en bij de betaling van de laatste termijn moesten zij, naar 's lands wijze, een' voetval doen met vijftig man, dat is God en het geregt om vergiffenis bidden.

('T vervolg hierna)

STAATSBERIGTEN.

SPANJE.

[De bloedige triomfen der *Franschen* in dit rijk blijven nog onafgebroken voortduren: in eene der jongste bulletins, van daar, leest men het volgende:] Onderrigt zijnde, dat het overschot der armée, welke te *Tudela* geslagen is, zich naar den kant van *Cuença* had verzameld, en door nieuw geligte troepen uit *Grenada*, *Valencia* en *Murcia* was versterkt, besefte de Koning van *Spanje* de mogelijkheid, om den vijand te verstrikken. Ten dien einde deed hij alle de noodige posten versterken, en aldra rukte men op de *Spanjaarden* aan. Zoodra de Generaal Vilatte hen ontdekte, marcheerde hij de stormmarsch, en sloeg de 12 of 13000 man, die zij hadden, in deroute: deze zocht over *Carascosa* op *Alcasar* te retireren; maar reeds had de Hertog van *Belluno* den weg van *Alcasar* bezet. Men bood hun den spits, met eene haag van bajonetten. De *Spanjaarden* leiden de wapens neder: 300 officieren, 2 generaals, 7 kolonellen, 20 luitenant-kolonellen en 12000 man werden krijgsgevangen gemaakt, terwijl 30 vaandels en alle de artillerie werden genomen.

Madrid, den 25 van Sprokkelmaand: De Hertogen *de l'Infantado* en *d'Albuquerque*, die zich te *Consuegra* en te *Madridejos* bevonden, hebben niet afgewacht dat de generaal Sebastiani tot hen voortrukte, gelijk hij daartoe het bevel ontvangen had. Die zoogenaamde armée, waarvan de vijand de sterkte zoo overdreven had opgegeven, ten einde den geest des oproers in de provintie van *la Mancha*

te onderhouden, heeft de vlugt genomen op de nadering eener divisie van de *Fransche armée*. De generaal Sebastiani heeft niet dan de achterhoede kunnen bereiken, welke hij door zijne kavallerie heeft doen aantasten. De rebellen hebben 400 man aan dooden en ongeveer even zoo veel aan krijgsgevangenen verloren.

Wegens de belegering van *Saragossa* heeft men het volgende:

Deze ongelukkige stad maakt de deernis gaande: zij strekt tot een gedenkwaardig voorbeeld van de onheilen, die de dweepzucht naar zich sleept. Een derde van de huizen is door de mijnen in de lucht gesprongen; en de twee overige derden zijn door de bomben verpletterd. De inwoners waren in de kelders gevlugt. Er sterven dagelijks 5 à 600 menschen.

Op alle pleinen ziet men galgen staan, die men had opgerigt, om allen, welke van overgave spraken, optehangen. De commissie, die met deze executie was belast, bestond uit zes monniken.

Verschrikkelijk is het schouwspel, dat deze stad oplevert. Van vijftig-duizend verwoede menschen, die zich daar binnen hadden opgesloten, om de plaats te verdedigen, zijn er niet meer dan achttien-duizend op de been. De overige zijn slagtoffers van den krijg en van de, door de vermoeijenissen, veroorzaakte ziekten geworden. De stad is ten prooi aan eene besmettelijke krankheid, die dagelijks vele inwoners wegsleept. De straten zijn bezaaid met lijken, die men zich geene moeite meer gaf te begraven.

AGTSTE VERVOLG *der* BESCHRIJVING *van 't Koningrijk* Spanje.

Het eiland *Minorca* wordt bewoond van ongeveer 28,000 menschen: men vindt er veel zout en metalen. *Mahon* deszelfs hoofdstad, is zeer sterk, en heeft eene voortreffelijke haven.

In de andere werelddeelen heeft *Spanje* de volgende aanzienlijke bezittingen: als,

1.) In *Afrika*; de *Canarische eilanden*, benevens eenige steden aan de kusten.

2.) In *Aziën*: de *Manilische*, *Mariansche*, *Philippijnsche* en *Carolinsche eilanden*.

3.) In *Noord-amerika*: *Florida*, *Nieuw-mexico*, *Nieuw-navarre*, *Californario*, en *Oud-mexico*.

4.) In *Zuid-amerika*: *Terra-ferina*, een gedeelte van *Guiana*, *Peru*, *Chili*, *Para*, *Quay*, *Magellaneland* en de *Falklandsche eilanden*.

5.) In *Westindiën* (met dezen algemeenen naam benoemd men de vele eilanden, welke, niet verre van *Amerika*, naar den kant van *Europa* liggen): de eilanden *Cuba*, *Portorico*, benevens eenige andere kleinere eilanden.

In ons 3de *D.* 2de *st. bladz.* 55, spreken wij, met een enkel woord, van de stieren-gevechten welke onder de openbare, of volksvermaken, in

de eerste plaats, geteld worden; daar wij thans in het bezit zijn van een zoo breedvoerig als naauwkeurig verslag dier gevechten, zullen wij onze vertaling der beschrijving van het *Spaansche Rijk* daarmede verrijken: het bedoeld verslag luidt als volgt:

De schouwplaats, welke tot deze stierengevechten wordt gebruikt heeft driehonderd-en-dertig voeten middellijns; en de ruimte voor de strijders, is van tweehonderd-vijf-en-twintig voeten. Men zegt, dat de omtrek vijftien-duizend aanschouwers kan bevatten; doch ik twijfel eenigzins aan de waarheid van dit gezegde.

Een Magistraatspersoon, vergezeld van twee Alguasils, woont dit feest bij, ten einde de goede orde te doen onderhouden, en toe te zien, dat de reglementen worden naargekomen.

Op het teeken, door den Magistraats-persoon gegeven, wordt eene deur voor de twee strijders geopend, en dadelijk treedt een' verwoede stier binnen. Op het gezigt van de talrijke aanschouwers, die hem omringen, blijft hij staan, en ziet om zich heen, als zoekende een voorwerp, welke hij zijne razernij wil doen gevoelen. Op het einde van het strijdperk, tegen hem over, ontdekt hij een piekenier (*picador*) te paard, in zijne hand hebbende eene speer, en komende regt op hem aan. Naar mate dat de twee kampvechters, elkanderen naderen, staan zij stil, of doen eene kleine beweging voorwaarts; zich met opmerkzaamheid gadeslaande, naderen zij, beurtelings, langzaam en voorzigtig, en schijnen omzigtig en besluiteloos. De stier op het laatst zijne krachten verzamelende, en met het hoofd ter aarde gebogen, sluit zijne oogen en loopt heftiglijk zijnen tegenstrever te gemoet. De piekenier zet zich bedaard en manmoedig, vast in zijne stijgbeugels, houdt met de regter hand zijnen speer voorwaarts, mikt op den linker schouder van het woedend dier, hem aldus noodzakende, om zich ter zijde te wenden. Intusschen mist hij somwijlen zijnen slag.

('t vervolg hierna.)

ZWITSERLAND.

Schaffhausen, den 10 *van Lentemaand.* Men zal alhier eene nieuwe werving voor den dienst van *Frankrijk* aanvangen. De commissaris van oorlog, heeft bekend gemaakt: dat, de raad van administratie fondsen voor de werving bekomen hebbende, deze werving met des te meerder ijver zal worden voortgezet, doordien Z. M. de Keizer, bij de revue over twee batailions, te *Burgos* gehouden, gedeclareerd heeft, dat hij den landamman zoude doen verzoeken, de *Zwitzersche corpsen*, welke na den veldtogt vereenigd zouden worden, te completeren.

OOSTENRIJK.

[In dit rijk wordt het van tijd tot tijd ernstiger oorlogszuchtig: onder anderen schrijft men het volgende uit *Weenen*, dato den 9 van *Lentemaand*] Heden is alhier eene proclamatie van Z. K. H. den

Aartshertog Karel, generalissimus, afgekondigd, bij welke alle de genen, die door de wet niet tot de armeeën opgeroepen zijn, aangemaand worden, om zich in bataillons te formeren, die insgelijks, tot den dienst van het vaderland, buiten de grenzen der erfstaten gebruikt zullen worden, ingeval een vijand dezelven mogt bedreigen. — Ook zijn heden de zes battaillons der *Weener landweer* uitgetrokken.

HOLLAND.

WETTEN *door Z. M. den Koning gearresteerd*.

Den 21 *December* 1808. Op het middel van de Zeep.

Den 27 *Januarij* 1809. Op de Zeebrieven en *Turksche pasporten*.

Den 1 *Februarij*. Tot de invoering van een algemeen stelsel van maten en gewigten, in het koningrijk *Holland*.

Den 4 *Februarij*. Op het middel van de buitenlandsche brandewijn, gedistileerde wateren, rum, arak en likeuren.

DECRETEN VAN ZIJNE MAJ. DEN KONING.

Den 25 *November* 1808. Betreffende de vaccinatie.

Den 7 *December*. De stad *den Haag*, bij de tweede afdeeling der wet op de patenten, van den 22sten December 1805, gelijk gesteld met de twee groote commercie steden van het rijk, *Amsterdam* en *Rotterdam*, zal met den aanvang van het jaar 1809, worden overgebragt in den tweeden rang, en alzoo met de steden *Utrecht*, *Dordrecht* en andere, worden gelijk gesteld.

Den 9 *dito*. Surchance wegens den doorvoer van vreemde goederen.

Den 27 *dito*. Wegens het amoveren van huizen en gebouwen.

Den 31 *dito*. Vastgestelde pensioenen, wegens de dadelijke invoering van het crimineel wetboek.

Pmo Januarij 1809. Waarbij worden gearresteerd eenige bepalingen betrekkelijk de temporaire belastingen en ontlastingen van eenige speciën, en andere alteratien in het plakkaat en de lijst van 31 Julij 1725; en zulks voor den tijd van één jaar, ingegaan met den 1sten Januarij 1809, en zullende expireren den laatsten December deszelfden jaars.

Den 4 *dito*. Wegens huisvesting en voeding der marcheerende troepen, en schadeloosstelling deswegens toegestaan.

Den 14 *dito*. Wegens den uitvoer van haardasch.

Den 27 *dito*. Reglement op het ligten en de behandeling der zeebrieven en *Turksche pasporten*, naar aanleiding van den 27ste Januarij 1808.

Pmo. Februarij. Wegens acte van transport van, of verband op leengoederen te passeeren, enz.

Den 23 *dito*. Reglement op de primitive inschrijving in het grootboek.

Ten zelfden dage. Reglement op de overschrijving van ingeschrevene kapitalen in het grootboek, mitsgaders op de rente- en interest-betalen derzelven.

Amsterdam, den 25 *van Louwmaand*. Zoo breedvoerig gewagen onze dagbladen van de weldaden door Zijne Majesteit den Koning, op Hoogstdeszelfs jongstgedane binnenlandsche reis, aan vele plaatsen

en bijzondere perfoonen bewezen, dat vele weldadige harten, op welke de tegenwoordige tijdsomftandigheden wegen; zich beklagen, van door den plaatshebbende toedragt der algemeene zaken, buiten ftaat gefteld te zijn om mede hunne menschlievendheid geheel te kunnen voldoen.

Te *Olst* heeft Z. M. aan de Hervormden ten gefchenke gegeven, hetgeen aan de bij infchrijving bijeen gebragte fomme, tot het plaatfen van een orgel in de kerk, ontbrak; aan de Roomschgezinde gemeente, de vereischte penningen tot verbetering en vergrooting van haar kerkgebouw toegeftaan.

De Hervormden te *Deventer*, zich met twee kerken vernoegende, hebben Z. M. behaagd, door eene groote kerk aan de Roomschgezinden af te ftaan. — Op het berigt, dat deze gezindheid en de Gemeente van *Colmfchate*, waar zij wijd en zijd op het platte land verfpreid is, geen kerk hadden, heeft de Koning hen de noodige fondfen toegeftaan, tot het bouwen eener groote Roomfche kerk, in het midden der gemeente, en eene kleine, bij *Bathmen*, waardoor den dienst aldaar behoorlijk zoude kunnen worden verrigt.

De hoofdkerk en de Roomfche kerk te *Deventer* zelve bezigtigd hebbende, heeft Z. M. tot verbetering van ieder dier kerken tweeduizend guldens gefchonken.

Aan J. Maasland, baas in de fpinnerij van half vlas en half katoen, te *Enfchedé*, heeft Zijne Maj. een gefchenk gedaan van driehonderd guldens, ter belooninge van zijnen ijver, in het doen uitmunten van die fabrijk.

Z. M. heeft te *Ootmarfum* gedecideerd, dat de Gereformeerde gemeente in het bezit der hoofdkerk zoude blijven, hoezeer dezelve flechts uit 140, en de Roomfche gemeente uit 980 leden befta, om dat Z. M., na beide de kerken gezien te hebben, zich overtuigd heeft, dat de eene niet grooter is dan de andere, doch Hoogstdezelve heeft aan de Roomfche gemeente eene fchadevergoeding, tot reparatie van hun kerkgebouw, en vooral tot het bouwen van eenen toren, toegeftaan.

AANMERKELIJKE ZAKEN.

Omtrent het midden van deze maand (Lentemaand), beliepen de ingekomene liefdegiften voor de noodlijdenden door den jongften watersnood, reeds de fomma van *f* 770,907 : 2 : 4. zonder te rekenen het bedragen van de waarde der goederen, die in natura zijn ingezonden, of van zoodanige giften, waarvan het montant nog niet opgegeven was.

Het volgend, in den afgelopen winter, te *Keulen* plaats gehad hebbend voorval, heeft de algemeene verontwaardiging verwekt:

Den 18 van Slagtmaand des vorigen jaars, maakte de 13 jarige dochter van den tol-commis J. B. Gueret en eene zekere Barbara Kurt, in tegenwoordigheid van den commis en zijne vrouw, aan de politie te *Keulen* het volgende bekend:

„ Dat de jood Philipps en een onbekende, den 10 van Slagtmaand, een mensch van ongeveer 30 jaren door het voorhuis en de keuken tot in eene kelder van anderhalf voet diepte gesleept, en hetzelve, in tegenwoordigheid van de vrouw van Philipps en hare beide dochters, aldaar vermoord hadden. Dat kort daarop de onbekende met eenen zwaren zak beladen, door Philipps, die hem lichtte, vergezeld, van daar heen gegaan was."

Op deze aanklagte werd de familie Philipps in hechtenis genomen, en huiszoeking gedaan. Men vond echter noch ligchaam, noch eenig spoor van de misdaad. Eenige getuigen werden verhoord. Het signalement van den jongen mensch, die vermoord zou zijn, in de openbare dagbladen bekend gemaakt, en de familie Philipps naar *Aken* in de gevangenis van de speciale regtbank vervoerd.

Dan de algemeen erkende opregtheid van de familie Philips, en de zedelijke onmogelijkheid, om een 30 jarig sterk mensch, zonder tegenstand te overwinden, te vermoorden, en zulks in een huis, waar nog meerdere lieden woonden, (de tol-commies Gueret en zijne familie,) hetwelk met een nabuurig huis zoo naauw aaneengebouwd is, dat men, volgens zeggen van de buurvrouw, niet een hoen er in slagten zou kunnen, zonder dat zulks in hare woning gehoord werd; op een uur, dat welligt nog niemand in de gansche volkrijke en naauwe straat te bedde lag; en bovenal de omstandigheid, dat er niemand vermist werd, moest des regters achterdocht omtrent de waarheid van het bovenstaand verhaal niet weinig versterken.

Eene menigte getuigen werd gehoord. De nu nader verklaagde zedelijkheid der aangevers vermeerderde de verdenking tegen derzelver geloofbaarheid. Van alle kanten geraakten zij in tegenstrijdige gezegden ingewikkeld, en, eensklaps lag het helsch ontwerp geheel naakt voor de oogen des regters. Luide schrijende, zich zelve en haar aanwezen verwenschende, en met alle gebaarden der uiterste vertwijfeling, wierp zich Barbara Kurt voor de voeten des regters, bad hem om vergiffenis, en verklaarde, dat alles wat zij tegen de familie Philipps geopenbaard had, leugenachtige verdichting van de vrouw Gueret en derzelver man was, die haar en derzelver dochter (Maria Theresia Gueret) uit hoofde van een onbeduidende twist met den Heer Philipps, tot deze valsche getuigenis verleid hadden, om Philipps en deszelfs huisgezin op het schavot te helpen.

('T vervolg hierna.)

LUTHERSCH KERKNIEUWS.

Amsterdam, 25 *Maart*. Het gewoon Consistorie staat gehouden te worden, op Woensdag den 5 en Woensdag den 19 April 1809, onder voorzitting van Do. Holtzapffel.

Den Haag, 18 *Maart*. Alhier zijn door den gewoonen Kerkenraad tot Diaconen genomineerd, de Heeren, Caspar Estor, Johannes Christiaan Happe, Hendrik Christiaan Volcke

en Johannes Petrus Mond; ten einde daaruit op den 5den der volgende maand eene electie te doen.

HERSTELDE LUTHERSCHE GEMEENTE

Amsterdam 23 Maart. Het gewoon Consistorie zal gehouden worden, op Donderdag den 6 April, onder voorzitting van Do. Scholten.

Onze geëerde Begunstigers zij bij dezen openlijk dank gezegd voor het toezenden der navolgende

LYST DER TEXTEN,

op den laatstgehouden Dank- en Biddag *in de onderstaande Kerkgemeentens gepredikt.*

Te *Hoorn*, bij de *Gereformeerden:* voormidd: Do. v. Slogteren, *Hosea* 14 *vs.* 4b. Namidd: Do. B. v. Marken, *Psalm* 46 *vs.* 9. Avond, Do. P. Avene du Pré, *Jerem.* 8 *vs.* 22. Noorder kerk, namidd: H. van IJsfel Groothuis, *Jona* 1 *vs.* 6.

Bij de *Lutherschen:* namidd: Do. Th. Jutting, *Richt.* 10 *vs.* 15.

Bij de *Herstelde Lutherschen:* namidd: Do. Bendinger, *Psalm* 81, *vs.* 14 & 15.

Bij de *Remonstranten:* namidd: Do. v. d. Wadding, *Psalm* 105, *vs.* 5.

Bij de *Mennoniten:* voormidd. Do. Jb. van Zaanen, *Rom.* 3, *vs.* 5b & 6.

Te *Weesp*, bij de *Lutherschen:* Do. G. Wakker, voormiddag, *Deut.* 11, *vs.* 26, 27 & 28a. Namidd: 2 *Chron.* 12, *vs.* 5, 6 & 7a.

Te *Arnhem*, bij de *Lutherschen:* Do. W. Rabe, voormidd: *Ps.* 50, *vs.* 15. Namidd: *Ps.* 130, *vs.* 1—4.

NAAMLIJST der GEPROCLAMEERDEN te *Amsterdam.*

Eerste Gebod, den 5 Maart.

Mr. G. A. Visscher *en* M P. Bogart.
J. Branders *en* J Dekkers.
M. Chwanck *en* C. J. Hesierin.
H. L. Dammeijer *en* J. Bredenbach.
C. L. Dincklacker *en* C. Remer.
E. C. Eli *en* C. M. Bodemans.
J. H. F Estre *en* M A. Wenige.
A. Kemp *en* E. van der Star.
F. A. Knijnsmit *en* C. Havenkamp.
J. P. Masse *en* J. Blank.
J. Pieters *en* M. Naaets.
J. H. Risch *en* J. Bruyning.
J. de Ruyter *en* E. Liscaljet.
J. Schoenmaker *en* A Voorhoost.
Mr. G. C. Alting *en* A. H. van Persbreek.
J. A. Timmerman *en* P v Waalwijk.
A. ter Weyden *en* H. Veerbeek.
C Willem *en* M. Baart.
G. Hendrikse *en* X. H C Kruys.
J. Holszmuller *en* A. Wiggers.
J. Banes *en* A. Bengaars.
C. Stakenburg *en* C. D. Loeman.

Te vervolgen en Publiceren.

Eerste Gebod, den 12 Maart.

J. de Wildt *en* J. M. Parker.
C. Aukes *en* C. W. Reuscher.
A. Boumeester *en*. H. Ihlie.
J. Christiani *en* E. Hendriks.
J. H. Endebroek *en* A. E. Valke.
R. Freitsse *en* A. M. Lappenberg.
J. W. Heyns *en* A M. Willems.
J. Hartog *en* J. Natan
D. Joseph *en* F. Benjamen.
J. Koek *en* G. de Kruyf.
J. Lokkerman *en* T. Vermeulen.
W. Mijst *en* J. Hegewout.
L. van Meeverden *en* J. Wijnbrands.
J. H. Meijer *en* K. C. Ommen.
J. B. Schenck *en* J. Wieland
C. van der Loeden *en* W. v. Hoboken.
A. Menneck *en* G. Lood.
J. C. Meijer *en* C. Manne.
B. Nieborgh *en* J. Sterkel.
G. des Ruelles *en* P. E. van Felderen.
I. H. Speijer *en* B. Joseph.
J. B. Teyras *en* M. H. Reimeringer.
A. van Wezel *en* T. Kuyt.
J. A. Langendijk *en* J. C. van Everen.
J. B. Schorrer *en* J. C. Verster.
W. v. der Burg *en* W. van der Steege.
J. van Bruggen *en* F. Douwes.
B. Voet *en* W. ten Have.

Te zamen 28 Paaren.

Eerste Gebod, den 19 Maart.

R. Roose *en* A. M. Wipperman.
H. van Dartelen *en* A. van Zeyl.
J. P. Gevelaar *en* A. C. Brandhorst.
G. Helmers *en* J. M. A. C. Hulle.
J. Hartman *en* J. Scherphoff.
K. A. Keyzer *en* T. L. Keyzer.
W. Koopman *en* A. de Boer.
M. Moses *en* H. Hartog
R. van Steenderen *en* H. Evers.
J. Schake *en* A. Pradon.
L. Alings *en* H. Elsmeijer.
C. Cande *en* M. C. de Roever.
F. L. Fering *en* C. Ottan.
G. Hartsink *en* S C. Nelle.
H. van Nijkerk *en* C. de Bruy.
J. de Meijer *en* M. Tesing.
J. Schuyt *en* S. D. Fohrenberg.
D. Groen de Vries *en* A. A. Bleur.
G. W. Wageman *en* J. Braams.
H. Grauwendaal *en* E Krous.
P. Jansen *en* J. Wandrak
H. Lehrn Moses. *en* J. Simons.

Te zamen 22 Paaren.

Eerste Gebod, den 26 Maart.

W. C. Vinkenbosch *en* N Sobiet.
Do A. Brink *en* M. Lambrechs.
J. W. Spancearder *en* M. A. Barbenben.
B. J. Darnaud *en* H. van Elsas.
M. Amons *en* A. S. Tieman.
J. S. Epping *en* J. Hermansz.
D. Brassing *en* E. Immig.
L. Berkhout *en* M. le Feber.
J. van Brateem van Eysden *en* J. J. van Halen.
N Fabris *en* M. Vlieland.
K. Hent *en* E Lindenberg.
M. A. van Heun *en* A. C Funcke.
F. Heynen *en* J. Bergenaar.
H. Josseau *en* S. Arholdt.
H. Kemper *en* A. C. Schroeder.
J. A. Meijer *en* C. Lansel.
N. Wijnants *en* C. M. M. Becker
F. L. van Sleype *en* J C. des Ruelles.
W. Mouris *en* M. M. Rijkeveld.
P. Popken *en* R van Staveren.
J. Poolman *en* C. van Ommeren.
M. v. A Pesaro *en* S. v D H. Coelje.
J. Quandman *en* G. W. Wortman.
H. Scheper *en* J. Zielstra.
H. van Straaten en C. de Becker.
J. Seegerstroom *en* A. Hutchenson.
S. J. de Wolf *en* E. Hartog.
H Levie *en* J. Joseph.
W. Beerman *en* G. Eckhart.
J. W Nibbeling *en* H. Witte.
M. M Schepman *en* H. E. Wassenberg.
W. Hansen *en* A. Vos.
J. Salem *en* S. del Canha.
W. L. Lomp *en* M. Poesfart.
H. Botterman *en* S Klijn.
J. Heyt *en* M. Preijer.

Te zamen 36 Paaren.

NAAMLIJST der OVERLEDENEN, te *Amsterdam*, zoo als dezelve op de navolgende dagen ter *Secretary* dezer stad zijn aangegeven; nevens de datum van het overlijden, begraafplaatzen en ouderdom.

Maandag 16 Januarij.

13 Bouwe Hansen, eenigste zoon van J. Hansen, *k. kh.* w. 10
13 Maria Scheffer, *k. kh.* 26
12 Isaac de Hoogen, *a. kh.* 69
19 Elsje Brouwer, wed. van J. van Naarden, *a. kh.* 69
13 Johanna Karolina Schoor, *l. kh.* 2¼
12 Johan Adam Herd, *a. kh.* 21
14 Andries Ruyter, eenigste kind van A. Ruyter, *k. kh.* 1 en 3 m.
13 Johannes Jacobus Gruyter, jongste zoon van A. Gruyter, *o. k* ¼
12 Hendrik Schenk, *a. kh.* 71
13 Johanna de Waater, wed. P. de Reu, *a. kh.* 33
11 Maria Elisabeth Brouwer, *l. kh.* 40
13 Carll Godliep Werner, *a. kh.* 55
14 Anna Catharina Evers, huisvr. van J. A. Deetering, *a. kh.* 40
14 Helena Hoek, huisvr. van J. W. Busfing, Predikant à *Gouda*, en Lid van het Koninglijk Instituut te *Amsterdam*, na *Gouda* uitgev. 53
14 Giertje Kuyt, huisvr. van A. Sisselaar, *l. kh.* 62
14 Johan Bernh. Degenhard, *k. kh.* 63
12 Jan Hendrik Kalfelagen, *l. kh.* 52
12 Maria Catharina Hanraads, huisvr. van A. Maas, *a. kh.* 40
14 Dirk Munnik, *k. kh.* 2 en 11 m.
14 Johan Andries Kok, middelste zoon van J. A. Kok, *k. kh.* 2¼
12 Margaretha van den Daal, huisvr. van J. Lammers, *w. kh.* 49
14 Johanna Maria Albers, *n. kh.* 3
14 Johannes van Veen, *k. kh.* 4
12 Hendrik Bakker, *n. kh.* 28
14 Willem Meijer, *w. k.* 69½
13 Stijntje Coeljers, *a. kh.* 73
14 Johannes Strander, *a. kh.* 67
12 Margaretha van Lingen, huisvr. van A. Reynen, *a. kh.* 53
15 Jannetje Pietermans, *a kh.* 73

Dingsdag 17 Januarij.

14 Johanna Henderina Tenckink, *n k.* 78
16 Cornelia van Tiel, *a. kh.* ¼
14 Leonardus Gerardus van Heesewijk, *w. kh.* m. 5
13 Jan Grol, *n k.* 41
13 Grietje Groen, *w. k.* 64
15 Catharina Albertus, huisvr. van E. Frank, *k. kh.* 36
15 Catharina Koopman, *k. kh.* 36
13 Philippus Spaan, *w. kh.* 50
14 Barta Pou, *k. kh.* 28
17 Hendrik Maas, *k. kh.* 4
14 J. Baptist Gerardus Morreau, *l. kh.* 1
13 Maria Kiesouw, eenigste dogter van W. Kiesouw, *l kh.* w. 5
13 Aaltje Haverkamp, huisvr. van C. Soettemeijer, *k. kh.* 70
16 Willem van der Kuilen, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.* 50¼
15 Johannes Post, *a kh.* w. 9
16 Maria Cornelia Hoohof, *w. kh.* 2
16 Franfiscus Hendrikus Josephus Beukman, *a kh.* d. 17
14 Pieter Knies, *w. kh.* ¼
15 Maria Kraay, *a. kh.* 13

Woensdag 18 Januarij.

15 Maria Soet, *a. kh.* 25
15 Margaretha Nieuwenhof, *a. kh.* 56
15 Christiaan Töpfer, *l. o k.* 78
16 Hermina Schreuder, *l. o. k.* w. 3
16 Constantia Clara de la Hayze, *w k.* 3¼
15 Gerrardus Boerman, *l. kh.* 42
16 Johanna Beuling, huisvr. van J. Pauli, *k kh.* 45
13 Gerrarda Bietensar, wed. H. Hillebrand, *a. kh.* 45
17 Sophia Wilhelmina Otter, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.* 14¼
16 Cornelis Milck, *l. o. k.* 85

Overl.

Overl. Jaar.

17 Maria van Buuren, dogter van H. van Buuren, *a. kh.* w. 2
17 Christina Nijtholt, *a kh.* 1
17 Geertruy Maria Elsebé Brussel, *a. kh.* d. 9
15 Juda Gerretse, huisvr. van G. Overmars, *l kh.* 28
15 Dirk Hijmink, *n. kh.* 37
16 Anna Catharina Deenhard, *k. kh.* d 4
12 Clement Lens, van *Utrecht* ingev. en begr. in de *o. k.* 59
17 Sophia Dijl, huisvr. van D. van Staveren, *w. kh.* 46

Donderdag 19 *Januarij.*

18 Brechje Kuyper, huisvr. van A. L. van Harpen, *no. k.* 42
17 Wilhelm Hermanus Bruggemeijer, *o k.* 4
16 David Beumer, *l. kh.* 42
16 Claasjntje den Engel, wed. van H. Storm, *a. kh.* 83
17 Johanna Albers, wed. van J. Hogendijk, *a. kh.* 69
18 Neeltje van Duyn, wed. van C. de Koning, *k kh.* 45
15 Johanna Maria Schreeve, *w. kh.* 21
18 Elisabeth Sijpesteyn, huisvr. v. C van der Sijs, *a. kh.* 65
17 Jan Willem de Veer, *a kh.* w. 5
17 Margaretha Dronkemol, wed. G. Broens, *no k.* 78
15 Maria Scheffers, *k. kh.* w. 15
17 Johannes Josephus Pieting, *w. kh.* m 7
16 Catharina Hendrika van Agteren, huisvr. van J. Smit, *w. kh.* 22
18 Jan Wissen, *w kh.* 70
16 Antje Jelles, wed. D. Hanses, *k. kh.* 58
17 Joannes Jacobus Nijpels, oudste zoon van J. N. Nijpels, *eng. k.* ca. 4½
17 Catharina Henken, wed. van M. Melinga, *l. kh.* 57
16 Casmas Floquet, *w. kh.* 55
17 Naatje van der Meulen, *a. kh.* w. 7

17 Louwrens Durbij, *l. n. k.* 1 en 1 m.
17 Dirk van Leusen, *a kh* 12
17 Anna Catharina Engelbrecht, *l kh.* 68
18 Claas de Laater, *a. kh* 50
16 Anna Groenewoud, *k kh.* 60
17 Alida Bos, laast wed. van D. Frederiks, *l. kh.* 65
18 Anna Maria Wiegant, huisvr. van H. Zehner, *k. kh* 31
17 Johanna du Preé, huisvr. van J. Jansen, *n. kh.* 57
18 Jan Dirk Voogt, *l kh* 42
18 Maria Hendrika Bovenkerk, jongste dogter van J. Bovenkerk, *w k.* 1½
17 Jan Hendrik Vleer, *k. kh.* 79

Vrijdag 20 *Januarij.*

18 Pieter Beum, *a. kh.* 61
18 Margaretha Fethake, *a. kh.* 74
18 Johanna Jacoba Elgers, *l. kh* m. 4
19 Gerrit Knottenbelt, *z. k.* 38
18 Catharina Elisabeth Koopman, *n z. c.* w. 5
18 Jacoba Maria Fimmina Stoesak, jongste dogter van E. Stoesak, na *Sloterdijk* uitgev. om aldaar in de Kerk te worden begr. 1¾
18 Jacobus van Maaswinkel, *z. k.* 41
15 Pieter Steekelenburg, *a. kh.* 56
19 Anthonie Frederik Krummer, jongste zoon van J. H. Krummer, *l. o. k.* 2½
18 Matthijs Valk, *l. kh.* 4
18 Jacomina Ermers, wed. van D. Schoenmaker, *a. kh.* 69
17 Maria Joanna Schreur, huisvr. van F. Tijthoff, *o. k.* 43
18 Trijntje Ropers, huisvr. van J. Hartog, *a. kh.* 31
17 Johannes Klok, *w kh.* 4
19 Jan Knottebeld, *k. kh.* d. 2
14 Anna Maria van den Boom, wed. H. B. Luken, *k kh.* 77
17 Adrianus Pietersse, *a. kh* 86
18 Christiaan Bruggentijs, *a. kh.* ¾

Overl.		Jaar.
16	Hendrika Pasman, wed. van J. Nedelen, *a. kh.*	30
19	Jan Hendrik Jansen, *a. kh.*	68
17	Hendrik Scholl, *k. kh.*	w. 4
18	Hendrik Rolendaal, *k. kh.*	65
18	Christiaan Nagel, *k. kh.*	76
16	Johannes Bredie, *o. z. c.*	42
18	Gerrit Holler, *k. kh.*	2
18	Gerrit Palmboom, *ëil. k.*	w. 14
17	Jan Hendrik Floer, *l. kh.*	48
18	Johan Rudolff Danckels, *n kh.*	57
18	Maria van der Steege, wed. van J. van der Piepe, *n. kh.*	78
20	Teunis Poelman, *k kh.*	9
18	Jan Hendrik Keyser, *a. kh.*	w. 4
17	Trijntje de Vries, *k. kh.*	2

Saturdag 21 *Januarij.*

Overl.		Jaar.
19	Elisabeth Henkel, huisvr. van H. Douwes, *z. k.*	66
18	Johannes van Leuwen, *w. kh.*	1
19	Elisabeth Bos, *l. kh.*	40
20	Nicolaas Stephan, *l. kh.*	55
18	Jan Martens Jansen, *a. kh.*	1
18	Carel Lodeesen, *n. k.*	88
18	Claas Booys, *a. kh.*	79
16	Anna Christina Tiaden, wed. C. Denker, *k. kh.*	79
19	Margretha Siblesz, huisvr. van J. Anspach, *n. k.*	36
19	Willem Voors, *n. kh.*	55
18	Johan Christiaan Muller, *a. kh.*	48
20	Elisabeth Bakker, laast wed. D. Termout, *a. kh.*	60
18	Hendrikje Tintman, wed. C. Berggijk, *l. kh.*	50
19	Cornelis Jansen Jr. *n. kh.*	24
19	Gesiena Koenen, *k. kh.*	1
17	Lodewijk Dees, *a kh.*	4
18	Henricus Brens, *w. k.*	74
19	Sara Harmeling, *n. z c.*	64
19	Elisabeth Engelen, wed. van A. Kruyselbergen, *n. kh.*	60
18	Margretha Krekels, wed. van J. A. le Wes, *z. k.*	57
17	Johannes Brondgeest, *z. k.*	76
19	Anna Catharina Maria Schaberg, wed. J. D. Zolner, *l. kh.*	75
18	Johan Andries Kruger, *l. kh.*	69
20	Jacob Lehr, eenige zoon van J. Lehr, *a. kh.*	w. 3
20	Het dood ter wereld gekomen Kind van de huisvr. van A. J. Moorman, *o. k.*	
20	Albert Eweslage, *w. kh.*	w. 5
20	Frederik Reur, *k. kh.*	49
17	Jan Nieuboer, *k kh.*	48
15	Margareta ter Wolde, *k. kh.*	70
16	Maria de Jonker, *l. kh.*	2
19	Grietje Walrot, wed. van P. Mul, *k. kh.*	55
18	Willemina Catharina Claassen, wed. A. Pieterse, *a. kh.*	27
19	Hans Hendrik Blom, *k kh.*	40
18	Maria Kortman, huisvr. van F. Rijnders, *n. kh.*	52
20	Cornelia Seegers, kind van J. Seegers, *k. kh.*	5
20	Dirkje Belouw, wed. van C. Holm, *a. kh.*	61
19	Nicolaas Roest, *k. kh.*	2
20	Anna Begaagel, wed. J. Looman, *k. kh.*	78

Het getal der Dooden is 216.

Maandag 23 *Januarij.*

Overl.		Jaar.
19	Gerrit Knip, Gz. *o k.*	33
21	Daniel Hendrik Peperhove, *o. k*	21
21	Het Dood ter wereld gekomen Kind van de huisvr. van J. H. Ihle, *wa. k.*	
20	Johannes de Bruyn, laast wed. M. Mulder, *k. kh.*	74
19	Anna Haring, *a. kh.*	42
19	Agatha van der Maare, wed. H. Salon, *a. kh.*	70
20	Zaatje Valk, wed. J. Vos, *a. kh.*	71
20	Grietje van der Monde, *a. kh.*	73
20	Etienne Regagenaw, *a. kh.*	66
21	Willem Klingenhever, *k. kh.*	m 2
19	Hendrik Gerrardus Krijtlijn, oudste zoon van W. Krijtlijn, *w. kh.*	12
19	Petronella Dantijn, wed. van J. R. Ekkers, *k. kh.*	60

Overl. Jaar
21 Antonius Soethoff, middelfte zoon van H. Soethoff, a. kh. 2½
20 Gijsbert Vogel, a kh. 74
23 Hendrik Hendriks, n. kh. w. 3
20 Sacharias van Teunenbroek, a. kh. w. 8
21 Hendrik Koster, l. kh. 58
29 Maria Kalles, huisvr. van A. van der Horst, a. kh. 52
20 Nicolaas Bonte, a. kh. 75
21 Nicolaas Werkmeester, w kh. w 5
22 Maria de Kip, a kh. 1½
18 Johannes Luzink, k. kh. ½
20 Cornelis Copper, k. kh 76
19 Maria Hermina Baak, l. kh. 44
20 Carel van Henghel van Sorgen, a. k 3½
21 Johannes Dieko, k. kh. 5
20 Jacob Wever, k kh. 56
21 Gijsbert Eland, k kh. 5
21 Katrina Johanna Kruger, l. kh. w 10
20 Joannes Henderikus Pol, w. kh. 68
18 Jacobus Krepken, jongfte zoon van G. Krepken, k. kh. d. 12
20 Catharina Purmerint, wed. C. Coerfen Flemming, a kh. 64
21 Jean Louis Bochof, w. kh. 57

Dingsdag 24 Januarij.

23 Vrouwe, Cornelia Backer, huisvr. van S. Ramacher, o. k. 61
23 Johan Fredrik van Kuch, n k. 71
20 Willemina Maria Koekebakker, wed. D. H. Post, n. k. 67 en 8 m.
21 Jan Berklagen, l. kh. 34
22 Anna Moen, wed. van J. Helming, k. kh. 42 en 9 w.
22 Gerard Hendrik Steenweg, l. kh. m. 10
21 Anna Teunis, wed. van R. Adriaans, a. kh. 70
23 Hendrik Jan Bruefel, a kh. d. 15
20 Cornelia Petronella Jutte, n kh. d 2
21 Jan Jurgen Schreuder, a. kh. 63
21 Joannes Henricus Kuytenbrouwer, k kh. d. 10
22 Elifabeth van den Berg, een A. M. N. Weeskind, l. kh. 10½

Overl. Jaar.
21 Frans Elderman, w. kh. 35
23 Adrianus de Boer, a kh. 57
21 Maria Beus, eenige dogter van P. Beus, a kh. 1½
20 Baltus Hendricus Middelman, l. kh. 40
21 Anna Jacoba Heyne, w. kh. m. 10
22 Elifabeth van Gelder, w. kh. 43
20 Hendricus Marienus Dijkman, a. kh d. 8
22 Bouwe Pronk, n kh. w 4
19 Henderina Paauw, a. kh. 83
22 Doris Janzen, l. kh. 3½
22 Johannes Pieter Kleune, a. kh 2
23 Gijsbert Wakker, a. kh. 66
22 Willem Voogt, eenige zoon van C. Voogt, a. kh. m. 11
22 Clara Maria Catharina Heysterman, huisvr. van A. J. Moorman, o. k. 28
23 Hendrik Hulfcher, oo. k. 61
21 Neeltje Wolters, wed. van F. H. Steegeman, l kh. 45
21 Geertruy Verfchuur, wed. van J. de Geeter, l. kh. 84
22 Joannetta Christina Finck, huisvr. van C. P. van den Berg, a. kh. 24

Woensdag 25 Januarij.

23 Sara Catharina Focke, oudfte dogter van H. Focke, k kh. 2½
24 Charlotta de Groot, huisvr. van M. H. van der Poel, l. kh. 25
23 Grietje van der Vliet, eenigfte dogter van de wed. D. van der Vliet, n kh. 23
22 Maria Flippinakits, a. kh. 2½
23 Johanna van Dooren, verlaten vrouw van L. Cornet, l. kh. 52
22 Jacoba Graal, laatst wed. van C. Brunjes, w. k. 77 en 11 m.
22 Hendrik Kruyf, w. kh. 1
22 Anna Maria Oosterijk, huisvr. van J. F. Nieman, l. kh. 35
21 Aafje Cornelia van Jirsvelt, huisvr. van H. van Buuren, k. kh. 40

Overl. Jaar.

21 Maria Christina Kiviet, wed. P. A. la Coste de la Grange, n. z. c. 67
22 Willem Peekhuys, w. k. 56
22 Sara van Hulsenbeek, huisvr. van P. Sardet, a. kh. 39
21 Heyntje Kraanenkamp, l. kh. 80
24 Jan Carel Just Grudeé, a. kh. 18
24 Lowiesa Born, huisvr. van H. Honbrink, a. kh. 38
23 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van W. Smit Jongbloed, w. k. d. 6
22 Louis Francois Maria Roest van Alkemade, n. k. 22
23 Alida Fakkeldij, huisvr. van H. Driessen, n. kh. 75
23 Johanna Maria Jozepha van Gesse, huisvr. van M. F. van der Heyden, l. kh. 29
21 Johanna Elisabeth Budding, l. kh. 3
23 Evert Ruygrok, l. kh. 22
24 Jean Antoni Baux, k. kh. 40
22 Elisabeth Hofman, k. kh. 29
21 Maria Kerkelink, wed. van J. Blokziel, l. kh. 44
22 Grietje Snock Felderhof, w. kh. w. 5
22 Johannes Asuwerus Sluyter, k. kh. 52

Donderdag 26 Januarij.

24 Frederik Starvink, a. kh. 64
23 Margaretha Sar, wed. van D. Glansbergen, a. kh. 77
24 Maria Gerrits, a. kh. 58
25 Maria Booy, wed. J. Muller, a. kh. 67
25 Antje van der Stoel, a. kh. 72
22 Matthijs Subeles, zoon van de wed. H. Subeles, k. kh. 5
23 Dina Cramer, huisvr. van F. Moepis, l. kh. 30
25 Dirkje Koster, huisvr. van P. A. Schoonheer, a. kh. 41
24 Anna van Riessen, huisvr. van C. Schuttrop, a. kh. 43

Overl. Jaar.

24 Simon v. Wijk Centen, n. k. w. 12
25 Maria van Enst, n. z. c. 70
24 Johan Herman Oldenhagen, a. kh. 30
24 Hendrik Duyker, a. kh. 45
25 Johan Jochem Daniel Scharmberg, n. kh. w. 9
23 Joanna Maria Jonkman, l. kh. w. 9
25 Albertus Vos, z. k. 61 en 9 m.
24 Catharina Antonia van Meurs, n. z. c. u. 1
19 Engeltje van den Nuwendijk, wed. van G. van Kooten, w. kh. 80
24 Jacoba Stompenhagen, k. kh. w. 5
24 Christiaan IJsbrand Kaart, k. kh 55½
25 Franciscus Hesse, k. kh. m. 5
23 Jan Rijpeveld, a. kh. d. 17
22 Josephine Francisca Eckstein, l. kh. w. 11
25 Maria Holm, a. kh. ½
25 Etienne Bernoijer, oudste zoon van F. Bernoijer, n. k. 4½

Vrijdag 27 Januarij.

24 Het dood ter wereld gekomen Kind van de huisvr. van Jan Coenraad Barteling, k. kh.
25 Jan George Rin, a. kh. 43
25 Hendrina Appel, wed. van G. Gosijn, z. k. 78
24 Cornelia Maria Spies, k. kh. ½
26 Jan Daniel Hijbrock, k. kh. w. 9
26 Willem van der Hulst, een A. M. N. Weeskind, l. kh. 4½
27 Hendrik Zwart, een A. M. N. Weeskind, l. kh. 16
25 Anthonie Wessels, l. kh. 34
26 Cornelis Mens, l. kh. 38
25 Aefje Janze Bakker, huisvr. van J. Wildeboer, w. k. 54
25 Johan Christian Meijer, l. o. k. 45
25 Johannes Luden, a. k. 70
26 Franciscus Lentfrinck, w. k. 30
25 Adrianus Schouw, k. kh. 70
26 Willemina Sterrenberg, een A. M. N. Weeskind, l. kh. 21

Overl. Jaar.
25 Hendrik Helt, *a. kh.* 61
26 Catrina Willemina Cornelia Kip, *a. kh.* 5
24 Mathijs van Houten, *k. kh.* 62
26 Anna Maria Tekelenburg, *a. kh.* d. 15
22 Johanna Schwartze, huisvr. van F. Eyferman, *n. kh.* 33
26 Pieter van der Horst, *a. kh.* 30
24 Cornelia Sara van Hall, huisvr. van J. Waller, *wo. k.* 44
26 Elifabeth Roest, *a. kh.* 1
23 Cornelia Gravendijk, *a. kh* d. 12
27 Alida Scholl, wed. van D. Sanderkus, *l. kh.* 71
25 Casper Hendrik Hempeling, *l. kh.* 54

Saturdag 28 *Januarij.*

24 Geertuy de Wit, wed. van J. Sielvers, *a. kh.* 60
27 Catharina de Ruyter, huisvr. van J. Houthuyfen, *a. kh.* 47
25 Frans Hendrik Hannevord, *w. kh.* 26
25 Aaltje Schoemaker, wed. G. Peppels, *o. k.* 66
26 Johanna Elifabeth Oberman, *k. kh.* 2
27 Anna Spierenberg, huisvr. van N. de Bruyn, *k kh.* 62
27 Petronella van der Werf, wed. L. van der Paauw, *a. kh.* 56
26 Helena Klok, huisvr. van H. van der Waldt, *a kh.* 53
26 Heyntje Karelfe, *a kh.* m. 7
25 Maria Holsterman, huisvr van J. Straatzer, *k. kh.* 53
26 Jansje Luks, eenige dogter van J. Luks, *n. kh.* w. 5
26 Catharina Antonia de Veer, huisvr. van B. A. van Coevenhoven, van onder *Nieuwer-Amstel* ingev. en begr. in de *n. k.* 44
22 Abel Keyfer, *k kh.* 72
22 Jan Bijl, *a. kh.* 70
20 Marten Arenfe Prins, *k. kh.* 71

Overl. Jaar.
26 Joannes Matheus Rietjens, oudfte zoon van M. Rietjens, *w. kh.* 2½
27 Catharina Himmerooth, huisvr. van A. Schrey, *w. k.* 47
26 Angenietje Santvoort, huisvr. van W. Walthoeber, *w. kh.* 38
24 Willem van den Berg, *a. kh.* 42
26 Johannes Philippus Walther, *a. kh.* w. 5
27 Martinus Joannes van Elven, jongfte zoon van M. van Elven, 8z *l. kh.* d. 14
20 Jacob Groen. *l. kh.* 58
26 Het dood ter wereld gekomen Kind van de huisvr. van T. H. Backer, *o. k.*

Het Getal der Dooden is 280.

Maandag 30 *Januarij.*

27 Hendrik Kruger, *l. kh.* 48
26 Jan Kramer, *l. kh.* 48
29 Mathijs Haijen, *l. kh.* 6
25 Arie Vlokkers, *a. kh.* 38
27 Christina de Rantier, wed. H. Bruygink, *n. z. c.* 76
27 Maria Swaters, huisvr. van A. Hulfcher, *k. kh.* 39
27 Gerrit Geerling, *k. kh.* 76
28 Elifabeth Barends, wed van M. Hagedoorn, *a kh.* 78
26 Barend Blancke, *o. k.* 69
27 Hilletje Gerrits, huisvr. van J. de Bruyn, *a. kh.* 47
27 Willem Vijffeeken, op een na de jongfte zoon van H. Vijffeeken, *k. kh.* 7
28 Hermanus Lodewijk Bruggemeijer, jongfte zoon van F. Morits Bruggemeijer, *o. k.* ½
27 Anna Krol, *l kh.* 65
28 Maria Courrier, wed. van N. van Santen, *w. kh.* 51
26 Theodora Maria Veen, jongfte dogter van G. Veen, *w kh.* m. 5
28 Maria Scholts, eenige dogter van D. Scholts, *l kh* 18
28 Elifabeth Soeters, *l. kh.* m. 11

Overl.		Jaar.
26	Anna Reusche, huisvr. van R. Duytscher, *k. kh.*	26
27	Antje Smit, wed. van Z. Duym, *k. kh.*	80
29	Hendrik van Deventer, *l. kh.*	2

Dingsdag 31 Januarij.

28	Anna Christina Rugters, wed. van M. Straatman, *l kh.*	75
30	Elisabeth Buytendijks, verlaten vrouw van J. Bakker, *l. kh.*	76
29	Franciscus Josephus Otten, *a kh.*	36
26	Anna Margreta Kortman, wed. J. H. Schreuder, *l kh.*	75
27	Wouter Franciskus Petermeijer, *w. kh.*	30
28	Hans Ketel, *a kh*	ca. 80
29	Pieter Willem Sagius, *o. k.*	80
30	Adriana Johanna van der Keessel, wed. J. Cuperus, *n. z c.*	73
30	Johanna de Roode, wed. van C. Lijmans, *a. kh.*	58
28	Maria Meys, wed. van W. Marka, *k kh.*	63
27	Vrouwe, Cornelia Hypolita de Caravicini de Capelli, huisvr. van G. J. Taree, *o k.*	62
29	Maria Hendrina Hufer, *w. kh.*	4
30	Antonius Athonasius Hufer, *w. kh.*	1 en 8 m.
28	Anna Amelia Meenderink, huisvr. van D. Swart, *w. kh*	75¼
27	Gerrit Overwater, van onder *Nieuwer-Amstel* ingev. en begr. op 't *l. kh*	53
28	Adriana Stigter, huisvr. van J. van Thiel, *o. k.*	37
26	Arnolda Engelina Lieder, laast wed. D. H. Stephan, *o. k.*	63
30	Jan Otto Aarendorp, *n. kh.*	1½
29	Annaatje Kappelhoff, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.*	11
29	Christina Muller, huisvr. van F. Willems, *a. kh.*	64
28	Anna Maria Antoinetta Pellegrim, huisvr. van H. Scheuller, *a. kh.*	26

Overl.		Jaar.
28	Hendrik Dels, *a. kh.*	72
29	Catrina Meijer, oudste dogter van J. Meijer, *k kh.*	19
27	Jan Ede Bartelink, jongste zoon van P. W. Bartelink, *o. k.*	5
28	Franciscus Maas, *k. kh.*	1
28	Marie Verdavoine, wed. H. Gosset, *w kh.*	75
29	Joanna Tienés, wed. van F. Rikkers, *l kh.*	76
30	Bruno Meine, *a. kh*	40
29	Johan Mattenberg, *w. kh.*	65
27	Johanna van Vasting, wed. D. Dootjes, *a. kh.*	48
29	Antje Bosch, eenigste dogter van M. Bosch, *a kh.*	20
30	Gerrit Pronk, *a kh.*	59
30	Jacobus Grey, *a. kh.*	23
29	Mayke van Overhoeg, huisvr. van H. van den Hoek, *w. k.*	68
28	Jan Spekman, *w. k.*	90½
28	Coenraad Labie, *k. kh.*	33

Woensdag 1 Februarij.

28	Grietje Kruysheer, *a. kh.*	18
29	Willem Rutgert Houtkamp, *a kh.*	48
1	Antje Kootenbrink, huisvr. van P. Tros, *a. kh.*	56
31	Gesiena Over, huisvr. van D. Laman, *a. kh.*	51
30	Helena van Reekfel, jongste dogter van A. van Reekfel, *a kh.*	1
28	Johanna Margretha Jalink, wed. J. Elftinkhof, *n. k.*	64
30	Gerrit ter Mars, *eng. k*	77
31	Maria Smit, wed. van A. Sonderbrand, *a. kh.*	39
26	Hendrika Gill, *k. kh.*	4
27	Elisabeth Reuwoud, kind van O. Reuwoud, *k. kh.*	11
25	Andries Keyser, *w kh.*	53
30	Hendrik Smit, *k kh.*	53
30	Johanna Peters, huisvr. van H. Appels, *w. kh.*	31
1	Hendrik Appels, *w. kh.*	11
30	Trijntje Alaveld, ...	w. 15

Donderdag 2 Februarij.

Overl. Jaar.

29 Maria Aldewereld, wed. D. Daesdonk, z k. 73
31 Jannetje van Ringe, a. kh. 37
29 Dirkje Immings, wed. van B. van Puden, a. kh. 72
28 Jannetje Loog, wed. H. Meijer, a. kh. 68
28 Immetje Hilberts, wed. van A. Kleyn, a. kh. 80
29 Magteltje Clement, wed. van D. de Vries, a. kh. 79
30 Maria de Wolff, wed. van J. van Haaster, a. kh 68
30 Stephanus de Roode, a. kh. 69
27 Pieter Hendrik Walkenhorst, o z. c. 56
30 Catrina Feyten, huisvr. van H. Donker, l. kh. 45
30 Alida Willemina Jacoba Wiefe, huisvr. van D. van der Hulst, a. kh. 33
29 Clafina Willemina Johanna de Graaf, no. k. 1
31 Jan Janfen, l. kh. 30
30 Heeren Zimonsbergen, w. kh. w. 3
1 Maria Antoinetta Troe, a kh. 1½
2 Barend Breuk, op een na de oudfte zoon van P. Breuk, k. kh. 19
28 Alberdina Eskamp, huisvr. van P. Schuurman, k kh. 51
31 Theodorus Tax, zoon van de wed. T. Tax, l. kh. 3
30 Maria Margaretha Kolthof, wed W. Posfier, a kh 75
30 Jan Webers, k. kh. 55
30 Mr. Petrus Albertus Binkes Conradi, o. k. 33

Vrijdag 3 Februarij.

1 Catharina Agnes Koudever, eenige dogter van J. Koudever, l. o. k. 4
2 Trijntje Jans Hasfelaar, k. kh. w. 3
30 Dirk Groenewoud, k kh. 60
1 Daniel ter Beek, l. kh. 2½
1 Casparus Plusker, eenigfte zoon van B. Plusker, l. kh. w. 4

Overl. Jaar.

30 Machteld Peeters, huisvr. van P. Vriend, a kh. 77
1 Antje Poster, k kh. w. 8
31 Rijnier Reynierfen, a. kh. 58
31 Teunis Sande, a kh. 44
31 Pieter Baum, l. o k 72
1 Maria Gerarda van den Berg, l kh m 4
2 Catharina van Heyningen, l. kh. m. 8
31 Anna Maria Kornman, huisvr. van H. Keegens, a. kh. 26
2 Helena Margareta Laarbos, wed H. W. van Vastrik, w. kh. 38
1 Jacob Molenhouwer, l. kh m. 2
2 Johannes Nicolaas Christiaan Over, l. kh 3
1 Hendrina Maasland, huisvr. van C. Ruwenhorst, a. kh. 33
2 Cornelis Hiddes, a. kh. 24
1 Johannes Kroonenberg, k. kh. 23
1 Petronella Meijer, w kh. 3
2 Matthijs Bakker, jongfte zoon van J. H. Bakker, l. kh. 3
1 Alida Maria Kuyter, eenigfte dogter van B. Kuyter, l. kh m. 7
2 Ifabella Maria van der Weé, wed van P. Floor, k kh. 81
31 Jan Adels, w. kh. 19
1 Catharina Leeflang, jongfte dogtertje van P. Leeflang, w. kh. d. 3

Saturdag 4 Februarij.

1 Johanna Maria Elifabeth Kocks, huisvr. van A. H. Meijer, w. kh. 62
2 Anna Maria Bornhorst, een A. M. N. Weeskind, l. kh. 18
1 Maria van Voorst, wed. .... van Schaik, a kh. 84
31 Magdalena Christina Rave, huisvr. van J. Heyneker, k. kh. 41
31 Alida Westenberg, wed. van M. E. Voigt, uitgev. om begr. te worden op de nieuwe begraafplaats aan de *Diemer Brug*. 81½

Overl. Jaar.
1 Petrus Johannes van Nes, *w k.* 48
3 Everdina Doelman, huisvr. van H. Vavos Sican, *a. kh.* 38
2 Petrus Clausing, jongste zoon van H. Clausing, *a. kh.* m. 5
3 Maria van Arras, wed. van L. Vlugge, *a. kh.* 80
2 Christina Mulder, huisvr. van J. Behouwen Over, *a kh.* 52
2 Baldina Jacoba van Homrich, *o. k.* m. 21
30 Johanna Angemeer, *w. kh.* 22
1 Willem van der Velden, *a. kh.* 60
3 Maria Ernstina Louisa van Hoven, huisvr. van J. Wilken, *w. kh.* 54
31 Pieter Pieterse, *k. kh.* 20
3 Martha Lucresia Meijer, *w. kh.* w 3
2 Johanna Maria Vleesman, *k kh.* 1½
1 Maria Elisabeth Bier, huisvr. van H Kempe, *a kh* 52
2 Geertruy Elisabeth Jelgerhuys, huisvr. van P. J. Jansfen, *a. kh.* 35
1 Johanna Catrina Dulken, *w kh.* 2½
1 Elisabeth Blietjes, huisvr. van W. Bech, van onder *Niewer-Amstel* ingev. en begr. op 't *a kh.* 33
3 Johanna Katrina Heymijer, *a kh.* ½

Het Getal der Dooden is 185.

Maandag 6 Februarij.

3 Aaltje Posters, wed. van J. Kruelen, *no k* 76
4 Hermanus Rebben, *a kh.* 76
4 Jacobus Bartels, *w kh.* w. 5
2 Rudolph Hendrik Portener, *l o. k.* 72
4 Sijbrandt Cornelis Bakker, *a. kh.* w. 9
3 Frederik Cramer, *a. kh.* 44
4 Bernhard Godliep Sietorius, *a. kh.* 71
3 Johanna Wilhelmina Daam, *no. kh.* 1

Overl. Jaar.
4 Aartje Webber, *no. k.* w. 3
4 Maartje van den Vijver, wed. B de Wilde, *a kh* 69
4 Mietje Harkes, wed. van wijlen J. Draaijer, *l. kh.* 52
3 Willem Burggraaff, *k. kh.* 1½
3 Johan Michal Henckel, *n. k.* 62
4 Johanna Volmer, *l. kh* 9
4 Anna Hendrika Cremoes, *k. kh.* 54
4 Jan Albertus Klermond, *w. kh* 76
5 Elisabeth de Langen, *k. kh.* m. 10
4 Talletta Vorgerink, *k. kh.* 85
5 Johannes Hermanus Vos, *w kh.* u. ½
3 Hermanus Kaartman, *a. kh.* 84
4 Johannes van Leeuwen, jongste zoon van J van Leeuwen, *l. kh.* 1½
5 Jacobus Puefkkens, *k. kh.* w. 13

Dingsdag 7 Februarij.

5 Gerardina Kluykmans, huisvr. van A. Makelaar, *a. kh.* 50
5 Nicolaas Ombrijt, *k kh.* 70
4 Anna Aukes, huisvr. van J. H. Ruys, *k. kh* 55
2 Klaas Pompies, *k kh.* 56
4 Casper Hendrik Giefelaar, *eil. k.* 53
5 Sophia Dorothea Wien, huisvr. van A. Hoobenkerk, *a. kh* 46
4 Rijnier Jan van Marle, *n k.* 67
5 Christiaan Hermans, eenigste zoon van H. Hermans, *w. kh* w. 3
3 Maria Elisabeth Scholte huisvr. van G Schenck, *n. z. c.* 66
6 Sibrand Pieterse, *a kh.* 21
3 Johannes Pion, *k. kh* 71
6 Bernardus Gosling, *n. kh.* 66
6 Jan Sannon, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.* 15
3 Jansie Kamman, *k kh.* w. 6
3 Johanna te Bockhorst, huisvr. van J. Scholting *z k.* 37
5 Johanna van Vastenhoud, *l o k.* 70
6 Anna Drieman, een Roomsch Weeskind, *l. kh.* 18

Overl.

Overl.		Jaar.
1	Harmanus Eybrink, *k. kh.*	57
5	Susanna Tadeé, wed. van A. Kransbergen, *a. kh.*	71

Woensdag 8 *Februarij.*

6	Johannes Jacob Harmanus Möller, *a. kh.*	m. 10
5	Jan Hannes Heilenbrink, *w. kh.*	1
5	Pieter Riems, *eil k.*	47
7	Christina Stadel, *l o k.*	67
5	Catharina Alberts, eenige dogter van A. Alberts, *a. kh.*	m 8
6	Anna Drost, huisvr. van W. Vischer, *a kh.*	72
6	Johanna van Elst, wed. van H. Prins, *l. kh.*	82
5	Anna Catherine Melken, wed. J. Tenaud, *o. k.*	72
6	Elisabeth Ebell, *k. kh.*	w. 8
6	Adrianus Martinus van der Velden, *k. kh.*	w. 20
5	Johannes Thoman, *l. kh.*	10
4	Margaretha Sijmons, wed. W. Brederhuysen, *n. k.*	79
6	Joannes Reynerus Damen, *a. kh.*	61
6	Aaltje Levers, wed. W. Bolland, *oo. k.*	81
6	Harmanus Johannes Frantzen, *l. kh.*	7
7	Maria van Nes, *w. kh.*	2
4	Maria Perk, *w. kh.*	2
6	Franciscus le Bas, *l. kh.*	d. 1
5	Maria Elisabeth Scheever, huisvr. van J. F. Stellwag, *k kh.*	24
5	Anna Elisabeth Wittinga, huisvr. van W. Sarton, *z. k.*	38
5	Frederik Carel Selinderholm, een D. I. A. Weeskind, *a. kh*	3½
5	Het Dood ter wereld gekomen Kind van de huisvr. van J. A. S. Thoma, *wa. k.*	
6	Hendrik Taake, *k. kh.*	82
6	Hermanus Uppink, *l. kh.*	1.
7	Het Dood ter wereld gekomen Kind van de huisvr. van F. Broekhuysen, *eil k.*	
6	Jean Samuel Croix, *o k.*	22

Overl.		Jaar.
6	Maria Christina Meyburg, jongste dogter van C. Meyburg, *l. kh.*	2

Donderdag 9 *Februarij.*

6	Maria van der Sluys, wed. van N. Evers, *a kh.*	79
5	Elisabeth de Geer, wed. van C. Eygenaar, *a kh.*	75
6	Albertje van Vulpen, wed. van J. Gerritsen, *a. kh.*	76
7	Maria Naamdorp, wed. van A. Notelman, *a. kh.*	74
6	Gerritje Hagedoorn, wed. van H. Buytenhuys, *l. kh.*	64
6	Anna van den Bosch, huisvr. van W. Schauman *w k.*	51
6	Claas Plomp, *w. kh.*	38
4	Jan Deen, *k. kh.*	39
6	Hendrik Vischer, *a. kh.*	25
9	Catrina Roos, jongste dogter van S. Roos, *a kh.*	1½
7	Johanna Petronella van den Bos, *k. kh*	w. 6
6	Jan Maghiel Schilt, *a kh.*	45
7	Aretta Petronella van Lingen, wed, J. H. Rooth, *a kh.*	66

Vrijdag 10 *Februarij.*

7	Cornelis Arendsen Boot, *n. kh.*	w. 11
6	Willem de Raat, *a. kh*	81
7	Maria van Oonk, *n. k.*	60
6	Dirk van Acaboa, *k. kh.*	21
7	Hendrikje Mulder, huisvr. van E. van Buuren, *a kh.*	56
9	Hendrik Lappé, zoontje van P. Lappé, *n k.*	d 22
6	Anna Maria Cordie, wed. H. Evermans, *w. kh.*	77½
5	Anna Maria Verven, wed. van B. Borrius, *w. kh.*	59
9	Neeltje van der Bom, huisvr. van H. Numeijer, *k. kh.*	59
8	Hendrica Pronk, jongste dogter van de wed. W. Pronk, *a. kh.*	19
8	Barend Groepink, *w. k*	54½
7	Jan Wildering, *l. kh.*	59
8	Aagie ten Noeven, wed. van H. Beylevelt, *a kh.*	46

Overl.		Jaar.
9	Hendrika Rinkel, *l. kh.*	d. 3
9	Hansje Mooy, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.*	19
9	Theodor Fleyg, *a. kh.*	38
8	Jan Verbeek, *w. kh.*	50
8	Aaltje van den Heuvel, huisvr. van H. van der Vijgh, *a. kh.*	36
6	Cornelia Magdalena Jansen, wed H. van den Emster, *n. z. c.*	81
8	Jean Matthijer, *a. kh.*	59
8	Harmina Boskamp, huisvr. van IJ. van Zunk, *w. kh.*	66
7	Johanna Schrevelkamp, huisvr. van J. van Munster, *w. kh.*	78
7	Maria Koster, huisvr. van J. T. Braam, *a. kh.*	38
5	Engelina Steentjes, huisvr. van J. Broersse, *w. kh.*	66
5	Aaltje Beukelaar, huisvr. van K. van der Wal, *a. kh.*	65
6	Jacobus Pieter Dockes Liefseber, *k. kh.*	31
9	Catharina Maria Leuning, eenige dogter van J. Leuning, *w. kh.*	w. 4
9	Anna Gezina Boekhoudt, wed K. de Liefde, *l kh.*	54

Saturdag 11 Februarij.

10	Cornelia Cammel, *n k.*	67
8	Anna Margaretha Schols, huisvr. van J. Steensma, *n. kh.*	37
4	Johannes Frederik Heuns, *w. kh.*	19½
10	Christina de Mist, huisvr. van J. H. R. Willems, *k. kh.*	
9	Hendrika Meijer, wed. van J. Hardij, *o. k.*	75
9	Maria Elisabeth Tameling, laast wed. D. Weeli, *k. kh.*	70
9	Teunis Poelman, *k. kh.*	59
9	Beertje van der Laan, wed D. Landsman, *a. kh.*	46
10	Hester de Vos, *l. kh.*	w. 15
9	Elisabeth Pepers, wed. J. Bronder, *n. kh.*	52
9	Jan van Tarel, zoontje van J. van Tarel, *a. kh.*	6
8	Cornelis Kommer, *w. kh.*	40
9	Het Dood ter wereld gekomen Kind van de huisvr. van T. Liblesz, *n. k.*	
10	Willem van Veen, jongste zoon van W. van Veen, *l kh*	d. 4
6	Alida Pieters, wed. J. Legers, *k kh.*	69
8	Jan Hendrik Rosemeijer, *l. kh.*	74
9	Amke Tams, huisvr. van H. Waijeman, *n. z. c.*	54
9	Johanna Janse Boon, huisvr. van J. Uytslag, *z. k.*	56
7	Elsie ten Klooster, *k. kh.*	82

Het getal der Dooden is 193.

PUBLIEKE VEILINGEN

van de onderstaande *Perceelen*, in het Oudezijds Heeren Logement, te *Amsterdam*.

Op Maandag den 6 *Februarij* 1809.

Nieuwe Lelijstraat, N. 14. (Een Koopmans Winkelhuis en Erve, in de) bij de eerste Dwarsstraat, *f* 2000, in slag *f* 25. Opgeh

Bloemgragt, N. 128. (Een Huis, benevens twee apart verhuurd wordende Agterhuizen en hunne Erven, (te zamen in één Koop,) op de) tusschen de twee middelste Bruggen, *f* 3525, in slag *f* 550. *Loman.*

Nieuwe Lelijstraat, N. 13. (Een Huis en Erve, in de) bij de eerste Dwarsstraat, *f* 1525. *Jonkergouw.*

Noordermarkt, N. 25. (Een Huis en Erve, op de) bij de Noorder Kerkstraat, *f* 1225, in slag *f* 50 Dezelve.

Een Warmoesfierderij, genaamd *Oud Bethlehem*, groot te zamen 7 Morgen voetstoots, aan de Noordzijde van de Bijlemer Meer, bij de Ringdijk, N 3. *f* 3500. Opgeh.

Leidschestraat, N. 4. (Een Winkelhuis en Erve, op de) bij de Heerengragt *f* 4975, in slag *f* 40. *Jonkernout.*

Oudezijds Agterburgwal, N. 108. (Een Huis en Erve, op de) bij de Stormsteeg, *f* 545, in slag *f* 70. *Liebe.*

Rapenburgerstraat, N 62 en 63. (Twee Huizen en Erven, (te zamen in één Koop,) in de) over de Pakhuizen *de Vijf Zinnen*, *f* 875, in slag *f* 250 *van Minden.*

Uilenburg, N. 105. (Een Huis en Erve, op) in de Agterstraat, *f* 490. Opgehouden.

Binnen-Amstel, (Een Huis en Erve, op de) tusschen de Agtergragt en Utrechtsche-Dwarsstraat, *f* 3000, in slag *f* 450. *Spies.*

Beurssteeg, N. 121. (Een Koopmans Winkelhuis en Erve, genaamd *de Roman*, in de) op de hoek van de Spaarpotsteeg, *f* 8000. Opgeh.

Bloemgragt, N. 122. (Een Huis en Erve, op de) bij de tweede Dwarsstraat, *f* 2000, in slag *f* 100. *Broekhuizen.*

Bagijnhofsteeg, N. 2. (Een Huis en Erve, in de) bij de Kalverstraat, *f* 800, in slag 10. *Liebe.*

Lindestraat, N. 8. (Een Huis en Erve, in de) bij de eerste Dwarsstraat, *f* 983. Opgeh.

Lijnbaansgragt (Een Huis, Achterhuis en Erven, (onder één Dak,) op de) en hoek van de Slootstraat, *f* 4800. Opgeh.

Driehoekstraat, N. 15. (Een Huis met een Loots daar agter, in de) bij de Brouwersgragt, *f* 130, in slag *f* 35. *Cluwen.*

Nieuwezijds Voorburgwal, N. 192 en 193. (Twee Winkelhuizen en hunne Erven, (onder één Dak, te zamen in één Koop,) op de) op de hoek van de Molsteeg, *f* 6500, in slag 1200. *Westerwoudt.*

Molsteeg, N. 191. (Een Huis en Erve, op de Oosthoek van de) *f* 3600, in slag *f* 125. *Loman.*

Nieuwstraat, N. 26. (Een Huis en Erve, in de) *f* 1100, in slag *f* 50. *Gerrits.*

Deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 20 Februarij.

Warmoesstraat, N. 167. (Een Koopmans Winkelhuis en Erve, in de) over de Wijde Kerksteeg, *f* 7950, in slag *f* 60 *van Sbomeren.*

Groene Burgwal, N. 43. (Een Huis, Achterhuis, Pakhuis en Erven, (alles in één Koop,) op de) *f* 3600. Opgeh.

Heerengragt, N. 505 (Een Koopmans Huis en Erve, op de) tusschen de Leidschegragt en Huidenstraat, *f* 20600, in slag *f* 500, *Westerwoudt.*

Heerengragt, N. 33. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) beoosten het Regulierspiein, *f* 23600. Opgeh.

Keizersgragt, N. 33. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Utrechtschestraat, *f* 7950. Opgeh.

Keizersgragt, N. 204, 202 en 203. (Twee Koopmans Huizen, cum annex, (te zamen in één Koop,) op de) tusschen de Huidenstraat en Leidschegragt, *f* 24650. Opgeh.

Warmoesstraat, N. 43. (Een Winkelhuis en Erve, in de) op de hoek van de St. Annastraat, als mede een Winkelhuis en Erve, in de St. Annastraat, N. 17. *f* 3000. Opgeh.

Nieuwendijk, N. 145. (Twee Winkelhuizen en Erven, (onder één Dak) op de) tusschen de Engelsche- en Smaksteegen, *f* 6300. Opgeh.

Keizersgragt, N. 448. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) tusschen de Leliegragt en Princenstraat, *f* 14000, in slag *f* 7000. *Broekhuizen.*

Cingel, N. 315. (Een Huis en Erve, op de) tusschen de Bergstraat en Blaauwburgwal, *f* 11300, in slag *f* 6500. *Brak.*

Oude Schans, N. 46. (Een Winkelhuis en Erve, op de) op de hoek van de Waal, *f* 2750, in slag *f* 300. *Blijenburgh.*

Korsjesteeg, N. 15. (Een Huis en Erve, in de) bij de Langenstraat, *f* 2375, in slag *f* 200. *Torenburgh.*

Jonge Roelofsteeg, N. 18. (Een Winkelhuis en Erve, in de) *f* 1400, in slag *f* 125. *Broekhuizen.*

Lijnbaansgragt, N. 106. (Een Huis en Erve, op de) bij de Leidsche Kruisstraat, *f* 625, in slag *f* 5. *Stoezak.*

Bikkers Eiland, N. 54. (Een Huis en Erve, op het) op de Gragt, *f* 500, in slag *f* 150. *Kanne.*

Bikkerstraat, N. 50 (Een Huis en Erve, in de) voorbij de laatste Dwarsstraat, *f* 450, in slag *f* 20. *Bonté.*

Goudbloemsstraat, N. 117. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de Baangragt, *f* 725. *Jonkernout.*

Lindestraat, N. 16. (Een Huis en Erve, in de) bij de eerste Dwarsstraat, *f* 675, in slag *f* 20. *Mijburg.*

Vinkenstraat, N. 98. (Een Huis en Erve, in de) bij het Haarlemmerplijn, *f* 225, in slag *f* 20. Dezelve.

Nieuwe Leliestraat, N. 62. (De helft in een Huis en Erve, in de) bij de derde Dwarsstraat, *f* 975, in slag *f* 20. Dezelve.

Weesperstraat, N. 126. (Een vierdepart in een Huis en Erve, op de) bij de Keizersgragt, *f* 410, in slag *f* 20. *Torenburgh.*

Foelijstraat, N. 16. (Een vierdepart in een Huis en Erve, in de) agter het hoekhuis van de Ygragt, *f* 220. *Stopendaal.*

Ridderstraat, N. 62. (Een vierdepart in een Huis en Erve, in de) bij de Oude Schans, *f* 60. *Houthuizen.*

Agtergragt, N. 31. (Een Huis en Erve, op de) tusschen de Utrechtsche straat en Binnen-Amstel, *f* 3575, in slag *f* 450 *Spies.*

Tuinstraat, N. 58. (Een Huis en Erve, in de) op de hoek van de Haverzaks Gang, *f* 220, in slag *f* 14. *Reuvenkamp.*

Overtoomsche Vaart, (Een Plaisier Tuin, cum annex, aan de overzijde van de) voorbij de Pestbrug, genaamd *Buiten Lust*, *f* 605. Opgeh.

Een Warmoesierderij, cum annex, agter de Drie Baarsjes, in de Sloter Binnen-Polder, *f* 420. *Westerwoudt.*

Een dito, genaamd *de Krommekamp*, cum annex, mede aldaar, *f* 25. Dez.

Heerengragt, N. 482. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) tusschen de Huiden- en Wolvenstraaten, *f* 17000. *Suiderhoff.*

Lijnbaansgragt, N. 197. (Een Suikerraffinaderij, cum annex, genaamd *de Palmboom*, op de) bij de Elandstraat, *f* 35100. *Houthuizen.*

Lauwriergragt, N. 74 en 75. (Een Suikerraffinaderij, genaamd *de Goede Ontmoeting*, op de) bij de Lijnbaansgragt, *f* 8900. *Huskus.*

Deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 27 Februarij.

Nieuwe Heeregragt, N. 13. (Een Huis, Tuin, Tuinhuis en Ervèn, op de) over de Plantagie, *f* 12600, in flag *f* 400. *Vita Israel.*

Kalverstraat, N. 3. (Een Huis, Agterhuis en Erven, in de) bij den Dam, *f* 22000. Opgeh.

Zoutkeetsgragt, N. 1 en 2. (Twee Pakhuizen en hunne Erven, (te zamen in één Koop,) genaamd *de Zon en Saturnus*, op de) tusschen de Karsseboom en Smallepadsbruggen, *f* 3200, in flag *f* 175. *Cramerus.*

Keizersgragt, N. 635. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Leidschestraat, *f* 13050, in flag *f* 450. *Lastdrager.*

Roomolensteeg, N. 5. (Een Huis en Erve, in de) op de hoek van de Langestraat, *f* 750, in flag *f* 200. *Metz.*

Boomstraat, N. 37. (Een Huis, twee Achterhuizen en Erven, in de) tusschen de Dwarsstraat en Cathuizersstraat, *f* 525, in flag *f* 150. *Jonkernout.*

Boomstraat, N. 37. (Een Huis en Erve, in de) *f* 375, in flag *f* 200. Dez.

Baangragt, N. 366. (Een Huis en Erve, op de) bij de Palmstraat, *f* 550. Dezelve.

Palmstraat, N. 58. (Een Huis en Erve, in de) bij de Baangragt, *f* 150, in flag *f* 9. Dezelve.

Baangragt, N. 360 en 361. (Een Huis, Pakhuis en Erven, op de) bij de Palmstraat, *f* 110, in flag *f* 30. *Dankmeyer.*

Brouwersgragt, N. 7. (Een Huis en Erve, op de) bij de Korte Princengragt, in de Mandemakers Gang, *f* 30. *Jonkernout.*

Brouwersgragt, N. 8. (Een Huis en Erve, op de) bij de Korte Princengragt, in de Mandemakers Gang, *f* 30. *Cluwen.*

Brouwersgragt, N. 10. (Een Huis en Erve, op de) bij de Korte Princengragt, in de Mandemakers Gang, *f* 55. *Jonkernout.*

Angelierstraat, N. 4 en 5. (Twee Huizen en hunne Erven, (onder één Dak,) in de) over de Maagdelievestraat, in de Koorndragers Gang, *f* 6. Opgeh.

Goudsbloemsgragt, N. 2. (Een Huis en Erve, op de) in de Ligtermans Gang, *f* 5, in flag *f* 3. *Westerwoudt.*

Goudsbloemsgragt, N. 3 en 4. (Twee Huizen en Erven, op de) in de Moriaans Gang, *f* 105, in flag *f* 16. *Jonkernout.*

Goudsbloemsgragt, N. 4 en 5. (Twee Huizen en Erven, op de) in de Zalmkopers Gang, *f* 5. Dezelve.

Goudsbloemsgragt, N. 7. (Een Huis en Erve, op de) in de Schoenlappers Gang, *f* 5, in flag *f* 2. *Cluwen.*

Lindegragt, N. 8. en 9. (De helft in twee Huizen en Erven, (onder één Dak,) op de hoek van de) in de Blaauwe Haanen Gang, *f* 10, in flag *f* 2. *Jonkernout.*

Lindegragt, N. 2. (De helft in een Huis en Erve, op de hoek van de) in de Blaauwe Haanen Gang, *f* 10, in flag *f* 3. Dezelve.

Sloterdijkstraat, N. 1 en 2 (De helft in twee Huizen en hunne Erven, in de) bij de Haarlemmer Poort, *f* 20. Dezelve.
Haarlemmerdijk, N. 1. (De helft in een Huis en Erve, op de) bij de Haarlemmersluis, in de Hooiwagensteeg, *f* 45 *Lohman.*
Elandstraat, N. 6. (Een vierdepart in een Winkelhuis en Erve, in de) op de hoek van de Konijnestraat, *f* 300, in flag *f* 10. *Jonkernout.*
Marken, N. 81 en 82. (Een vierdepart in twee Huizen en hunne Erven, op) bij de Rapenburgerbrug, *f* 60, in flag *f* 20. Dezelve.
Een Huisje op de Oude Jagthaven, *f* 25, in flag *f* 12. *Balkenschoten.*
Brouwersgragt, N. 7. (Een Agterhuis en Erve, op de) bij de Cingel, *f* 660, in flag *f* 12 *Jonkernout.*
Haarlemmerdijk, N. 219. (Een Huis en Erve, op de) bij de Binnen Dommerstraat, *f* 2725, in flag *f* 40. *Stoezak.*
Lange Leidsche Dwarsstraat, N. 145. (Een Huis en Erve, in de) bij de Leidsche Kruisstraat, *f* 1900. *Palmboom.*
Palmgragt, N. 66. (Een Huis en Erve, op de) bij de Brouwersgragt, *f* 2075, in flag *f* 700. *Posthumus.*
Konijnenstraat, N. 25. (Een Huis en Erve, in de) bij de Elandstraat, *f* 700, in flag *f* 50. *Palmboom.*
Palmgragt, N. 53. (Een Huis en Erve, op de) bij de Dwarsstraat, *f* 1080, Opgehouden.
Elandstraat, N. 133. (Een Huis en Erve, in de) over de Fransche Tuin, *f* 800, in flag *f* 60. *Krul.*
Princen Yland, N. 28. (Een Huis en Erve, op het) in de Galgestraat, *f* 120, in flag *f* 40. *Liebe.*

Deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 6 Maart.

Keizersgragt, N. 383. (Een Huis, Achterhuis, Tuin en Erven, op de) bij de Brouwersgragt, *f* 4150, in flag *f* 1000. *Glazius.*
Korte Princengragt, N. 35. (Een Pakhuis en Erve, genaamd *het kleine Anker*, op de) bij de Haarlemmerdijk, *f* 1200, in flag *f* 20. *Jonkernout.*
Langenstraat, N. 78. (Een Stal, Koetshuis, Bovenwoning en Erven, in de) bij de Blaauwburgwal, *f* 1550, in flag *f* 300. *ter Linde.*
Warmoesstraat, N. 10. (Een Huis en Erve, in de) over de Vischpoort, *f* 2150, in flag *f* 300. *Houthuizen.*
Palmstraat, N. 114. (Een Winkelhuis en twee Achterhuizen en hunne Erven, in de) op de hoek van en in de Fortuine Gang, *f* 800. Opg.
Nieuwe Rapenburgerstraat, N. 3. (Een Huis en Erve, in de) bij de Scharbiersluis, *f* 925, in flag *f* 40. *Torenburgh.*
Leidsche Dwarsstraat, N. 104. (Een Huis en Erve, in de) bij de Leidschegragt, *f* 1000, in flag *f* 20. *v. d. Hagen.*
Leidsche Dwarsstraat, N. 1. (Een Huis en Erve, in de) bij de Spiegelgragt, *f* 450, in flag *f* 20. *de Sola.*
Nieuwstraat, N. 52. (Een Huis en Erve, in de) bij de Nieuwendijk, *f* 575 *van Wouw.*
Kleine Kattenburgerstraat, N. 115. (Een Huis en Erve, in de) voorbij de derde Dwarsstraat, *f* 200. Dezelve.

Oostenburg, N. 39. (Een Huis en Erve, op) in de Agterstraat, *f* 61. Opg.
Eerste Bloem Dwarsstraat, N. 3 en 4. (Twee Huizen en Erven, in de) bij de Roozengragt, *f* 860. *Lohman.*
Oudezijds Voorburgwal, N. 199. (Een Huis en Erve, op de) op de hoek van de Duifjessteeg, *f* 1205. Opgeh.
Nieuwezijds Agterburgwal, N. 168. (Een Huis en Erve, op de) agter het hoekhuis van de Korte Koiksteeg, *f* 2025. *Jonkernout.*
Tichelstraat, N. 8. (Een Huis en Erve, in de) bij de Kathuizerstraat, *f* 282. Opgeh.
Tichelstraat, N. 9 en 10. (Twee Huizen en hunne Erven, (onder één Dak, te zamen in één Koop,) in de) bij de Kathuizerstraat, *f* 385. Opgehouden.
Passeerderstraat, N. 29. (Een Huis, twee Agterhuizen en Erven, (te zamen in één Koop,) in de) op de hoek van en in de Wijde Gang, *f* 110. *de Koning.*
Princen Eiland, N. 59. (Een Huis en Erve, op het) bij de Vierwindenbrug, *f* 95. Opgeh.
Haarlemmerdijk, N. 163. (Een Huis en Erve, op de) bij het Plein, *f* 1525, in slag *f* 16. *Reuvekamp.*
Haarlemmerdijk, N. 208. (Een Huis en Erve, op de) bij de Binnen Dommerstraat, *f* 1650, in slag *f* 20. *Stoezak.*
Goudsbloemsstraat, N. 7. (Een Winkelhuis en Erve, in de) *f* 2000, in slag *f* 500. *Cramerus.*
Goudsbloemsstraat, N. 183. (Een Huis en Erve, in de) bij de Brouwersgragt, *f* 525. *Jonkernout.*
Oudebrugsteeg, N. 12. (Een vierdepart in een Huis en Erve, in de) *f* 360 in slag *f* 50. *Torenburgh.*
Angeliersgragt, N. 168. (Een Huis met twee Agterhuizen en Erven, op de) bij de Kathuizers Brug, *f* 510, in slag *f* 18. *Stoezak.*
Oostenburger Voorstraat, N. 45. (Een Huis en Erve, in de) *f* 70. *Jonkernout.*
Binnen Vissersstraat, N. 2. (Een Huis en Erve, in de) *f* 210, in slag *f* 60 *A. Schouten.*
Binnen Vissersstraat, N. 17. (Een Winkelhuis en Erve, in de) *f* 675, in slag *f* 40 *Breukelaar.*
Binnen Vissersstraat, N. 1. (Een Achterhuis en Erve, in de) in de Waterscheeps Gang, *f* 110, in slag *f* 10 *Lohman.*
Buiten Vissersstraat, N. 12. (Een Huis en Erve, in de) *f* 110, in slag *f* 10. *Jonkernout.*
Boomstraat, N. 56. (Een Huis en Erve, in de) bij de Kathuizers Dwarsstraat *f* 100, in slag *f* 14. *Westerwoudt.*
Binnen Oranjestraat, N. 1. (Een Huis en Erve, in de) bij de Brouwersgragt, *f* 70, in slag *f* 16. *Cluwen.*
Goudsbloemsstraat, N. 75. (Een Huis, Agterhuis en hunne Erven, in de) over de laatste Dwarsstraat, *f* 25, in slag *f* 30 *Eekhoff.*
Palmstraat, N. 71 (Een Huis en Erve, in de) bij de Baangragt, *f* 60, in slag *f* 10. *Jonkernout.*
Laurierstraat, N. 1, 2, 3 en 4. (Vier Agterhuizen en hunne Erven, in de) bij de eerste Dwarsstraat, in de Zakkelijne Gang, *f* 552. Opgeh.

Goudsbloemsgragt, N. 7 en 8. (Een dubbeld Agterhuis en Erven, op de) in de Verwers Gang, *f* 7. Opgeh.

Vinkenstraat, N. 186. (De helft in een Huis en Erve, in de) bij de Korte Princengragt, *f* 100, in slag *f* 20. *Jonkernout.*

Pieter Jacobstraat, N 38. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de Bierkaai, *f* 525, in slag *f* 25. *A Schouten.*

Een Huis en Erve en Tuin, op 't Janhansenpad, onder de Geregte van Amstelveen, N. 69 en 70. *f* 240. *Westerwoudt.*

Dit onderstaande *Damloper-Schip*, is (bij *executie*) geveild op *Maandag* den 20 Febr. in het N. Z. Heeren Logement.

Damloper-Schip, (Een extra-ordinair Welbezeild) genaamd *de Grootvaarder*, laatst gevoerd bij wijlen Schipper BAREND KROMHOUT, lang over Steven 60½ voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 12 voet 8 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 6 voet 7 duim. Alles Amsterdamsche voeten. *f* 3450, in slag *f* 400. *Albertus Opzenoord.*

Deze onderstaande *Schepen* op *Donderdag* den 23 Februarij 1809. in de Nes, in de Brakke Grond.

Bom-Schip, (Een extra-ordinair Welbezeild) genaamd *Maria*, lang over Steven 50 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 19 voet 4 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 7 voet 4 duim. Alles Amsterdamsche voeten. *f* 675, in slag *f* 300. *van Vlied.*

Mott-Schip, (Een extra-ordinair Welbezeild) genaamd *Tabe Maria*, lang over Steven 60 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 14 voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 6 voet. Alles Amsterdamsche voeten. *f* 875, in slag *f* 450. *Jan Tentye.*

Dek-Schuit, (Een extra-ordinair Welbezeilde) genaamd *de Hopende Visser* lang over Steven 54 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 17 voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 6 voet. Alles Amsterdamsche voeten. *f* 1975 in slag *f* 500. *J. Spalting.*

Dit onderstaande *Pink-Schip* op *Maandag* den 10 Maart. aan 't Bureau van 't Commissariaat der Convoijen en Licenten, op 't Cingel, bij het Klooster.

Pink-Schip, (Een extra-ordinair Welbezeild Driemast) genaamd *Aas en Hoop*, lang over Steven 104 voet 8 duim, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 27 voet 10 duim, in 't ruim onder de eerste balk bij 't groot luik is het zelve wijd 26 voet 5 duim, hol in 't ruim bij het groot luik 11 voet 1 duim, hoog tusschen deks 5 voet. Alles Amsterdamsche voeten. *f* 2000, in slag *f* 4000. *H. D. Canne.*

STAAT-

STAAT- EN LETTERKUNDIG
MENGELWERK.

NEGENTIENDE VERVOLG DER BEKNOPTE LEVENSGESCHIEDENIS VAN MICHIEL DE RUITER.

De plaatshebbende toedragt van zaken had de vloot, in 't begin van de maand Augustus, eerstvolgende, voor *Malta* gebragt, alwaar onze held te vergeefs naar brieven uit het vaderland vernam; alleenlijk ontving hij een' brief van den Nederlandschen Konful aldaar, die hem te kennen gaf, dat de *Engelschen*, zich ter dier plaatse bevindende, tijding uit hun land hadden, houdende dat men met de toerusting der vloot sterk voortging; dat zij wel 15,000 soldaten gereed hadden, en dat de Hertog van *York*, met dezen, zelf in zee zoude komen. Hierop schreef onze brave held dit antwoord: „Uw brief, met de tijding uit *Engeland*, is mij wél ter hand gekomen, verhalende hunne groote toerusting, en dat de Hertog van „*York* zelf in zee komt; maar daar is niet aan gelegen; naardien 't slechts „een mensch is, om in den strijd te staan, en niet meer dan een ander; „doch die voor dreigen vervaard is, moet niet in den oorlog komen. „Wij zullen stil zwijgen, en zien wat God zal geven. Dan, indien gij „iets bijzonders verneemt, laat het mij dan ten eersten weten, zoowel „over *Gibraltar* als over *Kadix*."

De *Engelschen* hadden, op de kust van *Afrika* en *Guinea*, werkelijk hooggaande vijandelijkheden gepleegd, waarover de *West-Indische Compagnie* zich bij de Heeren Staten beklaagde, met verzoek om hulp. De Staten klaagden, op hunne beurt, aan 't hof van *Engeland*; doch 't antwoord hetwelk zij ontvingen was geenszins voldoende, alwaarom aldra besloten werd, de *West-Indische Compagnie* met de magt van den staat te stijven, en twaalf oorlogschepen te harer hulpe toe te rusten: vervolgens werd heimelijk (op dat niets desaangaande ter ooren van de *Engelschen* mogte komen) besloten, DE RUITER last te geven, zich naar *Cabo Verde*, en de kust van *Guinea*, te begeven, en te hernemen het geen de *Engelschen* de *West-Indische Compagnie* ontnomen hadden.

Deze resolutie en last werden aan DE RUITER gezonden, die dezelve te *Malaga* ontving, en zich oogenblikkelijk beijverde om, overeenkomstig zijnen pligt, den hem opgedragen last te volbrengen.

Reeds den 22sten October eerstvolgende, bevond onze held zich voor 't eiland *Goerée* bij *Cabo Verde*. — De *Engelsche schepen* werden in eene halve maan bezet; doch dezen, door de komst van onzen held zeer verschrikt, en zich niet in staat bevindende om hem af te weren, zonden dus twee Gemagtigden aan zijn boord, hem vragende, tot wat einde hij, gewapend, zoo na aan hunne schepen en sterkten kwam? Wat dat te

zeggen was? Waarop onze held antwoordde, „ Gij kunt wel denken tot
„ wat einde wij zijn gekomen, en wij meenen, zoo haast de koelte komt,
„ u nog nader te komen, om de schepen en sterkten aan te tasten, en
„ door Gods hulp, te vermeesteren" — De *Engelschen* vroegen, of de *Hollanders* dan geen' vrede met *Engeland* hadden? — „ Ja," was het antwoord; „ wij hebben vrede met *Engeland*, maar niet met zulk een
„ volk (meenende de *Engelsche koninklijke Africaansche Compagnie*),
„ dat de *Hollandsche West-Indische Compagnie* hare schepen en forten
„ zoo onregtmatig en met bedrog heeft ontnomen. Wij zijn nu gekomen om alles te hernemen, en ons te stellen tegen alle de genen die de
„ onzen zulk ongelijk deeden, of nog trachten te doen." — Aldra waren de *Engelschen* ten einde raad. De Overste van 't eiland *Goerée* oordeelde dat er met vechten niet te winnen viel; dies zond hij nog 's avonds laat (ten 10 uren) iemand met een' brief aan boord van DE RUITER, aanbiedende, het eiland, met de sterkten, op voorwaarden, welke hij onzen held tevens toezond, overtegeven: hij verzocht ook vrij geleide voor eenige gemagtigden, om over de opgestelde pointen in onderhandeling te treden. Alles werd ingewilligd; doch men kwam tot geen verdrag. DE RUITER stelde hun andere pointen voor, en geen langer beraad dan den eerstvolgenden morgen ten acht uure; daar bijvoegende, dat men hunne sterkten, indien zij zich vóór dat uur niet overgaven, met alle kracht zou aantasten: dit was genoeg gezegd van een' man als DE RUITER, om de *Engelschen* tot de overgave de doen besluiten.

Ten zelfden dage (van de onderteekening der overeenkomst) viel iets zeer merkwaardigs voor; namelijk het volgende: eenige van de *Hollandsche schepen* verzeilden beoosten het eiland *Goerée*, en hunne boots voeren aan de kaap, of het vaste land, om water. Onder anderen begaf zich de Schout bij nacht, VAN DER ZAAN, derwaarts, daar hij een' ouden neger vond, die *Nederduitsch* sprak, en hem vraagde, wie als Admiraal het gebied had over de *Hollandsche vloot*. VAN DER ZAAN antwoordde, MICHIEL DE RUITER. De neger zeide daarop: „ MICHIEL, MICHIEL,
„ MICHIEL DE RUITER! Ik heb, omtrent vijf- of zes en veertig jaren
„ geleden, te *Vlissingen*, een' bootsmans jongen gekend, die MICHIEL
„ DE RUITER heette;" waarop VAN DER ZAAN verzekerde, dat dezelfde MICHIEL nu Admiraal van de vloot was; maar de neger konde het bezwaarlijk gelooven, zeggende: „ MICHIEL! toen bootsmans jon-
„ ge, en nu Admiraal! dat kan niet zijn" Toen VAN DER ZAAN bij zijn zeggen bleef, verzocht de neger, JAN KOMPANIJ genoemd, dat men hem aan boord van DE RUITER zoude brengen, op dat hij zijn' ouden makker en speelgezel, met wien hij gevaren had, nog eens mogte zien en spreken. Men was hem te wil; en DE RUITER hem, na 't verloop van zoo veele jaren, ziende en hoorende spreeken, stond niet minder dan de neger verwonderd over die zeldzame ontmoeting. Hier zag de neger dat de bootsmans jongen, eertijds zijn medemaat, nu Admiraal van de *Hollandsche vloot* was geworden; en hij vertelde, dat het geluk hem, weleer een arme slaaf, begunstigd, en tot Onderkoning over eenige negers van dat gewest verheven had. Daarna begon hij te spreken van den ouden tijd hunner kindsheid, en toonde eene sterke, ja bijna ongelooveliijke geheugenis te hebben: hij wist alle de namen der *bruggen*,

ftraten en kaaijen te *Vlissingen*, onderscheidenlijk te noemen, en men hoorde hem vele voorvallen van zijne jeugd, en al wat hem, in 't gezelschap van DE RUITER, te water of te land, was bejegend, omstandiglijk vertellen. Onze held onthaalde hem vriendelijk, en had groot vermaak in zijn gesprek, hetwelk hem de onnozele geneugten van zijne kommerlooze jaren in de gedachten bragt. Hij vroeg den neger naar verscheidene zaken; onder anderen, of hij nog een Christen was: dewijl hij weleer te *Vlissingen* woonde. De neger antwoordde dat hij, als een Christen, 't geloof en 't onze vader nog had onthouden; maar dat zijne kinders en anderen, als hij van den Christelijken Godsdienst sprak, met hem lachten; dat hij daarom alleen bij zich zelven een Christen bleef, en God naar zijne kennis diende. Men vroeg hem verder, of hij niet liever in *Zeeland*, dan in dit land wilde wonen; en hij antwoordde: „Ik wil liever in dit „ land, zoo armelijk als 't is, wonen en leven." Hij was toen omtrent 60 jaren oud geworden, en had, gedurende zijn verblijf in dit gewest, den *Hollanderen* en *Zeeuwen*, bij alle gelegenheden, groote genegenheid getoond, en de *West-Indische Compagnie* vele diensten gedaan. DE RUITER hem eenige kleederen en andere dingen, welke in dat land van waarde zijn, vereerd hebbende, liet hem met eenige eerefchoten, ten hoogsten vergenoegd en voldaan, aan land brengen, daar hij 't alles vervulde met den naam van DE RUITER, en den lof zijner heusheid en goedhartigheid.

Na verloop van eenige dagen, bij gelegenheid dat eenige Officieren de negerij gingen bezigtigen, vonden zij den ouden JAN KOMPANIJ in zijn huiske weder. De negerij, of het dorp der zwarten, bestond uit vele huisjes, die de gedaante van bijkorven hadden: de uitgangen van die woningen, waren zoo laag, dat men kruipende er in moest komen, en er in zijnde kon men niet overeind staan; maar moest op matjes nederzitten; ook waren deze huisjes zoo zonderling omheind, dat, als men van 't eene tot het andere, of tot een derde ging, men niet weder tot het eerste wist te komen, en als in een doolhof ronddwaalde, op de wijze van het dorp *Molkwerum* in *Friesland*, alwaar de vreemdelingen in de ftraten, ftegen en gangen verdolen: echter waren de heiningen in het dorp der zwarten niet hoog, zoo dat de *Hollanders*, met over dezelve heen te ftappen, weder te regt konden komen. Hier zagen ze, ten dien tijde, eene groote menigte van kleine zwarte kinderen, die door de negerij in 't zand kropen, als jonge biggen, terwijl de moeders er bij lagen als zeugen, waaruit bleek, dat die landftreek vruchtbaar was in zwarte menfchen. — Dus verre van deze negerij.

Toen de oude JAN KOMPANIJ hoorde dat er vrienden van zijn' gewezen' makker, DE RUITER, in de negerij gekomen waren, oordeelde hij dat zijne woning voor hun te klein was; derhalve kroop hij daar uit, ging hun te gemoet en ontving ze vriendelijk; hij leidde hun onder een palmiet-boom, alwaar hij hun op de groente deed nederzitten: hier gaf hij hun zeker geftampt zaad, hetwelk de negers in plaats van brood gebruiken, en onthaalde hen verder op wijn van palm, en zoetemelk; want in dat gewest zijn vele koebeesten. De *Hollanders* hadden brood, kaas en wijn bij zich, ook brandewijn, waarin JAN KOMPANIJ met zijne

zwarte vrienden en vriendinnen, wel den besten smaak vonden: op deze wijze waren zij met elkanderen vrolijk. Tegen den avond zag men een' neger, met zijn geweer naar alle de wijken van het dorp gaan, roepende, met luider stemme, dat men goede wacht zoude houden.

Toen de *Hollanders* weder aan boord gekomen waren, werd aldra tot het vertrek besloten; doch onze held, zoo godvruchtig als dapper, konde dat besluit niet bewerkstelligen, zonder eene afscheids-predikatie te laten doen, waarbij hij zelf, met de Heeren van den krijgsraad, en alle zijne Kapiteinen, tegenwoordig was. De Leeraar predikte over de woorden van MOSES (*Deut.* 33 vs. 18). *Verheugh u Zebulon over uwen uittoght, en Issaschar over uwe hutten:* verder bad hij God vuriglijk om zijnen verderen zegen, over 't bedrijf van 's lands vloot.

('T vervolg hierna.)

DAGWIJZER VAN STAATS- EN OORLOGSGEBEURTENISSEN ENZ., VOOR 'T GEHEELE JAAR.

April.

1 Werden de Departementale Besturen in de *Bataafsche Republiek* geïnstaleerd. 1799.
2 De vier eerste schepen uit *Amsterdam*, naar *Oostindiën*. 1595.
3 Intrede van omtrent 300 Edelen in *Brussel*. 1566.
4 PARMA's schipbrug voor 't belegerd *Antwerpen* vernield 1585.
5 Request aan MARGARETH, door 400 Edelen. 1566.
6 Maaltijd der 400 Edelen, te *Brussel*, waarop zij, *vive les gueux!* dronken. 1566.
7 Verschrikkelijke oorlogsverklaring van *Engeland* en *Frankrijk* tegen den Staat. 1672
8 *Vlissingen* werpt het *Spaansche juk* af; zijnde deze de eerste stad die zulks deed. 1572.
9 Twaalfjarig bestand met *Spanje*. 1609.
10 HUGO DE GROOT, te *Delft*, geboren. 1583
11 Ongelukkige veldslag van WILLEM III. tegen de *Franschen*, in *Vlaanderen*. 1677.
12 LEICESTER's ontslag, en zijn bestuur den Raad van Staten opgedragen. 1588.
13 *Calais* door de *Nederlanders* en *Engelschen* gebombardeerd. 1696. — Verdeeling van het Rijk van *Holland* in tien Departementen. 1807.
14 WILLEM I., te *Dillenburg*, geboren. 1533.
15 Vrede met CROMWEL. 1654. — Pesthuis van *Amsterdam* afgebrand. 1732.
16 WILLEM IV. verklaard voor Opperbewindhebber der *O. I. Comp.* 1749.
17 Inval der *Franschen* in *Staats-Vlaanderen*. 1747.
18 M. FALERIS, Doge van *Venetiën*, onthoofd. 1355.
19 De naam van *Protestanten* begonnen. 1529 — De Raadpensionaris SCHIMMELPENNINCK geïnstaleerd. 1804
20 *Gelderland*, *Utrecht* en *Overijssel*, wederom in de Unie. 1674. — Deed zijne Majesteit, de Koning van *Holland*, deszelfs plegtige intrede in *Amsterdam*. 1808.

21 | WILLEM III. en ANNA, tot Koning en Koningin van *Engeland* gekroond. 1686.
22 | *Sluis* in *Vlaanderen*, aan de *Franschen* overgegeven 1747.
23 | HUGO DE GROOT op 't stadhuis van *Amsterdam*, alwaar hij de verdraagzaamheid in het stuk van religie aanraadt. 1616. — Werd de constitutie voor de *Bataafsche Republiek* door 't volk aangenomen. 1798.
24 | Oordeel van 't Synode van *Dordrecht*. 1619. — Oproer te *Middelburg*. 1747.
25 | Nader verbond van *Holland* en *Zeeland* tegen *Spanje*. 1576.
26 | De Edelen nemen den naam aan van *Geuzen*. 1568.
27 | Moedwil der boeren te *Tholen*. 1747.
28 | WILLEM IV. wordt Stadhouder, enz. van *Zeeland* 1747.
29 | Eerste beleening in de lombard van *Amsterdam*. 1619.
30 | *Zutphen* en *Nymegen* door de *Franschen* verlaten. 1674.

Bij onze reeds geplaatste aanvullingen der bepaalde eindrijmwoorden, onderwerp DE LENTE, moeten wij nog de volgende voegen:

De barre winter is ge*vlugt*.
Hoe zacht is thans de lente*lucht*!
Dit zoo bekoorlijk jaar*getij**,
Maakt weêr den nijvren bouwman bl*ij* (*).
Terwijl hij lustig landwaarts *stapt*,
En vrolijk in de handen *klapt*.
Aldra is weêr het veldkleed *bont*;
Roept ieder weêr met hart en *mond*;
„ Dank! Dank o God! door U is 't *veld*
„ In zijn' zoo schoonen bloei *hersteld*."

H. W. CARRAS, te *Zutphen*.

De winter *vlugt*,
Een zoeler *lucht*,
Geeft ons in plaats van ijs het schoonste jaar- (*getij*,
Aan Rotte en Maas en scheeprijk *IJ*.
De landman *stapt*,
De vogel *klapt*,
Wijl 't lentsaisoen vertoont een overheerlijk *bont*.
Het menschdom is verheugd, en roept, met hart en *mond*:
„ God geev' dat in deez' lent', het thans verdronken *veld*,
„ Door mededogen en door arbeid word' *hersteld*."

J. GONGGRIJP, te *Harlingen*.

De volgende stukjes, hebben wij, bij het zamenstellen van onze laatstvoorgaande uitgave, uit plaatsgebrek, ter zijde moeten leggen:

DE DWAAS IN TEGENSPOED.

Ziet zich de dwaze mensch
Van rampen als omgeven;
Dan is dikwijls zijn wensch,
Niet langer zoo te leven;
„ Ach!" zegt hij, „ware ik dood!
„ Dat zou mij beter wezen;
„ Mijn onheil is te groot;
„ Mijn nood ten top gerezen." —
Maar, o! de dwaas vergeet
Dat alles in dit leven,
Ook zelfs het grievendst leed,
Ten welzijn wordt gegeven.

H. KRAAY.

(*) *De dichter volgt, omtrent deze ij, Mejuff.* J. S. G. geb. S. *en den Heer* L. J. BOEBÉ. *Zie ons laatstvoorgaande stuk, bladz* 90 *en* 91.

GEDACHTEN.

O! hoe wèl is hij te moede, die een goede daad verrigt!
O! hoe wroegt hem het geweten, die geen acht gaf op zijn' pligt!

J H v. O.

DE WELDADIGHEID.

Het weldoen heeft meermaals plaats dan wel eenige menschhatende schrijvers ons vertellen. Zouden de redenen van die schrijvers wel geschikt zijn om de menschen tot weldadigheid aan te sporen? — Neen! — Het aanvoeren der voorbeelden van menschen welke die verhevene deugd uitgeoefend hebben, zijn daartoe veel vermogender; dewijl zij den flaauwmerenden volglust doen ontwaken: en hoe aangenaam en gemakkelijk valt het niet de gezegde voorhanden zijnde voorbeelden te herhalen! — Zie hier een der treffendsten.

Sir PHILIPH SIDNEY, neef van den Grave van *Leicester*, die een gedeelte der troupen commandeerde, welk door de Koningin ELISABETH afgezonden waren, om de *Nederlanders* tegen PHILIPS II. te ondersteunen, gaf; in een' veldslag, welke bij *Zutphen* geleverd werd, de doorslaandste blijken van dapperheid. Toen twee paarden onder hem doodgeschoten waren geworden, en hij het derde wilde beklimmen, werd één zijner dijebeenderen door een snaphaanschoot gebroken; echter steeg hij te paard, en keerde naar het veld (een halve mijl van de plaats alwaar hij zich bevond) terug. Uitgeput door het verlies van bloed en door vermoeijing, was hij zoo dorstig, dat hij om water vroeg, alvorens aan het verbinden zijner wonde te denken. Met meene bragt men hem een' bak met water; doch op 't oogenblik dat hij van 't zelve wilde drinken, zag hij een' zwaar gekwetsten soldaat, een zeer pijnlijk en hoogst gretig oog op den bak slaan. Aanstonds trok de edele SIDNEY den bak van zijn' mond, en reikte dien den soldaat toe, zeggende: *Daar goede makker, drink; gij hebt het meer noodig dan ik.* — Deze waarlijk weldadige held stierf te *Arnhem*, aan de gevolgen zijner wonde.

O welk een zeldzaam en aanvurend voorbeeld! SIDNEY stond het geen hij zoo gaarne zelf gebruikt hadde af, aan den genen die verre beneden hem in stand was!

H. P. Witkamp *Pz.*

ANECDOTE.

Zeker fabrikant één' van zijne bedienden met een boodschap afgezonden hebbende, werd, door het lang uitblijven van den knecht, zoo hoogelijk vergramd, dat hij, toen hij den boodschapper terug zag keeren, uitriep: *Daar is de satan!* — „Dan moet ik gaan," liet een der aanwezenden daarop volgen; maar de fabrikant vattede hem oogenblikkelijk bij den arm, op denzelfden grammen toon zeggende: *Ik dacht dat broeders elkanderen niet ontliepen?*

G. Brachthuisen.

ANDERE ANECDOTE.

SEBALDUS NOTHANKER gevraagd zijnde op wat wijze hij dacht, over de eeuwigduurendheid der helsche straffe, antwoordde: *Ik heb nimmer aan Gods barmhartigheid getwijfeld.*

C. M.

Tweede vervolg *der ingekomene* **adviezen**, *op het voorstel van den Heere* C. L., *wegens de* **logogryph-charaden**. (*Zie laatstelijk* IV. D. 2. st. *bladz.* 94 *enz.*)

De aanmerking van de Heere, C. L., in uw geacht maandwerk 3de Deels 3de stuk, over de zoogenaamde *logogryph-charaden*, komt mij zeer gegrond voor; ik ben dus van gevoelen, dat men zulke wezenlijk VERBASTERDE *charaden* (waarvan ook de mijne, en die van den Heere Verstraaten, in 't zelfde stuk geplaatst, het stempel dragen) in 't vervolg niet meer aan u, ter plaatsinge, behoorde inte zenden.

D. Holland, te *Waververen.*

Mijn antwoord op het schrijven van den Heere C. L. is, dat de verbasterde *charaden* moeten vervallen. Verder ben ik van gevoelen dat als men *logogryph charaden* wil vervaardigen, dezelve onder bepalingen moeten liggen, dewijl zij anders ligtelijk onaangenaam groot zouden kunnen worden.

H. P. Witkamp *Pz.*

Mijns dunkens zoude het best zijn, geene woorden voor *charades* te plaatsen, dan zulken, waarvan iedere lettergreep, 't zij regt, het zij omgekeerd gelezen, eene beteekenis heeft: of zoo 't woord uit slechts één lettergreep bestaat, dat die lettergreep van achteren af gelezen, mede een goed woord oplevert.

G. v. O.

De voorstelling door den Heer C. L. gedaan, wegens *logogryph-charaden*, keur ik niet af. Dewijl de aangenomene wet, betreffende de *logogryphen*, het getal van letteren enz. bepaalt, kunnen de woorden welke als geene *logogryph* gebruikt mogen worden, dan voor *logogryph-charaden* dienen.

H. Kraay.

Omtrent het voorstel van den Heere C. L. ben ik volkomen van het gevoelen van dien Heer; want daar de wet wegens eene eigenlijke *logogryph* aangenomen is, zal men, na verloop van eenigen tijd, weinige woorden meer tot dat letterspel kunnen gebruiken; dus vind ik goed (echter met onderwerping aan verstandigeren onder uwe Correspondenten), dat men woorden, welke men niet tot eene eigenlijke *logogryph* kan gebruiken, tot *logogryph-charaden* moge bezigen.

G. H. Heidland *Jr.*

Ik ben het met den Heere C. L., in zijne aanmerking op de verbasterde *charaden*, volkomen eens: echter moest, naar mijn gevoelen, dan, zoo als de Heer H Kempe *Lodewijksz* zegt, die wet, welke wegens de *logogryphen* bepaald is, niet in aanmerking komen.

A. G van Cappelle.

Wegens de *logogryph-charaden* stem ik in, met den Heere C. L.

A. Timme.

De Heer L. G. Bredie oordeelt het voorstel zeer aannemelijk te zijn, en is het met den Heere C. L. volkomen eens; dan, hij schijnt de bepaalde wet voor de *logogryphen* ook in de *logogryph-charaden* te willen doen gelden. *De overigen in ons eerstvolgend stuk.*)

FRAGMENTEN.

DE MONOPOLIST IN KOREN.

De koophandel heeft, ontegenzeggelijk, zijne edele en nuttige zijde; maar, speculatiën met de voornaamste nooddruft, zijn misdaden tegen de maatschappij. Een koren-opkooper verklaart ons allen den oorlog; hij is de moordenaar der lijdende menschheid, en de afschuwelijkste booswicht.

BIJDRAGE *tot de bekende* Hollandsche spreekwoorden, *aan de zeevaart ontleend.*

Hij voert braamzeil op braamzeil. — Een onzinnige verkwister.

Er is geen touw meer aan te beleggen. — Eene zaak, waaromtrent alle hoop en vooruitzigt verloren is

Hij kwam op zijn anker te land. — Een wonderbare redding.

Eerst in de boot, keur van riemen. — Wie eerst komt heeft keur; heeft den voorrang: waarom men ook zegt: *Wie eerst komt eerst maalt.*

Hij is de linie gepasseerd. — Iemand tusschen de dertig en veertig jaren oud.

DE VUURSPUWENDE BERGEN.

Van alle de groote verschijnsels der natuur, is de uitbarsting der vuurbergen de schrikkelijkste voor de verbeelding, de vreeselijkste in de wezenlijkheid, de waarlijk geduchtste. De komeeten verwekken alleen vrees aan de onkunde; de orkanen oefenen alleen hunne woede in een bepaalde plaats; de stormen geven een schrikkelijk aanzien; de bliksem verwekt, niettegenstaande de wonderlijkheid, de snelheid van zijne werkingen, weinig onheils; het is een schrikbeeld, meer dan eene plaag; maar de vuurbergen vereenigen in hunne ontbrandingen alles wat de andere beroeringen der natuur voor onze zwakheid het droevigste oplevert: men zou er zelfs kunnen bijvoegen, dat de natuur in eenig opzigt getracht heeft, den strik te verbergen, dien zij spande; want niets is, in het algemeen, bedriegelijker, dan de omstreeken van deze moordadige vuurkolken: zij heeft er een vermaak in geschept, om dezelve te plaatsen in de *gelukkige eilanden*, in *Peru*, in *Sicilien*, in de vlakten, in welke *Baijes*, *Pouzolles*, *Napels*, niets anders schijnen te belooven dan wellusten; zoo dat in alle deze schoone landstreeken, de brand aan de zijde van het geluk gaat, en de dood bij de vermaken.

(*Meer anderen in ons eerstvolgend stuk.*)

VERVOLG *der* OPLOSSINGEN *van de* VOORDRAGTEN *gedaan in het* 3de D. 5de st.

Bij het afbreken (in ons laatstvoorgaande stuk) van gezegde OPLOSSINGEN, teekenden wij aan, hoe de Heer Holland, te *Waverveen*, deed zien, dat de charade, omtrent welke onze mededeeling plaats

plaats had (OOGLID) met verscheidene woorden opgelost kan worden; hierop nu vervolgen wij dus:

Vele andere Heeren Correspondenten hebben hetzelfde aangmerkt: zie hier eene lijst van alle de ingezondene woorden:

De Heer J. Hambeek heeft	NEUSGAT, TANDVLEESCH, OOGTAND.
—— H. L. Schollevanger *Jr.*	—— —— ——
—— A. Croes Forsborg *Jr.*	HOOFDHAAR, NEKHAAR.
—— G. v. O.	OORVLIES, VLOERKLEED.
—— H. Kempe *Lodewijksz*....	TANDVLEESCH, OOGLID.
—— G. H. Heidland *Jr*......	HOOFDHAAR.
—— R. V. G. H., ...	NIERVET.
—— A. G. van Cappelle,.....	TANDVLEESCH, HOOFDHAAR, BORSTBEEN, NEKBEEN.
—— F. van der Woude, . . .	TANDVLEESCH, OOGVLIES.
—— Abrah. Bredie, *Jr*......	OOGTAND (in verzen).
—— L. J. Ulman, ...	HOOFDHAAR, BORSTBEEN.
Mejuff Rozette J. Ulman,...	TANDVLEESCH.
—— Sara J. Ulman, ...	HOOFDHAAR, OOGLID.
De Heer L. G. Bredie, ...	OOGHAAR, ——.
—— Gt. Vos *Jr*.	HUIDHAAR, ——.
—— J. H. Sterlie, ...	NEUSGAT, TANDVLEESCH, OOGTAND, HOOFDHAAR, OOGLID.
—— H. Wellan *Hz*., ...	TANDVLEESCH.
—— J. H. v. O., ...	OOGLID.
—— Johs. Corns. Schouten,	—— TANDVLEESCH.
—— P. Onderdijk *Jr*.	—— (in verzen).
—— Hendrics. Wijdenaar,.. }	——
—— H. Kraay, ... }	
—— Hk. Torley, ...	—— TANDVLEES, HOOFDHAAR.
—— W. Starik, ...	—— (in verzen).
—— W. F. Verwey Stollberg,	——
—— A. Koster, ...	NEUSGAT (in verzen).
—— J. Stroeve *Bz*.	BORSTBEEN.
—— H. Alix, ...	NEUSGAT.
—— C. Thijmen, ...	HOOFDHAAR.
—— J. N. C.	BORSTBEEN.

Voorts zijn de volgende ontraadselingen ingekomen:

Borst *is een deel van mensch en dier;*
Ook been, *en dit's het doelwit hier.*

P. van Kalfsvoet.

Een *oog* heeft ieder mensch en dier;
Men vindt een *tand* bij elk van dezen;
'T woord OOGTAND zal derhalve hier,
Ontwijfelbaar, 't bedoelde wezen.

Jacob Bru Jr.

De *tand* behoort aan mensch en dier,
Zoo ook het *vleesch*, mijn vrind;
'T is dus zeer duidlijk, dat ik hier
Het woordje TANDVLEESCH vindt.

H. W. Carras te *Zutphen*.

Het ingezonden woord KAAKBEEN, kan niet in aanmerking komen; dewijl het KAKEBEEN gespeld moet worden, en dan drie deelen heeft; daar de opgave die deelen echter op *twee* bepaalt.

2.) BEKKEN; opgegeven door den Heer A. K.: — gevonden door de Heeren, C. Thijmen; W. F. Verwey Stollberg; H. Torley; Hendric. Wijdenaar; Johs. Corn. Schouten; A. J. D'ailly; G. Rijk *Gabz.*; H. P. Witkamp *Pz.*; J. H. Sterlie; Gt. Vos *Jr.*; Hk. Wellan *Jr.*; Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*; G. v. O.; Adr. Croes Forsborgh *Jr.*; L. J. H..b'.; J. Hambeek en H. L. Schollevanger *Jr.*, leerlingen van den Heere J. van Wijk *Roelandsz.*; D. Holland, te *Waverveen*; Mejuff. Sara J. Ulman.

Nog hebben wij de volgende ontraadfelingen ontvangen:

Voor 't dier alleen gebruikt men doorgaans 't woordje bek;
Maar, 't zij van mensch en dier, men zegt toch altoos nek.
Door nek *te keeren, en met* bek *te zaam te trekken,*
Vindt men 't bedoelde, BEKKEN.

Gt. Br.

BEKKEN *is hier het geheel; het eerste deel is* bek,
En 't andere omgekeerd, zoo heeft men 't woordje nek.

H. G. Kloppenburg.

Van alle dier is bek *een lid; dit is ook 't eerste deel.*
Nek *is 't dat mensch en dier bezit, en* BEKKEN *het geheel.*

Mejuff Rozette J. Ulman.

Charade twee, in 't vijfde stuk, dunkt mij dat BEKKEN *is,*
Heer A. K.*, loopt dit woord uw doel wel t'eenenmale mis?*

L. G. Bredie.

De dieren hebben elk een *bek*,
En beide (mensch en dier) een' *nek*;
Ik zag dus zonder moeite aldra,
Dat BEKKEN 't woord was, vriend A. K.

J. N. C.

Een mond heeft ieder mensch, en ieder beest een bek.
Ken, *is het tweede deel; dit omgekeerd is 't* nek.
Een nek heeft mensch en beest, dus is nu ligt te raden,
Dat ge op een BEKKEN *doelt, waarin men vleesch kan braden.*

P. Onderdijk *Jr.*

Mijnheer A. K.*, het woordje* BEKKEN,
Kan ons, naar 'k gis, uw doel ontdekken.

Abrah. Bredie *Jr.*

Aan ieder dier vindt men een' *bek*; Als 'k *nek* verkeerd bij *bek* wil lezen,
Aan ieder mensch gewis een' *nek*, Zal BEKKEN wis 't bedoelde wezen.

J. Gonggrijp, te *Harlingen*.

Het eerste, een deel van dieren slechts, Mijnheer, is zeker bek;
Het tweede dat, verkeerd, een deel van mensch en dier is, nek.
En BEKKEN *dat ge in keukens ziet, ook bij den chirurgijn,*
Zul, dwaal ik niet, in deez' charade uw doelwit zeker zijn.

L. J. Ulman.

3.) Dambord; voorgedragen door den Heer L. te *V*: — gevonden door de Heeren, W. L. F. C. van Rappard; A. J. D'aily (deze Correspondent meent de *charade* ook elders gelezen te hebben): de Heer C. v. d. T., te *Haarlem*, verzekert (in verzen) dat dezelve uit de *Schiedammer Courant* uitgeschreven is. — De Heer P. van Kalfsvoet, bevestigt zulks nader, daar hij zegt: „ Indien het bedoelde in deze *charade* DAMBORD is, zou 't mij niet het minste „ verwonderen, wanneer bij de uitkomst bleek, dat dezelve gekopijeerd was; om dat in de *Schiedamsche Courant* van 13 Julij 1805, „ eene *charade* op DAMBORD is ontbonden, waarvan de meeste der „ beantwoordingsversjes, bijna gelijkluidend zijn met deze opgave „ van den Heere L. te *V*: doch daar ik de *Schiedamsche Courant* „ waarin die opgave staat, niet heb, kan ik hieromtrent niets met „ zekerheid zeggen." — De Heer W. F. Verwey Stollberg heeft hetzelfde op 't oog, in zijn volgend ingezonden versje:

Terwijl ik bezig was met den Mercuur te lezen,
Kwam een zeer goede vriend bij mij,
En vroeg mij, hem het een of ander voor te lezen:
Ik las, en daar kwam ook, Heer L. uwe opgaaf bij:
Maar toen 'k ten einde was, zei hij:
„ *'T is* DAMBORD; *'k heb het meer gelezen.*"

Dambord is nog gevonden door de Heeren G. Rijk *Gabz.*; J. H. v. O; H. P. Witkamp *Pz.*; F. van der Woude; A. G. van Cappelle; G. H. Heidland *Jr.*; G. v. O.; Adrs. Croes Forsborgh *Jr.*; J. Hambeek en H. L. Schollevanger *Jr.*; leerlingen van den Heere J. van Wijk *Roelandsz.*; Mejuff. Sara J. Ulman; de Heeren H. G. Kloppenburg (in een naamversje op het charadewoord); Hendk. Kempe *Lodewijksz.* (in verzen); Jn. Stroeve *Bz.*, (in verzen); Jacobus Rabe, te *Arnhem*.

De Heer L. J. Ulman (in overeenkomst met onze waardige Correspondente, Mejuff. Rozette J. Ulman, zijne zuster) zegt: „ Het „ is mij niet bekend dat *Dam* een dorp is; anders zoude ik zeggen „ DAMBORD; dewijl *bord* op iedere tafel is, en in het *damspel*, de „ uitdrukking van *blazen* gebruikt wordt." — Zoo ook zegt de Heer D. Holland, te *Waverveen*: „ Dambord: dan, 't zij mij vergund

„ aan te merken; dat (mij ten minste) in ons land geen dorp bekend „ is, 't welk *Dam* genoemd wordt; maar wel de *Leidsche dam*, „ *Zwammerdam*, en anderen." — Hetzelfde heeft de Heer Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*, op 't oog, daar hij (in verzen) vraagt: „ Komt dat bekoorlijk dorp (*Dam*) niet één of meer lettergre- „ pen te kort?"

Voorts zijn nog de volgende ontraadselingen ingekomen:

Een bord *op elken disch behoort:*
Zoo dam *nu 't dorp is dat bekoort,*
Is DAMBORD *hier 't charadewoord.*

J. N. C.

Laatst bezocht 'k een' goeden vrind,
Die het *dam*spel zeer bemint;
'K moest dus ook terstond aan 't spelen;
'k moest mij dus terstond vervelen,
Dewijl het DAMBORD, hoe geliefd, mij niet bekoort,
Al zij 't dan hier 't charade-woord.

Willem Starink.

Dam is een dorp in Neerlands oord.
Een *bord* dient op den disch;
En daar men in het damspel blaast,
Houd ik het voor gewis,
Dat DAMBORD hier de meening is.

Jacob Bru *Jr.*

Mijn eerste, dam, *ligt in ons Groningen mijn vriend;*
Mijn tweede is bord, *waarvan zich elk, ten disch, bedient;*
Voeg dam *en* bord *te zaam, en gij zult* DAMBORD *lezen;*
Daar speelt en blaast men op, dus zal 't de meening wezen.

P. Onderdijk *Jr.*

De *dam* is 't dorp dat zeer bekoort.
Een *bord* op elken disch behoort.
Deez' woorden zamen zijn 't geheel,
Van DAMBORD, daar ik gaarne op speel.

A. Koster.

4) TOONBANK; opgegeven door Mejuff. Aa. Ca. Zwerisz: — gevonden door de Heeren. A. Koster; Jacob Bru *Jr.*; (in verzen); W. F. Verwey Stollberg; Willem Starink (in een naamvers op 't charadewoord); Stephanus Verstaaten, te *Waverveen*; D. Holland, aldaar; Mejuff. Sara J. Ulman; de Heeren L. G. Bredie; J. Hambeek en H. L. Schollevanger *Jr.*, leerlingen van den Heere J. van Wijk *Roelandz.*; G. Hesse; Ls. Js. H. b'.; Adrs. Croes Forsborgh *Jr.*; G. v. O.; Hendk. Kempe *Lodewijksz.*; G. H. Heidland *Jr.*; R. v. G. H.; F. van der Woude; Gerrit Vos *Jr.*; H. P. Witkamp *Pietersz.*; J. H. v. O.; G. Rijk *Gabrz.*; A. J. D'ailly; Joh. Corns. Schouten; Henrics. Wijdenaar; H. Kraay *Dirksz.*; W. L. F. C. v. Rappard; H. Alix; C. Thijmen; Jacobus Rabe, te *Arnhem*.

Dus zegt de Heer Sch...r.

Toon *en* bank *te zaam vereend,*
Geven 't geen hier is gemeend,

Het volgende is van den Heere, H. G. Kloppenburg:

Toon *is hier 't eerste, en dan 't woord* bank *het tweede deel.*
Voeg dezen bij elkaêr, komt TOONBANK *voor 't geheel.*

Nog zijn de volgende ontraadfelingen ingekomen:

Op de TOONBANK *ligt de waar:*
Dit zal 't antwoord zijn, niet waar?

L. J. Ulman.

Door toon *en* bank *te zaam te binden,*
Zal men 't charadewoord ras vinden.

A. G. van Cappelle.

Daar toon *'t gebiedend woord van 't werkwoord toonen is;*
De bank *der armen troost, hoe zeer voor hen te vreezen,*
Schoon ze ook de weelde diene, is 't zeker en gewis
Dat TOONBANK *hier het woord zal wezen.*

P. Onderdijk *Jr.*

Toon *is een wijze van gebiên,*
Bank *zal men wel bij weelde zien,*
Maar meesttijds toch bij arme liên:
En beide zijn, 't geen 'k ras gevoelde,
('K meen TOONBANK*) hier gewis 't bedoelde.*

Rozette J. Ulman.

Toon *en* bank *te zaam genomen,*
Doen het woord te voorschijn komen.

H. W. Carras, te *Zutphen.*

Toen ik, Mejuffer, deze uwe opgaaf had gelezen,
Ontdekte ik dat in toon *'s woords eerste greep bestond:*
Ook zocht ik naar de tweede, en bank *was 't dat ik vond.*
Nu vatte ik dus aldra wat het geheel zou wezen.
Begeert gij 't hier te zien gemeld,
Aldra, Mejuffer kunt gij zelv' 't u openbaren,
Neem slechts in acht hetgeen ge aan uwe linker spelt,
Wed de opgaaf zal zich daar verklaren.

P. van Kalfsvoet.

Het ingezonden woord PAKNAALD zoude kunnen voldoen; ware het dat men zulk eene naald *in een' winkel onontbeerlijk konde noemen;* gelijk zulks, volgens inhoud der *charade*, moet kunnen geschieden.

Het woord SCHRIJFPEN is, onzes inziens, geldiger: hetzelve is ingezonden door de Heeren, J. H. Sterlie, en Hk. Torley.

De Heer Gt. Br. vindt de *charade* in WEEGSCHAAL: hij zegt:

AAN EEN' WINKELIER.

Begeer geen' woekerwinst, laat slechts den prijs betalen,
Gij die verkoopt, al drinkt ge ook niet uit gouden schalen;
Maar, met den armen, uit een schaal *van steen of hout.*
Weeg *goed, al hebt gij niet, met de adelijke lieden,*
Een porseleinen schaal *om spijzen aan te bieden;*
Uw WEEGSCHAAL *zij nogtans aan reine deugd getrouwd.*

RAADSELS.

1.) GUL; uitgegeven door den Heer P. Saraber *Jr.*: — ontraadseld met hetzelfde woord, door de Heeren, H. Alix; H. Kraay *Dirksz.*; Stephanus Verstraaten, te *Waverveen* (in verzen); J. N. C. (in verzen); Henricus Wijdenaar; Johs. Corns. Schouten; H. P. Witkamp *Pz.*; G. H. Heidland *Jr.*; D. Holland, te *Waverveen*: deze Correspondent zegt tevens: „Hier „merk ik op aan, dat men wel een *kleine kabeljaauw* GULLETJE „noemt; doch anders geen visch, GUL genaamd, bij mij bekend is."
Voorts hebben wij de volgende ontraadselingen ontvangen:

Ja, niets staat beter aan een' waard
Dan GUL *en goed te zijn van aard;*
Inzonderheid als hij, aan d'eigen disch gezeten,
Zijn gasten GUL *onthaalt op* GUL *of ander eten.*

Belieft het u mijn vriend,
Uw raadselwoord te lezen;
Lees dan slechts op de kant,
Dat zal 't voorzeker wezen.
P. van Kalsvoet.

Gis 'k ongegrond, of is het waar?
Uwe opgaaf, dunkt mij is niet zwaar:
Lees slecht den kant, dan is 't reeds klaar.
Mejuff. Rozette J. Ulman.

GUL is
De visch.
Als eigenschap wordt GUL geprezen.

Is 't mis
Als 'k gis,
Dat GUL het raadselwoord zal wezen?
L. J. Ulman.

De Heeren Correspondenten, welke het woord BLIJ (*blijde*) ingezonden hebben, zullen ons wel vergunnen aantemerken, dat de naam van het bedoelde vischje met *ei*, niet met *ij* (BLEI, niet BLIJ) geschreven wordt: daarom zegt de Heer Abrah. Bredie *Jr.*, zeer te regt:

Door 't woordje BLEI, *aldus gespeld,*
Wordt zekere visch u aangemeld;
Maar schrijft gij 't met eene ij, *zoo wil uw moederspraak*
Dat gij aan blijde *denkt, elk' waard, ten disch, zijn zaak.*

De Heer L. G. Bredie maakt (mede in verzen) dezelfde onderscheiding in spelling, tusschen de visch (BLEI), en BLIJ (*blijde*).

Met meerder gronds zoude men de ontraadfeling kunnen doen bestaan in *tong*; van welk gevoelen zijn de Heeren, J. Hambeek en H. L. Schollevanger *Jr.*, leerlingen van den Heere, J. van Wijk *Roelandsz.*; G. v. O.; Hendrik Kempe *Lodewijksz.* („ Want," zegt deze Correspondent, „de *tong* is onbetwistbaar „ een smakelijke visch; en eene *welsprekende tong* wordt van niet „ weinigen geprezen; ook voegt een *gladde tong*, gezegd het aan„ houdend praten, voornamelijk den waard, wanneer hij met zijne „ gasten aanzit.") G. H. Kloppenburg; A. Koster; F. van der Woude; G. Rijk *Gab.z.*

Dus zegt de Heer G. Br.:

De TONG *is een zeer lekkre visch,*
En siert veeltijds een' rijken disch.
Ook in een' andren zin wordt vaak de TONG *geprezen:*
Een waard moet daarmeê vaardig wezen.

Gelijksoortig is een versje, door den Heer Sch..r. ingezonden.

Het volgende is van den Heere J. Gonggrijp, te *Harlingen:*

De TONG, *die fijne visch, is mij een smaaklijk eten;*
Maar 't geen er bij behoort dient echter niet vergeten.
Wanneer eens hospes TONG *gestadig de flomme speelt,*
't Is zeker dat het mij, ten zijnent, ras verveelt.
Toch, zot gesnap niet min, dit 's menigmaal gebleken. —
De kunst is, op zijn' tijd, niet veel, maar wèl te spreken.

De Heer H. W. Carras, te *Zutphen* zegt:

De TONG *als visch bekend, bevalt de lekkre monden:*
Een gladde TONG *wordt ook bemind;*
Schoon zij te dikwijs valsch en schendend word' bevonden.
Heb ik het wèl gevat, mijn vrind?

2.) *De letter* R; uitgegeven door den Heere Jacob Bru *Jr.* — gevonden door de Heeren Sch...r; Hendk. Kempe *Lodewijksz.*; Adr. Croes Forsborgh *Jr.*; L. G. Bredie; J. N. C.; Mejuff. Rozette J. Ulman (in *Fransche* verzen); de Heeren P. van Kalfsvoet; D. Holland, te *Waverveen*; Jacobus Rabe, te *Arnhem*; Mejuff. Anna Maria Jacoba Rabe, aldaar; de Heeren A. G. van Cappelle; A. J. D'ailly; Abrah. Bredie *Jr.* (in *Fransche verzen*). — Dus zegt de Heer L. J. Ulman:

Monsieur Jacob vous n'avez rien,
De la question proposée;
Mais Monsieur BRU *vous avez bien,*
Cette chose ici demandée.

Dans l'enigme cherchée en vain,
Elle peut être bien trouvée,
Dans le logogriphe, et enfin
Dans toute charade cachée.

Encore un mot, Monsieur! dans le MERCURE *aussi*
L'on trouve doublement l'R demandé ici.

Het volgende is van den Heere P. Onderdijk *Jr.*:

In 't fransch zal men eene R *in* lente *en* winter *spellen*,
Maar geenszins in 't woord herfst, *en ook in* zomer *niet*;
In zon *en in* schoon weêr *zal men haar meê niet tellen*,
Gelijk die letter dan ook d' edlen vrede *ontvliedt*:
Wel vindt men haar in storm, *'t* naar bed gaan *en 't* ontwaken;
En met dit weinigje begeer 'k het wèl te maken.

VRAAG,

gedaan door den Heer, H. Kraay; — beantwoord, overeenkomstig de bedoeling van den Heere Opgever, met KRUIS, door de Heeren Abrah. Bredie *Jr.*; Gerrit Vos *Jr.*; J. H. v. O. (*); H. Alix, Johs. Corns. Schouten; W. F.; L. C. v. Rappard; H. Torley; R. V. G. H.; D. Holland, te *Waverveen*; Willem Starink; Jn. Stroeve *Bz.*; Stephanus, Verstraaten, te *Waverveen*; J. N. C.; L. G. Bredie; Adn Croes Forsborgh *Jr.*; G. v. O.; Hendk. Kempe *Lodewijksz.*; J. H. Sterlie; H. G. Kloppenburg; A. Koster; C. Thijmen; F. van der Woude; G. Rijk, *Gabz*; Sch...r; J. Gonggrijp, te *Harlingen*. — Dus zegt de Heer Gt. Br.

Wanneer men 't woordje KRUIS *in de open plaatsen schrijft,*
Geloof 'k dat elk gezegde een goede volzin blijft.

Het volgende is van den Heere P. van Kalfsvoet:

Veel menschen hebben *kruis*,
Naar 't geen ons 't spreekwoord leert;
Dat zegt zelfs, ieder huis. —
Een *kruis* men ook hanteert. —
De *kruis*straat is alhier,
In? — in den Leidschen hoek. —

Heeft niet elk kurassier
Een *kruis* in zijnen broek?
'T *kruis* kunt ge in wapens zien,
En menig een hoort graag
Iets van het *kruis*. — Veel liên
Zien 't *kruis* schier alle daag.

Dus kan 'k in alle deze zeven
Het woordje KRUIS ter plaatsing geven.

De Heer G. W. G. heeft de oplossingen der voorgaande *logogryph*, van alle de *charades*, en van het eerste raadsel, bevat in de volgende, voor de jeugd leerzame, vertelling.

DIE ZIJNE NAASTEN MISDOET, KAN IN DEN NOOD GEENEN BIJSTAND VAN HUN VERWACHTEN.

Onlangs ontmoette ik een paar jongens die over een' ijzeren KRAM aan het twisten waren; het verschil werd hoe langer hoe heviger, en ging eindelijk tot dadelijkheid over. de knapen sloegen elkanderen zoo geweldig als dapper. Het gelukte mij eindelijk hen te scheiden, toen ik zag dat de eene verschrikkelijk gewond was; tot zijn TANDVLEESCH toe was stuk geslagen. Mijne meêdogendheid werd gaande, en ik zag om naar een wijnhuis, ten einde dien knaap te laten afwasschen, en verdere hulp te laten toebrengen.

(*) *Deze Correspondent merkt aan dat de straat in* Amsterdam, *door den Heer* Kraai *bedoeld, niet enkel* Kruisstraat, *maar eigenlijk* LEIDSCHE KRUISSTRAAT *heet, gelijk ook op het stads naambordje geschreven staat.*

gen. Mijn oog viel op een nabij zijnde uithangbord, waarop een DAMBORD geschilderd was. Vermoedende dat aldaar een wijnhuis zoude wezen, ging ik met den knaap derwaarts, en vond mijn vermoeden bewaarheid. Wij traden binnen, en ik vroeg aan eene vrouw, die achter de TOONBANK zat, om wat water. — GUL antwoordde zij: „Och „ja! gaarne! — Wel lieve hemel! Wat is die arme jonge gehavend!" — Zij bragt mij een wijn-BEKKEN met water; maar, den knaap nader beziende, rukten zij mij het bekken uit de hand, en zeide, op een' vergramden toon: „Neen! voor dien schurk „niet. Reeds voor een jaar was hij een booswicht: heeft hij mijn onnozel kind dat „daar op stoep speelde, met een' steen in 't gezigt gegooit, dat het lieve schepsel „ter naauwer nood zijn oogje heeft behouden; en sedert is hij voor alle de buren een „regt kwaadaardige plaagduivel." — Dit gezegd hebbende zettede zij hem bij den arm de deur uit, en vertelde mij daarna zoo veel slechts van den knaap, dat mijn medelijden met hem in diepe verachting veranderde.

NB. De opgegevene eindrijmwoorden *stak*, *vallen*, *allen*, *brak*, enz. (onderwerp onbepaald) mogen wij, volgens onze eenmaal gemaakte bepaling, niet plaatsen, om dat de Heer Opgever ons zijne eigene opgave niet medegedeeld heeft; niet tegenstaande wij zeer wel vertrouwen, dat hij ons, volgens zijne belofte, die aanvulling, na de plaatsing zijner woorden, zoude zenden.

Ook kan de *logogryph*, betreffende *een klein riviertje in ons land*, niet geplaatst worden, om dat wij het bedoelde woord niet tevens ontvangen hebben.

Hetzelfde zij gezegd van de ingezondene *logogryph* op 't woord KAPTEIN; dewijl hetzelve KAPITEIN gespeld wordt. Zie den Hoogleeraar Siegenbeek.

De charade van het woord CANON kan mede niet geplaatst, dewijl dat woord, als het *geschut* zal beteekenen, met eene *k* (KANON) gespeld moet worden.

De nieuwe opgave, wegens het woord HOLLANDER, als *Hollandsch* en *Fransch*, is reeds te vinden in ons 2 *D.* 3 *st. bladz.* 129, alwaar men ook eene gewigtige aanmerking desaangaande aangeteekend vindt.

Van den Heere H. P. Witkamp *Pz.* hebben wij de volgende missive ontvangen:

MIJNHEER!

Ter beantwoording van de aanmerking des Heeren Hendrik Kempe Lodewijksz. (*zie* Merc. D. IV. st. 2. bladz. 92.) *zende ik u het volgende:*

De riviernaam Aa *is tweelettergrepig: men noemt dezelve ook* Aha, Ahe, *zijnde uit deze benaming duidelijk te bemerken, dat het woord twee lettergrepen bevat.*

Mijn raadsel Aa *is voorts op geene losse gronden gebouwd: zoo de Heer* Kempe *alleenlijk het* Vaderlandsch Woordenboek *van* J. Kok, (*welke nog meer schrijvers aanwijst*) *en* J. Gatterer, Nieuwe algemeene Aardrijksbeschrijving, *bij* B. J. Elwe, 1800, eerste deel, bladz. 119, 124, 168, 177, 178, 241, 245 *wil opslaan, zal hij het door mij gestelde bewaarheid vinden: enz.*

Den Heere opgever van de *charade*, op het woord, LAKENVELD, wordt verzocht die opgave nader te overwegen: wij verzoeken zulks, om dat wij het bedoelde dorp op eene *Generale lijst van alle steden en dorpen der vereenigde Nederlanden*, gedrukt in 1790, in *'s Hage*, bij J. Bool *Jr.*, niet *Lakenveld* genoemd vinden; maar LAKERVELD, gelegen in 't land van *Vianen*.

De Heer inzender van het woord *waard*, op de *aardigheid*, voorgesteld door den Heer KRAAY, en welke met het woord WAAL beantwoord moet worden, (*zie Merc. IV Ds. 2e st. bladz.* 86.) heeft aan ons verzoek (zie ter gemelde plaatse) voldaan, en ons den grond waarop hij het woord WAARD in deze voor voldoende houdt, medegedeeld;

dan, wij oordeelen dien grond *niet* voldoende te wezen; men kan namelijk, met den geëerden Correspondent wel zeggen; *Ik ga naar de* WAARD, om dat, *waard*, de benaming is van een' polder waarin menschen wonen: *ik ben een* WAARD; *mijn schip ligt in de* WAARD; om dat men hier en daar een zeker water mede, *waard*, noemt; bij voorbeeld de *Breukeler-waard:* ook kan iemand zeer wel zeggen: *mijn naam is* DE WAARD; maar immers kan niet (volgens den eisch der opgave) gezegd worden: *ik woon* OP *de* WAARD; daarvoor zoude men moeten zeggen: *ik woon* IN *de* WAARD.

Onze geëerde *Harlinger* Correspondent, verschoone ons de niet plaatsing van zijn ons toegezonden geestig versje; het geschiedt vredelievenheidshalve. Wij oordeelen dat van de zaak in verschil, in ons laatstvoorgaand stuk, reeds genoeg gezegd is.

Wij zijn verzocht voor de volgende missive eene plaats in te ruimen.

Aan den Heere STEPHANUS VERSTRAATEN, *te* Waverveen.

MIJNHEER!

Wij zien uit UEd. missive (Merc. 4e. D. 2e. st. bladz. 91.) *de wijze hoe UEd. u,* (*wegens de* Logogryph GRONDEL) *verdedigt: wij vinden de reden die UEd. bijbrengt te ongegrond, om onze gemaakte reflectiën door te laten loopen. UEd. zegt dat in het* reglement op de visscherijen, in dit Koningrijk, *van 23 September 1808, staat, het woord* GRUNDEL, *onder de platvisschen, als post, zeelt enz. genoemd; dus gespeld met eene u en niet met eene o. Verders zegt UEd. dat de gebiedende magt van het genoemde reglement zeer wel weet, hoe UEds. platvischje gespeld moet worden.* —

Maar vriend Verstraaten, *is 't nu zeker dat die magt zoo, of meer letterkundig dan de Hoogleeraar* Siegenbeek *is? en al ware dit zoo, zoude de bedoelde Heeren dan ook geen' misslag kunnen begaan, 't welke bij hen weinig uitmaakt, dewijl elk, in de volkstaal zegt,* grundel, *in de plaats van* GRONDEL, *'t welk echter in ons kunstvermeerderend letterwerk van veel belang is. Ook moeten wij UEd. nog iets voor oogen stellen: UEd. zegt dat zulk eene magt het bewuste zeker weet: dan, vriend! zou dat reglement wel door die magt zelve geschreven zijn? dit is immers ook een raadsel? want wie weet welk een onkundige in de taal hetzelve gesteld, en dus, het woordje* grundel *in de plaats van* GRONDEL *gezet heeft? de misslag kan ook aan den Corrector liggen.*

De Hoogleeraar Siegenbeek *zegt* GRONDEL, *en wij zeggen 't met zijn Ed.; niet alleen om dat voorn. Hoogleeraar het zegt, offschoon wij alle geloof aan zijnen schranderen en beroemden arbeid slaan, gelijk UEd. mogelijk aan een' zeer onwetenden, doet; maar ook om dat wij het woord* GRONDEL *afkomstig vinden te zijn van* grondvisch; *en UEd. zal toch zeker wel met den Hoogleeraar* Siegenbeek, *en ons, instemmen, dat* GROND *niet* GRUND *geschreven wordt, al zij het dat men eenige oude* Amsterdammers *hoort zeggen, bij voorb.:* Er is iets op den *grund* gevallen; *of:* Ik ben met mijn' lepel tot op den *grund* toe, in den pot geweest. *enz.*

Wij zijn met achting,

MIJNHEER!

H. Torley, H. Kraay *Dirksz.* en J. H. Steslie.

De Heer H. W. Carras, te *Zutphen*, schrijft ons het volgende.

MIJNHEER REDACTEUR!

De Anecdote medegedeeld door den Heer T. Springstok, *te* Zwolle, *in uw* 3e. D. 6e. st. bladz. 297, *is mij reeds lang bekend, en is, bijna woordelijk, te vinden in een werkje, getijteld:* Voedsel voor het kinderlijk verstand en hart, *gedrukt te* Leiden *bij* D. Dumortier en zoon, *en wel* het eerste Deel Bl. 25. enz.

De geëerde Correspondent welke onze lijst van *uitmuntende toonkunstenaren*, met vier namen wel heeft willen aanvullen, wordt vriendelijk verzocht, ons diezelfde namen, *minder twijfelachtig* geschreven, nogmaals te willen laten toekomen, met bijvoeginge, bij elken dier vier toonkunstenaaren, van het vak der muzijk, waarin zij uitmunten, als mede van de plaats of plaatsen, waar die Heeren zich onthouden.

Wat voorts aangaat de misfive van den Heere A. Z. (diezelfde lijst betreffende); onder goedkeuring van onze begunstiger in dezen, dient daarop het volgende:

De Heer A. Z. vraagt: „Zijn in *Rotterdam* en in den *Haag*, alwaar bestendig too„neelen zijn, zoo weinig lieden die genoemd mogen worden?" — De Heer A. Z. bedoelt met het woord *lieden*, zekerlijk *uitmuntende toonkunstenaren;* maar in welk verband staan deze met de tooneelen? — En kent de Heer A. Z. te *Rotterdam* en in den *Haag* meer zulke toonkunstenaars dan wij genoemd hebben (wegens *'s Hage* hebben wij zelfs niet een eenigen genoemd), hij doe ons dan het genoegen van ons de namen dier Heeren mede te deelen.

De Heer Freubel is alleenlijk als *componist* aangeteekend, eensdeels, om dat hij als zoodanig toonkunstenaar uitmunt, en echter niet overal daarvoor bekend is; ten anderen om dat hij, als *violist* en *clavierist* niet uitmuntend genoemd kan worden.

„Mogten een Munnikhuizen en Ruppe niet" (als componisten) „genoemd „worden?" vraagt de Heer A. Z. — Onze begunstiger antwoordt hierop, dat de eerstgemelde Heer, behoort tot die componisten welke nader genoemd zouden worden; en wij voegen daarbij, dat de Heer Ruppe, als zoodanig kunstenaar aangeteekend staat, op de aanvulling van onze lijst, ons door den Heer G. W. medegedeeld, (Zie *Merc. IVde D. IIde st. bladz.* 93.)

De Heer A. Z. vraagt in een verder gedeelte zijns briefs, met welk gedeelte wij ons niet behoeven in te laten: „Waarom zoo vele voortreffelijke lieden voorbij gegaan?" — Hierop antwoorden wij, dat wij zeer wel willen gelooven nog niet ALLE *voortreffelijke lieden* in de toonkunst (het zij *geborene*, het zij *genaturaliseerde Hollanders*) aangeteekend te hebben; en verzoeken daarom nogmaals den Heere A. Z., ons daarin de behulpzame hand te bieden; gelijk wij hem mede verzoeken ons op te geven, welke toonkunstenaars, op onze lijsten gesteld, volgens zijn oordeel, *niet boven het middenmatige* zijn, en wier namen derhalve niet op die lijsten gevonden moesten worden.

Ons oogmerk met het plaatsen van de bewuste lijst (en andere dergelijke), naar welk oogmerk de Heer A. Z. vraagt, hebben wij boven dezelve geplaatst; zie *Merc. IIIde Ds. Vde st. bladz.* 238.

Verder verzoeken wij den Heer A. Z., wel ernstig, zijn aanbod, om ons *een beredeneerder en der zake pasfender opstel* mede te deelen, ter uitvoer te brengen: wij zullen zulk eene lijst (de gezegde eigenschappen bezittende) met bereidwilligheid en dankbaarlijk eene plaats inruimen.

Eene nadere misfive van den Heere G. W., betreffende de *lijst van uitmuntende toonkunstenaren*, hebben wij weder in handen gesteld van onzen begunstiger in dezen, die ons ook wel met zijn antwoord op dezelve heeft willen vereeren; en, daar wij dat antwoord zullen plaatsen, volgt hier de hoofdzakelijke inhoud van den brief des Heeren G. W.: het geen in denzelven niet regtstreeks ter zake dient, hebben wij, om plaats te winnen, achter gelaten.

Na de Heer G. W. betuigd heeft voor een' pennestrijd te vreezen, zegt hij: „Het „zoude ook niets afdoen, dewijl een ieder zijn talent, hetwelk hij heeft weten te ver„krijgen zal behouden, of, en hoedanig, hij op de bewuste lijst geplaatst is, ja dan „neen."

Ik zal niet uitwijden (zegt onze begunstiger) *over het eerste gedeelte des briefs van den Heere G. W. Wat zijn' vrees voor een' pennestrijd betreft, ik moet bekennen denzelven even zoo weinig als Zijn Ed. te wenschen, en stem volkomen toe, dat zulk een strijd niets toe- of af- zoude doen, aan de talenten waarmede de natuur bedeeld heeft* (Niet, *zoo als de Heer G. W. stelt:* die men heeft weten te verkrijgen). — *Talent is immers een natuurgaaf, en niet iets hetwelk men verkrijgen kan?* — Hetgeen de Heer G. W. op het oog heeft, is het aankweeken, 't oefenen van het talent.

„De Heer schrijver," vervolgt de Heer G. W., „heeft mij niet wel verstaan, of „verstaan willen, wanneer hij stelt dat ik maar alleen solisten en componisten onder het „getal van uitmuntende toonkunstenaars reken; verre daarvan daan! Die alleenlijk solist „is, plaats ik in de laatste classe (onbekwamen komen in geene aanmerking); terwijl men „aan hem niet kan hooren of hij zijne solo één of tien jaren bestudeerd heeft; daar de „accompagnist verpligt is, op het eerste gezigt te spelen." — Onze begunstiger beantwoordt dit als volgt:

Ik geloof den Heer G. W. zeer wel verstaan te hebben; want zoo het niet alleen componisten en solisten zijn, welke hij onder het getal van uitmuntende toonkunstenaars stelt, waarom vraagt Zijn Ed. dan naar de talenten der door hem opgegevene persoonen? —

Ik stem dus niet ten volle in met het oordeel van den Heer G. W., over den Solist in 't bijzonder (de onbekwamen zeg ik mede komen in geene aanmerking). Zoo de solist een man van talent, van bestudeerde kundigheden is; zo hij genie heeft; in 't kort, zoo hij alle de vereischten van een' solist bezit, al hadde hij dan ook tien jaren zijne solo bestudeerd, plaats ik hem toch niet in de laatste classe: zulk een solist zal, hoe dikwijls hij ook een zelfd stuk speele, altoos nieuwe schilderingen weten te plaatsen; hij zal altoos het schoone, het verhevene, het zoo betooverende, 't welk de edele muzijk in zich bevat, tot het gevoel zijner hoorderen weten over te brengen: zoude men den man, die, naar gelang zijn stuk het voorstelt, de vreugd, de smart, de hoop, de vrees, ja zelfs de liefde, van zijn speeltuig tot het gevoel, tot de ziel brengt, in de laatste classe stellen, om dat men niet kan hooren of hij één dan tien jaren over zijne solo gestudeerd heeft? — Wie zal hierop ja zeggen? — Maar hij die, zonder de vereischte eigenschappen van een' solist te kennen, een stuk bijna zoo lang speelt, tot hij het genoegzaam van buiten kent, en het dan, gelijk een uurwerk op 't uur zijn airtje, zoo maar daarheen speelt, dezen noem ik noch man van talent, noch plaats hem anders dan in de laatste classe.

(*Meer hiervan in ons eerstkomend stuk; ook nog over het een en ander ons toegezonden; als door den Heer* REGTGRAAG, *enz.*)

De Heer C. Thijmen schrijft ons het volgende:

Op bladz. 93. *van* Merc. 4de D. 2de stuk, *in de lijst der uitmuntende toonkunstenaren, is waarschijnlijk een druk- of schrijf-feil ingeslopen; ik lees aldaar den naam van* BOCHNER, *te* Zwol, *dit zal denkelijk zijn moeten* RÖHNER, *zijnde organist der groote kerk aldaar; bij wien tevens met het grootste regt geplaatst moet worden, de Heer* THORBECKE, *als uitmuntend bekwaam Clavierist.*

MEDEGEDEELDE STUKJES.

OP DE JONGSTLEDENE OVERSTROOMING.

Wie laat den stormwind los, door zijn geducht vermogen?
Wie brengt de donderstem uit hare schuilplaats voort?
Wie kan het blikfemvuur doen snellen uit den hoogen?
Wie maakt het vruchtbaarst land tot een' verzengden oord?
Wie doet het krachtig ijs bij schollen voorwaarts rukken?
Wie stelt aan meer, rivier, aan heel natuur de wet?
Wie breekt door zijne magt en dam en dijk aan stukken!
Wie is 't die, naar zijn' wil, en huis en hof verplet?
Wie wandelt over woeste en hoog gestegen golven?
Wie is 't, die wind en zee, slechts met één wenk, gebiedt?
Wie is 't, die 't Hollandsch volk, *zoo diep in schuld bedolven,*
Thans weêr zoo vreesselijk zijn dreigstem hooren liet?
'T is God, de Almagtige. O mijn dierbre landgenooten!
Kust zijne roede en neigt uw harten toch naar Hem!
Hoe zeer verschrikklijk, is zijn stem een liefdestem;
En zijn kastijden uit barmhartigheid gesproten.

P. van Kalfsvoet.

DE WARE RIJKDOM.

Rijk zijn zonder zielsvermogens is geen wenschelijke staat.
Rijkdom schenkt ons geen genoegen, zoo hij zich niet leiden laat
Door verstand; hij sluit zelfs de oogen voor de wondren van Gods magt,
Voor zijn wijsheid, met betrekking tot de zeden: en een' nacht
Van gevoelloosheid zweeft zeker ieder domme rijke rond;
Is een slaaf der zinlijkheden; staat met wellust in verbond. —
Weg dat rijk zijn! zelfs in 't hutje smaakt men 't ware levenszoet,
Als verstand daar bij ons inwoont; ons met englen spijzen voedt.

O.

NIEUWE OPGAVEN.

LOGOGRYPH.

Het moederwoord bestaande uit vijf bijzondre deelen,
Bevat den naam van een, bij ons, zeer zeldzaam dier,
'T gesnap van 4. 1. 2. kan nooit den wijzen streelen.
Bij 1. 2. hoort men vaak gerammel en getier.
4. 1. en ook 5. 1. zyn beide vrouwenamen.
1. 5 met 3 en 2. behoort aan dier en mensch.
En zonder 2. 1. 5. geen wagens voorwaarts kwamen.
Een, die in nood is, uit, door 2 3 5, zyn' wensch.
5. 1. 4. noemt u een van vader Jakobs zonen.
Door 5 en 3. en 4. bedoelt men eenen boom.
2. 3. is een van onze muzijkaalsche toonen,
1. 2 5. een rivier; 2. 1. 4. 5. een zoom.
Het bijwoord 5. 2. 1. toont iets dat ras zal komen,
Een wijze van gebied is 2 met 3 en 4.
De volkstaal heeft 3. 4 en 5. voor 't slot genomen.
Voorheen gaf 2. 1. 5 den booswicht geen kwartier.
Die 't bijwoord 4. 1. 5. 3. 2 nu kan beseffen,
Zal nog een voegwoordje en een scheepsdeel daar in treffen.

P. van Kalfsvoet.

CHARADEN.

1.) Ik besta uit twee deelen; het eerste wordt altoos in het tweede gevonden, en beide zijn onontbeerlijk. Het geheel is bijzonder geschikt ter uitoefening van zeker beroep.

W. Starink.

2.) Ik besta uit drie deelen; mijn eerste met mijn derde is een viervoetig dier. De laatste letter van mijn eerste deel, met mijn tweede deel is een drank, en mijn geheel hebben alle menschen.

Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*.

3.) *Mon premier est une voyelle; mon second un mêt tres delicat, qui vient des* Indes, *et mon entier est une Déesse de la Mythologie.*

Mejuff. Anna Maria Jacoba Rabe, te *Arnhem*.

4.) *Adieu mon tout, si mon dernier*
Te porte à couper mon premier.

Sch...r.

RAADSEL.

Drie lettergrepen zijn 't geheel:
Een woord melde u het eerste deel,
Dat in vier talen wordt gevonden.
Mijn tweede en derde zaam gebonden;
Is 't dat drie talen toebehoort.
Veelvoudig is de zin van 't woord
Dat men in 't eerste deel zal vinden,
Daar het in 't Nederduitsch, mijn vrinden,
Op zeven wijzen wordt verstaan.
Welk woord biedt u dat alles aan?

Jacob Bru Jr.

VRAGEN.

1.) Er is een woord hetwelk van voren gelezen *Fransch*, en van achteren gelezen *Hollandsch* is; welk woord is het?

H. W. Carras, te *Zutphen.*

2.) Welk woord is er, dat in alle talen dezelfde beteekenis en spelling heeft; de uitspraak echter is onderscheiden, naar den aard der talen.

W. F. Verwey Stollberg.

EINDRIJMWOORDEN TER AANVULLINGE.

. . . . .	*vlerken*	. . . . .	*vertreden*
. . . . .	*heen*	. . . . .	*kracht*
. . . . .	*beneden*	. . . . .	*magt*
. . . . .	*perken*	. . . . .	*afgesneden* (*)

P. van Kalfsvoet.

TOEGIFT No. 3.

NB. *Vooraf zij den Heere* J[s]. Hector, *R. Mr. berigt, dat wij zijn aangeboden vraagstuk met genoegen zullen ontvangen en plaatsen.*

Het volgende behoort nog tot de, in ons laatstvoorgaand stuk, medegedeelde oplossingen van het voorstel wegens de *haringen.*

De Heer voorsteller werkt, door valsche posities, dus:

Stel hij had

135

$2 / 67\frac{1}{2} + \frac{1}{2}$ is 68 rest 67

$2 / 33\frac{1}{2} + \frac{1}{2}$ is 34 rest 33

$2 / 16\frac{1}{2} + \frac{1}{2}$ is 17 rest 16

$2 / 8 + \frac{1}{2}$ is $8\frac{1}{2}$ rest $7\frac{1}{2}$

7 zal

Te veel $\frac{1}{2}$

Stel weder hij had

111

$2 / 55\frac{1}{2} + \frac{1}{2}$ is 56 rest 55

$2 / 27\frac{1}{2} + \frac{1}{2}$ is 28 rest 27

$2 / 13\frac{1}{2} + \frac{1}{2}$ is 14 rest 13

$2 / 6\frac{1}{2} + \frac{1}{2}$ is 7 rest 6

7 zal

Te weinig 1

$$\left.\begin{array}{l} 135 + \frac{1}{2} \\ 111 - 1 \end{array}\right\} 1\frac{1}{2}$$

$55\frac{1}{2}$ 135

$55\frac{1}{2}$

$190\frac{1}{2}$

$1\frac{1}{2}$

$\frac{3}{2}$ — $\frac{381}{2}$: 127 het getal der haringen.

(*) *De kleine verandering welke de Heer* van Kalfsvoet *in zijne bepalingen gemaakt zal vinden, hebben wij ons veroorloofd, om dat, het laatste woord, door hem bepaald, onzes inziens geen meervoud duldt.*

ANDERS.

Volgens 't voorstel verkoopende, behoudt hij, na de eerste verkoop, $\frac{1}{2}$ van 't geheel min $\frac{1}{2}$ haring.

Na de tweede $\frac{1}{4}$ —— —— — $\frac{1}{4}$ —— min $\frac{3}{4}$ haring.
Na de derde $\frac{1}{8}$ —— —— — $\frac{1}{8}$ —— —— $\frac{1}{4}$ —— min $\frac{7}{8}$ haring.
Na de vierde $\frac{1}{16}$ —— —— — $\frac{1}{16}$ —— —— $\frac{1}{8}$ —— — $\frac{1}{4}$ —— min $\frac{1}{2}$ haring. Nu zegt het voorst. dat hij, na de vierde verkoop, 7 haringen overhoudt: derhalve

$$\begin{array}{r|l} & 16 \\ \frac{1}{16} & 1 \\ \frac{1}{8} & 2 \\ \frac{1}{4} & 4 \\ \frac{1}{2} & 8 \\ \hline \end{array}$$

$\frac{1}{16}$ van $\frac{1}{1}$ geheel min $\frac{15}{16}$ haring, zooveel als 7 haringen, hoeveel 't geheel?

Dat is: $\frac{1}{16}$ geheel is zooveel als $7\frac{15}{16}$ haring, hoeveel 't geheel?

Komt 127 haringen.

2 / $63\frac{1}{2}$ met $\frac{1}{2}$, is 64, de eerste kooper.
Sub.

Blijft 63

2 / $31\frac{1}{2}$ met $\frac{1}{2}$, is 32, de tweede kooper.

32
sub.

Blijft 31

2 / $15\frac{1}{2}$ met $\frac{1}{2}$, is 16, de 3de kooper

16
sub.

Blijft 15

2 / $7\frac{1}{2}$ met $\frac{1}{2}$, is 8, de vierde (kooper.

Uit aanmerking van al het geen wij wegens dit voorstel reeds hebben medegedeeld (waaronder ook zeer gemakkelijke werkwijzen), en ter gunste van ons al te bekrompen bestek, zal, hoopen wij, de Heer Hermans, Schoolhouder te *Amsterdam*, 't ons ten beste houden, dat wij zijne breede bewerking van dit voorst., niet plaatsen, en alleenlijk onzen geëerde lezeren zijne, uit die werking voortvloeijende ALGEMEENE REGELS mededeelen.

Die ALGEMEENE REGELS zijn dan de volgende:

1.) *Om het getal der haringen te vinden.*

„ Tel bij de overgeschotene haringen (7) de eenheid, en multipli-
„ ceer de som door den noemer van het gedeelte, 't welk ieder ont-

„ vangt ($\frac{1}{2}$) verheven tot eene magt gelijk aan het getal der koopers (4),
„ en trek van het product de eenheid."

7 haringen overgebleven.
1
——*Add.*
8
2 (noemer van $\frac{1}{2}$) de 4de magt, 16
——*Mul.*
128
1
——*Sub.*
127 Haringen, voor 't geheel getal.

2.) *Om te vinden hoeveel ieder kooper ontvangt.*

„ Deel het getal van alle de haringen *plus* de eenheid, door den „ noemer van het gedeelte 't welk ieder ontvangt, verheven tot die „ magt, welke aanduidt den hoeveelsten kooper men berekent."

127 'T getal der haring.
1
——*Add.*
128

Gedeeld door 2, zijnde de eerste magt, voor den eersten kooper		Komt 64.
—— —— 4, de 2de magt, voor den 2den kooper		—— 32.
—— —— 8, de 3de —— —— —— 3den ——		—— 16.
—— —— 16, de 4de —— —— —— 4den ——		—— 8.
	Add.	120
Overgeschotene haringen		7
Dus 't geheele getal haringen		127.

NIEUW VOORSTEL.

Men vraagt naar drie getallen van dien aard, dat als men de producten van het eerste en van het tweede, gemultipliceert met het derde addeert, het beloop 36 is; multipliceert men even zoo het tweede en het derde met het eerste, komt 20, en de som van het eerste en derde met het tweede gemultipliceerd, geeft 32 voor product.

C. v. L. te A.

NB. Het voorstel wegens den boer die met eijeren ter markt gaat, zullen wij met genoegen eene plaats inruimen, indien de Heer voorsteller ons alvorens zijne eigene oplossing believt mede te deelen; zijn Eds. bijgevoegd antwoord, of wel proeve, voldoet ons aangaande niet.

AMSTERDAMSCHE
MERCURIUS.

ZEER KORTE BESCHRIJVING
VAN DE WERELDBEROEMDE KOOPSTAD
AMSTERDAM.
(*Agtste vervolg.*)

In den jare 1336 vindt men reeds gewag gemaakt van de *Haarlemmer poort*, staande dezelve toen bezuiden de plaats, alwaar thans de *Oude Haarlemmersluis* ligt. In 't jaar 1506 werd deeze poort afgebroken, en men zetteden de nieuwe ter plaatse alwaar nu de *Nieuwe Haarlemmersluis* is. Bij de tweede vergrooting der stad maakte men eene geheel van hout, daar nu de kaai van de *Heeremarkt* is; en in den jare 1615 begon men die, welke nog in wezen is, te bouwen; dezelve werd binnen den tijd van drie jaren voltooid. De dichter Willink zingt van dit gebouw dus:

De poort waardoor men buiten rijdt,
Is prachtig uit Arduin gehouwen,
Een werkstuk van den ouden tijdt,
Dat nog een ieder kan ontvouwen
De aloude kracht van deeze stadt,
Wijl bouwkunst en vermogen dingen
Wie 't hoogst van beiden wordt geschat
De voorzorg doet een Stadt omringen
Met wallen, tegen woest geweld,
En poorten, in dien kring gesteld.

In den jare 1337 werd *Amsterdam*, door Graaf WILLEM *den vierden*, de vrijheid verleend om dezelve te mogen vergrooten, dat door sommigen gezegd word geschied te zijn, in 1400; hetwelk echter door anderen als geene vergrooting wordt aangemerkt.

Toen men, ondanks alle voorgaande vergrootingen, in den jare 1644, binnen *Amsterdam* bemerkte, dat, desniettegenstaande de stad voor de aangroeijende menigte van bewoners te klein werd, en derhalven in beraad stond om eene nieuwe uitlegging te doen, vatte men eerst het besluit, om de *Waal* aan de oude zijde te dempen, waarin tot dien tijd de grootste koopvaardijschepen gelegen hadden, om veilig te zijn voor ijsgang, stormen, brand en dieverijen. De *Waal* was hier ten dien einde met twee reijen zware palen beheid, en aan de doorvaarten met zware bomen of drijvende balken voorzien. Terstond na dit genomen besluit, vatte men het werk met zoo veel ijver aan, dat het *Nieuwe Waals eiland*, in minder dan twee jaren, beheid, bedijkt en opgehoogt was. Het werd sedert met vier houten bruggen aan de stad gehecht; waarvan de hoofdbrug, strekkende van de *Oude Waal* tot

aan het *Nieuwe Waals eiland*, in het bijzonder, sedert den jare 1681 eene geheele verandering heeft ondergaan, zijnde alstoen doorgaans van steen opgemetzeld, en beslaande de volle breedte der gracht waarvoor zij ligt. Te midden op deze brug heeft men eene doorvaart voor de in- en uitvarende schepen, voorzien van zware schut-deuren tegens het aandringend zeewater.

Binnen den tijd van veertien jaren, zag men geheel dit eiland betimmerd met vele aanzienlijke gebouwen, waarvan de zodanigen, welken aan de binnekant staan, geen onvermakelijk gezicht hebben over de *Oude Waal*, terwijl de woningen naar den buitenkant zeer aangenaam gelegen zijn wegens haar vergezicht over het IJ, de rij van ipen ook op dit eiland geplant, en de gestadige doorvaart der talloze grote en kleine schepen brengt ook hier eene gedurig afwisselende levendigheid te weeg. Al hetwelk door den IJstroom-dichter Antonides in de volgende verzen gedacht wordt:

Wij willen ruimer weiden.
En treden nu niet meêr langs Huizen, maer een rist
Paleizen, uit den gront gewassen eer men 't wist:
Als of Amfion weêr met zijn Thebaensche speelen,
De arduingebergten en boschëiken wist te streelen,
En leidenze bij 't oor, om naer zijn toon te gaen:
Daar de eik het hoofd verschuilt voor 't gloeijent sakerdaen,
De vure balk zich kleet met blinkende ebbezoomen;
De Ceder, op 't geluit van Liban afgekomen,
In beeltwerk zich herschept en galerijfeston;
De Marmersteen zoo lang verborgen van de Zon
In 's aerdrijks aders, nu geraakt aan 't fuizebolten
Van over Zee en Zant, de IJ boorden langs komt rollen,
En klimmen op en af naer 't klinken van zijn luit,
Als 't Eilant prijkt gelijk een Vorstelijke Bruit
In een doörluchten sleep van prachtige Erfvorstinnen;
Maar kapiteelsieraat en flikkerende tinnen,
Wier weêrglans, als de zon ten zuiden steiler klimt,
In 't spiegelglas van 't IJ met witte straelen glimt,
Zijn 't minste van haer lof.

Toen men *Amsterdam*, in het jaar 1482. met eenen ringmuur, sterke poorten en wachttorens omringde, bouwde men aan de oostzijde der stad, over de Nieuwen brug, ter linkerzijde der *Oude Teertuinen* en het zoogenaamd *Kamperhoofd*, eenen ronde toren, met eenen omgang, sterke borstwering en schietgaten voorzien, zoowel om den waterkant met deszelfs geschut te bestrijken, als om de scheepswaal, die toenmaals daar ter plaatse alleen was, en de lestadie aan de andere zijde te beschermen. Dezen toren werd in vervolg van tijd de *Schreijers toren* genaamd, doordien ter dier plaatse de steiger was, alwaar de

meeste zeevarenden, welke naar de *Oost-* of *West-Indiën* zouden gaan, ter scheep gingen, en hunne vrouwen en andere aanverwanten vaarwel zeiden, hetwelk meestal met schreijen verzeld ging; en hoewel deze toren in den jare 1660, geheel herbouwd is, heeft men echter, ter instandhouding harer naam en ter vereeuwiging van *Amstels* weleer zoo bloeijende scheepvaart, in den muur des torens, boven den ingang, eenen witten steen geplaatst, dewelke de beeltenis vertoont van eene schreijende vrouw, hare tranen met eenen neusdoek afwisschende, zinspelende op eene vrouw, wien men verhaalt dat ter dezer plaatse, van haren echtgenoot afscheid nemende, zich zijn vertrek zoodanig aantrok, dat zij geheel zinneloos werd, over welke gebeurtenis de groote IJstroom-dichter Antonides aldus zingt:

Men zag 'er menigten vergaed'ren aan dees' Toren
Om 't schreien en misbaar der Vrouwen aan te horen,
Die man en bloetverwant geleiden met een sleep
Vriendinnen, daarze moê rinkinkens, zich vast scheep
Begeven, en gesiert met purper en Oranje,
Het allerlaetst Vaartwel *afroepen van 't Kampanje*
En wenden welgemoet den steven van den kant,
Om 't nieuw Batavië op het Rijk Javaensche strant
In 's weerelts andren dag te zoeken, en te plukken
De Kruiderijen der Oostindische Molukken
En Bantams peperoogst. Men zegt dat hier een Vrouw
In een onroerlijk Beelt verbeerde uit bittren rouw,
Toen zij met de eerste kiel haar man voor uit zag vaaren:
Waerom haar beeltenis voor 't slijten van de Jaeren
Eerst praelde in wit arduin. ô nauwe huwlijksbant
Die niet kont rekken van het eene in 't and're Lant!

Zedert dat de stad ook hier is uitgelegd geworden, heeft men deze sterkte bekwaam gemaakt tot eene vergaderplaats voor de commissarissen der walen, ook gedeeltelijk voor een tinnegieters en kannegieters gildekamer, ook heeft men haar tot eene woning voor den havenmeester bekwaam gemaakt, en ten zijnen behoeve aan de binnen of stadszijde nog eenige kamers tegen dit gebouw aangetimmerd, nadat zijn ambt van tijd tot tijd aanzienlijker en voordeeliger werd.

Na de vergroting der stad, aan deze oostzijde in het jaar 1585 begonnen, werd eenige jaren later eene houten brug aangelegd, lopende van het *Kamperhoofd* voorbij den *Schreijershoek* naar de toen betimmerd wordende lestadie, hechtende dus de oude aan de nieuwe stad. Bij Commelin komt ons deze brug voor onder de benaming van hoofdbrug, welke sedert geheel en al in eene steenen brug veranderd is, in welke twee valbruggen zijn tot gerief der doorvarende schepen met staande masten.

('T vervolg hierna.)

STAATSBERIGTEN.

TURKIJEN.

Konstantinopolen den 28 van Sprokkelmaand. Kadi-pacha, die aan het stelsel der oude regering getrouw gebleven was, en de vlugt naar *Azia* genomen had, is door zijn eigen volk omgebragt. Men heeft zijn hoofd herwaarts gezonden en hetzelve op de poort van het serail ten toon gesteld. Na deze gebeurtenis heeft Ciose-kiehaja, aanhanger van Mustapha-Bairactar, openlijk den standaard van oproer geplant. De regering heeft aan den pacha van *Widdin* bevel gezonden, om tegen hem te veld te trekken; doch men is van gedachten, dat hij veel eerder tot de Russen zal overgaan, dan zich overgeven; hij heeft het grootst gedeelte van zijne schatten naar *Giurgewo* gezonden.

SPANJEN.

Het leger-corps van den maarschalk Victor, bestemd zijnde door *Estramadura* verder door te dringen, en daartoe de vrijheid der passage van den *Taag*, bij *Almaraz*, vereischt wordende, verliet de divisie Leval, waarbij de *Hollandsche* brigade thans gevoegd is, den 15den van Lentemaand hare legerplaats te *Talavera de la Reyna*, trok bij die plaats den *Taag* over, en kwam den volgenden dag te *Peraleda de Garbin.* Den 17den daaraanvolgenden, de marsch voortzettende, werd de vijand, bij *Bonal*, in eene vrij goede stelling gevonden, die dezelve echter weldra verliet; dan, in eene tweede stelling, op een rotsachtig en bijna ontoegankelijk gebergte, deed dezelve meer wederstand, nogtans werd hij door de voltigeurs van alle corpsen en het regiment ligte infanterie van *Nassau-Usingen* genoodzaakt, ook dezen post te verlaten. De vijand, al verder achtervolgd wordende, werd eindelijk bij *Mesas de Iboi*, op eenen zeer hooge berg, in eene derde, door natuur en kunst bevorderde, stelling gevonden, staande aldaar in eene zeer wel aangelegde verschansing, welke mede door zes kanonnen werd verdedigd. Ingevolge de slagorde, die bij de divisie plaats vondt, behoorden de *Hollandsche* troepen mede tot de reserve, en rukten, op bevel van den generaal Leval, in quarré aan; terwijl de overige corpsen bestemd waren, den vijand uit zijne standplaatsen te verdrijven. Het was in dit oogenblik, dat de laatstgemelde corpsen hulp moest worden toegebragt, wilde men dezelve niet laten terug dringen. De *Hollandsche* troepen herstelden zich op ontvangen bevel in slagorde, onder het hevigst klein-geweer- en schroot-vuur, marcherende met het geweer in den arm, en zonder een schot te doen, tegen de verschansing op, deden den vijand door dit onverschrokken aanrukken de vlugt nemen, en beslisten op deze wijze de overwinning.

FRANK-

FRANKRIJK.

Straatsburg, den 17 van Grasmaand. H. K. H. de Prinses Stephania Erf-Groothertogin van *Bade*, is gister avond met haar gevolg hier aangekomen. Ook verwagt men H. M. de Koningin van *Holland* met de Prinsen hare kinderen.

Parijs, den 21 van Grasmaand. Men verzekert, dat de Oostenrijksche gezant, Graave van Metternich, gister deze hoofdstad verlaten heeft.

Men heeft door de laatste tijdingen uit *Londen*, berigten bekomen van den aanval der Engelschen tegen het eiland *Martinique*. De admiraal Villaret Joyeuse, kapitein-generaal, is in het fort *Bourbon* met eene bezetting van 1800 man geweken, en bood er den sterksten weerstand. De Engelsche expeditie is 12000 man sterk.

Een driedekker te *Bayonne* aangekomen, heeft de tijding bevestigd van het veroveren van *Martinique*, hetwelk zedert den 25 van Sprokkelmaand in de magt der *Engelschen* is.

De *Engelsche* dagbladen melden, dat eene *Engelsche* vloot, bestaande uit 18 linieschepen en 32 fregatten zig in het aanstaande jaargetij naar de Baltische zee zal begeven.

Parys, den 23 van Grasmaand. De *Moniteur* bevat heden een verslag aan Z. E. den Minister van marine en kolonien door den Schout-bij-nagt Allemand, geschreven aan boord van *den Oceaan*, den 12 dezer, op de reede van *Isle d'Aix*, waaruit blijkt, dat de *Engelschen* den avond van den 11 eene poging gedaan hebben om door middel van branders en helsche werktuigen onze vloot op de voornoemde reede te verbranden. De vijand heeft echter, zoo als de *Publiciste* reeds gister gemeld heeft, den uitslag niet gehad welken hij er van verwagtte; zijne 33 branders en 3 helsche werktuigen, die hij alle op de vloot afgezonden heeft, werden wel eenigen tijd door geplaatste vlotten opgehouden, doch eindlijk, voor den wind, geheel in brand, onze schepen naderende, konden deze zig niet anders redden, dan door de kabels te kappen, zig gedeeltlijk naar het strand, gedeeltlijk de *Charente* in te laten drijven, met dat ongelukkig gevolg, dat vier onzer schepen op het paalwerk geraakt zijnde, door de onzen in brand moesten gestoken worden, na dat de equipagien zig geborgen hadden.

DUITSCHLAND.

De oorlog tusschen *Frankrijk* en *Oostenrijk* is eindelijk uitgebarsten, en daar door alle hoop op het behoud van den vrede op 't vaste land verdwenen. Die uitbarsting heeft echter niet vóór den 10den dezer maand plaats gehad, op welken dag het Oostenrijksch leger de grenzen is overgetrokken, en in *Beijeren* gevallen. Het is dus ongegrond, dat, gelijk sommige berigten gemeld hadden, de Oostenrijkers reeds

op den 7den, ten getale van 140,000 man, bij *Passau*, *Schwerding* en *Wassenburg*, de *Inn* overgetrokken zijn.

Het trekken op *Beijersch* grondgebied is den 9den, door eenen brief van den Aartshertog Karel aan Z. M. den Koning van *Beijeren*, aangekondigd geworden; waarop Hoogstdezelve besloten heeft de hoofdstad te verlaten, gelijk zulks dan ook werkelijk, den 11den dezer, 's morgens vroeg, heeft plaats gehad naar *Dillingen*, eene stad aan den *Donau*, tusschen *Ulm* en *Donawerth* gelegen. Het ministerie, mitsgaders de vreemde gezanten, zijn het hof derwaarts gevolgd. De minister van financien, graaf van Hompesch, schijnt voor als nog alleen tot nader bevel te zijn achtergebleven.

Augsburg, den 14 van Grasmaand. De tijding der begonnen vijandelijkheden door de Oostenrijkers, heeft in onze omstreeken alles in beweging gebragt. Er trekt eene aanzienlijke magt naar de grenzen van *Oostenrijk*. Het schijnt, dat de vijand, na de *Inn* zonder tegenstand overgetrokken te zijn, wijl onze troupen bevel hadden, verdedigender wijze te handelen, zijne magt in twee legerkorps heeft verdeeld, waar van het eene zig op *Reichenthal* en *Trauenstein*, en het andere op *Beijeren* rigt. Het eerste staat onder de bevelen van den generaal Stipschietz, en het andere onder die van den generaal Kienmayer. Deze beide korps maakten voor derzelver overtogt over de *Inn* omtrent 70,000 man uit.

De Oostenrijkers schijnen zich na hunnen overtogt over de *Inn*, dadelijk verschanst te hebben, en langzaam te willen vooruitgaan. Het kan niet missen, of het moet nu eerlang tot dadelijkheden komen, dewelke, bij het afgaan der laatste tijdingen, nog niet hadden plaats gehad, alzoo de Geälliëerde Troepen zich, tot dien tijd toe, ingevolge hooge order, bij de aannadering des vijands, steeds hadden terug getrokken.

Van de Neder-Elve, den 18 van Grasmaand. Bevorens de Keizer Frans I. deszelfs hoofdstad op den 8 dezer 's morgens verliet, heeft Z. M. aan de volken, aan zijnen scepter onderworpen, eene Proclamatie uitgevaardigd, waarbij hij hun te kennen geeft de oorzaak en het doel van den Oorlog, die thans begonnen is. Dit stuk werd in een bijlage tot de Weener Hof-Courant bekend gemaakt, en in het zelfde blad, welke de orde van den dag van den Generalissimus Aartshertog Karel bevatte. Zie hier den zaaklijke inhoud van eerstgemelde Proclamatie: „ Z. M. begint met de verklaring, dat hij naar het leger vertrekt, na, zedert drie jaaren alles gedaan te hebben, wat maar eenigzins bestaanbaar was met de onafhanglijkheid der Oostenrijksche Monarchie, om door vredelievende maatregelen met den Keizer van *Frankrijk* den vrede te behouden, doch dat zijne pogingen vrugteloos zijn geweest; daar het scheen, dat ook *Oostenrijk*, even als zoo vele andere staaten, tot bukken zou moeten worden gebragt. Dat hij, ten einde het bestaan dier Monarchie op haar zelve te verdedigen, alle

kragten had ingespannen, en dat ook zijne geliefde onderdaanen aan zijne oproeping gehoor hadden gegeven, hunne liefde tot het vaderland betoonden, en aanspraak hadden op den dank van hunne Vorst en hunne naneven. Dat het alleen zelf-verdediging was, en geen vijandelijken aanval van den kant des Oostenrijkers, die hen tot uitbreiding hunner magt had genoodzaakt, doch dat men die vermeerdering niet had willen gedogen, en geëischt, dat dezelve terstond zoude ingetrokken worden enz. Aan dezen eisch kon men geen gehoor geven en nu trokken de Fransche legers tegen de Oostenrijkers aan. Doch de Keizer vertrouwde op God, op de dapperheid zijner legers, op de heldhaftige aanvoering van zijne broeders, die aan hunne spitse staan, en zijn geheele geliefde volk. De opofferingen, die de oorlog vorderde, waren groot, maar zij moesten zoo groot wezen, om het bedoelde oogmerk van zelfsbehoud te bereiken. Het geen zijn volk reeds gedaan had was de Keizer waarborg voor het geen het nog doen zou; elk die de wapenen niet droeg, zou toch tot behoud des vaderlands medewerken; iedereen zou bewijzen geven van bereidvaardigheid, goeden wil, orden, ondergeschiktheid en goed vertrouwen; alle deugden, waarin de ware kragt van een volk bestaat: doch zij hadden die reeds bewezen. Daardoor werd de oorlog ook onder betere uitzigten dan te voren begonnen; voorspoed moest hen niet nalatig doen worden, tegenspoed moest hen niet nederslaan; standvastige moed overwon alle gevaren; nieuwe voordelen vergoeden de verliezen; de zaak, waar voor zij ten strijde gingen, was regtvaardig. „ De Voorzienigheid (dus eindigt Z. M.) verlaat die genen niet, welke zig zelve niet verlaten. Ik bouw op uwe liefde, op uwe beproefde trouw jegens uwe Vorst en het Vaderland, bouwt gij ook op de vaderlijke voorzorgen van uwe Monarch, die zijne gelukzaligheid in de uwe vind."

Carlsruhe den 25 van Lentemaand. De hof-courant van heden regelt de toepassing op de joden van het gebod, van den 29sten van Herfstmaand ll., betrekkelijk de conscriptie; zij zullen het lot werpen, om het getal recruten te leveren, dat hen tot heden is opgelegd. Ingeval de door het lot aangewezen recruten de onmogelijkheid zullen bewijzen van dienst te kunnen doen, zal de joodsche gemeente aan het krijgsbestuur 400 florijnen betalen voor ieder persoon, welke een ander in zijn plaats zal stellen.

De laatste tijdingen met de Rijksbrieven en die van *Frankfort*, lopen tot den 28 dezer, en met dezelve heeft men vernomen, dat de stad *Augsburg* den 18 in staat van beleg is gesteld, en dat de *Fransche* divisie-generaal Moulin er het bevel voert, hetwelk hij van den *Beijerschen* kolonel Neumans heeft overgenomen, hebbende eerstgemelde zulks door eene Proclamatie aan de gezagvoerende magten in die stad bekend gemaakt.

In gemelde stad is aan de inwoners eene oproeping gedaan, om hen tot het leveren van plukzel aantemoedigen.

HOLLAND.

Amsterdam, den 14 van Grasmaand. Z. M., den 10 dezer, op den weg van den *Diemermeer*, een klein transport buskruid hebbende ontmoet, zonder vlag en zonder de overige voorzorgen door de wetten bepaald, heeft het opperhoofd van het corps doen in hegtenis nemen, en heeft aan den generaal, dien het aangaat, Hoogstdeszelfs ontevredenheid te kennen gegeven. Die de bevelen tot dit transport gegeven heeft, zal, volgens de wet op dit wezenlijk stuk van politie, worden gestraft.

Het voorstel van wet aan het wetgevend ligchaam voorgedragen, houd in de verpligting voor ieder ingezeten, die daartoe in staat is, om te waken voor de veiligheid, en wanneer het noodig is, voor de verdediging van zijne stad of woonplaats. De Koning zelf en de Prinsen zijn daarvan niet bevrijd. Zij moeten in de schutterij worden begrepen. De verpligtingen den schutterij opgelegd zijn algemeener, maar niet sterker dan zij altijd waren. Derzelver oogmerk is alleen, om de steden en gemeenten de middelen te verschaffen, de algemeene rust en veiligheid te onderhouden en te verzekeren, door die genen daarmede te belasten, die er het meeste belang bij hebben, die het meest kunnen verliezen, met één woord, de burgerij. Wij twijfelen niet of deze wet zal, zoodra dezelve bekend wordt, met algemeene toejuiching worden ontvangen, en dat men zal overtuigd worden, en in dezelve eene nieuwen blijk vinden van de vaderlijke zorgen des Konings, dewelke strekken, om, zoo veel mogelijk, order en bestendigheid in alle zaken daartestellen. Deze maatregel levert daarvan een sprekend bewijs op, daar ieder stad, iedere gemeente zich zal kunnen bewaken en zelfs verdedigen; indien dezelve aan de kust gelegen, en alzoo blootgesteld is aan verontrustingen der minste kapers of vijandelijke schepen, zonder dat het noodigzij overal linie-troepen te onderhouden.

Extract uit een' brief van *den Bosch*, dato 19 April. Gister avond is Z. M. de Koning alhier aangekomen. Na te *Tilburg* de voornaame fabrijken en de kerken dier plaats te hebben bezigtigd, heeft Hoogstdezelve Hare reis over *Enschot*, *Oosterwijk*, *Haren* en *Helvoet*, vervolgd. Hoogstdezelve heeft zich in ieder dezer plaatsen opgehouden, en heeft de naauwkeurigste berigten omtrent derzelver toestand ingewonnen. De garde-d'honneur van deze stad is den Koning te gemoet gereden, dewelke alhier met de blijken der levendigste vreugde ontvangen, en bij den landdrost van het departement afgestapt is. Aanstonds na Hoogstderzelver aankomst, heeft Z. M. aan de burgerlijke en militaire geconstitueerde magten, en aan de afgezanten der verschillende godsdienstige genootschappen alhier gehoor verleend.

AANMERKELIJKE ZAKEN.

Van *Fontevrault*, in *Frankrijk*, wordt gemeld, dat men den 8sten van de loopende maand, des namiddags kwartier over 6 uren, in het Oosten, een buitengewoon schijnsel van licht heeft bespeurd, waarvan de verschijning is opgevolgd geworden door eenen slag, omtrent zoo als die van eene afgeschoten wordende 24 ponder. Eenige huizen zijn er van geschokt.

Men heeft op het punt, daar de slag van daan kwam, niets gezien dan eene ligte damp, gelijk aan eene stofwolk, en die zich naar de aarde rigte. De barometer zakte omtrent 1½ lijn. Overigens heeft het lucht-gestel geene verandering ondergaan.

Uit *Parijs* meld men nog, van den 10 dezer: de Heer Dufournel, oud *honderd en negentien jaren*, is zeker de oudste Doctor van *Frankrijk*; dezelve Vrijmetzelaar zijnde, is dezer dagen, door een der Loges, tot eerwaardige van eer benoemd, en de vier en zeventig Loges, die er in *Parijs* zijn, zullen bij Deputatien een feest geven, ter eere van den deugdzamen ouderdom. — Men zegt, dat deze grijsaard, wiens Dochter bijna *honderd* jaren bereikt heeft, aan den Keizer zal worden voorgesteld.

Te *Mulheim* op de *Roer*, is den 10 dezer een Kolenmijn ingestort, waar door alle de werklieden, die drie honderd voeten diep werkten, zijn bedolven geworden, zonder dat men dezelven eenige hulp heeft kunnen toebrengen.

LUTHERSCH KERKNIEUWS.

Amsterdam 11 *April*. Heden is alhier in den ouderdom van bijna 53 jaren overleden, de Wel Eerw. Heer Christoffel Holtzappfel, Predikant bij de Luthersche Gemeente alhier, zijnde alhier in den jare 1802 van *Kuylenburg* beroepen.

Amsterdam, 26 *April*. Het gewoon Consistorie staat gehouden te worden, op Woensdag den 3, en Woensdag den 17 Mei 1809, onder voorzitting van Do. Lagers.

Den Haag 4 *April*. Op heden zijn door de Eerw. Kerkenraad na voorgaande oproeping van Mans Ledematen, uit de in ons vorig stuk opgegevene nominatie, in plaatse van de aftredende Heeren, Hendrik Kicherer en Frederik Samuel Bursch, tot Diaconen verkozen Johannes Christiaan Happe en Johannes Petrus Mond. — Zijnde voorts door de eerstgemelde mede aangenomen de post van Regent van ons Weeshuis, en heeft ook den Præses Regent van 't voorl. Huis, den Heere J. G. Lausser, wiens

dienst was geëxpireerd, op verzoek des Eerw. Kerkenraads aangenomen, nog een jaar in de waarneming van die post te zullen blijven voortvaren.

HERSTELDE LUTHERSCHE GEMEENTE

Amsterdam 26 April. Het gewoon Consistorie zal gehouden worden, op Donderdag den 4 April, onder voorzitting van Do. Reuter.

NAAMLIJST der GEPROCLAMEERDEN te *Amsterdam*

Eerste Gebod, den 2 April.

M. Gravelaar *en* J. M. Cash.
J. Arnold *en* A. E. Weber.
A. K. Borghof *en* M. Dalenbergh.
H. Blokhuys *en* E. Tiemeijer.
C. Changuion *en* J. S. C. Bentz.
J. H. Dufart *en* J. Graaff.
C. van Dam *en* A. E. Lindeman.
J. H. Engelbregt *en* I. Sielstra.
J. C. Elsinger *en* E. Glansoijer.
J. van Eysbergen *en* J. van Vliet.
J. F. Glizot *en* M. Pallant.
B. Groeneveld *en* O. Lewendaal.
H. Hombrink *en* C. Smittou.
A. Harmsen *en* J. Mulder.
J. Honselaar *en* M. Peters.
L. Holdinga *en* P. Alblas.
H.M.Kuhlman *en* M.P.Broekhuysen.
J. Kepken *en* A. Dijkman.
E. Lijnslager Wilhelmsz. *en* M. Kleman.
H. van Lier *en* M. Matthijsen.
J. van der Meer *en* H. Vestering.
A. L. Pijpers *en* G. M. A. Delclesse.
A. Stroman *en* M. Celle.
L. B. de Mung *en* T. A. van Weertrenen Themaat.
G. J. van Houten *en* M. C. Puil.
J. C. van Pappelendam *en* J. Visser.
H. Rattelband *en* Z. Houtkamp.
A. H. Strootman *en* J. M. Bosman.
A. N. van Santen *en* G. Asschenbergh.
J. Schuder *en* A. Hooghart.
G. Schmidt *en* A. M. Onlachow.
G. van Strey *en* J. M. de Man.
W. M. Tjerks *en* G. van Roksen.
B. Vredenburg *en* W. S. van Golberding.
M. Venus *en* A. M. Starman.
A. Vinkenbrink *en* E. Homan.
W. M. Wolters *en* A. Arheling.
F. Wessels *en* E. Akkerman.
Q. de Week *en* G. Kotter.
P. ter Laak *en* C. Roodman.
L. Christiaans *en* C. Ketelaar.
T. van der Bos *en* L. Swaan.
F. A. Wolff *en* L. Nonnevis.
W. C. Metz Jansz. *en* A. M. Walther.
H. van Eerden *en* H. H. Stokkentree.

Te zamen 46 Paaren.

Eerste Gebod, den 9 April.

A. Heemskerk *en* J. J. Stuart.
J. F. L. Schröder *en* M. A. Heemskerk.
J. Gratiaen *en* P. V. M. Jonxis.
P. Alblas *en* C. J. van Mourik.
P. Agterveld *en* M. J. Groen.
P. Arends *en* M. P. S. Brugman.
F. Baay *en* A. C. Specketer.
W. van der Bot *en* A. Kippers.
J. G. Boxman *en* C. M. Horst.
H. W. Beindorff *en* U. Engwert.
A. Beekman *en* M. D. Teunissen.
H. ter Bruggen *en* H. Vaarthijsen.
W. Boomers *en* J. Marcus.
P. C. C. van Botbergen *en* A. M. Frecoure.
H. de Bruyn *en* W. Siegfried.
L. Cornelis *en* F. Hoogkamer.
D. S. Doeen *en* J. Otterbeek.
J. Daum *en* A. M. Sweitzer.
W. van Eijk *en* G. van Glot.
J. Echterbach *en* A. E. Vos.
H. van Gennen *en* G. Bakker.
J. C. Heyman *en* M. E. Straub.
D. F. Hendriks *en* N. Snoek.
F. W. Heynfeld *en* C. Wessels.

B. Koes en C. Leeflang.
G. van Kooten en J. Verwoert.
J. B. Kamp en A. M. Rowerder.
F. Korff en M. C. Baartscheer.
G. Letteboer en A. Swijs.
B. Loman en A. Hoefsloot.
W. Mosman en M. Snijders.
L. van der Maas en A. M. M. de Haan
G. de Meijer en L. Hergt.
C. van Marlen en M. van Haaren.
E. C. Aeyelts en J. J. van der Hoek
S. Monfenard en A. Drajer.
J. Paulus en H. van Dijk.
H. Prins en W. Beura.
P. H. Puls en J. Benkelaar.
J. A. Roller en C. C. Heydenriels.
P. Rutgerus en D. van Putten.
H. te Riet en H. Huygen.
J. Reynders en C. J. Seel.
H. Rustemeijer en D. Mensen.
C. Raua en G. Plas.
H. M. Smit en A. M. van der Haagen.
A. Spoel en E. Kremers.
A. Scheyde en A. Huyskes.
J. F. Stormer en A. Smit.
W. van Vliet en B. Ruene.
H. de Vos en C. M. van Willigen.
J. Simons en A. A. Ramijer.
A. Westerman en E. Belffloo.
C. de Witt en J. Rutgers.
D. Versteeg en A. Hooft.
L. H. Adolphus en C. M. Mulman.
H. Roelofs en M. Roseboom.
A. Leers en A. M. Spreggers
P. Obbens de Vries en M. E. Kemper.
J. G. Grol en G. Schuurkotter.
C. Baanen en .. Harmeijer.
J. Kuyper en J. de Vos.
J. Noordeloos en S. Bonekamp.
J. Koning en M. M. van Ogtrop.
P. Coerijaard en A. Kooyman.
P. Brune en M. Rasphorst.
L. J. van Tol en G. Jacobs.
J. Oomkes Raad en G. J. Wijnkoop
H. Schoemaker en G. van Tussenbroek
C. Ruwenhorst en F. Staats.
I. Moses en V. Salomons.
J. A. Puts en K. Peters.

J. van Melveraen en G. Wesselink.
B. H. Werst en A. de Groot.
A. de Loor en S. Moolenaar.
W. C. R. Coster en S. M. Leendertz.

Te zamen 76 Paaren.

Eerste Gebod, den 16 April.

G. Gerritsen en E. Kiesel.
J. J. de Groot en G. C. Kolff.
J. H. Meijer du Pre en A. Rossersz.
H. Arends en H. ten Hoven.
W. van den Ainde en N. Overeynden.
J. Adelaar en S. Schip aan Boord.
J. A. Avondschijn en L. de Vrind.
H. J. Brusse Leurz. en J. Stoerhaan.
P. Bosch en A. A. Brouwer.
J. A. Brokholm en E. Stroom.
M. Bacheis en J. Lollema.
K. van den Brink en K. J. Klaase.
F. H. van Brummelen en A. Ekenberg.
G. Bley en M. Scherpenhof.
F. Bresser en J. Kruyswijk.
G. Blokhoff en A. Christiani.
J. Bartholome en A. E. Schalenberg.
A. Bendvelt en E. Struk.
J. H. Borger en H. van Zeythoff.
P. Brinkman en G. Speyker.
N. Bruyn en D. Nouwens.
J. W. Bleatsheym en E. Vos.
F. Bakker en A. J. van Taden.
G. Bretmuller en A. M. Kraan.
H. W. van Bijlveld en E. Leeman.
C. Boess en C. J. Bank.
E. van den Brink en J. S. Oostman
H. Coerdes en J. Martel.
E. P. Cohen en J. H. Liste.
B. P. Cohen en J. Nathan
J. van Dienslage en C. M. Goseweld
J. W. T. Duniou en M. F. Greff.
J. van der Doose en M. M. Kleemijer
A. van Dijk en W. Mur.
A. Domhof en A. J. Frentrop.
M. David en B. Moses.
N. David en V. Israëls.
G. Ensdrink en K. Vont.
A. van Enkhuysen en M. W. Sprook.
B. J. Fabritius en A. A. Krudop.
J. Emanuël en R. A. Polak.

L. A. Fridrichs *en* C. L Wedel.
J. van Forstenberg *en* R. Molle.
A. van S. Fiencie *en* E. Proto.
P. A. Graap *en* I Bille.
J. Geersma *en* A. Leyman.
F. van Grueningen *en* G. Gerdes.
H. Gosseling *en* A. Hartman.
H. D. Gildemeester *en* G Andriessen
J. G Hol *en* J. C Visser.
G. Heuvers *en* A. M. Folbers.
D. D. Hasselaar *en* M L. E. Tönnes
J. Harms *en* C. Soede.
J. Hulsink *en* C. Eysten.
A. Hanover *en* D. Coffers.
P. Heukelom *en* E. Kraft.
R. Hamer *en* J. Wijntjes.
G. ten Hooven *en* G. Velders.
N. E. Ierel *en* M. Berkman.
H. Jacobs *en* M. Boskamp.
C. Jamaar *en* D. de Graaf.
J. Jansen *en* A. Kips.
H. van Joolen *en* A. Koops.
J. M. Joncker *en* E. Hoendervoogt.
J. W. Kooleman *en* M. Oppenberg.
J. W. Kan *en* E. G. de Wolff.
J. B. Kersten *en* J. M. Möhringer.
J. S. Köhler *en* M. Götz.
C. Kaart *en* M. C. Luytjes.
E. Knoppenburg *en* H. Fonk.
W. Klaassen *en* G. Swaart.
E. W. Kloot *en* N. van Tien.
J. J. Koen *en* E. Arentse.
J. Kosjan *en* F. I. M. van der Maas.
J. J. Kleyn *en* J. de Lange.
H. van Kalenstein *en* H. Diets.
G. Lijnsman *en* A. M. L. Bellotsta.
P. van Kesteren *en* G. v. den Heuvel.
M. van Leeuwen *en* E. Snooy.
J. de Lamotte *en* C. M. Boum.
H. Louwens *en* C. Engewaard.
W. Rekkelman *en* J. Berkman.
G. Renses de Vries *en* C. Rebel.
D. van Wageningen *en* A. den Daas
J. M. Wellman *en* C. Pool.
H. van Huene *en* F. C. Onroe.
J. Fraser *en* M. A. C. Sanderson.
P. de Groot *en* G. van Heek.
J. van Lottum *en* A. Raussen.
W. A. Pillera *en* M. E. van Teylingen.
J. Ludolph *en* H. H. Hopman.
J. Liefers *en* H. Kraayken.
J. Levie *en* G. Machiels.
M. C. Mohr *en* H. Visser.
A. Manie *en* F. Geysen.
J. A. van Maarseveen *en* W. Martens.
T. Moenen *en* A. M. Markhoff.
J. Masie *en* G. Olger.
J. O. Meijer *en* E. van Leeuwaarden.
P. Mettou *en* M. H. E. Beesman.
B. Nawe *en* C. Ruurs Roppet.
J. Nacker *en* M. Lammers.
H. H. C. Numeijer *en* H. Leenders.
P. Josephus *en* E Ballia.
C. Oskamp *en* J. Schoutte.
H. Otters *en* J. Magos.
G. Overmars *en* N. Schinkel.
J. Peman *en* J. Teders.
B. Pets *en* P. van Diermen.
J. A. Pape *en* H. A. Beuker.
J. G. Poolman *en* G. Waanink.
J. Pander *en* R. J. Klasen.
J. F. X. Reyntjes *en* B. A. Lagrange.
J. D. Roodhart *en* M. Docters.
J. Renshuysen *en* C. Walt.
L. Rijne *en* G. van Veem.
P. de Riet *en* J. M. Kok.
G. Reyst *en* M. J Huyskes.
W. de Roo *en* M. Nobbe.
V. Reynders *en* A. Blok.
L. Stoppendaal Jansz. *en* C. M. van Peursem.
H. C. Schmidt *en* M. Wiesman.
A. Stants *en* M. Calvet.
F. Siedman *en* H. Baarscheers.
G. Sumbogaart *en* G. de Beek.
A. Sanders *en* M. A. C. Bokstart.
J. G Schwinghamer *en* M. Lippert.
P. Schreuder *en* S Jansen.
P. Swawenburg *en* G. Kist.
M. Schouten *en* W. M. E. Pelgers.
J. Stam *en* C. Mol.
R. Struyker *en* B. van Staveren.
H. Schuler *en* J. Vlemings.
G. Souberg *en* H. Voegelpoel.
L. A. Sadok *en* R. Sanssom.

J. Tie-

J. Tieleman Teerink *en* C. M. Meijer.
A. J. Thone *en* M. E. Brandt.
J. H. Veenhuysen *en* M. J. Feller.
P. de Vries *en* C. Bakker.
P. Verheul *en* M. Lindeman.
H. Wierink *en* J. Rap.
B. C. Wolff *en* P. Fuyk.
J. L. Wasmoeth *en* G. van Oonk.
J. Wagenaar *en* C. Meijer.
J. de Wolff *en* W. van Leen.
J. van den Wildenburg *en* W. E. Nijhuis.
C. Willemse *en* A. M. Schraed.
P. Wolff *en* M. van Sant.
J. Weis *en* G. van der Hans.
J. B. van den Berg *en* E. Kool.
R. Sleykhuizen *en* L. Huyser.
D. Schuit *en* H. van Munster.
F. A. Bolitsz *en* G. Houtman.
D. Thonen *en* J. Jansen.
C. Glansbeek *en* T. Leuwe.
H. M. Kap *en* H. Silmonk.
J. van Oostveen *en* C. E. Seyde.
M. Bont *en* S. W. Muller.
T. S. Farjon *en* C. Pieters.
C. J. Lurasco *en* A. C. L. Meijeraann.
C. van Tent *en* A. van Diggelen.
J. H. Henning *en* G. Dofgelande.
D. Kunne en J. Jansen.
J. H. Hausman *en* A. M. G. Schassi.

Te zamen 164 *Paaren.*

Eerste Gebod, den 23 *April.*

H. Arends *en* A. M. Steyn.
A. Asser *en* M. van Eyseldijk.
P. van Amersfoort *en* L. Temme.
A. Abraham *en* D. Levie
W. G. F. Bekker *en* P. Nicolle.
H. Berkman *en* S. C. Koeland.
H. M. J. Böeseke *en* M. C. van Lubeck.
H. Bakels *en* J. Snel.
J. H. Brinkmeijer *en* A. A. Bussing.
A. Bruyn *en* E. Schaik.
A. Beske *en* M. A. Windmijer.
B. van den Berg *en* J. Swart.
B. Boekhout *en* A. de Roode.
W. Caverle *en* J. van Veesen.
P. Croad *en* A. M. Wiemers.

A. J. Cohen *en* S. Arons
H. Diederiks *en* A. H. Bos.
J. Dinses *en* A. M. de Leeuw.
R. van Engen *en* J. M. Visser.
J. F. van Kafiani *en* H. Bumstee.
H Groenendaal *en* J. M. v. Malsum.
H. Gerritse *en* A. E. Hintse.
A Gerritsen *en* A. M. Gelijn.
M. van Hekken *en* A. Fuyk.
C. F. Hoffmann *en* H. Brok.
J. den Hertog *en* A. H. van Leusden.
J. W. Holman *en* J. Hagedoorn.
J. van Ingen *en* J. S M. Meijer.
J. D. Jansen *en* A. C. M. Wolkemeijer.
A. H. Kemper *en* G. van Gont.
C. Krans *en* R. Bornevie.
F. Koster *en* E. Vedderse.
D. Kok en A. C. Winterberg.
J. Logeman *en* W. C. Liefhebber.
J. D. Lubben *en* M. C. Smit.
P. Levie *en* V. J Polak.
P. Mulder *en* E. den Hertog.
P. Oversteegen *en* H. van Oosten Blankhart.
J. R. Otto *en* E. van Golverdingen.
J. Relken *en* J. Hubert.
J. F. Röhne *en* E. C. Schoonweer.
W. C. Schäffer *en* H. van Elsas
C Straater *en* A. Petersen.
G. Schreuder *en* M. E. Zoll.
J. Scheeb *en* D. J. Olthoff.
J. Simon *en* R. Abrahams.
P. Silra *en* W. Willems.
J. C. Sindram *en* M. F. Niederquel.
D J. Stok *en* H. Steenwijk.
G. Spiser *en* K. Wolff.
J. F. Seyter *en* H. L. Lourens.
H. Sentrop *en* S. Hak.
J. Sebert *en* R. M. Wilsbrink.
L. Salomons *en* B. Simon.
H. Selser *en* M. Boekhoff.
D. Sluyter *en* M. E. Englen.
G. Stranaveld *en* F. M. Webers.
L. Tiesing *en* H. Verbeek.
L. van der Vegte *en* A. J. Meuleman
J. P. Volart *en* H. Deugt.
A. de Vrindt *en* G. van der Bogaart
J. Vos *en* A. M. Broens.

H. B. Wijnands *en* E. Ladru.
P. Wanders *en* G. Stuyvenberg.
J. Winterhoff *en* H. Voet.
H. J. Wijnveld *en* P. Hulstede.
J. H. Weetsel *en* A. C. de Graaff
H. Zijdner *en* M. Knuyt.
H. Zise *en* H. Borton.
J. G. Titsing *en* L. Bowen.
H. H. Broekman *en* T. van Somerwie
A. ten Brummelen *en* J. Nonswijk
A. Israël *en* D. Boas.
D. Huygens *en* M. Marneveld.
W. Kist *en* J. Meijer.
J. Oltmans *en* N. Verhagen.
H. Raderan *en* E. Vach.
J. H. Ruyters *en* S. Nagel.
J. C. Raus *en* J. M. Kool.
K. Scheeme *en* C. Sonnenberg.
C. Rouw *en* A. E. Reineka.
W. Genger *en* B. Schmet.
J. Gupffert *en* M. E. Meertens.
Te zamen 83 *Paaren.*

NAAMLIJST der OVERLEDENEN, te *Amsterdam*, zoo als dezelve op de navolgende dagen ter *Secretary* dezer stad zijn aangegeven; nevens de datum van het overlijden, begraafplaatzen en ouderdom.

Maandag 13 *Februarij.*

Overl.		Jaar.
10	Lena Sweepe, *l. kh.*	71
12	Willem Scheffer, *w. kh.*	d. 15
10	Cornelis Jurgens, *l. kh.*	w. 6
11	Willem Smit, *l. kh.*	48
12	Hendrik Bruyns, *a. kh.*	30
9	Jurjan Brouwer, *l. o. k.*	80
11	Willem Bakker, *a. kh.*	1¼
9	Johannes van Diemen, *k. kh.*	61
10	Coenraat Hendrik Gustaaf Harbo, eenige zoon van H Harbo, *k kh.*	28
11	Wouter Dirksssen, *l kh.*	70
11	Anna Rosina Maarten, wed. J. Meijer, *a kh.*	77
11	Trijntje de Gruyter, wed. van H. Minheer, *l. kh.*	49
10	Willem Paulus van Hemert, *o k.*	26
15	Barendina Janssen, *n. kh.*	25
9	Femmetje Tobias, *a. kh.*	56
10	Grietje Weever, wed. van K. Pennekamp, *a. kh.*	74
10	Hermanus Franciscus Philippus de Veer, jongste zoontje van J. de Veer, *o. k.*	m 8
10	Jan van Velsen, jongste zoon van H. van Velsen, *w. kh.*	2
11	Jan Russelman, *a. kh.*	39
10	Johannes Jacobus Rijthart, *a. kh.*	18
11	Anna Maria Hooghart, *k. kh.*	57
10	Dirk van der Waal, *a. kh.*	63
10	Margaretha Döpken, *w. kh.*	m. 7
10	Annaatje van Leeuwen, *k. kh.*	¾
12	Jan Frederik Koning, *l. kh.*	74
11	Coenraad Risfing, *l kh.*	38
10	Catharina Mulder, een A. M. N. Weeskind, *l. kh*	16
11	Swaantje Meijer, wed. van S. Rits, *k. kh.*	76
10	Gerrit Bakker, *k kh.*	84

Dingsdag 14 *Februarij.*

11	Anna Sofia Apner, *w. kh.*	½
11	Johannes Delfos, *no. k.*	73
11	Magtilda van Leerop, wed. van P. Meijer, *k. kh.*	76
10	Anna Elisabeth van Lingen, *a. kh.*	44
14	Jannetje Hendrica Swikkers, eenige dogter van de wed. H. K. Swikkers, *a. kh.*	½
13	Francois Marie Chretien August van der Hucht, *o. k.*	½
13	Maria Anna Sophia Geroldi, eenige dogter van J. M. Geroldi, *o. k.*	a en m 8

Overl. Jaar.
10 Anthonie Maas, *a. kh.* 1½
12 Johannes van Nassou, *l. kh.* m. 4
12 Maria Wanner, *l. kh.* m. 4
12 Elisabeth Maria Mulder, *a kh.* w. 10
11 Jannetje Meijerink, huisvr. van
D. Houtman, *k. kh.* 76
12 Maria Sanders, *n. kh.* ½
10 Wilhelm Alting, *n. k.* 23
11 Wilhelmus Prenger, *k. kh.* m. 4
11 Jacobus Klijnenberg, *o z. c.* 79
12 Maria Elisabeth Scheerenberg,
wed. J. E. Kistting, *k. kh.* 68
11 Pleuntje Berister, *l. kh.* u. 5
12 Eva Keyser, *k kh.* 11
13 Anna Catharina Elisabeth Turk,
a. kh. 22
12 Cornelis Ramaar, huisvr. van
J. de Jong, *n kh.* 48
10 Hendrik Garrels, *k. kh.* 67
12 Elisabeth van Zolheren, wed.
J. van Deventer, *n. kh.* 78½
12 Johannes Coperie, *a. kh.* 55
13 Willem George Wetze, een
A. M. N. Weeskind, *l. kh.* 10
13 Andries ter Meulen, *w. kh.* 1
13 Friederich Rentzing, *w. kh.* 23
10 Jan Smits, *l. kh.* 63
11 Marritje Visser, huisvr. van
J. Huybers, *wa k.* 42
14 Elisabeth Cornelia van Hulten,
eenige dogter van H. van Hulten, *k. kh.* m. 10

Woensdag 15 Februarij.

14 Johanna Melchers, *k. kh.* 71
14 Willem Foest, *n. k.* 19½
13 Maria Clara Wilde, huisvr.
van T. L. Kaupe, *o. k.* da. 16
13 Willem Janse, *n. kh.* 81
14 Trijntje Pietersse de Faber,
huisvr. van F. Klaassen, *n. kh.* 55
14 Aaltje Stork, wed. C. Jansen,
w. kh. 79
11 Cornelis Rensen, *w. kh.* 81
13 Elsje Althoos, een A. M. N.
Weeskind, *l. kh.* 12
13 Daniel Hoppenbrouwer, *w. kh.* 4
12 Johanna van Camphof, *n. kh.* 41

Overl. Jaar.
13 Frederik Laub, *w. kh.* 85
14 Margaretha Greeving, huisvr.
van J. Lodte, *k. kh.* 42
13 Hermen Deen, *l. kh.* 34
11 Cornelis Ladage, *k. kh.* 63
13 Pietje de Jong, *l. kh.* w. 7
12 Janke Jans, wed. T. Goosses,
l. kh. 81
13 Baarent Smit, *k. kh.* ½
13 Johan Hendrik Knoops H. G.
Zoon, *eil.* 19
13 Pieter Hendrik Kleyne, *w. kh.* 56
12 Antje Maria Jener, eenigste
dogter van J. Jener, *w. kh.* 2

Donderdag 16 Februarij.

13 Femmetje Delmans, *a. kh.* 55
15 Frederik Johannes van Weert,
w. kh. 3
13 Antje Stark, wed. van D. Bol,
l. kh. 78
14 Willem Muller, *w. kh.* 2½
15 Jeanne Thereze Balleret, wed.
A. Philippeau, *a. kh.* 75
15 Auson van der Else, *a kh.* 58
12 Maria Joanna Laarman, huisvr.
van J. F. Elsensohn, *o k.* 28
14 Marte Martens Kok, *l. kh.* 70
15 Wilhelmina Brants, huisvr.
van J. Verwijk, *n kh* 48
15 Neeltje Lous Mastenbroek,
eenige dogter van H. Lous
Mastenbroek, *l. kh.* w. 6
15 Jan Groothuys, jongste zoon
van de Wed. R. R. Groothuys,
l. kh. 1 en 7 w.
14 Jannetje Pluym, *k. kh.* 2
13 Andries Haandorp, *w. kh.* 70
13 Gulian Crommelin, *w. k.* 65

Vrijdag 17 Februarij.

14 Gerrit Schrijver, *z. k.* 64
15 Johannes Willem Carel van
Dinter, eenige zoon van J. A.
van Dinter, *l. kh.* w. 3
13 Cornelia van Iter, huisvr. van
F. Kruys, *l. v. k.* 64
15 Johannes Wedding, *o. k.* 58

Overl.		Jaar.
15	Willem Johannes Schallenburg, *l. kh.*	½
14	Het ongedoopte Kind van de huisvr. van J. P. Greewe, *oo k*	d. 1
13	Anna Geertruy Heere Jansen Praam, huisvr. van J. Bismeijer, *l. kh.*	30
11	Elisabeth Maria Bismeijer, *l kh.*	d. 5
16	Klaas van den Velden, *a. kh.*	w 22
15	Hendrina Maria Apolonia Beerendonk, *k. kh.*	d. 5
15	Maria de Roo, *w. k.*	13½
12	Susanna Elisabeth Denker, huisvr. van B. Hendriks, *l. kh.*	45
15	Hendrik Wisman, *k. kh.*	70
16	Jacoba van Leersum, huisvr. van R. Smit, *n. kh.*	68
14	Margaretha Scherrer, *k. kh.*	5½
16	Mattijs Kuyten, *w. kh.*	66
16	Johan Hendrik Beijer, *a. kh.*	2

Saturdag 18 *Februarij.*

17	Het ongedoopte Kind van de huisvr. van T. Huyser, *w. k.*	d. 7
17	Christiaan Kurk, *n. kh.*	54
16	Anna Brouwer, huisvr. van F. Sieburgh, *w. k.*	51
12	Gijsbertus Maaswinkel, *k. kh.*	60
15	Eva Koer, huisvr. van J. Wessels, *l. kh.*	35
15	Anna Catharina te Hasselo, huisvr. van J. J. Tieman, *a. kh*	42
14	Hendrica Cornelia van Vleuten, eenige dogter van H. van Vleuten, *a. kh.*	3
16	Frans Rijlander, *k. kh.*	55
17	Georg Anthon Braun, *w. kh*	m. 4
15	Dirkje van der Linden, *a. kh*	5½
16	Antonetta Geerling, eenigste dogter van J. Geerling, *w. kh.*	w. 4
17	Jan Abraham Cornelis Bax, *n. k.*	21
16	Frederik Egmend, *l. kh.*	29

Het Getal der Dooden is 186.

Maandag 20 *Februarij.*

16	Klaas Akerboom, *a. kh.*	63

Overl.		Jaar.
17	Christina Snijders, huisvr. van A. Siedenburg, *w. k.*	40
18	Jan van Gorkum, *k. kh.*	8½
17	Cirias Christiaan Dell, *l. o. k.*	52
17	Johan Frans Geelgieter, *a. kh.*	d. 14
19	Elisabeth Tegelkamp, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.*	18
16	Geertruy Krul, wed. van J. G. Wilke, *o z. c.*	73
18	Christiaan Wikkenberg, *k. kh.*	75
15	Hendrina Fabries, huisvr. van J. Beckman, *w. kh.*	58
18	Johanna Catharina Veer, *a. kh.*	60
18	Anna Catharina Pool, wed. W. Schut, *l kh.*	62
17	Diena de Brakke, *a. kh.*	56
17	Bernardus de Pré, *a. k.*	51
17	Cornelia de Bruyn, huisvr. van C. van den Brink, *n. k.*	62
16	Jannetje van Rossum, wed. H. Mostert, *a. kh.*	63
18	Johan Wilhelm Otto, *l. o. k.*	4
18	Anna Nessen, huisvr. van J. Peppel, *l. kh.*	69
17	Giertje Salm, *ell. k.*	21
19	Cornelis Kruysweg, *a. kh.*	72

Dingsdag 21 *Februarij.*

19	Johanna Margaretha van Oven, wed. van J. J. L. de Ruyter, *a. kh.*	42
19	Johanna Helmina Lowiesa Römer, *a. kh.*	1½
20	Christiaan Schut, *n kh.*	½
19	Het ongedoopte Kind van de huisvr. van J. H. Kock, *n z. c*	d. 6
18	Roelof van der Wonde, *k. kh.*	42
19	Jan Holling, *a. kh.*	66
17	Lammetje Govers, huisvr. van W. Wenk, *w. k.*	58
20	Johan Coenraat Ernst Achilles, *a. kh.*	d. 4
19	Gerrit Scholtenhof, wed. van A. Los, *n. kh.*	63
20	Willemina Slijkhuys, huisvr. van W. Ormeling, *n. k.*	68
19	Maria Elisabeth den Ouden, *a. kh.*	½
20	Geesje Pieters, *l. kh.*	w. 18

Donderdag 23 Februarij.

Overl. Jaar.

20 Hendrik van der Waldt, *a. kh.* 68
20 Gerrit Mulder, *a. kh.* 55
19 Andries Janse, *a. kh.* 64
19 Barbara van Drielst, *a. kh.* 65
20 Jan Eekhorst, *o. k.* 66
19 Andries Holler, *k. kh.* 40
20 Lourens Frantzen, *n. kh.* w. 16
19 Engelina ter Braak, wed. A. Pieterse, *a. kh.* 70
20 Johannes Haverink, *l. kh.* 64
21 Catharina Gerbrands Tooren, *a. kh.* 25
20 Petrus Johannes Meynikman, *k. kh.* ½
20 Maria Theodora Hoff, huisvr. van J. Reys, *a. kh.* 50
21 Anna Margaretha Ide, wed. H. Brink, *n. z. c.* 69
20 Anna Muller, wed. van W. Zwart, *o. k.* 79½
22 Fredrik van Utrecht, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.* 23
19 Margaretha Noordbergh, huisvr. van C. W. Closs, *l. n. k.* 34½
20 Bartha Susanna Timmers, *n. kh.* w. 16
21 Frederika Wilhelmina Wentz, *w. kh.* w. 16
21 Philippus Gerbrands, *a. kh.* 41
22 Carel Meijer, *w. kh.* 44
22 Neeltje Roothaar, wed. van J. van Zantbergen, *o. k.* 63
21 Cornelis Pieter Stoffers, eenigste zoon van E. Stoffers, *eil. k.* 2

Vrijdag 24 Februarij.

21 Andries Nees, *a. kh.* 78
18 Maria Luberta Henke, *w. k.* 4
23 Jan Schuulder, *o. k.* 78
22 Christiaan Frederik Werner, *l. o. k.* 58
23 Hendrik Adriaan Koning, *o. k.* 1½
20 Dirk Arends, *a. kh.* 55
21 Dirkje Baardscheer, *k. kh.* ½
20 Willem Smit, *k. kh.* ½
22 Gerrit Matthijs ter Vooren, *k. kh.* d. 15

Overl. Jaar.

21 Arie van Stuyvenberg, *a. kh.* d. 11
21 Anna Maria Elisabeen Meule, huisvr. van M. Sluys, *k. kh.* 70
23 Volkert Eerders, *n. kh.* 39
22 Hendrik Meijer, *a. kh.* 43
22 Adam Wilhelm Beijer, jongste zoon van J. Beijer, *l. kh.* w. 5
21 Johan Frederik Bouer, een Burger Weeskind, *w. kh.* 10
22 Catrina Herpst, dogter van G. Herpst, *a. kh.* 2
22 Johan Christoffel Frederik Westhoff, *l. o. k.* 32

Saturdag 25 Februarij.

23 Christina Toelaar, wed. van H. Verheyk, *o. k.* 70
22 Geertruy Mans, wed. van H. Dubbel, *a. kh.* 54
24 Johanna Abbink, wed. van J. Vermaasen, *a. kh.* 64
23 Anna Koop, wed. M. Bolhuys, *n. z. c.* 79
23 Maria Elisabeth Diepenheim van Coeverden, *n. k.* ½
23 Maria Lokman, *k. kh.* m. 11
20 Grietje de Groot, *a. kh.* 56
22 Maria Volkers, wed. J. F. Pieper, *k. kh.* 60
24 Johanna Carlina Tiemeijer, middelste dogter van H. Tiemeijer, *a. kh.* 17
23 Johanna Maria van Lente, wed. W. H. Drinkvelt, *a. kh.* 60
23 Maria Catharina Landskroon, *n. kh.* 50
22 Roelof Steenbergen, *w. k.* 54½
21 Johanna Petronella van der Bos, *k. kh.* d. 13
22 Maria Elisabeth Bos, wed. J. Verlooy, *k. kh.* 79½
25 Claas Batist, *k. kh.* 11
24 Jannetje Cornelis, wed. van P. Engelenberg, *k. kh.* 78
22 Dirk Cerneus, *k. kh.* 48
23 Jan Hendrik Joseph Louzeyn, *n. kh.* 1½

Het Getal der Dooden is 128.

Maandag 27 Februarij.

Overl. Jaar.
22 Maria Madalena Oome, *a. kh.* 24
26 Elisabeth Margareta de Geus, *a. kh.* w. 10
25 Anna Mans, *o. k.* 60
25 Isaac Lodewijks, *o. z. c.* 64
24 Casper Hendrik Geuken, *k. kh.* 69
23 Jan Wijnberg, *a. kh.* m. 11
23 Christina Stellingwerf, oudste dogter van J. Stellingwerf, *k. kh.* 6
23 Maria van Ogtrop, wed. van B. Tekelenberg, *k. kh.* 73
24 Anna Maria Jansen, *a. kh.* 36
24 Lenard Marks, *w. kh.* 64
24 Jacobus Parrelduyker, *k. kh.* 64
25 Trijntje Jansz, wed. van C. Bakker, *w. kh.* 88
26 Albert Meijer, *l. kh* 14
25 Maria Cordon, *a kh.* w. 6
25 Maria Anna Danko, *a. kh.* m. 5
25 Hendrik Hartog, *a. kh,* 1

Dingsdag 28 Februarij.

26 Cornelia Maria Ris, *l. kh.* w. 6
26 Geertruy Chondrink, huisvr. van W. Buytink, *n. kh.* 42
25 Agatha Maria Otten, wed. van J. Martelhof, *l. kh.* 52
27 Anna Lodewijks, wed. H. Focking, *l. kh.* 70
27 Catharina Focking, wed. B. J. van Weygel, *l. kh.* 36
Moeder en Dogter.
26 Johanna Willemina Geerling, *n. kh.* m 3
26 Joannes van den Bergh, eenigste zoontje van C. P. van den Bergh, *n. kh.* w. 5
25 Hendrik Stuewen, *w. kh.* 44
25 Jacobus Aertsen, jongste zoon van C. Aertsen, *a kh.* 17½
24 Joost van den Bosch, *k. kh.* 74
26 Trijntje Jans, wed. van P. Schoondrager, *k kh.* 74
26 Gerdina Maria van Oosten, *w. kh.* w. 3
26 Barend ten Ziethoff, *a. kh.* 38

Overl. Jaar.
28 Johanna Francisca Verholten, jongste dogter van B. Verholten, *l. kh.*
26 Daniel Pardon, eenigste zoon van S. Pardon, *a. kh.* 5½

Woensdag 1 Maart.

27 Truyda de Vries, wed. van G. J. van Lubeek, *w. k.* 65
27 Catrina van Balkom, huisvr. van F. A. Laternaar, *l kh.* 70
28 Florus Croese, na het nieuwe Kerkh., onder *Diemen* uitgev. 45
25 Barend Westerdaal, *a. kh.* 46
1 Hendrik van Duyne, *a. kh.* 2½
24 Margretha Susanna Rebekka Karstens, wed. van A. Brinkdupke, *n. kh.* 74
27 Jan Crajenschot, *eng. k.* 62
28 Jacob Tolhuys, *n. kh.* 32
27 Carel Jan Lodewijk van Ray, eenigste zoon van C. A. van Ray, *l kh.* m. 4
27 Maria Catharina Eybrink, een Luthers Weeskind, *w. kh.* 6½
27 Hendrik Noorman, *k. kh.* 49
28 Jurriaan Koene, *n. kh.* 52
27 Alida Westmeijer, huisvr. van J. C. Gerhardt, *l. kh.* 75
27 Maria Brandt, huisvr. van N. Siedenburg, *k. kh.* 36
28 Maria Isabella Motters, eenigste dogter van A. Motters, *o. k.* 3
28 Jan Antoon Reeger, *w. kh.* 40
26 Wijnanda Eulenbach, *n. kh.* 44
27 Gerritje Vasterman, wed. C. Noordstroom, *w. kh.* 46
28 Jan Kiesenaar, *a. kh.* 28
27 Jan de Ree, *l. kh.* 38

Donderdag 2 Maart.

26 Kaatje Brasijn, wed. van H. Mastwijk, *a. kh.* 72
1 Helena Tweet, huisvr. van P. Klein, *a. kh.* 55
27 Johannes Bouwer, *k. kh.* 4
1 Anthonij Rijmer, *a. kh.* 48
28 Jacob Snijderduyn, *a. kh.* 55

Overl.		Jaar.
26	Geesie Mandemaker, huisvr. H. Klinkert, *no. k.*	60
1	Pieter Andries Mulder, *a. kh.*	34
28	Willem Coenders, *l. kh.*	27
28	Gerrit van Lingen, *n. k.*	65
28	Catarina Planzon, *a. kh.*	¼
28	Johannes Lavertu, *w. kh.*	m. 11
28	Gerritje Schuylenborg, huisvr van J. C. Roelofs, *n. k.*	38 en 1 m.

Vrijdag 3 *Maart.*

27	Diena Karstens, *l. kh.*	ca. 1
27	Jan Valentijn Meijer, *a. kh.*	47
28	Johan Wilhelm Mergart *w kh.*	½
28	Barend Bouwinkelo, *k. kh.*	86
24	Jan Blaauw, *a. kh.*	60
2	Trijntje Janse, huisvr. van H. Sassenhoff, *k. kh.*	40
1	Aaltje Valk, *a. kh.*	71
28	Albertus Riklefs, *o. k.*	46
2	Henderika Pas, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.*	15½
2	Jan Fredrik Steinzrick, jongste zoon van B. H. Steinzrick, *k. kh.*	1½
2	Hendrik Ommelman, *w. k.*	58
28	Het dood ter wereld gekomen Kind van de huisvr. van J. W. Kempff, *l n. k.*	
2	Alida van Fulpen, wed. H. Schrunder, *l. kh.*	66
1	Johan Hendrik Spengler, *w. kh.*	22
1	Christoffel Kwant, *k. kh.*	28

Saturdag 4 *Maart.*

2	Rebekka Straatman, dogter van F. W. Straatman, *w. kh.*	1½
28	Alida Johanna van der Hart, gesepareerde huisvr. van D. M. Langeveld, *k kh.*	43
3	Johanna Gerredina Dijkland, *w. kh.*	5
3	Theodorus Hermanus van Beteuw, eenigste zoontje van J. van Beteuw, *a. kh.*	u. 2
28	Willem Verbrugge, *k. kh.*	77
4	Aaltje Morreé, huisvr. van M. Malleé, *k. kh.*	42

Overl.		Jaar.
1	Barend Joleman, *k. kh.*	2
1	Jan Brinkman, *a. kh.*	73
2	Isaac Johannes Froger *l n. k.*	m. 7
28	Catharina Elisabeth Moeselaar, eenigste dogter van A. Moeselaar, *a. kh.*	3½
3	Maria Verra, *a kh*	22½
1	Johanna Sievers, huisvr. van D. van Riesen, *l kh*	71
4	Jacobus Scheffers, *n kh.*	44
3	Nicolaas Hilsér, *l. kh.*	40
2	Hendrik Looman, *l kh.*	w. 6
3	Jan Hendrik Lusken, *k. kh.*	3

Het getal der Dooden is 138.

Maandag 6. *Maart.*

5	Anna van Schayck, *l. kh.*	45
4	Adrianus Alblas, tweede zoon van J. Alblas, *n. k.*	7
2	Gijsbarta Hardenberg, huisvr. van F. Selter, *a. kh.*	45
5	Gesiena Groothoff, eenigste dogter van W. Groothoff, *k. kh*	14
3	Joseph Balthaser Snijders, *n. kh.*	w. 8
6	Catharina Willemina de Ridder, eenigste dogter van N. de Ridder, *a kh.*	ca. 2
4	Anna Vink, jongste dogter van de wed. H. Vink, *k. kh.*	3
3	Christoffel Schäller, *w. kh.*	w. 12
3	Maria Dudijns, *n. kh.*	m. 3
3	Maria Hillegonda Huis in 't Veld, *l. kh.*	63
28	Nicolaas Casius, *n. z. c.*	74
1	Angenietje Bogaard, huisvr. van J. van Essen, *a. kh*	72
4	Berendina Christina Hoffman, *o. k.*	ca. 3
4	Engeltje Spek, *eil. k.*	70
3	Johanna Elisabeth van Fels, *a. kh.*	1
4	Dorothea Jurgens, *w. kh.*	1½
3	Jan Cornelisse, *a. kh.*	62
4	Nicolaas Budeker, *a. kh.*	42
3	Johan Jacob Schotte, *l. n. k.*	65½
5	Maria Joseph Constand, huisvr. van C. van Reenen, *a. kh.*	47

Overl.		Jaar.
8	Pieter Opzitter, zoon van J. Opzitter, *l. kh.*	½

Dingsdag 7 Maart.

Overl.		Jaar.
6	Het dood ter wereld gekomen Kind van de huisvr. van J. H. Ruhrman, *l. n k.*	
3	Maria Elisabeth Gerstman, wed. J. G. Ouderberg, *o z. c.*	75
4	Pieter Moruë, *a. kh.*	86
4	Petrus Johannes Loodekampf, *k kh.*	m. 11
5	Cornelis van der Kist, eenigste zoon van C. van der Kist, *k. kh.*	w. 5
6	Jacob Meijerink, *o z. c.*	75
6	Wilhelmina Elisabeth Putman, *l. kh.*	1½
5	Catharina Dorothea van Wijngaarden, *o. k.*	69 en 8 m.
4	Geertruida van Geer, wed. A. Knipschaar, *o. k*	65
4	Ludolf Ellermeijer, *a. kh.*	68
6	Elisabeth Frederiks, huisvr. van C. Numan, *a. kh.*	43
4	Daniel Rees, *w. kh.*	w. 9
5	Jannetje ter Wolde, huisvr. van J. Hofmann, *l kh.*	63
6	Christoffel Brakel, *a. kh.*	35
3	Hester Hogtink, huisvr. van M. Abema van Hengen, *l. n. k.*	82
5	Isaac Bolde, *o. k.*	63
5	Jan Wessels, *a. kh.*	26
6	Maria Elisabeth Wichelhaus, wed. van K. Asschenberg, *n. k.*	85
5	Pieter Jansen Velthuys, *n. kh.*	w. 14
6	Maria Blesgraaf, een A. M. Weeskind, *l kh*	13
4	Vrouwe Henrietta Maria Blondeel, huisvr. van R. J. Doezij, *o. k.*	48 en 8 m.
6	Jan Visser, kind van E. Visser, *l. kh.*	d 19

Woensdag 8 Maart.

Overl.		Jaar.
7	Maria Margaretha Kammeijer, *w. kh.*	½
5	Anna Sofia van der Heyden, huisvr. van B. ter Weyden, *k. kh.*	29
5	Johannes Scheltes, *w. kh.*	76
6	Jan Micheau, *a. kh.*	w. 14
5	Hendrik Jan van Maarseveen, *n k.*	32½
4	Jan Dirk Heesen, *n k.*	71½
7	Jacob van Rijswijk, een A. M. N Weeskind, *l. kh*	6½
7	Helena Bouman, een A. M. N. Weeskind, *l kh.*	37
7	Johannes Knigge, *l. n. k.*	59
5	Theodor Isaac Engels, *eng. k.*	54
3	Mr. Esaie Châtelain, *w. k.*	50
6	Gesiena Lammers, huisvr. van J. Deulinger, *a. kh.*	58
4	Jannetje Bakker, huisvr. van K. Krijger, *k. kh.*	62
7	Simon Antoine du Puy, oudste zoon van F. du Puy, *w. kh.*	6
6	Helena Bartelssen, *a. kh.*	w. 8
7	Marie Elisabeth Chael, wed. D. H. Hennebergen, *w. kh.*	45
6	Coenraad Kok, *n kh.*	m. 4
5	Augustina Maria de Vré, *k. kh.*	1
6	Sofia Wilhelmina Klijnsmit, *l. kh.*	2½
5	Johanna Kerp, wed. van H. Knape, *l. kh.*	36
6	Jacob Hollander, *k. kh.*	41
6	Elisabeth Kleyn, wed. J. Huglie, *l kh.*	70

Donderdag 9 Maart.

Overl.		Jaar.
6	Willem Horijman, *l. kh.*	33
6	Anthonia Wessels, huisvr. van G. Wisselink, *n. k.*	67
7	Willem Boogaard, *a kh.*	48
7	Hendrik Antonius Snijders, *n. kh.*	2½
8	Maria Elisabeth Reys, *n kh.*	2
7	Breggie Albers, huisvr. van K. Dekker, *a kh.*	56
6	Louwerens Visscher, *k kh*	19
6	Dirk Cornelis Alewijn, *l kh.*	m. 11
7	Maria van den Berg, huisvr. van J. Tekkelenburg, *a. kh.*	65

Overl. Jaar.

7 Bernardus de Vries, *a. kh.* 38
6 Alida Schols, huisvr. van J. A. le Bas, *l kh.* 29
7 Jan van Zwinderen, *l. kh.* 23½

Vrijdag 10 *Maart.*

7 Frederik Smit, zoon van A. Smit, *a. kh.* 3
7 Jan Luder, *a kh.* 75
8 Kaatje de Wolff, wed. van J. Verkuyl, *a kh.* 80
6 Frans van der Teé, *a kh.* 30
7 Maria Kroon, wed. van J Rutgerus, *l kh.* 71
7 Aletta Heukensfeldt, huisvr. van N. Wijnbron, *n. k* 34
7 Jacoba van Sannendaal, wed W. Manteo, *eng. k.* 70
6 Bernardina Gosveldt, wed. B. Almes, *w. kh.* 63
8 Sara van Meurs, jongfte dogter van J. van Meurs, *k kh.* 1
8 Gerritje Scheer, *w. kh* 2 en 11 m
6 Teunis Wijngaard, *sil. k.* 78
8 Anna Schuylenburg, wed. J. W. Beylfmit, *l. kh.* 67
9 Antoinetta Cornelia van Gelder, jongfte dogter van E. van Gelder, *k. kh.* m. 5
9 Jan Frederik Bosfe, *a. kh.* w. 13
9 Pieter de Gilde, *k. kh.* 86
9 Antje de Vries, *w. kh.* w. 6
7 Hendrik Wietveld, *w. kh.* 49
7 Jan Loth Lothz, *l. kh.* w. 11
7 Maria van Leuwen, wed. van P. Bredelaar, *l kh.* 77
8 Harman Hendrik Potteboom, *k kh.* w. 5
9 Willem Wiedel, *a. kh.* 23
5 Johannes Weefing, *k. kh.* 10
7 Cornelia Hoogendoorn, *a. kh* 52
8 Maria Elifabeth Wijzer, *a. kh.* 64

Saturdag 11 *Maart.*

9 Jan Janfen, eenigfte zoon van L. Janfen, *n kh* d. 12
4 Jacob Hengers, *w. kh.* ca. 2
9 Charlotta Karrewey, *l. kh.* 1

Overl. Jaar.

10 Geertruda Eyfenbeyl, *a kh* m. 5
10 Jillezina Dekker, *a. kh* ca. 13
8 Charlotta Raydt, wed. van G. Geelbard[r], *a. kh.* 49
10 Francijntje Robbers, *k kh.* 45
9 Wilhelmina Jacoba Hulst van Keulen Wijnouts, huisvr. van G. H. Dijk, *o. k.* 43
10 Johanna Krabbenbos, wed. C. de Hoogen, *k. kh.* 42
10 Pieter Roskam, zoon van P. Roskam, *a kh.* 20
8 Anna Taalen, huisvr. van J. Hagen, *w. kh.* ca 71
9 Hendrika Meijer, *w. kh.* m. 3
9 Willemina Paccokken, *k. kh.* 4
10 Hendrik Carel van Varfeveld, *n. kh.* w 8
5 Petronella Cahot, huisvr. van P Droit, *w. kh* 50
10 Catriena Willemina Sloot, *w kh.* ½
10 Helena Wijnands, wed. J. F. van Viaanen, *k. kh.* 81
10 Guilliaume de Pavinonitz, *a. kh.* 28
Het getal der Dooden is 162.

Maandag 13 *Maart.*

10 Jan Johs. Spreeling, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.* 17
12 Jan Hoffard, *a. kh.* 29
11 Elifabeth Busch, *k kh.* 1¾
11 Hendrica Petronella Koolbrink *l. kh.* ca. 1
11 Kristiaan Sweers, *k. kh.* w. 5
9 Johan Dirk Rudebosch, *n kh.* 55
9 Anna Elifabeth Keven, wed. P. E. Greeff, *w. kh.* 47
9 Gerrit Mur, eenige zoon van G. Mur, *n. kh.* 3
10 Maria Anna Alida Tilly, eenige dogter van J. A. Tilly, *a kh* d 6
11 Gijsbert de Rooy, *a kh* 2
10 Hendricus Jofephus Timmer, *k. kh.* 36
10 Anna Petronella Kreuger, een Burger Weeskind, *w. kh.* 4½
10 Coenraad Claafen, *k. kh.* 67

Overl. Jaar.
11 Elisabeth Rebecca Roodenberg, *a. kh.* 48
11 Pieter Anthonie Henrard, *a. kh.* m. 8
11 Marretje Roskam, wed. H. van Ligten, *k. kh.* 40
12 Jan Koene, *a. kh.* 23
12 Maria Struykenkamp, *k kh* m. 7
11 Marten Jacobs, na *Workum* in *Friesland* uitgev. 38
12 Bernardus Lambertus Bekkering, jongste zoon van C. Bekkering, *a. kh.* 1
11 Willem Hamers, *a. kh.* 50
12 Gerrit Egbers, *k. kh.* d. 14
12 Catharina Maria Geelhuys, *l. kh.* w. 3
13 Sophia Johanna Bijart, jongste dogter van J. Bijart, *w. kh.* m. 2
12 Jan Sijtveld, *a. kh.* d. 8
12 Jean Guillaume Aché, *k. kh.* 19½

Dingsdag 14 Maart.

10 Willemina de Wit, wed. van D. Arreveld, *a kh.* 77
11 Maria Elisabet Bouwmeester, *k. kh.* 3
11 Mr. Jan van Romond, *o. k* 65
11 Hendrik Frederik Dreevesen, *w. kh.* m. 10
11 Willem Antony van Vloten, na *Muiderberg* uitgev. om aldaar op het kerkhof te worden begraven. 69
11 Ida de Kemp, *eil. k.* 73
14 Hendrik Huyser, *a. kh.* 35
13 Hendrikus Diveesen, *a kh.* 4
13 Hendrik Janse Pot, *a. kh.* m. 11
13 Frederica Kok, *l kh.* 1¼
11 Mijndert Johannes Gualtorus Boon, *z. k.* d. 14
11 Elisabetha Josepha Bernadini Geradts, eerste dogter van B. Geradts, *a. kh.* u 30
12 Pieter Grootte, *k. kh.* m. 11
11 Femmetje Zurink, huisvr. van B. Hasfink, *w. kh.* 69
11 Poulus Hommelsberg, *k. kh.* ¼
11 Barend Ekom, *w. kh.* 54

Woensdag 15 Maart.

Overl. Jaar.
12 Magdalena Lakeman, huisvr. van A. Paulus, *z. k* 36
13 Johan Herman Schuymet, *n. k* ¼
14 Margreta Maijer, wed. van P. Schröder, *k. kh* 82
13 Maria Munnik, *k. kh.* m. 8
12 Johanna Nising, dogter van A. Nising, *w. kh.* 18
13 Albert Imcke, *l. kh.* 62
13 Cornelia Adelaar, huisvr. van J. Backer, *l. kh.* 63
12 Aaltje Smetz, *k. kh.* d. 1
12 Jan Casper Bietenduivel, *a. kh* 57
12 Jan Berkhout, *a. kh.* 1½
11 Grietje van Westreenen, huisv. van P. Bal, *z. k* 80
13 Anna Maria van Leuwen, *l. kh* 80
13 Dirk Meijer, *a. kh.* 65
11 Dirk Doesburg, een D. I. A. Weeskind, *a kh.* 45½
13 Henrica van Ravenstijn, *l. kh.* 51
14 Johan Georg Morgenrood, *a kh.* 45
11 Jan Schaapman, *a. kh.* 19

Donderdag 16 Maart.

14 Johannes Knikman, *w. kh.* ¼
14 Grietje van Wagtendonk, wed. M. Josslan, *a. kh.* 65
15 Frans Broens, *a kh.* 1
14 Hendrik Frowijn, *l o. k.* 69
12 Johanna Catharina Banning, wed. J. van der Woude, *w. kh* 76
13 Jacomina Mol, huisvr. van J. Porticlje, *z k.* 57
15 Maria Rosina Voorwerk, eenige dogter van J. E. Voorwerk, *w kh.* 9¼
13 Abraham Johannes Mancke, jongste zoon van A. Mancke, *o. k.* ca. 1¼
13 Jan Vink, *l. kh.* 70
12 Abraham van der Mark, *k. kh.* 77
15 het ongedoopte Kind van de huisvr. van W. Boekhorst, *o. k.* d. 14
13 Geertruida Bartman, jongste dogter van H. Bartman, *k. kh.* 1¼

Overl.		Jaar.
15	Alexander Affonso de Carvalho, l. kh.	1½
15	Nathanaël Beili, w. k.	58
11	Magtilda van den Bielder, huisvr. van W. Knaap, a kh.	62
13	Anna Maria Serjouw, wed. G. Eevers, a. kh.	46
14	Johan Hendk. Lorcher, a. kh	69
11	Agatha van Dorp, k. kh.	71
14	Juda Margaretha Bielo, wed. H. van Castrop, a. kh.	60
11	Christiaan Gluysteen, k. kh.	40

Vrijdag 17 Maart.

Overl.		Jaar.
14	Cornelis Oortwijn, zoon van P. H. Oortwijn, n. k.	16
13	Jacobus Boekstal, k. kh.	76
14	Matthijs de Harder, zoon van M. de Harder, o. k.	w. 14
15	Gerrit Backer, n. kh.	14
15	Petrus van Tol, n. k.	63
11	Hermanus Elie Barbier, a. kh.	¼
14	Gerritje Fricke, huisvr. van J. D. Leickering, van onder *Nieuwer-Amstel* ingev. en begr. op 't l. kh.	28
14	Allegonda Marragreta Barends, a. kh.	w. 4
16	Mattijs Mattijsen, eenige zoon van M. Mattijsen, w kh.	1
16	Christina Eysbeek, huisvr. van G. H. Meesman, l. kh.	44
16	Anna Maria Auf der Heyde, jongste dogter van R. Auf der Heyde, k. kh.	d. 16
15	Margaretha Poelinje, l. kh.	12
15	Gerrit Scholtens, eenige zoon van G. Scholtens, l. kh.	5¼
17	Arentje Meester, behuwd dogter van J. de Raat, k kh.	½
15	Willem van Schooten, zoon van S. van Schooten, k. kh.	2¼
14	Susanna van Lochem, huisvr. van S. Hoogstraaten, k. kh.	72
13	Johannes Kroeg, w kh.	53
17	Hendrik Luttenberg, a kh	29
14	Willem van der Toght, l. kh.	56
15	Hilletje Dreeger, w. kh.	w. 5
16	De ongedoopte Tweelingen van de huisvr. van D. van Deventer, l. kh.	d. 1
15	Willem Barend Wouters, l kh.	2
15	Adrianus Lussink, k. kh.	d. 3

Saturdag 18 Maart.

Overl.		Jaar.
15	Anna Dorotea Schut, wed. H. Sprok, z. k	62
14	Christina Castenbeen, huisvr. van M. Quisee, a. kh	31
17	Hendrik Eysendijk, a. kh.	44
14	Jan Stek, a. kh.	84
16	Christoffel Kwisbruyker, n kh.	71
15	Lucas Schoonees, w k.	38
14	Coert Hendrik Kampecter, w. k.	74
17	Anna Engel Fredeker, k. kh.	d. 17
16	Mijnardus van der Meulen, een Burger Weeskind, w kh	8½
15	Alida Schutten, huisvr. van B. Wensinck, eng. k.	62
14	Anna Maria Grol, n. k.	36½
17	Arnoldus Bartman, jongste zoon van H. Bartman, k. kh.	4
14	Johanna Brigetta Straatman, w kh.	m. 7
14	Christina Heyse, a. kh.	11
18	Hannes Tinneveld, a kh.	w 3
16	Gerrit de Vrijer, oo. k.	49
17	Jan Brink Volkers, eenige zoon van A. Volkers, n. kh.	w. 11
15	Cornelia Siegelaar, l. kh.	m. 1
15	Anna Mansfelt, huisvr. van F Looman, k. kh.	52
16	Adam Gebel, k. kh.	40
17	Katriena Pieterse, wed. W. la Mars, k. kh.	69
17	Johanna Visser, a. kh.	d. 17
16	Francina Jeannetta Egberts, n z c.	ca ½
16	Jan Matthijs Steegelits, n kh	62
15	Jan Jurrian Bergen, w. kh.	30
16	Frederik Bugge, l. n k.	27
16	Antoine la Marcq, l kh.	48
18	Albert Schouten, w. kh.	m. 1
16	Johanna van Dalen, huisvr. van J. de Wolff, l kh.	80

Het Getal der Dooden is 158.

PUBLIEKE VEILINGEN

van de onderstaande *Perceelen*, in het Oudezijds Heeren Logement, te *Amsterdam*.

Op Maandag den 20 Maart 1809.

Haarlemmerdijk, N. 284. (Een Winkelhuis, Tuin en Erve, op de) bij de Korte Princegragt, *f* 3000, in slag *f* 40. *de Valk.*

Palmstraat, N. 14 en 15. (Een Huis, Achterhuis en Erve, in de) *f* 750. Opgh.

Smallepad, N. 26. (Een Winkelhuis en Erve, op het) bij de Breewerstraat, *f* 200, in slag 10. *Broekhuizen*

Nieuwezijds Armsteeg, N. 11. (Een Sleepers Stal, Bovenhuis en Erve, in de) *f* 1500. Opgeh.

Een Houtzaag-Molen, zijnde een Paltrok, genaamd *het Luipaard*, cum annex, op 't Achterpad, tusschen de Raam- en Zaag-Molen Poorten, N. 47. *f* 4030. Opgeh.

Heerengragt, N. 589. (Een Huis en Erve, op de) bij de Reguliersgragt, *f* 4325. *Lohman.*

Eerste Weetering Dwarsstraat, N 64 en 65 (een dubbeld Huis en Erve, in de) bij de Vijzelgragt, *f* 2675, in slag *f* 250. *Poster.*

Nes, N. 61. (Een Winkelhuis en Erve, in de) op de hoek van Heremietesteeg, *f* 2475, in slag 25. Opgeh.

Wittenburgergragt, N. 33. (Een Huis en Erve, op de) bij de Osjes-Brug, *f* 240, in slag *f* 6. *Blijenburgh.*

Groote Wittenburgerstraat, N. 49. (Een Huis en Erve, in de) voorbij de Dwarsstraat, *f* 380. *Jagers.*

Laagte van de Kadijk, N. 115 (Een Huis en Erve, op de) in 't midden, *f* 220, in slag *f* 20. *Jonkernout.*

Eerste Lelij-Dwarsstraat, N. 8. (Een Huis en Erve in de) het tweede agter het Hoekhuis van de Lelijstraat, *f* 425. Opgeh

Leydekkers Steeg, N. 7. (Een Huis en Erve, in de) genaamd *het Tuintje*, *f* 500, in slag *f* 70. *A Schouten.*

Heerengragt, N 587. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Reguliersgragt, *f* 8450, in slag *f* 275. *Roelofs.*

Blomstraat, N. 167. (Een Huis en Erve, in de) bij de Eerste Dwarsstraat, *f* 1300. *Westerwoud.*

Goudsblomstraat, N. 22. (Een Huis en Achterhuis, in de) bij de Eerste Dwarsstraat, *f* 893. Opgeh

Tichelstraat, N. 17. (Een Huis en Erve, in de) bij het Kathuizers Kerkhof, *f* 375, in slag *f* 200. *Eekhoff.*

Een Perceel Hooi- en Weiland, zijnde 5 Kampen, groot 9 Morgen en 72 Roeden, aan de Laage Haarlemmerweg, aan de 300 Roeden, *f* 3650, in slag *f* 100 *Twisk.*

Een Perceel Hooi- en Weiland, zijnde 4 Kampen, groot 6 Morgen en 89 Roeden, naast en ten oosten van het evengenoemde, *f* 3375, in slag *f* 3. *Huskus*, en *f* 250 *Bakrslag.*

Egelantiersgragt, Z. Z., N. 175. (Een Huis en Erve, op de) tusschen de twee middelste Bruggen, *f* 1450, in slag *f* 500. *Santink.*

Een Tuin en Huizinge, buiten de Leidsche Poort, op het Schapenburger Pad, genaamd *Niets bij Geval*, N. 15, *f* 1450, in slag *f* 150. *Lube.*
Een Opstal van een Plaisier-Tuin, genaamd *Vergenoegen*, buiten de Utrechtsche Poort, op 't Verwers Pad, N. 47, *f*. 230. *Stopendaal.*
Heerengragt, N. 339 (Een Huis en Erve, op de) bij de Heerenstraat, *f* 6275, in slag *f* 100. *Lohman.*
Reguliersgragt, N. 99, (Een Pakhuis en Erve, op de) bij de Kerkstraat, *f* 4025, in slag *f* 600. *Palmboom.*
Teerketelsteeg, N. 12 en 13. (De helft in een dubbeld Pakhuis en Erve, genaamd de *Gekroonde Hand*, in de) *f* 3300, in slag *f* 100 *G. Vos.*
Lauriergragt, N. 130. (Een Huis en Erve, op de) bij de Konijnenstraat, *f* 3050, in slag *f* 600. *Broekhuizen.*
De Hooge Ambachts Heerlijkheid van *Alkemade*, in het Departement Maasland, cum annex, *f* 110000. Opgeh.
De Hooge Heerlijkheid *den Haak*, cum annex, in de Parochie te *Oorden*, nabij het *Woerdsche Verlaat*, *f* 2000. Opgeh.
Een gerenomeerde Herberg genaamd *nabij Buiten*, op Gasthuis grond, buiten de Leidsche Poort dezer Stad, N. 35, *f* 12600, in slag *f* 6000. *van Eyk.*
Een Stuk Weiland, benevens een Moestuin, te zamen groot 549 Roeden, *f* 800, in slag *f* 400. Dezelve.
Overtoomsche Weg, N. 24. (twee Huizen en Erven (onder een dak) op de) tusschen de Buitecingel en Pestbrug, *f* 2500, in slag *f* 300. *Westerwoud.*
Rheestraat, N. 21. (Een Huis en Erve, in de) *f* 4800, in slag 1000. *Broekhuizen.*
Weteringstraat, N. 46. (Een Huis en Erve, in de) bij de Princegragt, *f* 1050, in slag *f* 50. *J. van Os.*

Deze volgende *Perceelen* (bij *executie*) op *Maandag* den 27 Maart 1809.

Blinde Looijersstraat, N. 23 en 24. (Twee Huizen en hunne Erven, (onder één Dak,) in de) tusschen de Elandsgragt en Looijersstaat, mitsgaders een Loots en derzelver Erven, staande agter het voornoemde Perceel, *f* 1375, in slag *f* 300. *van Wouw.*
Oostersche Kaai, N. 6. (Een Huis en Erve, op de) tusschen de Oude Schans en Batavierstraat, *f* 700, in slag *f* 600. *Kits.*
Oudezijds Achterburgwal, N. 176. (Een Huis en Erve, op de) naast het hoekhuis van de Stoofsteeg, *f* 2725, in slag *f* 400. *Rijfkogel.*
Brouwersgragt, N. 108. (De helft in een dubbeld Huis en Erve, op de) en hoek van de Dommerstraat, *f* 260, in slag *f* 10. *Stopendaal.*
De Opstal van een Huizinge en verdere Getimmertens, staande buiten de Raampoort, aan het einde van het Kwakers Eiland of Dwarspad, op Erfpachtgrond, N. V. 268, *f* 230, in slag *f* 80. *Blijenburgh.*
Molensteeg, N. 13. (Een Huis en Erve, in de) tusschen de Oudezijds Achterburgwal en Zeedijk, *f* 675, in slag *f* 60. *A. Schouten.*
Hopmarkt, N. 121. (Een Huis en Erve, op de) naast het Zuider Hoekhuis van het Waterschipsteegje, *f* 4900, in slag 100. *Westerwoud.*

Vinkenſtraat, N. 186. (Een Huis en Erve, in de) tusſchen de Korte Princengragt en Oranjeſtraat, ƒ 390. *Jonkerhout.*

Gravenſtraat, N. 8. (Een Huis, Achterhuis en Erve, in de) ƒ 2050, in ſlag ƒ 10. *Stopendaal.*

Nieuwenbrugſteeg, N. 14. (Een Huis en Erve, in de) ƒ 1210, in ſlag ƒ 200. *Westerwoud.*

Kattenburg, N. 45. (Een Huis en Erve, op) in de Groote Straat, tusſchen de tweede en derde Dwarsſtraat, ƒ 235, in ſlag ƒ 20. *Lohman.*

Keizersgragt, N. 404. (Een Huis, Stal, Koetshuis, Bovenhuis en Erve, op de) tusſchen de Brouwersgragt en Groenlandſche Pakhuizen, ƒ 5250, in ſlag ƒ 35. *Westerwoudt.*

Princengragt, N. 4. (Een Stal, Koetshuis en Erve, op de) tusſchen de Utrechtſche Straat en Binnen-Amſtel, ƒ 5000, in ſlag ƒ 500. *Lohman.*

Deze volgende *Perceelen (Vrijwillig)* op *Maandag* den 4 April 1809.

Overtoomſche Vaart, N. 161. (Een Fabriek, genaamd *Leef op Hoop*, en *Dank op Sterven*, met deszelfs Woonhuis, Dooren, Tuinen, Huizingen en verdere Getimmertens, naast elkanderen, aan de Noordzijde van de) onder *Nieuwer-Amſtel*, ƒ 2095. Opgeh.

Kerkſtraat, N. 115 (Een Huis en Erve, in de) bij de Utrechtſcheſtraat, ƒ 780. *Stopendaal.*

Lange Leidſche Dwarsſtraat, N. 7. (Een Huis en Erve, in de) bij de Spiegelgragt, 1125, in ſlag ƒ 250. *Sem.*

Waale Weesſtraat, N. 15. (Een Huis en Erve, in de) ƒ 640. *Balhuyſchoeten.*

Hol, N. 9 en 10. (Twee Huizen en Erven, onder een Dak (in één Koop,) in het) ƒ 220. *Cluwen.*

Een dubbeld Huis, Tuin en Erve, aan de Uithoorn, nabij de groote Uithoornsſe Brug, N. 2 ƒ 4825. Opgeh.

Princengragt, N. 67. (Drie Huizen, benevens drie Achterhuizen en hunne Erven, (in een koop,) op de) over de Noorderſtraat, ƒ 8100, in ſlag ƒ 1200. *Dankmeijer.*

Nieuwe Spiegelſtraat, N. 69. (Een Huis en Erve, in de) tusſchen de Heeren- en Keizersgragten, ƒ 1275, in ſlag ƒ 100. *Posthumus.*

Wittenburgergragt, N. 9. (Een Huis en Erve op de) bij de Parkbrug, ƒ 525, in ſlag ƒ 275. *Brdeshuizen.*

Utrechtſche Dwarsſtraat, N. 158. (Een Huis en Erve, in de) bij de Binnen-Amſtel, ƒ 750. *Krul.*

Korte Dijkſtraat, N. 27. (Een Huis en Erve, in de) bij de Oude Schans, ƒ 660, in ſlag ƒ 45. *Hatterweer.*

Slijkſtraat, N. 9. (Een Huis en Erve, in de) ƒ 415. *Riffkogel.*

Egelantiersſtraat, N. 73. (Een Huis en Erve, in de) bij de Eerſte Dwarsſtraat, ƒ 410, in ſlag ƒ 30. *Posthumus.*

Tuinſtraat, N. 145. (Een Huis en Erve, in de) ƒ 400, in ſlag ƒ 20. *Stoomber.*

Tuinſtraat, N. 146. (Een Huis en Erve, in de) ƒ 200, in ſlag ƒ 35. *Dezelve.*

Gaperſteeg, N. 5. (Een Huis en Erve, in de) ƒ 700. *Posthumus.*

Kromme Elleboogſteeg, N. 5. (Een Huis en Erve, in de) ƒ 720. *Dezelve.*

Deeze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 10 April.

Een Houtzaagmolen, (zijnde een Paltrok,) genaamd *de Liefde*, op het Kwakers Eiland, tusschen de Leidsche- en Raampoorten, Stads Grond. *f* 6100. Opgeh.
Vijzelstraat, N. 56. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de Kerkstraat, *f* 1250, in slag *f* 50. *Sluuter*
Kolksteeg, N. 24. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de Nieuwendijk, *f* 1200, Opgeh.
Peperstraat, N. 4 (Een Huis en Erve, in de) *f* 2400. Opgeh
Oude Looijerstraat, N. 47 (Een Huis en Erve, in de) *f* 1525. Opgeh
Utrechtsche Dwarsstraat, N. 114 (Een Huis en Erve, in de) bij de Reguliersgragt, *f* 480. Opgeh.
Egelantiersstraat, N 150 (Een Huis, Achterhuis en hunne Erven, in de) *f* 160. *A. Schouten*
Groote Kattenburgerstraat, N. 28. (Een Huis en Erve, in de) bij de eerste Dwarsstraat, *f* 300, in slag *f* 7 *Ottens*
Princestraat, N. 1. (Een Agterhuis en Erve, in de) *f* 165. *Jonkernout.*
Oostenburger Agterstraat, N. 35. (Een Huis en Erve, in de) *f* 115 Opgeh.
Marken, N. 77. (Een Huis en Erve, op) bij het Markesgragtje, *f* 450, in slag *f* 1. *de Sola.*
Princestraat, N. 12. (De helft in een Winkelhuis en Erve, in de) *f* 100, in slag *f* 4. *Looman.*
Oostenburgerstraat, N. 83. (Een Huis en Erve, in de) *f* 975. in slag *f* 25. *Overkamp.*
Oostenburger Voorstraat, N. 14. (Een Huis en Erve, in de) *f* 190, in slag *f* 10. *Nijhoff*
De Opstal van een Huis, geappropriëerd tot een Herberg, genaamd *de Valk*, op het Slijppad, buiten de Raampoort, N. 58. *f* 1100, in slag *f* 200. *Hop*
Een Huis en Opstal als boven, genaamd *Flora*, op het Korte Bleekers Pad, benevens twee Huisjes en verdere Opstallen, in de Pekelharings Gang, buiten de Raampoort, N. 23 a 3 en 4 *f* 500, in slag *f* 3. Dezelve.
Een Tuin, cum annex, op Stads Grond, buiten de Raampoort, in de Pekelharings Gang, genaamd *Dantzig*, N. 24, *f* 180, in slag *f* 40. *Jonkernout.*
Keizersgragt, N. 116. (Een Huis en Erve, op de) tusschen de Spiegel- en Leidschestraaten, *f* 3600, in slag *f* 500. *J. van Os.*
Groene Burgwal, N. 71. (Een Huis en Erve, op de) naast het Hoekhuis van den Amstel, *f* 1825, in slag *f* 300. *Ogelwight.*
Brouwersgragt, N 223 (Een Huis, Achterhuis en Erve, op de) tusschen de Heeren- en Keizersgragten, *f* 5100, in slag *f* 1. Opgeh.
Tweede Lelijdwarsstraat, N. 15. (Een Huis en Erve, in de) *f* 550, in slag *f* 8. *Jagers.*
Overtoomsche Weg, N. 38. (Een Huis, Tuin en Erve, aan de) tusschen de Buitensingel en Pestbrug, genaamd *de Otter*, *f* 2950, in slag *f* 225. *Schimmel.*
Overtoomsche Weg, N. 47. (Een Huis en Erve, op de) genaamd *de Kleine Otter*, *f* 785, in slag *f* 100. *Dankmeijer.*

Overtoomsche Weg, N. 970. (Een Huis en Erve, op de) genaamd *Buitenvreugd*, *f* 1975. Opgeh.

Geldersche Kade, N. 112. (Een Huis en Erve, op de) bij de Stormsteeg, *f* 5125, in slag *f* 70. *G. Scholten.*

Zeedijk, N. 12. (Een Huis en Erve, op de) over de Molensteeg, *f* 1250, in slag *f* 20. *A. Schouten.*

Nieuwendijk, N. 50. (Een Koopmans Winkelhuis en Erve, op de) tusschen de Vrouwe- en Mandemakerssteegen, *f* 3975, in slag *f* 600. *Dankmeijer.*

Vinkenstraat, N. 159. (Een Winkelhuis en Erve, in de) tusschen de Oranje- en Dommerstraaten, *f* 550. *Kits.*

Vinkenstraat, N. 178. (Een Huis en Erve, in de) tusschen de Korte Princengragt en Oranjestraat, *f* 445 Opgeh.

Een Buitenplaats, genaamd *Gooijenstein*, cum annex, te zamen groot 2½ Morgen voetstoots, aan de Weesper Vaart, tusschen de Stad Weesp en de Diemerbrug, onder Diemen. Kampen, Wei en Hooiland, groot 13 Morgen 400 Roeden, tegenover gemelde Plaats. Vier Kampen dito dito, groot 4½ Morgen, in twee partijen, aan de Oostzijde van de Gaasp, in de Polder de Gemeenschap, onder Weespercarspel, leggende onder dit Land 1 Morgen 3 Hond Leenland. Een Karperhok of Bak, aan de Noordzijde van de Gaasp. Een dito dito, in de Weesper Vaart, *f* 10600, in slag 3400. *de Valk.*

Keizersgragt, N. 65 (Een Koopmans Huis, Koetshuis &c. cum annex, op de) tusschen de Vijzelstraat en Reguliersgragt, *f* 16000, in slag *f* 800. *van Goor.*

Deze onderstaande *Vaartuigen* zijn geveild op *Maandag* den 10 April 1809.

Damlopers-Schip, (Een extra-ordinair Welbezeild) lang over Steven 64½ voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 14 voet 8 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 6 voet 5 duim. Alles Amsterdamsche voeten. *f* 1200, in slag *f* 10. Opgeh.

Koorn-Ligter, (Een hecht, sterk en Weldoortimmerde) genaamd *de Vos*, lang over Steven 66 voet, wijd 15 voet, hol 7 voet 3 duim. *f* 470, in slag *f* 100. *J. ter Linde.*

Kiel-Ligter, (Een hecht, sterk en Weldoortimmerde) lang over Steven 74 voet, wijd 19 voet 5 duim, hol 5 voet 5 duim. *f* 500, in slag 6. Opgeh.

Boeijer, (Een extra-ordinaire en meer als gemeen snelzeilende) van ouds genaamd *de Nagtegaal*, lang over Steven 36 voet, wijd 10 voet 2 duim, hol 4 voet 2 duim Alles Amsterdamsche voeten *f* 1050, in slag *f* 30. Opgeh.

Een Legplaats in de Oude Jagthaven, met een net betimmerd Huisje, geteekend N. 6508. *f* 200, in slag 80. Opgeh.

Een dito, als boven geteekend N. 6507. *f* 170, in slag *f* 20. Opgeh.

STAAT

STAAT- EN LETTERKUNDIG
MENGELWERK.

TWINTIGSTE VERVOLG DER BEKNOPTE LEVENSGESCHIEDENIS VAN MICHIEL DE RUITER.

De groote held ftelde nu den koers naar *Sierra Liona*, en kwam den 4den December, van 't jaar 1664, behouden aldaar in de rivier aan. — Dit *Sierra Liona* ligt in *Afrika*, op de westkust van 't land der negers, tusfchen *Gambia* en de grenzen van *Guinea*. Eenige togtgenooten aan land gegaan zijnde, vernamen van den Koning zelven, dat de *Engelfchen* daaromtrent, op een eiland, waarop ettelijke pakhuizen ftonden, een *Hollander* met zijne vrouw en twee dochters, gevangen hielden, en dezelve handelden als flaven. Na DE RUITER van deze daad der *Engelfchen* kondfchap bekomen had, onderzocht hij verder hun gedrag omtrent de *Hollanders*; en de berigten welke hij dessaangaande ontving, ademde niet dan onregtvaardigheid gevolgd van wreedheid: hierop befloot onzen held (een aartsvijand van alle onregtvaardigheid en geweldenarij) met zijnen krijgsraad, de gevangene *Hollanders*, indien men dezelve niet goedwillig wilde ontflaan, met geweld te verlosfen. — Het verlosfen van den bewusten *Hollander*, met zijne dochters (zijne vrouw was drie weken te voren geftorven) was fpoedig het gevolg van 't befluit; want de *Engelfchen* hadden geen moeds genoeg, om de bedreiging der *Hollandfche* helden te trotfeeren. Van dezen verlosten hoorde onze held, dat de *Engelfchen* op het bewuste eiland twee *Hollandfche ftukken gefchut* hadden, hun door zekeren HOLMET, van *Kabo Verde* of van 't eiland *Goerée*, met vele goederen, de *Westindifche compagnie* toebehoorende, aangebragt: dat voorts een *Engelsch fchip*, omtrent zes weken geleden, een *Hollandsch fchip*, dat te *Lisfabon* door de *Portugezen* bevragt was, en het voornemen naar *St. Thomas* had, hier op de waterplaats, onder fchijn van vriendfchap, met vuil bedrog, had vermeesterd. Dit berigt was genoeg om den braven DE RUITER te doen befluiten, de *Engelfche logie* op 't eiland aan te tasten, en alles ten behoeve van de *Westindifche compagnie* aan te flaan; gelijk dan ook gefchiedde. De negers vloden met de flaven der *Engelfchen* in het bosch. — Alle de pakhuizen werden geopend, en de goederen er uit gehaald. — Men ontdekte aan DE RUITER, dat de *Engelfchen* 1500 ijzeren ftaven in een put hadden begraven, welke ook daar uitgehaald werden. De matroozen die overal liepen en alles doorzochten om te plunderen, zagen in 't bosch een groote kale plek, zij groeven in dezelve en vonden er 270 groote olyfantstanden; ook werden uit de pakhuizen nog 1180 kleineren gehaald; men bekwam ook nog 975 koperen ketels en bekkens, eenige kisten kasfen en vaten met faaijen, bombazijnen, en vele andere goederen meer. — Intusfchen fchoten de gevlugte

negers zeer fel met vuurroers uit het bosch; waarop DE RUITER een van de bij hem gevangene negers, zijnde een konings zoon, naar hun toe zond, om hun van zijnent wege te zeggen, dat, indien zij een van de *Hollanders* kwetsten, hij alle de gevangene negers zou laten doodslaan, hetwelk de negers het schieten deed staken.

Onze held behandelde de *Engelschen* met groote barmhartigheid; want alvorens te vertrekken, liet hij hun eenige levensmiddelen uitkeeren, ook eene aanzienlijke partij goederen waarmede zij koophandel konden drijven: daarna onder zeil gegaan zijnde, kwam hij met de vloot, den 4den Januarij 1665, op de goudkust aan.

Hij kreeg terstond kondschap van zaken, alles ten nadeele van de *Engelschen*, die de *Westindische compagnie* verscheidene plaatsen ontnomen hadden, onder anderen het kasteel *Witsen*, 't welk hij liet opeisschen; doch de Negers schoten fel op de sloep, daartoe afgezonden, niettegenstaande dezelve een witte vredevlag op had, welk schieten op een vaartuig met een vredevlag, genoeg te kennen gaf dat men naar geene woorden zoude luisteren, al waarom onze held met zijnen krijgsraad besloot tot het uiterste te komen.

Genoegzame manschappen gewapend hebbende, werd hun bevolen het kasteel met stormladders te beklimmen, handgranaten er in te werpen, en al te doen wat mogelijk was om het te bemagtigen. — Met eenige schepen nagenoeg aan 't kasteel gekomen zijnde, brandde men al het geschut te gelijk los, onder welk schieten de soldaten en matrozen aan land gezet werden. Die van het kasteel deden eenige schoten om het landen te beletten; doch te vergeefs. De *Hollanders* hadden feller strijd met de Negers dan met de *Engelschen*, die aldra een witte vlag van het kasteel lieten waaijen, tot een teeken dat ze voornemens waren zich over te geven; doch de Negers, die zich beneden aan 't strand hielden, en welke 500 sterk waren, gewapend met vuurroers, waarvan ze zich zeer wel wisten te bedienen, deden zulk eene hevige tegenweer, dat ze eenige soldaten en matroozen noodzaakten naar de vaartuigen terug te keeren; eindelijk evenwel geraakten de Negers in wanorde en namen de vlugt: voorts werd het kasteel mede aldra vermeesterd; doch daarna rukten de Negers weder aan; nu veel talrijker zijnde, echter werden ze weder op de vlugt gedreven, en tot in de negerij vervolgd: men vond zich genoodzaakt de negerij in brand te steken, dewijl de Negers telkens, met vernieuwde woede weder uitvielen: een van hun ontmoette een matroos, die in de negerij omliep, stak hem een mes tot het hecht toe in den buik, en liet het daarin zitten; doch de gekwetsten rukte het mes weder uit de wond en dreef het den Neger in 't lijf tot hij onder zijne handen stierf; doch de *Hollander* genas en bleef in 't leven.

Alles in dien oord verrigt hebbende, hetgeen de staat van zaken vereischten, vertrok de vloot en kwam den 7den eerstvolgende reeds voor *del Mina*, alwaar hij van de Heeren Raden ter Admiraliteit te *Amsterdam*, bevel ontving om alle gemonteerde *Engelsche schepen*, het zij ten oorlog of koopvaardij uitgerust, die op de kust van *Afrika* of *Guinea* gevonden werden te bevechten, veroveren of ruïneren, dewijl de Admiraliteit wel verzekerd was, dat geene gemonteerde *Engelsche schepen* derwaarts gingen, anders dan met voornemen om de ingezetenen dier gewesten te beschadigen.

De volbrenging van dezen last werd terstond in 't werk gesteld, en men deed alles wat mogelijk was om de *Fetusen*, zijnde de Negers van het koningrijk *Fetu* op de zijde der *Hollanderen* te brengen, welke daartoe niet wilden overgaan zonder dat hun beloofd werd, dat *Kormantyn* aangetast en veroverd zoude worden: zij zeiden na die verovering vrij te zijn van den eed aan de *Engelschen* gedaan, en alsdan DE RUITER, en den Generaal VALKENBURG in alles zouden helpen, en 't aantasten van *Cabo Kors* begunstigen; maar onze held vond zwarigheid in het aantasten van *Kormantyn*; de hoofdsterkte der *Engelschen* op de kust van *Guinea*, in het koningrijk *Fantyn*; dewijl de last hem gegeven alleen scheen mede te brengen, dat hij de schepen en sterkten, die zij den *Hollanderen* hadden ontnomen, te hernemen, en niet de *Engelschen* van het hunne te berooven; doch hierover met twee Gemagtigden van den Generaal VALKENBURG, in het bijzijn van zijn' ganschen krijgsraad, in onderling gesprek zijnde, werd bij de meesten verstaan dat men reden genoeg had om *Kormantyn* aan te tasten, gemerkt al het leed, ongelijk en de schade, die de *Engelschen* uit het kasteel aldaar den *Hollanderen* aangedaan hadden. Dit echter kon den braven DE RUITER niet volkomen gerust stellen; hij stond nog in twijfel wat hij mogt doen of moest laten, en verzocht dat de Generaal VALKENBURG, die bekend was voor een' man van groot verstand, voorzienigheid en ervarenheid in de zaken van dit gewest, hem zijne inzigten en raad op dit stuk bij geschrift zoude bekend maken. Hierop schreef gemelde Generaal onzen held een' langen brief, waarin hij hem van den staat der zaken aldaar, zoo ten aanzien van het verledene als van het tegenwoordige omstandiglijk berigtte, en met een zijn gevoelen, inzigt en raad, op alle de punten welke overleg vereischten, en 't geen te doen of te laten stond, onderscheidenlijk ontvouwde. — Hij gaf berigt van het vijandelijk bedrijf der *Engelschen* in *Guinea*; welke vijandschap gepleegd was geworden niet alleen van de Koninklijke compagnie, maar ook door alle soorten van *Engelschen*, en ook door de schepen van den Koning, inzonderheid door de *Engelschen* van *Kormantyn*. Verder gaf hij berigt wegens *Cabo Kors*, en de ongenegenheid der *Fetuzen*; wat met hun gehandeld was; dat zij hun woord niet hadden gehouden, en dat men *Cabo Kors* zonder hunne bewilliging niet konde aantasten dan met groot gevaar: hij zeide verder dat ontijdig iets te beginnen of stil te leggen beide aan opspraak onderworpen was; dus raadde hij den aanval op *Cabo Kors* uit te stellen; echter was hij van gevoelen dat men *Kormantyn* wel zou mogen bemagtigen, en dat zulks niet streed met de bevelen der Heeren Staten, bekledende zijn gevoelen met verscheidene redenen.

Hierop besloot onze held met zijnen krijgsraad dat men vooreerst nog geene landing zoude doen; maar zich voorbereiden tegen de komst van eene *Engelsche vloot* welke aldaar verwacht werd. DE RUITER beloofde zijn volk vrije plundering indien men met de *Engelschen* in gevecht mogt komen; dan 't was vergeefs gewacht en gekruist, de *Engelschen* daagde niet op.

(*'T vervolg hierna*)

DAGWIJZER VAN STAATS- EN OORLOGSGEBEURTENISSEN enz., VOOR 'T GEHEELE JAAR.

Mei

1 Alle confiscatie van goederen in *Holland* geheel afgeschaft. 1732.
2 Vreesselijke turfbrand in de provincie *Groningen*. 1687. — Het beeld van de Paus te *Parijs* verbrand. 1791.
3 *Mastricht* capituleert met de *Franschen*. 1748.
4 WILLEM IV. tot Stadhouder enz. van *Holland* en *Zeeland*. 1747. — De colonie *Surinamen* aan de *Engelschen* overgegeven. 1804. — De Koning van *Holland* bepaalt, dat een Koninklijk instituut van wetenschappen, binnen de hoofdstad, opgerigt zoude worden. 1808.
5 SLATIUS en anderen in *'s Hage* onthoofd. 1623. — Geheel *Durgerdam* afgebrand. 1687.
6 Uitspraak van 't Nationale Synode te *Dord*. 1619. — Hulptractaat met *Pruissen* tot redding van *Nederland*. 1672.
7 Besluit om, in *Holland*, geene ambten aan vreemdelingen te geven. 1555. — Oorlogsverklaring van WILLEM III. aan LODEWIJK XIV. 1689.
8 LUTHER in den ban, door CAREL V. 1522.
9 Begin der vredes-onderhandelingen te *Rijswijk*. 1697.
10 Oproer der Herdopers te *Amsterdam*. 1535. — Eerste predikatie in de Nieuwe kerk aldaar. 1648.
11 De *Hollandsche schouwburg* te *Amsterdam* verbrand. 1772.
12 'T hooge school te *Harderwijk* opgerigt. 1648. — *Columbo*, op *Ceilon*, door de *Nederlanders* veroverd. 1656.
13 J. VAN OLDENBARNEVELD in *'s Hage* onthoofd. 1619.
14 *Bonn* door KOEHOORN ingenomen. 1703.
15 Ratificatie van den *Munsterschen vrede*. 1648.
16 Alliantie tusschen de *Bataafsche* en *Fransche Republiek*. 1795.
17 J. CORVER, 50 jaren Raad en 19 maal Burgemeester van *Amsterdam*, overleden. 1716.
18 DE GROOT en HOGERBEETS, veroordeeld tot eene eeuwige gevangenschap op *Louvestein*, 1619.
19 ALVA's trotsch standbeeld te *Antwerpen* opgerigt, 1571.
20 Eerste resolutie in *Nederland* tot verdraagzaamheid in de kerkverschillen, 1611.
21 Octrooi verleend om de *Beemster* droog te maken. 1607. — *Haarlemsche maatschappij* opgerigt. 1752. — Œconomische tak opgerigt. 1774.
22 De Staten noodigen de Roomsche provinciën tot de Unie. 1632.
23 *Dord* gaat aan de Staatsche zijde over. 1572.
24 Eerste Nederlandsche Hervormde gemeente te *Amsterdam* ingerigt. 1578.
25 Admiraal VAN DER DOES zeilt uit, op het moedig besluit der Staten om *Spanje* ter zee te beoorlogen. 1599.
26 *Amsterdam* hervormd. 1578.
27 J. CALVYN overleden. 1564. — *Amsterdam* deze eene dag zonder regering. 1578. — BONAPARTE als Keizer van 't *Fransche rijk* geproclameerd. 1804.

28 | Eerste hervormde Burgemeesters te *Amsterdam*. 1578.
29 | Eerste steen aan de beurs van *Amsterdam*. 1608.
30 | *Jakatra* (nu *Batavia*) door de *Hollanders* ingenomen. 1619.
31 | Hooge Raad van *Holland* opgerigt. 1582.

VERVOLG *van de nadere* MISSIVE *van den Heere* G. W., *betreffende onzen* lijst van uitmuntende toonkunstenaren, *en van het* ANTWOORD *onzes geëerden* Begunstigers op de missive (*Zie ons laatstvoorgaand stuk, bladz.* 151. *enz.*).

Wat de accompagnist betreft (zegt onze Begunstiger), *dienaangaande ben ik het met den Heere G. W. volkomen eens, en vind zijn oordeel zeer juist.*

„ Maar ik kan niet toestemmen," gaat de Heer briefschrijver voort, „dat ieder die „ meê kan doen, ook *uitmuntend* genoemd kan worden. Veronderstel, men bragte een „ orchest van zulke lieden bijeen, zoude men dat wel ooit een *uitmuntend* orchest kun„ nen noemen? — Voor zoo veel als ik het woord *uitmuntend* versta, is de bewuste „ lijst te groot, en zoo als de Heer zamensteller van de lijst hetzelve begrijpt is zij veel „ te klein: of onderstelt hij, dat behalve de bekwame lieden welke men op een reisje „ van *Amsterdam*, naar *Leiden*, *Rotterdam* en *Utrecht* ontmoet, geene meer in ons „ vaderland gevonden worden die meê kunnen doen?"

Dat (antwoordt onze begunstiger) *de Heer G. W. niet kan toestemmen dat ieder die slechts meê kan doen* uitmuntend *kan genoemd worden, willen wij gaarne gelooven: en wat aangaat de zamenstelling van een orchest als waarvan zijn Ed. spreekt, daarover is niet gesprooken, en ik zal er dus ook niet op antwoorden. — Dat de Heer G. W mijne lijst te groot vindt, in gevolge zijn Edelens begrip van het woord* uitmuntend, *is mijn schuld niet: zijn Edele zal in 't vervolg ondervinden dat niet slechts die genen welke men op een reisje van* Amsterdam *op* Leiden, Rotterdam *en* Utrecht *ontmoet, en den naam van* uitmuntend *verdienen, geplaatst zullen worden; maar alle die welke men in geheel het koningrijk vindt, zoodra er berigten van ingekomen zullen wezen. Ik geloof dat het ieder kunstminnaar zeer aangenaam zoude zijn, indien gezegde lijst daardoor nog veel grooter werd.*

„ Wie zal niet misbillijken," vraagt de Heer G. W. verder, „dat de Heer steller „ van de lijst, den Heer RAUPE *Jr.* heeft kunnen voorbijgaan? Is die man niet reeds „ vele jaren lang eerste violist in den *Fransche schouwburg*, en in *Felix Meritis*, beide „ te *Amsterdam*? Zoude hij die posten kunnen bekleden; ja zoude men hem vergunnen „ dezelve te bekleeden, zoo hij onbekwaam genoeg ware om met de op de lijst gebragte „ toonkunstenaren vergeleken te worden? — Zoude men dat voorbijgaan niet partijdig„ heid kunnen noemen? of is die man mogelijk bij den Heer steller van de lijst niet „ bekend?"

Onze begunstiger antwoordt hierop alleenlijk dit:

De Heer RAUPE Jr. *is niet opzettelijk voorbijgegaan: ik ken hem eene plaats op mijne lijst volkomen waardig.*

„ Aangaande de Heer WEISMAN," vervolgt de Heer G. W., „stem ik gaarne toe „ dat hem dit voorrecht als landgenoot vergund wordt, maar is de Heer KLEYN niet „ ook landgenoot? Ik wil niet oordeelen wie van beide de beste solist is: maar de Heer „ WEISMAN is als accompagnist niet, en kan ook niet wezen, 't geen de Heer KLEYN „ is: terwijl deze een veeljarige ondervinding van het orchest heeft, hetwelk den ande„ ren steeds ontbroken heeft, en nog ontbreekt."

Eensdeels (antwoordt onze begunstiger hierop) *heeft de Heer G. W. gelijk, betreffende den Heer* WEISMAN; *dit echter neemt niet weg dat hij eene plaats op de lijst verdient. — Wegens den Heer* KLEYN *is de Heer G. W. weder te voorbarig.*

„ Moet het (vraagt de Heer G. W.) niet smartelijk wezen voor den Heer BERTEL„ MAN dat hij in geene aanmerking gekomen is? Heeft die man zich niet, aan zich zelve „ overgelaten zijnde, door kunst en vlijt, een talent weten te verschaffen, 't welk door „ den *Hollander* zoo weinig beoefend wordt? Hoe weinig *Hollanders* tellen wij die in „ de compositie ervaren zijn? Men noemde een dertigtal, en misgunde dezen man zoo

,, een klein plaatsje. Ik geloof dat het hier de regte plaats is, om te kunnen zeggen,
,, *het vooroordeel heeft des schrijvers pen bestuurd.* Is dien Heer zijn *Requiem*, en het
,, stuk 't welk hij op de nagedagtenis van wijlen den Heer KUIPER, gecomponeerd
,, heeft, niet bekend? Stralen daarin geene kundigheden door? Heeft niet reeds een
,, buitenlandsch dagblad tot zijn lof gesproken? — en onder zijne eigene landgenooten
,, komt hij in geene aanmerking: maar er wordt meer talent vereischt, om over dezen
,, man te oordeelen, dan over den Heer WEISMAN."

Hierop antwoord onze begunstiger het volgende:

Ik heb te veel achting voor het buitenlands dagblad, op 't welk de Heer G. W. 't oog heeft; namelijk de Allgemeine Musikalische Zeitung, *van den Heere*, E. F. F. CHLADNI, *dan dat ik het oordeel over den Heer* BERTELMAN, *daarin voorkomende, niet aangenomen zoude hebben; en, immers zegt de Heer* CHLADNI (zehnter jahrgang, f. 597.) *van dien componist:* ,, *Het ontbreekt hem niet aan eigene ideën; hij weet dezelve, met de*
,, *vereischte kunde, zeer goed te rangschikken, en er veel uitdrukking aan te geven; ook*
,, *verstaat hij de instrumenten, namelijk de blaasinstrumenten zeer goed: hij heeft daarom*
,, *goede kerkstukken gesteld, en indien hij zoo voort studeert, kan men zekerlijk iets voor-*
,, *treffelijks van hem verwachten, en om dat* VERWAGTEN *heb ik mij zelven, dienaan-*
,, *gaande, 't zwijgen opgelegd.*"

,, Wat de Heer STRIGER betreft (gaat de Heer G. W. voort), dezen wil ik zijne
,, bekwaamheden niet betwisten; maar dit moet ik echter zeggen, dat hij er het regte
,, gebruik niet van maakt; hij voert meer gezag (vooral onder de liefhebbers) dan an-
,, dere kunstgenooten: of dit nu uit zijne bekwaamheden ontstaat; of daardoor dat hij
,, een bemiddeld man is, en de liefhebbers niet behoeft te ontzien, weet ik niet:
,, maar 't is door dit gezag, bij de muzikalische verrigtingen, dat hij den zanger, of
,, solist geheel uit het oog verliest, ja zelfs omver werpt. — Dit kan ik niet uitmun-
,, tend noemen."

De Heer G. W. (zegt onze begunstiger) *wil den Heer* STRIGER *zijne bekwaamheden niet betwisten; maar waarom heeft zijn Ed. dan dien Heer mede opgegeven als niet op zijne lijst te behooren? Ik zoude volstrekt niet weten hoe men iemand zijne bekwaamheden openlijker zou kunnen betwisten, dan de Heer briefschrijver omtrent den Heer* STRIGER *gedaan heeft: — maar zoude zulks ook onwetend geschied wezen? — Ik meen ja te mogen stellen, dewijl de Heer G. W. zelf zegt, zulks niet te willen. — Wat het verdere gezegde over den Heer* STRIGER *aangaat, er schijnen volgens hetzelve eenige personaliteiten tusschen beide de Heeren te bestaan; dus ga ik dit met stilzwijgen voorbij, alleenlijk aanmerkende, dat het bedoelde niets afdoet, omtrent de bekwaamheden van den Heer* STRIGER.

(*Het overige in ons eerstvolgend stuk.*)

FRAGMENTEN.

DE NAGEDACHTENIS.

Reizigers op deze aarde! wat ligt er aan gelegen, of wij rijk dan arm geleefd; of wij ons met lekkernijen dan met zemelbrood gevoed hebben; mits onze naam maar met eere tot de nakomelingschap overga.

DE LIEFDE.

Liefde in 't algemeen ontstaat jegens hem die zich omtrent mij wel gedraagt. Achting, vertrouwen, dankbaarheid en vriendschap, zijn graden der liefde: maar het wezen der liefde van een' minnaar voor zijne minnares, die liefde die het hart zoo geheel en al vervult; het binnenste door een zoo zonderling, onuitsprekelijk zoet gevoel verrukt; eene altijd duurende onrust voortbrengt; menig mensch tot zulke groote dwaasheden vervoert, is niet anders dan de door de verbeeldingskracht opgewekte drift

naar het andere geslacht, hoe zelden jonge gemoederen dit ook erkennen willen. — Liefde tusschen ziel en ziel! — Goed, die loochen ik niet: de inbeeldingskracht verheft zich zoo gaarne tot het hooger gebied der schoonere geestenwereld, en doolt zoo gaarne daarin om; maar de allerfijnste, de grootste zieleliefde zal echter, voor of na, ook tot eene ligchamelijke vereeniging voeren: de ijdelheid heeft er ook hare hand in — Een bekoorlijk, welgemaakt meisje, dat van honderd jongelingen bewonderd wordt, wordt sterker bemind, dan een even zoo schoon jong meisje, hetwelk, onbekend en onbewonderd, in de armen van haren geliefde leeft. — Naar mate nu deze liefde meer voedsel ontvangt van deze of gene drift, is haar wezen fijner of grover, en zij zelve duurzamer of vergankelijker. Eene liefde, welke de inbeeldingskracht en de geslachtsdrift alleen voortbragten, duurt zoo lang als de inbeeldingskracht hare levendigheid behouden kan. Verwijder zulke twee menschen een jaar lang van elkanderen, en de onderlinge liefde is geheel vergeten. Één of twee maanden lang kan de inbeeldingskracht, even als eene spin, uit zich zelve hare droomen spinnen; maar zij wordt al gaande weg afgemat, wanneer zij niet meer onderschraagd wordt; de beelden worden matter, en verliezen eindelijk de glans der kleuren geheel en al: de liefde houdt op, en al blijven deze twee menschen bij elkanderen, is dan de begeerte gestild, de ijdelheid bevredigd, dan zwijgt de inbeeldingskracht, die van de begeerte haar leven ontving, en aan de begeerte hare kracht leende, eindelijk ook, en de liefde, die daaruit haar aanwezen nam, is verdwenen. Dit is het lot van duizenden van echtgenooten, die voor den trouwdag als in den hemel waren, van eeuwige liefde droomden, en na verloop van een jaar bij elkanderen zitten te geeuwen: maar komt bij de liefde eene groote mate van achting, dankbaarheid en vertrouwen; rust zij op het gevoel van volkomenheid, en is vriendschap, en het bespeuren van wederzijdsche volkomenheid de liefde vooraf gegaan, dan is de liefde fijner, duurzamer, sterker en reiner Achting, dankbaarheid, vertrouwen en vriendschap zijn geene droomen der inbeeldingskracht, wanneer zij dadelijk voorwerpen hebben; wanneer maar niet slechts de inbeeldingskracht van eenen in de vlugt zijnde minnaar, zijne schoone, deze eigenschappen, welke achting en vertrouwen opwekken, gegeven heeft; wanneer, gelijk ik eerst zeide, achting en vertrouwen de liefde zijn vooraf gegaan; zij kunnen dus niet vergaan, en de liefde die, in vereeniging met de geslachtsdrift, uit deze gevoelens ontstond, neemt de betere natuur dezer gevoelens aan; zij is reiner en duurzamer, kalmer en beredeneerder.

Wel zal vertrouwen en dankbaarheid, vriendschap en achting nooit liefde zijn, wanneer ook de zinnelijkheid en inbeeldingskracht niet mede in het spel komen. enz.

NOG LIEFDE.

De liefde is als de tijd: eenmaal voorbij zijnde is het voor eeuwig; hij komt nooit weder.

OPLOSSINGEN *der* **VOORDRAGTEN**, *gedaan in het* 3de D. 6de ſtuk.

LOGOGRYPHEN.

I.) SLUIJER (*) opgegeven door den Heer W. F. Verwey Stollberg: — gevonden door de Heeren, R. v. G. H.; H. Alix: F. van der Woude; A. Timme; 7. 21. 22. te *Zaandijk*; G. Hesse (†); Hk. Wellan *Hz*; J. van Schuylenburg; H. E. Reurhoff; A. Koster; J. Gravius; Mejuff. Elisabeth Schilt; de Heeren, D. Colson Aberson; J. Hambeek en H. L. Schollevanger; Ns. de Roever; A. G. van Cappelle; N. Leergraag, te *W.*; D. Holland, te *Waverveen*; Gt. Vos *Jr.*; Mejuffrouwen J. S. G. *geb.* S.; S. P. van Cappelle, Anna Jacoba Rabe, te *Arnhem*; de Heeren Sch...r; J. Muller; Adm. Croes Forsborgh *Jr.*; Jacobus Rabe, te *Arnhem*; P. W. Meijer, aldaar; Jn. Stroeve *Bz.*: — De Heer H. W. Carras, te *Zutphen*, zegt:

Uw logogryph, Mijnheer,
Komt uit op SLUIJER *neêr.* (§)

Wij kunnen hier de volgende dichtmatige ontraadſelingen bijvoegen:

Mijn-

(*) *Meer dan een onzer geleerde Correspondenten, zijn van gevoelen dat dit woord niet uit* zeven *maar ſlechts uit* zes *letteren beſtaat, dewijl zij de* ij *voor een enkele letter houden; echter meenen wij wel te weten dat zij, dezen aangaande, in eene dwaling verkeeren; immers offchoon wij de* y *als eene enkele letter gebruiken, beſtaat zij echter uit twee* i's*, als zijnde eigenlijk de met haar zelve vereenigde* i (ii). *De Hoogleeraar* Siegenbeek *zegt* (*Verhandeling over de* Nederduitſche ſpelling, bladz. 65)

„ *Den taalkundige is bekend, dat de eerſte dier letteren*" (*de eerſte van* ij) „*in hare*
„ *ren oorſprong niet anders is, dan de dubbele* i. *In de oudſte ſchriften, namelijk,*
„ *in onze taal voorhanden, vindt men doorgaans* hi, zi, vri, mine, bliven *enz. ge-*
„ *ſchreven. — Ook* liveloos *voor* lijveloos."

„ *Doch deze enkele* i *kan geene plaats hebben in lettergrepen, op eenen medeklinker*
„ *ſtuitende, als* mijn, zijn blijf *en ſoortgelijken; maar moest hier noodzakelijk verdub-*
„ *beld worden. — Men ſchreef dus oudtijds, met eene dubbele* i, bliif, miin, ſchriif,
„ *van welke ſchrijfwijze, in oude handſchriften, nog vele ſporen voorhanden zijn. Doch*
„ *van de gelijkheid der dubbele* i *met de* u, *waaruit ligtelijk verwarring kon ont-*
„ *ſtaan, en miſſchien ook ſieraadshalve, begon men de tweede* i, *reeds vroeg met een*
„ *langen ſtaart te ſchrijven, 't welk men, bij hare plaatſing vóór eene vokaal aan het*
„ *begin der woorden, insgelijks in zwang bragt.*"

Voorts begeert dezelfde Hoogleeraar dat men ſchrijve uije *en niet* uijen, *gelijk een onzer Correspondenten wil; waaruit volgt dat het gezegde woord* (uije) *wel degelijk in het moederwoord* SLUIJER *is te vinden.*

(†) *Wij bedanken dezen geleerde Correspondent wel hartelijk voor zijnen ons gedanen wensch, bij den aanvang van dit jaar, en wenſchen, van onzen kant, dat hij in gelijke zegeningen moge deelen, en hij ons zijne vriendſchappelijke medewerking zal blijven verleenen.*

(§) *Behalve de in de opgave overgeſlagene woordjes* re *en* rei, *welk ook door andere Heeren Correspondenten aangeteekend zijn* (*zie bladz.* 195. *in de nooten*), *vindt de Heer* Carras *in 't moederwoord nog* Ur, er *en* Eli (*een Bijbelsch Priester.*)

Mijnheer en vriend, 'k heb 't wel zeer mis;
Als SLUIJER *niet uw meening is.*

A. Koorsmeijer.

'K vond eerst lui, ier, leus, reus, *toen* ei, uil, el, is, luijer;
Daarna reu, les, lier, lei, *benevens* Els *en* uijer;
Voors sul, *met* reis *en* lies, *daarbij het woordje* lus,
Ook luis *en* uije, *en* Rus,
Dewijl die allen nu uit SLUIJER *zijn te spellen,*
Kan men dat woord ook vrij voor 't logogryphwoord stellen.

H. F. Gangel.

Het woord waarna men, nummer één,
Den Heere Stollberg ons hoort vragen,
Is SLUIJER *(zoo 'k ten minsten meen);*
Iets prachtigs 't welk de vrouwen dragen.

Mejuff. Rozette J. Ulman.

Deez' logogryph ligt in 't woord SLUIJER,
Onthoofdt men het zoo heeft men *luijer*,
Zeer dienstig voor het kleine kind,
Dit mede onthoofd zoo heeft men *uijer*,
Lid dat men aan de runders vindt.
Dus ligt de logogryph in SLUIJER,
Want ook alle andre woorden meer
Spelt men daaruit door letterkeer.

W. Starink.

Een luijer *zij voor 't kind; een'* uijer *aan de koe,*
Een lui*aard werkt niet gaarne, en heeft liefst de oogen toe,*
Een ier *hoort hier niet t'huis. Een* luis *zij verr' van mij.*
Een reus *is nimmer klein. Een kat legt nooit een* ei.
Een uil *is nooit een vlieg. Een* el *wijst ons de maat.*
Ruil *nimmer nieuw voor oud. Doe* reu *noch teef ooit kwaad.*
Geen uije *in rijstenbrij. Geen* les *voor 't redeloos dier.*
Nooit loopt een beenloos man om duiten met de lier.
Geen lei *in 't varkenshok; maar wel een'* lus *aan 't kleed.*
O! noem uw meid nooit Els, *als zij Rebecca heet.*
Een sul *is wis niet slim. Een* reis *ligt buiten's huis.*
De lies *zit niet aan 't hoofd, maar in den broek, bij 't kruis.*
Een leus *dient wel verstaan; den dommen baat zij niet:*
Scherp ziet hij zeker die van hier in Rusland *ziet.*
'K heb dus uw' logogryph, zoo 'k hopen durf, ontbonden,
'K deed eerst mijn SLUIJER *af, en 't antwoord was gevonden.*

A. R.

Een *luijer* is voor 't kind,
Een *uijer* aan een beest.
Lui zijn, wordt niet bemind
Van eenen vluggen geest.
Ier, *luis*, *reus*, *ei* en *uil*;
El, *is*, *reu*, *uije*, *ruil*,
Les, *lier*, *lei*, *els* en *lus*,
Sul, *reis*, *lies*, *leus* en *Rus*,
Dit all' bevat de ontbinding,
Van 't hier bedoelde moederwoord;
'T is SLUIJER, en uw vinding
Mijnheer Verwey heeft mij bekoord.

H. D....... Jr.

Ik vind deez' logogryph in SLUIJER,
Onthoofd dat woord, zoo wordt het *luijer*,
Voorts wordt, al wat ons de opgaaf meldt,
Ook uit dit moederwoord gespeld.

A. Bredie, Jr.

COQ À L'ANE.

Een luijer *was altoos der kindren klederdragt:*
De koe heeft uijers, *en die* lui *is wordt veracht:*
Een Ier *is wel bekend. Een* luis, *hoe klein, doet schroomen;*
Een reus *is mij onlangs in Gijsbrecht voorgekomen.*
Het ei, zegt vader Cats, is een zeer lekkre spijs,
En de uil *behoort Minerve; is dan een uil zoo wijs?*
De vrouwen houden veel van alles uit te meten,
Dus is een el *haar nut. Dat* is *wordt ras vergeten.*
Griet zegt: „Jan ruil *uw' broek voor dit mijn schorteldoek."*
De reu *geeft aan een teef wel eens een zoet bezoek.*
Een uije *smaakt mij niet; doch kan tot nut verstrekken,*
Om als rijke oome sterft, neefs tranen uit te trekken.
Den kindren dient een les, *en somtijds ook een* lier,
Op hun bezoeken helpt ze aan 't ronzebons plaisier.
Hem die het teeknen mint kan wis een lei *vermaken,*
En lus*sen draagt men om er knopen in te haken.*
Els *is een vrouwenaam;* sul *een onnozel mensch.*
Een reis, *altans ter zee, gaat dikwijls niet naar wensch.*
'T gelust mij niet om van een lies *hier wat te zeggen.*
De leus *is uit den smaak, kan men ter zijde leggen.*
Een Rus *houdt, naar ik hoor, zeer veel van brandewijn;*
Maar wat moet nu dit all' het moederwoord dan zijn?
'T woord SLUIJER; *die zich zelv' daarvan wil overreden,*
Zal op mijn' voorgang 't woord zeer ligtelijk ontleden.

P. Onderdijk Jr.

EENE ANDERE.

Een *luijer* dient kindren;
Een *uijer* het dier.
Het *lui* zijn kan hindren.
Bij England woont de *Ier*.
Een *luis* is niet aardig,
Een *reus* ziet men schaars.
Een *ei* is mij waardig,
En de *uil* zoekt de kaars.
Eene *el* dient veel lieden.
Het *is* reont bestaan.
'T woord *ruil* is gebieden,
Een *reutje* kan gaan.
Een *uije* is zeer smaaklijk;
Een *lis* vaak gepast.
De *lier* soms vermaaklijk.
Een *lei* wordt bekrast.
Een *lus* is aan kleeren.
Els heet menig meid.
Op *reis* kan men leeren.
Een *sul* doet die glijdt.
Een *leus* is een teeken.
De mensch heeft een *lies*.
Van *Rus*sisch te spreken.
Val 't u doorgaans niet vies.
Dat all' is te vinden
In SLUIJER alleen;
Dus daarin te ontbinden,
De logogryph één.

P. van Kalsvoet.

NOG EENE ANDERE.

'T woord SLUIJER is hier 't moederwoord,
Lui iets dat zeker nooit behoort.
De *Rus*sen zijn in Rusland t'huis.
Verachtlijk is de trage *luis*.
Men doet een *reis* op zee en land.
Een goede *les* geeft ons verstand.
Doorgaans eet ieder gaarne een *el*.
Op vele daken vindt men *lei*.
Een streelend speeltuig is de *lier*;
In Ierland vindt men zeker de *Ier*.
Een *reus* is steeds een zeldzaam man.
En de *uil* een dier dat vliegen kan.
Bij *luijers* vindt de moeder baat.
De *el* is een gansch onmisbre maat.
Dit is 't dat met *lus*, *uil*, *Els*, *is*,
In SLUIJER ligt te vinden is.

Jacob Bru *Jr.*

'K zag zeekre dame, rijk getooid zelfs met een' SLUIJER,
Toch moeder zijn, zij gaf haar kind een' schoone luijer (*).

H. G. Kloppenburg.

'T woord SLUIJER is voorts nog ingezonden, door de Heeren G. W. G. (in verzen); Hendk. Kempe *Lodewijksz* (†); Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*; H. P. Witkamp *Pietersz.*; C. Thijmen; J. H. Virieu, te *Thiel*; L. C. Verschoten, aldaar; Mejuff. M. Lutterveld, mede aldaar; C. N. te *A.* (in verzen); Mejuff Sara J. Ulman; de Heeren A. J. D'ailly en B. H. D'ailly.

Nog is het volgende ingezonden.

Hoewel de SLUIJER *soms het vrouwlijk schoon bedekt,*
Dient hij de mannen ook, als hij ten rouw verstrekt.

J. Gonggrijp, te *Harlingen*.

Uw logogryph, Mijnheer Verwey,
Hoe moeilijk ook, behaagde mij,
Juist om die moeilijkheid, en 'k gis
Dat SLUIJER uw bedoeling is.
Verkort 'k, zoo als gij zegt, dit woord,
'K vind *luijer*, die aan 't kind behoort;
Een *uijer* die het koetje heeft,
Waaruit het melk en boter geeft;
Ook *lui*, voorzeker nooit mijn wensch;
Het maakt tot een verachtlijk mensch.
Door nu uw logogryph, met letterkeer te ontbinden,
Zal men, gelijk gij zegt, nog twintig woorden vinden:
Als *Els*, een vrouwenaam, en *uil*,
Is, *uije*, *reis*, *sul*, *lus* en *ruil*,
Luis, *el*, *reu*, *les* met *Rus* en *Ier*,
Leus, *lies* en *reus*, alsmede *lier*,
Deez' woorden schreef ik op de *lei*;
Daarna ook nog het woordeke *ei*,
En tel alzoo een twintigtal,
Dat, denk ik, u vernoegen zal.

L. J. Hoebé (§).

(*) *De Heer* Kloppenburg *zegt: „Ik vind in dit woord, behalve de opgegevenen nog* slier, luijers, uijers, ijs, lij, [illegible] *en* rei."

(†) *De Heer* Kempe *vindt in het moederwoord, behalve het in de laatstvoorgaande noot gemelde woord* ijs; *nog* re, Lijs, rijs *en* rul. *Andere Heeren Correspondenten hebben nog 't woord* leur *aangeteekend. — Het mede als overgeslagene woordje* si *(zangnoot) [illegible], vervalt; dewijl men voor de zangnoot* ci *spelt.*

(§) *De Heer* Hoebé *vindt nog in het moederwoord behalve het reeds genoemde* re, *nog* rei. *Het door dien Heer aangeteekende* sel *vervalt, om dat het of* Fransch *is, of een uitgang van* Hollandsche zelfstandige naamwoorden; *doch in dat geval is 't geen woord.*

COQ à L'ANE.

Lui is een eigenschap, en de uijer *geeft ons melk.*
El *vindt ge in winkels.* Luis is *hatelijk voor elk.*
De Rus *en de* Ier *zijn liên uit onderscheidene oorden.*
Een reus *is zeldzaam.* Leus *geeft men soms zonder woorden.*
Het uiltje *komt van 't* ei. Reu *is een mannlijk dier.*
Een uije *een bolgewas. Een speeltuig is de* lier.
Scholier kent les *en* lei. Ruil *zegt men in 't gebieden.*
Lus *vindt men aan een kleed. Een* reis *doen vele lieden.*
Voeg hierbij Els, ful, lies *en* luijer, *van het kind,*
Zoo hebt gij 't woordental dat men in SLUIJER *vindt.*

L. J. Ulman.

De Heer G. v. O. maakt aanmerking op de bepaling in de opgave, betreffende de woorden *Ier* en *Rus*, noemende den eersten, BEWONER *van een groot eiland*, en den anderen, BEWONER *van zeker rijk;* 't komt ons voor, dat dezen geëerde Correspondent, in de plaats van die bepalingen gelezen hadde; GEBOREN *op een groot eiland*, en GEBOREN *in zeker rijk:* hij zegt:

SLUIJER. — Maar ik vraag: als een *Ier* en een *Rus* in *Amerika* woonden, zoude de eene dan een *bewoner van een groot eiland*, en de andere *die van een rijk* wezen? — Mijns dunkens, *neen;* dewijl *Amerika* eene republiek is; echter zoude toch de eene een *Ier*, en de andere een *Rus* zijn, uit hoofde dat eerstgemelde in *Ierland* en de andere in *Rusland* geboren was.

Ik vind in de opgave ook overgeslagen, de woorden *ru*, *leur* en *sleur*.

2.) POLAK; opgegeven door den Heer, A. Bredie *Jr.:* gevonden door de Heeren, H. Alix; L. C. Verschoten; J. H. de Virieu, te *Thiel;* C. Thijmen; H. P. Witkamp *Pz.;* F. van der Woude (*); Gt. Vos *Jr.;* A. R.; W. Starink (in verzen); A. G. van Cappelle; Mejuff. S. P. van Cappelle; de Heeren P. W. Meijer, te *Arnhem;* R. v. G. H.; A. Koster; A. Timme; J. H. G. *Jz.;* 7. 22. 22. te *Z.;* G. Hesse; H. Wellan *Hz.;* Mejuff. Catharina Elisabeth Schilt; de Heeren J. Gravius; H. E. Reurhoff; J. Hambeek en H. L. Schollevanger; Ns. de Roever; N. Leergraag, te *W.;* D. Holland, te *Waverveen;* Mejuff. J. S. G. *geb.* S.; de Heeren Sch..r; W. F. Verwey Stollberg; Mejuff. M. C. Verwey; de Heeren J. Muller; Adrs. Croes Forsborgh *Jr.;* Mejuff. Anna Maria Jacoba Rabe, te *Arnhem* (in verzen); de Heeren Jacobus Rabe; aldaar (in verzen); Stephanus Verstraaten,

(*) *Deze Heer Correspondent vindt in de opgave het woord kol den paardenvriend bekend, niet aangeteekend.*

te *Waverveen* (in verzen); deze Correspondent vindt in het moederwoord nog het woordje *kal;* Mejuff. Sara J. Ulman; de Heer G. v. O.; die in POLAK ook nog het woordje *al* vindt.

Voorts zijn de volgende dichtmatige ontraadselingen ingekomen:

De woorden die gij noemt zijn waarlijk menigvuldig,
Niet minder toch dan zesmaal drie;
Maar niet te min, 'k zocht zeer geduldig,
En vond POLAK, *Mijnheer Bredie.*

D. Colson Aberson.

Mijnheer Bredie 'k zou zeker dwalen,
Zoo 'k niet *po, pol,* en *pok* en *plak,*
Plok, pal, pak, op, la, lap en *lak,*
Den God *Apol,* en *ka* met *kap.*
Uit uw bedoeld POLAK kon halen.

H. D.....*Jr.*

COQ À L'ANE.

Men kent de *po* voor een revier.
Een *kop* heeft zeker ieder dier.
Een *pol* werd eertijds wel verbrand.
Een *klopje* is geestlijk in haar' stand.
De *plok* is iets dat voordeel geeft.
Apol beeft mooglijk nooit geleefd.
De *Pok* is 't die het kindje schendt.
'T gebruik der *plak* dient afgewend;
Een *pak* is somtijds wel eens zwaar.
Een *lok* is aan des menschen haar.
Een *kap* is 't die ge *op* wagens ziet.
Een *lap* mint hij die net is, niet.
'T is *lak* waarmêe men brieven sluit.
Met *la* is mijne ontbinding uit.
En uit dit alles blijk; naar 'k gis,
Dat hier POLAK de meening is.

J. Stroeve, *Bz.*

Piet, een knaapje die 't ontbinden
Op een prik reeds had verstaan,
Las deez' logogryph, mijn vrinden,
Aanstonds riep hij: „'K hebt geraân!" —
Kwed het op den kant zal staan.

H. W. Carras, te *Zutphen.*

Pol, po, plok, pal *en* pok;
Op, la, kap, klop *en* lok;
Lak, ka *en* lap *en* pak,
Apol, kop, klap *en* plak
Bekomt men uit POLAK.

A. Koorsmeijer.

De *po,* ook *pol, pok, plak* en *plok,*
Met *pal* en *pak* en *op* en *lok,*
La, lap en *lak, Apol* en *kap,*
Ook *ka* en *kop* met *klop* en *klap*
Dat al wordt in POLAK gevonden,
En daar meê 't letterspel ontbonden.

H. F. Gangel.

Po, pol, pok, kap ook *plok,*
Pal, klap, op, la, ka, lok,
Lap, lak, Apol met *plak,*
Dan nog *kop, klop* en *pak,*
Vindt men in 't woord POLAK.

P. Onderdijk, *Jr.*

Mijnheer Bredie,
Is 1. 2. 3.
Een scheldnaam voor een man,
'T zal *pol* dan zijn,
Een die naar schijn,
Mijn *Ko* wel wezen kan.

La is voorts 't woord,
(Hoe vaak gehoord)
Dat hier vergeten is.
Het laatste is *lak*.
'T geheel POLAK,
Zeg, vriend-lief, heb ik 't mis?

H. G. Kloppenburg.

Zet *po* vóór *lak*,
En 't wordt POLAK.

G. W. G.

'K vond inderdaad op mijn gemak,
Voor deze logogryph, POLAK.

C. N. te *A*.

Po, pol, *met* pok *en tevens* plak.
Op, plok, *met* pal *en tevens* pak.
Lok, la, *en* lak, *en daarbij* lap,
Apol, *met* Ka, *en* kop *en* kap.
Klop, klap, *en dan nog* al *en* Ko,
Die niet genoemd zijn; is 't niet zoo?

Hendrik Kempe, *Lodewijksz.*

COQ À L'ANE.

De *po* is een rivieren naam.
Een *pol* verklaar 'k voor regt infaam.
De *pok* heeft menig kind mismaakt.
Het *plakken* geven dient gewraakt.
Van *plok* Heer kooplief alles weet,
En *pal* is 't dat hier bijwoord heet.
Een *pak* is, dik, dun, groot of klein.
Klim *op* zoo gij wilt boven zijn.
Een *lok* vindt ge in het haar van *Ka*.
Na ut, re, mi, fa, sol, volgt *la*.
Een pronker heeft de *lap* niet lief,
En 't *lak* is noodig bij een brief.
Apol was een zeer groote geest,
Een *kap* draagt vast het vrouwtje 't meest.
Iets van een chals soms ook zoo klinkt.
Een *kop* is 't daar men veel uit drinkt.
Een *klap* komt uit het kloppen voort,
Dus is POLAK hier 't moederwoord.

P. van Kalfsvoet.

„ *Zie* Ko," *zei* Ka *(ik meen dat hij haar broeder was)*
Toen zij deze opgaaf had gelezen,
„ *Wat zou dat moederwoord toch wezen?" —*
„ *Laat zien," was 't antwoord, „ Ka, ligt vind ik het wel ras." —*
Ko evenwel kon 't niet ontbinden;
Ja, in 't begin, er niets van vinden;
Doch toen de goede knaap, van zeker strafstuig las,
Dacht hij: „O! nu zal ik het ontdekken,
„ *Daar* plak *ter straffing kan verstrekken*
„ *Voor hem die op de school niet zeer oplettend was:*
„ *Dus zuster Ka, 'k ben van gevoelen,*
„ *Dat men hier op* POLAK *zal doelen.*

Jacob Bru *Jr.*

Uw logogryph, Mijnheer Bredie,
Bedoelt, naar ik wel duidlijk zie,
Noch [illegible] noch plant, en ook geen pak,
Maar wel 't vijfletterig woord POLAK.

L. J. Hoebé.

Apol, dien 'k aanroep als 'k een vers begeer te maken,
Stel 'k eens uw hoofd aan 't eind, en doe een k genaken,
Mij komt POLAK, *en dus kan 'k voorts de ontraadsling staken.*

L. J. Ulman.

COQ à L'ANE.

Pol is een schandnaam voor een man,
En *pok* het enkelvoudig van
De ziekte die veel menschen schond,
Alëer men 't vaccineeren vond.
Plak is 't geen men in schoolen vindt;
Iets zeer verschriklijks voor het kind:
Kop is een lid van ieder dier,
En *Po* de naam van een rivier.
Een *pak* is nu eens zwaar dan ligt:
Met *lappen* maakt men gaten digt,
Ka hebbende eens haar beste *kap*,
En werd gestraft met menig *klap*.
'K vond nog *Apol*, *Klop*, *lak* en *lok*,
Het nootje *la*, ook *pal*, *kap*, *plok*,
En door deze alle, met gemak,
Het moederwoord, het woord POLAK.

Mejuff. Rozette J. Ulman.

Paarden, koeijen, schapen, ossen...?
O! dat 's wis de meening niet.
Laat den kant het doel beslissen;
Aanstonds zeg ik, zonder gissen,
K heb het reeds, gelijk gij ziet.

J. Gonggrijp, te *Harlingen*.

Het woord POLAK is voorts nog ingezonden door de Heeren, B. H. D'ailly; M. E. D'ailly, en A. J. D'ailly.

CHARADEN.

1.) KATERS; opgegeven door den Heer H. Kraay: — ontraadseld door de Heeren G. v. O.; W. P. Verwey Stollberg; Mejuff. M. C. Verwey; de Heeren D. Holland, te *Waverveen*; N. Leergraag, te *W.*; R. v. G. H.; C. Thijmen; P. van Kalfsvoet (in verzen); Mejuff. Sara J. Ulman; de Heer F. van der Woude. — Dus zegt de Heer Kloppenburg:

Charade nummer één, ligt duidlijk in 't woord KATERS,
Waarin ik tevens vind, de slangesoort de naters.

De weinige volgenden, kunnen wij hier bijvoegen:

De KATER*maand komt nu weer aan,*
Het kaatren zal zijn' gang weêr gaan.

Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*.

Offchoon 'k de KATERS *juist niet gaarne zou vertrouwen,*
Mag 'k hun hier evenwel als het bedoelde aanschouwen.

Mejuff. Rozette J. Ulman.

De vrouwenaam is *Ka*,
Een *ters* maakt re met fa,
De KATERS zijn dikwijls te vreezen,
Schoon zij hier 't hoofdwoord zullen wezen.

J. Ulman.

2.) RAMPEN; voorgesteld door den Heer H. W. Carras, te *Zutphen:* — gevonden door Mejuff. Sara J. Ulman; de Heeren, A. J. D'ailly; C. Thijmen; H. P. Witkamp *Pz.*; A. G. van Cappelle; N. Leergraag, te *W.*; D. Holland, te *Weverveen*; W. F. Verwey Stollberg; Adrs. Croes Forsborgh *Jr.*; W. Starink (in verzen); B. H. D'ailly; G. v. O.; F. van der Woude: — Voorts zijn de volgende ontraadselingen ingekomen:

Raden wil ik; en, och ja!
Als 'k het niet verkeerd versta,
Moet ik ram *voor 't eerste stellen;*
Pen voor 't andre, voeg 'k daarbij;
Men, wie 't zaamgevoegd wil spellen,
Neme 't woord dan, hier op zij'.

Mejuff. Rozette J. Ulman.

De ram *is 't mannlijk hoornig beest;*
Waarvan ge in Abram's leven leest;
En pen *is 't die tot nut verstrekt;*
Door beide (RAMPEN) *heb ik nu 't geheim ontdekt.*

P. van Kalfsvoet.

'K zag ras, mijnheer Carras!
Toen 'k uw charade las,
Dat ge onder 't ongenoemde kwaad,
De RAMPEN zekerlijk verstaat.

A. B.

Het eerste deel is ram, *het mannelijke dier;*
De onmisbre pen *het andre deel,*
Dus maken RAMPEN *het geheel,*
En dit, Mijnheer Carras, bedoelt gij zeker hier!

A. Bredie *Jr.*

Mijnheer Carras! ik wensch als gij,
Hoe nut de tegenspoed ook zij,
Van RAMPEN steeds bevrijd te leven.
Dat voorspoed onzen ramp vervang',
Die ramp voor menig hart zoo bang,
Schoon wij ons blijk bij blijk zien geven,
Dat Holland, in den tegenspoed,
Altijd nog ware menschen voedt.

J. Gonggrijp, te *Harlingen.*

De ram *is dier, en* pen *zeer nuttig voor den mensch.*
Elk blijv' van RAMPEN *vrij, dit 's ook mijn hartewensch.*

L. J. Ulman.

Het

Het enkelvoudig ramp is in het meervoud RAMPEN,
Die kwellingen waarmeê men vaak te veel moet kampen.
Ram *is het eerste deel; het is een mannlijk beest,*
En pen, *het tweede is steeds van 't grootste nut geweest.*

P. Onderdijk *Jr.*

De ram *is zeker een der mannelijke dieren.*
De pen *is nuttig; maar 't verstand moet haar bestieren.*
Gevoel, Mijnheer Carras, gij en ook alle mensch,
Nooit RAMPEN, *zoo verkrijgt ge uw' Christelijke wensch.*

Jacob Bru *Jr.*

De ram *is een zeer statig dier.*
Men voert de vlugge pen *met zwier;*
Maar beiden zaam gevoegd, bekoomt men 't schrikwoord RAMPEN;
Waarmeê men menigmaal te aanhoudend heeft te kampen.

Stephanus Verstraaten, te *Waverveen.*

De Heer Jacobus Rabe, te *Arnhem*, heeft de charade gevonden in 't woord BULPEES; doch konde die correspondent niet aanvoeren dat het den dichter vergund is dat woord alzoo te spellen, zoude het niet voldoende wezen, dewijl de eigenlijke spelling *bullepees* is. — Het zelfde zij gezegd van het woord RATKRUID, eigenlijk *rattekruid*, ingezonden door den Heer H. Alix; en van het woord BULBAK, eigenlijk *bullebak*, ingezonden door den Heer, R. v. G. H.: en tevens valt dit woord, naar onze meening, in bedenking, betreffende de toepassing op hetzelve van dat gedeelte der opgave, 't welk zegt:

Intusschen spaar' de hemel mij
En alle voor 't geheel.

Dit zoude ook aangemerkt kunnen worden, omtrent het woord BULSTER, mede ingezonden.

Niet onaardig (naar onze gedachten) zegt de Heer G. W. G.:

'K zocht van charade twee den sleutel,
En vond die in het woordje KEUTEL.

3.) HELPER; opgegeven door den Heer D. Colson Aberson: — gevonden door den Heer, Jacob Bru *Jr.*; die zegt:

Ter helle *zal men wis eene ijzrene* (*) *eeuw beleven,*
Zoo onze deugden ons geen HELPER *kunnen geven.*

De Heer C. Thijmen zegt HELPER: voorts hebben wij, op deze *charade* alleenlijk het volgende nog ontvangen:

(*) *Doelende op het* Fransche woord FER; *de tweede lettergreep van 't* Hoogduitsche woord HELFER.

Hel ist der erste theil,
Und *fer* braucht gros und klein;

Nehmt man das ganze wort,
So wird es HELFER seyn.

Mejuff. Rozette J. Ulman.

Die *Hölle* schrecklich für die bösen,
Das eisen brauchet jeder mann;

Durch *hel* und *fer* zusammen kann
Ich die charade drei auflösen.

L. J. Ulman.

Dasz hauptwört HELFER *wohl bekannt,*
War dasz ehrste dasz ich fant.

H. W. Carras, te *Zutphen.*

4.) KLOPPENBURG; voorgesteld door den Heer H. G. Kloppenburg: — gevonden door den Heer G. v. O; Mejuff. Anna Maria Jacoba Rabe, te *Arnhem;* de Heer W. F. Verwey Stollberg; Mejuff. M. C. Verwey; de Heeren, Sch...r; H. Alix (in verzen); F. van der Woude; D. Holland, te *Waverveen;* Ns. de Roever (in verzen); J. Hambeek en H. L. Schollevanger *Jr.*; H. E. Reurhoff; Mejuff. Catharina Elisabeth Schilt; de Heeren Hk. Wellan *Hz.*; 7. 22. 22., te *Zaandijk;* A. Timmer; P. W. Meijer, te *Arnhem;* A. Koster; A. G. van Cappelle; C. Thijmen; W. Starink (in verzen); Stephanus Verstraaten, te *Waverveen* (in verzen); G. W. G. (in verzen); J. Gravius (in verzen); H. W. Carras, te *Zutphen* (in verzen); Mejuffrouwen Rozette J. Ulman (in verzen) en Sara J. Ulman: — Nog zijn de volgende ontraadselingen ingezonden:

Wel zoo, Heer KLOPPENBURG, *dat heet charades geven.*
'K zocht lang na klop *en* pen, *den* burg *ook vond ik niet.*
Mijn blindheid evenwel baart mij geen klein verdriet;
Gij had het zelf verklaard en onder 't vers geschreven.

A. R.

Ik wilde een versje schrijven,
En nam de *pen* ter hand;
'K vond *klop*, dat zoo bekend is
Bij den gewijden stand,

Als 't *kloppen* bij soldaten.
'K vond *burg;* nam dezen zaam,
Heer KLOPPENBURG, en 'k zag toen
Uw meening in uw' naam.

L. J. Ulman.

Heer KLOPPENBURG; *is 't wel zeer mis,*
Dat met 't geen gij bedoelt uw eigen stamnaam is?

N. Leergraag, te *W.*

Bijna gelijkluidend is een versje van den Heere Jacobus Rabe, te *Arnhem.*

Toen 'k deez' charade had geraân,
Zag ik er 't woordje onder staan.

J. Stroeve, *Bz.*

Een dergelijk versje is ingezonden door den Heer Ads. Croes Forsborgh *Jr.*

Heer KLOPPENBURG, *is 't wel gevat,*
Als 'k zeg uw eigen naam is uw bedoelde stad?

C. N. te *A.*

Een tweeregelig versje van den Heere, Hendrik Kempe *Lodewz.* is bijna gelijkluidend met dit.

De *klop* behoort tot Romens kerk.
De *pen* dient me in mijn daaglijks werk;
En *kloppen* is voorzeker 't woord,
Dat vaak bij 't oorlog wordt gehoord.
Nu *burg* hierbij: — Wat is 't? — ei kijk!

Die stad ligt in 't Westfaalsche rijk.
Die nu het doelwit nog niet weet,
Weet ook van 't raden niet een beet;
'T is hier des makers eigen *van*
Waarmeê men dit ontknoopen kan.

P. van Kalfsvoet.

Toen 'k deez' charade had gelezen
Zei 'k aanstonds, 't zal uw naam wel wezen
Heer KLOPPENBURG, daar toch gewis
Een' *klop* zich voegt bij geestelijken;
En kooplief, wil hij zich verrijken,
Een *pen* hem zeer noodzaaklijk is.

Deez' twee kan men bij 't krijgsvolk hooren,
Daar 't *kloppen* hun toch kan bekoren;
Voeg *burg* hierbij, en dus vereend,
Zult ge een Westfaalschen stadsnaam spellen,
En tevens zullen ze u vertellen
Dat 's makers *van* hier wordt gemeend.

Jacob Bru *Jr.*

'T is zeer gemakkelijk mijn vrinden,
Om *klop*, en *pen*, en *burg* te vinden.

Des stellers naam slechts regt beschouwd,
Dan is het raadsel ras ontvouwd,

L. J. Hoebé.

KLOPPENBURG, is ook nog ingezonden, door de Heeren, A. Bredie *Jr.* (in verzen); B. H. D'ailly; A. J. D'ailly.

VRAAG,

Gedaan door den Heer, Ads. Croes Forsborgh *Jr.* (zie 3de D. 6de st. *bladz.* 304.); is, overeenkomstig de bedoeling van den Heer vrager, beantwoord met het woord EPERVIER, beteekenende in 't *Hollandsch*, SPERWER en ook WERPNET, alleenlijk door de volgende geëerde Correspondenten:

*C'est l'*EPERVIER *certainement,*
Je l'ai trouvé bien oisement.

Mejuff. Rozette J. Ulman.

Je lis, et je trouve au dernier
Ce qu'on demande, est EPERVIER.

L. J. Hoebé.

Je trouvais revant, pensant,
*Qu'*EPERVIER *est de deux sens.*

L. J. Ulman.

Het ingezonden woord PLONGEON, (*duiker*, *duikelaar*, *duikvogel*; en, *duiker*, *bekwame zwemmer*) zoude voldoen, voldeede de beteekenis van *bekwame zwemmer* aan de bepaling der charade, welke (dezen aangaande) zegt: *Il vous presente un outil tres bien connu au pecheur.*

DERDE VERVOLG *der ingekomene* ADVIZEN, *op het voorstel van den Heere* C. L, *wegens de* LOGOGRYPH-CHARADEN. (*Zie laatstelijk* IV. D 3 st. *bladz.* 139 *enz.*)

Ik keur het voorstel van den Heere C. L. volkomen af; dewijl daardoor de *charaden* in ware *logogryphen* veranderen, en het misbruik van twee *gelijke letters* ingevoerd kan worden, welk misbruik bij de bewuste wet afgeschaft is.

Abrah. Bredie *Jr.*

Rakende de missive van den Heere C. L. in uw 3e. stuk van 't 3e. Deel geplaatst, is mijn gevoelen, dat, daar het woord *charade* alleenlijk SYLLABEN-RAADSEL aanduidt, in eene *charade* ook enkel van de syllaben des woords, en niet van de letters gebruik gemaakt moet worden; dat de verplaatsing of speling der letters slechts in eenen *logogryph* te pas komt; en dat derhalve van eene *charade*, waarin letterkeering voorkomt, geen gebruik behoorde gemaakt te worden. Er zijn woorden die, door er de eerste of laatste letter afteenemen, in dezen niet onaardig zijn; maar het komt mij voor, dat de zoodanigen onder de raadsels moesten gesteld worden.

P. van Kalfsvoet.

Het bijgevoegde voorstel van dezen geëerden Correspondent, houdende om geene andere *logogryphen* dan die in verzen gesteld zijn, te plaatsen, of ten minsten dezulken den voorkeur te geven, komt ons voor niet aannemelijk te zijn; dewijl men schranderheids genoeg kan bezitten, zonder juist verzen te kunnen maken: intusschen stemmen wij den Heer van Kalfsvoet toe, dat de dichtmatige *logogryphen* den voorkeur boven de prozaïschen VERDIENEN.

In een nader schrijven van den Heere J. H. v. O., verklaart hij met den Heere P. Saraber *Jr.* (III. *Ds.* VI. *stuk*, *bladz.* 300) in te stemmen, onder bepaling van de door hem voorgedragen wet (IV. *Ds.* II. *st.* *bladz.* 94) (*Meer anderen in ons eerstvolgend stuk.*)

NIEUWE OPGAVEN.

LOGOGRYPH.

Het moederwoord bestaat uit vijf letteren, en is de naam van een' man in 's lands historiebladen zeer beroemd.

5. 3. 1. Iets dat tot de keuken behoort.
1. 2. 3. 4. Een oorlogstuig.
4. 3. 1. Iets in een klederkas wel te missen.
2. 3. 4. 5. Iets waaraan het voornaamste ontbreekt.
3. 4. Een bijwoord.
1. 3. 2. Zeker insect.
1. 3. 5. Iets dikwijls moeijelijk te bereiken.
4. 3. 5. De naam van een gelief koosd dier.
4. 3. 2. }
5. 3. 2. } De gebiedende wijzen van werkwoorden.

Mejuff. J. S. G. geb. S.

CHARADEN.

1.) Ik besta uit twee deelen: zij zijn beide de gebiedende wijze van dadelijke werkwoorden; en mijn geheel is een meervoudig zelfstandig naamwoord, hetwelk in het enkelvoud van tweederlei geslacht is.

L. C. Verschoten.

2.) Ik besta uit drie deelen: mijn eerste is een ligchaamsdeel van vogelen: mijn tweede met de eerste letter van mijn derden iets verbazends, wanneer het boven anderen van zijn soort uitmunt: mijn derde zonder de eerste letter is een koppelwoord; en mijn geheel is een dorp in dit Rijk.

J. Rabe, te *Arnhem*.

3.) Ik besta uit twee deelen: mijn eerste is eene verkorte vrouwe-, en het tweede een hondennaam; mijn geheel is eene lekkere vrucht.

Mejuff. Sara J. Ulman.

4.) Ik ben tweedeelig: mijne beide deelen, ieder afzonderlijk, zijn, even als mijn geheel, namen van viervoetige dieren.

A. Koster.

5.) Mijn eerste is een zeer nuttig mensch;
Mijn tweede en derde zeemans wensch;
En mijn geheel was zulk een man,
Waarop ons land nog roemen kan.

J. H. de Virieu, te *Thiel*.

RAADSEL.

Welk woord is het, hetwelk van twee beteekenissen is: in de eerste zin is het een deel van 's menschen ligchaam, en in den andere is het een vaartuig.

J. Hambeek.

NB. Het onderwerp *boven de in ons laatstvoorgaande stuk voorgestelde* Eindrijmwoorden ter aanvullinge, *bij abuis weggelaten zijnde, stelle men voor hetzelve*: DE TIJD.

BURGER HUIS-APOTHEEK.

(VIERDE VERVOLG *der* VOORSCHRIFTEN, *onder de landlieden enz. verspreid.*)

12.) Wordt intusschen de een of ander door aanmerkelijke ziekte, koorts, pijnen of andere ongesteldheid aangedaan, dezulken moeten het huis houden, rust nemen of te bed gaan, voor den dorst warm drinken gebruiken, spoedig de hulp van een wettigen Genees- of Heelmeester inroepen, en diens raad getrouwelijk volgen.

Die zieken moeten dan behoorlijk opgepast, bediend, van verschooning en het verder noodige verzorgd worden. Terwijl het bij armen of onver-

mogenden aan weldadige voorziening in de noodige behoeften niet zal ontbreken.

13.) Maar indien eene invallende ziekte van dien aard mogt blijken te zijn, dat zij niet alleen aan velen gemeen is, maar ook van den eenen tot den anderen schijnt over te slaan, dan moet daar van, om epidemie of volkziekte voor te komen, door den Genees- of Heelmeester dadelijk aan het Bestuur naauwkeurig berigt worden gegeven, op dat er van 's landswege tijdiglijk de noodige voorziening hierin genomen kunnen worden.

Intusschen is in deze gevallen de voorzorg van reinigen, verschoonen en luchten, in art 6 tot 10 aanbevolen, voor alles noodzakelijk. Hier inede toch alleen kan veeltijds alle besmetting voorgekomen worden, zoo dat ook zindelijke, behoedzame en verstandige oppassers der zieken daarvan geen gevaar loopen.

TOEGIFT No. 4.

OPLOSSINGEN *der* VOORSTELLEN, *geplaatst in het* 3de Deel 3de stuk.

1.) Van den Heere, L. M., te *H.......* — Dus werken de Heeren Fs. Hovenier, en P. Jbsz. Kat, te *Edam*:

Stel het begeerde getal $= x^2 - 17$

Zoo zijn volgens voorst. $x^2 - 17$ $x^2 - 17$
17 Add. 6 Sub.

x^2 $x^2 - 23$ twee rationale quadr.

Dewijl x^2 't reeds is, stelt men alleenlijk de wortel van $x^2 - 23 =$ bij voorbeeld $x - 1$

En dan is $x^2 - 23 = x^2 - 2x + 1$

Dus $2x = 24$

$2 \,/\, x = 12$; derhalve $x^2 = 144$, en $-17 = 127$ 't begeerde getal.

Stelt men de wortel van $x^2 - 23 = x - 2$
———— $= x - 3$
———— $= x - 4$ enz.
zoo is $x^2 - 17 = 28\frac{9}{16}$, $11\frac{4}{9}$, $6\frac{49}{64}$ enz.
(telkens het begeerde getal.

Deze werkwijze is ook die van den Heere voorsteller.

Dezelfde werkwijze is ook die van den Heere H. Hermans, Schoolhouder te *Amsterdam*; doch, volgens zijne gewoonte, meer volstrekt stelkunstig: hij stelt namelijk het bekende bij te doene getal $= a$, het af te trekkene $= b$, en het begeerde getal $= x^2 - a$ en werkt als volgt. (De kweekeling vergelijke deze werkwijze met die van den Heere Kat; zulks zal gewisselijk nuttig wezen.)

Volgens voorst. is
$$\begin{array}{l} x^2 - a \\ \phantom{x^2 - {}} a \\ \hline x^2 \end{array}\ \textit{Add.} \qquad \begin{array}{l} x^2 - a \\ \phantom{x^2 - {}} b \\ \hline x^2 - a - b \end{array}\ \textit{Sub.}$$
twee rat. quad.: stel den wortel van $x^2 - a - b = x - p$; zoo is

$$x^2 - a - b = x^2 - 2px + p^2$$
$$2px = a + b + p^2$$
$$2p \,/\; x = \frac{a + b + p^2}{2p}$$ Nu is, volgens opgave:

$a = 17$, $b = 6$: Stel voorts $p = 1$

Dan is $x = \frac{17 + 6 + 1}{2}$

Of $x = 12$
$$\overline{}\ \text{V}$$
$$x^2 = 144$$
$$a = 17$$
$$x^2 - a = 127$$ het gevraagde getal. Dit geeft een heeltal: dewijl echter p anders en anders genomen kan worden, blijkt dat het voorstel onbepaald is.

De Heer A. J. D'ailly heeft alleenlijk het getal 127 ingezonden, zonder mededeeling van zijne werkwijze.

Het volgende is van den Heere L. J. Ulman:

Stel het getal $= x^2 - 17$; dan is aan eene der voorwaarden voldaan.
$$\begin{array}{l} 6 \\ \hline \end{array}$$
En $x^2 - 23$ moet mede een quad. wezen: stel het $= x^2 - 2ax + a^2$

Dan is $-23 = -2ax + a^2$
$$2ax = 23 + a^2$$
$$2a \,/\; x = \frac{23 + a^2}{2a}$$; derhalve kan het voorstel met oneindig veele getallen beantwoord worden.

Om hetzelve telkens in heeltallen te vinden, redeneert men dus: Neemt men voor a een even getal, zoo wordt $23 + a^2$ een onëven, en $2a$ een even, uit welke beide door deeling geen geheel getal kan voortkomen; dus moet voor a een onëven getal genomen worden.

x is $= \frac{a}{2} + \frac{23}{a2}$, derhalve moet 23, door $2a$ gedeeld, geene andere breuk dan ½ overlaten, en derhalve door a deelbaar zijn: maar de divisio's van 23 zijn slechts 1 en 23. Stelt men $a = 1$, dan is $\frac{23 + a^2}{2a} = 12$; en $x^2 - 17 = 144 - 17 = 127$. Stelt men $a = 23$, zoo is $\frac{23 + a^2}{2a} = \frac{23 + 529}{46} = \frac{552}{46} = 12$, als voren; en derhalve kan het begeerde getal, in heeltallen niet anders dan 127 wezen.

De opgave vordert geene geheele getallen; ik heb dit alleenlijk bij mijne bovenstaande bewerking gevoegd, om dat ik van gevoelen ben, dat het zijne nuttigheid kan hebben.

Even zoo werkt de Heer H. W. Caspari; die mede aanteekent dat 127 het eenigste gevraagde getal onder de heeltallen kan wezen.

De Heer H. G. Kloppenburg zegt (zonder bijvoeging van werkwijze): „Het gevraagde getal is 127; en dus zijn de quadraat-„getallen 121 en 144."

Wij kunnen het volgende van den Heere A. J. D'ailly daar bijvoegen:

Men stelle het getal $= x$ dan moet $x + 17$ en $x - 6$ rat: quadraten zijn. — Daarom het verschil tusschen $+ 17$ en $- 6$ $+ 23$ is, zoo zoeke men een quadraat, bij hetwelk 23 geaddeerd, weder een quadraat geeft: dat quadraat stelle men $= x^2$ derhalve moet $x^2 + 23$ een quadraat zijn: deszelfs wortel stelle men $= x + a$

$$\text{Dan is} \quad x^2 + 23 = x^2 + 2ax + a^2$$
$$23 = 2ax + a^2$$
$$2a \,/\, 23 - a^2$$
$$\frac{23 - a^2}{2a} = x$$

Men kan nu voor a alle getallen aannemen, b. v. 1. dan is $x^2 = 121$ een quadraat, hetwelk $+ 23$, weder een quadraat, namelijk 144, geeft. Om nu het gevraagde getal te bekomen; dat is zulk een getal dat als men er 6 aftrekt het een quadraat geeft; zoo telt men bij het quadraat 121 het getal 6, en bekomt dus 127, waarvan 6 afgetrokken, komt 121, het quadraat van 11; en 17 bijgeteld 144 het quadraat van 12. Stelt men $a =$ een gebroken getal, b v. $= \frac{1}{2}$; dan is $x^2 = \frac{8281}{16}$ een quadraat, waarbij 23 geteld weder een quadraat geeft, namelijk $\frac{8649}{16}$. Om voorts weder het gevraagde getal te hebben, telt men bij het quadraat $\frac{8281}{16}$ het getal 6 komt $\frac{8377}{16}$, een getal waarvan 6 afgetrokken zijnde, $\frac{8281}{16}$ het quadraat van $\frac{91}{4}$ geeft; en, 17 bijgeteld zijnde, $\frac{8649}{16}$ het quadraat van $\frac{93}{4}$.

Men kan ook voor a een *minus* getal stellen, want hetzelve quadrateerende bekoomt men toch wederom een *plus*-getal.

Ook kan men dit voorstel op de volgende wijze oplossen:

Men stelle het grootste quadraat $= x^2$ en het kleinste $= y^2$; dan is, vermits hun verschil 23 is

$$x^2 - y^2 = 23 \quad \text{of}$$

$$(x + y) \times (x - y) = 23. \quad \text{Stellende men nu}$$

$$\begin{array}{lcl} x + y = 23 & \text{dan moet zijn} & x + y = 23 \\ x - y = \;\,1 & & x - y = \;\,1 \\ \hline \qquad\qquad Add. & \text{en} & \qquad\qquad Sub. \\ 2x = 24 & & 2y = 22 \\ \hline x = 12 & \text{en} & y = 11 \end{array}$$

Dus $x = 12$ en $y = 11$ welker quadraten zijn 144 en 121 die 23 verschillen. — Men kan voorts weder op de bovengemelde wijze het gevraagde getal vinden.

NB. Van de ontvangene Missive uit Utrecht, *get.* N. N., *kan geen gebruik worden gemaakt, om dat wij er* briefport *voor hebben betaald.*

AMSTERDAMSCHE
MERCURIUS.

ZEER KORTE BESCHRIJVING VAN DE WERELDBEROEMDE KOOPSTAD
AMSTERDAM.

(*Negende vervolg.*)

Wat de politieke regering van *Amsterdam*, bepaaldelijk het burgemeesterschap, betreft, van die eerwaardige mannen, welke het wigtigst bestuur in handen hebben, wordt niet vóór den jare 1343 gesproken; doch toen en later was hun ambt op verre na zoo zorgelijk niet als 't in onzen tijd geweest is. „ In deszelfs eersten oorsprong," dus lezen wij elders, „bestond het alleenlijk in 't bewind over der stede goederen; „ dan, naar mate de stad grooter en aanzienlijker werd, werden ook „ de bezigheden van Burgemeesteren gewigtiger en moeijelijker; om dit „ te betoogen behoeft men alleenlijk den tijtel van *Burgemeesters en* „ *Regeerders der stad*, te noemen: als zoodanigen waren Hunne Ede„ le Groot-Achtbaren Hoofden van den raad; Gemagtigden tot het „ benoemen der afgevaardigden op den dagvaart; Opperregenten voor „ kerken en godshuizen; Oppervoogden en Vaders van weduwen en „ wezen; Bewindhebbers en Bestuurders van stads goederen; Goeds„ huisberaders en Bevestigers der, onder hun oog, gemaakte keuren; „ Mannen, welke, dewijl zij geene oppermagt boven zich erkenden, „ dan de Staten hunner provincie, geregtigd waren tot het afdoen der „ geschillen over vrede, enz.; Mannen, bij welke berustte het hoog „ bevel over de stads bezetting, en die geen gering gezag over de „ schutterij hadden; Overheden, welke de magt bezaten om onrusti„ ge ingezetenen, zonder forme van proces, de stad te doen ruimen, „ en andere als burgers en poorters aantenemen, daarvoor te erkennen, „ en met ambten en bedieningen te voorzien, enz. Bewaarders van „ de stads zegels zijnde, hadden zij ook de magt om de rust te doen „ bewaren, en ontstane beroerten, naar hunne wijsheid, te doen ne„ derleggen, enz. enz." Zie daar de schets van een ambt, wel waardig dat het ten allen tijde in 't geheugen der *Amsterdammeren* blijve; zij kunnen er de zegenrijke tijden van hunne voorvaderen bij gedenken.

Burgemeesteren hielden ten allen tijden een waakzaam oog geslagen op de voorregten van den koophandel, en men heeft rede te denken dat zij niet minder bedacht geweest zijn, op de aankweeking van de

meest nuttige kunsten en wetenschappen: want men vindt op het laatstgenoemde jaar (1343) aangeteekend, dat ook in dat jaar de begeving van het school-ambacht, het geene aan den Graaf behoorde, aan de stad gelaten werd; waaruit wij zien dat er toen reeds eene openbare school moet geweest zijn, 't welk zekerlijk aan de *Oude-kerk* behoord zal hebben.

Godevaart Wormbouts, en Tydeman Kuiper, vinden wij, op hetzelfde jaar, 1343, als Burgemeesters van *Amsterdam* aangeteekend; echter zullen er naar alle waarschijnlijkheid vier geweest zijn; doch de onachtzaamheid van dien tijd, of het verlies der naamlijsten, is oorzaak dat men dezelve niet bepaaldelijk kan aanwijzen, vóór het jaar 1357.

Thans zijn wij aan den tijd genaderd, op welken wij iets van het berugte *Amsterdamsche mirakel* kunnen verhalen. „Een kundig lezer," zegt de Heer Kok, in zijne *Amsteldamsche jaarboeken*, „behoeven wij niet te herinneren, dat de echtheid daarvan in derzelver waarde zeer verminderd wordt, door het verschil der jaren, „waarin hetzelve, volgens de oude chronijken zou gebeurd zijn; „want niet alleen dat Veldenaar, in zijne chronijk, bladz. 78, „hetzelve stelt op 't jaar 1342, en 't *Goudsche chronijkje*, bladz. 103, „op 1347; maar zelfs de Priester van 't Bagijnen-hof, Leonardus „Marius, die in 't jaar 1639, met de uitgave van zijn bekend boekje, *Amstelredams eer en opcomen door denckwaardige miraklen*, „zich alle moeite gegeven heeft, om de echtheid daarvan te staven, „slaat in de bepaling van het jaar, waarin het mirakel zoude gebeurd „zijn, den bal deerlijk mis." — Zie hier het geen wij, dit zoogenaamd mirakel betreffende, elders zamengesteld hebben.

In het jaar 1345, werd zeker krank man, volgens de gewoonte der *Roomsche* kerk, het hoogwaardig sacrament des altaars, zoo als het genoemd wordt, toegediend. De zieke den ouwel ontvangen hebbende, wierp dien door braking weder uit, waarna dezelve, met het verder uitgeworpene, door de oppasster van den kranke, in het vuur gesmeten werd. — Anderen verhalen dat de man, bij het vuur zittende, zelf, door braking, den ouwel daarin geworpen heeft: hoe het zij, het vuur brandde den geheelen nacht, en eene der vrouwen des morgens opgestaan zijnde, gevoelde zulk eene groote koude in haar gansche lighaam, dat zij zich bij den haard begaf. Het vuur een weinig omroerende, om het te beter te doen branden, zag zij, in 't midden van 't zelve, een schoone, witte, en geheele hostie. Hierdoor verschrikt, stak zij, zonder eenige vrees, hare hand in 't vuur, en nam ook, zonder zich te branden, de hostie daaruit.

Den ouwel beschouwende, zag zij dat dezelve eene andere form, en de gedaante van verbrand te wezen aannam. Eene andere vrouw lag hem, in hare kist, op een kussen.

De man van den huise inmiddels t'huis gekomen zijnde; begeerde de

wonderbare hostie te zien; hij raakte dezelve aan, en zij behield de teekenen van de tast zijner vingeren. De Priester, dien het voorval geopenbaard was, bragt den ouwel heimelijk in de kerk; doch des anderen daags vond de voornoemde vrouw hem weder in hare kist; hetgeen daarna nogmaals gebeurde, toen de Priester hem weder heimelijk in de kerk gebragt had; daarom werd het wonderbare voorwerp nu met de plegtigste ceremoniën derwaarts overgebragt, waarna het ter bestemde plaatse zoude gebleven zijn. Daar men nu aangeteekend vindt dat de hostie in de parochiekerk gebragt werd, is het zeker dat zulks in de *Oude-kerk* zal geweest zijn.

De plaats alwaar men wil dat dit mirakel gebeurd is, is de *Kalverstraat*, bepaaldelijk daar, alwaar thans de *Nieuwezijds kapel* staat; doch dit voorgeven is valsch; want die kapel is niet ter eere van dit mirakel gesticht; maar is reeds vóór dien tijd (schoon niet zoo groot) in aanzijn geweest; naderhand evenwel moet de wonderbare hostie in de gezegde kapel overgebragt wezen; want vandaar heeft zij den naam van *Heilige stede*, waarmede zij benoemd werd, ontvangen, gelijk ook de *Heilige weg* aan dezelfde oorzaak zijnen naam ontleend heeft, vermits vele buitenlieden, langs dien weg, naar de *Heilige stede* ter bedevaart gingen. Onder dezen heeft zich ook, naar 't gevoelen van sommigen, de Roomsche Koning Maximiliaan bevonden, door wien aan gemelde kerk een *guldene kelk*, *kostelijke misklederen* en een uitnemend groote *waschkaars* zoude geschonken wezen.

Wel verre dat de wonderbare ouwel verloren geraakt zoude wezen, heeft zij zelfs andermaal het vuur kunnen doorstaan; want schoon een geloofwaardig *Roomschgezind* schrijver zegt, dat in 't jaar 1421, „ niet alleen de kapelle van de *Heilige stede*, maar ook 't Heilige sa„ crament, welke aldaar placht te berusten," verbrand zijn, willen echter anderen, dat het misbrood een' volgenden brand, in 1452 naamlijk, doorgestaan zoude hebben; ja bepalen er bij, dat de ijzerene instrumenten, welke men aanbragt „ om het tabernakel optebreken, „ en het Heilige sacrament uit den brand te nemen, tegen haar weder „ aan stucken sprongen als riede" (riet); want, zeggen zij, het Opperwezen wilde „ mirakeleuselijk zijn mogentheydt toonen." — Men verhaalt nog, ten nadeele van dit wonderbrood, dat hetzelve, beginnende te vergaan, door den Bisschop genuttigd, en een ander in deszelfs plaats geheiligd is geworden.

Na de reformatie, in 1578, is de ouwel overgebragt in een huis, tegen over de *Enge Kapelsteeg*, hetwelk daarom ook den naam van *mirakelhuis* heeft gedragen. Onze *Roomschgezinde* stadgenooten blijven niet alleenlijk 's jaarlijks *het wonder der Heilige stede* vieren; maar zelfs wordt, „ naar men mij berigt," zegt de Heer J. Kok, in zijn *Amsteldams eer en opkomst*, „ die ouwel, of hostie, als nog be„ waard in de kerk *de Boom*.

('T vervolg hierna)

STAATSBERIGTEN.

SPANJE.

Madrid, den 18 *van Grasmaand.* De volgende algemeene order is, op den 2den van Grasmaand in het hoofdkwartier te *Madrid* afgekondigd:

Z. Kath. Maj. heeft last gegeven, dat aan het leger zoude worden kennis gegeven van de nieuwe overwinning, die, op den 28sten van lentemaand, door het eerste leger-corps, onder bevel van den maarschalk, hertog van *Belluno*, te *Medellin*, is behaald, op het vijandelijk leger onder de bevelen van den *Spaanschen generaal* Cuesta.

Tien duizend *Spanjaarden* zijn op de plaats neergesabeld, en 4000 zijn door onze ligte troepen krijgsgevangen gemaakt: het overige heeft zich, zoo als het best kon, en langs alle de onbezette wegen, gered. De geheele artillerie, ten getale van 25 stukken, met 6 vaandels, zijn in onze handen gevallen, en 10 à 12000 *Spanjaarden* zijn op het slagveld gebleven. Het meerendeel der opper-officieren en van de staf-officieren van Cuesta zijn in dezen veldslag gebleven. De *Spaansche lieutenant-generaal, Don* Francisco de Trias, is, zwaar gekwetst, onder de dooden gevonden.

Het leger van Cuesta en een gedeelte van dat van *Andalusie* zijn door deze gelukkige gebeurdtenis vernietigd. Den maarschalk, hertog van *Belluno*, geeft den grootsten lof aan de generaals en officieren, zoo wel als aan de troepen, die onder zijne bevelen getreden hebben.

Ons verlies schijnt, in vergelijking bij dat des vijands, bijna ongeloofelijk, dewijl deze zoo luisterrijke dag, ons zoo aan dooden als gekwetsten niet meer dan 300 man heeft gekost. Wij zijn dit voordeel verschuldigd aan het geweld onzer aanvallen, en aan de kracht, met dewelke die zijn volgehouden.

Deze overwinning verzekert ons de verovering van *Andalusie*, hetwelk, binnen kort, geheel door onze troepen zal bezet zijn.

NEGENDE VERVOLG *der* BESCHRIJVING *van 't Koningrijk* Spanje.

Een der stieren wierp zich op de tegen hem gerigte speer, en, zich op zijne achterste pooten, bijna regt over eind stellende, deed hij den speer aan spaanderen in de lucht vliegen. Als toen met zijn hoofd den piekenier verdubbelde slagen op den borst toebrengende, deed hij hem tuimelen, en wierp het paard omverre. Op hetzelfde oogenblik naderde de *chulos* (vlugge jonge lieden) met kleine mantels of vaandeltjes, om den stier afleiding te geven, en aan den piekenier den tijd te verschaffen om te kunnen vlugten. Na zijn vertrek bood een tweede piekenier, gewapend als de eerste, den stier het gevecht aan. Aangemoedigd door zijne overwinning, wierp zich het beest dadelijk op hem. De piekenier dreef hem behendig met zijnen speer ter zijde; doch de stier herhaalde zijnen aanval, voor dat de rui-

ruiter den tijd had, zich omtewenden. Hij ftak zijne hoornen in het achterfte gedeelte van het paard, en wel met zoodanig geweld, dat hij den ruiter ter aarde deed vallen, en het paard in de lucht fmeet. Ten tweede male fprongen de *chulos* toe. De ruiter ontfnapte, en werd dadelijk vervangen door den piekenier, in welkers plaat hij eerst gekomen was. Deze trad het ftrijdperk binnen, op een paard gezeten, hetwelk nog niet in het gevecht gewees was doch voor wien, bij den eerften aanval, de ftrijd doodelijk werd. De ftier ontweek de fpeer door eenen wilden zijfprong, en floeg het paard op de borst. De ftoot drong door op het hart.

Het gebeurt fomtijds, dat de ftier den buik van het paard openfcheurt. Alsdan wordt de ruiter echter overgefmeten, en het ongelukkig beest zet het op een lopen, zijne gekwetfte darmen achter na flepende. In een eenigen ochtend heb ik dertien paarden zien fneuvelen: fomtijds zijn 'er veel meer. Zoodanig echter is de drift en den moed van deze beesten, dat de ruiter hun tot den aanval kan aanvoeren, zelfs dan, waanneer zij reeds doodelijke wonden bekomen hebben.

('T vervolg hierna.)

DUITSCHLAND.

De wonder-oorlog tusfchen de *Franfchen* en de *Oostenrijkers* gaat met reuzenfchreden voort. — Den 22ften van Grasmaand, des avonds omtrent 7 uren, fchreef men van *Landshut*, uit het Hoofdkwartier van Z. M. den Keizer der *Franfchen*, het volgende:

Sints vier dagen vechten wij gedurig; maar de voorfpoed van den dag van heden is beflisfender dan die der vorige dagen geweest. Wij zijn meester van *Landshut*, het middelpunt des vijandelijken legers; eene ontzaggelijke menigte gefchut, wapenen en krijgsbehoeften, en meer dan 25,000 krijgsgevangenen zijn in onze handen.

Ten volgenden dagen luidde het berigt van 't flagveld van *Regensburg*, dus:

De flag van *Regensburg* heeft het leger van den aarts-hertog Karel bijna vernietigd. Dertig duizend krijgsgevangenen, 50 kanonnen, vele vaandels, enz., zijn de vruchten van deze overwinning, die, alhoewel zeer volkomen, ons flechts weinig volk heeft gekost.

De volgende dagörde, dato den 24ften van Grasmaand, deed verder alles af:

Soldaten! Gij hebt aan mijne verwachting beantwoord, gij hebt door uwe dapperheid vergoed hetgeen aan uw getal ontbrak; gij hebt op eene roemvolle wijze het onderfcheid aangewezen, hetwelk tusfchen foldaten van Cefar en gewapende volkshoopen van Xerxes bestond.

In weinige dagen hebben wij, in de drie gevechten van *Fann*, *Abensburg* en *Eckmuhl*, en in de gevechten van *Freifing*, *Landshut* en *Regensburg*, gezegepraald. Honderd ftukken gefchut, 40 vaandels, 50,000 gevangenen, drie befpannen rytuigen, 3000 befpannen wagens met equipagien, alle de kasfen der regimenten: zie daar de vruchten van de fnelheid van uwe marfchen en van uwen moed.

AANMERKELIJKE ZAKEN.

VERVOLG *van het zonderling geval, te* Keulen *plaats gehad hebbende.* (*Zie het eerste gedeelte daarvan in ons* 4de D. 3de st. bl. 112.)

Dadelijk daarop verklaarde de jonge dochter Gueret hetzelfde, met dit onderscheid, dat haren moeder door haren vader, met slagen, gedwongen was geworden, haar en Barbara Kurt tot deze valsche beschuldiging te vervoeren. Bij alle verdere confrontatien bleef zij, zedert, standvastiglijk bij deze verklaring.

De familie Philipps verscheen in eene openbare zitting voor de speciale regtbank, door ziekte verzwakt, edoch met de onloochenbare uitdrukking van de bewustheid harer onschuld, en met die zachte gemoedsgesteldheid, die den boosdoender onnavolgbaar is, en welke alleen bij Philipps, somtijds, door tranen van gevoel, over de menigvuldige overeenstemmende getuigenissen huns onbevlekten wandels, gestoord werd, zaten deze te regtstaande voor de verschrikkelijke regtbank. Het verhoor der getuigen duurde drie dagen. Barbara Kurt en Maria Theresia Gueret herhaalden hare herroeping, en de gezegden der overige getuigen droegen meer of min ook daartoe bij, niet slechts om het niet aanwezen van de misdaad, maar ook de zedelijke onmogelijkheid, dat dezelve op de opgegeve wijze en door die personen begaan zoude zijn geworden, in het helderste daglicht te stellen. Geene schaduwe van schuld viel op de familie Philipps; daarentegen vereenigden zich verscheiden omstandigheden, om den tol-commis Gueret en deszelfs vrouw de beweegoorzaken der valsche beschuldigingen te doen kennen.

('T *vervolg hierna.*)

LUTHERSCH KERKNIEUWS.

Amsterdam, den 15den *van Bloeimaand.* Bij de Evangelische Luthersche Gemeente alhier, is heden, ter vervulling van eene vacante Predikantsplaats, door de groote Kerkelijke vergadering, de volgende Nominatie uitgebragt: De Wel Eerw. Heeren; Johannes Lucas Loggen, te *Schiedam.* Gijsbert Wakker, te *Weesp.* Johan Wilhelm Statius Muller, te *Haarlem.* Georg Fredrik Sartorius, te *Dordrecht.* Johannes Schultz, in *den Haag.*

Het gewoon Consistorie staat gehouden te worden, op Woensdag den 7, en Woensdag den 21 Junij 1809, onder voorzitting van Ds. Tissel.

HERSTELDE LUTHERSCHE GEMEENTE

Amsterdam 4 *Mei.* Ingevolge de Kerkelijke ordonnantie, zijn op Maandag den 24ste April bij het Eerw. Consistorie ter Nominatie van Ouderlingen gebragt, de volgende Broederen: Matthijs Matthijsen, Adolf Wolff, Hendrik Ernst, Ernst Hendrik

Beneker, Cornelis Petersen, Isaac Winkelman, Abraham Joachim Broms en Johannes Reus.

Ter gelijker tijd werd bij het collegie van Diakonen ook een Nominatie geformeert, en daarop gebragt de volgende Broederen: Jan George Helwigh, Jan Herman Halwasse, Abraham Noodhout, Cornelis van den Berg, Simon Garstenkorn, Hendrik Schoemaker, Hendrik Lodewijk Heytsieck en Johannes Hermannus Westerlage.

Uit welke Nominatien op den 2den Pinksterdag, zijnde den 22sten dezer des avonds door de algemeene Kerkelijke vergadering verkoren zijn:

tot Ouderlingen.	*en tot Diaconen.*
Adolf Wolff.	Jan Georg Helwich.
Cornelis Petersen.	Abraham Noodhout.
Johannes Reus.	Cornelis van den Berg.
Abraham Joachim Broms.	Hendrik Schoemaker.
In de Plaats van	In de Plaats van
Gerrit Bramer.	Jacob Christiaan van Oven.
Hendrik Snijders.	Fredrik Carel Tietzel.
Philip Rhijnhardus Pels.	Johan Engelbert Wolff.
en	en
Joh. Hr. Chr. Uhlenbroek.	Joh. Frederik Kandeler.

De plegtige Afdanking en Inzegening is op den daarop volgende Woensdag avond openlijk voor de Gemeente geschied.

Het gewoon Consistorie zal gehouden worden, op Donderdag den 1 Junij, onder voorzitting van Do. Meijer.

NAAMLIJST der GEPROCLAMEERDEN te *Amsterdam.*

Eerste Gebod, den 30 April.

G. P. G. Sijdell *en* F. L. Matile.
A. J. Schregardus *en* J. Tirion.
J. Kan *en* M. C. Wijnous.
I. Anderson *en* E. E. Cadeth.
C. Amons *en* J. M. Jansen.
H. L. Berkenhoff *en* J. Gelard.
A. Bonn *en* A. G. Veldhuysen.
J. van den Berg *en* M. Scholenaar.
H. Bosch *en* C. B. Brinkman.
I. Beumer *en* M. van der Vangst.
J. van Bemmel *en* J. E. van Grieken.
P. Cordonnier *en* S. van der Heyden.
M. Engelberts *en* M. Smit.
G. Frowijn *en* A. Soel.
J. Flad *en* C. Scholten.
D. Fluijter *en* M. Velt.
S. Gobes *en* V. Abrahams.
F. H. Hillebrand *en* C. Hoffman.
J. Jaarsveld *en* A. M. Willems.
A. Koster *en* T. van Egmond.
J. H. Kreeft *en* C. Mast.
S. Koster *en* J. Constantijn.
J. G. Keppler *en* H. Jansen.
J. B. Laurier *en* C. J. Ruijter.
J. van der Linden *en* S. Greyffans.
A. Lafon *en* A. Victor.
B. Lowe *en* A. M. S. Frauwen.
H. J. Vogelpoel *en* F. C. van der Paart.
R. ten Seldam *en* M. van der Leelie.
B. Blomkamp *en* H. Sinkhorst.
G. Cousijnse *en* A. E. Cousinse.
J. H. Martens *en* C. T. Rittemeyer.

E. Levie *en* B. Abrahams.
A. Machiel *en* R. Salomons.
P. L. J. Nijs *en* M. H. E. Pitot.
J. E. Nieuwmeyer *en* C. Schols.
G. G. van Paddenburg *en* C. Hagedoorn.
R. van Offeren *en* M. Peddemos.
C. Pape *en* L. Jakel.
W. Pameyer *en* J. Genet.
P. Rahaer *en* H. E. Groen.
H. Ruijter *en* E. Noordman.
J. Rosier *en* W. van de Wetering.
J. Reygman *en* J. W. Ringen.
L. F. Richter *en* E. Piekenja.
H. Stiphout *en* C. Vorde
A. D. Zitzman *en* S. C. Wolberg.
J. Siepregt *en* H. de Gij
W. D. Sondaar *en* M. Luijdies.
W. Schmidt *en* M. Avink.
J. H. Stram *en* C. A. Havighorst.
J. Vermie *en* H. B. Klouse.
H. Visser *en* M. Ense.
H. ten Weges *en* G. Dijkman.
J. van Wijk *en* G. J. Bras.
H. S. Wolper *en* W. H. Grootmeyer.
A. Karelsen *en* S. C. L. Bragt.
R. van Leeuwen *en* A. Huger.
J. H. Waaijeman *en* M. Steenwinkel.
J. Hagers *en* C. E. van Erkel
J. Duykers *en* M. van der Sluys.
J. Reyff *en* M. Dekkers.

Te zamen 62 Paaren.

Eerste Gebod, den 7 Mei.

S. Andriaansz *en* E. P. Pantser.
O. Bunjes *en* G. Wienke.
H. Beymer *en* E. J. Wiglaar.
J. Babilon *en* S. C. van den Berg.
S. J. Daniel *en* J. I. van Minden.
A. Coorengel *en* D. W. Strikker.
J. H. Dijkhoff *en* G. Strik.
A. Drost *en* A. M. Neves.
W. F. A. Ebell *en* A. S. Behrens.
J. Reyndert *en* W. van Dijk.
G. Govers *en* F. D. Gerrits.
B. W. Gouverneur *en* H. H. Groeneveld.
C. Holtshuysen *en* M. van Roojen.
J. Hasselaar *en* C. Goedaar.

J. J. van Haalen *en* A. Braamman.
J. S. de Jongh *en* D. Barend.
S. H. Koelman *en* M. C. Geelhuysen.
V. Kors *en* H. van den Berg.
A. Lourens *en* J. Suydhoek.
C. Lewis *en* H. van Heumen.
J. C. Marmé *en* M. L. Neuhauss.
I. Manuel *en* B. Jacobs.
P. C. Nederberg *en* S. van der Lelie.
J. Pregt *en* C. de Kerk.
D. van Rikkenga *en* C. Kergenaar.
A. Raatsen *en* J. H. Schabers.
A. Starreveld *en* G. C. Rijswijk.
R. Scholten *en* J. Swijs.
P. J. Tuyn *en* C. W. Hijink.
J. van Wijngaarden *en* E. M. Swart.
B. I. de Vries *en* E. G. Cohen.
J. Humbert *en* M. Schipper.
J. H. Luhlf *en* E. Sol.
J. Praatsel *en* A. J. Richters.
L. Clemenceau *en* J. Brian
F. A. Homulle *en* M. Trouwen.
P. de Swart *en* C. Verhorst.
J. Ros *en* M. M. J. Bus.

Te zamen 38 Paaren

Eerste Gebod, den 14 Mei.

J. Bark *en* C. Raaphorst.
H. van Besten *en* G. Kolster.
J. Carle *en* P. D. Poolmijer.
B. Doorman *en* A. Wiggers.
J. Grootveld *en* M. Martin.
A. A. Hikken *en* G. C. Wolf.
H. Heman *en* E. Hoedaar.
B. J. Verhulst *en* A. van Tiel.
W. Jonkman *en* C. van der Meyden.
M. Jacob *en* L. Arons.
A. Krul *en* G. Jansen.
A. van der Liep *en* C. Bouman.
K. de Ruyter *en* G. Boonders.
M. Romyn *en* H. Groebe.
J. Mol *en* H. van Bijleveld.
S. Elias *en* N. Marcus.
H. Speyker *en* S. Schalekamp.
J. Sterk *en* J. D. Pool.
H. Tepe *en* C. Belder.
A. Verhoop *en* E. Meysen.
J. Wolf *en* S. Cohen.

J. Wijnkamp *en* J. C. Simmerman.
W. van der Wal *en* M. Peters.
M. Kehrwant *en* A. W. van Velsteren.
J. Alessie *en* A. Draper.
J. Polak *en* R. S. Polak.
H. C. Guers *en* A. Muller.
M. Greve *en* A. C. Jansen.
J. W. van Houten *en* B. Brune.
P. Brand *en* C. Hood.
J. van Eden *en* H. Deetman.

Te zamen 32 *Paaren.*

Eerste Gebod, den 21 *Mei.*

M. Kooy Bz. *en* A. W. Engelberts
G. Boekhoven *en* T. Hoppe
J. Bijer *en* H. van der Veen
H. Groenhoff Hz. *en* A. C. van Holij
B. Jansen *en* M. Huygens
F. Kroese *en* F. Vermeulen
H. Kalwe *en* J. Holshuysen
G. H. Kenkel *en* E. Hansman
C. Loman *en* M. Koster
W. van Nederhasselt *en* A. C. C. Droilhet
B. Pasturing *en* E. van Kempen
A. Ruppert *en* J Schut
D. Schäfer *en* R. W. Reynshagen
C. M. van de Graaf *en* W. E. van der Souw
J. Stork *en* A. Lampe
A. Sjamaar *en* M. M. Ging
J. J. Schenk *en* W. Roos
R. de Wolff *en* J. M. Hendriks
J. A. Hamaker *en* H. Fredriks
H. Rahder *en* G. W. Stofft
B. Köhlke *en* H. M. Paradies
T. Weverling *en* J. A. Regter
A van D. Leon *en* R. van M. G. Carvalho

Te zamen 23 *Paaren.*

NAAMLIJST der OVERLEDENEN, te *Amsterdam*, zoo als dezelve op de navolgende dagen ter *Secretary* dezer stad zijn aangegeven; nevens de datum van het overlijden, begraafplaatzen en ouderdom.

Maandag 20 *Maart.*

Overl.		Jaar.
18	Frans Hendrik van Ligten, *a. kh.*	1½
19	Barbera Sterckenburgh, wed. J. F. Smit, *z. k.*	64
17	Barend van den Blik, *a. kh.*	48
16	Katriena Dorothea Roeland, huisvr. van P. Smit, *a kh.*	76
16	Johanna Roosebeom, wed. H. de Swart, *k. kh.*	69
16	Dirk Dingeman de Beer, *l. kh.*	w. 7
18	Pieter Lankhoff, *a. kh.*	40
18	Catharina Margaretha Volkmar; *l kh*	5
18	Charles Martinus van der Poel, jongste zoon van M. H. van der Poel, *l. kh.*	w. 10
17	Jan Thomas, *a. kh.*	44
16	Cornelis van der Starre, *k. kh.*	64
19	Maria Lesger, huisvr. van D. van den Beek, *l kh.*	51
17	Jurrian Hendrik Middendorp, *n kh.*	
19	Catharina ten Katen, eenige dogter van G. ten Katen, *l kh.*	m. 4
16	Johanna Cremer, huisvr. van H. T. Ketjen, *n. k.*	26
18	Dirk Galasius, *l. kh.*	14
17	Elisabeth Hoventeyn, huisvr. van H. Desscher, *k. kh.*	79
18	Zaartje Vrij, *a. kh*	49
16	Anna Rempelaar, *eil. k*	49
18	Ns. Donker, vierde zoon van J. Donker, *k kh.*	10
10	Het ongedoopte Kind, dat de naam van Lodewijk Ketjen zoude ontfangen hebben, van de huisvr. van H. T. Ketjen, *k. kh.*	

Overl. Jaar.
19 Gerrit Raaske, *k. kh.* 25
20 Hendrik Wilhelm Veenhuysen, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.* 7
19 Margareta Schoeghard, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.* 13
19 Anna Maria ten Appel, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.* 13½
18 Johanna Gromp, *k kh.* 3
17 Cornelis Kock, *l. kh* w. 16

Dingsdag 21 *Maart.*

17 Elisabeth Catharina Rasfers eenigste dogter van J. Rasfers, *l kh.* 15
17 Jan Hendrik Drees, *l kh.* 55
19 Aurendina Hendrina Magtilda Naafs, *w. kh.* 1 en 4 m.
18 Immetje van der Hulst, wed. C. Koning, *a. kh.* 66
17 Catharina Elisabeth Helmans, wed van C. Weyman, *a. kh* 77
19 Sophia Emen, *l kh.* 4
20 Petronella Hageftijn, laatst wed. J. Kok, *k kh.* 64
19 Ruwerd van Putten, na *Binnekoopen* uitgev. 44
18 Jean Parker, *n. k.* m. 10
17 Susanna Hopman, wed. T. Gunter, *k. kh.* 75
17 Dorothea Willemina Dijkhof, huisvr. van E. Stroom, *n. kh.* 43
20 Hendrik Tonpes, een A. M. N. Weeskind, *l. kh* 15
19 Hilge van Pelt, huisvr. van J. Huyser, *l. kh.* 24
19 Johanna Clara Margareta Pieters, huisvr. van A. Ettelaar, *l kh* 66
18 Adrijetta Prins, *l. kh.* 28
19 Johan Rudolph Reershemius, *l. o. k.* 74
21 Margretha Maria van Aldenhooven, *a. kh* 1
20 Hendrik Antoni Coenraads, *n kh.* w. 4
20 Anna Hendrika Jansen, *a. kh.* 1½
17 Casper Adelaar, *w. kh.* 65
20 Arnoud Nolting, eenigste zoon van H. Nolting, *n. kh.* w. 6

Overl. Jaar.
19 Franciscus Albertus Josephus van der Maesen, *o. k.* w. 7
19 Willem Neveknipping, *l kh* w. 12
20 Magteltje Grolmans, huisvr. van S. van Schooten, *k. kh.* 78
21 Jacob Wingers, *w. kh.* 8
20 Christina Timmerman, *a. kh.* 3
19 Anna Wolters, wed. van P. Boele, *k. kh.* 63
17 Jan Frederik Voogt, *l. kh.* 50
19 Jan de Raadt, *k. kh.* w. 5
19 Bernardus ter Maat, *a. kh.* 56
19 Hendrik Swart, *w. k.* 63
18 Anna Koster, wed. P. Wijnbergh, *a. kh.* 58
18 Catharina Geertruy Wuerman, huisvr. van H. Harmsen, *a. kh.* 45

Woensdag 22 *Maart.*

19 Jacob Bruyn, *n. k.* 8 en ½ m.
18 Johannes Sellgreen, *a. kh.* 69
19 Pieter Becker, *w. kh.* m. 8
18 Susanna Catharina Kroesz, wed. van J. Adriaansz, *k kh.* 69
20 Maria Dake, *k. kh.* m. 11
20 Catharina Dame, huisvr. van J. Beekman, *l. kh.* 54
21 Jan Hendrik Staake, *k. kh.* 41
20 Johan Christiaan Erdman Schaffer, *k. kh.* 78
21 Gerrit Dieling, Jansz. *l kh.* m. 1
19 Maatje van Dijk, jongste dogter van J. C. van Dijk, *w. kh.* d. 4
20 Jansje van Dijk, op een na de jongste dogter van J. C. van Dijk, *w. kh.* d. 3

Een Tweeling.

19 Hermijntje Duyvengoor, huisvr. van H. Hoogeven, *a. kh.* 58
19 Christina Kannis, *k. kh.* 1½
21 Jean Louis Gomes, *a. kh.* 34
18 Anna Maria van Maarseveen, *k kh.* m. 3
20 Hendrik Philip de Vries, *k. kh.* d. 14
19 Bart Overwater, van onder *Nieuwer-Amstel* ingev. en begr. op 't *l. kh.* 32
20 Coenraat Fischer, *l. o. k.* 3

Donderdag 23 Maart.

Overl. Jaar.
21 Geertruy Kits, wed. van B. Krekel, *oo k.* 59
20 Frederik Gildenhuys, *l. kh.* 76
21 Antje Neeven, wed. van P. Dekker, *a. kh.* 58
20 Anna Boog, huisvr. van B Joleman, *k kh.* 28
21 Catharina Sophia van Soest, *l kh.* u. 11
21 Anna Catharina Adam, huisvr. van H. van der Storm, *a. kh.* 30
22 Trijntje Groenewoud, wed M. Haaije, *a. kh.* 79
20 Johannes Stroeff, *a. kh.* 73
19 Johan Gerhard Wöstman, *k. kh.* 66
22 Antonie de Ruyter, *a. kh.* 36
20 Christiaan Handigman, *a. kh.* m. 5
20 Willem Pieter van Veen, *k. kh* 27
22 Adriana Evers, huisvr. van J. Lappé, *n. kh* 35
22 Machiel Hendrik Vos, *k. kh.* 26
21 Poulus Leuver, *a kh.* w. 15
21 Trijntje Stading, jongste dogter van G. Stading, *a. kh.* 21
22 Johannes Dump, *w. kh.* 28
23 Jan van der Kolm, *l. kh.* 51

Vrijdag 24 Maart.

20 Hendrik Johannes Warnar, jongste zoon van W. Warnar, *k. kh* 3½
21 Anthonius van Trigt, oudste zoon van de wed. D. van Trigt, *w. kh* 13
20 Albert Coenraad Jacob Köppen, *a kh.* 43
22 Maria Kok, *w. kh.* 71
21 Engelina Hisingh, huisvr. van P. Bakker, Jacobsz. *l. n k.* 51 en 7 m.
22 Anna Christina Kloekhennings, *o. z. k.* 23
21 Catrina Josepha Boullion, *l. kh.* 17
21 Klaas Schröder, *l. n. k.* ½
20 Nicolaas Brummelink, *n. kh* 4
23 Debora Pieternella Wilhelmina Roelofs, *k. kh.* 2

Overl. Jaar.
22 Geertruy Waas, huisvr. van J. C. Dorrius, *l. kh* 52

Saturdag 25 Maart.

22 Frans Enters, *k. kh.* 38
24 Sara Rosing, een Roomsch Weeskind, *l. kh.* 8
21 Catrina Rouget, *w. kh.* 9½
24 Maria Agiena Metzger, huisvr. van J. J. Lieber, *w. kh.* 58
25 Pieter Koetz, een A. M. N. Weeskind, *l kh.* 12
25 Antonie Eysendijk, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.* 16
23 Antje Veen, *k kh.* 70
22 Jan Mommers, *a. kh.* w. 14
21 Aaltje Hempereg, *k kh.* d. 7
24 Joseph Gladé, *a kh.* 1 en 8 m.
24 Johan Frederik Stande, *a. kh.* 12
24 Maria van Dijk, wed. L van Buuren, *a kh.* 69
21 Catharina van Rooijen, huisvr. van A. Neufel, *l. kh.* 57
22 Harramina Papenheym, wed. D. van Dijk, *k kh.* 74
23 Francijntje Kreuger, wed. J. Wesselse, *w. kh.* 63
24 Wilhelmina de Greiff, *k. kh.* m. 11
25 Hendrik Mulder, *k. kh* 64
22 Jurriaan Hendrik Horst, *k kh.* 47

Het Getal der Dooden is 189.

Maandag 27 Maart.

23 Geertruy Bisink, wed. van M. Craandijk, *oil. k.* 76
25 Jacobus Johannes Sallebaad, *l. kh.* ca 18½
23 Frederik Romijn, *l kh.* 65
24 Samuel Boll, *l kh* 66
24 Jan Veldman, zoon van wijlen H. Veldman, *a. kh* 19
24 Primo, neger van Mevrouw Roell, *l. kh.* 30
23 Johanna van Korles, wed G. van Ark, *a. kh.* 78
26 Wilhelmina Maria Bosman, *w. k.* ½
26 Barend Willem Rikkers, *l. kh* 33

Overl. Jaar.

23 Lodewijk Woll, *a. kh.* 3
24 Clasina de Ruyter, huisvr. van J. F. Weys, *l. o. k.* 66
24 Wilhelmina van Dam, huisvr. van P. Gilkes, *z k.* 30
25 Alberdina Kettenbelt, *k kh.* w. 5
26 Bernardus Voet, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.* 9
23 Pieter van Adlersberg, *l kh.* 53
23 Johanna Beeke, huisvr. W. Janzen, *a. kh.* 45
25 Hendrika Stellingwerff Buzee, oudste dogter van H. Buzee, *k. kh.* 13
26 Jan Gerrit Kuneman, *n. z. c.* 73
25 Johannes Hendrik de Jong, *a. kh.* 1
22 Geertruy de Bruyn, laast wed. van J. Rex, *k. kh.* 81
25 Jan Barend ten Dorp, *k. kh.* 42
25 Maria Elisabeth Scheuck, *l kh.* d. 2
24 Lucretia Haffman, wed. G. van Dorp, *o. k.* 66
25 Neeltje van Es, wed. van D. Stokhorst, *l. kh.* 55
24 Maria Brant, wed. van T. Brant, *a kh.* 67
24 Rosina Margareta van Monsjouw, huisvr. van G. Kaper, *k. kh.* 45
21 Jan Beijer, *k kh.* 48
25 Mijntje Mighoudt, *n kh.* 7
25 Jan Kappenberg, *k kh.* 67
25 Hendricus Fransiscus Bolderman, *w. kh.* 33
22 Pieter van Toorn, *w. k.* 74
26 Frederik de Groot, *k. kh.* 60
25 Maria Kock, huisvr. van A. van Volkom, *a. kh* 48
25 Geziena Chardon, huisvr. van A. Heltman, *a kh.* 44
24 Maria Andriesse, *a. kh.* 73
25 Anna Christina Arens, *a. kh.* 70

Dingsdag 28 *Maart.*

25 Maria Elisabeth Grobeé, wed. D. L. van Dijk, *n. z. c.* 70

Overl. Jaar

24 Maria Ida Rammers, huisvr. van G. Meijer, *a kh.* 58
25 Maria Elisabeth de Jongh, *a kh.* m. 11
24 Marretje van der Laan, wed. J. Schellinger, *l kh.* 60
25 Harmanus Willemsz, *k. kh.* 24
27 Catharina Claasen, jongste dogter van M. Claasen, *n. kh.* ¼
25 Gerrit Jansen, *a. kh.* 50
24 Antonie Swarts, *a. kh.* w. 12
25 Alida Starrenburg, *k. kh.* 67
22 Maria van der Zeeuw, wed. van L. Roelands, k. kh. 36
24 Philippus Klijn, k. kh. 35
23 Jonkvrouwe Cornelia Haasje Schrijver, w. k. 72
24 Christiaan Ripken, k. kh. 16
26 Hendrik Frederik de Ruyter, l. kh. 2
27 Theresia Maria Peperhoven, o. k. m. 10
24 Anna Maria Houthuysen, huisvr. van B. Hilman, a. kh. 52
25 Joan Fredrik d'Orvielle, o. k. 77
26 Daniel Soff, w. kh. ¼
25 Jan Takes, a. kh. 44
26 Hendrik Meijer, *n. z c.* 52¼
27 Maria Margaretha Hartman, wed. J. C. Werner, w. kh. 65

Woensdag 29 *Maart.*

27 Anna Klasen, huisvr. van H. Pooters, *o. k.* 87
25 Catharina Lam, *a kh.* 21
25 Jan Schouten, *k. kh.* 54
25 Maria Wardenaar, *w. k.* 64
28 Hendrik Schreuder, *a. kh.* 78
27 Engelbert van Boekeren, *n. k* 20¼
26 Elisabeth van Buuren, huisvr. van C. Graavendijk, *a kh.* 39
27 Adriana Maclean, *eng. k.* 32
29 Hendrik Nagelmaker, *l. kh.* 51
28 Maria Lena Rust, eenig Kind van de wed. Rust, *a kh.* w. 6
27 Christina Ewols, *l. kh.* 87
26 Jan Teerink, *z. k.* 69

Overl. Jaar.
28 Anna Margrita Rogge, *k. kh.* 31
27 Henricus van Es, jongste zoon van A. van Es, *a. kh.* 1
27 Johannes Wettig, *o k.* 68
24 Barend Stadlander, *k. kh.* 69
27 Elbert Jacobus Waller, *no k* 12
29 Jan Pieter Kuin, *a kh.* w. 9
26 Johannes Benders, *l. kh.* 34
24 Geertui Magdalena Arendsman, eenige dogter van J. F. Arendsman, *w. kh.* w. 6
28 Anna Neering, jongste dogter van C. Neering, *a. kh.* 24
27 Willem van Huet, *oo k.* 69
27 Pieter Blok, eenigste zoontje van J. Blok, *l. kh.* u. 8
28 Joanna Eggink, wed. van H. Steenhouwer, *k. kh.* 76

Donderdag 30 *Maart.*

29 Gerrit Woordman, *k. kh.* 87
27 Leentje Nora Storm, eenige dogter van C. Storm, *k kh.* 33
27 Maria Barbara Johanna Phitzinger, *a. kh.* 19
24 Susanna Sluyter, bejaarde dogter, *a. kh.* 70
27 Tomas Slegt, *a. kh.* 61
27 Sophia Margaretha Schenk, huisvr. van G. Hoppe, *a. kh.* 51
28 Maria Willemina Volcklandt, *n. kh.* 1
29 Catharina Jacoba Gerken, *n k.* 1¼
27 Carolina Wilhelmina Christina Diederiks, wed. J. H. Kolling, *l. o. k.* 59
27 Jacoba Stoltenkamp, *l. kh.* w. 12
28 Cornelis Zebus, *w. kh* d. 2
29 Johannes Riff, *w kh.* 1¼
28 Jetske Sipkes, huisvr. van J. Polder, *a. kh.* 52
29 Alida Lourier, wed. H. Luk, *a kh.* 68
28 Hendrika Grada Munter, *k. kh* d. 14
26 Willem ter Maat, *a kh.* 24
28 Johannes Adrianus Roeson, oudste zoon van T. Roeson, *a kh.* 21
28 Hendrik Pieper, *k. kh.* 21

Vrijdag 31 *Maart.*

Overl. Jaar.
28 Matthijs Gerritse, *a. kh.* m. 4
29 Catharina Rijke, huisvr. van F. Scheffer, *k. kh.* 69
29 Jan Simon Vooster, *a. kh.* m. 11
29 Coenraat Schrikkenbergh, *a. kh.* 66
29 Carel Hendrik Sievers, *k. kh.* 1½
27 Hendrika Kaaymoolen, *a. kh.* 32
29 Gesina Bolthoff, huisvr. van G. van Bijnem, *l. kh.* 49
29 Hendrik Brinkman, *w. kh.* 25
30 Petronella Catharina Meijer, *w. kh* 20
28 Jacob Keller, *n k.* 62
27 Alida Vos, huisvr. van Hk. Schuurman, *w. kh.* 28
30 Helena Ariaans, wed. van J. Wolff, *l. kh.* 82
27 Johanna Catharina Tieleman, *a kh.* 5
29 Adriaan Frederik Saportas, *o. k.* 1 en 5 m.
30 Jan Verbeek, *n. kh.* w. 12
27 Gesina Maria Ditmeijer, huisvr. van F. Leopold, *k. kh.* 37
30 Pieternella Elisabeth Witpen, *l. kh.* 1½
28 Jan Georg Erberink, *k kh.* w. 8
29 Susanna Fransina Geraeud, huisvr. van J. H. Kolmeijer, *wa. k.* 69
31 Petronella Maria Kortenbag, *l kh.* d. 6
29 Dirk Sebepeling, *k kh.* 37
28 Jan Lugt, Jansz. *eil. k.* 25

Saturdag 1 *April.*

30 Flipje Willemsen, *l. kh.* 60
30 Maria ter Waay, *l. kh.* w. 12
30 Grietje Ulfers, wed. van J. van Dijk, *a. kh.* 64
30 Antje van Stigt, wed. van B. Hijme, *a kh* 74
30 Klaas van Gaalen, *l. kh.* 20
30 Wijnardus Jacobus van Beugen, *w. kh.* 51
30 Maria Bos, *k. kh.* 26
31 Willem Takes, *eil. k.* 80
31 Trijntje de Goede, huisvr. van H. Bracht, *a. kh.* 51

Overl.		Jaar.
29	Anna Elisabeth Bertichen, huisvr. van C. E. Diesman, *k kh.*	36
1	Geertruy Buytink, *a. kh.*	m. 8
1	Dirk Lodewijk Kleyken, *l. kh*	1
30	Cornelia Catharina Meijer, dogter van J Meijer, *l. kh.*	2 en 10 m.
29	Docke Dockesz Visser, *w. kh.*	5½
29	Hendrika van Kampen, huisvr. van H. den Ouden, *a. kh.*	33
31	Catrina den Ouden, eenige dogter van H. den Ouden, *a. kh.*	3
	Moeder en Dogter.	
31	Antje Hoogkammer, laast wed. J. E. Bockels, *k. kh*	73
30	Catharina Jacoba Warlont, *l. kh.*	w. 3
	Het Getal der Dooden is 17?.	

Dingsdag 4 April.

Overl.		Jaar.
1	Maria van Munster, *w kh.*	73
1	Arnoldus Vels, *a. kh.*	26
31	Hermanus Fransiscus van Delden, *l. kh.*	40
29	Barend van der Mey, *n z. c.*	81
31	Helena Voet, huisvr. van O. Willers, *k. kh.*	82
1	Maria Heers, huisvr. van J. Broekhuysen, *w. kh.*	57
31	Cornelis Schouten, *o k.*	50½
1	Ludolf Wilhelm Faber, *a. kh.*	57
2	Theodorus Cornelis Abrahams, *a. kh.*	w. 7
1	Marretje van Rijkom, *k. kh.*	½
2	Mathijs Mathijssen, *a. kh.*	26
3	Reyntje Hiddes, *n. kh.*	w. 10
2	Margaretha Boelinder, huisvr. van E. Wahlburg, *n. kh.*	75
1	Johannes van Diemen, *k. kh.*	24
31	Jannetje Roos, wed. van A. van Havere, *k. kh.*	84
31	Berendina van Hoevelak, wed. W. van Huet, *oo. k.*	68 en 5 m.
31	Catharina Rozina de la Hayze, *w. k.*	10
2	Willem Pot, *l. kh.*	60
2	Catharina Beijerlij, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.*	10
2	Jan Willem Hijthoff, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.*	9
2	Gerrit Melchers, *n. kh.*	1½
31	Jacoba Elisabeth Boon, wed. P. Huntum, *l. o. k.*	73
31	Evert Schut, *l. kh.*	1
1	Nicolaas JacobsHuysman, *a. kh.*	19
31	Rudolf du Preé, *a. kh.*	44
31	Hermanus Willenburg, *l. kh.*	52
1	Andries Benog, *k. kh.*	46
31	Abraham Tieleman Jr. *n. k.*	39
30	Teunis Hk. Overmeijer, *l. o. k.*	79
1	Jannetje Jansen, *w. kh*	11
31	Dorotea van Dalssen, *l. kh.*	2
1	Joanna Angenita Felders, laast wed. J. G. Clerx, *w. kh.*	56
1	Lambertus van Eck, *l. kh.*	76
30	Johannes Hartogsveld, *a. kh.*	48
2	Jan van den Berg, *k. kh.*	w. 6
2	Jan Steynen, *w. kh.*	6

Woensdag 5 April.

Overl.		Jaar.
1	Catharina de Haas, wed. van J. Slijper, *k. kh.*	85
4	Jan Hendrik Snijder, *n. kh.*	4
3	Lambarta Buytenhuys, huisvr. van H. Veer, *a. kh.*	58
1	Johannes Richardt, *a. kh.*	31
4	Cornelia Maria Oosterdijk, wed. J. Arlé, na *Utrecht* uitgev.	74
4	Christiaan Panter, *a. kh.*	40
1	Fredk. Dankelman, *n. k*	5 en 2 m.
31	Anna Muyskens, een Burger Weeskind, *w. kh.*	20½
2	Gerardus de Pauw, *a. kh.*	4
2	Engbert Past, *l. kh.*	47
3	Hendrik Lemgo, aan het *Fonteinkh.*	31
31	Hendrik van Cingerling, *w. k.*	57
1	Willem Klaasander, *k. kh.*	w. 11
4	Jan Nicolaas Veltens, *n. kh.*	d. 5
3	Johannes Hendrik Frederik Reyst, *l. kh.*	4
4	Catrina Oostrop, *k. kh.*	31
2	Pieter van den Berg, *a. kh.*	w. 4
2	Julianna Maria van den Berg, wed. C. Sürgenberg, *k. kh.*	71
31	Jacob Frees, *l. kh.*	27

Donderdag 6 April.

Overl. Jaar.

4 Johannes van Iperen, *a. kh.* 35½
2 Jan Arent Croesen, *a. kh.* w. 12
4 Engelina ter Horst, huisvr. van M. Roothaan, *n. z. c.* 60
2 Caspes Meijer, *w. kh* 62
3 Grietje Meekel, wed. van H. Sweers, *a. kh.* 73
4 Mietje Meester, verlaten Vrouw van J. Vestering, *a kh.* 75
5 Marretje Beudeker, bejaarde Dogter, *a. kh.* 67
3 Clara Geertruy Pijll, wed. G. de Grave, *n. k.* 59
4 Jacobus Udo, *l. kh.* w. 7
5 Hendriena de Vries, huisvr. van J. van der Valk, *k. kh.* 64
2 Elisabeth de Milde, wed. J. W. Ketelhoed, *eil. k.* 74
5 Carolina Wijsman, *a kh.* 28
5 Lambertus Meijer, *l. kh.* ¼
4 Pieter Jurgens, *w. kh.* 74
3 Hendrik Ligtenberg, *z k.* 59
5 Adriana Wilhelmina Alings, *k. kh.* w. 5
4 Thomas Hoedt, *n k.* w. 10
3 Joseph Hosstelijn, *a. kh.* w. 12
3 Christiaan Liewert de Boer, jongste zoon van de wed. L. de Boer, *k. kh.* 17
3 Mathijs Hendrik Strikker, *k. kh* m. 11
4 Johannes Albertus Hunsker, eenige zoon van B. Hunsker, *a. kh.* 3¼
3 Jannetje Coenders, *k. kh.* 15
4 Catharina Staalman, huisvr. van C. van Vlissingen, *w. kh.* 64
3 Josias Belesaigne, *wa. k.* 78½
4 Johanneita Ernestina Moes, *l. o. k.* 1 en 8 m.
3 Wouter van Leeuwen, *w. kh.* 63

Vrijdag 7 April.

5 Hendrik Willem Koolhaas, *n. z c.* 56
4 Elisabeth Members, *o. k.* 67
3 Anna Maria Janse Meester, huisvr. van J. Andries, *w. kh.* 49

Overl. Jaar.

4 Pieter van Coeverden, *k. kh.* 5½
4 Frans Slegt, zoon van F. Slegt, *k. kh.* ¼
4 Dirkje van Nierop, jongste dogter van D. van Nierop, *k kh* 22
6 Lena Tomas, huisvr. van J. H. Kemenar, *w. kh.* 50
5 Jacobus Johannes Evers, *k. kh.* 3½
5 Margaretha Haverkamp, *eil. k.* 46
5 Willem Muyderman, *z. k.* 88
2 Maria Elisabeth van Bronkhorst, *k. kh.* 3
5 Catrina Susanna Cremoes, *l kh.* 27
6 Wilhelm Frederik Smeersaal, *l. kh.* m. 4
5 Lijsbet de Rie, huisvr. van G. Hillen, *a. kh.* 60
4 Coenraad Anthonie Lemaire, jongste zoon van F. J. Lemaire, *k kh.* w. 6
5 Johannes Hendrikus Rademaker, *a. kh* 36
4 Jacoba Maria Desserson, huisvr. van H. Schornagel, *w. kh.* 24

Saturdag 8 April.

6 Hendrik van Bremen, *a kh.* 2½
6 Eva Hamers, huisvr. van J. M. Vogelij, *a kh.* 76
6 Martinus van der Tooren, *k. kh.* 34
6 Anna Maragreta Albregt, *l. kh.* 2
7 Johanna Elisabeth la Cave, *w. kh.* w. 11
6 Engbert Walkate, *n z c.* 47
7 Johannes van Kempen, *w. kh.* m. 2
7 Elisabeth Wilhelmina Kempf, *l. kh.* w. 3
6 Otto de Bruyn, *w k.* 68
7 Anna van der Markt, wed. R. Tites, *k. kh.* 26
5 Gerrardina van Egten, wed. P. Stechman, *w. k.* 74
2 Petronella Proost, huisvr. van P. van Daalen, *k kh.* 61
6 Anna Alijda Angel, *k kh.* 1 en 2 m.
5 Ernst Hendrik Bosman, *k. kh.* 54
6 Anna Maria uit ten Bogaart, *k. kh.* 30

Overl.		Jaar.
6	Het ongedoopt Kind van de huisvr. van G. Lamberts, *w. k*	d. 11
6	Hendrik Ruhl, *a. kh.*	51
6	Jan Jurgen Schreger, *a. kh.*	59
8	Lowiesa Lisetta Overberg, *k kh.*	w. 3
5	Frans Eckelboom, *w. kh.*	54
6	Jacobus Claus, *a. kh.*	5 en 11 m.
6	Anna Aletta Cromberg, *a. kh.*	1½
7	Anna Christine Voogt, *n. kh.*	w. 9
31	Cornelis van Bunnik, *l. kh.*	39
6	Teuntje Wouters, wed. van R. Wouters, *l. kh.*	63

Het getal der Dooden is 162.

Maandag 10 *April.*

6	Jan Andries van Omme, *n. k.*	53
8	Wilhelmus Theodorus Gemke, eenige zoon van J. Gemke, *a. kh*	½
8	Gesiena Duysterlo, huisvr. van E. Schooneveld, *n k.*	66½
6	Martinus van Rossen, *a. kh.*	72
7	Bruyn van Hilten, zoon van J. van Hilten, *k. kh.*	3½
7	Jan de Groot, zoon van D. de Groot, *k. kh.*	m 3
9	Johanna Everdina van Leeven, eenigste Kind van Jan van Leeven, *k. kh.*	m. 14
7	Hendrik Hendriks, *a. kh.*	29
6	Hestera Volmer, *w. k.*	88
9	Hendrik Nicolaas van der Beek, *l. kh.*	w 12
9	Joanna Gerrits, dogter van J. Gerrits, *n. kh.*	1½
9	Jacob Jansen, *k. kh.*	ca. 2
9	Maria Christina Beeker, *a. kh.*	8
8	Jan Krabenbosch, *k. kh.*	61
7	Pieter Swenssen, *a. kh.*	20
10	Hillegonda Tuble, wed. van J. Kloek, *a. kh.*	52
9	Antonie Riefer, *k. kh.*	1½
9	Gerrit Mulder, *l. kh.*	w. 3
8	Coenraad Stroethof, *k. kh.*	9
10	Andries Ansen, *a. kh.*	35
8	Gudela de Haas, huisvr. van J. van Duyve, *a. kh.*	38
9	Magdalena des Jant, wed. van J. Sardijn, *w. kh.*	61
6	Lourens Mouris, *l. kh.*	87

Dingsdag 11 *April.*

Overl.		Jaar.
8	Jan Coenraad Winter, *w. kh.*	3
9	Anna Catrina Sappe, huisvr. van E. Barchewitz, *k. kh.*	37
8	Anna Elisabeth Schuurman, een D. I. A. Weeskind, *a. kh.*	18½
9	Johanna Dorothea Reyndaal, wed. J. H. Sieke, *l. o. k.*	75
9	Simon Hendriks, *l. o. k.*	77
7	Johannes Benjamin Boermeester, *l. kh.*	40
8	Gesina Bartels, *l kh.*	w. 8
9	Johanna Schoute, wed. van M. Jonkerwoudt, *l. kh.*	64
10	Jacobus Kuyper, *o. k.*	35
10	Johannes Jacobus Kuytenbrouwer, *k. kh.*	w. 4
9	Antje Potharst, huisvr. van C. Mosch, *a. kh.*	21
7	Johanna Alijda de Ruyter, wed. W. H. van Marlen, *l. kh.*	49
8	Abraham Breeman, *a kh.*	75
10	Henrietta Jacobs, *a. kh.*	19
6	Katrina Schot, *l. kh.*	58
8	Clasina Brands, huisvr. van H. C. E. Achilles, *l. n. k.*	21
9	Frederik Hofman, *a. kh.*	75
9	Cornelia van der Weyden, *k. kh.*	d. 16
7	Joanna Maria van den Bergh, huisvr. van G. van der Beek, *eng k.*	ca. 53
10	Anna Catrina Pieters, wed C. Holm, *a kh.*	71
8	Meyntje Hendriks, *k. kh.*	1½
9	Elisabeth Meijer Bruyning, *k kh.*	7
8	Outman Willers, *k. kh.*	72
8	Jannetje Boom, huisv. van B. ten Bruggenkaten, *l. kh.*	35
10	Ariaantje van Rijswijk, wed. van G. de Graaf, *l. kh.*	72
7	Metta Elisabeth Bon, *a. kh.*	w. 11
11	Catrina Elisabeth Hemprich, huisvr. van H. Kleunder, *k. kh.*	36
7	Elisabeth Winter, huisvr. van J. van der Heyden, *eng. k.*	71
7	Lena Heynen, huisvr. van B. van Battuin, *a. kh.*	73
9	Gerrit Flierman, *n. k.*	60

Woensdag 12 April.

Overl.		Jaar.
7	Johannes van den Berg, *l. kh.*	62
9	Dirk Wouters, *a. kh*	71
11	Johannes Michiel van der Pijl, *l. kh.*	1¼
9	Geertruy Stokkebrand, huisvr. van G. Cromberg, *a. kh.*	42
10	Femmetje Margaretha Droghorn, *k. kh.*	3½
8	Frederica Louiza la Botz, huisvr. van W. H. Soblet, *n. z. c.*	67
11	Elisabeth de Loos, wed. van J. Bruyn, *n. z. c.*	78
9	Geertruy Riewers, huisvr. van D. L. Hellingman, *no. k.*	72
9	Frederik Johannes Frederiks, *l. kh.*	39
10	Johan Adriaan Bruining, *w. kh.*	
9	Charlotta Christina van Collen, huisvr. van H. Lugt, *a. kh.*	53
10	Sophia Elisabeth Helmers, *z. k.*	20
8	Dederika Angelica Grinwin, huisvr. van S. G. Jeannin, *n. z c.*	ca 38
11	Margaretha Tushuysen, *a. kh.*	w. 5
11	Gerredina Rebel, *oo. k.*	21
11	Johanna Maria Geertruyda Drost, *l. kh.*	w. 8
10	Johan Justus Daniel Schneitter, *n. z. c.*	m. 5
11	Klaasie Lubec, *k. kh.*	m 4
10	Christina Elisabeth Borggraaf, huisvr. van G. Dijkman, Eversz. *k. kh.*	66
10	Geertruy Kraan, *a. kh.*	60
10	Sophia Maria Bois, wed. van C. van Bippen, *n. z c.*	ca. 50
8	Hermijntje Wanfink, huisvr. van A. Bomer, *l. kh.*	36
10	Maria Josephina Wendelin, *a. kh.*	d. 4
11	Pieter van der Broek, *w. k.*	m. 8
10	Johannes Jansen, eenigste zoon van J. Jansen, *k. kh.*	10
10	Hendrik Kunne, *k kh.*	31
9	Marijtje Bastiaanse Vink, *k. kh.*	68

Donderdag 13 April.

Overl.		Jaar.
11	Harm Loop, *a. kh.*	76
10	Geesje van Gaalen, wed. van B. Greevenbroek, *w. kh.*	93
12	Hendrik Lammerts Vink *s kh.*	41
10	Anna Maria Vierdeman, huisvr. van J. Ruyter Jr. *z k.*	26
9	Het dood ter wereld gekomen Kind van de overl huisvr. van J. Ruyter Jr. *z k.*	
10	Gesina Huising, *a. kh.*	30
11	Johanna Bruynsman, wed. van N. Bleumer, *a. kh*	56
11	Geertruy Johanna Tieman, *k kh.*	1
11	Catharina Tekelaar Brink, *l. kh.*	15
12	Johanna Manis, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.*	17
11	Johanna Groote, jongste dogter van P. Groote, *k. kh.*	2 en 10 m.
10	Heyntje Peman, *k. kh.*	2
12	Tadik Jansen, *k kh.*	72
11	Dorothea Pietersen, wed. J. Ham, *a. kh.*	81
9	Willemina Alewijn, wed. J. H. Rosemeijer, *l kh.*	71
12	Sara de Blok, *k. kh.*	64

Vrijdag 14 April.

Overl.		Jaar.
12	Do. Christoffel Holtzapffel, *l. o k.*	53
13	Aaltje Bomer, *l. kh.*	w. 8
12	Jan Gerrit Edens, jongste zoon van J. Aprelius Edens, *l kh.*	m. 11
11	Trijntje Albers Meester, huisvr. van W. Wolters Mol, *n. kh.*	57
12	Isaak Lodewijk van Dissel, *a. kh.*	m. 4
12	Lodewijk Karel Bertin de Bertini, *l kh.*	m. 11
9	Roelof Smit, *n. kh.*	46
13	Doortje Goes, *a. kh.*	w. 9
13	Anna Catharina Bok, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.*	11 en 9 m.
13	Leentje Touns, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.*	13
13	Hendrik Elmers, *a. kh.*	1

Overl. Jaar.
13 Judici Doesjewaart, laatst wed. J. Jagers, *w. kh.* 60
12 Gerritje Dromkip, wed. van B. de Vries, *k. kh.* 67
11 Neeltje Kips, huisvr. van B. Bolleau, *l. kh.* 34
12 Francois Mouchand, *a. kh.* 47
13 Jan van Westervoordt, *a. kh.* 31
11 Eyssak Sjoersma, *k. kh.* 51
13 Elsje Willems, *w. kh.* w. 3
13 Geertruda Schaap, *l. kh.* m. 5

Saturdag 15 *April.*

10 Christiaan Fielip Scheffer, *w. kh.* 63
15 Susanne de Lanoi, *n. z. c.* 49
14 Elisabeth Glavimans, *w. k.* 38
12 Johannes Floris, *a. kh.* 56
9 Nicolaas van den Berg, *w. kh.* 1
13 Jacobus van Look, *l. kh.* 67
12 Johannes le Roy, *a. k.* 82
14 Trijntje van Montfoort, wed. C. Spoorleet, *w. kh.* 76
14 Maria van Wielik, huisvr. van D. Bloemers, *l. kh.* 62
14 Joh. Fiefeler Senior, *a. kh.* 86
18 Agnetha Wistmulder, *a. kh* 68
12 Frans Noteboom, *a. kh.* 72
13 Margaretha Wassenberg, *a. kh.* 75
14 Franciscus Hermanus Sleeger, *k. kh.* 52
13 Willem Vaarwerk, *a. kh.* 80
13 Maria van den Bogaard, wed. C. Kerkhof, *l. kh.* 73
15 Antonia Johanna Maria Catrina van Dijk, *w. kh.* 6 en 4 m.
12 Magdalena Roeloffsen, huisvr. van E. Jansen, *a. kh.* 41
16 Lamberta Agterberg, wed. van J. H. Smit, *k. kh.* 75
15 Gerrit van Boord, jongste zoon van J. van Boord, *l. kh.* 5
16 Carel Walkouw, *k. kh.* 63
10 Marie Haring, wed. J. Riegers, Jr. *l. kh.* 56
10 Cesina Al. Daniels, huisvr. van C. Cats, *w. kh.* 55
13 Wilm Johannes Lambert Abspoel, *l. kh.* d. 5

13 Hilletje Jans, huisvr. van C. Koning, *k. kh.* 73
12 Angenietha Havie, wed. R. Reune, *k. kh.* 54
12 Mr. Willem Cornelis Backer, *o. k.* 69
13 Nicolaas Hartong, *a. kh.* 67
15 Hendrik Knop Jr. *w. kh.* 15
13 Cornelia Claasen, wed. van C. de Haan, *k. kh* 87
13 Petrus Josephus Bafeliers, *k. kh.* 73
13 Catrina Graauw, wed. van J. Huijer, *a. kh.* 76
13 Diena Soethout, huisvr. van H. Egterhof, *a. kh.* 61
13 Hermanus Vogelpoel, *l. kh.* 45
12 Anna Maria ten Dam, *eng. k.* 69
13 Siemon Gravendaal, *k. kh.* 14
Het getal der Dooden is 171.

Maandag 17 *April.*

16 Maria Adolf Bertichen, jongste zoon van P. Bertichen, *l. kh.* 11
14 Marij Kloek, wed. F. van der Ploeg, *l. kh.* 85
14 Maria Blok, huisvr. van A. Troost, *l. kh.* 70
13 Cornelia Johanna van Teylingen, wed. A. van der Putten, *o. k.* 83
15 Wilhelmus Johannes de Vries, *a. kh.* d. 8
16 Susanna Grundel, wed van J. Surlalin, *a. kh.* 70
16 Jelletje Cornelis, eenigste dogter van C. Rijns, *a. kh.* 39
15 Willem van der Sijs, in *Veenland* uitgev. om aldaar in de *Kerk* te worden begr. 56
12 Bella Evers, wed. van C. E. Kaart, *k. kh.* 55
13 Jan Nibbeling, *a. kh.* 71
18 Leena Vink, vrouw van L. van Herrebeek, *a. kh.* 69
18 Geertruy Koning, verlaten vrouw H. Raavens, *a. kh.* 81
16 Catrina Mergreta Slifiek, wed. H. Kladdenhoff, *w. kh.* 73

Overl.		Jaar.
16	Geertruy Schenk, behuuwd dogter van IJ. Grol, *w. kh.*	23
14	Het jong geboren Kind van de huisvr. van J. H. Visser, *o. k.*	u. 8
13	Helena Voog, *a kh.*	1½
16	Jacob van Ooy, *a. kh.*	w. 14
14	Sophia Johanna Steffens, *w. kh.*	w. 12
16	Koosfie Kapel, eenigste dogter van J. Kapel, *w kh.*	w. 7
15	Jacomijntje van Ree, huisvr. van B. Nuboer, *a kh.*	53
14	Johanna Hendrina Greve, huisvr. van G. Lamberts, *w. k.*	ca. 25
16	Susanna Personius, huisvr. van L. Vink, *w. kh.*	56
13	Johann David Tramp, *l. kh.*	45

Dingsdag 18 April.

16	Henri Machek, *a. kh*	24
14	Jacobus Johannes Bellingwout, *o k.*	71
15	Catrina Elisabeth Sonneschijn, huisvr. van C. F. Moor, *a. kh.*	50
16	Frank Steenets, *n. kh.*	36
16	Lourens Hogerwerf, *a. kh.*	37
16	Geertruy Helena Collet, middelste dogter van J. Collet, *a kh.*	25
14	Johannes van de Groenekan, *w. kh.*	51
16	Joseph Schimmeling, *a. kh.*	26
15	Maria Kloos, wed. van A. Bussies, *w. kh.*	49
14	Wilhelmina Vink, van onder *Nieuwer-Amstel* ingew. en begr. op 't *a kh.*	24
16	Anna Tunderman, *l. kh.*	34
15	Margrietje van Sante, *l kh.*	1
16	Pieter Hermanus Mulder, *l. kh.*	3
16	Vrouwtje Tulleken, *w. kh.*	44
18	Neeltje Eyspaart, laast wed. D. de Ridder, *w. kh.*	53
17	Anna Maria Mast, wed. H. Wering, *k kh.*	51

Woensdag 19 April.

16	Coenraad Steenwinkel, *l. kh.*	m. 2
14	Johannes Verheul, *oll. k.*	65

Overl.		Jaar.
14	Gijsbert Albertus Bos, *l. k.*	81
16	Hubertus Romans, *a. k.*	63
18	Frederik Carel Koeman, *l. kh.*	21
18	Henrijetta Engels, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.*	8½
18	Het dood ter wereld gekomen Kind van de Huisvr. van L. Knuys Jr. *o. k.*	
16	George Blomberg, *a. kh.*	67
17	Johannes Kinnedie, *a kh.*	62
16	Cornelis de Koning, *o k.*	49
17	Johan Frederik Bunderman, *l o. k.*	63
15	Alexander Evers, *a. kh.*	50
18	Anna Henderica Tuchen, huisvr. van J. H. Visser, *o. k.*	42
16	Albert Hendrik Zibee, *k. kh.*	72
17	Sara Cornelia Hoeken, huisvr. van B. M. Dircksen, *w. kh.*	63
18	Johanna Dorothea Huissen, *a. kh.*	1
18	Het dood ter wereld gekomen Kind van de huisvr. H. de Bij, *no k.*	
18	Alida van der Wallen, *a kh.*	w. 3
16	Egbert Schooneveld, *o k*	84 en 5 m.
16	Joanna Kok, wed. van J. Proost, *k. kh.*	66
17	Grietje Plecken, huisvr. van B. Vermeulen, *w k.*	62
18	Anna Elisabeth Kruger, huisvr. van C. L. Snel, *l. kh.*	32
17	Cornelis van Rijn, *l. kh.*	60
17	Johanna Gerrits, jongste dogter van J. Gerrits, *w. kh.*	d. 18
18	Het eerst geboren Kind van de huisvr. van A. Dankets Jr. *n. k.*	d. 1
14	Gerrit Johannes, jongste zoon van G. Johannes, *a. kh.*	m. 4
17	Hermanus Petrus te Nuys, *n. k.*	61

Donderdag 20 April.

18	Bertha Berkmeijer, jongste dogter van J. Berkmeijer, *a kh.*	m. 2
18	Johannes Hendrikus Strats, *a kh.*	30
17	Alida de Soete huisvr. van S. van Laar Fortuin,	39

Overl. Jaar.
18 Celia Krap, wed. van J. Schouten, a. kh. 84
17 Euphemina Catharina Brans, huisvr. van J. H. Lammers, a. kh. 30
17 Leendert Schouten, k. kh. 4
17 Grietje Roos, l. kh. 17
17 Johannes Christiaan van Dijk, w. kh. 36
19 Egbert Albert Gerrits, a. kh. w. 6
18 Johanna Klerks, huisvr. van H. van Sprongh, eng. k. 79
18 Johanna Elisabeth Coene, a. kh. 19
17 Leonard Augustus Christiaan Knip, a. kh. 49
16 Geertje Gerhardus Ludolphi, wed J. H. Brondijk, a. kh. 50
19 Willem van der Kinderen, l. kh. 8
19 Christina Klupper, huisvr. van H. Evers, a. kh. 46
18 Jan Laboe, w. kh. w. 3
17 Jan Brinkman, k. kh. 60
18 Maria Schaade, huisvr. van F. de Jong, w kh. 50
18 Johannes Spaarwater, k. kh. w. 9
17 Maria van der Linden, a. kh. 69
18 Elisabeth Jansen, a. kh. 74
18 Engeltje Theunis, a. kh. 75

Vrijdag 21 *April.*

16 Otto Jansen, w. kh. 45
20 Eleonora Henrietta van der Vies, z. k. ½
20 Bernard Hendrik Cramer, om op het *Diemer kh.* te worden begr. 28
19 Gerrit Renvekamp, l. kh. 56
17 Klasina Klijn, k. kh. w. 3
17 Kornelia Klijn, k. kh. w. 3
Een Tweeling.
18 Nicolaas van Lingen, a. kh. 77
17 Tiska Chanetta Mulder, l. kh. d 15
19 Anthonetta Theodora Henrica Leiwalt, dogter van F. Leiwalt, l. kh. w. 10
19 Albert Meijer, a. kh. 60
19 Gesiena ter Steeg, huisvr. van H. Driessen, k. kh. 57
20 Geertruy Lotte, a. kh. 22

Overl. Jaar.
18 Benjamin Rajuin, w. kh. 74
18 Hendrik Christiaan Jansen, k. kh. w. 9
20 Amalia Juliana Christina Ramelo, l. o. k. 60
20 Maria Scholte, huisvr. van P. Fruythof, l. kh. 35

Saturdag 22 *April.*

21 Hendrik Stumpf, a. kh. 5
20 Hendrik Nieumeijer, een A. M. N. Weeskind, l. kh. 19
20 Jeremias de Vries, a. kh 78
21 Geertruy Susanna Dubendorfer, jongste dogter van R. Dubendorfer, k. kh. 1½
19 Johanna Koster, een Burger Weeskind, w. kh. 17½
19 Marretje Kruyswijk, k. kh. 4
21 Jan Philip Wilbret, a. kh. 49
20 Engeltje Boekhout, a. kh. 18
20 Jan Hendrik Fieman, a. kh. 35
19 Juliaan Lanson, a. kh. 75
20 Maria Hesse, huisvr. van C. de Witte, o. k. 57
20 Jacoba van Koningsbergen, wed. van J. van Gaalen, w. kh. 68
20 Maria Sophia Corvij, huisvr. van A. C. Overberg, k. kh. 58
17 Anna Catharina Liebe, huisvr. van E. Heije, Jr. l. kh. 27
26 Petronella van Hattum, huisvr. van H. Steur, l. kh. 36
20 Maria Elisabeth Landgraaf, a. kh. d. 18
21 Jan Nuboer, jongste zoon van R. Nuboer, k. kh. 18
19 Antonius van Veen, k. kh 36
21 Klaas Stuyf, w. kh. d. 9
20 Dirkje Middeldorp, wed. A. Marschalkerwaard, k. kh. 84
21 Wilhelmina van Heyjen, l. kh. 36
20 Jacomina Smit, jongste dogter van de wed. F. Smit, l. kh. 1
21 Johanna Elisabeth van Neck, wed. J. E. Schuur, na *Purmerend* uitgev. 58

Het Getal der Dooden is 192.

PUBLIEKE VEILINGEN

van de onderstaande *Perceelen*, in het Oudezijds Heeren Logement, te *Amsterdam*.

Op Maandag den 17 April 1809.

Een Hofstede, genaamd *Groot Bentvelt*, aan de Zandvoorder Rijweg, onder de Heerlijkheid Zandvoord, met nog een Overbosch, bij deze Plaats behoorende, en leggende onder de Heerlijkheid van Tetterode, *f* 14600, in slag *f* 6500. *Lastdrager.*

Een Buitenplaats, genaamd *Bosch en Landzigt*, aan den Aardenhout, onder den Vogelenzang, cum ann. *f* 2950, in slag *f* 500. *W. Boom.*

Zes stukken Wei- of Hooiland, in de Rotte Polder, onder de Banne van Spaarnwoude, te zamen groot 6 Morgen, 489 Roeden, *f* 825, in slag *f* 500. *van Someren.*

Een stuk Gronds, van ouds genaamd *het Klooster*, aan de Noordzijde van de Amsterdammer en Haarlemmer Trekvaart, groot 249 Roeden, *f* 375. in slag *f* 300. *G. en J. Twisk.*

St. Anthonies Breestraat, N. 60. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) en hoek van de Snoekjessteeg, *f* 10275. Opgeh.

St. Anthonies Breestraat, N. 2. (Een Koopmans Winkelhuis en Erve, op de) over de St. Anthonies Sluis, het tweede van de hoek, *f* 4200. Opg.

St. Anthonies Breestraat, N. 3. (Een Koopmans Winkelhuis en Erve, op de) naast het evengenoemde, *f* 4075. Opgeh.

St. Anthonies Markt, N. 59. (Een Winkelhuis en Erve, op de) op de hoek van de Dijk- en Keizersstraaten, *f* 3000. Opgeh.

Joode Houttuinen, N. 54, 55, 56, 57 en 58, (Een Huis en Erve, zijnde vier Wooningen, naast elkanderen, op de hoek van de) en Oostzijde van de St. Anthonies Sluis, (te zamen in één Koop,) *f* 4150. Opgeh.

Joode Houttuinen, N. 40 en 41. (Twee Huizen en Erven met een houte Wal, (te zamen in één Koop) in de) tusschen Marken en de Uilenburger Brug, *f* 2800. Opgeh.

Joode Houttuinen, N. 20 en 21. (Een Huis, Achterhuis en Erve, in de) tusschen Marken en de Steenvoetsteeg, met drie Lootsen daar tegen over, (te zamen in één Koop) *f* 5800 Opgeh.

Vlooijenburg, N. 5 en 6 (Twee Huizen en Erven, op) bij de Lange Houtstraat, *f* 2400. Opgeh.

Batavierstraat, N. 131. (Een Huis en Erve, in de) *f* 475. Opgeh.

Batavierstraat, N. 92. (Een Huis en Erve, in de) *f* 350. Opgeh.

Joode Houttuinen, N. 39. (Een Stal of Pakhuis, in de) *f* 1550. *van Minden.*

Rapenburgergragt, N. 11, 10, 9. (De Opstal van Tuinen en Huizingen, cum annex, op de) met twee Huizen daar naast, op Stads Grond, *f* 3800, Opgehouden.

Weesperveld, N. 68. (Een Huis en Erve, op het) *f* 3650. *van Minden.*

Weesperveld, N. 80. (Een Huis en Erve, op het) *f* 2650. *Keyzer.*

Oostenburg, (Een Huis en Erve, op) in de Agterstraat, circa in 't midden, *f* 100. *Cluwen.*

St. Anthoniesfluis, N. 48. (De helft in een Huis en Erve, op de zuidzijde van de Vleugel, bij de) *f* 600. *van Minden*

Eerste Roose Dwarsstraat, N. 21. (Een Huis en Erve, in de) tusschen de Roosegragt en Roosestraat, *f* 2175, in slag *f* 20 *Blijenburgh.*

Bloemstraat, N. 172. (Een Huis en Erve in de) tusschen de eerste en tweede Dwarsstraat, *f* 925. *Jonkernout.*

Tuinstraat, N. 48. (Een Winkelhuis, en Erve, benevens twee Achterhuizen en Erven, in de) tusschen de eerste en tweede Dwarsstraat, op de hoek van de Haringen Gang, *f* 1225, in slag *f* 100. *Boom.*

Angeliersgragt, N. 42. (Een Huis en Erve, en twee Achterhuizen daar achter, op de) naast de Beschuitbakkerij, *f* 805. Opgeh.

Eerste Bloem Dwarsstraat, N. 6. (Een Winkelhuis, Achterhuis en Erve, in de) *f* 1100, in slag *f* 100. *Lammers.*

Nieuwe Lelijstraat, N. 118. (Een Huis en Erve, in de) *f* 390, in slag *f* 5. *Jonkernout.*

Nieuwe Lelijstraat, N. 119. (Een Huis en Erve, in de) bij de Baangragt, *f* 300, in slag *f* 50 Dezelve.

Goudsbloemstraat, N. 156. (Een Winkelhuis en Erve, in de) *f* 325, in slag *f* 125. *Blijenburgh.*

Tigchelstraat, N. 42. (Twee Huizen en Erven (in één Koop) in de) *f* 250. *Slopendaal.*

Bloemgragt, N. 102. (Een Huis, Achterhuis en Erve, op de) bij de Lijnbaansgragt, op de hoek van de Wevers Gang, *f* 250, in slag *f* 300. *Looman.*

Keizersgragt, N. 4. (Een Huis en Erve, op de) het 5e benoorden de Prinsenstraat, *f* 200, in slag *f* 20. *Overkamp.*

Korte Kromme Tuinstraat, N. 4. (Een Huis en Erve, in de) *f* 400. Opg.

Angelierstraat, N 4. (Drie Achterhuizen en hunne Erven, in de) in de Brillen Gang, *f* 60 in slag *f* 5. *A. Schouten.*

Overtoomsche Weg, N. 55. (Een Katoendrukkerij, genaamd *Sterrenbosch*, cum annex, op de) naast het *Gesticht de Eendragt*, *f* 3176, in slag *f* 275. *Houtkoper.*

Een Afkookerij, cum annex, genaamd *Sterrenbosch*, onder de Banne van Slooten, in de Binnewegs Polder, aan de Slooter Weg, even voorbij *het Huis de Vraag*, *f* 1350, in slag *f* 18. *Tiedeman.*

Deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 24 April.

Kerkstraat, N. 116. (Een Huis en Erve, in de) bij de Vijzelstraat, *f* 1175, in slag, *f* 20. *Broekhuizen.*

Buiten Brouwerstraat, N. 25. (Een Huis en Erve, in de) *f* 500 in slag *f* 5. Opgeh.

Lijnbaansgragt, N. 189. (Een Huis en Erve, op de) bij de Elandsgragt, *f* 390 *Mijenburgh.*

Elandsgragt, N. 1. (Een Achterhuis en Erve, zijnde vier Woningen, op de) bij de Lijnbaansgragt, in de Roozebooms gang, *f* 110, in slag *f* 40. *Overkamp.*

Lijnbaansgragt, N. 304. (Een Huis en Erve, op de) en hoek van de Kromme Tuinstraat, *f* 100, in slag *f* 50. *Looman.*
Lauwrierstraat, N. 5. (Een Huis en Erve, in de) in de Waale Weespoort, *f* 100, in slag *f* 1. *Cluwen.*
Keizersgragt, N. 771. (Een Koopmans Huis, Tuin en Erve, op de) bij de Binnen-Amstel, *f* 5525, in slag *f* 500. *A. Schouten.*
Oude Teertuinen of Kamperhoofd, N. 36. (Een Koopmans Winkelhuis en Erve, in de) *f* 16000, in slag *f* 2000. Opgeh.
Koningsstraat, N. 49. (Een Winkelhuis en Erve, in de) 1010, in slag *f* 325. *Looman.*
Lauwrierstraat, N. 19. (Een Winkelhuis en Erve, in de) *f* 1000, in slag *f* 400. *van Soomeren.*
Bethaniestraat, N. 34. (Een in 't kortgedeeltelijk nieuw vertimmerd Winkelhuis en Erve, in de) *f* 2000, in slag *f* 5. Opgeh.
Oostenburgergragt N. 12. (Een Huis en Erve, op de) *f* 1500. Opgeh.
Groote Kattenburgerstraat, N. 40. (Een Winkelhuis en Erve, in de) *f* 20, in slag *f* 3. *Cluwen.*
Een Huis met deszelfs Tuin en Erve, in het gedeelte van het Dorp Slooterdijk, *f* 300, in slag *f* 150. *Eekhoff.*
Een Plaisante en extra welgesitueerde Tuin, genaamd *door Zorg en Vlijt*, in de Nieuwe Schagerlaan, onder de Geregte van Nieuwer-Amstel, N. 118, *f* 600, in slag *f* 25. *Nijhoff.*
Haarlemmer Houttuinen, N. 60. (Een Koopmans Winkelhuis en Erve, benevens een ruim afgeslooten Wal er voor, in de) bij de Oranjenstraat, *f* 8000, in slag *f* 200. *de Vries Jongerheld.*
Heerengragt, N. 337. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Brouwersgragt, *f* 7900, in slag *f* 100. *Krooneman.*
Cingel, N. 163. (Een Huis en Erve, op de) naast het hoekhuis van de Torensteeg, *f* 4800, in slag *f* 800. *Broekhuizen.*
Lelijgragt, N. 3. (Een Winkelhuis en Erve, op de) tusschen de Heeren- en Keizersgragten, *f* 2325, in slag *f* 50. *Krul.*
Noordermarkt, N. 21 en 22. (Een Winkelhuis, Achterhuis en Erve, op de) achter de Kerk, *f* 2000. Opgeh.
Prinsengragt, N. 323. (Een Koetshuis en Stalling met zijn Bovenwooning, Achterhuis en Erve, op de) bij de Beerenstraat, *f* 3125, in slag *f* 200. *de Waal.*
Reaalen Eiland, N. 33. (Een dubbeld Koorn-Pakhuis, genaamd de *Nieuwe Marssen*, op 't) in de Vierwindenstraat, *f* 3650. *Dankmeijer.*
Nieuwe Spiegelstraat, N. 33. (Een Huis en Erve, in de) bij de Prinsengragt, *f* 2175, in slag *f* 50. *van Os.*
Tweede Weetring Dwarsstraat, N. 29. (Een Huis en Erve, in de) *f* 2500, in slag *f* 300. *G. en J. Twisk.*
Noorder Dwarsstraat, N. 85. (Een Huis en Erve, waar agter een Tuin, in de) bij de Reguliersgragt, *f* 2775, in slag *f* 100. *Kits.*
Een dubbeld Huis en Erve, met een Tuin daar achter, aan de Zuidzijde van het Spaarne te Haarlem, bij de Gravesteene Brug, N. 154; *f* 6000. Opgehouden.
Egelantiersgragt, N. 173. (Een Huis en Erve, op de) tusschen de eerste en tweede Brug, *f* 1375, in slag *f* 12. Opgeh.

Ridderstraat, N. 89. (Een Huis en Erve, in de) tusschen de eerste en tweede Dwarsstraat, *f* 195. Opgeh.
Prinsengragt, N. 509. (Een Winkelhuis en Erve, op de) en hoek van de Egelantierstraat, *f* 3000, in slag *f* 10. Opgeh.
Prinsengragt, N. 508. (Een Winkelhuis en Erve, op de) bij de Egelantiersstraat, *f* 1975, in slag *f* 20. Opgeh.
Weesperstraat, N. 47. (Een Huis en Erve, op de) bij de Prinsengragt, *f* 700 *van Minden*.
St. Annestraat, N. 13. (Een Winkelhuis en Erve, in de) *f* 550, in slag *f* 25. *Weijerman*.
Nieuwendijk, N. 62. (Een Huis en Erve, op de) bij de Ouden Brugsteeg, *f* 3350, in slag *f* 125. Opgeh.
Achter de Oude Kerk, N. 9. (Een Huis en Erve,) bij de Enge Kerksteeg, *f* 905. Opgeh.
Begijnesteeg, N. 3. (De Helft in een Huis en Erve en Achterhuis in de) bij de Kalverstraat, *f* 1280 Opgeh.
Heerengragt, N. 34. (Een Koopmans Huis, Achterhuis en Erve, op de) over de Plantagie. *f* 11000. Opgeh.
Zwanenburgerstraat, N. 13. (Een Huis, Achterhuis en Erve; in de) *f* 2100, in slag *f* 100. Opgeh.
Kerkstraat, N. 34. (Een Huis en Erve, in de) bij de Binnen-Amstel, *f* 475, in slag *f* 50. Opgeh.

Deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 1 Mei.

Haarlemmerdijk. N. 86. (Een Winkelhuis en Erve, op de) by de) bij de Korte Princengragt, *f* 800, in slag *f* 200. *Dankmeijer*.
Nieuwe Leliistraat, N. 133. (Een Huis en Erve, in de) tusschen de tweede en derde Dwarsstraat, *f* 1025, in slag *f* 60. *G. Janzen*.
Bikkerstraat, N. 65 (Een Huis en Erve, in de) *f* 110. *Jonkernout*.
Slootstraat, N. 7. (Een Huis en Erve, in de) tusschen de Angelier- en Tuinstraaten, *f* 60, in slag *f* 10. *de Vries Lodewz*.
Heerengragt, N. 182. (Een Huis Erve, op de) bij de Romeinsarmsteeg, *f* 4600. *Jonkernout*.
Leidschegragt, N. 41 en 42. (Een Huis en Erve, op de) over de Lange Leidsche Dwarsstraat, en een Huis Tuin en Erve, op dito Gragt, naast het evengenoemde, *f* 1682. *Suiderhoff*.
Prinsengragt, N. 1, 2 en 3. (Drie Agterhuizen en hunne Erve, op de) bij de Prinsenstraat, in de Scheepjes Gang, *f* 505. Opgeh.
Water, N. 51. (Een Winkelhuis en Erve, op het) bij de Oudenbrugsteeg, *f* 5475. Opgeh.
Egelantierstraat, N. 231. (Een Huis en Erve, in de) bij de eerste Dwarsstraat, *f* 720. Opgeh.
Looijersgragt, N. 36. (Een Huis en Erve, op de) tusschen de Blinde Hoek en het Slootje, *f* 125, in slag *f* 40. *Balkenschooten*.
Binnen Dommerstraat, N. 11 en 12 (Twee Huizen en Erve, (te zamen in één Koop) in de) tusschen de Vinkenstraat en Haarlemmerdijk, *f* 310 *van Someren*.

Nieuwe Lelijstraat, N. 109. (Een Huis en Erve, in de) tusschen de laatste Dwarsstraat en Lijnbaansgragt, *f* 300, in slag *f* 12. *Jonkerneut.*

Elandsgragt, N. 46. (Een Winkelhuis en Erve, op de) tusschen de Haasestraat en Lijnbaansgragt, *f* 470, in slag *f* 12. *Broekhuizen*

Elandsgragt, N. 100. (Een Winkelhuis en Erve, op de) bij de Lijnbaansgragt, *f* 200, in slag *f* 30 *Westerwoudt*

Elandsgragt, N. 91 en 92 (Twee Winkelhuizen en Erve, onder één Dak, (te zamen in één Koop) op de) op de hoek van de Roozeboome Gang, *f* 470, in slag *f* 30. *Stopendaal.*

Elandsstraat, N. 121. (Een Winkelhuis en Erve, in de) tusschen de Prinsengragt en Haazestraat, op de hoek van de Vetermakers Gang, *f* 210, in slag *f* 2. *Broekhuizen.*

Een Tuin, genaamt *Rust is mijn Lust*, cum annex, aan de Overtoomsche Weg, Stille zijde, onder Nieuwer-Amstel, N. 163. *f* 280, in slag *f* 30. *Slachtman.*

Geldersche Kaai, No 8. (Een Koopmans Winkelhuis, Achterhuis en Erve, op de) op de hoek van-en op Boomsloot; *f* 5000 Opgeh.

Hekelveld, N. 207 (Een Huis en Erve, met een Pakhuis daar agter, op het) *f* 3425, in slag *f* 400. *Westerwoudt.*

Eerste Lelij Dwarsstraat, N. 12. (Een Huis en Erve, in de) bij de Egelantiersgragt, *f* 900. Opgeh.

Keizersgragt, N. 77. (Een Huis en Erve, op de) tusschen de Weesperstraat en Muidergragt, *f* 5200. Opgeh.

Heerengragt, N. 60. (Een Huis en Erve, op de) over de Plantagie, *f* 3500. Opgeh.

Heerengragt. N. 61. (Een Huis en Erve, op de) naast het evengenoemde, *f* 3000. Opgeh.

Rapenburgerstraat, N. 108. (Een Stal, Koetshuis en Erve, thans een Pakhuis, in de) nabij Rapenburg, *f* 900. Opgeh.

Zwanenburgerstraat, N. 50. (De helft in een Huis en Erve, in de) *f* 1000 Opgeh.

Een Plaisier Plaats, genaamd *Veld en Bosch*, cum annex, gelegen buiten de Groote Houtpoort, tot Haarlem, N. 227. *f* 3000. Opgeh.

Deze volgende *Perceelen* (bij *executie*) op *Maandag* den 8 Mei 1809.

Groote Houtstraat, N. 19. (Een Huis en Erve, in de) *f* 110, in slag *f* 200. *Westerwoudt.*

Reguliers Dwarsstraat, N. 106. (Een Huis en Erve, in de) op de hoek van de Pottebakkerssteeg, *f* 360, in slag *f* 35. *Loman.*

Nieuwe Lelijstraat, N. 132. (Een Huis en Erve, in de) bij de laatste Dwarsstraat, *f* 660, in slag *f* 10. Dezelve.

Lindestraat, N. 27. (Een Winkelhuis en Erve, in de) op de hoek van de Boom-Dwarsstraat, *f* 1460, in slag *f* 300. *Gerrits.*

Lindestraat, N. 30 en 31. (Twee Huizen en Erven, (onder één Dak) in de) *f* 200, in slag *f* 10. *Cluwen.*

Nieuwendijk, N. 108. (Een Huis en Erve, op de) naast het Hoekhuis van de Martelaarsgragt, *f* 3100, in slag *f* 10. *Kikkert.*

Deze volgende *Perceelen* (*Vrijwillig*) op *Maandag* 15 Mei.

Nieuwe Heerengragt, N. 48. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) over de Plantagie., *f* 5900., in slag *f* 200. *Kitz.*

Heerengragt, N. 59. (Een Koopmans Huis en Erve, aan de Noordwestzij van de) tusschen het Rapenburgerplein en de Muiderstraat, en de Huizinge daar agter, in de Gang, tot in de Rapenburgerstraat, *f* 3100. Opg.

Nes, N. 55 en 56. (Twee Winkelhuizen en Erven, (onder één Dak, in één Koop,) in de) bij de Vijgendam, *f* 5350. in slag *f* 200. *van Mjuan.*

Amstel Kerkstraat, N. 29. (Een Huis en Erve, in de) bij de Weesperstraat, *f* 450, in in slag *f* 60. *van Emden.*

Foeliestraat, N. 36. (Een Huis en Erve, in de) het vierde van de Rapenburgergragt, *f* 340. Opgeh.

Kleine Oostenburgerstraat, N. 41. (Een Huis en Erve, aan het einde van de) *f* 125. Opgeh.

Oude Doele- of Hoogstraat, N. 11. (Een Koopmans Winkelhuis en Erve, in de) het 4de van de Fluweele Burgwal., *f* 4800, in slag *f* 215. *Gerrits.*

Hoogte van de Kadijk, (Drie uit de grond opgetimmerde Huizen, als mede nog een Huis daar naast, en agter hetzelve nog zes apart verhuurd wordende Agterhuizen, zijnde te zamen tien Woningen, meerendeels onder één Dak, (alle te zamen in één Koop) op Stads Grond, op de) voorby de Overhaal, op de hoek van en in de Vliesbooms Gang, N. 71. 72, 73, 74 en 75. en de zes Agterhuizen N. 1, 2, 3, 4, 5 en 6. *f* 1000, in slag *f* 8. Opgeh.

Een Buitenplaats, genaamd *Bosch en Lommer*, in de Slooter Binnenpolder, aan de Slooter Meerweg, ingaande aan de Haarlemmer Weg over het Dorp Sloterdijk, cum annex, benevens 4 Kampen Weiland, waarvan drie Kampen zijn leggende voor gem. Plaats, en een agter dezelve, alles te zamen groot circa 6 Morgen voetstoots, mitsgaders het regt tot twee Zitplaatsen in een Bank in de Kerk te Sloterdijk met Bijbels en Kussens tot dezelve behoorende, alles te zamen in één Koop, *f* 6000, in slag 400. *H. Huskus Jr.*

IJgragt of Buitenkant, N. 9. (Een Hecht Sterk en Weldoortimmerd Huis, Tuin, Tuinhuis en Erve, op de) tusschen de Peper- en Foelystraaten, *f* 8900, in slag *f* 500. *Houtkoper.*

Amstel Kerkstraat, N. 40. (Een Huis en Erve, in de) bij de Weesperstraat, *f* 650. Opgeh.

Spuy, N. 21. (Een Huis en Erve, op het) *f* 3000. Opgeh.

Korsjesteeg, N. 23. (Een Huis en Erve, in de) *f* 2600, in slag *f* 400. *Hop.*

Kalverstraat, N. 156. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de Olyslagerssteeg, *f* 6005. Opgeh.

Haarlemmerdijk, N. 300. (Een Winkelhuis en Erve, op de) bij de Binnen Brouwerstraat, *f* 3650, in slag *f* 300. *Hatterwear.*

Warmoesstraat, N. 196. (Een Winkelhuis en Erve, in de) over de Oudezijds Armsteeg, *f* 1005. Opgeh.

Konynenstraat, N. 6. (Een Huis en Erve, in de) bij de Elandsstraat, *f* 101. Opgeh.

Schoutensteeg, N. 29. (Een Huis en Erve, in de) en hoek van het Slopje, *f* 100, in slag *f* 20. *Gerrits.*

Haarlemmer Houttuinen, N. 21. (De helft in een Huis en Erve, als mede de helft in een Loots en Erve, (te zamen in een Koop) in de) bij het Droogbak, *f* 1575, in flag *f* 70. *van Wulven.*

Angeliersgragt, N. 114, 312 en 313. (Een Huis en Erve, benevens twee Pakhuizen en Erven, op de) Z. Z. en hoek van de Baangragt, de Pakhuizen genaamd *Vriesland* en *Gelderland*, op de Baangragt, nevens het voorn. Huis, (alles in één Koop,) *f* 3045. Opgeh.

Haarlemmer Houttuinen, N. 126. (Een Huis, Agterhuis en Erve, in de) bij de Dommerstraat, *f* 3000 Opgeh.

Keizersgragt, N. 302. (Een dubbeld Koopmans Huis, Tuin en Tuinhuis en Erve, op de) over de Westermarkt, *f* 24100, in flag *f* 100. *van der Vies.*

Nieuwezijds Achterburgwal, N. 229. (Een Pakhuis en Erve, genaamd *de twee Kuipers*, op de) bij het Kattegat, *f* 9000, in flag *f* 250. *Eekhoff.*

Princegragt, N. 171. (Een Pakhuis en Erve, genaamd *Nieuwkerk*, op de) over de Leydsche Kruisstraat, *f* 9000, in flag *f* 100. *van der Vies.*

Princegragt, N. 333. (Een Pakhuis en Erve, genaamd *de Mostertpot*, op de) bij de Reestraat, *f* 8000, in flag *f* 2000. *van Os.*

Overtoomsche Weg, N. 47 (Een Huis en Tuin, genaamd *al Hoopende*, cum annex Huisjes en Erven, aan de) onder Nieuwer-Amstel, *f* 4000, in flag *f* 150. *van der Vies.*

Keizersgragt, N. 672. (Een Huis en Erve, op de) bij de Nieuwe Spiegelstraat, *f* 25950. Opgeh.

Nieuwe Spiegelstraat, N. 17. (Een Stal, Koetshuis, Bovenwoning en Erve, in de) bij de Kerkstraat, *f* 5950, in flag 225. *Twisk.*

Dit onderstaande *Smak-Schip* is (bij *Executie*) geveild op *Maandag* den 24 April in het N. Z. Heeren Logement *te Amsterdam.*

Smak-Schip, (Een extra ordinair Welbezeild) genaamd *de Jonge Martinus*, gevoert bij Schipper CLAAS J. SMIT, lang over Steven 75 voet, wijd bij de eerste balk, voor 't groot luik binnen zijn huid 17 voet 5 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 8 voet. Alles Amsterdamsche voeten. *f* 2700, in flag *f* 2600. *Carel Faber.*

Deze onderstaande *Schepen* (*Vrijwillig*) op *Maandag* 15 Mei.

Fluit-Schip, (Een extra ordinair Welbezeild) genaamd *de Vrouw Johanna*, lang over Steven 141½ voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 34 voet, hol in 't ruim bij de eerste Balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 14 voet 5 duim, 't verdek bij de eerste balk voor 't groot luik hoog aan boord 7 voet 5½ duim, de stuurplegt hoog aan boord 8½ voet. Alles Amsterdamsche voeten. *f* 9800, in flag *f* 3000. *J. van Ouwerkerk de Vries.*

Brik-Schip, (Een extra ordinair Welbezeild) genaamd *Maria*, gevoerd bij Kapitein N. L. DURBIJ, lang over Steven 89½ voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 24 voet 9 duim, hol in 't ruim

bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 12 voet 5 duim, 't verdek bij de eerste balk voor 't groot luik hoog aan boord 5 voet 5 duim. Alles Amsterdamsche voeten. *f* 6600, in slag *f* 950. Opgeh.

Sloep-Schip, (Een extra ordinair Welbezeild) genaamd *L'ane Carolina*, laatst gevoert geweest bij Kapitein PETER LUNDBEEK, lang over Steven 57½ voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 19 voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 10½ voet. Alles Amsterdamsche voeten. *f* 5400, in slag *f* 1100. *J. H. de Witt.*

Brik-Schip, (Een extra ordinair Welbezeild) genaamd *de Jena* N° 2. laatst gevoerd geweest bij Kapitein JULES JACOBS, lang over Steven 58 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn Huid 18 voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 10 voet 4 duim, 't verdek bij de eerste balk hoog aan boord 4 voet. Alles Amsterdamsche voeten. *f* 2000, in slag *f* 100. *J. H. de Witt.*

Kotter-Schip, (Een extra ordinair Welbezeild) genaamd *L'Hebé*, gevoerd geweest bij Kapitein HOMEL DIT RONDEL, lang over Steven 54 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 16 voet 5 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 8 voet 5 duim. Alles Amsterdamsche voeten *f* 6000. *J. H. de Witt.*

Deze onderstaande *Schepen* zijn geveild op *Dingsdag* den 23 Mei, 1809. aan 't Bureau van 't Commissariaat der Convoijen en Licenten, op 't Cingel, bij het Klooster.

Pink-Schip, (Een extra ordinair Webezeild) genaamd *Odin*, lang over Steven 96 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 26 voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 11 voet, met een verdek bij de eerste balk voor 't groot luik hoog aan boord 5 voet 8 duim. Alles Amsterdamsche voeten. *f* 6250, in slag *f* 1300. *Antoni.*

Praam-Schuit, (Een extra ordinaire Welbezeilde) genaamd *de Jonge Cornelia*, Schipper SIGBE HENDRIKS, lang over Steven 70 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 14 voet 6 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 7 voet 2 duim. Alles Amsterdamsche voeten. *f* 950. in slag *f* 700. *J. E. Lublink.*

Tjalk-Schip, (Een extra ordinair Welbezeild) genaamd *Jupiter*, lang over Steven 68 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 14 voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 7 voet. Alles Amsterdamsche voeten. *f* 1000, in slag *f* 50. *J. E. Waterham.*

Praam-Schuit, (Een extra ordinaire Welbezeide) genaamd *De Jonge Hendrik*, Schipper J. M. KEYZER, lang over Steven 70 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 16 voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 6 voet 7 duim. Alles Amsterdamsche voeten. *f* 330, in slag *f* 100. *H. D. Kamm.*

STAAT-

EEN-EN-TWINTIGSTE VERVOLG DER BEKNOPTE LEVENSGESCHIEDENIS VAN MICHIEL DE RUITER.

De negers van 't Koningrijk *Fantyn*, tot hetwelk *Kormantyn* behoort (gelijk de Lezer hiervoor reeds gezien heeft), hadden den Generaal VALKENBURG aangeboden, den *Hollanderen* de sterkten van *Adja*, *Annemabo*, en zelfs *Kormantyn*, te laten winnen, zonder iets daartegen te doen; dat ze hen niet alleenlijk vrij zouden laten landen, maar hen ook van water, en van de vruchten des lands zouden voorzien, en den toeleg in alles begunstigen, tegen betaling van 550 benden gouds, of 41.250 guldens *Hollandsch*; dan, even als onze brave DE RUITER zich bezwaard gevoelde om *Kormantyn* aantetasten (gelijk wij hiervoor gezien hebben), dewijl zulks in zijn' lastbrief niet duidelijk uitgedrukt stond; maakte de Generaal VALKENBURG mede zwarigheid om zulk eene groote somme gelds uit te schieten: deze som werd echter vervolgens verminderd, en gebragt tot omtrent 24.000 guldens. Hiervan werd DE RUITER kennis gegeven, en de held besloot in en met zijnen krijgsraad, dat de aanbieding aangenomen moest worden; want men oordeelde dat men, zonder met de negers van *Fantyn* in vriendschap te staan, geen volk omtrent *Kormantyn* zou doen kunnen landen, veelmin water halen, of, op het kasteel eenigen aanval doen.

De overeenkomst met die van *Fantyn* tot stand gebragt zijnde, besloot DE RUITER op *Kormantyn* los te gaan; dewijl de *Engelschen* van dat kasteel de *Hollandsche Westindische compagnie* meer hadden beschadigd, dan alle de *Engelsche schepen* (die men, volgens den last der Heeren Staten, en van de Raden ter Admiraliteit mogte veroveren) met elkanderen.

Na onze held order op de landing en den aanslag op *Kormantyn* gesteld had, voer hij aan land om met VALKENBURG te beraadslagen, en vervolgens ging de vloot onder zeil, en kwam aldra bij *Annemabo* ten anker. De negers van *Fantyn* hadden den Generaal VALKENBURG verzekerd, dat ze op de geslechte sterkte van *Adja* eene prinsevlag zouden laten waaijen, tot een teeken dat ze gereed waren om de landing te begunstigen; dan, men vernam nu geene vlag, en ook geene negers aan 't strand; de neger echter, die, als gijzelaar, aan boord van onzen held was, beloofde hem dat zij in den volgenden nacht zouden komen; doch er kwam ook toen niemand; tevens zag men den volgenden morgen de beloofde prinsevlag nog niet waaijen: men wachtte nog tot acht uuren, en besloot toen tot de landing, op hope dat men ondertusschen de gemelde vlag zoude ophijschen.

Een corps van 900 of 1000 man, vergezeld van eenige ter hulpe gekomene negers, werden naar land gezonden; en dezen waren gelukkig nog niet aangekomen, toen de *Engelschen* de sterkte van *Annemabo* in de lucht lieten springen, terwijl zij zelven naar *Kormantyn* weken. Eenige melden dat ze een stuk lonts bij 't buskruid hadden gelegd, in hope dat het, later bij 't kruid komende, 't zelve zoude aansteken; dan namelijk als de *Hollanders*, daar binnen komende, zouden trachten te plonderen, om hen door dat middel met éénen slag te verdelgen; maar het sprong te vroeg; en dat springen zelf verdubbelde den moed der *Hollanderen*, die daarop voortroeiden. Maar voor *Adja* (alwaar men in een kleine baai of inham meende te landen) komende, vonden de dappere *Hollanders*, onverwacht sterke tegenweer. Eenige *Fantynsche negers*, van 't bewuste verdrag geene kennis dragende; of die men tot het stemmen in 't zelve niet had kunnen overhalen; of die 't met de *Engelschen* hielden, lagen, meer dan 2000 in getal, achter de klippen en ruigten, ook achter hunne gevulde kanoos en opgeworpene borstweringen verborgen, van waarze gedurig en fel, met twee stukken, en vele musketten op de *Hollanders* vuur gaven: het kasteel van *Kormantyn* speelde desgelijks met geschut op de boots en sloepen. Ten zelfden tijde was de zee zeer hoog, en schoot zoo sterk op den wal aan, dat het onmogelijk scheen het volk met hun geweer behoorlijk aan land te zetten, weshalve men besluiten moest, al vechtende, onverrigter zake terug te keeren. Dit ongelukkig begin ontstelde onzen held niet weinig, meenende dat de *Fantynsche negers* hem en den Generaal VALKENBURG meinëediglijk hadden bedrogen. De held was met rede bekommerd, wetende dat hij, in dit goudrijk gewest, te doen had met menschen die zoo goudgierig waren, dat eenigen hunne eigene kinderen wel, tot verzekering van eenig verbond, in gijzeling zouden overleveren, en als een ander hun iets meer uitloofde, niet veel zwarigheid zouden maken om 't verbond te breeken, al wisten ze dat men hunne kinderen zoude ophangen.

Intusschen bleek aldra dat de negers onschuldig waren; want zij lieten onzen held weten dat de oorzaak van het gebeurde daarin gelegen was, dat de *Hollanders* te vroeg geland waren, en naar het sein gewacht moesten hebben; dat de *Fantynen* ten bestemden tijd niet vaardig hadden kunnen wezen, waarvan zij voldoende bewijzen gaven. Voorts beloofde de berigter met eede, naar 's lands wijze, dat is, met eenige droppelen waters in zijne oogen te laten vallen, dat ze ten volgenden dage hun woord zouden houden. Deze verzekering werd door nog een' later' afgezant herhaald, en dus bevestigd; waarop bij onzen held besloten werd den aanslag te hervatten.

Met den dag ('t was nu 8 Februarij 1665) werden de matroozen en soldaten in sloepen en boots gescheept, die bij 't boord van DE RUITER verzamelden, en vandaar, in goede orde, naar *Annemabo* roeiden: ook hielden de negers hun woord.

Daarop volgde de landing, die met groot gevaar moest geschieden, namelijk tusschen twee klippen, daar de zee zoodanig overheen brandde, dat het een afgrijsselijk gezigt opleverde: 't scheen zoodanig met de onderneming gelegen, dat niet een eenige sloep er geheel zoude afkomen: sloepen en

boots werden, door de zware storting der zee, door elkanderen, en ja over elkanderen heen gesmeten; eenigen geraakten vol waters, en anderen in den grond; de matroozen en soldaten moesten tot den middel toe door 't water; sommige waren tot over 't hoofd toe nat; doch zij hielpen elkanderen zoo goed zij konden, en kwamen eindelijk aan land.

Ligtelijk begrijpt men dat in allerijl naar de schepen gezonden moest worden, om ander kruid en lont te halen (dewijl alles door het water onbruikbaar was geworden), waartoe wel twee uren tijds noodig waren; ook heeft men DE RUITER toen hooren zeggen, dat indien de vijanden slechts met 200 man gereed en vechtvaardig gestaan hadden, en ten eersten op de gelande *Hollanders* aangevallen waren, zij dezelve ongetwijfeld overwonnen zouden hebben; maar dat God hen met verbaasdheid had geslagen. Men zegt dat de *Engelschen* van *Kormantyn* wel 30.000 guldens aan goud onder de *Fantynsche negers* hadden verspild, om ze van de *Hollanders* af te trekken; maar dat ze 't goud van de *Engelschen* aannamen, en evenwel hun woord aan de *Hollanders* hielden.

(*'T vervolg hierna.*)

DAGWIJZER VAN STAATS- EN OORLOGSGEBEURTENISSEN enz., VOOR 'T GEHEELE JAAR.

Junij.

1 ALVA's gruwelijke justitie, te *Brussel*, begonnen. 1568.

2 Plegtig dankfeest door geheel het *Bataafsch gewest*, wegens den algemeenen vrede. 1802.

3 Eerste octrooi aan de *W. I. Comp.* 1621. — JOSEPH NAPOLEON, Koning van *Napels*, tot Koning van *Spanje* benoemd. 1808.

4 Resolutie van *Holland*, ter huldiging van WILLEM I, als Graaf. 1584.

5 EGMOND en HOORN, te *Brussel*, onthoofd. 1568. — Traktaat tusschen de *Bataafsche Republiek* en het *Fransche Keizerrijk* gesloten, wegens de komst van LOUIS NAPOLEON, als Koning, in *Holland*. 1806. — De Raadpensionaris SCHIMMELPENNINCK legt zijne post neder. 1806.

6 HUYG DE GROOT en HOOGERBEETS op *Louvestein* gezet. 1619. — WILLEM IV. doet zijne intrede in *'s Hage*. 1747.

7 Geduchte zeeslag van DE RUITER tegen de *Engelschen*. 1672. Andermaal. 1673.

8 *Groningen* huldigt Keizer KAREL tot zijn' Heer. 1536.

9 *Amsterdam* verklaart zich tegen de aanstelling van WILLEM I tot Graaf. 1584.

10 Eerste inquisitie-plakaat in *Holland*. 1521. — *Groningen* verklaart zich Staatsgezind. 1579. — Proclamatie van LOUIS NAPOLEON, als Koning van *Holland*. 1806.

11 Begin van den vierdaagschen zeeslag van DE RUITER tegen de *Engelschen*. 1666.

12 Twaalfde en dertiende zeeslag van TROMP tegen de *Engelschen*, bij *Nieuwpoort* en *Duinkerken*. 1653.

13 Admiraal WASSENAAR springt in de lucht, in een gevecht tegen de *Engelschen*. 1665.

14 Gedenkwaardige slag bij *Maringo*, onder BONAPARTE. 1800.
15 Neêrlands glorie in de *Zont*: 300 schepen en 48 oorlogschepen zeilen er tolvrij door. 1646.
16 Eerste provinciale synode van *Holland* en *Zeeland*. 1574.
17 Oorlogsverklaring van *Frankrijk* aan *Engeland*. 1756.
18 De stad *Hoorn* verklaart zich staatsgezind. 1572.
19 Alliantiefeest te *Amsterdam* gevierd. 1795.
20 DUIZEND haringbuizen varen uit *Texel*. 1625. — De *Franschen* vallen in *Naarden*, 1672.
21 De *Franschen* in *Deventer*, *Schenkeschans* en *Doesburg*. 1672.
22 Neêrlands glorie in *Chattam*. 1667. — Vlugt van LODEWIJK XVI, Koning van *Frankrijk*, met zijne familie. 1791.
23 Burgemeester, H. HOOFT, geboren. 1716.
24 *Utrecht*, *Woerden* en *Oudewater*, aan de *Franschen* overgegeven. 1672.
25 De geloofsbelijdenis van M. LUTHERUS, te *Augsburg*. 1531. — Synode van *Dordrecht* uitgeschreven. 1618. — LODEWIJK, Koning van *Frankrijk* enz. te *Varennes* aangehouden (zie den 22); worden te *Parijs* terug gebragt, en onder bewaring gesteld. 1791. — Bijeenkomst van de Keizers NAPOLEON van *Frankrijk*, en ALEXANDER van *Rusland*, op het midden der rivier *de Nieme*. 1807.
26 De domkerk van *Utrecht* ingewijd. 1022.
27 De Prinses van *Oranje*, op hare reize naar *'s Hage*, aan de *Goverwelsche sluis*, door de gewapende burgers tegen gehouden, en onder bedekking van ruiterij, naar *'s Hage* gevoerd. 1787.
28 ORANJE koopt *Vlissingen* voor *f* 75.000., en *Veere* voor *f* 74.500. 1581.
29 Wanhopige handeling van Nederland met *Frankrijk*, te *Rhenen*. 1673.
30 De *Franschen* nemen *Mastricht* in. 1673.

FRAGMENTEN.

DE REDE (*Uit het* Fransch *vertaald.*)

O God! wat is des menschen rede zwak! wat zijn derzelver beoordeelingen onzeker! daar de vermaken van een oogenblik de overëenstemming derzelve verhindert, en zijn geluk voor altoos vernietigt!

'T VERDRIET. (*Uit het* Fransch *vertaald.*)

Wanneer 't verdriet ons in den hoogsten graad pijnigt, begeeren wij niets vuriger dan alleen te wezen; ijverig zoeken wij de eenzame wandelplaatsen, om ons geheel en al aan onze smart over te geven: de diepe duisternis der bosschen; de nacht; dat vreedzame uur 't welk door niets gestoord wordt, zoo niet door den teederen zang der nachtegalen, brengt de ziel tot het overdenken, en doet de vrienden der natuur eene zoetheid smaken, welke de overweging alleen kan schenken, en nooit gesmaakt wordt, op die luisterrijke wandelplaatsen, alwaar de menigte zich verdringt, en alwaar de kinderen der weelde en der ondeugd in overvloed gevonden worden.

DE DEUGD.

.... Want deugd bestaat niet daarin, dat men in 't geheel niet gevoelt; maar daarin, dat men, wanneer de regtvaardigheid het vordert, heer van zijne gevoelens zij, en opoffere, wat er op te offeren valt; want anders was een boom deugdzamer dan een mensch.

DE MENSCH.

Wat is de mensch met al zijne heerlijkheid? — Eene vlugtige baar, welke zich in eene andere verliest.

TWEEDE VERVOLG *en* SLOT *van de nadere* MISSIVE *van den Heere* G. W., *betreffende onze* lijst van uitmuntende toonkunstenaren, *en van het* ANTWOORD *onzes geëerden* Begunstigers op die missive. (*Zie ons laatstvoorgaande stuk, bladz.* 190.)

De Heer G. W. vervolgt dus:

„ Aangaande de Heeren POT DE VIN, en MULLER, straft de Heer steller van de „ lijst zich zelven; hij zegt namelijk dat het mij moeijelijk, ja onmogelijk zoude wezen, „ den besten van beide te kiezen: dan, dewijl deze Heeren hem zoo wèl bekend zijn, „ en hij hunne talenten zoo paralel vindt; waarom heeft hij dan niet beide genoemd? „ Zoude men dit niet weêr partijschap kunnen heeten?"

„ Het kiezen voornoemd valt mij in der daad geheel niet moeijelijk, alzoo ieder „ bekend is, dat de Heer MULLER beter solist is dan de Heer POT DE VIN. Als „ accompagnisten stel ik hunne talenten gelijk; maar dan trek ik den eersten voor, om „ dat door hem altoos de grootste *attentie* gebezigd wordt, welke den anderen zoo „ dikwijls ontbreekt."

„ Wat het blazen van 't instrument aangaat, dan is de Heer HERENS de beste."

Hier op zegt onze begunstiger:

Wat betreft de Heeren POT DE VIN *en* J. S. MULLER, *ik heb hen beide gelijk gesteld, en meen zulks met het volgende te kunnen staven (vooraf moet ik zeggen dat de Heer* MULLER *in 't vervolg ook genoemd zoude geworden zijn, nu is dit reeds geschied*). *De Heer* G. W. *zegt, van den Heere* BERTELMAN *sprekende:* er wordt meer talent toe vereischt om over dezen man te oordeelen dan over den Heer WEISMAN. *Gaan wij nu eens na in hoe verre het oordeelkundig gehandeld is, stellig te verzekeren dat de Heer* MULLER *beter solist is dan de Heer* POT DE VIN, *en dat zulks bij ieder bekend is: vergelijken wij deze beide Heeren eens: vereenigt de Heer* POT DE VIN *in zijn spelen niet een zeer nette en aangename manier? is toon en acuratesse niet alles wat men zoude kunnen verlangen? heeft hij niet ten volle in zijne magt het geen zoo vele hoornisten ontbreekt, namelijk het* piano *blazen? is zijn spel ooit plat of gevoelloos? speelt hij niet, voornamelijk zijne* adagio's *met zeer veel smaaks, zonder ooit de* mouvementen *uit het oog te verliezen (iets het welk vele solisten, voornamelijk jongen, al te zeer eigen is)? zijn zijne* pasages *niet altoos zeer duidelijk? Ik geloof op dit alles gerusttelijk ja te mogen zeggen. — Nu; de Heer* MULLER *bezit ook vele van deze begaafdheden, en hij blaast bovendien ongemakkelijker concerten, tevens met goeden voordragt en toon; terwijl zijne* pasages *mede zeer duidelijk zijn; om deze redenen geloof ik dat de Heer* MULLER *boven den Heer* POT DE VIN *gesteld zoude moeten worden; ware het niet dat zulks weder geëgaliseerd wierde, door gelijkheid en helderheid van toon (voornamelijk in de hoogte); ten anderen door smaak, en ten derden door de juistheid der* mouvementen. *Zie daar de redenen waarom ik geloofd heb beide die Heeren te moeten gelijk stellen; dus blijf ik ook in die stelling berusten. — Dikwijls heb ik met den Heere* POT DE VIN *in orchesten geadsisteerd; dan, ik heb zijn Ed. nimmer van dat gebrek aan* attentie *kunnen beschuldigen, welke de Heer* G. W. *zijn Ed. toekent.*

Aangaande het blazen van den Heere HERENS; *daar ik dien Heer nimmer solo gehoord heb, zal ik het stellen van den Heere* G. W. *zijn Ed. betreffende, als onaangeroerd daar laten.*

„ Nog één punt," zegt de Heer G. W. „ moet ik beantwoorden. — Aangaande den Heer COLBACH, spreekt de Heer schrijver van diens mans goed gedrag en ronde inborst. Ik ken hem reeds lang voor een braaf man; maar het gedrag heeft, mijns bedunkens, in dezen niets gemeens met het talent. — Wat het talent van den Heere COLBACH betreft, ik zeg nogmaals, dat hij bij de andere drie geplaatsten niet vergeleken kan worden. Ieder weet hoe menigvuldig dit instrument beoefend wordt, en er zijn niet alleen meesters, maar zelfs liefhebbers, welke men boven den Heer COLBACH zoude kunnen plaatsen. — Velen, herzegge ik, beoefenen dit instrument; echter munten weinigen van dezelve uit. Ik acht, dezen aangaande, zeer den Heer W. VAN OLLEFEN *Jr.*, die nevens een goed accompagnist, ook een goed solospeler is."

„ De schrijver zegt, dat ik vernederend van den Heere COLBACH heb gesproken: maar wat heeft hem kunnen aansporen tot zulk eene uitdrukking, door welke men moet veronderstellen, dat ik dien man gelasterd heb? — Ik heb niet meer dan zijn' naam genoemd, gelijk ik van de anderen gedaan heb, welke mij voorkwamen niet uitmuntend genoeg te zijn."

Hierop zegt onze begunstiger het volgende:

De Heer COLBACH *in zijne muzykalische loopbaan, met roem oud geworden zijnde, was in zijnen tijd het geen onze jonge uitmuntende toonkunstenaars nu zijn. — Geen wonder dat hij thans de man niet is welke hij in zijne jeugd was! Wat is niet de muzijk zelve thans veel moeijelijker voor de uitvoering dan in den jeugdigen leeftijd van den Heere* COLBACH! — *Voorts houde ik het daarvoor, dat het prijzen van jonge meesters, zonder van de ouden te gewagen, de laatstgemelden vernedert, en die vernedering verdient de Heer* COLBACH *geenszins.*

Wat den Heer W. VAN OLLEFEN Jr. *aangaat, waarom hem alleen, uit de bewuste lijst, als goed accompagnist en goed solo-speler genoemd? zijn zulks ook niet de Heeren* RAUPE Sen., A. DAHMEN, SCHRIVANECK, *enz.?*

„ Ik woonde eens een concert bij," zegt voorts de Heer G. W. „ waarop een van mijne genoemden aan het hoofd was, en eene zeer bekende simphonie van WRANITZKY, in F, de eerste *Allegro*, zijnde eén C-maat, in een ¾-maat instelde, ja tot drie viermalen toe, toen het hem (zoo ik meen) gezegd werd. Het is waar, de mensch kan feilen begaan; maar die van zulke gebreken nog niet gezuiverd is, behoort die op eene lijst van uitmuntende mannen?"

Dit, (zegt onze begunstiger) *laat ik onbeantwoord, dewijl de Heer* G. W. *den bedoelden man niet noemt.*

De Heer G. W. zegt eindelijk. „ De Heer OTTO staat als componist opgegeven; dan, hij is bij mij als zoodanig niet bekend." — Hierop antwoordt onze begunstiger alleenlijk: *Ik kan niet helpen dat de Heer* G. W. *den Heer* OTTO *niet als componist kent; ik ken hem daarvoor zeer wel.* — Hij sluit voorts met het volgende:

Dat de Heer G. W *bevooroordeeld geschreven heeft, blijkt aan het geen ik van den Heere* H. C VAN OLLEFEN, altiss, *gezegd en beweerd heb, dewijl hij op hetzelve zwijgt, en het dus toestemt.*

(NB. *Meer over dit onderwerp in ons eerstvolgend stuk.*)

De Heer H. G Kloppenburg schrijft ons het volgende:

Ik verzoek u onder de uitmuntende toonkunstenaren te plaatsen, den eerwaardigen grijsaard, A. MUNNIKHUYZEN, welke reeds 62 jaren lang de post van organist bekleed heeft. (Zie *Amst. Merc.* 4de *Ds.* 3de *st. bladz.* 151.)

Bij de in ons laatstvoorgaand stuk geplaatste oplossingen van de VOORDRAGTEN in ons 3de *D.* 6de *st.*, moeten de volgende gevoegd worden.

SLUIJER: — nog gevonden door den Heer J. H. v. O.; Mejuff. A. C. Zweerisz.

POLAK: — gevonden door Mejuff. Aa. Ca. Zweerisz.

RAMPEN: — ook gevonden door den Heer L. J. Hoebé. De Heer H. Kraay zegt:

De ram *het manlijk dier, zal vriend Carras wel meenen,*
In 't eerste deel der vraag; voorts doelt hij, naar ik gis,
In 't andere op de pen, *die menigmaal doet weenen;*
Niet zelden evenwel een bron van blijdschap is.
Voor RAMPEN, *het geheel (door* ram *en* pen *te binden)*
Bespaar' de Hemel mij, en alle mijne vrinden.

KLOPPENBURG: — hierop heeft de Heer H. Kraay het volgende ingezonden:

'K had niet lang mij opgehouden, met te zoeken naar het woord,
Of ik vond reeds KLOPPENBURG, *stedeke in Westphalens oord,*
Dat hier wis bedoeld zal worden; want het klopje *komt zeer goed;*
Immers bij de geestelijken is het dat men haar ontmoet.
Met de pen *wordt, door den koopman, menigmaal een schuld betaald;*
En een burg *vindt gij in Leyden, schoon in de opgaaf niet bepaald.*

OPLOSSINGEN *der* VOORDRAGTEN, *geplaatst in ons* 4de D. 1ste stuk.

CHARADEN.

1.) LAKENKOPER (*); opgegeven door den Heer G. H. Heidland *Jr.* — gevonden door de Heeren, Ads. Croes Forsborgh *Jr*; J. Hambeek, en A. Timme, leerlingen van den Heere J. van Wijk *Roelandsz.*; G. v. O.; G. Hesse; Hk. Wellan *Hz.*; Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*; Mejuff. Sara J. Ulman; de Heeren W. F. Verwey Stollberg; L. C. Verschoten; J. H. de Virieu, te *Thiel*; H. P. Witkamp *Pz.*; A. W. *Jbsz.* (in verzen); J. H. v. O.; A. Stolp, te *Zaandijk*; A. Bredie *Jr.* (in verzen); J. F. Hollermann *Jr.*; H. G. Kloppenburg (in verzen); R. v. G. H.; F. J. H. te *W.*; Sch...r; C. Thijmen. — Voorts zijn nog de volgende ontknoopingen ingekomen:

Van LAKENKOOPERS is het nut
Voorzeker hoog te prijzen:
Dit kunnen ons de kleine hut,
En 't grootsch paleis bewijzen;
Wijl 't laken ieder noodig is.
Daar nu dit woord doet lezen,
La-ken-koo-per, zal het gewis,
Het doel der opgaaf wezen.

Jacob Bru *Jr.*

(*) *De vele Heeren Correspondenten, welke aangemerkt hebben dat het woord* LAKENKOOPER *met* oo *gespeld moet worden, en dus dat woord niet geschikt is voor eene* logogryph *(volgens onze aangenomene wet) hebben volkomen gelijk: overhaasting heeft ons, onder het plaatsen, het maken van die aanmerking doen verzuimen.*

Wanneer ik la *en* ken *met* ko *en* pers *verbind,*
Dan heb ik juist het geen 'k in LAKENKOPER *vind.*

J. Gonggrijp, te *Harlingen.*

Ko *vroeg eens: „ Hoeveel kost dat* laken *u el* per el?"
Men zei: „ Zes guldens vriend!" en Kootje vond het wèl.

O. V.

De noot, hierin gevraagd, is *la.*
Toen 'k deze had, vond ik aldra
Ken, ko en *per* ('t laatste is latijn):
'T woord zal dus LAKENKOPER zijn.

Mejuff. Rozette J. Ulman.

Een LAKENKOOPER, in de daad,
Moet niet bedriegen met de maat;
En dan is hij ook wis een man,
Dien men niet wel ontberen kan.

J. B. H. R, te *Arnhem.*

'K vind in charade nummer één,
Die 'k heb ontbonden, naar ik meen,
De wel bekende zangnoot *la,*
Hoewel 'k de zangkunst niet versta:
Ook vind ik daarin 't woordje *ken,*
Met *ko* en *per,* en echter, 'k ben
In het latijn niet zeer bekwaam.
'K voeg *la, ken, ko* en *per* nu t'zaam.

L. J. Hoebé.

Zoodra ik deez' charade las,
Zag 'k dat het LAKENKOOPER *was;*
Dees door de luxe thans een onontbeerlijk man,
Is 't dien ik anders toch gemakklijk missen kan.

3. 4. 20.

La is 't, dat wij zangnoot heten.
Ken u zelven; dit 's een les,
Die men nimmer moet vergeten;
'T was de spreuk van Sokrates.
Ken verkeerd, geeft *nek* te lezen;
En een mannennaam is *ko;*
Zoo nu *per* het laatst mogt wezen,
Dan ontbreekt hier nog één *o:*
Want zal 'k LAKENKOOPER spellen,
'T geen toch zeker wordt beoogd:
'K mag het met één *o* niet stellen,
Wijl de taal het niet gedoogt.

P. van Kalfsvoet.

De Heer D. Holland, te *Waververen,* zegt LAKENKOOPER, en voegt er bij: „ Voor de naaktloopende, of zich met beestenvellen „ dekkende volken, is deze man zeer wèl te ontberen." (*Zie de opgaaf.*)

Het volgende hebben wij van den Heere H. W. Carras, te *Zutphen* ontvangen:

Charade één ziet, dunkt mij, op LAKENKOOPER; doch het verwondert mij, dat de Heer Heidland, het woord *laken* niet gebruikt heeft, hetwelk toch zeer geschikt bij het geheel te pas komt; zoo ook het woord *koper,* zeker metaal; daar de Heer opgever toch heeft kunnen goedvinden het charadewoord, LAKENKOOPER met éénе *o* te spellen, niet tegenstaande het met twee *o's* gespeld moete worden; maar dan zoude zijne beschrijving van het derde woorddeel niet voldoende wezen, dewijl de mansnaam dan *Koo* zoude zijn, daar dezelve met slechts ééne *o* gespeld moet worden.

De

De LAKENKOOPER *is dunkt mij zeer wel te ontberen;*
Want zonder hem droeg men weleer zeer warme kleêren:
Maar thans wordt hij van elk geacht,
Niet uit noodzaaklijkheid, geenszins, maar om de pracht.

De C..l..n A..rf.n.

'T woord LAKENKOOPER, is ook nog ingezonden door de Heeren P. W. Meijer; Jacobus Rabe, te *Arnhem;* Mejuff. Anna Maria Jacoba Rabe, aldaar; de Heeren A. G. van Cappelle; A. J. D'ailly (*); B. H. D'ailly; Willem Starink (in verzen); T. Springstok te *Zwol* (in verzen.)

2.) LEKKERKERK (†); opgegeven door den Heer G. v. O: — gevonden door de Heeren, D. Holland, te *Waverveen*, 3. 4. 2.; J. Hambeek en A. Timme, leerlingen van den Heere J. van Wijk *Roelandsz.*; G. Hesse; Hk. Wellan *Hz.*; Stephanus Verstraaten, te *Waverveen;* W. F. Verwey Stollberg; L. C. Verschoten; H. H. Witkamp *Pz.* (in verzen); Sch...r; C. Thijmen; F. J. H. te *W.*; Jacob Bru *Jr.*; Adr. Croes Forsborgh *Jr.*; A. W. *Jbzz.* (in verzen); Mejuff. Sara J. Ulman; de Heer H. G. Kloppenburg (in verzen).

Voorts zijn de volgende dichtmatige ontraadselingen ingekomen:

Gevoeglijk deelt men mij in drie verscheiden deelen
Waarvan het eerste toont de stroom de lek *te zijn.*
Lees 't volgend deel verkeerd, 't is in gebruik bij velen,
*Gelijk het borden-*rek *bij onze meid Katrijn.*
Het eerste en tweede deel te zaam aanëen gebonden
Is streelend voor de tong, omdat het lekker *is.*
De kerk *wordt denkelijk in 't laatste deel gevonden,*
En bragt zoo LEKKERKERK *in mijn geheugenis.*

A. H. Blaauw.

Mijnheer uwe opgaaf kon ik vinden,
Door 't woordje LEKKERKERK *te ontbinden.*

A. Bredie *Jr*

De *lek* is een rivier;
Het *rek* een huisgeraad,
En *lekker* is bemind
Van ieder, in wat staat.
Een *kerk* is in een dorp,
En ook in elke stad:
All' deze woorden zijn
In LEKKERKERK bevat.

Vier *ka*'s zijn voorts er in,
Drie *e*'s ik tevens tel:
Twee *erre*'s daar nog bij,
En eindelijk een *el*.
Dit nu zou wel voldoen,
Ten minste naar ik gis;
Maar daar mij de opgaaf zegt,
Vier leden, zoo is 't mis.

A. G. van Cappelle.

(*) *De Heer* A. J. D'ailly *zegt:* „ *Ik ben het met den Heere opgever in 't geheel niet eens, dat een* LAKENKOPER (*gezegd* lakenkooper) *juist een bijna onontbeerlijk man zoude wezen.*"

(†) *In de opgave staat dit bestaat uit vier deelen; maar zijn* DRIE *deelen; het geen echter onze geëerde Correspondenten niet heeft verhinderd het bedoelde woord te vinden.*

Het geen niet digt is heet men lek.
Lek *is ook een rivier, en dikwijls zie 'k een* rek.
Rek *omgekeerd, en dan weêr achter* lek *gebonden*,
Verkrijg ik lekker. *Voorts heb 'k bij dit all' gevonden;*
Een huis waarin men zich ten godsdienst zamen voegt,
Men noemt het kerk; *en 't geen mij ongemeen vernoegt,*
Is, dat in 't geene ik vond één elle is aan te schouwen,
Twee erre's, *driemaal* e, *vier* ka's; *dus zou 'k vertrouwen,*
Ten minsten heeft het allen schijn,
Dat LEKKERKERK *hier 't woord zal zijn.*

J. Gonggrijp, te *Harlingen.*

Lek is de naam van een rivier.
Een *rek* zult ge in veel huizen vinden.
Iets *lekkers* streelt en mensch en dier.
Maar hoe het verder nu te ontbinden?
O! 'k weet het al. Het laatste deel
Is *kerk*, dus LEKKERKERK 't geheel.
Ik zou voorzeker niet bevrezen,
Of dit het doelwit wel zou wezen:
Thans weet ik echter niet, of 't geldt,
Daar de opgaaf van *vier* deelen meldt.

H. W. Carras, te *Zutphen.*

Houd op zei Trui, gij stoeit te sterk;
Zoo doende kom 'k niet naar de *kerk*.
Door 't stoeijen wordt mijn nap ook *lek*;
De borden rammlen reeds in 't *rek*;
Kom; stel die gekheid aan een zij',
'K zal u iets vragen, antwoord mij.
Kunt gij wel vliegen zonder vlerk,
Van hier met mij naar LEKKERKERK;
'T bedoelde dorp door Heer v. O.
Charade twee?, zeg zotte *Ko*?....
Maar Juffrouw roept; hoor! hoor! die stem
Voorspelt mij geen zeer gunstig lot.

L. J. Hoeben.

Toen 'k u charade twee ontbond,
Was 't LEKKERKERK *hetwelk ik vond.*

J. J. H. te *Z.*

De *lek* is een rivier zoo 'k meen;
Het *rek* huishoudlijk goed.
Voeg 'k lek, met rek verkeerd, bijéén,
'K vind *lekker*. — Dit voldoet?
Want dit bemint toch mensch en dier.
'K vind *kerk* in dorp en stad.
Dat 'k nu niet dat het hoofdwoord vier,
Neen maar drie sylben had,
'K zou denken, 't is alreê geraân
Door LEKKERKERK, o ja!
Wijl 'k slechts één *elle* er in zie staan,
Twee *erre*'s viermaal *k*;
Een drietal *e*'s hier nu nog bij:
Mij dunkt, Heer G. v. O.!
Die vierde greep moet wis ter zij'!
Ei zeg mij, is 't niet zoo?

P. van Kalfsvoet.

Het eerste deeltje is zeker *lek*;
De naam van een rivier.
Het tweede deel (verkeerd) is *rek*;
En voor den mensch en 't dier,
Is *lekker* aangenaam. Een *kerk*
Vindt men in dorp en stad;
En dus is in 't woord LEKKERKERK
Al 't geen men eischt bevat.

Mejuff. Rozette J. Ulman.

De Heer L. J. Ulman, heeft op de beide *charaden* het volgende ingezonden:

'K vind LAKENKOOPER, LEKKERKERK, *en is 't niet wèl begrepen?*
Maar 't eerste woord wordt met twee o's; en met drie lettergrepen.
Het andre woord gespeld, 'k heb dus naar 'k gis zeer wel geraden,
En ook de feilen aangetoond in deze twee charaden.

De Heer G. W. G. heeft de beide oplosfingen in het volgende verhaal ingevlochten:

Ko, met zijn' vriend voor een' lakenwinkel staande, werd onder het spreken over de uitgestalde lakens, van dezen gevraagd, of hij den LAKENKOOPER voor een eerlijk man kende; zoo ja, dan wilde hij eenig geld bij hem besteden; maar Ko zeide den man niet te kennen, en noodzaakte zijn' vriend, voort te gaan.

De winkelier dit afgeluisterd en gezien hebbende, kwam te voorschijn, hield Ko staande, en zeide: „ Gij kent mij niet om dat gij voor mij bevreesd zijt, niet waar ondankbaar schepsel? — Heb ik u niet van 't hoofd „ tot de voeten gekleed, toen gij naar LEKKERKERK ter bruiloft zoudet „ gaan? en in weêrwil van uwe bezworene belofte, hebt gij mij tot heden toe nog geen' stuiver op afkorting betaald." — Ko stond bedremmeld; herhaalde zijne belofte, en werd niet weinig van zijn' vriend bespot. — Ko had zijn' crediteur ten minste hebben moeten toonen, dat hij zijne nalatigheid in 't betalen eenigzins wilde verzachten, door hem zijnen vriend aantebevelen.

Het volgende hebben wij van den Heere A. Koster ontvangen:

Voor eenigen tijd, mij in het dorp LEKKERKERK bevindende, herkende ik aldaar een' mijner oude vrienden, een LAKENKOOPER, die mij zijne fabrijk, en in dezelve eene zonderlinge *pers*, van zijne eigene uitvinding, met zeer schoon *laken*, zien liet; doch, tot mijne verwondering *repte* hij niets van den vervallenen staat van de lakenfabrijken, niet alleen, maar, helaas! van alle de fabrijken in ons zinkend vaderland. — Ik ging vervolgens het dorp bezigtigen, en ook de *kerk*, waarin ik eenige menschen vond, bezig met zich in het zingen van de nieuwe evangelische liederen, op noten, te oefenen; en, naar de gewoonte der dorpelingen, de fa en *la*, met een' wijd opengesperden mond, zoo geweldig uitschreeuwden, dat ik moeite had om mij van lagchen te onthouden.

Als of ik om eens regt mijn lever te schudden op reis gegaan ware, was ik kort daarna weder ooggetuigen van een kluchtig tooneel. Langs een' weg met *lek*zand overdekt, kwam ik ten huize van een' ander' mijner vrienden, op 't oogenblik dat *Ko*, zijn knecht, een ware lummel, met *Ké* de dienstmaagd, plukhaarde (mijn vriend was uitgegaan): het kluchtig tweegevecht, met hangende haren aan de eene, en een bekrabt gezigt aan de andere zijde, was ontstaan, door dat de knecht lomp genoeg geweest was, om het droog*rek* van *Ke*, waarop zij zeer *krek* was, omverre te loopen, juist terwijl zij bokte, waardoor het op haar' *nek* was gevallen. — Toen ik de woedende meid in haar zegepralend krabben en slaan gestuit had, begon de laffe *Ké* te schreijen, snikkend zeggende: „ Wie kan tegen zoo'n „ vrouwspersoon vechten?" Hij was naauwelijks in staat om mij een stukje *lak* te geven, hetgeen ik noodig had, dewijl ik mijn' afwezigen vriend, de reden van mijne komst wilde schrijven, geen' tijd hebbende om zijne terugkomst af te wachten.

LEKKERKERK, zeggen voorts nog de Heeren, W. Starink (in een naamvers op het woord); J. F. Hollermann *Jr.*; J. C. Konigh, te *Zaandijk*; P. van Genabeth; P. W. Meijer; Jacobus Rabe, te *Arnhem* (in verzen); Mejuff. Anna Maria Jacoba Rabe, aldaar; de Heeren B. H. D'ailly; A. J. D'ailly, en O. V.

NB. De *Joodsche leerlingen*, ons in een' brief, gedateerd *Arnhem*, 1 May 1809, genoemd, als gevonden hebbende de boven verhandelde opgaven, en tevens die welke in ons 4de *Ds. 4de St.* voorkomen, zouden hunne namen mede aangeteekend gevonden hebben, ware het niet dat eene vergelijking van dien brief met een' anderen, uit *Amsterdam*, houdende de belagchelijkste Joodsche namen van Oplossers der laatstgemelde opgaven, ons zeer duidelijk hadde doen zien, dat beide brieven van eene zelfde hand gekomen zijn, en wij niet verkiezen te correspondeeren met een' tooveraar (o foei! een tooveraar eyenwel!) die te gelijk in *Arnhem* en in *Amsterdam* kan wezen. — De zigtbare handverbasteringen in die brieven plaats hebbende (vooral het naderhand veranderen van reeds geschrevene letters), doen intusschen de zeer befaamde behendigheid der *Jooden* geene eere aan.]

De Heer W. F. Verwey Stollberg, schrijft ons het volgende:

MIJNHEER REDACTEUR *der* Amst. Mercurius!

Twee mijner geëerde mede-correspondenten, namelijk de Heeren Kloppenburg en Kempe, zeggen, in mijne *logogryph* van het woord SLUIJER, nog de woordjes, *lijs*, *ij*, *ijl*, *lijs* en *rijs* gevonden te hebben (zie 4de Deel, 4de stuk, bladz. 195, in de noten); dan ik meen te mogen stellen dat die Heeren daarin dwalen. De genoemde woorden waren zeer wel voldoende geweest, en zouden mij zekerlijk ook niet ontvallen zijn, indien men in 't woord SLUIJER, de *ij* voor slechts één letter konde gebruiken, en het dus een woord van zes letteren ware: dan, zulks is strijdig met den spelling van den Hoogleeraar Siegenbeek, en met de, daarop gegronde, in de opgave bepaalde *zeven* letters (zie 3de D. 6de st.): *'t moederwoord bestaat uit twee deelen en zeven letteren;* tellende dus de *ij* voor twee letters, gelijk men die in de spelling ook zoo schrijft; derhalve kunnen de genoemde woordjes in 't moederwoord (SLUIJER) niet gevonden worden.

Het komt ons voor dat het verdere gedeelte van deze missive in lange na niet op zulke goede gronden rust: immers is 't geene bepaalde vereischte van eene letterkeering, dat de woorden welke men daardoor maakt, alleenlijk thans gebruikelijke en geene *verouderde Hollandsche woorden* mogen wezen, gelijk de Heer Stollberg schijnt te stellen? Het woord *flieren* (behendig stelen; ook beteekent het, 't kinderlijk *flutjes draaijen*) was weleer in gebruik; en wij ontmoeten 't woord *flier* (door den Heer Kloppenburg in 't moederwoord [SLUIJER] nog gevonden) in SLIERPEULEN. Het woord *rul*, door den Heer Kempe aangeteekend, was bij onzen Hooft zeer wel bekend, blijkens dat hij in zijne *Nederlandsche Historie*, bladz. 242, zegt: „Met dezelve *rul* loopen ze naar 't huis:" en behalve dat, is 't ook bij ons nog in gebruik, gelijk ieder weet. — Het woordje *er* (door den Heere Carras, aangeteekend) moet geenszins met een afkappings-teeken (*'er*) geschreven worden, als zijnde geene verkorting van *daar*. In Hoogstraten door Kluit lezen wij: „Ten „opzichte van *er* voor *re*; gelijk deze omzetting in onze taal zeer ge„meen is"; en: „Waaruit men ook ziet, hoe kwalijk men, bij dit „woordeken *er*, altoos het afkappingsteeken (*'er*) voegt, hetwelk zij„nen oorsprong mede verschuldigd is aan die dwaling, dat *er* van *daar* „verkort zijn zoude," enz. — Voorts zijn, naar onze meening, de woorden *leur* en *sleur* (door den Heer G. v. O. in 't bewuste moederwoord nog gevonden) geenszins verouderd: een *leur*, eene beuzeling, eene zaak van weinig belang, kennen wij zeer wél; en te *leur* gesteld te worden, is in de tegenwoordige zamenleving niet bewonderenswaardig. — Zoo zeggen wij met Hooft (in Henrik *den grooten*, bladz. 158) nog: „Om den „*sleur* te volgen;" met Vondel (in Peter en Pauwels) zouden

wil zeggen: „*Offrën* naar den *fleur*;" en met de Decker (*Lof der geldzucht*) „Want om de *fleur* quanfuis," enz. — Tijd, geen lust, ontbreekt ons om dit onderwerp verder uit te breiden. De Heer Stoltberg houde, intusfchen, ons onze tegenftreving ten goede.

Van den Heere F. J. H., te *W.*, hebben wij het volgende ontvangen:

Het zij mij geoorloofd aan te merken, dat de Heer J. Hambeek, bij het vervaardigen van het door hem aan u toegezonden versje (onderwerp DE LENTE), geplaatst in uw 4de D. 2de st. *bladz.* 90, zekerlijk gebruik heeft gemaakt van de, uit het *Latijn*, door den Heer P. Huifinga Bakker, vertaalde verzen (onderwerp ZANG OP DE WEDERKOMST DER LENTE); want in den tweeden druk van die verzen, bladz. 7, leest men het volgende: de lezer vergelijke het met de voormelde bij ons ingekomene aanvulling, door den Heer J. Hambeek zelven.

Zingt nu, juichs: de lieve lente keert terug; de winter vlugt;
Jongens! doof het vuur, bewaar uw turf en hout voor kouder lucht.
Al die voorraad, wil 't de Hemel, eischt een ander ftreng faifoen,
Als de wrange buijen woeden, zwarte wolken onweêr broên;
Als de mensch, verkleumd van koude, traaglijk treedt, en ftram van leên,
Met de kegels om de kaken, klappertandend krimpt inéén;
Of zich tegen 't ftrenge weder, kleedt in 't hermelijne bont;
Nu verfchijnt de ontloken lente; blaast violen uit den grond.
Wijkt dan uit de muffe fteden; ftreeft naar buiten; zoekt het veld;
Zingt, de winter vlugt; de lente wordt in haar gebied herfteld.

Tot heden zijn alleenlijk de volgende aanvullingen ingekomen, van de bepaalde eindrijmwoorden, onderwerp DE TIJD, geplaatst in ons 4de *D.* 3de *ft. bladz.* 154.

Hoe fnel ontvlugt de tijd op zijn gezwinde .... vlerken,
Naar 't grondelooze niet, *voor eeuwig, eeuwig .... heen!*
O mensch! denk dat gij hier .... beneên
Ook eens zijn prooi zult zijn; gij kunt hem niet .... beperken.
Eerbiedig dus 't geweld dat u ligt kan .... vertreden;
En rukken van deze aard, door een geduchte .... kracht:
Leef deugzaam, en gedenk die .... magt.
Hoe ras wordt dikwijls niet een leefdraad .... afgefneden!

J. H. v. O.

De tijd vlugt, als op arends *vlerken*,
Vaak ongenoten, fnellijk *heen*;
Verandert alles hier *beneên*,
En laat zich nooit door iets *beperken*.
All' wat beftaat wordt als *vertreden*,
Vertrouw dus niet, o mensch! op *kracht*!
Want, o! gij hebt geringe *magt*;
Ras wordt uw leven *afgefneden*.

W. Sterink.

De Heer opgever (P. van Kalfsvoet) zelf, heeft het volgende:

Hoe ras vervliegt de tijd! hij voert, op vlugge .... vlerken,
Ons, met al 't aardsch geluk, als ligte ftofjes .... heen;
Hij is de maatftaf van ons leven hier .... beneên,
En geeft elks duurzaamheid hare onverzetbre .... perken.
Pracht, luifter, heerfchappij, 't wordt all' door hem .... vertreden;
De fterkfte zelfs bukt voor zijne onweêrftaanbre .... kracht;
Doch fchoon al 't zigtbre word vernield door zijne .... magt,
Zijn eigen aanzijn wordt ook eenmaal .... afgefneden.

De tijd heeft wonder snelle *vlerken*;
Hij vliegt dáár *heen*,
En hier *beneden*
Kan geen hem in zijn vlugt *beperken*.

De grijsaard wil zich eens *vertreden*;
Hij heeft nog *kracht*;
Steunt op zijn *magt*;
Maar 't is zijn TIJD; de bloem wordt *afge-*
(*sneden*.

O. V.

Dewijl bij 't opgeven dezer eindrijmwoorden, 't onderwerp niet bepaald was geworden (*Merc.* 4de *D.* 3de *st. bladz.* 154;) eerst daarna is die bepaling geschied: *Merc.* 4de *D.* 3de *st. bladz.* 205, hebben wij, mede onder de letters O. V., dezelve als volgt aangevuld ontvangen:

DE MENSCH.

De vogel vliegt, met snelle *vlerken*,
Naar 't oosten en naar 't westen *heen*;
Nu is hij boven, dan *beneden*;
Maar vaak ziet hij zijn vlugt *beperken*.

Men schiet, hij valt, en wordt *vertreden*:
Ontweerd heeft hij volstrekt geen *kracht*—
Zoo zwak is ook des menschen *magt*;
Zijn levensdraad wordt vaak ook plotslijk
afgesneden.

Ter zelfde gemelde oorzaak hebben wij ook de beide volgende aanvullingen ontvangen:

DE OPGEWEKTE HOOP.

Gelijk een arend zweeft op nimmer moede....vlerken;
Zoo snelt, in bange zorg, mijn vlugtig leven....heen.
Geen aasje vreugde bestraalt mijn loopbaan hier....beneden;
Alleen de dood stelt aan mijn rampen paal en....perken.

Mijn hoop, zij is niet meer! zij ligt in 't stof....vertreden;—
Maar zacht! — Mijn God wenkt! — en ik gevoel de....kracht
Van 't heil-geloof in Hem, die, onbepaald in....magt,
Mijn hoop op Gods genade nog niet heeft....afgesneden.

H. F. Gangel.

DE TIJD.

Wie voert, met arends vlugt, op nooit vermoeide....vlerken,
Ons kwijnend leven naar de sombre grafkuil....heen?
Wie overwint het leed, de rampen hier....beneden?
Wie stelt, op hoog gezag, aan dwang en dwaasheid....perken?

Gij zijt het, grijze tijd! 'k zie 't al door u....vertreden,
Geen trotsch arduin, hoe hecht, biedt wederstand aan uw....kracht;
De stulp en 't grootsch paleis, 't bukt alles voor uw....magt;
Geen bloemtje, o tijd! of 't wordt door u eens....afgesneden.

H. F. Gangel.

MEDEGEDEELDE STUKJES.

JAMES CRICHTON.

Zoo het getuigenis van vele, te zijner tijd geleefd hebbende, schrijvers het niet bevestigd hadde, zoude men niet geloofd hebben, dat er in de 16de eeuw een zoo buitengewone Crichton geweest was, ja men zou-

die zijn aanwezen zelfs verworpen hebben: dank zij derhalve den geſchiedſchrijveren, voor dat zij ons een aandenken achtergelaten hebben, van dezen zoo buitengewonen jongeling, ten einde hij ons tot een voorbeeld ter naſtrevinge zoude verſtrekken.

Men weet niet met zekerheid den tijd van zijne geboorte; de Graaf van *Buchan* bepaalt denzelven op 't jaar 1560: zijn vader werd weinig tijds daarna, Lord Advocaat van *Schotland*; zijne moeder was van het Koninklijk geſlacht der Stuart's. Hij werd opgevoed te gelijk met Jacobus *den eerſten*, en heeft zijne ſtudiën gedaan onder Buchanus, en de andere leermeesters van dien Koning.

Op zijn twintigſte jaar, had hij eene loopbaan afgelegd in alle wetenſchappen; zijne moedertaal en tien andere vreemde talen waren hem allen even gemeenzaam; zijne talenten waren niet bepaald bij de letterkunde; want hij muntte ook uit in vele ligchaams-oefeningen; zelfs om op zijne vijanden te zegevieren. Hij overſprong zeer gemakkelijk eene ruimte van 20 voeten; gebruikte de wapens met de linkerhand zoo vlug als met de regter; hij was niet minder aangenaam door de ſchoonheid van zijn perſoon, als door zijn vriendelijk voorkomen.

Hij reisde. — Te *Parijs* gekomen zijnde, liet hij aan de deur van 't collegie van *Navarre*, eene ſoort van uitdaging aanplakken, bij welke hij alle geleerden opriep om met hem te redekavelen, gevende zijne partij de keus uit tien talen, en uit alle wetenſchappen. Welk een ſtoute ſtap! en hoe bewonderenswaardig tevens in een mensch, van den jeugdigen ouderdom van Crichton! te ſtouter en te bewonderenswaardiger, daar hij zich in dergelijke gevallen niet voorbereidde, of zijne verſcheidene ſtudiën eenigzins herdacht: in tegendeel beſteedde hij den tusſchentijd tot den bepaalden dag in vermaken; zoo dat de ſtudenten onder zijn' aanplakbrief ſchreven, dat men om zoo een monster van volmaaktheid te vinden, naar een huis van wellust gaan moest: Crichton echter zorgde wel voor zijne eer; hij hield zijn disput vol, negen uren lang, tegen *vier* Doctoren en *vijftig* meesters in de vrije kunsten, in 't bijzijn van meer dan *drie duizend* hoorders. Men ſchonk hem, met eene levendige toejuiching, een diamant, benevens een goudbeurs; en een van zijne vijanden kon niet nalaten te erkennen, dat honderd jaren vlijtig ſtuderens hem toeſchenen te kort te zijn om zoo veel te kunnen weten. Crichton, die ten dezen tijde den eernaam van *de buitengewone* gegeven werd, ging vervolgens naar *Romen*, waar hem het zelfde ontmoette; de Paus en de Kardinalen waren bij de overwinning die hij behaalde tegenwoordig.

Hij reisde op gelijke wijze door *Venetien* en *Padua*. Te *Mantua* muntte hij uit in den wapenhandel: in die ſtad leverde hij een tweegevecht, hetwelk drie burgers het leven kostte; hij verdeelde vervolgens, onder de drie weduwen der omgekomenen de verwedde ſom van 1500 pistoletten, alhoewel zijne eigene zaken in een' zeer ongunſtigen ſtaat waren.

De Hertog van *Mantua* nam hem aan tot Gouverneur van zijn' zoon; eene eer die hem, op eene zonderlinge wijze, het leven kostte. Verblijd zijnde over de gemelde post, bewees hij, naar luid van het verhaal, zijne dankbaarheid door het maken van een tooneelſtuk, waarin hij zelf *vijftien* onderſcheidene rollen ſpeelde; maar de ijver welke hij in het waarnemen van zijne post betoonde, maakte hem gehaat bij zijn' leerling, een wellustig

en wraakgierig Prins. Crichton werd op een' avond, in eene straat, door vijf gewapende en gemaskerde personen aangevallen. Hij verweerde zich, en vier der aanvallers vlugtten. Crichton den vijfden ontwapend hebbende, ligtte hem zijn masker af, en zag dat het zijn leerling was, die hem om genade bad. Crichton drijft zijne edelmoedigheid te verre; hij geeft den Prins zijn' degen weder, hem zeggende dat hij meester van zijn leven is, en deze stoot hem de kling door 't hart.

, Hij had slechts den ouderdom van niet meer dan 22 jaren bereikt.

H. P. Witkamp *Pz.*

DE MORGENSTOND.

Schoone morgen! 'k zing uw waarde;
Heerlijk is uw aanschijn thans;
Werwaarts 'k zie met starende oogen,
Aan de purpre hemelbogen,
Spreidt ge alom volmaakten glans.

Welk een schoonheid! wat al wondren
In het eindeloos verschiet;
Zie den frisschen uchtend dagen,
Als een gouden zonnewagen;
Goddlijk schoon, al wat men ziet!

Berg en duin en heuvel blinken,
Als van goud; wat majesteit!
Kruid en gras, door dauw bepereld!
God! gij schiept voor ons een wereld,
Vol, als Gij, van heerlijkheid.

U, gewiekte woudbewoners,
Zang beminnend voogleakoor,
U ook hoor 'k in bosch en velden,
Uwes Scheppers lof vermelden;
Gij streelt met uw' zang mijn oor.

Bloemtapijt doormengd met kruiden.
Hoe verrukt gij mijn gezigt!
Welk een grootheid! wat vermogen!
Hier straalt almagt mij in de oogen,
Bij dit streelend morgenlicht.

Ieder voorwerp toont mij grootheid,
Toont mij magt en majesteit;
Toont mij Goddelijke waarde;
O! waar nog een mensch op aarde
God! die niet uw' roem verbreidt.

Ja, 't is God die al deez' schoonheid,
Voor den mensch geschapen heeft. —
Wie toch; wie durft hier nog denken:
Deze wondren zijn geschenken
Van natuur, die alles geeft?

Dwaas! . . . Maar 'k zal mij niet verlagen.
U, die al 't geschaapne wraakt,
U als tegenstander te achten
'K weet, eens worden uw gedachten,
Ja, God heeft het al' gemaakt.

God! gij zijt alle eerbied waardig!
O! 'k erken vol van gevoel;
Dat Ge ons altijd wilt verzorgen;
Zelfs dees lieffelijke morgen,
Heeft ons tijdlijk heil ten doel.

v. Goch, te *H.*

HET WARE KENMERK. (*Eene anecdote.*)

De Heer B. vroeg eens een' zijner bekenden: „Zoudet gij mij kunnen zeggen, mijn „vriend! of de Heer S. van de *oude* dan wel van de *nieuwe constitutie* is?" — „Dat „kunt gij gemakkelijk weten" antwoordde zijn vriend; „indien gij slechts op zijne „*groote krulpruik* gelieft te letten."

A. W. N. van Gent, te *Amsterdam.*

Op bladz. 150. van ons *4de D. 3de St.* berigtten wij onzen geëerden *Harlinger Correspondent* (de Heer van Goch,) dat wij zeker, door hem ingezonden, geestig versje, *broederlievendheidshalve*, ter zijde legden. Op dat berigt hebben wij van hem het volgende ontvangen:

'K ben zeer te vreên, Heer Redacteur,
Dat ik het vers niet vindt. —
Ik dacht ook al, 't is wat te grof;
Dan, 't voorwerp bragt mij op die stof. —
Wèl hem die vrede mint! —

Hoogst edel is des menschen doel,
Als 't vrede en vriendschap geldt;
Ja, daarom heeft ook steeds mijn hart,
(Daar 'k weet dat vriendschap rampen tart)
Haar waarde op prijs gesteld.

'K zong vaak haar' welverdienden lof,
Gevoelvol; en gewis
Vindt als het ware vriendschap geldt,
Mijn geest een bloemrijk open veld,
Waaraan geen eindpaal is.

Weg, weg dan tweedragt! weg dan haat!
Weg wraakzucht! wijkt van mij!
Als stoorders van vreêlievendheid,
Worde u voor eeuwig gunst ontzeid,
Van heel de Maatschappij.'

VIERDE VERVOLG *en* SLOT *der ingekomene* ADVIZEN, *op het voorstel van den Heere* C. L, *wegens de* LOGOGRYPH-CHARADEN. (*Zie laatstelijk desaangaande ons laatstvoorgaande stuk bladz* 204.)

Het voorstel van den Heere C. L. houde ik voor zeer goed; doch om geene twee zelfde letters in zulk eene opgaaf te gebruiken (het geen zeker Correspondent voorgeslagen heeft) kan ik niet goedkeuren; want eene *Logogryph-Charade* dient eenige overeenkomst te hebben met eene *Logogryph*; en ook eenige overeenkomst met eene *Charade*: dus valt het regt niet geheel over aan eene *Logogryph* (waaromtrent zulks bepaald is) maar ook aan eene *Charade* (waaromtrent zulks niet bepaald is). Elk die zich aan het voorstel wegens eene *Logogryph-Charade* houdt, zal met mij toestemmen dat dit billijk is.

H. W. Carras, te *Zutphen*

Ik ben van oordeel de *logogryphen* en *charaden* te separeeren, en alle de andere opgaven *raadsels* te heeten.

J Gonggrijp, te *Harlingen*.

De voorslag van den Heere C. L., aangaande de *Logogryph-Charaden* stem ik toe, vermits de opgaven, over welke hier 't verschil plaats heeft, niet met regt *charaden*, en ook niet volkomen *logogryphen* genoemd kunnen worden; dewijl zij van iedere soort iets hebben, en *logogryph-charaden* dus een zeer gepaste naam voor de bedoelde opgaven is; daar die naam derzelver juiste hoedanigheid te kennen geeft.

A. J. D'Ailly.

Indien men eenige opgaven *logogryph-charaden* noemt, zoude men weder anderen met den naam van *logogryph-raadsels* en *charade-raadsels* moeten bestempelen, hetwelk niet dan verwarring kan veroorzaken: en die soort van opgaven geheel uit te sluiten, zoude den Mercurius van een groot aantal fraaije opgaven berooven: men moest derhalve, mijns dunkens, het volgende bepalen:

LOGOGRYPHEN *zijn, waarin verplaatsing of wegneming van letters, met betrekking tot het geheele woord, voorkomen.*

CHARADEN *zijn, wanneer hetzelfde met de lettergrepen geschiedt, kunnende iedere lettergreep vermeerderd of verminderd worden.*

RAADSELS *zijn, als het woord op zich zelf, regt of verkeerd gespeld, beschouwd wordt.*

L. J. Ulman.

Betrekkelijk de vraag, of voordragt, van afzonderlijke *logogryph-charaden*, zoude ik oordeelen dat geene verschikking van letteren, maar wel van syllaben, of grepen, plaats moest hebben; anders wordt men te zeer in woorden bepaald.

N. Veergraag, te *W*.

Ik stem volkomen in met den Heere C. L., wegens de *logogryph-charades*; mits er eene afzonderlijke wet voor dezelve daargesteld worde.

L. J. Hoekel.

De voordragt van den Heere C. L. neem ik eensdeels aan; in zooverre namelijk, dat het ongerijmd is, in eene *charade* eenige letterkeering te brengen: dewijl dezelve het kenmerk van eene *logogryph* is; doch dat die *charaden*, waarin letterverplaatsingen plaats hebben, *logogryph-charaden* genoemd zouden worden, keur ik geheel af. Ik wenschte dat er wegens het stellen eener *charade* die wet in acht genomen moest worden, dat het *charadewoord* uit niet meer dan vier lettergrepen mogt bestaan; welke lettergrepen men moest mogen verzetten zoo als men begeerde; echter zonder een derzelve, het zij door bijvoeging van eene letter, in het woord voorkomende, te verlengen; of, door weglating te verkorten. Zoo deze wet aangenomen wierde, bestond er geene zoogenaamde *logogryph-charade* meer, en ware dus de zaak, thans in omvang zijnde, afgedaan.

W. F. Verwey Stollberg.

Ik stem met de vraag, aangaande *logogryph-charaden*, in, zonder bepalingen.

Jacob Bru, *Jr.*

De missive van den Heere G. v. O., dato Pmo. dezer, leggen wij, vrede lievendshalve, ter zijde: zooveel van dezelve moeten wij echter den lezer mededeelen, dat de Heer G. v. O., zegt: „ Overigens dient nog aangemerkt te worden, dat wanneer men „ in eene *logogryph* niet aan eene volkomene uitwerking verbonden ware, een boerenkinkel, die slechts lezen geleerd had, wel in staat zoude zijn zulk eene letterkeering te vervaardigen, en dus zoude niemand schroomen eene *logogryph* in te zenden; „ waardoor in den *Mercurius* nog veel meer plaats te kort zou komen, dan thans het geval is." — Wij zijn mede van gevoelen dat eene *logogryph* volkomen uitgewerkt moet worden, dewijl de rijkheid derzelve hare fraaiheid uitmaakt.

Voorts zij den Heer G. v. O. berigt, dat zijn beklag over den Heere H. Kraay, die (*Merc.* III. *De.* 2de *st. bladz.* 241, *de tweede regel van onderen*) 't woord HOL opgeeft, als door den Heer G. v. O., in deszelfs *logogryph*, KLOMP, overgeslagen, den Heere Kraay niet aangaat; dewijl dat woord (HOL) een drukfeil is, en KOL moest wezen. In de proeven van zulk eene kleine letterfoort, is dikwijls, door eene ruwe behandeling van den drukker, de *h* niet van de *k* te onderscheiden.

De Heer A. Bredie *Jr.*, zegt: „ In den *Merc.* 3de *D.* 6de *st.*, de opgaaf van den „ Heere Kloppenburg, en in het 4de *D.* 2de *st.*, die van den Heere A. Koster „ gezien, en van de laatste slechts het begin gelezen hebbende, begreep ik terstond (niemand zal er lang op denken) dat die Heeren hunne eigene namen voorgesteld hadden. „ Nu zult gij, Mijnheer, mij moeten toestemmen dat dit het vernuft niet zeer opscherpt. „ Immers hij die een weinig oplettend is, zal, bij den eersten opslag van het oog, het „ antwoord onder de opgaven geschreven zien: daar dit nu (mijns oordeels) niet geoorloofd moet wezen, verzoek ik den Heeren uwe correspondenten deze mijne bedenking „ voorte stellen, ten einde door de meerderheid van hun bepaald worde, of het gemelde „ al dan niet geoorloofd moet blijven."

De gemelde bedenking wordt onze geëerde Correspondenten bij dezen voorgesteld, met verzoek van ons hunne gedachten daarover te willen laten toekomen.

Wij moeten den Heere Hendk. Kempe *Lodewijksz.*, toestemmen dat zijn ingezonden woord van negen lettergrepen, namelijk TAFELMESSENHECHTENMAKERIJ (*), niet te verwerpen is, om dat, gelijk wij desaangaande gezegd hebben (*Merc.* 4de *D.* 2de *st. bladz.* 84.) „ ofschoon zulk een fabrijk zoude kunnen bestaan, de vraag echter is, of „ dezelve werkelijk bestaat:" zijn Ed. heeft gelijk dat het genoeg is, als zulk een fabrijk bestaan *kan*: wij trekken dus dat gezegde bij dezen in, en moeten zijn Ed. mede toestemmen dat het woord OVERALOMTEGENWOORDIGHEID niet vrij is van *gezocht* of wel *gerekt* te wezen (hoezeer 't gebruik hetzelve gewettigd hebbe); want ALOMTEGENWOORDIGHEID te zeggen is even voldoende en krachtig.

(*) *De Heer* H. G. Kloppenburg *heeft op de vraag naar zulk een woord (van negen lettergrepen) het woord* OPPERBEVELHEBBERSCHAPPELIJK *ingezonden.*

De aanmerkingen van den Heere Justus Regtgraag op de *Fransche verzen* van den Heere Witkamp *Pz.*, en H. Kraay *Dirksz.* (zie ons laatstvoorgaand stuk, bladz. 84) zijn in zooverre gegrond, dat de zegging, *Cette demande est bien beau*, moest zijn: *Cette demande est bien* BELLE, om dat *demande* van het vrouwelijk geslacht is, maar zijne aanmerking op, *Et pivoine est le mot*, vervalt, om dat in de *Merc.* dus gelezen wordt: *Et pivoine est ici le mot.*

Ook vervalt zijn Eds. aanmerking op het woord *coisleur*, in het versje van den Heere Kraay voorkomende, dewijl het zeer duidelijk eene drukfeil is, en *couleur* moet wezen.

Verder zegt de Heer Regtgraag:

„ Het rijmen van *beau* op *mot* ('t welk in den *Amst. Merc.* meer dan eens is gedaan) „ wordt door velen, die eenen goeden smaak bezitten, geheel afgekeurd; want men rijmt „ niet alleen voor het *gehoor*, maar ook voor 't *gezigt*."

Op het zeggen van den Heere Kraay: *Qui chante très beau*, teekent de Heer Regtgraag het volgende aan:

„ Ik heb nimmer eenen *Franschman* van een mensch of vogel hooren zeggen: *Il* „ *chante* BEAU; offchoon *beau*, FRAAI, SCHOON, enz. beteekent; maar wel: „ *Il chante* „ BIEN, *joliment* enz."

In het versje van den Heere H. G. Kloppenburg, ter oplossinge van de *logogryph*, POLAK; welk versje geplaatst is in het 4de *Bz.* 4de *st.* bladz. 198, staat abusivelijk:

La is voorts 't woord
(Hoe vaak gehoord)
Dat hier vergeten is.

Moet zijn, AL *is hier 't woord*, enz.

De aanmerking van den Heere P. van Kalsvoort, wegens de weinige belangrijkheid der meeste vragen, in ons werk voorkomende, stemmen wij gereedelijk toe, en verzoeken hem zijn aanbod van verbetering daarin te maken, tot dadelijkheid te doen overgaan.

De *fransche charade*, beginnende: *Un professon* enz., kan niet geplaatst, om dat het bedoelde woord niet tevens ingezonden is.

Wij verzoeken verschooning voor 't niet plaatsen van het vers, ten titel voerende: DANKOFFER AAN GOD: het is geschied om dat wij hetzelve beschouwen als een onderwerp behandelende, hetwelk onze lezers geen belangneming kan inboezemen: bij andere, voor ons werk gepaster, gelegenheden, bevelen wij ons in des dichters gunstige mededeeling.

De missive van den Heere A. Z. is ons wel geworden; wij zullen er, in ons eerstvolgend stuk, gebruik van maken.

De vraag wegens een woord, hetwelk te gelijk zelfstandig naamwoord in 't enkelvoud; zelfstandig naamwoord in 't meervoud, enz. is, zullen wij met genoegen plaatsen, indien de Heer inzender ons alvorens gelieft in te lichten, hoe het bedoelde woord *zelfstandig naamwoord* in 't *meervoud* genoemd kan worden.

Dewijl het verpligtend verlangen van den Heere G. W. G., op niets geheim betrekking heeft, zal, ter onzer drukkerij, aan hetzelve voldaan worden.

NIEUWE OPGAVEN.

LOGOGRYPHEN.

1.) Met *la*, *ab*, *le*, *el*, *ba*, *be*, *lb*, | Die in den bijbel kundig is,
En *bal* met *bel* word ik beschreven: | Weet zeker waar ik ben gebleven;
Wie lust heeft rade ('t is mijn wensch)
Wie was toch, denkt gij de eerste mensch?

J. Gonggrijp, te *Harlingen.*

2.) *Deez' logogryph bevat in zich een zeker woord,*
Waarnaar men soms verlangt; ja, iets dat vaak bekoort;
Vooral wanneer een vriend het u heeft toegezonden.
De letters 1 *en* 3. *met* 4. *en* 2. *verbonden,*
Beteeknen zekren drank meest van de mans geacht,
In 1. *met* 4 *en* 5. *ziet men een mannendragt.*
Wilt gij ook een' persoon, naar zeker land geheten,
Neem dan 3. 4. *met* 2. — 4. 3. *dient ons om te eten.*
Veel dingen naast elkaâr, zijn 't geen gij in mij leest,
Uit 2. 4. 3. — 2. 3. *met* 1. *heeft mensch en beest.*
Die 5. 3. 4. 2. *is, wordt dikwijls stout geheten.*
Dit weinige is genoeg om 't moederwoord te weten.

H. W. Carras, te *Zutphen.*

CHARADEN.

NB. *In gevolge den dankbaarlijk ontvangen' raad, van den Heere,* J. Arnstede, *leggen wij de ingezondene* logogryph-charades *ter zijde, tot de in omvraag zijnde zaak, deswegens, door de meerderheid onzer geëerde Correspondenten beslist zal wezen.*

1.) Ik besta uit twee deelen, en ben een huishoudingsstuk. Door middel van mijn geheel wordt mijn eerste somtijds weggeruimd. Mijn tweede is een *Fransch* zelfstandig naamwoord, hetwelk met regt onmisbaar genoemd kan worden.

A. Koster.

2.) Mijn geheel bestaat uit drie deelen: 't eerste deel is in den koophandel onontbeerlijk; mijn tweede is, zoo wel in 't *Fransch*, als in 't *Latijn*, een ontkennend bijwoord; mijn derde is zekerlijk in alle huishoudingen te vinden, en is, omgekeerd, een zoon van een' onzer oudste voorvaders. Mijn geheel gebruikt men tot verbetering van 't eerste deel.

W. F. Verwey Stollberg.

3.) *Il y a un mot dans la langue Française, de six syllabes; et signifie une epithète donné aux partisans* d'Aristote *qui se disputoient. Les deux premieres syllabes sont un participe d'un verbe neutre, et les deux secondes syllabes, un mot substantif masculin singulier, et signifie cela dont sans cela point de patisserie, ni de pain on se pourroit préparer*

Johs. Jacs. Lardelli.

4.) Un verbe est mon entier,
Et mon premier,
Ou mon dernier,
Sont chaque cher, et bien aimé.

H. Kraay.

RAADSEL.

2.) 'K ben in het plantenrijk, leest gij me in d' eersten zin;
In d' andren strek ik steeds den schipper tot gewin;
Tot sluiting dien ik in een' derden zin genomen;
Ten vierden ben ik van een werkwoord afgekomen;
Ten vijfden kunt gij me ook aan koets of wagen zien,
En in den zesden zin dien 'k zekere ambachtslièn.

A. G. van Cappelle.

BURGER HUIS-APOTHEEK.

VIJFDE VERVOLG *en* SLOT *der* VOORSCHRIFTEN, *onder de landlieden verspreid*, *enz.*

14.) Is echter deze voorzorg niet naar wensch uitvoerbaar, of niet voldoende, en wordt men ook, door eene onaangename walgelijke lucht bij den zieken, beducht gemaakt voor besmettelijkheid, dan moeten, zonder uitstel, de krachtigste middelen hier tegen te werk gesteld worden.

Men moet zich toch tot het verdrijven of verdelgen van smetlucht, geenszins verlaten op het branden van wierook, jeneverbeziën of diergelijke rookerijen, die wel de kwade lucht veranderen, maar de smetstoffen niet verdrijven; of ten onder brengen kunnen.

Beter dient hier toe het sprenkelen met, en de damp van sterke azijn, onder de onzen sedert lange in gebruik, gelijk ook de rookdamp van op eene gloeijende kole brandende salpeter; of ook van aangestoken buskruid wel gebruikt wordt, maar die wij niet aanbevelen.

15.) Doch de beter zuiverende mineraal-zure dampen, door vitriool-olie losgemaakt, uit salpeter of gemeen zout en bruinsteen, zijn, in de latere tijden, tot het weren en vernielen der smetlucht, boven alles werkzaam, en zeker bevonden; de eersten door den Engelschen Doctor Smyth, de laatsten door den verdienstelijken Franschen Guyton Morreau, gelijk ook deze heilzame werking in ons vaderland genoegzaam is bevestigd.

Ons schijnt nog de voorkeur toe te komen aan de damping met verzuurd zoutzuur, volgens Guyton, waarvan thans de kracht, ter wegneming of vernietiging van alle besmetlijkheid, der meest aanstekende zware koortsen en ziekten, door sterke proeven, genoegzaam is gebleken; gelijk die dampingen dan ook, en nu laatstelijk in sommige zenuw-rotkoortsen (*typhe nervosæ putridæ*) te *Spakenburg* en *Kortenhoeve*, in ons gewest, met vrucht zijn aangewend.

Deze zure dampingen, dan, stelle men, in alle gevalle van gevreesde besmetlijkheid der ziekte, aanstonds te werk; zij zijn gemakkelijk uitte voeren; niet onaangenaam; niet hinderlijk, niet kostbaar, derzelver ingredienten zullen overal ligt te bekomen zijn; ook voor de armen om niet, tessens met een berigt van het gebruik, waarmede wij deze onze raadgevingen nu zullen besluiten.

VOLMAAKT TOILET,
VOOR DE SCHOONE KUNNE.

Ander middel tegen sproeten en allerlei huidvlekken.

Maak een once bergaluin en een once zwavel zeer fijn, doe een en ander in een pints fleschje; giet 'er een half pintje rozenwater op en schudt het een vol half uur lang. Zoo dikwijls men van dit vocht zal gebruiken moet de flesch weder geschud worden. Wanneer men in hetzelve een dunnen linnen doek doopt, en dien den ganschen nacht op het aangezigt laat liggen; hetzelve des morgens met rozenwater wascht, zullen gewisselijk alle roode en geele vlekken van hetzelve verdwijnen, en zal het vel zeer zacht en blank worden.

TOEGIFT No. 5.

In ons 4de D. 1ste st. *bladz.* 52, verzochten wij onzen geëerden Correspondent, den Heere H. Hermans, zijne op het bewuste voorstel wegens de kogels, in het water gelegd wordende (zie 2de D. 64e st. *bladz.* 256.) ingezondene oplossing, ten dienste van den kweekeling, met onderwijzende redenen te bekleden, en ons dezelve alsdan ter plaatsinge te laten toekomen; gezegde Correspondent heeft aan dit verzoek wel willen voldoen, gelijk uit het volgende blijkt. Dus zegt de Heer Hermans:

„ Ik heb in de *Amst. Merc.* 2de D. 5de st. *bladz.* 239. bewezen, dat $\frac{px^2}{4}$ den inhoud van allen cirkel te kennen geeft; hierom zal ook $\frac{px^2}{4} \times \frac{2}{3} = \frac{px^3}{6}$ den algemeenen inhoud van een' globe bevatten. Deze algemeene inhoud nu kan vergeleken worden, met alle opgegevene bepalingen van denzelfden aard. Wanneer dus de proportie van de middellijn eens cirkels tot deszelfs omtrek gesteld wordt te wezen, als 7 : 22, en men eene andere omtrek (a, in ons voorstel $=44$) opgeeft, zoo zal de inhoud van den gevraagden globe beantwoorden aan $\frac{49a^3}{2904}$; want $22 : 7 = a : \frac{7a}{22}$, middelijn van den gegeven kogel.

Voorts is het quadraat van de middelijn van een cirkel, tot deszelfs omtrek als 14 : 11; zeg daarom, $14 : 11 = \frac{49a^2}{484} : \frac{7a^2}{88}$ $\frac{7a^2}{11} = \frac{1}{3}$ van $\frac{7a}{22}$

$\frac{49a^3}{2904}$ gelijk gezegd is.

Eene overeenkomst, betreffende het opgegevene voorstel, zal vervolgens blijken, wanneer men het eerst uitgelopene vocht (4 mengelen) stelt $= b$, en het tweede uitgelopene vocht (28 mengelen) $= c$, en zegt:

uitgel. vocht b veroorzaakt door $\frac{49a^3}{2904}$ kogels inh. welken kogels inh. veroorz. uitgel. vocht $b+c$

Komt $\frac{49a^3(b+c)}{2904\,b}$, inhoud des grooten kogels. Dit vergeleken met $\frac{px^3}{6}$, de algemeenen inhoud van een' kogel; zoo heeft men,

$$\frac{11\, a^3\, (b+c)}{2904\, b} = \frac{t\, x^3}{6} = \frac{11\, x^3}{21} \quad (*)$$

$$\tfrac{11}{21} \,/\; x^3 = \frac{343\, a^3\, (b+c)}{19648\, b}$$

$$\sqrt[3]{}\qquad x = \frac{7a}{22} \sqrt[3]{\frac{(b+c)}{b}}$$ de begeerde middelijn.

Hieruit volgt nu weder deze proportie:

Middell. *Middell.* *Omtr.*

$$7 : \frac{7a}{22} \sqrt[3]{\frac{(b+c)}{b}} = 22 : a\sqrt[3]{\frac{(b+c)}{b}}$$; zijnde dit de *formulæ* van den *Algemeenen telkunstigen regel*, door ons, van wege den Heere Hermans, den kweekeling medegedeeld, in *Merc.* 4*de D*. 1*ste st. bladz.* 52.

VERVOLG *der* OPLOSSINGEN *van de* VOORSTELLEN, *gedaan in ons* 3de D. 3de st.

2.) Van den Heere P. Castor. — De volgende werkwijze is die van den Heere B. H. D'ailly:

Volgens 't voorst. is $3 : 2 = x : 12 - x$

$$26 - 3x = 2x$$

$$36 = 5x$$

$$5 \,/\; 7\tfrac{1}{5} = x$$: dus is het antwoord: $x = 7\tfrac{1}{5}$ en $y = 4\tfrac{4}{5}$.

De werkwijze van den Heere Voorsteller is allezins aan deze gelijk; zoo ook die van den Heere, A. J. D'ailly.

Dus werken de Heeren, Fs. Hovenier en P. Jsz. Kan, te *Edam*:

a of $3 : b$ of $2 = x : y$

ax of $3x = by$ of $2y$: en volgens voorst. $x + y = 12$

$$3 \,/\; x = \tfrac{2}{3} y \qquad\qquad x = \tfrac{2}{3} y$$

$$1\tfrac{2}{3} y = 12$$

$$5 \,/\; y = 7\tfrac{1}{5}$$

$$3y = \quad x = 4\tfrac{4}{5}$$

Het volgende is van den Heere C. van Schaick *Jr.*, Huisonderwijzer te *Amsterdam*:

Volg. voorst. is $3 : 2 = x : y$, en $x + y = 12$

$$2x = 3y \qquad 2x + 2y = 24$$

$$2x = 24 - 2y, \text{ dus } 3y = 24 - 2y$$

$$5y = 24$$

$$5 \,/\; y = 4\tfrac{4}{5}$$

En $x = 7\tfrac{1}{5} = 12 - x$

(*) *Want volgens* Merc. 2de Ds. 5de stuk, bladz. 239. *is* $1 : t = 7 : 22$; *dus* $7t = 22$; *dus* $t = \frac{22}{7}$; *dit in* $\frac{t x}{6}$ *in de plaats van* t *gebruikt, komt* $\frac{22 x^3}{42} = \frac{11 x^3}{21}$.

De Heer L. J. Ulman, bewerkt het voorſtel ſtelkunſtig, even als de Heer B. H. D'ailly doet (zie boven); en telkunſtig, zeer eenvoudig, als volgt:

$$\begin{array}{l} 2 \\ 3 \\ 5 : 12 = \end{array} \left\{ \begin{array}{l} 2 : 4\frac{4}{5} \\ 3 : 7\frac{1}{5} \end{array} \right\} \text{De begeerde getallen.}$$

De Heer W. L. F. C. van Rappard, te *Arnhem*, geeft den grond dezer telkunſtige bewerking op, in de volgende bewerking:

a is: $b = x : y$

En dus $a + b : b = x + y : y$ volgens Eucl. 5 B. 18 voorſt.

Derhalve $a + b = 5 : 2 = 12 \; (= x + y) : x$

$$5) \; 24 \; (4 \quad 4\frac{4}{5} = x.$$ Deze van 12 komt $y = 7\frac{1}{5}$.

(*Meer in ons eerstvolgend ſtuk.*)

NIEUWE VOORSTELLEN.

1.) *x Perſoonen hebben zamen x^3 guldens gevonden: de eerſte nam meer dan de tweede; de tweede meer dan de derde, enz., tot den laatſten, die deswege het minſte had; maar daar den eenen zooveel toekwam als den anderen, vonden zij goed, dat de eerſte, die het meeste had, de ſom van ieder der anderen zoude verdubbelen; de tweede, die daardoor het meeste bekwam, zoude hetzelfde doen; en zoo ook de derde, tot den laatſten toe. Dit alzoo afgelopen zijnde, bevonden zij dat ieder x^2 guldens had. Zoo nu het geen de derde genomen heeft, gelijk is aan $\overline{x-1}|^2$, en x een rationaal quadraatgetal is, wordt gevraagd, hoeveel x, x^2 en x^3 is, en wat elk vóór de eerſte verdubbeling had?*

J. Hector, *Rekenmeester.*

2.) *Als A ponden B guldens waardig zijn, dan zijn C ponden D guldens waardig: zoo nu A en B = 5; A en C = 6, en C en D = 10 zijn, vraagt men naar de waarde van A, B, C en D, ieder bijzonder.*

F. H. & P. K., te *Edam.*

NB. De door ons verzochte bewerking van het bewuste voorſtel, wegens de boeren die met eijeren ter markt gaan, is ons wèl geworden; dan, wij moeten den geëerden inzender andermaal een verzoek doen, alvorens zijn voorſtel te plaatſen; namelijk, om ons eene demonſtratie zijner werkwijze, dat is de gronden op welke dezelve rust, mede te deelen, ten onderrigt van de kweekelingen, welke wij, bij het zamenſtellen van het mengelwerk des *Amſterdamſchen Mercurius*, altoos in 't oog houden.

AMSTERDAMSCHE
MERCURIUS.

ZEER KORTE BESCHRIJVING
VAN DE WERELDBEROEMDE KOOPSTAD
AMSTERDAM.
(*Tiende vervolg.*)

Omtrent dezen tijd (omtrent het midden der veertiende eeuw), toen *Amsterdam* reeds aanziens genoeg bekomen had om in 't *Hanzé-verbond* te treden, en zelfs lang te voren, was de vaart op *Hamburg* en *Bremen*, dus de handel in bier en hout, bij de *Amsterdammers* reeds zeer aanmerkelijk; en schoon die van 't *Hamburger bier* te niet gegaan zij, is die van hout en andere waren een aanzienlijke tak gebleven.

In 1345 trof den Graaf van *Holland* het ongeluk dat hij door de *Friesen* verslagen werd. In 't jaar 1338 hadden zij hem voor hunnen Heer aangenomen. 'T zij nu dat hij hen met al te zware schattingen belast had, of dat zijne ambtenaren meer van hun gevorderd hadden, dan zij (*Friesen*) uit hunne zucht tot vrijheid dragen konden, of dat iets anders hun in den weg was, waarover zij te onvreden waren, is niet wel met zekerheid te zeggen; maar dit weet men dat zij de wapenen tegen hem opgevat, en zijne ambtenaren zoo onheusch behandeld hadden, dat WILLEM besloot, hem daarvoor door zijne krijgsmagt, te straffen. Met die magt te *Dordrecht* scheep gegaan zijnde, zettede hij te *Staveren* voet aan land, waarop kort daarna een hevig gevecht voorviel, in 't welk de Graaf, benevens vele van de zijnen, het leven lieten, wordende het getal der gesneuvelde *Hollanders*, zonder vergrooting, tot op 3700 bepaald; en alhoewel men onder de gesneuvelden geene *Amsterdammers* genoemd vinde, is het echter zeker dat zij den Graaf in dezen togt met hunne schepen ten dienst geweest zijn, dewijl zij hem reeds vóór 't jaar 1300, in zijne heervaarden ten dienst gestaan hadden.

Na het omkomen van Graaf WILLEM IV. kwam, uit krachte der erfopvolging, één zijner vier zusters, en wel de eerste, MARGAREETH genaamd, en die de gemalin van Keizer LODEWIJK was, als de naast geregtigde, tot het bezit der Graafschappen *Henegouwen*, *Holland* en *Zeeland* enz., zonder dat de tegenstreving van EDUARD III, Koning van *Engeland*, die FILIPPA, zuster van MARGAREETH in huwelijk had, in aanmerking kwam, wat moeite hij ook aanwendde; zijnde

voor haar, behalve het regt van eerstgeboorte, de magt van haren gemaal, te sterk tegen de eischen van EDUARD; welke magt nog sterker werd door de neiging der ingezetenen, die zich meer goeds beloofden van de regering van deze vrouw, dan van die der *Engelsche Vorstin*.

Met de lente van 't jaar 1346, kwam VROUW MARGARETH in *Holland*, en ontving in 's *Hage* de huldiging; bij welke plegtigheid zij den lande verscheidene voorregten toestond. *Amsterdam*, onder anderen, ('t welk in 1342; door Graaf WILLEM den IV, beschonken was met de vrijheid van regtsoefening; dat is om binnen de stad, de voorvallende zaken, door Schout en Schepenen te doen beslechten; mits niet dragende tegen 's Graven Heerlijkheid; *Amsterdam*, herzeggen wij) werd grootelijks door haar bevoorregt, bestaande voornamelijk daarin, dat zij, volgens de woorden van den voorregtsbrief, „of hare nakomelingen, de stad nimmermeer, in geenre manieren vervreemden of scheiden zoude van de Graaflijkheid van *Holland*; zullende deze ve integendeel blijven aan de Graaflijkheid van *Holland*, gelijk andere steden in *Holland*, sonder eenig verscheit, tot eeuwelijcken jaren." — 'T is zeker, is omtrent deze zaak gezegd, dat de regering van dien tijd reden had om, op de verkrijging van deze belofte ten sterksten aan te houden. Men had bij ondervinding wat voorregt de stad genoten had, sedert zij onder de Grafelijke regering gekomen was; men wist welke onheilen zij had ondergaan, onder de beheersching van bijzondere Heeren, als die van AMSTEL en anderen, welke in zaken van groot gevolg gewikkeld, geen magts genoeg gehad hadden om hunne aanwassende stad te beschermen: de voorbeelden waren voorhanden, hoe voorheen de Graven de goederen van AMSTEL hadden weggeschonken; ja zij wisten hoe Graaf WILLEM III. zelfs de Heerlijkheid van *Gouda* aan zijnen broeder JAN enz. had gegeven, dus waren zij beducht dat de Gravin, door deze belofte niet bedwongen, de Heerlijkheid van *Amstel* en de stad *Amsterdam*, wel aan een' harer zonen konde schenken (*).

Vrouwe MARGARETH had reeds in het jaar 1346, de regeering over *Holland* aan haren tweeden zoon, Hertog WILLEM van *Beijeren*, als haren Stadhouder, afgestaan; en was daarop eerst naar *Henegouwen*, en vervolgens naar *Beijeren* gekeerd. Spoedig echter had zij reden om zich dien afstand te beklagen; want Graaf WILLEM, die van dag tot dag zijn gezach wist uit te breiden, verpligtte haar hem alles, behalve *Henegouwen*, af te staan.

De heerschzucht smoort de stem van 't bloed,
Hoort vriendschap, pligt noch mededogen;
Zij zelve is 't voorwerp van haar pogen;
Want zij altoos zich zelv' voldoet.

(*) *Onder de voorregten welke de stad omtrent dezen tijd reeds genoot, telt men hare tolvrijheid in 't sticht van* Utrecht; *in* 1350 *werd zij daarin bevestigd, en ten zelfden jare verkreeg zij ook dezelfde vrijheid in* Waterland.

Vrouwe MARGAREETH werd, door den ontijdigen dood van haar Gemaal te sterker genoodzaakt, den afstand aantenemen, 't geen zij echter meer gedwongen dan vrijwillig deed; de zaak werd voorts op eene vergadering door de Edelen en steden van *Holland* en *Zeeland*, te *Geertruidenberg* gehouden, bezegeld. Als iets aanmerkelijks, ten opzigte van ons *Amsterdam*, verdient hierbij te worden aangeteekend, dat ook zij, onder de *Hollandsche steden* welke hare afgevaardigden op de dagvaart zonden, genoemd wordt, als zijnde dit de eerste maal dat zij ons op dien eeretrap vertoond wordt. — Gelukkig zoude het voor den lande en voor deszelfs inwoners geweest zijn, waren moeder en zoon vergenoegd geweest en gebleven, met en bij de tusschen hen gemaakte overeenkomst; dan, aldra klaagde vrouwe MARGAREETH dat haar zoon nalatig was, in het leveren der geschriften, waarbij haar eene bepaalde jaarlijksche som van 10,000 oude schilden was toegelegd, uit de inkomsten der door haar afgestane landen. Het bleef niet bij die klagten; MARGAREETH trachtte zich, met hun welke haar toegedaan waren, zoodanig te versterken, dat zij 't gezag weder meester werd om hare zoon uit de regeering te kunnen bonzen. De meeste Edelen en steden hielden zich aan de zijde van Graaf WILLEM, en daaruit ontstond die landverdervelijke twist, wier partijen men, ter onderscheidinge, *Hoekschen* en *Kabeljaauwschen* noemde; een twist die, helaas! den landen HONDERD EN VIJFTIG jaren lang geteisterd heeft. De *Kabeljaauwschen* droegen graauwe bonetten, ter hunner onderkenninge van de *Hoekschen*. Dezen, die voor de partij van de moeder waren, meenden magts genoeg te hebben om de anderen, die den zoon toegedaan waren, te kunnen *vangen:* men gebruikte dit woord, als eene zinspeling op de woorden *hoek* en *kabeljaauw*, en het aannemen der beide benamingen was zijnen oorspong verschuldigd aan het spottend zeggen, dat de groote visschen (de *kabeljaauwen*) de kleineren opaten; waarop geantwoord werd, dat er dan nog *hoeken* waren om de groote visschen te vangen.

Onder de steden welke zich bij de *Kabeljaauwschen* voegden, bevond zich onze stad *Amsterdam*, die ook den Grave, bij de eerste dadelijkheid, onderstand liet toekomen; ja zelfs heeft men reden te vermoeden, dat eenige *Amsterdammers* hem de hand geleend hebben, in 't vernielen van de *Hoeksche sloten*.

Niet te vergeefs verzocht vrouwe MARGAREETH hulp bij haren schoonbroeder, Koning EDUARD. In 't begin van 1351, verzamelde zij, te *Walcheren* eene vloot bemand met *Engelschen*, *Heenegouwers* en *Zeeuwen*; doch haar zoon vreesde dezelve niet; hij stevende met eene *Hollandsche* vloot derwaarts, en naauwelijks waren de vloten elkanderen genaderd of er viel een zeer hevig gevecht voor, ten kosten van 't leven van vele dappere helden, ter wederzijde. Intusschen was de uitslag des strijds in dier voegen, dat WILLEM zich genoodzaakt zag, met het overschot der zijnen, de vlugt naar *Holland* te nemen.

(*'T vervolg hierna*)

GEWIGTIGSTE STAATSBERIGTEN.

ITALIEN.

Rome 10 *Junij*. Heden ochtend ten 10 uren is hier op alle de pleinen en markten der ſtad, en onder 't gebulder van het geſchut van 't kasteel van *St. Angelo*, afgekondigd het volgend Keizerlijk decreet, gedagteekend, uit het Keizerlijk kamp van *Wenen*, 17 Mei 1809:

NAPOLEON, Keizer der *Franſchen* enz., in aanmerking nemende, dat toen KAREL *de groote*, Keizer der *Franſchen*, en onze verheven voorganger, aan de Bisſchoppen van *Rome* verſcheidene landen ſchonk, hij hun die afſtond als leenen, om de rust zijner onderdanen te verzekeren, en zonder dat *Rome* daarom opgehouden heeft een gedeelte van zijn Rijk te zijn: — overwegende, dat ſedert dien tijd de vereeniging der wereldlijke en geestlijke magt de beſtendige bron van tweedragt geweest is, en thans nog is; dat de Pauzen zich maar al te dikwerf bediend hebben van de eene om de aanſpraken der andere te onderſteunen, en dat om die reden de geestelijke zaken, die uit hunnen aard onveranderlijk zijn, zich vermengd vonden met de tijdelijke zaken die naar de omſtandigheden en ſtaatkunde der tijden veranderen: — overwegende eindelijk, dat alles wat wij hebben voorgeſlagen om de zekerheid onzer legers, de rust en het welzijn onzer volken, de waardigheid en onſchendbaarheid van ons rijk overeen te brengen met de tijdelijke aanſpraken der Pauzen, te vergeefs is voorgeſteld: — zoo hebben wij gedecreteerd gelijk wij decreteeren hetgeen volgt:

Art. 1.) De ſtaten van den Paus zijn vereenigd met het Franſche rijk. 2.) De ſtad *Rome*, eerſte zetel des Christendoms, en zoo vermaard door de herinneringen die zij te binnen brengt, en de gedenkteekenen die zij bevat, wordt verklaard voor eene *Keizerlijke* en *vrije ſtad*. Haar gouvernement en beheering zullen door een bijzonder decreet geregeld worden. 3.) De gedenkteekenen der Romeinſche grootheid zullen bewaard en behouden blijven ten koste van onze ſchatkist. 4.) De publieke ſchuld wordt verklaard voor rijksſchuld. 5.) De inkomſten van den Paus zullen gebragt worden tot 2 millioen franken, vrij van alle last en opbrengst. 6.) De eigendommen en paleizen van den Heiligen Vader zullen aan gene belasting, jurisdictie en viſitatie onderworpen zijn; en daarenboven bijzondere voorregten genieten. 7.) Eene buitengewone Conſulta zal op den 1 van Junij, in onzen naam, bezit van de Pauſelijke Staten nemen, en zorgen, dat op den 1 Januarij 1810 het conſtitutioneel Gouvernement aldaar in werking zij.

(*Get.*) NAPOLEON.

Bij een ander Keizerlijk decreet van den zelfden dag, worden de leden der buitengewone Junta benoemd, aan wier hoofd ſtaat, onze Gouverneur-generaal, de Generaal Miollis.

De *Oostenrijkſche* legatie, die te *Rome* reſideerde, ontving den 14 bevel binnen 24 uuren de Romeinſche ſtaten te verlaten, en werd ten dien einde van paspoorten voorzien.

ZWE-

ZWEDEN.

Stokholm 5 Junij. Z. K. Hoogheid den Rijks-voorſtander, heeft eergisteren aan de gezamenlijke Zweedſche Rijksſtanden, den wensch geuit, den kroon en ſchepter des *Zweedſche rijks* te willen aannemen. Werkelijk heeft zulks gisteren plaats gehad, en is Z. K. H. tot Koning van *Zweden*, *Gothen* en *Wenden*, uitgeroepen geworden, en het volk daarvan, bij eene Proclamatie, kennis gegeven. Heden werd de huldigings-eed, voor Koning Karel XIII, zoo wel door de Militaire als Burgerlijke ambtenaren, bij Z. M. afgelegd.

DUITSCHLAND.

Wenen, den 12 Junij. Tegenwoordig heerscht in onzen ſtaatkundigen dampkring eene ſtilte, gelijkende naar die, welke een zwaar onweder vooraf gaat. Keizer Napoleon bevindt zich nu te *Schönbrun*, dan te *Ebersdorf*, en is ſteeds bezig met de wapenſchouwing zijner troupen, of met den arbeid in het kabinet. De courierwisſel tusſen Hoogstdenzelven en Keizer Alexander is zeer ſterk.

Sommigen alhier gelooven, dat tegenwoordig onderhandelingen plaats hebben. Mogte dit meer dan eene bloote opregte wensch zijn! Want de nood wordt met elken dag dringender, en onze *Weenenaars*, die anders aan eene goede keuken en kelder gewend waren, moeten zich thans met mager rundvleesch vergenoegen, en ook dit is ſchaars, en hoog in prys. De geringe waarde van het papieren geld baart groote verwarring, en is veel oorzaak van de verbazende rijzing der levensmiddelen.

Uit *Zwaben* en *Beijeren* komt wel koren, mout en andere levensmiddelen aan; doch dezelve kunnen ſlechts tot *Pasſau* te water gaan, en moeten vandaar verder met voertuigen gebragt worden, door dien de *Oostenrijkers* beneden *Pasſau* den *Donau* van den linker oever beſtrijken.

HOLLAND.

WETTEN en REGLEMENTEN *door Z. M. den Koning gearresteerd.*

Den 24ſte *van Sprokkelmaand:* Op het middel van 't zout.

Den 26ſte *dito:* De volgende Reglementen:

1.) Volgens hetwelk zich de ſchippers of gezagvoerders van ſchepen, ſchuiten of andere vaartuigen, voerlieden, karrelieden, ſlepers, kruijers en alle particulieren binnen het koningrijk *Holland*, zullen hebben te gedragen, ten aanzien van de vervoering, zoo binnen als naar buiten 's lands, van zachte zeep, belast bij de wet van den 21ſten December 1808.

2.) Volgens hetwelke zich alle particulieren zullen hebben te gedragen, ten aanzien van den ophef der belasting op de zachte zeep, gearresteerd bij voorn. wet.

3.) Volgens welke de winkeliers en neringdoende perſoonen in zachte zeep binnen het Koningrijk *Holland*, zich daaromtrent hebben te gedragen.

4.) Volgens hetwelk zich de zeepzieders en zeepmakers binnen het Koningrijk *Holland* zullen hebben te gedragen, ten aanzien van den ophef der belasting op de inlandſche zeep, gearresteerd bij dezelfde wet.

DECRETEN VAN ZIJNE MAJ. DEN KONING.

Den 24ste *van Sprokkelmaand:* Houdende bepalingen ten opzigte der dadelijke invoering van het wetboek *Napoleon.*

Den 7den *van Lentemaand:* Dat de schipbeek bij *Deventer* bevaarbaar zal worden gemaakt, in alle tijden van het jaar; van *Deventer* tot op de grenzen van het rijk.

Ten zelfden dage: Dat een kanaal zal worden gegraven van *Zwolle* tot den *IJssel*, en een trekpad aangelegd van den mond van den *IJssel* tot aan *Westervoort.*

Nog ten zelfden dage: Dat de *Regge* bevaarbaar zal worden gemaakt, in alle tijden van het jaar, van deszelfs afscheiding van de *Schipbeek*, tot aan de *Vecht.*

Den 11 *dito:* Houdende dat de *Vecht* bevaarbaar zal worden gemaakt, in alle tijden van het jaar, van deszelfs mond af, tot de grenzen van het rijk toe.

Ten zelfden dage: Dat het kanaal van *Twickelo*, bij *Delden*, bevaarbaar zal worden gemaakt, in alle tijden van het jaar, van *Twickelo* tot den *Katelaar.*

Nog ten zelfden dage: Dat de rivier de *Aa*, die door *Almelo* loopt, bevaarbaar zal worden gemaakt, in alle tijden van het jaar, van *Almelo* tot de *Regge.*

AANMERKELIJKE ZAKEN.

TWEEDE VERVOLG *en* SLOT *van het zonderling geval, te* Keulen *plaats gehad hebbende.* (*Zie* 4de D. 5de. st. bladz. 234.)

Barbara Kurt bleef, tot op het laatste oogenblik, bij hare tegen vrouw Gueret gedane verklaring: de dochter van Gueret, echter, trok hetgene zij, in twee zittingen, tegen haren vader verklaard had, weder in, met de verzekering, dat niet haar vader maar de aartsengel Gabriël haar aangezet had, om tegen de familie van Philipps te getuigen.

Dit nog geen 13 jaren oud zijnde meisje deed zich, zoo wel in de bijzondere verhooren, als in de openbare debatten, als de volkomenste booswicht voor.

Na het verhoor der getuigen geëindigd was, stond de keizerlijke procureur op. In eene doorkundige voordragt stelde hij de aan de familie Philipps aangetijgde misdaad, de intrekking der vetzwarende getuigen, en de volkomene ongegrondheid der aanklagte ten toon. Toen tastte hij met een donderende stem den tol-commis Gueret en deszelfs vrouw aan, die zich van het zwaard der geregtigheid tot vermoording van de onschuld wilden bedienen, en eischte derzelver gevangeneming, die toen ook plaats had.

O hoe verachtelijk is de haat! te verachtelijker wanneer zij, vermomd, de geregtigheid tracht te verleiden, om het werktuig tot hare vol-

doening te worden; dan, wat grijpt zij tot dat einde niet aan? zij is als een gierende honger die niet onverzadigd kan blijven; zij ontziet ter die verzadiginge, niets! zij knaagt zelfs de banden van het bloed stuk; zij erkent geene andere bevrediging dan eene volkomene verzadiging. — Is er eene boosheid tot de uitvoering van welke de haat niet bekwaam is?

LUTHERSCH KERKNIEUWS.

Amsterdam den 26 *Junij.* Heden is door de Groote Kerkelijke vergadering der Evangelische Luthersche Gemeente, na voorafgaande Nominatie, het volgende drietal geformeerd, ter vervulling der vakature eener Predikants-plaats, als van Do. Johan Wilhelm Statius Muller, Predik. te *Haarlem*; Do. Johannes Lucas Loggen, Predik. te *Schiedam*, en Do. Gijsbert Wakker, Predik. te *Weesp*.

En daaruit, met meerderheid van stemmen, beroepen: Do. Johan Wilhelm Statius Muller.

Het gewoon Consistorie staat gehouden te worden, op Woensdag den 5, en Woensdag den 26 Julij 1809, onder voorzitting van Do. Fortmeyer.

HERSTELDE LUTHERSCHE GEMEENTE

Amsterdam, 23 *Junij.* Op Woensdag den 21 van Zomermaand, werd onze Gemeente gesticht door den Wel Eerw. Heer D. R. Uckerman, Leeraar onzer Geloofsgenooten te *Enkhuizen*, over de woorden van den Apostel Paulus, in zijnen Brief aan de *Hebreën*, *Cap.* 4 vs. 12a.

Het gewoon Consistorie staat gehouden te worden, op Donderdag den 6 van Hooimaand, onder voorzitting van Do. Jacobi.

NAAMLIJST der GEPROCLAMEERDEN te *Amsterdam*.

Eerste Gebod, den 28 Mei.

A. Altius *en* M. J. Smagge.
J. van Blijenburg *en* A. A. van Wijk.
D. van Battum *en* G. Reefman.
E. van J. Cafoetto *en* K. Qurooz.
W. Duke *en* C. Kroese.
P. de Groot *en* F. J. M. Smit.
H. Haasman *en* J. E. Raadevan.
J. Hilderink *en* G. J. Snijders.
E. Helling *en* F. M. Kappe.
O. Jeipes *en* G. J. Elles.
E. Isaak *en* J. Joseph.
B. Isaac *en* M. Gets.
F. Isaak *en* N. Heyman.
E. Kruythoff *en* J. E. Meijer.
H. A. van Loo *en* J. Dup.
H. Ranshuysen *en* E. E. Ader.
M. Israël *en* B. Prins.
F. Adolfi *en* H. Machielsen.
R. J. Jansen *en* M. Bakkers.
E. Moses *en* S. Nathan.
B. Donker Curtius *en* C. J. van Harn.
A. van D. Mindés *en* H. van M. Pinje.

J. H. Putting *en* G. Ridder.
A. C. Riedberg *en* A. B. van Dieven.
G. Roos *en* J. M. Straaten.
W. Sieler *en* W. Simons.
P. Tim *en* C. Beddorf.
P. C. Winkelhage *en* U. Lem.
C. Wils *en* B. Braams.
J. de Ruyter *en* M. Althof.
H. S. Bonis *en* C. Leicher.
M. L. A. Pleister *en* W. Mulder.
J. W. Goedecke *en* C. Kosro.
J. Fransſen *en* C. Remey.
B. S. Levie *en* J. Heyman.
L. Kegel *en* B. van Hal.
J. Houlshuyſen *en* M. Abbink.
A. Tinholt *en* H. Krikke.
H. A. P. Schaepman *en* J. C. van den Bieſen.
A. van der Hout *en* M. C. Nijſſen.
W. Lafonder *en* A. Blom.

Te zamen 42 Paaren.

Eerste Gebod, den 4 Junij.

W. van Loon Jansz. *en* M. C. van Wickevoort Crommelin.
T. van Almen *en* H. Veltman.
H. Menke Boebert *en* M. Claasſe.
G. Bartels *en* A. M. de Gooijer.
D. Claaſen *en* C. M. van Geelkerke
J. E. van Cleeft *en* J. G. A. van der Hoek.
P. Dirks *en* S. Duyts.
A. S. Delmonte *en* R. van A. S. Abenator.
A. Gordijn *en* J. Leuveling.
G. Huiſing *en* H. A. Hornen.
M. Jacob *en* R. Salomon.
H. Knape *en* M. Minders.
J. Kok *en* M. E. Schoneboom.
C. H. la Lande *en* J. M. Baede.
F. C. van Malm *en* H. Rauwers.
J. B. van Ceulen *en* T. C. Bonij
E. J. Pot *en* J. F. Stravens.
I. S. Roeg *en* M. Nathan.
M. S. Roeg *en* B. Jonas.
C. Sielleman *en* R. Wolff.
H. Sebbele *en* C. Groenendaal.
L. Swart *en* N. Kolder.

I. van Vladderacken *en* A. A. Korthuys.
M. I. de Vries *en* M. Pinas.
H. Wolbrink *en* N. van der Hoogt.
J. A. Kuyper *en* H. R. Spijker.
W. Oudewortel *en* M. Scheltes.
F. J. Vollarts *en* B. Korf.
J. L. Scholten *en* M. Corneliſſen.
C. L. C. de Busſche *en* H. W. Duysterman.
J. Martens *en* J. E. Remmers.
H. H. Brand *en* F. van Kampen.

Te zamen 32 Paaren.

Eerste Gebod, den 11 Junij.

J. C. B. Bernard *en* W. A. C. Beerenbroek.
J. F. Aſchen *en* A. E. Gardlen.
J. C. Borgwitz *en* H. J. C. Zwartſelaar.
A. van den Berg *en* A. de Raad.
W. W. Cramer *en* A. E. Janſſen.
J. B. Coster *en* G. Hijman.
P. van Dalen *en* A. Kern.
H. David *en* A. Marcus.
H. Engbertſen *en* A. A. van Woenſel.
E. van Eck *en* G. Veenendaal.
C. Geersdorf *en* J. H. Smolt.
C. Kreyger *en* M. van der Meulen.
F. H. Momma *en* A. D. Noteman.
C. W. Meulman *en* J. M. Stegeles.
H. Slicher *en* A. Franken.
P. H. Aulman *en* H. Bier.
J. F. Mome *en* M. Rijnkast.
J. Nederberg *en* C. Lagaſſe.
J. Duſart *en* G. de Jong.
E. S. Natansz *en* J. van D. R. Lopez.
H. Witteveld *en* N. van der Horst.
P. van Weyje *en* N. Struyk.
E. van der Wal *en* T. Menge.
T. J. van Grave *en* E. de Raad.
Mr. D. van Leyden *en* A. G. Schey.
J. Scheunhart *en* C. M. Rus.
J. van der Made *en* M. Reneman.
M. M. Prager *en* H. Stern.
J. Duenk *en* D. Meerdink.
M. C. Keur *en* P. A. Pool.
B. Donker Curtius *en* C. J. van Harn.

Te zamen 31 Paaren.

Eerste Gebod, den 18 Junij.	*Eerste Gebod, den 25 Junij.*
J. Arendsen *en* A. M. Draak.	J. J. van Winter *en* M. A. Hartfinck.
J. J. Bade *en* C. M. van Langen.	W. J. Bruggemeijer *en* G. E. van Hamme.
J. S. Boas *en* S. Manus.	P. C. Chevalier *en* G. Mudde.
J. van der Bruggen *en* M. E. voor den Drift.	J. J. Elmers *en* C. J. Lens.
S. ten Broek *en* J. de Jong.	T. Mus *en* J. van Tuyl.
E. Brummelkamp *en* C. Egbrinkhof.	I. Moses *en* S. Hartog.
J. F. J. Brune *en* A. Ulps.	P. Nathan *en* A. Marcus.
P. Burgers *en* J. Dudiwie.	J. Pieters *en* E. Kluppel.
J. H. Cox *en* E. Witte.	J. Piza *en* B. Sacutto.
J. Dekker *en* A. Leuning.	H. Rupsina *en* H. S. Serpa.
B. Eland *en* J. Fasfour.	J. F. van Schie *en* L. C. Dirkse.
IJ. van Egmond *en* A. Gevers.	E. van Velsen *en* A. A. Schouten.
H. F. Holman *en* M. van Raam.	B. Koene *en* J. Wegters.
A. Koster Evertsz. *en* A. Drogtrop.	H. Scholte *en* M. M. de Vent.
J. Kiftenburg *en* J. Luyt.	A. C. Thienon *en* M. A. F. Berger.
D. Marcus *en* R. Levie.	J. Westman *en* A. Nijenhuys.
J. Scheerboom *en* A. Snoek.	D. IJsenbeek *en* G. H. Aloffen.
D. Tjakkes *en* J. Jacobs.	J. Spierling *en* C. M. Bannier.
M. Verschoor *en* G. Kips.	E. H. Otte *en* A. M. Holtermans.
W. Vel *en* J. W. ten Bosch.	H. Brugman *en* J. van Zoelen.
J. J. Hesselfeld *en* G. Kok.	S. David *en* T. Arons.
C. J. Berrelo *en* B. Wibrands.	C. H. Weyke *en* C. Reesen.
A. Lonne *en* W. Altsen.	C. Schuttro *en* A. Holst.
T. Verheus *en* W. Ebbrecht.	*Te zamen* 23 *Paaren.*
Te zamen 24 *Paaren.*	

NAAMLIJST der OVERLEDENEN, te *Amsterdam*, zoo als dezelve op de navolgende dagen ter *Secretary* dezer stad zijn aangegeven; nevens de datum van het overlijden, begraafplaatzen en ouderdom.

Maandag 24 *April.*

Overl.		Jaar.
21	*AALTJE SIX*, laatst weduwe Cornelis Steenwinkel, *a. kh.*	100 en w. 11
21	Arnoldus Geurs, *a. kh.*	63½
21	Anna Maria Evers, huisvr. van H. Ales, *a. kh.*	41
21	Jan Hendrik Brunning, *w. kh.*	10½
20	Marianne le Pair, wed. van C. Fremaul, *l. kh.*	87
21	Frederik Wilhelm Vogelaar, *w. kh.*	65
21	Alida Huysman, wed. van J. E. Briet, *a. kh.*	74
22	Katrina Stork, *a. kh.*	22
19	Anna Elisabeth Brommelkamp, huisvr. van J. C. Asienberg, *n. k.*	58
19	Claas Helderman, *l. kh.*	67
21	Jacobus Gerardus van den Bos, *l. kh.*	m 3
21	Johan Ulrich August Barkenkohler, *a. kh.*	64
21	Adam Lout, *a. kh.*	62
20	Neeltje Swart, wed. C. Strop, *k. kh.*	53
22	Anna Katrina Meinershagen, *w. kh.*	1
21	Georbe Michaël Nebe, *l. n. k.*	77
22	Hermanus de Leeuw, *a. kh.*	4

Overl.		Jaar.
21	Hermina Bouwman, huisvr. van W. Walscher, *a. kh.*	65
21	Johan Melchior Huttenbroek, *w. kh.*	68
20	Marten Smit, *a. kh.*	62
22	Johannes Abraham van Niel, *a. kh.*	47
23	Geertje Jans Kortrijk, huisvr. van J. Oelrich, *o. z. o.*	38
20	Marretje Brantsen, huisvr. van F. Haybers, *w. kh.*	40

Dingsdag 25 April.

22	Maria Elsebeen Hoonhorst, wed. F. Glaarman, *n. kh.*	69
21	Johan Frederik Leivener, *a. kh*	42
22	Jacoba van der Pijl, huisvr. van H. van Veelen, *a. kh.*	53
22	Jan Wagenaar, *l. kh.*	63
23	Pieter Rijswijk, *l. kh.*	50
20	Willem Vink, *k. kh.*	w. 2
23	Hendrina Rave, huisvr. van J. Spriet, *l. o. k.*	70
22	Alida van Heems, *z. k.*	30
23	Johanna Elisabeth van Es, *l. kh*	4
24	Pieter Jan van Dierem, *l. kh*	w. 3
21	Evert Stap, *w. k.*	60
24	Jacobus Blok, *n. kh.*	w. 6
21	Harmanus Junij, *a. kh.*	60
23	Cornelis Sneiderwaart, *k. kh.*	54
21	Willem Vonck, *a. kh.*	35
22	Jan Bos junior, *a. kh.*	62
22	Carel Willem Gebhard, *l. o. k.*	½
23	Maria Bogaart, *a. kh.*	31
23	Johannes Smit, *k. kh.*	55
22	Johanna Stormer, *k. kh.*	25
24	Anna Maria Frinsch, eenigste dogter van A. Frinsch, *w. kh.*	w. 3
23	Anthonie Beersboom, *o. k.*	33
23	George Spitz, *n. kh.*	w. 3
23	Wilhelmina Haas, huisvr. van J. M. Vulker, *l. kh.*	39
22	Machiel Barrink, *k. kh.*	22

Woensdag 26 April.

24	Johanna Geertuida Thuret, *o. k.*	13 en m. 7
24	Cornelis Seytjes, *a. kh.*	22
24	Balthazar Zwarig, *k. kh.*	34
23	Pieter Smit, *k. kh.*	62
22	Teunis Asses, *a. kh.*	56
24	Nicolaas van der Toorn, *o. k.*	75
22	Catrina Lot, *w. kh.*	50
23	Hilletje Upper, wed. van C. Smits, *k. kh.*	62
25	Johanna Margaretha Broekhuys, wed. A. Knollart van Neederveen, *n. k.*	56
23	Martha Armenault, wed. H. Weyland, *o. z. o.*	78½
23	Johannes Fredericus Dreesen, *o. k.*	61
24	Gertruda Elisabeth van Derverden, wed. J. W. Haakman, *n. k.*	78
25	Zusanna Frederika Kok, van onder *Nieuwer-Amstel* ingev. en begraven op 't *l. kh.*	w. 14
25	Frans Servaas, *l. kh.*	25
21	De ongedoopte Kinderen, zijnde een Tweeling, van de huisvr. van J. Horstman, *k. kh.*	u. 24
25	Andreas Coenraad Benn, *Stads Medic. Doctor*, *l. n. k.*	26
24	Mietje Barens Klingenberg, wed. P. Tjepkes, *k. kh.*	78
23	Ouwe Gerrits, *k. kh.*	58
24	Sibbe Rotgans, *k. kh.*	d. 2
24	Johannes Andries van Son, *a. kh.*	d. 2

Donderdag 27 April.

24	Willem Breems, *a. kh.*	80
27	Jan Prins, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.*	19
25	Steve Hendrik de Bruyn, *a. kh.*	2
24	Willem Muyden, *a. kh.*	62
24	Margareta de Munnik, huisvr. van D. Parriere, *k. kh.*	37
24	Johanna Luyk, wed. van H. Vogelpoel, *l. kh.*	77
25	Hendrik Louis Hogenbeek, *w. kh.*	18
24	Maria Blom, weduwe van F. Meijer, *a. kh.*	60

Overl.		Jaar.
26	Het dood ter wereld gekomen Kind van de huisvr. van H. Schimmel, n. k.	
26	Joseph Servais, a. kh.	39
25	Jurriaan Hendk. Meijer, oudste zoon van de wed. C. Meijer, k. kh.	32
25	Hendrik Grolleman, l. kh.	65
24	Hendrik Niermeijer, n. kh.	1

Vrijdag 28 April.

25	Hendrik Rijnhart Post, k. kh.	d. 11
26	Simon Zwaan, k. kh.	d. 6
24	Martha Riedeman, wed. van L. D. Rauwe, l. kh.	61
26	Petronella Geertuida Sterling, wed. A. Reinking, z. k.	58
27	Jacob Ogie, k. kh.	42
25	Metje van Jusbeek, huisvr. van J. Driessen, l. kh.	65
25	Johannes Franciscus Hage, n. kh.	30
26	Cornelis Kerkmans, k. kh.	m. 6
26	Theodorus Martinus Pietersz, zoon van G. Pietersz, a. kh.	3
25	Hendrikus Josephus Lunster, zoon van H. Lunster, l. kh.	11
26	Marretje Talhout, wed. van F. Korthagen, l. kh.	74
26	Jan van Veen, l. kh.	w. 3
26	Maria Bremaat, huisvr. van J. Koelman, w. kh.	31
24	Johannes Hendrikus Gevers, l. kh.	1½
27	Maria van Antwerpe, k. kh.	4
26	Margaretha Flock, huisvr. van C. Bettinghuysen, w. kh.	82
26	Jan Hendrik Essenhorst, k. kh	80
26	Jan Gottlieb Edig, k. kh.	53
26	Gijsbertje Voet, a. kh.	78
27	Het jonggeboren Kind van de huisvr. van B. Aalders, l. o. k.	u. 2
27	Pieter Gielhuys, w. k.	2

Saturdag 29 April.

26	Johan Coenraad Lampe, l kh.	55
27	Maria van Puyffelik, a kh.	23
28	Franciscus Justinus Kip, l. kh.	¾
27	Susanna Lunde, wed. van H. Luquinte, k. kh.	38
27	Hendrik Vos, a. kh.	42
26	Hendrik van Wijk, k. kh.	w. 8
27	Jan van Nassauw, a. kh.	61
26	Maria Odinot, a. kh.	46
27	Matje Tinderman, een A. M. N. Weeskind, l. kh.	9
28	August George Melching, l. kh	46
27	Catharina Drago, huisvr. van L. Cliptus, a. kh.	48
29	Pieter Cornelis Smagge, l. kh	w. 7
27	Anna van Imonds, huisvr. van J. van Marseveen, w. kh.	60

Het Getal der Dooden is 172.

Maandag 1 Mei.

27	Elisabeth de Ram, a. kh.	81
28	Giertje Klaaver, huisvr. van P. L. Steenbergen, no. k.	38
27	Aletta Catrina Petronella Koopman, huisvr. van C. F. van Gerholet, w. k.	26
29	Petronella van Dockum, a. kh	58
27	Het dood ter wereld gekomen Kind van de huisvr. van A. van Rijnberk, oo. k.	
1	Susanna Louiza Pitot, l. kh	m. 11
30	Theodorus Boekhorst, jongste zoon van J. Boekhorst, l. kh.	8
29	Willem Laurens Storm van 's Gravesand, n. k.	59
29	Willem Bert, jongste zoon van W. Bert, w. kh.	w. 6
28	Jean Bottier, l. kh.	69

Dingsdag 2 Mei.

30	Hendrina Jacoba van Gelder, a. kh	4
28	Andries Pieters, a kh.	77
29	Maria Elisabeth Collen, a. kh	74
30	Alida Bueger, wed. van H. D. Coster, o. z. c.	76
29	Leena Matthijzen, a. kh.	36
29	Antje Bergvelt, a. kh.	16
1	Ulpius Adrianus Frikke, k. kh.	w. 4
27	Maria Niemeijer, huisvr. van J. P. Hoblijn, l. kh.	42

Overl.		Jaar.
30	Cornelia van der Geyn, *a. kh.*	m. 1
30	Aaltje Kaarlsse Duyverijk, *a kh.*	w. 10
29	Thomas Braspenning, *z k.*	63
29	Geertruy Veltman, wed. van A. Friege, *n k.*	ca. 85
29	Margaretha Elisabeth van Bergen, *k. kh*	w. 6
29	Albertus van Dam, van onder *Nieuwer-Amstel* ingev. en begr. op 't *l. kh.*	52

Woensdag 3 *Mei.*

1	Anna Catrina Glasius, *l. kh.*	m. 4
2	Alida de Ruyter, *a. kh.*	19
2	Elisabeth Goosen, huisvr. van J. I. Hatgers, *k. kh*	67
29	Alida ten Hoorn, wed. van S. Schuyt, *a kh.*	75
1	Hendrica Rijnhout, dogter van H. Rijnhout, *a. kh.*	d. 2
2	Arnoldus Colom, na *Heilo* bij *Alkmaar* uitgev.	53
30	Anna Maria Petronella Risse, huisvr. van N. Tusink, *l. n. k.*	54
29	Willemina Heimbach, *n. z. c.*	75
1	Jacob Blaauw, *eil. k.*	83
1	Jan Hendrik Selvester, *a. kh.*	64
2	Johannes Holm, *n kh.*	4
1	Doortje Koer, *l kh.*	d. 10
28	Cornelia de Bruin, wed. van C. Hent, *k kh*	76
1	Cathatina van der Burght, huisvr. van J. Smitz., *w. kh.*	65
1	Susanna Robij, huisvr. van F. Geelgieter, *a kh*	38
30	Elisabeth van Schooten, wed. S. van Aardenburg, *eng. k.*	57
30	Sophia Henré, wed. H. van Ballegooy, *a. kh.*	81½
2	Het ongedoopte Kind van de huisvr. van W. Appel, *l. n. k.*	d. 1
29	Hendrika Maria van Hoove, laast wed. van C. Teekenaar, *k. kh.*	59
30	Jacob Hendrik Freni, *w k.*	44
1	Stephania Leliveld, wed. van H. Spelt, *w. kh.*	79

Overl.		Jaar.
1	Harmanus van Deyl, *no. k.*	91
2	Johanna Elisabeth Hulscher, huisvr. van C. Scheerder, *n. z c.*	41
1	Jannetje Vork, huisvr. van R. Stroomer, *a. kh.*	66
1	Maria van den Hoorn, wed. J. van Varik, *a. kh.*	65

Donderdag 4 *Mei.*

2	Volkert Laakelma, *o k.*	63
2	Antje Huls, wed. van G. Wijnveld, *w. k.*	52
1	Gerrit van der Sluis, *a. kh.*	63
3	Antje Jacobs Swart, wed. H. Barribach, *a. kh.*	74
3	Aaltje Morrian, wed. van F. Roost, *a. kh.*	68
2	Johanna van Ongeren, wed. van J. Krone, *a. kh*	72
2	Christiaan Cornelisse, *k kh.*	w. 11
2	Johan Wilhelm Rohder, *l o k.*	65 en 2 m.
30	Diena Kambeleyn, wed. van H. Bruggemeijer, *a. kh.*	52
3	Jannetje Willebrands, huisvr. van M. van der Heyde, *l. kh.*	45
2	Louisa Geertruida Teisseire, *k kh.*	1
3	Catharina la Boelje, *w. kh.*	w. 2
1	Christiaan Kittel, *o. k.*	55
1	Alida Oelhoorn, middelste dogter van G. Oelhoorn, *w. k.*	12
2	Jan Casper Mulder, *a. kh.*	39
2	Cornelis van Dijk *k kh.*	34
3	Johan Hendrik Bruyntjes, *k. kh.*	18
2	Johanna Catharina Nielen, huisvr. van A. N. Ruysenberg, *l. kh.*	44
2	Het jonggeboren Kind van de huisvr. van T. J. Wiggerink, *n. z c.*	d. 2
3	Jacoba Hester Sieller, *n kh.*	m. 2
2	Jansje Schoonebos, *n. kh*	4
2	Engelbertus Pennekamp, *n kh.*	69
4	Jan Roemkorf, *k kh*	52
30	Maria de Vogel, *k. kh.*	83
3	Clara van den Bogaart, wed. J. Meijer, *l. kh.*	70

Overl. Jaar

2 Gerritje Teunissen, huisvr. van E. Wijntjes, *a. kh.* 57

2 Francois Sôla, *a. kh.* 67

Vrijdag 5 *Mei.*

4 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van G. G. Akersloot, *n. k.* d. 14

2 Frederika Maria Lagmulder, *a. kh.* 2 en 7 m.

4 Hendrik Webers, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.* 30½

29 Antje Coprie, jongste dogter van J. Coprie, *a. kh.* 8

4 David Krayschot, *n. z. c.* 1 en 5 m.

3 Elisabeth Gesina Hoefteede, eenigste dogter van J. H. Hoefteede, *w. kh.* 3½

4 Jan Gerritsen ten Beek, eenige zoon van P. ten Beek, *w. kh.* ½

4 Anna Christina Maali, *a. kh.* w. 3

3 Arend Hendrik Coenraad Farret, *n. kh.* 25

3 Alida Kluyt, huisvr. van H. ter Winkel, *k. kh.* 71

3 Pieter Blok, *w. kh.* 49

30 Gesina Bosman, huisvr. van D. Bijleveld, *a. kh.* 67

30 Pieter Bernardus Huysman, *w. kh.* 9

2 Ariaantje Schipper, *a kh.* w. 16

3 Jan Wijnstok, *no. k.* 7

3 Anna Maria van Santen, *k. kh.* 20

3 Jacoba Methusa, *w. k.* 69

3 Catharina Margretha Hamer, *k. kh.* w. 7

4 Anna Duin, wed. van J. H. Strauch, *k. kh.* 74

3 Wijnanda Willemina Schoenekker, *l. kh.* 6

2 Lucas van der Veen, *no k.* 66

4 Alida Timmerman, huisvr. van T. van Burkum, *n. k.* 54½

2 Elisabeth Hessing, *w. kh.* 32

4 Jannetje Espeet, *k kh.* 71

4 Geertruy Elisabeth van den Bosch, *w. kh.* m 11

Saturdag 6 *Mei.*

Overl. Jaar.

2 Pieter Gelleking, eenigste kind van P. Gelleking, *w. kh* ca. 1

4 Isaac Oudmaaijer, een D. I. A. Weeskind, *a. kh.* 8½

4 Hermanus Funtman, *o. k.* 56

4 Martinus Klap, *a kh.* 63

5 Feytje Vlugt, wed. D. van Cingeling, *l. kh.* 69

4 Johannes Sijlvius, *w. k.* 62

5 Siemon de Boer, jongste zoon van C. de Boer, *n. kh.* m. 4

5 Geertruy Maria Hoff, huisvr. van J. Croese. *k kh.* 35

5 Elisabeth Berg, huisvr. van H. Rijken, *e k.* 46

3 Anna Veeneman, laast wed. F. Snijders, *l. kh.* 63

3 Johanna Jacoba Mulder, *a. kh.* 2

2 Leendert Flieland, *l. kh* 9 en 11 m.

5 Lodewijk Stumpf, *a. kh.* ca. 5

2 Antonie Josephus Avervelt, *k. kh.* ca. 6

3 Antonius Martinus Liefveld, *l kh.* ½

4 Neeltje van den Ackerboom, *k. kh.* 58

3 Johanna Catharina Wesseling, huisvr. van J. B. Roodvos, *n z. c.* 62

4 Clara Elisabeth Geus, *a kh.* 26

4 Hendrica van Oostveen, eenigste dogter van Z. van Oostveen, *k kh.* 10

5 Hendrik Houtkamp, *l kh.* 26

5 Hendrik van der Hoven, *l. kh.* 65

5 Elisabeth Jacobs, huisvr. van P. de Nij, *l. kh.* 73

3 Alida Kramer, laast wed. J. Straatman, *k. kh.* 70

5 Sophia Eleonora Johanna Geut, *l. o. k.* w. 7

Het getal der Dooden is 140.

Maandag 8 *Mei.*

4 Johanna van Heukelom, *a. kh.* 74

5 Willem van Liendert, *l. kh.* 48

Overl.		Jaar.
5	Elisabeth Harties, wed. van J. Juber, *a. kh.*	80
4	Antonie Egeling, *l. kh.*	35
5	Barend Ovink, *n. kh.*	37
7	Marlotte Fabiaan Rousseau, *a. kh.*	w. 4
5	Cornelia de Bruyn, *k. kh.*	m. 4
6	Hendrik Kooper, jongste zoon van D. Kooper, *k. kh.*	14
6	Anthonie Johannes Bos, *l. kh.*	1½
6	Elisabeth van Lay, *a. kh.*	d. 2
6	Maria van der Heyden, kind van M. van der Heyden, *l. kh.*	w 6
5	Jonathan Karsse, *n. k.*	77
5	Bartel Pieters, *k. kh.*	48
6	Andries van Heereveen, *l. kh.*	48
6	Heertje Stant, na *Enkhuisen* uitgev.	67½
7	Pieter Blauw, *w. kh.*	m. 4
6	Anna Petronella Coopman, wed. C. van Juchem, *n. k.*	71

Dingsdag 9 Mei.

6	Johanna Diederiks, huisvr. van W. Stevens, *l. kh.*	59
5	Helena Stuijer, wed. van P. Teunisse, *k. kh.*	71
7	Jacobus Knuyt, *w. kh.*	51
8	Christian Scavenius, Chargé d'Affaires van Zijne Majesteit den Koning van *Denemarken* en *Noorwegen* bij Zijne Majesteit den Koning van *Holland*, *n k.*	46
7	Jan Willem Dammerboer, *k. kh.*	10
5	Elisabeth Heytman, huisvr. van D. van der Hans, *z. k*	45
6	Maria Catharine Straatman, huisvr. van H. Smit, *o. k.*	79
7	Cornelis van der Velden, *k. kh.*	d. 13
6	Oeke de Vries, wed. van H. Engelbert, *n. k.*	75
6	Maria Roos, wed. van J. Johnson, *eng. k.*	25
8	Hendrika Johanna van Boogen, *a. kh.*	25
6	Fredrik Hendrik de Beer, *k. kh.*	47

Overl.		Jaar.
7	Clara Cloot, eenigste dogter van P. Cloot, *a. kh.*	18
5	Johannes Wethley, *w. kh.*	31
5	Johanna Nieuwenhuysen, wed. van J. van Huystee, *k. kh.*	75
5	Catharina Alida Kloppenburg, laast wed. van R. van Egeren, *o k.*	ca. 69
5	Willemina van der Meulen, wed. wijlen G. van Oukoop, *l. kh.*	80

Woensdag 10 Mei.

7	Elisabeth Carolina Wijman, huisvr. van P. H. Rauen, *n. kh.*	55
8	Hendrik Poulus, *k. kh.*	1½
6	Johannes Smits, *k. kh.*	26
7	Jacob Smit, *eil. k.*	65
8	Johanna Wilhelmina Deutgenius, een Burger Weeskind, *w. kh.*	22
9	Johan Bernhard Degenhard, *k. kh.*	w. 7
8	Hendrik Lourensen, *w. kh.*	63
5	Teunis Korte, *k kh.*	79
8	Coenradus Josephus Straman, eenige zoon van J. Straman, *o. k.*	w. 29
6	Gezina van den Berg, wed. B. Veltman, *o. k.*	42
8	Catharina Maria Cornudus, huisvr. van I. van Ogtrop, *n. k.*	48
7	Charles Benjamin de Faure, *a. kh.*	54
8	Anna Maria Boesee, *k. kh.*	1
9	Elisabeth Noël, huisvr. van J. Piggenou, *a. kh.*	56 en 5 m.

Vrijdag 12 Mei.

9	Pieter Ibse Muller, *n. kh.*	79
8	Vrouwe Maria Geertrui Blank, huisvr. van Mr. J. J. van Holst, *z. k.*	78
9	Maria Meijer, wed. N. Hayert, *a kh.*	77
10	George Christiaan Jutte, *w. kh.*	5
10	Maria Gerarda van Goor, wed. J. Pas, *n. k.*	28

Overl.		Jaar.
10	Mietje van den Berg, *a.kh.*	8
10	Hermanus Ekering, *a.kh.*	45
10	Jan Hendrik Rouw, *k.kh.*	44
11	Maria Rins, *k.kh.*	m. 11
11	Maria Jansfen, *a.kh.*	ca ½
9	Andries Blok, *k.kh.*	d. 14
10	Anna Leijer, wed. van J. Rotteveel, *k.kh.*	83
11	Rinfie Duyff, *n.kh.*	d. 1
11	Anna Catrina Koster, *w.kh.*	m. 10
11	Bouke Reyke, huisvr. van R. Beygendorp, *k.kh.*	55
9	Johanna Martha Bloks, wed. B. L. Oosting, *o.k.*	52
9	Dorotea Elifabeth Kerkenaar, huisvr. van P. Diebing, *n.z.c.*	56
9	Willem Wernink, een Burger Weeskind, *w.kh.*	7
11	Anna Adriana Kreuger, *w.kh.*	1
11	Johannes Ulricus van Heyden, *l.n.k.*	65

Saturdag 13 *Mei.*

12	Trijntje Hoedemaker, huisvr. van J. Allart, *o.k.*	34
9	Marretje Market, wed. van J. Koefandt, *w kh.*	56
11	Hendrik Andreas Giefeke, *k.kh.*	1½
12	Anna Margretha Stijn, wed. C. Schineman, *w kh.*	40
11	Johan Valentijn Weber, *w.kh.*	66
10	Anna Matthijfe, *a.kh.*	1¼
11	Maria Petronella Outerferp, *l.kh.*	w. 5
12	Philipe Levoir, *wa.k.*	62
12	Wm. Hendrik Kroon, eenigfte zoontje van H. H. Kroon, *w.kh.*	d 12
10	Maria Albertina Bijtel, huisvr. van P. Raguin, *w.kh.*	33
12	Maria Elifabeth Teel, wed. P. Muller, *w.kh.*	57
11	Christina Stalesdatter, wed S. de Bruyn, *a kh.*	62
12	Wilm van Onfelder, oudfte zoon van J. van Onfelder, *l.kh.*	9

Overl.		Jaar.
11	Pieter Witteman, *w.kh.*	55

Het Getal der Dooden is 148.

Maandag 15 *Mei.*

12	Gerrit Baarent Boer, *a.kh.*	56
11	Marten Jongeneel, *n.kh.*	40
9	Johanna Meijer, wed. van G. Diederiks, *o.k.*	66
11	Wupke Klaasfen, huisvr. van J. Wegener, *o k.*	71
13	Catharina Dijkman, eenigfte dogter van J. Dijkman, *a.kh*	¼
13	Jan van der Zwaan, *a.kh.*	78
13	Maria Hester Vogel, jongfte dogter van J. Vogel, *w kh.*	½
12	Maria Heymans, wed. van G. Rietkamp, *a kh.*	65
12	Antonetta Lowiefa Franck, *n.kh.*	m. 2
14	Frederik Ambrofius Luufe, *a.kh.*	67
14	Johanna Reyniera Peletier, *a kh.*	w. 10
13	Jacoba Johanna Verweerd, *w.k.*	2¼
13	Anna Maria Roemer, huisvr. van L. Kloek, *w.kh.*	42
12	Dirk Hendrik Kattepoel, *l.kh.*	78
14	Johanna Hendrika Knipfchilt, *a kh.*	m. 4
14	Anna Jacoba Bos, kind van C. Bos, *k kh.*	5
7	Wilhelmus Bernardus Huysman, *w.kh.*	½

Dingsdag 16 *Mei.*

14	Klafie Dirks, huisvr. van J. P. Eebrink, *k.kh.*	38
13	Trijntje Oosfaan, wed van C. Kok, Sen. na *Monnikendam* uitgev.	79
14	Willem Poppendijk, *k.kh.*	17
13	Anna Catharina Bunte, *w kh.*	26
15	Maria Threfia Pothoff, een Roomsch Weeskind, *l.kh.*	21
14	Alida Jofina de Raad, huisvr. van J. Kok, *w.k.*	65
13	Anthonia Detenon, wed. van C. Kloppenburg, *w.kh.*	86

Overl. Jaar.

15 Antonius Wilhelmus Honsteeger, eenige zoon van J. Honsteeger, *a. kh.* 1½
14 Anna Maria Tigman, huisvr. van C. Omeijer, *k. kh.* 55
16 Elisabeth Corbusier, *l. kh.* 4
15 Catharina Maria Bier, *a. kh.* d. 12
13 Catharina Elisabeth Pieters, *k. kh.* 2
13 Anna Elisabeth Merkes, huisvr. van V. Geni, *k. kh.* 71
14 Jan Hendrik Prins, *a. kh.* 26
14 Pieter Scholtz, jongste zoon van H. A. Scholtz, *a kh.* 1½
13 Doortje Verhijn, huisvr. van J. Haasakker, *a kh.* 37
13 Ida Ochler, *k. kh.* ½
14 Catharina Voortman, huisvr. van J. G. C. Frikke, *k. kh.* 22
15 Gesina Johanna Coers, *w. kh.* 22
13 Hendrik Felting, *l kh.* 46
13 Pieter Menzo Baeker, *no k.* 69

Woensdag 17 *Mei.*

15 Jansje Stok, een A. M. N. Weeskind, *l. kh* 11
15 Cornelis Lelij, Jansz. *no k.* 72
15 Hilletje van Gumstel, huisvr. van S. van Engelen, *w. k.* 76
14 Jan Hendrik Tigges, *w. k.* 73
16 Dirk Warnink, *n. z c.* 40
15 Pieter Klupfel, *a. kh.* 67
15 Mr. Nicolaas ter Smitten, *z. k* 63
12 Maria Sweerman, wed. van P. Breels, *l kh.* 54
16 Johanna Ferber, huisvr. van A. J. Berger, *l kh.* 46
16 Helena Volkering, jongste dogter van A. Volkering, *k. kh.* ½
16 Clasina Vlaswinkel, wed. J. C. Craamer, *k. kh.* 66
16 Johannes August, *a. kh.* w. 4

Donderdag 18 *Mei.*

17 Cornelis van Amesvoort, *a kh.* 1
16 Jannetje van den Vijver, wed. H. Monber, *a. kh.* 71
17 Frederica Maria Amalia Kayser, *n. kh.* 2

Overl. Jaar.

15 Frederik Willem Koster, *a. kh.* 68
16 Cornelia Schut, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.* 53
17 Anna Cornelia Zweerzina, *k. kh.* m. 5
16 Hendrik Rudolf Burgers, *w. kh* 19
17 Abraham Kraijesteyn, *n. z c.* 59
14 Elis. van den Berg, *w kh.* 2 en 2 m.
15 Saartje Keyser, huisvr. van D. Mulder, *k kh.* 33
17 Justus Ulaeus van Daehne. *n k.* w. 8
16 Vrouwe, Sara de Haan, wed. W. Feitama, *n. z. c.* 81 en 8 m.

Vrijdag 19 *Mei.*

15 Johanna Elisabeth Catharina Volmers, *n. kh.* ca. ½
18 Johanna Willemina Vrooms, *a. kh.* d. 21
16 Christina Selbergen, wed. C. van Wijsmantel, *l. n. k.* 78
17 Sophia Matthieu, *l. kh.* 3
18 Johannes Fruythoff, kind van P. Fruythoff, *l kh.* w 6
17 Jan Blankert, *a. kh.* 61
18 Dn. Juan Franciscus de Las Llamas Yel Calbo, *a. kh.* 54
17 Willem van den Burg, *n. k.* 45
18 Anna Maria Esser, huisvr. van C. D. Groebe, *w. kh.* 47
17 Pieter Rocquette, *wa. k.* 72
18 Maria van Ambeuren, *l. kh.* 42

Saturdag 20 *Mei.*

19 Christiaan Bierman, *l. kh.* 78
19 Abel Antoine Gaignan de l'Ami, *w. kh.* 40
16 Maria Brugman, wed. J. de Jager, *k. kh.* 74
18 Elsie Smit, middelste dogter van M. Smit, *k. kh.* 13
15 Philippus Jacobus Gaalenkamp, *a. kh* 25
19 Catharina Frederica Werner, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.* 12½
18 Catharina Duyndam, wed. van J. Kamp, *k kh.* 85

Overl. — Jaar.

16 Frederik Tjerks, *n. kh.* 71
18 Johanna Bus, huisvr. van B. Rave, *n. k.* 70
19 Marretje Krap, wed. van W. Glasing, *a kh.* 81
18 Elisabeth Kniterman, *a. kh.* 22
19 Catharina Elisabeth Petronella Hoffman, *o. k.* 1 en 4 m.
19 Johannes Kroon, *a kh.* 44
19 Hans Otto Christoffel Schmidt, *a kh.* 24
19 Jan Martens, *Stads Chirurgijn*, *l o. k.* ruim 71
19 Koenraat Nukamp, *k. kh.* 3
19 Anna Maria van der Beek, *k. kh.* 61
12 Grietje Wekke, huisvr. van G. Kleyn, *l. kh* 31
18 Anthonius Hermanus Franciscus van Haasel, *n. z c.* m. 5
19 Lambertus Vos, *k. kh.* m. 8
18 Anna Elisabeth Bronsman, huisvr. van J. E. Lichterveld, *o. k.* 34 en 8 m.
17 Dina Pijper, huisvr. van J. Stroombergen, *l. kh.* 28
18 Harmanus la Quinte, een Burger Weeskind, *w kh.* 1
17 Johannes Ietswaart, *l. kh.* 65
19 Jacob Helt, kind van H. Helt, *l. kh.* w. 6
19 Anna Hijtman, *a. kh.* 60

Het getal der Dooden is 117.

Dingsdag 23 *Mei.*

21 Hendrik Albert, *a kh.* 42
21 Christoffel Borrius, jongste zoon van T. Borrius, *a kh* m. 11
20 Anna Geertruid Elisabeth Rappé, huisvr. van G. Drucke, *l. o k.* 64
21 Adriana Mens, wed. van J. Roos, *k. kh.* 80
20 Wilhelmina Vriessen, een Roomsch Weeskind, *l kh.* 6
20 Dirk van Bergen, *z k.* 64
21 Jan Broekhagen, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.* 8½
20 Hendrik Weysbroek, *o. k.* 69½

Overl. — Jaar.

19 Lijsie Jansse, wed. van J. Westhoff, *l kh.* 79
22 Hendrikus Meesman, jongste zoon van G. H. Meesman, *l. kh.* 3
20 Johannes Antonius Ludovicus Reynders, kind van A. Reynders, *a kh.* w. 5
20 Geertruy Hendriks, *w. kh.* c. 1
19 Anthonij Numan, *w. k.* 73
21 Catharina Brinkman, wed. J. Clerck Sterk, *o. k.* 71
19 Maria Wessels, eenigste dogter van C. Wessels, *a kh.* m. 8
22 Hester Essens, *a kh.* 78
20 Hendrik Casper Dalmeijer, *k. kh.* 85
21 Jan Hendriks, kind van J. Hendriks, *k kh.* w. 19
20 Gerrit Meynink, *l. kh.* 70
20 Jacobus Kiesman, *w. kh.* 38
20 Leena van Reé, wed. van J. Craamer, van onder *Nieuwer-Amstel* ingev. en begr. op 't *k. kh.* 70
21 Evert de Haas, *k kh.* 48
20 Christiaan Wilhelm Druyge, *a kh.* 46
20 Dorothea de Neff, *n. z c.* 44
20 Hendrik Lucas, *w kh.* 37
19 Barbera van Hoorn, huisvr. van D. Vries Taapkes, *k kh.* 72
22 Adolf Bredie, *l. kh.* m. 7

Woensdag 24 *Mei.*

23 Reijer Cornelis Marius van den Bosch, *wa k.* 3
22 Wiliemina Bradenbrink, huisvr. van A. Bartman, *a kh* 46
21 Hermanus Bosch, na *Hilversum* uitgev. 86
20 Grietje Donker, *a kh.* 69
20 Catharina van der Plas, huisvr. van C. Dubbelman, *a. kh.* 31
23 Jacobus de Kwant, *k. kh.* 64
23 Cornelia Maria Worringen, huisvr. van H. Danko, *a kh* 36
22 Mourits Baalman, een Roomsch Weeskind, *w. kh.* 15

Overl.		Jaar.
21	Antonij Olivier, *n. z c.*	52
22	Harmanus Albertus Tekelenburg, *w. k.*	ca. 2½
21	Elisabeth van Wijk, jongste dogter van G van Wijk, *l kh.*	5½
21	Anna Geertruy Hof, huisvr. van J. Graaman, *w kh.*	54
20	Johanna Strubeek, dogter van J. Strubeek, *w kh.*	13
21	Gerrit van Raalte, *k. kh.*	85
23	Obe Sierds Hommes, *o. z. c.*	13

Donderdag 25 *Mei.*

22	Maria Pott, wed. W. Conink, Abzn *o. z c.*	73
23	Geertruy Bewier, *l kh.*	17
22	Margaretha Mulder, huisvr. van J. F. Hansen, van onder *Nieuwer-Amstel* ingev. en begr. in de *l. o. k.*	46
23	Frederik Adrianus Johansen, *a. kh.*	w. 14
23	Neeltje Verdoes, huisvr. van H. du Bois, *w. k.*	66
22	Hendrik Litz Embricqs, *oo. k.*	27½
23	Johannes Reyneke, *a. kh.*	43
23	Dirk den Exker, *a. kh.*	m. 5
23	Napoleon Lodewijk Busfing, *k. kh.*	17
22	Frederik Bergman, *l. o. k.*	52
22	Anna Knuyt, *l. kh*	52
24	Pieter Tjeerds, na *Hinlopen* uitgev.	43
24	Johanna Maria Riepe, *l. kh.*	w. 8
21	Anna Catharina Wespeliers, huisvr. van B. Wolven, *n. kh.*	45
23	Abraham Roelofs, eenige zoon van R. Roelofs, *k. kh.*	w. 10
23	Willemina Milot, wed. van W. Gerrits, *k. kh.*	77½
21	Herman Christoffel Nobel, *z. k*	65
22	Aaltje Prins, wed. A. van der Horst, *a. kh*	70
23	Ebbert Gerrits Panhuysen, *k kh.*	75
23	Albertus Mings, *a kh.*	42
23	Elisabeth Singers, *a kh.*	41
22	Anna Waagenaar, huisvr. van J. C. Straatman, *l. kh.*	75

Vrijdag 26 *Mei.*

Overl.		Jaar.
24	Aletta Cornelia Barteling, middelste Dogter van Bartel Barteling, *k. kh.*	2½
25	Hendrik Polder, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.*	9½
24	Dirk Willem Prishard, *a. kh.*	w. 4
24	Gesiena van Munster, huisvr. van J. H. Ede, *w. kh.*	61
24	Teodorus Hulleker, *k. kh.*	2½
24	Magdalena Ikink, huisvr. van J. van der Lelie, *l. kh.*	41
25	Jean Louis Reimeringer, *a. kh.*	w. 11
24	Johannes Hendrik Lonné, *l kh*	2½
23	Het ongedoopte Kind van de huisvr. van J. Pieters, *n. z. c.*	u. 3
25	Gepke Jurgens Sweeghuis, wed. D. Pieterse, *a. kh.*	71
26	Jannetje Overbeek, wed. J. Duytschot, *a. kh.*	71
25	Cornelia Dieperfloot, *a. kh.*	2
24	Elisabeth Tuyn, huisvr. van J. Riethooren, *l. kh.*	34
24	Mechteld van Beek, *l. kh.*	m. 10
23	Casper Pruys, *w. kh.*	1
23	Hester Bouchere, huisvr. van M. van der Linden, *w. kh.*	41
23	Jan Kruyk, *z. k.*	74
21	Catharina Roos, eenigste dogter van G. Roos, *k. kh.*	m. 2
23	Willemina Elisabeth Krijgsman, jongste dogter van P. Krijgsman, *l kh.*	d. 9
25	Maria Lijdia Leezeman, *w. kh.*	w. 7
24	Joannes Henricus Rutter, *a. kh.*	48
25	Gonie Bartelze, *a. kh.*	w. 5
25	Maria Francina Greebe, *w. k.*	50

Saturdag 27 *Mei.*

26	Aartje Veneman, huisvr. van J. van Boordt, *l kh.*	47
25	Sophia Boudewijn, huisvr. van A. Eekhof, *l. kh.*	49
25	Elisabeth Adriana Kips, *n. k.*	w. 11
26	Jansje Seegers, *w. kh.*	15
24	Willem Hendrik Worsthoven, *w k.*	35
24	Maria Kloppenburg, oudste dogter van F. Kloppenburg, *k. kh.*	10

25 Jacobus Boon, *a. kh.* 26
23 Pieternella Morianna Brus, wed. J. de Roy, *a. kh.* 65
26 Catharina Serlemeyn, *k. kh.* d 14
24 Jan Albert Bueker, *a. kh.* 63
25 Johannes van der Lint, *w. kh.* w. 6
24 Agie Voogel, wed. G. Kruyk, *l. kh.* 72
25 Johannes Boekelman, *k. kh.* 51
Het Getal der Dooden is 134.

PUBLIEKE VEILINGEN

van de onderstaande *Perceelen*, in het Oudezijds Heeren Logement, te *Amsterdam*.

Op Maandag den 29 Mei 1809.

Korte Keizerstraat, N. 29. (Een Winkelhuis en Erve, in de) *f* 1050, in slag *f* 150. *Jagers.*

Marken, N. 53. (Een Huis en Erve, op) bij Rapenburg, *f* 250, in slag *f* 40. *van Minden.*

Angelierstraat, N. 163. (Een Huis Achterhuis en Erven, (te zamen in één Koop,) in de) *f* 330, in slag *f* 70. Opgeh.

Smaksteeg, N. 3. (Een Huis en Erve, in de) *f* 190, in slag *f* 80. *Westerwoudt.*

Tuinstraat, N. 216. (Een Huis en Erve, in de) bij de Princegragt, *f* 100 in slag *f* 60. *Jonkernout.*

Een Buitenplaats, genaamd *Nooit Gedacht*, benevens 3 Kampjes Weiland, te zamen groot circa 2 Morgen, aan de Haarlemmer Trekvaart, tusschen de 900 en 1000 Roeden van de Stad Amsterdam, *f* 2550, in slag *f* 290. *Tideman.*

Rapenburg, N. 34. (Een Koopmans Huis en Erve, met een vrije Wal, op) tusschen de Foelij- en Peperstraaten, *f* 3475, in slag *f* 25. Opgeh.

Keizersgragt, N. 87. (Een Huis, Tuin en Erve, op de) tusschen de Spiegel- en Vijzelstraaten, *f* 15900, in slag *f* 2000. *van Geer.*

Heerengragt, N. 492. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) tusschen de Huiden- en Wolvenstraaten, *f* 8900, in slag *f* 3000. *Joh. Buys.*

Water, N. 55. (Een Huis en Erve, op 't) tusschen de Vrouwen- en Mandemakers-Steegen, *f* 5100, in slag *f* 600. *van Beulingen.*

Een Hofsteede genaamd *de Hartenkamp*, buiten Haarlem, zoo onder den Gerechte van Bennebroek als Heemstede, benevens twee Perceelen van ouds genaamd *Lijnwaat-* of *Kamerdooks Bleekerijen*, alsmede de Landerijen te zamen groot circa 42 Morgen, en laatstelijk een dubbelde Bank in de Kerk te Bennebroek, (alles te zamen in één Koop,) *f* 38400, in slag *f* 3200. *Tideman.*

Weesperveld, N. 57. (Een Huis, Werkplaats, Bovenwoning, Tuin en Erven, op het) *f* 3175, in slag *f* 25. Opgeh.

Vijzelstraat, N. 37. (Een Huis, Tuin, Tuinhuis en Erven, in de) tusschen de Heere- en Keizersgragten, *f* 3275, in slag *f* 125. *Reuvenkamp.*

Egelantierstraat, N. 38 en 39. (Een Huis, Achterhuis en Erven, in de) tusschen de eerste en tweede Dwarsstraat, *f* 300, in slag *f* 125. *Bleyenburgh.*

Tuinstraat, N. 208. (Een Huis en Erve, in de) tusschen de Princegragt en eerste Dwarsstraat, ƒ210. *Jonkernout*.
Weesper Kerkstraat, N. 92. (Een Huis en Erve, in de) bij de Weesperstraat, ƒ500, in slag ƒ25. *van Minden*.
Kleine Kattenburgerstraat, N. 110. (Een Huis en Erve, in de) ƒ400, in slag ƒ50. *van Cooth*.
Een Opstal van een Plaisier-Tuin en Huizinge, onder de Jurisdictie van Nieuwer-Amstel, op het Verwerspad, genaamd *Kort Beraad*, N. 46. ƒ490, in slag ƒ10. Opgeh.
Een Plaisier-Tuin, genaamd *Hogerrust*, buiten de Leidsche Poort, op het Schapenburger Pad, ƒ400, in slag ƒ200 *van der Haas*.
Een Plaisier-Tuin met zijn Huizing, buiten de Utrechtsche Poort op het Hoedemakers Pad onder Nieuwer-Amstel, genaamd *Hoop doet Leven*, N. 21. ƒ190, in slag ƒ10. *Jagers*.
Cingel, N. 350. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) het derde van de Oude Lelijstraat, ƒ10800, in slag ƒ500. *Westerwoudt*
Keizersgragt, N. 273 (Een Huis en Erve, op de) het tweede van de Harteftraat, ƒ4975, in slag ƒ25. Opgeh.
Twee Woonhuizen, onder één Dak, cum annex, aan de voet of Binnenkant van de Zee- of Hogendijk, onder de Jurisdictie dezer Stad, buiten de Muiderpoort, naast de Herberg van ouds genaamd *het Vosje*, N. 1. 2 en 3. ƒ2275, in slag ƒ25. Opgeh.
Een Huis en Erve, aangelegd tot een Koetshuis en Stalling, voor twee Paarden, en een zware Loots en Erve, liggende naast N. 2. ƒ1200, in slag ƒ40. *Houthuizen*. en ƒ4 Opgeh.
Princegragt, N. 807. (Een Huis, Tuin en Erven, op de) tusschen de Reguliersgragt en Utrechtschestraat, ƒ5025, in slag ƒ450. *Mijnard*.
Paardestraat, N. 14. (Een Pakhuis en Erve genaamd *het Schepeltje*, in de) ƒ1425, in slag ƒ500. *Kappelhoff*.
Een Houtzaagmoolen zijnde een Paltsrok, genaamd *de Bijl*, cum annex, (alles te zamen in één Koop,) tusschen de Raam- en Zaagmoolens Poorten, N. 59 ƒ5350, in slag ƒ100. *Hebel*.
Bethaniestraat, N. 20. (Een Huis en Erve, in de) ƒ1675, in slag ƒ25. Opgehouden.
Utrechtsche Dwarsstraat, N. 112. (Een Winkelhuis en Erve, in de) ƒ610 in slag ƒ5 Opgeh.
Voetboogstraat, N. 33 en 34. (Een Huis, (zijnde twee Woningen onder één Dak,) in de) bij het Spuy, ƒ1975, in slag ƒ25. Opgeh.
Een Huis en Erve, met deszelfs Tuin, in het Dorp Sloterdijk, aan de Sparendammer of Hogendijk, N. 180 ƒ1000. Opgeh.
Colveniers Burgwal, N. 30. (Een Koopmans Huis en Erve, met deszelfs Pakzolders en Kelders, op de) tusschen de Raamgragt en Staalstraat, ƒ14000, in slag ƒ3000. *van der Beek*.

Deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 5 Junij.

Keizersgragt, N. 267. (Een Koopmans Huis en Erve, met een Tuin, op de) bij de Harteftraat, ƒ18000, in slag ƒ600. *Huysinga*.

Hee-

Heeregragt, N. 64. (Een Huis en Erve, op de) over de Plantagie, *f* 5600. Opgehouden.
Warmoesstraat, N. 181 (Een Huis en Erve, in de) bij de Papenbrugsteeg, *f* 4590. Opgeh.
Een Plaisier-Tuin, cum annex, genaamd *Rotterdam*, op Stads Grond, in de Plantagie, in het Park N. in de Groene Laan, N. 25 *f* 3600. Opg.
Raamstraat, N. 2. (Een Koopmans Huis en Erve, in de) bij de Princegragt, *f* 2200. Opgeh.
Zeedijk, N 118. (Een Huis en Erve, op de) bij de Korte Stormsteeg, *f* 1020. Opgeh.
Bloemstraat, N. 129 en 130. (Een Huis met twee Achterhuizen en hunne Erven, in de) *f* 1195. Opgeh.
Joode Houttuinen, N. 1. (Een Huis en Erve, benevens drie Lootsen voor hetzelve, op een vrije wal, (te zamen in één Koop,) in de) bij de St. Anthonies Sluis, *f* 5000, in slag *f* 12. *de Rijk*
Goudsbloemstraat, N. 102. (Een Huis en Erve, in de) bij de Baangragt, *f* 550. *Westerwoudt.*
Lijnbaansgragt, N. 347. (Een Huis en Erve, op de) bij de Goudsbloemgragt, *f* 220, in slag *f* 1. *Jonkernout.*
Lijnbaansgragt, N. 345. (Een Huis, Achterhuis en Erven, op de) bij de Goudsbloemstraat, *f* 625, in slag *f* 275. *van Cooth.*
Bethanien Dwarsstraat, N. 5. (Een Huis en Erve, in de) *f* 350, in slag *f* 6. Dezelve.
Staalstraat, N. 3. (Een Winkelhuis en Erve, in de) *f* 2600, in slag *f* 500. *Jonkernout.*
Warmoesstraat, N. 90 (Een Huis en Erve, in de) bij de Oudezijds Armsteeg, *f* 2504. Opgeh.
Haarlemmerdijk, N. 225. (Een Huis en Erve, op de) op de hoek van de Mouthaansteeg, *f* 575, in slag *f* 6. *Stopendaal.*
Mouthaansteeg, N. 5. (Een Huis en Erve, in de) *f* 75, in slag *f* 4 Dez.
Eerste Angeliers Dwarsstraat, N. 42. (Een Winkelhuis, Achterhuis en Erven, in de) *f* 850, in slag *f* 12. *Haaze.*
Blindemansteeg, N. 19. (Een Huis en Erve, in de) bij de Lindegragt, *f* 70, in slag *f* 1. *van der Hagen.*
Utrechtschestraat, N. 125. (De helft in een Winkelhuis en Erve, op de) bij de Heerengragt, *f* 1050, in slag *f* 200. *Reuvekamp.*
St. Jansstraat, N. 11, 12, 13, 14, 15, 16 en 20. (Een Hofje, bestaande in zeven Huizen en Erven, in de) in de Schoutensteeg, (te zamen in één Koop,) *f* 1595. Opgeh.
Een Tuin, genaamd *Voor- en Agterzigt*, buiten de Utrechtsche Poort, aan den Amstel, op het Verwerspad, N. 44. *f* 350. *Reuvekamp*
Een Tuin, genaamd *Welbehouden*, mede aldaar, N. 36. *f* 200, in slag *f* 200. *de Valk.*
Een stuk Grasland, groot zes Morgen 453 Roeden Rhijnlands Voetstoots, in de Buitenveldersche Polder, aan de Amstelveensche Weg, *f* 2760. Opg.
Princengragt, N. 549. (De helft in een Huis en Erve, op de) over de Westermarkt, *f* 1400. *Jagers.*
Een Huis, Achterhuis en Erven, op het Hoedemakerspad, op de hoek van de Priksteek, N. 15. *f* 190. *Groeneboer.*

Een Huis, Tuin en Erven, op het Kuiperspad, buiten de Utrechtsche Poort, N. 33. *f* 330. *Groeneboer.*

Een dito, met nog twee Huizen en Erven, op het Kuiperspad, N. 41, 42, 43, 44, 45 en 46. *f* 180, in flag *f* 1. *Jonkernout.*

Een Huis en Erve en Loots, en een gedeelte van een Tuin, op het Hoedemakerspad, cum annex, N. 3. *f* 70, in flag *f* 1. Dezelve.

Deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 12 Junij.

Warmoesstraat, N. 107. (Een Winkelhuis, mitsgaders twee Achterhuizen en Erven, (te zamen in één Koop,) in de) op de hoek van het Wijngaardstraatje, *f* 1025, in flag *f* 225. *de Warm.*

Groene Burgwal, N. 52. (Een Huis, Achterhuis en Erven, (te zamen in één Koop,) op de) *f* 1900, in flag *f* 1. Opgeh.

Kleine Kattenburgerstraat, N. 128. (Een Huis en Erve, in de) over de Werf *de Hoop*. *f* 800, in flag *f* 50. *A. Schouten.*

Brouwersgragt, N. 141 en 142. (Twee Pakhuizen en Erven, genaamd *de Bonte Zwaan*, op de hoek van de Driehoekstraat en) *f* 5400, in flag *f* 400. *Cluwen.*

Brouwersgragt, N. 140. (Een Pakhuis en Erve, genaamd *'t Huis te Popta*, op de) *f* 3300, in flag *f* 150. Dezelve.

Nieuwezijds Achterburgwal, N. 227. (Een dubbeld Pakhuis en Erve, op de) bij het Kattegat, *f* 11400, in flag *f* 100. Opgeh.

Princen Eiland, N. 94. (Twee Pakhuizen en Erven, genaamd *de groote en kleine Ster*, op 't) *f* 700, in flag *f* 40. *Palmboom.*

Lindestraat, N. 7. (Een Stal, Koetshuis, Bovenwooning en Erven, in de) *f* 1400, in flag *f* 10. Opgeh.

Kalverstraat, N. 64. (Een Koopmans Winkelhuis, Pakhuis en Erven, in de) tusschen de Begijnen- en Rosemarijnsteegen, *f* 7700, in flag *f* 700. *Bouwer.*

Stilsteeg, N. 6. (Een Winkelhuis en Erve, in de) *f* 3100, in flag *f* 400. *Pernd.*

Botermarkt, N. 3. (Een Hoefsmederij en Erve, op de) bij de Bakkersstraat, *f* 2450, in flag *f* 50. *van der Beek.*

Groote Houtstraat, N. 8. (Een Huis en Erve, in de) over 't Smallepad, *f* 500, in flag *f* 100. Dezelve.

Tweede Looijer-Dwarsstraat, N. 27. (Een Werkloots, Werf en Erven, in de) *f* 150, in flag *f* 50. *Glasius.*

Princengragt, N. 1. (Een Huis en Erve, op de) bij de Binnen-Amstel, *f* 2675. *Jonkernout.*

Egelantiersgragt, N. 102. (Een Huis, Achterhuis en Erve, (te zamen in één Koop,) op de) tusschen de twee laatste Bruggen. *f* 550. Opgeh.

Nieuwe Lelijstraat, N. 14. (Een Koopmans Winkelhuis en Erve, in de) bij de eerste Dwarsstraat. *f* 1800. *Bloemenberg.*

Eerste Lelie Dwarsstraat, N. 2. (Een Winkelhuis en Erve, in de) *f* 410, in flag *f* 80. *van der Hans.*

Egelantiersstraat, N. 82. (Een Huis en Erve, in de) *f* 50, in flag *f* 30. *Jonkernout.*

Egelantierstraat, N. 83. (Een Huis en Erve, in de) *f* 50, in slag *f* 30. Dezelve.

Angeliersstraat, N. 122. (Een Huis en Erve, in de) *f* 375, in slag *f* 25. *Hop.*

Kleine Kattenburgerstraat, N. 23. (Een Huis en Erve, in de) *f* 140, in slag *f* 10. *Jagers.*

St. Anne Dwarsstraat, N. 7. (Drie Huizen en Erven, (te zamen in één Koop,) in de) en twee Huizen en Erven, (te zamen in één Koop) in dito Dwarsstraat, in de Goudbergsteeg, N. 7. *f* 800, in slag *f* 40. *A. Schouten.*

Roozengragt, N. 156. (Een Winkelhuis en Erve, op de) op den hoek van de eerste Roozen Dwarsstraat, *f* 4025, in slag *f* 35. *Telting.*

Eerste Looijers Dwarsstraat, N. 20. (Een Huis en Erve, in de) *f* 800. *Toorenburg.*

Lauwrier Dwarsstraat, N. 43. (Een Huis en Erve, in de) *f* 700. *Jagers.*

Angeliersstraat, N. 44. (Een Huis, Agterhuis en Erve, in de) *f* 825. Opgeh.

Een Buitenplaatsje, genaamd *La Retraite*, op het Hoedemakerspad, N. 42. *f* 2750, in slag *f* 3. *de Vries Lod.*

Deze onderstaande *Vaartuigen* zijn geveild op *Maandag* den 29 Mei in het N. Z. Heeren Logement.

Kaag- of Ligter-Schip, (Een extra-ordinair Welbezeild) gevoerd geweest bij Schipper MELLE SWAAN, lang over Steven 68 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 17 voet 4 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 8 voet 2 duim. Alles Amsterdamsche voeten. *f* 2050, in slag *f* 12. *Carel Faber.*

Kof-Schip, (Een extra-ordinair Welbezeild) genaamd *de Vriendschap*, gevoerd bij wijlen Schipper WIJBRAND SIPKES DE JONG, lang over Steven 105 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 24 voet 3 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 12 voet 3 duim. Alles Amsterdamsche voeten. *f* 5000, in slag *f* 200. Opgeh.

Koorn-Schuit, (Een extra Weldoortimmerde) genaamd *de Dageraad*, lang over Steven 44 voet, wijd 11 voet 7 duim, hol 4 voet. *f* 150, in slag *f* 5. *Cornelis Loots.*

Een dito dito, genaamd *de Visser*, lang over Steven 44½ voet, wijd 12 voet, hol 4 voet 9 duim. *f* 300, in slag *f* 60. *Cornelis Loots.*

Een dito dito, genaamd *de Vrijheid*, lang over Steven 46 voet, wijd 11 voet 9 duim, hol 4 voet 7 duim. *f* 600. *Christiaan de Grijs.*

Een dito dito, genaamd *de Jonge Christiaan*, lang over Steven 46 voet, wijd 11 voet 10 duim, hol 4 voet 8 duim. *f* 400, in slag *f* 10. *Cornelis Loots.*

Spiegeljagt, (Een extra Snelzeilend) lang over Steven 40½ voet, wijd binnen zijn huid 11 voet 2 duim, hol op zijn uitwatering 5 voet 8 duim. *f* 700, in slag *f* 175. Opgeh.

$\frac{1}{16}$ Part in het Kof-Schip, genaamd *de Twee Gebroeders*, gevoerd bij Kaptein HENDRIK WILLEMS, lang over Steven 85 voet, wijd op zijn binnewegering 21$\frac{4}{11}$ voet, hol in 't ruim 8$\frac{1}{11}$ voet.

$\frac{3}{16}$ Part in dito Schip, als boven.

$\frac{1}{16}$ Part in dito Schip, als boven.

$\frac{4}{16}$ Part in dito Schip, als boven.

$\frac{1}{32}$ Part in het Berkantijn-Schip, genaamd *de Zeenimph*, gevoerd geweest bij wijlen Schipper FOPPE GERKES HENGST, lang over Steven 102½ voet, wijd 26 voet, hol 13 voet.

$\frac{1}{32}$ Part in dito Schip, als boven.

¼ Part in de Haringbuis, genaamd *de Geertrui en Petronella*, Stuurman H. BOSBOOM, lang na gis 66 a 67 voet, wijd 15 a 16 voet, hol 8 a 8½ voet, *f* 500, in slag *f* 125. *J. H. de Witt.*

Dit onderstaande bij *executie.*

Zolder-Schuit, (Een extra sterk gebouwde) gevoerd bij Schipper GERRIT VAN SCHAYCK, lang over Steven 39 voet, wijd binnen zijn huid 12 voet, hol op zijn uitwatering 4 voet 5 duim. Alles Amsterdamsche voeten. *f* 90. *F. H. Kransman.*

Deze onderstaande *Vaartuigen* zijn geveild op *Maandag* den 12 Junij.

Kof-Schip, (Een extra-ordinair Welbezeild) genaamd *de Juffrouw Magdalena Clara*, gevoerd bij Schipper JACOB MICHIELSEN, lang over Steven 96 voet, wijd over zijn berghouten 23 voet, hol op zijn uitwatering 11½ voet. Alles Vriesse maat. *f* 5000, in slag *f* 1000. *J. H. de Witt.*

Zeilboot, (Een extra fraaije) lang 18 voet, wijd 7 voet, hol 3 voet. *f* 280, in slag *f* 60. *H. D. Canne.*

Zandpont, (Een extra sterk gebouwde) lang over Steven 56 voet, wijd binnen zijn huid 12 voet 4 duim, hol op zijn uitwatering 5 voet 8 duim. Alles Amsterdamsche voeten. *f* 650, in slag *f* 400. *Jan Frederik Helmers.*

Brik-Schip, (Een extra-ordinair Welbezeild) genaamd *la Jena*, N°. 4 gevoerd door Kapitein JULES JACOBS, lang over Steven 78 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 20 voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 7 voet. Alles Amsterdamsche voeten. *f* 4100, in slag *f* 600. *J. E. Lublink.*

Kof-Schip, (Een extra-ordinair Welbezeild) genaamd *de Resolutie*, gevoerd bij Schipper BENJAMIN PIETERS DE JONG, lang over Steven 84 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 21½ voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 10½ voet. Alles Amsterdamsche voeten. *f* 1450. *Jacob de Hoop.*

STAAT- EN LETTERKUNDIG
MENGELWERK.

TWEE-EN-TWINTIGSTE VERVOLG DER BEKNOPTE LEVENSGESCHIEDENIS

VAN

MICHIEL DE RUITER.

Middelerwijl had onze held het kasteel van *Kormantyn*, van het opperhoofd der *Engelschen* doen opeischen, daarbij rede van zijn gedrag gevende. De *Engelschen* waren intusschen niet gezind voor woorden te zwichten, maar haalden alles wat mogelijk was bijëen, om zich te verweren; men moest hen dus met kracht aantasten: ten dien einde begon het volk (toen 1100 man sterk) langs het strand voort te trekken. Ondertusschen had DE RUITER zes van zijne oorlogschepen binnen schoots van *Kormantyn* laten loopen, alwaar zij ankerden, en op 't kasteel begonnen te schieten, zoodanig dat men er de stukken zag afstuiven.

Het voetvolk onder den naasten berg van *Kormantyn* gekomen zijnde, ontdekte terstond den vijand (de *Engelschen*), die vuur op hen gaf, hetwelk de *Hollanders* niet onbeantwoord lieten. Op den berg hadden de *Engelschen* drie veldstukken geplant, uit welke zij zeer sterk schoten, niet zonder *Hollanders* te kwetsen; doch de moed en het goed overleg van dezen had ten gevolge, dat de *Engelschen* zich aldra genoodzaakt zagen den berg te verlaten. Men besloot voorts nog dien zelfden avond eene proeve te nemen om het kasteel stormenderhand te bemagtigen; dan, in 't voortrukken vond men grooten tegenstand, bij de negers der *Engelschen*, wier eindelijk lot echter daarvoor was, dat hunne negerij in den brand werd gestoken. Dit gaf den aanvalleren groot voordeel, naardien vlam en rook hunne vijanden 't zien benamen. Het kasteel gaf toen van alle kanten vuur, en schoot met kogels en schroot op de aankomende *Hollanders*, welke zich, gedurende het gevecht, zoo mannelijk gedroegen, dat de *Engelschen* en zwarten zich ten hoogsten over hunne onvertsaagdheid verwonderden. De aanvallers trokken vervolgens, bedekt door en begunstigd van den rook, in der ijl onder 't geschut en de muren, vanwaar zij bestendig vuur gaven op de *Engelschen*, die ter afweringe van hun, op de muren geplaatst waren; onder welk schieten de stormladders werden aangebragt en opgerigt. Zoodra de matrozen begonnen op te klimmen, en met handgranaten te werpen, ontzonk den *Engelschen* de moed, en zij riepen om lijfsgenade; de roode bloedvlag die op den toren stond werd gestreken, en zij staken verscheidene witte vlaggen uit, ten teeken dat zij zich, op bescheidenheid van den overwinnaar overgaven; dan, dit geschiedde zoo laat, dat de *Hollanders* reeds bij menigte over de muren in 't kasteel waren geraakt. Hier op werden straks de poorten geopend.

Deze overwinning der *Hollanderen* was de oorzaak van de volgende gruweldaad. JAN KABESSE, het hoofd der vijandelijke negers, had met de zijnen ten uitersten gevochten, en daarna ziende dat de *Hollanders* de overhand kregen, zocht hij den brand in 't buskruid te steeken, en door dat middel zich zelven, vrienden en vijanden, met eene gemeene neêrlaag te verdelgen: maar SELWIJN, het opperhoofd der *Engelschen*, zijn eigen leven trachtende te bergen, belettede hem dat wanhopend voornemen ter uitvoer te brengen. Toen liep KABESSE, die met een' doodelijken haat tegen de *Hollanders* ingenomen was, en zijne handen meermaals met hun bloed had bezoedeld, dus de verdiende straf vreesde, naar de batterij, daar hij zich voor de musketkogels blootstelde, op hope van getroffen te zullen worden; dan, ook hier den gezochten dood niet vindende, dreven spijt, toorn en wanhoop hem tot het uiterste; hij sneed, toen de *Hollanders* op 't kasteel kwamen, zijn' eigen' zoon, twee slaven, en zich zelven den hals af, en wierp zich van de batterij. Zijne negers, hem in dien staat vindende, bragten hem naar *Groot-kormantyn*, alwaar hij eindelijk den geest gaf: dit was het einde van den moedigen en onversaagde KABESSE, die onder de zijnen, bij de *Engelschen*, en ook bij de *Hollanders*, om zijne strijdbaarheid, een' grooten naam had verworven; maar wiens onmenschelijke wreedheid den luister van zijne daden met vuile bloedvlekken besmette.

Hij had zijn huis, dat overal met rood laken was behangen, en op welks plat vier stukken geschut lagen, onder 't kasteel, en liet zich gemeenlijk met zilver bedienen.

KABESSE verlatende, keeren wij tot onzen braven en dappere DE RUITER weder. — Na 't overgaan van het kasteel vielen de overwinnaars straks aan 't plonderen, en bekwamen eenig goud, stoffen, kleederen, koperwerk en velerlei andere goederen: de *Engelschen* werden in 't hemd gezet, en de buitzucht was onverzadelijk. Onze held toonde, bij deze gelegenheid, weder dat hij een Godvruchtig zeeman was, en God de eer van zijne behaalde overwinningen gaf: hij liet namelijk, op zijn schip, door den predikant eene hartelijke dankzegging doen, en erkende de Goddelijke hulp omtrent de verkregene overwinning.

De zaken in dien oord in orde gebragt zijnde, vertrok de vloot, en onze held kwam den 13 Februarij, weder voor *Del Mina*.

Na verloop van weinige dagen werd ook het vertrek vandaar vastgesteld; doch alvorens de vloot vertrok viel op de kust iets voor, 't verhaal van welk den lezer niet onaangenaam zal wezen: 't is het volgende:

Drie matroozen zich aan land bevindende, geraakten op een' avond, door den drank bevangen, met elkanderen in geschil, en met messen aan 't vechten: hunne woede, of liever razernij, ging zelfs zoo verre, dat ze 't licht uitbliezen, en in het donker elkanderen sneden en staken. De waard van den huize, op het gerucht onvoorzigtiglijk toeloopende, om hen te scheiden, liet er het leven, en de vechters werden gevangen genomen; doch elk van hun ontkende den doodslag; ook is 't waarlijk onzeker, of de schuldigste, van zijne misdaad, in het donker en smoordronken begaan, bij zich zelven wel overtuigd was. Hierover te regt gesteld, werd gevonnisd, dat ze alle drie zich ter dood zouden bereiden, en daarna om de galg loten. Dit vonnis werd uitgevoerd, en degene op wien 't lot gevallen was opgehangen. Toen men meende dat hij den geest had

gegeven, werd hij afgesneden en ten grave gebragt; dan, men begon aan 't bewegen van een zijner leden eenig leven te bemerken, en de gehangene kwam allengs weder tot zich zelven. Toen werd beraadslaagd wat met hem te doen stond, en de Generaal VALKENBURG was van gevoelen dat hij echter moest sterven, als, gevonnisd zijnde om met den koorde gestraft te worden, dat er de dood na zou volgen; doch onze menschlievende en verstandige held dreef het tegendeel, zeggende: *dat men, geene klare blijken hebbende dat hij de regte doodslager was, hem wel door 't lot had veroordeeld; maar dat zulks geen vast bewijs van zijne schuld medebragt; dat het lot zoowel den ongelukkigen als den schuldigen konde treffen; dat deze man, nu door Gods bestiering nog bij 't leven bewaard, onschuldig kon zijn, of min schuldig dan een der twee anderen, en derhalve behoorde te worden gespaard, of begenadigd; dat ook hetgeen hij alreê had geleden, te weten de smart en het gevaar des doods, tot eene straf verstrekte, en anderen ten spiegel konde dienen.* Deze en dergelijke redenen hadden kracht op het gemoed van den Generaal VALKENBURG, en DE RUITER's voorspraak behield den man bij 't leven, die daarna onzen held zijn tweede vader noemde, bekennende dat hij door hem van den dood verlost was. Ook vinden wij aangeteekend, hoe hij menigmaal verhaald heeft, dat hem de schrik des doods ter dier tijd zoodanig had bemagtigd, dat hij weinig geheugenis of gevoel had gehad van het geen hem op dien dag overkwam; dat hij, na 't hooren van het vonnis, bijna nergens van wist, en, van de ladder gestoten wordende, in een' diepen put scheen te vallen, zonder eenige smart of benaauwdheid te voelen; dus verre had de angst des doods alle zijne levensgeesten verstikt, of verdoofd.

(*'T vervolg hierna.*)

DAGWIJZER VAN STAATS- EN OORLOGSGEBEURTENISSEN ENZ., VOOR 'T GEHEELE JAAR.

Hooimaand. (Julij)

1 Het eiland *Tabago*, bij verdrag aan de *Engelschen*. 1803.
2 De onafhankelijkheid der *Cis-alpijnsche republiek*, door BONAPARTE, geproclameerd. 1797.
3 Plakaat tegen de reformatie. 1566. — Eerste plakaat tegen de *Remonstranten*. 1619. — CROMWEL wordt protector van *Engeland*. 1657.
4 PIET HEIN te *Delft* begraven. 1629. — WILLEM III wordt tot Stadhouder enz. van *Holland* verkozen. 1672.
5 Triomfante intrede van LODEWIJK XIV., in *Utrecht*, 1672.
6 's Lands magazijn te *Amsterdam* verbrand. 1791.
7 Onderhandeling van *Nederland* met de *Engelsche gezanten*. 1672.
8 Vergeefsche circulaire van WILLEM III, tot verschooning der verdachte regenten. 1672.
9 De *Nederlanders* bieden hunne souvereiniteit *Engeland* aan. 1585.
10 WILLEM I, te *Delft* doodgeschoten. 1584.
11 WILLEM I tot Hooge Overheid verklaard, gedurende den oorlog met *Spanje*, 1575.

12 | *Amsterdam* zegt: „Alle regenten zijn verpligt hunne provincie tot „ den laatsten man te verdedigen." 1672.
13 | *Haarlem* op genade en ongenade aan de *Spanjaarden*. 1572.
14 | Eerste openbare predikatie in *Holland*. 1566. — *Texel* door eene ebbe van 12 uren gered. 1672. — WILLEM FRISO verdronken. 1711.
15 | De bastille te *Parys* veroverd. 1789.
16 | *Spaansche slagting* te *Haarlem*. 1572.
17 | De waardgelders in *Holland* aangenomen. 1747. — De *Rhijn-confoderatie*, onder bescherming van *Frankrijk*, gesloten. 1806.
18 | Zeeslag der *Nederlanders* tegen de *Spaanschen*. 1615. — Veldslag van de *Nederlanders* tegen de *Franschen* 1705.
19 | *Indemniteit* voor de leden van *Holland*. 1663.
20 | FREDERIK III. tot Koning van *Pruissen* gekroond. 1740.
21 | *Maastricht* ingenomen door FREDERIK HENDRIK. 1632. — De Societeit der *Jesuiten* vernietigd. 1773.
22 | *Groningen* hernomen, en tot zevende provincie verklaard. 1594.
23 | *Oostfriesland* komt, door erfenis, aan *Pruissen*. 1744.
24 | *Gibraltar* gaat over aan de *Hollanders* en de *Engelschen*. 1704.
25 | THOMAS à KEMPIS, buiten *Zwol*, overleden. 1471.
26 | Plakaat van afzwering der *Spaansche heerschappij*. 1581.
27 | Actie te *Soestdijk*, tusschen een gedeelte der aldaar gecantonneerde militie, en een gedeelte van het garnisoen van *Utrecht*. 1787.
28 | ROBESPIERRE, en anderen, geguillotineerd. 1794
29 | De nieuwe overzetting van den bijbel goedgekeurd. 1637. — Eerste zitting op het nieuwe stadhuis te *Amsterdam*. 1655.
30 | Mislukte aanslag op *Amsterdam*, door WILLEM II. 1650.
31 | Eerste predikatie bij *Amsterdam*, buiten de *Haarlemmerpoort*. 1566. — Het Wetgevend Ligchaam der *Bataafsche republiek* neemt zitting. 1798.

OPLOSSINGEN *der* VOORDRAGTEN, *gedaan in ons* 4de D. 2de stuk.

LOGOGRYPH.

KOSTER; voorgesteld door den Heer A. Koster: — gevonden door de Heeren N. Leergraag, te *W.*, Jacob Bru *Jr*; F. J. H. te *W.*; R. v. G. H.; Mejuff. A. C. Zweersz; de Heeren W. Starink (in verzen); A. H. Blaauw, te *Arnhem*; Jacobus Rabe, aldaar; J Oolgaardt (in verzen); G. v. O. (*); J. B. H. R., te *Arnhem*; F. van der Woude (in verzen); Stephanus Verstraaten, te *Waverveen* (in verzen) (†); D. C. I. S. n

Ab..-

(*) *Deze Correspondent zegt*: „*Hier valt op aan te merken, dat* KOSTER *ook een man* „ *in kerkelijken dienst beteekent; en dat* 1. 2. 6. 3. 4. (KORST) *niet alleen aan brood* „ *is; maar ook aan alle gebakken, en aan kaas: voorts zijn in het moederwoord nog* „ *verscheidene woorden meer te vinden dan de Heer opgever bepaalt; als daar zijn,* „ trok, koe, Ot, roet, *enz.*"

(†) *Bij de in de voorgaande noot aangeteekende woorden, vindt de Heer* Verstraaten, *in dit rijke moederwoord, nog*, ros, ket, rest, oker, sterk, erts, roes, stek, toe, koest, kroes, roest, Koert, (*een verkorte mans naam*) en toer.

Ab.rf.n (in verzen); L. B....r (in verzen); D. Holland, te *Waverveen* (*); A. Croes Forsborgh *Jr.*; Mejuff. S. P. van Cappelle; de Heeren P. W. Meijer, te *Arnhem*; J. Muller; J. F. Hollerman; A. J D'ailly; G. H Overveld Mulder; Mejuff. J. S. G. *geb.* S.; de Heeren C. Thijmen, die mede eenige der overgeslagene woorden, in de onderstaande noten genoemd, aanteekent; M. E. D'ailly; Sch...r; H. P. Witkamp *Pz.*; G. Rijk *Gabz.*; J. G. Reurhoff, J. Hambeek en A. Timme, leerlingen van den Heere J. van Wijk *Rz.*; E. A. Daniels (in verzen); J. H. Bruni; H. E. Reurhoff; Hk. Wellan *Hz* (in verzen); B. H. D'ailly: voors hebben wij de volgende dichtmatige ontraadselingen ontvangen:

Men zegt met reden: „Hij was groot,"
Heer KOSTER, *van uw' naamgenoot,*
Wiens beeldtenis wij nog op Haarlems markt zien prijken.
Voor zijne vinding moet alle andre vinding wijken;
En 'k meen dat ik mij niet vergis,
Zoo 'k stel dat hij uw doelwit is.

C. N. te *A.*

De nazaat denkt met vreugd aan KOSTER's *scherp verstand;*
Zijn drukkunst maakte hem een roem van Nederland.

T. Springstok, te *Zwol.*

'K had uwe logogryph, mijnheer, slechts tweemaal doorgelopen,
Of de onderteekening deed mij reeds op de ontraadsling hopen;
En zoo ik denk gelijk 't behoort,
Is KOSTER *uw bedoelde woord.*

Mejuff. A. M. Kotting.

Het houtrijk Haarlem draagt zijn' roem
Op KOSTER, die ons 't drukken leerde;
En hij die op deez' logogryph
Van ons een pasfend woord begeerde
Is ook een KOSTER: wie van tweên,
Bedoeld zij kan ik ligt beslissen:
Ik zeg op d'eersten, zonder gissen.

R. B.u.

Krot, kost, koets, kort, kers *en* rek,
Os, korst, kost, koet, tor *en* trek,
Stok, rot, kot, ster, rots *met* sok,
Kros, Ko, Ke, *met* re *en* rok,
Erts † (§) koe†, sterk†, *ook* trok† *en* roes†,
Roet†, Ot†, roest†, *met* toe† *en* kroes†,
Wilt gij nu bij deze rij,
'T moederwoord? zoo zie op zij.

O. V.

(*) *Deze Correspondent heeft mede alle de in de voorgaande noten opgegevene woorden aangeteekend.*
(§) *De woorden van dit teeken* (†) *vergezeld zijn in de opgave vergeten.*

Andere dergelijke ontbindingen (ook in naamverzen) hier te laten volgen, zoude den lezer onaangenaam zijn, weshalve wij alleenlijk de namen van de Heeren inzenders derzelve zullen aanteekenen; zij zijn de Heeren, G. Hesse, die tevens eenige der reeds opgegevene overgeslagene woorden aanwijst; A. Bredie *Jr.*; na genoeg daaraan gelijk is ook de ingekomene ontwikkeling van den Heere W. F. Verwey Stollberg, terwijl dezelve tevens een naamvers op zijn' eigen naam uitmaakt.

Bij dezen kunnen wij nog de volgenden voegen:

Heer KOSTER! uwe logogryph
Heb ik met aandacht overwogen;
Uw naam zal hier 't bedoelde zijn,
Zoo 'k mij daarin niet heb bedrogen;
Want *korst* en *kost*, *koets*, *kort* en *kers*,
Zijn letterlijk daarin te vinden;
Met *tros*, *kret*, *koet*, *stok*, *sok*, *rek*, *trek*,
Kan men 't gemakkelijk ontbinden;

Op *rots*, *ster*, *tor*, *tet*, *kot*, *rok*, *os*,
Laat ik 't verkorte naamwoord volgen,
Van *Ko*, ook *Ks*, en eindelijk *rs*;
Doch wil men 't nog wat meer vervolgen,
Dan ligt ook *roet* en *roest* en *rest*,
In 't logogryphwoord opgewonden;
Die ik hier bij met *ros* en *toer*,
Ten overvloed' heb bij gezonden.

H. F. Gangel.

K had pas deez' logogryph een keer twee drie gelezen,
Of 'k wist alrée het woord dat alles tevens noemt:
Slechts de onderteekening bewijst wat het moet wezen:
T is zeker man, wiens kunst van ieder wordt geroemd:
En wil men dat ik hier zijn' naam ook nog zal stellen,
Rigt u slechts naar den kant, gij zult dien duidlijk spellen.

Jn. Stroeve Bz.

Een dergelijk naamvers is ingezonden door den Heer, H. W. Carras, te *Zutphen* (*); een ander door den Heer L. J. Ulman: ook heeft de Heer A. G. van Cappelle, zijne ontraadseling in een naamvers bevat.

KOSTER, is nog ingezonden door Mejuffrouwen, Sara J. Ulman en M. C. Verwey; den Heer J. E. Verwey *Stollberg*. Voorts is de ontwikkeling bevat in eene breede *coq à l'ane*, door den Heer S. P. B., die mede vele der bewuste overgeslagene woorden aanteekent, en er *Stroe* (op 't eiland *Wieringen*) bijvoegt: de Heer N. heeft dezelve ingevlochten in een verhaal, te breed voor ons bestek: nog is 't woord gevonden door de Heeren, A. W. *Jbsz.*, die ook eenige der meergemelde overgeslagene woorden aanteekent; Gt. Vos *Jr.* die er bijvoegt: „Ik ben niet voor zulke soort van *logogryphen*, *charaden*, „ enz., waarbij men het bedoelde woord zet." Dit aangaande zegt de Heer P. van Kalfsvoet:

Heer Heidland zegt (†)
En wel te regt;
„ *Men schijnt van tijd tot tijd er zich op toe te leggen,*
„ *Om, als 't een raadsel geldt, het woord er bij te zeggen.*"

(*) *Deze Correspondent heeft bij eenige der voorgemelde overgeslagene woorden ook het woord* koers *aangeteekend.*

(†) *Mercurius 4 D. 2 St. blads.* 81.

Wij zien daarvan thans weêr
Een duidelijk bewijs in KOSTER's *letterkeer,*
Dewijl de letters die er onder zijn geschreven,
Het moederwoord te kennen geven.

„ KOSTER, uitvinder der drukkunst, in den jare 1428," zegt de Heer L. J. Hoebé, en voegt er het volgende versje bij:

'T is zeker vreemd, dat men iets opgeeft om te ontbinden
En 't moederwoord er onder stelt,
Dewijl men dan zeer ligt kan vinden,
Wat daaruit zoo al wordt gespeld.
Ik houd mij aan het geen Heer Heidland *heeft geschreven;*
Wijl zulks al meer en meer geschiedt:
Ik vind het bijster overdreven;
'T bevalt Heer Heidland, *en 't bevalt mij mede niet.*

Behalve dit alles zijn nog de volgende oplossingen ingekomen:

Een KOSTER *was weleer de uitvinder van het drukken;*
Dit edel voorregt mogt ons Nederland gelukken.
Een KOSTER *is 't die steeds het kerkbestuur bedient,*
En dien hem 't meeste geeft, noemt hij zijn beste vriend.
Een KOSTER *heeft voorts ook deze opgaaf onderteekend.*
Men oordeel' nu of 'k voor dit raden was berekend.

J. Gonggrijp, te *Harlingen.*

De faam blaast KOSTER's *lof, op 't gansche wereldrond,*
Wijl hij in Haarlems hout, de onschatbre drukkunst vond.

J. H. v. O.

Men doelt hier op dengeen' die 't drukken,
Die kunst zoo onwaardeerbaar! vond.
De ontbinding moest mij ras gelukken,
Daar het bedoelde voor mij stond.
Heer KOSTER ja, dat moest zoo wezen,
Zoodra 'k uw naam maar had gelezen.

Mejuff. Rosette J. Ulman.

CHARADEN.

1.) NIEUWLAND; voorgesteld door den Heer A. W. *Ibsz.*; — gevonden door de Heeren N. Leergraag, te *W.*; R. G. V. H; Stephanus Verstraaten, te *Waverveen* (*); D. Holland, aldaar (†); C. Thijmen, die er bijvoegt: „Of, zoo als gewoonlijk

(*) *Deze geëerde Correspondent, teekent ook nog* HEILAND *en* LICHTAARD (*mede* Friesche dorpen) *als voldoende aan; echter meenen wij dat het tweede veel beter dan het eerste aan de bepalingen der* charade *beantwoordt.*

(†) *De Heer* Holland *heeft mede* LICHTAARD *aangeteekend; en dus zegt de Heer* J. Geltsligter, V. D. M., te *Edam*:

LICHTAARD is de naam eens dorps, 't welk ligt in Vrieslands oord,
En dit zal wel de meening zijn, met het charade-woord,
Dat door A. W. is voorgesteld;
'T bepaalde vindt men toch daarin zeer juist gespeld.

„ geschreven wordt, *Nijland*, een dorp in *Friesland*, niet verre van „ *Bolsward*."; H. P. Witkamp *Pz.*, die tevens zegt: „Er zijn „ vele dorpen van dien naam in ons vaderland"; als daar is, *Nieuwland*, in 't land van *Arkel*; *Oude Nieuland*, en *Wester Nieuland*, beide in 't land van *Voorn*. Aanmerkelijk komt het voor dat alle deze namen (ook het charadewoord) niet *Nieuw-* maar *Nieu-land* gespeld worden, daar anders, bij voorbeeld, *Nieuwe Tonge* (in 't land van *Voorn*), *Nieuw keppel* (in 't Graafschap *Zutphen*), *Nieuw Vosmeer* (op 't eiland *Tholen*), *Nieuw-erve* (op 't eiland *Walcheren*), *Nieuw-vier* (in *Friesland*), wel uitdrukkelijk met eene *w* (*nieuw*) geschreven worden. Onder alle de gemelden, zijn *Nieuw-land* (hier 't charadewoord) en *Nieuw-vier*, de aanmerkelijksten, daar de eerste naam zonder *w* (*Nieu-land*), en de andere met een *w* (*Nieuw-vier*), gespeld wordt, niet tegenstaande het eene dorp zoo wel in *Friesland* ligt als het andere.

De Heer J. Gonggrijp, te *Harlingen* zegt:

Het doel van *charade* N°. 1. zal denkelijk het *Friesche Dorp* NIJLAND zijn. Of de Heer opgever zich herinnert dat bij vele *Friesen*, *nij*, zoo veel als *nieuw* beteekent, is zeer waarschijnlijk; echter weet ik in *Friesland* geen NIEUWLAND; maar wel een dorp dat *Nijland* geschreven wordt.

Het volgende is van Mejuff. A. M. Kotting:

Nieuw en *land* bijéén gebonden,
Dan is heel het werk verrigt.

NIEUWLAND hebt gij dan gevonden,
Dorpje dat in Friesland ligt.

Dit is 't antwoord, naar ik meen,
Op charade nummer één

NIEUWLAND is voorts nog ingezonden door den Heeren O. V. (in verzen); A. G. van Cappelle; H. W. Carras, te *Zutphen* (in verzen).

Dit is alles 't welk op deze *charade* is ingekomen; de volgende heeft beter lot ondergaan.

2.) SCHILDPAD; opgegeven door den Heer G. Starink, te *Zutphen*; — ontraadseld door de Heeren Gt. Vos *Jr.*; A. W. Jbz. (in verzen); W. F Verwey Stollberg; Jn. Stroeve *Bz.* (in verzen); G. Hesse; G. W. G.; J. F. Hollerman; H. E. Reurhoff; G. Rijk *Gabz.*; J. J. H. te *Z.* (in verzen); N. Leergraag, te *W.*; Ads. Croes Forsborgh *Jr.*; H. P. Witkamp *Pz.*; P. W. Meijer, te *Arnhem*; D. Holland, te *Wavervoen*; Stephanus Verstraaten, aldaar; D. C.ls.n Ab.rs.n; F. van der Woude (in verzen); J. B. H. R. te *Arnhem*; G. v. O.; A. H. Blaauw, te *Arnhem*; Willem Starink (in verzen); Mejuff. Anna Maria Jacoba Rabe, te *Arnhem*; de Heeren F. J. H. te *W.*; C. Thijmen.

Voorts zijn de volgende ontraadselingen ingekomen:

Deze opgaaf heeft mij niet doen gapen,
Driedubbel is 't mijn moeders wapen.

'K vond, na slechts een minut drie vier,
De SCHILDPAD, dat zeer logge dier.

Jacobus Rabe, te *Arnhem*.

Een *schild* zag men, in vroeger dagen,
Van menig dapper krijgsman dragen;
Thans ligt dit tuig geheel ter zij'.
O! lag' de wreede krijg er bij!
Een *pad*, hoe klein, moet men toch mijden,
Wil men voor smarten zig bevrijden;
Zoo is de SCHILDPAD niet, ô neen!
Die is tot nut van 't algemeen,
Laat zeer gemaklijk zich geleiden,
Veel schoons wij van zijn huid bereiden:
Dus zal, voor 't minst naar allen schijn,
'T woord SCHILDPAD hier de meening zijn.

Nn.

Der vadren strijdtuig, schild, *dat thans niet meer bekoort*,
De pad *viervoetig dier, en* SCHILDPAD *raadselwoord.*

Hk. Wellan *Hz.*

Voorheen was van het oorlogstuig,
'T *schild* een aanzienlijk deel.
De *pad* is een venijnig dier:
Dat men er niet meê speel'.
Uit deze woorden blijkt gewis,
Dat het bedoelde SCHILDPAD is.

T. Springstok, te *Zwol.*

Om deez' charade wèl te ontbinden,
Moet men slechts 't naamwoord SCHILDPAD *vinden.*

H. F. Gangel.

Een schild *was eertijds in gebruik bij 't hevig krijgsgewoel.*
De pad, *een zeer afzigtlijk dier, is zeker hier het doel.*
Wanneer ik schild *en* pad *veréen,*
Dat levert mij veel fraaijigheên.

Mejuff. J. S. G. *geb.* S.

„*Keer met, of op uw* schild," *was eens der ouden leer,*
Als men ten oorlog toog.
Een pad *is lelijk, schaadlijk, maar,*
Eene andre soort van pad schat men voorwaar zeer hoog;
Een SCHILDPAD *wordt toch zeer geëerd.*
Is dit nu 't woord dat men begeert?

A. R.

In navolging van de opgave, heeft de Heer A. Koster het volgende:

'T metalen *schild* gebruikte men,
Voorheen in 't oorlog veel.
De *pad* is een viervoetig dier,
En dus is het geheel,
De SCHILDPAD, aardig dier, waarvan
Men fraaije dingen maken kan.

Een dergelijk versje is ingezonden door den Heer, O. V. — Dus zegt de Heer A. Bredie *Jr.*:

Toen 't buskruid nog niet was ontdekt,
Hield men zich met een *schild* bedekt,
Om niet voor pijl en boog te vreezen.
Pad zal 't viervoetig dier wel wezen.
En dan is SCHILDPAD ook dat zeker dier, waarvan
Men fraaije dingen maken kan.

Nog hebben wij het volgende ontvangen:

Voorheen werd van het ſchild *in 't oorlog veel gehoord;*
Pad *is een zeker dier, dat mij niet kan vermaken.*
Door deze twee te zaam kan 'k tot het wit geraken;
Want SCHILDPAD *is gewis hier het bedoelde woord.*

P. van Kalfsvoet.

Het ſchild, *eertijds gebruikt bij 't bloedig oorelogen,*
Waar tegen lans en pijl, geknakt, terugge vlogen,
Beveiligde den dappren held,
Die zonder dat ligt' waar' geveld.
De pad, *viervoetig dier, om zijn venijn te vreezen,*
Zal hier het tweede woordje wezen.
Zoo 'k deze beide zamen bind
Bekom 'k het woord, waarin men deez' charade vindt:
De SCHILDPAD *is het toch, waarvan men vele zaken,*
Door kunstvlijt, tot gebruik en ſieraad, weet te maken.

L. J. Hoebé.

Het *ſchild* droeg men weleer,
Thans heeft men het niet meer;
In plaats van boog en pijl
Kwam ander moordgeweer.

Tweeſlagtig is de *pad*.
Toen 'k dit gevonden had,
Heb ik het geheele woord
Gemaklijk ook gevat.

'T is SCHILDPAD, dit 's gewis,
Een dier dat nuttig is,
Dit zeker is u doel,
Heer Starink; of is 't mis?

L. J. Ulman.

Een op ſoortgelijke wijze eindigend versje is op deze charade ingezonden door den Heer J. Gonggrijp, te *Harlingen*.

Dus zegt Mejuff. Rozette J. Ulman:

Indien ik *ſchild* en *pad*
Te zaam voeg, zie ik dat
Deze eerſte der charaden,
Door SCHILDPAD is te raden.

Het volgende is van den Heere J. Geltſligter, V. D. M, te *Edam:*

Voeg ſchild *en* pad *bijëen, zoo zult gij* SCHILDPAD *lezen;*
En dit zal Starink's doel in zijn charade ook wezen.

3.) ARABIER; opgegeven door den Heer A. Bredie *Jr.* — gevonden door de Heeren N. Leergraag, te *W.*; Jacob Bru *Jr.*; Ads. Croes Forsborgh *Jr.*; R. v. G. H.; Mejuffrouwen Aa. Ca. Zweerisz; Rozette J. Ulman (in verzen); de Heeren A. H. Blaauw, te *Arnhem*; G. v. O., die er het volgende bijvoegt: „ Volgens de opgave; doch mijns dunkens heet het niet *Arabier*; „ maar ARABIËR; om dat men ſchrijft *Arabiën*, niet *Arabien*; echter laat ik dit aan het oordeel van deskundigen over"; J. B. H. R., te *Arnhem*; F. van der Woude (in verzen); Stephanus Verſtraaten, te *Waverveen*; D. Holland, aldaar; P. W. Meijer, te *Arnhem*; A. J. D'ailly; J. F. Hollerman; L. J. Hoebé (*); Mejuff. S. P. van Cappelle; de Heeren W. F. Verwey

(*) *Deze geëerde Correspondent zegt:* „ *Zoo men een ſchip* zeker gebouw *kan noemen*", *gelijk in de opgave gedaan wordt.*

Stollberg; J. Geltfligter, V.D.M., te *Edam*; A. W. *Ybsz.* (in verzen); Gt. Vos *Jr*; A. G. van Cappelle (in verzen); A. Koster; Mejuff. J. S. G. *geb.* S.

COQ À L'ANE

Een ARABIER woont in het Oosten.
A la maison, schijnt Fransch te zijn.
Een' *ra* vindt men veeltijds op schepen,
En *bier* verschilt zeer veel van wijn.

A. R.

'T voorzetsel in het Fransch is *A*.
Het deel van een gebouw is *ra*.
De dagelijksche drank is *bier*;
Neem dezen t'zaam', komt ARABIER.

O. V.

Eenigzins gelijkluidend is het op deze charade ingezonden versje, door den Heer J[n]. Stroeve *Bz.*

Het volgende is van den Heere J. Gonggrijp, te *Harlingen.*

Pieter Keu, en Thomas Bal, speelden zamen op de billard: Pieter, na zijn bal een paar malen verlopen was, stelde zich gereed om den bal van Thomas, die reeds 23 pointen gemaakt had, in een' hoekzak te stooten; maar door dat hij (zeker niet met opzet) den bal van achteren overhaalde, liep die van Thomas in den middenzak, waarop Pieter hem voor ARABIER uitschold, denkelijk om dat hij hierdoor de partij verloor. In hoe verre hij gelijk had; laat ik Bal en Keu beslissen.

Nog hebben wij de volgende ontraadselingen ontvangen:

Mijnheer Bredie,
Naar dat ik zie,
Bedoelt gij hier,
'T woord ARABIER.

P. van Kalfsvoet.

Het eerste deel is *A*;
Het tweede is zeker *ra*,
Een deel van vele schepen.
Het derde is dan ook *bier*.
'K vind dus de ontraadsling hier
In deez' drie lettergrepen.

L. J. Ulman.

A is de naam van een vokaal;
Voorzetsel in de Fransche taal.
Ra vindt ge op schepen; wilt gij zeggen
Gebouwen, 'k zal 't niet wederleggen.
Voorts stel ik *bier*, en dan is hier,
Het geen bedoeld wordt, ARABIER.

H. W. Carras, te *Zutphen.*

RAADSELS.

1.) DEKEN; uitgegeven door den Heer P. Onderdijk *Jr.*; — ontraadseld door de Heeren N. Leergraag, te *W.*; L. J. Ulman; O. V.; H[k]. Wellan *Hz.*; G. v. O.; A. G. van Cappelle; A. Bredie *Jr.* (in verzen, genoegzaam gelijkluidende met de opgave); W. F. Verwey Stollberg; A. J. D'ailly; B. H. D'ailly; H. E. Reurhoff; Sch...r; D. Holland, te *Waverveen*; Stephanus Verstraten aldaar; M. E. D'ailly.

Verder zijn de volgende ontraadfelingen ingezonden:

'K heb dezen gelezen, en toen is mij ras
Gebleken, dat DEKEN *hier schoon kwam te pas;*

P. van Kalfsvoet.

Aarts-DEKEN is een man,
In kerkelijk bewind;
Die, wen hij helpen kan,
Van velen wordt bemind.

('T woord DEKEN is een *Van*.)
Als 't koud is, lieve vrind,
Is 't sober, als men dan,
Op 't bed geen DEKEN vindt.

J. Gonggrijp te *Harlingen.*

Ja, Onderdijk! 'k heb gaarn tot dekking van mijn leden,
Ter wering van de koude een' DEKEN *op mijn bed.*
'T is voor een' DEKEN *van 't kapittel gansch geen pret,*
Wanneer dit dekfel van zijn sponde is afgegleden.
En Juffrouw DEKEN, *die voor lang reeds overleed,*
Heeft billijk in haar graf niet zulk een warmend kleed.

F. J. H. te *W.*

Een DEKEN *kennen wij voor man van hoogen staat;*
En DEKEN *is ook iets waardoor de kou' niet schaadt.*

J. Geldfligter, V. D. M. te *Edam.*

De altoos kort, en tevens geestig zijnde, Mejuffrouw, Rozette J. Ulman, wier correspondentie ons hoogelijk vereêrt, zegt:

Naar ik reken,
Is het DEKEN.

De Heer Willem Starink heeft het volgend nederige versje:

'K heb, mijnheer, uw raadfelwoord,
Bij een' DEKEN
Vergeleken.
Is dit niet zoo als 't behoort,
Wees op mij toch niet verstoord.

'T komt ons voor dat het woord VORSTPAN (*nokpan*; krom gebogen pan, op 't hoogste van het dak,) door verscheidene Heeren Correspondenten ingezonden; regtstreeks vervalt; althans wij zien geene toepassing van zulk een *pan*, op den regel der opgave:

Ik ben in d'eenen zin een man van hoogen staat.

Hoe JAS (offchoon in 't kaartspel slechts boer, meer waarde hebbende dan de Heer) in dezen gevalle zoude kunnen gelden, is voor ons duister; evenwel is 't woord JAS veelmaals ingezonden; zoo ook het woord VORST, op welk woord wij het tweede vers van de opgaaf niet kunnen toepassen. — Aardig, in tegendeel, komt ons voor te zijn, de vinding van den Heere P. W. Meijer, te *Arnhem*, die PALATIJN voor het raadfelwoord heeft ingezonden: men weet toch dat een *pa-*

palatijn, of *palatine*, een verwarmend kleedingstuk voor onze vrouwen is, en dat, aan den anderen kant, een PALATIJN, in *Polen*, eene hooge waardigheid bekleedt.

De Heer Jacob Bru *Jr.* vindt het raadsel in 't woord VIZIER, daar hij zegt:

In d'oost kan een VIZIER *het prachtigst leven leiden*
En hier kan een VIZIER, *in koude, ons vaak bevrijden.*

Dan, wij verzoeken dien geëerden Correspondent, den laatsten regel van dit zijn versje, ten dienste van de minervarenen op te helderen, door de waarheid van het daarin gestelde te betoogen.

2.) MOL; opgegeven door den Heer W. F. Verwey Stollberg: — ontraadseld door de Heeren N. Leergraag, te *W.*; P. W. Meijer, te *Arnhem*; F. J. H. te *W.*; F. van der Woude (in verzen), Jn. Stroeve *Bz.*; G. v. O.; J. B. H. R., te *Arnhem*; A. H. Blaauw, aldaar; W. Starink (in verzen); R. v. G. H.; B. H. D'ailly; Mejuffrouwen A. C. Zweerisz; Anna Maria Jacoba Rabe, te *Arnhem*; de Heeren C. C. ls. n Ab. rs. n; Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*; D. Holland, aldaar; Ads. Croes Forsborgh *Jr.*; C. Thijmen; Mejuff. Sara J. Ulman; G. Rijk *Gabz.*; J. G. Reurhoff; J. Hambeek en A. Timme, leerlingen van den Heere J. van Wijk, *Rz.*; M, te *Z.*; H. E. Reurhoff; A. J. D'ailly; J F. Hollerman; Mejuff. S. P. van Capelle; de Heeren Gt Vos *Jr.*; Jacob Bru *Jr.*; H. P. Witkamp *Pz.*; A. Koster; B. H. D'ailly; H. Wellan *Hz.*; Jacobus Rabe, te *Arnhem*; H. W. Carras, te *Zutphen* (in verzen); L. J. Hoebé (in verzen); A. G. van Cappelle; L. J. Ulman (in verzen); E. A. Daniels (in verzen).

Nog zijn de volgende ontraadselingen ingekomen:

Mol *is een drank voorheen geacht;*
Ook *dier van schadelijk geslacht;*
Laat *bij 't muzijk zich niet wel missen;*
Dus heeft zoo klein een woord toch drie beteekenissen.

O. V.

Een ander dergelijk naamvers, van den Heere A. Bredie *Jr.*, komt zeerna hiermede overeen. — De Heer A. W. *Jbsz*, heeft mede een naamvers op het raadselwoord ingezonden.

Het volgende is van den Heere J. Gonggrijp, te *Harlingen*:

De MOL *graaft, voor 't gewas zeer schaadlijk, de aarde kol.*
Wie stelt niet goeden wijn verr' boven zure mol?
Als 'k speel uit groote ters, kan 'k dan geen mollen *missen?*
Het zij hoe 't wille, ik kan toch zeer gemaklijk gissen,
Dat het drielettrig MOL *heeft drie beteekenissen.*

Bij dezen hebben wij nog de volgende ontraadselingen ontvangen:

'K zag dat het woord in slechts drie lettren was bevat,
En dat het tevens drie beteekenissen had:
Ik peinsde toen een wijl, en heb daarna bevonden,
Dat door het woordje MOL *het raadsel wordt ontwonden.*

P. van Kalfsvoet.

MOL is hier voorzeker 't woord;
Drank die menig tong bekoort.
MOL is 't die het land doorboort,
En aan toonkunst meê behoort.

Mejuff. J. S. G. *geb.* S.

Dit lezende schoot mij te binnen,
De ontbinding MOL, *woord van drie zinnen.*

Mejuff. Rozette J. Ulman.

MOL is een drank vrij wel bemind.
MOL is een dier volkomen blind.
MOL is bij geen muzijk te ontberen,
Hier mede is 't raadsel te expliceeren.

Nn.

MOL heeft drie beteekenissen,
Ook drie letters; dus zou 'k gissen....
Gissen? — Neen! 't is wel gewis,
Dat hier MOL het vraagwoord is.

T. Springstok, te *Zutphen*.

De voorgaande *charade* ARABIER en dit raadsel MOL, zijn, door den Heer J. H. v. O., beantwoord, in het volgende tweeregelig versje:

Charade drie is ARABIER;
En raadsel twee is MOL, *een dier.*

3.) De letter O; uitgegeven door *Vriendschap en Weetlust*: — ontraadseld door de Heeren N. Leergraag, te *W.*; Jacob Bru *Jr.*; A. G. van Cappelle; L. J. Hoebé; J. Gonggrijp, te *Harlingen* (in verzen); A. W. *Jacbz.* (in verzen); O. V. (in verzen); Jacobus Rabe, te *Arnhem*; B. H. D'ailly; M. E. D'ailly; Mejuff. S. P. van Cappelle; de Heeren J. F. Hollerman; A. J. D'ailly; 7. 22. 22. te *Z.*; J. H. Bruni; J. Hambeek en A. Timme, leerlingen van den Heere J. van Wijk *Rz.*; Mejuffrouwen Rozette J. en Sara J. Ulman; J. S. G. *geb.* S.; de Heeren D. Holland, te *Wanerveen*; Mejuff. Anna Maria Jacoba Rabe, te *Arnhem*; de Heeren A. H. Blaauw, aldaar; J. B. H. R., mede aldaar; G. v. O.; Jn. Stroeve *Bz.*; F. van der Woude; P. W. Meijer, te *Arnhem*; P. J. H., te *W.*

Voorts is dezenaangaande het volgende ingezonden:

Wel O! zoo in een top, en dat zoo zonder klimmen?
Men gooit u hemelhoog, of bonst u naar de schimmen:
Gij woont in Holland wel, maar niet in Amsterdam! —
Nu dat kan ligtlijk zijn: in 't hol kunt gij toch wonen;
Dan, wijl gij kleinen haat, moet ge u daar niet vertoonen;
Maar huren liever 't slot te Abcoude, als 't open kwam.

A. R.

O is de middelste in den top,
En de eerste in 't veelbeduidend op.

Stephanus Verstraaten, te *Waverveen.*

„ *O ha!*
„ *'T is O,*"
Zei Ko.

L. J. Ulman.

Die dit raadsel wil ontbinden,
En niet spoedig 't doel kan vinden,
Leez' met aandacht slechts 't begin;
En vindt hij 't niet naar behooren,
Trachte hij ook naar te sporen,
'T geen dan volgt; daar is 't ook in:
Echter kan hij dan nog missen,
Raden is toch enkel gissen; —
Op dat elk het doel dan weet',
Is 't door mij, voor d'onbedreven,
Straks hier op den kant geschreven:
Toon mij, lezer! nu hoe 't heet.

P. van Kalfsvoet.

„ *Vriend Koos,*" *vroeg Klaas*, „*kunt gij dit aardig raadsel raân?*" —
„ *O ja!*" *zei Klaas;* „*uw naam geeft het wel tweemaal aan*"

T. Springstok, te *Zwol.*

Dit, en het voorgaande tweede raadsel (MOL), zijn door den Heer H. F. Gangel, ontraadseld met het volgende versje:

Het woordje MOL zal, naar mijn gissen,
In letters en beteekenissen,
Voor raadsel nummer twee volstaan.
Zoo zal ook letter *O*, in dezen,
Voor raadsel drie voldoende wezen;
Dus twee in eenen afgedaan.

Het volgende is van den Heere W. F. Verwey Stollberg:

Daar 't copiëren en herhalen van *logogryphen*, *charades* en *raadsels*, vrij dikwerf in den *Amsterdamschen Mercurius* heeft plaats gehad, zijn er even dikwijls scherpe versjes en gezegden in het zelfde werk tegen geschreven; daardoor heeft echter het collegie *Vriendschap en Eendragt* zich niet laten afschrikken; blijkens hun copiëren van dit hun *raadsel*, beteekenende de letter *O.*; welk raadsel woordelijk op een *devies* van een *uhlefeldje* geschreven staat.

VRAAG.

Gedaan door den Heer H. W. Carras, te *Zutphen*, doelende op het *Fransche woord* JANVIER: — dat woord is ingezonden door de Heeren N. Leergraag, te *W.*; P. van Kalfsvoet; Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*; G. v. O.; J. B. H. R., te

Arnhem; A. H. Blaauw, aldaar; D. Holland, te *Waverveen*; Mejuff. Anna Maria Jacoba Rabe, te *Arnhem*; de Heeren A. Croes Forsborgh *Jr.*; C. Thijmen; H. P. Witkamp *Pz.*; J. J. H. te *Z.*; J. G. Reurhoff; Mejuffrouwen J. S. G. *geb.* S., en Rozette J. Ulman; de Heeren Nn.; H. E. Reurhoff; J. F. Hollerman; Mejuff. S. P. van Cappelle; de Heeren G. Hesse; H. Wellan *Hz.*; Jacobus Rabe, te *Arnhem*; A. W. Jbsz. (in verzen); W. F. Verwey Stollberg; L. J. Hoebé, die ook het woord LOUVIER (*laveren*) heeft ingezonden; A. G. van Cappelle; Mejuff. M. C. Verwey; de Heeren Abraham Bredie *Jr.* (in verzen); A. Koster (in *Fransche verzen*, zijnde tevens een naamvers op den naam van den Heere Carras). Dus zegt de Heer O. V.:

J'ai cherché.
Et trouvé
Que le mot est JANVIER.

Nog zijn de volgende beantwoordingen ingekomen:

Mijnheer Carras, doelt gij niet hier
Op 't woord JANVIER? *dat's* Jan *en* vier.

Sch...r.

D'Henry quatre *je l'sois bien;*
Mais Jean quatre? (*)—*Je n'en sais rien.*—
A present je le vois;
En français c'est un mois.

L. J. Ulman.

Jan *is een mansnaam, en* 't *woord* vier *noemt een getal;*
Dus dunkt mij, dat JANVIER, *'t gevraagde wezen zal:*
Want schoon wel de uitgang in het Fransch op é moet wezen,
Is letterlijk niet meer, dan slechts JAN-VIER *te lezen.*

J. Geltsligter, V.D.M., te *Edam.*

AARDIGHEID.

Voorgedragen door den Heer A. Kempe *Lodewijksz.* (*Merc.* 4de 2de *St. bladz.* 100), doelende op het woord LOOPER, een algemeene sleutel. Het bedoelde woord is ingezonden alleenlijk door de Heeren O. V.; en A. W. *Jbsz.* De Heer H. F. Gangel vindt de vereischte aanvulling in het woord BOL, en de Heer Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*, in 't woord HALS; zoo ook de Heer D. Holland, aldaar, en N. Leergraag, te *W.*

De Heer G. W. G. heeft de ontraadselingen van de voorverhandelde *logogryph* (KOSTER), de derde *charade* (ARABIER), het tweede *raadsel* (MOL), en de vraag (JANVIER) omkleed met de volgende kurte

VERTELLING.

JAN, een ongemeen liefhebber van kunsten en wetenschappen, bevond

(*) *Het Fransche woord* JANVIER *leest, gedeeld, in 't Hollandsch*, JAN VIER, *dat is in 't Fransch* Jean quatre.

zich eens op weg, diep verzonken in gedachten, over de vele uitmuntende vernuften, en, om zoo te ſpreken, tooverende kunſtenaars en kunſtenaresſen, welke het door geheel de wereld beroemde Holland, zijn vaderland, van voor eeuwen af, had voortgebragt, en op wier navolgeren het nog heden mogt roemen; een breed getal van uitmuntende mannen en vrouwen zweefde hem voor den geest. Bij het denken aan den onſterfelijken KOSTER, uitvinder der boekdrukkunst, bleef hij verrukt ſtaan, en riep met geestdrift uit:

Ja KOSTER's kunst blijft hoog geacht,
Ook nog bij 't laatſte nageſlacht!

Naauwelijks had hij deze woorden uitgebragt, of een half beſchonken karel, die uit een wijn- en MOLhuis kwam ſtuiven, liep hem, moedwillig, zoo onzacht tegen 't lijf, dat de geestdrift van JAN voor den ſtoot week, en door eene vrij ernſtige gemelijkheid vervangen werd. „Kunt gij niet „zien?" vroeg hij den karel. *Wel*, was 't antwoord, *dat mogt ik jou wel vragen; je kruipt langs den weg als een ſchildpad, en prevelt in je zelven als een krankzinnig mensch. Bij* VIERen *en vijven! vlug mot je wezen als een veugel, en niet loopen te prevelen; daar kunnen ongelukken van komen.* — „Hoor vriend," hernam JAN, „zoo gij nuchteren waart, „zoude ik u antwoorden; maar in de geſteldheid waarin gij u thans be„vindt gelijkt gij meer naar een' woesten ARABIER, dan naar een' beſchaaf„den Hollander." — JAN liet den beſchonken karel voortzwetſen, en vervolgde zijn' weg, het nu hartelijk beklagende dat zijn kunstrijk en beroemd vaderland, ook zulke verachtelijke wezens, als zijn belediger, in deszelfs boezem koesterde. De aaneenſchakeling der gedachten bragt hem nu nog meer hatelijke voorwerpen voor den geest, dan hij zich te voren roemwaardige herinnerd had; hij zag er duizenden, wier niet meer echt Hollandsch hart der boosheid, wellust, ontucht, veinzerij, vleijerij en ſlavernij gewijd was; die de roede der onderdrukking kusten, en wier bedrijven geene andere ſtrekking hadden, dan naar hunne beurzen. Zoo verrukt als JAN even te voren gewandeld had, zoo droefgeestig ſleepte hij zich nu naar zijnent.

NB. Bij de in ons laatsvoorgaande ſtuk geplaatſte OPLOSSINGEN der VOORDRAGTEN, gedaan in *Merc.* 4de D. 1ſte St., moet nog gevoegd worden de naam van den Heere, Johs. Jacs. Lardelli, als beide de *charaden* in verzen opgelost hebbende.

Bij de in bovengemeld ſtuk medegedeelde aanvullingen der bepaalde eindrijmwoorden (onderwerp DE TIJD) behoort nog de volgende:

Wie is het die op arends-*vlerken*,
En nimmer moê, zweeft om ons *heen*?
Wie is het dien wij hier *beneên*,
Ons doen en laten zien *beperken*?

De tijd, dien we alles zien *vertreden*,
Zien te onder brengen door zijn *kracht*;
Ook wij gevoelen eens zijn *magt*;
Elks levensdraad wordt *afgeſneden*.

L. J. Hoebé.

FRAGMENTEN.

HET GELOOF.

. . . .

REGTER.

Hebt gij dit niet geschreven?

GEVANGENE.

Mijn schrijfhand, bij u bekend, bewijst ontkennend.

REGTER.

Gij hebt uwe gewone schrijfhand verbasterd.

GEVANGENE.

Dat moet bewezen worden.

REGTER.

Ik geloof dat eene geeseling u wel zou doen bekennen.

GEVANGENE.

Tot heden heeft men het geloof eene gave Gods genoemd; thans blijkt, dat het ook eene gave van den satan is.

DE VREUGDE DER WERELD.

Deze is gelijk een vliegend kapelletje: onophoudelijk fladdert zij om ons; lokt ons dan hier dan daar heen; en als men gelooft haar te bezitten, ontvliedt zij ons, en laat ons hopeloos aan ons zelven over.

DE SCHATTEN.

Gelukkig de wijze man, die zijne schatten dienstbaar doet zijn aan zijne deugden! Wat hij aan dwaasheid en ondeugd ontzegt, geeft hij, zonder des in twijfel te hangen, aan de natuur, aan zijnen rang, en aan de pligten, welke dezen voorschrijven. Wat zou hem verhinderen de liefelijke geuren, die de zachte windjes van elk bloemtje hem toewaaijen, in te ademen? Wat zijne aandacht aftrekken van het lustig groen geboomte, terwijl hij luistert naar den zang der schelle nachtegalen? Waarom zou hij den verlustigenden beker niet opvatten? Waarom het leerzame tooneel niet bijwonen? Waarom den vervrolijkenden dans weigeren? — Zijne vermaken, door een' verfijnden smaak vol verscheidenheid, zijn ook anderen nuttig. Hij bouwt een prachtig huis; hij verfiert zijnen hof met de aangenaamste plantaadje, graften en watervallen. Dezen zijn zijdelingsche kanalen, die welvaart doen toestroomen tot den vernuftigen kunstenaar, den onvermoeiden arbeider, en den anders behoeftigen.

MEDEGEDEELDE STUKJES.

ANECDOTE.

Een Heer, die diep in schulden stak,
Zag door zijn crediteurs zich daaglijks lastig vallen;
'T was hem een bitter kruis; maar 't ergste nog van allen
Was, dat zijn kas de kracht tot redding gansch ontbrak.

Eens, kwam hij 's morgens laat van 't bed,
En riep: „De duivel zal hem halen,
„Die van mijn crediteurs van daag een voet hier zet,
„En wil dat ik hem zal betalen!"
Pas heeft hij dit gezegd, of ziet, er wordt gescheld:
„Daar zullen ze alweêr zijn! Kom, meid! maak maar eens open."
Met komt een drietal binnen loopen
En vragen, naar gewoonte, om geld.
„Het schijnt," zegt een van hun, „dat ge ons reeds hebt vergeten."
„O neen!" was 't antwoord, „'k weet gij hebt genoeg gewacht,
„En 'k zweer 't heeft me als een worm reeds lang in 't hart gezeten;
„'K heb aan ulieden zelfs zoo even nog gedacht!"

P. van Kalfsvoet.

HET NUT DER WERKZAAMHEID.

De pen, besneden om te schrijven,
Doet menigmaal een schrander hoofd,
Geheel den nacht van 't leger blijven,
Daar werkzaamheid hem winst belooft.
Vaak is dan ligtmis aan 't rinkinken,
In kroeg, bordeel of ander kot,
En wordt, door zijn onmatig drinken,
Gewis meer beestig, dan wel zot.
Die dus leidt een losbandig leven,
Aan ledigheid zich overgeeft,
Zal voor het nadrend sterfuur beven,
Dat alles aakligs voor hem heeft.
O! bragte elk zijne levensdagen
In deugd, tot lof zijns Scheppers door!
Wel verr' dat men 't zich zou beklagen,
God loont er hier en namaals voor.

A. Koster.

NAVOLGING *van 't* fransch *van den Heere* *AUGUST DE LA FONTAINE.*

De fijs des doods verdrijft de rampen,
Waarmeê de mensch op aard moet kampen;
En in dien strijd, hoezeer in nood,
Vermijdt hij evenwel den dood.
Slechts als men wanhoop hem ziet prangen,
Hoort men hem naar den dood verlangen.

A. Bredie *Jr.*

DE VERGANKELIJKHEID VAN 'S MENSCHEN LEVEN.

Vergankljk leven! teedre bloem!
Hoe streelt ons uw bevallig wezen,
Als gij, door frisfche jeugd, uw' roem
Bij ieder ziet ten top gerezen.
Dan ach! hoe ras mist gij die weêr!
Een onweêrsbui van ziekte of pijnen,
Doet (want, o bloemtje! gij zijt teêr)
Uw schoonheid en uw glans verdwijnen.
O zwakke plant van korten duur!
Wat men zich van u voor moog' stellen,
De seis des doods is ieder uur
Gereed om u ter neêr te vellen. —
Barmhartig God! o! vorm ons hart
Zoo, dat het deze zwakheid tart.

H. W. Carras, te *Zutphen.*

Bij de medegedeelde advyzen, over het voorstel van den Heere C. L., wegens de LOGOGRYPH-CHARADEN, behoort nog dat van den Heere G. Hesse, die hetzelve afkeurt, dewijl hij oordeelt dat de aanneming daarvan verwarring zal veroorzaken.

NB. In ons eerstvolgend stuk, zullen wij de stemmen, dezenaangaande, opnemen.

Wat betreft den brief van den Heere A. Z., aan onzen begunstiger, in de zaak der toonkunstenaren, waarvan wij in ons laatstvoorgaande stuk gesproken hebben, daarin zegt zijn Ed.:

„ Het moest mij natuurlijk vreemd voorkomen, dat gij, bij de verwerping der bepalingen, op welke ik eene lijst van uitmuntende toonkunstenaren wilde zamengesteld hebben, mij desniettegenstaande, tot het vervaardigen der door mij aangebodene lijst uitnoodigt. — Immers zijn die bepalingen niet onduidelijk begrepen in dat gedeelte mijns briefs, waarmede gij oordeelt niet noodig te hebben u intelaten? en wel voornamelijk dáár, waar ik op 't enkel noemen van nationale kunstenaars aangedrongen heb."

„ Dat gij het andere gedeelte kwalijk begrepen hebt, ga ik bewijzen. — Ik zou getoond hebben weinig bekend te zijn in 't muzijkale vak, wanneer ik er slechts aan hadde kunnen denken, om den heer MUNNIKHUIZEN als componist te noemen, gelijk gij hem daarvoor reeds *in petto* hadt. Neen! ik heb de heeren MUNNIKHUIZEN en RUPPE gemeend te moeten behooren tot die lieden, waaronder gij te regt in 't algemeen uitmuntende toonkunstenaren verstaan hebt; dewijl ieder zaakkundige dan wel weet, dat de heer MUNNIKHUIZEN uitmunt als organist, en niet als componist. Ik geloof ook niet dat die heer op dezen naam aanspraak maakt; dan, offschoon geen componist, blijft hij echter altijd een uitmuntend toonkunstenaar, gelijk ik, en velen met mij, gelegenheid gehad hebben hem te bewonderen, toen hij, dingsdags, zijne geschiktheid als toonkunstenaar in de vrije fantaisie, zoo treffelijk aan den dag legde: en bezwaarlijk zoudt gij ook eenig ander compositiewerk van hem kunnen aanwijzen, dan zijne orgelpartij voor de *Luthersche Psalmen* en *Gezangen*; het mogten dan kleine stukjes zijn, die hij, voor zijne discipelen, nu en dan vervaardigd heeft."

„ Het spijt mij zeer," gaat de heer A. Z. voort, „ dat mijne aanmerkingen gelegenheid gegeven hebben om den heer FREUBEL openlijk te doen voorkomen, als op het klavier en de viool niet uit te munten. Inderdaad, al haddet gij, behalve zijne verdiensten in de compositie, slechts dit in aanmerking genomen, dat hij, voor en aleer orchestmeester te zijn, reeds altist en violist in den schouwburg was; gij zoudet zoo beslissend niet over hem gesproken hebben. Dewijl dit echter bij u niets bewijst (om dat de muzijkanten [toonkunstenaren!!] die de opera's accompagneren, toch in geen verband, met het tooneel staan) wil ik echter, hoe magtsprenkig uw onbillijk oordeel over dien heer ook ter neder gesteld zij, beweerd hebben, dat hij uitmunt, ten minste verre boven velen van uwe lijst. Het noemen van namen is mij te hatelijk, wanneer 't strekken moet om iemand aftekeuren; anders kon ik met genoegzame bewijzen mijn gezegde staven. Dat de heer FREUBEL, om zijne studie in de compositie, het praktikale zoo sterk niet beoefend heeft, moet hem niet geweten worden, om dat men hem toch in een ander vak vorderingen heeft zien maken. — Maar, *als componist is hij ook niet bekend*, *of wel niet* ALGEMEEN. In dit laatste woord zal zeker het geheim van uwe meening begrepen zijn, anders zou ik alweder moeten vragen, wat uw doel met het vervaardigen dezer lijst was, en voor *wien* gij dezelve toch wel geschreven hebt. FREUBEL niet algemeen bekend als componist! Trouwens de tijd was voorbij, om *de schepping*, *de jaargetijden*, of *don* JUAN te vervaardigen; dit was ook niet mogelijk; en of hij met minder talent, al minder ondername; of men zijn' naam op de katalogussen van HUMMEL gespeld vinde; of hij al voor den schouwburg of bij andere plegtige gelegenheden overschoone muzijk vervaardigd hebbe, wat baat hem dat? hij staat, als toonkunstenaar, in geene betrekking tot het tooneel, en blijft dus (*algemeen*) onbekend. Mogelijk ware hij beter bekend geworden, indien hij ons de afgezaagdste straatdeunen in *concerts ambulants*, en ik weet niet welke concerten, opgewarmd hadde. — Zonderling, dat ik, die den heer FREUBEL slechts als kunstenaar ken, hier zoo veel over hem schrijf; het geschiedt echter alleenlijk uit liefde voor de kunst, en daaruit voortvloeijende achting voor den heer FREUBEL, wien ik dit, als aanleiding gegeven hebbende tot uwe aanmerking, verschuldigd was."

(*'T vervolg hierna.*)

De

De volgende nieuwe opgaven hebben wij geoordeeld ter zijde te moeten leggen:

LOGOG: uit vijf letteren bestaande; zijnde een *waterdier*: de eerste letterkeering, *iets, 't welk boven ons verheven is*: om dat er verkeerde, ook onvolkomene spellingen, en bastaardwoorden in zijn opgegeven.

——— uit zeven letteren bestaande, zijnde *eene stad in ons vaderland*: de eerste letterkeering, *een kleedingsstuk*: om dat er eene verkeerde spelling in is, en de letterkeeringen in 't oog loopende onvolkomen zijn.

——— uit zes letteren bestaande, zijnde *iets tot voordeel van het land*: de eerste letterkeering, *een speeltuig voor kinderen*: om dat dezelve zoo weinig uitgewerkt is, dat slechts zes keeringen opgegeven worden, en er, ten minsten, nog twaalf anderen, met een' opslag van 't oog in gezien worden. — Hetzelfde zij gezegd van de *logogryph*, zijnde *iets dat in eene huishouding tot sieraad dient*, en met vijf letteren gespeld wordt: de eerste letterkeering *een nuttig rijdtuig*: er zijn slechts negen keeringen opgegeven, daar intusschen het kleine woord zoo rijk is, dat er, zonder eenig nadenken, niet minder dan ZEVEN EN TWINTIG in gevonden worden.

CHAR: van drie deelen, beginnende; *het eerste is onmisbaar op de kanteren*: om dat van het derde, omgekeerd, gezegd wordt: *is in de huishoudens onontbeerlijk*; 't geen zoo niet is; dewijl men honderden huishoudens ontmoet, in welke 't zelve *niet* gevonden wordt.

——— beginnende; *'t eerste mijner beide deelen*: om dat het bedoelde woord ons niet is medegedeeld.

RAADS: wegens iets 't geen, *jong zijnde eene blaauwe kroon draagt*: dewijl men ons berigt dat hetzelve elders gevonden wordt.

Hetzelfde zij gezegd van 't raadsel, beginnende: *Iets in niets te doen verkeeren.*

VRAAG naar een *Hollandsch woord* van zeven beteekenissen; beginnende: *het eerste is iets 't welk oudtijds* enz.: om dat, volgens de spelling van den Hoogleeraar Siegenbeek, twee beteekenissen van hetzelve vervallen.

——— naar een *Fransch woord van vier lettergrepen*, beginnende: *les deux premieres donnent à connoître une quadrupède* enz.; dewijl uit de geheele omschrijving het woord zich aanstonds laat kennen.

Over het, door den Heer A. Bredie *Jr.*, voorgestelde (4de D. 5de *st. bladz.* 254.) weglaten opgaven van *logogryphen*, *charaden* enz., betreffende de eigene namen van de opgevers, zijn reeds eenige, zeer verre van elkanderen verschillende advijzen ingekomen; dan, sommige derzelve zijn op zulk een' scherpen toon gesteld, dat wij raadzaam geoordeeld hebben, het besluit te nemen, van onder de nieuwe opgaven, geene namen van de opgevers te plaatsen, en dezelve eerst bij het mededeelen der ingekomene oplossingen bekend te maken; dan is de bewuste zwarigheid weggenomen, en het bezigen van een' geslachtsnaam blijft vrij. — Wij hopen te zullen vernemen dat onze geëerde Correspondenten dat besluit goedkeuren.

De Heer J. Hambeek verontschuldigt zich, in eene door hem ons ter plaatsinge toegezondene missive, aan den Heere F. J. H. te *W.* (wij oordeelen, wegens het volgende, die plaatsing te kunnen nalaten), over het door dien Heer hem aangetijgde, van namelijk voor zijne opgegevene eindrijmwoorden (onderwerp DE LENTE) gebruik gemaakt te hebben van de, door den Heer Huisinga Bakker uit het *Latijn* vertaalde verzen: de Heer Hambeek betuigt die verzen nooit gelezen te hebben; maar zijne opgegevene eindrijmwoorden, met zijnen vriend G. R., te hebben zamengesteld. Die betuiging komt echter niet zeer aannemelijk voor, krachtens de aanmerkelijke gelijkluidendheid, welke in de verzen van den Heere Bakker, met die van den Heere Hambeek gevonden wordt; bij voorbeeld Bakker zegt:

Of zich, tegen 't strenge weder, kleedt in 't hermelijne bont;

en de Heer Hambeek zegt:

En zich, tegen 't strenge weder, kleedt in 't hermelijne bont.

De betuiging van den Heere Hambeek aangenomen zijnde, valt ten minsten zijnen vriend G. R. onder verdenking van misleiding, ten zijnent opzigte.

Het antwoord van den Heere H. Kempe *Lodewijksz.*, op de misfive van den Heere H. P. Witkamp *Pz.*, wegens den rivier-naam AA (*Zie* IV Ds. III *st. bladz.* 149), zouden wij reeds geplaatst hebben, ware 't ons in hetzelve niet duidelijk gebleken, dat de Heer Kempe desaangaande een verkeerd begrip van gemelde misfive des Heeren Witkamp's heeft opgevat; wij hebben verwacht dat zijn Ed. bij nadere overweging zulks ingezien, en ons berigt daarvan gedaan zoude hebben: daar zijn Ed. echter in tegendeel op de plaatfing van gemelde zijne misfive blijft aandringen, oordeelen wij verpligt te zijn hem te verzoeken het ophelderend fchrijven van den Heere Witkamp (*Merc.* reeds gemeld) nog eens aandachtig te overwegen, niet twijfelende of zijn Ed. zal daardoor overtuigd worden dat men den bewusten rivier-naam AA, niet als flechts één lettergreep (eene door zich zelve verlengde *a* zijnde) moet lezen, maar als twee lettergrepen, namelijk A-A, op gronde dat men de bewuste rivieren ook *Aha* of *Ahe* (ieder van twee lettergrepen) noemt: „zijnde," Zegt de Heer Witkamp uitdrukkelijk, „uit deze benaming duidelijk te bemerken, dat het woord *twee lettergrepen* bevat:"— dat men derhalve moet lezen *A-a*, en dan immers is het raadfel van zijn Ed. zeer goed gefteld? — De veelvermogende klankverbastering heeft het woord, als flechts één lettergreep zijnde, doen uitfpreken; hadde dit geene plaats, dan zoude men maar één A voor dien riviernaam fchrijven.

Op het aangevoerde door den Heer Verwey Stollberg, wegens de *ij*, in *i* en *j* verdeeld, in 't woord SLUIJER (*Merc. 5de D. 5de st. bladz.* 148.), merkt de Heer Kloppenburg, dien het gezegde aangevoerde betreft, weder aan, dat, offchoon de *ij* in de fpelling van dat woord in *i* klinker, en *j* medeklinker gedeeld worde, die beide letteren toch de *ij* uitmaken, en die zamengeftelde letter dus toch werkelijk in dat woord gevonden wordt; dat hij daarom ook in de letterkeering van het gemelde woord (SLUIJER) eene *ij* mag gebruiken; derhalve de door hem aangeteekende woordjes, *ijs*, *ij*, *iji* enz. er in mag vinden.

NB. De misfive van den Heere Verwey Stollberg, nog op 't woord SLUIJER betrekking hebbende, is ons te laat ter hand gekomen, om thans geplaatst te worden, men verwachte dezelve in ons eerstvolgend ftuk.

Ter oorzake van het hiervoor medegedeelde, wegens de vraag van den Heere Carras, te *Zutphen*, betreffende het *Franfche woord* JANVIER, houden wij het plaatfen van de ons toegezondene *Franfche charade*, van dat zelfde woord, voor noodeloos, dewijl nu die *charade* terftond door ieder gevonden zoude worden: immers, het gezegde voorgaande gelezen hebbende, en nu lezende: *Mon entier confiste en deux parties, qui font tous deux* Hollandais, *et dont la première en* Hollandais *est le nom d'un homme, et la dernière un nombre*, enz., zou het woord JANVIER terftond herdacht worden.

NIEUWE OPGAVEN.

LOGOGRYPHEN.

1.) *J'ai fept lettres, et mon entier est fait des minereaux.*
2. 5. *une note de mufique.*
5. 4. *le feminin d'un pronom posfesfif.*
1. 4. 7. *est un mot allemand.*
1. 2. 3. *le nom de quelques fouverains, et aussi un certain oifeau.*
5. 6. 7. *ont tout le monde, quand on n'st pas muet.*
1. 2. 3. 4. 5. *une chofe que chacun aime.*
5. 4. 7. 1. *en* Hollandais, *une partie de la bouche humaine.*
7. 4. 5. *ne fouhaite perfonne d'etre*, *en* Hollandais.
1. 2. *un marque de genitif, et aussi prepofition de lieu.*
5. 2. *un pronom perfonel.*

6. 7. *une particule collective.*
1. 4. *un nom familier de femme*, *en* Hollandais.
7. 2. *adverbe*, *en* Hollandais.
1. 6. 7. 5. *un particule.*
1. 6. 7. *est quelque chose qu'on reçoit.*
2. 7. *article masculin.*
5. 6. 7. *est en* Hollandais, *quelque chose necessaire dans le commerce.*
1. 4. 7. *un conjonction*, *en* Hollandais.

2.) De deelen van deez' letterkeer,
Zijn tweemaal twee, een enkle meer;
En daarin is te vinden:
4. 5. ligt dikwijls in een vaart.
2. 5. gebruikt men achter 't paard.
3. 1. heeft vele vrinden.
3. 2. 5. is viervoetig dier;
Doch niet van ongemenen zwier.
1. 2. is van veel waarde.
3. 2. verkorte vrouwenaam.
Zoo zij 't nu wel. De vijf te zaam
Is eene vrucht uit de aarde.

CHARADEN.

1.) Ik besta uit twee deelen: mijn eerste geeft iets te kennen, 't welk aan alle schepen gevonden wordt, en ook een verblijfplaats van sommige menschen en beesten is: mijn tweede is de benaming van een voor den mensch, en voor zeer vele beesten volstrekt onmisbaar iets, en mijn geheel is de naam van een belangrijk plekje gronds.

2.) Ik ben eene uitgestrekte heerschappij, aan wier wel- of kwalijkvaren *Europa* zich weinig laat gelegen liggen. — Ik dien tot bevestiging, met een gering verlies: ook voor een aanvallige kleine, alsmede tot spijsbereiding en dekking van een gebouw; ben onontbeerlijk aan een moordtuig; was voorheen een afgod en kan tot drinken gebezigd worden.

3.) Ik besta uit twee deelen, en ben voor sommige werklieden onontbeerlijk: mijn eerste deel wordt gebruikt van hun die mijn geheel niet kunnen missen, en mijn tweede wordt zoo wel in weelde als in armoede gebruikt.

RAADSELS.

1.) *Geheel besta ik slechts in een drie lettrental*
En ben aan boom, aan berg, aan huis, ja overal.
Verkeerd genomen ben 'k een zeer noodzaaklijk ding,
In welken staat het zij, hoe groot of hoe gering.

2.) *'K heb over zeker woord eens met vermaak gelezen;*
Hoor hoe dat aardig woord door mij wordt aangewezen.
'T is daadlijk werkwoord; ook in eenen andren zin,
Een tijtel, en sluit dan ook 't adelwezen in.
Voorts wordt, uit d'eersten zin den derden zin geboren,
En daarin kan het woord d'ellendeling bekoren;
Wijl 't een bewijs is dier gelijkheid, die zijn hart
Tot troosteres verstrekt in pijnigende smart.

V R A G E N.

1.) Men vraagt zeker woord dat *Hollandsch* en *Fransch* is: in 't *Fransch* is het een inwendig lighaams deel, en in 't *Hollandsch* een viervoetig dier.

2.) Er is in de *Hollandsche taal* een woord van twee lettergrepen, in 't welk één letter driemaal, eene andere tweemaal, en eene derde eenmaal in voorkomt. Welk woord is het?

A A R D I G H E I D.

Met welk zelfd woord kunnen de drie volgende regels tot volzinnen gemaakt worden; zoodanig dat het geheel eene zinspeelende beteekenis hebben:

'S ochtends vier . . . . .
'S middags twee . . . . .
'S avonds drie . . . . .

EINDRIJMWOORDEN en VOORLETTERS TER AANVULLINGE.

D E Z O M E R.

D . . . . *verblijfsels*
O . . . . *saisoen*
B . . . . *wijzen*
B . . . . *groen*
E . . . . *deugden*
N . . . . *eer*
B . . . . *vreugden*
E . . . . *Opperheer*
R . . . . *Heer*
G . . . . *eer*

BURGER HUIS-APOTHEEK.

Middel voor de vrouwen, om de haren aan mond en kin te verdrijven.

Een vrijer zonder baard, zegt onze *Hollandsche ridder* CATS, *is een monster*; en de baard is van de oudste tijden af, als één der grootste sieraden van de mannen aangemerkt geworden; maar hoe verfraaijend de baard voor den man ook moge zijn, de lange haren aan den mond en kin der vrouwen staan afschuwelijk: daar vele vrouwen nogtans met dit kwalijk geplaatst versierfel behebt zijn, heeft zeker *Hoogduitsch Geneesheer* het volgende middel daartegen uitgevonden.

Men zet acht lood *colophonium* en drie lood witte was, te vuur; doet er een weinig gesmolten boter, ossen- of ganzenvet bij, ter grootte van een *Spaansche noot*; roert het door elkanderen, en laat het vervolgens koud worden. Als men van hetzelve gebruiken wil, maakt men de geheele *massa* op 't vuur warm; doch 't moet niet heeter worden dan men aan den vinger kan verdragen: voorts bestrijkt men den vinger met olie, neemt er van de weekgewordene zalf aan, en wrijft er de harige plaatsen

mede; hoe dikker hoe beter: vervolgens zeer droog en hard geworden zijnde neemt men 't weg. De afgenomen zalf kan men weder bij de overige *massa* doen. Indien de voorschrevene zalf niet stevig genoeg is, moet men er meer *calophonium*, en zoo zij te hard is, meer was bijdoen.

VOLMAAKT TOILET

VOOR DE SCHOONE KUNNE.

Uitgelekt geheim van een Turk, *om een uitmuntend carmijn te maken.*

Laat drie of vier dagen lang een pond goudkleurig fernambukhout, na het wel fijn gestampt te hebben, in eene genoegzame hoeveelheid witten azijn, weeken: laat het voorts een half uur koken, en wring het dan door een' digten linnen doek: hetzelve voorts weder te vuur gezet hebbende, houdt men een' pot gereed, in welke acht oncen aluin in witten azijn geweekt zijn: deze beide vochten roert men met een' houten spatel wel dooreen, en de schuim die er alsdan opkomt is de carmijn: deze vergadert men en laat hem drogen.

Middel om te beletten dat er roode vlekken, of andere teekens op 't aangezigt komen.

Neem gelijke hoeveelheden wilde komkommer- en narcissenwortels; laat dezelve op eene beschaduwde plaats drogen; stamp ze dan tot een fijn poeder, en giet op hetzelve goeden brandewijn: men moet het aangezigt daarmede waschen tot het begint te jeuken; daarna wascht men het weder met koud water; dit moet men dagelijks herhalen.

Zijn er reeds vlekken enz. aanwezig, zoo worden dezelve mede, door dit middel, verdreven.

De Prinses LIVIA COLONNA heeft zich met bijzonder goed gevolg van dit middel bediend; zij had hetzelve te raad gekregen van een' *Napolitaansch edelman*, die *Turkijen* bereisd had, en het van den Geneesheer des Sultans had bekomen.

TOEGIFT No. 6.

VERVOLG *der* OPLOSSINGEN *van het* 2de VOORSTEL, 2de *D.* 2de *St.* (*Zie ons laatstvoorgaand* TOEGIFT.)

Dus werkt de Heer JACOB BRU *Jr.*:

$$3:2=x:y \qquad x+y=12$$

$$3y=2x \qquad 3x+3y=36$$

$$-2x+3y=0$$

$$3y-2x=0 \qquad \text{sub.}$$

$$5x=36$$

$$5)\ x=7\tfrac{1}{5}$$

$$2x=14\tfrac{2}{5}=3y$$

$$3)\ 4\tfrac{4}{5}=y.$$

Het volgende is van den Heere H. W. Caspari:

$$a : b = x : y \quad \text{en} \quad x + y = 12$$

$$b\,x = a\,y \qquad \frac{ay}{b} + b = 12$$

$$b/\quad x = \frac{ay}{b} \qquad \qquad b$$

$$a+b \qquad ay + by = 12b$$

$$y = \frac{12b}{a+b} : \text{of, } y = \frac{12 \times 2}{3+2} = \frac{24}{5} = 4\tfrac{4}{5}$$

$$x = \frac{3 \times 4\tfrac{4}{5}}{2} = \frac{14\tfrac{2}{5}}{2} = 7\tfrac{1}{5}$$

De Heer H. G. Kloppenburg ſtelt de gegevene ſom van $x+y = 12 = c$, en werkt als volgt:

$$a : b = x : y \qquad \text{en } x + y = c$$

$$\text{Dus } b\,x = a\,y \qquad y = y$$

$$\qquad \text{ſub.}$$

$$b/\quad x = \frac{ay}{b} \qquad x \quad = c - y = \frac{ay}{b}$$

$$b$$

$$bc - by = ay$$

$$bc = ay + by$$

$$a+b \;/\; \frac{bc}{a+b} = y.$$

Daar nu $x =$ is $c - y$; zoo is x ook $= c - \frac{bc}{a+b} = \frac{ac + bc - bc}{a+b} = \frac{ac}{a+b}$. Uit de waarde van x en y nu volgt mede de voorgaande telkunſtige berekening van den Heere L. J. Ulman; namelijk: „Multiplioeer de „waarde van $x+y$ zamengenomen (12) met de bekende getallen a „(3) en b (2) ieder afzonderlijk: de beide producten deel door de „waarde van a (3) en b (2) zamengenomen (5) komt de begeerde „getallen." (Zie TOEGIFT No. 5.)

De geëerde, en zoo kundige inzender van $3\sqrt{2}$ en $2\sqrt{2}$ voor de begeerde getallen, zal zich herinneren, dat hij, bij vergisſing, niet (volgens voorſt.) geſteld heeft $x+y=12$; maar $xy=12$. Intusſchen toont de inzending van deze onvoldoende getallen den kweekeling, dat een ſtel- of telkunſtenaar zoo verzekerd van de gegrondheid zijner werkwijze moet wezen, dat hij 't onnoodig acht het door hem gevondene ter toetſe te brengen, dat is te beproeven; gelijk de bedoelde inzender zekerlijk niet gedaan heeft; want hadde hij zulks gedaan, hij zoude zijne vergisſing aldra ontdekt hebben.

Van den Heer H. Hermans, *ſchoolhouder* te *Amſterdam*, hebben wij het volgende ontvangen:

Volgens voorst. is $a : b = x : y$
en $x + y = 12$. Stel $= c$

Zoo is $ay = bx$ en $y = c - x$

$a \,/\; y = \frac{bx}{a}$. In vergelijking is derhalve

$$c - x = \frac{bx}{a}$$

$$\overline{\qquad\qquad} \; a$$

$$ac - ax = bx$$

En $bx + ax = ac$

$$b + a \,/\; x = \frac{ac}{b+a} = \frac{50}{7} = 7\tfrac{1}{7}$$

En $y = \frac{bc}{b+a} = \frac{34}{7} = 4\tfrac{6}{7}$

NIEUW VOORSTEL.

Iemand heeft eene ronde schijf was, hoog 6 voet 8 duim, en waarvan de diameter des boven en ondervlaks lang is 3 voet en 3 duim: hiervan wil hij kaarsen maken, waarvan ieder 2 duim dik en 15 duim lang zal zijn: nu is de vraag, hoeveel kaarsen hij uit de voornoemde schijf was zal kunnen maken.

C. van Schaick, *Huisonderwijzer alhier.*

NB. Na de Heer opgever verklaard heeft, dat dit zijn voorst. gevonden wordt in 't 4de Deel der Rekenkunde van wijlen den Heere, A. B. Strabbe, *bladz.* 137, *voorstel* 26., verzoekt hij ons het volgende te plaatsen:

„ Wij geven dit voorst. den begunstigers van den *Amsterdamschen Mercurius* op, „ alleen om een bewijs te berde te brengen van de grove misslagen welke in het 4de Deel „ der Rekenkunde van wijlen den Heere A. B. Strabbe begaan zijn. Het zoude niet „ moeijelijk zijn meerdere bewijzen daarvan bij te brengen; dan, daar het eng bestek „ dezes werks zulks niet zoude gedogen, heb ik de eer aan de begunstigers van dit zoo „ nuttig wordend werk te berigten, dat het mijn wensch is, aan het reikhalzend ver- „ langen van vele liefhebberen der rekenkunde te voldoen, door van het gemelde vierde „ deel eenen nieuwen en zooveel mogelijk van misslagen gezuiverden druk te vervaar- „ digen, waartoe ik mij geredelijk wil verbinden, zoo slechts drie of vier liefhebbers „ der rekenkunde dit mijn oogmerk willen bevorderen; over welk plan ik het gevoelen „ van mijne Mede-correspondenten, in een volgend stuk van den *Amsterdamschen Mer-* „ *curius*, verwacht te ontmoeten" (*).

De drie rekenkundige vragen van onzen nieuwen, jongen Correspondent, zijn ons wèl geworden; dan; wij moeten dezelve, tot ons leedwezen, ter zijde leggen, dewijl het zeer bekende, ja zelfs, gelijk men spreekt, versletene *rekenkundige gezelschaps vraagjes* zijn; denkelijk zijn dezelve als zodanig bij den Heer opgever niet bekend. — Intusschen hopen wij dat dit voor hem onaangenaam begin zijner correspondentie met ons, hem niet zal ontmoedigen, en hij, des niettegenstaande, dezelve zal voortzetten, waartoe wij hem van harte uitnoodigen.

(*) *'T komt ons wel voor dat het oogmerk van den Heere* van Schaick *was, die zijn berigt eerst bij de mededeeling der ingekomene oplossingen van zijn voorstel geplaatst te zien; dan, daar die mededeeling een' geruimen tijd verwijlt, wegens het ons bepaald, waarlijk al te bekrompen, bestek, hebben wij 's mans loffelijken wensch niet zoo lange tijd ongeopenbaard willen houden, maar denzelven ter dezer plaatse den liefhebberen bekend gemaakt.*

REGISTER
OP HET VIERDE DEEL.

AMSTERDAMSCHE

MERCURIUS,

INHOUDENDE

[illegible]

MENGELWERK.

[illegible]

MICHIEL DE RUITER;

[illegible]

WIS-, STEL- en TELKUNDIG TOEGIFT,

VIERDE DEEL; EERSTE STUK.

Te AMSTERDAM, bij

JAN RUYSENDAAL,

Boekverkoper, in de [illegible]

[illegible]

NB. Men verwacht de uitgave van ons VIERDE DEELS TWEEDE STUK, op Dingsdag 21 Februarij eerstkomende.

AMSTERDAMSCHE

MERCURIUS,

INHOUDENDE:

eene zeer korte beschrijving van de

WERELDBEROEMDE KOOPSTAD *AMSTERDAM:*

Verder de voornaamste staatsberigten, wegens de geheele wereld; aanmerkelijke zaken, of staats-, historie- en natuurkundige aanteekeningen: wetten, decreten van Zijne Maj. den Koning, en publicatien; het Kerknieuws der Luthersche gemeenten; *naamlijsten der geproclameerden en overledenen binnen* Amsterdam; *lijsten der openbare veilingen van heerlijkheden, hofsteden, landerijen, huizen, grafsteden en schepen, met de prijzen waarvoor dezelve verkocht zijn.*

VOORTS EEN UITGEZOCHT EN LEERZAAM

MENGELWERK,

bevattende:

Beknopte levensgeschiedenis van

MICHIEL DE RUITER;

Land- en volkkundige aanteekeningen, staats-kronijk voor iederen dag van het jaar; bijdragen tot de taal-, dicht- en letterkunde; anecdoten en puntspreuken; logogryphen, charaden en raadsels; eindrijmen, met en zonder bepaalde voorletters; burger Huisapotheek, en volmaakt toilet *voor de* schoone kunne, en eindelijk een

WIS-, STEL- en TELKUNDIG TOEGIFT.

VIERDE DEELS TWEEDE STUK.



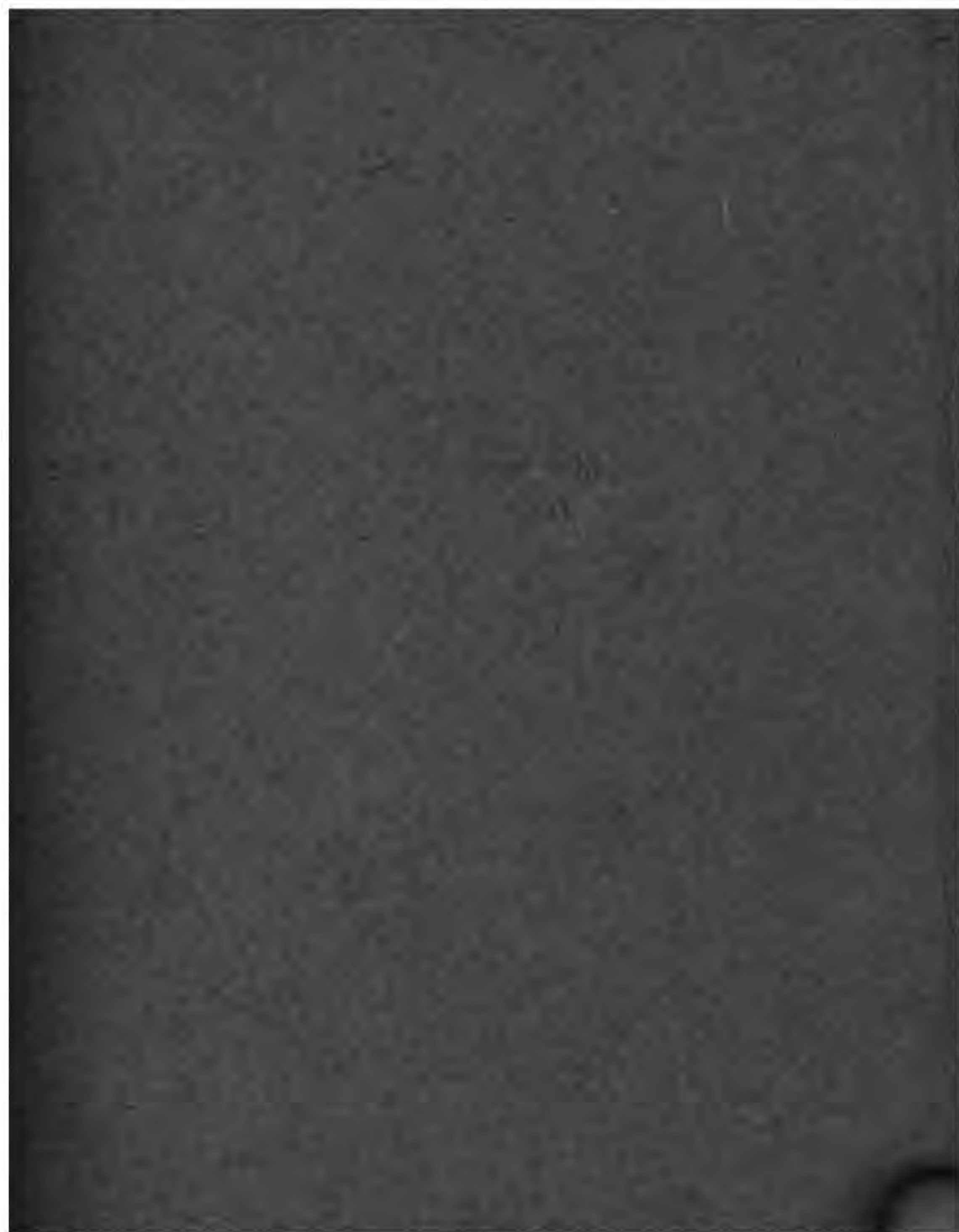
Te AMSTERDAM, bij

JAN RUYSENDAAL,

Boekdrukker, in de Gravenstraat, bij den Nieuwendijk, No. 4.

1809.





NB. Men verwacht de uitgave van ons VIERDE DEELS DERDE STUK, op Vrijdag 24 Mei eerstkomende.

AMSTERDAMSCHE MERCURIUS,

INHOUDENDE:

eene zeer korte beschrijving van de

WERELDBEROEMDE KOOPSTAD *AMSTERDAM*:

Verder de voornaamste staatsberigten, wegens de geheele wereld; aanmerkelijke zaken, of staats-, historie- en natuurkundige aanteekeningen: wetten, decreten van Zijne Maj. den Koning, en publicatien; het Kerknieuws der Luthersche gemeenten; *naamlijsten der geproclameerden en overledenen binnen* Amsterdam; *lijsten der openbare veilingen van heerlijkheden, hofsteden, landerijen, huizen, grafsteden en schepen, met de prijzen waarvoor dezelve verkocht zijn.*

VOORTS EEN UITGEZOCHT EN LEERZAAM

MENGELWERK,

bevattende:

Beknopte levensgeschiedenis van

MICHIEL DE RUITER;

Land- en volkkundige aanteekeningen, staats-kronijk voor iederen dag van het jaar; bijdragen tot de taal-, dicht- en letterkunde; anecdoten en puntspreuken; logogryphen, charaden en raadsels; eindrijmen, met en zonder bepaalde voorletters; burger Huisapotheek, en volmaakt toilet *voor de* schoone kunne, en eindelijk een

WIS-, STEL- en TELKUNDIG TOEGIFT.

VIERDE DEELS DERDE STUK.



Te AMSTERDAM, bij

JAN RUYSENDAAL,

Boekdrukker, in de Gravenstraat, bij den Nieuwendijk, No. 4.

1809.



NB. Men verwacht de uitgave van ons VIERDE DEELS VIERDE STUK, op Saturdag 25 April eerstkomende.

AMSTERDAMSCHE
MERCURIUS,

INHOUDENDE:
eene zeer korte beschrijving van de
WERELDBEROEMDE KOOPSTAD *AMSTERDAM:*
Verder de voornaamste staatsberigten, wegens de geheele wereld; aanmerkelijke zaken, of staats-, historie- en natuurkundige aanteekeningen; wetten, decreten van Zijne Maj. den Koning, en publicatien; het Kerknieuws der Lutherfche gemeenten; *naamlijsten der geproclameerden en overledenen binnen* Amsterdam; *lijsten der openbare veilingen van heerlijkheden, hofsteden, landerijen, huizen, grafsteden en schepen, met de prijzen waarvoor dezelve verkocht zijn.*

VOORTS EEN UITGEZOCHT EN LEERZAAM
MENGELWERK,
bevattende:
Beknopte levensgeschiedenis van
MICHIEL DE RUITER;
Land- en volkkundige aanteekeningen, staats-kronijk voor iederen dag van het jaar; bijdragen tot de taal-, dicht- en letterkunde; anecdoten en puntspreuken; logogryphen, charaden en raadsels; eindrijmen, met en zonder bepaalde voorletters; burger Huisapotheek, en volmaakt toilet *voor de* schoone kunne, en eindelijk een
WIS-, STEL- en TELKUNDIG TOEGIFT.

VIERDE DEELS VIERDE STUK.



Te AMSTERDAM, bij
JAN RUYSENDAAL,
Boekdrukker, in de Gravenstraat, bij den Nieuwendijk, No. 4.
1809.



NB. Men verwacht de uitgave van ons VIERDE DEELS VIJFDE STUK, op Woensdag den 31sten van Bloeimaand (*Mei*) eerstkomende.

AMSTERDAMSCHE
MERCURIUS,

INHOUDENDE:

eene zeer korte beschrijving van de

WERELDBEROEMDE KOOPSTAD *AMSTERDAM:*

Verder de voornaamste staatsberigten, wegens de geheele wereld; aanmerkelijke zaken, of staats-, historie- en natuurkundige aanteekeningen: wetten, decreten van Zijne Maj. den Koning, en publicatien; het Kerknieuws der Lutherſche gemeenten; *naamlijsten der geproclameerden en overledenen binnen* Amsterdam; *lijsten der openbare veilingen van heerlijkheden, hofsteden, landerijen, huizen, grafsteden en schepen, met de prijzen waarvoor dezelve verkocht zijn.*

VOORTS EEN UITGEZOCHT EN LEERZAAM

MENGELWERK,

bevattende:

Beknopte levensgeschiedenis van

MICHIEL DE RUITER;

Land- en volkkundige aanteekeningen, staats-kronijk voor iederen dag van het jaar; bijdragen tot de taal-, dicht- en letterkunde; anecdoten en puntspreuken; logogryphen, charaden en raadsels; eindrijmen, met en zonder bepaalde voorletters; burger Huisapotheek, en volmaakt toilet *voor de* schoone kunne, en eindelijk een

WIS-, STEL- en TELKUNDIG TOEGIFT.

VIERDE DEELS VIJFDE STUK.



Te AMSTERDAM, bij

JAN RUYSENDAAL,

Boekdrukker, in de Gravenstraat, bij den Nieuwendijk, No. 4.

1809.



NB. Men verwacht de uitgave van ons VIERDE DEELS ZESDE STUK, op Vrijdag den 9den van Zomermaand (*Junij*) eerstkomende.

AMSTERDAMSCHE
MERCURIUS,

INHOUDENDE:

eene zeer korte beschrijving van de

WERELDBEROEMDE KOOPSTAD *AMSTERDAM:*

Verder de voornaamste staatsberigten, wegens de geheele wereld; aanmerkelijke zaken, of staats-, historie- en natuurkundige aanteekeningen: wetten, decreten van Zijne Maj. den Koning, en publicatien; het Kerknieuws der Lutherſche gemeenten; *naamlijsten der geproclameerden en overledenen binnen* Amsterdam; *lijsten der openbare veilingen van heerlijkheden, hofsteden, landerijen, huizen, grafsteden en schepen, met de prijzen waarvoor dezelve verkocht zijn.*

VOORTS EEN UITGEZOCHT EN LEERZAAM

MENGELWERK,

bevattende:

Beknopte levensgeschiedenis van

MICHIEL DE RUITER;

Land- en volkkundige aanteekeningen, staats-kronijk voor iederen dag van het jaar; bijdragen tot de taal-, dicht- en letterkunde; anecdoten en puntspreuken; logogryphen, charaden en raadsels; eindrijmen, met en zonder bepaalde voorletters; burger Huisapotheek, en volmaakt toilet *voor de* schoone kunne, en eindelijk een

WIS-, STEL- en TELKUNDIG TOEGIFT.

VIERDE DEELS ZESDE STUK.



Te AMSTERDAM, bij

JAN RUYSENDAAL,

Boekdrukker, in de Gravenstraat, bij den Nieuwendijk, No. 4.

1809.

NB. Men verwacht de uitgave van ons VYFDE DEELS EERSTE STUK, op Maandag den 31sten van Hooimaand (*Julij*) eerstkomende.



